INVENTAR DE CUVINTE ŞI SENSURI NOI ATESTATE ÎN MEDIUL ONLINE (ICSO)
Volumul 2

Mulțumim Academiei Române și Fundației Patrimoniu pentru sponsorizarea acordată în vederea achiziționării de către Institutul nostru a editorului lexicografic TshwaneLex care contribuie semnificativ la eficientizarea muncii lexicografice.

Adresăm mulțumiri calde colaboratoarelor noastre, Theodora Toroipan și Oana Dinu-Stoica, care au contribuit la mărirea inventarului de cuvinte și la îmbunătățirea calității acestuia.

ACADEMIA ROMÂNĂ
Institutul de Lingvistică „Iorgu Iordan – Alexandru Rosetti”

ANA-MARIA BARBU (coord.)
IRINA LUPU
ŞTEFANIA OPREA
DANA-LUMINIŢA TELEOACĂ

INVENTAR DE CUVINTE ŞI SENSURI NOI ATESTATE ÎN MEDIUL ONLINE (ICSO)

Volumul 2

EDITURA ACADEMIEI ROMÂNE
Bucureşti, 2022

EDITURA ACADEMIEI ROMÂNE
Calea 13 Septembrie, nr. 13, Sector 5
050711, Bucureşti, România
Tel: 4021-318 81 46, 4021-318 81 06
Fax: 4021-318 24 44
E-mail: edacad@ear.ro
Adresa web: www.ear.ro

Redactor: Carmen CANDALE
Tehnoredactor: Mariana MOCANU
Coperta: Mariana ŞERBĂNESCU

Anul apariţiei: 2022
Ediţie Digitală (pdf)
ISBN 978-973-27-3649-4

Copyright © Editura Academiei Române, 2022.
Toate drepturile asupra acestei ediţii sunt rezervate editurii.

Această carte în format digital (eBook) este protejată prin copyright şi este destinată exclusiv utilizării ei în scop privat pe dispozitivul de citire pe care a fost descărcată. Orice altă utilizare, incluzând împrumutul sau schimbul, reproducerea integrală sau parţială, multiplicarea, închirierea, punerea la dispoziţia publică, inclusiv prin internet sau prin reţele de calculatoare, stocarea permanentă sau temporară pe dispozitive sau sisteme cu posibilitatea recuperării informaţiei, altele decât cele pe care a fost descărcată, revânzarea sau comercializarea sub orice formă, precum şi alte fapte similare săvârşite fără permisiunea scrisă a deţinătorului copyright-ului reprezintă o încălcare a legislaţiei cu privire la protecţia proprietăţii intelectuale şi se pedepsesc în conformitate cu legislaţia în vigoare.

INTRODUCERE

Acest al doilea volum al seriei ICSO conține 1800 de intrări și a fost elaborat pe parcursul a doi ani în perioada 2019–2022, respectând principiile și normele de redactare prezentate în *Introducerea* primului volum. Față de volumul anterior, acesta aduce câteva elemente noi, anume construirea lui cu ajutorul unui editor lexicografic specializat, sub forma unei baze de date informatizate; modificarea echipei de autoare; extinderea marcării domeniilor în care se încadrează intrările; dar mai ales adăugarea informației de frecvență în structura intrărilor. Toate aceste aspecte le detaliem în ceea ce urmează.

Baza de date – ICSO2

Beneficiind de sprijinul Academiei Române și al Fundației Patrimoniu în achiziționarea editorului lexicografic TshwaneLex (www.tshwanedje.com), volumul ICSO2 a putut fi elaborat sub o formă complet informatizată. Acest editor permite elaborarea lucrării în format XML, astfel încât fiecare câmp din structura intrărilor, destinat unei anumite informații lexicografice (cuvânt-titlu, categorie gramaticală, definiție, exemplu etc.), este etichetat corespunzător, putând fi ulterior accesat de aplicații informatice de interogare a dicționarului. Structurarea în format XML permite, de asemenea, stabilirea unor caracteristici de stil și tehnoredactare degrevând lexicograful, într-o mare măsură, de această preocupare laborioasă. Dar aportul cel mai important al editorului este construirea acestui inventar sub forma unei baze de date MySQL, care adună la un loc munca tuturor autoarelor și le permite acestora să lucreze de la distanță – aspect extrem de binevenit în perioada pandemiei.

Structurarea XML a lucrării trebuie făcută înainte de începerea propriu-zisă a elaborării intrărilor și după o analiză foarte atentă și cuprinzătoare a ceea ce se dorește să conțină dicționarul. De aceea, fiind esențială pentru buna desfășurare a proiectului, această structurare (prin ceea ce se numește Document Type Definition) trebuie făcută de o persoană cu o instruire adecvată, dar destul de accesibilă unui lingvist. În cazul ICSO2, structurarea XML și toate aspectele legate de informatizare au fost realizate de Ana-Maria Barbu.

Echipa de lucru

Echipa care s-a ocupat de acest volum este complet nouă, cu o singură excepție (Ana-Maria Barbu). Am păstrat și în ICSO2 opțiunea de a indica autoarea fiecărei intrări printr-un indicativ (motivația acestei opțiuni a fost prezentată deja pentru volumul anterior), indicativele folosite acum fiind următoarele:

AMB – Ana-Maria Barbu, IL – Irina Lupu, ȘO – Ștefania Oprea, DLT – Daniela-Luminița Teleoacă, la care se adaugă colaboratoarele noastre: TT – Theodora Toroipan și SDO – Oana Stoica-Dinu.

Domenii

În lexicografia tradițională, este indicat, de regulă, domeniul atunci când o intrare reprezintă un termen de specialitate. În ICSO2 am generalizat semnificația domeniului de la „jargon” la aceea de „sferă de interes”, pentru că la momentul actual și mai ales în mediul online limbajul comun se întrepătrunde într-o măsură foarte mare cu limbajele specializate. Numeroși termeni de informatică, modă, cosmetică, nutriție etc. nu mai sunt apanajul specialiștilor, ci au o deschidere considerabilă către publicul larg. Pe lângă acest aspect, de răspândire semnificativă a termenilor de specialitate în limbajul comun, indicarea domeniului ca „sferă de interes” are și o utilitate practică, legată de căutarea informatizată în ICSO2. Preconizând ca acest inventar să poată fi consultat și sub forma sa de bază de date, am considerat util să dăm posibilitatea utilizatorului să caute cuvintele selectiv în funcție de domeniul său de interes. Astfel, am căutat pe cât posibil să marcăm cât mai multe intrări cu acest tip de informație, uneori notând pentru aceeași intrare sau același sens mai multe domenii. Căutând un echilibru privind gradul de specificitate (sau de granulare) a domeniilor, ne-am oprit asupra următorului inventar al acestora (indicând în paranteză abrevierea folosită):

administrație (admin.)
aeronautică (aeron.)
agricultură (agr.)
antropologie (antrop.)
artă
automobile (auto.)
biologie (biol.)
birotică (birot.)
chimie (chim.)
cinematografie (cinema.)
comerț
comunicații (comunic.)
cosmetică (cosm.)
cosmos
culinar (culin.)
cultură (cult.)
design
economie (ec.)
e-commerce
educație (edu.)
electronică/electrotehnică (electr.)
energetică (energ.)
etnonim (etn.)
farmacie (farm.)
filosofie (filos.)
finanțe (fin.)
fizică (fiz.)
fotografiere (foto.)
gaming
geografie (geog.)
horeca
imobiliare (imob.)
industrie textilă (ind.tex.)
informatică (inform.)
internet
juridic (jur.)
literatură (lit.)
marketing (market.)
medicină (med.)
mass-media (media)
mediu
meteorologie (met.)
militar (mil.)
modă
muncă
muzică (muz.)
nautică
nutriție (nutr.)
politică (polit.)
psihologie/psihiatrie (psih.)
psihosexologie (psihosexol.)
radiodifuziune (radio.)

religie (relig.)
resurse umane (res.um.)
servicii (serv.)
showbiz (show.)
societate/relații sociale (soc.)
social media
sport
tehnică / tehnologie (tehn.)
tipografie / redactare (tipogr.)
transporturi (transp.)
turism
video
wellness/stare de bine (welln.)

Frecvența

În lexicografie se face foarte des apel la frecvența de uz a unui cuvânt, pentru a stabili, de pildă, dacă este introdus sau nu într-un dicționar. Însă această frecvență este o mărime pe cât de importantă, pe atât de greu de stabilit, mai ales în lipsa unor mijloace informatice. Cum ICSO2 este elaborat pe baza contextelor care apar pe internet și care sunt numărate într-un mod, ce-i drept, extrem de instabil de către motorul de căutare Google, am considerat că informația de frecvență este totuși utilă în „caracterizarea" unui cuvânt neînregistrat încă în dicționare generale. Pentru că calculul frecvenței nu se poate face exact într-un corpus „deschis" ca internetul și cu un motor axat pe interese comerciale ca Google, am stabilit pentru intrările din ICSO2 trei nivele de frecvență marcate cu buline: ●○○ – frecvență mică, ●●○ – medie și ●●● – mare, în funcție de numărul de pagini de rezultate și de contextele relevante întâlnite și evaluate de autorul intrării.

Trebuie subliniat că frecvența unui cuvânt nu se referă la uzul său în limbajul comun, ci la numărul de contexte de pe internet, astfel încât numele unui produs care apare, de pildă, în foarte multe magazine online poate obține frecvență mare. În schimb, multe cuvinte folosite relativ des în situații de comunicare rapidă prin mesaje electronice și sms-uri au frecvență mică în paginile de internet.

În ciuda acestor neajunsuri, am considerat că frecvența unui cuvânt – raportată automat la momentul elaborării inventarului – este un indicator bun pentru a evalua oportunitatea de a fi înregistrat cuvântul respectiv în dicționare academice, pentru a urmări evoluția acestuia sau pentru a stabili relevanța lui în cadrul unui anumit domeniu sau în cadrul unui anumit moment social (a se vedea, de exemplu, termeni foarte frecvenți legați de pandemie: *coronavirus, anti-vaccin, lockdown* etc., a căror frecvență poate scădea semnificativ în viitorul apropiat).

ABREVIERI

abr. = abreviere
adj. = adjectiv
admin. = administrație
aeron. = aeronautică
adv. = adverb
agr. = agricultură
arg. = termen argotic
antrop. = antropologie
auto. = automobile
biol. = biologie
chim. = chimie
cinema. = cinematografie
colocv. = colocvial
comunic. = comunicații
concr. = concret
cosm. = cosmetică, îngrijire
culin. = domeniul culinar
cult. = cultură
dimin. = diminutiv
depr. = depreciativ
ec. = economie
edu. = educație
electr.= electronică sau electrotehnică
elem.= element de compunere
energ. = energetică
engl. = engleză
etn. = etnonim
expr. = expresie
f.[1] = feminin
f.[2] = foarte
fam. = limbaj familiar
farm. = domeniul farmaceutic
ferov. = domeniul feroviar
fig. = sens figurat
filos. =filosofie
fin. = finanțe
fiz. = fizică
foto. = domeniul fotografic
fr. = franceză
frecv. = frecvent
geog. = geografie
imob. = imobiliare
ind.text. = industria textilă
inform. = informatică
intranz. = intranzitiv
invar. = invariabil
ir. = ironic
înv. = învechit
jur. = domeniul juridic
lat. = latinește
lingv. = lingvistică
lit. = literatură
livr. = livresc
m. = masculin
market. = marketing
med. = medicină
media = mass-media
met. = meteorologie
mil. = domeniul militar
muz. = muzică
n. = neutru
nutr. = nutriție
part. = participiu
peior. = peiorativ
petrol. = domeniul petrolier
p.ext. = prin extensiune
p.gener. = prin generalizare
p.restr. = prin restrângere
pl. = plural
polit. = domeniul politic
p.restr. = prin restrângere
psih. = psihologie, psihiatrie
psihosexol. = psihosexologie
radio. = radiodifuziune
refl. = reflexiv
relig. = religie
res.um. = resurse umane
s. = substantiv
serv. = servicii
sg. = singular
show. = showbiz
soc. = societate, relații sociale

tehn. = tehnică, tehnologie
tipogr. = tipografie, redactare
™ = marcă înregistrată
transp. = transporturi
tranz. = tranzitiv
v. = vezi
var. = variante
vb. = verb
vulg. = vulgar
welln. = wellness, stare de bine
1sg. = persoana întâi singular
3sg. = persoana a treia singular

ALFABETUL FONETIC INTERNAȚIONAL PENTRU LIMBA ROMÂNĂ

Simbolurile fonologice de mai jos sunt folosite, în general, pentru redarea pronunțării de către români a cuvintelor românești și străine.

Sunete vocalice:

a *ca în*	car
ə	p*ă*r
ɨ	pr*â*nz
e	b*e*r*e*
i	p*i*s*i*că
o	d*o*r
u	b*u*n
œ	fr. Past*eu*r, germ. f*ö*hn
y	fr. cr*u*

Sunete semivocalice (nesilabice):

e̯	al*e*an
o̯	r*o*ată
w	sa*u*, bo*u*, *w*eb
j	*i*ar, ho*i*t, pu*i*, *y*ală

Apendice de palatalizare:

ʲ	buni, lupi

Sunete consonantice:

b *ca în*	*b*as
k	*c*ra*c*, *k*aliu
c	*ch*el, *ch*in, *che*amă, un*chi*,
ʧ	*c*er, *c*irc, *ce*aun, *ci*anură
d	*d*e
f	*f*ar
g	*g*on*g*
ʤ	*g*em, *g*imnast, *ge*antă, *gi*ardia
ɣ	*gh*em, *gh*imbir, *ghe*ată, *ghi*ară
x	*h*ar
ʒ	*j*ar
l	*l*amă
m	*m*ic
n	*n*as
p	*p*ară
r	*r*od
s	*s*os
ʃ	*ș*iret
t	*t*oc
ʦ	*ț*ar
θ	engl. *th*ink
v	*v*ot, *w*att
z	*z*ar

Simbolul ˈ înaintea unei vocale marchează accentul pentru cuvintele străine din această lucrare.

A

acer<u>o</u>lă s.f. ●●● (Biol.) Fruct dulce-acrișor, zemos, de culoare roșie, asemănător cu cireșele, produs de un arbust care crește în America Centrală și Brazilia. *Printre fructele cu cea mai mare concentraţie de vitamina C se numără şi acerola, cunoscută şi sub denumirea de vişină de Barbados, vişină tropicală sau cireaşă portoricană. Aceasta aparţine unor arbuşti subtropicali din familia Malpighiaceae, de provenienţă din America Centrală şi Brazilia. Fructele sunt rotunde, de culoare roşu aprins, au pulpă zemoasă şi un gust dulce-acrişor.* (ziarullumina.ro, http://bit.ly/2YqN1vL). *Marmeladă de acerole. Fierbeţi acerolele în apă. Cojiţi-le de pieliţă şi scoateţi-le sâmburii. Puneţi-le apoi într-un vas larg, adăugaţi zahăr după gust, de obicei, 4 uncii la fiecare 15 fructe, şi presăraţi deasupra puţină scorţişoară. Fierbeţi la foc moderat, amestecând frecvent, pentru ca fructele să nu se lipească de fundul vasului. Când marmelada capătă consistenţa potrivită, opriţi fierberea. Se mănâncă rece.* (dilemaveche.ro, http://bit.ly/3t58dph). – Pl. acerole. (AMB)

acet<u>a</u>t* s.m. ●●● (Ind.text.) Fibră textilă sintetică fabricată folosind deșeuri de bumbac sau celuloză din lemn și acetonă ca solvent. *Mai târziu, companiile americane au început să îl producă, Statele Unite devenind producător de top al acetatului. Țesătura este frecvent utilizată pentru rochiile de mireasă sau pentru accesorii.* (glami.ro, https://bit.ly/33NvYs1). *Rochie dreaptă elegantă din stofă. Mânecă lungă cu șliț ce dezvăluie un volan din bumbac în contrast. Aplicație fundă neagră din organza. Se închide cu fermoar invizibil pe spate. Dublată cu căptușeală de acetat.* (ataellier.ro, https://bit.ly/2PEVV4I). (IL)

ac<u>i</u>d <u>a</u>lfa-hidroxi s.m. ●●● (Cosm.; mai ales la pl.) Substanță (de obicei acid glicolic, acid lactic sau acid mandelic) folosită în diverse produse cosmetice destinate exfolierii tenului sensibil. *Acizii Alfa-Hidroxi (acidul glicolic, lactic, citric, tartaric, malic, mandelic), responsabili de exfolierea superficială, sunt majoritar acizi de origine vegetală (mai puțin acidul lactic), solubili, potriviți pentru toate tipurile de ten, în special tenul uscat sau foarte uscat și cel sensibil.* (Blog, https://bit.ly/2DKzLLZ). *AHA şi BHA sunt acizi alfa hidroxi, respectiv beta hidroxi, care acţionează ca nişte exfolianţi blânzi, eliminând stratul de celule moarte de la suprafaţa pielii şi curăţând porii în profunzime.* (doc.ro, https://bit.ly/3pB3Suk). *Acizii alpha hydroxy (AHA) sunt substanţe solubile în apă, ceea ce înseamnă că exfoliază la nivelul superior, dar nu reuşesc să cureţe sebumul (uleiul) din pori aşa cum o face un acid BHA.* (asianskincare.ro, https://bit.ly/3zbb7ws). *Alfa hidroxi acizii se găsesc de cele mai multe ori în soluțiile de curățare a feței, în produsele care ajută la exfolierea tenului, dar și în anumite seruri.* (avantaje.ro, https://bit.ly/2PIOFom). *Acizi alfa-hidroxizi –*

compuși chimici naturali sau sintetici. Cei mai mulți sunt derivați din zahăr organic, doi dintre cei mai populari fiind acidul glicolic (derivat din trestie de zahăr) și acidul lactic (din lapte). (andreearaicu.ro, https://bit.ly/3eAxge0). – Pl. acizi alfa-hidroxi.Var. acid alpha-hydroxy, acid alpha hydroxy, acid alfa hidroxi, acid Alfa Hidroxi, alfa-hidroxi acid, alfa hidroxi acid, alpha-hydroxy acid, acid alfa-hidroxid. Abr. AHA. (IL)

acid alpha-hydroxy s.m ●●● (Cosm.) v. **acid alfa-hidroxi**, **AHA**. (IL)

acid azelaic s.m. ●●● (Cosm.) Ingredient folosit în diverse produse cosmetice pentru curățarea și exfolierea tenului gras și pentru diminuarea petelor rămase după acnee. *Acidul azelaic ajută la curățarea porilor încărcați și, în plus, redă aspectul luminos al pielii. Mai mult, acidul azelaic are și acțiune antioxidantă, deci un beneficiu în plus adus pielii.* (doc.ro, https://bit.ly/38056qR). *Multe studii demonstrează faptul că acidul azelaic diminuează semnificativ erupțiile acneice, ajută la estomparea petelor post-acnee, îmbunătățește textura pielii și ajută la obținerea unui aspect mai uniform al tenului.* (marieclaire.ro, https://bit.ly/31VXB08). (IL)

acid beta-hidroxi s.m. ●●● (Cosm.) Substanță (de obicei acid salicilic sau acid citric) folosită în diverse produse cosmetice destinate exfolierii tenului gras sau acneic. *Acizii Beta-Hidroxi (acidul salicilic și citric) au la bază o structură și indicații mult mai complexe, fiind niște acizi care tratează pielea în profunzime și atacă cu succes cauzele blocării porilor și apariției acneei. Printre cei mai eficienți acizi beta-hidroxi, se regăsește acidul salicilic, care poate fi adăugat în formulația produselor într-o concentrație de la 0,5% până la 5%.* (Blog, https://bit.ly/2DKzLLZ). *Acidul Beta Hydroxy (BHA) este acidul salicilic, o substanță solubilă în ulei ceea ce înseamnă că poate pătrunde mai adânc în pori și curăță celulele moarte acumulate în aceștia (cele care riscă să se transforme în puncte negre și contribuie la dilatarea porilor).* (asianskicare.ro, https://bit.ly/3n3aKPJ). *Ser cu Beta-hidroxi-acid pentru ten gras – Repechage Hydra Medic Beta Hydroxy Serum, 60ml: produs de îngrijire pentru tenul gras, predispus la acnee, ce conține un amestec de Alfa si Beta-hidroxi-acizi ce exfoliază eficient celulele moarte pentru a dezvălui o piele mai netedă, proaspătă și curată.* (esteto.ro, https://bit.ly/3fQPExg). – Pl. acizi beta-hidroxi.Var. acid beta hydroxy, acid Beta Hydroxy, acid Beta-Hidroxi, beta-hidroxi acid, Beta-hidroxi-acid. Abr. BHA. (IL)

acid beta hydroxy s.m. ●●○ (Cosm.) v. **acid beta-hidroxi** (IL)

acid kojic s.m. ●●● (Cosm.) Substanță extrasă din mucegaiul koji (Aspergillus oryzae) folosită în diverse produse cosmetice împotriva petelor. *Folosirea acidului kojic pentru tratarea tulburărilor de pigmentare și a petelor de vârstă este o metodă recent descoperită. Introdus pe piață în 1989, acidul kojic are efecte asemănătoare cu ale hidrochinonei. El este derivat din fungi (ciuperci) și*

studiile au arătat că are într-adevăr efect depigmentant, inhibând secreția de melanină (pigmentul maroniu). (sfatulmedicului.ro, https://bit.ly/33NULMB). *Acidul kojic este regăsit îndeosebi în anumite specii de ciuperci native în Japonia, este și un produs secundar rezultat în urma fermentării vinului de orez japonez. Este folosit cu succes pentru a trata hiperpigmentarea pielii blocând enzima care produce melanina, atunci când în anumite zone ale pielii se dezvoltă prea multă melanină.* (putereaplantelor.ro, https://bit.ly/3fGYptY). – Pl. acizi kojic / (f. rar) acizi kojici. (IL)

acid lactobionic s.m. ●●● (Cosm.) Substanță folosită în diverse produse cosmetice destinate pielii sensibile, iritate sau exfolierii tenului sensibil *Acidul lactobionic hidratează, ajută la exfolierea celulelor moarte, micșorează porii și chiar reduce liniile fine și cicatricile. În același timp – grație calităților antioxidante – acest acid poate îmbunătăți tonusul și elasticitatea pentru majoritatea tipurilor de piele, oferind pielii un efect de luminozitate. Cu alte cuvinte, este un booster pentru luminozitate excepțional.* (b24beauty.ro, https://bit.ly/3zbDxGG). *Acidul Lactobionic conținut calmează iritațiile minore și roșeața pielii. Restabilește și menține echilibrul pH-ului.* (comenzi.farmaciatei.ro, https://bit.ly/3PCEJtP). *Gel exfoliant cu o formulă blândă, pe bază de acizi PHA (acizi lactobionici, mai blânzi decat acizii AHA, care sunt potriviți inclusiv tenului sensibil, întrucât minimizează total riscul iritațiilor), acid hialuronic, ceramide și extract de crizantemă.* (glowrious.ro, https://bit.ly/3PyO4mh). – Pl. acizi lactobionici. Var. Acid Lactobionic (IL)

acid oleanolic s.m. ●●● (Nutr.) Substanță bioactivă aflată într-o serie largă de plante, dar mai ales în măsline, având rol antioxidant, antiinflamator și antimicrobian. *Rozmarinul este foarte des utilizat la gătit, dar puțini știu că această plantă aromatică are și numeroase proprietăți terapeutice, datorate în special acidului oleanolic. Acidul oleanolic are un caracter puternic antiviral și s-a dovedit eficient în tratamentul virusurilor herpetice, gripei și chiar a hepatitei, în anumite studii efectuate pe animale.* (doc.ro, https://bit.ly/34YGiQh). *Un studiu recent a arătat că acidul oleanolic – un triterpenoid din măsline – reduce riscul de steatoză hepatică.* (lataifas.ro, https://bit.ly/3FHPghy). *Bioștiința scandinavă avansată anti-cădere a părului combină la nivel molecular apigenină, acid oleanolic și alte ingrediente active pentru crearea unei soluții puternice care împiedică pierderea părului și ajută la întărirea rădăcinilor și la generarea de noi foliculi.* (gwsconcept.ro, http://bit.ly/3r3wjyP). *Acesta este un supliment alimentar cu rol hepatoprotector care are o compoziție foarte bogată în acizi oleanolici și ursolici din planta de cais-japonez, care susțin funcționarea ficatului.* (stiri-presa-online.ro, http://bit.ly/39mOAkN). – Pl. acizi oleanolici (Var. Acid Zoctobionic). (AMB)

acid polihidroxi s.m. ●●● (Cosm.) Denumire generică pentru acizi (precum gluconolactona sau acidul lactobionic) folosiți în diverse produse cosmetice destinate exfolierii chimice a tenului sensibil. *Acidul polihidroxi este un exfoliant chimic delicat. Cele mai frecvente PHA sunt gluconolactona, galactosen și acidul*

lactobionic. (redsalon-epilaredefinitivă.ro, https://bit.ly/3OAgD1m). *PHAT Glow Facial este formulată cu PHA (acizi polihidroxi) pentru exfolierea și uniformizarea tonului și texturii pielii.* (sephora.ro, https://bit.ly/3zylV9z). *Nici nu ne-am obișnuit bine cu acizii alfa și beta-hidroxizi campioni la exfoliere, că acizii poli-hidroxizi le-au luat, la propriu, fața. „Noua generație de AHA", cum sunt uneori numiți, PHAs servesc tot la îndepărtarea celulelor moarte, cu avantajul suplimentar că nu provoacă iritații nici măcar pielii sensibile, nu usucă pielea – ba chiar hidratează și pot ajuta la întărirea funcției sale protectoare. Unele dintre cele mai populare PHAs regăsite în formulele de skincare sunt gluconolactona și acidul lactobionic.* (forbes.ro, https://bit.ly/3OBJhPT). *Pentru a curăța pielea în profunzime și a trata imperfecțiunile minore ale tenului, utilizați crema exfoliantă – Pro Care Exfoliating Cream With Mandelic Acid And Polyhydroxy Acids, formulată de experții brandului polonez Bandi Professional cu acid mandelic derivat din migdale și acizi polihidroxilici (PHA).* (makeup.ro, https://bit.ly/3PXbfXc). *O cremă ultraemolientă cu o concentrație puternică de poli-hidroxiacizi (PHA) ce reduce semnele vizibile de îmbătrânire și oferă o hidratare intensă și durabilă* (skin-rp.ro, https://bit.ly/3b4zvIr). *Conținând o concentrație puternică în proporție de 15% din acid polyhydroxy (gluconolactonă), această formulă delicată dar eficientă ajută la accelerarea reînnoirii celulelor pentru a evidenția pielea cu aspect întinerit.* (pdf, docplayer.ro, https://bit.ly/3cJrMA0). – Pl. acizi polihidroxi.Var. acid poli-hidroxid, acid polihidroxilic, acid polyhydroxy, poli-hidroxiacid. Abr. PHA. (IL)

acid tranexamic s.m. ●●● (Med., cosm.) Substanță folosită în medicamente antihemoragie și în produse cosmetice antipigmentare. *Utilizat inițial pentru a stopa hemoragiile, acidul tranexamic a stârnit interesul dermatologilor la începutul anilor '80, după ce s-a observat faptul că pacienții tratați cu acest compus prezintă modificări la nivelul pielii, în sensul estompării petelor de orice nuanță, de la roșeață, pete de soare și până la hiperpigmentare și melasmă.* (forbes.ro, https://bit.ly/3OBJhPT). *Avem o veste bună: s-ar putea să scapi în sfârșit de acele pete pigmentare pe care serumul tău cu vitamina C nu le-a putut îndepărta. Află totul despre noul ingredient vedetă: acidul tranexamic.* (andreearaicu.ro, https://bit.ly/3owxLLa). *Administrarea de acid tranexamic, un medicament disponibil și ieftin, imediat după o lovitură la cap oprește hemoragiile cerebrale și poate salva viața pacienților, arată un studiu clinic amplu realizat la nivel internațional.* (360medical.ro, https://bit.ly/3zygszz). (IL)

acid ursolic s.m. ●●● (Nutr.) Substanță bioactivă găsită în stratul de ceară al merelor și în coaja unor fructe, precum și în plante ca rozmarinul și cimbrul. *Acidul ursolic (structură chimică foarte asemănătoare cu acidul oleanolic) este un acid natural pentaciclic triterpenoid carboxilic care se găsește în fructe și în multe ierburi, dar mai ales în coaja merelor (substanța ceroasă). Cercetările asupra acidului ursolic arată că are numeroase beneficii asupra organismului uman, printre care efecte antioxidante, antimicrobiene, anti-inflamatoare, precum și o puternică activitate anti-cancerigenă.* (steroizi.ro, http://bit.ly/3r0HZmc). *Acidul ursolic este un polifenol puternic (o substanță chimică din plante) care se găsește*

în coaja merelor și a fost folosit pentru a stimula reducerea grăsimilor. Unul dintre beneficiile acestui supliment este că păstrează țesutul muscular când ții dietă pentru a reduce nivelurile grăsimilor din corp. (pronutrition.ro, http://bit.ly/2KWUAYd). *Deoarece conține acizi ursolici, s-a demonstrat științific faptul că un consum regulat de cimbru poate proteja organele de următoarele afecțiuni și va ameliora simțitor simptomele acestora: bronșită acută și bronșită cronică, dureri în gât, tuse […].* (doftoria.ro/ceai-de-cimbru). – Pl. acizi ursolici. (AMB)

acomod<u>a</u>* vb.tranz. ●○○ (Horeca) A găzdui. *Camere spațioase, cu suprafețe de circa 41 mp, dotate cu un pat matrimonial și o canapea extensibilă, pot acomoda în condiții de confort între 2 și 4 persoane.* (baile-felix.ro, https://bit.ly/3D5M1AU). *Sala Bruxelles poate acomoda până la 140 de persoane, are o suprafaţă de 170 m2 şi se află tot la etajul 13 al RIN Grand Hotel.* (saladeconferinte.ro, https://bit.ly/3Nj1gen). *Ediția din 2020 este gândită ca o călătorie cu mai multe escale, destinația finală fiind bine cunoscuta locație care a acomodat festivalul și în ediția de debut: Aerodromul Cioca.* (Blog, https://bit.ly/36G0uaK). *Mesele de dining vin într-o varietate de forme și modele. Cei doi factori principali care ar trebui să determine alegerea unei forme în detrimentul alteia sunt dimensiunea spațiului și numărul de persoane pe care dorim să le acomodăm.* (Blog, https://bit.ly/34QhCK1). – 1sg. acomodez, part. acomodat. (AMB)

acr<u>i</u>l s.m./s.n. ●●● **1.** (Cosm.) Substanță pe bază de petrol, folosită la manichiura profesională; rășină acrilică, pudră acrilică. *În România cele mai multe saloane preferă metoda de aplicare cu gel, întrucât nu sunt multe profesioniste care au îndemânarea și ingeniozitatea de a lucra cu acrilul și este mult mai ieftin. Tehnicieni de renume de la noi și din străinătate recomandă acrilul pentru că oferă mai multe posibilități de lucru. Cu ajutorul acrilului (cunoscut în termeni populari și ca porțelan sau rășină) se poate construi o formă mult mai naturală și chiar perfectă a unghiilor.* (informatiiprofesionale.ro, https://bit.ly/2PGhGkk). *În această perioadă în care saloanele de înfrumusețare sunt închise este aproape imposibil să întreții manichiura din gel și acril. Singura soluție este să dai jos de pe unghii construcțiile din acril, iar acest lucru se face printr-o metodă specială, care nu afectează sănătatea unghiilor naturale.* (eva.ro, https://bit.ly/2DPaEqO). *Pe suprafața unghiei false de acryl se formează un strat lipicios pe care îl vom îndepărta prin pilire cu buffer alb. Vom pili numai într-o direcție, astfel se va uniformiza suprafața.* (nailshop.ro, https://bit.ly/33FR4rY). **2.** (Ind.text.) Fibră sintetică pe bază de petrol, folosită de obicei pentru a înlocui lâna. *Atunci când punem mâna pe o bluză ce pare dintr-o lână groasă și călduroasă, mulți dintre noi suntem încântați. Apoi descoperim acasă că ne încălzim peste măsură și transpirăm, iar când o dăm jos, ea se electrizează. Aceasta fiindcă e de fapt acril, o fibră ce imită foarte bine lâna, dar nu lasă pielea să respire.* (realitatea.net, https://bit.ly/3gG8E2Y). *Am observat în ultimul timp că majoritatea femeilor caută haine sau produse din lână și se cam feresc de acril. Tare mult mi-ar plăcea să*

înțeleg de ce acrilul pare așa mare Bau Bau. (Blog, https://bit.ly/31sN9vS). *Cât de des ar trebui să speli puloverele? Cele din lână, acrilic și poliester pot fi purtate chiar și de cinci ori.* (green-report.ro, https://bit.ly/31AompR). **3.** s.n. (Artă) Vopsea pentru pictură alcătuită din pigmenți în emulsie de polimeri acrilici, solubilă în apă, care se usucă repede și care după uscare devine foarte rezistentă; acrilic. *O serie de lucrări desprinse parcă dintr-o lume magică, unde culorile se îmbină armonios pe pânză, uleiul cu acrilul se împrietenesc, formele feminine capătă accente ieșite din comun și depășesc orice barieră de rasă și cultură.* (brasov.fest.ro, https://bit.ly/3fVPswG). *Lucrări efectuate la Școala Populară de Arte „Titel Popovici" din Iași, pe care a absolvit-o, ori acasă, în atelierul propriu: picturi abstracte, peisaje, unele cu titlu de experiment, opere la realizarea cărora a folosit și folosește aproape întreaga gamă de tehnici aflate la îndemâna artistului modern: uleiuri pe pânză, lemn sau carton, „zugrăvite" cu pensule sau/și cu cuțitul, acriluri multicolore ori picturi realizate prin tehnici mixte: spray, cârpă sau cu modele create de autor.* (jurnalul.ro, https://bit.ly/31MmlHn). – Pl. m. acrili / n. acriluri.Var. acryl, acrilic. (IL)

acr<u>i</u>lic* s.n., adj. ●●● (Artă) Vopsea pentru pictură alcătuită din pigmenți în emulsie de polimeri acrilici, solubilă în apă, care se usucă repede și care după uscare devine foarte rezistentă; acril. *Deoarece acrilicele se usucă foarte repede, atunci când începi să lucrezi cu ele, stoarce doar un pic de vopsea dintr-un tub.* (curspictura.ro, https://bit.ly/3qsJP1M). *Acrilicele solubile în apă pentru artă au început să fie disponibile începând cu anii 1950, fiind oferite de Liquitex, având o vâscozitate similară cu cea a acrilicelor din ziua de astăzi, care au devenit disponibile abia un deceniu mai târziu.* (destepti.ro, https://bit.ly/3nBuTfK). //adj. *Pentru tehnica de pouring ai nevoie de culori acrilice fluide. Deoarece este necesară o cantitate destul de mare de vopsea pentru fiecare lucrare, îți recomandăm să cumperi câteva culori de bază pentru început, pe care le poți completa odată ce experimentezi.* (pictorshop.ro, https://bit.ly/3GyvSF8). – F.sg. acrilică, m.pl. acrilici, f.pl. / s.n.pl. acrilice. (IL, AMB)

acro dance s.n. ●●○ (Sport, artă) Stil de dans care combină tehnici de balet, gimnastică și acrobație. *Ale și Bea, număr senzațional de acro dance pe scena Next Star* (a1.ro, http://bit.ly/2LWnPYt). *Acro-dance este o disciplină care a apărut în 1900 în Vaudeville, Canada, și a devenit foarte cunoscut prin performanța de a combina mișcările de dans cu cele de gimnastică pe marile scene artistice din lume.* (ziarobiectiv.ro, http://bit.ly/2EilzGH). – Pr. /akrod'ens/.Var. acro-dance, acrodance. (AMB)

acvap<u>o</u>nic adj. ●●○ (Agr.) Care presupune sau implică o metodă de cultivare a plantelor prin utilizarea apelor reziduale de la pești care conțin toate substanțele nutritive necesare pentru o dezvoltare optimă a plantelor (numită acvaponie). *Un tânăr dintr-o familie de legumicultori din Olt a decis, după şapte ani de muncă în străinătate, să producă legume în sistem acvaponic. În bazine construite în interiorul solarului creşte peşti, iar aceştia produc, la rândul lor, substanţele*

necesare plantelor. (adevarul.ro, https://bit.ly/3BrIwDr). *Acvaponia este larg răspândită în state precum Yemen, China, Arabia Saudită sau chiar Statele Unite. În România, conceptul de acvaponie a ajuns târziu, prin anii 2010, iar primele ferme acvaponice din România au fost lansate abia în urmă cu 2-3 ani.* (ideipractice.ro, https://bit.ly/3mtcRLg). **–** F.sg. acvaponică, m.pl. acvaponici, f.pl. acvaponice. (AMB)

acvaponie s.f. ●●○ (Agr.) Metodă de cultivare a plantelor care utilizează apele reziduale de la pești ce conțin toate substanțele nutritive necesare pentru o dezvoltare optimă a plantelor. *Cea mai simplă definiție a Acvaponiei este combinația dintre acvacultură (cultura de pești) și hidroponie (cultura de plante fără sol), adică cultura combinată de pești și plante într-un sistem integrat. Deșeurile de pește sunt o sursă organică pentru plante, iar plantele filtrează natural apa pentru pești.* (seretransilvania.ro, https://bit.ly/3aanJIu). *Ca să-i ajute şi pe fermierii de la noi să înveţe cum să obţină peşte şi legume bio, Institutul de Cercetare şi Dezvoltare pentru Industrializarea şi Marketingul Produselor Horticole – Horting a început, la Năsăud, la Colegiul Silvic „Transilvania", un proiect pilot de acvaponie unde elevii şcolii şi fermierii din zonă sunt învăţaţi să producă legume folosind doar o zecime din cantitatea de irigaţii din agricultura obişnuită. „Acvaponia înseamnă cultura legumelor pe fluenţi care provin din cultura piscicolă".* (timponline.ro, https://bit.ly/3mHEdh9). **–** Var. Acvaponie. (AMB)

adenomatos adj. ●●● (Med.) Care prezintă caracteristici de tumoare benignă a unei glande (adenom). *„Dacă aveţi istoric familial de cancer de colon – rude de gradul I sau II – sau de cancere ale colonului aşa-zis ereditare – polipoza adenomatoasă familială sau cancerul nonpolipozic ereditar, vă încadraţi într-o grupă cu risc crescut şi astfel trebuie să efectuaţi colonoscopia cu circa 10 ani înaintea vârstei la care cancerul a fost diagnosticat prima dată în familia dumneavoastră", recomandă dr. Florin Grama.* (adevarul.ro, http://bit.ly/2YOmGqV). *Cu cât un polip adenomatos este mai mare ca dimensiuni, cu atât creşte potenţialul de a deveni malign.* (realitatea.net, http://bit.ly/2RSBp2A). **–** F.sg. adenomatoasă, m.pl. adenomatoși, f.pl. adenomatoase. (AMB)

advertorial* s.n. ●●● (Market.) Articol publicat pe un site, blog, revistă sau ziar online, în care se face reclamă unui produs, brand etc. și care conține cuvinte-cheie pentru a facilita căutarea produsului, brandului etc. prin intermediul motoarelor de căutare; articol seo. *Advertorialul este un articol publicitar făcut la comanda clientului și conține ceea ce dorește el, adică text, fotografii, linkuri și poziționarea în pagină pe care o preferă. Fiind conform dorinței clientului așadar servește intereselor lui. Transmite unul sau mai multe mesaje ale acestuia.* (Blog, https://bit.ly/2VLRKHO). *Acesta este un advertorial din partea IKEA.* (lovedeco.ro, https://bit.ly/2ZIKQEp). *De ce calități ai nevoie pentru a scrie advertoriale? Unde prin advertoriale nu înțelegem texte ce aduc în atenția cititorului un anumit produs/eveniment/brand și exprimă părerea onestă a*

autorului despre el, ci acele articole cu linkuri pe diverse combinații de cuvinte – cum ar fi „am găsit un site cu scule și unelte” – pe care le întâlnim la tot pasul virtual. (Blog, https://bit.ly/3f2IWEZ). **–** Pl. advertoriale. (IL)

aeroponic adj., adv. ●●○ (Agr.; frecv. în sintagma *sistem aeroponic*) Care privește sau presupune metoda prin care cultivarea plantelor se realizează prin menținerea rădăcinilor acestora în aer și udarea lor cu substanțe nutritive. *Sistemul aeroponic este acela prin care rădăcinile plantelor sunt suspendate în aer, într-un spațiu semiînchis, și pulverizate periodic cu o substanță apoasă bogată în nutrienți.* (casesigradini.ro, https://bit.ly/3a8wjaI). *Conform declarațiilor făcute pentru Agro TV, sistemul de agricultură pe verticală, agricultura aeroponică, cel puțin unul similar cu al său, reprezintă o premieră la noi în țară. […] „Este primul sistem care produce plante cu rădăcina în aer, pe sistem de aeroponie. Plantele stau pe o suprafață anume, iar la bază, au un pulverizator special, care creează ceață în interior. Astfel, planta se dezvoltă cu rădăcina în aer”.* (agro-tv.ro, https://bit.ly/3mnxEjC). //adv. *Avans revoluționar în agricultura spațială. Cum sunt crescute „aeroponic” legumele pentru consumul viitorilor colonișți de pe Marte* (digi24.ro, https://bit.ly/3AbVzY3). **–** F.sg. aeroponică, m.pl. aeroponici, f.pl. aeroponice. (AMB)

aeroponie s.f. ●●○ (Agr.) Metodă de cultivare a plantelor prin menținerea rădăcinilor acestora în aer și udarea lor cu substanțe nutritive. *Potrivit The Telegraph, LettUs Grow, o companie dedicată dezvoltării de tehnologii utilizate în aeroponie (tehnică agricolă fără sol), deține în Bristol o mică fermă la interior unde se practică un fel de agricultură industrial-urbană. Acolo se cultivă legume fără a fi nevoie de sol fertil, ci doar prin direcționarea nutrienților direct către rădăcinile plantelor.* (gandul.ro, https://bit.ly/3DgErCb). *Azi Ștefan Arsene se implică într-un alt proiect. A pus pe picioare un business ce oferă soluții de aeroponie pentru cei care vor să schimbe puțin modul de a face agricultură. Aeroponia înseamnă că planta crește cu rădăcina în aer, sistem care se folosește de ceva timp prin alte țări.* (life.ro, https://bit.ly/2YjSsR5). (AMB)

afalin s.m. ●●● (Biol.) Specie de delfin ai cărei indivizi au o inteligență deosebită. *În apele ce înconjoară Insula South Padre se scaldă delfinii din specia afalin care sunt recunoscuți pentru inteligența lor, dar și pentru că sunt foarte prietenoși.* (romanialibera.ro, http://bit.ly/30x8mnG). *Delfinul, un pui cu o lungime de peste un metru din specia numită popular Afalin, una dintre cele mai rare din apele româneşti, a fost adus de valuri pe plaja din Eforie. Din păcate, specialiştii spun că ar fi murit acum o lună şi jumătate, sufocat în plasele braconierilor de calcani.* (stirileprotv.ro, http://bit.ly/367Lc8G). *Pe specii, afalinii au fost înregistrați în doar 121 de cazuri, un număr foarte mic raportat la celelalte două specii: marsuinii și delfinii comuni*. (cugetliber.ro, http://bit.ly/2v3EuUn). **–** Pl. afalini.Var. Afalin. (AMB)

AFK s.n. ●○○ (Internet, gaming; abr. de la engl. Away From Keyboard) Acronim cu semnificația „plecat de la tastatură” pentru a anunța în cadrul unui joc

online că jucătorul respectiv a ieșit temporar din joc. Ulterior acest acronim a fost preluat în chaturi. *Afk s-ar traduce „away from keyboard” – plecat de la tastatură, și înseamnă că ești pe un server și nu joci, pur și simplu stai și ocupi un loc în plus, și adminii de pe serverele care sunt mai tot timpul full îți dau kick să intre alt jucător să joace dacă tu nu ești prezent.* (Forum, http://bit.ly/3qFNWoC). *Doar în cazul în care sunt cel puțin 11 jucători pe server, jucătorul AFK poate primi KICK de la adminul prezent pe server*. (Forum, https://bit.ly/3dAuDJN). *M-am pus afk pentru o problemă minoră, am stat maxim 2-3 minute și când am revenit am primit kick.* (Forum, http://bit.ly/3pzamXz). – Pr. /ejefk'ej/, /aefk'a/.Var. afk. (AMB)

aftermovie s.n. ●●● (Video) Material video realizat după încheierea unui festival de muzică, în care sunt incluse clipuri scurte care surprind diverse momente din timpul evenimentului. *Organizatorii UNTOLD au lansat aftermovie-ul ediției din 2021. Pe lângă cadrele impresionante, la calitate 4K, video-ul conține și testimoniale ale unor artiști internaționali.* (infomusic.ro, https://bit.ly/3JpEAHJ). *Știi momentul ăla când practic abia te-ai întors de la festival, apare aftermovie-ul, te uiți și te apucă nostalgia și ai vrea să mergi iar?* (Blog, https://bit.ly/3msqcob). *Unul din cele mai bune aftermovie-uri făcute la vreun festival de acest gen. Are de toate*. (Blog, https://bit.ly/3elZTeR). – Pl. aftermovie-uri. Pr. /'aftərmuvi/. (ȘO)

aglomerativ adj. ●●○ (Inform.) Metodă de ierarhizare (în special în domeniul clasificării documentelor) care presupune, printr-o abordare de la particular spre general (bottom-up), formarea unui set mai mare de obiecte prin alăturarea unor seturi mai mici (clustere), pe baza unor asemănări. *Tehnicile aglomerative încep cu fiecare obiect reprezentând un grup şi apoi acestea se combină în grupe asemănătoare până când se ajunge la un singur grup.* (utgjiu.ro, https://bit.ly/2G3I4Dd). *Gruparea „aglomerativă” ierarhică începe prin a considera fiecare caz ca fiind un cluster. În pasul următor, cele două elemente care au cea mai mică măsură a distanţei (sau cea mai mare valoare în cazul în care sunt utilizate asemănările) sunt unite într-un singur cluster.* (store.ectap.ro, https://bit.ly/2ZYXIHa). – F.sg. aglomerativă, m.pl. aglomerativi, f.pl. aglomerative. (AMB)

agribusiness s.n. ●●● v. **agrobusiness** – Pl. agribusinessuri. Pr. /agrib'iznis/. (AMB)

agrobusiness s.n. ●●● (Agr.) Sector de afaceri care se ocupă cu comercializarea produselor agricole, prin producere, prelucrare și distribuție. *Zi de zi tehnologiile se schimbă, iar în agrobusiness, un sector dinamic, fermierii şi antreprenorii încearcă să ţină pasul cu ele. Astfel, de la lansarea unui simplu site, în contextul pandemic, până la achiziţionarea unor sisteme de monitorizare prin GPS sau drone, fermierii s-au adaptat. În plus, ei au investit şi în contextul în care tehnologia îi ajută la creşterea randamentului în fermă.* (zf.ro, https://bit.ly/3uERxWW). *În domeniul agriculturii, România a reușit, cumva, să se-ntoarcă la o situație de acum 115 ani. Terenurile au fost comasate sub patronajul unor fonduri de investiții sau investitori posesori de agrobusinessuri,*

iar repartiția suprafețelor arabile e mai disproporționată ca înainte de Răscoala din 1907. (libertatea.ro, https://bit.ly/3ivnD2I). *Fie că este vorba de producători agricoli de cereale sau jucători din zootehnie, că luăm în calcul traderii sau agribusinessul, afacerile legate de roadele pământului se dovedesc a fi din plin profitabile.* (capital.ro, https://bit.ly/3oGQAMG). *Listarea la bursă, o opțiune de finanțare pentru agribusinessuri.* (gandul.ro, https://bit.ly/3BbSQPy). – Pl. agrobusinessuri. Pr. /agrob'iznis/.Var. agribusiness. (AMB)

AHA s.n. ●●● (Cosm.; abr. de la Alpha-Hydroxy Acid; frecv. în sintagma *acid AHA*) Denumire generică pentru acizi (de obicei acid glicolic, acid lactic sau acid mandelic) folosiți în diverse produse cosmetice destinate exfolierii tenului sensibil; acid alfa-hidroxi. *Pentru că distrug legăturile care țin celulele împreună, acizii AHA ajută la eliminarea celulelor moarte, a impurităților și a sebumului care blochează porii, lăsând la final o piele netedă, cu aspect strălucitor și proaspăt.* (Blog, https://bit.ly/3aeTOxJ). *Pe pielea mea ambii exfolianți sunt eficienți, folosesc în rutina de îngrijire 5% acid glicolic (AHA) și 2% acid salicilic (BHA).* (Blog, https://bit.ly/3iuaILN). *AHA și BHA sunt acizi alfa hidroxi, respectiv beta hidroxi, care acționează ca niște exfolianți blânzi, eliminând stratul de celule moarte de la suprafața pielii și curățând porii în profunzime.* (doc.ro, https://bit.ly/3FQdU0c). (IL)

AI s.n. ●●● (Inform., abr. de la Artificial Intelligence) Capacitatea unui computer sau a unei alte mașini de a efectua activități despre care se crede că necesită inteligență; p. ext. program care imită inteligența umană pentru a efectua diverse activități (în diverse domenii) și care se autoîmbunătățește pe baza datelor pe care le colectează; inteligență artificială. *Facebook va sugera postări utilizatorilor cu sistemul său de clasare prin învăţare automată şi investeşte în inteligenţa artificială (AI) pentru a oferi conţinut recomandat.* (news.ro, https://bit.ly/3PCAChy). *Începând cu această ediție, Advancing AI vizează atât startup-uri locale, cât și companii din Europa de Sud-Est. Sub-verticalele vizate sunt: AI Analitic (aplicații precum analiza sentimentului, evaluarea riscului pentru furnizori), AI Funcțional (IoT, roboți), AI Interactiv (asistenți inteligenți, chatbots), AI Text (recunoaşterea textului, conversia discursului în text), AI vizual (Computer Vision, Realitate Augmentată).* (wall-street.ro, https://bit.ly/3PZjPoE). *Artificial Intelligence – Inteligența artificială (AI) – un mediu care oferă toate instrumentele necesare pentru crearea de mașini inteligente, care să funcționeze și să reacționeze după raționamente umane. Cele mai uzuale aplicații de inteligență artificială sunt cele de recunoașterea vorbirii, de învățare, de planificare sau de rezolvare de probleme.* (mbd.ro, https://bit.ly/3BjedRW). *La noi justiția e un întreg aparat birocratic întreținut de judecători comuniști interesați doar de pensii speciale. În rest justiție nu se va face decât în momentul când vor fi dați afară toți judecătorii, iar sentințele vor fi luate de niște AI-uri care, pe baza dovezilor introduse în sistem, vor da verdictul rapid și obiectiv. În 100 ani așa sper să fie niște supercomputere cu AI care sa dea sentințe.* (comentarii, hotnews.ro, https://bit.ly/3BjaALI). – Pl. AI-uri. (IL)

airsoft s.n. ●●● (Sport) Joc care simulează conflicte armate, cu misiuni, strategii etc. și care folosește replici nepericuloase ale armelor reale. *Airsoft-ul este un joc sportiv în care jucătorii simulează un conflict sau efectuează anumite misiuni, cu ajutorul unor replici ale armelor reale ce lansează proiectile sferice non-metalice, utilizând echipamente specifice și tactici militare reale. Este o disciplină sportivă recunoscută oficial prin O.M.E.C.T.S. nr. 3265/23.02.2010, iar modalitatea de utilizare a replicilor de airsoft este reglementată prin Legea 295/2004, cu modificările și completările ulterioare.* (iron-sky.ro). *Ziua la birou, seara pe câmpul de luptă. Airsoft-ul, un sport tot mai preferat pentru relaxare și distracție* (digi24.ro, http://bit.ly/2Nygna2). *Polițiștii au reținut un tânăr în vârstă de 20 ani, din municipiul Piatra-Neamț, care este acuzat că ar fi tras cu o armă de tip airsoft într-o mașină cu al cărui șofer s-a certat în trafic.* (stirileprotv.ro, http://bit.ly/2NCF2di). – Pr. /'ersoft/. (AMB)

alfa-hidroxi acid s.m. ●○○ v. **acid alfa-hidroxi, AHA**. (IL)

all black adj.invar., s.n. ●●● (Modă) **1.** adj.invar. (Despre haine) Negru complet. *Deși cele mai multe vedete au păşit pe covorul roşu de la Golden Globes în ținute vestimentare all-black, unele dintre ele au ales culoarea.* (fpm.ro, https://bit.ly/3pkRe2s). *Din cele 20 de rochii de seară cele all black se remarcă prin opulența discretă și linia care evidențiază silueta.* (viitoaremireasa.ro, https://bit.ly/3su4rYI). **2.** s.n. Ținută compusă exclusiv din obiecte vestimentare negre. *Eu merg pe ideea că nu ai cum să o dai în bară cu all black.* (comentariu, angagogu.ro, https://bit.ly/3qj7OiC). *Revenind la inspirația de outfit – n-ai cum să dai greș cu all black, după cum bine știi.* (cosmopolitan.ro, https://bit.ly/3HagMVZ). – Pr. /olbl'ek/.Var. all-black. (ȘO)

all season adj.invar. ●●● (Auto.; despre anvelope) Care pot fi folosite pe tot parcursul anului, oferind o performanță bună indiferent de condițiile meteorologice. *În ceea ce privește anvelope all season, acestea au un model și sunt realizate dintr-un cauciuc ce le face potrivite pentru condiții umede și o varietate de temperaturi scăzute sau ridicate.* (stirileprotv.ro, https://bit.ly/3qcREHq). *Cauciucurile all season sunt indicate pentru mașinile compacte și mici, și pentru cei care nu fac mai mult de 12.000 de km pe an.* (economica.net, https://bit.ly/3qdNVcP). *Acest lucru înseamnă că anvelopele all-season nu vor oferi aceeași calitate de aderență bună și manevrabilitate precisă ca o anvelopă de vară. În egală măsură, o anvelopă pentru toate sezoanele nu este concepută pentru a face față condițiilor extreme de iarnă, cum ar fi conducerea prelungită pe zăpadă sau gheață, în special pe pante sau la viteze mai mari.* (onlinesport.ro, https://bit.ly/3J6334y). *Ce se întâmplă dacă mergi cu cauciucuri all seasons iarna. Titi Aur explică tot* (playtech.ro, https://bit.ly/3taRumX). – Pr. /ols'izən/.Var. all-season, all seasons. (ȘO)

alternative s.n. ●●○ (Muz.) Gen al muzicii rock tributar stilului punk rock, apărut în anii 1980 ca muzică underground, interpretată izolat în cluburi și popularizată pe alte căi decât prin casele mari de discuri. *Festivalul Neversea are o*

latură dedicată muzicii alternative și comunităților din jurul lor, concentrându-se pe artiști și subgenuri specifice de muzică electronică, cu reflexii din cultura underground. (revistatango.ro, http://bit.ly/36bOJTz). *Trupe româneşti de alternative care ar merita un loc în playlist* (soundpeak.ro, http://bit.ly/2NGjQjv). *Sound-ul lor are puternice rădăcini în zona muzicii punk, evoluând în ultimii ani în direcții alternative rock și post-hardcore.* (control-club.ro, http://bit.ly/38iC9TH). *Cu un stil care a fost considerat un hibrid între alt-rock, metal și rap, Linkin Park s-a impus ca una dintre cele mai influente trupe din secolul XXI.* (unsitedemuzica.ro, http://bit.ly/3aoKg39). – Pr. /alt'ernativ/.Var. alternative rock, alt-rock. (AMB)

alternative rock s.n. ●●○ v. **alternative**. – Pr. /alt'ernativrok/. (AMB)

alt-rock s.n. ●●○ v. **alternative**. – Pr. /'altrok/. (AMB)

amantlâc s.n. ●●○ (Peior.) Relație amoroasă în afara căsătoriei. *Meniul cu amantlâc și bătăi rămâne probabil singura tradiție constantă de secole în familia românească. Aia tradițională.* (life.ro, https://bit.ly/35mO4Qk). *Nu atât amantlâcul domnitorului țarigrădean („curvia grecească”) îl scandaliza pe cronicar (relația extraconjugală putea ușor să se desfășoare discret), cât afișarea în public a relației erotice necuvenite („în vedeală între toată boierimea”).* (Carte, https://bit.ly/2W7XP0z). *Noi concurăm cumva cu Știrile de la ora 17, al căror scop nu e neapărat de informare, ci sunt un anumit gen. Mai sunt dramatizate povești de viață în care se vorbește despre amantlâcuri, sex, șantaje, violență domestică, toată tipologia, povești care funcționează de ani de zile pe TV, pe tronsoane orare similare cu al nostru.* (paginademedia.ro, https://bit.ly/2yTm0b7). – Pl. amantlâcuri. (TT)

americăneală s.f. ●●● (Fam., peior.) Comportament care imită felul de a fi tipic americanilor. *Nu știu cum e cu vorba asta, fermier. Eu mă știu de cioban și gospodar, că așa se spune pe la noi dintotdeauna. Asta cu fermier e mai nouă, așa, ca un fel de americăneală.* (lumeasatului.ro, https://bit.ly/2AZqeil). *Și copilăriile lor sigur sunt la indigo cu ale altora care azi sunt oameni mari și sunt îndreptățiți să înceapă orice povestire cu „pe vremea mea…” Ce vreau să vă zic? Că ne este bine, fraților. Că putem să o dăm pe americăneală, cu vâsc și decorațiuni care mai de care, cu ciocolată caldă și Hrușcă pe Youtube sau măcar Engelberd Humperdink.* (Blog, https://bit.ly/3dZCrCb). (IL)

analfabet funcțional, analfabetă funcțională s.m., s.f. ●●● (Psih.) Persoană care scrie și citește, dar nu poate înțelege texte simple; (p.gener.) om prost, imbecil, incapabil. *Dacă ești analfabet funcțional înseamnă că știi să citești, știi literele, dar nu înțelegi ceea ce ai citit. Analfabetul funcțional poate să reproducă verbal sau în scris un text, dar nu îl înțelege suficient pentru a-l folosi în alt context. Semnele grafice sunt recunoscute, dar conținutul de idei nu este înțeles decât, cel mult, la un nivel foarte superficial.* (psychologies.ro, https://bit.ly/3GSAHsF). *Gigi*

Becali este ceea ce se poate numi un analfabet funcțional în fotbal. Decide totul în club, se uită la meciuri, toată ziua e cu nasul în fotbal, dar nu înțelege mare lucru. (gsp.ro, https://bit.ly/3E195Qd). *Nicuşor Dan e „analfabet funcțional": Vrea opinia judecătorilor care trebuie să-l judece şi habar n-are de separația puterilor în stat* (ziuanews.ro, https://bit.ly/3yvmwqi). //s.f. *Premierul Viorica Dăncilă a ratat răspunsul după ce deputatul PNL Florin Roman i-a spus că este analfabetă funcțională. S-a încurcat cu „niciun român", demonstrând că are probleme majore cu limba română.* (revista22.ro/tag/analfabet). – M.pl. analfabeți funcționali / funcțional, F.pl. analfabete funcționale / funcțional.Var. analfabetă funcțional. (AMB)

analfabetism funcțional s.n. ●●● (Psih.) Stare în care o persoană nu este capabilă să înțeleagă un text citit simplu; (p.gener.) persoană incapabilă să aplice în viața de zi cu zi ceea ce a învățat în școală. *Dacă analfabetismul denumeşte situaţia celor care nu ştiu să scrie şi să citească / neştiinţa de carte, analfabetismul funcţional (în engleză, "functional illiteracy") defineşte situaţia în care o persoană, deşi instruită, în sensul parcurgerii şcolarităţii, nu este capabilă să înţeleagă, să decodeze ceea ce citeşte sau aude, nu poate explica/exprima ceea ce citeşte, are dificultăţi în efectuarea unor operaţii matematice simple, are inabilităţi în privinţa competenţelor de bază, în realizarea conexiunilor dintre cunoştinţele dobândite.* (destepti.ro, https://bit.ly/3s5znyq). *Şi aici am atins un punct critic: analfabetismul funcțional vine din preluarea pasivă a informației de către elev, fără a o digera la rândul său, fără a o aplica și integra în ceea ce face mai departe, ceea ce vede, ce citește, în general, în mediul său.* (psychologies.ro, https://bit.ly/3GSAHsF). *Termenul de analfabetism funcţional a devenit tot mai popular în ultimii ani în România, mai ales că cetăţenii au devenit conştienţi de acest fenomen datorită rezultatelor elevilor la testele PISA. Acestea au arătat că eşantioanele de elevi români testate o dată la 3 ani au performanţe mai slabe decât elevii din alte ţări din U.E., iar rata analfabetismului funcţional din România din ultimul deceniu s-a situat între 40 şi 45%.* (adevarul.ro, https://bit.ly/3yAxlaD). (AMB)

anchor text s.n. ●●● (Market.) Cuvânt-cheie atribuit unui link care face trimitere către pagina unui brand, business etc. *Anchor textele sau textele ancoră sunt texte vizibile care se utilizează în conexiuni sau linkuri, și anume, cuvântul sau cuvintele, în mod normal subliniat(e), care conțin un link și permit accesarea lor printr-un clic. Să dăm un exemplu: Dacă eu spun că BigBuy este un* furnizor dropshipping*, acele două cuvinte legate („furnizor dropshipping") sunt anchor textul linkului meu. Anchor textele sunt relevante atât când sunt într-un link care iese din pagina dvs. web, cât și atunci când intră în pagină.* (bigbuy.eu, https://bit.ly/2CagIcL). *Evitarea unei scanări rapide și a unei ieșiri rapide de pe pagina site-ului este dificilă, dar prin utilizarea link-urilor interne (internal links) și a textului ancoră (anchor text) se poate atrage trafic de calitate, dar și păstrarea cititorilor pe pagini sau user engagement în content-ul oferit.* (livecom.ro, https://bit.ly/38zf809). – Pl. anchor texte.Var. text anchor, text ancoră. (IL)

Anchusa azurea s.f. ●●○ (Cosm., nutr.) Plantă erbacee cu peri aspri și țepoși, cu flori purpurii sau violete; miruță. *Extractul de Anchusa Azurea nu-ți spune nimic, și pe bună dreptate, dacă ne gândim la miile de ingrediente din plante care promit marea cu sarea. Planta care stă la baza acestui ingredient este originară din regiunea mediteraneană și înflorește la soare, fiind regăsită în cele mai neașteptate locuri, de-a lungul părților accidentate ale drumului, dealurilor și câmpurilor, dar nu acestea sunt sursele producătorilor, ci culturile atent controlate și îngrijite.* (forbes.ro, https://bit.ly/3OBJhPT). *Miruța organică (Anchusa Azurea) conține vitaminele B, C și E, fenoli, flavonoizi și acizi grași pentru a ajuta la calmarea pielii și a estompa imperfecțiunile reparând pielea stresată. Este „botoxul naturii", nefiind nevoie, astfel, de ace pentru a obține un ten strălucitor și suplu.* (savagebeauties.ro, https://bit.ly/3BlbiIA). *Soiul „Anchusa azurea" produce flori mici în formă de stea, asemănătoare florilor de nu-mă-uita, de culoare albastră.* (ideipractice.ro, https://bit.ly/3cLUmjZ). – Pr. /anˈkjusa azu'rea/. Var. Anchusa Azurea. (IL)

angajabilitate s.f. ●●● (Muncă) Capacitate a unei persoane de a se angaja pe piața muncii și de a-și face o carieră pe baza competențelor sale. *Angajabilitatea este un concept care s-a alăturat vocabularului individual, național și al resurselor umane. A fost citat ca reprezentând mijloacele prin care indivizii pot face față condițiilor schimbătoare ale procesului de angajare, organizațiile își pot menține capacitatea de a se adapta și de a reuși, iar națiunea își poate crește spiritul de competitivitate.* (business24.ro, http://bit.ly/3arqqV0). *Programul Luna Angajabilității are ca obiectiv principal promovarea tuturor proiectelor care se adresează tinerilor interesați de piața muncii, de opțiunile pe care le pot avea pentru viitor și de ceea ce Clujul le poate oferi în acest sens.* (stiridecluj.ro, http://bit.ly/38hogoQ). (AMB)

angajament* s.n. ●●● (Social Media) Participare a utilizatorilor pe pagini de social media, prin postări, comentarii sau acțiuni de like sau share. *Clasamentele nu au ţinut cont de angajamentele utilizatorilor, exprimate prin comentarii şi folosirea butoanelor „Like" şi „Share".* (zf.ro, http://bit.ly/2Rt2BmW). *Obiectivele conferinței sunt de a reuni specialiști în legislație, resurse umane, comunicare corporativă și social media care să analizeze strategiile adecvate pentru a întâmpina și depăși riscurile legale ridicate de angajamentul în social media.* (iqads.ro, http://bit.ly/2ua5EbC). – Pl. angajamente. (AMB)

angelesc adj. ●○○ (Livr.) (Ca) de înger; angelic, îngeresc. *Ne apropriem încet unul de altul, ne savurăm, ne unim trupurile însetate de iubire, ne bucurăm sufletele de acest minunat sentiment angelesc.* (Blog, http://bit.ly/369gXOu). *În confrage se așază cu migală angelească emoțiile, unduitor de consumatoare.* (confluente.org, http://bit.ly/3anlX5z). – F.sg. angelească, m. și f.pl. angelești. (AMB)

animal print s.n., adj.invar. ●●● (Modă) (Imprimeu) cu model care imită blana sau pielea unor animale (leopard, tigru, zebră, crocodil etc.). *Animal print-ul la un alt nivel: în 2020 se poartă imprimeul cu maimuțe* (verdict.ro,

https://bit.ly/3FA6yhz). *Animal printurile cu aspect de leu, piton și zebră sunt în trend!* (eva.ro, https://bit.ly/3EyH3f2). //adj.invar. *Pentru un decor excentric, cu un impact vizual puternic, un tapet animal print aplicat pe un perete reprezintă alegerea ideală.* (Blog, https://bit.ly/3JocAUv). *Trebuie să uităm pentru o vreme de hainele animal print din dulap, dacă nu vrem să facem o impresie greșită pe unde mergem.* (divahair.ro, https://bit.ly/3sGb0rk). – Pl. animal printuri. Pr. /'eniməl print/. (ȘO)

animatr<u>o</u>nic adj. ●●○ (Tehn.) Care folosește mecanisme controlate de computer pentru a se mișca întocmai ca un model real. *Expoziția floral㠠Expo Flora, vernisată, astăzi, la Complexul Muzeal de Științele Naturii Galați conține un exponat unic în țară – un macrofluture animatronic floral creat de patru studenţi de la Mecatronica Facultăţii de Inginerie din Galaţi.* (romania-actualitati.ro, http://bit.ly/2R8UCN2). *Jucării care imită şocant de fidel înfăţişarea a tot felul de animale, dar care sunt tot roboţi, mai mari sau mai mici, de la robo-pui de găină, până la enormi dinozauri animatronici.* (descopera.ro, http://bit.ly/2sAFo9Q). *Imensul pom are la bază și o scenetă amuzantă, cu personaje animatronice, care susțin un concert de iarnă.* (ziuanews.ro, http://bit.ly/2G2Isi3). – F.sg. animatronică, m.pl. animatronici, f.pl. animatronice. (AMB)

animăl<u>u</u>ț s.n. ●●○ (Fam.) Animal mic, drăgălaș; diminutiv afectuos al lui *animal. Cred că lumea îi urmăreşte pentru că îţi dau o stare de bine. Nu o să urmăreşti niciodată un animăluţ şi o să-ţi dea o stare proastă sau o să te facă să plângi. E clar că dacă urmăreşti un animăluţ, un pet influencer, o să fii binedispus toată ziua. Vezi o poză amuzantă cu el îmbrăcat nu ştiu cum şi cred că de aici succesul lor.* (digi24.ro, https://bit.ly/2Oayvnf). *Da, poate fi complicat și de-a dreptul stresant să pregătești o vacanță împreună cu animăluțul de companie, dar nu imposibil.* (pentruanimale.ro, https://bit.ly/2uEIAlJ). *Animăluțele hazlii sunt pregătite să completeze tortul ales de tine.* (anapan.ro/animalute). – Pl. animăluțe. (TT)

anten<u>i</u>st*, anten<u>i</u>stă adj., s.m., s.f. ●●● **1.** adj., s.m., s.f. (Fam., depr.) (Persoană) care face parte din stafful posturilor de televiziune Antena 1 și 3 sau care este adeptă a ideilor promovate de acest post, considerat de stânga. *La această oră nu putem decât să constatăm că „poporul pesedist” invocat cu dragoste pătimaşă de primarul Bucureştiului, Sorin Oprescu, se suprapune perfect pe imaginea-cadru a „poporului antenist”: fanatic, brutal, animalic, dezorientat, dereglat, manipulat. Am văzut acest „popor” duminică (mă rog, doar o mică parte a lui, între două şi patru mii de oameni), însoţindu-i în „plimbarea” de la ora cinci pe semi-zeii Antenei 3, Badea şi Gâdea.* (covasnamedia.ro, http://bit.ly/2RjoMwU). *Vă amintim că trompeta antenistă a găsit de cuviință să ridice osanale grețoase Jandarmeriei, după măcelul din 10 August, debitând că protestatarii #Rezist ar fi fost plătiți, instigați și drogați ca să provoace o… lovitură de stat.* (podul.ro, http://bit.ly/2TQarK7). //s.m. *Jurnalistul Radu Banciu a comentat joi în cadrul emisiunii „Lumea lui Banciu”, difuzată de B1 TV, câteva satire la adresa lui Mihai Gâdea, prezentate de revista Kamikaze, unde sunt ironizate buzele antenistului.*

(b1.ro, http://bit.ly/37mAdcL). //s.f. *Efectul erotic al excavatorului asupra antenistelor* (viata-libera.ro, http://bit.ly/2RkTEgr). **2.** adj. (Fam., depr.) Care provine de la emisiunile posturilor de televiziune Antena 1 și 3. *Așa că mai citiți Legea Supremă înainte de a vă scufunda în aberații anteniste sau socialiste.* (comentariu, ziare.com, http://bit.ly/2GkbQRk). *Este reconfortant că organizația „ActiveWatch", inițial ispitită să vadă în atacurile anteniste doar un fel de gâlceavă de familie între „ziariști" și-a reconsiderat punctul de vedere și a publicat un comunicat tranșant.* (contributors.ro/tag/activewatch/). – M.pl. anteniști, f.pl. anteniste. (AMB)

anti prep., adj. ●○○ **1.** prep. (cu cazul acuzativ) Împotriva a ceva. *Poţi susţine un proiect comunitar doar când eşti plătit sau subiectiv animat de realizarea lui…. şi poţi fi anti un proiect comunitar…. când tu personal nu ai fost consultat, consultant plătit sau, mai simplu,… nu ai fost băgat în seamă?* (alba24.ro, http://bit.ly/2LlKiks). *Forzza FC Argeș! Anti Mitică – anti o lege neconstituțională!* (comentariu, gsp.ro, http://bit.ly/3rpDxh4). *Ultracapitalistul și anti asistați social post Pro TV a primit ajutor de stat de la Guvernul PSD pentru a realiza un serial TV copiat de la turci.* (activenews.ro, http://bit.ly/3oPgQkx). *Mai sunt unii care se manifestă anti-Valentine's Day gândindu-se la persoanele singure și la cum sunt ele afectate de explozia de bucurie și iubire a celor din jur?!* (cotidianul.ro/sarbatorim-sau-nu-sfantul-valentin/). **2.** adj. Care este împotrivă sau opus. *Un comentariu anti foarte bun, scris de Frobenius, care spune în rezumat: voi vă plângeți de televiziuni, dar apoi vă repeziți să vă uitați *tot* la ele.* (comentariu, m.hotnews.ro/stirecom/6381392). *Însă acum unii useri anti foarte capabili scriu pe un forum şi alţii, la fel de capabili scriu pe alt forum.* (Forum, https://bit.ly/3cLk2LQ). *Acum sunteți de partea cuiva, iar în clipa următoare deveniți anti.* (national.ro, http://bit.ly/3aCSHbR). (AMB)

anti-botniță adj.invar. ●●○ (Soc., med.; fam., depr.) Care este împotriva purtării măștii de protecție sanitară ca măsură guvernamentală de control al unei epidemii; anti-mască. *În 19–20 septembrie au avut loc manifestaţii împotriva purtării măştii în mai multe localităţi din România, pe linia deja cunoscută „anti-botniţă".* (adevarul.ro, https://bit.ly/2Vm6tvp). *Protestele „anti-botniță" l-au scos din sărite pe Ludovic Orban. „Parcă nu îşi iubesc copiii"* (national.ro, https://bit.ly/3fa9K8j). *Mediastandard.ro: Cum arată grupurile „anti-botniță" în timpul campaniei de vaccinare COVID* (hotnews.ro, https://bit.ly/3yeLn0z). (AMB)

anticădere adj.invar. ●●● (Cosm.) Care previne căderea părului. *Dar ce te faci când problema persistă? Apelezi la un șampon regenerant și anticădere a părului.* (Blog, http://bit.ly/39oImAQ). *Vei găsi în această categorie cele mai bune sfaturi pentru Hairstyle și Coafuri, moduri pentru protejarea părului, produse anticădere/rupere, precum și ultimele trenduri ale sezonului.* (Blog, https://bit.ly/2KVlAXW). *Tratament anti-cădere pentru păr cu placentă vegetală DAP Professional pentru stimularea circulației sanguine și combaterea pierderii părului.* (dermastore.ro, http://bit.ly/3ciAxi4). – Var. anti-cădere. (AMB)

anticoronavirus adj.invar., adv. ●●● (Med., soc.) (Care este) împotriva virusurilor de tip coronavirus sau a răspândirii acestora; anti-Covid. *Medicii din Rusia nu au curaj să-și facă vaccinul anticoronavirus lansat de Putin* (glasulsucevei.ro, https://bit.ly/2U5K3yd). *Măsuri anticoronavirus fără precendent au fost luate, duminică, de autoritățile din Bavaria. Decidenții au dispus închiderea landului, interzicerea circulației pe timp de noapte, acolo unde rata de infectare e foarte mare, și ieșirea din case pe timp de zi doar din motive foarte bine întemeiate.* (b1.ro, https://bit.ly/3iGvlaX). *Ce se întâmplă în Franţa cu restricţiile anti-coronavirus: Preşedintele Macron anunţă un plan de relaxare în mod etapizat a restricţiilor. Printre acesta se numără şi eliminarea interdicţiei de circulaţie pe timp de noapte* (zf.ro, https://bit.ly/3cEFSzL). *Vaccinul anti-corona, sursă de profit pe Wall Street* (national.ro, https://bit.ly/3BU5TGk). *Strategiile anticorona ale epidemiologilor sunt ajustate de autorități și recroite după propriile interese politice.* (mediafax.ro, https://bit.ly/2TIUAzt). //adv. *Sute de oameni așteaptă la o coadă care atinge câțiva metri să fie vaccinați anticoronavirus.* (europafm.ro, https://bit.ly/3cE5Q6h). – Var. anti-coronavirus, anti-corona, anticorona. (AMB)

anti-Covid adj.invar., adv. ●●● (Med., soc.) (Care este) împotriva bolii produse de coronavirus (COVID-19). *Multe din vaccinurile anti-Covid aprobate trebuie administrate de două ori pentru a fi eficiente împotriva coronavirusului.* (dw.com, https://bit.ly/3vKC8Uw). *Pfizer va solicita autorizaţie pentru vaccinul anti-Covid pentru copiii cu vârsta cuprinsă între 2 şi 11 ani, în septembrie* (digi24.ro, https://bit.ly/33jt4cQ). *Canada raportează decesul unei femei care se imunizase cu serul antiCovid AstraZeneca.* (hotnews.ro, https://bit.ly/3tm8hjx). *În ultimele 24 de ore au fost administrate 94.354 de doze de vaccin anticovid.* (g4media.ro, https://bit.ly/3eUK7rh). //adv. *România a vaccinat anti-COVID două milioane de persoane.* (mediafax.ro, https://bit.ly/3tqyBsK). – Var. anti-COVID, antiCovid, anticovid. (AMB)

anti-epidemie adj.invar., adv. ●●○ (Med., soc.) Care este împotriva unei epidemii; antiepidemiologic. *Protest în Copenhaga, sâmbătă seară, contra „paşaportului corona” şi a măsurilor anti-epidemie* (hotnews.ro, https://bit.ly/3i5CLUy). *Compania Moderna Inc. a primit pe 23 ianuarie finanţare de la o Coaliţie internaţională anti-epidemie ca să dezvolte un vaccin.* (mediafax.ro, https://bit.ly/2UWCMkV). *Goldman Sachs dărâmă strategia suedeză antiepidemie* (cotidianul.ro, https://bit.ly/3i6HpSi). //adv. *Care Rusie, elegant, a schimbat în ultimele zile orientarea manipulării sale, acum încearcă să manipuleze „pozitiv”, că deja conspirațiile sunt bine plasate, adică să spună că Rusia e campioana ajutorării, că la ea nu e coronavirus și că Putin acționează ferm anti-epidemie.* (ziare.com, https://bit.ly/2VkIexC). – Var. antiepidemie. (AMB)

antiepidemiologic adj. ●●● (Med., soc.) Care este împotriva unei epidemii; anti-epidemie. *Totodată, Alexandru Slusari consideră că despre oportunitatea introducerii stării de urgenţă sub aspect antiepidemiologic ar trebui să se pronunţe reprezentanţii breslei medicale.* (adevarul.ro, https://bit.ly/376nqNc). *Acelaşi*

document arată că guvernul federal dorește să furnizeze ajutor financiar firmelor afectate de restricțiile antiepidemiologice. (ziare.com, https://bit.ly/3l2hCwt). – F.sg. antiepidemiologică, m.pl. ^antiepidemiologici, f.pl. antiepidemiologice. (AMB)

anti-frizz adj.invar. ●●○ (Cosm.) Care atenuează aspectul de păr electrizat. *Există produse de styling create special pentru astfel de zile. Sunt aşa-numitele produse anti-frizz, care ajută părul să facă mai bine faţă efectelor ploii şi umezelii.* (avantaje.ro, http://bit.ly/3k2wW9E). *Cât despre firele rebele, electrizate, potolește-le folosind o cremă sau un spray anti-frizz fără clătire.* (cosmopolitan.ro, http://bit.ly/2OU5Nuc). *Șampon regenerativ pentru netezire și efect anti-frizz* (vivantis.ro, http://bit.ly/3dsBKnr). – Pr. /'antifriz/. (ȘO)

antilimfocitar adj. ●○○ (Med.) Care încetinește activitatea sistemului imunitar. *Serul antilimfocitar este utilizat în mediu spitalicesc specializat pentru a preveni respingerile de grefă de către limfocitele primitorului.* (ziarullumina.ro, http://bit.ly/2NStj7y). *Începând din 1963 lucrează la prepararea unei imunoglobuline antilimfocitare (ALG), care începe să fie utilizată clinic din 1966.* (revistachirurgia.ro, http://bit.ly/3aMuT4K). – F.sg. antilimfocitară, m.pl. antilimfocitari, f.pl. antilimfocitare. (AMB)

anti-lockdown adj.invar., adv. ●●○ (Soc., med.) Care este împotriva măsurilor guvernametale de izolare socială și a altor restricții impuse pentru a controla o epidemie. *Manifestaţii anti-lockdown în marile oraşe din Australia. Protestatari arestaţi la Sydney* (stiri.tvr.ro, https://bit.ly/2Vk0fMz). *Mii de experţi din domeniul sănătății s-au alăturat unei mişcări globale antilockdown, denunţând posibilul impact devastator al izolării asupra societăţii* (libertatea.ro, https://bit.ly/3rMVkjG). //adv. *Mii de oameni au protestat anti-lockdown, în Londra. Cel puțin 33 de oameni au fost arestați și mai mulți polițiști au fost răniți* (alephnews.ro, https://bit.ly/3rFlpAT). – Pr. /antil'okdawn//.Var. antilockdown. (AMB)

anti-mască adj.invar. ●●● (Soc., med.) Care este împotriva purtării măștii de protecție sanitară ca măsură guvernamentală de control al unei epidemii. *Cine este interlopul care a organizat protestul anti-mască din Alba Iulia. Condamnat pentru proxenetism, liberat condiţionat în 2020* (adevarul.ro, https://bit.ly/2WwDN3B). *A murit fostul ministru Bogdan Stanoevici. Cunoscut ca militant anti-mască, s-a infectat cu coronavirus în urmă cu o lună* (ziare.com, https://bit.ly/3xb793W). *Tinerii arestați după protestul antimască din 30 martie, eliberați. Ce se întâmplă acum cu ei* (evz.ro, https://bit.ly/3f0On9t). *Scandal anti mască în Parlament.* (realitatea.net, https://bit.ly/3jVLlpi). *Între protestatari s-au aflat şi cei doi profesori despre care şeful Inspectoratului Şcolar Judeţean Bihor, Virgil Blage, a spus că le face plângere penală pentru că ar face propagandă anti-măşti. Una este profesoara Anca Hulber, de la Şcoala Dacia, care a participat şi la primul protest anti măşti în Oradea, având un afiş cu mesajul „Masca îl subjugă, e copil, nu*

slugă”. Ea a ţinut să sublinieze că nu a instigat pe nimeni să nu poarte masca de protecţie, că nu a făcut propagandă anti măşti, dar că are dreptul la propria părere. (ebihoreanul.ro, https://bit.ly/3iQ15Je). – Var. antimască, anti mască, anti-măști, anti măști. (AMB)

antimicrobi<u>a</u>l adj., s.n. ●●● (Farm.) (Substanță) care atacă microbii dintr-un organism; antimicrobian. *Cercetările realizate au arătat însă că acest tip de ceai are un efect antimicrobial şi proprietăți antioxidante.* (ziare.com, http://bit.ly/37i4jOC). *Parlamentul European a votat un raport referitor la lupta împotriva rezistenţei tot mai mari a antibioticelor actuale la bacterii, potrivit căruia ar trebui restricţionată utilizarea medicamentelor antimicrobiale existente, altele noi urmând a fi dezvoltate, potrivit unui comunicat de presă emis joi de PE.* (zf.ro, http://bit.ly/2Robj7g). //s.n. *Mierea este considerată un antimicrobial natural foarte puternic.* (copilul.ro, http://bit.ly/3aEBtdu). – F.sg. antimicrobială, m.pl. antimicrobiali, f.pl. antimicrobiale. (AMB)

anti-migr<u>a</u>nți adj.invar. ●●○ (Soc.) Care se manifestă împotriva migranților. *Dispute politice la Sofia privind grupările paramilitare anti-migranți* (romania-actualitati.ro, http://bit.ly/2RCrY75). *Mii de susținători ai organizației antimigranți Pegida s-au strâns duminică în orașul german Dresda (est) pentru a marca împlinirea a doi ani de la înființarea mișcării, relatează agenția DPA.* (ziarelive.ro, http://bit.ly/2U853SP). – Var. antimigranți. (AMB)

anti-pandemi<u>e</u> adj.invar. ●●● (Soc., med.) Care este împotriva unei pandemii. *Comisia Europeană a adoptat o strategie anti-pandemie în lunile de iarnă* (jurnaluldearges.ro, https://bit.ly/379R5Fj). *Câteva sute de persoane protestează în centrul capitalei împotriva restricțiilor anti-pandemie* (agerpres.ro, https://bit.ly/3l5pnBD). *Un protest anti-pandemie cu aproximativ 1.000 de persoane a avut loc, duminică, într-un parc public din Liege, în estul Belgiei. Oamenii au manifestat împotriva restricţiilor impuse în lupta împotriva covid-19 şi mai ales împotriva purtării măştii de protecţie, relatează AFP.* (ziare.com, https://bit.ly/3IoiRyv). *Clujul şi Iaşiul se bat să producă medicamentul cel mai bun antipandemie* (zcj.ro, https://bit.ly/3iWD6bt). – Var. antipandemie. (AMB)

antipropag<u>a</u>ndă adj.invar., s.f. ●●● Care combate un anumit tip de propagandă. *Legea antipropagandă, votată la 7 decembrie 2017 de Parlamentul de la Chișinău, a intrat oficial în vigoare. Amenzi mari pentru cei ce transmit în grile posturile rusești.* (euractiv.ro, http://bit.ly/2RnQkRT). *Ghid antipropagandă şi anti-fake news, lansat de asociaţia Forum Apulum în cadrul festivalului CivicON Alba Iulia* (adevarul.ro, http://bit.ly/2RpaOtH). //s.f. *Scopul acestui eveniment agricol şi de comerţ cu produse tradiţionale este să readucem în atenţia consumatorilor vinul de casă autentic, netratat, cu aroma şi gustul său deosebit, făcut de gospodarii din satele judeţului nostru, vin care în ultima perioadă a intrat într-un con de umbră şi datorită antipropagandei făcute de anumite persoane şi anumite instituţii.* (graiul.ro/2017/01/31/festivalul-vinului-de-casa/). (AMB)

anti-restricții adj.invar. ●●○ (Soc., med.) Care este împotriva restricțiilor impuse de guvern ca măsuri de control al unei epidemii. *Protestatarii anti-restricții sfidează legislația în vigoare. Unul dintre ei a declarat chiar, de față cu jandarmii, că pur și simplu nu vrea să poarte mască pentru că virusul nu există.* (fanatik.ro, https://bit.ly/3zKyprX). *Olanda redeschide școlile pe 8 februarie, pe un val de proteste anti-restricții* (romanialibera.ro, https://bit.ly/3yc1KLA). *Manifestații antirestricții în Franța: Ciocniri între protestatari și polițiști, înainte de adoptarea unei legi care obligă lucrătorii din sănătate să se vaccineze* (hotnews.ro, https://bit.ly/3ycwrA3). – Var. antirestricții. (AMB)

antistângist adj. ●○○ (Polit.) Care se manifestă împotriva ideilor doctrinare de stânga. *Iniţial, ştiindu-l de stânga, ca tot românul căruia comunismul i-a format un reflex antistângist lipsit de o temeinică cultură politică, nu eram foarte curios să-l cunosc pe candidatul la Casa Albă din partea stângii americane, fie ea şi neo-liberală.* (oradesibiu.ro, http://bit.ly/3aFmq2X). *Veţi spune că după atâtea vaccinuri antistângiste la care a fost supus pe perioada guvernării PDL ar fi fost normal ca buldogul să se autoreformeze doctrinar, să devină un politician cu adevărat de dreapta.* (botosaneanul.ro, http://bit.ly/2RkXXbz). – F.sg. antistângistă, m.pl. antistângiști, f.pl. antistângiste.Var. anti-stângist. (AMB)

antivaccin adj.invar. ●●● (Med., soc.) Care pledează împotriva acceptării unui vaccin; antivaccinare. *Despre cum suntem „vaccinați" cu fenomenul antivaccin* (specialarad.ro, https://bit.ly/2WuLzuS). *Cea mai mare bază de date din SUA pentru detectarea evenimentelor care ar putea fi efecte secundare ale vaccinurilor este utilizată de activiștii antivaccin pentru a răspândi dezinformări despre inocularea împotriva COVID-19.* (g4media.ro, https://bit.ly/3yajg2E). *Urmările dramatice ale campaniei anti-vaccin* (descopera.ro, https://bit.ly/3zPCOtN). – Var. anti-vaccin. (AMB)

antivaccinare adj.invar. ●●● (Med., soc.) Care pledează împotriva acceptării unui vaccin; antivaccin. *Alina Gorghiu acuză PSD că se aliază cu AUR și susține discursul antivaccinare: Este evidentă această coaliție PSD-AUR, de care am simțit nevoia să ne delimităm categoric* (g4media.ro, https://bit.ly/3l19exc). *Campania antivaccinare ia proporții divine la Arad. În Sânnicolau Mic oamenii găsesc broșuri antivaccinare în cutiile poștale* (ghidularadean.ro, https://bit.ly/2TH5lCn). *Nu există mesaje anti-vaccinare pronunțate de la vârful Bisericii. Dimpotrivă, purtătorul de cuvânt al BOR, Vasile Bănescu, a întărit de fiecare dată nevoia de vaccinare pentru a stopa efectele pandemiei.* (hotnews.ro, https://bit.ly/2VjfdCM). – Var. anti-vaccinare. (AMB)

antocianină s.f. ●●● (Nutr.) Substanță bioactivă care se găsește în fructele și legumele roșii, albastre sau violet. *Fructele și legumele albastre și violet, cum ar fi fructele de pădure sau cartofii mov, mențin o inimă sănătoasă și apără creierul de boli precum Parkinson. Conform cercetătorilor americani, boala Parkinson este cauzată de inflamarea creierului și de stresul oxidativ, pe când antocianina din*

fructele de pădure menține un creier sănătos prin efectele sale antiinflamatorii și antioxidante. (digi24.ro, http://bit.ly/3t4MDBA). *Antocianina dă florilor, fructelor acea culoare de la roşu la albastru. Cea mai bună sursă de antocianină, se găseşte în strugurii roşii, vinete şi cireşe.* (deweekend.ro/cirese). *Antocianinele sunt pigmenţi naturali ce colorează fructele, frunzele, florile sau ramurile plantelor în roşu, mov, violet sau albastru. Ele se găsesc în stratul exterior şi în epiderma vegetalelor, fac parte din marea categorie a flavonoizilor şi acţionează în organism ca nişte antioxidanţi foarte puternici. Fructele şi legumele bogate în antocianine sunt considerate superalimente, datorită multiplelor beneficii pe care le aduc sănătăţii.* (ziuaconstanta.ro, http://bit.ly/2Ym5ry2). – Pl. antocianine. (AMB)

API s.n. ●●● (Inform.; abr. de la Application Programming Interface) Interfața de programare a unei aplicații (sau program) care permite dezvoltatorului să adauge diverse funcții sau să integreze diverse servicii într-un sistem (de exemplu, o aplicație pentru sistemul de operare iOS de la Apple care accesează mai multe resurse ale sistemului de operare). *Dacă doriți să capturați fotografii sau videoclipuri de pe aparatul foto iPhone, nu este necesar să scrieți propria interfață a camerei. Utilizați API-ul camerei pentru a încorpora camera iPhone-ului în aplicația dvs. Dacă API-urile nu ar exista pentru a face acest lucru ușor, dezvoltatorii de aplicații ar trebui să-și creeze propriul software de cameră și să interpreteze intrările hardware ale camerei.* (Blog, https://bit.ly/2wkNXHS). *Ce face mai exact acest API? Ei bine, să ne gândim în felul următor: Windows, Mac OS, Linux, toate au o interfață grafică, nu? Fără acea interfață grafică, ți-ai aduce aminte de anii 80 și de MS-DOS, ai fi nevoit să scrii linii de comandă într-o consolă de genul CMD. Ei bine, API permite developerilor să interacționeze mai simplu cu softurile.* (Blog, https://bit.ly/2UKxVAd). – Pl. API-uri. Pr. /'api/. (IL)

apigenină s.f. ●●● (Nutr.) Substanță bioactivă din clasa flavonelor care se găsește în plante (pătrunjel, germeni de grâu etc.), cu puternic rol anticancerigen. *Specialiștii au descoperit că pătrunjelul conține un compus cunoscut sub numele de apigenină care are puterea de a distruge până la 86% din celulele canceroase.* (click.ro, http://bit.ly/3r3sABw). *Ceaiul de muşeţel, pătrunjelul şi ţelina sunt cele mai abundente surse de apigenină, dar ea se mai găseşte în multe alte fructe şi legume din dieta mediteraneană.* (doctorulzilei.ro, http://bit.ly/39tD0V8). *Substanţa chimică din componenţa muşeţelului numită apigenină ajută la calmarea sistemului nervos central şi contribuie la instalarea unui somn liniştit.* (jurnaldebarlad.ro, http://bit.ly/2Mamfpj). – Pl. apigenine. (AMB)

aporta* vb.tranz. ●●● (Jur., fin.) A contribui cu bunuri mobile sau imobile, bani sau alte valori la capitalul unei societăți comerciale, în calitate de asociat sau acționar al acelei societăți. *Asociatul care aportează acțiuni sau părți sociale emise de o altă societate răspunde pentru efectuarea aportului întocmai unui vânzător față de cumpărător.* (revista.universuljuridic.ro/societatea-simpla/3/). *Ulterior, Romgaz a dat şi câteva detalii referitoare la noua societate, referitoare la valoarea capitalului care va fi aportat şi la estimările privind rentabilitatea viitoarei afaceri.* (economica.net, http://bit.ly/2RO8Rpl). – 1sg. aportez, part. aportat. (AMB)

aportat adj. ●●● (Jur., fin.) Adus de acționarii sau asociații unei societăți comerciale drept contribuție la capitalul social al acesteia. *Acţionarii „Oil Terminal” au aprobat majorarea capitalului cu terenuri aportate de stat* (bursa.ro, http://bit.ly/38DqBdR). *Dacă este puțin probabilă trecerea bunurilor în proprietatea comună a asociaților, cu atât mai puțin nu vedem utilitatea practică a transferului dreptului de proprietate asupra unor bunuri aportate de la un asociat la altul.* (revista.universuljuridic.ro, http://bit.ly/2RpYBVg). – F.sg. aportată, m.pl. aportați, f.pl. aportate. (AMB)

arbutin s.n. ●●○ (Cosm.) Substanță folosită în diverse produse cosmetice pentru estomparea petelor. *În toamna anului trecut am introdus în rutina de îngrijire a tenului două produse noi ce conțin arbutin. Ca orice alt inhibitor de melanină, arbutinul este fotosensibilizant, nu poate fi folosit fără aplicarea zilnică a unui produs cu protecție solară SPF 30 sau mai mare.* (Blog, https://bit.ly/34HbhOi). *Noroc că există arbutinul al cărui efect de depigmentare și strălucire a pielii pur și simplu le depășește pe cele ale vitaminei C, acidului kojic și ale lemnului dulce.* (Blog, https://bit.ly/2JjOUGy). *Din cauza conținutului de hidrochinonă din Arbutină, acesta poate avea acțiune de inhibare asupra melaninei. Este utilizată în produsele cosmetice pentru proprietatea de a ilumina tenul. Mecanismul de acțiune al Arbutinei se explică prin inhibarea enzimei tirozinază, o enzimă cheie în sinteza de melanină.* (alegesanatos.ro, https://bit.ly/34G6Sv1). *Bună ziua doresc și eu o rețetă cu arbutină. Am pete și pistrui pe care i-am atenuat puțin cu vit C și acid kojic. Dacă mă puteți ajuta cu o rețetă cu arbutină.* (comentariu, elemental.eu, https://bit.ly/3qAP7XD). – Var. arbutină, Arbutină. (IL)

arbutină s.f. ●●○ (Cosm.) v. **arbutin**. (IL)

argirelină s.f. ●●● (Cosm.) Peptidă folosită în diverse produse cosmetice antiîmbătrânire. *Dar dacă nu ești dispusă să apelezi la tratamente injectabile? În acest caz, ar trebui să afli de argirelină, o peptidă sintetică ce are diferite proprietăți de combatere a ridurilor și a efectelor îmbătrânirii.* (andreearaicu.ro, https://bit.ly/3oliJYo). *Fiolele cu argirelină pot fi aplicate în timpul tratamentelor cosmetice prin ultrasunet, ionizare, mezoterapie. Acasă, în funcţie de vârstă, fiolele pot fi folosite în combinație cu creme.* (sisicosmetice.ro, https://bit.ly/3yV3gDu). *Acetil Hexapeptida-8: Cunoscută comercial sub numele de Argireline, este o peptidă sintetică făcută dintr-o proteină găsită în Botox. Este folosit în principal ca ingredient activ în cremele sau serurile antirid și antiîmbătrânire. Este conceput pentru a reduce ridurile din jurul gurii și ochilor, precum și celor de pe frunte și obraji.* (b24beauty.ro, https://bit.ly/3v5bRSP). – Var. Argireline. (IL)

ARNm s.m. ●●● (Abr. de la Acid RiboNucleic Mesager) v. **ARN mesager**. (AMB)

ARN mesager s.m. ●●● Fragment din acidul ribonucleic al unui agent patogen folosit în vaccinuri cu scopul de a declanșa producerea de anticorpi

capabili să lupte împotriva agentului respectiv. *ARN mesager este un material genetic pe care celulele noastre îl citesc pentru a produce proteine. Molecula – numită pe scurt ARNm – este fragilă și ar fi distrusă de enzimele noastre naturale dacă ar fi injectată direct în organism. Pentru a putea pătrunde în celule, ARNm este înfășurat în bule uleioase din nanoparticule lipidice.* (reginamaria.ro, https://bit.ly/3xchVXK). *BioNTech a precizat că intenţionează să dezvolte un vaccin sigur şi cu o eficienţă ridicată pe bază de ARN mesager, care să garanteze o imunitate pe termen lung împotriva malariei. Compania analizează totodată modalităţile de a instala o facilitate de producţie în Africa, unde să poată fi fabricate vaccinuri de tip ARNm, se mai precizează în comunicat.* (g4media.ro, https://bit.ly/374Y4PK). *Speranțe pentru un vaccin anticancer pe baza tehnologiei ARN mesager: imunitatea naturală este „antrenată" să lupte cu boala* (digi24.ro, https://bit.ly/3zMIO6n). *Delfraissy zice că există două soluții: ori companiile editează noi mesageri ARN, ori introduc trei ARN mesageri în aceeași capsulă vaccinală. Unul împotriva virusului standard și doi pentru tulpinile britanică și sud-africană.* (evz.ro, https://bit.ly/3iZXFDV). *ARNm nu poate altera sau modifica structura genetică sau ADN-ul unei persoane. ARNm-ul dintr-un vaccin nu intră niciodată în nucleul celulei, unde se păstrează ADN-ul nostru. Acest lucru înseamnă că ARNm nu afectează sau interacţionează cu ADN-ul nostru în niciun fel. În schimb, vaccinurile COVID-19 care utilizează ARNm lucrează cu mecanismele naturale de apărare ale organismului pentru a dezvolta în siguranţă protecţie sau imunitate împotriva bolii.* (adevarul.ro, https://bit.ly/3Iv8FnA). – Pl. ARN mesageri. Abr. ARNm. (AMB)

Arta Op s.f. ●○○ (Artă) v. **optical art**. (DLT)

art director s.m. ●●● (Market.) Director de creație responsabil de imaginea unui produs și a cărui activitate poate implica, în funcție de proiectul publicitar, propunerea unui concept pe baza cerințelor clientului, alegerea și aranjarea fotografiilor în diverse reviste și ziare, designul ambalajului/etichetei etc. *Rolul unui art director variază în funcție de agenția la care este angajat și de brief-ul clientului. Activitățile specifice includ: generarea de idei creative pentru a îndeplini necesitățile de publicitate ale clientului; lucrul îndeaproape cu copywriteri; desfășurarea de proiecte de cercetare și documentare etc.* (hipo.ro, https://bit.ly/2SMtIvE). *Mercury360 e în căutare de art director cu 3-4 ani de experiență. Dă-ne un semn!* (linkedin.com, https://bit.ly/30VJ7LP). – Pl. art directori. Pr. /art dir'ektor/. (IL)

articol SEO s.n. ●●○ (Market.) Articol publicat pe un site, blog, revistă sau ziar on-line, în care se face reclamă unui produs, brand, business etc. și care conține cuvinte-cheie pentru a facilita căutarea produsului sau a brandului prin intermediul motoarelor de căutare și link-uri către site-ul care vinde produsul sau al brandului. *Articole SEO înseamnă articole scrise nu numai pentru oameni, ci și pentru motoarele de căutare.* (creare-optimizare-site.ro, https://bit.ly/3e8wEtn). *În medie, un articol SEO ar trebui să aibă o densitate de cuvinte-cheie cuprinsă între*

1–4%. Pentru a determina această densitate se face raportul dintre numărul de cuvinte-cheie sau expresii de cuvinte-cheie ce apar în articol și numărul total de cuvinte din articol sau puteți utiliza o aplicație specială care o va calcula. (contrast-design.ro, https://bit.ly/2BKnKoL). – Pl. articole SEO. (IL)

Artificial Intelligence s.n. ●○○ (Inform.) Capacitatea unui computer sau a unei alte mașini de a efectua activități despre care se crede că necesită inteligență; p. ext. program care imită inteligența umană pentru a efectua diverse activități (în diverse domenii) și care se autoîmbunătățește pe baza datelor pe care le colectează; inteligență artificială. *Artificial Intelligence – Inteligența artificială (AI) – un mediu care oferă toate instrumentele necesare pentru crearea de mașini inteligente, care să funcționeze și să reacționeze după raționamente umane. Cele mai uzuale aplicații de inteligență artificială sunt cele de recunoașterea vorbirii, de învățare, de planificare sau de rezolvare de probleme.* (mbd.ro, https://bit.ly/3BjedRW). *Observăm un interes crescut în tot ceea ce înseamnă artificial intelligence.* (business24.ro, https://bit.ly/3JqEEr7). – Pr. /arti'fiʃəl in'telidʒəns/. Var. artificial intelligence. Abr. AI. (IL)

artist-talk s.n. ●●○ (Artă) Discuție a artiștilor cu publicul, care are loc în cadrul festivalurilor, turneelor sau în alte spații publice și care este menită a conecta discursul artistic cu publicul căruia i se adresează. *Artist Talk-ul dintre Ștefan Ungureanu și Ioana Marinescu prezintă publicului brașovean modul în care arta contemporană poate intra în dialog cu patrimoniul.* (cultural.unitbv.ro, https://bit.ly/2OWcEDW). *Publicul este așteptat la toate evenimentele (filme, expoziții, artist-talk-uri, concerte), mai puțin la modulele de curs, care sunt destinate exclusiv rezidenților.* (adevest.ro, https://bit.ly/3rmatGC). *Va fi organizată, de asemenea, o rezidenţă la care vor participa artişti din România şi Republica Moldova, care doreşte să scoată în evidenţă unicitatea şi intimitatea gesturilor artistice. Pe tot parcursul acestei ediţii vor avea loc workshop-uri, art talk-uri, tururi ghidate de expoziţii sau screening-uri.* (pressalert.ro, https://bit.ly/3ug9lGB). – Pl. artist-talk-uri. Pr. /art'isttok/, /artistt'ok/.Var. artist talk, Artist Talk, art talk. (DLT)

artist vizual, artistă vizuală s.m., s.f. ●●● Persoană inițiată în domeniul artelor vizuale (sculptură, pictură, fotografie, arhitectură, design etc.). *Artistul vizual Cristian Sida a fost invitat de curatorii francezi să expună în suburbia Strasbourgului, în cel mai important muzeu de artă contemporană din Alsacia.* (Blog, https://bit.ly/3HkovBh). *Anul acesta au fost invitați pentru prima dată în istoria salonului timișorean 13 artiști vizuali de renume național și internațional, membri în diferite filiale ale Uniunii Artiștilor Plastici din România și din Bucureşti.* (ziuadevest.ro, https://bit.ly/3qkVZbJ). *Dana Ștefănescu este visual artist care dezvoltă proiectul de fotografie „Prin Bucureștiul meu!”* (b365.ro, https://bit.ly/32qvKbs). *Alex Mihăileanu este visual artist, m-a ajutat și el ca și Alex cu partea de design, bannere, este mutat în UK de ceva timp.* (zeroplus.ro, https://bit.ly/3qiiden). *„Spirit Ateist” este lansată cu lyric video cu un concept de*

Doru Boancă, visual artistul cu care The Motans colaborează pentru conţinutul creat pe social media. (adevarul.ro, https://bit.ly/3Fkhq2J). *Mărturiseşte că a avut un drum uşor atipic, dar care a dus-o acolo unde merita – astăzi, e unul dintre cei mai apreciaţi visual artişti români.* (m.hotnews.ro/stire/7168915?amp). //s.f. *În „Inside the Microtube", Judith Adataberna, artistă vizuală galiciană specializată pe fotografie, videoinstalaţii şi cinema experimental, explorează mecanismele memoriei prin intermediul amintirilor, de fiecare dată mai fragile, ale bunicii sale de 99 de ani, şi prin diferite imagini audiovizuale.* (agerpres.ro, https://bit.ly/3qPQm6I). – M.pl. artiști vizuali, f.pl. artiste vizuale.Var. visual artist. (ȘO)

artsy adj.invar. ●○○ Care denotă simț estetic; (Despre oameni) care are înclinații artistice. *O poți asorta fie cu o pereche de pantaloni chino și o maletă, pentru un look artsy, fie cu o rochiță vaporoasă de vară.* (stiridesibiu.ro/?p=120424). *Clipul este ca o continuare a aparițiilor mele la «Bravo, ai stil!», într-o zonă fashion, rafinată, artsy.* (adevarul.ro, http://bit.ly/3axprV6). *Sunt o fire destul de artsy, am făcut ultimii 2 ani de liceu la profil arhitectură și toată viața am pictat, desenat, m-a dus mama peste tot la tot felul de ateliere […]* (Blog, http://bit.ly/2MaNfVC). – Pr. /'artsi/. (ȘO)

art talk s.n. ●○○ (Artă) v. **artist-talk**. – Pl. art talk-uri, art talks. Pr. /artt'ok/. (DLT)

arubanez s.m. ●○○ (Etn.) Persoană care este originară sau care locuiește în insula Aruba (în Marea Caraibilor, situată la extremitatea vestică a Oceanului Atlantic). *Poate fi greu de crezut că o insulă cu doar 100 mii de locuitori este împărțită în peste 90 de naționalități și grupuri etnice, însă totodată arubanezii își mențin o identitate națională.* (Blog, https://bit.ly/3hDJvrg). *Regatul olandez cuprinde, alături de Olanda, și insulele: Aruba, Curaçao și Sint Maarten – așadar, cetățenii arubanezi au și naționalitate olandeză.* (confluente.org, https://bit.ly/2VgDadT). – Pl. arubanezi. (SDO)

ASAP s.n. ●○○ (Abr. de la engl. As Soon As Possible) Acronim, folosit în special în companiile multinaționale, cu semnificația „cât mai repede posibil". *La origine, acest ASAP, sub dominația căruia am ajuns să ne desfășurăm munca și, prin extindere, viața, însemna fix ce zice: „cât de repede va fi posibil" și avea o conotație mult mai subiectivă. De îndată ce va fi posibil, după ritmul fiecăruia, fără a face însă nicio promisiune, fără a oferi nicio garanție.* (wearehr.ro, http://bit.ly/2N7FiRC). *ASAP – „as soon as possible" sau cât de repede posibil; atunci când ni se cere un raport ASAP, înseamnă că trebuie să îl finalizăm cât mai repede.* (contzilla.ro, https://bit.ly/3tQpxS2). *Termenul ASAP este mai puţin utilizat şi înseamnă „as soon as possible", respectiv „cât de curând posibil". Sensul prezenţei ASAP, alături sau nu de RSVP, este acela de a confirma participarea cât mai curând posibil.* (adevarul.ro, https://bit.ly/3AlwVpq). (AMB)

ascorbinogen s.n. ●○○ (Nutr.) Substanță bioactivă care se găsește în plante și contribuie la sintetizarea vitaminei C. *În alimentele integrale, complexul vitaminei C cuprinde următoarele elemente: bioflavonoide, vitamina P, factorul K, factorul J, factorul P, tirozinaza, ascorbinogen și acid ascorbic. Toate aceste elemente trebuie să fie prezente pentru ca organismul nostru să poată asimila și beneficia de vitamina C.* (ziaruldesanatate.ro, http://bit.ly/3tfycdJ). *Acerola este unul dintre fructele care conțin peste 150 de fitonutrienți. Acest superaliment este diferit deoarece conține un complex de: bioflavonoide, tirozinază, rutină, ascorbinogen și altele.* (sfatulmedicului.ro, http://bit.ly/3ojTL9j). (AMB)

ascot s.n. ●●● (Modă) Eșarfă aranjată la gât ca o cravată, purtată deseori de bărbați pe sub gulerul cămășii. *Ascotul este un accesoriu bărbătesc foarte frumos, dar, din păcate, foarte rar purtat de către bărbați, care îl consideră fie prea elegant, fie prea scump, fie demodat sau complet necunoscut.* (avantaje.ro, https://bit.ly/3HnBfHl). *Ascot-ul a devenit o cravată de zi purtată la evenimente și întâlnirile de afaceri.* (cravatepedia.ro, https://bit.ly/32xDUyZ). *Este indicat să alegi un ascot cu imprimeu și nu unul țesut sau brodat, deoarece ascoturile puternic texturate nu doar că sunt mai incomode, ci riscă să se deterioreze și să se agațe atunci când sunt atinse cu barba în mod repetat.* (jurnalulnational.ro, https://bit.ly/3H6tPIi). – Pl. ascoturi. (ȘO)

asfaltangiu s.m. ●●○ (Fam., uneori depr.) Persoană care se ocupă cu asfaltarea drumurilor; asfaltator. *Dacă-mi permiteți o glumă, sunt doar asfaltangiu, nu stabilesc și pe unde trece autostrada, deci alții au stabilit pe unde trece autostrada.* (wall-street.ro, http://bit.ly/2utNi5A). *135 de mii de lei bucata, adică 60 de mii de euro. Este cifra care a rezultat după ce am împărţit sumele care au intrat în buzunarele asfaltangiilor, la numărul de gropi care există pe aceste bulevarde.* (realitatea.net, http://bit.ly/2Gnzk82). – Pl. asfaltangii. (AMB)

asist s.n. ●●● **1.** (Sport) Pasă care îl ajută pe cel care o primește să înscrie; pasă decisivă. *Autorul golului putea să-și treacă în cont și un asist, dacă Traore transforma în gol pasa foarte bună a lui Omrani (min. 82).* (transilvaniareporter.ro, http://bit.ly/2NOlQZN). *Însă aceste driblinguri nu au avut vreun impact pe tabela de marcaj pentru Adama, nereușind să ofere vreun gol sau un asist în acest început de sezon.* (sport.ro, https://bit.ly/33HvfuD). *Aceasta a încheiat partida cu 11 puncte, 11 asisturi și 9 recuperări, fiind la numai o recuperare distanță de a realiza triple-double (adică minimum 10 puncte marcate, minimum 10 recuperări și minimum 10 pase decisive).* (ziuaconstanta.ro, http://bit.ly/3bmGb0B). **2.** (Gaming) Participare la omorârea unui adversar (în jocul Counter-Strike). *Este un lucru foarte rău, dacă îți iei kick, spre exemplu, rundele vor merge mai departe iar tu vei fi clasat ca având 0 kill-uri, 0 asisturi și câte o ucidere pentru fiecare rundă rămasă din meci. Deci încercați să nu vă luați kick sau să vă deconectați pentru că acest lucru dăunează foarte mult.* (geeki.ro, http://bit.ly/3boeGDJ). *Spre exemplu, la o partidă de CS:GO, găsim statistici detaliate pentru fiecare jucător din echipă. Astfel, putem afla ce medie are pentru fraguri/rundă, decese/rundă,*

asisturi/rundă, raport fraguri/decese și procentajul headshot-urilor. (stirilekanald.ro, https://bit.ly/3pzyp8N). – Pl. asisturi. (AMB)

ASL s.n. ●●○ (Internet; abr. de la engl. Age, Sex, Location) Acronim prin care se cer interlocutorului datele sale de identificare, consacrate în comunicarea digitală a tinerilor, prin precizarea vârstei, sexului și a locului în care se află sau este născut; date de identificare. *Nu sunt ipocrit. Și eu dau like. La poze, la comentarii, la diverse idei care îmi suscită inteligența sau mă amuză, dar fac lucrul ăsta pe contul unor persoane pe care, chiar dacă nu le cunosc, pot oricând să le accesez rubrica About și să aflu… ca-n vremurile defunctului mirk ASL-ul (age, sex, location pentru generația de hipsteri de după 2000).* (presainblugi.com, http://bit.ly/3jXrHIe). *În primă fază, recunosc că am vrut să renunţ la micul nostru chat, în fond mIRC-ul era plin de băieţi de liceu care abia aşteptau să le ceară cineva „asl-ul“.* (dilemaveche.ro, http://bit.ly/2Zr9c5C). *Eu am început să primesc invite-uri și asl-uri pe y mess. Ieri m-a sunat un idiot din Egipt!!!* (Forum, http://bit.ly/3jX19qJ). – Pl. asl-uri. Pr. /asel'e/, /'ejsiel/.Var. asl. (AMB)

ASMR s.n. ●●● (Internet; abr. de la engl. Autonomous Sensory Meridian Response) Senzație plăcută provocată de anumiți stimuli auditivi (de pildă, șoaptele, sunetul produs prin mestecat, sunetul produs prin răsfoirea unei cărți etc.) și/sau vizuali (spre exemplu mișcări ale mâinilor care execută cu grijă o acțiune precum împăturirea unui șervețel, mângâierea unei pisici etc.); p.ext. videoclipuri care provoacă astfel de senzații. *ASMR se referă la o senzație fizică plăcută care apare când asculți anumite sunete, șoapte sau când privești pe cineva care face o acțiune cu mare grijă. Este atunci când simți furnicături plăcute și relaxante, ce pornesc din partea din sus a capului, apoi coboară spre ceafă și umeri. Poate de aici expresia „a se ridica părul pe ceafă”?* (Blog, https://bit.ly/379YRPg). *Deși are nume de partid, ASMR are un efect opus: nu ne enervează, ne relaxează. Sau cel puțin așa zic milioanele de fani. Materialul complet, șoptit de Andi împreună cu psihologul Iris Gogorici, @Constantin Bojog și Andra Gogan pe YouTube Andi Moisescu.* (FB, ApropoTV, https://bit.ly/3zX9Xns). *Ideal ar fi să te uiți la ăia care se pricep la ASMR pe Youtube, ca să înțelegi fenomenul. Uită-te la cum sunt făcute clipurile, la ce microfoane se folosesc, la cât durează un astfel de clip, la ce se discută prin comentarii, la ce profil au acești creatori de conținut și la frecvența cu care publică episoade noi.* (socialsmarts.ro, https://bit.ly/3fed95Y). – Pl. ASMR-uri. Pr. /asemer'e/. (IL)

atenți<u>o</u><u>nal</u> adj. ●●● (Psih.) Care ține de atenție. *La grădiniță, și mai apoi la școală, deficitul atențional al copilului ridică o serie de probleme care afectează relațiile interpersonale ale micuțului și capacitatea sa de adaptare socială.* (magazinsalajean.ro, https://goo.gl/ewYSpS). *Diverse sondaje și studii arată tot mai des că oamenii tind să aibă dificultăți atenționale din cauza utilizării excesive a calculatorului, a tabletei și a telefoanelor mobile.* (suntparinte.ro, https://goo.gl/Ww9n3o). – F.sg. atențională, m.pl. atenționali, f.pl. atenționale. (SDO)

ATI s.n. ●●● (Med.) **1.** (Abr. de la Anestezie și Terapie Intensivă) Specialitate în medicină care asigură condițiile necesare pentru desfășurarea actului chirurgical, precum și ajutorul de urgență acordat pacientului critic pentru evaluarea şi tratamentul disfuncţiilor sau leziunilor de organ. *ATI-ul este o specialitate foarte versatilă, iar faptul că lucrăm cu mulți medici și facem parte din echipe diferite în mod constant, reprezintă un avantaj, deoarece de la fiecare înveți și „furi" tehnici noi, până ajungi să te modelezi tu.* (medijobs.ro, https://bit.ly/2x8Ttxu). *La 87 de ani, doctorul Aurel Mogoșeanu rămâne unul din pionierii ATI-ului românesc.* (evz.ro, https://bit.ly/2UNN3wR). **2.** Secție de spital în care se desfășoară activități medicale specifice acestei specialități. *Ea mi-a zis: ATI-ul Spitalului din Orăştie este cea mai modernă secţie pe care o avem în judeţul Hunedoara. Este modernizată de câteva săptămâni. Are toate dotările necesare.* (zhd.ro, https://bit.ly/39Pgtz8). *Potrivit medicului, în prezent sunt în derulare licitaţiile pentru echipamentele secţiilor de terapie intensivă în boli infecţioase, altele decât ATI-urile obişnuite.* (mediafax.ro, https://bit.ly/2JKSeqW). – Pl. ATI-uri. Pr. /ate'i/. (AMB)

autentifica* vb.refl. ●●● (Inform.) A furniza unui sistem securizat anumite date de identificare personală (parolă, PIN, amprentă etc.). *Deputații vor trebui să se autentifice prin parole sau mijloace biometrice când folosesc aparatele de vot electronic […].* (hotnews.ro, https://goo.gl/vMLv3H). *Verifică bara de adresă din browser pentru a fi sigur că eşti pe site-ul corect înainte de a te autentifica.* (Blog, https://goo.gl/caLwsG). – 1sg. mă autentific, part. autentificat. (SDO)

autoizolare s.f. ●●● (Soc., med.) Acțiunea de a intra în carantină în timpul unei epidemii, preventiv, dacă sunt îndeplinite anumite condiții, stabilite de o autoritate sanitară. *Autoizolarea se aplică tuturor membrilor familiei şi persoanelor care locuiesc la acelaşi domiciliu, pentru o perioadă de 14 zile de la data întoarcerii din călătorie, respectiv de la data ultimului contact cu o persoană simptomatică sau confirmată.* (unicef.org, https://uni.cf/3iPKe9t). *Premierul israelian Benjamin Netanyahu a anunţat luni că a intrat în autoizolare, după ce a intrat în contact cu o persoană care ulterior a fost testată pozitiv pentru noul coronavirus, relatează dpa.* (agerpres.ro, https://bit.ly/3iM3lRJ). *De aceea, m-am adresat domnului Secretar de Stat Raed Arafat, ministrului sănătății și premierului pentru a le solicita ca în considerarea măsurilor care se impun în contextul epidemiei, să țină cont de medicii de familie care monitorizează autoizolările, care au în evidență bolnavii cronici și care efectuează tratamente pentru diverse afecțiuni și să li se asigure gratuit, cât mai rapid, consumabilele pentru protecția lor și a pacienților, precum și toate condițiile normative care țin de organizarea și funcționarea cabinetului.* (informatiabuzaului.ro, https://bit.ly/3i1AWb1). *Ducesa de Cambridge a intrat în auto-izolare după ce a fost în contact cu o persoană testată pozitiv de Covid* (europafm.ro, https://bit.ly/3i9q0bL). – Pl. autoizolări.Var. auto-izolare. (AMB)

autolog adj. ●●● (Med.; despre transplant sau alte tehnici) Care folosește sau reprezintă material biologic al aceluiași organism. *Transplanturile de celule stem se pot efectua fie la același individ, cu materialul propriu pe care l-a donat, în acest caz fiind vorba de transplant autolog, ce asigură o campatibilitate perfectă. Acest lucru este foarte important, deoarece nu există riscul respingerii probei, ceea ce aduce după sine un transplant cu o mare rată de succes. Dar nu orice boală se tratează cu celule stem autologe.* (lifesolutions.ro, https://bit.ly/3ft5lfg). *Rezultă că în mod evident singura metodă prin care putem suplimenta cantitatea factorilor autologi de regenerare este proliferarea celulelor în profunzimea osului, prin mijloace capabile să ajungă acolo. Deoarece pastele de dinți și apele de gură nu pot ajunge în profunzime am pus pe piață un dispozitiv medical cu lungime de undă mare, capabil să traverseze osul maxilar fără niciun traumatism și să activeze mecanismele naturale de regenerare osoasă.* (sfatulmedicului.ro, https://bit.ly/2SJt2pW). – F.sg. autologă, m.pl. autologi, f.pl. autologe. (AMB)

Autonomous Sensory Meridian Response s.n. ●●● (Internet) Senzație plăcută provocată de anumiți stimuli auditivi (de pildă, șoaptele, sunetul produs prin mestecat, sunetul produs prin răsfoirea unei cărți etc.) și/sau vizuali (spre exemplu, mișcări ale mâinilor care execută cu grijă o acțiune precum împăturirea unui șervețel, mângâierea unei pisici etc.); p.ext. videoclipuri care provoacă astfel de senzații. *Răspunsul Senzorial Meridian Autonom (Autonomous Sensory Meridian Response) este un fenomen pe care oamenii de știință nu îl pot explica în totalitate, pentru moment. Caracterizat prin senzații plăcute resimțite la nivelul creierului și fioruri ce pornesc de la ceafă și se întind de-a lungul șirei spinării, spatelui, ajungând până la extremități, fenomenul ASMR a fost supranumit „orgasmul cerebral”.* (hotnews.ro, https://bit.ly/3rfEfyS). *ASMR, o abreviere pentru „autonomous sensory meridian response”, se referă la videoclipuri care au ca scop producerea unor senzaţii plăcute, de relaxare, celor care le urmăresc prin redarea unor sunete precum şoapte sau foşnete uşoare, or afişarea unor mişcări ritmice*. (startupcafe.ro, https://bit.ly/3FzCKAC). – Pr. /ot'onəməs sˈenzəri mərˈidiən risp'ɒns/.Var. autonomous sensory meridian response. Abr. ASMR. (IL)

aviator* s.m.invar. ●●● (Modă) (În sintagma) *ochelari aviator* = Model de ochelari de soare cu ramă metalică subțire și lentile mari, care au baza mai îngustă decât partea superioară. *Ochelarii de soare aviator au devenit chiar şi pe marile ecrane un star, datorită filmului „Top Gun”, unde Tom Cruise a zburat în compania lor către milioane de inimi.* (Blog, https://bit.ly/3zKZD2g). *În general, ochelarii aviator oferă o notă masculină unui outfit, așa că nu îi poți purta cu rochii elegante sau fuste.* (libertatea.ro, https://bit.ly/3gGijJg). (ȘO)

aviofobie s.f. ●●○ (Psih.) Teamă patologică de a zbura cu un vehicul. *Aviofobia, de care sunt afectați, în medie, peste 40 din 100 de români, poate fi confruntată și tratată în multe moduri. Fie că citeşti despre cum funcționează un avion și o cursă aeriană, mergi la un seminar dedicat fricii de zbor, în care*

întâlnești specialiști care îți pot oferi răspunsurile pe care le-ai căutat mereu sau te duci la psiholog, important este să îți recunoști această fobie și să nu fii pasiv, să nu o lași să îți afecteze viața. (fricadezbor.ro, https://bit.ly/3wV3Leu). *Dacă sunteți conștient de faptul că suferiți de aviofobie este de preferat să nu zburați singuri de la început. Vorbiți cu persoana cu care călătoriți despre problema voastră astfel încât aceasta să vă poată ajuta în cazul în care intervine starea de panică.* (clinicaoananicolau, https://bit.ly/3wT99ij). *Pentru a scăpa de aviofobie, călătorii pot intra pe platforma „Frica de zbor" înaintea unei curse să aleagă ruta dorită şi să citească despre fenomenele meteo care pot apărea şi chiar să le asculte, pentru a fi familiarizaţi cu ele.* (zf.ro, https://bit.ly/2UBetIL). – Pl. aviofobii. (SDO)

awareness s.n. ●●● Preocupare, interes pentru un anumit subiect. *De la părinți alcoolici și bullying la droguri și avort, vloggerii vorbesc deschis prin tot ce-au trecut, nu pentru a da sfaturi, ci pentru a crește awareness-ul față de niște probleme reale.* (vice.com, https://bit.ly/2C75khW). *Un procent tot mai mare din traficul pe internet este însă criptat, pe măsură ce creşte awareness-ul utilizatorilor şi din ce în ce mai multe servicii online prioritizează criptarea datelor pentru a securiza comunicaţiile utilizatorilor.* (economica.net, https://bit.ly/38rsJqq). – Pr. /əw'ernəs/. (IL)

B

babardeală s.f. ●●○ (Arg., vulg.) Act sexual; babardit. *În plus, dacă n-avea chef să meargă la Cotroceni, să se vadă cu tiranul Băsescu, putea invoca o migrenă rebelă, la fel ca nevestele care n-au chef de babardeală.* (academiacatavencu.info, http://bit.ly/2uAxAW8). *Dragostea adultă intervine atunci când nu-ți mai arde de babardeli furișate, de nebunii făcute-n ciuda părinților care te caută înnebuniți pe la școală în timp ce tu te dedai șăgalnic la săruturi franțuzești prin cine știe ce cotloane.* (jurnalul.antena3.ro, http://bit.ly/2vfcInM). – Pl. babardeli. (AMB)

babardi vb.tranz. ●●○ (Arg., vulg.) A întreține un act sexual. *Că la televizor auzi, de fapt, niște horcăieli d-ale amantei lui Guță, niște ticăloși de politicieni care încearcă să-i mintă pe telespectatorii cretini care se mai uită la ei sau discursul inept al unor nimeni invitați să-și dea cu părerea despre un BMW dat de un individ cu nume de manelist în scopul de a babardi o chestie blondă.* (libertatea.ro, http://bit.ly/2t0Dr6Y). *Poți să-mi spui și mie, te rog, care a fost numele de fată al mamei tale? Că vreau să îmi amintesc și eu dacă am babardit-o sau nu.* (comentariu.gsp.ro, http://bit.ly/2tTmdc7). – 1sg. babardesc, part. babardit. (AMB)

babardit s.n. ●○○ (Arg., vulg.) Act sexual; babardeală. *În Suedia, Norvegia și mai toate țările nordice, toți arabii și negrii sunt ocupați cu babarditul nordicelor în timp ce bărbații se deghizează în femei și mărșăluiesc pe la parade gay say tranny, asta când scapă cu gâtul netăiat de musulmani.* (comentariu, dcnews.ro, http://bit.ly/30QnRHB). *Io stiu pe 1, un tip cretinoid, nesuferit, care-i tine conti nevestesii la fiecare leutz cheltuit, care are o egenda unde-si scrie tot ce tre sa faca, chiar si babarditul nevestesi.* [sic!] (comentariu, anabarton.ro/iubitul-meu/). (AMB)

Babchi s.n. ●○○ (Nutr., cosm.) Plantă medicinală originară din India și Sri Lanka, folosită în medicina tradițională indiană și chinezească; Psorelea corylifolia. *Derivat din planta Babchi, Bakuchiol este o alternativă 100% naturală și vegană, neiritantă a retinolului. Are proprietăți antioxidante, antiinflamatorii și antibacteriene. Un ingredient cu multiple beneficii care funcționează prin promovarea reînnoirii celulare, stimulând producția de colagen și reducând ridurile.* (drmax.ro, https://bit.ly/3Q28OTm). *O cremă ușoară și mătăsoasă cu efect de hrănire și tonifiere datorită combinației dintre uleiul biologic de baobab cu acțiune intensă de regenerare și bakuchiol extras din planta ayurvedică de Babchi ce ajută la sinteza colagenului și elastinei.* (comenzi.bebetei.ro, https://bit.ly/3vhXL0z). *Înmuiați babchi-ul în suc de ghimbir și lăsați-l acolo timp de trei zile. Îndepărtați apoi coaja prin frecarea semințelor în palmă. Lăsați-le la*

uscat în soare și pisați-le până când obțineți o pudră. (viatasisanatate.com, https://bit.ly/3vnPlos). – Var. Bakuchi, babchi. (IL)

baby blue adj.invar., s.n. ●●● **1.** adj.invar., s.n. (Modă) (Nuanța) albastru deschis. *Actrița a purtat un outfit casual format dintr-un maieu alb, o fustă albastră și un pulover baby blue.* (unica.ro, https://bit.ly/3oNbvNY). *Eu îți propun o rochie baby blue inspirată de silueta cămășilor masculine, dar îndulcită cu volane.* (alistmagazine.ro, https://bit.ly/3GFAtEX). //s.n. *„Baby blue", nuanța vedetă a sezonului! Află în ce combinații vestimentare să o porți!* (agentiadepresamondena.com, https://bit.ly/3pWlbVC). *Telefonul măsoară 8 mm în grosime, cântărește 175 grame și va fi disponibil pe o nuanță de albastru „baby blue" arătoasă.* (mobilissimo.ro, https://bit.ly/3dM62Au). **2.** s.n. (Psih.) Tulburare emoțională care apare la unele mame imediat după naștere, pentru o perioadă scurtă de timp, caracterizată prin episoade de tristețe, anxietate, iritabilitate și schimbări bruște de dispoziție. *Depresia post-partum este mult mai gravă decât „baby blue" (simptome depresive, relativ ușoare, care de obicei dispar după două săptămâni de la naștere, pe care multe femei le experimentează după naștere).* (doc.ro, https://bit.ly/3IKH9Uc). *A doua zi m-am confruntat și cu ceea ce se numește baby blues, de care nu îmi spusese nimeni și nici nu îmi aminteam să fi citit undeva.* (Blog, https://bit.ly/3yng4lr). *Sunt femei care nu sunt afectate de depresia post-partum, femei care se confruntă doar cu „baby blues", o formă ușoară, iar altele ajung să sufere de forme grave.* (hotnews.ro, https://bit.ly/3GwZVwz). – Pr. /b'ejbi blu/.Var. baby blues (**2**). (ȘO)

baby boomer s.m., s.n. ●●● **1.** s.m. (Soc., frecv. la pl.) Persoană care face parte din generația născută după cel de-Al Doilea Război Mondial, în intervalul dintre 1946 și 1964, când a existat o creștere semnificativă a natalității. *Baby Boomers sunt caracterizați ca persoane ambițioase care cred în munca susținută din greu atât individual, cât și în echipă, cu sacrificiu, chiar workaholici și care știu care este prețul plătit pentru succes.* (economie.hotnews.ro, https://bit.ly/30mHWJD). *Baby boomerii sunt cei mai experimentaţi, iar cei care au rezistat în câmpul muncii până în prezent sunt oamenii cu adevărat talentați, de aceea sunt şi cel mai bine plătiţi.* (businessmagazin.ro, https://bit.ly/31Qngul). *Dacă în compania ta CEO-ul e un Baby Boomer, dacă bugetul și politicile de motivare a angajaților le formulează cineva din generația X de exemplu, însă media de vârstă a angajaților e una foarte tânără, Millenials și Post Millenials (Generația Z) – dacă la masa deciziilor stau în general Baby Boomers și persoane din generația X care iau decizii cu impact asupra celor din generația Millenials – atunci situația e chiar provocatoare.* (republica.ro, https://bit.ly/3DNZig3). **2.** s.n. (Modă) Tip de manichiură care constă în colorarea în degradé a unghiilor, de obicei prin îmbinarea tonurilor de roz, la bază, și de alb, înspre vârf. *Delicată și extrem de feminină, manichiura baby boomer vine în întâmpinarea tuturor femeilor care știu că frumusețea și feminitatea nu au legătură cu stridența, nici cu aspectul ostentativ.* (divahair.ro, https://bit.ly/3ym9pHR). *Babyboomer-ul se bazează pe o manichiură franch clasică, cu diferența că, această modelare este ceva mai dificil*

de realizat. (Blog, https://bit.ly/3lZQqOo). – M.pl. baby boomers, baby boomeri. Pr. /b'ejbi b'umər/.Var. Baby Boomer (**1, 2**), babyboomer (**2**). (ȘO)

baby friendly adj.invar. ●●○ **1.** Potrivit pentru copii mici și bebeluși; care oferă condiții adaptate nevoilor copiilor. *Astăzi aflăm ce înseamnă maternitate baby friendly (Prieten al Copilului). E o clasificare UNICEF aplicabilă în ţări din întreaga lume şi se referă tocmai la încurajarea alăptării.* (rfi.ro, https://bit.ly/2vHtkom). *Întreaga infrastructură va fi baby-friendly (colțuri rotunjite, cameră de înfășat, parcare pentru cărucioare) ca mamele să se poată destinde (loc de joacă supravegheat, elemente de joacă integrate în cafenea, cameră de liniște și alăptare).* (startarium.ro, https://bit.ly/38BvBjI). *Suntem, zicem noi, dar și cei care ne-au trecut pragul, cea mai babyfriendly locație prin facilitățile pe care le oferim:* (momoclock.ro, https://bit.ly/2wiuRl8). *Mă tot întreabă lumea ce restaurante baby friendly cu mâncare bună și loc de joacă există în Sibiu, de preferat în centru.* (siblondelegandesc.ro, https://bit.ly/2SRxemH). **2.** (Culin.; despre mâncare) Sănătos, bun pentru copii; care nu conține zahăr. *De abia a trecut agitația legată de masa de Paște și iată că trebuie să te gândești serios la un meniu baby friendly pentru vacanța de 1 mai.* (mamamag.ro, https://bit.ly/2uJKNg9). *Este primul tort pe care i l-am pregătit lui Alexandru, drept urmare este unul baby friendly, fără zahăr adăugat. Blatul l-am îndulcit cu banane foarte bine coapte, iar crema am făcut-o din mascarpone, frișcă neîndulcită și suc de lime.* (traditiisidelicii.ro, https://bit.ly/37C3XBG). *Ah, nu sunt tocmai babyfriendly așa că pentru cei mici putem încerca Clătitele cu măr, care și ele se fac rapid. În acest fel toată familia e fericită, de la mic la mare:).* (Blog, https://bit.ly/3tOCjjL). – Pr. /bejbifr'endli/.Var. baby-friendly, babyfriendly. (TT)

baby morcov s.m. ●●● (Culin.) Morcov de dimensiune mică, care fie este cules înainte de a-și termina procesul de creștere, fie este format prin procesare din morcov matur. *Pe o farfurie adâncă se pune sosul de smântână, apoi se adaugă baby morcovul, carnea de homar peste morcovi, avocado peste homar și ciupercile înfipte în piureul de avocado.* (foodstory.ro, https://bit.ly/2AGHpW5). *Iar pentru garnitură, poți alege baby morcovi, trași la tigaie în unt, pe care îi poți glazura cu zahăr brun și miere, iar la final poți adăuga mărar și cimbru.* (ziare.com, https://bit.ly/2WfDeZ9). *Morcovii baby sunt, de fapt, morcovi normali, tăiaţi în jumătate, spălaţi şi prelucraţi pentru a căpăta aspectul drăgălaş cu care te-ai obişnuit.* (realitatea.net, https://bit.ly/2VWBvaE). – Pl. baby morcovi. Pr. /bejbim'orkov/. Var. morcov baby. (AMB)

baby nest s.n. ●●○ Pernă cu margini detașabile (asemănătoare unui coș) care permite bebelușului să doarmă în pat alături de părinți; culcuș. *Astfel, gama de produse s-a extins cu baby nest-urile clasice și detașabile, produs pentru care Iuliana a obținut și un patent industrial, cu diverse jucării din perne, baldachine, pături, perne pentru adulți, cu diverse utilități, dar și multe produse care pot fi personalizate.* (republica.ro, https://bit.ly/2WPgRNp). *Este normal ca părinte să fii protector cu bebelușul tău și să îi dorești tot ce e mai bun pentru a se dezvolta*

corespunzător. De aceea, produsele precum baby nest-urile sunt ideale pentru a fi folosite pentru toți nou-născuții. Aceste culcușuri au margini și înveliș moale, care nu provoacă accidentări. Atunci când cumperi un babynest este normal să te întrebi dacă este sigur, ce dimensiuni are și dacă se potrivește copilului. (mamaboutique.ro, https://bit.ly/3AmCKBB). – Pl. baby nest-uri. Pr. /b'ejbinest/. Var. babynest. (IL)

baby porumb s.m. ●●● v. **porumb baby**. – Pl. baby porumbi. Pr. /bejbipor'umb/. (AMB)

baby shower s.n. ●●● Petrecere organizată de o viitoare mamă sau de apropiații ei în cinstea venirii pe lume a unui bebeluș. *Fie că e vorba de baby shower-ul tău sau de cel al unei prietene sau rude, acest eveniment serbează venirea pe lume a unui copil și are loc de obicei alături de cei mai dragi oameni.* (jurnalmm.ro, https://bit.ly/3AVwDFT). *Să vă explic: un baby shower este o petrecere organizată pentru o viitoare mămică în care ea primește lucruri care îi vor fi de folos când bebelușul ei va veni pe lume.* (Blog, https://bit.ly/3wFVo5B). *La babyshower-ul organizat de sora sa Kourtney, Kylie s-a îmbrăcat ca o adevărată divă sexy, într-o bluză albă cu umeri supradimensionați, o pereche de pantaloni cool de piele și ghete cu toc Christian Louboutin.* (perfecte.ro, https://bit.ly/3xEFIRt). *Extravaganţă şi distracţie la baby shower-uri celebre* (totuldespremame.ro, https://bit.ly/3ravLZt). – Pl. baby shower-uri. Pr. /b'ejbiʃawər/. Var. baby-shower, babyshower. (ȘO)

baby spanac s.n. ●●● (Culin.) Spanac tânăr, cu frunze mici, folosit în general în salate. *Nu aveți nevoie de multe lucruri pentru a face o salată delicioasă cu baby spanac. Puneți frunzele ca atare, adăugați un pic de ulei de măsline, un pic de suc de lămâie și câteva nuci.* (suntmamica.ro, https://bit.ly/39Fdd9L). *Dacă îți plac salatele și le-ai savura în orice moment, atunci rețeta de salată de somon cu baby spanac și cubulețe de dovleac îți va încânta cu siguranță simțurile. […] Somonul este bogat în Omega-3, iar baby spanacul și dovleacul conțin nutrienți esențiali pentru sănătatea organismului.* (andreearaicu.ro, https://bit.ly/38C1qc8). *Spanacul baby de fapt e fraged, crocant și bun și îmi salvează de multe ori „porția de verde" necesară.* (bucate-aromate.ro, https://bit.ly/31XoQGg). *Verifică lintea să fie fiartă bine. Aruncă în oală spanacul baby, sărează și piperează după gust și stinge focul.* (sufletpentruhrana.ro, https://bit.ly/2T1UezF). – Pr. /bejbispan'ac/. Var. spanac baby. (TT)

bahamez, bahamează s.m., s.f., adj. ●●○ (Etn.) **1.** s.m., s.f. Persoană care este originară sau care locuiește în Bahamas (țară insulară în arhipelagul Lucayan). *Bahamezii sunt veseli și muzicali, săltăreți când se întâlnesc prin drumurile lor, improvizând pași de dans pe muzica de la radio sau cântându-și singuri.* (occidentul-romanesc.com, https://bit.ly/3AB9DvL). *Doar cu titlu informativ, printre neregulile care într-adevăr nu sunt de trecut cu vederea, se numără lipsa crasă de măsură a timpului la bahamezi: autobuzul care urma să ne ia la ora 9 a*

plecat deja la nouă fără douăzeci, gol, bineînțeles. (Blog, https://bit.ly/3hrtupE). //s.f. *Allyson Felix, 29 ani, cvadruplă campioană olimpică şi de 10 ori campioană mondială, a fost urmată în clasament de bahameza Shaunae Miller.* (agerpres.ro, https://bit.ly/2SZwNee). **2.** adj. Din Bahamas. *În paranteză fie spus, spiritul de economie specific continentului „Old-Europe" nu este așa bine văzut prin Caraibe. De exemplu, bateriile de duș din hotelurile bahameze au doar două poziții: „deschis" sau „închis", fără să se pună preț pe mofturi de genul jetului adaptabil sau al altor reglaje fine.* (romania-pitoreasca.net, https://bit.ly/3qSUtNV). *O zi proastă la pescuit e mai bună decât o zi bună la serviciu (cugetare bahameză).* (occidentul-romanesc.com, https://bit.ly/3AB9DvL). – M.pl. bahamezi, f.pl. bahameze. (SDO)

bahrainez s.m., adj. ●○○ (Etn.) **1.** s.m. Persoană care este originară sau care locuiește în Regatul Bahrain. *Spre deosebire de alte țări din Golf, în Bahrain chiar trăiesc mulți bahrainezi – circa 44% din populația insulei sunt localnici (spre deosebire de 11% în Emiratele Arabe, 12% în Qatar), așa că, spre deosebire de țările superbogate ale Golfului Persic, vei descoperi că mulți bahrainezi lucrează efectiv, iar mulți […] se plâng de șomaj și de lipsa de locuri de muncă.* (Blog, https://bit.ly/2UMPEJM). *Zilele acestea însă, Fédération Internationale de l'Automobile a acordat un nou termen bahrainezilor, Federația Motorizată Bahrain trebuie să decidă acum până pe 3 iunie dacă sunt în stare să susțină un Mare Premiu anul acesta.* (Blog, https://bit.ly/3wInzka). **2.** adj. Din Regatul Bahrain. *După activitatea care se desfăşoară la bordul portavionului american USS John F. Kennedy, miniştrii apărării vor avea o întâlnire oficială cu regele Bahrainului, şeicul Hamad Bin Isa Al-Khalifa, şi vor participa la un dineu oficial oferit în onoarea invitaţilor de prinţul moştenitor şi comandant general al Forţelor de apărare bahraineze, şeicul Saman Bin Ahmad Al-Khalifa.* (mapn.ro, https://bit.ly/3wDdi96). *Această evoluţie, pe care liderul de la Casa Albă a caracterizat-o drept istorică, nu ar fi fost, probabil, posibilă fără încuviinţarea Arabiei Saudite a cărei influenţă asupra monarhiei bahraineze este cea mai concretă şi activă în comparaţie cu restul petro-monarhiilor aflate în sfera gravitaţională a mai marelui frate de la Riyadh.* (pulsulgeostrategic.ro, https://bit.ly/2VwNwGv). – F.sg. bahraineză, m.pl. bahrainezi, f.pl. bahraineze. (SDO)

bailout s.n. ●●○ (Fin., ec.) Ajutor financiar dat, de obicei de guvern, unei companii sau afaceri falimentare. *În august banca centrală a Rusiei intervenea în ceea ce a ajuns să fie primul bailout al unei bănci cu importanţă sistemică din Rusia şi probabil cel mai mare din scurta istorie capitalistă a ţării. Au fost lăsate să scape în public puţine detalii despre bailout, care, după unele surse, ar putea ajunge la 7 miliarde de dolari.* (businessmagazin.ro, https://bit.ly/340XoIQ). *Companiile auto, deși au nevoie de ajutor, s-au temut să pară că cer din nou bailout-uri din bani publici după ce în 2009 guvernul a finanțat restructurări în industria lor, notează Reuters.* (orange.ro/info/news/zf/article/2954759). – Pl. bailouturi, bailout-uri. Pr. /b'ejlawt/. (AMB)

bakuchiol s.m. ●●● (Cosm.) Substanță de origine naturală, extrasă din planta Psorelea Corylifolia (Bakuchi), cu rol de antioxidant, folosită în diverse produse cosmetice antiîmbătrânire. *În vreme ce retinolul, unul din cele mai eficiente ingrediente antiîmbătrânire, are un mare potențial iritant, bakuchiolul este blând și are o eficiență similară cu retinolul, așa cum arată studiile.* (ivatherm.ro, https://bit.ly/3OG9Inq). *Efectul anti-ageing al bakuchiol-ului a fost dovedit de studii clinice, așa cum scrie The British Journal of Dermatology.* (sole.ro, https://bit.ly/3PEMcsd). (IL)

balayage s.n. ●●● (Cosm.) Tehnică de vopsire a părului care presupune decolorarea unor șuvițe pentru a obține un efect de strălucire/iluminare. *După ce mi-am făcut balayage și mi-am decolorat părul pentru prima dată în viață, am observat că textura lui s-a schimbat, că a devenit mai aspru și nu mai e la fel de strălucitor.* (Blog, https://bit.ly/2ZqhwDH). *Pentru că am realizat sute de balayage-uri reușite și pentru că este una din cele mai cerute proceduri la salon, am hotărât să trecem împreună cu voi prin cele mai importante informații, astfel încât să puteți lua o decizie informată și care să se potrivească dorințelor pe care le aveți.* (fatalstudio.ro, https://bit.ly/3j09jxu). – Pl. balayage-uri. Pr. /balaj'aʒ/, /balej'aʒ/. (IL)

ban* s.n. ●●● (Gaming, internet) Acțiune prin care administratorul unui joc interzice unui jucător intrarea pe serverul jocului, pentru o anumită perioadă de timp, ca pedeapsă pentru încălcarea regulilor; (p.ext.) blocarea accesului unui utilizator într-un forum. *Dacă considerați că un admin v-a dat ban fără niciun motiv, aici puteți contesta banul primit.* (profgamers.ro, http://bit.ly/3k70qmU). *Recentul val de ban-uri se pare că a primit ceva reacții destul de interesante din partea comunității Overwatch, mulți încercând chiar să impună un boicot general al jocului, indignați de faptul că Blizzard și-au permis să îi baneze, ba mai mult, mulți dintre ei au făcut ceva salturi în logică destul de interesante, concluzionând că Blizzard le-au încălcat drepturile omului prin banarea contului.* (zonait.ro, https://bit.ly/2ZwnPoq). *Nu aveam nimic cu aceste articole, ideea era că am demonstrat că se pot lua din altă parte mult mai ieftin că am luat și eu și funcționează... și atunci am primit ban. Credeam că fac un bine ajutând pe ceilalți...* (gadget.ro, http://bit.ly/3k6Zmzg). – Pl. banuri, ban-uri. Pr. /ban/, /ben/. (AMB)

bana vb.tranz. ●●● (Gaming, internet) A interzice accesul online al unui jucător, utilizator sau cont drept pedeapsă. *Dacă cel care banează nu vine cu o explicație sau o dovadă în 24h, ban-ul va fi scos!* (top-gaming.ro, https://bit.ly/3pDrD1C). *Deși ar putea să baneze câțiva utilizatori care promovează ura împotriva rromilor, cei de la G4 stau cu mâinile în sân. Singurul lor interes este sa îi baneze pe cei care nu sunt de acord cu politica lor, în niciun caz pe leftarzii lor care promovează ura constant.* (comentariu, g4media.ro, https://bit.ly/3nQIhNf). *Pe de-o parte, el spune că EA Games a abuzat de puterea pe care o are în momentul în care i-a interzis să se mai joace online și i-a banat*

contul. De cealaltă parte, compania susține că Fenech a postat mesaje amenințătoare la adresa angajaților gigantului din zona de gaming. (playtech.ro, http://bit.ly/3kaAJSC). – 1sg. banez, part. banat. (AMB)

banare s.f. ●●● (Gaming, internet) Interzicere a accesului online drept pedeapsă; (p.ext.) interdicție. *În cazul în care colecția ta de jocuri este utilizată de către anumite persoane care comit înșelăciuni, atunci privilegiile tale în ceea ce privește împărtășirea Colecției vor fi revocate. Prin urmare, contul tău poate primi o banare VAC, ceea ce înseamnă că jocurile care au fost banate VAC nu vor mai putea fi împărtășite cu absolut niciun alt utilizator sau dispozitiv.* (laptopnews.ro, http://bit.ly/3pBh8vF). *Despre banarea lui Trump și nu numai. De ce Facebook și Twitter sunt deja afaceri periculoase* (libertatea.ro, http://bit.ly/3sdE9H2). *COVID-19 a afectat grav cursele de zbor ale companiilor aeriene în decursul lunii februarie și apoi al lunii martie. Majoritatea țărilor au emis recomandări de călătorie sau chiar ordonanțe cu bănări drastice, pentru a limita răspândirea virusului.* (specialarad.ro, http://bit.ly/3aB340Y). – Pl. bănări. (AMB)

bancheră s.f. ●●○ (Fin.) Femeie care lucrează sau care este acționar la o unitate bancară. *Bancheră din Zimnicea, anchetată pentru delapidare şi alte infracţiuni* (adevarul.ro, https://bit.ly/3lZyK3z). *Din bancheră şi contabilă a devenit florăreasă! Povestea de succes a femeii, Alina Neacșa, care a renunţat la un salariu frumuşel şi la un program lejer pentru o nouă pasiune: florile.* (a1.ro, https://bit.ly/371ZIBh). *Fosta bancheră şi actual politician, Ingrid Matthäus-Maier, spune că prevederile din 1933 sunt desuete şi ar trebui anulate.* (economica.net, https://bit.ly/3m0VAaU). – Pl. banchere. (ȘO)

bandage s.n.invar. ●●● (Modă) (În sintagma) *rochie bandage* = Model de rochie mulată pe corp, croită din benzi suprapuse de material elastic, care scoate în evidență silueta. *Oricine poate să poarte o rochie neagră care să-i ascundă micile defecte, dar mai ales nesiguranța, dar doar puține curajoase pot să poarte o rochie bandage așa cum trebuie și să arate ca vedetele din reviste.* (Blog, https://bit.ly/3DD3rng). *Dacă vrei să te prezinți mai mult decât sexy la un eveniment, încearcă efectul rochiei bandage.* (kudika.ro, https://bit.ly/33fHiyP). *Rochia bandage o găsești în diverse culori sau combinații de culori, lungă, scurtă sau până la genunchi.* (luvie.ro, https://bit.ly/3rLDZJT). – Pr. /b'endiʤ/. (ȘO)

barbershop s.n. ●●● (Cosm.) Frizerie care este amenajată și oferă servicii cu stil. *A merge la un Barbershop este mai mult decât obținerea unei freze de primă clasă. Experiența într-un barbershop este diferită de oricare alta. Vă puteți relaxa într-o atmosferă plăcută și primitoare și cu siguranță veți reuși să uitați pentru câteva clipe de stresul cotidian.* (barbiere.ro). *Cele mai mișto 10 barbershopuri din București* (b365.ro, https://bit.ly/3KzJQJm). *Bărbierii au una dintre cele mai vechi meserii care au existat vreodată, datând încă din Egiptul Antic, însă, cu siguranță atunci, spre deosebire de acum, nu serveau clienții cu un pahar de whisky, scotch sau cafea, nu lucrau în locuri pline de eleganță și nu ofereau tratamentele de care*

bărbații se pot bucura în prezent într-un barber shop. De la un simplu ras cu briciul, s-a ajuns la servicii ce includ diferite tratamente speciale, unele pe bază de colagen sau keratină, mască neagră, masaj facial, epilat pomeții cu ceară, pensat cu ață și tehnici moderne de tuns. (Blog, https://bit.ly/2MQFkd3). – Pl. barbershopuri. Pr. /b'arbərʃop/.Var. Barbershop, barber shop. (IL)

barosăneală s.f. ●●● (Fam.) Gest sau atitudine a unei persoane care vrea să arate (în mod grosolan) că e bogată și importantă. *Ultima barosăneală de la Consiliul Judeţean: super-birou pentru „Intelectualul de la Cantină”.* (jurnaluldearges.ro, https://bit.ly/2ApH7lO). *Pentru a-mi vărsa amarul, am simțit nevoia să merg la baie, unde tot amarul de care povesteam mi-a fost cumva alinat de faptul că am descoperit că am hârtie igienică parfumată, de fițe, așa că acolo m-am simțit cumva pe barosăneală.* (suceavalive.ro, https://bit.ly/2XfqLVX). *Andrei Versace, cel care se autocaracterizează drept „regele fiţelor” şi „ambasadorul aroganţelor”, şi-a surprins fanii în Noaptea de Înviere. Acesta a făcut o pauză de la barosăneli şi glume pe seama „prăduitorilor”, demonstrând că este capabil de modestie şi sentimente nobile.* (cancan.ro, https://bit.ly/3eAXavV). – Pl. barosăneli. (IL)

base coat s.n. ●●○ (Cosm.) Tip de lac de unghii aplicat înainte de ojă pentru aderență și prelungirea rezistenței manichiurii. *Nu uita să aplici un strat de base coat sub ojă! Stratul de bază aplicat înainte de ojă dă unghiei o formă netedă şi uşor lipicioasă pentru ca oja să se prindă cât mai bine și să reziste mai mult timp.* (Blog, http://bit.ly/3pvM0Oa). *Pentru început, curăţă bine unghiile cu un dizolvant fără acetonă, apoi cu puțin oțet, pentru a îndepărta orice urmă de ojă sau sebum. Apoi, aplică base coat.* (cosmopolitan.ro, http://bit.ly/3jXoGI6). *Sunt pline magazinele de base coat-uri care promit marea cu sarea.* (comentariu, pasagera.ro, http://bit.ly/3jUUz3S). – Pl. base coat-uri. Pr. /b'ejzkəwt/. (ȘO)

batmobil s.n. ●●○ (Auto.) Mașina supereroului Batman, celebră pentru designul și caracteristicile sale excepționale; (p.ext.) mașină cu aspect futurist. *Poliția din Moscova a ridicat un „Batmobil”, o replică a celebrei mașini folosite de super-eroul Batman în filme. […] Potrivit autorităților din Moscova, „Batmobil-ul” a fost confiscat pe o stradă intens circulată din centrul capitalei, relatează BBC NEWS.* (digi24.ro, https://bit.ly/2TzxXtb). *Batmobilul era dotat cu lasere, rachete, 10 paraşute, emiţător de fum, un sistem care împrăştia cuie şi multe alte dispozitive de care un erou are nevoie pentru a lupta cu crima.* (promotor.ro, https://bit.ly/2Q1Aj39). *În Batman versus Superman: Dawn of Justice, Batman va avea la îndemână unul dintre cele mai tari Batmobiluri realizate vreodată.* (procinema.protv.ro, https://bit.ly/32TcTSK). *Care Tesla? Noul Lamborghini arată ca un Batmobile al viitorului* (gsp.ro, https://bit.ly/3aqFbq1). – Pl. batmobiluri. Pr. /batmob'il/, /betmob'il/. Var. batmobile, Batmobil, Batmobile. (TT)

batmobile s.n. ●●○ v. **batmobil** – Pr. /b'etməbajl/. (TT)

battle s.n. ●●● (Show.) Confruntare între doi participanți sau două echipe în cadrul unei competiții (culinare, sportive, de muzică, dans etc.). *Sub coordonarea celor trei chefi, battle-ul din această seară va începe cu mari emoții care vor duce inevitabil la greșeli și mici conflicte, iar presiunea lucrului contracronometru va îngreuna totul.* (libertatea.ro, https://bit.ly/3s2qzJq). *În această seară, de la 20:30, în primul battle X Factor, fiecare mentor va fi nevoit să decidă cine sunt cei doi concurenți care vor merge în penultima ediție a sezonului zece.* (ziarelive.ro, https://bit.ly/3GJj8v5). *Te-așteptăm pe 12 august la Herăstrău ca să vezi battle-urile care vor decide campionul primei ediții Red Bull Dance Your Style din România.* (redbull.com, https://win.gs/3pPNPIc). – Pl. battle-uri. Pr. /b'etəl/. (ȘO)

băbism s.n. ●●● (Fam., peior.) **1.** Superstiție; previziune sumbră. *Poporul născut odată cu creştinismul face paradă cu moartea şi şăgălnicii de prost-gust în faţa divinităţii, pentru simplul fapt că, pe drumul colbuit al istoriei, de roata dricului i s-au prins scaieţii superstiţiei, ai băbismelor şi ai teologiilor urechiste.* (jurnalul.ro, https://bit.ly/3EYbpJt). *Saltimbancul tragic Doru Damian, doctor în telenovelistică apocaliptică, a cărui „erudiţie" se limitează doar la clasicul băbism: „o să crăpăm cu toţii!!!"* (obiectivbr.ro, https://bit.ly/3zPjVXe). *Hai să n-o dăm acum în băbisme apocaliptice, să ne demoralizăm și să ne băgăm (iar) picioarele în tot.* (antena3.ro, https://bit.ly/3CZ4Swl). **2.** Vestimentație desuetă. *Ştiu ce reacţie vei avea la sugestia asta! Vei spune poate că e băbism! Ei, uite că nu e! Stereotipul „baticului/broboadei" e depăşit.* (Blog, https://bit.ly/2XYQuET). *Dar îmi amintesc cum am fost într-a opta la banchet, când m-am dus în rochie lungă (destul de tinerească, față de ce băbisme se purtau)…* (Blog, https://bit.ly/3kQexza). **3.** Leac băbesc. *Pentru păr, ori te vopsești, ori poți încerca să consumi varză și să dormi în întuneric. Sună a băbism, dar se pare că astea și odihna îndestulată fac minuni.* (Forum, https://bit.ly/3kOfvvs). *Top 10 băbisme periculoase care le fac rău bebeluşilor* (Blog, https://bit.ly/3EWigTP). – Pl. băbisme. (IL)

băieț<u>eal</u>ă s.f. ●●○ (Fam.; frecv. în expr. *a fi pe băiețeală*) Comportament specific băieților. *Am văzut Top Gun-ul vechi cândva demult, pe un ecran mic care arăta ca un acvariu populat de zombi catodici, și-am uitat tot, mai puțin senzația unui plot suficient de încrezător în sine încât să nu mai încerce nimic – simpla curgere a unei supe audiovizuale perfect inspide pe ecran, condimentată cu sarea și piperul unei sesiuni de băiețeală și-a încă uneia de mozoleală, justifica efortul financiar al studiourilor și timpul investit de către spectator.* (scena9.ro, https://bit.ly/3Qm2qHu). *Mai mult decât atât, bărbatul înregistrează premiere după premiere pentru femeia vieții lui. Pe lângă faptul că este dispus să renunțe la „băiețeli" de dragul ei, mai nou a ajuns să… se trezească de dimineață.* (mediaflux.ro, https://bit.ly/3HmzR96). *„Fără control" e o piesă cu atitudine și vibe puternic, pe băiețeală. E o piesă de mers la sală, cu vibe motivațional și care ne îndeamnă să facem ce vrem cu viața noastră și să ne asumăm deciziile pe care le luăm. Și, implicit, și consecințele pe care le au acțiunile noastre, care uneori pot scăpa de sub control.* (europafm.ro, https://bit.ly/39jiJVb). *Cele mai reuşite proze ale volumului sunt pe băieţeală, cu situaţiile tipice: îmbrobodirea unei colege de*

liceu, ratarea pierderii virginității, ieșirea cu gașca 30+ în Vamă, unde o yoghină convinge un tovarăș din grup să încerce poziția «anus la cer». Ca scriitor, e mult mai greu să încastrezi într-un text faze de băieți, riscul să pici în fanfaronadă, machisme proaste, clișee obosite și libidinoșenii e mare. Adrian Schiop (edituratrei.ro, https://bit.ly/3xosA3O). – Pl. băieței. (IL)

băscuță s.f. ●●○ (Modă) **1.** Diminutiv de la *bască*. *În biroul poetului, papucii, bastonul, ochelarii, băscuța poetului sunt așezate de parcă ar aștepta pe cineva, într-un gest emoționant încremenit în timp.* (libertatea.ro, https://bit.ly/2THyhqM). *Nu era nicio dramă dacă fetele purtau băscuțe bleumarin și băieții din cele albe.* (Carte, https://bit.ly/2IyGNCe). *Iar pentru final am păstrat accesoriul meu preferat de toamnă – beretele sau băscuțele.* (Blog, https://bit.ly/38KCBtD). **2.** (Culin.) Prăjitură din aluat de cozonac, de obicei în formă rotundă, umplută cu brânză sau cu gem; brânzoaică. *Brânza proaspătă de vaci și stafidele s-au așezat boierește pe un aluat moale și au stat cuminți la copt până când au format o crustă fină, aurie. Băscuța este un desert inspirat de zilele senine ale copilăriei pe care îl savurăm cu plăcere după masă.* (patiseriatineretului.ro, https://bit.ly/3aLFagB). *Poale-n brâu, brânzoaice sau băscuțe cu brânză? Din dilema asta zău că nu pot ieși! Unii zic că, de fapt, e cam același lucru, diferă doar denumirea în funcție de zonă.* (bucatarici.ro, https://bit.ly/39JOAcy). *Ungi băscuțele cu ou bătut și presari alune măcinate. Le coci în tava unsă, timp de 35 de minute, la foc mijlociu.* (ecuisine.ro/bascute-cu-branza-gem/). – Pl. băscuțe. (TT)

BBM s.n. ●○○ (Inform.; abr. de la BlackBerry Messenger) Aplicație de mesagerie scrisă, specifică telefoanelor BlackBerry; mesaj în această aplicație. *Revoltele de la Londra au fost organizate prin telefon? Aceasta este întrebarea la care încearcă poliția britanică să răspundă, după ce un strateg media din Londra a prezentat rolul BlackBerry Messenger, cunoscut drept BBM, în organizarea violențelor din capitala Regatului Unit.* (adevarul.ro, https://bit.ly/2WYqDuf). *Strategul media Jonathan Akwue a prezentat, între timp, pe blogul său, despre legătura dintre mesajele trimise de pe telefoanele BlackBerry, cunoscute ca BBM-uri, şi protestele violente din ultimele trei zile.* (cuvantul-ortodox.ro, https://bit.ly/3bGs7xu). *Îmbunătățind semnificativ elemente de multitasking, acum puteți răspunde la un BBM indiferent de aplicația în care vă aflați.* (playtech.ro, https://bit.ly/2w3XSkP). – Pl. BBM-uri. Pr. /bibi'em/, /bebe'em/. (AMB)

beach waves s.f.pl. ●●● Bucle lejere obținute prin folosirea unor aparate electrice de coafat (ondulator, placă, perie rotativă), prin împletirea părului sau aplicarea unor spray-uri speciale. *Foloseşte un ondulator sau placă pentru a avea acele beach waves şi pentru a fi cât se poate de fashion şi trendy.* (csid.ro, http://bit.ly/3bpruKk). *Ei, bine, potrivit celor de la Realsimple.com, produsul secret pe care Blake l-a folosit pentru a-şi aranja părul astfel este un spray pe bază de sare şi apă, pe care şi-l prepară singură, acasă. Deci, dacă ea poate, poți şi tu să obții nişte beach waves perfecte.* (Blog, http://bit.ly/3shfTUa). *Imaginează-ți o*

rochie albă de dantelă, părul ușor decolorat de soare, bucle super lejere beach waves, cercei supradimensionați din paste ori un colier supradimensionat și o brățară delicată din paste albe ce contrastează seducător cu pielea bronzată. Un look sexi, nu? (psychologies.ro, https://bit.ly/3qKx3Jz). – Pr. /b'iʧwejvz/. (ȘO)

beanbag s.n. ●●○ (Design; frecv. în sintagma *fotoliu beanbag*) Fotoliu construit dintr-un sac (din diverse materiale textile) umplut cu bile sau granule (de obicei de polistiren expandat), asemănător unei perne de dimensiuni mari, care ia forma corpului; fotoliu puf. *Ne dorim să îți transmitem senzația unică de relaxare pe care o simți atunci când te așezi pe unul din beanbag-urile lazyboy.* (lazyboy.ro, https://bit.ly/3tcgqdZ). *Am creat acest minunat bean bag luând în considerare toate specificațiile clienților noștri.* (fabricadepufi.ro, https://bit.ly/3BrdcVd). *Afundă-te într-un bean-bag care îți va susține perfect spatele într-o poziție comodă.* (emag.ro, https://bit.ly/3DpuVgd). *Fotoliile beanbag, de exemplu, se potrivesc cu stilul jucăuș al camerei copilului tău și chiar cu un living decorat în stil modern. Disponibile în dimensiuni, culori și tapițerii diverse, aceste fotolii au prețuri și calitate diferite.* (Blog, https://bit.ly/3rVlOQe). – Pl. beanbag-uri. Pr. /b'inbeg/.Var. bean bag, bean-bag. (IL)

beauty s.n. ●●● (Cosm.) Îngrijire și frumusețe corporală (mai ales facială); cosmetică. *Fiecare dintre noi are cel puțin câteva trucuri de beauty învățate de la youtuberii, influencerii și make-up artiștii pe care îi urmărește.* (andreearaicu.ro, https://bit.ly/2wS9Uhy). *Se conectează cu aplicația de mobil şi atunci îți permite să îți personalizezi o rutină de îngrijire pentru că asta e din nou o tendinţă foarte mare anul acesta şi anume beauty-ul personalizat.* (digi24.ro, https://bit.ly/3bKU9HY). *Bine, bănuiesc, deoarece îmi plac foarte mult editorialele de beauty, le prefer editorialelor de fashion.* (tabu.ro/cristiana-grasu-fata-de-la-beauty/). – Pr. /bj'uti/. (AMB)

beauty blender s.n. ●●● (Cosm.) Burete folosit pentru aplicarea și uniformizarea produselor de machiaj (fond de ten, anticearcăn, corector, pudră, cremă etc.). *E greu de crezut că mai există cineva care nu știe ce e un Beauty Blender, dar în caz că ați trăit pe o insulă pustie în ultimul an, este un buretel în formă de ou care a revoluționat lumea machiajului.* (Blog, http://bit.ly/3u4nLKx). *Cu un beauty blender poți aplica perfect o cremă pentru contur, un blush sau iluminatorul.* (notino.ro, http://bit.ly/3s2DAQg). *Există beauty blendere mult mai ieftine care sunt mai bune.* (comentariu, sephora.ro, http://bit.ly/2OLMGm1). – Pl. beauty blendere. Pr. /bj'uti bl'endər/.Var. Beauty Blender. (ȘO)

bebel s.m. ●●○ (Fam., ludic) Copil mic; bebeluș; bebe. *Cea mai bună activitate de făcut cu un bebel este cititul de povești. Bebelul meu stă fascinat în balansoar, cu mine așezată în fața ei, citindu-i pe voci.* (stiripentruviata.ro, https://bit.ly/38HlkTi). *Îmi spăl toate lenjeriile de pat, prosoape de bumbac și voi continua cu hainele bebelului, chiar la 90°.* (comentariu, printesaurbana.ro, https://bit.ly/2uS5hTP). *Mesele din timpul nopții: 5 sfaturi pentru bebei și părinți*

fericiți (sfatulparintilor.ro, https://bit.ly/2P3DmXT). *Indiferent de vârsta bebeilor, la BabyNeeds veți găsi, oricând aveți nevoie, cele mai performante sisteme de protecție și siguranță!* (babyneeds.ro/siguranta-bebelusului/). – Pl. bebei. (TT)

bebelină s.f. ●●○ (Fam., ludic) Fetiță mică. *Asta cu bebelină oricum mi se pare foarte tare. Cred că strămoșul lui, bebeluș, a fost prea pângărit de bărbați doritori de iubite tinere, respectiv de Cronica Cârcotașilor, așa că, normal, mamele au trebuit să vină cu o alternativă – de unde și „bebelina”.* (vice.com/ro, https://bit.ly/2V05Sxe). *Venirea pe lume a unui copil reprezintă o bucurie de nedescris pentru fericiții părinți, iar peste câteva luni un cunoscut fotbalist va deveni „tătic de bebelină”, așa cum a declarat chiar el.* (ziuanews.ro, https://bit.ly/2Hzr6dD). *Bebelina mea scumpă adoarme după băiță și masaj lângă mine în pat.* (comentariu, florinabadea.ro, https://bit.ly/2SA48ZZ). *Rochița de botez Gipsy este destinată tuturor bebelinelor care vor să iasă din tipare cu o creație plină de culoare și sofisticată.* (dominokids.ro, https://bit.ly/2SVNhjt). – Pl. bebeline. (TT)

bebeluşenie s.f. ●○○ **1.** (Fam., ludic) Prima perioadă din viața copilului, când este bebeluș. *Oricum, și în continuare am să petrec maximum de timp posibil cu ea, dar e cu adevărat altă etapă, am trecut împreună de bebelușenie, de ieșitul dinților și mai ales de anxietatea de separare.* (libertatea.ro, https://bit.ly/2xmMPU6). *Un ceva care mi-a fost tare drag și pe care nu-l voi mai avea niciodată. Un lucru, de care, ca tată, eram tare legat. E vorba despre „bebelușenia” copilului meu. Nu există cuvântul în dicționar, e un termen inventat, pe care îl cunoaște fiecare părinte ce-și ține copilul mic în brațe. E acea dependență pe care o are copilul de tine, adultul, dependență care te face să te simți minunat. Îl iei în brațe și simți că doar acolo e locul lui. Și el simte la fel. Sunteți legați unul de altul, într-o relație extrem de puternică.* (taticool.eu, https://bit.ly/2TZiZN0). *Însă, mai frumoasă decât perioada bebelușeniei, mi se pare cea prin care trece acum, cu pofta ei de a ne îmbrăţişa şi pupa tot timpul.* (Blog, https://bit.ly/2IAh903). **2.** (La pl.) Produse pentru bebeluși. *Producătorii și experții în bebelușenii au inventat pătuțurile care se atașează la patul adulților.* (wowmom.ro, http://bit.ly/38G0CCg). *Categoria „bebelușenii” conține coșuri pentru cei mici, păturici dintre cele mai haioase sau prosoape delicate.* (qbebe.ro, http://bit.ly/2TIet6N). – Pl. bebelușenii. (TT)

bebeluşeză s.f. ●○○ (Fam.) Limbajul bebelușilor. *Dacă n-ați înțeles mare lucru din povestea lui Pişcoţel, e clar – aveţi mare, mare nevoie de un dicţionar de bebeluşeză. Deşi are miliarde de dialecte şi variază de la vorbitor la vorbitor, dicţionarul de faţă vă poate ajuta să vă faceţi o idee despre ce e de înţeles când nu se-nţelege nimic.* (totuldespremame.ro, https://bit.ly/3jHSeLN). *După câteva minute bune de încercări disperate de a identifica problema, ajungi să te simți cea mai rea mamă din lume. Dar translatorul de bebeluşeză îți va spune exact de ce plânge micuțul, astfel că vei putea interveni repede și eficient.* (clubulbebelusilor.ro, https://bit.ly/3xmGu5s). (SDO)

bed sharing s.n. ●○○ Dormitul bebelușului în același pat cu părinții. *Diane Wiessinger vorbește și de un aspect pe care probabil l-au resimțit multe mame care alăptează și fac bed sharing: între ritmurile de somn ale mamei și ale copilului se produce o sincronizare (aceasta lipsește în cazul mamelor care nu dorm în același pat cu copilul, chiar dacă alăptează).* (Blog, http://bit.ly/3pIsYV9). *„Bed-sharingul" sau partajarea spațiului de dormit cu părinții sau alte persoane crește riscul de deces al copiilor cu vârste cuprinse între 0 şi 4 luni, iar rularea în obiecte aflate în pătuţ, cum ar fi o pătură sau o pernă, creşte acest risc în cazul copiilor mai mari, relevă un studiu publicat în jurnalul Pediatrics […]* (adevarul.ro, http://bit.ly/3pHE5xm). *[…] trebuie să facem o diferență clară între ceea ce înseamnă conceptul de bedsharing (împărțitul patului) și cel de co-sleeping (a dormi în aceeași cameră, dar nu neapărat în același pat).* (Blog, https://bit.ly/3bC6Vuc). – Pr. /b'edʃering/.Var. bed-sharing, bedsharing. (ȘO)

belferesc adj. ●●○ (Fam., adesea depr.) Care caracterizează sau este în stilul unui profesoraș. *Din cauza spiritului belferesc instaurat în România la toate nivelurile, euforia libertăţii i-a făcut pe unii să creadă că genialitatea autoproclamată sau laudele deşănţate între comilitoni chiar înseamnă recunoaştere.* (putereaacincea.ro, http://bit.ly/3oLHDyp). *Mătura vorbelor frumoase ascunde artistic gunoiul sub preș. Mințim cu falsă naivitate şi cu belferească nepăsare. Pentru că celor mai mulți dintre noi nu le pasă. Din comoditate, din prostie, din interes.* (revistatribuna.ro, https://bit.ly/2MeNuyZ). *Gino Iorgulescu pare să-și fi concediat apucăturile belferești care i-au răsfățat pauza de sarma. Gata cu paranghelиile, gata cu folkloric-show-urile, cu potolul grețos și cu alte astfel de colesteroale.* (jurnalul.ro, http://bit.ly/3oAGc5z). – F.sg. belferească, m. și f.pl. belferești. (AMB)

belferește adv. ●○○ **1.** (Fam., adesea depr.) În maniera unui profesoraș. *Pe cât de jalnică și nocivă a fost și este prestația jurnalismului din România, pe atât de sterilă intelectual și nulă cognitiv este prestația puzderiei de polițiști care, belferește, a monopolizat învățământul superior cu știința lor inutilă (…)* (putereaacincea.ro, https://bit.ly/2UP32to). *Temele, ca să vorbesc belferește, mai sunt, măcar unele dintre ele, la Ionescu. Unele aparțin curentului existențialist.* (https://bit.ly/2WW7OYO). **2.** (Fam.) Trăind în lux sau fără griji. *Dl Monacu, ocrotit de imunitate, mustăcește belferește.* (crainou.ro, https://bit.ly/33OhrPc). *PSD, brat la brat cu armele sale mediatice, are nevoie de această Românie promiscuă și lăsată, vorba Iliescului, în suc propriu. Pe seama ei, belferește, fără să dea socoteală cuiva. Și nu întâmplător, acolo, solidaritatea cu agresorul este parte a tabloului general din care se hrănește hulpav partidul care conduce România spre pierzanie de 26 de ani încoace…* (nasul.tv, https://bit.ly/39txPkQ). (AMB)

belferi vb.intranz. ●●○ (Fam., depr.) A trăi în lux sau fără griji. *Na, Tomo, că n-ai fost bun de nimic ca ministru, ai fost într-un guvern de rahat tu și toți miniștri ALDE care ați belferit trei ani pe banii românilor fără să faceți nimic! Nimic!* (giurgiu-acum.ro, https://bit.ly/3aCaxdP). *Dinamo belferește într-o mediocritate*

fără cusur. (jurnalul.antena3.ro, https://bit.ly/2ys3Lt5). – 1sg. belferesc, part. belferit. (AMB)

BHA s.n. ●●● (Cosm, abr. de la Beta-Hydroxy Acid) Denumire generică pentru acizi (de obicei acid salicilic sau citric) folosiți în diverse produse cosmetice destinate exfolierii tenului gras sau acneic; acid beta-hidroxi. *BHA este unul dintre acizii mei preferați, pentru că ajută la reînnoirea pielii prin exfoliere ușoară și, în plus, pătrunde adânc în pori, prevenind apariția erupțiilor și a punctelor negre. Este aliatul meu împotriva acneei și îl am mereu la îndemână.* (andreearaicu.ro, https://bit.ly/31Q8pgJ). *Pe pielea mea ambii exfolianți sunt eficienți, folosesc în rutina de îngrijire 5% acid glicolic (AHA) și 2% acid salicilic (BHA).* (Blog, https://bit.ly/3iuaILN). – Pr. /bexaʃ'a/. (IL)

BHP s.n. ●○○ (Fiz.; abr. de la Brake Horse Power) Unitate suplimentară de măsurare a puterii (motoarelor mecanice şi electrice), utilizată alături de kilowatt (unitatea oficială) şi egală (fără a considera sistemele auxiliare) cu 745,7 W; cal-putere american. *La nivel mondial există mai multe moduri de calcul al calului-putere, regăsite sub diferite denumiri în funcţie de ţară sau continent: HP (Horse Power): Cal-putere mecanic, măsură utilizată în Marea Britanie; BHP (Brake Horse Power): Se calculează diferit şi nu ia în calcul pierderile cauzate de elemente auxiliare, precum transmisia, pompa de apă, generatorul etc.* (automarket.ro, https://bit.ly/2XolrjM). *La maşini, caii-putere (horse power) sau BHP (brake horse power – cantitatea pe care o produce motorul fără pierderi „pe traseu") produc mai multă viteză sau mai multă forţă – coordonate care influenţează direct deplasarea maşinii într-o unitate de timp dată, cu o anumită forţă.* (promotor.ro, https://bit.ly/2JRE6fN). *Bhp este tot puterea motorului, dar fără sisteme auxiliare. Adică se mai numeşte şi puterea la arborele cotit. Diferenţa dintre ele este că bhp e mai mare puţin datorită faptului ca nu se pierde putere pentru antrenarea sistemelor auxiliare. Brake horse power vine, de fapt, de la metoda de măsurare de pe bancul de probă. Puterea se măsoară prin aplicarea unei frâne pe volantă şi măsurarea forţei. De aici vine acel brake.* (stiri.logistic-specialist.ro, https://bit.ly/2VdtCNa). – Pr. /biejʧp'i/, /bexaʃp'e/.Var. Bhp, bhp. (DLT)

BI[1] s.n. ●●● (Abr. de la Business Intelligence) Ansamblu de aplicații destinat culegerii și analizei de informații relevante pentru a facilita monitorizarea evoluției unei afaceri și realizarea unor analize rapide pe perioade mari de timp sau pe volume mari de date. *Un sistem BI de tip operațional își păstrează această proprietate și susține activitățile zilnice prin funcționalități specifice: informații actualizate în timp real, acces securizat la date din orice locație, analize ușor de realizat de către orice utilizator, fără sprijin specializat etc.* (itmaniatv.com, http://bit.ly/35XRpXE). *Implementarea BI (Business Intelligence) pentru a calcula consumurile istorice, a restricționa cantitatea comandată și a nu permite comandarea cantităților superioare acestui nivel.* (ziuacargo.ro, http://bit.ly/3bVGlOk). – Pr. /bi'aj/. (AMB)

BI[2] s.n. ●●● (Abr. de la Buletin de Identitate) Act de identitate de tip vechi cu mai multe foi pe care se treceau, de pildă, vizele de reședință; (p.gener.) act de identitate, buletin. *Astfel, indemnizațiile vor putea fi ridicate de beneficiari pe baza prezentării Cărții de identitate (C.I.), respectiv Buletin de identitate (B.I.) în original, la Sediul Palatului Administrativ […]* (ploiesti.ro/arhivac_06_2016.php). *După ce ne-am căsătorit (acum vreo 9 ani), cel care a completat BI-ul meu a modificat ultimele 3 cifre din CNP, eu n-am observat, pe vremea aceea nu dădeam importanță la CNP. Ideea e că de atunci am mai schimbat o dată buletinul, făcut carnet conducere, toate documentele (toate serviciile la care am fost) sunt cu noul CNP*. (Forum, http://bit.ly/2M5CinU). – Pr. /be'i/.Var. B.I. (AMB)

Big Data s.n. ●●● (Inform.) Concept care are la bază extragerea, manipularea și analiza unor volume foarte mari de date. *Această nouă etapă a evoluției tehnologice este cunoscută sub denumirea de Industry 4.0. Ce înseamnă mai exact? Însumând un concept complex în doar câteva idei, este vorba despre capacitatea de analiză a unor volume uriașe de date (Big Data), de capacitatea în continuă creștere a computerelor de a folosi aceste date și a le transfera din digital în lumea fizică, precum și noi forme de interacțiune om – mașină.* (biziday.ro, https://bit.ly/2zudVKB). *Marketingul nu este singurul care se folosește de Big Data, retailul și turismul sunt alte domenii care ușor, ușor se adaptează. De ce nu ar profita din plin și oamenii de HR din România de această oportunitate?* (wearehr.ro, https://bit.ly/3cXlneP). *Ce sunt BigData? Datele mari pot fi definite drept o cantitate masivă de seturi de date a căror mărime sau tip nu poate fi stocat, procesat sau analizat folosind instrumente tradiționale cu latență scăzută. Caracteristicile BigData includ volumul ridicat, viteza ridicată și varietatea mare. În prezent, sursele de date devin mai complexe decât cele pentru date tradiționale pentru că sunt impulsionate de inteligența artificială (AI), dispozitivele mobile, rețelele de socializare și Internet of Things (IoT).* (snt.ro, https://bit.ly/33Xh4RS). *Pentru anul 2019, IDC (International Data Corporation) a estimat la 189,1 miliarde de dolari investițiile, la nivel global, pentru soluții BD și BDA, în creștere cu 12% față de anul anterior.* (Carte, https://bit.ly/3EHca8e). – Pr. /big d'ejta/.Var. big-data, (rar) BigData. Abr. (f. rar) BD. (IL)

bijnis s.n. ●○○ (Fam., depr.) Afacere (îndoielnică, neserioasă), business. *Avem și buba cu basarabenii/cetățeni, plus mișmașurile cu băieții de bijnis din Ucraina.* (comentariu, hotnews.ro/stiri-14387973-.htm?nomobile). *Sper că vor fi scoase la iveală și unele din „bijnis-urile" necunoscute ale clanului Boscodeală, că p-astea cunoscute le simțim pe pielea noastră.* (buzoienii.ro/41498-2/). *Treaba-i destul de simplă: există un anumit fel de oameni care se mulează perfect pe nevoia acestor bijnisuri. Probabil am încercat destul de mulți să jucăm la pariuri, păcănele, ruletă, dar nu ne-a plăcut și ne-am lăsat.* (Blog, https://bit.ly/3u30zif). – Pl. bijnisuri, bijnis-uri.Var. bijniss. (AMB)

bike-sharing s.n. ●●● (Transp.) Sistem de închiriere de biciclete prin intermediul unei aplicații pentru telefonul mobil, prin care utilizatorii pot prelua sau returna o bicicletă în mod automat (fără intervenția altor persoane) din stații

speciale, contra-cost sau gratuit. *Bike-sharingul este un serviciu în care bicicletele sunt puse la dispoziția cetățenilor la un preț modic. Acest sistem permite oamenilor să împrumute bicicleta dintr-un suport și să returneze bicicleta într-un alt suport special amenajat. Acești suporți sunt special creați pentru biciclete prin care o blochează și o eliberează doar prin controlul unui computer.* (bihorstiri.ro, https://bit.ly/3mIlhyZ). *Sistemul de bike-sharing SIBIU BIKE CITY ar urma să fie implementat din primăvara anului viitor* (zilesinopti.ro, https://bit.ly/3zu6Gim). *CONSTANȚA. De la 1 martie, sistemul de bike sharing va fi din nou funcțional* (dobrogea.tv, https://bit.ly/3aZ2JIi). – Pr. /bajkʃ'ering/.Var. bike sharing. (IL)

binge watching s.n. ●●● Faptul de a urmări fără întrerupere mai multe episoade ale unui serial sau emisiuni TV, de obicei pe o platformă de distribuție de conținut video online (sau pe DVD); vizionare în maraton; binging. *Fenomenul binge watching este cunoscut de iubitorii de seriale de mult timp, însă Netflix l-a făcut popular la nivel mondial odată cu lansarea sezoanelor complete pentru serialele sale.* (manafu.ro, https://bit.ly/2YHPH9H). *Totuși, e destul de greu să compari dependența clasică, chiar dacă e vorba de mai multe substanțe, cu dependența de seriale fără să ai o marjă mare de eroare, pentru că binge-watching-ul de seriale, deși mai puțin complex decât alte forme de dependență în mediu virtual (care sunt interactive, cum ar fi jocurile video sau pornografia virtuală), rămâne totuși un fenomen complex.* (dilemaveche.ro, https://bit.ly/35FEisq). *Dacă ai făcut binge-watching cu „Homeland" sau „Game of Thrones", este pentru că în mod constant scenariul creează tensiune, apoi o amortizează, captând permanent atenția.* (pointpa.ro/storytailoring/). – Pr. /bindʒ w'atʃing/.Var. binge-watching. (TT)

binging s.n. ●●● Practica de a urmări mai multe episoade sau sezoane ale unui serial într-un timp foarte scurt, online sau pe DVD; binge watching. *În prima seară de Crăciun, am făcut binging pe Netflix. „The Witcher" s-a lansat cu surle și trâmbițe, motiv pentru care am zis că nu e de ratat.* (noobz.ro, https://bit.ly/35QHvG1). *Binging-ul este definit de utilizatori ca sesiuni în care vizionează între 2 și 6 episoade la rând. Cu toate acestea, unele seriale sunt atât de iubite de membri, încât aceștia urmăresc un sezon întreg în 24 de ore de la momentul lansării pe platformă.* (smark.ro, https://bit.ly/2YGk4gU). *Două zile mai târziu, mă sună de parcă îi făcusem ceva rău: „Eu nu mă mai uit la ăla. M-a prins, mă consumă emoțional și eu nu mai fac nimic altceva. Mă uit încontinuu". Asta e definiția neoficială a binging-ului și asta e ceva ce îi afectează și pe cei mai ambițioși dintre noi.* (vice.com/ro, https://bit.ly/2WakjPI). – Pr. /b'indʒing/. (TT)

biodecontaminare s.f. ●●● (Biol.) Distrugere a agenților patogeni biologici. *Clonarea, biodecontaminarea și inventarea unor biopesticide – reprezintă cercetări de o extremă importanță și nicidecum nu trebuie privite ca pe niște ciudățenii.* (iasi.tvr.ro, https://bit.ly/3cdtMeD). *Concentraţiile de elemente nutritive (NPK) şi oxigen reprezintă întotdeauna un punct cheie în fezabilitatea unei operaţii de biodecontaminare. Aportul de oxigen în sol accelerează procesul de*

biodegradare a poluanţilor organici. (ecoterra-online.ro, https://bit.ly/3doi68R). *Lucrările recente de bio-decontaminare efectuate de compania coreană Cleamix Oy la centrele coreene pentru controlul bolilor au validat această abordare, iar compania a efectuat bio-decontaminări cu vapori de peroxid de hidrogen la începutul anului 2020 în timpul focarului de coronavirus.* (tecnos.ro, https://bit.ly/2zf4nTl). – Pl. biodecontaminări.Var. bio-decontaminare. (AMB)

biodeș<u>e</u>u s.n. ●●● (Biol., frecv. la pl.) Rest de materie organică inutilizabilă care se degradează prin factori biologici. *Se știe că biodeșeurile reprezintă un procent important din totalul deșeurilor colectate (cca 40%). Prin biodeșeu înțelegem mâncare crudă și gătită, carne, pește, oase, coajă de ou, legume, fructe, produse de panificație, zaț de cafea, șervețele din hârtie.* (icechim-calarasi.ro, https://bit.ly/2w6KaO8). *Din 2023 începem să colectăm separat și biodeșeurile: resturi de mâncare, iarbă, crengi.* (viitorulilfovean.ro, https://bit.ly/3bLOWA0). – Pl. biodeșeuri. (AMB)

bioelectr<u>o</u>nic adj., s.n. ●●● (Med.) (Dispozitiv) care presupune controlul activității electrice dintr-un organism viu. *„Medicina bioelectronică este un domeniu ştiinţific relativ nou ce urmăreşte să abordeze o gamă variată de afecţiuni cronice folosind dispozitive miniaturizate, implantabile, care pot modifica semnalele electrice ce trec de-a lungul nervilor prin corp, inclusiv impulsuri neregulate sau modificate care apar în timpul multor boli", a susţinut într-o declaraţie GSK, cel mai mare producător farmaceutic din Marea Britanie.* (epochtimes-romania.com, https://bit.ly/2w6Nx7K). *Pe baza acestor studii, cercetătorii au stabilit că retina artificială este biocompatibilă şi imită cu succes caracteristicile ochiului uman. Ei spun că ar putea fi un pas important în dezvoltarea noilor generații de implanturi retiniene bioelectronice.* (jurnal-social.ro, https://bit.ly/2yt9T4g). //s.n. *Compania americană de biotehnologie Setpoint Medical și EnteroMedics au demonstrat deja primele beneficii ale bioelectronicelor în tratarea artritei reumatoide și suprimarea apetitului persoanelor obeze*. (incont.stirileprotv.ro, https://bit.ly/2UCDK2U). – F.sg. bioelectronică, m.pl. bioelectronici, f.pl. bioelectronice. (AMB)

biof<u>i</u>lm s.n. ●●● (Biol.) Strat care funcționează ca un microclimat adesea rezistent la factori externi, format din și de către microorganisme. *Biofilmul este constituit nu doar din bacterii nocive, ci și din alte substanțe ce se pot găsi în colon, cum ar fi metalele grele și calciul, care fac biofilmul impermeabil. Aceasta este o proprietate pe care nu o au decât bacteriile patogene. În acest fel, biofilmul devine o fortăreață impenetrabilă, unde bacteriile nocive pot trăi și se pot înmulți necontrolat, provocând și întreținând boala în corp.* (hypernatura.com/notiuni-despre-biofilm/). *Prezența biofilmelor în sistemele alimentare este un risc grav pentru sănătatea publică. Biofilmul este un grup de microorganisme care se atașează pe orice tip de suprafață și care produce un număr de substanțe polimerice extracelulare (EPS) care le oferă protecție împotriva condițiilor nefavorabile de mediu.* (roaliment.ro, https://bit.ly/3a9jQBa). – Pl. biofilme. (AMB)

biohibrid adj., s.m. ●●● (Tehn.) (Sistem sau dispozitiv) care are atât părți mecanice, chimice sau electrice, cât și țesut viu. *Brindan Tulachan, membru în echipă și autor al studiului, a observat că dispozitivul biohibrid inovator declanșează nu numai producerea de energie, ci, de asemenea, acționează ca un fel de baterie sau condensator.* (solar-magazin.ro, https://bit.ly/2X30fiR). *Mașini „biohibride" de dimensiunea unei celule vor putea ajunge în locurile greu accesibile din organism pentru a livra țintit tratamentul necesar pentru anihilarea tumorilor.* (taifasuri.ro, https://bit.ly/2yteOSM). //s.m. *Unele dintre aceste drone vor fi cyborgi sau ceea ce DARPA numește biohibrizi – parte animal, parte mașină, iar această tehnologie, la care se lucrează de mulți ani, este foarte aproape de materializare.* (presamil.ro, https://bit.ly/2X2P9KY). – F.sg. biohibridă, m.pl. biohibridzi, f.pl. biohibride. (AMB)

biohumus s.n. ●●○ (Agr.) Îngrășământ complet natural, creat, în special, cu ajutorul râmelor; vermicompost. *Au deschis o fermă unde se produce biohumus, un fertilizant natural, folosit în agricultura ecologică. Iar pentru asta au „angajaţi" speciali. Este vorba de peste un milion de râme, care produc fertilizantul. Specialiştii spun că biohumusul folosit în agricultură ajută la creşterea producţiei cu peste 15%.* (digi24.ro, https://bit.ly/2wddB1e). *Râmele care sunt responsabile de crearea biohumusului provin din patru specii diferite și sunt originare din Olanda.* (stiriagricole.ro, https://bit.ly/2Xact9o). (AMB)

biomarker s.m. / (rar) s.n. ●●● (Med.) Indicator al proceselor biologice, fiziologice și patologice sau al răspunsului la un tratament farmacologic. *Un biomarker din sânge ar putea identifica Alzheimerul înainte de apariţia simptomelor.* (descopera.ro, https://bit.ly/2XqVqQN). *Biomarkeri care pot indica o formă agresivă de boală la pacienții cu gliom* (raportuldegarda.ro, https://bit.ly/34svOEE). //s.n. *Cele două biomarkere analizate în timpul studiului sunt considerate a fi importante prin modul în care prezic modul în care persoanele cu depresie vor răspunde la antidepresive, deoarece aceste pesoane prezintă mai multe mecanisme cerebrale relevante pentru depresie.* (aziaminvatat.ro, https://bit.ly/2RyNTvz). – Pl. m. biomarkeri / n. biomarkere. Pr. /biom'arkər/. (AMB)

biomimetic adj. ●●○ (Despre un artefact) Care imită natura. *Pentru a păstra bogăția de celule stem din pielea bebeluşilor, Mustela a extras un ingredient activ natural biomimetic din avocado care acţionează în perfectă afinitate cu pielea, pentru o toleranţă şi o eficacitate optimă.* (mustela.ro, https://bit.ly/3a5DMEK). *Mai mult chiar, ei văd în roboții biomimetici o potențială specie invadatoare, ce ar putea lansa un atac apocaliptic asupra omenirii.* (descopera.ro, https://bit.ly/3b4CoUn). *O trăsătură importantă a acestor dispozitive biomimetice nu este doar capabilitatea lor de a detecta lumina, ci și aceea de a învăța să recunoască anumite tipare și forme. Proprietățile dispozitivului se schimbă în funcție de stimulii la care este expus, într-un mod asemănător cu sinapsele neuronilor umani.* (biziday.ro, https://bit.ly/3r1uaGL). – F.sg. biomimetică, m.pl. biomimetici, f.pl. biomimetice. (AMB)

biomimetică s.f. ●●● (Tehn.) Știință care se ocupă cu studierea și imitarea naturii pentru a găsi soluții la probleme dintre cele mai diverse; biomimetism, bionică. *Ciulinii din blana unui câine au dus la inventarea „ariciului" (Velcro). Acesta este un exemplu de biomimetică – tânăra știință care adaptează designuri ale naturii pentru a rezolva probleme moderne.* (natgeo.ro, https://bit.ly/3b2n8al). *Noua știință a biomimeticii caută inspirație în natură, găsind soluții pentru probleme în moduri total neașteptate.* (green-report.ro, https://bit.ly/34wR8ZO). *Fotosinteza artificială este doar cel mai recent dintre sistemele tehnologice dezvoltate prin imitarea unui principiu funcţional din natură. Această metodă de dezvoltare tehnologică se numește Biomimetică și a devenit tot mai puternică la nivel global.* (semneletimpului.ro, https://bit.ly/35kIOk1). – Var. Biomimetică. (AMB)

bioparticulă s.f. ●○○ (Biol.) Particulă de dimensiuni foarte mici care se află într-un organism viu. *Conform unor reprezentanţi de la Direcţia de Mediu a Primăriei Timişoara, polenul de ambrozie, deşi este bioparticulă, poate fi considerat de senzorii instalaţiilor de monitorizare tot praf şi poate contribui la creşterea valorilor legate de cantitatea de pulberi în suspensie în aer.* (timpolis.ro, https://bit.ly/2Kb85j7). *Informaţii exacte cu privire la starea sănătăţii pot fi extrase din minuscule bioparticule aflate în fluidele corporale precum saliva, lacrimile, sângele, urina şi transpiraţia. Tehnologiile medicale existente pot capta şi analiza cu foarte mare greutate aceste bioparticule ce sunt de mii de ori mai mici decât diametrul unui fir de păr uman.* (agerpres.ro, https://bit.ly/2Vppl98). – Pl. bioparticule. (AMB)

biopeliculă s.f. ●●○ (Med.) Peliculă formată din materiale organice, în special din bacterii. *Biopelicula este un strat subțire, mâzgos de bacterii care aderă la suprafețele din gură, cum ar fi limba, gingiile și dinții.* (listerine.ro, https://bit.ly/3cgrmv9). *Boala gingiilor sau gingivita este o patologie comună în rândul adulţilor care se produce atunci când bacteriile formează biopelicule sau plăci pe dinţi şi duc la inflamarea gingiilor.* (radiocluj.ro, https://bit.ly/3b4JBUe). – Pl. biopelicule. (AMB)

biopsia vb.tranz. ●●○ (Med.) A extrage țesut viu dintr-un organism (uman) pentru a fi studiat la microscop (în vederea stabilirii unui diagnostic). *Considerând că este prea târziu, au venit în ţară, s-au dus la medicul ORL-ist pe care îl ştiau, la Spitalul „Grigore Alexandrescu", care l-a examinat, a descoperit tumora, a biopsiat-o şi l-a trimis urgent în secţia noastră ca să înceapă tratament oncologic cât mai repede.* (adevarul.ro, https://bit.ly/3bgV2r7). *Medicii noștri consideră că e mai bine să se înlăture o formațiune tumorală chiar dacă este la nivelul feței atunci când dermatoscopia nu poate elucida caracterul, decât să se aștepte să se vadă evoluția sau să se biopsieze leziunea, deoarece aceste procedee nu sunt de bun augur.* (cosmedica.ro, https://bit.ly/2SNsOhA). – 1sg. biopsiez, part. biopsiat. (AMB)

bioregenerare s.f. ●●○ (Med.) Metodă de regenerare a țesuturilor vii folosind material biologic (autolog). *Tehnica de bioregenerare sau A-PRF*

(Advanced Platelet Rich Fibrin) este o metodă de tratament inovativă care presupune folosirea unor membrane obținute din sângele care se recoltează de la pacient. Prin centrifugarea sângelui se obține un concentrat de trombocite bogat în fibrină care este utilizat pe scară largă pentru a accelera vindecarea țesuturilor moi și dure. (FB, https://bit.ly/2SLpxzg). *Neymar a exclus operația și a preferat aplicarea PRP (bioregenerare prin injectarea de plasmă bogată în plachete) și folosirea celulelor stem.* (digisport.ro, https://bit.ly/2LalBUo). (AMB)

biorisc s.n. ●○○ (Biol.) Probabilitatea de apariție a unei afecțiuni cu un anumit nivel de severitate sub influența unui agent biologic sau a unei toxine. *Institutul de Diagnostic și Sănătate Animală intră în categoria „unităților cu biorisc". Aici se lucrează cu bacterii și viruși care provoacă epidemii în masă.* (botosaninews.ro, https://bit.ly/3frPDRu). *Responsabil pentru bioriscuri (BRO) sau consilier pentru bioriscuri (Responsabil pentru biosiguranță / biosecuritate): un membru al personalului unei instituții care are expertiză în bioriscurile întâlnite în cadrul organizației şi este competent să consilieze managementul de top şi personalul privind problemele legate de managementul bioriscurilor*. (ansvsa.ro, https://bit.ly/2SICLgf). – Pl. bioriscuri. (AMB)

biosecuritate s.f. ●●● (Biol.) Totalitatea măsurilor luate pentru a preveni introducerea, persistența și răspândirea agenților patogeni, în scopul apărării sănătății animalelor și a sănătății publice. *Ce se înțelege prin biosecuritate? Biosecuritatea este utilizată pentru a descrie măsurile luate pentru a reduce sau elimina riscurile potențiale ce pot apărea ca o consecință a utilizării organismelor modificate genetic, care ar putea avea efecte adverse asupra sănătății umane şi asupra conservării şi utilizării durabile a diversității biologice.* (biodiversitate.mmediu.ro, https://bit.ly/3dqTs7S). *În cazul beneficiarilor privați ai acestei submăsuri, respectiv fermieri sau grupuri de fermieri, sunt eligibile investițiile în instalații de dezinfecție și dezinsecție, achiziția de echipamente pentru asigurarea biosecurității și a infrastructurii sanitare, construcția de garduri de protecție, racordarea la utilități.* (agro-tv.ro, https://bit.ly/3ce67uC). (AMB)

biosiguranță s.f. ●●● (Biol.) Totalitatea măsurilor luate pentru a evita expunerile la agenți biologici sau pierderile accidentale ale acestora (din laboratoare, crescătorii etc.). *Laboratoarele de biosiguranță sunt utilizate pentru a studia materialele contagioase în siguranță; cu măsuri de protecție pentru personal și pentru prevenirea contaminării. Laboratoarele de biosiguranță sunt concepute și operate în conformitate cu legile, politicile, regulamentele și ghidurile pentru cercetarea agenților infecțioși.* (tecnos.ro, https://bit.ly/2zf4nTl). *În crescătorii, în special în cele de rumegătoare, gestionarea biosiguranței este întotdeauna foarte precară. Nu există numeroase crescătorii complet îngrădite, în care circulația animalelor sălbatice terestre să fie imposibilă, în timp ce limitarea completă a prezenței vectorilor volatili, cum sunt porumbeii și alții, este de neconceput.* (vet-magazin.ro, https://bit.ly/3ceAbGi). (AMB)

bioștiință s.f. ●●● Oricare dintre științele care studiază, sub diferite aspecte, organismele vii (agronomie, anatomie, astrobiologie, biologie, biologie marină, biologie moleculară, biologie celulară, botanică etc.). *Biotehnologia – Gates a explicat că bioștiința este un domeniu care acum „se dezvoltă mai repede ca niciodată” și a subliniat importanța inovațiilor în acest sector.* (specialarad.ro, http://bit.ly/3pyVmK4). *Concursul BioMed reprezintă o competiție inedită având ca obiective stimularea creativității și cultivarea interesului în domeniul bioștiințelor (biologie moleculară, inginerie medicală, medicină, etc.) ale elevilor de liceu și ale studenților, concursul fiind concretizat prin realizarea de articole pe teme științifice.* (biomentorhub.ro/biomed). – Pl. bioștiințe. (AMB)

biotech s.n. ●●○ (Tehn., biol.) Domeniu tehnologic care utilizează organisme vii sau procedee biologice pentru crearea de produse medicale, industriale sau agricole; biotehnologie. *Compania de biotech din California va plăti astfel 180 de dolari per acţiune celor de la Kite Pharma, care dezvoltă tratamente experimentale cu scopul de a reproiecta celulele albe din sânge, încât acestea să poată lupta cu cancerul, procedeu cunoscut drept Car-T.* (zf.ro, https://bit.ly/36wZmDZ). *Startup-ul biotech Peelhy vrea să revoluționeze piața globală a igienizării fructelor și legumelor, în contextul Covid-19, printr-o bio-etichetă antimicrobiană dezvoltată în România, care să îmbunătăţească igienizarea suprafeţei fructelor și legumelor cu coajă comestibilă.* (startupcafe.ro, https://bit.ly/3lfZgEU). – Pr. /biot'ek/. (AMB)

birdwatcher s.m. ●●○ Persoană iubitoare de natură și de păsări, care urmărește și studiază păsările în mediul lor natural. *Adevărul este că zeci de specii se află și vara în parc, iar pentru a ne spori șansele să le observăm am stat de vorbă cu Vlad Cioflec, birdwatcherul care cunoaşte cel mai bine secretele păsărilor din Văcărești.* (parcnaturalvacaresti.ro, https://bit.ly/3370nz2). *Zburăm în cealaltă extremitate a continentului, în Marea Britanie, Londra fiind, poate, unul din cele mai prietenoase oraşe cu păsările și birdwatcherii deopotrivă.* (guerrillaradio.ro, https://bit.ly/2IFp5wS). *Fireşte că un vânător sau un bird watcher au o competenţă diferită de a mea, dar problema nu-i aceasta.* (Carte, http://bit.ly/2TJ603a). – Pl. birdwatcheri. Pr. /b'ərdwaʧər/.Var. bird watcher. (TT)

birdwatching s.n. ●●● Observare și studiere a păsărilor în mediul lor natural, în scop recreativ. *Aveţi un binoclu, un aparat foto şi vă plac păsările şi ieşirile în natură? Înseamnă că faceţi parte din categoria pasionaţilor de birdwatching. […] „Potrivit specialiştilor cele mai bune locuri pentru practicarea birdwatching-ului sunt bălţile de lângă oraşe. Aici trăiesc foarte multe specii de păsări care îşi creează un habitat natural fără a fi deranjate de zgomotul produs de oameni ori maşini”.* (digi24.ro, https://bit.ly/38FiYDA). *Sperăm ca aceste lucruri să îi încurajeze să descopere în continuare lumea păsărilor și să includă birdwatchingul cât mai mult în activitățile lor recreative.* (accesnatura.ro, https://bit.ly/2W325jf). *Cu această ocazie vom inaugura un nou traseu destinat birdwatchingului, dotat cu noi structuri de observare a păsărilor şi panouri*

informative. (modernism.ro, https://bit.ly/38HkNzM). *Bird watching la Braşov. Spectacolul oferit de păsările care pleacă spre ţările calde* (stirileprotv.ro, https://bit.ly/337YOkk). – Pr. /b'ərdwaʧing/.Var. bird watching. (TT)

birocrateză s.f. ●○○ (Admin.; fam.) Limbaj birocratic. *În urmă cu câteva zile am primit un email nesolicitat, un mesaj care era în sine o mică bijuterie de birocrateză corectă politic. (...) Încă nu sunt sigur dacă mesajul pe care l-am primit era serios sau satiric, o incertitudine definitorie pentru cât de mult ne-am obişnuit cu acest tip de limbaj.* (contramundum.ro, https://bit.ly/2UnisbU). *De pe poziţia de primar general, o să vă confruntaţi cu cei mai răi dintre cei mai răi hoţi de bani publici. Şi dacă nu ştiţi să vorbiţi birocrateza, vă mănâncă ăştia pe pâine în două săptămâni. Amatorilor!* (academiacatavencu.info, https://bit.ly/36g3hUC). *Însănătoşire grabnică, Dominic! Sau, cum se spune în birocrateză, „Rog însănătoşire grabnică!", scrie pe pagina sa de Facebook, Ruben Laţcău.* (banatulmeu.ro, https://bit.ly/3r7fqWR). (SDO)

biryani s.n. ●●○ (Culin.) Mâncare specifică bucătăriei indiene, pregătită din orez cu bob lung, carne sau legume şi diverse condimente (cardamon, cuişoare, curry, şofran etc.). *Reţeta de biryani cu carne de berbec a fost cea pe care am preparat-o atunci când am fost invitată la emisiunea Masterchef.* (Blog, https://bit.ly/3rsfHo6). *A gătit orez biryani cu butter shrimp, iar savoarea condimentelor orientale i-a îmbiat pe juraţi să-i ofere cele trei cuţite.* (viva.ro, https://bit.ly/3EoxsIo). *Credeam că ştiu multe despre orice fel de pilaf, dar cu această reţetă de Biryani m-am surprins chiar şi pe mine, iar copiii au menţionat că este cel mai bun pilaf mâncat vreodată.* (Blog, https://bit.ly/3lwfEUs). *Când biryaniul este gata, se amestecă bine şi se presară deasupra fulgi de migdale.* (lumearetetelor.com, https://bit.ly/32Djchk). – Var. Biryani. (ŞO)

biscotti s.m.invar. ●●● Biscuiţi crocanţi italieni cu migdale; cantuccini. *Reţeta de biscotti cu migdale este minunată atunci când vreţi nişte biscuiţi crocanţi şi gustoşi numai buni de înmuiat în cafea sau în ceai.* (jamilacuisine.ro, https://bit.ly/2RTW6NX). *Imaginează-ţi cum ar fi să îţi începi dimineaţa în acest fel: o ceaşcă de cafea aburindă acompaniată de câţiva biscotti vegani cu aromă intensă de portocale.* (Blog, https://bit.ly/33GTdlY). *Raţia italiană conţine un shot cordial de alcool de 40%, un cappuccino, biscotti şi un aragaz de unică folosinţă pentru anumite feluri de mâncare ce trebuie încălzite: paste, supă de fasole, carne de curcan la cutie şi salată de orez.* (adevarul.ro, https://bit.ly/3ohnxgP). (ŞO)

bitcoin s.m./s.n. ●●● (Fin., inform.) Prima monedă digitală şi sistem de plată cu securitate specială (blockchain), apărute în 2009, care acum domină piaţa criptomonedelor. *În Sibiu va fi instalat primul bancomat pentru tranzacţii cu Bitcoin, dar şi alte criptomonede. Acesta va fi amplasat în interiorul Hostelului B13 de pe strada Nicolae Bălcescu.* (turnulsfatului.ro, https://bit.ly/3u6PklR). *Potrivit platformei coinmarketcap.com, preţul bitcoin-ului a scăzut astăzi cu 19,68% ajungând la preţul de 9.600 de dolari, cu o capitalizare de piaţă de*

162 de miliarde de dolari. (zf.ro, https://bit.ly/3tS5GON). *Un bitcoin este o monedă virtuală, dar nu este un leu, dolar sau euro. Nu poate fi ţinut în mână şi nu este recunoscut drept monedă de schimb de majoritatea magazinelor, deşi există comercianţi în lume şi în România care acceptă plata în bitcoin.* (businessmagazin.ro, https://bit.ly/3vWWLxr). *Un american care și-a pierdut parola nu poate accesa portofelul cu bitcoini în valoare de peste 200 de milioane de dolari* (digi24.ro, https://bit.ly/2PwdCX3). *Pe bursele principale, însă, la 1 decembrie cotația bitcoin (BTC) s-a apropiat de 20.000 de dolari, arată analiza unui specialist în pieţe financiare şi brokeraj.* (startupcafe.ro, https://bit.ly/3tWOxns). *Cea mai ușoară și cea mai rapidă modalitate de a cumpăra bitcoins instant, cu un card de credit sau un card de debit, este via tradesilvania.com.* (libertatea.ro, https://bit.ly/2NYtdi0). *În urma „mineritului”, utilizatorii primesc Bitcoinuri pe care le pot utiliza în rețea.* (adevarul.ro, https://bit.ly/2QO1bXt). – Pl. (s.m.) bitcoini, bitcoins, (s.n.) bitcoinuri. Pr. și /b'itkojn/.Var. Bitcoin. Abr. BTC. (AMB)

blablagist, blablagistă s.m., s.f. ●○○ (Fam., depr.) Persoană care spune lucruri multe și fără valoare. *Apropo, şi blablagistul-şef de la Poliţia Locală şi-a tras mai aproape presa, prin achiziţionarea unui purtător de cuvânt, fost animator radio şi specialist în consumat: hamburgeri, ciocolată, apă minerală şi colege de serviciu, în timpul programului de lucru.* (scandaldegorj.ro, https://bit.ly/3fvEoYr). *Liderii PNL de azi n-au învățat nimic de la Traian Băsescu. În toate intervențiile lor împotriva Guvernului Ponta, ei sunt niște bla-bla-giști perfecți.* (evz.ro, https://bit.ly/3dtKruL). //s.f. *Blablagista asta habar nu are pe ce lume trăiește!* (comentariu, botosaneanul.ro, https://bit.ly/3dtqHHI). – Pl.m. blablagiști, f.pl. ^blablagiste.Var. bla-bla-gist. (AMB)

black* s.n. ●●● v. **black metal** (IL)

blackereală s.f. ●○○ (Muz.; fam. uneori peior.) Muzică de genul black metal. *Glaciation nu m-au convins teribil – o blackereală un pic prea raw pentru gustul meu, cu tot cu Neige, care s-a răzbunat astfel pentru o primă zi de festival în care n-a cântat nimic cu vocea.* (magazine.overground.ro, https://bit.ly/2LwFo0J). *Prinzi mocangeli pe orice de la concerte de muzică clasică la Sala Radio, la diverse seri de jazz improvizat la centre studenţeşti unde nu te legitimează nimeni, rockoteci pe blackereală şi trupe dubioase indie care abia se lansează şi cântă doar pentru băutură în bărulețe.* (vice.com, https://bit.ly/2WpdE4d). *Pe mult cunoscutul nostru YouTube am găsit, în căutarea de blackereli, un filmuleț foarte tare. Poate că unii dintre voi îl știți, este destul de vechi pe site: aproape 1 an.* (metalhead.ro, https://bit.ly/3cmFrYw). – Pl. blackereli. Pr. /blekərᵉ'alə/. (IL)

black metal s.n. ●●● (Muz.) Gen de muzică heavy metal, apărut la începutul anilor '80, care se caracterizează prin intensități sonore excesive (chitare electrice cu sunete puternic distorsionate, înalte și tobe), tempouri rapide, voci ascuțite și dure, de tip *shrieking* (asemănătoare unui strigăt ascuțit) și prin versuri nihiliste sau

inspirate din mitologie și folclor. Artiștii acestui gen poartă în concerte machiaj excesiv și picturi pe față. *Are doar 22 de ani, însă se poate lăuda că este noul membru al unei trupe black metal de succes. Tânărul făgărăşean Olivian Mihalcea a fost ales să facă parte din trupa Negură Bunget!* (salutfagaras.ro, https://bit.ly/3Butz38). *Black metalul depresiv este una din feţele acestei „arte abisale" şi reprezintă un subgen al black-ului profesat doar de cei care nu se tem de „bau-bau-ul" pe care îl purtăm cu toţii în interior.* (maximumrock.ro, https://bit.ly/3Fp1ooK). *Ar mai fi Norther şi mulţi alţii, pentru că suedezii au o apetenţă pentru death metal, aşa cum norvegienii au o apetenţă pentru black.* (Blog, https://bit.ly/3qzsYJm). – Pr. /blek m'etəl/.Var. Black, black. (IL)

black-out* s.n. ●●● **1.** (Energ.) Pană de curent generală. *Un black-out, adică o pană de curent generală, este cel mai rău lucru care i se poate întâmpla unei ţări, iar Ministerul Energiei nu ia în calcul acest lucru pentru această iarnă, a declarat, marţi, Doru Vişan, secretar de stat în cadrul ministerului, la finalul şedinţei comandamentului de iarnă.* (agerpres.ro, https://bit.ly/2zhfo6r). *După ce, într-un comunicat de presă, Transelectrica şi CEZ păreau că acuză Hidroelectrica de black-out-ul din Vâlcea, a venit rândul Hidroelectricii să ameninţe cele două companii cu instanţa. Un lucru e clar: vina pentru uriaşa pană de curent o poartă una dintre aceste companii!* (focus-energetic.ro, https://bit.ly/35GThT8). **2.** (Ind.text.) Material care blochează lumina total. *Materialul este un black-out gros, dens, care blochează lumina în proporţie de până la 100%.* (emag.ro, https://bit.ly/3beUdzk). *Mie îmi place să pun draperii decorative, ca să rămână în permanenţă aranjate frumos, stânga dreapta , iar pentru a face întuneric recomand, fie un stor, fie un black-out pe o altă şină în spatele draperiilor.* (ioanamezei.ro/dormitorul-in-viziunea-mea/). **3.** (Sport; fig.) Cădere de energie (a unui sportiv sau a unei echipe). *A urmat însă un black-out în formaţia timişorenilor, pentru că aceştia nu au mai reuşit să marcheze până în ultimele 30 de secunde ale partidei, când au reuşit egalarea la 26.* (gsp.ro, https://bit.ly/35FXnL7). *Aşa cum se vede şi pe graficul de mai jos, prestaţia fundaşilor dinamovişti a înregistrat un black-out între minutele 30 şi 45, de fapt 45+3, punând aici şi prelungirile dictate de centralul Marius Avram.* (fanatik.ro, https://bit.ly/3dsT34u). *A urmat, apoi, o îmbrăţişare frumoasă la fileu, iar Hsieh a părăsit arena cu prosopul pe cap, vizibil marcată de black-out-ul care a scos-o din turneu.* (prosport.ro, https://bit.ly/2L64ALd). **4.** (Med.) Pierdere temporară a memoriei. *În unele cazuri, intoxicaţia severă poate determina evaziune, lentoare psiho-motorie, fenomene de black-out (lacune ale memoriei), putând conduce chiar la comă şi deces.* (dcmedical.ro, https://bit.ly/2YFkhAZ). *O cantitate mare de alcool, consumată pe stomacul gol, poate produce un fenomen numit „Black-out", exact cum se spune „că ţi s-a rupt filmul", existând un interval de timp în care persoana în stare de ebrietate nu-şi mai poate aminti detalii cheie ale evenimentelor la care a participat.* (oenolog.ro, https://bit.ly/2WdlvBW). **5.** (Social media) Întrerupere accidentală a conexiunii serverelor Facebook, Instagram și Whatsapp. *Randi i-a luat la bani mărunţi pe influencerii din România în urma blackout-ului reţelelor de socializare de ieri.* (fanatika.ro, https://bit.ly/3eHcedu). *Şase ore fără Facebook, Insta şi Whatsapp, ieri, şi oamenii au început să strige*

#blackout, dar nu prea au avut unde. Moment bun să ne dăm seama cât din viața noastră se petrece pe rețelele sociale și cum ne poate afecta lipsa lor. (iquads.ro, https://bit.ly/3FBzh5v). *Facebook și Instagram sunt din nou puse în funcțiune după ce problema legată de DNS a dărâmat site-urile. Telegram înregistrează peste 50 de milioane de utilizatori noi după BLACKOUT.* (qmagazine.ro, https://bit.ly/3r6wM6r). – Pl. black-out-uri, black-outuri. Pr. /bl'ekawt/.Var. Black-out, blackout, (rar) black out. (AMB, IL)

blagist, blagistă adj., s.m., s.f. ●○○ (Persoană) care preia aspecte din mentalitatea și personalitatea politicianului Vasile Blaga sau care îl reprezintă pe acesta. *Caracterul blagist este o combinaţie ideală pentru a stimula borâtura. Când Blaga se dă la Băsescu ştii că România, moral vorbind, merge într-o direcţie proastă.* (criterii.ro, https://bit.ly/2VvKS11). *Practic lupta încetează şi „udriştii" se alătură celorlalţi sub drapelul blagist…* (Blog, https://bit.ly/31xyQYC). //s.m. *La o participare de peste 50%, liberalii, blagiștii și pămpălăii ar fi avut scoruri și mai mici.* (huhurez.com, https://bit.ly/2AkfL0W). //s.f. *La tine, orice ai fi, eşti sau ai fost – prezentatoare, moderatoare, mamă, deputată, pedelistă, udristă sau blagistă – nu contează veşmântul.* (click.ro, https://bit.ly/2VyM83e). – M.pl. blagiști, f.pl. blagiste. (AMB)

blending s.n. ●●○ (Cosm.) Amestecare a fardurilor în mod gradual, de la o nuanță la alta, în timpul machiajului cu ajutorul unei pensule speciale; blenduire. *Pensula de blending este acel instrument introdus în arta machiajului pentru a estompa culorile. Scopul ei este acela de a ajuta fardurile să capete o formă și o culoare naturală, fără linii dure sau asimetrice.* (bebeautiful.ro, https://bit.ly/2t4FlDw). *Trucul folosit de ea pentru a obține un aspect ultra pigmentat al fardului de pleoape stă în aplicarea primerului. În loc să aplice peste el un fard de pleoape mat care să îl fixeze și să uşureze blendingul în cele ce urmează, makeup artista alege o tehnică mai complicată, dar cu rezultate spectaculoase.* (glamour.ro, https://bit.ly/2O7r93R). – Pl. blendinguri. (TT)

blendui vb.tranz. ●●● **1.** (Culin.) A amesteca sau a pasa ingredientele unui preparat culinar cu ajutorul unui blender. *Blenduim morcovii cu sare, piper și ghimbir, după gust. Dacă pasta este foarte tare, se subțiază cu puțină supă. Mazărea se blenduiește cu sare, piper și mentă, după gust. Dacă rezultă o pastă prea tare, se subțiază cu supă.* (bonduelle.ro, https://bit.ly/38KNxYY). *Blenduim curmalele împreună cu migdalele și ne ajutăm cu puțină apă în care au stat la înmuiat, pentru a blendui mai uşor.* (bucataras.ro, https://bit.ly/2O4vpBa). *Fructele se spală și se curăță, după care se blenduiesc cu zeama de lămâie până se obține un smoothie fin, care se pune la foc mic.* (driedfruits.ro, https://bit.ly/36w6ugf). **2.** (Cosm.) A întinde fardurile cu o pensulă specială pentru a estompa culorile și a uniformiza texturile; a finisa machiajul. *Desigur, pentru ca machiajul să aibă un aspect profesional, folosește o pensulă pentru a blendui.* (romanialibera.ro, https://bit.ly/38OGoqf). *„Blenduiește bine, până când ești sigură că nuanțele de portocaliu dispar. Ulterior, aplică fondul de ten pe toată fața corect, acordând*

atenție zonei cearcănelor, pentru ca straturile aplicate înainte să nu fie afectate”, adaugă Andreea Has, specialist make-up BottegaVerde.ro. Obiectivul acestui pas este acela de a blendui corect corectorul și de a-l contopi cu restul feței, pentru ca tenul să arate perfect. (bottegaverde.ro, https://bit.ly/2GtR69J). – 1sg. blenduiesc, part. blenduit. (TT)

blenduire s.f. ●●● **1.** (Culin.) Amestecare, pasare, omogenizare a alimentelor cu un blender. *Ce este blenduirea/amestecarea? Blenduirea înseamnă amestecarea de fructe, legume sau alte ingrediente cu un lichid la viteze mari. Rezultatul este un smoothie, care este o gustare sau o masă sănătoasă, care vă va face să vă simțiți plini.* (eujuicers.ro, https://bit.ly/2sZJmJk). *Este indicat ca un blender să aibă mai multe trepte de viteză, dar și funcția turbo (ce oferă o putere mai mare de blenduire).* (ziare.com, https://bit.ly/2uBoTeo). **2.** (Cosm.) Amestecare a fardurilor pentru un machiaj armonios, profesional; blending. *O să vezi că tutorialul este despre conturarea unui look total, incluzând folosirea unui primer, a unui fond de ten și a unor produse pentru sprâncene, însă colorarea pleoapelor superioare este foarte simplă – ai nevoie doar de un acord luminos de fard, care se traduce prin blenduirea mai multor nuanțe nude, cu texturi satinate.* (marieclaire.ro, https://bit.ly/35mhIZQ). *Defined Buffer are formă de unghi, se folosește la aplicarea și blenduirea fondului de ten în zonele de detaliu.* (emag.ro, https://bit.ly/2U4EgXs). – Pl. blenduiri. (TT)

blenduit adj. ●●● (Culin.) (Despre mâncare) Pasat, trecut printr-un blender. *Probabil o să vă întrebați ce este rău în a oferi bebelușului mâncare blenduită?* (Blog, https://bit.ly/3aTSQqW). *Adăugăm căpșunile blenduite în crema de mascarpone și mixăm până se încorporează, după care adăugăm în această compoziție și frișca.* (gatesc.ro, https://bit.ly/2O7bsKh). – F.sg. blenduită, m.pl. blenduiți, f.pl. blenduite. (TT)

block s.n. ●●● (Social media; mai ales în expr. *a da cuiva block*) Funcție care interzice postările și mesajele de la sau către un anumit utilizator în rețelele de socializare sau în aplicații de comunicare scrisă instantanee pentru telefon (precum Whatsapp). *Cam la fel stau lucrurile și cu temuta funcție block, prin care împiedici utilizatorul blocat să mai vadă că exişti pe rețeaua de socializare. Mulți dintre cei intervievați au spus că nu recurg la block pentru că li se pare pueril.* (scena9.ro, https://bit.ly/34jGZzX). *„La sfârşit el m-a scos de la prieteni, apoi s-a răzgândit şi m-a adăugat. Şi apoi eu i-am dat block şi s-a terminat”, povesteşte Bianca despre o relaţie din trecut care a durat mai bine de un an.* (republica.ro, https://bit.ly/33jXSLp). *Bună dimineața! În ce constă block-ul pe whatsapp? Adică persoana căreia i-am dat eu block vede că am făcut asta? Mulțumesc!* (Forum, https://bit.ly/2GhVAno). – Pr. /blok/. (IL)

blockchain s.n ●●● (Inform.) Tehnologie sau mod de organizare a unei baze de date care presupune o rețea cu utilizatori care au acces la baza de date și copii ale bazei de date la toți utilizatorii. Orice modificare în baza de date este văzută de

toți utilizatorii din rețea și este acceptată doar potrivit unor reguli prestabilite, astfel încât baza de date este protejată foarte bine împotriva hackerilor. *Spre deosebire de o bază de date centralizată sau descentralizată unde datele sunt stocate pe unul sau mai multe servere, blockchain-ul este stocat pe computere individuale deținute de indivizii care folosesc rețeaua. O copie a acesteia este instalată pe fiecare computer al fiecărui utilizator care folosește acea bază de date.* (tradesilvania.com, https://bit.ly/2Akkv6K). *Cu blockchain-uri, toate informațiile și tranzacțiile ar putea fi efectuate și verificate aproape imediat de toate părțile implicate, finalizându-se totul în câteva ore. Iar notarul ar dispărea din ecuație, că n-ar mai fi nevoie de el/ea ca persoană de încredere ce a fost martor la întreaga operațiune, aceasta fiind scrisă într-un blockchain privind deținătorii de apartamente.* (Blog, https://bit.ly/3gsYUbV). – Pl. blockchainuri, blockchain-uri. Pr. /bl'okʃejn/. (AMB)

blogăraie s.f. ●○○ (Internet; peior.) Ansamblul blogurilor dintr-un domeniu de interes sau dintr-un spațiu determinat. *Apropo, nu vă spun ce şuturi drastice în cur ar merita ăla de-a inventat toată blogăraia asta idioată, unde tot redusul de politician narează cum se spală el pe dinţi, ce-a visat astă-noapte şi ce soi de vin recomandă poporului pentru consum!* (monitorulsv.ro, https://bit.ly/2XLeOXd). *Sunt nou, nu știu care, ce și cum prin blogăraie.* (Blog, https://bit.ly/2XmOgNb). (IL)

blugi mom s.m.pl. ●○○ v. **blugi mom fit**. – Pr. /bludʒ m'am/. (ȘO)

blugi mom fit s.m.pl. ●○○ (Modă) Model de blugi lejeri pe picior, cu talie înaltă; mom jeans. *Așadar, dacă într-o dimineață te trezești cu zâmbetul pe buze și te simți pregătită să îți surprinzi colegii cu un nou look, pune pe tine o pereche de blugi mom fit, o cămașă oversize albă și o pereche de stiletto sau de sandale cu toc în picioare.* (kudika.ro, http://bit.ly/37zz7wq). *Blugi mom fit cu talie înaltă, îmbracă frumos corpul, punând în valoare feminitatea fără a fi perfect mulați. Blugii mom fit nu sunt elastici, de aceea croiala este lejeră, pot fi purtați atât la job, cât și în timpul liber.* (ofert.ele.ro, https://bit.ly/383cUKx). *Combină un tricou negru supradimensionat, cu imprimeu, cu o pereche de blugi mom.* (Blog, http://bit.ly/3qMHZXa). – Pr. /bludʒ mam f'it/.Var. blugi mom. (ȘO)

blur s.n. ●●● (Foto.) Efect prin care anumite elemente dintr-o fotografie (sau dintr-o ilustrație) sunt redate neclar. *Mecanism al obturatorului îmbunătățit, pentru atenuarea oricărei mișcări care ar putea cauza efectul de blur în imagine.* (f64.ro, https://bit.ly/36owdb7). *Cum se creează o față de centaur folosind blururi în Illustrator* (Blog, https://bit.ly/2TWL7Sz). – Pl. blururi. Pr. /blər/. (IL)

blura vb.tranz. ●●● **1.** (Inform.) A face neclare imagini sau părți dintr-o imagine pentru a fi ascunse publicului. *Ministerul belgian al Apărării va da în judecată compania Google pentru că nu a dat curs solicitărilor sale de a blura imaginile din satelit care prezintă locaţii militare considerate sensibile, a anunţat vineri un purtător de cuvânt al ministerului, potrivit agenţiei Reuters.* (b1tv.ro,

https://bit.ly/33U6BXZ). *Sindicaliştii din poliţie vor să îi propună ministrului Afacerilor Interne, Carmen Dan, ca statutului poliţistului să i se adauge o prevedere ce asigură protecția imaginii şi a datelor personale ale agenţilor, iar o propunere arată că jurnaliştii pot fotografia poliţistul doar dacă blurează chipul.* (antena3.ro, https://bit.ly/3KUhmKs). **2.** A estompa, a face să fie neclar. *Evalion nu e prima care și-a construit o prezență online care blurează linia dintre trolling și hate speech.* (vice.com, https://bit.ly/3g8VBs9). *Tribulaţiile interioare ale personajului principal, Rachel, lipsa posibilităţii de a rămâne în realitate datorată alcoolismului, blurează existența obiectivă şi îi dau posibilitatea lui Taylor să experimenteze pe imagine, să adauge încă puţin suspans, să sporească tensiunea şi să pună un tremolo pe acţiune, cu care să ne intereseze şi mai şi.* (radioromaniacultural.ro, https://bit.ly/3KPeTRn). – 1sg. blurez, part. blurat. (AMB)

blurat adj. ●●● Care este făcut (intenționat) neclar. *Palatul Regal din Amsterdam, Olanda – numit Koninklijk Paleis Amsterdam – se alătură unei lungi liste de locuri blurate pe Google Maps care au legătură cu familia regală olandeză, inclusiv grajdurile regale şi o altă reşedinţă numită Huis ten Bosch.* (economica.net, https://bit.ly/3G3JtTK). *Abia seara, când zăboveşti încă o jumătate de oră la centrul de presă, ca să mai arunci un ochi peste pozele făcute peste zi, abia atunci vezi cu adevărat, pe chipurile sportivilor surprişi în momentele lor de grație și în ochii blurați de lacrimi ai spectatorilor din primele rânduri, spectacolul emoției.* (transilvaniareporter.ro, https://bit.ly/3GgNzrW). – F.sg. blurată, m.pl. blurați, f.pl. blurate. (AMB)

boarding s.n. ●●● **1.** Îmbarcare. *Este haos pe aeroportul Otopeni. Compania Tarom a anunțat totuși că SITA a repus în funcţiune sistemul internațional de control al boardingului DCS (Departure Control System), după mai multe ore de nefuncţionare.* (evz.ro, https://bit.ly/3g8eyem). *Dragoş Titea, secretar de stat în Ministerul Transporturilor: „Au primit boardingul toţi, urmează să vină spre casă.”* (radiooltenia.ro, https://bit.ly/38h05Ix). **2.** (Sport) Orice activitate sportivă care presupune utilizarea unei plăci de lemn. *Sport pentru senzații tari: boardingul pe versanții vulcanilor activi* (curentul.info, https://bit.ly/2ZuD9Bh). *Placa este ideală pentru boardingul pe lacuri, mare, ape line sau chiar râuri rapide.* (emag.ro, https://bit.ly/2VDTS4h). *Sportul se practica doar în Nicaragua, pe vulcanul Cerro Negro, și a fost inventat în 2005 de un australian care, inspirându-se din boarding-ul pe dune de nisip, a creat acest sport pentru a-și face profitabil hostelul deschis la poalele vulcanului; de atunci, vulcanul a atras mai mult de 10.000 de participanți.* (romanialibera.ro, https://bit.ly/2Bu0Bqn). – Pl. boardinguri. Pr. /b'ording/. (AMB)

boarding pass s.n. ●●● Document de îmbarcare unde se specifică ora zborului, terminalul, poarta de îmbarcare și numărul locului din avion. *De fiecare dată când ies din țară, verific de cinșpe ori dacă am buletinul și de zece ori dacă telefonul e încărcat suficient să le arăt boarding pass-ul.* (vice.com/ro, https://bit.ly/3mwaVSu). *Când vei călători în Statele Unite, vei primi două*

boarding pass-uri. Primul va fi către aeroportul unde vei avea escală, iar celălalt pentru zborul către SUA. Nu uita să păstrezi boarding pass-urile la întoarcerea ta din Statele Unite. (Blog, https://bit.ly/3uO6EO1). – Pl. boarding pass-uri. Pr. /b'ordingpas/. (IL)

bobocea<u>l</u>ă s.f. ●●○ Activitate (distractivă) sau stare proprie studenților din primul an de facultate sau elevilor din primul an de liceu, numiți boboci. *Numai bine să îţi retrăieşti propriul tău început de bobocea<u>l</u>ă. Te grăbeşti şi tu după firavele domnişoare şi te năpusteşti în holul UMF.* (vivatstudentia.ro, https://bit.ly/2y7Kkpy). *Prima zi, bobocea<u>l</u>ă şi bisericuţele!!!* (ziaruldeiasi.ro, https://bit.ly/2xknAlS). *Bobocea<u>l</u>a e acel an în care totul e nou, în care totul ți se pare că trece repede, însă totuși atât de încet. O saptămână pare o lună, astfel încât deja mi se pare ireal că numai 4 „luni" din cele 35 de bobocea<u>l</u>ă s-au dus.* (Blog, https://bit.ly/2zPpdZw). (IL)

bodycam s.n. ●●● (Tehn.) Dispozitiv de înregistrare audio și video portabil, de dimensiuni reduse, care se atașează de haine, folosit cu precădere de către organele de poliție pentru a surprinde dovezi la locul unei infracțiuni, a preveni și a combate fapte ilegale etc. *Mii de polițiști români au fost dotați, începând cu toamna anului 2020, cu bodycam-uri pentru a înregistra modul în care intervin în misiuni.* (7media.ro, https://bit.ly/3HcZZBR). *„Chiar dacă mulți ne-au considerat nerealiști și că ideile noastre țin de domeniul științifico-fantastic, perseverența și îndârjirea pe care am manifestat-o ne-a ajutat să dăm naștere unuia dintre cele mai importante proiecte din ultimii ani care va contribui la protecția polițistului și la creșterea autorității lui, în contextul în care în ultima perioadă foarte mulți din colegii noștri au căzut victime ale infracțiunilor de ultraj, de cele mai multe ori autorii fiind lăsați în libertate din cauza lipsei unor mijloace de probă indubitabile precum sunt înregistrările audio-video ce pot fi realizate de un bodycamd", a transmis Sindicatul Europol, pe site-ul propriu.* (ziare.com, https://bit.ly/3JnGbOb). *La nivelul Inspectoratelor Judeţene de Poliţie – la structurile de poliţie rutieră, ordine publică şi transporturi din mediul urban şi rural au fost distribuite dispozitive tip body-cam, pe care poliţiştii le vor folosi în permanenţă pe timpul desfăşurării serviciului.* (adevarul.ro, https://bit.ly/3mxmk5m). *Șoferii s-au întâlnit deja în trafic cu polițiștii care poartă body cam-uri.* (promotor.ro, https://bit.ly/33Q7AI2). *Poliția Română a achiziționat 6.000 de dispozitive body camera.* (radio3net.ro, https://bit.ly/3mwZAlF). *Body worn cam-uri folosite şi împotriva actelor de terorism* (monitorulbt.ro, https://bit.ly/3qt8pyf). *Evenimentul a fost înregistrat audio-video de către lucrătorii de poliţie cu ajutorul dispozitivelor de tip body worn camera din dotare, cu ocazia vizualizării ulterioare a imaginilor surprinse de camerele video constatându-se că șoferul și pasagera nu au fost agresați în niciun fel, iar comportamentul polițiștilor a fost corespunzător.* (libertatea.ro, https://bit.ly/314Ii8c). – Pl. bodycamuri, bodycam-uri. Pr. /b'adicem/.Var. body-cam, body cam, body camera, body worn cam, body worn camera. (ȘO)

body camera s.n. ●○○ v. **bodycam** – Pl. body cameras. Pr. /b'adiceməra/. (ȘO)

bodycare s.n. ●○○ (Cosm.) Îngrijire a corpului. *Produse de skincare, parfumuri sau bodycare de sezon pentru cei dragi? La my Geisha găsești cadoul perfect de Crăciun!* (FB, https://bit.ly/3sr56Kt). *Acum câteva luni, datorită prietenilor de la Line Agency, am intrat pentru prima oară în contact cu produsele Tesori D'Oriente, brand de bodycare care surprinde prin parfumuri exotice.* (Blog, https://bit.ly/3EkFVvi). *Întotdeauna ceva nou pe site-ul tău preferat de skin and body care.* (skinshop.ro). – Pr. /b'adicer/.Var. body care. (ȘO)

body shaming s.n. ●●○ (Soc.) Faptul de a critica sau de a ridiculiza aspectul fizic al unei persoane în special greutatea acesteia; fat shaming. *Femei, bărbați și copii se implică activ pe rețelele de socializare în încercarea de a stabili standarde de frumusețe mai flexibile. 90-60-90 n-ar mai trebui să fie, spun ei în cor, idealul, iar body shaming-ul nu mai este la modă.* (iqads.ro, https://bit.ly/3tqtE4O). *Majoritatea acestor informații accesate de copii sunt în schimb fundamentate în stereotipuri de gen, în practici de body shaming, hărțuire și în dinamici de coerciție și abuz.* (FB, https://bit.ly/3tqPc16). *Experta spune că este o dovadă de agresivitate să ne luăm de modul în care arată cineva, pentru că nu mai arată așa cum ne-a obișnuit: shaming-ul rănește. Și nu doar pe moment, căci lasă urme. În felul în care se percepe o persoană, în felul în care se vede în lume.* (Blog, https://bit.ly/3zrRFdD). – Pr. /b'adi ʃ'ejming/.Var. shaming. (IL)

body worn cam s.n. ●○○ v. **bodycam** – Pl. body worn cam-uri. Pr. /b'adiwərncem/. (ȘO)

body worn camera s.n. ●○○ v. **bodycam** – Pr. /b'adiwərnceməra/. (ȘO)

boho s.n. ●●● v. **boho-chic**. (AMB)

boho chic s.n. ●●● (Modă) Stil vestimentar și de design interior neconvențional, cu accente boeme și hippie, care s-a impus în jurul anului 2000. *Acest stil este de fapt o alăturare de elemente (de unde şi numele: boho vine de la bohemian=boem, iar chic vine de la eleganţa franţuzească). Astfel, se combină elemente boeme cu elemente elegante şi rezultă stilul boho chic, care, potrivit „definiţiilor specialiste" transmite libertate, creativitate, stil, eleganţă, feminitate, ba chiar putere.* (evz.ro, https://bit.ly/2CyLTia). *Fie că se optează pentru o veioză în stil african, fie pentru un candelabru somptuos sau pentru lustrele de la Sensodays, stilul Boho Chic înseamnă mai presus de orice extravaganță, lumină, culori vibrante și aventură la tot pasul; […]* (brasovultau.ro, https://bit.ly/2OtoWji). *Dacă am urât, urăsc şi voi urî ceva cu toată fiinţa mea, acela este boho-chic-ul.* (kanald.ro, https://bit.ly/30eALit). *Stilul boho este la modă în primăvara 2015 şi tot mai multe femei îl adoptă, însă nu trebuie să uiţi că şi coafarea părului este importantă. Bazat pe stilul anilor '70, stilul boho include elemente etnice, vintage, gypsy, precum pantalonii evazaţi, fustele şi rochiile maxi, bluzele de tip ie, topurile scurte, cu imprimeuri psihedelice, florale sau etnice, acompaniate de volane, franjuri sau pene.* (cosmopolitan.ro, https://bit.ly/32sbnZg). – Pr. /boxoʃ'ik/.Var. Boho Chic, boho-chic, boho. (AMB)

boilersuit s.n. ●○○ (Modă) Salopetă de lucru cu pantaloni și mâneci lungi, care a devenit element vestimentar în moda feminină. *Boilersuit-ul este noua tendință a anului în modă. Termenul „boilersuit" se referă la salopeta cu mânecă lungă și pantaloni lungi, destinată persoanelor care lucrează în condiții periculoase, pentru a acoperi și feri o parte cât mai mare din corp. Nu este însă o piesă vestimentară nouă, fiind lansată pentru prima oară în anii '70. Noile modele au aceleași linii inspirate de stilul retro, dar sunt ceva mai lejere și sunt realizate din materiale mai rezistente.* (tabu.ro, https://bit.ly/33UgPHR). *Și, uite așa, nu mi-a scăpat nici trendul salopetelor cele mai practice și purtabile în ultima vreme: modelul boiler suit. Acel model care amintește de salopeta de constructor / zidar.* (fashionreview.ro, https://bit.ly/3j8yhL9). – Pr. /b'ojlərsut/.Var. boiler suit. (AMB)

bokeh s.n. ●●● (Foto.) Efect obținut prin fotografierea cu un obiectiv cu deschidere mare a diafragmei, care constă în separarea subiectului de fundalul nefocalizat. *Aparatul este ideal pentru portrete, oferind un bokeh excelent.* (Blog, f64.ro). *Deşi bokeh-ul este de fapt o caracteristică a fotografiei, obiectivul utilizat determină forma şi dimensiunea.* (nikon.ro, https://bit.ly/35kJ2lA). *Cred că cea mai potrivită perioadă pentru bokeh-uri faine este în jurul sărbătorilor de iarnă (decembrie).* (Blog, https://bit.ly/2RN9X4P). – Pl. bokeh-uri. Pr. /b'oce/. (IL)

bomber s.n. ●●● (Modă) Model de jachetă scurtă, cu porțiuni elastice, buzunare și un sistem de închidere cu fermoar. *Amatoarele stilului urban se pot bucura în acest an de libertatea de mişcare, de jachetele bomber şi ţinutele cu multă culoare.* (viva.ro, http://bit.ly/2ZDxBoL). *În noile tendințe de îmbrăcăminte pentru bărbați, se poate evidenția moda crescândă pentru jachete bomber din piele, denim sau fâș.* (stirileprotv.ro, http://bit.ly/3kcs2Ht). *De luat în seamă a fost și standul Fe[Male], cu niște fuste din material de trening și câteva bombere din plasă, numai bune de purtat la concertul Die Antwoord din vara asta.* (elle.ro, http://bit.ly/3bs7nel). – Pl. bombere. Pr. /b'ombər/. (ȘO)

booktube s.n. ●●○ (Social media) Activitatea de a avea și întreține un canal de YouTube sau vlog despre cărți; booktubing. *M-am apucat de booktube deoarece îmi place foarte mult să citesc și am vrut să îmi împărtășesc părerile și cu alți cititori.* (dor.ro, https://bit.ly/3PO3D9p). *Acum doi ani când m-am întors de la Bookfest, fiind foarte entuziasmată de cărțile achiziționate, am filmat primul meu clip din dorința de a împărtăși bucuria mea cu alți pasionați de lectură. Datorită booktube-ului am descoperit mulți copii care citesc și chiar am legat prietenii cu unii dintre ei* (edituragama.ro, https://bit.ly/3olbP5r). – Pr. /b'uktjub/. (IL)

booktuber, booktuberiță s.m., s.f. ●●● (Social media) Persoană care are un canal de YouTube (sau vlog) în care vorbește despre cărți; vlogger literar. *Canalele de booktuberi atrag tinerii în special prin creativitatea lor și prin entuziasmul pe care îl emană atunci cînd vorbesc despre cărți. Personalitatea booktuberului este cea care atrage mult pe această platformă, care e într-o continuă schimbare.* (observatorcultural.ro, https://bit.ly/3yYiXtp). *Probabil mai sunt și alți booktuberi*

OK, dar nu-i știu eu. (carturesti.ro, https://bit.ly/3zjZipb). *Când o să fiu mare, vreau să mă fac booktuberiță* (dor.ro, https://bit.ly/3PO3D9p). *Volumul de debut al Anastasiei Gavrilovici a ajuns la mine la recomandarea booktuberiței mele preferate, și, de altfel, singura pe care o urmăresc, Ruxandra Gîdei – pe care o puteți asculta vorbind despre cărți & Facultatea de Litere pe canalul ei de YouTube, 4fără15.* (blog, https://bit.ly/3crpl4R). – M.pl.booktuberi, F.pl.booktuberițe. Pr. /buktjub'ər/. (IL)

booktubing s.n. ●●○ (Social media) Activitatea de a avea și întreține un canal de YouTube sau vlog despre cărți; booktube. *Există totuși cel puțin o dimensiune a gigantului online care demonstrează contrariul încă din titlu: booktubing făcut de copii. Adică video-uri în care copii – cu vârste de cele mai multe ori între 10 și 14 ani – vorbesc despre cărțile preferate, dau lepșe tematice către alți booktuberi din comunitate și impresionează cu biblioteci imense.* (dor.ro, https://bit.ly/3PO3D9p). *Au făcut din citit ceva foarte cool și au adunat mii de urmăritori pe paginile lor de Youtube. Unul dintre aceștia este Daria Câmpeanu sau Daria Prietenă Cu Cărțile, acesta fiind numele contului de pe Youtube. Daria are doar 11 ani, are peste 5.000 de fani pe Youtube și va veni să ne povestească despre marea ei pasiune pentru cărți și despre ce înseamnă mai exact booktubing.* (bookhub.ro, https://bit.ly/3v5667A). – Pr. /b'uktjubing/ /buktj'ubing/. (IL)

bookui vb.tranz. ●●○ A rezerva o sală de conferințe, o cameră de hotel, un bilet de avion etc. *După vreo 2 săptămâni am vrut să mai bookuiesc un bilet pe aceleași date și – surpriză – nu se mai putea!* (comentariu, hotnews.ro, https://bit.ly/30TGslX). *Se face sâmbătă și trebuie să eliberez camera. O eliberez, dar bookuiesc alta la parter, mai mică și mai scumpă, doar pentru o zi.* (Blog, https://bit.ly/2GjJpD1). – 1sg. bookuiesc, part. bookuit. Pr. /buku'i/. (IL)

booster* s.n. ●●● **1.** Entitate care ajută în general la creșterea puterii sau a eficienței. *Cunoscutul medic estetician Adina Alberts a prezentat pe canalul său de YouTube rețeta celui mai eficient stimulator al imunității. Este vorba despre un booster de miere, migdale, lăptișor de matcă, propolis și polen.* (doctorulzilei.ro, https://bit.ly/3v7Fqlq). *Bio-Heaven este un booster de energie pentru plante ce conține stimulatori biologici selecționați cu grijă, cum ar fi aminoacizii.* (indoorgardens.ro, https://bit.ly/3p2IG0q). *Feeder Bait Method Booster este un booster extrem de atractiv, cu o textură foarte densă și lipicioasă. Rolul acestuia este de a oferi un plus de atracție nadei aflate pe momitorul dumneavoastră, atrăgând chiar și cei mai pretențioși crapi.* (totalfishing.ro, https://bit.ly/3pdAsD1). **2.** (Cosm.) Produs cosmetic cu ingrediente active pentru îngrijirea tenului. *Se recomandă utilizarea împreună cu gelul depigmentare pete, ca booster al acțiunii de depigmentare.* (farmec.ro, https://bit.ly/30J2hq2). *Booster cu acid azelaic și acid salicilic, pentru luminozitatea pielii. Estompează petele cauzate de soare sau de pustule.* (paulaschoice.ro, https://bit.ly/31AF9sW). *Imediat după ce am aplicat tonerul, aplic toate celelalte produse lichide, unul peste celălalt – masez câteva secunde pe piele un produs, apoi îl aplic pe următorul, până ce am aplicat toate*

cele 5 produse lichide: tonerul, 3 boostere și esența. (Blog, https://bit.ly/2DvzuoZ). **3.** (Med.) Doză de vaccin administrată după doza de bază pentru a stimula din nou sau mai mult generarea de anticorpi. *„Doza a treia sau respectiv a patra îndeplinește două scopuri. Primul, ea lucrează ca un booster care crește răspunsul imun pe loc și prelungește răspunsul imunitar pe o perioadă mai lungă de timp. Știm deja că după 6-8 luni intensitatea răspunsului imunitar scade și nivelul de protecție scade implicit, în funcție de tipul de vaccin. Doza de booster prelungește acest interval", a mai precizat expertul în sănătate publică, Răzvan Cherecheș, pentru B1 TV.* (b1tv.ro, https://bit.ly/3mSypB9). *Vaccinul anti-COVID-19 al Moderna ar fi suficient de eficient în două doze, fără necesitatea unei doze booster, sugerează analiza unor specialişti ai FDA* (adevarul.ro, https://bit.ly/3FEOGm9). *Cofondatorul BioNTech, Özlem Türeci, a anunțat chiar că COVID-19 va deveni „gestionabil", fiind necesare boostere, probabil, la fiecare 12-18 luni.* (capital.ro, https://bit.ly/3oXfGqO). **4.** Înălțător de scaun (pentru masă sau auto) pentru copii. *Având o greutate de doar 2.5 kg și dimensiuni 27x29x32 cm Babymooy este un booster confortabil pentru bebeluși și copii mici.* (clubulbebelusilor.ro, https://bit.ly/3BDdc4z). *Mifold a fost gândit pentru copii de peste 4 ani și o greutate între 15 și 36 kg. Încape cu ușurință oriunde, în ghiozdan sau torpedoul mașinii. Este de 10x mai mic decât un booster clasic și chiar mai sigur. Mifold the grab and go booster este cel mai compact și portabil dispozitiv de fixare în scaun inventat vreodată.* (comenzi.bebetei.ro, https://bit.ly/3p381r5). – Pl. boostere. Pr. /b'ustər/. (IL, AMB)

boring adj.invar., adv. ●●● (Fam.) Plictisitor. *Unele lucruri sunt foarte boring, pragmatice: sistemul de taxare, de exemplu. Învață bani. Altele sunt comparative: un curs despre ce fel de instituții sunt în România sau în altă țară. Să iei exemplul unui artist și să vezi: a avut sau n-a avut succes?* (scena9.ro, https://bit.ly/3Q3KcJQ). *„Mi se pare că orice industrie în care vrei să ai un edit value, aceasta vine din creativitate, chiar și la cele mai boring precum financiare, bancare", încheie Cătălin.* (wall-street.ro, https://bit.ly/3cNNmDb). *Adi Nicolae: „Teatrul nu e boring. Cel mult oamenii din el pot fi boring. E ca şi cum ai spune că muzica e proastă."* (sub25.ro, https://bit.ly/3zEEMzN). *Mi se pare mie sau e boring să fii adolescent în aceste vremuri? Vrei să știi cum era în anii'90?* (Blog, https://bit.ly/3zEDvsv). (IL)

bot* s.m. ●●● (Inform., internet; abr. de la robot) **1.** Program dezvoltat cu inteligență artificială care înlocuiește activități umane pe internet. *Dacă site-ul solicită un număr mare de vizitatori unici, dar niciunul dintre articole nu este comentat sau rețelele de socializare au puține interacțiuni, traficul web fals ar putea fi vinovatul. Dar și în acest caz există acum boții performanți care pot genera comentarii și pot întreține discuții, ca și cum ar fi persoane reale.* (jurnalul.ro, https://bit.ly/3oMvjBB). *Scriu în bara de căutare a unei rețele la alegere cuvântul 'bot' și-l găsesc pe „Eloquentron3000", care scrie poezii pe Instagram. „Fără tine nu pot să mai las glonțul vino mergem departe" este ultima operă de artă debitată pe contul lui. Boți găsesc și pe Twitter: boți meteo, boți de evenimente. O explicație a fenomenului ne este oferită de Agenția germană pentru*

educație civică: „Boții sunt algoritmi cu diferite grade de complexitate, care, la prima vedere, par uimitor de inofensivi, și cu totul apolitici”. (Blog, https://bit.ly/3amsWN8). **2.** Program care realizează activități automate, simple și repetitive, într-un mod mult mai rapid decât o ființă umană și care uneori este folosit cu intenții rele. *Se folosesc boţi pentru a lua toate adresele de pe craiglists. Bineînţeles, boţii mai inteligenţi au şi nişte verificări ale adreselor de mail, verifică dacă ele există, unde există se trimite. Se pot pune manual adresele şi în cazul ăsta se iau arhive mari de adrese, de exemplu yahoo.* (Forum, https://bit.ly/3uV1901). *Motoarele de căutare folosesc programe și softuri automate (numite boți sau spiders) care scanează conținutul siteurilor urmând fiecare legătură dintre pagini pentru ca apoi să adauge conținut și detalii în baza lor de date.* (contrast-design.ro, https://bit.ly/3mGXlLW). – Pl. boți. (IL)

boxspring s.n. ●●● Bază pentru saltea, cu arcuri, tapițată, menită să înalțe salteaua și să o țină fermă și stabilă, atenuând totodată șocurile. *Conceptul de boxspring este cunoscut în țările scandinave de peste o sută de ani. În traducere liberă, boxspring înseamnă „cutie cu arcuri”. Este compus dintr-o cutie cu arcuri (box), saltea și topper. Boxspringul este o construcție masivă având aceeași nuanță de tapițerie care acoperă structura de bază din lemn stratificat cu o saltea de arcuri.* (igloo.ro, https://bit.ly/2UEx5FC). *O particularitate unică pentru boxspringurile Como și Maggiore este exclusivitatea alegerii părului de cal în componența suprafeței de dormit, oferind o senzație regală.* (gustavliving.ro, https://bit.ly/39A5Pw8). *Paturile boxspring nu sunt paturi pur și simplu, sunt de fapt, un întreg sistem proiectat pentru o odihnă perfectă.* (acaju.ro, https://bit.ly/39m7NQN). – Pl. boxspringuri. (IL)

BPO s.n. ●●○ (Ec.; abr. de la engl. Business Processing Outsourcing) Activitate economică prin care o companie externalizează anumite activități către altă companie care, prin cunoașterea și resursele deținute, poate realiza activitățile respective la costuri mai mici.; (concr.) companie care preia activitățile externalizate. *Business Process Outsourcing sau BPO reprezintă activitatea prin care o companie transferă o parte din serviciile sale către o altă companie care deține expertiză, resurse și tehnologie. Domeniile care sunt externalizate în general se referă la partea administrativă, vânzări, call center, achiziții sau back office.* (wall-street.ro, https://bit.ly/3CQFRVd). *FSP Global Group este un consorţiu de companii cu sediul central în Cluj-Napoca, cu operaţiuni în ţări de pe toate continentele. FSP Global, principala companie a consorţiului, şi lider de piaţă în domeniul Business Processing Outsourcing (BPO), îşi desfăşoară activitatea non-stop şi furnizează servicii de relaţii cu clienţii şi consultanţă în toate call-center-urile sale.* (agerpres.ro, https://bit.ly/37F78hV). *În primul rând, este deseori mai rapid și ușor să angajezi o companie deja formată și cu experiență pentru a-ți rezolva careva probleme. Contabilitatea spre exemplu, este un domeniu în care există extrem de multe BPO-uri.* (timisoreni.ro, https://bit.ly/34O1BV4). – Pl. BPO-uri. Pr. /bepe'o/. (AMB)

bradikinină s.f. ●●● (Med.) Substanță chimică produsă natural în organism, responsabilă cu reglarea tensiunii arteriale și care, dacă este produsă în exces printr-o dereglare a metabolismului, face ca vasele de sânge să devină foarte permeabile și să se producă scurgeri de sânge. *Bradikinina este un element chimic care reglează tensiunea arterială. Așa se explică de ce unii pacienți au probleme vasculare și atacuri cerebrale. Rezultatele studiului arată că furtunile de Bradikinină sunt responsabile pentru cele mai letale simptome ale COVID-19.* (alephnews.ro, https://bit.ly/3HA9k7R). *Descoperirile făcute de oamenii de știință care au prelucrat date de la supercomputer au fost publicate în revista „eLife": conform concluziilor lor, o „furtună de bradikinină" – o disfuncție a sistemului vascular care provoacă pierderea vaselor de sânge – ar putea fi la baza problemelor sistemului cardio-circulator. Însă, cercetătorii au adăugat că nu este nicidecum exclus faptul că cele două „furtuni" sunt „legate intrinsec". Prin urmare, ipoteza publicată în „eLife" sugerează că ar exista o „furtună de bradikinină" la baza multora dintre cele mai letale simptome ale COVID-19.* (romania-actualitati.ro, https://bit.ly/3kUNm5F). *Pe măsură ce bradikinina se acumulează în organism, permeabilitatea vasculară crește dramatic. Pe scurt, face ca vasele de sânge să aibă scurgeri. Acest lucru se dovedește a fi în concordanță cu datele clinice recente, care consideră din ce în ce mai mult Covid-19 ca o boală vasculară, mai degrabă decât o boală respiratorie, cu toate că virusul are încă un efect masiv asupra plămânilor. Pe măsură ce vasele de sânge încep să se scurgă din cauza unei furtuni de bradikinină, spun cercetătorii, plămânii se pot umple cu lichid. De asemenea, celulele imune se scurg în plămâni, provocând inflamații.* (playtech.ro, https://bit.ly/3nzVNoV). – Var. Bradikinină. (AMB)

Brake Horse Power s.n. ●○○ (Fiz.) Unitate suplimentară de măsurare a puterii (motoarelor mecanice şi electrice), utilizată alături de kilowatt (unitatea oficială) şi egală (fără a considera sistemele auxiliare) cu 745,7 W; cal-putere american. *Brake Horse Power se referă la metoda de a măsura puterea motorului.* (Forum, https://bit.ly/2Vts1mz). *Există mai multe aplicaţii unde calculul Brake Horsepower poate fi realizat cu datele potrivite.* (masini.ro, https://bit.ly/39VyFqL). *Puterea se măsoară în: Horsepower, brake-horsepower, kilowatts, pferdestärke sau chevaux vapeur*. (Blog, https://bit.ly/2RrokMG). – Pr. /brejk xors p'awər/.Var. brake horse power, Brake Horsepower, brake-horsepower. Abr. BHP, Bhp, bhp. (DLT)

brand awareness s.n. ●●● (Market.) Strategie de marketing online prin care o agenție de publicitate crește vizibilitatea unui brand (sau a unui business). *Creşterea brand awareness-ului vine la pachet cu multe investiții, consistență și perseverență, atribute esențiale pe care orice antreprenor ar trebui să le aibă în vedere. De aceea, ca să te asiguri că ai un business care crește constant, va trebui să investești în branding pe termen lung.* (glasul-hd.ro, https://bit.ly/2BMaZdd). *O idee foarte bună în acest sens este să implementezi o soluție de analiză a Brand Awareness-ului, una care să folosească valori precise, pentru a te putea ajuta să treci cu ușurință peste părerile subiective (care de cele mai multe ori nu îți sunt de*

folos). (b1.ro, https://bit.ly/31UUzKi). – Pr. /brend əw'ernəs/.Var. Brand Awareness. (IL)

bridge* s.n. ●●● **1.** (Inform.) Tip de dispozitiv care asigură conexiunea într-o rețea și interconectarea mai multor rețele. *Când deschizi aplicația, aceasta va căuta automat acel bridge, iar când îl găsește, îți spune să apeşi pe singurul buton pe care acesta îl are pentru a realiza conexiunea.* (Blog, https://goo.gl/7Pon3f). *Bridge-ul este necesar atunci când nu avem router, atunci când nu ne putem conecta la o rețea wireless decât cu laptopul […].* (videotutorial.ro, https://goo.gl/8fcu6L). **2.** (Foto.) Aparat de fotografiat compact care prezintă o serie de caracteristici tehnice (obiectiv, tipul de zoom, timpul de expunere) care îl apropie de gama DSLR. *După lungi deliberări, redacția a decis: Canon SX50 câștigă „bătălia bridgeurilor" și își adjudecă locul I în clasamentul celor mai versatile aparate foto compacte ale momentului.* (clubulfoto.com, https://goo.gl/CQJsiV). *[…] am mers în safari în Kenya și Tanzania și cei cu care am fost aveau bridge-uri de 12x zoom sau similar și eu de abia apropiam zebra…* (Blog, https://goo.gl/UMiw7n). – Pl. bridge-uri, bridgeuri. Pr. /bridʒ/. (SDO)

brightness s.n. ●○○ (Electr.) **1.** Buton sau tastă pentru reglarea nivelului de luminozitate (la un laptop). *Reducerea luminozităţii şi a contrastului vă va ajuta să economisiţi puterea bateriei pentru proiecte importante. Mai puteți găsi butonul „brightness" în meniul „Display".* (Blog, https://bit.ly/3d2ZrjA). *Apăsați butonul BRIGHTNESS în mod repetat pentru a selecta nivelul de luminozitate al ecranului.* (global-electronic.ro, https://bit.ly/3sHkobd). **2.** (Grad de) luminozitate, strălucire. *Pozele s-au făcut în semi-întuneric şi funcţia respectivă reducea la minimum brightness-ul.* (Blog, https://bit.ly/2TThDVf). *Încerc de ceva timp să găsesc cum să modific brightnesul la un DeLL primit de la fratele meu.* (Forum, https://bit.ly/2U9QKvj). – Pr. /br'ajtnis/.Var. brightnes. (DLT)

broadcaster s.m. ●●● (Media) Instituție care difuzează programe de radio și televiziune. *Televiziunea Română se implică constant în producţia de ştiri pentru acoperirea la zi a celor mai importante evenimente. Broadcasterul oficial pentru Preşedinţia României a Consiliului Uniunii Europene va oferi gratuit reprezentanţilor din media acreditată material audiovizual gata pentru difuzare (HD), de la reuniunile ministeriale informale, de la Summitul din Sibiu sau de la alte evenimente de nivel înalt care vor avea loc în toată România. Materialul audiovizual va fi transmis via EbS, serviciul de informaţii TV al Uniunii Europene, via satelit şi poate fi descărcat în timp real.* (romania2019.eu/broadcaster/). *Autoritățile de reglementare franceze au dat undă verde marilor broadcasteri din țară să lanseze un serviciu care ar urma să intre în competiție cu giganții mondiali.* (playtech.ro, https://bit.ly/2OuBB5w). – Pl. broadcasteri. Pr. /br'odcestər/. (AMB)

broadcasting s.n. ●●○ (Media) Difuzare și transport de programe de radio și televiziune; radiodifuziune. *Societatea Națională de Radiocomunicații (SNR) este cel mai mare jucător local în domeniul broadcasting-ului (difuzare și transport*

programe radio și TV). De asemenea, sub brandul Radiocom, SNR este furnizor de rețele și servicii de comunicații, transfer de date și Internet. (profit.ro, https://bit.ly/3eB5c7D). *„Companiile ar trebui să se reprofileze spre mediul online întrucât acolo dispun de o măsurabilitate mult mai mare, de viteză de reacție și de un spațiu mult mai generos decât printul sau broadcastingul, pentru a-și transmite cât mai rapid mesajele către publicul țintă", a declarat pentru 3idei Iris Andronache, PR Manager More Than Pub.* (business24.ro/articole/ companie+online). – Pr. /br'odcesting/. (AMB)

bronzer s.n. ●●● (Cosm.) Produs cosmetic utilizat pentru a conferi un aspect bronzat al tenului. *Conturarea feței: cum aplicăm iluminatorul, fardul de obraz și bronzerul?* (notino.ro, https://bit.ly/2z6zS1C). *Nu te-ai odihnit cum trebuie? Adaugă un pic de bronzer pe tâmple și pomeți și iți vei trezi imediat la viață chipul (poate chiar te vei putea păcăli că tocmai te-ai întors din Bali). Iar dacă pielea de pe corp e încă bronzată, în timp ce fața e albă ca laptele, bronzerul e produsul pe care te poți baza ca să echilibrezi situația.* (andreearaicu.ro, https://bit.ly/3aeNe8Y). *Când vine vorba de bronz, mereu ne dorim să fie mai intens, mai frumos, mai sănătos. Putem obține acest aspect și cu ajutorul machiajului, iar aici produsele sub formă de bronzere au un rol foarte important.* (Blog, https://bit.ly/34OmfzP). – Pl. bronzere. Pr. /br'onzər/. (IL)

bronzy adj.invar. ●●○ (Cosm.) Care imită culoarea bronzului. *Cu un machiaj bronzy, cu accente puternice pământii, unghii extrem de lungi și o coadă tip wet hair look, cântăreața a strălucit.* (verdict.ro, http://bit.ly/3dmBZjZ). *Culorile acestea ne fac să ne îndrăgostim iremediabil, de la nuanțe bronzy la nuanțe de roz, oranj și albastru ce ne fac să ne gândim la un apus la mare.* (makeupshop.ro, http://bit.ly/2Nu4tO3). *Nu mai este un secret faptul că femeile iubesc marea și mai ales bronzul, dar care este motivul pentru care sunt atât de dornice să aibă un look bronzy & glowy?* (Blog, http://bit.ly/3apZ3g4). – Pr. /br'onzi/. (ȘO)

brownie s.f./s.n. ●●● (Culin.) Prăjitură cu ciocolată, asemănătoare negresei. *Negresa are pudră de cacao, poate și praf de copt, în timp ce brownie se bazează pe ciocolată pentru gust și textură.* (Blog, https://bit.ly/2TbuHYn). *Secretul ca să ai o brownie perfectă atunci când o scoți din cuptor este să nu depășești cu niciun minut timpul optim de coacere.* (foodstory.ro, https://bit.ly/3oEWE6l). *Pornind de la rețeta clasică de brownie, am ajuns la un brownie vegan cu multă ciocolată, cu ingrediente bio și cu puțin zahăr, astfel încât să nu simt nici măcar un gram de vinovăție când înfulec o bucată, două de prajitură.* (Blog, https://bit.ly/34bHk7P). *Pe lângă înghețată, Zelato propune și alte dulciuri ușor de transportat și mâncat pe bancă în parc și băuturi naturale (brownies, prăjituri cu fructe, fresh-uri, limonadă, sucuri naturale, milkshake, cafea și frappe).* (unica.ro, https://bit.ly/3u6BU8H). *[...] într-o frumoasă seară de februarie îngerul brownie-urilor, Cătălina, mi-a băgat sub nas o prea-minunată prajitură și cu înghețată pe deasupra!* (Blog, https://bit.ly/3bMMcEW). – Pl. brownies, brownie-uri. Pr. /br'awni/. (ȘO)

BTC s.m. ●●● (Fin., inform.; abr.) Bitcoin (monedă digitală). *Monedele virtuale se tranzacționează descentralizat, pe o serie de burse și entități similare, consecința fiind că nu avem un nivel unic de preț, ci un set de prețuri, în general destul de apropiate. Pe bursele principale, însă, la 1 decembrie cotația bitcoin (BTC) s-a apropiat de 20.000 de dolari, arată analiza unui specialist în piețe financiare și brokeraj.* (startupcafe.ro, https://bit.ly/3tWOxns). *Laszlo Hanyecz a cumpărat în 2010 două pizza pentru care a plătit 10.000 BTC. Ar fi putut fi acum miliardar, dar a ales, în schimb, să fie sătul.* (promotor.ro, https://bit.ly/3rmHTVC). (AMB)

bucătăreală s.f. ●●● (Culin.; fam.) Pregătire de mâncăruri; gătit; (la pl., concr.) preparate culinare. *Sunt pasionată de bucătăreală, încerc să o învăț pe fetița mea să facă prăjituri și mă bucur că îi place și ei să lucreze cu mine în bucătărie.* (libertatea.ro, https://bit.ly/3n6Muwg). *Chef Cătălin Scărlătescu are propria rețetă de sarmale, iar ca preparatul culinar după care sunt înnebuniți românii să iasă ca la carte are un secret pe care l-a dezvăluit celor pasionați de bucătăreală.* (fanatik.ro, https://bit.ly/3n4RDoG). *Știu că a fost sinceră, pentru că așa este ea și mă bucură de fiecare dată când cineva îmi laudă bucătărelile.* (Blog, https://bit.ly/3c4X0Ow). *Îmi este tot mai greu să aleg din arhiva mea de poze cu bucătăreli pentru a scrie o rețetă complet nouă.* (Blog, https://bit.ly/3Ffm169). – Pl. bucătăreli. (ȘO)

bucket hat s.n./s.f. ●●○ (Modă) Model de pălărie, cu boruri înguste sau largi înclinate în jos, confecționată, de obicei, din bumbac. *Dacă am fi realizat în urmă cu mulți ani o listă cu trendurile anilor '90 care vor avea parte de o revenire, probabil că nu am fi adăugat pălăria de pescar/bucket hat-ul printre opțiuni.* (divahair.ro, https://bit.ly/30VEzK4). *Modelele împletite de bucket hats sunt un accesoriu de plajă indispensabil pentru vara anului 2021.* (Blog, https://bit.ly/32oOl85). *Pălăriile acestea au devenit din ce în ce mai populare în acest an și partea amuzantă e că la sfârșitul verii trecute, două lucruri mi-am pus în plan pentru vara lui 2020, să îmi croiesc cât mai multe rochii și să îmi cos câteva bucket hat-uri pentru că nu sunt voluminoase și le pot ține în geantă, fie pe vreme bună, pentru plajă, fie pe vreme rea când plouă așa mărunt.* (Blog, https://bit.ly/3qdrPag). *Pe podiumuri l-am văzut la Tom Ford sub formă de costume în culori puternice, dar și asociat cu paiete, la Ashley Williams sub formă de salopetă (varianta mea preferată, dacă e purtată cu o bucket hat și o bluză de corp neon), Gareth Pugh și Michael Kors l-au propus ca total look, iar la Victoria Beckham am văzut cel mai cool mantou.* (alistmagazine.ro, https://bit.ly/3El7cxR). – Pl. bucket hat-uri, bucket hats. Pr. /b'acet het/. (ȘO)

buildable adj.invar. ●●○ (Cosm.; despre fonduri de ten, rujuri și farduri) Care se poate aplica în mai multe straturi pentru un grad mare de acoperire și intensitate. *Fondul de ten are o acoperire medie și un finish natural, fiind un fond de ten buildable, care se poate aplica chiar și în două straturi pentru un ten problematic și o acoperire mai mare, fără a încărca tenul, la aplicarea cu*

burețelul. (Blog, https://bit.ly/3FawuzZ). *Rujul este buildable, ceea ce înseamnă că se poate aplica în straturi pentru a obține intensitatea dorită.* (beautybar.ro, https://bit.ly/3mciRc2). *Legat de pigmenți, e adevărat, sunt foarte pigmentate aceste farduri. Partea și mai bună este că sunt buildable, poți adăuga cât de multe straturi dorești pentru a intensifica culoarea și acesta nu se va vedea urât pe pleoapă.* (Blog, https://bit.ly/3s8WIPM). – Pr. /b'ildəbəl/. (ȘO)

bulea<u>l</u>ă s.f. ●●● (Fam.) Treabă proastă, lucru de mântuială; greșeală; (frecv. în expr.) *a da bulealã* = a face un lucru de mântuială. *Firma Romprest, care „a dat bulealã” în Cartierul Sud, obligată la despăgubiri către Primăria Focșani* (vrancea24.ro, https://bit.ly/3gBNfYZ). *Vopseaua de pe soclul care susține treptele de inox s-a scorojit, astfel că fântâna ajunsese să arate oribil. Primăria Brăila le-a atras atenția celor de la Tancrad că au dat bulealã la această lucrare pentru care au încasat miliarde de lei și i-a obligat să suporte costurile reparațiilor, conform garanției prevăzute pentru 5 ani.* (Blog, https://bit.ly/3gxblnE). *Ține pământul de cald? Probleme la fundații. Buleli în construcții ep. 2!* (Blog, https://bit.ly/3cmedjU). – Pl. buleli. (IL)

bumper s.n. ●●● **1.** Dispozitiv din cauciuc cu formă bombată, lat de circa 30 cm și lung aproape cât lățimea unei străzi, care este montat transversal pe stradă, ca măsură de siguranță rutieră, pentru a determina șoferii să reducă viteza într-o zonă care impune acest lucru. *Autoritatea publică locală a acționat numaidecât și a dispus montarea unui bumper pe stradă, pentru a-i încetini pe vitezomani.* (baiamare24.ro, https://bit.ly/3HA6LlX). *În intersecțiile periculoase din Craiova vor fi montate limitatoare de viteză de tip bumper* (radiooltenia.ro, https://bit.ly/3GiWxVt). *Semaforizarea și iluminarea suplimentară a trecerilor de pietoni reprezintă o alternativă pe care Primăria Brașov și-a propus să o implementeze în locul sistemelor de reducere a vitezei (bumpere).* (mytex.ro, https://bit.ly/3HjuruE). **2.** Husă folosită pentru protecția marginilor telefonului mobil. *Deși utilizarea unui astfel de accesoriu va oferi un aspect modern telefonului tău, e bine să știi că spatele mobilului și ecranul acestuia vor rămâne neprotejate, ceea ce înseamnă că un bumper trebuie neapărat folosit împreună cu câte o folie de protecție, câte una pentru fiecare parte a telefonului.* (Blog, https://bit.ly/3eVN9wj). *Pe lângă aceste tipuri de huse, care îți acoperă telefonul în întregime, ai la dispoziție și husele care oferă protecție parțial, dar sunt la fel de folositoare: husele de protecție spate, tip capace (pe care îți recomandăm să le combini cu folii de protecție ecran) și bumperele (protecții create special pentru marginile telefonului tău).* (geeks.eurogsm.ro, https://bit.ly/3eCftUi). – Pl. bumpere. Pr. /b'ampər/. (ȘO)

bundt cake s.n. ●●○ (Culin.) Prăjitură preparată din aluat cu grăsime, stafide, rahat etc. în tavă circulară; chec. *Le amesteci până când ciocolata se topește și se încorporează în lichid și obții un lichid lucios și dens pe care îl torni direct peste bundt cake. Bonus… poți pune nuci coapte.* (Blog, https://bit.ly/37pKSnW). *Mda, normal, zise el care poate să mănânce zece bundt*

cake-uri că nu se pune nimic. (Blog, https://bit.ly/37p5Xii). – Pl. bundt cake-uri. Pr. /b'əntcejk/. (IL)

burgerie s.f. ●●● (Culin.) Restaurant de tip fast-food unde se servesc burgeri. *Toţi cei care ajung să treacă o dată pragul burgeriei de pe Ştirbei Vodă se întorc, cu siguranţă. Chiar ei ne-au spus-o. Laurenţiu are numai clienţi fideli, care pot alege dintr-o gamă variată de opţiuni: de la clasicul burger american la varianta veggie.* (institute.ro, https://bit.ly/2Ru5TWW). *California Burger este mai mult decât o burgerie, e o stare de spirit. Când intri în restaurantul nostru de pe strada Gh. Barițiu nr. 20, călătorești în timp, în America anilor '50. E un colț de istorie, pe care am ținut să-l aducem cu noi în mijlocul Transilvaniei*. (californiaburger.ro, https://bit.ly/3aiTqxW). *Cei mai buni burgeri i-a gustat în burgeriile micuțe, deoarece lanțurile mari au un meniu standard, automatizat.* (ziardecluj.ro, https://bit.ly/3gdjC19). *Toate burgăriile respectabile din oraș aveau salată de varză cu morcovi și maioneză, multă maioneză, aveau o chiflă (ce pentru vremea aia era șmecherie) – azi nici măcar alea congelate nu-s așa de rele – și, evident, sosul de usturoi.* (gastroart.ro, https://bit.ly/3gi17Zo). – Pl. burgerii. Pr. /burgər'ie/.Var. burgărie. (TT)

burrata s.f. ●●● (Culin.) Brânză proaspătă, cu un interior moale, cremos, făcută dintr-un săculeț de mozzarella, umplut cu smântână amestecată cu bucăți mici de mozzarella. *Burrata e o specialitate de brânză puglieză apărută destul de recent (vedeți aici cum se face).* (adihadean.ro/2013/10/burrata/). *Tradițional, burrata se obține din lapte de bivoliță, însă există și variante obținute din lapte de vacă. Specific burratei este tocmai miezul cremos, constând din smântână proaspătă care se adaugă la final, chiar înainte de a se închide bulgărele.* (mentasirozmarin.ro, https://bit.ly/2JlXWzz). *Pentru a te bucura de savoarea și cremozitatea burratei, servește-o la temperatura camerei împreună cu roșii gustoase, busuioc proaspăt și pâine de casă, stropite cu ulei de măsline.* (bacaniaveche.ro, https://bit.ly/3dytShZ). (TT)

business angel s.m. ●●● (Ec.) Persoană care a investit în diverse start-upuri și care poate oferi consultanță; investitor. *Cu mențiunea de a înțelege că abordarea unui business angel se face cu tact și sistematizat, fără a-i „asalta" pe membrii catalogului nostru, sperăm că acest instrument să te orienteze și să te inspire pentru a găsi finanțarea potrivită pentru afacerea ta!* (finantare.ro, https://bit.ly/32mxLBl). *Ai nevoie de finanțare pentru startup-ul tău? Îți putem deschide ușile către investitori sau business angels prin programele noastre.* (impacthub.ro, https://bit.ly/2Pg8GTA). *Sergiu Neguț este unul dintre cei mai importanți business angeli din România.* (cariera.ejobs.ro, https://bit.ly/2xfAe56). – Pl. business angels, business angeli. Pr. /b'iznis 'endʒəl/. (IL)

business developer s.m. ●●○ (Ec.) Reprezentant de vânzări. *Ca business developer trebuie să identifici direcțiile de vânzări, să prezinți produsele sau serviciile unor clienți noi și să menții relațiile cu aceștia. Acest rol se învârte în*

jurul unei bune comunicări și indiferent de domeniul de business adesea rolul include: urmărirea și depistarea oportunităților de afaceri și stabilirea de întâlniri; planificarea și pregătirea întâlnirilor de afaceri; prezentarea unor produse noi pentru a prospecta clienții/piața, ceea ce presupune deținerea de cunoștințe de marketing. (business24.ro, https://bit.ly/2Ge98MV). *Pe parcursul îndelungatei sale cariere a dovedit şi aptitudini de business developer şi specialist în marketing lucrând pentru compania Typhoon HIL care operează în domeniul dezvoltării simulării hardware-in-the-loop și energy electronics, apoi abilități de manager de comunicare corporativă în agențiile PRpepper și BeeShaper, cât şi în compania Prozone – IT Solutions.* (professional.business-academy.ro, https://bit.ly/3sQnEkU). – Pl. business developer-i, business developeri. Pr. /b'iznis div'eləpər/. (DLT)

business intelligence s.n. ●●● (Inform., ec.) Ansamblu de aplicații destinat culegerii și analizei de informații relevante pentru a facilita monitorizarea evoluției unei afaceri și realizarea unor analize rapide pe perioade mari de timp sau pe volume mari de date. *Business Intelligence se referă la sisteme informatice de identificare, extragere și analizare a datelor disponibile într-o companie, sisteme al căror scop este de a oferi un suport real pentru luarea de decizii de business. Business Intelligence este alcătuită din activităţi precum: analiza volumelor mari de date, procesare analitică şi raportare.* (saponline.ro/sap-business-intelligence). *În cadrul conferinţei, coordonatorul acesteia, contra-amiralul de flotilă (r) Marian Ioan, fost locţiitor al şefului Direcţiei Informaţii Militare şi diplomat militar şi invitaţii săi […] vor vorbi despre intelligence: care este misiunea de bază a intelligence-ului, ce înseamnă munca unui lucrător într-o structură de analiză furnizoare de produse de intelligence şi care este rolul pe care-l are în societatea contemporană business intelligence-ul (intelligence competitiv) în creşterea eficienţei organizaţiilor, indiferent de natura obiectului de activitate.* (jurnaluldearges.ro/despre-intelligence-altfel). *În orice afacere, sistemele informatice generează o mare varietate de date (de ordinul Terrabytes, Petabytes sau chiar Exabytes). Companiile analizează aceste date și creează informație decizională. Acest întreg proces se numește Business Intelligence (BI). În mod evident, succesul companiei se bazează pe aceste decizii care derivă din Business Intelligence.* (cosmoconsult.ro, http://bit.ly/3o41mZD). – Pr. /b'iznis int'elidʒens/.Var. Business Intelligence. Abr. BI. (AMB)

buzzword s.n. ●●● Cuvânt la modă. *Utilizăm inteligența artificială la diferite niveluri – știu că e un cuvânt care se folosește de multe ori ca un buzzword, dar în cazul nostru chiar folosim această tehnologie.* (startupcafe.ro, https://bit.ly/37LVTjU). *Sunt o serie de buzzword-uri pe care le auzim/vedem pe toate canalele. Digitalizare, Cloud, RPA, Cybersecurity.* (forbes.ro, https://bit.ly/33SGRI1). *Nu o să ți se predea ultimele buzzworduri din web development, dar ai șansa să înveți cum să înveți.* (Forum, http://bit.ly/3bxQyyI). – Pl. buzzword-uri, buzzworduri. Pr. /b'azwərd/. (ȘO)

C

cache* s.n. ●○○ v. **geocache** – Pl. cache-uri. Pr. /ceʃ/. (AMB)

caftan* s.n. ●●● (Modă) Rochie lungă și vaporoasă, purtată la plajă peste costumul de baie, dar și ca ținută de zi cu zi sau de ocazie. *Sezonul cald a îmbinat până acum multe elemente interesante și feminine. Și, deși pornește de la o piesă tradițională orientală, caftanul din 2019 este oricum, numai convențional nu!* (Blog, http://bit.ly/2ZCSkZP). *Jennifer a părut apoi foarte concentrată și energică în timp ce efectua mișcările de dans din videoclip, îmbrăcată într-un caftan verde și un costum de baie negru.* (mediafax.ro, http://bit.ly/37CDTcx). *Astăzi, kaftanul este un accesoriu de plajă cât se poate de chic, dar totodată modele derivate din acesta sunt croite special drept ținute de gală.* (stirileprotv.ro, http://bit.ly/2MbWTam). – Pl. caftane.Var. kaftan. (ȘO)

call center inbound s.n. ●○○ (Comunic.) Serviciu automatizat și centralizat de gestionare a interacţiunilor cu clienţii, dispunând de posibilități extinse de preluare a apelurilor telefonice dinspre clienți, precum și a solicitărilor venite pe diverse alte căi: e-mail, web chat sau/şi social media. *Serviciul de call center inbound presupune preluarea apelurilor clienților dumneavoastră într-o manieră profesionistă de către agenți bine instruiți, gata să aducă satisfacție în procesul de comunicare cu clienții companiei dumneavoastră. Performanța serviciului de preluare a apelurilor este determinată de durate mici de așteptare până la preluarea de către agentul de call center, rezolvarea solicitării clientului de la prima interacțiune și bineînțeles de un dialog orientat către clienți și către nevoile particulare ale acestora.* (valoris.ro, https://bit.ly/2YFOf6C). *Pentru aceste cerințe există un callcenter inbound automatizat şi centralizat bazat pe o centrală VoIP slash PBX, ce poate fi integrat în toate sucursalele dumneavoastră, cu posibilitatea conectării la aplicațiile existente (ERP, CRM etc.) şi cu dezvoltări suplimentare specifice nelimitate.* (camscape.ro, https://bit.ly/3pZhihL). *Exemple de activități pe care le efectuăm în acest moment pe partea de Call-center inbound (preluare apeluri telefonice): Helpdesk Support (linie telefonică destinată situațiilor tehnice cu care se confruntă clienții); Helpline Support (linie telefonică destinată suportului în utilizarea aplicațiilor și serviciilor) […].* (ipisolutions.ro, https://bit.ly/3tlfrpv). – Pr. /kol s'entər 'inbawnd/.Var. callcenter inbound, call-center inbound, Call-center inbound. (DLT)

call center outbound s.n. ●○○ (Comunic.) Serviciu automatizat și centralizat de gestionare a interacţiunilor cu clienţii, dispunând de posibilități multiple de efectuare a apelurilor telefonice către clienți. *Serviciul de call center outbound presupune inițierea de apeluri către clienții actuali sau potențiali ai companiei dumneavoastră.* (valoris.ro, https://bit.ly/3rltHfV). *Atât într-un callcenter inbound,*

cât şi într-un callcenter outbound, numărul de apeluri per operator, timpul de aşteptare şi timpul de convorbire sunt indicatori clari ai calităţii unui operator. (camscape.ro, https://bit.ly/3tsc8wz). – Pr. /kol s'entər 'awtbawnd/.Var. callcenter outbound. (DLT)

cameo s.n. ●●○ (Cinema.) Apariţie de scurtă durată a unei vedete (actor, muzician etc. de prestigiu) într-un film. *Anunţat cu surle şi trâmbiţe, cameo-ul lui Ed Sheeran în Game of Thrones, sezonul 7 a venit chiar din primul episod.* (infomusic.ro, https://bit.ly/3jxYpi2). *Să nu uităm de Stan Lee, căci aici este ultimul cameo pe care l-a filmat. Amuzant pe acelaşi stil de până acum şi apărut când nu te aştepţi, dar nu se compară cu cel atât de surprinzător de reuşit şi heartwarming din Captain Marvel, în ochii mei cameo-ul suprem, cu conotaţii speciale după ce ai aflat că ne-a părăsit.* (movienews.ro, https://bit.ly/32MZiMY). – Pl. cameo-uri. (AMB)

cantucci s.m.invar. ●●○ v. **cantuccini**. – Pr. /kant'uʧi/. (ŞO)

cantuccini s.m.invar. ●●● (Culin.) Biscuiţi crocanţi italieneşti cu migdale; biscotti. *Cantuccini, biscuiţi tradiţionali născuţi în Italia, în Prato, un mic orăşel de pe lângă Florenţa, sunt de fapt nişte biscuiţi copţi de două ori şi deci foarte uscaţi.* (Blog, https://bit.ly/3eLUj6n). *Cu un ambalaj elegant şi un conţinut de calitate, pralinele cu mentă (9,99 lei), pralinele asortate (17,99 lei), trufele cu cacao (6,99 lei), ciocolata pentru fondue (7,99 lei) şi vestiţii biscuiţi italieni cu migdale – cantuccini – vor fi cadouri ideale de pus sub brad.* (eva.ro, https://bit.ly/33K36zE). *Cantucci: idee grozavă de cadouri comestibile pentru cei dragi sau doar de răsfăţ, alături de o cafea sau vin santo, pentru tine.* (Blog, https://bit.ly/3uOwEIe). – Pr. /kantuʧ'ini/.Var. cantucci. (ŞO)

canvas s.n. ●●● (Artă) Pânză groasă (de in, bumbac etc.) pe care sunt imprimate diverse desene, fotografii etc. care imită o pictură sau pe care se pictează. *Tablou imprimat pe canvas.* (olx.ro, https://bit.ly/2vnd1wP). *Reproducerea tablourilor celebre prin print pe canvas este în acest mod foarte accesibilă. Tablourile rezultate sunt foarte calitative şi în acelaşi timp au aspectul unei picturi pe pânză clasică, folosind la cerere un material texturizer care imită picturile de ulei.* (colorpointadvertising.ro, https://bit.ly/38b2BPG). *Pânza canvas la metru, la fel ca celelalte pânze de pictură, este grunduită de două ori şi pregătită pentru pictură, nu trebuie să mai investiţi nimic în pregătirea pânzei. Este potrivită pentru pictură cu diferite feluri de culori cum ar fi culorile acrilice care sunt cele mai folosite, tempera sau, pentru pictorii mai avansaţi, culori ulei.* (artpic.ro, https://bit.ly/3rinxzY). – Pl. canvasuri. (IL)

capilaroprotector adj. ●●● (Farm.) Care apără vasele de sânge capilare de factori nocivi. *La nivel vascular acţionează ca factor capilaroprotector, prin creşterea rezistenţei şi scăderea permeabilităţii capilare.* (farmaciastejara.ro/-p-1427). *Senzaţia de picioare grele apare ca urmare a unei circulaţii periferice deficitare.*

Plantele utilizate pe cale internă au rol diuretic, de fluidificare a sângelui, veno- şi capilaroprotectoare. Se poate lua infuzie de sulfină, de mesteacăn sau de urzică, decoct de coada-calului sau de rădăcină de osul-iepurelui, singure sau în amestec. Se beau câte două căni pe zi, între mese. (adevarul.ro, http://bit.ly/3cqJVAs). – F.sg. și pl. capilaroprotectoare, m.pl. capilaroprotectori. (AMB)

capri s.n.invar. ●●● (Modă) (Frecv. în sintagma) *pantaloni capri* = Model de pantaloni de damă, strâmți pe picior, lungi până la jumătatea gambelor. *Pantalonii capri sau pantalonii trunchiați au fost întotdeauna piese clasice și esențiale de îmbrăcăminte pentru garderoba de vară și îi puteți găsi de cele mai multe ori peste tot.* (fashion365.ro, http://bit.ly/37qSgka). *În aceeaşi perioadă, Aniston a relansat pantalonii capri, lungi până la jumătatea gambei, tot prin intermediul unei scene din sitcomul american […]* (adevarul.ro, http://bit.ly/2ZwelJy). *Pantalonii capri sunt o altă piesă casual ce va funcționa de minune cu un tricou alb simplu și o pereche de tenișI.* (ele.ro, http://bit.ly/3s6sLN6). (ȘO)

carantina vb.tranz. şi refl. ●●● v. **carantiniza.** (DLT)

carantinare s.f. ●●○ v. **carantinizare.** – Pl. carantinări. (DLT)

carantinat adj., s.m. ●●● (Med., soc.) (Persoană, animal sau colectivitate) care a fost izolat(ă) în scopul prevenirii transmiterii sau limitării pătrunderii unor boli contagioase. *Astfel, administrațiile locale trebuie să informeze persoanele carantinate sau izolate la domiciliu că în momentul în care solicită servicii din partea furnizorilor de utilități (apă, electricitate, cablu, telefonie etc) sunt obligați ca atunci când își declină identitatea să facă precizarea că sunt izolați sau carantinați.* (monitorulsv.ro, https://bit.ly/3sax3EM). *TOATE persoanele carantinizate / izolate la domiciliu în județul Sălaj sunt ASIMPTOMATICE.* (sportulsalajean.ro, https://bit.ly/3aOT567). //s.m. *Numărul pacienților declarați vindecați de COVID-19, în județul Timiş, a ajuns la 80 de persoane, în timp ce numărul carantinaților este de 598 de persoane, cu 28 mai mulți decât în ziua precedentă, potrivit purtătorului de cuvânt al Direcției de Sănătate Publică (DSP) Timiş, Cornelia Bubatu.* (agerpres.ro, https://bit.ly/2XfWIy6). *53 de carantinizați, până astăzi, în județul Alba.* (observatortransilvan.ro, https://bit.ly/2UMk0Kd). – F.sg. carantinată, m.pl. carantinați, f.pl. carantinate.Var. carantinizat. (DLT)

carantiniza vb.tranz. şi refl. ●●● (Med., soc.) A izola o persoană, un animal sau a se autoizola în scopul prevenirii transmiterii sau limitării pătrunderii unor boli contagioase. *Preşedintele Braziliei nu vrea să carantinizeze țara pentru că „s-ar distruge economia”: „Trebuie să se renunțe la conceptul de pământ pârjolit”.* (dc360.ro, https://bit.ly/3aMSkdP). *Animalele nou introduse în fermă vor fi obligatoriu carantinizate, într-un adăpost special amenajat pentru acest scop.* (ansvsa.ro, https://bit.ly/2JOMgFv). *Clujenii au ajuns în Constanța pentru că printr-un ordin dat de Centrul Național de Coordonare a Intervenției, din data de 18 martie, pasagerii urmau să fie carantinați în hotelurile de pe litoralul*

românesc, însă pe 27 martie CNCCI a decis ca românii care ajung pe Aeroportul din Constanţa să fie carantinaţi în localităţile de domiciliu. (libertatea.ro, https://bit.ly/2JImcfh). //vb.refl. *Mă carantinez la tine, Jerry! –De ce? Oricum stai uşă-n uşă cu mine şi poţi să vii oricând.* (FB, https://bit.ly/3a92WlP). *Aproape am plâns când am plecat de la căsuța de pe plajă, pe care am închiriat-o pentru câteva zile, în timpul roadtrip-ului nostru prin Tasmania cu copiii, pe coasta de est a insulei. Așa că m-aș carantiniza chiar acum din nou acolo!* (travelista.ro, https://bit.ly/3sHAyBs). – 1.sg. (mă) carantinizez, part. carantinizat.Var. carantina. (DLT)

carantinizare s.f. ●●● (Med., soc.) Acţiunea de a izola (o persoană, un animal) în scopul prevenirii transmiterii sau limitării pătrunderii unor boli contagioase. *Au fost luate o serie de măsuri referitoare la solicitările Ministerului Sănătăţii şi ale Ministerului de Interne de a găsi spaţii pentru carantinizarea persoanelor sănătoase care sosesc din zonele afectate de îmbolnăvire cu Coronavirus.* (gov.ro, https://bit.ly/2RgZPSu). *Deținătorii de animale sau reprezentanții legali ai acestora, inclusiv cei aparținând ministerelor, au următoarele obligații: […] să asigure amenajarea și funcționarea în afara spațiilor aparținând exploatatei „mama” a unor spații separate funcțional pentru carantinizarea animalelor nou introduse […].* (legislatie.just.ro, https://bit.ly/3c7rjlF). *Centrul de carantinare a suspecţilor de coronavirus Arbanasi, motiv de dispută între Casa Alba şi Garda de Mediu* (ziare.com, https://bit.ly/34gv1Xg). – Var. carantinare. (DLT)

carantinizat adj., s.m. ●○○ v. **carantinat.** (DLT)

card cadou s.n. ●●● (Comerț) Voucher (valoric) preplătit, oferit de obicei cadou, care poate fi utilizat în magazine sau la alți comercianți pentru a achiziționa produse și servicii în limita valorii sale; gift card. *Cardul Cadou se poate achiziționa doar din magazinele fizice Sephora. Îl poți folosi atât în magazine, cât și pe www.sephora.ro!* (sephora.ro, https://bit.ly/3poaGuN). *E luna cadourilor şi angajatorii pregătesc pachetele de beneficii pentru salariaţi. Doar că pandemia a schimbat priorităţile: serviciile de masaj, abonamentele la sală şi petrecerile de Crăciun aproape că au dispărut. În top sunt acum cardurile cadou, pensiile facultative Pilon 3 şi cardurile culturale.* (observatornews.ro, https://bit.ly/3sqlH0x). – Pl. carduri cadou.Var. Card Cadou. (AMB)

cardioprotector adj., s.n. ●●● (Farm.) (Medicament) care înlătură sau micșorează efectele factorilor nocivi ce atacă sistemul cardiovascular. *„Consumul de suc de struguri roşii poate determina scăderea nivelului colesterolului rău şi creşterea celui bun. De asemenea, consumul de suc de struguri roşii a fost asociat şi cu o scădere a tensiunii arteriale, având un efect cardioprotector”, explică nutriţionistul Adina Rusu.* (adevarul.ro, http://bit.ly/36th9v1). *Pacienții cu cancer ar putea beneficia de medicamentele cardioprotectoare, care ar reduce toxicitatea cardiacă dată de chimioterapie.* (dcmedical.ro, http://bit.ly/3pyFmHH). //s.n. *Datorită faptului că lăptișorul de matcă este un cardioprotector, susține sănătatea*

sistemului cardiovascular. (biolife.ro/produse/go_132-242.html). – F.sg. și pl. cardioprotectoare, m.pl. cardioprotectori. (AMB)

carnitină s.f. ●●● (Biol., nutr.) Substanță sintetizată din anumiți aminoacizi de către un organism, care are rolul de a transporta acizii grași în mitocondriile celulelor în vederea arderii și a transformării lor în energie. Această substanță este de asemenea vândută ca supliment nutritiv. *S-a demonstrat că procesul de utilizare a lipidelor de către organism este subordonat direct carnitinei. Carnitina stimulează transportul moleculelor de acizi graşi în minuscule organite aflate în citoplasma celulară, care poartă denumirea de mitocondrii. Aici, prin oxidare, aceste molecule sunt transformate în energie.* (terapii-naturiste.com, https://bit.ly/3gLTJ6w). *La ce şi cui foloseşte L-Carnitina? Carnitina este un supliment foarte potrivit persoanelor care se simt lipsite de energie şi vor să slăbească.* (nutrivita.ro, https://bit.ly/3bmrlHa). *Carnitinele transportă anumiți acizi grași către mitocondrie pentru a fi folosiți drept combustibil. Acestea conduc în afara organismului și reziduurile rezultate în urma acestui proces.* (fitness-scandinavia.ro, https://bit.ly/3hVQfzF). – Pl. carnitine. Var. L-Carnitină. (AMB)

carrot cake s.n. ●●● (Culin.) Prăjitură în blatul căreia se pune morcov, ornată de obicei cu cremă de brânză; tort de morcovi; tort cu morcovi. *Carrot cake-ul este una dintre prăjiturile mele preferate: blatul pufos cu scorțișoară, morcovi și nuci stă alături de o cremă de brânză ușor acrișoară!* (Blog, https://bit.ly/2UtGGgN). *Carrot cake e una dintre rețetele mele preferate tocmai pentru textura blatului, pentru acea umiditate pe care i-o dă morcovul. […] E drept că mă refer numai la carrot cake-ul făcut de mine (jumătate de cană de zahăr în blat, o treime de cană de zahăr în cremă, jumătate de cană de ulei în blat).* (comentariu, adihadean.ro, https://bit.ly/3doKc4Q). *Pentru vegetarieni există un burger special şi la deserturi le găsim pe cheese cake-uri şi carrot cake-uri.* (degustam.ro, https://bit.ly/3boS0l5). – Pl. carrot cake-uri. Pr. /c'erotcejk/. (TT)

car sharing s.n. ●●● (Transp.) Serviciu de închiriere a unui automobil pe intervale scurte de timp, în care utilizatorul ia mașina dintr-o locație apropiată (indicată de sistem) și o eliberează la destinație într-o parcare publică. *Car sharing-ul este un serviciu de închiriere a maşinilor pe perioade scurte de timp, ce se bucură de o mare popularitate în marile oraşe ale lumii, iar utilizarea lui se extinde momentan şi în oraşele mai mici, totalizând peste 1000 de oraşe în 27 de ţări.* (adevarul.ro, https://bit.ly/2JBALSZ). *O afacere care a început la Cluj, acolo unde s-a bucurat de mare succes, își face din ce în ce mai simțită prezența și în București: car-sharing-ul. Sistemul care presupune închirierea unei mașini pentru câteva ore și apoi returnarea ei către alt șofer a devenit o prezență importantă în Capitală, datorită avantajelor sale.* (businessdays.ro, https://bit.ly/2Hjc6kS). *S-a lansat primul serviciu de carsharing din România cu mașini exclusiv electrice* (capital.ro, https://bit.ly/2VpwiFz). – Pr. /k'arʃering/.Var. car-sharing, carsharing. (AMB)

casta vb.tranz. ●●○ (Gaming) A face o vrajă. *Este esențial să castezi spellurile exact la timpul potrivit. Ca să nu mai existe următoarea problemă: „Nu am putut casta spellul pentru că nu s-a apăsat butonul cum trebuia!”* (Forum, https://bit.ly/36sVO2Q). *Nu dai dmg mare decât dacă castezi multe spelluri repede, caz în care o să începi să explodezi și tu.* (Blog, https://bit.ly/39EV8t9). – 1sg. castez, part. castat. (IL)

cașectizant adj. ●●○ (Med.) Care induce tulburarea funcțiilor organismului și o stare generală proastă, prin slăbire, scăderea temperaturii, oboseală etc. *Canabisul poate fi utilizat terapeutic în numeroase afecțiuni precum tratarea durerii cronice la pacienții non-neoplazici sau neoplazici, inclusiv cefaleea, ca antiemetic asociat chimioterapiei, pentru stimularea apetitului în bolile cașectizante (cancer sau SIDA), tratarea spasticității din scleroza multiplă și a leziunilor medulare, sindromul Tourette, epilepsie, glaucom, depresie, artrită, neuropatie etc.* (viata-medicala.ro, https://bit.ly/3lKRc0b). *Hipotensiunea arterială simptomatică. Se întâlnește în insuficiența suprarenală, intoxicație cu alcool, nicotină, boli cronice cașectizante, stenoză aortică sau mitrală, tumori cerebrale, pericardită constrictivă.* (paginadenursing.ro, https://bit.ly/3bsuLbm). – F.sg. cașectizantă, m.pl. ^cașectizanți, f.pl. cașectizante. (AMB)

catchy adj.invar. ●○○ (Muz.) Care te atrage, plăcut; ușor de reținut. *Billy Corgan a descris acest single ca „nebunie distopică”, ca o luptă a unui singur suflet contra întregii lumi. Are sintetizatoare hipnotice şi un bas catchy, plus backing vocal care potenţează vocea lui Corgan.* (infomusic.ro, https://bit.ly/3lIcJq2). *Pentru a-i aduce un omagiu primăvăratec, ne-am decis să facem o listă cu cele mai catchy melodii alternative românești.* (maximumrock.ro, https://bit.ly/3hUwTuD). – Pr. /c'eʧi/. (AMB)

cat eye s.n.invar. ●●● (Modă) Model de ochelari de soare cu o formă alungită a colțurilor lentilelor. *Ochelarii de soare de tip cat eye au rămas la modă de-a lungul anilor, fiind un model extrem de îndrăgit de către femei.* (m.ziare.com, https://bit.ly/3iXuMcZ). *Încearcă să înlocuiești ochelarii aviator cu o pereche de cat-eye retro, care nu numai că sunt pe val în acest sezon, dar îți vor și pune în evidență trăsăturile feței.* (unica.ro, https://bit.ly/3vK7aeA). – Pr. /c'etaj/.Var. cat-eye. (ȘO)

căpșunată s.f. ●●○ (Culin.) Băutură aromată preparată din căpșuni, zahăr și alcool; lichior de căpșuni. *Pentru iubitorii aperitivelor pe bază de alcool, merită preparată în casă rețeta de căpșunată, sau lichior de căpșuni.* (a1.ro, https://bit.ly/30xU2xq). *Căpșunata Bran este un lichior dulce-aromat, obținut din fructe coapte, culese cu grijă de pe plaiurile nordice ale Transilvaniei.* (distileriilebran.ro/product/capsunata/). *De la afinatele, căpșunatele, porumbatele lui... cu care ademenea pe toată lumea, dar cel mai bun exemplu ni-l dădea el.* (amfostacolo.ro, https://bit.ly/37q1ThD). – Pl. căpșunate. (TT)

Centella asiatica s.f. ●●● (Cosm., nutr.) Plantă erbacee, perenă, din familia Apiaceae originară din zonele subtropicale și tropicale ale Asiei de sud-est, folosită ca plantă medicinală sau ca ingredient în produse cosmetice. *Beneficiile utilizării plantei Centella asiatica sunt extensive, astfel încât aceasta se integrează într-o multitudine de produse: demachiante, tonere, seruri și creme. Centella poate fi folosită indiferent de momentul zilei și de etapa din rutina de îngrijire. Este de reținut că produsele care conțin Centella au adesea nuanțe de verde care ajută la contracararea roșeții tenului inflamat.* (comenzi.farmaciatei.ro, https://bit.ly/3z8msNZ). *Iată câteva proprietăți terapeutice ale centellei asiatica.* (bzi.ro, https://bit.ly/3vipZbr). – Pr. /sen'tela asi'atica/. Var. Centella, centella asiatica. (IL)

ceramidă s.f. ●●● (Cosm.; mai ales la pl.) Lipidă folosită în produse cosmetice pentru a conferi pielii un aspect mai tânăr. *Produsul are la bază ceramide, substanţe care împreună cu colesterolul şi acizii graşi formează bariera lipidică a pielii. Când stratul de suprafață al pielii este deteriorat, ceramidele completează golurile rezultate, reduc permeabilitatea tenului, pierderea apei și îmbunătățesc elasticitatea lui.* (makeup.ro, https://bit.ly/3jtJUfZ). *Pentru hidratare, ceramidele acționează cel mai bine când sunt aplicate imediat după duș. Astfel blochează apa în țesuturi. Medicul Debra Jaliman recomandă să folosești produse cu ceramide și seara, înainte de culcare, dar și dimineața.* (Blog, https://bit.ly/30PbRXl). *Ser de hidratare pe bază de ceramidă* (vivantis.ro, https://bit.ly/2WMqLMu). – Pl. ceramide. (IL)

Certificat digital UE privind COVID s.n. ●●● (Med., soc.) v. **certificat verde COVID**. (AMB)

certificat verde s.n. ●●● **1.** (Med., soc.) v. **certificat verde COVID**. **2.** (Energ.) Titlu acordat de stat unui producător de energie electrică pentru fiecare 1 MWh produs din surse regenerabile (hidraulică, eoliană, solară, geotermală etc.), care poate fi tranzacționat și a cărui valoare se reflectă în factura consumatorului final. *Conform definiţiei legale, Certificatul Verde este un document ce atestă producerea din surse regenerabile de energie a unei cantităţi de energie electrică. Practic, certificatele verzi sunt active necorporale acordate de autorităţile statului beneficiarilor*. (juridice.ro, https://bit.ly/3fyKW9K). *În prezent, fiecare MWh de energie verde produs din surse regenerabile este recompensat cu un număr de certificate verzi. Aceste certificate verzi sunt cumpărate de furnizorii de energie electrică, companiile de profil fiind obligate să aibă o anumită cotă de energie regenerabilă în coșul de energie electrică livrată consumatorilor.* (ziaruldeiasi.ro, https://bit.ly/33FIVWE). – Pl. certificate verzi. (AMB)

certificat verde COVID s.n. ●●● (Med., soc.) Act eliberat de o autoritate medicală guvernamentală care atestă că posesorul lui a făcut un anumit număr de doze de vaccin, că a trecut prin boala COVID-19 sau că deține rezultatul negativ al unui test PCR de SARS-CoV-2. Acest act reprezintă un mijloc prin care un stat poate încerca să împiedice răspândirea noului coronavirus. *De la începutul acestei*

săptămâni, în localitățile din România unde incidența cazurilor de COVID-19 a depășit 3 la mie, mai poți avea acces în restaurante, baruri, spectacole, la piscină sau evenimente private – precum petreceri, nunți și botezuri – doar cu certificatul verde COVID, care atestă vaccinarea, testarea sau trecerea prin boală. (hotnews.ro, https://bit.ly/3KgJFlP). *Certificatul digital UE privind COVID nu este un document obligatoriu, dar este acceptat, la nivel european, ca dovadă autorizată pentru a atesta calitatea de persoană vaccinată, testată negativ sau recuperată după infecția cu COVID-19.* (vaccinare-covid.gov.ro, https://bit.ly/3GDI73g). *Certificatul digital UE privind COVID este emis de Ministerul Sănătății și pus la dispoziție prin sistemul informatic dezvoltat de Serviciul de Telecomunicații Speciale. Certificatul verde conține un cod QR, date esențiale de identificare (nume, prenume și data nașterii) și date medicale privind vaccinarea sau recuperarea după COVID-19.* (dcnews.ro, https://bit.ly/3FASbbX). *„Vă recomand cu încredere să vă vaccinaţi. Chiar dacă nu elimină riscul de îmbolnăvire, cu siguranţă vă fereşte de o formă mai gravă a bolii. Solicit coaliţiei de guvernare să renunţe complet la ideea certificatului verde. Indiferent dacă sunteţi sau nu vaccinaţi, respectaţi în continuare măsurile de protecţie sanitară”, mai spune fostul preşedinte al PNL.* (bursa.ro, https://bit.ly/3A8gFrP). *UE: Franţa şi Polonia „anchetează” asupra generării unor certificate verzi COVID frauduloase*. (agerpres.ro, https://bit.ly/3rmC10N). – Pl. certificate verzi COVID.Var. Certificat digital UE privind COVID, certificat verde. (AMB)

chakchouka s.f. ●○○ v. **shakshuka** – Pr. /ʃakʃʊka/. (IL)

chalet s.n. ●●● (Turism) Cabană situată într-o zonă montană, care oferă turiștilor condiții de cazare foarte bune. *Ce-ţi va atrage atenţia, de prima dată cum vezi cabana, este stilul în care este construită: tipic scandinav, din lemn şi cu geamuri generoase, care te vor lăsa să admiri în voie toată zona de poveste. Noi ne-am îndrăgostit de acest chalet superb.* (adevarul.ro, https://bit.ly/3mnCNtd). *Până de curând se găseau doar în Alpi, dar, în ultima vreme au apărut și în țara noastră. De la un an la altul sunt tot mai multe chalet-uri care oferă atât luxul hotelului de cinci stele, cât și izolarea cabanei de munte.* (stirileprotv.ro, https://bit.ly/3pLUnsX). – Pl. chalet-uri. Pr. /ʃal'e/. (ȘO)

challenging adj.invar. ●●● (Frecv. la superlativ) Solicitant. *Fiind o singură locație, e destul de dificil să ții acolo atenția, acțiunea... combinațiile de personaje. Iar la nivel de decupaj, de regie, e foarte challenging.* (digi24.ro, https://bit.ly/3aPocQH). *Trebuie să vii mereu cu ceva și mai nou, mai bun. Asta mi s-a părut cel mai challenging.* (hotnews.ro, https://bit.ly/3G0SEWf). *Yoga este o practică foarte challenging, care ne va pune față în față cu noi, exact așa cum suntem noi.* (Blog, https://bit.ly/3lWwtIK). – Pr. /tʃ'alendʒing/. (ȘO)

charger s.n. ●●○ (Electr.) Încărcător. *Eu vreau să cumpăr un charger de tabletă Samsung original, ca să nu am probleme. Unul universal nu știu dacă este o alegere tocmai bună, cel mai mult îmi doresc un încărcător care să fie original.*

(Blog, https://bit.ly/31UzZsT). *După exemplul marilor aeroporturi internaţionale din lume, şi Bucureştiul oferă acum posibilitatea celor aflaţi în tranzit să-şi încarce, în mod gratuit, telefonul, tableta sau laptopul. Realizată în parteneriat cu Vetter, staţia de încărcare oferă acces la mai multe chargere şi timpi scurţi de încărcare.* (adevărul.ro, https://bit.ly/2TBYwOD). – Pl. chargere. Pr. /ʧ'ardʒər/. (IL)

chatbot s.m./s.n. ●●● (Inform.) Program de conversație care generează răspunsuri imitând interacțiunea umană și care poate fi folosit în diverse scopuri: ca serviciu de relații cu clienții (în magazine online sau pe social media) sau, în mod ascuns, în acțiuni de tip phishing (pentru a fura date) etc. *Consumatorii au înțeles că e vorba de un chatbot de promoție și faptul că înscrierea a durat nu mai mult de un minut a fost primit cu entuziasm.* (iqads.ro, https://bit.ly/31Y4Za4). *Facebook Messenger a introdus deja astfel de chatboți – spre exemplu, unul prin care poți comanda un Uber sau unul al companiei aeriene KLM care îți dă informații despre zboruri și te ajută să faci rezervări.* (startupcafe.ro, https://bit.ly/2uGj1B9). *Tot ce trebuie să ştii despre chatbot-uri în comerţul electronic* (chatbotmarketing.ro, https://bit.ly/37yhc6D). – Pl. chatboți, chatbot-uri. Pr. /ʧ'atbot/. (IL)

chatuială s.f. ●●● (Inform.; fam.) Discuție, schimb de mesaje prin programe de comunicare scrisă instantanee, într-o rețea digitală; chat. *Ajungem acasă, ne trântim pe canapea, desfacem o bere şi ne băgăm la un joc pe calculator / un film porno / o chatuială cu te miri cine.* (tabu.ro, https://bit.ly/3iN1e0S). *Am o prietenă, mamă a trei copilaşi adorabili. Şi povesteşte ea următoarea situaţie: i se face poftă de ceva mâncare home cooked, simplă de preparat, pentru cină. Dă o strigare şi întreabă pe toată lumea: Cine mai vrea?? Odoarele preţioase ale familiei, cu nasul în telefoane, jocuri, chatuială îi răspund, evident, cu un NIMENI sictirit.* (Blog, https://bit.ly/3bXUgAR). *Am vreo 3 săptămâni de când tot dau clic pe „chat" şi aterizez pe „forum". Cine mă ajută? că vreau şi eu la chatuieli.* (Forum, https://bit.ly/3d2uY4F). – Pl. chatuieli. Pr. /ʧatuj'alə/, /ʧetuj'alə/. (IL)

cheat day s.n. ●●● (Nutr.) O zi din cursul săptămânii în care persoanele aflate la dietă aleg să nu țină cont de restricțiile alimentare. *Cam așa e definită cheat day – o zi pe săptămână (de obicei, în weekend), în care până și cei mai fixiști fitness-iști își fac de cap pe plan culinar, mâncând orice și oricât poftesc.* (Blog, https://bit.ly/3oJM91W). *Aoleu, să îmi vină și mie cheat day-ul (mâine), că deja am pus ochii pe toate înghețatele de la Betty Ice, un nou Top Gun, ceva de la Napoca poate...* (Forum, https://bit.ly/2TcqAvj). *Zilele în care poți mânca orice îți dorești, numite și Cheat Days, sunt un lucru obișnuit pentru mulți care țin diete stricte.* (stirileprotv.ro, https://bit.ly/3hFoPRm). *Ce mănâncă cei mai mari sportivi ai planetei când fac cheat day-uri. Pizza e mereu în capul listei pentru Roger Federer* (alephnews.ro, https://bit.ly/3wnVKhw). – Pl. cheat day-uri, cheat days. Pr. /ʧ'itdej/.Var. Cheat Day. (ȘO)

cheat meal s.n. ●●● (Nutr.) Abatere de la un plan nutrițional restrictiv prin consumarea la o masă a produselor alimentare preferate. *Uneori este foarte dificil*

să respectați o dietă strictă, iar perspectiva că, de exemplu, duminica puteți profita de un cheat meal, poate fi o motivație excelentă. (Blog, https://bit.ly/3bKnncC). *Atunci când „evadează" din dieta obișnuită, The Rock își face niște cheat meal-uri epice.* (debarbati.ro, https://bit.ly/3f87D58). *Dacă produsele pe care le consumați la cheat meals sunt greu de digerat, porniți din nou alimentația sănătoasă cu mese mai mici, care au o mulțime de legume.* (Blog, https://bit.ly/3hWQc9R). – Pl. cheat meal-uri, cheat meals. Pr. /ʧ'itmil/. (ȘO)

cheese bar s.n. ●●○ (Horeca) Sortimente variate de brânză amenajate ca într-un bar sau alt tip de decor festiv, la o petrecere sau un eveniment privat (nuntă, botez etc.). *Cheese barul este acel colț gustos de la petrecerea ta, pe care toată lumea o să îl viziteze pentru a servi specialități de brânzeturi delicioase și sănătoase.* (Blog, https://bit.ly/3gR8uIp). *Candy barurile și cheese barurile noastre sunt customizate în funcție de tema evenimentului, adaptând designul, culorile și elementele decorative pentru a deveni punctul de atracție al evenimentului la care invitații vor reveni de mai multe ori.* (FB, https://bit.ly/3x2yx5i). – Pl. cheese baruri. Pr. /ʧ'izbar/. (ȘO)

chef s.m. ●●● (Culin.) Bucătar, în special șeful unei bucătării cu echipă mare. *Chef Marian Popovici a gătit 450 de porţii de preparate tradiţionale. Din meniu nu lipsesc ouăle roşii, cozonacul, ciorba de miel şi pasca.* (mediafax.ro, https://bit.ly/2ETV5zd). *Concurenții sunt aleși de trei chefi renumiți (Cătălin Scărlătescu, Florin Dumitrescu și Sorin Bontea) în urma unui casting în care participanții se prezintă în fața juriului cu un preparat gătit de ei. Concurentul merge mai departe dacă primește cel puțin două cuțite din partea chefilor.* (libertatea.ro/subiect/chefi-la-cutite). – Pl. chefi. Pr. /ʃef/. (AMB)

chelsea s.f.invar. ●●○ (Modă) (Frecv. în sintagma) *ghete chelsea* = Model de ghete ce depășesc puțin glezna, fără șiret, cu două porțiuni elastice situate pe părțile laterale. *Ghetele chelsea sunt emblematice pentru stilul urban şi smart office.* (aradon.ro, http://bit.ly/2ZtXGXi). *Asortează o pereche de ghete chelsea cu blugi skinny, un tricou grafic și o geacă de piele, și vei obține un look lejer, potrivit atât pentru o ieșire cu prietenii, cât și pentru o plimbare prin parc.* (aboutyou.ro, https://bit.ly/3pyiidn). *Ghetele chelsea sunt și ele o opțiune, deoarece prezintă un elastic în zona gleznelor, ceea ce le face comode și foarte ușor de încălțat.* (stirilekanald.ro, https://bit.ly/3ayLaMB). – Pr. /ʧ'elsi/. (ȘO)

chicken nuggets s.n.pl. ●●● v. **nugget**. – Pr. /ʧ'ikən n'aɟet/. (ȘO)

chidaoba s.f. ●○○ (Sport) Stil tradițional georgian de lupte, care adaugă mișcărilor de luptă muzică și dans și care a intrat în patrimoniul cultural UNESCO. *Georgia: Chidaoba, un stil de lupte tradiţionale – Chidaoba, un stil ancestral de lupte tradiţionale care combină elemente de luptă, muzică, dans şi port tradiţional.* (stiripesurse.ro, https://bit.ly/36exSoC). *Chidaoba foloseşte în jur de 200 de prize şi contra-prize diferite şi asocierea lor permite stimularea creativităţii luptătorilor,*

a apreciat UNESCO. Chidaoba este un sport foarte popular în Georgia, cu origini în Evul Mediu, fiind practicat de o mare parte a populației. Pe lângă lupta în sine, chidaoba este însoțit de muzică și dans și se practică în aer liber, în mijlocul publicului. (ziaruldesport.ro, https://bit.ly/3KCABXZ). – Var. Chidaoba. (AMB)

chinezăr<u>i</u>sm s.n. ●●● (Fam., frecv. la pl.) Obiect fabricat în China; (p.restr., peior.) obiect de proastă calitate; chinezărie; chinezism. *Te sfătuiesc să nu-ți iei vreun chinezărism gen Linhai, nu vreau să-i jignesc pe posesorii de atv cu acest brand, dar m-am gândit că dacă tot ai 6-7000 eur... de ce să nu-i bagi în ceva ca lumea?!* (Forum, https://bit.ly/32ZczGy). *Asistăm, oare, astăzi la dispariția meșteșugurilor tradiționale? Obiectele tradiționale sunt înlocuite cu chinezărisme, kitsch-uri sau cu cele de duzină, fabricate industrial?* (Blog, https://bit.ly/3qbeFf1). *Din păcate, românii au mușcat momeala și au început să cumpere aceste chinezărisme, majoritatea imitații ale mărcilor prestigioase pe care le reprezentăm noi.* (ziaruldemures.ro, https://bit.ly/33lN7KT). – Pl. chinezărisme. (ȘO)

chino s.m. ●●● (Modă) (Frecv. în sintagma) *pantaloni chino* = Model de pantaloni din țesătură de bumbac, concepuți pentru a fi purtați la ținute informale sau de birou. *Pantalonii chino sau chinos seamănă foarte mult cu pantalonii în stil army, singura diferență fiind aceea că primii menționați nu au pense.* (ziare.com, http://bit.ly/3au3oP4). *O poți asorta fie cu o pereche de pantaloni chino și o maletă, pentru un look artsy, fie cu o rochiță vaporoasă de vară.* (stiridesibiu.ro/?p=120424). *Dacă ai putea avea doar o singură pereche de pantaloni, chino ar fi alegerea perfectă.* (aboutyou.ro, https://bit.ly/3EwZ51Y). – Pr. /ʧ'ino/.Var. chinos. (ȘO)

chintoa<u>s</u>ă adj.f.sg. ●●○ (Med.) (În sintagma) *tuse chintoasă* = tuse în accese grupate, cu expiraţii puternice, scurte şi inspiraţie forţată. *Tusea devine frecventă, spastică, conducând la accese caracteristice: bolnavul tuşeşte sacadat, de 10 până la 20 de ori, din ce în ce mai repede, respirația oprindu-se în timpul expirației, urmată fiind de inspirație accelerată, profundă, șuierătoare. Acesta este un acces de tuse chintoasă.* (gorjeanul.ro, https://bit.ly/3jJizWE). *Forme particulare de tuse după intensitate: […] tuse chintoasă – este o tuse paroxistică, în accese de expiraţii scurte întrerupte de inspiruri profunde; apare tipic în tusea convulsivă; uneori poate fi urmată de vărsături la sfârşitul accesului (tuse emetizantă)* (bendo.ro/tipuri-si-cauze-de-tuse/). (AMB)

chioș<u></u>căreal<u></u>ă s.f. ●○○ (Fam., depr.) Aglomerare de chioșcuri. *Trafic complicat, mașini peste tot și chioșcăreală cu suveniruri și articole de plajă.* (Blog, https://bit.ly/3dwl4Zl). *Dacă scoate chioșcăreala și gărăjeala din oraș, Primarul Stan merită votat încă o dată.* (impact-est.ro, https://bit.ly/2W6E0b1). (IL)

chițăi<u>a</u>lă s.f. ●●○ (Fam., fig., utilizat cu referire la persoane) **1.** Sunet ascuțit neinteligibil (asemănător celor specifice șoarecilor); chițăit; văicăreală. *Exagerat de mulți rockeri au fost mințiți că au o voce bună, când colo e o chițăială*

enervantă. (academiacațavencu.info, https://bit.ly/2YlAlHI). *Vicepremierul adaugă faptul că PNL își dorește acum alegeri anticipate. „În rest, sunt chițăieli pe la ușă", a catalogat aceasta acuzațiile USR.* (guvernare.net, https://bit.ly/2YeZ6W0). **2.** Râs sau glas jucăuș de copil. *Chițială în casă de fericire, ne punem alarmele să sune sâmbătă la ora 7 dis-de-dimineață și gata suntem.* (Blog, https://bit.ly/2KJQDSO). *Aventuri behăite, lătrate, mormăite pe ecran. În sală, un cor de chicoteli, chițăieli și hihieli – gâgâlicile (4 – 10 ani) se distrează suprem. Nu mai zic de mine și alți adulți...* (timesnewroman.ro, https://bit.ly/3aNiexc). – Pl. chițăieli. (IL)

chițibușăreală s.f. ●●○ (Fam.) Faptul de a da importanță detaliilor neimportante sau de a căuta nod în papură. *Da, sigur, pare o chițibușăreală măruntă, dar nu e. Niște procurori de pixul cărora depind, uneori, viețile și carierele unor oameni sunt atât de incompetenți încât greșesc în acte oficiale cu diferențe de un an.* (cațavencii.ro, https://bit.ly/2TpPV25). *Ambii consilieri locali și vocali ai Partidului Național Liberal, care își mâzgăleau zidul feibucist cu întrebări retorice și îndemnuri insistente la demisie, s-au rezumat la întrebări legate de presupusa delegație a primarului, cine a suportat cheltuielile aferente sau alte chițibușăreli legate de cheltuielile făcute de Primărie cu pârtia de pe Cocoș.* (stiridebisrita.ro, https://bit.ly/2ypumr4). *Foștii concesionari ai celor mai mari suprafețe ale căror contracte au expirat (Agrodelta Sireasa, Anglorom și Deltarom) încearcă prin diverse tertipuri să împiedice scoaterea la licitație a terenurilor, invocând clauze contractuale sau diverse chițibușăreli avocățești.* (obiectivultulcea.ro, https://bit.ly/3e37gFM). – Pl. chițibușăreli. (IL)

choker s.n. ●●● (Modă) Colier strâns la baza gâtului. *Un choker clasic va fi foarte bine pus în valoare atunci când porți un top sau o rochie cu umerii goi.* (eva.ro, https://bit.ly/3ovTGjC). *Iar chokerele, revenind în modă după mai bine de 20 de ani, dau întregului outfit un aer vintage extrem de atrăgător și simplu de asortat.* (fitted.ro, https://bit.ly/36NWjXM). – Pl. chokere. Pr. /ʧ'okər/. (ȘO)

chopper* s.n. ●●● (Culin.) Tocător electric folosit în bucătărie. *Mini-tocătoarele electrice (mini choppere) sunt o apariție mai recentă pe piața electrocasnicelor, dar pot fi deosebit de utile în bucătărie.* (ghidelectrocasnice.ro, https://bit.ly/2UEq9Yv). *Scurgi într-o strecurătoare ficatul fiert și după ce se răcește îl pui în chopper și îl faci pastă, adăugând untul moale la temperatura camerei, o linguriță de muștar și un vârf de linguriță de nucșoară.* (Blog, https://bit.ly/2UFrIW4). – Pl. choppere. Pr. /ʧ'opər/. (IL)

chorizo s.m.invar./s.n. ●●● (Culin.) Cârnat sau salam picant din carne de porc, specific bucătăriei spaniole și sud-americane. *Chorizo mexican se face din carne de porc proaspătă, în timp ce versiunea spaniolă folosește carne afumată.* (petitchef.ro, https://bit.ly/2VaLJ6I). *Am călit un căței de usturoi în ulei de măsline, am adăugat feliile de chorizo, câteva ciuperci tăiate în bucăți ceva mai mari, și am stins cu vin alb de gătit […]* (pressone.ro, https://bit.ly/3nYFLlN). *Ce*

mi-au văzut ochii aici nici nu mai am puterea să vă povestesc. Hamoane' (adică Jamon dragă) care de care mai apetisante, chorizo-uri d'alea adevărate și alte salamuri la fel de iberice […] (Blog, https://bit.ly/3suZaNd). *Când serviți supa adaugați în fiecare bol chiveș și câțiva chorizo crocanți.* (Blog, http://bit.ly/3pXH8S5). – N.pl. chorizo-uri. Pr. /ʧor'izo/. (ȘO)

cianobacterie s.f. ●●● (Biol.) Clasă de organisme monocelulare microscopice de culoare albastră-verde care se găsesc în toate tipurile de apă, care se hrănesc prin fotosinteză și care sunt considerate a fi responsabile de apariția oxigenului pe Pământ; algă albastră-verde. *Cianobacteriile sunt organisme microscopice care trăiesc în apă și uneori pot fi regăsite și în sol. Nu toate produc toxine, dar oamenii de știință spun că ele se înmulțesc din ce în ce mai repede pe măsură ce temperaturile cresc, ca urmare a schimbărilor climatice, scrie Reuters.* (observatornews.ro, https://bit.ly/3oQik0a). *„Ceea ce facem noi este, de fapt, o cercetare fundamentală, ce are ca scop investigarea relației dintre fotosinteză şi producția de hidrogen. Folosim pentru asta cianobacteriile, despre care ştim că alocă o parte din energia solară pentru producția de hidrogen. Urmărim, practic, la nivel molecular, mecanismele prin care aceste cianobacterii fixează energia solară sub formă de hidrogen", explică demersul Cosmin Sicora, directorul centrului şi coordonatorul acestui proiect.* (adevarul.ro, https://bit.ly/3FqZFyq). *Spirulina este o specie din algele albastre-verzi, care sunt cianobacterii; sunt singurele alge care fac parte din regnul Monera. Sunt totodată primele forme de viață de pe Pământ. Cianobacteriile ajută la formarea oxigenului, ca și algele, dar în cazul nostru, spirulina este și o sursă de minerale, proteine și vitamine cu efecte anticancerigene, antidepresive, antibacteriene, antivirale etc., fapt ce o recomandă în multe boli.* (destepti.ro, https://bit.ly/3cKHGXH). – Pl. cianobacterii. (AMB)

ciclanic adj. ●○○ (Chim.) Care ține de o hidrocarbură ciclică saturată, din componența petrolului (numită ciclan). *Furnizorii de „acizi monocarboxilici, ciclanici, ciclenici sau aciclici cicloterpenici nesaturați și derivați ai acestora" se încadrează în categoria CPSA 201433 corespunzătoare domeniului de activitate „Fabricarea altor produse chimice organice, de bază" având codul CAEN 2014.* (listafirme.ro, https://bit.ly/2DtR83y). *Lista produselor excluse din domeniul de aplicare al prezentului protocol […] Hidrocarburi: – aciclice; – ciclanice și ciclenice, cu excepția azulenelor; – benzen, toluen, xileni destinate utilizării drept carburanți sau combustibili* (eur-lex.europa.eu, https://bit.ly/2Z3g3SY). – F.sg. ^ciclanică, m.pl. ciclanici, f.pl. ciclanice. (AMB)

ciclenic adj. ●○○ (Chim.) Care ține de un anumit compus organic ciclic în care atomii de carbon au fost înlocuiți cu atomi de azot (numit ciclen) și care este folosit în special în industria farmaceutică. *29092000 Eteri ciclonici, ciclenici, cicloterpenici și derivații lor halogenați, sulfonați, nitrați sau nitrozați ex.* (cameradeputatilor.ro, https://bit.ly/2DuqhV4). *Coduri PRODROM […] 241462390 Alte cetone ciclanice, ciclenice sau cicloterpenice fără alte funcții oxigenate* (123coduri.ro, https://bit.ly/31Ta98Q). – F.sg. ciclenică, m.pl. ciclenici, f.pl. ciclenice. (AMB)

cigar bar s.n. ●●○ (Horeca) Sortimente variate de țigări și trabucuri amenajate ca într-un bar sau alt tip de decor festiv, la o petrecere sau un eveniment privat (nuntă, botez etc.). *Cigar barurile sunt apreciate de către mire, prieteni și alte persoane de sex masculin de la nuntă și, alături de țigări și trabucuri, cuplurile moderne care vor să își surprindă invitații în mod plăcut oferă o selecție de băuturi spirtoase, cum ar fi whisky, dar și snacks-uri, pentru ca trabucul/țigara să meargă mai bine.* (viitoaremireasa.ro, https://bit.ly/3gJBCBo). *Ideal ar fi ca spațiul să fie semi-acoperit pentu ca, în cazul unor averse de ploaie, cei prezenți la eveniment să profite fără impedimente de ceea ce le pui la dispoziție în cadrul Cigar Bar-ului, pe întreg parcursul evenimentului.* (wedmag.ro, https://bit.ly/3wQjStB). *Un Cigar-Bar răsfaţă papilele gustative, trezeşte fascinaţia şi implicit creează o atmosferă rafinată în care orice invitat se poate simţi bine.* (findglocal.com, https://bit.ly/2TSpsx1). *Fiind un aranjament flexibil, cigar corner-ul se potrivește oricărui fel de petrecere, de la nunți, botezuri și banchete la aniversări și petreceri corporate.* (cigarcorner.ro, https://bit.ly/3xLzpuG). – Pl. cigar baruri. Pr. /sig'arbar/.Var. cigar-bar, Cigar Bar, cigar corner. (ȘO)

cigar corner s.n. ●○○ v. **cigar bar**. – Pr. /sig'ar k'ornər/. (ȘO)

cinchona s.f. ●●○ Arbust originar din America de Sud (Munții Anzi), din genul *Cinchona*, cultivat în special pentru scoarța care conține chinină (și alți alcaloizi); scoarța acestui arbust, uscată și folosită ca ingredient în diverse produse farmaceutice sau alimente. *Kola Tonic este o băutură acidulată ce te surprinde prin gustul echilibrat de nuci de kola și scoarță de cinchona (arborele de chinină).* (kofiti.ro, https://bit.ly/3beGqyf). *Originea cinchonei rămâne învăluită în mister. Istoricii dezbat încă dacă cinchona a fost un medicament indigen sau a fost descoperit de europeni.* (daciaplant.ro, https://bit.ly/3OkkY9X). – Pr. /sintʃ'ona/. (IL)

ciocolat<u>os</u> adj. ●●● (Culin.) Cu multă ciocolată. *Foarte cremos și delicios, decorat cu praline, sticsuri și trandafiri, un tort ciocolatos, special pentru a sărbători persoanele dragi!* (a1.ro, http://bit.ly/39egtJ2). *Organizatorii promit „ciocolată bună de îndulcit și de dăruit, prăjituri ciocolatoase, ciocolată aburindă și multe surprize”.* (bihorstiri.ro, http://bit.ly/3bfINwn). *Apoi, în mijlocul ei, o lingură din compoziția ciocolătoasă. Apoi, în mijlocul celei ciocolătoase, o lingură din compoziția vanilată.* (realitatea.net, http://bit.ly/2OznfkB). – F.sg. ciocolatoasă, m.pl. cicolatoși, f.pl. ciocolatoase.Var. ciocolătos. (TT)

ciolăne<u>a</u>lă s.f. ●●○ (Fam., depr.) Luptă pentru putere (sau bani). *Astfel de lucruri sunt mai cumplite decât seceta sanitară. Pentru că astfel de lucruri vorbesc de pierderea umanității în fața catastrofei, făcută troc pe-un pol, pe-un comision, pe-o ciolăneală de moment.* (capital.ro, https://bit.ly/3ccAjGo). *Cel mai bun argument că această decizie este cea corectă îl reprezintă tocmai isteria cu care o comentează, pe rețelele sociale, propagandiștii de serviciu ai lui Klaus Iohannis și ai USR. Acești oameni, care nu mai știu dacă să ne acuze de ciolăneală sau de*

oportunism politic, știu foarte bine că ambițiile lor sunt amenințate nu de PSD-ul paralizat al doamnei Dăncilă, ci de alianța ALDE-Pro-România. (gandul.info, https://bit.ly/35xoyIb). *Numai ciolăneli, „marcă înregistrată" a dezvoltatorilor care spun că ei nu dau șpagă, dar în realitate există un „mercurial al șpăgilor" pentru aprobări de construcții. Jaf la drumul mare între șpăgari și mituitori în defavoarea locuitorilor*. (comentariu, bzi.ro, https://bit.ly/3HpqIes). – Pl. ciolăneli. (IL)

ciorbar s.m. ●●● (Uneori peior.) Persoană căreia îi place să mănânce (multă) ciorbă; (înv.) ciorbagiu. *„Dom'le, era cam ciorbar, da' în rest era un om bun." Da, nene, sunt un mare ciorbar, beau zeama cu castronu' și lipăi tăițeii cum am văzut eu în filmele cu japonezi și mă mai și mândresc cu asta.* (ciprianmuntele.ro/taitei-de-casa/). *Nu știu de ce, spre deosebire de bărbații adevărați, n-am fost ciorbar niciodată. Poate unde se leorpăia prea mult în jurul meu și orgoliul mi-a dictat să mă insularizez.* (Carte, https://bit.ly/30aO9pL). *Suntem un neam de ciorbari, nu e niciun dubiu. Cei mai mulți dintre noi renunță fără mare părere de rău la friptură sau desert (ca să nu mai zic de salată), dar la ciorbă, nici poveste! M-am întrebat deseori care e cea mai îndrăgită ciorbă românească.* (lauralaurentiu.ro, https://bit.ly/3eN1ZTg). – Pl. ciorbari. (TT)

cireșată s.f. ●●● (Culin.) Băutură aromată preparată din cireșe, zahăr și alcool; lichior de cireșe. *Imediat ce a înflorit cireșul amar am început să visez cu ochii deschiși la dulceață, la rachiu de cireșe amare, la cireșată, la sirop…* (agricooltura.ro, https://bit.ly/2YuGu2O). *După ce fructele au lăsat zeamă, iar zahărul s-a topit, în damigeană se toarnă alcool alimentar, iar după două săptămâni cireşata poate fi consumată.* (rri.ro, https://bit.ly/3hhTi5i). *Stăteam acolo și beam vodci rusești adevărate, cireșate și caisate, secărici și rachiuri de drojdie sau de vin…* (Carte, https://bit.ly/2Ak8A9c). – Pl. cireșate. (TT)

ciripitură s.f. ●●○ Sunet specific, repetat, scos de păsărele; ciripit; ciripeală. *Uneori, peruşii emit o serie de sunete rapide, pe un ton potolit, ca şi cum ar pălăvrăgi… de obicei, acest gen de ciripitură spune despre ei că sunt liniştiţi şi mulţumiţi şi vor doar să le spună celor din jur că este totul în regulă.* (Blog, https://bit.ly/3vxbmz6). *La noi nu e „goldfinch", ci sticlete și i se potrivește la fel de bine: uneori, ciripiturile pe care le scot sticleții seamănă cu clinchetul sticlelor ciocnite.* (prieteniirosieimontane.ro, https://bit.ly/3i4FuOe). *Vă invităm să parcurgeți materiale scrise despre ele, desenele tactile, precum și materiale audio în care am surprins ciripiturile (că de aici vine şi titlul), adică toate tipurile de semnale pe care păsările şi le transmit: de la cântece de împerechere, până la ciripiturile cu care-şi cheamă puii sau cu care se avertizează de pericole.* (idea-isa.ro/course/ciripituri-in-natura/). – Pl. ciripituri. (TT)

citadinitate s.f. ●○○ Faptul / Însușirea de a fi citadin; ceea ce este propriu vieții de la oraș. *O carte în care citadinitatea maladivă, repartizând vieți, experiențe, sentimente în sertarele de beton ale blocurilor comuniste, lasă să se*

întrevadă o desfăşurare a unui univers aparent minor, domestic, aşa cum creiona (anticipativ) Geo Dumitrescu în 1979, fără a rămâne unul intimist, cum ne avertiza ulterior Mircea Iorgulescu în 1982. (poezie.ro, https://bit.ly/3wd1oDL). *La fel ca dumneavoastră, sunt cetățean al acestui oraș și noi, sibienii, suntem purtătorii unui mesaj de citadinitate, de concitadinitate, de vivacitate, de convivialitate, de libertate.* (tribuna.ro, https://bit.ly/3cC4F7H). (DLT)

citokină s.f. ●●● (Med.; frecv. în sintagma *furtună de citokine*) Moleculă proteică secretată de sistemul imunitar cu rol în comunicarea dintre celule și în gestionarea inflamațiilor și a răspunsului imunitar. *O citokină este o moleculă de semnalizare pe care organismul o poate elibera pentru a activa inflamația, în încercarea de a inhiba și elimina un virus. Într-o furtună de citokine, sistemul imunitar inundă corpul cu astfel de molecule.* (easistent.ro/?p=5818). *„Acest studiu oferă dovezi directe că existența vitaminei D poate reduce complicațiile, inclusiv furtuna de citokine (eliberarea prea multor proteine în sânge prea repede) și, în cele din urmă, moartea cauzată de COVID-19", a declarat medicul Holick.* (stirileprotv.ro, http://bit.ly/3vwjT5J). – Pl. citokine. (AMB)

citokinic adj. ●●● (Med.) Care ține de moleculele proteice eliberate de sistemul imunitar (numite citokine) în vederea reglării inflamațiilor și a răspunsului imunitar. *Aceştia vor dezvolta furtuna citokinică de care se vorbeşte, rapid şi intens şi vor muri (dacă nu sunt trataţi după un protocol special) în timp foarte scurt de la momentul contagiunii şi încă şi mai scurt (sub 24 de ore) de la momentul primelor simptome (altele decât cele de tip gripal).* (evz.ro, http://bit.ly/3trO9Nq). *Șocul citokinic, un pericol major în cazurile de pneumonie cauzate de coronavirus* (fanatik.ro, http://bit.ly/3rV5DRJ). *Oamenii de ştiinţă au sugerat că proteinele ce se aseamănă cu receptorii citokinici ar putea ajuta la terminarea „furtunii de citokine".* (romedic.ro, http://bit.ly/2Nuhrvy). – F.sg. citokinică, m.pl. citokinici, f.pl. citokinice. (AMB)

city manager s.m. ●●● (Admin.) Specialist cu funcția executivă cea mai înaltă dintr-o primărie care se ocupă cu tot ce înseamnă administrarea practică a unui oraș. *City managerul ar trebui să fie de fapt administratorul oraşului şi, probabil, cea mai înaltă şi profesionalizată funcţie din administraţia publică locală.* (transilvaniareporter.ro, https://bit.ly/3bmyTtr). *City-managerul, pe românește administratorul de primărie, a fost conceptul care i-a dezvățat pe americani să creadă că oricine se pricepe la administrație publică. În Statele Unite, acest administrator este o persoană care se pricepe la toate, care are cunoştinţe vaste şi foarte temeinice şi care este angajat pe baza unui contract de muncă. Dacă este un bun administrator, este onest şi gestionează bine fondurile, i se prelungeşte contractul. Dacă nu, nu.* (capital.ro, https://bit.ly/3lWWaHg). – Pl. city manageri. Pr. /s'iti m'anadʒer/.Var. city-manager. (AMB)

claim s.n. ●●● **1.** (Jur.; mai ales la pl.) Revendicare în justiție sau litigiu comercial privind despăgubiri. *România înregistrează claim-uri de aproape un*

miliard de euro, iar toate cele de peste un milion de euro le trimit la DNA, pentru a ne lămuri de ce statul român plăteşte sute de milioane de euro pentru obiective finalizate şi nerecepţionate, a declarat, miercuri, ministrul propus al Transporturilor, Infrastructurii şi Comunicaţiilor, Lucian Bode. (economica.net, https://bit.ly/37UzzGw). *Compania italiană Astaldi, autoare a unor claim-uri de sute de milioane de euro la stat, are de achitat facturi cu sume importante către subcontractorii săi, în contul lucrărilor efectuate de aceştia. Partenerii de afaceri ai Astaldi ameninţă cu oprirea lucrărilor dacă nu sunt plătiţi.* (clubferoviar.ro, https://bit.ly/3jIOLJb). **2.** (Market.) Afirmație (declarație oficială) a unui brand (sau a unei companii) în legătură cu un anumit produs sau serviciu; angajament. *Părul cu vârfuri despicate este și inestetic și greu de administrat (se rupe mai ușor, se piaptănă greu) așa că aici intervin produse cu claim-uri din ce în ce mai atrăgătoare.* (Blog, https://bit.ly/3oEBlS2). *Claimurile „0% alcool" sau „fără alcool" de pe produsele cosmetice se referă la lipsa alcoolului etilic din compoziția lor. Toți producătorii de produse cosmetice au ales să folosească în aceste claimuri denumirea INCI (INCI= International Nomenclature of Cosmetic Ingredients – care conține numele internațional folosit pentru toți ingredienții cosmetici.* (farmec.ro, https://bit.ly/37SyxLl). *Citroen nu s-a poziționat niciodată ca marcă premium de la francezi, din câte știu Peugeot are acest claim.* (Blog, https://bit.ly/34G1vfl). – Pl. claimuri, claim-uri. Pr. /klejm/. (IL)

clasă* s.f. ●●● Curs, lecție. *Legs & Abs este o clasă de aerobic ce combină exerciții pentru două mari grupe musculare, picioarele și abdomenul, ce urmăresc întărirea și definirea mușchilor abdominali și fesieri, tonifierea picioarelor și pierderea în greutate.* (stejariicountryclub.ro, https://bit.ly/2YqhOwG). *Un weekend pe lună la cursuri. Clasele au loc într-o sesiune de câte trei zile care are loc un weekend pe lună (vineri, sâmbătă și duminică).* (biziday.ro, https://bit.ly/3AiLfh5). – Pl. clase. (IL)

classy adj.invar. ●●● Elegant, rafinat. *Accesorizate cu atenție, rochiile sau topurile negre sunt în continuare primele opțiuni pentru un look classy.* (Blog, https://bit.ly/3pjP2Za). *Părul lung tocit şi nevopsit la rădăcină nu ne duce cu gândul la o persoană classy.* (republica.ro, https://bit.ly/3ySpTb6). *Steaua cea mai strălucitoare a zodiacului, Leul, iubește să meargă în oraș la un restaurant sau într-un club classy.* (elle.ro, https://bit.ly/30Te3Rz). – Pr. /kl'asi/. (ȘO)

clawback s.n. ●●○ (Fin.) Metodă de recuperare a banilor plătiți de un guvern, bancă, companie etc. pentru a evita o situație financiară dezastruoasă; (în sintagma) *taxa (de) clawback* = taxă impusă de stat producătorilor de medicamente pentru a recupera din cheltuielile care depășesc bugetul aferent asigurărilor de sănătate prin plata medicamentelor compensate. *„Clawback" este un sistem prin intermediul căruia toţi producătorii de medicamente, care desfac produse pe piaţa românească, vor contribui la finanţarea sistemului public de Sănătate din veniturile realizate în urma vânzării produselor.* (legestart.ro, https://bit.ly/3bAtgrL). *Cred că săptămâna trecută am finalizat actul normativ de prelungire a ordonanţei*

care scuteşte clawback-ul la imunoglobulină şi la produsele din plasmă şi derivate. (stiri.tvr.ro, https://bit.ly/32SrOgh). – Pr. /kl'obek/. (AMB)

cleanser s.n. ●●● (Cosm.) Produs cosmetic de curățare a tenului. *Sebumul nu determină nivelul de hidratare al pielii, așa că nu sări peste acest pas chiar dacă ai tenul gras. În plus, cele mai bune cleansere pentru acest tip de ten sunt cele care conțin acid salicilic. Acesta exfoliază gentil pielea, reducând șansele apariției coșurilor și astupării porilor, fără să agreseze sau să irite.* (glamour.ro, https://bit.ly/3iVChyI). *O altă regulă de succes a Emiliei Clarke este aceea de a-și da întotdeauna jos machiajul după ce-și termină treaba, asta deoarece pielea ei este foarte sensibilă și nu suportă să o încarce prea mult, o problemă comună pentru foarte multe dintre noi. Folosește cleanser, tonic și-și hidratează pielea de două ori pe zi, în fiecare zi.* (Blog, https://bit.ly/32aL3Tm). – Pl. cleansere. Pr. /kl'enzər/. (IL)

cleanup s.n. ●●● (Mediu) **1.** Curățare; (p.ext.) activitate civică actuală concentrată pe curățarea mediului, de la vecinătatea imediată până la întreaga planetă. *Inspirați de nevoia de a proteja natura și de mișcarea globală de cleanup, ne propunem să accelerăm și în România responsabilitatea ecologică, așa că ne-am gândit să pornim această inițiativă eco-friendly. Ce facem noi e foarte simplu: ridicăm problema gunoiului într-un mod productiv-constructiv.* (editiadedimineata.ro, https://bit.ly/3vZzAEy). *Cleanup de sfârșit de an în zonele de picnic dinspre Şugaş Băi* (weradio.ro, https://bit.ly/3gWcNiv). **2.** (Inform.) Operație de ștergere a fișierelor și datelor nenecesare sau a aplicațiilor inutile sau dăunătoare de pe un dispozitiv informatic. *Faptul este că într-adevăr nu există o modalitate sigură de a curăța lucrurile din dosarul Windows dincolo de ceea ce face Cleanup-ul de discuri.* (ciupacabra.com/70890045). *Cât despre regiştrii, un utilitar de cleanup mai face ordine printre ei, dar câte un reinstall pe curat din când în când face minuni ;-)* (Forum, https://bit.ly/31VVvxO). *ESET, unul dintre liderii mondiali în domeniul securității cibernetice, lansează Chrome Cleanup, un nou scanner și un program de curățare pentru Google Chrome, conceput pentru a ajuta utilizatorii să navigheze pe internet în siguranță și fără întreruperi.* (capital.ro, https://bit.ly/2F05mJN). – Pr. /kl'inap/.Var. Clean Up, Cleanup. (AMB)

clickbait s.n. ●●● (Internet) Titlu de conținut media (articol, înregistrare, videoclip etc.) conceput special pentru a stârni curiozitatea cititorilor și care, prin exagerarea unui anumit aspect, atrage un număr mare de vizitatori pe platformele web care găzduiesc conținutul respectiv. *Într-o lume aflată într-o continuă goană după like-uri, vizualizări și followers, clickbait-ul pare să fie unealta potrivită pentru a atrage un număr cât mai mare de vizitatori pe site-urile care folosesc această tehnică, care poate însemna mai multă publicitate, mai mulți bani și, de ce nu, poate aduce notorietate unui site într-un timp foarte scurt.* (orange.ro, https://oran.ge/3yapcZB). *Cât te costă să fii Youtuber și câți bani am câștigat? NU ESTE CLICKBAIT!* (youtube.com, https://bit.ly/3BQymwA). *Facebook a început de astăzi să elimine clickbait-urile din România* (onlime.ro, https://bit.ly/2USiQQi). – Pl. clickbait-uri. Pr. /kl'ikbajt/. (ȘO)

Click & Collect s.n. ●●● (Market., internet) Serviciu oferit de unele magazine pentru clienții lor, care permite plasarea unei comenzi online și ridicarea personală a acesteia, la o dată și o oră preferată de client, dintr-un punct de ridicare apropiat. *„Dezvoltarea serviciului Click & Collect a fost, de asemenea, o prioritate, astfel încât am crescut numărul de puncte special amenajate în magazine pentru ridicarea produselor comandate online de clienții noștri”, a declarat, în comunicatul citat, Adela Smeu, CEO, Brico Dépôt România.* (wall-street.ro, https://bit.ly/3wLqLNS). *Clienții care nu dețin certificat verde vor putea beneficia de ofertele de deschidere prin serviciul Click & Collect.* (comunicatedepresa.ro, https://bit.ly/3HnbveH). *Hipermarketul a luat în considerare posibilitatea de a introduce gratuitatea pentru serviciul click and collect timp de trei săptămâni.* (timisoarastiri.ro, https://bit.ly/3nd5sBF). – Pr. /klik end kol'ekt/.Var. click & collect, click and collect. (ȘO)

clipboard s.n. ●●○ **1.** (Inform.) Zonă de memorare temporară a datelor când acestea sunt mutate sau copiate dintr-un loc în altul, într-un dispozitiv informatic. *În Windows, dar și în alte sisteme de operare precum Android sau Linux, clipboard-ul este un loc special din memoria PC-ului sau dispozitivului tău, care este folosit ca zonă de stocare temporară pentru orice fel de informații copiezi. După ce copiezi informații în clipboard, poți să le lipești în alt loc, în aceeași aplicație de unde le-ai copiat, sau în altă aplicație, cu condiția ca aceasta să știe să lucreze cu acel tip de date.* (digitalcitizen.ro, https://bit.ly/2QUGEx9). *După ce deschideți clipboardul, acesta stochează conținutul pe care îl copiați sau îl decupați de oriunde. Același lucru se întâmplă atunci când setați clipboardul să stocheze conținut, dar rămâne închis, atâta timp cât aveți un program Office în execuție.* (support.microsoft.com, https://bit.ly/3jQKXG3). **2.** Obiect de papetărie format dintr-o suprafață dreptunghiulară rigidă și o clemă în partea de sus pentru a prinde foi de hârtie (de obicei de format A4), care este folosit în lipsa unei suprafețe de scris adecvate. *Clipboard dur, potrivit pentru a lua notițe atunci când sunteți în mișcare.* (esselte.com, https://bit.ly/3jM1SJX). *Clipboard dur din Polistiren de înaltă calitate, în culori WOW. Ideal pentru păstrarea în siguranță a documentelor.* (lecombirotica.ro, https://bit.ly/32R3L12). – Pl. clipboarduri, clipboard-uri. Pr. /kl'ipbord/. (AMB)

clișeic adj., adv. ●●● (Care este) conform cu un tipar (de exprimare sau de gândire) repetat excesiv în masa de vorbitori, până la banalizare. *Dacă ai menţionat în CV că eşti cel care gândeşte altfel sau cel care deţine soluţii pentru orice problemă, încerci cel mai probabil să-i transmiţi angajatorului tău că eşti creativ, flexibil şi perspicace. Din nefericire, o frază atât de clişeică i-ar putea induce celui în faţa căruia vrei să te prezinţi că lucrurile stau exact invers.* (libertatea.ro, https://bit.ly/3jNDxne). *Există, în special la scriitorii adevăraţi, adică la scriitorii cu adevărat curajoși, care nu se feresc să arunce toţi pionii în luptă, o naturaleţe de a spune lucrurilor mari pe numele lor și de a nu părea trecuţi, creduli, clișeici.* (revistatimpul.ro, https://bit.ly/2QUkTgT). //adv. *Prin ediția a IV-a a Galei de Caritate „Dăruiește din Suflet” suntem din nou alături de copii, pentru că, oricât*

de clișeic ar suna, ei sunt viitorul nostru. (dentistcopii.ro, https://bit.ly/3jNicKs). – F.sg. clișeică, m.pl. clișeici, f.pl. clișeice. (AMB)

clorochină s.f. ●●○ (Farm.) Medicament împotriva malariei care a fost folosit și împotriva coronavirusului SARS-CoV-2, însă cu rezultate controversate. *Clorochina, un medicament antimalarie văzut ca potențial tratament pentru COVID-19, interzis în multe spitale din cauza efectelor secundare severe* (libertatea.ro, https://bit.ly/3qwvYY9). *Un bărbat a murit, iar o femeie este în stare critică după ce s-au tratat cu o substanță numită clorochină. Clorochina a fost promovată de Donald Trump drept tratament pentru coronavirus, în ciuda avertismentelor specialiştilor.* (antena3.ro, https://bit.ly/3tI5y7E). *Nigeria a raportat două cazuri de intoxicaţie cu cloroquina, după ce preşedintele american Donald Trump a lăudat medicamentul anti-malarie folosit în tratarea infecţiei cu noul coronavirus, informează Bloomberg.* (mediafax.ro, https://bit.ly/3nxSEFD). – Var. cloroquina. (AMB)

close-up s.n., adj.invar. ●●● (Foto., cinema.) Prim-plan. *„Peisaj după bătălie / Krajobraz po bitwie" (1970), film din cea de-a doua etapă a carierei, filmat din mână, în culori vii şi cu extrem de multe close-upuri, descrie confuzia emoţională şi psihologică a celor eliberaţi din lagărele naziste imediat după terminarea războiului; […]* (aarc.ro, https://bit.ly/2vl0ryk). *Pentru closeup-uri, este necesar orice teleobiectiv ușor sau chiar un superzoom.* (Blog, https://bit.ly/35g4rML). //adj.invar. *Lentila close-up transformă un obiectiv normal într-unul macro prin simpla modificare a distanței minime de focalizare a obiectivului.* (f64.ro, https://bit.ly/36oFwbq). – Pl. close-upuri. Pr. /kl'əuzap/.Var. closeup. (IL)

clubăreală s.f. ●●● (Soc.; fam.) Formă frecventă de relaxare, distracție sau petrecere în club; clubbing. *E interesant că, deşi n-au trecut decât 15 ani de când îmi luam eu supradoza de clubăreală, în studenţia mea de la începutul anilor 2000, am impresia că vorbesc despre Evul Mediu. Nicio fotografie, nicio dovadă pe hârtie a acelor ani de dezmăţ, nimic.* (vice.com/ro, https://bit.ly/3gzfIxS). *Înăuntru bătea vântul. Doar un grup de vreo șase-șapte tineri neiniția în ale clubărelii, care nu știau că-n A se vine după 11 jumate.* (vice.com/ro, https://bit.ly/3grIArE). *Eram pe clubăreală şi-mi plăcea să simt bassul ăla tare, să fie între oameni, în aglomerație, să nu mai văd nimic în jur din cauza luminilor prea puternice.* (unsitedemuzica.ro, https://bit.ly/3gw2OAE). – Pl. clubăreli. (TT)

cluster* s.n. ●●● (Ec.) Grup de entități, în special instituții, care există, acționează sau se dezvoltă împreună. *Prof. Michael Porter definește clusterul ca o „concentrare geografică (regiune, țară) de companii interconectate (în special IMM), furnizori specializați, furnizori de servicii, firme din industrii înrudite, universități, institute de cercetare și asociații de comerț, administrații publice locale din domenii specifice, care se concurează, dar și cooperează".* (economie.gov.ro/images/domenii/clustere.pdf). *Clujul, primul județ din țară care*

înființează un cluster în domeniul educației. În cadrul clusterului de educație vor acționa atât reprezentanți ai instituțiilor de învățământ universitar și preuniversitar, cât și companii din Cluj-Napoca și Transilvania, reprezentanți ai mediului de afaceri local și regional. (zcj.ro, https://bit.ly/2Gwom3q). *Clusterele sunt concentrări geografice de companii și instituții interconectate într-un anumit domeniu.* (zf.ro, https://bit.ly/3hZLntp). – Pl. clustere. Pr. /kl'astər/. (AMB)

clutch s.n. ●●○ (Modă) Tip de poșetă fără curea de umăr sau cu curea detașabilă, care se ține în mână și este folosită ca accesoriu, în special, la ținute festive; poșetă-plic. *Un clutch bleumarin cu aspect satinat și aplicație din pietricele este alegerea potrivită pentru a da un plus de eleganță ținutei tale de seară.* (dyfashion.ro, https://bit.ly/2QSemDu). *Noua colecție reunește poșete, genți și rucsacuri, ușor de adaptat ținutelor de toamnă, dar și clutch-uri și genți de voiaj*. (actualdecluj.ro, https://bit.ly/3lP3gxp). – Pl. clutch-uri, clutchuri. Pr. /klaʧ/.Var. cluch. (AMB)

coachee s.m. ●●● (Res.um.) Persoană sau instituție care beneficiază de îndrumare din partea unui specialist în stabilirea și atingerea obiectivelor personale sau profesionale dorite. *În cadrul fiecarei sesiuni de business coaching, coach-ul îl va îndruma pe coachee în stabilirea obiectivului, va explora situația curentă și îl va sprijini în identificarea opțiunilor și strategiilor alternative pe care le are (ce trebuie făcut, de către cine, cu ce resurse etc.).* (profesionisti2020.ro, http://bit.ly/3pmXbsH). *Cred că e important să existe anumite elemente comune între un coach și organizația cu care lucrează, acele elemente consolidează relația și dau încredere coachee-ului că lucrul cu un coach îi poate fi realmente de folos.* (psychologies.ro, https://bit.ly/2LRjYPr). *Coachingul este un proces co-creativ și colaborativ care inspiră autodescoperirea, noi posibilități, acțiuni strategice, toate destinate să ajute țelurilor celui care apelează la el (coachee, client).* (revistacariere.ro, http://bit.ly/3u1zDNu). – Pl. coachee-i. Pr. /kowʧ'i/. (ȘO)

coach-ui vb.tranz. și refl. ●●○ (Res.um.) A îndruma pe cineva în atingerea unui obiectiv personal sau profesional. *Angajezi pe cineva pentru anumite calități și încetul cu încetul încerci să-l faci să-și dezvolte alte abilități. Il trimiți la traininguri, încerci să-l coach-uiești și pas cu pas îl pui să facă alte lucruri, diferite de cele pentru care l-ai angajat […]* (Blog, https://bit.ly/3hRCkeL). *Pentru a coachui oameni extraordinari, lideri și antreprenori, trebuie să îi ajuți să pătrundă mai adânc ca niciodată în interiorul lor.* (asistor.ro/coaching). *De-a lungul timpului am fost coach-uit, am coach-uit la rândul meu, așa că am căpătat experiență, lucru care m-a facut să-mi dau seama că aș avea calitatea asta de a explica în termeni cât mai simpli conceptele necesare trecerii prin mize.* (pokerwisdom.club, http://bit.ly/2Lo6cU0). *Cum spuneam, am nevoie de încă niște ore în care să coach-uiesc niște oameni și vreau să știu că și ajut pe cineva în acest proces.* (Blog, http://bit.ly/2JQxMsC). //vb.refl. *Eu te ghidez să îți găsești răspunsurile, pentru ca în viitor să te poți coach-ui singură.* (thecoachapproach.org, https://bit.ly/2JQzIkS). – 1sg. (mă) coach-uiesc, part. coach-uit. Pr. /kowʧu'i/.Var. coachui. (ȘO)

coating s.n. ●●● Înveliș (strat de vopsea) cu scop decorativ și/sau funcțional care acoperă tapetul sau afișele publicitare. *Calitatea țesăturii din poliester, combinată cu formula specială a coatingului, asigură un print uniform și o difuzie perfectă a luminii.* (verla.ro, https://bit.ly/39vq2Eg). *Datorită coatingului elastic se întinde foarte bine în ramă.* (digitink.ro, https://bit.ly/2QJ6zY4). *Gama completă de coating-uri termoizolante și cu control solar, sticlă securizată și structuri din sticlă etanșă.* (ro.saint-gobain-building-glass.com, https://bit.ly/2GnPVbH). – Pl. coatinguri. Pr. /k'əwting/. (IL)

cobot s.m. ●●○ (Tehn., din engl. COllaborative roBOT) Robot care interacționează cu oamenii sau cu alți roboți pentru rezolvarea sarcinilor. *Roboții colaborativi sau „coboții" reprezintă o dezvoltare captivantă pentru multe industrii, oferind posibilitatea creșterii productivității și a reducerii costurilor prin asistarea lucrătorilor umani cu sarcini manuale sau repetitive.* (electronica-azi.ro, https://bit.ly/3oE7Y4G). *GoFa CRB (Collaborative RoBot) 15000, de exemplu, este un cobot cu șase grade de libertate, proiectat să lucreze cot la cot cu oamenii, care poate să „mânuiască" obiecte cu o greutate de până la 5 kilograme, îmbunătățind productivitatea.* (newsweek.ro, https://bit.ly/3uGbmwV). *Acum, tehnologia trece la un nou nivel: Ford a introdus în premieră în Europa coboții, adică o echipă de roboți care lucrează sincron la o singură mașină. Potrivit Ford, în uzina din Koln, unde se asamblează Ford Fiesta, au fost puși la lucru șase coboți care au o veritabilă coregrafie în urma căreia fiecare mașină este finisată perfect înainte de vopsitorie.* (profit.ro, https://bit.ly/3a4wW4X). – Pl. coboți. (AMB)

cocktail bar s.n. ●●● (Horeca) **1.** Sortimente variate de cocktailuri, amenajate ca într-un bar sau alt tip de decor festiv, care se servesc la petreceri sau evenimente (nuntă, botez etc.). *La fel cum un cocktail bar la o nuntă poate fi „cireașa de pe tort", la fel poate fi considerat și o risipă de timp, spațiu, energie și bani dacă oamenii din spatele barului nu se ridică la înălțimea petrecerii.* (barboxevents.ro, https://bit.ly/3wVeFRw). *Cu un cocktail bar nu se face risipă de băutură, nu se desfac sticle la fiecare masă şi masa nu va mai fi atât de plină de sticle și pahare.* (Blog, https://bit.ly/3d6t6dy). *Magazinele de rochii și costume de nuntă, magazinele de bijuterii, cofetăriile, firmele specializate în realizarea invitațiilor, florăriile, firmele care oferă cocktail bar-uri, artificii pentru dansul mirilor, gheață carbonică în pahare și alte efecte speciale, cabină foto și accesorii pentru pozat, servicii foto video, sonorizare și lăutari, toți și-au prezentat oferta în saloanele luxoase ale Hotelului Metropolis.* (observatorbn.ro, https://bit.ly/35JW0Mo). **2.** Local unde se servesc cocktailuri. *Un cocktail bar din România, în lista celor mai bune 50 din Europa* (trendshrb.ro, https://bit.ly/3wTx3dc). *Succesul unui cocktail bar din Victoriei putem să îl vedem în cazul Ganesha Caffe Victoriei.* (blair.ro, https://bit.ly/3d7NHy6). *Între timp, ne „consolăm" cu pauze lungi şi dese la cocktail barurile din oraș, în compania celor mai buni prieteni.* (alistmagazine.ro, https://bit.ly/3gPNOAz). – Pl. cocktail baruri, cocktail bar-uri. Pr. /k'oktejlbar/. (ȘO)

coder s.m. ●●● (Inform.) Persoană care scrie cod specific unui limbaj de programare pentru a realiza programe simple sau fragmente dintr-un program mai amplu. *Competiția este deschisă jurnaliștilor, designerilor, coderilor și activiștilor cu spirit de echipă […] care pot propune idei inovative ce pot fi apoi puse în practică în cadrul unei echipe comune.* (hotnews.ro, https://goo.gl/azSri3). *Participarea coderilor din România ar putea fi numeroasă în acest an, având în vedere că, potrivit celor mai recente statistici, 18% dintre tinerii cu vârste între 16 şi 24 de ani au scris cel puţin un program de computer.* (dascloud.ro, https://goo.gl/XYJrhh). – Pl. coderi. Pr. /kˈodər/. (SDO)

cod mașină s.n. ●●● (Inform.) Set de instrucțiuni fundamentale care depind de tipul de computer utilizat. *Tot acest proces este programat în cod mașină şi stocat pe o memorie nevolatilă accesată de microprocesor.* (despretot.info, https://bit.ly/2OdN0qy). *A compila un program înseamnă a traduce liniile scrise în sintaxa unui limbaj de programare în instrucțiuni binare ca secvențe de 0 și 1 corespunzătoare codului mașină.* (Carte, https://bit.ly/38T9gOc). *Ca un calculator să opereze, codarea instrucțiunilor și a informației este baza. Cum anume trebuie reprezentate acestea în termeni de 1 și 0, astfel încât procesorul computerului să poată citi instrucțiunile? Comenzile prin care se face asta definesc codul-maşină al procesorului.* (Carte, https://bit.ly/3aV7kGJ). – Var. cod-mașină. (DLT)

cod obiect s.n. ●●○ (Inform.) Cod produs de un compilator / program utilitar şi care, de multe ori, este acelaşi sau similar codului-maşină al unui calculator. *Datorită asocierii unu la unu care există între codul obiect și codul în limbaj de asamblare, se poate realiza o operație de dezasamblare.* (Carte, https://bit.ly/2U9gCJt). *Fişierul obţinut poartă numele de fişier cod obiect şi se obţine folosind opţiunea -c a compilatorului şi are extensia .o.* (ocw.cs.pub.ro, https://bit.ly/36Jh43A). *Conform prevederilor articolului 73 alineatul (1) din Legea nr. 8/1996 privind dreptul de autor și drepturile conexe, „protecția programelor pentru calculator include orice expresie a unui program, programele de aplicație și sistemele de operare, exprimate în orice fel de limbaj, fie în cod-sursă sau cod-obiect, materialul de concepție pregătitor, precum și manualele”.* (juridice.ro, https://bit.ly/2PLJFT9). – Var. cod-obiect. (DLT)

cod QR s.n. ●●● (Inform., abr. de la engl. Quick Response) Reprezentare grafică care constă într-o matrice alcătuită din pătrate albe și negre, ce poate fi descifrată de anumite dispozitive electronice (de obicei, de camera foto a telefoanelor mobile) pentru a accesa diverse date stocate (adresele unor pagini web sau ale unor baze de date, texte, date personale, informații bancare etc.). *Pentru verificarea autenticității, valabilității și integrității certificatelor, autoritățile publice vor scana codul QR de pe certificat prin intermediul aplicației mobile «Check DCC».* (ms.ro, https://bit.ly/3ibbmjN). *Produsele cele mai eficiente din punct de vedere energetic aflate actualmente pe piață vor fi acum etichetate în mod normal ca „C” sau „D”. Pe etichete va fi inclusă o serie de elemente noi, inclusiv un cod QR care face legătura cu o bază de date a UE, unde consumatorii vor putea*

să găsească mai multe informații despre produs. (profit.ro, https://bit.ly/39WyyxL). *Restaurantele pot digitaliza interacțiunea dintre client și personal printr-un QR CODE, care este disponibil pe masa restaurantului. Astfel clientul scanează codul prin camera telefonului și are acces direct la meniu pe telefonul personal.* (stirileprotv.ro, https://bit.ly/3ieyEoG). *Vizita la Muzeul Național al Țăranului Român din Capitală poate fi însoțită, de acum înainte, și de informațiile disponibile în urma scanării QR code-urilor (quick response) în limbile română, franceză, engleză, acestea fiind dispuse tematic, pe săli, cu sprijinul specialiștilor instituției.* (mediafax.ro, https://bit.ly/3ibOoJe). – Pl. coduri QR. Pr. /cu'ar/.Var. QR code. (ȘO)

coinfecție s.f. ●●● (Med.) Infecție în care sunt implicați simultan mai mulți agenți patogeni. *Institutul „Marius Nasta" a tratat, în ultimele 76 de zile, 193 de pacienți infectați, printre care 5 cu coinfecție TB-COVID-19* (digi24.ro, http://bit.ly/3vAjRtH). *Această rată de coinfecții trage un semnal de alarmă, dar poate oferi și indicații importante pentru strategia de testare și tratament.* (libertatea.ro, https://bit.ly/3GnMPkP). – Pl. coinfecții. (AMB)

colorist s.m. ●●○ (Cosm.) Specialist în vopsirea și armonizarea culorilor părului. *În urmă cu o săptămână, Aniela Tegyes a fost desemnată cel mai priceput colorist INOA al anului.* (adevarul.ro, https://bit.ly/3pvpA37). *Este posibilă decolorarea părului acasă? Mă rog, nu-l întreba pe coloristul tău așa ceva, cu siguranță o să-ți facă morală.* (cosmopolitan.ro, https://bit.ly/3H6uObs). *Un colorist bun ştie de la început ce modificări de culoare poate face părului tău şi în ce măsură îl vor afecta acestea.* (Blog, https://bit.ly/3msqtYc). *Coloriștii noștri folosesc doar produse profesionale și au grijă nu numai de aspectul părului, dar și de sănătatea acestuia.* (FB, https://bit.ly/33IYUTO). – Pl. coloriști. (ȘO)

comedogen adj. ●●● (Cosm.) Care blochează porii (generând acnee, puncte negre, dermatite etc.); comedogenic. *În timp ce o parte a cercetătorilor încurajează folosirea uleiului de cocos pentru beneficiile amintite mai sus, există şi studii ce avertizează împotriva tendinţei sale de a bloca porii (uleiul de cocos este considerat a fi moderat comedogen și ar putea încuraja formarea punctelor negre).* (romedic.ro, https://bit.ly/3hmSLOP). *„Lanolina este sebumul produs de pielea oilor", spune specialistul. „Din păcate, lanolina este puternic comedogenă și poate cauza agravarea acneei", adaugă acesta.* (andreearaicu.ro, https://bit.ly/30EMGXl). – F.sg. comedogenă, m.pl. comedogeni, f.pl. comedogene. (IL)

comedogeneză s.f. ●●● (Cosm.) Acțiunea de a bloca porii generând acnee (sau comedoane). *Mecanismele care explică comedogeneza nu sunt pe deplin elucidate, se pare că un rol major îl au androgenii și propionibacterium acnes cu determinism în reacția inflamatorie.* (romedic.ro, https://bit.ly/2ZPAH9Z). *Soarele poate reduce temporar caracterul inflamator al leziunilor, dar favorizează comedogeneza, ameliorarea estivală fiind urmată de puseul de acnee de toamnă.* (Blog, https://bit.ly/3hCuVyP). (IL)

comedogenic adj. ●●● (Cosm.) Care blochează porii (generând acnee, puncte negre, dermatite etc.); comedogen. *Uleiul de măsline are un indice comedogenic de 2 (pe o scară de la 0 la 5, unde 0 reprezintă „deloc comedogenic”, iar 5, „foarte comedogenic”, conform Jurnalului Academiei Americane de Dermatologie), ceea ce înseamnă că uleiul de măsline îţi poate bloca porii, mărind posibilitatea formării punctelor negre, coşurilor şi dilatării porilor.* (realitatea.net, https://bit.ly/3eY4ce2). *Produsele comedogenice sunt cele care încarcă tenul şi astupă porii, declanşând astfel apariţia acneei sau a punctelor negre.* (libertateapentrufemei.ro, https://bit.ly/2Eaa87d). – F.sg. comedogenică, m.pl. comedogenici, f.pl. comedogenice. (IL)

comedolitic adj. ●●● (Cosm.) Care eliberează porii (dizolvând comedoanele, adică acneea, punctele negre etc.). *Ce facem cu un tonic facial (sau toner, mai nou, anglofil). În principiu sunt produse astringente şi exfoliante; se folosesc pentru a îndepărta urmele de cremă după demachiere şi a stabiliza dimensiunile porilor. Pentru pielea grasă, de regulă conţin acid salicilic sau acid glicolic, cu efect comedolitic.* (medlife.ro, https://bit.ly/3juqAiU). *Acidul azelaic are proprietăţi antibacteriene, comedolitice şi antiinflamatorii. Este considerat o variantă eficientă de tratament topic în cazul pacientelor adulte afectate de acnee şi pentru terapia de menţinere.* (medichub.ro, https://bit.ly/39upvmA). – F.sg. comedolitică, m.pl. comedolitici, f.pl. comedolitice. (IL)

comentac s.m. ●●● (Fam., depr.) Persoană care își exprimă părerea în mediul online (și nu numai) fiind plătită să influențeze opinia publică; comentator. *Dacă numărul de părerologi şi comentaci creşte ce creşte de la o zi la alta (dar cât să mai crească, în fond suntem doar vreo 19 milioane!), ce te faci cu meseriaşii într-ale datului cu părerea care au câte un comentariu/editorial/părere scrisă la fiecare două ore?!* (adevarul.ro, https://bit.ly/31mpgFV). *Un număr mare de comentaci au distribuit poze cu copii săraci sau flămânzi, au invocat dramele reale din Africa sau Orientul Mijlociu, ca să spună că banii pentru Notre-Dame ar trebui daţi în altă parte.* (newstandard.news, https://bit.ly/2Sc9mcZ). – Pl. comentaci. (IL)

comfy adj.invar. ●●○ Confortabil. *Husa chiar este 100% bumbac, umplutura nu este din puf / pene, dar este comfy oricum.* (comentariu, emag.ro, https://bit.ly/3msedGh). *Dacă ești adepta outfiturilor all-black, dar ai nevoie și de o pată de culoare, puloverul Bo Peep este alegerea perfectă. Este comfy, fiind realizat din caşmir, iar terminațiile cu dungi multicolore fac diferența.* (sportcouture.ro, https://bit.ly/3AtsYOd). – Pr. /k'omfi/. (IL)

coming out s.n. ●●○ Decizie a unei persoane gay, lesbiene, bisexuale sau a unui transgender de a-și declara public orientarea sexuală și/sau identitatea de gen; declarație asumată privind propria orientare sexuală. *Toată lumea alege cum ar dori să își facă coming out-ul, mulți oameni care au făcut asta au realizat că e o opțiune bună să scrii o scrisoare.* (wearecomma.ro, https://bit.ly/3tOOyJV). *Am*

încercat să urmăresc reacția oamenilor din sat după momentul coming-out-ului și da, într-adevăr, am văzut diferite reacții, dar pot spune că am rămas surprins de lipsa reacțiilor negative. (vice.com, https://bit.ly/3tOOn13). *Comingout-urile vedetelor n-ar trebui să aibă nimic special dacă nu ar exista o tendință mass-media de a monetiza viața personală.* (tabu.ro/comingout-uri-celebre). – Pl. comingout-uri. Pr. /k'aming awt/.Var. coming-out, comingout. (DLT)

comisară s.f. ●●○ Femeie cu funcție de ofițer sau cu rang de înalt funcționar într-unul dintre organismele europene sau cu o funcție de reprezentare a unei autorități superioare. *O comisară din cadrul Comisariatului Județean pentru Protecția Consumatorului a povestit cum a fost agresată.* (dcnews.ro, https://bit.ly/3bwk9Z4). *În cadrul Comisiei pentru Dezvoltare Regională din Parlamentul European, a avut loc un schimb de opinii cu doamna Elisa Ferreira, comisară pentru coeziune și reforme.* (agroinfo.ro, https://bit.ly/31WylqS). *„Este foarte trist pentru mine să văd acest tip de legislație", a suspinat dna Helena Dalli, comisăreasa europeană pentru egalitate.* (cuvantul-liber.ro, https://bit.ly/39ejFaS). *Convingerea mea este că ar trebui ridicată şi atacată la nivel UE, aşa cum susţin de multă vreme Monica Macovei şi comisăreasa Cecilia Malmstrom.* (revista22.ro, https://bit.ly/3nR2gsC). *Fosta „comisăreasă" Michi aspiră la o funcție de conducere la DGASPC.* (gorjeanul.ro, https://bit.ly/3oou2NE). – Pl. comisare.Var. comisăreasă. (AMB, SV)

comisăreasă s.f. ●○○ (Deseori fam.) v. **comisară**. – Pl. comisărese. (ȘO)

comment s.n. ●●● (Internet) Comentariu în legătură cu conținutul unei pagini web, unei postări pe social media sau pe un forum, unui video pe Youtube etc. *Eu, personal, îi consider atât de smart încât sunt convinsă că, atunci când share-uiesc ceva, știu exact câte like-uri și commenturi vor primi la postarea respectivă.* (iqads.ro, https://bit.ly/396Bgyd). *Am observat că mi-ai lăsat 2 commenturi.* (Forum, https://bit.ly/38Sleb0). – Pl. commenturi. (IL)

comorbid adj. ●●● (Med.; despre un simptom sau o boală) Care se manifestă împreună cu alte manifestări ale aceleiași boli sau ale unor boli diferite. *ADHD a fost comorbid cu Autismul infantil în 62.26% din cazuri, cu Autism atipic în 87,5% din cazuri, iar în 20% din cazuri cu o întârziere în dezvoltarea limbajului.* (snpcar.ro, https://bit.ly/322vfSi). *Deoarece anxietatea în rândul adulților are numeroase tulburări comorbide (dependența de substanțe, depresia sau tentativele de suicid) este foarte important să identificăm factorii de risc care facilitează dezvoltarea acestei tulburări și să prevenim cronicizarea simptomatologiei.* (deprehub.ro/2019/06/06/copilarie-anxietate/). – F.sg. comorbidă, m.pl. comorbizi, f.pl. comorbide. (AMB)

compasional* adj. ●●● (Med.; despre medicamente, tratamente etc., frecv. în sintagma *uz compasional*) Care este permis în caz de urgență, în lipsa unei autorizări oficiale prealabile. *Uzul compasional – sau utilizarea compasională –*

înseamnă permisiunea acordată de autoritățile de reglementare în cazul unui medicament neautorizat (experimental) la un grup extins de pacienți care nu au opțiuni de tratament – ceea ce se întâmplă în cazul Covid-19, boală pentru tratamentul căreia nu a fost până acum aprobat niciun medicament. (360medical.ro, https://bit.ly/3pL5K29). *Favipiravir este utilizat inclusiv pentru tratamentul de urgență sau compasional al infecțiilor cu virusul influenza, virusul Ebola, virusul Lassa, virusul rabic, norovirusul și virusul febrei severe cu sindrom trombocitopenic.* (monitorulcj.ro, https://bit.ly/3xjjLH4). *În formele severe, încerci absolut orice pentru salvarea vieții bolnavului. Mai sunt și produse în cadrul unor programe compasionale cum sunt Remdesivirul, anticorpii monoclonali anti IL-6, cum ar fi Tocilizumabul, indicat la pacienții cu hipersecreție de citokine.* (focuspress.ro, https://bit.ly/3giIx4e). – F.sg. compasională, masc.pl. ^compasionali, f.pl. compasionale. (AMB)

composesor s.m. ●●○ (Jur., admin.) Membru într-o asociație care are în proprietate comună indiviză un teren mare compact, în special de pădure (numit composesorat). *Pădurile, ca de altfel și pășunile, au fost în Maramureș dintotdeauna proprietate comună, cu drept de folosință în comun. Datorită acestui fapt, ele au primit denumirea de composesorate, iar proprietarii lor s-au numit composesori.* (jurnaluldearges.ro, https://bit.ly/2Gv3g5n). *Asociația, prin ocolul silvic constituit, are ca scop principal administrarea și gospodărirea terenurilor forestiere aparținând membrilor săi, apărarea intereselor composesorilor și ale proprietarilor de păduri, […]* (osabrud.ro, https://bit.ly/2ZctRux). – Pl. composesori. (AMB)

composesoral adj. ●●○ (Jur., admin.) Care ține de o asociație care are în proprietate comună indiviză un teren mare compact, în special de pădure (numit composesorat). *În acest fel, actuala societate de tip composesoral a devenit proprietară a unor întinse suprafeţe de terenuri (păduri, păşuni, terenuri productive, terenuri de arătură, grădini, fâneţe, locuri de casă etc.).* (ziarulnatiunea.ro/2012/05/09/sa-nu-i-ierte-dumnezeu/). *Pădurile și pășunile composesorale, în lumina prevederilor Noului Cod Civil* (rasunetul.ro, https://bit.ly/3jTDs15). – F.sg. composesorală, m.pl. composesorali, f.pl. composesorale. (AMB)

composesorat* s.n. ●●○ (Jur., admin.) Teren mare, compact, cu destinație de pășune sau pădure care constituie proprietatea indiviză comună a membrilor unei comunități (care funcționează ca o asociație). *În judeţul Mureş este un composesorat foarte mare, care priveşte comunitatea maghiară, Composesoratul Mureşul, la care sunt membrii de la Sovata până la Gheorghe Doja şi Bălăuşeri, absolut toate comunele.* (zi-de-zi.ro, https://bit.ly/3jSUOvl). *În fiecare sat sunt înfiinţate asociaţii de tipul composesoratelor sau pădurilor comunale, aceasta din urmă regăsindu-se în satul Olteţ, care au o anumită suprafaţă de teren repartizată după mărimea satului. De exemplu, la Viştea de Jos funcţionează composesoratul Viştişoara şi composesoratul Zănoaga, care deţin împreună aproape 1.000 de*

hectare de pădure, unul 700 de hectare, celălalt 250 de hectare. Ele sunt două asociaţii diferite, dar au aceeaşi administrare. (salutfagaras.ro/cu-cat-se-vinde-lemnul-de-foc-la-vistea/). – Pl. composesorate. (AMB)

compost<u>a</u>* vb.tranz. ●●● (Mediu) A transforma deșeurile biodegradabile în îngrășământ agricol natural (numit compost). *„Nu vreau să aduc nimic în magazin care are riscul de a ajunge la gunoi și să genereze din nou gunoi. Tot ceea ce cumperi de aici îmi asum că primesc înapoi și am grijă de el să-l compostez, ca într-adevăr să fie un magazin care nu generează deloc risipă”, punctează Ana Maria Răducanu.* (libertatea.ro, https://bit.ly/3HoNl36). – 1sg. compostez, part. compostat. (AMB)

compost<u>a</u>bil adj. ●●○ (Mediu) Care se transformă în compost (în îngrășământ agricol natural) în urma fermentării lente a diferitelor resturi vegetale și animale, amestecate cu unele substanțe minerale; biodegradabil. *Tudor Georgescu a explicat că ţinteşte ca Promateris să devină cel mai mare jucător din piaţa europeană a materialelor compostabile, iar investiţiile din următorii ani vor împinge grupul spre acest deziderat.* (zf.ro, https://bit.ly/3BnYwGa). *În ultimul timp, am observat cu toții cum în supermarketurile din România, pungile și sacoșele confecționate din materiale plastice tradiționale au fost înlocuite cu pungi biodegradabile tip maieu, și cu pungi și sacoșe compostabile.* (Blog, https://bit.ly/3iHfBUf). – F.sg. compostabilă, m.pl. compostabili, f.pl. compostabile. (IL)

compost<u>a</u>re* s.f. ●●● (Mediu) Acțiunea de a transforma deșeurile biodegradabile în îngrășământ agricol natural. *În mediul rural, se încurajează compostarea individuală, adică producerea în gospodărie a îngrășământului necesar, fără niciun cost!* (ebihoreanul.ro, https://bit.ly/3Hspj7l). *Deșeurile provenite din activitățile casnice și cele de grădinărit pot fi reciclate cu ajutorul compostării, o metodă ușor de aplicat și necostisitoare.* (turnulsfatului.ro, https://bit.ly/3J1kNNs). – Pl. compostări. (AMB)

compost<u>o</u>r* s.n. ●●● (Mediu) Ladă în care se pun resturi menajere biodegradabile pentru a le transforma în îngrășământ agricol natural (numit compost); compostieră. *Deşeurile biodegradabile pentru compostor sunt: coji de fructe, legume, coji de ouă, pliculeţe de ceai, zaţ de cafea, frunze, iarbă tunsă, fân şi paie, buruieni şi resturi vegetale.* (opiniatimisoarei.ro, https://bit.ly/3scx22X). *AVE Bihor pune la dispoziţia clienţilor, gratuit, recipiente anume proiectate pentru transformarea cojilor în îngrăşământ, numite compostoare.* (ebihoreanul.ro, https://bit.ly/3Hspj7l). – Pl. compostoare. (AMB)

computer<u>i</u>stic*, computer<u>i</u>stică adj., adv., s.f. ●●● (Inform., tehn.) **1.** adj., adv. Care ține de tot ce implică dispozitivele informatice; privitor la acestea. *După părerea mea, poezia este importantă pentru formarea spiritului şi a sufletului într-o epocă a desensibilizării şi autismului computeristic.* (armoniiculturale.ro, https://bit.ly/3585zpb). *Capturând inocenţa fabulei lui White, Winick nu lasă*

niciodată ca magia computeristică să umbrească magia poveştii, lăsându-i intact mesajul mereu valabil despre prietenie şi despre ciclul dulce-amar al vieţii. (profamilia.ro, https://bit.ly/2F4j5j3). //adv. *Sălile adună acum multe sute de oameni. Pentru că amatori de muzică adevărată, neprocesată computeristic, de vibraţie autentică şi de frumos sunt încă mulţi în România.* (brasovultau.ro, https://bit.ly/3h1PjZs). **2.** s.f. Lumea dispozitivelor informatice cu tot ce implică acestea. *Astăzi Dr. Topol este profesor de cardiologie la Universitatea La Jolla San Diego California şi director al Institutului de Translaţie al Ştiinţei tot de acolo. A mai creat în California şi Institutul de Sănătate fără Conexiuni (wireless), ultimele două fiind printre primele instituţii dedicate unor domenii de pionierat în telemedicină şi introducerea computeristicii avansate în diagnosticul şi tratamentul medical.* (romanianjournalcardiology.ro, https://bit.ly/2GuT3G5). *În plus, avea – foarte important – o formație științifică specială: absolvent de Cibernetică la Academia de Studii Economice, a fost de la bun început conectat la ceea ce noi eram departe a întrezări atunci ca orientare de viitor, și anume „cibernetizarea" generală a societății, informatizarea, ceea ce astăzi înseamnă computeristica, IT, tot ce ține de computerele personale și de Internet și, cam din jurul anului 2000, a început să ne influențeze decisiv viața, viețile.* (revistacultura.ro, https://bit.ly/3gXPdSl). **–** M.pl. computeristici, f.pl. computeristice. (AMB)

concealer s.n. ●●● (Cosm.) Produs cosmetic utilizat după aplicarea altor produse pentru ten, cu scopul de a ascunde imperfecțiuni ale pielii, precum cearcăne, pete, coșuri etc. *Există variante de concealer alb folosit pentru a ascunde cearcănele și variante de concealer albastru sau verde care ascund pete roșii și mici vase de sânge.* (Blog, http://bit.ly/2NDWNsE). *Pentru celelalte imperfecţiuni (cicatrici, pigmentări închise la culoare, pistrui) optează pentru concealer adaptat nuanţei tale de piele.* (cosmopolitan.ro, http://bit.ly/3u5hMVO). *Top 10 cele mai bune concealere* (Blog, http://bit.ly/3pujv3m). **–** Pl. concealere. Pr. /kons'ilər/. (ȘO)

conditioner s.n. ●●○ (Cosm.) Produs cosmetic cu proprietăți emoliente folosit pentru îngrijirea părului; balsam. *Într-adevăr, nu uit niciodată să dau cu conditioner mult (și apoi îl las strâns coc în vârful capului vreo 5 - 10 minute, după care-l limpezesc), altfel nu l-aș descurca nici cu grebla!* (Forum, https://bit.ly/3ocwXfq). *Foarte bună, părul mi-a devenit lucios și nu mai folosesc conditioner.* (comentariu, emag.ro,https://bit.ly/3AOGJYw). *Aplicați conditioner-ul după șamponare, pe părul bine clătit.* (idhair-shop.ro, https://bit.ly/3qEx2bc). **–** Pr. /kond'iʃənər/. (IL)

condiționalitate* s.f. ●●● (Jur., admin.) Condiție preliminară prevăzută într-un contract, de pildă pentru accesarea fondurilor europene. *Pentru prima dată în istorie, UE va introduce o condiționalitate privind statul de drept în bugetul european pentru protejarea intereselor financiare ale Uniunii* (caleaeuropeana.ro, https://bit.ly/2DCt9PO). *„Cei 80 de miliarde de euro alocați de UE României sunt legați de câteva condiționalități"* (evz.ro, https://bit.ly/3h096Ze). **–** Pl. condiționalități. (AMB)

confuza vb.tranz. și refl. ●●● (Fam.) A deruta. *Căderea comunismului, ideologie care transformase meritocrația în dialectică, a confuzat complet o generație întreagă de analfabeți funcțional, care erau obișnuiți să funcționeze optim, doar recitând câteva discursuri simple.* (FB, https://bit.ly/3qxRyKs). *USL încearcă să confuzeze Curtea Constituțională, trimițându-i mai multe liste* (mediafax.ro, https://bit.ly/3y3Lf3s). //vb.refl. *Analizează părțile de vorbire prin care sunt exprimate predicatele evidențiate. M-am confuzat…mă puteți ajuta?* (Forum, https://bit.ly/2UBTSUy). *Publicul meu a priceput mesajul şi nimeni nu s-a confuzat în vreun fel.* (FB, https://bit.ly/3x1qOEr). – 1sg. (mă) confuzez, part. confuzat. (ȘO)

conservăraie s.f. ●●● (Culin.; fam.) Totalitate a produselor alimentare obținute prin conservare și ambalate în borcane, sticle, cutii de conservă etc.; volum mare de conserve. *La magazinul din colțul uliței cu strada mare comerciantul face dever bun din vânzarea de conservăraie: pateuri, bulioane, roșii pasate, roșii cuburi, roșii în suc propriu, zacuști, castraveți în saramură, castraveți în oțet, gogoșari murați, gogoșari umpluți cu varză, ciorbă de burtă, de fasole, de vacă, à la grecque, mazăre cu pui, cu porc, fasole cu ciolan, cu costiță, cu cârnați, sarmale, gulaș, apoi urmează gemurile, dulcețurile, compoturile ș.a.m.d.* (dilemaveche.ro, https://bit.ly/2GJHCKY). *Alte naţii poate nu ne-ar înţelege de ce ne agităm noi românii atâta cu conservăraia de toamnă, dar alţii nu au nici bogăţia noastră vara, dar nu au nici viscolurile şi gerurile noastre iarna. Noi le avem pe amândouă şi cred că de aceea ne e atât de firească tradiţia de a închide aromele verii în sticle şi borcane.* (bucate-aromate.ro, https://bit.ly/3loPCAa). (TT)

contact* s.m. ●●● (Med., soc.) Persoană care prin apropierea de un bolnav sau de un material infecțios a putut lua o boală contagioasă. *Dacă cineva vine dintr-o zonă afectată sau a fost contact cu un astfel de pacient, intră în sistemul de monitorizare, un sistem care se actualizează permanent.* (gandul.ro, http://bit.ly/3aoaQZd). *Ministrul Sănătății: Am identificat „pacientul zero" cu COVID-19 și din contacții lui unul e pozitiv* (ziar.com/news=12690793). – Pl. contacți. (AMB)

contact tracing s.n. ●●○ (Inform., med., soc.) Aplicație prin care sunt urmărite, prin intermediul telefoanelor mobile, persoanele contagioase și contacții lor, în contextul unei epidemii; contact tracking. *Printre metodele de combatere a pandemiei COVID-19, folosite în diverse țări din lume, aplicațiile de contact tracing instalate pe telefoane au reprezentat unul dintre cele mai controversate subiecte. Este clar că dacă vrei ca virusul să nu se răspândească, atunci trebuie să afli din timp cine sunt persoanele potențial infectate și să le izolezi rapid de restul comunității.* (hotnews.ro, http://bit.ly/3tvtUyg). *Se vor crea şi sisteme de contact tracing, încât să fie urmărite toate contactele unui potenţial infectat.* (mobilissimo.ro, http://bit.ly/3s3dEEn). *Conceptul de contact-tracing nu este nou şi e fix ce au făcut autorităţile din China pentru a descoperi mai uşor persoanele care s-au infectat între ele cu Coronavirus.* (gadgetzone.ro, http://bit.ly/3lqVUQV). – Pr. /k'ontakt tr'ejsing/.Var. contact-tracing. (AMB)

contact tracking s.n. ●○○ (Inform., med., soc.) Aplicație prin care sunt urmărite, prin intermediul telefoanelor mobile, persoanele contagioase și contacții lor, în contextul unei epidemii; contact tracing. *În sfera prevenției, Apple și Google lucrează deja la un program de „contact tracking" (monitorizarea contactului) prin care smartphone-urile pot detecta și transmite posesorilor semnale de alarmă în cazul în care există un risc de contaminare cu Covid-19.* (dcnews.ro, http://bit.ly/2P0FnXI). *De pildă, vorbind despre posibilitatea derapării în supraveghere și control prin mijloacele tehnologice de prevenire și stopare a pandemiei (contact tracing și contact tracking), Schwab recunoaște că, da, se poate ajunge la abuzuri și la un sistem totalitar.* (familiaortodoxa.ro, http://bit.ly/3qYr0R1). – Pr. /k'ontakt tr'ecing/. (AMB)

content writer s.m. ●●● (Market., social media) Persoană specializată în crearea de conținut (text, imagine, video) pentru site-uri web sau pagini de social media. *Căutăm să ne întregim echipa cu un Content Writer pasionat, harnic și creativ care să ne ajute să ducem mai departe povestea de succes a Dent Estet.* (iqads.ro, https://bit.ly/2F1pYP1). *De mai bine de 6 ani, mi-am croit drumul în cariera mea de content writer și copywriter în România.* (romaniancopywriter.ro, https://bit.ly/2Ze97QD). – Pl. content writeri. Pr. /kˈontent rˈajtər/.Var. Content Writer. (IL)

content writing s.n. ●●● (Market., social media) Acțiunea de a crea conținut (text, imagine, video) pentru site-uri web sau pentru pagini de social media. *Oferim servicii complete de content writing.* (contentwriting.ro). *Activitatea de content writing presupune, de multe ori, un research amănunțit asupra unui anumit subiect și preluarea informațiilor tehnice cu scopul de a fi explicate pe înțelesul tuturor.* (romaniancopywriter.ro, https://bit.ly/2Ze97QD). – Pr. /kˈontent rˈajting/. (IL)

contouring s.n. ●●● (Cosm.) Tehnică de machiaj (de conturare a feței) care pune în evidență sau ascunde anumite trăsături, de exemplu, asimetria pomeților, imperfecțiuni ale nasului etc. *Contouring-ul are ca scop ascunderea imperfecțiunilor și asimetriilor, însă nu trebuie exagerat. Fețele noastre sunt în mod natural compuse din linii curbe, fluide, prin urmare nu e de dorit să obținem trăsături prea ascuțite pentru că nu arată natural. Nici Angelina Jolie nu umblă ziua cu pomeții lui Maleficent pe față.* (Blog, https://bit.ly/2DPmwcm). *5 trucuri simple de contouring care te fac să pari mai slabă.* (Blog, https://bit.ly/30H4KRR). *De cele mai multe ori dacă pigmentul aplicat pe pomeți este prea rece și atinge conturingul care are subton cald acesta va crea o pată inestetică pe zona unde cele două se întâlnesc. Este de preferat ca între highliter și conturing să existe o zonă de trecere unde se va aplica blush.* (ele.ro, https://bit.ly/3umK2Ww). – Pr. /kont'uring/.Var. conturing. (IL)

contraselecție s.f. ●●● (Soc., admin.) Metodă de promovare a unor persoane care nu au meritele necesare, ci doar satisfac interese meschine de grup. *Poate ca niciodată până acum, nu ne-a deranjat contraselecția și supradimensionarea*

aparatului de stat cu o clientelă politică plină de impostori, corupți și ticăloși! (podul.ro, https://bit.ly/2ZaPivR). *Din păcate, România actuală nu are o legislație și un sistem de selecție pentru funcții și onoruri care să ferească instituțiile de intruziunile serviciilor secrete, ale rudelor și pilelor și să garanteze o meritocrație, câtuși de puțin. Prea mult contează „merite" de carton și prea puțin valoarea reală. Ceea ce se dă singură ca „elită" este rezultatul acestei contraselecții organizate.* (dcnews.ro, https://bit.ly/3i6oODp). (AMB)

control freak s.m., s.f., adj.invar. ●●● (Psih.) (Persoană) care are tendința obsesivă de a deține controlul, atât în viața profesională, cât și în cea personală. *Dacă ești genul de persoană care trebuie să știe ce face toată lumea în orice moment, ei bine, s-ar putea să fii un control freak.* (Blog, https://bit.ly/3GmhX4p). //s.f. *Sunt o control freak, astfel că în timpul și înaintea zborului vizualizam acțiunile efectuate de pilot și copilot și îmi ziceam în minte că eu le fac.* (comentariu, Blog, https://bit.ly/3EzkDuS). *Tot așa cred că se explică de ce unele mame sunt control freaks și vor să se asigure că totul e bine, sufocând astfel copilul.* (Blog, https://bit.ly/3EwDqr1). //adj.invar. *Unii angajați au impresia că managerii control freak sunt astfel ca urmare a presiunilor zilnice și a rigorilor pe care le suportă.* (dynamic-learning.ro, https://bit.ly/3xZQx1o). *„A fost aici vreo fată pe care s-o întrebi dacă e geloasă și să spună „Nu"?! Nu știu dacă sunt geloasă, posesivă, control freak… ceva pe acolo, toate!", a spus Ruby în cadrul podcast-ului lui Damian Drăghici.* (libertatea.ro, https://bit.ly/31D9hra). – M. și f.pl. control freaks. Pr. /k'ontrol frik/. (ȘO)

contu<u>r</u>ing s.n. ●●○ v. **contouring**. (ȘO)

coolism s.n. ●●○ (Despre oameni) Faptul de a fi adeptul ultimelor tendințe și al celor mai recente tehnologii; faptul de a se preocupa pentru a fi la modă; (concr.) manifestare de această natură. *De asta a și nimicit Dumnezeu Sodoma și Gomora, pentru că nu erau acolo toți bolnavi, cât era o modă, așa un soi de coolism printre ei, ca și acum; ifose snoabe, zgomot mult, paradă și tot așa.* (comentariu, adevarul.ro, adev.ro/pbf9iu). *Nu mă regăsesc deloc în rochiile ultra-mulate, în cele de prințesă ferentariană cu danteluțe și corsete, și nici în extrema cealaltă a unui coolism forțat, cu tentă intelectualo-underground.* (elle.ro, https://bit.ly/3h7ZtaG). *Este un film stilat și puternic emoțional venit din zona de giallo (cu toată cauciucarea realității – a se citi rubber-reality – de rigoare) cu duduie psihozată și psihozantă (și aici da, Noomi Rapace într-un final joacă teribil de bine, a renunțat la coolismele de mare priză la public cu dragoni și vânători de naziști în care arăta bine, o „ardea cool" și nimic mai mult) și cu una bucată copil care prezintă vânătăi și tumefieri.* (tiff.ro, https://bit.ly/2GuvwoG). – Pl. coolisme. Pr. /kul'ism/. (AMB)

co-owner s.m. ●●○ **1.** (Ec.) Persoană care deține o afacere alături de alte persoane. *Așa se întâmplă și cu Noemi Meilman, co-owner la @thestation.ro (printre multe alte activități diverse de care se ocupă).* (iqads.ro,

https://bit.ly/2YrlvBE). *În 2019, Paul, barista și co-owner Boiler, și-a dorit să se îndrepte din Piața Romană, unde era localizată cafeneaua, spre cartiere.* (libertatea.ro, https://bit.ly/2X77uZz). **2.** (Inform.) Persoană care deține un forum alături de alte persoane. *Caut un server RolePlay, care caută Co-Owneri. Am experiență.* (Blog, https://bit.ly/2X12F3P). *Doar Co-Owneru și Owneru au voie să aplice comenzi pe voi.* (Forum, https://bit.ly/3yVxST4). – Pl. co-owneri. Pr. /ko'ownər/.Var. Co-Owner. (IL)

copenhaghez s.m., adj. ●●○ (Etn.) **1.** s.m. Persoană care este originară din Copenhaga (capitala Danemarcei) sau care locuiește în acest oraș. *Reacția contemporanilor a fost pe măsură: fulminantă și predominant negativă în rândul copenhaghezilor, dar pozitivă în provincie.* (romanian-philosophy.ro, https://bit.ly/2TMJQA0). *Poate dacă copenhaghezii cereau și ajutorul suporterilor lui Dinamo, ar mai fi umplut alea 10 scaune din spatele lui Tătărușanu.* (Forum, https://bit.ly/3hGuXXW). **2.** adj. Care are legătură cu Copenhaga. *Se împlinesc 150 de ani de la naşterea compozitorului romantic Carl Nielsen (1865 – 1931), care a fost şi dirijor al Capelei Regale. Aşa încât, pe lângă interpretările cvartetelor sale de coarde şi simfoniilor sale în diverse săli de concert copenhagheze, pot fi ascultate opera bufă Mascarada, precum şi prima operă a lui Nielsen, Saul şi David.* (romanialiterara.com, https://bit.ly/3jTMDls). *Se cuvine să poposim oarece şi pe scena Eurovisionului copenhaghez, unde am avut parte de o carnavalescă prefigurare a ceea ce, două săptămâni mai târziu, avea să se petreacă, viu şi natural, pe scena politică a continentului.* (contemporanul.ro, https://bit.ly/3hoqzOk). – F.sg. copenhaghează, m.pl. copenhaghezi, f.pl. copenhagheze. (SDO)

coplată* s.f. ●●● (Fin., med.) Sistem prin care pacienții contribuie cu o sumă parțială la plata serviciilor medicale de care beneficiază; cuantumul contribuției respective. *„Contribuția personală" sau coplata pentru serviciile medicale, „în special pentru segmentul spitalizării continue, a ambulatoriului clinic de specialitate și ambulatoriului paraclinic" va fi introdusă prin Ordonanță de Urgență, conform unui proiect aflat în dezbatere la Ministerul Sănătății.* (cursdeguvernare.ro, https://bit.ly/332t54x). *Directorul economic al Maternităţii Braşov, Dumitru Nedelea, a declarat că s-a discutat despre o coplată de 10 lei, însă aceasta nu a fost încă aprobată în Consiliul de Administraţie al spitalului.* (mediafax.ro, https://bit.ly/2F4f9ig). *Dacă proiectul va fi adoptat, copiii sub 18 ani, persoanele cu handicap sau cu afecțiuni incluse în programele naționale de sănătate stabilite de Ministerul Sănătății vor fi scutite de taxele și coplățile stabilite de lege.* (bucurestitv.net, https://bit.ly/2DAsMFe). – Pl. coplăți. (AMB)

corespondent* s.n. ●●○ Ceea ce corespunde unui anumit lucru. *Trebuie să aflați corespondentul companiei de asigurări străine pe teritoriul României.* (acr.ro, https://bit.ly/38s7O8E). *„Afinele marțiene". Bizarele sfere de pe Marte și corespondentele lor terestre. Cum cred oamenii de știință că s-au format acestea.* (cunoastelumea.ro, https://bit.ly/3lhHP7m). *Un sufix la modă în mass-media: rom.*

„-ită” şi corespondentele sale (dspace.bcu-iasi.ro, https://bit.ly/2UfiLlG). – Pl. corespondente. (AMB)

cor<u>o</u>na* s.f., adj.invar. ●●○ (Med., soc.) **1.** s.f. (Pandemie produsă de) virusul gripal de tip coronavirus, numit Sars-Cov-2. *Este o bătaie de joc. Unele cluburi folosesc criza în favoarea lor. În sport, câştigătorul se decide pe teren. Există echipe care folosesc această criză a coronei în beneficiul lor.* (digisport.ro, https://bit.ly/3zAz3Ir). *Epidemiologii consideră că virusul corona este imprevizibil. Cum văd specialiştii evoluția CoVID-19 în următoarea perioadă în România* (realitatea.net, https://bit.ly/2Wbo0a7). *Schimbarea pe care a propus-o Corona ne-a „prins în mreje” pe toate planurile: din punctul de vedere al sănătății, economic, industrial. În vremuri de criză, companiile au înțeles importanța brandingului și s-au adaptat în întregime mediului digital, folosind tactici de marketing pe care înainte le considerau nefamiliare. Astăzi, digitalul este singurul spațiu sigur pe care îl cunoaștem. Dochița Zenoveiov, brand innovator la Inoveo vorbește despre relevanța brandingului digital în era COVID-19 și cum s-au schimbat brandurile în apusul pandemiei.* (comunicatedepresa.ro, https://bit.ly/3iM49WR). *Corona (patogenul) trece, covidul (boala) rămâne.* (mediafax.ro, https://bit.ly/373Khcm). *Bărbat cu corona: Mi-am infectat şi ucis mama. Nu credeam să mi se întâmple chiar mie* (ampress.ro, https://bit.ly/3zEkMuf). **2.** adj.invar. Care privește sau ține de (pandemia de) coronavirus. *Dilemă în vremea corona: Apartament în oraș sau casă în zona metropolitană?* (g4media.ro, https://bit.ly/3x5DQQv). *Un deputat german al extremei drepte, ce denunţa „începutul unei dictaturi corona” şi participa la şedinţele parlamentare purtând o mască gălurită, a fost testat pozitiv la COVID-19 şi a fost spitalizat, a anunţat joi grupul său parlamentar, informează AFP.* (agerpres.ro, https://bit.ly/3BAckho). *Certificatul digital COVID al UE / Pașaportul Corona va facilita circulația în siguranță a cetățenilor în UE în timpul pandemiei COVID-19. Este disponibil în toate statele membre ale UE de la 1 iulie 2021.* (avion.ro, https://bit.ly/3kY3oNc). – Var. Corona. (AMB)

cor<u>o</u>na- elem. ●●● (Med., soc.) Element de compunere cu semnificația „legat de coronavirus sau de pandemia provocată de acesta”. *Germania: Un deputat al extremei drepte „corona-sceptic” s-a îmbolnăvit de COVID-19 şi a fost spitalizat* (agerpres.ro, https://bit.ly/3BAckho). *Izbucnirea coronapandemiei a contribuit şi la radicalizarea unor foşti disidenţi est-germani, care şi-au articulat deja în anii trecuţi indispoziţia faţă de statul liberal german.* (rfi.ro, https://bit.ly/3i19wSO). *Corona-mafia și corona-fondurile europene* (jurnalul.ro, https://bit.ly/3ryDiS9). (AMB)

coronap<u>a</u>rty s.n. ●○○ Petrecere în care participanții neinfectați speră să se contamineze de la cei infectați cu coronavirusul SARS-CoV-2 pentru a evita vaccinarea. *Există o alarmă în rândul autorităţilor din Italia care au descoperit faptul că din ce în ce mai mulţi tineri se duc la petreceri unde se văd cu persoane infectate cu COVID-19. Numite generic „Coronaparty”, petrecerile sunt organizate pentru a obține un certificat verde fără ca să se vaccineze.* (bzi.ro,

https://bit.ly/34Y5WVw). *Unii germani organizau până recent „corona-party-uri”, dar acum e o disciplină admirabilă* (rfi.ro, https://bit.ly/329s1iQ). *Presa italiană raportează organizarea de coronapartys în Tirolul de Sud, la care participă tineri pentru a se infecta în mod deliberat cu coronavirus, sperând că în acest fel vor avea imunitate împotriva bolii, evitând vaccinul.* (g4media.ro, https://bit.ly/3FCZRdH). – Pl. coronaparty-uri, coronapartys.Var. corona-party, Coronaparty. (AMB)

coronapas s.n. ●○○ (Med., soc.) Act digital sau pe hârtie, emis și utilizat în Danemarca, care atestă că o persoană nu mai prezintă pericol epidemiologic major de COVID-19, fiindcă a fost vaccinată, a trecut prin boală sau are un test cu rezultat negativ. *Pașaportul corona sau „coronapas” este disponibil prin intermediul unei aplicații securizate – sau în format fizic – pentru oamenii care au fost vaccinați, au un test negativ în ultimele 72 de ore sau au fost bolnavi în ultimele 2-12 săptămâni.* (timisoarastiri.ro, https://bit.ly/3iyBFAo). *Danemarca a lansat marţi un aşa-numit coronapas, „paşaportul” care permite cetăţenilor să meargă la coafor, la saloanele de înfrumuseţare şi la şcolile de şoferi, obiectivul fiind redeschiderea graduală a economiei până la finalul lunii mai, informează cele mai importante agenții de știri.* (vestibune.com, https://bit.ly/3iuxRQI). *Guvernul pregătește un „coronapass” mascat. Autorităţile iau în calcul să adopte modelul danez prin care românii ar putea să revină la normal. Mai exact, să mergem la restaurant, evenimente, concerte sau teatru dacă avem vaccin, dacă ne testăm sau dacă am trecut prin boală. Oficialii noștri nu vor să îl numească așa, însă principiile sunt aceleași, informează Antena 3.* (stiripesurse.ro, https://bit.ly/3J0otPG). – Var. coronapass. (AMB)

coronarovirus s.n. ●○○ v. **coronavirus**. (AMB)

coronascептic, coronascептică adj., s.m. și f. ●●● (Med., soc.) (Persoană) care se îndoiește de existența și de efectele periculoase ale virusului SARS-CoV-2, un tip de coronavirus care provoacă o boală respiratorie denumită COVID-19; covidosceptic. *Ministerul Sănătății, un portofoliu riscant în Brazilia. Doi miniștri au fost demiși în mai puțin de o lună de Jair Bolsonaro, președintele coronasceptic, care refuză carantina și promovează generalizarea accesului la clorochină* (g4media.ro, https://bit.ly/2H1yBx2). //s.m. *Luis Lazarus a făcut parte până acum din rândurile coronascepticilor. Realizatorul TV a participat la proteste împotriva restricțiilor.* (g4media.ro, https://bit.ly/36Xp03Q). *Coronascepticii ies în stradă. Proteste în Europa față de restricţiile anti-COVID* (adevarul.ro, https://bit.ly/3nGx6Fh). //s.f. *Probabil că, dincolo de îndeplinirea unei comenzi politice, dna Weber este ea însăși o coronasceptică și nu crede că pacienții asimptomatici pot fi contagioși.* (revista22.ro, https://bit.ly/3lBhjFS). – F.sg. coronasceptică, m.pl. coronasceptici, f.pl. coronasceptice.Var. (rar) corona-sceptic. (TT)

coronascepticism s.n. ●●○ (Med., soc.) Atitudine de neîncredere, de negare cu privire la coronavirusul SARS-CoV-2 și problemele medicale pe care acesta le

creează. *Cât despre cei care pun la îndoială existența noului coronavirus sau pericolul reprezentat de acesta, rectorul Universității Babeș-Bolyai spune că acest coronascepticism este rezultatul unui amestec de „ingrediente”, printre care analfabetismul științific și lipsa de încredere în autorități.* (b1.ro/stiri, https://bit.ly/36ZatpA). *Sub titlul „România, între lipsa de griji și corona-scepticism”, televiziunea belgiană RTBF difuzează un scurt reportaj din țara noastră, în care face o paralelă între distracția de pe plajele aglomerate și situația aproape critică din secțiile copleșite de pacienții cu coronavirus.* (libertatea.ro, https://bit.ly/2GTkASf). *Nu e primul lider de opinie care, abuzând de statutul și influența lui, încurajează corona-scepticismul, riscând astfel să pună în pericol sănătatea și chiar viețile oamenilor.* (g4media.ro, https://bit.ly/3lEy0Ah). – Var. corona-scepticism. (TT)

coronavir<u>o</u>ză s.f. ●●● (Med.) Boală produsă de un coronavirus la oameni sau animale. *Boala numită coronaviroză sau COVID-19 este provocată de un coronavirus, SARS-CoV-2. Acest coronavirus face parte din aceeaşi familie cu coronavirusurile care au provocat epidemiile de SARS (sindrom respirator acut sever) şi MERS (sindromul respirator din Orientul Mijlociu).* (baylor.ro/covid-19). *Coronaviroza canină este o boală virală, sporadică, care se manifestă atât prin semne de gastro-enterită (vomă și diaree) (CECoV), cât și prin semne respiratorii (CRCoV). Este o boală cu o evoluție rapidă, este prezentă pe tot globul și poate afecta inclusiv canidele sălbatice.* (pet.veterinarul.ro, https://bit.ly/2VgtY9h). *E momentul ca virușii cauzatori de coronaviroze să fie puși sub microscop și eliminați pentru totdeauna cu tratament antiviral potrivit.* (comentariu, hotnews.ro, https://bit.ly/3ibKgJK). – Pl. coronaviroze. (AMB)

coronav<u>i</u>rus s.n./s.m. ●●● (Biol., med.) Virus dintr-o familie de viruși cu aspect de sferă cu țepi care ies din membrană (ceea ce îi predispune la mutații genetice rapide), întâlnit atât la animale, cât și la om și care, la om, provoacă maladii respiratorii. În anul 2019 a fost descoperit un nou virus de acest fel care a produs o pandemie. *Coronavirusurile (CoV) sunt o familie numeroasă de virusuri care provoacă boli, de la răceală comună, până la boli mai severe, cum ar fi sindromul respirator din Orientul Mijlociu (MERS-CoV) și sindromul respirator acut sever (SARS-CoV).* (medicover.ro, https://bit.ly/2WktNu1). *Infecţiile cu coronavirus pot avea o gamă largă de simptome, inclusiv febră, tuse şi dificultăţi respiratorii. Cazurile severe pot provoca pneumonie, sindrom acut respirator sever, insuficienţă renală şi deces.* (g4media.ro, http://bit.ly/2vhgIV0). *Coronavirușii sunt o familie numeroasă de viruși – unii provoacă boli la oameni, în timp ce alții infectează doar animalele. În cazuri rare, coronavirușii instalați la animale pot evolua pentru a infecta oamenii și apoi să se răspândească de la om la om. Acesta a fost cazul SARS și MERS (sindromul respirator din Orientul Mijlociu) și pare să fie cazul cu noul coronavirus 2019-nCoV.* (hotnews.ro, http://bit.ly/2vf6Fj7). – Pl. n. coronavirusuri, m. coronavirușI.Var. coronarovirus. Abr. CoV. (AMB)

co-sleeping s.n. ●●● Opțiune a părinților de a dormi în același pat sau în aceeași încăpere cu bebelușul. *Părerile specialiştilor sunt contradictorii pe aceste teme de discuţie, însă demne de luat în seamă, în contextul în care fiecare familie trebuie să reflecteze asupra co-sleeping-ului, a avantajelor şi dezavantajelor sale, pentru a-şi asigura echilibrul propriu şi nopţi liniştite.* (mindeducation.ro, http://bit.ly/2NP1QWW). *Există însă câteva situații în care co-sleeping-ul este contraindicat, din rațiuni legate de siguranța și sănătatea copilului.* (la-pediatru.ro, http://bit.ly/3pHaSTs). *Scopul acestor pătuțuri mini este de a permite părinților să își țină bebelușul cât mai aproape de ei, aceste pătuțuri fiind foarte propice pentru co-sleeping.* (bebebliss.ro, http://bit.ly/3brXH3F). *Metoda noastră de a beneficia de somn a fost cosleeping-ul.* (Blog, https://bit.ly/2SIUUxK). – Pr. /kosl'iping/.Var. cosleeping. (ȘO)

cotonetă s.f. ●●○ (Cosm.) Bucată de material din fibre de bumbac sau din alte fibre naturale, folosită pentru înlăturarea machiajului; dischetă demachiantă. *Ca să ai fani sau public trebuie să fii artist, nu să te dai cu creme sau să te demachiezi și să îmi arăți jegul pe cotonetă sau să dai coduri.* (Playtech.ro, https://bit.ly/3wGbVWX). *Pur și simplu aplic apă micelară pe o cotonetă de bumbac și îmi șterg cu ea fața. Așa tenul meu își recapătă prospețimea.* (Blog, https://bit.ly/2Tjigdy). *Putem totuși opta pentru cotonete reutilizabile din bumbac sau bambus.* (Blog, https://bit.ly/3hFz1sv). – Pl. cotonete. (IL)

cotrocenesc adj. ●○○ (Fam.) Care ține de președintele României sau de instituția prezidențială. *Aspirantul liberal la jilțul cotrocenesc și pofticioșii la fotoliile guvernamentale s-au lăsat masticați, ingurgitați, asimiliți, digerați… Iar acum le-a venit rândul să fie defecați după parcurgerea tractusului politic sinuos și cufuros.* (ziarulnatiunea.ro, https://bit.ly/3bzssmF). *TVR-ul nu are permisiunea mea să mai preia transmisia de la tribuna cotrocenească. Dacă, de azi înainte, TVR-ul mai transmite o singură dată lălăiala marinarului chior, eu dau televiziunea naţională în judecată şi cer daune morale.* (opiniaonline.rovaro.ro/?p=534). – F.sg. cotrocenească, m. și f.pl. ^cotrocenești. (AMB)

cotrocenii vb.intranz. ●○○ (Fam.) A conduce România, ca președinte, din sediul prezidențial de la Palatul Cotroceni. *[…] unde se află prejudiciul recuperat de la infractori? Ce se întâmplă cu averile colosale făcute din astfel de bișnițării de indivizii șmenari... pe perioada cât mai cotrocenește pleșuvul???* (comentariu, ziare.ro/article/view/id/104188). *Pentru că am ratat un urţa-pârţa ca Tăriceanu să ne cotrocenească, stropşit afară cu pisica din cărţi (nicio pagubă!), acum lucrurile par mai limpezi cu cine ne va fi pentru următorii 5 (cu minus!) ani preşedinte.* (ziarulbrasovului.ro, https://bit.ly/324fTg4). *În privința lui Emil, care a „cotrocenit" un mandat și putea să facă mai mult, s-o spunem pe șleau, după cum el însuși a afirmat într-un interviu: „M-au învins structurile"…* (gorjeanul.ro, https://bit.ly/2ZgSI0a). – 3sg. cotrocenește, part. cotrocenit. (AMB)

COVID de lungă durată s.n. ●●○ v. **long COVID**. (AMB)

covidi vb.refl. ●●○ (Med.; fam.) A contracta boala produsă de noul coronavirus, numită COVID-19. *Doamna ministră s-a covidit că a muncit cot la cot cu colegii de partid sau cu subalternii din minister?* (comentariu, g4media.ro, https://bit.ly/3emltRi). *„Profesioniștii" se covidesc ei între ei în afara spitalelor și fiind băieți buni dau și la pacienți!* (comentariu, ziare.com, https://bit.ly/3nQc3QS). – 1sg. mă covidesc, part. covidit. (AMB)

covidiot, covidioată s.m., s.f. ●●○ (Med., soc.; fam., peior.) Persoană care sfidează măsurile de protecție împotriva COVID-19, părând a nu înțelege seriozitatea și pericolul acestei pandemii. *„Covidiot" este noul termen apărut în mediul online, folosit pentru a-i descrie pe oamenii care nu respectă măsurile impuse de autorităţi în vremea pandemiei, dar şi pe cei care iau în râs coronavirusul.* (adevarul.ro, https://bit.ly/3rIelUr). *Protestatarii împotriva măsurilor anti-COVID-19 luate de autorităţile germane şi persoanele care refuză să poarte măşti de protecţie pot fi numiţi „Covidioţi", au decis miercuri procurorii germani, respingând plângerile penale formulate împotriva unuia din co-liderii Partidului Social Democrat (SPD), Saskia Esken, care a folosit acest termen pe Twitter, transmite Reuters, preluată de Agerpres.* (ziaruldeiasi.ro, https://bit.ly/3rETVvk). *Când mai mierlește câte un covidiot, e doar selecție naturală* (comentariu, timponline.ro, https://bit.ly/3f9gCmy). //s.f. *A fost depistată o covidioată, care, deși fusese diagnosticată cu COVID, ne servea cu legume la piață* (antidotul.ro, https://bit.ly/3iYBaiF). *A rămas mut de uimire când o COVIDIOATĂ a spus că a tăiat o gaură în mască deoarece „ușurează respirația"* (stiri.aiudeanul.ro, https://bit.ly/3iVWbdI). – M.pl. covidioți, f.pl. covidioate.Var. Covidiot. (AMB)

covidit s.m., adj. ●○○ (Med.; fam.) (Persoană) infectată cu (noul) coronavirus. *De unde ia coviditul urzici dacă nu are voie să iasă din casă? Stupizenii pe timp de criză.* (comentariu, adevarul.ro, adev.ro/q8kvpw). *Fragmente din povestirea „Covidiții", pe care Lucian Domșa a scris-o, referindu-se la el la persoana a III-a: „Acest text se bazează pe întâmplări care au avut loc în realitate. Mi-am luat libertatea să le descriu așa cum am simțit, vă rog să scuzați eventualele greșeli."* (g4media.ro, https://bit.ly/2UN9NA6). *În jur erau ceva polițiști locali pentru a nu intra vreun covidit pe acolo (glumesc desigur, tot județul Sibiu nu mai are nici un caz de câteva zile), iar cei de la triaj la datorie.* (amfostacolo.ro, https://bit.ly/37288cf). //adj. *Avocatul Gheorghe Piperea (foto st.) plasat pe o „lista neagră" a ONG-ului Eurocomunicare, alături de alte personaje publice și de ActiveNews, nu renunță la bătălia cu cei care se erijează în apărători ai Noii Ere Socialiste covidite.* (activenews.ro, https://bit.ly/3iPzbgt). *Să vestească veste mare mare că la Viflaim Maria / A adus pe lume pruncul cum ne spune prorocia / Dai de uși în-ferecate străzi pustii în toată țara / Este-o lume covidită ce-i simțim cu toți povara* (logossiagape.ro, https://bit.ly/3zIGZqW). – F.sg. covidită, m.pl. covidiți, f.pl. covidite. (AMB)

covidosceptic adj., s.m. ●●○ (Persoană) care nu crede în existența virusului SARS-CoV-2 și a bolii COVID-19 provocate de acesta sau în faptul că acest virus ar putea fi periculos; coronasceptic. *Conștient de pericolul valului negaționist și*

covidosceptic, președintele Klaus Iohannis cere argumente raționale din partea celor care se adresează cetățenilor, pentru a-i convinge că virusul e real și că nu dispare dacă îl negăm. (rfi.ro, https://bit.ly/340AkeZ). *Strategia PSD după succesul lui Iohannis de la Bruxelles. Deputat PNL: „Pesediștii vor trece la trăncăneala anti-UE și covidosceptică, vor da vina pe Soros, vor mârâi la Justiție!”* (podul.ro, https://bit.ly/2T3B0tv). //s.m. *Valul covidoscepticilor a irumpt după ce Andreea Esca a povestit drama prin care a trecut ea și familia ei odată cu infectarea cu noul coronavirus.* (b1.ro, https://bit.ly/3lJ3ipA). *Apoi, valul de negaționiști, de conspirаționiști și de covido-sceptici s-a umflat, a făcut masă critică.* (g4media.ro, https://bit.ly/35gwdLl). – F.sg. covidosceptică, m.pl. covidosceptici, f.pl. covidosceptice.Var. (foarte rar) covido-sceptic. (TT)

COVID-19 s.n. ●●● (Med.; abr. de la engl. COronaVIrus Disease) Boală infecțioasă produsă de un virus gripal de tip coronavirus, descoperit în anul 2019, care afectează în special aparatul respirator, cu simptome de tuse seacă, febră, dificultăți de respirație și respectiv pierderea mirosului și a gustului, și care, plecând din China, a produs o pandemie. *COVID-19 este boala infecțioasă cauzată de coronavirusul cel mai recent descoperit. Noul virus nu a fost cunoscut înainte de apariția focarului în Wuhan, China, în decembrie 2019.* (medicover.ro, https://bit.ly/2WktNu1). *Până la jumătate din persoanele care răspândesc coronavirusul se „simt bine” sâmbătă seara, dar până luni când dezvoltă simptomele asociate COVID-19 – tuse, febră, oboseală – pot infecta pe numeroși alții.* (hotnews.ro, https://bit.ly/3j8JsVl). *Țara care nu va mai număra cazurile noi de COVID. Explicațiile autorităților: „Este timpul să ne continuăm viața”* (alephnews.ro, https://bit.ly/3zH5y7K). *Covidul i-a îmbogățit: producătorii de vaccinuri au intrat în topul Forbes al miliardarilor* (ziare.com, https://bit.ly/3l0Mb5B). – Var. COVID, Covid. (AMB)

coworker s.m. ●●● (Ec.) Persoană care desfășoară activități într-un spațiu de birouri comun dedicat antreprenorilor, freelancerilor etc. *Profilele de coworkeri căutați sunt variate: publicitate, comerț, consultanță; online sau offline; național și internațional; este binevenit oricine din aproape orice domeniu. „Oferim un mediu plăcut și creativ pentru indivizi prietenoși și creativi.”* (startweb.io, https://bit.ly/38eC1V1). *Suntem deja 30 de coworkeri, dar mai avem câteva locuri.* (FB, https://bit.ly/2Pzw8es). – Pl. coworkeri. Pr. /kow'orkər/. (IL)

coworking s.n. ●●● (Ec.) Activitate desfășurată într-un spațiu comun și/sau la un proiect comun. *Opțiuni flexibile de coworking, adaptate programului tău* (impacthub.ro, https://bit.ly/2v5EovC). *[Coworkingul la români] Dragoș Medrea (HUB7): Modelul nostru nu e unul care ar funcționa neapărat în alte orașe.* (iqads.ro, https://bit.ly/2vSirAu). *Alt proiect interesant în care am fost implicați este Coworking Barcelona, un start-up care și-a propus să creeze o comunitate on-line între coworkeri și coworkinguri.* (startweb.io, http://bit.ly/2Pzx0Q6). – Pl. coworkinguri. Pr. /kow'orcing/.Var. co-working. (IL)

cozy adj.invar. ●●● Care oferă o stare de confort și relaxare. *Zona de living este zona unde majoritatea dintre noi ne petrecem tot timpul, iar o canapea cozy, cu un design atemporal, reușește să întregească spațiul și schimbă întreaga atmosferă a casei.* (antena3.ro, https://bit.ly/3DAKYYm). *Au urmat şase luni în care a pus la punct o amenajare primitoare, cu un pic de culoare, plante verzi şi un stil modern cu influenţe scandinave. Pe scurt, un cămin cozy şi personalizat după propriile ei preferinţe şi nevoi.* (adevărul.ro, https://bit.ly/3oCWNZX). *Vizual, e foarte plăcut și creează o atmosferă destul de cozy, cumva de local în care să ieși la o primă întâlnire, dar nu numai.* (zilesinopti.ro, https://bit.ly/3DvyUYt). – Pr. /k'əwzi/. (ȘO)

crash s.n. ●●● **1.** (Inform.) Defectare bruscă a unui sistem (în special a unui computer, a unui sistem informatic, a unei aplicații etc.). *Salutare tuturor! Am o problemă cu o placă video Gainward RTX 2070 cumpărată de la PC Garage. Inițial a fost un crash într-o aplicație 3D (joc). Am dat restart la PC și au început să apară „liniuțe și puncte verzi", scuze pt exprimare, după cum se vede în imagini.* (pcgarage.ro, https://bit.ly/3am2GjA). *Am jucat eu peste 6 ore Witcher 3 fără întrerupere și n-a avut nimic. Consola o am de la lansare, deci e veche. Nu ești singurul cu crash-uri în W3, poți sta liniștit, mai ales dacă ai garanție în caz de ceva.* (Forum, https://bit.ly/2RKUpiK). *Unele softuri nu merg deloc. Altele funcționează parțial (pot să apară diverse crashuri și erori).* (Blog, https://bit.ly/2xuUKzq). **2.** (Ec.) Scădere bruscă a prețului sau a valorii a ceva (condiții în care o afacere sau o piață etc. eșuează). *Considerat preşedintele care a scos America din criză, mandatul domnului Obama s-a consumat practic în cea mai grea perioadă, cea de după crashul din 2008 – 2009, până în 20 ianuarie 2017 când la Casa Albă vine magnatul Donald Trump.* (capital.ro, https://bit.ly/2xuVJ2A). *Prăbușirea creditorului american Lehman Brothers în 2008 a alimentat cea mai dureroasă criză economică globală de la Crashul din Wall Street din 1929.* (https://bit.ly/3eAnUxM). – Pl. crash-uri, crashuri. Pr. /kraʃ/, /kreʃ/. (IL)

crasha vb.intranz. ●●○ v. **crashui**. – 3sg. crash-ează, part. crashat. Pr. /kraʃ'a/. (IL)

crashui vb.intranz. ●●● (Inform.; despre computere, sisteme informatice, aplicații etc.) A se defecta brusc. *Placa video crashuiește.* (pcgarage.ro, https://bit.ly/2VCxaIW). *Am început să joc BF3 beta când s-a lansat și atunci au început crashurile. A crashuit de câteva ori în joc, am crezut că a fost prea mult pentru sistem..* (Forum, https://bit.ly/3afgkoR). *Plus că jumătate din calculatoarele userilor la nivel global crashuiesc la vizitarea lor.* (Blog, https://bit.ly/3cqgpr9). *Până când, suflată din background, îmi vine și ideea. Băi, dar dacă e de la noile memorii? Așa că iau memoriile vechi, mai iau o memorie de 4 GB de pe laptop, le pun pe iMac și… surpriză, merge. De atunci merge în continuu, nu a crășuit niciodată, totul merge perfect.* (Blog, https://bit.ly/2XJIC89). *Google play-ul mai crașează și este puțin laggy uneori, dar în ansamblu se mișcă bine.* (comentariu, emag.ro, https://bit.ly/3cuiyCg). *La intervale random, îmi crashează Cinema 4D*

(Pe PC cu Intel și Nvidia nu se întâmplă niciodată (1-2 pe an), deci nu e de la softul Cinema 4d) (comentariu, pcgarage.ro, https://bit.ly/3bkNeWe). *Eu m-am jucat aproape 20 de ore în continuu The Witcher 3 și n-a pățit nimic. De fapt, nu mi-a crashat niciodată jocul...* (Forum, https://bit.ly/2RKUpiK). – 3sg. crashuiește, part. crashuit. Pr. /krəʃu'i/.Var. crășui, crașa, crasha. (IL)

crașa vb.intranz. ●○○ v. **crashui**. – 3sg. crașează, part. crașat. (IL)

crăciunistic adj. ●●● (Fam.) În spiritul Crăciunului. *Urmează să petrec Crăciunul cu ai mei, așa că am ales să le iau o grijă de pe umeri și să le decorez eu bucătăria! Am ales să merg pe nuanțe de roșu și verde, ca să fiu sigură că totul o să arate cât mai crăciunistic cu putință!* (Blog, https://bit.ly/3ypcLtO). *Dragilor, mai avem loc pentru câteva comenzi de ornamente sau magneței crăciunistici la set sau în cutiuțe separate!* (FB, https://bit.ly/3dOyiT4). *În spiritul lunii decembrie, într-o notă crăciunistică, am pregatit un chec cu portocale despre care vreau să vă spun doar că poate fi „a masterpiece" pe orice masă de sărbătoare și are marele, marele avantaj de a fi pregătit într-un timp foarte scurt, deși timp avem berechet acum, nu?* (Blog, https://bit.ly/3dNqIZ0). *Dacă până acum am comandat numai pentru mine și pentru Sorin, tura asta am luat niște haine crăciunistice pentru cei mici.* (Blog, https://bit.ly/31Wp7Oi). – F.sg. crăciunistică, m.pl. crăciunistici, f.pl. crăciunistice. (ȘO)

cringe s.n., adj.invar. ●●○ (Lucru, de obicei film) care, mai mult sau mai puțin intenționat, inspiră reacții negative (de oripilare, jenă, dezgust, nemulțumire, teamă etc.). *Filmul e un CRINGE de la un capăt la altul. Cu greu îi poți numi actori pe cei din film, nici măcar amatori nu îi pot considera. De fapt, toți cei care au contribuit la realizarea acestui, hai să-i zicem, film sunt doar niște amatori habarniști și limitați.* (comentariu, cinemagia.ro/filme/the-last-boy-627679/). *Eu nu văd nicio diferență între cântăreața din Georgia și aia din Armenia sau Florin, talentul local, care cu toate că-i din România, cântă la fel de aiurea ca străinii în propria limbă. În fine, capul sus, Florin, nu ai fost tu cel mai „pastă", distincția aia merge la Monika din Lituania, cu un cover de la Mihail – „Mă ucide ea" care a fost cringe-ul absolut al serii.* (life.hotnews.ro, https://bit.ly/2R4vFBu). *Dacă nu mă crezi ce de rahat sunt, aici mai ai o reclamă a lor. Tot cu un buget minim, tot cu mult cringe românesc, clișee și actori nasoi.* (anapoda.eu, https://bit.ly/3lU09V3). //adj.invar. *Astăzi alături de verișoara mea, Mădălina, am reacționat la cele mai populare, cele mai cringe și funny tik tok-uri din România. Sper să vă placă!* (tictop.ro/vlog/bBVD). – Pl. cringe-uri. Pr. /krinʤ/. (AMB)

cripto adj.invar. ●●● (Fin., inform.) Care privește sau ține de monedele virtuale (criptomonede). *De departe cea mai populară monedă de pe piața cripto este Bitcoin, care a atins marți un nivel record de 62.741 de dolari pe unitate.* (stiripebune.com, https://bit.ly/3uq5c68). *Elon Musk, un nou anunț pe Twitter după ce piața criptomonedelor a picat: Adevarata luptă este între monedele fără acoperire şi cripto* (capital.ro, https://bit.ly/3zf5htn). *Ulterior, Bukele și-a îndulcit*

oferta, spunând că guvernul său va acorda „reședință permanentă imediată antreprenorilor cripto”. (romaniatv.net, https://bit.ly/3gnagzt). *Viteza cu care se schimbă segmentul crypto îngreunează orice fel de predicţie în rândurile analiştilor.* (zf.ro, https://bit.ly/3pHAKQp). – Var. crypto. (AMB)

cripto- elem. ●●○ (Fin., inform.) Element de compunere cu semnificația „care privește sau ține de criptomonede”. *Un nou cripto-star românesc: Startup-ul Elrond anunță că moneda sa digitală atinge capitalizarea de 1 miliard de dolari* (startupcafe.ro, https://bit.ly/3gbaXxa). *Comisia Europeană (CE) a adoptat, la 24 septembrie 2020, un pachet privind finanțele digitale, care include strategia privind finanțele digitale și propuneri legislative privind cripto-activele și reziliența digitală.* (asfromania.ro/ro/a/851/noutăți-fintech). *Cripto-miliardarii, noile vedete din topul Forbes 2021. Cine sunt ei și cum au ajuns să facă averi fabuloase* (ziare.com, https://bit.ly/2TbUtf3). *Deși toate investițiile au riscuri, Gabe face parte din cohorta de cripto-investitori care fac investiții mici în monede care nu au vreo mare utilitate în afară de faptul că îi îmbogățesc pe câțiva oameni.* (kissfm.ro, https://bit.ly/2RMubji). (AMB)

criptomonedă s.f. ●●● (Fin., inform.) Monedă digitală, virtuală, nebancară, utilizată în tranzacții securizate cu ajutorul criptografiei; criptovalută. *Cu o capitalizare de piaţă de 92 de miliarde de dolari în iulie, criptomonedele sunt acum o realitate care nu mai poate fi ignorată.* (zf.ro, https://goo.gl/rf3tzA). *Valoarea unei criptomonede Bitcoin a trecut, în această dimineaţă, pentru prima dată, de pragul de 12.000 de dolari.* (observatornews.ro, https://bit.ly/3oqTLXZ). – Pl. criptomonede. (SDO)

cripto-ransomware s.n. ●○○ (Inform.) v. **ransomware**. (AMB)

criptovalută s.f. ●●● (Fin., inform.) Monedă digitală, virtuală, nebancară, utilizată în tranzacții securizate cu ajutorul criptografiei; criptomonedă. *Dacă până acum puteam să ne plătim facturile cu moneda virtuală, în curând, în cafenelele din reţeaua Starbucks vor fi acceptate plăţile în criptovalută.* (capital.ro, https://bit.ly/35fBUL8). *Criptovalutele au înregistrat o creştere astronomică în doar câțiva ani de la apariție. Bitcoin, DASH sau alte variante de criptomonede sunt un tip de valută digitală, nebancară care au atins apogeul anul trecut.* (tion.ro, https://bit.ly/3h1E6Ic). – Pl. criptovalute. (AMB)

CRM s.n. ●●○ (Market.; abr. de la engl. Customer Relationship Management) Tip de sistem, utilizat în marketing, care se ocupă cu analiza și gestionarea relațiilor cu clienții. *Un studiu recent al companiilor Interactions şi Mediapost Martech arată că datele colectate în scopuri de marketing, prin intermediul unui sistem de gestionare a relaţiei cu clienţii (CRM – Customer Relationship Manager), reprezintă o oportunitate de business ce poate creşte cu 80% eficienţa unei campanii, conform unui comunicat de presă.* (bursa.ro, http://bit.ly/3oU9xsA). *Din exterior, clienții care interacționează cu o companie o*

percep ca pe o singură entitate, în ciuda faptului că interacționează cu angajați având poziții și aparținând unor departamente diferite. CRM-ul este o combinație de proceduri, procese și strategii implementate într-o organizație, cu scopul de a unifica interacțiunile cu clienții și de a valorifica informațiile despre aceștia. (seniorerp.ro/crm/ce-este-crm). – Pr. /ʧerem'e/. (AMB)

crop s.n. ●●● (Foto.) **1.** Editare a unei imagini digitale prin decupare. *Parcă simți nevoia să mai uiți un pic de reguli și să-ți faci de cap cu încadrările, să vezi ce se poate rezolva ulterior printr-un minunat crop.* (f64.ro, https://bit.ly/2QgeOfo). *Dacă nu te descurci cu crop-ul, poate îți trimit chiar vectorial.* (mediafax.ro, https://bit.ly/35jp9vf). *Putem seta camera telefonului dacă se poate la un raport de 3:2 care este ideal pentru print deoarece se pliază perfect pe majoritatea formatelor cunoscute. De asemenea, dacă preferați să mai editați imaginea făcând crop-uri ulterioare, și aici trebuie ținut cont de raportul la care „cropuim" sau decupăm.* (Blog, https://bit.ly/3G0Y0jV). *Totuși, când aparatul foto este un Nikon D810, lipsa unui teleobiectiv nu mai este o problemă, rezoluția de 36.3 megapixeli permițând cu ușurință realizarea de cropuri din cadrul original astfel încât fotografia finală să arate impecabil, cu detalii bogate.* (nikonisti.ro, https://bit.ly/3qSniKO). *Pentru VX poti folosi o lentila Sony VCL-HG0758. Până una alta, spor la cropuială!* (Forum, https://bit.ly/3zuxOLW). *Fără o cropuială și un efect „pe film" nu au ce căuta pe feed.* (Blog, https://bit.ly/2FgKcUO). *Restul depinde prea mult de tot felul de procesări și algoritmi și cropuieli și tot așa. Printul este etalonul și baza de plecare pentru orice discuție constructivă.* (Blog, https://bit.ly/3F2VGYa). **2.** (În sintagma) *senzor crop* = Senzor mai mic decât un senzor full frame de 35 mm care taie marginile unei imagini pentru restrângerea câmpului vizual. *Ulterior producătorii au început să manufactureze și senzori cu dimensiuni mai mici care poartă denumirea de „senzor crop"* (Blog, https://bit.ly/2MOf6rG). *Full frame sau senzor crop?* (Blog, https://bit.ly/39y8Dek). – Pl. cropuri.Var. cropuială. (IL)

crop top s.n. ●●● (Modă) Obiect vestimentar purtat de femei, care acoperă jumătatea de sus a corpului, până la nivelul buricului. *În imaginea respectivă, actrița în vârstă de 34 de ani apare îmbrăcată într-o pereche de bikini și într-un crop top, ce-i lasă la vedere abdomenul perfect tonifiat.* (profm.ro, http://bit.ly/2MbZ8ug). *Poţi adopta crop top-ul în orice tip de ţinută şi pentru orice tip de eveniment, de la cel mai elegant la cel mai nonconformist.* (cosmopolitan.ro, http://bit.ly/2Mefumj). *Crop-topurile sunt o piesă vestimentară îndrăzneață, iar dacă vrei ca ținuta să nu devină vulgară, celelalte elemente ar trebui să fie cât mai cuminți.* (unica.ro, http://bit.ly/2ZCoXXJ). – Pl. crop topuri.Var. crop-top. (ȘO)

cropui vb.tranz. ●●○ (Foto.) A edita o imagine sau un document; a decupa. *Fotografiile cu raportul laturilor diferit de 3:2 vor fi cropuite.* (f64.ro, https://bit.ly/36jLIBp). *Mă gândeam s-o cropuiesc încât să mai apropii planul soarelui, să se observe mai bine.* (Forum, https://bit.ly/37yjbYL). – 1sg. cropuiesc, part. cropuit. (IL)

cropuiă s.f. ●○○ v. **crop**. – Pl. cropuieli. (IL)

crossbody s.n., adj.invar. ●●● (Modă) (Geantă) care se poartă de-a curmezișul pieptului sau spatelui. *Michael Kors semnează crossbody-ul Lexington cu un design atât de simpatic încât ne cucerește de la prima vedere atât prin designul fluid și compact, cât și prin detaliile extraordinar de inspirate.* (sole.ro/articole/5-genti-to-fall-in-love). *„Boomul" de modă din 2018 spune clar – purtați borseta ca un crossbody sau peste umăr, în loc de geantă.* (revistafashion.ro/un-boom-moda-borsetele/). //adj.invar. *Geantă pentru femei elegantă, buzunar cu fermoar în spate, foarte spațioasă, cu curea crossbody reglabilă, excelentă pentru cumpărături sau întâlniri de afaceri.* (glami.ro, https://bit.ly/2ZdrHLl). – Pr. /kr'osbadi/. (AMB)

crostini s.n.invar. ●●● (Culin.) Felii de pâine prăjită peste care pot fi adăugate diverse brânzeturi, bucățele de carne, legume, sosuri și condimente. *Cu un ușor iz italian, reinterpretate cu arome românești aceste crostini reprezintă un mic dejun sau un aperitiv delicios.* (Blog, https://bit.ly/2ZRdTcY). *Uneori, când primesc vizite de la prieteni şi nu am chef de friptură la cuptor sau pizza de casă, cel mai uşor scap cu nişte crostini.* (Blog, https://bit.ly/3DaIBeJ). *„Pentru că suntem în post, am făcut salată de orez cu legume, salată de vinete, sarmale cu orez, crostini (pâine prăjită) cu ciuperci şi, ceea ce-i plăcea lui Cornel cel mai mult, fasole bătută", a declarat Cornelia Patrichi, pentru Click!* (click.ro, https://bit.ly/3oe6z4d). (ȘO)

cruise control s.n. ●●○ (Auto.) Sistem care permite șoferilor să seteze o viteză specifică, care va fi menținută în mod automat, fără apăsarea pedalei de accelerație; pilot automat. *La ora actuală Cruise Control a devenit o componentă standard pentru cea mai mare parte a modelelor de automobile de pe piață și reprezintă un mare plus pentru cei care fac deplasări pe distanțe lungi cum sunt cele pe autostradă.* (autotestmagazin.ro, https://bit.ly/3p1lCxg). *După ce am ieşit din serpentine am pus cruise-controlul la 88 şi am luat picioarele de pe pedale şi am lăsat maşina să curgă.* (Blog, https://bit.ly/3fOvdDj). *Am născocit un cruise control care să meargă pe orice tip de motor și care să fie ușor de montat/demontat și de folosit.* (Forum, https://bit.ly/3uo5AhS). – Pr. /kruz kontr'ol/.Var. cruise-control. (ȘO)

crumble s.n. ●●● (Culin.) Desert pregătit dintr-un amestec de fructe peste care se pune un aluat sfărâmicios pe bază de făină, unt și zahăr. *Alături de un delicios crumble cu mere rumene și crustă crocantă, zilele răcoroase de toamnă se transformă îndată în amintiri calde, pline de savoare.* (libertatea.ro, https://bit.ly/3DdOOGL). *De altfel, fructele congelate sunt perfecte pentru rețeta aceasta pentru că vor face crumble-ul mai zemos și aromat!* (Blog, https://bit.ly/3d887Xu). *În caz că aveți nevoie de puțină inspirație pentru niște crumble-uri cu fructe perfecte pentru vara aceasta, atunci lista de mai jos este răspunsul vostru.* (Blog, https://bit.ly/3EebrvY). – Pl. crumble-uri. Pr. /kr'ambəl/. (ȘO)

crunch s.n. ●●● (Sport) Exercițiu de întărire a musculaturii abdomenului. *Crunch-urile sunt, așa cum arată și numele lor, abdomene scurte – o mișcare subtilă, cu care ridici doar omoplații de pe podea câțiva centimetri.* (topculturism.ro, https://bit.ly/2RU4vAY). *Tocmai pentru că este un exercițiu foarte cunoscut, multă lume folosește termenul pentru a descrie atât abdomenele clasice (cele care presupun ridicarea completă a trunchiului de pe podea), cât și crunch-ul (care presupune ridicarea parțială a trunchiului de pe podea, respectiv partea de sus a spatelui).* (machomen.ro, https://bit.ly/3w4LI4z). *Pentru a obține un abdomen ideal, sculptat, crunch-urile realizate pe banca de abdomene inSporline AB Crunch nu trebuie să lipsească din antrenamentul nostru zilnic, datorită eficienței acestora în lupta cu colăceii de grăsime.* (news.ro, https://bit.ly/2Qi8sih). – Pl. crunch-uri. Pr. /kranʧ/. (ȘO)

crunchy adj.invar. ●○○ (Culin.) Crocant. *Combinații dansante de migdale, alune crocante și ciocolată cu lapte sub o textură crunchy de ciocolată neagră.* (guilty-pleasure.ro, https://bit.ly/3yaqh3U). *În plus, pentru a face totul și mai interesant și un pic crunchy, adăugăm fistic sau migdale mărunțite.* (Blog, https://bit.ly/2SNlgxY). *Poți rupe biscuiții Oreo în bucăți mai mici, după cum le preferi. Mie, personal, îmi place să pot să simt la fiecare mușcătură combinația de texturi diferite și că este crunchy.* (Blog, https://bit.ly/3eRkRmF). – Pr. /kr'anʧi/. (ȘO)

crypto adj.invar. ●○○ v. **cripto**. (AMB)

cryptojacking s.n. ●●○ (Inform.) Tehnică de fraudare informatică prin care infractorul folosește resursele informatice și de energie electrică ale victimei pentru operațiile de minare a criptomonedelor (în special Monero), care sunt mari consumatoare de resurse. *„Cryptojacking rămâne ascuns, nu vezi că s-a instalat, nu se întâmplă nimic și ai în continuare acces la datele tale, singurul semn putând fi un consum mai ridicat de energie al calculatorului: tu nu faci nimic, dar procesorul o ia razna. La cryptojacking resursele calculatorului tău sunt folosite pentru a mina după monedă virtuală, mai ales Monero. Asta este marea problemă, rămâne ascuns pe sistem”, spune Cristi Avram.* (economie.hotnews.ro, https://bit.ly/2RK4tMi). *Cryptojackingul este un soi de atac cibernetic ce urmărește producerea de monede digitale din utilizarea calculatoarelor personale ale altor oameni.* (libertatea.ro, https://bit.ly/2U06t3T). *Criptojacking-ul, în puternică scădere: volatilitatea și schimbările frecvente de pe piața criptomonedelor au avut un impact direct asupra interesului infractorilor cibernetici de a crea atacuri de tip criptojacking. Dizolvarea Coinhive în martie 2019 a jucat un rol major în declinul acestui tip de amenințare, atacurile de tip criptojacking reducându-se cu 78% în a doua jumătate a anului.* (capital.ro, https://bit.ly/3w7oXNQ). – Pr. /kriptoʤ'ecing/.Var. criptojacking. (AMB)

crypto-ransomware s.n. ●●○ (Inform.) v. **ransomware**. – Pr. /kriptor'ensəmwer/. (AMB)

crypto wallet s.n. ●●○ v. **wallet**. – Pr. /criptow'alet/. (IL)

culottes s.n.pl. ●●● (Modă; frecv. în sintagma *pantaloni culottes*) Model de pantaloni de damă, lejeri pe picior, lungi până la jumătatea gambelor. *Nu ezita să aduci în garderoba ta o pereche de culottes, deoarece acest model de pantaloni arată pur și simplu fabulos.* (cluju.ro, http://bit.ly/3jZ3f9D). *Lejeri, dar şi chic în acelaşi timp, pantalonii culottes, cunoscuți ca fusta-pantalon, se potrivesc oricărei femei.* (observatorulph.ro, http://bit.ly/3dmrLjG). *Femeile care au corpul în formă de clepsidră pot alege pantaloni culottes cu talie înaltă, care le va evidenția talia subțire.* (fitted.ro, https://bit.ly/3bg62Y6). *Pentru ocazii cu un grad ridicat de formalitate, pantalonii culotte vor arăta excelent cu cămăși, jachete scurte și pantofi pe toc.* (bonprix.ro, https://bit.ly/3douDv7). – Pr. /kul'ots/.Var. culotte. (ȘO)

cupro s.f.invar. ●●● (Ind.text.) Fibră textilă sintetică obținută din celuloză regenerată; fibre cuproamoniacale. *Spre deosebire de celelalte fibre, cupro necesită mult mai puțin detergent și apă pentru curățare, iar datorită faptului că este vegană se descompune în totalitate, nerămânând la suprafața solului. În cât timp se întâmplă acest lucru? Mult mai repede decât te-ai fi așteptat: în aproximativ două luni (în condiții de vară, la o temperatură medie de 35 de grade și umiditate 80%), cupro își pierde jumătate din greutatea inițială, fibra fiind descompusă de organismele vii.* (wall-street.ro, https://bit.ly/30sb0ws). *Fibră de celuloză regenerată obținută din bucăți mici de deșeuri de bumbac numite garnituri de bumbac. Este produs printr-un proces chimic care combină cuprul și amoniul. Este similar cu rayonul, dar are și caracteristici ale bumbacului – este respirabil. Cupro poate fi folosit în tricotaje, lenjerie, rochii și bluze. Prima dată a fost produs în anii 1900 în Germania; în prezent este fabricat în cea mai mare parte în Japonia.* (glami.ro, https://bit.ly/2Xvme1t). *Fibrele cupro se obţin prin procedeul de filare din soluţie pe cale umedă. În principiu, pentru fabricarea lor are loc dizolvarea celulozei purificate în hidroxid amino-cupric, Cu(NH3)4(OH)2, numit şi reactiv Schweitzer.* (dex-tex.info, https://bit.ly/2C0C4d1). (IL)

curcubeu* s.n. ●●● (Soc.) Simbol al comunității persoanelor care au altă orientare sexuală decât cea heterosexuală (comunitatea LGBT). *Curcubeul a fost folosit pentru prima oară ca simbol al mișcării LGBT în San Francisco, SUA, în 1978, când artistul Gilbert Baker a creat steagul folosind șase culori, ca răspuns la apelul unui activist local de a se găsi un simbol pentru mișcarea comunității LGBT.* (ieleleonline.ro, https://bit.ly/3lSFq3T). *Potrivit presei finlandeze, Sanna Marin, născută la 16 noiembrie 1985 la Helsinki, provine dintr-o așa-numită „familie curcubeu” – a fost crescută de o mamă singură, care ulterior a avut o relație cu o femeie. Ea nu cunoaște familia tatălui ei biologic și a crescut într-un apartament închiriat de mama ei și de partenera acesteia, relatează BBC.* (android.eva.ro, https://bit.ly/3iciPgk). (AMB)

customizabil adj. ●●● (Market.) Care poate fi adaptat după necesități sau în funcție de preferințele clienților. *Pachetul de abonare este customizabil, fiecare*

cititor având posibilitatea de a-şi selecta tipul de informaţie de interes – business, women, entertainment, sport, auto, ştiinţă, gadget-uri, social-politic. (promotor.ro, https://bit.ly/3i8DXUM). *Ce sunt smartphone-urile customizabile? În câteva cuvinte, putem descrie acest proiect ca fiind unul ce ţinteşte direct la nevoile clienţilor de a-şi crea propriile telefoane folosind anumite părţi interschimbabile ale acestora. Asta înseamnă că dacă, spre exemplu, vrei o cameră mai puternică pe smartphone-ul tău, tot ce trebuie să faci e să schimbi camera fără să fie nevoie de schimbarea telefonului propriu-zis.* (bunadimineata.ro, https://bit.ly/3m18SEX). – F.sg. customizabilă, m.pl. customizabili, f.pl. customizabile. (AMB)

customizare s.f. ●●● (Market.) Adaptare a unui produs sau serviciu după necesitățile sau preferințele unui client; particularizare. *Customizarea motorului sau cum poţi să îţi faci motocicleta visurilor tale* (adevarul.ro, https://bit.ly/2FjOvC9). *Atunci când sunt lansate versiuni de produse îmbunătățite de către providerii de soft ERP, customizările dispuse anterior nu mai sunt valabile, aşadar, este nevoie de implementarea unor alte personalizări ale produsului.* (nationalul.ro, https://bit.ly/3bMHTba). – Pl. customizări. (AMB)

customizat adj. ●●● (Market.) Care este adaptat după nevoile specifice și preferințele clientului; particularizat. *Prin acest parteneriat, care este unic pe piaţa media românească, TVR oferă un flux RSS customizat, care conţine ştirile zilei, informaţii despre vreme şi curs valutar, dar şi alte informaţii de interes general.* (capital.ro, https://bit.ly/2ReSnHa). *Dacă doriți să începeți să înlocuiți ferestrele și ușile locuinței, vă veți confrunta cu două opțiuni diferite: standard sau customizate.* (stirileprotv.ro, https://bit.ly/2FjKdeb). – F.sg. customizată, m.pl. customizați, f.pl. customizate. (AMB)

custom made adj.invar. ●●○ (Market.) La comandă; personalizat. *Site-ul are design original realizat de Kolac Media Braşov, consola de administrare custom made cu funcții de SEO on page și modul de limbă străină.* (Blog, https://bit.ly/2sujFR7). *Ambalaje și etichete custom made* (sacudesign.ro, https://bit.ly/2FddeEP). – Pr. /k'astəm mejd/. (IL)

cut crease s.n. ●●○ (Cosm.) Tip de machiaj al ochilor care presupune delimitarea precisă a culorii folosite pe pleoapă de restul machiajului, producând un contrast puternic. *Astăzi m-am hotărât să abordez un machiaj pe care îl poartă din ce în ce mai multă lume, cut crease-ul, eyelinerul grafic sau tuşul grafic.* (Blog, https://bit.ly/3pt37jG). *Nu mă aştept ca toate fetele să ştie să facă un machiaj cut-crease sau să deseneze sprâncene perfecte, să stăpânească tehnica creionului sau codițele ascuțite de eyeliner, dar cred că un smokey eye face parte din look-urile alea de bază pe care trebuie să le încercați cel puțin o dată în viață.* (shoelove.deichmann.com, https://bit.ly/3tXwgHg). *Abia aştept să le fac nişte cut crease-uri perfecte clientelor mele frumoase.* (FB, http://bit.ly/3snhx70). – Pl. cut crease-uri. Pr. /k'atkris/.Var. cut-crease. (ȘO)

cute adj.invar. ●●● (Frecv. la superlativ; despre o persoană, un obiect vestimentar, un gest etc.) Drăguț. *La numai 17 ani, Abraham Mateo este un tip*

foarte cute şi foarte talentat. (ziarelive.ro, https://bit.ly/3BBkrKw). *Nu știu de ce depun efortul să mă îmbrac cu cea mai cute rochie pe care o am, oricum nu o să o vadă.* (Blog, https://bit.ly/3rHhWlH). *Știm cu toții că gesturile contează... tocmai de aceea o altă idee extrem de cute este să luați un teanc de foi post-it pe care să scrieți „te iubesc” și să le lipiți pe un întreg perete în camera iubitului / iubitei.* (Blog, https://bit.ly/3wXb7ND). – Pr. /cjut/. (ȘO)

cyber- elem. ●●● (Inform.) Element de compunere cu semnificația „informatic; automatizat; în mediul digital”. *Termenii de sex virtual şi cybersex sunt adesea folosiţi alternativ. Ambii termeni sunt relativ noi şi, la fel ca în cazul cuvântului sex, nu există o singură definiţie.* (csid.ro, https://bit.ly/2Rf2fRe). *Noua strategie prevede că Pentagonul poate decide un răspuns militar la unele cyber-atacuri pe baza noţiunii de „echivalenţă”, adică dacă daunele provocate de un atac informatic sunt comparabile cu cele care ar fi fost produse de un atac militar convenţional.* (romanialibera.ro, https://bit.ly/2FfDNg4). *Rusia efectuează luni teste ale echipamentelor care îi vor permite să îşi izoleze internetul de serverele străine şi să garanteze funcţionarea acestuia în caz de cyber-război mondial, parte a unei legi controversate care a intrat în vigoare la începutul lunii noiembrie.* (incont.stirileprotv.ro, https://bit.ly/3k4LHI2). – Pr. /s'ajbər/.Var. ciber-*. (AMB)

cyberapărare s.f. ●○○ (Inform.) Acțiunea de a contracara sau a riposta la un atac informatic. *Unul dintre domeniile cele mai actuale în care se anunţă o cooperare intensivă este cel al cybersecurităţii şi cyberapărării. Începând cu acest moment, s-a decis la Bruxelles, „începe schimbul de concepte asupra integrării unei dimensiuni cyberapărare în cadrul planificării şi ducerii operaţiunilor şi misiunilor NATO şi UE... şi, din 2017, armonizarea nevoilor existente în domeniul pregătirii... stimularea cooperării în domeniul cercetării şi tehnologiei pentru inovarea în domeniul cyberapărării”.* (adevarul.ro, https://bit.ly/35o2Zf1). *Armata franceză a început un vast exerciţiu de „cyberapărare” ca să-şi testeze noul comandament specific. Până la sfârşitul lunii, pe 11 situri din Franţa, 155 de militari specializaţi în gestionarea crizelor informatice şi 240 de studenţi vor încerca să răspundă unor simulări de atacuri.* (rfi.ro, https://bit.ly/32hBodG). – Pl. cyberapărări. (AMB)

cyber-armă s.f. ●○○ (Inform.) Mijloc informatic de atac sau de apărare, folosit în conflicte desfășurate în mediul digital. *O altă teorie, potrivit sursei citate, este aceea potrivit căreia China ar plănui să creeze o nouă cyber-armă, destinată distrugerii serverelor din alte ţări.* (adevarul.ro, https://bit.ly/3bHkQic). *Arsenalul CIA include numeroase mijloace şi locaţii de interceptare la distanţă, precum şi tehnologii împrumutate de la alte servicii generoase precum GCHQ, NSA, FBI sau, pur şi simplu, cyber-arme comandate de la contractori precum Baitshop.* (b1.ro, https://bit.ly/2FfGI8w). – Pl. cyber-arme.Var. cyberarmă, (rar) ciberarmă. (AMB)

cyberbullying s.n. ●●● (Psih., inform.) Agresiune sau hărțuire în forma unor amenințări, intimidări sau insultări la care un individ sau un grup supune în mod

repetitiv o victimă, de obicei copil sau adolescent, prin utilizarea tehnologiilor de comunicare prin internet. *Părinții nu ar trebui să minimalizeze pericolele cyberbullying-ului.* (libertatea.ro, https://goo.gl/vXC7Mh). *Părinții, rudele, profesorii trebuie să conștientizeze existența fenomenului și să știe să identifice comportamentul schimbat al victimei și să intervină când identifică efectele cyberbullingului în comportamentul acesteia.* (revistatango.ro, https://goo.gl/MW5xNx). *Dacă după un conflict de tip bullying petrecut la școală, copilul vine acasă pentru a avea parte de câteva ore de liniște și pentru a se simți protejat în sânul familiei și în intimitatea camerei lui, în cazul cyberbuling-ului totul se peterece între cei 4 pereți de acasă, iar situația pare fără ieșire, copilul neputându-se detașa.* (mens-sana.ro, https://bit.ly/34jhUZR). – Pr. /sˈajbərbuling/.Var. cyberbulling, (rar) cyberbuling. (SDO)

cybercomandament s.n. ●○○ (Admin., inform.) Departament de conducere la nivel de stat, însărcinat cu apărarea împotriva atacurilor cibernetice. *În practică, „cybercomandamentul" se va ocupa şi de protecţia unor domenii în care Pentagonul nu ar trebui să aibă vreun amestec – securitatea tranzacţiilor bursiere, a schimburilor financiare internaţionale şi a sistemelor de gestiune a traficului aerian.* (satumareonline.ro, https://bit.ly/3hgWH32). *După 2010, Republica Islamică a dezvoltat, via GRI, propriul cyber-comandament, lucrând pe spionaj industrial și militar. Capacitățile de securitate informatică ale Iranului sunt mai mici decât cele ale Chinei sau Rusiei, dar sunt comparabile cu cele ale Coreei de Nord.* (evz.ro, https://bit.ly/3igyuew). – Var. cyber-comandament. (AMB)

cyberconflict s.n. ●○○ (Mil., inform.) Agresiune informatică între două state. *Însă oficialii americani au avertizat în mod repetat, în ultimii ani, cu privire la capacitățile Rusiei și ale Chinei în materie de cyberconflict, fără a le uita și pe cele iraniene și nord-coreene.* (national.ro, https://bit.ly/2Fllhm8). *Pe de altă parte, este limpede că lumea a intrat într-o nouă eră, a cyber-conflictelor, şi că astfel de atacuri riscă să se repete.* (rfi.ro, https://bit.ly/3bIlYCh). – Var. ciberconflict*, cyber-conflict. (AMB)

cybercrook s.m. ●○○ (Inform.; frecv. la pl.) Escroc care acționează în mediul online și care urmărește păcălirea utilizatorilor și furtul de date personale, prin diverse metode: formulare web false, suport tehnic fals, preluarea datelor din browser, ransomeware etc. *Atacatorii înțeleg că persoanele care investesc sau sunt interesate de acest domeniu sunt adesea mai pricepute în ceea ce privește tehnologia decât un utilizator obișnuit. Prin urmare, acești cybercrooks își perfecționează tehnicile pentru a obține date și bani de la acești oameni.* (digi24.ro, https://bit.ly/3ytlnhz). *Cybercrook-erii doresc să câștige bani de la utilizatorii inocenți și nu le pasă cum fac asta.* (Blog, https://bit.ly/3yWtgvT). – Pl. cybercrooks, cybercrook-eri. Pr. /sajbərkr'uk/. (IL)

cyber-mobbing s.n. ●○○ Hărțuire (prin batjocură, amenințări, farse etc.) a unui individ de către un grup, în spațiul virtual. *„Cyber-mobbing-ul este destul de*

puţin cunoscut la noi. Este vorba de agresiunea pe Internet, hărţuirea cu ajutorul calculatorului sau a telefonului mobil", a declarat Simona Lobonţ, profesoară de istorie la liceul „Nikolaus Lenau", reprezentanta şcolii în acest proiect. (adevarul.ro, https://bit.ly/3iyvYjV). *Copiii atacați online sau ce facem în caz de Cyber-Mobbing. Sfatul expertului: nu trimiteți fotografii personale cu tentă sexuală nici măcar prietenului sau prietenei – Deutsche Welle* (g4media.ro, https://bit.ly/32y2ltm). *Hărţuirea în spaţiul virtual (în engleză Cybermobbing) afectează mai ales copiii şi adolescenţii, şi, de aceea, părinţii şi profesorii lor pot interveni activ pentru a ajuta şi chiar a salva vieţi.* (ziuadevest.ro, https://bit.ly/3mrJQ22). **–** Pr. /sajberm'obing/.Var. cybermobbing, cibermobbing, Cyber-Mobbing, Cybermobbing. (AMB)

cyberpunk s.n. ●●● (Artă, tehn.) Gen postmodern de literatură science fiction care combină tehnologia mașinilor dotate cu inteligență artificială cu viața umană decăzută. *Cyberpunk-ul a debutat ca o mișcare a străzii, a tinerilor care se simțeau confortabil în lumea virtuală, chiar dacă relativ rudimentară, a anilor '80. Mai mult decât o manifestare a literaturii SF, cyberpunk-ul era un mod de viață, o stare de spirit a unei generații ce se deosebea de cea anterioară prin modul în care înțelegea și folosea tehnologia.* (egophobia.ro/?p=12893). *În secolul XX, artiștii devin inventatori, experimentează. În același timp, investighează și pătrund în universul virtual, al Cyberpunk-ului, de exemplu, ca limită a existenței umane. Omul devine mecanizat și interacționează, vital, cu mașinăria, cu gadget-urile.* (ceascadecultura.ro, https://bit.ly/3mneTfd). **–** Pr. /sajberp'ank/.Var. Cyberpunk. (AMB)

cycling s.n. ●●● v. **indoor cycling**. **–** Pr. /s'ajkling/. (ȘO)

D

DAB s.n. ●●○ (Radio., inform.; abr. de la Digital Audio Broadcasting) Standard de emisie digitală în radiodifuziune; transmisiune audio digitală. *Posturile au început să emită masiv prin Internet, dar şi terestru, prin trei standarde principale. Primul a fost DAB, sau Digital Audio Broadcasting, pus la punct începând cu anii '80 ai secolului trecut, având ca principală menire înlocuirea radioului analogic pe unde ultrascurte.* (rri.ro, https://bit.ly/3c3EWDe). *Într-adevăr, standardul DAB este utilizat deja de 22 de posturi naţionale din Norvegia, în condiţiile în care standardul FM este folosit doar de cinci posturi naţionale. Potrivit unui studiu realizat de TNS Gallup, 56% dintre norvegieni ascultă în fiecare zi programe emise de posturi radio digitale.* (adevarul.ro, https://bit.ly/33zsBDd). (AMB)

dab s.n. ●○○ (Sport) Mișcare din dansul hip-hop care presupune ridicarea mâinilor în lateral apoi îndoirea din cot a unui braț cu lăsarea capului spre cot. *Dab-ul este un gest ce îşi are originile în muzica hip hop din 2010, din zona Atlanta. Câțiva artişti îşi revendică drepturile pentru inventarea acestui gest, printre care Migos, Skippa da FLippa, Peewee Longway, Jose Guapo sau Rich The Kid.* (protv.ro, https://bit.ly/3huOUyV). *Un fotbalist al echipei Al Nojoom, din Arabia Saudită, riscă să fie condamnat la închisoare pentru că a executat „dab", o mişcare de dans prin care protagonistul îşi pune faţa la încheietura braţului, în timp ce palmele sunt îndreptate spre cer, ambele braţe fiind paralele.* (romaniatv.net. https://bit.ly/32xZUHy). *Dab este folosit pentru a descrie o mişcare de dans hip hop (înclinându-vă capul în cot) care reprezintă încrederea, realizarea şi mândria.* (ijocurigratis.com, https://bit.ly/2FIaIKg). (AMB)

daimonic adj., s.n. ●●● (Stare, ipostază) care ține de o entitate spirituală, metafizică (ce intermediază între oameni și zei), numită daimon. *Prin urmare, Erosul este iubirea ca mijloc de înălțare a omului prin el însuși către Dumnezeu. Este Mijlocitorul (daimon) între viața divină și cea omenească. „Zeii nu au de-a face nemijlocit cu oamenii, ei nu se apropie și nu stau de vorbă cu ei, nici în trezire, nici în somn, decât, prin mijlocirea naturii daimonice. Iar acela dintre oameni care se pricepe la asemenea mijlociri este un om daimonic." (Banchetul, 203a).* (crestinortodox.ro, https://bit.ly/3Hu2JLv). *N-am cunoscut un om mai împlinit, în singurătatea sa creatoare, ca scriitorul Vasile Avram, ce-şi purta această singurătate ca sfinţii aura. O melancolie, aproape impersonală, ca în cazul marilor creatori daimonici (în sensul conceptului teoretizat de Goethe), se degajă din întreaga sa personalitate fizică şi intelectuală.* (tribuna.ro, https://bit.ly/3mqWPRf). //s.n. *O criză a „daimonicului", s-ar spune: nimeni nu pare posedat de duhuri înalte, fie ele bune sau rele.* (adevarul.ro, https://bit.ly/35GCVvL). – F.sg. daimonică, m.pl. daimonici, f.pl. daimonice. (AMB)

Dark Net s.n. ●●○ (Internet) Rețea de internet criptată, ascunsă motoarelor obișnuite de căutare (Google, Yahoo etc.), pe care se desfășoară activități comerciale ilegale, criminale sau teroriste; Dark Web. *Se pot cumpăra droguri, arme, angaja asasini plătiţi sau plăti răscumpărări pentru răpiri. Este magazinul online al crimei organizate. Totul se întâmplă pe internet, într-o zonă ascunsă numită Dark Net.* (digi24.net, https://bit.ly/2E4Y0EI). *Deşi nu se ştie cu exactitate numărul site-urilor din Dark Net, o multitudine de mărfuri, de la droguri la arme, hackeri şi asasini plătiți sau imagini şi filmulețe cu pornografie infantilă, şi-au croit loc în cea mai întunecată bucată a internetului, la libera discreție a celor care dispun de resursele financiare pentru a le pune în coşul de cumpărături la fel de uşor ca şi când ar cumpăra o pungă de chips-uri sau un gel de duş care face pielea catifelată.* (start-up.ro, https://bit.ly/2ZIfKgQ). *Doar 7 la sută din totalul informațiilor de pe internet sunt vizibile publicului larg. Pe Darknet sunt solicitate crime la comandă, se face trafic de organe, trafic de droguri, trafic de arme şi de focoase nucleare, dar este şi un loc preferat de pedofili.* (evz.ro, https://bit.ly/35KiXjI). – Var. Darknet. (AMB)

Dark Web s.n. ●●● (Internet) Rețea de internet criptată, ascunsă motoarelor obișnuite de căutare (Google, Yahoo etc.), pe care se desfășoară activități comerciale ilegale, criminale sau teroriste; Dark Net. *Dark Web, internetul „ascuns" sau invizibil este probabil cel mai şocant loc şi poate lua mai multe forme. Există Deep Web, site-urile care nu apar pe motoarele de căutare convenţionale precum Google, Bing sau Yahoo.* (digi24.ro, https://bit.ly/3knzC0K). *Dark Web-ul este o reţea paralelă de internet prin intermediul căreia se desfăşoară activităţi ilegale, de la vânzare de droguri până la arme. Reţeaua funcţionează pe baza unor browsere specializate care utilizează tehnologia de criptare pentru a proteja identitatea utilizatorilor.* (mediafax.ro, https://bit.ly/3hEqaEe). *Nouă pedofili care violau şi filmau copii, distribuind ulterior videoclipurile pe darkweb, au fost arestați* (stiri.aiudeanul.ro, https://bit.ly/35IpECL). – Var. darkweb. (AMB)

dashboard s.n. ●●● (Market., inform.) **1.** Grafic sau diagramă care oferă informații despre evoluția unui business. *Cum creezi un dashboard pentru urmărirea KPI-urilor şi indicilor e-commerce.* (ecompedia.ro, https://bit.ly/35zdaJW). *Ce sunt dashboard-urile KPI pentru departamente şi cum te ajută să îți ții afacerea sub control?* (Blog, https://bit.ly/2FroaPf). **2.** Reprezentare grafică interactivă a unor date din diverse domenii de activitate, realizată prin intermediul unei aplicații ce are la bază tehnologie de analiză de date. *O echipă formată din specialişti ai companiilor Paul Hartmann AG, cu peste 200 de ani de tradiţie în cercetarea şi dezvoltarea de produse medicale şi SAP au dezvoltat în doar patru săptămâni un dashboard care planifică şi prezice solicitările de materiale şi dispozitive medicale, atât în perioada COVID-19, cât şi pe viitor.* (start-up.ro, https://bit.ly/34sP4pD). *Ideea de produs inițială a fost diferită, eQuantification, un dashboard pentru consumatorii de energie electrică focusat pe analiza consumului în mod detaliat, pe fiecare consumator.* (iqads.ro, https://bit.ly/36A4ODo). *Cum creezi dashboarduri în Data Studio pentru o analiză comparativă a perioadei*

dinaintea pandemiei de COVID-19 cu ultimele două săptămâni. (upswing.ro, https://bit.ly/3Gijb1b). **3.** Panou de comandă al unui dispozitiv (inteligent) de unde se pot accesa sau instala diverse aplicații. *Dashboard-ul specific Smart TV-urilor permite utilizatorilor să acceseze o rețea de aplicații și setări ale televizorului, odată ce dispozitivul este conectat la internet.* (smark.ro, https://bit.ly/2T2l4cr). *Dashboard-ul din sistemul de operare unește sub „acoperișul" său toate obiectele smart din împrejurimi și îți permite să ai o viziune de ansamblu asupra programului de spălare sau de aspirare, de exemplu.* (connect.ro, https://bit.ly/34Dh3mn). – Pl. dashboarduri. Pr. /d'eʃbord/. (IL)

deal* s.n. ●●● (Market.) Produs sau serviciu cu preț redus; ofertă. *Deal-ul zilei: 120 RON în loc de 300 RON pentru fotoîntinerire de la Salonul Prana! BONUS: 1 ședință de epilare definitivă!* (stiridecluj.ro, http://bit.ly/2LyQPs0). *Deal-urile, cele mai bune oferte din tot Internetul! Reduceri de până la 90%! Unde le găsești?* (incont.stirileprotv.ro, http://bit.ly/399fIT3). *Ca în fiecare an, am analizat ofertele de la mai multe magazine, am comparat și am ales cele mai bune deal-uri. Așa că, începem seria materialelor dedicate reducerilor cu magazinele online. Sunt multe, iar ofertele sunt care mai de care mai tentante.* (cavaleria.ro/reducerile-de-iarna-in-magazinele-online). – Pl. deal-uri. Pr. /dil/. (AMB)

death metal s.n. ●●● (Muz.) Tip de muzică heavy metal, apărut spre sfârșitul anilor '80, caracterizat prin intensități sonore excesive, tempouri extrem de rapide, voci guturale (care încearcă să imite sunetele unor monștri) și prin versuri care abordează o tematică înfricoșătoare, violentă (moarte, groază, satanism etc.). *„De când m-am născut am avut o singură dorinţă: să-mi văd corpul rupt şi sfâşiat". Versurile melodiei „Eaten" a formaţiei de death metal Bloodbath, având ca temă canibalismul, nu lasă loc de interpretări. Însă, nici această piesă, nici versurile macabre ale altor creaţii aparţinând acestui gen muzical nu inspiră violenţă, potrivit unei cercetări realizate de oameni de ştiinţă de la laboratorul de muzică al Universităţii Macquarie din Australia, care au utilizat melodia în cadrul unui test psihologic. Concluzia a fost că fanii muzicii death metal nu sunt „desensibilizaţi" la vederea unor imagini care conţin violenţă.* (digi24.ro, https://bit.ly/2X0PujI). *Considerată în acei ani o variantă românească a trupei americane Death, o amprentă deloc negativă, ba dimpotrivă, una de mândrie, dacă ne gândim la rolul covârșitor pe care l-a avut formația regretatului Chuck Shuldiner în evoluția genului death-metal, Taine a reușit cu timpul să se desprindă de această etichetă.* (stirileprotv.ro, https://bit.ly/2YwIX12). – Pr. /deθ m'etəl/, /det m'etəl/. (IL)

debanare s.f. ●●○ (Internet) Ridicare a unei interdicții de acces la un site; deblocare. *Salut, după cum spune și titlul solicit debanarea IP a numelui de utilizator Traygon cu consemnarea faptului că nu voi mai încălca regulamentul acestui forum, Semnat Traygon* (Forum, http://bit.ly/3keFOJt). *În cazul în care consideraţi că vi s-a făcut o nedreptate şi doriţi debanarea (deblocarea) contului, aici puteţi face o cerere.* (Forum, http://bit.ly/3dyfRDw). – Pl. debanări. (AMB)

decăniță s.f. ●○○ (Uneori fam.) Femeie care ocupă poziția de conducere într-o facultate. *Încep să apară noi amănunte legate de scandalul diplomelor false în care a fost implicată nu demult fosta decăniță a Facultății de Științe Socio-Umane a Universității Pitești, prof. univ. dr. Geanina Cucu Ciuhan.* (jurnaluldearges.ro, https://bit.ly/3kW8SUH). *DNA: decăniţa de la Medicină Iaşi a luat mită o tavă şi un ceainic de argint.* (curentul.info, https://bit.ly/2J7p3kN). *Pe 12 ianuarie 2016, Camelia Dindelegan „a uns-o" pe decăniţă şi cu o pereche de ghete […]* (ebihoreanul.ro, https://bit.ly/35UkP9k). *Printre ei, nume importante cum sunt cel al urologului Gheorghe Bumbu, al directorului Muzeului Țării Crișurilor – Aurel Chiriac, al fostelor decănițe Floare Chipea (Socio-Umane) și Agneta Marcu (Muzică), al doctorilor Petru Chitulea și Gabriel Mihalache.* (oradeapress.ro, https://bit.ly/3HyxTBM). – Pl. decănițe. (ȘO)

decluttering s.n. ●○○ (Design) Renunțare la obiecte în exces. *„Decluttering"-ul reprezintă eliberarea de acest exces, renunțarea la acele bunuri care nu aduc valoare reală vieții, debarasarea de această povară acumulată în ani, cu sau fără voia noastră.* (Blog, https://bit.ly/2ZH8LDI). *Decluttering-ul merge dincolo de aspectul estetic al casei sau al spațiului de lucru. Este esențial pentru binele tău fizic și psihic și o componentă importantă pentru wellbeing și productivitate.* (Blog, https://bit.ly/39xtkqG). *Arta decluttering-ului: 5 moduri de a îndepărta dezordinea din casa dvs.* (obiectivbr.ro, https://bit.ly/3zBd7hI). – Pr. /di'klatəring/. (IL)

deepfake s.n. ●●● (Inform., internet) Clip video care are imaginea sau sunetul trucat prin intermediul unor tehnologii performante de inteligență artificială și care este răspândit în mediul online cu scopul de a înșela. *Campaniile de dezinformare devin tot mai complexe. Știrile false pot include nu doar conținut textual manipulator, dar și clipuri video, imagini falsificate sau tehnologii deepfake menite să înșele cititorii.* (truestoryproject.ro, https://bit.ly/33sCxOA). *Deepfake-urile sunt acele imagini și clipuri video în care apar figuri ale unor persoane generate artificial cu ajutorul inteligenței artificiale. AI-ul a ajuns în ultima vreme foarte bun la crearea acestor falsuri, încât deosebirea unui Deepfake de o imagine reală a devenit din ce în ce mai dificilă.* (profit.ro, https://bit.ly/3knBMgF). *Pe scurt, deep fake presupune că poți adăuga fața cuiva peste fața altcuiva într-un video. Un startup din Ucraina a creat o aplicație special pentru Snapchat și folosește tehnica deep fake pentru diverse filtre și videouri trucate. Sigur, totul e asumat, dar odată cu această informație vine și-o confirmare: abia 2020 s-ar putea să fie anul deep fake.* (playtech.ro, https://bit.ly/3sdS1m6). – Pl. deepfake-uri. Pr. /d'ipfejk/.Var. (frecv.) deep fake. (AMB)

Deep Web s.n. ●●● (Internet) Internetul inaccesibil motoarelor de căutare obișnuite (Google, Yahoo, Bingo), care, pe lângă zone legale precum serviciile de mail, intraneturile diferitelor companii etc., conține și o zonă a activităților ilegale (Dark Web). *Deep Web reprezintă acea parte de internet care nu este indexată de*

motoarele de căutare, din diverse motive. Spre exemplu, conținutul dinamic, cum ar fi paginile web generate de completarea unui formular, fac parte din Deep Web, nefiind indexate de vreun motor de căutare. De asemenea, conținutul video al unui serviciu de streaming, cum ar fi Netflix, este oferit tot prin intermediul internetului, doar că este „ferit" de motoarele de căutare, astfel încât conținutul să fie disponibil doar cui îl accesează direct. (playtech.ro, https://bit.ly/3hzgE5l). *Un exemplu care simplifică mult înțelegerea conceptelor este cel al unui aisberg, unde partea vizibilă la suprafața apei este web, urmat de partea situată imediat dedesubt – deepweb, iar partea invizibilă din adâncime este darkweb, accesibilă doar scafandrilor profesioniști care sunt ghidați să ajungă în respectivele locuri.* (libertatea.ro, https://bit.ly/33BeNIe). **–** Pr. /d'ipweb/.Var. deepweb. (AMB)

defectare* s.f. ●○○ (Mil.) Acțiunea de a dezerta sau a trăda o tabără sau o grupare, de obicei, militară. *Moscova minimalizează rolul lui Oleg Smolenkov în cazul de spionaj de la Kremlin, dar a cerut Statelor Unite, prin Interpol, să transmită unde se află acesta. Operațiunea de extragere amintește de una dintre cele mai spectaculoase acțiuni de defectare din timpul Războiului Rece.* (politiknews.ro, https://bit.ly/2RwMMMn). *A urmat o anchetă la sânge, era vorba de defectarea unui ofiţer de contrainformaţii militare, un caz unic în rândul defectorilor români.* (gazetadecluj.ro, https://bit.ly/3iD8vOy). **–** Pl. defectări. (AMB)

delicioșenie s.f. ●●○ **1.** (Culin.; fam., ludic) Calitatea de a avea un gust foarte plăcut, deosebit; (p.ext.) mâncare sau băutură foarte gustoasă; bunătate. *Cheesecake-ul meu de căpșuni este cremos, delicios, delicat, epic – absolut genial! Nu există adjective destule pentru a putea descrie delicioșenia lui.* (dolcefarverde.ro, https://bit.ly/3mXOioF). *Desigur, trebuia să fie și acrișor, că nu îmi plac băuturile dulci. I-am comunicat asta ospătarului și mi-a adus un pahar imens, colorat, plin cu picături de delicioșenie numită Paradise Beach și făcută din grapefruit, mango, cocos, ananas și cine știe ce o mai fi fost acolo.* (rahelapetrescu.com, https://bit.ly/2xZ30HU). *După cum îi spune și numele, rețeta de varză à la Cluj este specifică acestei zone a țării. Când am auzit de această denumire, am vrut să o încerc și am mers la Zama, cunoscut pentru delicioșeniile sale.* (coverstories.ro, https://bit.ly/2AnSVoJ). **2.** (Fig., fam.) Lucru de calitate foarte bună, foarte atrăgător. *În 2019, MINI lansează o delicioșenie de automobil, vopsit într-un verde British Racing Green.* (Blog, https://bit.ly/3dIn1BR). *Gelul de duș exfoliant cu aromă de căpșune și mentă de la Oriflame a fost o delicioșenie, dar l-a folosit mai mult mama.* (Blog, https://bit.ly/2yZ2iuJ). **–** Pl. delicioșenii. (TT)

deloga vb.refl. și tranz. ●●● (Inform.) A întrerupe conectarea sau accesul unui utilizator înregistrat în cadrul unui sistem informatic securizat, cum ar fi un sistem de operare, un site web, o aplicație etc.; a ieși (sau a face să iasă) dintr-un cont securizat. *Apoi am aflat că ea a uitat să se delogheze de pe contul ei de Gmail, de pe laptopul meu. I-am citit toate mesajele în următoarele două luni.* (adevarul.ro, https://bit.ly/34yDGZi). *Conform publicației Le Figaro, bărbatul, un*

om de afaceri, a folosit o singură dată telefonul soției pentru a verifica ceva în aplicația Uber și apoi s-a delogat, însă telefonul soției a continuat să primească informații despre locurile de unde bărbatul lua mașini în regim Uber și destinațiile sale. (click.ro, https://bit.ly/3J6ProU). //vb.tranz. *Ai fost delogat de pe Facebook? Ai putea fi victima unui atac al hackerilor. Iata ce trebuie sa faci!* (ziare.com, https://bit.ly/3rt27jS). – 1sg. (mă) deloghez, part. delogat. (SDO)

delogare s.f. ●●● (Inform.) Acțiunea de a întrerupe conectarea sau accesul unui utilizator înregistrat la un site, calculator, program, aplicație de pe mobil și rezultatul ei. *[…]în cazul în care detectăm o problemă în contul dumneavoastră, de exemplu dacă ultima delogare a avut loc în California și, câteva ore mai târziu, contul dumneavoastră a fost accesat din Australia, vă vom verifica identitatea, astfel încât să fim siguri că nu v-a fost compromis contul[…].* (ziare.com, https://goo.gl/JESdyU). *Dacă se alege varianta ieşirii din aplicaţie prin delogare, de fiecare dată când se accesează din nou aplicaţia vor trebui urmaţi paşii de autentificare în aplicaţie.* (Blog, https://goo.gl/6Dh6uN). – Pl. delogări. (SDO)

Deltacron s.n. ●●● (Med.) Variantă hibridă a coronavirusului SARS-CoV-2 formată din tulpinile Delta și Omicron ale acestuia. *O nouă variantă de coronavirus a fost decoperită în Cipru. Noua variantă a fost denumită Deltacron şi are aceeaşi bază genetică a variantei Delta, alături de o parte dintre mutaţiile tulpinei Omicron.* (obiectivdesuceava.ro, https://bit.ly/3nB7YkL). *Noua tulpină Deltacron, doar o „sperietoare”* (jurnalul.ro, https://bit.ly/3fuxdkj). *După ce au apărut informații despre o nouă variantă COVID-19, numită „Deltacron”, experții în sănătate din toată lumea au analizat situația și au spus că aceasta ar putea fi rezultatul unei erori de procesare în laborator.* (capital.ro, https://bit.ly/3tDWGQz). *Un cercetător din Cipru a descoperit o tulpină de coronavirus care combină variantele delta și omicron, a anunțat Bloomberg News. Leondios Kostrikis, profesor de științe biologice la Universitatea din Cipru, a numit tulpina „deltacron”, din cauza semnăturilor genetice asemănătoare cu omicron în cadrul genomului delta, potrivit Bloomberg.* (cotidianul.ro, https://bit.ly/3IaowYL). – Var. deltacron. (AMB)

demisexual adj., s.m. ●●● (Psih.) (Persoană) care simte atracție sexuală exclusiv față de indivizi cu care stabilește, în timp, o legătură emoțională puternică. *Femeile demisexuale sunt mult mai multe decât bărbaţii, deoarece actul sexual în sine este mult mai diferit: dorinţa carnală masculină se manifestă, uneori, dincolo de aceste detalii de care ţine cont o femeie atunci când cunoaşte un bărbat – aspect fizic, inteligenţă, maniere etc.* (clickpentrufemei.ro, http://bit.ly/37focYJ). *Persoanele demisexuale au, de regulă, mulți prieteni apropiați și leagă prietenii strânse, pentru că simt nevoia să aibă legături emoționale puternice.* (romaniatv.net, http://bit.ly/3akqVBT). *Dacă un tip demisexual acordă atenție unei fete, atunci doar cele mai pure și mai blânde impulsuri îl ghidează.* (ro.relationship4you.com, https://bit.ly/3b4i5aU). //s.m. *Demisexualul nu percepe atracţia primară, legată de calităţi externe ale unei persoane, cum ar fi înfăţişarea sau stilul.* (feminis.ro, http://bit.ly/3qmK8sr). *Un demisexual nu este însă o*

persoană care are o sexualitate înjumătățită, ci una care nu simte nicio atracție fizică pentru necunoscuți, indiferent cât de atrăgători pot fi aceștia pentru restul oamenilor. (proagora.net, https://bit.ly/3s89ScH). – F.sg. demisexuală, m.pl. demisexuali, f.pl. demisexuale. (ȘO)

demisexualitate s.f. ●●● (Psih.) Orientare sexuală caracterizată prin atracția fizică față de persoane cu care se stabilesc conexiuni emoționale puternice. *Demisexualitatea nu vizează comportamentul sexual și nici dorința de a face sex, ci indică o formă condiționată a activării atracției sexuale.* (paginadepsihologie.ro, http://bit.ly/3rXTqf0). *Experții descriu demisexualitatea ca acea stare a sexualității care este manifestată prin rezistența (sau chiar repulsia) unei persoane de a fi atras sexual de cineva fără a stabili înainte o puternică conexiune emoțională.* (elle.ro, http://bit.ly/3umsZBD). (ȘO)

designer floral s.m. ●●● (Design) Persoană care se ocupă cu crearea de aranjamente florale complexe, cu teme specifice pentru petreceri, evenimente etc. *E de la sine înțeles faptul că această meserie presupune un anumit grad de creativitate, dar este foarte important ca un designer floral să aibă capacitatea de a asculta și înțelege nevoile clienților și a reuși să le transpună ideile și preferințele în creații florale.* (Blog, https://bit.ly/366mpEv). *Designerii florali fac adevărate minuni cu ajutorul florilor și plantelor, iar aranjamentele lor ajung să marcheze momente extrem de importante din viețile noastre.* (zilesinopti.ro, https://bit.ly/3qHaSVq). *Numele ei este Ramona Fugaciu. Un florist designer care se ocupă, în mod special, de aranjamente florale pentru nunți.* (gradinacuidei.ro, https://bit.ly/3haqTzZ). – Pl. designeri florali. Pr. /diz'ajnər flor'al/.Var. florist designer. (ȘO)

designeriță s.f. ●●● (Design; uneori fam.) Femeie care realizează planuri legate de aspectul și funcționalitatea a ceva nou conceput (produse, clădiri, obiecte vestimentare etc.); designeră. *Celebra designeriță Coco Chanel a revoluționat industria modei feminine, instaurând eleganța și rafinamentul relaxat.* (unica.ro, https://bit.ly/37hw6QH). *Jocul este dezvoltat de programatoarea și designerița Zoe Quinn, alături de un scriitor și un muzician.* (bookaholic.ro, https://bit.ly/39HR0Lt). – Pl. designerițe. Pr. /diz'ajnəritsə/. (ȘO)

designer UI s.m. ●○○ v. **UI designer**. – Pl. designeri UI. Pr. /diz'ajnər ju'aj/. (IL)

designer UX s.m. ●○○ v. **UX designer**. – Pl. designeri UX. Pr. /diz'ajnər ju'eks/, /diz'ajnər ju'iks/.Var. UX designer. (IL)

detailing s.n. ●●● v. **detailing auto**. – Pr. /dit'ejling/. (ȘO)

detailing auto s.n. ●●● (Auto.) Procedură de curățare profesională și recondiționare a automobilelor, realizată cu echipamente și substanțe speciale. *Un*

sibian face detailing auto, fiind unul din puținii profesioniști care se ocupă de „arta” de a restaura pielea interiorului mașinii, polisharea lacului exterior al autoturismelor pentru un aspect de showroom, igienizarea completă a habitaclului, cât și tratamente permanente pentru protecție. (turnulsfatului.ro, https://bit.ly/3fWWJyG). *Trebuie să știți că detailingul auto este un serviciu la care se poate apela nu numai pentru a îmbunătăți aspectul mașinii, ci și ca o garanție de păstrare a valorii de revânzare a unei mașini.* (radardemedia.ro, https://bit.ly/3wEt5ER). *Eu unul nu am înțeles prea bine, dar aceste detailing-uri (corecțiile) nu afectează, subțiază lacul/vopseaua în timp?* (Forum, https://bit.ly/3vvZRrM). – Pl. detailing-uri. Pr. /dit'ejling a'uto/.Var. detailing. (ȘO)

detr<u>e</u>să* s.f. ●●● (Med.) Insuficiență acută și gravă a unei funcții vitale. *În vârstă de numai opt zile, nou-născutul are grave probleme respiratorii, cel mai probabil detresă (plămânii nu sunt dezvoltaţi suficient şi bebeluşul nu poate respira singur), şi urma să fie dus la un spital din Capitală.* (ziarulargesul.ro, http://bit.ly/3cyArBs). *„Faza a treia este faza de hiper-inflamație, așa-numita furtună citokinică, în care evoluția este spre sindromul de detresă respiratorie, insuficiență respiratorie, insuficiență cardiacă și șoc”, precizează medicul Alina Stanca.* (hotnews.ro, http://bit.ly/3rThaBl). *Cauzele apariţiei bolii sunt complexe şi, în bună parte, cunoscute. La nou-născut, sugar şi copilul mic, ca urmare a modului particular de răspuns la diferitele stări de stres, apare ulcerul de stres, observat în cursul marilor detrese (detresă – stare patologică ce se caracterizează prin slăbirea gravă a unor funcţii – n.r.) hemodinamice sau respiratorii, al septicemiilor, al stărilor anorexice mai mult sau mai puţin grave, al insuficienţelor renale severe, al meningo-encefalitelor, al arsurilor grave, al traumatismelor cranio-cerebrale, hemoragiilor meningo-cerebrale şi intervenţiilor chirurgicale pe creier.* (ziarullumina.ro, http://bit.ly/3rU6oL3). – Pl. detrese. (AMB)

dewy adj.invar. ●●○ (Cosm.) Care oferă tenului un aspect hidratat, lucios și luminos. *Pentru Adriana am ales un machiaj dewy, luminos, în culori metalice (care să dea senzația de „wet look”), iar la Emanuel am mers pe un ten curat și natural looking.* (Blog, https://bit.ly/3pog5iH). *Make-up artiștii au înțeles însă de timpuriu că nu toate ne putem bucura de o existență ca un concediu perpetuu în Bali; tocmai de aceea, și-au pus măiestria la lucru și au descoperit secrete prețioase pentru râvnitul „look dewy”.* (divahair.ro, http://bit.ly/2OJR6tF). *Finisajele mate nu vor avea niciun pic de luciu, finisajele dewy oferă un efect de sclipire – wet look, finisajele satinate oferă o strălucire sănatoasă tenului.* (lebudoir.com, http://bit.ly/3doLqzD). – Pr. /dj'ui/. (ȘO)

dexametaz<u>o</u>nă s.f. ●●● (Farm.) Medicament din grupul corticosteroizilor cu proprietăți antiinflamatoare, analgezice și antialergice, precum și de inhibare a funcționării sistemului imunitar. *Dexametazona – „Doctorii au folosit-o de mult timp pentru alergii, astm și inflamații. În iunie 2020, a fost primul medicament care ar fi redus morțile Covid-19”, se mai arată în lista publicației.* (dcnews.ro, https://bit.ly/3oN6mFM). *OMS a cerut luni să crească producția de dexametazonă,*

după anunțul cercetătorilor britanici că acest steroid ieftin a redus semnificativ mortalitatea la pacienții afectați grav de Covid-19, potrivit AFP. (hotnews.ro, https://bit.ly/31Mj8ve). (AMB)

dezintermediere s.f. ●●○ (Fin.) Retragerea de către clienți a banilor aflați în conturi deschise la intermediari financiari (bănci, companii de asigurări etc.), eventual pentru a-i investi direct în instrumente financiare cu randament mai mare. *Dezintermedierea financiară continuă. Străinii au scos într-un an 750 mil. euro din depozitele de la băncile locale* (zf.ro, https://bit.ly/3c4oUJn). *El a vorbit şi despre pericolul pe care îl reprezintă o dezintermediere accelerată asupra perspectivelor de creştere a economiei româneşti.* (money.ro/bancile-scot-banii-din-tara/). – Pl. dezintermedieri. (AMB)

diagnostic* adj. ●●● (Med.) Care ajută la identificarea unei afecțiuni. *Activitatea diagnostică pentru COVID-19 în Laboratorul de Genetică Medicală a pornit de la o capacitate de testare de 150-200 probe pe zi.* (tvr-craiova.ro, https://bit.ly/2FJenqS). *Afecțiunile cardiovasculare reprezintă principala cauză de mortalitate, iar România este în grupul țărilor cu risc cardiovascular crescut. Evoluția este adesea latentă și primul semn poate fi ultimul. De aceea, trebuie acordată o atenție deosebită măsurilor profilactice și identificării unor noi markeri diagnostici și prognostici.* (bioclinica.ro, https://bit.ly/3kqOvzs). – F.pl. diagnostică, m.pl. diagnostici, f.pl. diagnostice. (AMB)

dietă keto s.f. ●●○ v. **dietă ketogenică**. (IL)

dietă ketogenică s.f. ●●● (Nutr.) Regim alimentar care presupune consumul unei cantități mici de carbohidrați și zaharuri, favorizând consumul de proteine și grăsimi; keto. *KetoBox este meniul care ușurează viața celor care țin dieta ketogenică. Uită de orele petrecute cercetând ingrediente și făcând calcule, îți livrăm noi zilnic 3 mese planificate cu grijă: 70% grăsimi, 25% proteine și 5% carbohidrați. Înainte de toate, însă, îți recomandăm să te documentezi cu privire la această dietă sau să apelezi la opinia unui medic specialist.* (lifebox.ro, https://bit.ly/3iGB0gw). *Dieta ketogenică este la polul opus: aport mare de grăsimi, mediu de proteine şi foarte scăzut de carbohidraţi, fiind folosită în special în scop medical (controlul crizelor epileptice la persoanele care nu răspund tratamentului medicamentos).* (csid.ro, https://bit.ly/3llkuEs). *Potrivit dieteticianului Cristina Marin, dieta paleo are multe elemente comune cu dieta keto, însă diferenţa esenţială este că în paleo sunt excluse brânzeturile.* (adevarul.ro, https://bit.ly/3uQNneI). – Var. dietă keto. (IL)

dinner jacket s.n. ●○○ (Modă) Tip de sacou bărbătesc purtat la evenimente formale care au loc seara. *Puteţi alege un dinner jacket bleumarin (midnight blue), cu revere ascuţite şi satinate, cu un singur nasture.* (adevarul.ro, https://bit.ly/3dErl7H). *Încet-încet însă au fost integrate în ținutele de ceremonie și dinner-jacket-urile albe, în culori regale sau chiar vibrante, în cazul celor foarte*

curajoși. (feminis.ro, https://bit.ly/3hedlU4). *Țesăturile de cea mai bună calitate, texturile speciale și modelele de țesătură alese ne-au permis să deviem puțin de la clasica culoare neagră a unei ținute de ceremonie și să creăm un dinner jacket cu personalitate, dar și classy în același timp.* (FB, https://bit.ly/36auLuO). – Pl. dinner jacket-uri. Pr. /d'inər ʤ'acet/.Var. dinner-jacket. (ȘO)

diosmină s.f. ●●● (Nutr.) Substanță bioactivă din grupa flavonoidelor care se găsește în special în citrice. *Diosmina este o flavonoidă ce poate fi întâlnită în diferite plante, în special în citrice, însă poate fi obţinută şi prin sinteză din hesperidină. Acest compus a fost izolat pentru prima dată în 1925 şi a fost utilizat ca agent terapeutic începând cu 1969. Diosmina este utilizată pentru tratarea şi prevenirea insuficienţei cronice venoase, hemoroizi, varice etc.* (cesamancam.ro/diosmina.html). *Isopul mai conţine şi alte substanţe cu importante proprietăţi terapeutice, precum taninul, derivaţii flavonici, acidul oleanolic, diosmina, zaharuri, lipide şi substanţe minerale: sulf, calciu, fosfor, potasiu, fier, sodiu, cupru şi aluminiu.* (gds.ro, http://bit.ly/39qtTEL). *Diosmina crește tonusul pereților venoși astfel încât să împiedice stagnarea sângelui, mărește rezistența vasculară și diminuează permeabilitatea vaselor. Fiind o flavonoidă aceasta are proprietăți antioxidante și antiinflamatoare*. (ziare.com, http://bit.ly/3qX0rvU). (AMB)

disclaimer s.n. ●●○ Declarație oficială prin care o persoană (o companie sau un brand) nu își asumă responsabilitatea pentru anumite fapte sau afirmații. *Dacă o să găsiți în unele locuri o descriere a lui Mircea Moroianu în care apar cuvinte precum artist vizual, scriitor sau muzician, ar fi bine să reveniți de fiecare dată și la articolul de față. Sau la disclaimerul din primul paragraf, în care Mircea se autodenunță ca nefiind de fapt niciuna din cele 3. Ci mai degrabă un om care scrie*. (iqads.ro, https://bit.ly/3BwdGc8). *Funnel Web Performance srl este unicul deținător al informațiilor colectate de pe acest site. Nu vom vinde, împărți sau închiria informațiile unor terțe părți în alte moduri decât cele aduse la cunoștință prin intermediul acestui disclaimer sau datelor specificate în Politica de confidențialitate.* (funnel.r, https://bit.ly/3neB1vb). *Începi să vinzi ceva online? Descoperi o nouă lume a datelor cu caracter personal. Trebuie să ai disclaimere peste disclaimere, notificări de prăjiturele (cookies) și bază de date securizată pentru că le promiți clienților că datele lor nu vor trece pe mâna unor răufăcători. Desigur, există avocați specializați pe așa ceva.* (Blog, https://bit.ly/3nf0FA1). – Pl. disclaimere. Pr. /diskl'ejmər/. (IL)

dislike s.n. ●●● (Internet) Funcție, cu un buton asociat, de pe paginile rețelelor sociale prin care un utilizator își exprimă dezacordul față de ceea ce a postat titularul paginii; (în sintagma) *a da dislike* = a acționa acest buton. *În 2016, încercând să se adapteze la o varietate mai mare de sentimente pe care internauții vor să le manifeste pe cea mai mare rețea socială, Facebook a introdus reacțiile. Atunci, mulți au fost convinși că vom vedea un singur buton în plus, dislike, unlike sau un deget mare orientat în jos. Până la urmă, ideea respectivă nu a mai fost implementată, deoarece oficialii companiei au căzut de acord în privința faptului*

că o serie de dislike-uri ar crea un mediu online negativist. (playtech.ro, http://bit.ly/3nL121C). *Un „dislike" pe Facebook a dus la o crimă dublă în SUA* (gandul.ro, http://bit.ly/3nHMU9t). *Un influencer își poate încuraja fanii să acceseze un anumit clip doar pentru a da dislike în masă. Problema este că acest lucru se întâmplă foarte des, iar cei de la YouTube nu sunt mulţumiţi.* (monitorulcj.ro, https://bit.ly/3soM1WU). – Pr. /disl'ajk/. (AMB)

divizi̲v adj. ●●● **1.** (Soc.) Care dezbină sau împarte în tabere; controversat. *Aceste conturi au contactat apoi presa locală și politicieni pentru a planta știri false despre probleme politice cu caracter diviziv, cum ar fi acuzații de corupție, tensiuni etnice în Crimeea și doborârea avionului unei companii din Malaezia în Ucraina, în 2014.* (ziare.com, https://bit.ly/3hQKRNp). *Într-un discurs de 80 de minute, sărac în detalii sau anunțuri, liderul de la Casa Albă a adoptat un ton mai conciliant în privința anumitor subiecte, lansând și un apel la unitate internă, după ce a fost acuzat în repetate rânduri că discursurile sale sunt mai degrabă divizive.* (euractiv.ro, https://bit.ly/2ZV4wWb). **2.** (Inform.) Metodă de ierarhizare în domeniul clasificării documentelor care presupune, printr-o abordare de la general spre particular (top-down), formarea unor seturi mai mici de obiecte (clustere) dintr-un set mai mare. *Metode ierarhice [...] divizive: au o abordare „top-down", la început toate obiectele sunt considerate a fi conţinute într-un singur cluster, apoi prin iteraţii succesive se divide fiecare cluster în clusteri mai mici până când fiecare obiect devine un cluster sau până la o condiţie de oprire dată.* (webspace.ulbsibiu.ro https://bit.ly/3kEg745). *Algoritmii aglomerativi vor începe la nivelul frunzelor, fuzionând treptat clustere, în timp ce algoritmii divizivi pornesc explorarea arborelui de la rădăcină și segmentează recursiv clustere.* (proiecte.ro, https://bit.ly/3j6m35H). – F.sg. divizivă, m.pl. divizivi, f.pl. divizive. (AMB)

DIY s.n., adj.invar. ●●● (Abr. de la Do It Yourself) **1.** s.n. Tutorial foto sau video despre realizarea unor obiecte sau despre anumite ocupații. *Am văzut și eu ieri într-un DIY plase montate cu sisteme mai atipice, ce permit montarea în interiorul cadrului profilului.* (Forum, https://bit.ly/3ebMLHD). *Crimena și-au tras singuri piese, le-au masterizat, lucrează la primul album, cântă pe unde apucă, își promovează bine showurile live și își implică fanii într-un DIY de invidiat de la care putem învăța cu toții câte ceva.* (metalhead.ro, https://bit.ly/3dZPkfG). *Astăzi vin cu un clip util, în care vă dau multe informații despre ce materiale folosesc atunci când fac DIY-uri. Sper să vă fie de folos și să vă cumpărați tot ce vă trebuie pentru a crea împreună! Vă pup și să fiți creativi.* (youtube.com, https://bit.ly/3d2ziAi). **2.** adj.invar. Care este realizat după un tutorial foto sau video. *Având în vedere că în recondiționarea mobilierului vechi nu trebuie să investești mulți bani, deoarece s-ar putea să nu iasă tocmai ce ți-ai dorit, este indicat să apelezi la metode DIY – Do It Yourself, iar costurile pentru un proiect de acest gen vor scădea considerabil.* (povesteacasei.ro, https://bit.ly/2MR0GGO). *20 de proiecte DIY pentru casă: ce schimbări mici poți face cât ești în izolare* (lovedeco.ro, https://bit.ly/37rRxhn). – Pl. DIY-uri. Pr. /diajw'aj/. (IL)

dizel s.n. ●●○ (Auto.; fam.) Motor alimentat cu motorină. *Sunt proaspăt intrat în familia dizel și vreau să mulțumesc pentru aceste informații foarte utile.* (comentariu, turatii.ro, https://bit.ly/3csi68H). *Am o omega an 99 motor 2000 dizel, mai acum 6 luni mi s-a aprins o dată dimineața becul galben cu fulger pe el și nu se mai tura cum trebuie.* (clubopel.com/viewtopic.php?t=52710). *Oamenii au fost bolnavi pentru că, fiind galerii de coastă, se circula cu dizele. Şi neavând bine pus la punct sistemul de filtrare a gazelor, gazele într-un mediu mai puţin oxigenat lasă monoxid de carbon.* (gazetademaramures.ro, https://bit.ly/3mGBgwg). – Pl. dizele.Var. diesel*. (AMB)

DM s.n. ●●● (Social media; abr. de la Direct Message) Mesaj privat trimis prin intermediul aplicației de mesaje asociate rețelei Instagram. *E frumos să vezi când cineva dă mai departe pe Insta ceva ce ai făcut tu sau îți scrie în DM să-ți mulțumească pentru ceea ce faci.* (iqads.ro, https://bit.ly/3afM0N3). *DM pentru detalii.* (Instagram, https://bit.ly/3DkUb7A). *Instagram a lansat în sfârșit DM-urile desktop după testarea funcției pentru câteva luni. Acum veți putea să citiți, să trimiteți și să răspundeți la DM-uri din browserul dvs., la fel cum puteți face din aplicația mobilă.* (Blog, https://bit.ly/2YocJ88). – Pl. DM-uri. Pr. /dem'e/ /di'em/. (IL)

DMAE s.n. ●●● (Nutr., cosm.; abr. de la di-metil-amino-etanol) Substanță nutritivă folosită și în diverse produse cosmetice pentru a conferi fermitate pielii. *Peștele este cunoscut ca „aliment pentru creier" și asta datorită DMAE. Această substanță este produsă la nivelul creierului, dar DMAE este conținut și de alimente ca anșoa, somon și sardine, crescând producția de acetilcolină, o substanță necesară pentru funcționarea normală a proceselor mentale. Preparatele pe bază de DMAE folosite la nivelul pielii au ca efect reducerea liniilor fine și a ridurilor.* (sfatulmedicului.ro, https://bit.ly/33VlPt0). *DMAE (di-methyl-amino-ethanol) este ingredientul minune care asigură fermitatea și tonusul pielii. Dacă ai pielea lăsată, folosește zilnic produsele profesionale No+Vello cu DMAE.* (Blog, https://bit.ly/3fKFXAE). – Pr. /demea'e/. (IL)

DND s.n. ●○○ (Internet; abr. de la engl. Do Not Disturb) Acronim în comunicarea digitală sau funcție a telefonului cu semnificația „nu vreau să fiu deranjat". *Dacă e să mergem până la capăt eu nu înțeleg nici DND-ul… era plin într-un timp și la mine de DND-iști. Dacă ești pe DND, stai tu invisible și vorbește doar cu cine vrei.* (Blog, krossfire.ro/ignore). – *Gestionare a conversațiilor îmbunătățită (în sensul în care aplicațiile de mesagerie pot fi controlate din bara de notificări, trimiți mesajele direct din această zonă. Pot fi și organizate în funcție de prioritate (mesajele setate drept prioritare apar pe ecranul de start și când este blocat sau când este activat DND-ul); […]* (gadget.ro, http://bit.ly/3s5cb06). *Coroniţa, un semn al sărbătorilor de iarnă diseminat de prin filmele americane, este opusul la fel de americanului „Do Not Disturb" pe care clienţii hotelurilor au opţiunea să-l atârne de clanţă de-ndată ce s-au cazat. Şi, cum zilele din coada calendarului sunt probabil singurele din an când bucuria se instalează în suflete*

indiferent dacă are sau nu motiv să-şi facă apariţia, acum e momentul să ne scuturăm de „DND”-uri şi să invităm în case spiritul Crăciunului. (koolhunt.ro, https://bit.ly/3pteJ6p). – Pl. DND-uri. Pr. /dened'e/, /diend'i/. (AMB)

dobok s.n. ●●○ (Sport) Îmbrăcăminte pentru practicarea sportului taekwondo, formată din chimono și pantaloni. *Denumirea specifică a costumului de taekwondo este Dobok. Bluza nu este deschisă în față și se îmbracă asemănător unui tricou. Deschiderea este în formă triunghiulară și finisată cu o bandă de culoare albă, negru-roșu sau neagră, în funcție de gradul practicantului. Pantalonul are o croială specială specifică unui costum de taekwondo, pentru a permite mișcări ample. Este prins ferm pe talie cu ajutorul sistemului cu elastic, iar un șnur asigură siguranța în fixare. Vă oferim atât dobok-uri omologate WTF, aprobate pentru competiții oficiale, cât și dobok-uri economice, de o calitate excelentă, însă la prețuri privilegiate.* (eshop-budo.ro/ro/83-costume-taekwondo). *Aveți nevoie de un dobok ușor și confortabil? Din material rezistent. Respectă codurile în vigoare pentru taekwondo. Se vinde fără centură.* (decathlon.ro, https://bit.ly/33TtpTq). *Ce zice el despre pasiunile voastre, cum îndură atâtea discuții despre doboc-uri, taekwondo, calorii și altele de genul?* (sportulbistritean.ro, https://bit.ly/300JsOb). – Pl. dobok-uri.Var. doboc. (AMB)

dog-sitter s.m. ●○○ (Muncă) Persoană care se ocupă cu îngrijirea câinilor atunci când stăpânii lor lipsesc de acasă. *Menţionăm că Olteanu se învârtea în cercuri selecte, oferind servicii de dog-sitter, dresaj, frizerie pentru animale, pază canină, chiar şi cimitir pentru necuvântătoare.* (ziarulevenimentul.ro, https://bit.ly/3rMqebN). *Dog-sitterii au grijă de obicei de maxim trei câini odată, ceea ce le permite să se ocupe mult mai bine de fiecare în parte.* (zooplus.ro, https://bit.ly/3l68Z3V). *Caut dog sitter, 6-8 ore pe zi.* (FB, https://bit.ly/3f8Jzif). – Pl. dog-sitteri. Pr. /d'ogsitər/.Var. dog sitter. (ȘO)

domicială adj.f. ●○○ (Jur.; în sintagma *percheziție domicială*) Care are loc la locuința unei persoane. *La percheziţiile domiciale au fost ridicate bunuri, documente şi valori.* (evz.ro, https://bit.ly/2RP8taQ). *La percheziția domicială de sâmbătă, anchetatorii au găsit alte fragmente de oase care par umane.* (comisarul.ro, https://bit.ly/2Hf9TJo). – F.pl. domiciale. (AMB)

dongle s.n. ●●○ (Electr.) Dispozitiv care permite conectarea unui aparat electronic (televizor, sistem de sunet etc.) la un PC sau la un smartphone prin bluetooh, respectiv la o rețea wireless; adaptor. *M-am jucat cu adaptorul acesta de rețea wireless, un model Tenda U9 cu rating AC650. E un mic dongle USB care asigură conectivitate wifi. De ce? Poate că vreți wireless pe un desktop ce nu are sau poate s-a ars placa wireless a unui laptop și alte asemenea situații.* (Blog, https://bit.ly/3yhY4rt). *Primim Chromecast integrat, astfel că putem distribui video/foto direct de pe telefon către televizor prin intermediul acestui dongle.* (Blog, https://bit.ly/3fdXW4M). *Ce experiențe ați avut cu dongle-uri Bluetooth pentru PC?* (Forum, https://bit.ly/2WFbdNz). – Pl. dongle-uri. Pr. /d'ongəl/. (IL)

double cleansing s.n. ●●○ (Cosm.) Metodă de curățare a tenului în profunzime utilizând două produse diferite. *Double cleansing e o metodă de curățare dublă a tenului, care garantează că de pe piele e îndepărtat complet machiajul, praful și crema cu protecție solară.* (Blog, https://bit.ly/3pnyMDT). *Dacă acneea ta nu are cauze hormonale sau din rândul afecțiunilor pielii, double cleansing-ul te va ajuta să scapi de acele coșuri enervante care apar când și când.* (glamour.ro, https://bit.ly/3cg0K0T). *În metoda double cleansing primul produs ar trebui să îndepărteze machiajul, ingredientele film forming din produsele rezistente la apă și sebumul, iar al doilea produs ar trebui să îndepărteze reziduurile.* (cosmobeauty.ro, https://bit.ly/3achfbk). – Pr. /d'abəl kl'enzing/. (ȘO)

double-double s.n. ●●● (Sport) Reușită a unui jucător de baschet de a obține un număr format din două cifre în două dintre următoarele categorii statistice: marcare de puncte, recuperări, interceptări, blocaje sau pase decisive. *Devin Darel Searcy a reuşit un „double-double" pentru piteşteni, cu 20 puncte şi 13 recuperări.* (agerpres.ro, https://bit.ly/2RO3kj1). *Baschetbalistul Gazului Metan, sârbul Marko Djurkovic, ocupă primul loc în clasamentul de double-double-uri alcătuit din jucătorii ce evoluează în Campionatul Național masculin.* (ziare.com, https://bit.ly/2RLA6Bz). – Pl. double-double-uri. Pr. /d'abəldabəl/. (AMB)

doulă s.f. ●●○ Persoană, cu pregătire profesională medie, care asistă fizic, informativ și emoțional o gravidă și pe partenerul ei, înainte și după naștere. *În timpul travaliului, doula se va afla în apropierea gravidei, pentru a o ajuta să se simtă cât mai confortabil, prin aplicarea tehnicilor de ameliorare a durerii, cum ar fi tehnicile de respirație, masaj sau anumite poziții. Doula îl va încuraja și pe tată să participe și îi va oferi suportul. Totuși, doula nu va înlocui rolul partenerului pe perioada travaliului, ci va ajuta ca experiența nașterii să fie una cât mai bună pentru ambii părinți.* (reginamaria.ro, https://bit.ly/32ROHkZ). *Pacienta a declarat debutul travaliului la domiciliu, în jurul orei 14.30, fiind monitorizată de la ora 15.30 la domiciliu, de o doulă, adică persoană care nu are cunoştinţe medicale şi nici experienţă în asistarea unei naşteri şi care ajută doar psihologic o naştere naturală.* (realitatea.net, https://bit.ly/3hQKhz5). – Pl. doule. Pr. /d'ulə/. (AMB)

downcycling s.n. ●○○ (Mediu) Modalitate de reciclare prin care anumite materiale și produse capătă o altă întrebuințare, valoarea lor în urma procesului fiind mai mică decât cea inițială. *Alături de plastic sau de hârtie, și textilele se numără printre materialele care pot fi supuse procesului de downcycling, găsindu-și o nouă utilitate fie în propria noastră casă, fie în industrii precum cea a construcțiilor sau cea producătoare de mașini.* (Blog, https://bit.ly/3Fk0aKX). *Există noțiuni diferite în ceea ce privește reciclarea, cum ar fi: „Reciclarea unui PET prin topire poate fi considerată downcycling, consumând o cantitate mare de energie, dar folosirea lui ca atare în alte proiecte constituie upcycling".* (vreauprofit.ro/?p=1692). *Deși nu este un proces creativ, downcycling-ul este un ajutor de nădejde al mediului deoarece prin activitatea de reciclare de tip downcycling putem reduce consumul de materie primă, consumul de energie, dar și gazele cu efect de seră și poluarea apelor.* (Blog, https://bit.ly/3sp3zVe). – Pr. /d'awnsajkling/. (ȘO)

doxing s.n. ●○○ (Internet, soc.) Colectarea și expunerea publică a datelor personale ale unui individ pe internet, de obicei cu scopul de a-l intimida, amenința sau hărțui. *Kaspersky amintește că doxingul presupune identificarea de informații precum numele real, adresă, loc de muncă, telefon, date financiare, cazier, date medicale, fotografii personale, corespondență privată și alte informații personale, care sunt circulate în public fără permisiunea victimelor.* (blidaru.net, https://bit.ly/3zjyUJa). *40% dintre intervievați recunosc că, în timp ce comunicau online, partenerul lor a distribuit capturi de ecran ale conversației lor fără consimțământul lor, i-a amenințat cu informații personale pe care le-au găsit online, le-a făcut publice fotografiile intime sau i-a urmărit în viața reală, ceea ce este, de asemenea, o consecință directă a incidentelor de doxing.* (mediafax.ro, https://bit.ly/373mAkt). (ȘO)

dpa s.f. ●●○ (Media; abr. de la germ. Deutsche Presse-Agentur) Agenție de presă germană cu sediul la Hamburg, citată des în presa românească. *În 1949, la 18 august, în oraşul Goslar din centrul Germaniei, a fost înfiinţată agenţia de presă dpa (Deutsche Presse-Agentur Gmbh), una dintre principalele agenţii internaţionale de presă. La data de 1 septembrie 1949, agenţia dpa a început să transmită ştiri. A început să funcţioneze cu un sediu central pentru realizarea ştirilor la Hamburg, sediul serviciilor de fotoreportaje la Frankfurt, şapte birouri în statele federale şi 19 birouri regionale mai mici.* (agerpres.ro, https://bit.ly/3ghioTB). *Agenţia de ştiri germană dpa anunţa recent că Berlinul intenţionează să aducă cel puţin 75 de asistente medicale filipineze în Germania pentru a ajuta la lupta ţării împotriva coronavirusului, scrie Deutsche Welle.* (zf.ro, https://bit.ly/2RLOlK2). *Mii de militanţi pentru climă şi biciclişti au protestat sâmbătă în întreaga Germanie împotriva construirii de noi autostrăzi, relatează dpa.* (dcnews.ro, https://bit.ly/3wizplV). *Danemarca a oferit puteri suplimentare Groenlandei şi Insulelor Feroe în contextul în care regiunea Arctica începe să capete importanţă strategică în privinţa comerţului şi resurselor, relatează DPA.* (flux24.net, https://bit.ly/2Stn6Ew). – Pr. /depe'a/.Var. DPA. (AMB)

drift* s.n. ●●● (Sport) Probă automobilistică în care un viraj foarte strâns este executat prin derapaj controlat, la viteză cât mai mare; (p.restr.) derapaj controlat. *Ultima oară când circuitul de la Prejmer a găzduit o etapă naţională de drift s-a întâmplat în 2018, atunci când victoria i-a revenit lui Călin Ciortan.* (agerpres.ro, https://bit.ly/3kIRHWX). *Şoferul care făcea drifturi în parcarea unui complex comercial din Bucureşti va fi cercetat în libertate.* (news.ro, https://bit.ly/3kJ1VH7). – Pl. drifturi. (AMB)

drive-through s.n. ●●● Sistem prin care sunt oferite servicii persoanelor care vin cu mașina proprie, direct în mașină. *Numărul băcăuanilor care s-au vaccinat „din mers”, la drive-through, a scăzut* (bacau.net, https://bit.ly/3rxzQaS). *Cu această ocazie mi-am dat seama că avem nevoie de un fel de supermarket drive-through, așa cum avem pentru comenzi rapide la McDonald’s, KFC și, de ceva vreme la capătul cartierului Militari, Starbucks. Genul de drive-through unde să intri cu mașina, să oprești la o fereastră și să-i spui omului de acolo „dă-mi două beri, un lapte și un sol de prosop de hârtie”. Sau „dă-mi o smântână și atât”.*

Apoi să mergi la următoarea fereastră și să primești produsul direct în mașină. (Blog, https://bit.ly/3tzFSKp). *Sâmbătă dimineaţă s-a deschis la Deva, în parcarea celui mai mare mall din oraș, primul centru din țară unde oamenii se pot vaccina în sistem „drive-thru", direct din maşină. Zeci de maşini s-au aşezat la coadă, unele cu câteva ore înainte de deschiderea centrului, pentru vaccin.* (digi24.ro, https://bit.ly/3A7e0P3). *Potrivit sursei citate, cel de-al patrulea restaurant deschis este DAbo Doner Brezoi, prima locaţie de „drive-thru" a francizei, care a fost şi cea mai mare provocare a primăverii la nivel naţional.* (bursa.ro, https://bit.ly/3fxYy5d). **–** Pr. /dr'ajvtru/.Var. drive-thru. (AMB)

drive-thru s.n. ●●● v. **drive-through –** Pr. /dr'ajvtru/. (AMB)

drogangeală s.f. ●●○ (Fam., peior.) Acțiunea de a se droga. *„Cine trăiește, trăiește, la muncă, cine moare, moare! Trebuie să trăim cu virusul, dacă trăim cu el, să ieșim la muncă. Oamenii au făcut virusul ăsta! Dracul i-a pus pe oameni ca să închidă bisericile. Dar uite cum a ieșit! Bisericile s-au deschis, dar cluburile de noapte stau închise. Noaptea la drogangeală, la curvăsăreală, la băutură, le-a închis. Eu nu o să port mască, nu mă duc în spații închise.", a spus Gigi Becali.* (știripesurse.ro, https://bit.ly/35KLiEV). *„Nu merg în cluburi (și bine fac), dar aseară, pentru soțul meu și câțiva prieteni apropiați, am mers... Rezultatul? Tragic! Prostituție juvenilă, drogangeală, beție, decadență și deșertăciune în masă. Așa ceva n-am văzut în viața mea!", a fost mesajul publicat de Oana Zăvoranu pe Instagram.* (click.ro, https://bit.ly/2HKdtM7). *Hunter S Thompson, un jurnalist și scriitor genial, pe care îl apreciez peste măsură, în pofida drogangelii sale și pe care nu încerc să îl imit, așa cum fac mulți tineri publiciști cordiți, spunea: „Într-o lume închisă în care toți sunt vinovați, singura crimă e să fii prins."* (academiacatavencu.info, https://bit.ly/3GiORn7). *De când eram mică și ai mei nu mă lăsau să merg cu prietenii la mare, mi-am dorit să văd Vama Veche de 1 mai. Acest tărâm mirific în care se întâmplă curcubee și beții și șoapte la ureche și drogangeli și lucruri despre care nu ai voie să mai vorbești vreodată.* (vice.com/ro, https://bit.ly/3zyzior). **–** Pl. drogangeli. (IL)

drugtest s.n. ●●● Dispozitiv cu care se testează dacă un șofer a consumat droguri. *Singura structură care mai deține un drugtest – aparatul cu care poate fi identificată prezența drogurilor –, este Serviciul Poliției Rutiere Neamț.* (mesagerulneamt.ro, https://bit.ly/3mKy1nL). *Marţi noaptea, Viorica de la Clejani, mama Margheritei, implicată în urmă cu două săptămâni într-un accident de maşină în urma căruia a fost despistată pozitiv cu DrugTest-ul, a avut din nou o ieşire nervoasă, cu lacrimi și strigăte.* (evz.ro, https://bit.ly/3cu6BxA). *În această perioadă 21.000 de angajați ai MAI vor fi la datorie, dintre care 1.400 sunt cei de la rutieră, cu aproximativ 300 de radare, AlcoolTeste, DrugTeste etc.* (gandul.ro, https://bit.ly/3kN6gZY). **–** Pl. drugteste. Pr. dr'agtest.Var. DrugTest. (AMB)

DSP s.n. ●●● (Admin.; abr. de la Direcție de Sănătate Publică) Instituție publică care se ocupă cu implementarea politicilor de sănătate publică, cu activități de medicină preventivă, de inspecție sanitară de stat, de monitorizare a stării de

sănătate, de organizare a statisticilor de sănătate etc. *Tânărul a făcut rapelul Pfizer pe data de 5 iunie, iar conform DSP Bacău „medicul curant din cadrul Spitalului Municipal Sf. Ierarh Dr. Luca Oneşti nu a raportat cazul ca fiind o posibilă reacţie postvaccinală”.* (bacau.net, https://bit.ly/3gqUZOh). *Persoanele care au avut coronavirus şi s-au tratat acasă pot beneficia de „paşaportul COVID” doar dacă au fost luaţi în evidenţa DSP-urilor.* (click.ro, https://bit.ly/3gxzlIf). – Pl. DSP-uri. Pr. /desep'e/. (AMB)

dubioş<u>e</u>nie s.f. ●●● (Ludic) Caracter ciudat, dubios al unui lucru, al unui fapt sau al unei fiinţe, care suscită neîncredere; (p.ext.) lucru bizar, ciudat, neclar, obscur. *Specia umană este o specie tare dubioasă. Gândeşte-te la cea mai dubioasă persoană pe care ai întâlnit-o vreodată, adaugă-i încă un strat de dubioşenie, cloneaz-o de vreo şapte miliarde de ori şi pune toate clonele într-o încăpere, ca să discute între ele.* (alexdoppelganger.com, alexdoppelganger.com/voyager/). *Da, prieteni – Pharrell a achiziţionat dubioşenia asta de casă imensă, complet rece şi lipsită de personalitate.* (unsitedemuzica.ro, https://bit.ly/3mVeUXl). *În 2017, oamenii se împart în două: cei care au văzut „Game of Thrones” şi cei care nu. Pentru prima categorie, mega-serialul ăsta poate părea o variaţiune pe tema „nişte familii medievale se căsăpesc sângeros într-o lume inventată, unde oamenii cred în dragoni şi alte dubioşenii”.* (scena9.ro, https://bit.ly/3oWuJyD). *E amuzant că asta vine din partea unui personaj plin de dubioşenii: o fundaţie hrănită cu bani de firmele de medicamente şi din care Streinu-Cercel scoate bani când vrea, fete angajate la propriul spital şi care n-au cunoscut munca, ci doar salariul, boli inventate întru slava decontărilor.* (catavencii.ro, catavencii.ro/streinu-carcel/). – Pl. dubioşenii. (TT)

d<u>u</u>pă* adv. ●●● După aceea. *A urmat un an de pauză, însă după au fost din ce în ce mai multe calificări şi rezultate la competiţiile naţionale.* (adevarul.ro, https://bit.ly/3bOXhmt). *Lasă-l peste noapte la temperatura camerei şi după pune-l la frigider.* (realitatea.net, https://bit.ly/2UVacML). *„În plus, eu o dată accept aşa ceva, după urmează sancţiuni”, a spus Orban, la Digi 24.* (hotnews.ro, https://bit.ly/2w7J44R). (AMB)

Dutch Baby s.f./s.n. ●●● (Culin.) Clătită coaptă în cuptor, de obicei într-o tigaie de fontă. *Dutch Baby se prepară cu ouă, făină, zahăr şi lapte şi se condimentează cu scorţişoară sau nucşoară.* (Blog, https://bit.ly/31pLVVR). *Dutch baby e practic o clătită mega-super-uriaşă, o clătită din care mănâncă toată lumea, o clătită mare pe care o înfuleci aşa direct din tigaia de fontă, presărată din belşug cu zahăr pudră şi multe multe fructe.* (Blog, https://bit.ly/3piP5TF). *Începe dimineaţa cu un dutch baby cu parfum de mere coapte, şi îndrăznesc să pariez că vei avea o bună dispoziţie molipsitoare pe durata zilei.* (Blog, https://bit.ly/3I73ISR). – Pr. /daʧ b'ejbi/.Var. dutch baby. (ŞO)

E

ear cuff s.m., adj.invar. ●●● (Modă) (Cercei) care se strâng pe cartilaj, putând fi purtați fără a avea găuri în urechi. *M-ar interesa și pe mine un ear cuff sau chiar o pereche cu un model un pic mai îndrăzneț, dar cu sistem de prindere fără să fiu nevoită să fac gaură în ureche.* (Blog, https://bit.ly/3zSoUZd). *Alege modele statement, masive, rectangulare sau rotunde sau chiar o pereche de ear cuffs, care urcă pe lobul urechii.* (divahair.ro, https://bit.ly/31rzqcQ). *Există mai multe tipuri de ear cuffs pe care le poţi asorta la ţinutele tale: cercei individuali care se prind fiecare în parte de cartilajul urechii sau un singur cercel mare şi rigid care se prinde pe lob.* (unica.ro, http://bit.ly/3dENdAu). //adj.invar. *O adolescentă ar fi arătat bine îmbrăcată așa la un concert black metal, cu unghii negre și cercei ear-cuff preferabil... Giulia, însă, se află la un eveniment fashion caritabil.* (ele.ro, http://bit.ly/3dJjK8q). – Pl. ear cuffs. Pr. /'iərkaf/. Var. ear-cuff, earcuff. (ȘO)

early-bird adj.invar. ●●● (Show.; frecv. în sintagma *bilet early-bird*) Care sunt puse în vânzare în avans, la preț redus. *Prima din cele 2 categorii de bilete aniversare early bird pentru concertul Dream Theater de la Cluj-Napoca este sold out.* (infomusic.ro, https://bit.ly/2ZMvP3H). *Electric Castle 2019 va avea loc în perioada 17 – 21 iulie la Castelul Bánffy din Bonțida, Cluj, iar un bilet Early Bird cu free camping oferit de Lidl este 329 RON.* (zilesinopti.ro, https://bit.ly/3te5TyI). *Conferința How to Web va avea loc între 19 și 20 noiembrie 2018 și e locul unde poți să te duci să afli cât mai multe lucruri pentru startup-ul tău tech. Mai sunt 3 zile de bilete Early Bird și s-au pus în vânzare bilete doar pentru o singură zi.* (start-up.ro, https://bit.ly/3HRQ4SE). *Unele festivaluri și-au pus biletele în vânzare, altele și-au anunțat perioada de early bird, așa că am zis să vedem ce mai putem găsi.* (Blog, https://bit.ly/37mwI5Q). – Pr. /ərli b'ərd/.Var. early bird, Early Bird. (IL)

easybox s.n. ●●● (E-commerce) Sistem de livrare către populație a comenzilor comerciale prin intermediul unor blocuri de cutii care sunt amplasate în diferite locuri din oraș și care pot fi deschise oricând pentru a prelua marfa cu ajutorul unui cod; (p.restr.) cutie sau automat de livrare. *Reprezentații platformei arată faptul că este important ca utilizatorii să își poată alege ziua, dar și intervalul de livrare, în funcție de agenda proprie, prin intermediul serviciului de livrare planificată. Din acest motiv, în noiembrie 2018, eMAG a început dezvoltarea rețelei de lockere EasyBox în București, ce sunt amplasate, în principiu, outdoor, în zone cu trafic ridicat. Serviciul se adresează celor care doresc să ridice personal comenzile, indiferent de oră, iar, începând din acest an, rețeaua se va extinde și în alte regiuni ale țării, printre care și Brașov.* (bizbrasov.ro, https://bit.ly/3mRO3Mi). *Pe lângă comoditatea şi uşurinţa de*

utilizare pe care o oferă clienților, easybox-urile au și o componentă ecologică. Potrivit studiilor, ridicarea unui colet prin intermediul easybox-ului reduce consumul de dioxid de carbon cu cel puțin 20,5% față de metoda tradițională de livrare a coletului prin intermediul serviciilor de curierat. (capital.ro, https://bit.ly/3j1yX4y). – Pl. easyboxuri, easybox-uri. Pr. /izib'ox/.Var. EasyBox. (AMB)

EB s.m. ●●● (Inform.; abr. pentru ExaByte) Unitate de măsură pentru cantitatea de informație, stocată sau transmisă, egală cu 1024 petabytes (2^{60} bytes), aproximată frecvent cu 1000 petabytes (10^{18} bytes). *1 EB (Exabyte) = 1000 Petabytes (PB) = 1.000.000 Terabytes (TB) = 1.000.000.000 Gigabytes (GB)* (stiri-itc.ro, https://bit.ly/3c0eblg). *Cât despre traficul de date, acesta este actualmente de ordinul Exabytes-ilor, mai precis 1.3 EB / lună (1 EB = 1.000.000 TB).* (libertatea.ro, http://bit.ly/3sQeh5d). – Pr. /'exabajt/. (AMB)

ecloziune asistată s.f. ●○○ (Med.) Procedură folosită în reproducerea umană asistată, efectuată în laborator, prin care zona pelucidă a embrionului este subțiată sau perforată prin metode chimice, mecanice sau cu laser pentru a facilita ieșirea blastocistului din înveliș și implantarea sa în endometru. *Ecloziunea asistată ajută la implantarea eficientă a embrionului în uter şi măreşte şansele de succes ale fertilizării.* (360medical.ro, https://bit.ly/3zm6aAw). *Ecloziunea asistată se face, în general, în a treia zi de dezvoltare a embrionilor.* (fertilia.ro, https://bit.ly/3wfVy4a). *Pentru a depăși această dificultate se propune ecloziunea asistată.* (infertilitate.com, https://bit.ly/3zhTjPD). (SDO)

ecobonus s.n. ●●● (Auto., mediu) Subvenție oferită de stat persoanelor care cumpără un automobil nou cât mai puțin poluant, la schimb cu unul vechi. *Dacă maşina pe care urmează să o cumpăraţi în schimbul celei vechi nu generează mai mult de 95 g CO2/km în regim de funcţionare mixt, veţi primi un ecobonus în valoare de 1 500 de lei. Dacă maşina nouă este dotată cu sistem de propulsie hibrid, primiţi un ecobonus în valoare de 2 500 de lei. Ecobonusul se adaugă la valoarea primei de casare, care se menţine la acelaşi nivel ca în 2018, şi anume la 6 500 de lei.* (capitalul.ro, https://bit.ly/3p6Vcvk). *Un beneficiar care doreşte o maşină mai puţin poluantă poate obţine maximum două ecobonusuri, în situaţia în care maşina aleasă respectă cumulat două dintre condiţiile stabilite.* (zf.ro, https://bit.ly/366JOH5). – Pl. ecobonusuri. (AMB)

eco-bordei s.n. ●●○ (Imob., mediu) Tip de locuință pe un singur nivel, amplasată parțial sub pământ și acoperită cu pământ, contruită cu materiale și tehnologii ecologice și având dotări moderne. *Eco-bordeiul este o soluție a clusterului ROSENC, care propune o casă ecologică ce pleacă de la principiile tradiționale ale bordeiului, construită din pământ, dar dotată cu tehnologii moderne, adaptate secolului XXI, cu un grad foarte înalt de confort și care va avea costuri destul de accesibile.* (antena3.ro, https://bit.ly/3kRlEo5). *Ecobordeiul utilizează temperatura constantă a pământului, pe care o aduce de jur împrejurul*

spațiului de locuit. Astfel, pământul utilizat pentru a acomoda casa va fi folosit pentru a construi pereții și acoperișul casei, acesta fiind cea mai eficientă modalitate de a folosi resursele naturale existente la fața locului. (tehimpuls.ro/oferte/eco-bordei). *Un alt concept este cel al eco-bordeielor. Acestea sunt locuințe construite din pământ, argilă şi lemn, iar acoperişul lor este o adevărată grădină.* (stirileprotv.ro, https://bit.ly/368r3TE). – Pl. eco-bordeie.Var. ecobordei, eco bordei. (AMB)

ecocid* s.n. ●●○ (Mediu) Distrugere (deliberată) a resurselor care susțin viața pe Terra. *Subliniind perspectiva ecologică, el apare ca faptul de a aduce atingere în mod durabil elementelor vitale ale planetei, bunurilor comune, precum oceanele, atmosfera, polii, tuturor sistemelor care au o valoare supranațională; ecocidul intervine deci atunci când demonstrăm că este vorba de distrugerea acestor sisteme de care depinde viața pe Terra, se amenință siguranța planetei, locuibilitatea sa.* (juridice.ro, https://bit.ly/3ctTlce). *Râuri furate – Ecociduri pe râurile de munte!* (ziarul-bn.ro, https://bit.ly/3hXcq7O). – Pl. ecociduri. (AMB)

ecoduct s.n. ●●● (Mediu) Pasaj care dă animalelor sălbatice posibilitatea de a traversa o autostradă în siguranță. *Animalele vor trece strada… în siguranță. Cum va arăta primul ecoduct din România* (editiadedimineata.ro, https://bit.ly/36d2yEV). *Pe aceste ecoducte, animalul poate trece peste șosea fără să aibă niciun contact cu partea carosabilă sau cu mașinile.* (ziare.com, https://bit.ly/36d31a9). – Pl. ecoducte. (AMB)

economie gig s.f. ●●○ (Muncă) Sistem economic bazat pe încheierea de contracte de muncă de prestări servicii pe perioade scurte, înlocuindu-le pe cele pe perioade nelimitate, prin intermediul unei platforme online; economie gig. *Această criză ar putea duce la o accelerare a așa-numitei economii GIG, în care forța de muncă – în special tinerii profesioniști – se axează mai mult pe locuri de muncă flexibile, temporare sau independente, care adesea implică conectarea cu clienții prin intermediul platformelor online* (jurnaluldeafaceri.ro, https://bit.ly/3zCXtno). *Creșterea economiei „gig" – o piață a forței de muncă reprezentată de contracte pe termen scurt, spre deosebire de un loc de muncă tradițional – a fost în mare parte alimentată de platforme precum Freelancer, Upwork, Fiverr, TaskRabbit și o serie de alte piețe independente. În general, oamenii care aleg un stil de viață independent fac acest lucru pentru a-și spori calitatea vieții. Ceea ce mulți nu își dau seama despre acest tip de economie este că există anumite provocări inerente industriei. Ca și în cazul oricărui sistem, acesta tinde să se ocupe mai bine de sine, mai degrabă decât de indivizi. De exemplu, mulți lucrători ai economiei gig încep să observe lipsa de responsabilitate corporativă care creează nevoia de mai multe ore de lucru și venituri mai mici.* (startupcafe.ro, https://bit.ly/3OHMoGb). – Pr. /ɟig/.Var. economie GIG. (IL)

ecoterorism s.n. ●●● (Mediu) Acțiune violentă a unui grup de oameni cu scopul de a determina o entitate să protejeze planeta. *Acțiuni teroriste „pentru*

apărarea planetei”! După atacurile islamiste, Europa e amenințată acum și de ecoterorism! (stireadeiasi.ro, https://bit.ly/3i7N8DT). *Mișcarea ecologistă are deja un bilanț negru amplu, inclusiv curmarea unor vieți omenești în numele unei cauze nobile. Ecoterorismul este o amenințare în creștere, însă nicăieri în lume atentatele comise în numele salvării planetei nu sunt definite legal ca acte de terorism, cu consecințele penale care ar decurge din acest lucru.* (dcbusiness.ro, https://bit.ly/3mRJBxd). *Eco-terorism în numele salvării planetei* (adevarul.ro, https://bit.ly/3ctx8v1). – Var. eco-terorism. (AMB)

ecoterorist s.m., adj. ●●● (Mediu) (Persoană) care produce sau incită la acte de violență în numele protejării mediului înconjurător; (p.ext.) activist de mediu. *Cel mai cunoscut ecoterorist este Ted Kaczynski, aflat acum într-o închisoare federală americană, unde a fost întemnițat pentru tot restul vieții. Între 1978 și 1995 a comis nu mai puțin de 16 atentate, majoritatea cu scrisori-capcană, în care și-au pierdut viața trei persoane și mai multe au fost mutilate. Kaczyinski își alegea țintele cu mare ușurință, nefiind nevoie să faci mare lucru ca să intri pe lista sa neagră. Astfel, a fost vizat un profesor de Politehnică pentru simplu fapt că pregătea viitori ingineri, socotiți vehiculul progresului care amenință planeta.* (dcbusiness.ro, https://bit.ly/3mRJBxd). *Nu e, de altfel, prima oară când în Germania au loc acțiuni violente în numele ecologiei. Anul trecut, ecoteroriștii l-au atacat cu acid pe Bernhard Günther, directorul financiar al gigantului energetic verde Innogy, lăsându-l traumatizat pe viață.* (evz.ro/europa-ecoterorism.html). *Cu toate acestea, în cazul „eco-teroriștilor”, dimensiunea identitară este completată de una economică. Cum am arătat în fiecare caz, incriminarea activismului de mediu se află în strânsă legătură cu cerințele corporațiilor de a fi sever pedepsit atentatul la proprietatea privată. Dimensiunea ideologică a acestui tip de activism este trecută pe plan secund în favoarea prejudiciilor (potențiale și presupuse) pe care le-ar putea aduce firmelor private.* (criticatac.ro, https://bit.ly/3itgpJH). //adj. *Incendiu la o fabrică de lemn din Sebeș. Mesaje ecoteroriste, ulterior șterse, pe pagina Agent Green* (newsweek.ro, https://bit.ly/2SueSsg). – F.sg. ecoteroristă, m.pl. ecoteroriști, f.pl. ecoteroriste.Var. eco-terorist. (AMB)

eco-voucher s.n. ●●● (Mediu) Subvenție de la stat, atestată printr-un document valoric, care încurajează renunțarea la unele produse vechi, uzate, în special vehicule și electrocasnice, pentru a achiziționa unele noi mai puțin nocive pentru mediul înconjurător. *Există un program la nivelul Guvernului, dar am vrut să avem un program şi la Primăria Capitalei. Este vorba de acordarea eco-voucherelor pentru achiziţionarea de autoturisme prietenoase cu mediul, maşini Euro 6, non-diesel, electrice, dar şi motorete, motociclete sau biciclete electrice.* (playtech.ro, https://bit.ly/2GtIR11). *Valoarea unui eco-voucher ar urma să fie 9.000 de lei. Iar bucureșteanul ar putea intra în posesia acestui tichet valoric dacă, în schimb, își predă mașina cu normă de poluare non-euro, Euro 1 sau Euro 2.* (ziare.com, https://bit.ly/33tuuSZ). – Pl. eco-vouchere. Pr. /ekov'auʧer/.Var. ecovoucher. (AMB)

ecvanimitate s.f. ●○○ (Filos.) Termen folosit de scriitorul Andrei Pleșu pentru a desemna o atitudine sufletească constantă în fața tuturor împrejurărilor vieții, bune sau rele. *Noi avem SARS-COV-2. Vom trece și prin situația aceasta. Cum? Mai mult sau mai puțin șifonați, depinde de anotimpul nostru interior. Sau de tăria noastră interioară. Andrei Pleșu, în „Jurnalul de la Tescani" vorbește despre ecvanimitate – a traversa cele patru anotimpuri cu un singur anotimp lăuntric.* (republica.ro, https://bit.ly/3jKR2Vf). *Pasajele „deşucheate" ale memorialisticii sale, la egală distanţă de pudibonderie şi trivialitate, sunt expresia calmului superior al unui om autentic, al unui istoric care nu e dispus să măsluiască în vreun fel realitatea, al unei înţelepciuni care ştie să absoarbă, surâzând cu ecvanimitate, nu doar sublimităţile vieţii, ci şi promiscuităţile ei. Neagu Djuvara ştia să fie politicos şi cu derizoriul şi cu ridicolul şi cu bufoneria.* (adevarul.ro, https://bit.ly/3iu9VKp). (AMB)

edtech s.n. ●●○ (Tehn., edu.; abr. de la engl. Educational Technology) Ansamblu de produse, servicii și tehnologii destinate domeniului educațional; tehnologie educațională. *Piața edtech din Norvegia, prin ochii unei antreprenoare române: Cum se poate întări tehnologia pentru școală sub presiunea pandemiei și a schimbărilor de curriculum* (edupedu.ro, https://bit.ly/3jARkh2). *Startup-urile din România și Republica Moldova care dezvoltă tehnologii în domeniul educației (edtech) se pot înscrie, ONLINE, până pe 30 iunie 2020 la un accelerator de afaceri ce oferă finanțări de maximum 195.000 de euro fiecare.* (news.ccibv.ro, https://bit.ly/36BOXqG). – Pr. /edt'ek/, /'edtek/.Var. EdTech. (AMB)

edutainer s.m. ●○○ (Internet, edu.) Persoană care prezintă, în mediile digitale, subiecte educative prin metode distractive și atrăgătoare. *Într-o societatea sănătoasă, un edutainer îți prezintă bucăți din realitatea mucegăită pe care o cunoști, dar la care nu te-ai uitat niciodată printr-un asemenea filtru. Prezintă informația într-un mod care te provoacă să o rumegi cu prietenii, în offline și online. Dar, într-un context din care lipsesc modele, principii și respectul reciproc, un edutainer te ține activ civic și social, îți echilibrează percepția, te face să zâmbești. Așa îmi văd eu rolul.* (vice.com, https://bit.ly/3Bcm9Sg). *Chris ăsta este destul de celebru în SUA, datorită video-urilor postate pe internet (Youtube și Myspace). El s-a audodefinit că fiind un „edutainer" (combinație între termenii educator și entertainer).* (Blog, https://bit.ly/3izaBRs). – Pr. /edjut'ejnər/. (AMB)

edutainment s.n. ●●○ (Internet, edu.) Metodă care combină educația și divertismentul, prin prezentarea subiectelor educativ-informative într-o manieră distractivă și atrăgătoare. *Parcul va conţine 43 de zone cu activităţi de Edutainment, în care copiii vor învăţa prin intermediul jocului.* (mediafax.ro, https://bit.ly/3af5elT). *Cu Cabral în rol de prezentator, show-ul are formatul unei emisiuni de edutainment, ce combină în mod natural educația cu divertismentul (entertainment), reunind în fiecare episod câte șase invitați diferiți așezați nu la masă, ci fiecare la volanul unui model ŠKODA, într-un studio încăpător și plin de culoare.* (iqads.ro, https://bit.ly/3AbPx9Y). – Pr. /edjut'ejmənt/. (AMB)

e-hailing s.n. ●●○ (Inform., transp.) Serviciu de transport de persoane prin care comanda se face cu ajutorul unor aplicații pentru dispozitivele mobile (cum ar fi Uber, Bolt, Yango, Star, Clever sau FreeNow); ride-hailing. *Potrivit sursei citate, pe rolul Tribunalului București sunt două acțiuni inițiate de COTAR, ce vizează cele două mari companii care oferă servicii de E-hailing, adică de comandă, prin intermediul telefonului mobil sau a dispozitivelor similare, a taxiurilor*. (dej24.ro, https://bit.ly/2SFYt49). *Pe lângă opțiunile uzuale ale serviciilor de e-hailing precum comanda unei călătorii cu mai multe destinații, afișarea prețului exact al cursei în momentul în care utilizatorul introduce punctul de destinație sau partajarea traseului cu prietenii astfel încât aceștia să poată urmări în timp real parcursul călătoriei, aplicația Yango dispune de o serie de funcționalități noi.* (financialintelligence.ro, https://bit.ly/2HYcfwN). – Pr. /ih'ejling/. Var. E-hailing. (AMB)

eHealth s.n. ●●● (Inform., med.) Domeniul tehnologiei digitale destinate domeniului medical și de sănătate. *Ce înseamnă eHealth? Monitorizare la distanță, acces la consultații prin intermediul internetului, senzori de monitorizare a constantelor biologice și încă multe altele.* (ehealthromania.com, https://bit.ly/3d0Trs5). *România se clasează undeva sub media europeană în ce priveşte folosirea eHealth în spitalele de urgenţă. Dezvoltarea sistemului informatic al dosarului electronic de sănătate, cel mai complex proiect informatic din domeniul sănătăţii implementat în România, durează de aproximativ un an.* (viata-medicala.ro, https://bit.ly/2F8uyhO). – Pr. /ix'elθ/.Var. e-Health. (AMB)

electromobilitate s.f. ●●● (Transp.) Sector al industriei transporturilor care acoperă producția de vehicule total electrice sau hibride; (p.gen.) folosire a vehiculelor electrice. *„Revoluția" electromobilității. Autoritățile, nepregătite pentru „benzinăriile electrice"* (romanialibera.ro, https://bit.ly/2Ja1yHW). *Cea mai aprigă noutate este electromobilitatea. Văzând ceea ce se întâmplă în lume, acesta cred că va fi următorul boom al pieţei, după iluminatul cu LED-uri. Observăm o dublare anuală a numărului de automobile electrice, care, în primul rând, sunt foarte uşor de condus. Desigur, dacă facem o comparaţie între un automobil clasic şi unul electric, pe durata de utilizare automobilul electric este mai scump.* (bursa.ro, https://bit.ly/34DP3N3). *EVmarket.ro este un proiect româno-olandez care își propune să facă parte din adoptarea cât mai rapidă a electromobilității. Pentru acest lucru este necesar să existe conținut despre cele mai noi tehnologii, fie că vorbim de mașini electrice, biciclete electrice sau trotinete electrice.* (evmarket.ro/about). (AMB)

elefantesă s.f. ●○○ (Biol.) Femelă a elefantului; (fig.) femeie corpolentă sau femeie importantă (cândva). *Lipsa voastră de subiecte mă duce cu gândul la bancul cu puricele și elefantesa.* (comentariu, ziare.com, https://bit.ly/3eaDT5Q). *Giulia71: îmi pare rău pentru măgăria lor. Da' elefantesele dumnealor puteau mânca la cantină? Nu le stătea în gât?* (Forum, https://bit.ly/2HJXCgO). – Pl. elefantese. (AMB)

emoji s.n. ●●● (Inform.) Pictogramă cu reprezentări dintre cele mai diverse (de pildă, dansator, fantomă, tort cu lumânări etc.) care face parte dintr-o extensie a setului de caractere Unicode și care este utilizată pentru a conferi expresivitate unui text electronic; (prin analogie) emoticon. *Aceste imagini ridică mai multe probleme tehnologice, pentru că au un Unicode (cod informatic) asemănător, dar din cauza regulilor proprietății intelectuale, fiecare platformă afişează diferit emojiul respectiv.* (Blog, https://bit.ly/3sWnyti). *O jachetă prototip dedicată bicicliştilor, dotată cu un panou LED pe care purtătorii pot afişa un emoji pentru a-şi comunica starea de spirit celorlalţi participanţi la trafic, a fost dezvăluită de gigantul producător auto Ford, relatează Press Association. „Jacheta emoji" a fost concepută ca mijloc prin care bicicliştii pot comunica mai bine cu alţi participanţi la trafic. Jacheta poate afişa simboluri asociate dispoziţiei, dar şi avertizări privind eventuale pericole şi indicatoare de schimbare a direcţiei.* (agerpres.ro, https://bit.ly/2GLy9mN). *Emoji-urile reprezintă o modalitate de comunicare foarte apreciată de generațiile mai tinere. Apalon Apps, dezvoltatorul popularei tastaturi virtuale Emoji Keyboard, a publicat topul celor mai populare emoji-uri din 2016.* (go4it.ro, https://bit.ly/3jV6Btv). *17 iulie este sărbătorită drept Ziua Mondială Emoji în fiecare an, iar Apple folosește această zi pentru a anunța următoarea listă de emoji pe care le vor adăuga la actualizările lor software în cursul anului.* (techzilla.ro, https://bit.ly/312xJiM). – Pl. emoji, emoji-uri, emojiuri. (AMB)

empatiza vb.intranz. ●●● (Psih.) A înțelege și, uneori, a trăi emoțiile, sentimentele sau experiențele altei persoane, imaginându-te în situația acelei persoane. *Cadrele medicale au găsit soluția prin care să empatizeze cu pacienții. Zâmbesc din fotografiile lipite pe combinezoane* (libertatea.ro, https://bit.ly/3hZQQRq). *Miliardarul a declarat pentru ziarul german că empatizează cu cetăţenii chinezi care au susţinut vocal că se află „sub dominația unui dictator".* (zf.ro, https://bit.ly/3dsadyV). *E tot mai demonstrat că empatia e influențată de felul în care evaluezi persoana pe care o observi. E mai probabil să empatizezi cu persoane cunoscute decât cu străini, cu personaje pozitive decât cu cele negative, cu cele din grupul tău decât cu alții.* (dor.ro, https://bit.ly/3fRXbwj). – 1sg. empatizez, part. empatizat. (TT)

empatizare s.f. ●●● (Psih.) Capacitatea de a înțelege și a simți emoțiile sau trăirile altei persoane. *Unul dintre procesele psihologice care influențează impactul pe care îl are vizionarea știrilor asupra noastră este empatizarea.* (gandestesanatos.ro, https://bit.ly/38tezF5). *Spre deosebire de autism, capacitatea de empatizare pare să nu fie afectată la indivizii cu sindrom Down, Williams sau cu alte forme de retard mental, în ciuda abilităților reduse de a sistematiza.* (Carte, https://bit.ly/2D6nPDE). *Cei care sunt supărați au dificultăți în a interpreta în mod corect emoțiile celorlalți – le scade abilitatea elementară necesară empatizării și, în consecință, și abilitățile lor sociale sunt afectate.* (Carte, https://bit.ly/2NUbEvC). – Pl. empatizări. (TT)

endodontologie s.f. ●○○ (Med.) Specialitate stomatologică care se ocupă cu tratarea afecțiunilor pulpei dentare (adică a nervului) și a ligamentelor de susținere

a acesteia. *Aici intervine endodontologia, care reprezintă specialitatea stomatologică ce se ocupă cu tratarea bolilor pulpei dentare (nervului) și a ligamentelor de susținere de la vârful rădăcinii, și vindecarea efectelor acestora – prin îndepărtarea pulpei din interiorul dintelui afectat, curățarea și sterilizarea canalelor radiculare, obturarea (sigilarea) definitivă a acestora.* (sfatulmedicului.ro, https://bit.ly/3oA4A8F). *Endodontologie – diagnosticul și tratamentul afecțiunilor pulpei dentare (nervul dintelui)* (ivas-dent.ro, https://bit.ly/35J2xqn). (AMB)

endorsa vb.tranz. ●●● (Market.) **1.** A face reclamă contra cost unui brand, în calitate de vedetă, devenind imaginea acelui brand. *Platforma de marketing Inzpire.me, care conectează brandurile mari cu influencerii puternici, estimează că Meghan și Harry ar putea obține 105.000 de dolari pe o singură postare în care endorsează o companie, un produs sau un serviciu.* (libertatea.ro, https://bit.ly/3BFgvbG). *Îmi place să îmbrac femei normale cu vieți normale și cerințe normale. Nu am vânat niciodată vedete care să mă endorseze și poate că e greșit, însă mă bucur mai mult să văd reacțiile de mulțumire ale unor oameni normali față de produsul meu, decât un zâmbet vag al unor oameni obișnuiți să li se cuvină totul.* (elle.ro, https://bit.ly/3h7ZtaG). **2.** A susține sau a garanta prin propria notorietate sau autoritate. *Primul volum este endorsat de nume mari, precum Barack Obama, Bill Gates și Mark Zuckerberg. Cele două cărți ale lui Yuval Noah Harari au fost publicate în peste patruzeci de limbi.* (barbosul.ro/cadouri-pentru-el). *Deci, Lupașe, dintre toți „politicienii" cu experiență, numa' pe traseistul cel mai urduros pe nume Sorin Bota l-ai găsit, ăla care își trăda partidul, adică PSD, în vremea Dăncilei, ca apoi să mintă că merge la Pro România, ca apoi să facă poză cu șeful PSD Maramureș că s-a întors, ca apoi să vină să te endorseze?* (ziardecluj.ro, https://bit.ly/3i3mpvA). *Oamenii cu bani, de exemplu, vor să aibă o garanţie a investiţiei, un nume mare sau cunoscut care să „endorseze" achiziția. De aceea şi sfârşesc de multe ori cu tot felul de prostii. Nu poţi numi o adunătură de tablouri / sculpturi / obiecte o colecţie. Ei spun totuşi, dacă sunt întrebaţi, că sunt colecţionari.* (dilemaveche.ro, https://bit.ly/2WixRLu). – 1sg. endorsez, part. endorsat. (AMB)

endorsement s.n. ●●○ (Market.) Actul prin care o vedetă recomandă sau face reclamă pentru un brand, contra cost, devenind imaginea acelui brand. *Adela Popescu este și lată și lungă și plată într-un endorsement pentru un producător de saltele. Aproape că mă îmbie și pe mine la un somn binemeritat, dar, din păcate, ochiul meu de vultur trebuie să rămână mereu vigilent.* (iuliaalbu.com, https://bit.ly/3kR02eF). *O navă spațială trimisă pe Marte ar putea avea, în viitor, logo-ul ciocolatei Mars plasat pe una dintre aripile sale. NASA a întocmit un comitet pentru a explora oportunitățile de branding și endorsement pe navele și rachetele sale, scrie foxnews.com, care la rândul sau citează The Washington Post.* (wall-street.ro, https://bit.ly/2UKKmPl). *Sharapova este un business și un brand, implicațiile financiare sunt mult mai mari decât lumea tenisului... are afaceri cu lanțurile americane: 7-eleven și Kroger, a urmat cursurile Harvard de business,*

are endorsementuri de la Nike și Porshe... a făcut mai mult de 300 milioane $ (majoritatea nu din premii și turnee). (comentariu, ziare.com, https://bit.ly/3739uTW). – Pl. endorsementuri. Pr. /ind'orsmənt/. (AMB)

endorser s.m. ●●● (Market.) Vedetă care face reclamă contra cost unui anumit brand, devenind imaginea acestuia. *Valentina Pelinel înregistrează un scor destul de scăzut de endorsement, dar şi potenţial redus de a reprezenta un produs beauty, din cauza notorietăţii scăzute: doar 58.9% au auzit de ea, iar cei mai mulţi nu o cunosc la fel de bine ca pe celelalte vedete. Totuşi, cei care o cunosc bine şi foarte bine (destul de puţini la număr) au asociat-o destul de puternic cu atributele relevante pentru categoria beauty. Dacă îi creşte nivelul de notorietate, dar şi familiaritatea (prin creşterea nivelului de vizibilitate în media), ar putea fi un endorser foarte bun.* (paginademedia.ro, https://bit.ly/3kSMkbm). *Anul acesta brandul de energizante HELL ENERGY, lider de piață în România, și-a ales un endorser pe măsura valorilor sale. Unul dintre cei mai cunoscuți și îndrăgiți actori de acțiune de la Hollywood, Bruce Willis, a devenit imaginea brandului Hell, acesta fiind și protagonistul noului spot TV care a debutat în România, pe 2 aprilie.* (revistatango.ro, https://bit.ly/3rx8TDC). *La capitolul „mai greu de schimbat" găsim vedetele consacrate în a fi endorseri pentru un brand. Daniel Buzdugan, pentru Germanos, este un bun exemplu. El a început colaborarea cu brandul telecom dublând personajul cățelului din reclamă, pentru ca, începând din 2009, să endorseze brandul nu numai din vorbă, ci în carne și oase.* (iqads.ro, https://bit.ly/3i3TG9O). – Pl. endorseri. Pr. /ind'orsər/. (AMB)

engine s.n. ●●● (Inform.) Motor, sistem, instrument care rezolvă anumite sarcini și eventual poate fi folosit în dezvoltarea altor aplicații. *Primul Mafia, lansat de Illusion Softworks în 2002 a fost o adevărată bijuterie de joc. Începând de la coloana sonoră extraordinară, o poveste foarte bine scrisă și o grafică de zile mari cu o atenție la detaliu greu de întâlnit la momentul respectiv, a rămas pentru mine unul dintre cele mai bune titluri pe care le-am jucat. Mafia 1 va primi un remake total, fiind realizat pe un engine grafic al standardelor 2020.* (arenait.ro, https://bit.ly/3sbBAIn). *Compania dezvoltă de câţiva ani o inteligenţă artificială care o imită pe cea umană. Poate răspunde la întrebări după ce a învăţat şi a citit documente, cărţi, manuale şi a făcut chiar căutări pe web. Engine-ul acesta operează sub formă a câteva faze: 1. Procesare a întrebării 2. Diviziune a sa în subîntrebări şi crearea unui plan de răspuns 3.Catalogarea şi ordonarea răspunsurilor găsite după acurateţe şi utilitate.* (mobilissimo.ro, https://bit.ly/3ipdPWt). *Dar jocurile video mai apelează la o componentă importantă: platforma de dezvoltare grafică. Și aici sunt foarte folosite Unity și Unreal Engine. […] În afara celor două engine-uri, nu avem ceva foarte standardizat.* (hotnews.ro, http://bit.ly/3inxdTM). – Pl. engine-uri. Pr. /'enʤin/, /enʤ'in/. (AMB)

e-passport s.n. ●○○ (Inform., admin.) Pașaport care stochează într-un cip încorporat date biometrice (de identificare facială și amprente digitale); pașaport electronic, e-pașaport. *Noul paşaport electronic (e-passport) cu date biometrice*

cerut de Uniunea Europeană şi de Statele Unite aduce ca element de noutate cipul RFID (Radio-frequency identification – o metodă automată de identificare, care stochează şi transmite informaţiile). Cipul are o memorie de 32 kilobiţi şi este inserat în prima pagină a paşaportului. Acesta va stoca datele biometrice ale deţinătorului (o poză digitală, amprentele, distanţa interpupilară şi amprenta pupilară), toate datele fiind destinate combaterii contrafacerii documentului sau utilizării de către altă persoană decât cea înregistrată pe cip. (adevarul.ro, https://bit.ly/3kEsLjZ). *„După configurarea cheilor de acces din aplicaţie, tot ceea ce a mai rămas de făcut a fost să pun telefonul peste paşaport. După câteva secunde, cipul a fost citit şi recunoscut a fi ePassport", explică Bogdan Alecu.* (economie.hotnews.ro, https://bit.ly/2HBZ2Kp). – Pr. /ip'asport/.Var. ePassport. (AMB)

e-passport gate s.n. ●○○ (Inform., transp.) Poartă de acces într-un aeroport care folosește o tehnologie de recunoaștere facială automată pe baza datelor biometrice înscrise în pașaportul electronic; poartă e-passport. *Acest program a permis realizarea unei zone de plecare extinse și a unui spațiu de check-in mai eficient care va fi îmbunătățit prin introducerea unei tehnologii de tip e-passport gate care utilizează recunoaşterea facială pentru perioada de vârf din timpul vacanței de vară.* (capital.ro, https://bit.ly/31VoVLQ). *Porțile inteligente de scanare a pașaportului biometric, denumite eGates sau ePassport Gates, sunt nişte bariere automate folosite de către UK Border Force care permit autoverificarea identității de către orice persoană sosită în UK dintr-o altă țară a Uniunii Europene sau a spațiului economic elvețian și care deține un pașaport biometric valabil.* (antena24.ro, https://bit.ly/3oBeaYU). – Pr. /ip'asportɟejt/. Var. ePassport Gate, eGate. (AMB)

e-paș<u>ap</u><u>o</u>rt s.n. ●●○ (Inform., admin.) Pașaport care stochează într-un cip încorporat date biometrice (de identificare facială și amprente digitale); pașaport electronic, e-passport. *Experții susțin că e-pașapoartele pot fi contrafăcute. Informațiile personale stocate pe pașapoartele electronice ar putea fi copiate și transferate pe un alt suport, a declarat expertul german în probleme de securitate electronică, Lukas Grunwald, citat de presa internațională.* (m.business24.ro, https://bit.ly/34BLU0g). *„Două dintre criteriile amintite frecvent ca fiind dificil de îndeplinit de către România sunt o rată de refuz mai mică pentru acordarea vizei și introducerea unui e-pașaport de către Guvernul României", a declarat oficialul american.* (ziare.com, https://bit.ly/3myVAia). – Pl. e-pașapoarte. (AMB)

epigen<u>e</u>tic* adj. ●●● (Biol.) Care ține de materialul biologic (numit epigenom) care face ca unele gene să fie active, iar altele inactive. *Fiinţele umane au gene ce reglează ritmul şi modul de creştere al celulelor; în condiţii normale acestea funcţionează corect, protejându-ne împotriva unei creşteri necontrolate a celulelor (caracteristică cancerului). Dar fumul de ţigară, expunerea la fertilizanţi, excesul de stres şi alte agresiuni din mediul înconjurător produc un dezechilibru în chimia internă, un fel de semnal numit „întrerupător epigenetic", care blochează*

activitatea genelor şi le împiedică să-şi îndeplinească misiunea. (epochtimes-romania.com, bit.ly/3mD3APr). *În afară de informația genetică, Cosmin Arsene amintește și că informația epigenetică este foarte importantă în conservarea stării de sănătate și, spre deosebire de modificările genetice, cele epigenetice sunt reversibile.* (viata-medicala.ro, https://bit.ly/2HMnY1a). – F.sg. epigenetică, m.pl. epigenetici, f.pl. epigenetice. (AMB)

epigenetică s.f. ●●● (Biol.) Disciplină care studiază funcționarea genelor și modul în care acestea pot fi activate sau dezactivate sub influența factorilor de mediu. *Un alt mod de a privi epigenetica este că, în timp ce genetica tradițională descrie modul în care secvențele ADN din genele noastre sunt transmise de la o generație la alta, epigenetica descrie modul în care genele sunt folosite.* (romedic.ro, https://bit.ly/3kJIMFi). *Apariţia termenului „epigenetică" este atribuită lui Conrad Waddinton (1905–1975), care în 1942 îl foloseşte pentru a denumi o ramură conceptuală a biologiei ce studia modul cum ar putea interacţiona genele cu mediul înconjurător pentru a crea un fenotip.* (epochtimes-romania.com, https://bit.ly/3mD3APr). *Principala funcție a epigeneticii este aceea de a activa sau de a inhiba anumite gene în funcție de nevoi. Activarea și inhibarea diferitelor gene se poate face prin diferite mecanisme, așa cum ar fi metilarea sau demetilarea ADN și a histonelor de care sunt legate genele și așa mai departe. Prin metilare genele vor fi inhibate, iar prin demetilare ele vor fi activate.* (stiintasitehnica.com, https://bit.ly/2TBr5Mg). (AMB)

epigenom s.n. ●●○ (Biol.) Ansamblu de marcaje biologice care determină care gene sunt active și care, inactive. *Genomul uman reprezintă planul genetic de construire a unui individ. Epigenomul poate fi înțeles ca o serie de sublinieri, structuri subterane şi excluderi din acel plan: dacă genomul unui individ conţine ADN asociat cu cancerul, dar acel ADN este „exclus" de moleculele din epigenom, de exemplu, atunci ADN-ul este foarte puţin probabil să ducă la apariţia cancerului.* (descopera.ro, https://bit.ly/37S2WJK). *Epigenomul cuprinde toți compușii chimici care influențează activitatea genelor genomului. Acești compuși nu fac parte din secvența de ADN, dar sunt atașați ADN-ului. Modificările epigenetice „supraviețuiesc" diviziunii celulare, uneori pot rezista timp de generații. Influențele mediului, cum ar fi dieta și expunerea la poluanți, pot afecta epigenomul.* (inima-albastra.eu/adn-ul-scurt-istoric). *Un singur individ nu are un singur epigenom, ci o multitudine de epigenoame. Epigenomul este ca un software care este capabil să inducă hardware-ului ADN să „fabrice" o impresionantă varietate de celule, țesuturi și comportamente individuale.* (bursa.ro, https://bit.ly/2JhBuuG). – Pl. epigenoame. (AMB)

eritritol s.n. ●●● (Nutr.) Substanță folosită ca îndulcitor natural. *Eritritolul este un înlocuitor al zahărului care are 70% din dulceața acestuia, însă numai 6% din caloriile sale.* (doc.ro, https://bit.ly/3bKJ3p5). *Adăugăm eritritolul și sarea de lămâie și mai fierbem gemul încă 6-7 minute.* (dulciurilenuingrasa.ro, https://bit.ly/3fJulzB). (ȘO)

esență* s.f. ●●● (Cosm.) Produs cosmetic pe bază de apă cu ingrediente active (asemănător serumului) folosit în ritualul coreean de îngrijire a tenului. *Secretul ritualului de îngrijire coreean stă în modul în care sunt aplicate produsele. Procesul de stratificare a ingredientelor active din produse diferite permite pielii să respire evitându-se astfel acoperirea porilor. Așadar, dacă tonicul este primul strat de hidratare, gândește-te la esență ca la al doilea.* (notino.ro, https://bit.ly/3kCiEg6). *Esențele sunt „o combinație" între toner și ser cu o consistență lejeră, apoasă, apa fiind ingredientul lor principal. Scopul lor este de a hidrata și de a forma o barieră protectoare, astfel încât hidratarea să fie de durată și să se mențină întreaga zi.* (Blog, https://bit.ly/33Rs5SH). – Pl. esențe. (IL)

espressor s.n. ●●○ (Culin., horeca) Aparat de preparat cafea după o rețetă specific italiană (numită espresso). *Espressorul De'Longhi La Specialista are toate funcţiile necesare pentru a pregăti acasă o ceaşcă de cafea la fel de bună ca într-un coffeeshop. Tehnologia de măcinare cu senzori râşneşte, de fiecare dată, boabele la dimensiunea perfectă pentru un espresso, iar staţia Smart Tamping asigură presarea uniformă a cafelei măcinate.* (zf.ro, https://bit.ly/3kXwtVT). *Royal Philips, lider global în categoria aparatelor de uz casnic, lansează două noi serii de espressoare ce sunt produse în fabrica de la Orăştie, singura fabrică de espressoare Philips din lume.* (start-up.ro, https://bit.ly/3et7dnW). – Pl. espressoare. Var. expresor*, espresor*. (AMB)

ETH s.m. ●●○ (Fin., inform.; abr.) Ethereum. *„Banii sunt doar date care ne permit să evităm inconvenienţa trocului", a scris Musk pe Twitter, şi a continuat cu o nouă postare în care a scris „acestea fiind zise, BTC şi ETH par ridicate".* (zf.ro, https://bit.ly/3cmU4h6). *Potrivit ethereum.org, Ethereum a fost lansat în 2015. „Ca alte blockchainuri, Ethereum are o criptovalută nativă, numită ether (ETH). ETH este o monedă digitală. Este exclusiv digitală şi poate fi trimisă instant oricui, oriunde în lume. Fondul disponibil de ETH nu este controlat de vreun guvern sau vreo companie – este descentralizat şi este limitat. Oameni din întreaga lume folosesc ETH pentru a face plăți, ca purtător de valoare sau garanție".* (g4media.ro, https://bit.ly/3fyTKhl). – Pr. /eteh'aʃ/. (AMB)

ether s.m. ●●● (Fin., inform.) Monedă virtuală utilizată pe platforma de tip blockchain Ethereum; Ethereum. *Ether este o criptomonedă a cărui blockchain este generat de platforma Ethereum.* (stirileprotv.ro, https://bit.ly/3d4UYxF). *Un Bitcoin costă 13.464 lei la vânzare și 14.319 lei la cumpărare; un Litecoin costă 94,89 lei la vânzare și 106,12 lei la cumpărare, iar un Ether – 393,89 lei. Pentru tranzacțiile de la bancomat sunt percepute comisioane.* (turnulsfatului.ro, https://bit.ly/3u6PklR). *Etherii pot fi transferați între conturi și utilizați pentru a recompensa participanții care minează (ex. rezolvă calcule matematice pentru securizarea rețelei) pentru munca depusă.* (alba7.ro, https://bit.ly/2QFOVZ1). – Pl. etheri.Var. Ether. Abr. ETH. (AMB)

Ethereum s.n.invar. ●●● (Fin., inform.) Criptomonedă emisă de platforma de tip blockchain Ethereum; ether. *Ethereum (ETH), a doua criptomonedă la nivel de capitalizare după Bitcoin, reuseşte azi să spargă vechiul record de aproximativ 1.420 dolari per unitate, stabilit în urmă cu 3 ani, mai exact în 13 ianuarie 2018.* (adevarul.ro, https://bit.ly/3lRUyi5). *Criptomoneda Ethereum, cu o capitalizare de piaţă de 78,23 de miliarde de dolari, a cunoscut o scădere de 28,01%, preţul pentru un Ethereum ajungând la 806 dolari.* (zf.ro, https://bit.ly/3tS5GON). – Abr. ETH. (AMB)

e-ticket s.n. ●●● (Inform.) Bilet electronic pentru transport sau pentru accesul la diverse evenimente (concerte, expoziții, festivaluri, evenimente sportive etc.). *Se va trimite o solicitare de retur pe adresa de e-mail office@bilete.ro, iar contravaloarea e-ticket-ului se va restitui în contul din care a fost achitat, în 14 zile lucrătoare după data la care evenimentul va avea loc.* (bilete.ro, https://bit.ly/3xs6Jsa). *Primiți link către biletul în format electronic (e-Ticket) via e-mail. Acesta trebuie descărcat și tipărit.* (enterix.ro, https://bit.ly/3xJYxEZ). *În cazul achiziționării mai multor e-ticket-uri, e necesară printarea biletelor din toate link-urile recepționate pe adresa de e-mail.* (cotidianul.ro, https://bit.ly/3tyjYq5). – Pl. e-ticket-uri. Pr. /it'ikit/.Var. e-Ticket. (IL)

e-ticketing s.n. ●●● (Inform.) Sistem care pune la dispoziție vânzarea și achiziția de bilete electronice pentru transport sau pentru accesul la diferite evenimente (concerte, expoziții, festivaluri, evenimente sportive etc.). *În oraș va reveni tramvaiul și, odată cu el, o întreagă infrastructură electrică își va face apariția, cu sistem de management al traficului, cu benzi prioritare pentru transport public, cu e-ticketing și bike-sharing.* (dor.ro, https://bit.ly/3aSkMQe). *Sistemul online de e-ticketing este disponibil 24/7 și permite gestionarea vânzărilor în timp real, indiferent de mărimea evenimentului. Pe aceeași structură funcționează și platformele de vânzare online a biletelor: www.biletecsuc.ro, www.biletefcbrasov.ro, www.biletefutsal.ro, www.biletesteaua.ro.* (ascendnet.ro, https://www.ascendnet.ro/ticketing.html). *Ce este e ticketing-ul? Este un bilet electronic (abreviat în mod obişnuit ca e-bilet, echivalentul biletului digital al unui bilet de hârtie).* (turesita.ro, https://bit.ly/3Hmr0nQ). – Pr. /it'ikiting/. (IL)

etoxilat s.m., adj. ●●● (Chim.) (Substanță) care conține un anumit grup organic univalent ce contribuie la formarea de amestecuri din lichide care nu se pot amesteca în mod natural (cum ar fi apa și uleiul) și care poate fi găsită în detergenți, produse de curățat și de spălat vase, produse de îngrijire personală, cosmetice etc. *Agentul economic trebuie să prezinte o declarație de la fiecare furnizor de celuloză din care să rezulte că nu au fost folosiți etoxilați sau alte derivate din alchilfenol în procesul de îndepărtare a cernelurilor.* (lege5.ro, https://bit.ly/38kq3wO). *Greenpeace arată în raportul intitulat „Dirty Laundry" că hainele a 20 de branduri de top pe care le-a analizat conţin etoxilaţi, compuşi care atacă sistemul hormonal, destabilizând organismul. Mai mult, etoxilaţii afectează aparatul respirator şi cel digestiv, în unele cazuri studiile demonstrând că pot*

provoca şi infertilitatea. Etoxilaţii se regăsesc şi în unii detergenţi sau în alte produse de curăţat. (adevarul.ro, https://bit.ly/3eAzGIw). //adj. *100 ml sirop conțin 0.3g extract uscat din frunze de Hedera helix (4-8:1) și excipienți: apă purificată, îndulcitor (sorbitol), ulei de ricin etoxilat, aromă de portocale, conservant (sorbat de potasiu), aromă de caise, acidifiant (acid citric monohidrat).* (drmax.ro, https://bit.ly/3ewFgM6). *Curăță părul cu eficacitate, în mod delicat, datorită agenților de curățare fără sensibilizatori, de origine vegetală, fără sulfați și substanțe etoxilate.* (biofarmterra.ro, https://bit.ly/3p8Vulo). – F.sg. etoxilată, m.pl. etoxilați, f.pl. etoxilate. (AMB)

etoxilat de nonilfenol s.m. ●○○ (Chim., mediu) Substanță chimică cu rol de liant, folosită pe scară largă în industria de detergenți, industria textilă etc. care prin descompunere în mediu devine foarte toxică. *Etoxilații de nonilfenol (NPE) sunt produse chimice utilizate frecvent ca detergenți în numeroase procese industriale și în producerea unor textile naturale și sintetice. Deversate în canale, se descompun în nonilfenol (NP), un produs secundar foarte toxic care acționează ca perturbator hormonal.* (gandul.ro, https://bit.ly/365Rc3K). *Aproape 80% din articolele de îmbrăcăminte conţineau etoxilat de nonilfenol (NPE), un compus chimic toxic interzis în UE.* (dcnews.ro, https://bit.ly/2I91gR9). – Pl. etoxilați de nonilfenol. Abr. NPE. (AMB)

eurofermă s.f. ●○○ (Agr.) Fermă construită sau modernizată printr-un program de finanțare al Uniunii Europene. *Cel mai elocvent exemplu l-am întâlnit în comuna botoşăneană Răuseni, unde a apărut o eurofermă cu 20 de vaci cu lapte. Pentru această investiție s-au alocat fonduri SAPARD de peste o sută de mii de euro.* (agro-business.ro, http://bit.ly/36vR4ZH). *Doi ploieșteni se află, începând de vineri, în vizorul Direcției Naționale Anticorupție (DNA), ei fiind cercetați de polițiști pentru săvârșirea infracțiunii de înșelăciune în cazul înființării unor euroferme în mai multe județe ale țării, anunță NewsIn.* (ziare.com, http://bit.ly/38EwffM). – Pl. euroferme. (AMB)

exabyte s.m. ●●● (Inform.) Unitate de măsură pentru cantitatea de informație, stocată sau transmisă, egală cu 1024 petabytes (2^{60} bytes), aproximată frecvent cu 1000 petabytes (10^{18} bytes). *Odată cu creşterea exponenţială a volumului de trafic pe internet (se preconizează un trafic lunar de 56 exabytes pe internet în anul 2013, respectiv echivalentul a aproximativ 12,8 miliarde de filme online), centrele de date care stochează şi păstrează în siguranţă aplicaţii şi date trebuie să aibă capacitate de scalare, oferind în acelaşi timp şi o securitate ridicată, arată un comunicat remis redacţiei.* (bursa.ro, http://bit.ly/35YorXD). *În 2008, Microsoft introduce sistemul de fişiere FAT64 (exFAT) în special pentru memorii flash; Windows Vista SP1 aduce suport pentru acest sistem de fişiere ce permite dimensiunea maximă a unui fişier de 16 exabytes (1 EB = 2^{60} B).* (blog.it-asistenta.ro/sisteme-fisiere). *Compania construieşte un centru în Prineville capabil să primească până la 3 exabaiţi de informaţii. 1EB (exabait) este egal cu un miliard de GB, pentru cine vrea să ştie cam despre cât spaţiu este vorba.*

(adevarul.ro, http://bit.ly/3iIgsmB). – Pl. exabytes. Pr. /'exabajt/.Var. (rar) exabait. Abr. EB. (AMB)

expansion s.n. ●●● (Gaming) Actualizare a unui joc existent prin adăugarea de funcții, questuri etc. noi. *Pe 25 martie se lansează expansion-ul de la Diablo III, Reaper of Souls, care costă 39.99 euro (standard edition).* (Blog, https://bit.ly/34Ntf0b). *Care cele două expansion-uri? Dacă abia se lansează jocul principal. Cred că faci confuzie cu „Destiny" (prima parte).* (comentariu, emag.ro, https://bit.ly/2Kia7h8). *Ubisoft lansează expansion pack-ul The Division 2: Warlords of New York, de la Tom Clancy, pe 3 martie, pe console și PC, iar acum avem și un trailer de gameplay* (revistablogurilor.ro, https://bit.ly/2VFl4yD). *EVE Online renunță la expansion pack-uri și va primi 10 noi update-uri* (playtech.ro, https://bit.ly/3HUf6ka). – Pl. expansion-uri. Pr. /exp'anʃən/.Var. expansion pack. (IL)

expansion pack s.n. ●●● v. **expansion**. – Pl. expansion pack-uri. Pr. /exp'anʃən pek/. (IL)

experia vb.tranz. ●●● (Psih., relig.) A cunoaște prin trăire proprie, a parcurge o experiență. *Creştinii care ţin poruncile din iubire faţă de virtute sau faţă de Dumnezeu, şi nu de frică sau din interese personale, experiază libertatea cea în Hristos, ca fii ai lui Dumnezeu.* (ziarullumina.ro, https://bit.ly/2GAyXdX). *Hristos a experiat viaţa omului în integralitatea ei, de la suferinţă şi până la moarte*. (adevarul.ro, https://bit.ly/3mZ5JVD). – 1.sg. experiez, part. experiat. (AMB)

expo-conferință s.f. ●●● (Cult.) Eveniment cultural-științific dedicat unei anumite teme sau unui anumit domeniu, în cadrul căruia diferite companii prezintă produse și tehnologii noi, se țin prelegeri și prezentări științifice și se organizează diferite activități tematice. *În cadrul expo-conferinţei „Produsul Românesc", va avea loc concursul „Ora de bun gust", creat din dorinţa de a premia excelenţa în materie de gusturi şi preparate veritabile româneşti.* (bursa.ro, https://bit.ly/2UfJQFc). *Internet & Mobile World, eveniment organizat în București, este deja de referință pentru expo-conferințele de soluții digitale și IT pentru afaceri. Cea de-a 5-a ediție a evenimentului a găzduit speakeri internaționali și locali, care au dezbătut ultimele trenduri în materie de tehnologii și soluții IT, prezentate pe 5 scene Main Stage, Marketing-Innovation, Dev, Enterprise Solutions si Digital Marketing & E-Commerce.* (ziuadevest.ro, https://bit.ly/2GLY5ys). – Pl. expo-conferințe.Var. expoconferință. (AMB)

Eye AF s.n. ●●○ (Foto.; abr. de la engl. Eye Auto Focus; frecv. în sintagma *funcția Eye AF*) Funcție a aparatului foto care urmărește și focalizează ochii subiectului. *Funcția unică Eye AF de la Sony oferă această putere fără precedent tuturor portretelor dvs., urmărind în mod continuu nu doar subiectul, ci și ochii acestuia, pentru imagini uimitoare, de la instantanee la portrete profesionale.*

(sony.ro, https://bit.ly/36mR5zJ). *Obiectivul este prevăzut cu un buton de blocare a zonei de focus, care poate fi personalizat și asociat cu funcții în corpul camerei, precum Eye-AF*. (f64.ro, https://bit.ly/2QHsoat). *Adio focalizare cu punctul central de focus și reîncadrare. Spuneam că Eye-AF îți cam schimbă modul în care fotografiezi. De la el am început încet-încet să folosesc focalizarea automată pe toată zona centrală a cadrului.* (Blog, https://bit.ly/3r8Ue1P). – Pr. /'ajafe/ /'ajejef/. Var. Eye-AF. (IL)

Eye Autofocus s.n. ●○○ (Foto.; în sintagma *funcție Eye Autofocus*) Funcție a aparatului foto care urmărește și focalizează ochii subiectului. *Funcţia Eye Autofocus este o noutate preluată de la segmentul Sony Alpha de camere foto al companiei. Va urmări ochii subiecţilor, atunci când ei părăsesc cadrul şi atunci când se întorc se va fixa din nou asupra lor.* (mobilissimo.ro, https://bit.ly/3qbS16k). *Funcția Eye-Autofocus este implementată și modul de înregistrare HDR este și el prezent.* (ghidulslr.ro, https://bit.ly/3JXIjMB). – Pr. /'aj autof'okus/.Var. Eye-Autofocus. (IL)

eye-catcher s.n. ●○○ (Design) Obiect decorativ care atrage atenția. *Fabricată dintr-un plastic lucios de culoare neagră și iluminat cu un LED care își schimbă culoarea, acest produs este un eye-catcher*. (emag.ro, https://bit.ly/2Tw38Xw). *O altă idee pe care v-o recomandăm ca substitut pentru buchetele de mireasă, e buchetul în formă de ornament, care poate fi fixat pe braţ sau pe mână. Vizibilitatea sa nu poate fi omisă deoarece acest ornament are rolul de eye-catcher*. (magnolia.ro, https://bit.ly/3zKBIR3). – Pr. /'ajceʧər/. (IL)

F

facelift s.n. ●●● (Auto.) Set de îmbunătățiri pe care producătorii de automobile le aduc designului și, uneori, tehnologiei unui model de mașină cu scopul de a-l face mai atractiv pentru clienți. *Fiind vorba doar despre un facelift și nu despre o nouă generație, designerii au ales doar să îi adauge câteva tușe în partea frontală și să înglobeze cât mai armonios blocuri optice asemănătoare cu cele deja existente pe modelele noi Dacia.* (playtech.ro, https://bit.ly/3w4kCuh). *Facelift-urile sunt un mijloc de a spori interesul pentru un model care a trecut de prima „tinerețe" și oferă o posibilitate pentru o nouă rundă de expunere media, publicitate și evenimente de distribuție.* (shtiu.ro, https://bit.ly/3oi82Fh). *Alfa Romeo Giulia va primi, până la finalul anului, cel mai important facelift din carieră* (automarket.ro, https://bit.ly/3ogdrww). – Pl. facelift-uri. Pr. /f'ejslift/. (ȘO)

face mist s.n. ●●○ (Cosm.) Preparat cosmetic lichid (de cele mai multe ori cu miros plăcut) folosit sub formă de spray pentru împrospătarea tenului. *„Îmi pulverizez fața cu un face mist tot timpul pentru că acestea au beneficiile aromaterapiei și au multe vitamine și minerale în ele", mărturisește Miranda Kerr. Așadar, pe lângă efectul răcoritor, aceste spray-uri sunt soluția perfectă pentru a-ți menține tenul hidratat pe tot parcursul zilei, fără a se mai usca sub acțiunea produselor de machiaj.* (glamour.ro, https://bit.ly/3j2cFAd). *Dacă apa termală este deja în genții noastre și o folosim mai ales pe timp de vară, acum este momentul să descoperim toate efectele pe care le poate avea un face mist bine ales.* (sole.ro, https://bit.ly/2Cc5oNF). *Facial misturile sunt genul de produse senzoriale în primă fază. Asta e un lucru evident. Așa cum ne place ca o ploaie plăcută de vară să ne atingă fața și palmele, așa ne place și un asemenea spray. Un facial mist, în functie de tipologie și ingrediente, poate face uneori mici efecte ce schimbă în mai bine o rutină de îngrijire a tenului.* (Blog, https://bit.ly/3qlqQ9r). *Stropește-ți fața frecvent cu apă sau ia cu tine un facial mist pentru a-ți împrospăta pielea la intervale regulate. Unde mai pui că vara nici măcar nu o să-ți fie așa de greu să faci asta, mai ales că o să adori senzația de răcorire imediat după aplicare.* (cinnamonsalon.ro, https://bit.ly/3HPDBi5). – Pl. face mists. Pr. /f'ejs mist/.Var. mist; facial mist. (IL)

facial mist s.n. ●○○ v. **face mist**. – Pl. facial misturi. Pr. /f'ejʃəl mist/. (IL)

facilit<u>a</u>te* s.f. ●●● (Soc.; frecv. la pl.) Clădiri, echipamente și servicii puse la dispoziția publicului pentru un anumit scop (medical, comercial, sportiv etc.). *Cu 16 spitale de stat și private, alături de alte peste 90 de cabinete private și zeci de farmacii, Oradea, reședința și cel mai mare oraș din județul Bihor, a fost desemnat ca fiind centrul urban cu cele mai bune facilități medicale din România.* (digi24.ro, http://bit.ly/2SaGMZu). *Dubaiul are facilități de shopping întâlnite*

doar la New York, Singapore sau Hong Kong la prețuri mult mai reduse, emiratul fiind o zonă în care nu se percep taxe. (rasunetul.ro, http://bit.ly/3bdfaLY). *Locuitorii din Sofia, Bratislava, Bucureşti, Valletta, Atena şi Vilnius sunt cei mai puţin mulţumiţi de facilităţile sportive, în timp ce la nivelul Uniunii Europene gradul de satisfacţie al populației față de facilitățile sportive variază de la 38% la 84%, potrivit Eurostat.* (romanialibera.ro, http://bit.ly/2Upj8v2). *Sala de gimnastică GymNadia poate fi considerată o facilitate sportivă unică de acest tip în zona Bucureștiului.* (ziare.com, http://bit.ly/394s5OA). – Pl. facilități. (AMB)

fact-checker s.m. ●●● (Internet, media) Persoană sau instituție care verifică veridicitatea unei informații postate în mediul online. *O altă modificare anunțată de Facebook este de a limita cazurile în care utilizatorii rețelei atacă publicații respectabile raportând ca „știri false" articole corecte, dar care nu le convin acelor cititori. „De exemplu, dacă cineva ne-a oferit anterior un feedback că un articol este fals și acel articol este confirmat ca fals de către un fact-checker, atunci este posibil să dăm importanță pe viitor feedback-ului de la acea persoană și pentru alte știri mai mult decât cuiva care furnizează feedback fals", a declarat, pentru Washington Post, Tessa Lyons, product manager la Facebook.* (startupcafe.ro, https://bit.ly/3eL1uKm). *Aceste etichete de avertizare vor funcţiona prin introducerea unui mesaj în roşu sub titlu ştirii false, cu textul „disputat de o parte terţă de fact-checkeri".* (romaniatv.net, https://bit.ly/36g6t1O). *Platforma și-a luat angajamentul de a lucra cu fact-checkers, persoane sau organizații neutre ideologic, care pot oferi detalii cu privire la veridicitatea unor informații.* (playtech.ro, https://bit.ly/3ncrUrz). – Pl. fact-checkeri, fact-checkers. Pr. /f'ektʧekər/.Var. fact chacker. (AMB)

fact-checking s.n. ●●● (Internet, media) Verificare a veridicității unei informații apărute în mediul online. *Fact-checkingul este o practică de verificare a veridicității discursurilor politicienilor, dar și o modalitate de a verifica alte conținuturi, mai ales cele de pe rețelele sociale. Unele dintre cele mai mari companii de media și-au creat departamente dedicate și chiar au specializat fact-checkeri.* (revistasinteza.ro, https://bit.ly/3p68gko). *Concret, sistemul care va fi funcţional pentru toate limbile va utiliza parteneri terţi precum site-uri specializate ca Snopes şi PolitiFact sau echipe de „fact-checking" din media generaliste, cum ar fi Washington Post, pentru a verifica dacă o ştire este adevărată, falsă sau undeva între acestea două, precizează sursa citată.* (agerpres.ro, https://bit.ly/2IoHul1). *Una dintre cele mai frecvente probleme cu care se confruntă jurnaliştii de investigaţii, precum şi cei care se ocupă de fact checking se referă la verificarea imaginilor şi a sursei conţinutului video publicat deseori pe Facebook, YouTube, Twitter etc.* (adevarul.ro, https://bit.ly/35eRzKa). – Pr. /f'ekt ʧecing/.Var. fact checking. (AMB)

fakereală s.f. ●●○ (Fam.) Prefăcătorie, falsitate. *Nu trăim într-o societate perfectă, dar, de multe ori, uităm asta. Se promovează multă fakereală în online și multe imagini photoshopate, încât ajungem să credem că toată lumea este perfectă,*

fericită şi extraordinară. (unsitedemuzică.ro, https://bit.ly/2B4vNMB). *În primul episod a stat de vorbă cu şefi din Grypser, mafia poloneză, dar nouă ni s-a părut cam fakereală, cu figuranţi mascaţi, ca la unele emisiuni româneşti de tip „reality show", mai ales că serialul a început cu o mafie care nouă nu ne spune nimic (ştiam doar despre instalatori polonezi, nu şi despre mafioţi).* (ziaruldeiași.ro, https://bit.ly/2MTaEYf). *Mă deranja probabil fiindcă intrasem într-un fel de muțenie fermă mai mult sau mai puțin impusă, mi se părea mai curat așa decât să scrii fakereli, decât să scrii afectat și din prea multă închipuire, fiindcă de real nu reușeam să apuc.* (Blog, https://bit.ly/3JUkiWS). *Listerine, fakeuială pe instagram, flower power şi bani aruncaţi degeaba pe influencere* (Blog, https://bit.ly/3qdsRV5). *E plin netul de oameni falși, gogorițe și fakeuieli. Ravagiile se răsfrâng nu doar asupra vieții politice, ci și asupra traiului nostru cotidian, coșul zilnic, cum ar veni.* (comentariu, Blog, https://bit.ly/3ncWSCa). *Ba îl respect pe Livian că nu-i băiat rău, da o dă în fakuială. Dacă Bianca așa cum e ea se desparte de el și își găsește pe vreunu', ăsta o să sufere la rândul lui.* (comentariu, kzread.info, https://bit.ly/32XVblv). – Pl. fakereli. Pr. /fejkəre'alə/.Var. fakeuială, fakuială. (IL)

fake-ui vb.tranz. ●●○ (Fam.) A falsifica. *Un influencer fictiv inspiră influencerii reali să recunoască faptul că-și fake-uiesc viața pe net* (unica.ro, https://bit.ly/3GDbbHg). *Dacă au ajuns ăştia să fake-uiască probe ADN e cam clar la ce nivel.* (comentariu, adevarul.ro, https://bit.ly/3uEjjVA). *Apropo, voi ce părere aveți de sigilii, care ar fi originale? Pt că cele micuțe care se lipesc, mi se par ușor de înlocuit (fake-uit)...* (comentariu, mygarage.ro, https://bit.ly/3GKFXOE). *Hai să nu facem din munca remote și pandemie încă o oportunitate pentru leneși, cei ce fakeuiesc munca, păcălesc sistemul, au un job pe viață fară să fie obligați să livreze nimic.* (comentariu, m.hotnews.ro, https://bit.ly/3JacZsM). – 1sg. fake-uiesc, part. fake-uit. Pr. /fejku'i/.Var. fakeui. (AMB)

fakeuială s.f. ●○○ (Fam.) v. **fakereală**. – Pl. fakeuieli. Pr. /fejkuj'alə/. (IL)

fantasy s.n. ●●● (Artă) Formă artistică (cinematografică sau literară) care conține elemente de supranatural; gen fantastic. *Părerea mea e că domnul regizor Chris Weitz (Chuck din „Chuck şi Buck") nu e cel mai potrivit să facă filme de asemenea buget şi extravaganţă şi până acum doar Guillermo del Toro, Peter Jackson şi Tim Burton au rezonanţă în genul fantastic (cu un apel Ridley Scott la Legend). Şi din acest punct de vedere „Stardust / Pulbere de stele" rămâne cel mai bun fantasy al anului.* (liternet.ro, https://bit.ly/2TTVUMH). *În materie de fantasy, recomand înainte de toate „Un străin în Olondria" de Sofia Samatar (trad. Alexandra Fusoi, Paladin). Dar și seriile „Turnul întunecat" de Stephen King și „Witcher" de Andrzej Sapkowski, reeditate la Nemira în ediții colecționabile, și seria Amber a lui Roger Zelazny (Paladin). Și, desigur, ediția ilustrată „Harry Potter și piatra filosofală" de J.K. Rowling (Arthur).* (scena9.ro, https://bit.ly/2TQgVHV). – Pr. /f'antəzi/, /f'entəzi/. (IL)

FAQ s.n. ●●● (Internet; abr. de la engl. Frequently Asked Questions) Rubrică alcătuită din întrebările pe care le adresează în mod obișnuit persoanele care accesează un site și răspunsurile oferite pentru acele întrebări. *Dacă aveți întrebări referitoare la colecțiile Eaglemoss sau dacă vreți să știți cât mai multe despre noi, vă răspundem la cât mai multe dintre acestea în secțiunea FAQ* (eaglemoss.com/ro-ro/faq). *Aveți să ne adresați întrebări pentru care nu ați găsit răspuns în rubrica FAQs? Contactați-ne, vă stăm cu plăcere la dispoziție.* (partner.myworld.com/ro/contact). *IKEA, nu ar fi rău să actualizezi FAQ-ul și să elimini referința la Card Avantaj – 6 rate. Nu de alta, dar pui oamenii pe drumuri degeaba și îi superi.* (FB, https://bit.ly/3msDa4e). – Pr. /efejc'iw/.Var. FAQs. (ȘO)

fast fashion s.n. ●●● (Modă) Segment al industriei vestimentare caracterizat prin reînnoirea foarte rapidă a colecțiilor de haine, de câteva ori pe sezon sau pe lună, la prețuri accesibile și în acord cu ultimele tendințe; modă rapidă. *Marii retaileri de fast fashion sunt în permanentă legătură cu magazinele și știu în fiecare minut ce produse se vând și unde, dacă într-o zi un produs are mai mult sau mai puțin succes. Astfel, comenzile pentru fabrică se fac în timp real, iar acestea trebuie să se adapteze în timpul cel mai scurt.* (republica.ro, https://bit.ly/2Omrdx5). *Într-o lume acaparată de fenomenul fast fashion, cu o piață luată cu asalt de piese vestimentare identice, făcute în serie, este greu să ieși în evidență și să îți creezi propriul stil.* (thewoman.ro, https://bit.ly/2S9WK6v). *Fast-fashionul este una dintre cele mai poluante industrii: folosește cantități enorme de resurse naturale, în timp ce generează emisii de carbon, care amplifică schimbările climatice. Dincolo de asta, condițiile în care lucrează cei care ne fac hainele sunt inumane, de cele mai multe ori.* (playtech.ro, https://bit.ly/2O8X3gt). – Pr. /fast f'eʃən/.Var. fast-fashion. (TT)

fasting s.n. ●●● v. **fasting intermitent**. (ȘO)

fasting intermitent s.n. ●●● (Nutr.) Dietă care constă într-un program alimentar în cicluri, în mod clasic prin limitarea intervalului alocat mâncatului la 8 ore, urmat de o perioadă de post, de 16 ore. *Mai nou, dietele tip fasting sau fastingul intermitent au dovezi care arată beneficii asupra sistemului digestiv.* (csid.ro, http://bit.ly/3qASZXn). *Rolul fastingului este arderea grăsimilor de pe organele interne şi stimularea de celule noi la nivelul tractului digestiv.* (descopera.ro, http://bit.ly/3bn397S). *[...] înainte de a vă apuca de fasting, indiferent de metoda aleasă, ar fi okay să vă duceți la un medic să vedeți ce vă recomandă acesta, deoarece nu pentru toată lumea funcționează aceleași lucruri.* (mmanews.ro, http://bit.ly/3qzvcHq). *Un prieten care a văzut că fac intermittent fastingul ăsta lung mi-a spus că și el a reușit, dar că apoi a mâncat mai mult decât trebuia, tot fast-food.* (Blog, https://bit.ly/3GcE6Th). – Var. fasting, intermittent fasting. (ȘO)

fat shaming s.n. ●●○ (Soc.) Faptul de a critica, de a ridiculiza sau de a discrimina o persoană pentru că este supraponderală; body shaming. *Fat Shaming-ul implică criticarea și hărțuirea persoanelor supraponderale cu privire la greutatea*

lor sau obiceiurile alimentare pe care le au pentru a le face să se simtă rușinate de ele însele. (life.ro, https://bit.ly/3wagg7x). *Nu trebuie sa râdem de grași sau să existe locuri în care aceștia să nu aibă acces, pentru că se consideră „fat shaming" și poți face închisoare pentru asta.* (Blog, https://bit.ly/3PpU405). *Toată lumea știe că obezitatea dăunează grav sănătății, însă în ultimul timp am observat cum foarte mulți oameni încearcă să minimalizeze impactul ei asupra societății. Condamnând ideea de fat-shaming (insultarea unei persoane obeze), se încearcă normalizarea acestei stări patologice cu ajutorul unor sumedenii de campanii.* (contraboli.ro, https://bit.ly/3SXc4lu). – Pr. /f'et ʃejming/. Var. fat-shaming, Fat-Shaming, Fat Shaming. (AMB)

Favipiravir s.n. ●●● (Farm.) Medicament antiviral cu spectru larg, folosit și împotriva Sars-CoV-2 în fazele de boală ușoară și medie. *Favipiravir este un medicament anti-gripal care a fost aprobat de autoritățile japoneze în 2014. În 2016, Japonia a furnizat Favipiravir, cunoscut și ca Avigan, ca ajutor de urgență pentru Ebola, atunci când această epidemie a izbucnit în Guineea, potrivit Reuters. China a efectuat și ea cercetări clinice pe Favipiravir, a anunțat un oficial chinez citat de agenția Xinhua, citată de Agerpres.* (libertatea.ro, https://bit.ly/3pMDewX). *Cele mai recente studii au arătat că Favipiravirul ajută în eliminarea mai rapidă a virusului: în 4 zile, față de 11 zile, ajutând, totodată, și la reducerea duratei bolii până la momentul videcării. Favipiravir este un inhibitor al unei enzime esențiale pentru multiplicarea virusurilor în celulele umane și se dă în faza ușoară și moderată a bolii.* (editiadedimineata.ro, https://bit.ly/2U2f1an). *Din luna aprilie 2021 începe producția în România de Favipiravir, un medicament antiviral folosit în tratarea simptomelor medii și ușoare de COVID, anunță Terapia Cluj, cel mai mare producător local de medicamente.* (jurnaldebacau.ro, https://bit.ly/3gqfRoY). *După apariția COVID, studiile clinice au demonstrat că favipiravirul reduce durata bolii până la vindecare, de la 15 la mai puțin de 12 zile.* (zf.ro, https://bit.ly/3iDxowC). – Var. favipiravir. (AMB)

fără adv. ●●● În lipsă, neexistând, neavând (ceva). *Zâmbetul Liviei este ca aerul pe care-l respiri și, din obișnuință, aproape nu-ți mai dai seamă de el… dar fără, nu se poate!* (romanialibera.ro, https://bit.ly/2yqEjUF). *Sunt fericită că mai am rude la țară. În orașul meu, mai toată lumea are. Dacă întâlnesc pe careva fără, trăiesc un sentiment acut de compasiune.* (republica.ro). *„Astăzi, ne-am trezit din minciună, cu vistieria goală, cu fabrici, uzine și bănci vândute la străini", țipă el dintr-o portavoce, deși oamenii îl auzeau foarte bine și fără, fiind la câțiva metri.* (epochtimes-romania.com, https://bit.ly/2R4MeO0). (AMB)

feedback* s.n. ●●● (Soc.; frecv. în sintagma *a da un feedback*) Părere sau reacție pe care o exteriorizează cineva ca răspuns la un anumit lucru. *Clienții magazinelor online au fost mult mai dornici să ofere feedback la comenzi pe perioada stării de urgență. Rata de răspuns a opiniilor primite s-a dublat și a ajuns la 14,2 % în aprilie 2020 față de datele înregistrate anul trecut.* (startupcafe.ro, https://bit.ly/3kmonoK). *Alisha a mărturisit că primește feedbackuri pozitive de la fani.* (arad24.net, https://bit.ly/2JV4vN3). *Ministrul*

german al sănătății Jens Spahn a declarat: „În fiecare zi vrem să învățăm din feedback-uri și sunt fericit că sunt foarte multe comentarii pozitive. Mulțumită feedback-ului, va deveni și mai bună în fiecare zi, în fiecare oră. Aplicația este sigură, voluntară și ușor de utilizat. Nu ar putea fi mai bună”. (hotnews.ro, https://bit.ly/3nfVzjL). *Ei bine, acea persoană mi-a dat un feedback negativ, pentru că nu am reușit să comunic cu aceasta din punct de vedere cromatic.* (edupedu.ro, https://bit.ly/3nfGGxB). – Pl. feedbackuri, feedback-uri. Pr. /f'idbek/. (AMB)

feibucist adj., s.m., s.f. ●○○ v. **feisbucist**. (IL)

feisbucist, feisbucistă adj., s.m., s.f. ●●● (Social media; fam.) (Persoană) care are cont și este activ pe Facebook. *Criminalist amendat de colegi pentru postările de pe Facebook: „Șeful de la Investigaţii Criminale s-a transformat în pândac feisbucist”* (adevarul.ro, https://bit.ly/306mx6Z). *Ia aminte de la șeful matale, Iohannis, care a știut că nu creierelor spălate și privitoare la Antena 3, RTV, B1 și Realitatea trebuie să se adreseze, ci poporului feisbucist. Ai idee câți bucureșteni au Facebook și intră pe bloguri? N-ai, că dacă ai fi avut le dădeai naibii de tonomate, de ciutaci, gâzi și rareșbogdani și-ți făceai cu 50.000 de euroi o campanie pe net de murea lumea.* (academiacatavencu.info, https://bit.ly/3mBki3f). *Decorul în care se desfăşoară evenimentele este Bucureştiul (numit Gubernie) începutului de secol XXI, dar în epoca feisbucistă, deci cumva după anul 2009, în această privinţă nu ni se oferă date precise.* (Blog, https://bit.ly/3anwzT7). *În numele poporului feibucist. Curs de guvernare în 3, 4 sau 5 postări pe zi* (Blog, https://bit.ly/33o1nmF). *Sigur ești altă somitate feibucistă!* (comentariu, aradon.ro, https://bit.ly/3GugoC9). //s.m. *„Nu-i oraș ca Bucureștiu', da' nici comună ca Floreștiu'!”, a exclamat un feisbucist inspirat.* (ziardecluj.ro, https://bit.ly/3Fvje9M). //s.f. *Tot atunci, o feisbucistă binevoitoare, având intenția de a obţine date suplimentare despre Asociaţie, a formulat o rugăminte, adresată preşedintei acesteia: „O adresă la care se găsesc informaţii despre Asociația IMEDU?”.* (Blog, https://bit.ly/3LQZwIR). *Dragii noștri prieteni feisbucișți, suntem tot noi, poporul domnului Pătraru, căruia îi mulțumim c-o făcut mai lungă rubrica Vax Populi.* (Blog, https://bit.ly/3y7Pk8t). – M.pl. feisbucișți, f.pl. feisbuciste.Var. feibucist. (IL)

festivalier* s.m. ●●● (Show.) Persoană care participă la un festival. *Până duminică, 12 septembrie, festivalierii vor avea parte de o experiență inedită, un concept unic în România, și se vor bucura de muzica unora dintre cei mai iubiți artiști internaționali și locali.* (mediafax.ro, https://bit.ly/3mth0Ad). *Începând de ieri, 26 iulie, prin aplicația Untold sau site-ul untold.com, festivalierul se poate înregistra cu o adresă de e-mail şi un formular în care i se vor solicita datele, urmând ca mai apoi să urmeze paşii pentru completarea check-in-ului.* (Blog, https://bit.ly/3Bt159n). – Pl. festivalieri. (ȘO)

feșăn s.n., adj.invar. ●○○ (Modă; frecv. ludic) (Care ține de sau este la) modă. *Mereu fascinanta lume politică nu ezită să ne uimească. Acum că s-au*

liniștit apele și toți candidații și-au găsit câte un loc pe undeva (fiecare după posibilități) e timpul să aruncăm o privire în urmă la podiumul defilărilor de feșăn din timpul campaniei. (gazetabrasovului.ro, https://bit.ly/3keiQAJ). *Chiar dacă nu ai treabă cu feșănul, trebuie musai să îți croiești loc printre bloggeriţele-manechin și să te tragi în poză acolo, că altfel valoarea ta e nulă.* (unsitedemuzica.ro, https://bit.ly/38t18aa). //adj.invar. *Rihanna a lansat o colecţie nouă de haine feșăn* (profm.ro, https://bit.ly/3pfa1dx). – Var. fashion. (AMB)

ficțional adj., s.n. ●●● **1.** adj. Care nu este real, ci este un produs al imaginației sau al creației artistice. *O expoziţie inspirată de „animalele fantastice" din universul ficţional al lui J.K. Rowling, deschisă în primăvară la Londra* (agerpres.ro, https://bit.ly/3eXj5iF). *Anunțul „Se vor face opt mari parcări subterane și supraterane în Baia Mare" e ficțional, dar iată o simulare îngrijorătoare a parcului auto al Băii Mari* (2mnews.ro, https://bit.ly/2IjZTiG). *Aceasta a fost şi una dintre temele celei de-a 15-a ediţii a Festivalului Internaţional de Literatură de la Berlin – oraşe ale viitorului, oraşe ficţionale versus oraşe reale.* (dilemaveche.ro, https://bit.ly/3ljda9S). **2.** s.n. (Artă) Ceea ce ține de imaginație sau creație artistică fără un corespondent real. *Nonficționalul este, în primul rând, alcătuit din lucrările științifice și tehnice, iar ficționalul este dominat de speciile literare tradiționale: poezia, romanul, comedia sau drama etc.* (gazetademaramures.ro, https://bit.ly/38tQMXD). *Din acest punct de vedere, avem de-a face cu un roman politic, una dintre puținele astfel de cărți, care reușește să fie convingătoare și din punct de vedere estetic. Și asta pentru că autorul știe cum să mențină în echilibru ficționalul cu documentul istoric.* (observatorcultural.ro, https://bit.ly/36tK4hY). – F.sg. ficțională, m.pl. ficționali, f.pl. ficționale. (AMB)

fidget spinner s.n. ●●○ Jucărie antistres de dimensiuni reduse care în momentul punerii în mișcare se învârte un timp îndelungat datorită construcției bazate pe rulmenți. *Aceste situații neplăcute ar putea să-i influențeze pe consumatorii și potențialii consumatori de pe Glob, vânzările scăzând astfel pentru fidget spinner-ele cu baterii.* (silicon-valley.ro, https://goo.gl/hqn8um). *În urma acestei știri, instituția care se ocupă de protecția consumatorului în Rusia a comandat un studiu pentru a verifica efectele negative ale fidget spinner-ului.* (pressone.ro, https://goo.gl/GtnWLS). – Pl. fidget spinner-e. Pr. /fˈidʒetspinər/. (SDO)

fier hem s.n. ●●● (Nutr.) Fier care există în globulele roșii din sângele vertebratelor (adică în hemoglobină). *În alimentația curentă, fierul vine în două forme: fier hem și fier non-hem. Fierul hem se găsește în carne, pește și păsări de curte. Fierul non-hem vine din pâine și cereale, legume și fructe.* (scientia.ro, https://bit.ly/36kEONy). *Fierul hem e fierul din carnea roșie, absorbit mult mai ușor de către organismul uman decât fierul nonhem.* (lidl.ro, https://bit.ly/2UkQhGZ). (AMB)

fier non-hem s.n. ●●● (Nutr.) Fier care se găsește preponderent în plante. *Legumele și alimentele fortifiate conțin fier non-hem, însă acesta nu este atât de*

bun ca fierul hem, care este absorbit mai eficient din tractul gastrointestinal. (ziare.com, https://bit.ly/35fIQqW). *Cele mai bune surse de fier non-hem sunt leguminoasele, cum ar fi boabele de soia, lintea, năutul și fasolea, legumele cu frunze verzi, nucile și semninţele (în special cele de susan și de dovleac). De asemenea, contrar a ceea ce cunoaștem, spanacul este într-adevăr bogat în fier, însă conţine compuși care inhibă absorbţia sa.* (cavit.ro/redactiacavit/fierul). – Var. fier nonhem. (AMB)

fine dining s.n. ●●○ (Culin.) Bucătărie creativă și exclusivistă, care folosește ingrediente naturale, neprocesate (provenind adesea de la micii producători locali) și care manifestă o atenție deosebită pentru detalii, scopul fiind mai degrabă delectarea gustului decât potolirea foamei; experiență culinară care are loc într-un restaurant ce găzduiește o astfel de bucătărie. *Astăzi, fine dining-ul a evoluat într-un mix eclectic de concepte și bucătării, însă aspectele care țin de calitatea oferită rămân neschimbate.* (restograf.ro, https://bit.ly/3sEj7lf). *Complexul cuprinde un club de noapte, săli de evenimente de tip ballroom și un restaurant de fine-dining, toate construite la dimensiuni impresionante, astfel încât să poată găzdui un număr cât mai mare de iubitori de bucătărie rafinată și petreceri exclusiviste.* (evz.ro, https://bit.ly/31AlKZv). – Pr. /fajn d'ajning/.Var. fine-dining. (DLT)

finish s.n. ●●● **1.** (Cosm.) Aspect final obținut în urma aplicării de produse cosmetice și produse pentru unghii. *Pensula 104 este perfectă pentru produsele cremoase deoarece uniformizează foarte bine și lasă un finish natural.* (cosmopolitan.ro, http://bit.ly/2Nevo0e). *Tendințele în materie de manichiură din toamna lui 2019 propun lacuri de unghii cu texturi surprinzătoare și cu diferite tipuri de finish-uri care scot din anonimat chiar și cea mai simplă manichiură.* (Blog, https://bit.ly/3dhBmbr). *Cel mai bun anticearcăn pentru un finiș natural.* (Blog, http://bit.ly/3sqAXHX). **2.** (Sport) Linia de sosire la o întrecere sportivă. *Rutierii echipei Ineos, Michal Kwiatkowski și Richard Carapaz, au ajuns împreună la finish în etapa a 18-a din Turul Franței 2020 și au trecut ținându-se de mână linia de sosire.* (eurosport.ro, http://bit.ly/3brI4sR). *Cei doi au ajuns la finiş după puţin peste 18 minute, iar Busby, cu ultimele puteri, a reuşit să oprească propriul cronometru!* (digisport.ro, https://bit.ly/3k9DvHA). **3.** (Sport) Parte finală a unei întreceri sportive. *Finish agonizant pentru un sportiv stors de epuizare* (digisport.ro, http://bit.ly/3k9DvHA). *Plonjon pentru aur. Noua campioană olimpică la 400m a luat titlul după un finiș dramatic* (digisport.ro, http://bit.ly/3qSP9ZT). **4.** (Sport; în sintagmele) *photo-finish*, *foto-finish* = procedură tehnică care constă în analizarea unei fotografii ce surprinde momentul final al unei întreceri sportive, folosită pentru desemnarea unui câștigător în cazul competițiilor foarte strânse. *Până la urmă, totul se termină cu bine pentru Norvegia, foto-finish-ul arătând că vârful schiului stâng al lui Svendsen a trecut linia de sosire cu jumătate de centimetru înaintea schiului drept al francezului.* (cotidianul.ro, https://bit.ly/3dJRxOY). *Cu o campioană stabilită la photo-finish și un forcing impresionant al Craiovei pe final de campionat, patronul Mihai Rotaru și-a pus în gând să ia titlul în sezonul viitor și se implică direct pentru a întări echipa din Bănie.* (digisport.ro,

http://bit.ly/3pFu9EM). *A fost nevoie însă de fotofiniș pentru ca el să fie departajat de olandezul Dylan Groenewegen (Jumbo), ce a ocupat în final locul 2.* (romanialibera.ro, http://bit.ly/3soceUI). – Pl. finish-uri. Pr. /'finiʃ/.Var. finiș*. (ȘO)

fintech s.n. ●●● (Fin., tehn.; abr. de la engl. Financial Technology) Companie care oferă servicii financiare și facilități mai avantajoase față de cele existente în sistemul bancar, folosind tehnică avansată, dar care colaborează cu sistemul bancar (în România cea mai cunoscută fiind Revolut). *În primul rând, să stabilim ce e un fintech și de ce ar trebui să te intereseze. Un fintech e, de cele mai multe ori, un startup care acționează în domeniul financiar și vine cu soluții care nu sunt oferite de bănci sau de alte servicii financiare.* (playtech.ro, https://bit.ly/3HaP5Mt). *FinTech, cunoscută astăzi sub denumirea de „tehnologie financiară", descrie o afacere care își propune să furnizeze servicii financiare prin utilizarea de software și alte tehnologii avansate. Astăzi, companiile FinTech concurează direct cu băncile și alte instituții în majoritatea domeniilor din sectorul financiar pentru a vinde servicii și soluții clienților.* (financialmarket.ro, https://bit.ly/3jL4bO5). *Banca Transilvania lansează în aplicaţia NEO o facilitate de multi-banking, NEO Control, prin care clienţii pot consulta detalii despre conturile personale deschise la fintech-uri sau bănci cu activitate în România, cum ar fi Revolut, ING, BCR şi Unicredit, potrivit unui comunicat de presă.* (financialintelligence.ro, https://bit.ly/3ngOTCF). *Două fintechuri din Belgia le propun autorităţilor din România să distribuie eventualele ajutoare de criză pe carduri care pot fi utilizate doar la comercianţii locali agreaţi* (zfcorporate.ro, https://bit.ly/2GBa7dB). – Pl. fintech-uri, fintechuri. Pr. /fint'ek/.Var. FinTech. (AMB)

fishnet s.n. ●○○ (Ind.text.) Tip de material textil cu împletituri lucrate cu ochiuri (asemenea unei plase); (mai ales la pl.) ciorapi plasă. *Bluză fishnet de damă marca Killstar, brand de renume pentru promovarea modei all black.* (gotica.ro, https://bit.ly/3gCPMlF). *Ciorapi fishnet* (carnaval24.ro, https://bit.ly/2XNzxK9). *Un alt trend care face ravagii printre fashioniste este să porți fishnets (așa-numiții ciorapi-plasă) cu un top scurt și jeanși care lasă să se vadă partea de sus a dresului.* (promenada.ro, https://bit.ly/3eN6rkL). *Haideți să nu mai purtăm fishnets pe sub blugi rupți, ci eventual la o fustă sau ceva de genul; este OK fetelor?* (Blog, https://bit.ly/2XGS2ja). – Pl. fishnets. Pr. /'fiʃnet/. (IL)

fitat s.m. ●●● (Nutr.) Substanță formată prin combinarea acidului fitic (din cereale) cu diverse minerale (calciu, zinc, sodiu etc.) împiedicând astfel absorbția acestora la nivel intestinal. *Acidul fitic (conţinut de unele cereale) formează împreună cu magneziul, dar şi cu calciul şi fierul, săruri insolubile (fitaţi), împiedicând astfel absorbţia acestor minerale.* (despremagneziu.ro/deficitul-de-magneziu/). *E adevărat că tot acolo se găsește și acidul fitic, care formează complexe numite fitați cu substanțele minerale, ca fierul, calciul și magneziul, după cum și cu microelementele – cupru, zinc, mangan – și cu proteinele. Totuși, procesele de pregătire a alimentelor – înmuierea în apă, încolțirea cerealelor, fierberea și coacerea – pot diminua conținutul de fitat.* (conspecte.com, http://bit.ly/35sAryk). – Pl. fitați. (AMB)

fitic adj. ●●● (Nutr.) (În sintagma) *acid fitic* = substanță care asigură depozitarea fosforului în plante, inclusiv în semințe, cereale, leguminoase (fasole, mazăre, năut, linte) și, mai puțin, în legume, și care prezintă, în alimentația umană, o serie de reacții benefice pentru sănătate, dar și dezavantajul că împiedică absorbția de minerale de către organism. *Acidul fitic este prins de fosforul pe care îl conțin leguminoasele, nucile și cerealele, deci este principalul depozitar al fosforului.* (realitatea.net, http://bit.ly/2PkQyIi). *„Făina integrală are o substanță, acidul fitic, care elimină din organism calciul și fierul, așadar demineralizează organismul. Doar dacă pâinea din făină integrală este realizată cu maia, atunci nu mai este nicio problemă, pentru că astfel este hidrolizat acidul fitic", a declarat șefa institutului.* (roaliment.ro, http://bit.ly/36ySEKt). (AMB)

fitochimică s.f. ●●● (Nutr.) Orice substanță activă biologic aflată în plante; fitonutrient. *Vegetalele verzi conțin și luteină, o fitochimicală ce întărește oasele și dinții.* (digi24.ro, http://bit.ly/3t4MDBA). *Toate plantele conțin fitochimicale, care le protejează de o serie de probleme, de la ultraviolete și până la prădători. Aceste fitochimicale sunt asimilate atunci când mâncăm fructe și legume, iar unele dintre ele acționează ca și antioxidanți, îndepărtând radicalii liberi sau întărind sistemul imunitar, arată MSN.* (ziare.com, http://bit.ly/2M9z5nx). *Peste 5000 de fitochimicale au fost identificate în fructe, legume şi cereale, ele fiind clasificate în funcţie de caracteristicile lor fizice, chimice şi de protecţie.* (healthcaresales.eu, http://bit.ly/3ooQdTa). – Pl. fitochimicale. (AMB)

fițos, fițoasă adj., s.m., s.f. ●●● (Fam.) **1.** adj., s.m., s.f. (Persoană) încrezută, capricioasă sau sclifosită. *„Sînmărtean e limitat! Nu o să apreciez niciodată un astfel de jucător. Nu accept mofturoşi. Tu în momente grele trebuie să arăţi că eşti mare. N-are chef de joc, intră plictisit pe teren. Un jucător fiţos!", a fost descrierea făcută de Mircea Lucescu, la „Fanatik Show", de la Digi Sport, celui mai bun fotbalist român din Liga 1 în 2011, conform Anchetei Gazetei Sporturilor.* (gsp.ro, https://bit.ly/3kmNfg3). *„După ce l-a întrebat, acesta i-a spus: Eu nu dau autografe unor gagici urâțele", a mărturisit fanul. Din păcate, șarmantul cântăreț a fost catalogat ca fiind una dintre vedetele fițoase pe care nimeni nu și-ar dori să le întâlnească.* (divahair.ro, https://bit.ly/2Irbjl7). //s.m. *Chiar dacă fac parte din universul miraculos al mass-media, nu sunt niște fițoși, nu-și dau aere de vedete, din contră sunt niște tineri joviali și deștepți.* (cnivor.ro, https://bit.ly/3kmWfSD). //s.f. *Reacțiile fanilor după ce Simona Halep s-a retras de la New Haven. Unii o susțin: „O decizie înțeleaptă". Alții o critică: „O fițoasă"* (libertatea.ro, https://bit.ly/38yUiQI). **2.** adj. (Despre inanimate) Care este superior prin noutate, funcționalități, preț sau este căutat de oameni cu pretenții. *Unii primesc cadou la majorat o mașină nouă, un smartphone fițos sau o vacanță de lux.* (romaniatv.net, https://bit.ly/2GUOwgQ). *Cătălin Botezatu nu face sport deloc: „Merg puțin cu bicicleta, pentru că am o bicicletă fițoasă și drăguță, în rest, nu am timp"* (ziare.com, https://bit.ly/2UgjdzU). – M.pl. fițoși, f.pl. fițoase. (AMB)

flagship s.n. ●●● Cel mai important, nou, performant sau reprezentativ element dintr-un grup. *Cel mai important indicator al faptului că nu este vorba de*

un flagship este chipset-ul. Snapdragon 765G nu este un chipset de top, însă este suficient de puternic pentru a mulțumi majoritatea utilizatorilor. (profit.ro, https://bit.ly/3kSt2jz). *Printre librăriile flagship ale brandului se numără Cărturești Carusel, inclusă în topul The Telegraph al celor mai frumoase librării din lume, Cărturești Verona, cel mai mare spațiu dedicat lecturii și ofertei de carte din București sau Cărturești Modul, o librărie de cultură vizuală care aduce în plus o grădină interioară, o galerie de artă contemporană și o cafenea.* (romaniapozitiva.ro, https://bit.ly/2HL7RBt). *Astfel, ne întoarcem de unde am plecat și dacă pornim de la premisa că „mărimea nu contează", ajungem la concluzia că iPhone 11 este cel mai bun telefon din seria flagship-urilor Apple lansate în anul 2019, în ceea ce privește raportul calitate / preț și al doilea cel mai impresionant telefon după iPhone SE 2020, la acest capitol.* (curierulnational.ro, https://bit.ly/35HGSih). *Ca un aspect inedit două dintre companiile care aveau flagshipuri în top 3 în iulie 2017 au şi în iulie 2018, dar cu locuri inversate.* (mobilissimo.ro, https://bit.ly/3kDBwLe). – Pl. flagshipuri, flagship-uri. Pr. /fl'egʃip/. (AMB)

flare adj.invar. ●●○ (Modă; despre pantaloni sau blugi) Evazat. *Susţinător al designerilor români, Alexandra a ales un crop top alb cu aplicaţii şi o pereche de pantaloni flare, ambele semnate Parlor, accesorizate cu un clutch Zara şi o pereche de sandale vintage.* (verdict.ro, http://bit.ly/2ZDVxs6). *Dacă trebuie să mergi la o petrecere, dar nu știi cu ce să te îmbraci, o pereche de blugi flare te vor salva.* (sanatatesistaredebine.ro, https://bit.ly/3bsg48D). *Blugii drepți sau cei flare, sunt mult mai avantajoși, pentru că îmbracă frumos posteriorul și dau impresia de forme rotunjite.* (Blog, http://bit.ly/2Md9Mkt). – Pr. /fler/. (ȘO)

Flat White s.n. ●●● (Culin.) Băutură preparată dintr-o doză dublă de espresso, lapte și spumă de lapte, cu o cantitate mai mică de lapte decât în cazul unui caffe latte. *Consumatorul nu va renunța la a-și oferi o plăcere, consumând un Flat White preparat cu o cafea de origine singulară sau la a se delecta cu un Snickers Frappe, dar acest lucru nu se va mai întâmpla într-o obișnuință zilnică, ci poate o dată la două zile sau chiar mai rar.* (iqads.ro, https://bit.ly/2V8nFVy). *Flat White este o băutură pe bază de cafea originară din Australia şi Noua Zeelandă. Se prepară prin turnarea laptelui fiert din partea de jos a lattierei într-un espresso simplu sau dublu. Este similară băuturilor caffe latte sau café au lait.* (Blog, https://bit.ly/3BvV0cy). – Pr. /flet w'ajt/. (IL)

flavonic adj. ●●● (Nutr.) Care face parte din grupa substanțelor de natură vegetală, folosite în industria coloranților și în farmaceutică (numite flavone). *În țara noastră este comună în pădurile montane și subalpine, fiind folosită cu succes în tratarea reumatismului și a multor alte afecțiuni. Feriga conține glucide, monoglucide, glicozide, enzime, răşini și acid flavonic, cu efecte terapeutice.* (m.click.ro, http://bit.ly/3qVHhqj). *Florile de castan sălbatic sunt bogate în derivați flavonici excelenți pentru a accentua efectele benefice ale vitaminei C, esențială pentru vase de sânge sănătoase, un valoros antioxidant care întărește sistemul imunitar și încetinește procesul de îmbătrânire, acești derivați flavonici*

fiind și un important factor anticancerigen. (mancamsanatos.ro/castanul-salbatic). *Pe lângă proprietăţile benefice din fructul de jir, leacuri nebănuite se regăsesc în scoarţă, în muguri şi în frunze, în componenţa cărora se găsesc compuşi de natură flavonică, tanin, acizi, substanţe minerale (fier, calciu, sodiu, potasiu), precum şi alte substanţe active.* (ziarullumina.ro, http://bit.ly/36lsSf1). – F.sg. flavonică, m.pl. flavonici, f.pl. flavonice. (AMB)

flavonoid* s.n./s.m. ●●● (Nutr.) Element dintr-o familie de substanțe bioactive organice din grupa polifenolilor care se găsesc ca pigmenți în plante și fungi și care au un puternic efect antioxidant. *Flavonoidele sunt o familie mare de compuşi polifenolici sintetizaţi de plante şi care au o structură chimică similară.* (cesamancam.ro/flavonoide.html). *Citricele – lămâile, lime, portocalele, grepfruit-ul și mandarinele sunt cele mai suculente fructe în timpul iernii. Acestea sunt o sursă importantă de vitamine, în special vitamina C, dar și de flavonoide. Flavonoidul predominant în aceste fructe este hesperidina, responsabilă pentru creșterea colesterolului „bun” HDL și scăderea colesterolului „rău”, LDL și a trigliceridelor.* (capital.ro, http://bit.ly/36hR3Lj). *O bună doză de substanțe antioxidante, mai exact de flavonoizi, este prezentă și în dopurile de plută, transmise în vin pe timpul procesului de îmbuteliere.* (ghidnutritie.ro, https://bit.ly/3iQlI7E). – Pl. (s.n.) flavonoide / (s.m.) flavonoizi.Var. bioflavonoid*. (AMB)

flawless adj.invar., adv. ●●● Fără cusur; impecabil. *Numai pe un chip curățat perfect și hidratat fondul de ten va crea acel aspect flawless după care tânjești.* (monitorulcj.ro, https://bit.ly/3naevDp). *Din fericire, procesul de trimitere în garanţie al celor de la PcGarage este flawless!* (comentariu, pcgarage.ro, https://bit.ly/3Chy2WQ). //adv. *Am instalat mai multe asemenea routere și setat corespunzător funcționează flawless.* (comentariu, emag.ro, https://bit.ly/30r4Xez). – Pr. /fl'əwles/. (ȘO)

flip cover s.n. ●●○ Husă de protecție care îmbracă complet telefonul mobil sau tableta, partea care protejează ecranul fiind mobilă și uneori prevăzută cu o porțiune decupată prin care se pot vedea notificările primite. *Chiar și așa, telefoanele care au flip cover sunt destul de incomode și din această cauză, unele persoane nici măcar nu le pot ține în buzunar.* (Blog, https://bit.ly/3iwhSkh). *Tableta arată excelent cu flip-coverul acesta!* (comentariu, gsmnet.ro, https://bit.ly/3hTl2PW). *Astfel, vineri, începând cu ora 11:11, primii 100 de cumpărători ai noului GALAXY S5 vor primi un pachet de accesorii în valoare de 400 lei, constând într-un flip cover, un S view cover, un încărcător de mașină și o cască Bluetooth.* (marketwatch.ro, https://bit.ly/3zknnJz). – Pr. /flip k'ovər/.Var. flip-cover. (ȘO)

flip-phone s.n. ●●● (Tehn.) Telefon mobil cu o balama care face ca partea superioară, care găzduiește afișajul, să se plieze pentru a acoperi partea inferioară, care conține tastatura; telefon cu clapetă; smartphone de generație nouă cu ecran care se pliază. *Pentru toți cei care ați fost fani ai telefoanelor de tip flip-phone (sau*

așa numitele clamshells) și care în ultima perioadă v-ați întrebat dacă au murit cu adevărat (sau eventual nu mai găsiți decât low end cheap flip-phones), am în sfârșit o veste bună. (Forum, https://bit.ly/3BYBkOZ). *Apoi, flip-phone-ul lansat de aceștia, cu un nume ciudat, pe măsura aspectului parcă, CYMBAL-T, se adresează pieței din Statele Unite. Așa că nu greșesc dacă spun că telefonul cu clapetă nu a murit.* (mobzine.ro, https://bit.ly/3E2aeIg). – Pr. /fl'ipfon/. (IL)

florist designer s.m. ●○○ v. **designer floral**. – Pr. /fl'orist diz'ajnər/. (ȘO)

fluronă s.f. ●○○ (Med.) Infecție care combină gripa sezonieră și COVID-19. *Israelul a detectat primul caz de infectare simultană cu Covid-19 și gripă, cunoscut sub numele de „fluronă”.* (g4media.ro, https://bit.ly/3KflRii). *O recenzie a 11 studii realizate înainte de extinderea Omicron, a evidențiat că febra, tusea și dificultățile de respirație erau cele mai frecvente simptome ale fluronei.* (dcbusiness.ro, https://bit.ly/3GGPyqj). *Primele cazuri de Flurona au fost raportate în Ungaria. Este vorba despre doi tineri care au mai puțin de 30 de ani, care s-au infectat simultan cu gripă și coronavirus.* (romaniatv.net, https://bit.ly/3KkTfEs). – Var. Flurona. (AMB)

fobie socială s.f. ●●● (Psih.) Stare patologică manifestată prin teama excesivă și persistentă față de anumite interacțiuni sociale; tulburare de anxietate socială. *Caracteristica esenţială a fobiei sociale constă, aşadar, în teama de a fi evaluat negativ de ceilalţi, care îţi pot critica performanţele.* (positum4mures.ro, https://bit.ly/35JD8x9). *În cazul fobiei sociale copilul trăiește o teamă intensă față de gândul că trebuie să relaționeze cu alte persoane, încât îi este greu să își facă prieteni, să meargă la grădiniță sau la școală, să meargă în tabără sau să participe la alte activități care implică și prezența altor persoane.* (Blog, https://bit.ly/2TXEQIo). *Copiii care se luptă cu fobia socială sunt îngroziți de ceea ce vor crede sau vor spune ceilalți. Se tem întotdeauna că ar putea face sau spune ceva jenant. Își fac griji că ar putea suna sau arăta ciudat. Nu le place să fie în centrul atenţiei. Nu vor ca alţii să îi observe, așa că s-ar putea să evite să ridice mâna la școală. Dacă sunt chemați la tablă, îngheață sau intră în panică. O prezentare publică poate părea pentru ei o imposibilitate terorizantă.* (semneletimpului.ro, https://bit.ly/3x6xTnn). (SDO)

foliculogeneză s.f. ●●● (Biol.) Procesul de maturizare a foliculului ovarian în ovar. *La femei, foliculogeneza este un proces îndelungat, necesitând aproape un an ca un folicul primordial să crească și să se dezvolte ajungând în faza ovulatorie.* (medlife.ro, bit.ly/3gGiF1d). *Femelele potențial donatoare de embrioni sunt examinate ginecologic, în vederea aprecierii procesului de foliculogeneză și ovulație, pentru integritatea morfo-funcțională a aparatului genital.* (juridice. ro, bit.ly/3xw9890). *Alterarea foliculogenezei este determinată de acțiunea sinergică a LH-ului crescut și a hiperinsulismului.* (endo-nutritie.ro, bit.ly/3wzeniX). (SDO)

follow s.n. ●●● (Social media; mai ales în expr. *a da cuiva follow*) Funcție prin care se adaugă un cont în lista de conturi urmărite. *Edward Snowden și-a*

deschis cont pe Twitter. A dat follow la NSA și are aproape 1 milion de urmăritori. (stirileprotv.ro, https://bit.ly/2SCe8Bv). *Am cont pe Instagram de 3 ani și în ultima vreme am văzut nişte mişcări ciudate pe această rețea de socializare. Unele conturi îți dau follow și după 3 zile sau 5 zile îți dau unfollow.* (Blog, https://bit.ly/30xtJ9I). – Pr. /f'olow/. (IL)

food blogger s.m. ●●● (Culin., social media) Persoană pasionată de gătit care are un blog culinar. *Erai un food blogger destul de cunoscut, în continuare ești, erai redactor-șef la BBC Good Food, de unde crezi că ai avut nevoia de a avea o afacere a ta dincolo de nevoia de spațiu de teste și unde să faci fotografii sau o bucătărie mai bună?* (dor.ro, https://bit.ly/2AssXRi). *Am citit și sunt de acord cu mai mulți foodbloggeri care consideră chestia asta o aberație, fiindcă chiar dacă și există toxine în acel pui, ele nu ies prin opărire sau prin acele câteva clocote de la începutul fierberii.* (Blog, https://bit.ly/3cjwizc). *Lista food bloggerilor care mă inspiră este, însă, mult mai mare. Din păcate nu i-am putut menționa pe toți în materialul difuzat la Digimatinal. Așa că mai jos aveți o listă cu cei pe care îi urmăresc constant pe Instagram și Youtube.* (Blog, https://bit.ly/2TVwSN5). *S-au discutat subiecte concrete precum modul în care poți monetiza o pasiune de acest gen, cum se interacționează cu brandurile, publicitatea pe blog, promovarea pe social media și YouTube și cum să-ți crești vizibilitatea în online, dar și responsabilitatea bloggerilor de food.* (horeca.ro, https://bit.ly/2XFBI2c). – Pl. food bloggeri. Pr. /f'udblogər/.Var. foodblogger, blogger de food. (IL)

food blogging s.n. ●●● (Culin., social media) Activitatea de a avea și de a întreține un blog culinar. *De la ea am vrut să aflăm mai multe despre food blogging în România, despre mâncarea pentru vegetarieni și despre restaurantele din Bucureşti.* (restograf.ro, https://bit.ly/3deLleK). *Pentru orice bucătar de plăcere, dar mai ales pentru cineva care cochetează cu food bloggingul, „The Smitten Kitchen Cookbook" semnată de Deb Perelman e o carte care își găsește foarte ușor locul în bucătărie.* (Blog, https://bit.ly/3exQ5fN). – Pr. /f'udbloɟng/. (IL)

food delivery s.n. ●●● (Culin.) Serviciu de livrare de mâncare la domiciliu, (de obicei) prin intermediul unei aplicații mobile, care încheie parteneriate cu mai multe restaurante. *S-a lansat Petisante, o nouă platformă de food delivery, o investiție de 500.000 de euro* (forbes.ro, https://bit.ly/2Dq73j0). *Comisioanele cerute de platformele de food delivery restaurantelor sunt uriașe, spun proprietarii.* (mediafax.ro, https://bit.ly/2W3RUKB). *Potrivit Financial Times, Bolt este pe locul al treilea în topul corporațiilor de tehnologie cu cea mai puternică evoluție și a reușit să obțină o investiție de 109 milioane de dolari pentru a-și extinde business-ul pe zona de food delivery.* (yoda.ro, https://bit.ly/2ZMYIgM). – Pr. /fud dil'ivəri/. (TT)

food for thought s.n. ●○○ (Cult.) Informație nouă care stimulează în mod creativ gândirea. *Sunt câteva idei binevenite care întregesc complexitatea lui Don*

Quijote. Este food for thought cum se spune. Îți mulțumesc! (comentariu, lapunkt.ro, https://bit.ly/3iAo4aV). *Iar dacă vei citi până la final despre experiențele ei și cum a ajuns în Mavericks, vei afla și 3 recomandări de cărți care pentru Ioana au fost food for thought.* (FB, https://bit.ly/3wQ05d2). *Spectacolele de teatru se pot împărți grosolan în câteva categorii – cele care spun cuminte o poveste şi emoţionează, cele care îţi dau de gândit şi îţi dau food for thought mai ceva ca un maze game, cele care îţi stimulează imaginaţia cu creativitatea lor bogată, cele care te iau pe sus şi te copleşesc cu atmosfera lor.* (yorick.ro, https://bit.ly/3hSwXO7). – Pr. /fud for toθ/. (ȘO)

food waste s.m. ●○○ (Mediu) Faptul de a irosi sau arunca alimente. *Diminuarea cantității de mâncare aruncată – asta e o chestie la care eu țin foarte mult și încercăm să ajungem cât mai aproape de zero cu food waste-ul.* (Blog, https://bit.ly/36RdJC8). *Dacă săptămâna trecută am vorbit despre cum să ne organizăm pentru a combate food waste-ul, săptămâna aceasta am revenit cu câteva ponturi sustenabile, pentru a proteja planeta.* (Instagram, https://bit.ly/3hXs8mz). – Pr. /fud w'ejst/ . (IL)

formulat* adj. ●●● (Cosm., farm.; despre produse sau medicamente) Care are o anumită formulă chimică. *Crema special formulată pentru zona bustului netezește, tonifică, redă fermitatea zonei chiar și după o sarcină sau după pierderea în greutate.* (farmaciatei.ro, https://bit.ly/3fJ24am). *Nu cred în creme miraculoase, care elimină orice problemă peste noapte, însă cred în produse eficient formulate, care îți pun în valoare trăsăturile și te ajută să te simți bine cu tine.* (Blog, https://bit.ly/2PzqZCK). *Unguentul Dentocalm conține doi compuși activi formulați specific pentru îndepărtarea rapidă a durerii dentare sau a durerii mucoasei bucale.* (sfatulmedicului.ro, https://bit.ly/3f7tpW7). – F.sg. formulată, m.pl. formulați, f.pl. formulate. (IL)

fotocarte s.f. ●●● (Foto.) Album foto sub formă de carte. *Amintirile prețioase trebuie adunate într-o fotocarte. Fie că e vorba de o vacanță de neuitat, de ziua nunții sau primii pași ai copilului, indiferent de ocazie, există o fotocarte care se potrivește fiecărui moment drag.* (celebook.ro, https://bit.ly/36rjrsK). *Fotocărțile pe care ți le oferim vin în mai multe dimensiuni și cu mai multe tipuri de coperți sau hârtie.* (f64.ro, https://bit.ly/2FgRCHs). – Pl. fotocărți. (IL)

foto corner s.n. ●●○ v. **photo corner**. – Pr. /foto k'ornər/. (ȘO)

fotoîmbătrânit adj. ●●○ (Biol., cosm.; despre piele) Care prezintă semne de deteriorare cauzate de expunerea prelungită la radiațiile ultraviolete. *Therapeel este o soluție de peeling chimic pentru rejuvenarea pielii, recomandată în tratamentele pentru ten fotoîmbătrânit, tratamentul ridurilor și pielii lipsite de vitalitate, pete pigmentare cu ton lipsit de uniformitate.* (qestetic.ro, https://bit.ly/3wZhlgf). *Microdermabraziunea (MDA) este un tratament exfoliant nechirurgical indicat în acele condiții sâcâitoare precum acneea comedoniană, pielea rugoasă, porii*

deschiși, pielea fotoîmbătrânită și petele de vârstă. (prosanamedicalcenter.ro, https://bit.ly/3fPh9un). *Îmbătrânirea cronologică determină uscăciune cutanată, laxitatea și subțierea pielii, riduri, pete maronii și aspre, în timp ce pielea foto-îmbătrânită este uscată, aspră, cu pigmentări neregulate, aluniţe, elasticitate redusă.* (Blog, https://bit.ly/2TKgJgx). – F.sg. fotoîmbătrânită, m.pl. ^fotoîmbătrâniți, f.pl. ^fotoîmbătrânite.Var. foto-îmbătrânit. (ȘO)

fotoîntinerire s.f. ●●○ (Cosm.) Procedeu de ameliorare a semnelor de îmbătrânire a pielii cu ajutorul luminii pulsate; fotorejuvenare. *Un alt tratament revoluţionar este cel de fotoîntinerire prin intermediul căruia se foloseşte lumina pulsată în scopul de a reduce semnele îmbătrânirii.* (desprecosmetica.ro/noutati-in-cosmetica). *Fotoîntinerirea IPL, cunoscută și sub numele de fotoreîntinerire, este tehnica ce folosește lumina intens pulsată (IPL) în scopul de a da pielii un aspect mai tânăr și de a reduce ridurile de la nivelul feței, gâtului, decolteului și mâinilor.* (stiridecluj.ro, http://bit.ly/2LyQPs0). (AMB)

fotoliu puf s.n. ●●● (Design) Fotoliu construit dintr-un sac (din diverse materiale textile) umplut cu bile sau granule (de obicei de polistiren expandat), asemănător unei perne de dimensiuni mari, care ia forma corpului; beanbag. *Găsește aici cel mai bun fotoliu puf: clasic, pară sau minge, într-o varietate deosebită de forme, dimensiuni și culori. De la noi poți cumpăra acel puf fotoliu senzațional, cu un raport calitate preț excelent, potrivit pentru o relaxare așa cum ai visat!* (lazyboy.ro, https://bit.ly/3tcgqdZ). *Fotoliile tip bean bag sau puf au devenit piese de mobilier de nelipsit din casele românilor, pentru că sunt perfecte pentru relaxare și pentru reîncărcarea bateriilor după orele obositoare de la serviciu.* (hornbach.ro, https://bit.ly/3alf0Dd). *Fotoliile puf sau bean bags-urile sunt o alternativă a fotoliilor rigide, niște saci confortabili ce se mulează după forma corpului. Umplute cu diverse materiale, de la perle de polistiren expandat până la vata de poliester sau burete cu memorie, fotoliile puf sunt adorate de toată lumea.* (renovat.ro, https://bit.ly/2YHoBSx). – Pl. fotolii puf. (IL)

fotorejuvenare s.f. ●●○ (Cosm.) Procedeu efectuat cu lumină intens pulsată (IPL) sau laser pentru reducerea semnelor de îmbătrânire a pielii și tratarea diverselor afecțiuni ale acesteia (vergeturi, cicatrici, dermatita atopică etc.); fotoîntinerire. *Fotorejuvenarea este una din cele mai populare metode pentru redarea aspectului întinerit sănătos al pielii prin îmbunătăţirea texturii, tonului şi culorii.* (click.ro, https://bit.ly/3cetZjw). *Dacă pacientul dorește o sesiune de fotorejuvenare, laserul, prin emisia de energie către straturile profunde ale pielii, va stimula colagenul, ajutându-l să se reînnoiască.* (medlife.ro, https://bit.ly/3i8KEJk). *Tratamentul de fotorejuvenare poate fi aplicat pe orice zonă a pielii, cele mai frecvente fiind: fața, gâtul, decolteul și fața dorsală a mâinilor.* (aquariumspa.ro, https://bit.ly/3iatzid). (ȘO)

frag* s.n. ●●● (Gaming) Punct obținut prin omorârea unui adversar. *Frag se numește punctul pe care îl faci atunci când omori un adversar.* (tpu.ro,

http://bit.ly/3qFoWy2). *De fapt e vorba de „robbed kills” și se referă la faptul că ai furat fragul altui jucător. Adică sărmanu' a tras în el de l-a umplut de sânge și, când să-i facă felu', ai venit tu și l-ai terminat.* (consolegames.ro, http://bit.ly/37unsij). *Pe bază de fraguri avansezi la nivele superioare unde primești arme mai bune.* (mucles.ro, http://bit.ly/2NHFK8U). – Pl. fraguri. (AMB)

free adj.invar., adv. ●●● Gratuit. *Toate aplicațiile din lista de mai jos sunt free, iar funcțiile pe care le oferă îți pot îmbunătăți substanțial stilul de viață.* (Blog, https://bit.ly/2YxyijJ). *Un nou an, o nouă rundă de aplicații free pentru Android, numai bune de încercat chiar acum.* (gandeste-pozitiv.ro, https://bit.ly/2Vfr023). //adv. *Acum joc Batman Arckam Asylum și am descărcat free de pe store acel add-on cu joker.* (Forum, https://bit.ly/2Nyj9se). *M-a surprins de asemenea ce filme noi au și DIGIT-ALB care au mers free câteva zile.* (Forum, https://bit.ly/3dELWFP). – Pr. /fri/. (IL)

freerun s.n. ●●● (Sport) Sport în care practicantul execută mișcări rapide, salturi spectaculoase sau acrobații într-un spațiu cu obstacole (clădiri, balustrade, ziduri, copaci etc.). *Oamenii s-au bucurat de liniştea din zonă şi au savurat din plin demonstraţiile de freerun sau skateboard oferite de Verde pentru Biciclete.* (tion.ro, https://bit.ly/2KescQB). *Inițial, acest sport era desfășurat strict în parcuri și în zone împădurite, dar freerun-ul a imprimat acestei manifestări o plajă mai largă de locuri adecvate – de exemplu, întregul oraș.* (descopera.ro, https://bit.ly/3f64p0t). *Freerun-ul este de fapt ca şi parkour, dar practicat la un nivel mult mai înalt, cu mai multe acrobaţii.* (adevarul.ro, https://bit.ly/38VB5Zo). *Free running-ul încorporează câteva mișcări eficiente și rapide, cărora li se adaugă valori estetice și acrobatice, eschive și cascadorii stradale, ceea ce creează un mijloc plăcut și atletic de mișcare.* (ziare.com, http://bit.ly/3uK7lqY). – Pr. /fr'iran/.Var. freerunning*, free running. (ȘO)

freerunner s.m. ●●○ (Sport) Persoană care practică un sport ce presupune acrobații pe obstacolele specifice spațiului urban (balustrade, scări, blocuri etc.), numit freerun(ning). *Un freerunner suedez a „driblat” moartea la mustaţă, după un salt între două clădiri prost calculat.* (jurnalul.ro, https://bit.ly/35YriQM). *Free running este o artă în care participanții (free runners – alergători liberi) folosesc arealul urban sau rural pentru a face diverse mișcări spectaculoase bazate pe libertatea de mișcare și pe frumusețea figurilor.* (ziare.com, http://bit.ly/3uK7lqY). *„Parkour Jam” este cel mai important eveniment de Parkour și Freerunning din România. Acesta se desfășoară o dată pe an și adună trace-uri și freerunneri din aproape toate comunitățile din țară.* (oradeaindirect.ro, https://bit.ly/33dCKWH). – Pl. freerunneri, freerunners. Pr. /fr'iranər/. Var. free runner. (ȘO)

freeze s.n. ●●● (Inform.) Eroare a unui sistem informatic sau a unei aplicații care se manifestă prin înghețarea (blocarea) ecranului; crash. *Aproape de fiecare dată când intru într-un joc, după o oră îmi iau acest freeze enervant de care pot scăpa doar cu restart; tastatura și mouse-ul nu funcționează după acest crash.*

(Forum, pcgarage.ro, https://bit.ly/3ctyDrG). *Nu se pot transfera aplicațiile din memoria internă pe memory card, toate aplicațiile se vor instala în telefon, iar asta va afecta grav buna funcționare a dispozitivului (multe freeze-uri).* (comentariu, emag.ro, https://bit.ly/2KbTALR). – Pl. freeze-uri. Pr. /friz/. (IL)

frittata s.f.invar. ●●● (Culin.) Fel de mâncare cu specific italian, pregătit la cuptor, similar unei omlete în care se adaugă diverse legume, bucăți de carne, mezeluri, caşcaval etc. *Este vară și nu ai nicio idee pentru un mic dejun gustos, ușor, rapid de preparat și mai ales sănătos? Te poți inspira de la Cori Grămescu și poți încerca Frittata la cuptor cu legume.* (click.ro, https://bit.ly/3JH0KFp). *Deosebirea dintre omleta obișnuită și frittata constă în faptul că a doua este începută pe ochiul aragazului și finalizată la cuptor.* (Blog, https://bit.ly/3fiGkp3). *Eu astăzi am pregătit niște delicioase mini frittata, perfecte de luat la școală sau la birou, ușor de pregătit, și mai ușor de mâncat!* (Blog, https://bit.ly/3ukjQYM). – Var. Frittata. (ȘO)

frizz s.n. ●●○ (Cosm.) (Și în sintagma *efectul de frizz*) Încrețire, electrizare a părului cauzată de umiditate sau temperaturi ridicate. *Dacă ți se pare că petreci prea mult timp îndreptând părul cu placa, coafându-l cu peria sau controlând frizz-ul, un tratament cu keratină este perfect.* (Blog, http://bit.ly/3sehVEN). *Părul are tendința să se electrizeze mai mult iarna, din cauza trecerii de la cald la frig, însă efectul de frizz apare și vara, când părul se usucă de la soare și căldură, de la contactul cu apa de mare, și toamna, când sunt ploi dese.* (kudika.ro, http://bit.ly/2NkRwpW). *Dacă utilizați un uscător de păr pentru a îndrepta părul, ar trebui să utilizați un difuzor, care concentrează fluxul de aer și previne frizz-urile.* (tarosworld.com, https://bit.ly/3dq4k9a). – Pl. frizz-uri. (ȘO)

frizzante s.n., adj.invar. ●●● (Vin) semi-spumant. *Frizzante este termenul folosit pentru vinurile semi-spumante, fructuoase, parfumate, fresh, cu mai puțin alcool decât șampania.* (eisberg.ro, https://bit.ly/2UnhHQ8). *Cu pizza cu trufe şi un pahar de frizzante şi-au început ziua Chef Silviu Chelaru şi Cosmin Tudoran.* (stirileprotv.ro, https://bit.ly/3jAk1O5). *Am pus la rece și frizzantele, să știți.* (gramho.com, https://bit.ly/3wgWlRn). //adj.invar. *Vinurile frizzante, spre deosebire de cele spumante, se pot consuma în orice perioadă a anului, fără să fie vorba de o ocazie specială.* (foodstory.ro, https://bit.ly/31BqQbK). (ȘO)

frizzy adj.invar. ●●● (Cosm.; despre păr) Cu aspect electrizat, deteriorat. *Frecând părul ud cu un prosop normal este rețeta perfectă pentru un păr mega frizzy, și sigur nu vrei asta – deci ai grijă.* (desprecopii.ro, http://bit.ly/2NeVXCO). *O mască cu banană poate ajuta la părul care este frizzy datorită conținutului ridicat de silice a bananelor.* (playtech.ro, http://bit.ly/2Zt1b0a). – Pr. /fr'izi/. (ȘO)

front-desk s.n. ●●○ (Ec.) Ghișeu, birou de recepție. *Tot în 1995 a apărut primul card proprietar de debit, BRD Prima, emis sub sigla Mastercard. Cu aceeași ocazie, confrații noștri au înțeles ce este un cont bancar, cu ce se*

„mănâncă" o tranzacție, de ce are sens să meargă la ghișeu, la front desk. (marketwatch.ro, https://bit.ly/3eRZhxG). *Mai târziu am aflat că se numește Cristina și lucra la o bancă, la front-desk, acolo unde te duci să plătești cash toate porcăriile inventate de bancheri.* (Carte, https://bit.ly/3aEOAuf). – Var. front desk, frontdesk. (DLT)

front desk officer s.m. ●●○ (Ec.) Personal de recepție; recepționer. *Front desk officer-ul este în esență un consilier, iar activitatea sa cuprinde elemente de informare, promovare, managementul conflictelor, optimizarea programului medical și vânzare.* (dentalmanagers.ro, https://bit.ly/3azxI8X). *Fiind prima persoană pe care o întâlnesc pacienții atunci când vin în clinică, meseria de front desk officer sau recepționist trebuie tratată cu multă responsabilitate în toate aspectele pe care le presupune.* (Blog, https://bit.ly/3mkhiYA). – Pl. front desk officeri. Pr. /front desk 'ofisər/. (DLT)

front office s.n. ●●● (Ec.) Departament în cadrul unei companii care interacționează cu clienții (în special departamentele de service, vânzări și marketing). *Banca Internaţională de Investiţii alege Ungaria pentru un front office european* (zf.ro, https://bit.ly/3tcmXUg). *Front Office-ul este linia de bătălie a oricărei companii pentru că acolo se interacționează cu clientul.* (Blog, https://bit.ly/3fwatl5). *Prin intermediul website-ului, pe e-mail sau contactând front-office-ul companiei, poți afla în cel mai scurt timp informații legate de cum poți aplica pentru un job la NETagro sau ce joburi sunt disponibile la momentul respectiv.* (netagro.ro/cariere/). *Oriunde mergi, dacă ai ceva tatuat pe faţă nu poţi ascunde. Şi este posibil să nu fii angajat nicăieri, pentru că se tem de reacţia clienţilor. […] În special în front office-uri, băncile, zona de horeca, relaţii publice, PR, media, advertising.* (stirileprotv.ro, https://bit.ly/3IwozPa). – Pl. front office-uri. Pr. /front 'ofis/.Var. front-office. (DLT)

frosting s.n. ●●● (Culin.) Cremă folosită pentru acoperirea și decorarea prăjiturilor, torturilor, fursecurilor etc.; icing. *Între timp prepară frostingul mixând zahărul cu untul într-un bol pentru mixer, până obții o compoziție omogenă, spumoasă.* (retete.acasa.ro, https://bit.ly/3eGrSXd). *E perfect frostingul tău! Arată delicios acele cupcakes!* (comentariu, mazilique.ro, https://bit.ly/3f4bWOP). *Se servesc fără creme sau frostinguri pe deasupra, aceasta fiind principala diferență dintre muffins și cupcakes.* (mondocucina.ro, https://bit.ly/3wZ57DW). – Pl. frostinguri. (ȘO)

fruit bar s.n. ●●○ (Horeca) Fructe amenajate ca într-un bar sau alt tip de decor festiv la o petrecere sau un eveniment (nuntă, botez etc.); bar de fructe. *Fructele se pot amplasa pe mesele invitaților, dar se pot alătura cu succes dulciurilor într-un aranjament creativ, sau se poate crea un fruit bar bogat și plin de vitamine.* (voxamoris.ro, https://bit.ly/3j4Z25E). *Mai ales că, pe lângă prăjiturile delicioase şi colorate care întregesc tabloul perfect dintr-o zi specială, se regăsesc şi fruit-bar-uri, unde fructe proaspete vin în completarea celor mai*

bune prăjituri! (reyaeventclub.ro, https://bit.ly/3jbbl0n). *Că tot vine vara și petrecerile cu candy-baruri, fruit-baruri sau bufete suedeze, iată câteva sculpturi în fructe menite să înfrumusețeze aceste bufete și să deschidă apetitul invitaților.* (FB, https://bit.ly/3gR9omU). – Pl. fruit baruri. Pr. /fr'utbar/.Var. fruit-bar. (ȘO)

fudge s.n. ●●○ (Culin.) Desert preparat din lapte, unt., zahăr și/sau cacao, cu textură asemănătoare caramelelor. *Există nenumărate combinații de ciocolată pentru un fudge cremos pregătit acasă. Eu am adăugat ciocolată cu lapte și ciocolată cu un conținut de 52% cacao în proporții egale și mi se pare cea mai reușită variantă pentru acest fudge-ciocolată cu lapte condensat.* (Blog, https://bit.ly/3xTTi3n). *Dacă puteți, nu țineți dieta singuri, frații de suferință sunt întotdeauna bine-veniți și în cazul meu, fetele din grupul Dukan m-au sprijinit când am simțit că o să mor cu aparatul în mână, pozând negrese, fudge-uri și paste de pe care se întindea mozzarella.* (Blog, https://bit.ly/3iTiOQb). – Pl. fudge-uri. Pr. /f'adʒ/. (IL)

fulldome adj.invar. ●●○ (Video, cult.; despre proiecții) Care este realizat în cavitatea unei cupole, tridimensional (sau la 360°). *O buzoiancă este, de câteva luni, noul administrator al unei importante companii din Suedia care se ocupă cu proiecții fulldome în centre de știință, muzee și planetarii din lumea întreagă. Proiecțiile fulldome constau în proiecția filmului pe o cupolă, filmul fiind special creat pentru un asemenea tip de prezentare. Acest procedeu creează spectatorului impresia că totul se desfășoară în jurul său și că este parte din acțiune.* (ziare.com, http://bit.ly/2L2UPBb). *Am selectat spectacole fulldome apreciate la scară mondială, care vor fi difuzate în premieră în România. Proiecțiile 360 grade/fulldome ne stimulează simțurile și ne transpun într-o altă realitate.* (revista-patronatelor.ro, https://bit.ly/3bouAjn). *Două spectacole full-dome vă așteaptă la Complexul Astronomic Baia Mare* (eziarultau.ro, http://bit.ly/3opocMl). – Pr. /f'uldom/.Var. full-dome, (rar) full dome. (AMB)

full electric adj. ●●● (Auto.) Complet electric. *BMW a investit de foarte multă vreme în gama lor i, care înseamnă i3 și i8. I3 este o mașină full (complet) electrică, iar I8 este un hibrid.* (rfi.ro, https://bit.ly/2R2ksRA). *Autoturisme și vehicule comerciale full electrice* (ford.ro, https://bit.ly/2tIgeGp). – F.sg. full electrică, m.pl. full electrici, f.pl. full electrice.Var. full-electric. (IL)

full-frame adj.invar. ●●● (Foto.) Mărimea imaginii redate de senzorul unui aparat digital (prin raportare la cadrul de 35 mm pe film). *Producerea camerelor cu senzori full frame costau și costă destul de mult, iar camere full frame precum Contax N Digital de 6 MP, apărută 11 ani mai târziu decât Kodak DCS100, costa undeva la 7000$ (echivalentul a 6 venituri medii în SUA la acea vreme).* (Blog, https://bit.ly/2SMGYQU). *Descoperiți gama noastră de aparate full frame DSLR.* (canon.ro, https://bit.ly/39zkE39). – Pr. /ful fr'ejm/. (IL)

full screen adj.invar. ●●● (Inform.; despre pagni web, ferestre de programe etc.) Care are dimensiunea ecranului; care se întinde pe tot ecranul. *Al doilea mod de*

lansare este full screen, acesta este recomandat atunci când dorim ca copilul să rămână în Tux Paint, să nu strice ceva prin computer, nu de alta. (Blog, https://bit.ly/3kSlVZx). *Doar am intrat la contract, am dat tap pe poză să se deschidă full screen, editare contact, nu am modificat nimic și am ieșit. La următorul apel, poza era pe tot ecranul.* (Forum, https://bit.ly/3tbgBnH). – Pr. /f'ulskrin/, /fulskr'in/. (IL)

FYI s.n. ●●○ (Internet; abr. de la engl. For Your Information / Interest) Acronim cu semnificația „spre informarea / interesul dumneavostră" folosit, în special, în comunicarea digitală din mediul de afaceri. *Expresia „OMG!" („Oh My God!" sau „Oh My Gosh!") a fost inclusă în Dicționarul Oxford. Odată cu „OMG!", au fost recunoscute și alte expresii, cum ar fi „FYI" („for your information") și binecunoscutul „LOL" („laughing out loud").* (manager.ro, http://bit.ly/2Mu0S2l). *„Ciolacu iar nu știe ce a votat în Parlament. FYI domnule Ciolacu, Parlamentul a modificat DOAR nivelul accizei. Codul Fiscal nu a fost modificat, este în vigoare și TREBUIE aplicat", a scris Florin Cîțu, miercuri, pe Facebook.* (b1.ro, http://bit.ly/2MCIHYc). *Acronime ca „LOL", „OMG" şi „FYI" sunt foarte des folosite pe internet, îndeosebi în reţelele de socializare. Au reuşit însă să iasă din calculator şi acum pot fi auzite la tot pasul. Acesta a fost, de altfel, şi motivul pentru care astfel de acronime care fac parte din argoul de pe internet au fost acceptate de celebrul dicţionar Oxford.* (adevarul.ro, http://bit.ly/3rogJhC). *FYI: Tolisso e la Bayern, nu la Madrid...* (comentariu, gsp.ro, http://bit.ly/3oRBGjh). (AMB)

G

gainer s.n. ●●○ (Nutr.) Supliment alimentar pe bază de carbohidrați și proteine, care ajută la dezvoltarea masei musculare și creșterea în greutate. *Un gainer de calitate conține carbohidrați complecși și o cantitate infimă de zahăr, un aport proteic ridicat și dacă e posibil și alte minerale și vitamine.* (Blog, https://bit.ly/2Sdm0MW). *Îmi puteți recomanda niște gainere pentru masă musculară?* (Forum, https://bit.ly/2TNF58Y). – Pl. gainere. Pr. /ɟ'ejnər/. (ȘO)

gamereală s.f. ●○○ (Gaming; fam.) Acțiunea de a juca (intens) jocuri video sau în rețea. *24 de tipi care se joacă în draci o zi întreagă, departe de cicăleala iubitelor, cele mai tari jocuri care au existat vreodată. Toma ne-a amenințat că va organiza şi ediția a II-a şi iată că s-a ținut de cuvânt. Bloggers Lan Party II se întâmplă sâmbătă, 6 aprilie, începând cu ora 21 (dap, noapte albă de gamereală), la Romtelecom Training Arena, iar azi este ultima zi de înscrieri.* (Blog, https://bit.ly/3d267xg). *Felicitări, gamereală plăcută și vă aștept la următorul concurs!* (techvibe.ro, https://bit.ly/37qXRpg). – Pr. /ɟejmərę'alə/. (IL)

gamificare s.f. ●●● (Ec.) Acțiunea sau rezultatul acțiunii de introducere a unor mecanisme de joc în activități în care nu sunt prezente în mod uzual. *Ideea gamificării constă în încercarea strategică de a îmbunătăți serviciile, organizațiile, peforamnțele și activitățile prin experiențe similare cu practicarea jocurilor în contexte non-joc.* (radardemedia.ro, https://bit.ly/3hqGBGJ). *De asemenea, prin gamificare, procesul clasic de recrutare devine mult mai atractiv și interesant, atrăgând astfel și persoanele care nu au răspuns la modalitățile tradiționale de recrutare.* (Blog, https://goo.gl/2c1rKA). *Din ce în ce mai multe companii din România au început să aprecieze importanța gamificării în procesele organizaționale pe care le desfășoară.* (Blog, https://goo.gl/2G9fcj). – Pr. /ɟejmifik'are/. (SDO)

gamification s.n. ●●○ (Ec.) Acțiunea (sau rezultatul acțiunii) de a introduce mecanisme de joc în activități în care nu sunt prezente în mod uzual; gamificare. *Tehnicile acestea poartă numele generic de gamification, care se traduce prin aplicarea de elemente specifice jocurilor (adunat de puncte, competiție cu ceilalți, reguli asemănătoare jocurilor) în alte domenii de activitate, în cazul de față, muncă.* (dor.ro, https://bit.ly/3cCmqGu). *Există o varietate de exemple în care gamification-ul a devenit influent sau a adus beneficii în viețile oamenilor: Waze (aplicație de navigație și sharing în timp real a datelor din trafic cu ajutorul user-ilor); Foursquare (aplicație în care userii își dau check-in în locurile unde aceștia merg, care poate servi ulterior ca sursă de descoperire a unor locuri noi sau evenimente); Duolingo (aplicație cu ajutorul căreia userii pot învăța limbi străine, într-un mod ușor și distractiv) etc.* (medijobs.ro, https://bit.ly/3PKDI2Q). – Pr. /ɟejmifiˈkejʃən/. (IL)

gangstereală s.f. ●●○ (Fam.) Comportament sau atitudine de mafiot. *A început la Discovery un nou serial, Secretele gangsterilor (în original, „Inside the Gangsters' Code"), prezentat de Lou Ferrante, care se pricepe foarte bine la gangstereală, fiindcă a făcut parte din clanul mafiot Gambino şi a petrecut peste opt ani la închisoare.* (ziaruldeiasi.ro, https://bit.ly/3hkF3wN). *A intrat în lumea emigranților, cu care făcea toate prostiile, gangstereală, jafuri armate... „de toate, mai puțin crimă şi viol".* (click.ro, https://bit.ly/3e660C6). *Ascultam pe întuneric Deep Beats pe Pro FM, mă întrebam de pe ce planetă vine Sleek, de unde vine avalanșa de abstract hiphop, de Aesop Rock, de sunete și poezie și gangstereală academică.* (vice.com, https://bit.ly/2Awko8g). – Pl. gangstereli. Pr. și /ɟengstərẹ'alə/. (IL)

gap s.n. ●●● **1.** Decalaj (dezacord, nepotrivire între situații, concepții, evenimente sau fapte). *Gap-ul dintre internațional și local se micșorează pe zi ce trece.* (iqads.ro, https://bit.ly/3higG46). *Ultimele zile au scos la iveală din ce în ce mai multe gap-uri în modul de comunicare a instituțiilor statului.* (playtech.ro, https://bit.ly/3CbFmUj). **2.** (Fin.) Lipsă a cotării prețului unui instrument financiar, de către participanții la piață, pentru o anumită perioadă de timp, cu o modificare a prețului atunci când cotația este din nou disponibilă pe piață. *Pe graficul bursier, un gap este vizibil ca o „gaură" pe graficul cu lumânări japoneze.* (Blog, https://bit.ly/2X33RnK). *Adoptarea de politici fiscale care să conducă la îmbunătățirea semnificativă a colectării impozitelor, în special reducerea gap-ului de TVA, prin: modernizarea legislației, administrare eficace; instituirea unui control strict al cheltuielilor bugetare;* (digi24.ro, https://bit.ly/3E4Il2w). – Pl. gap-uri. Pr. /ɟep/. (IL)

garam masala s.n. ●●● (Culin.) Amestec de condimente măcinate, folosit îndeosebi în bucătăria indiană, care conține de obicei piper negru, cardamom, scorțișoară, cuișoare, coriandru, turmeric și nucșoară. *Garam masala se folosește la numeroase rețete cu carne și pește, dar și în preparate vegetariene sau vegane și la supe pe bază de legume.* (Blog, https://bit.ly/3n2p9vd). *Principalul beneficiu al adăugării de garam masala la mâncare este că stimulează pofta de mâncare și stimulează digestia prin promovarea eliberării sucurilor gastrice în stomac.* (libertatea.ro, https://bit.ly/3ypUhsK). *Când toate au fost gata, am pus peste feliile de vită niște garam masala, puțin curry, piper negru măcinat proaspăt și un ardei chilli uscat, dar foarte înflăcărat.* (Forum, https://bit.ly/3bH9USO). *Se crede că garam masala își are originea în nordul Indiei, acolo unde iernile sunt reci, iar acest mix de condimente care încălzește corpul și inima era ideal pentru a combate frigul.* (Blog, https://bit.ly/3n2p9vd). (ȘO)

găletuță s.f. ●●○ Găleată mică (adesea folosită ca ambalaj pentru smântână și alte produse); găletușă. *Când ai iaurtul tău de 10%, care te ține sătul bine până-n prânz, când ai fructele tale preferate de sezon, cum ar fi nectarine, piersicile albe sau afine, și mai ai și miere extraordinar de bună, primită de la un coleg cu bune intenții, păstrată într-o fostă găletuță de smântână, știi că treaba-i bună și mai e și*

sănătoasă. (Blog, https://bit.ly/2ymVGpD). *Anastasia dă pătrunjelul cu un leu și toată găletuța de coacăze albe cu cinci lei.* (transilvaniareporter.ro, https://bit.ly/2WSZDMN). *Dar să-i vedeți pe ăștia mici ce se consumă… cu costumele, cu măștile, cu accesoriile, cu găletuțele pentru bomboane, cu plăsuțele șamd.* (injoaca.ro, https://bit.ly/39zWMLD). – Pl. găletuțe. (TT)

GB s.m. ●●● (Inform.; abr. pentru GigaByte) Unitate de măsură pentru cantitatea de informație, stocată sau transmisă, egală cu 1024 megabytes (2^{30} bytes), aproximată frecvent cu 1000 megabytes (10^9 bytes). *În schimb, folosește un SSD foarte rapid cu o capacitate de 825 GB.* (playtech.ro, http://bit.ly/3o3Wsff). *În privința memoriei RAM, S21 și S21+ vor avea 8 GB, iar S21 Ultra va avea 12 GB. Pentru stocare vor fi variante de 128 și 256 GB, iar modelul Ultra va avea și opțiune de 521 GB.* (libertatea.ro, http://bit.ly/2Y0soqe). – Pr. /ʤ'igabajt/.Var. Gb, gb. (AMB)

gefarnat s.m. ●○○ (Nutr.) Substanță aflată în varză cu rol în tratarea tulburărilor de aciditate ale aparatului digestiv. *Gefarnatul din sucul de varză este cel care protejează mucoasa stomacului de la îmbolnăvire. Deşi în mod curent este folosit ca tratament în industria farmaceutică, tu îl poţi obţine natural, dacă îţi vei prepara suc de varză acasă. Te va ajuta în tratarea ulcerului şi a altor afecţiuni ale aparatului digestiv.* (avantaje.ro, http://bit.ly/3pRTThw). *Varza conține o sursă naturală de glutamină-L, S-metilmetioninei, gefarnat și glucozinolați, care ajută la protejarea tractului digestiv, tratând membrana mucoasă.* (floaredetei.ro, http://bit.ly/38nMHnn). (AMB)

gelatier s.m. ●●● (Culin.) Persoană instruită în prepararea înghețatei artizanale (gelato), folosind ingrediente proaspete, naturale; vânzător sau vânzătoare la un local unde se produce înghețată. *În această săptămână, chef Adi Hădean vă invită să-l descoperiți pe Eduard Andrei Gligor, gelatierul Moritz România.* (europafm.ro, https://bit.ly/3cb1TpF). *Aveți o pasiune pentru gelaterie? Vreți să vă construiți propria afacere? Bine ați venit în lumea înghețatei artizanale, locul unde ingredientele, tehnologia şi micile secrete ale maeştrilor gelatieri se îmbină în rețeta de succes a afacerii voastre.* (gelatouniversity.ro/cursuri/). *Înghețata artizanală este tot mai căutată de români, asta datorită ingredientelor naturale şi gustului intens. Gelatierii au reţete inedite, cât să satisfacă poftele chiar şi celui mai pretenţios client.* (antena3.ro, https://bit.ly/3yX5vFl). – Pl. gelatieri. (TT)

genomial adj. ●●● (Biol.) Care privește sau ține de totalitatea genelor prezente în cromozomii unui organism (formând un genom). *„Potrivit rezultatelor preliminare studiului genomial şi epidemiologic, virusul provine din Europa, dar este diferit de virusul care se răspândeşte în această perioadă în Europa", a declarat un oficial de la Centrul chinez pentru controlul şi prevenirea bolilor (CDC), Zhang Yong, într-un articol publicat vineri.* (stirileprotv.ro, https://bit.ly/3l8JoHw). *Autorităţile din această ţară au anunţat recent secvenţierea*

completă a genomului noului coronavirus descoperit în organismele pacienţilor care au dezvoltat boala COVID-19 pe teritoriul naţional. Studiul a folosit descoperirile făcute anterior pe 49 de pacienţi confirmaţi în prima parte a epidemiei în Emiratele Arabe Unite, iar secvenţieri genomiale complete au fost realizate pentru 25 dintre aceşti pacienţi. (hotnews.ro, https://bit.ly/3l5BdvK). *„Fred Sanger era unul dintre cei mai importanţi cercetători din secolul al XX-lea", a declarat Craig Venter, fondatorul J. Craig Venter Institute din Statele Unite, specializat în cercetări asupra genomului. „El a schimbat, în două rânduri, viziunea lumii ştiinţifice: mai întâi, prin secvenţierea insulinei, dovedind că proteinele sunt lanţuri liniare de acizi aminaţi, iar apoi prin metoda lui inovatoare de secvenţiere a ADN-ului, care a condus la apariţia ştiinţei genomiale. Ne vom aminti întotdeauna de contribuţiile sale", a adăugat el.* (romaniatv.net, https://bit.ly/3zJFNnw). – F.sg. genomială, m.pl. ^genomiali, f.pl. genomiale. (AMB)

geocache s.n. ●●○ (Turism) Cutie de „comori", fără valoare, care trebuie găsită cu GPS-ul în cadrul unui joc internațional, numit geocaching. *Geocaching este un joc bazat pe poziționare GPS și constă în găsirea unor cutii cu 'comori' numite geocache-uri (sau cache-uri), care sunt ascunse la anumite coordonate geografice.* (geocaching-romania.ro/ce-este-geocaching). *În fiecare zi treci fără să știi pe lângă o mulțime de comori. Sunt peste 3.000 în toată țara, ascunse în locuri foarte diverse, în oraș sau în afara lui: se numesc geocache-uri, cache-uri sau, mai simplu, cutii, și fac parte dintr-un fel de joc turistic de treasure hunting care se cheamă geocaching.* (catavencii.ro). *Orașul este foarte frumos de la înălțimea aceea și este și un geocache în turn.* (outinmures.ro, https://bit.ly/3sqiJZX). – Pl. geocahe-uri. Pr. /ʤ'ioceʃ/.Var. cache. (AMB)

geocacher s.m. ●●○ (Turism) Jucător al jocului care presupune căutarea de comori cu ajutorul GPS-ului, numit geocaching. *Li se spune geocacheri ori pe numele mic Radu, Ştefan, Corey. Sunt oameni obişnuiţi, cu diferite joburi, familie, însă când vine vorba de călătorit ei o fac în felul lor. Pentru ei geocaching-ul poate fi atât o ieşire în oraş cu prietenii, cât şi o aventură în mijlocul naturii sau chiar o călătorie pe alte continente. Reporterul romanialibera.ro a pornit pe urmele lor pentru a afla cum îşi face loc în ţara noastră unul din cele mai populare hobby-uri ale Vestului.* (romanialibera.ro, http://bit.ly/3s2NWQS). *Atât parcursul lor, cât și progresul oricărui geocacher poate fi urmărit pe www.geocaching.com, unde este ținută și evidența tuturor cutiilor.* (turismistoric.ro, http://bit.ly/38nCtDB). – Pl. geocacheri. Pr. /ʤ'ioceʃər/. (AMB)

geocaching s.n. ●●● (Turism) Joc de amploare mondială care a apărut în anul 2000 și constă în găsirea unor cutii de „comori" (de fapt, fără valoare) ascunse de organizatori locali în diferite părți ale lumii și care trebuie să fie găsite de jucători cu ajutorul GPS-ului. *Spiritul de aventură, nivelul crescut de adrenalină şi explorarea celor mai necunoscute zone sunt câteva dintre experienţele pe care le poţi trăi dacă faci geocaching. Fenomenul „geocaching" are, cu fiecare zi ce trece, tot mai mulţi adepţi. Tinerii de la noi pierd nopţi întregi, încercând să*

dezlege secretul unei comori – o cutie fără valoare materială. (antena3.ro, http://bit.ly/3bhbDPm). *În campingul din Făget s-au adunat, aseară, geocacheri din Ungaria, Cehia, Olanda, România şi Germania. Organizatorii le-au pregătit o primire pe cinste, cu mici şi bere. „Este pentru prima oară când vin la Cluj. Practic geocachingul din 2005 şi am găsit deja peste 2.000 de cutii, inclusiv în Tunisia, Anglia, Franţa. Nu mă aşteptam la o astfel de primire. Ne simţim extraordinar", a spus Rozsvanyi Agoston (47 de ani), din Budapesta.* (adevarul.ro, http://bit.ly/39a07T9). – Pr. /ʤ'ioceʃing/. (AMB)

geolocație s.f. ●●● Identificare sau estimare a poziției unui obiect în lumea reală, de obicei, prin stabilirea coordonatelor geografice ale acestuia; (p.ext.) poziția reală a unui obiect. *Se pare că utilizatorii de Google Photos care optează pentru dezactivarea înregistrării geolocaţiei pentru fotografii tot pot fi localizaţi, iar imaginile lor păstrează pe hartă punctul în care au fost realizate. Desigur, acestea nu sunt la fel de precise precum coordonatele GPS obişnuite.* (go4it.ro, http://bit.ly/2K5S1CK). *Aplicaţia este dotată cu geolocaţie, astfel încât aceasta arată toate locurile disponibile dintr-o anumită zonă, atunci când şoferul este în apropiere.* (monitorulcj.ro, http://bit.ly/2Xs0AL7). *Reclamantul Napoleon Patacsil susţine că Google a încălcat legea federală prin urmărirea geolocaţiilor individuale fără permisiune, referindu-se la o lege a Comisiei Federale de Comerţ care o numeşte „o practică comercială înşelătoare".* (adevarul.ro, http://bit.ly/3bqjOsB). – Pl. geolocații. (AMB)

germofob, germofobă s.m., s.f., adj. ●●● (Med.) **1.** s.m., s.f., adj. (Persoană) care are o temere exagerată față de germeni și o obsesie pentru curățenie. *Dacă sunteți un germofob, adică vă temeți de germeni, acest articol vă va interesa și vă va învăța lucruri bune.* (impact.ro, https://bit.ly/39rscXR). //s.f. *Nu sunt o germofobă, dar când ajung într-un avion folosesc mereu șervețele umede sau un spray de curățare pentru a șterge totul: micul televizor, tava de serviciu, butoanele din avion.* (avantaje.ro, http://bit.ly/3bSPmGv). //adj. *Pe lângă spălarea excesivă, o persoană germofobă va prezenta și alte simptome comportamentale […]* (divahair.ro, http://bit.ly/3dHKOVT). **2.** adj. Care este specific unei persoane germofobe. *Toate aceste comportamente ne-au fost induse, inseminate agresiv, influenţându-ne până la un comportament germofob.* (csid.ro, https://bit.ly/37l8Zoj). *O lume în care noi vom aplica (nu contează în ce context) tot timpul cu o rigoare germofobă (asepsie, antisepsie, mâini curate, distanțe între oameni) este o lume profund bolnavă.* (spotmedia.ro, https://bit.ly/35zsOL3). – M.pl. germofobi, f.pl. germofobe. (ȘO)

germofobie s.f. ●●● (Med.) Teamă patologică față de microorganismele care pot provoca boli. *Teama de microbi, de virusuri, de contaminare, denumită misofobie sau germofobie, poate apărea în tulburarea obsesiv-compulsivă, în ipohndrie sau poate fi o fobie specifică, însă, pe larg, se înscrie în sfera anxietății.* (mediafax.ro, https://bit.ly/36F3phh). *Cei mai mulți dintre noi am început să ne comportăm ca și cum am suferi de germofobie.* (dcbusiness.ro, https://bit.ly/3lFEuhN). (ȘO)

ghassoul s.n. ●●○ (Cosm.) Tip de argilă marocană (din zona munților Atlas) folosită pentru îngrijirea tenului sau ca ingredient în diverse produse cosmetice. *Ghassoul este o argilă marocană extrasă din munții Atlas, cu particule grunjoase, care se folosește pentru curățarea feței, ca exfoliant. Poate fi utilizat și ca mască purifiantă pentru față sau păr, iar o dată la două săptămâni în loc de șampon – are agenți de curățare naturali, lăsând părul mătăsos și strălucitor.* (worldclass.ro, https://bit.ly/3iVa6jl). *Argila saponieră Ghassoul s-a folosit în ritualurile de îngrijire și purificare din Hamam (băi turcești), de unde a cucerit apoi spa-urile și saloanele de înfrumusețare din lumea întreagă!* (bebetei.ro, https://bit.ly/3ek2YcP). – Pr. /g'asul/.Var. Ghassoul, Rhassoul. (IL)

ghetoiz<u>a</u> vb.tranz., vb.refl. ●○○ (Soc.) A (se) izola. *Presa are o funcţie vitală în cadrul unui stat, rolul ziaristului este unul foarte important. A-i pune îngrădiri, a-l ghetoiza într-un fel, prin autoobligativitatea autocenzurii, de teama intrării în câmpul de vulnerabilitate la adresa siguranţei naţionale, reprezintă unul dintre cele mai mari atacuri la adresa siguranţei democraţiei.* (cdep.ro, http://bit.ly/3owsGk9). *Am fost (și încă sunt) bântuit de îndoiala dacă nu cumva, adunând la un loc 75 de scriitori evrei de limbă română, clasici și contemporani, din România și din Israel, nu am făcut altceva decât să-i „ghetoizez”.* (revista22.ro, http://bit.ly/2LEbmes). //vb.refl. *Din păcate se vede tendința unor creștini de a se ghetoiza, eu numesc aceasta ispita ghetoizării, nu aceasta este soluția, soluția e Harul, Rugăciunea și păstrarea Ortodoxiei curate, fără ecumenisme, fără rugăciuni în comun.* (apologeticum.ro, http://bit.ly/3oyMFia). – 1sg. ghetoizez, part. ghetoizat. (AMB)

ghiolbăne<u>a</u>lă s.f. ●●○ (Fam.) Comportament de om grosolan, needucat; bădărănie, ghiolbănie. *Dacă aruncatul chiștoacelor pe geam, parcatul pe locurile destinate handicapaților și blocarea trotuarelor țin doar de ghiolbăneală, un alt aspect este cu mult mai îngrijorător – lipsa oricărei forme de respect față de bicicliști.* (zilesinopti.ro, https://bit.ly/2LYVroh). *Să vii cu două mașini, să pleci doar cu una în oraș și cealaltă să o parchezi pe două locuri e maxim de ghiolbăneală. Și ce-a durut prea tare a fost că erau bănățeni, o mașină de TM și una de Caraș.* (Blog, https://bit.ly/3g6RsUd). *Ați dat-o pe ghiolbăneli din spatele blocului.* (Forum, https://bit.ly/3e3o27J). – Pl. ghiolbăneli. (IL)

ghosting s.n. ●●○ (Soc.) Întrerupere bruscă a comunicării cu o persoană (partener, prieten etc.) fără niciun avertisment sau justificare, de obicei în mediul virtual. *Încheierea unei relații este adesea dureroasă și conflictuală, dar unii oameni folosesc ghosting-ul ca modalitate de a rupe legăturile și de a evita un disconfort.* (dozadesanatate.ro, https://bit.ly/3sm0eWY). *Ghosting-ul are loc atunci când cineva cu care te întâlneşti dintr-o dată nu mai e de găsit, fără a-ţi da semne că nu mai este interesat de o relaţie cu tine.* (adevarul.ro, https://bit.ly/3qf0zIf). *Departamentele de HR se întâlnesc tot mai des cu fenomenul de ghosting, lucru care este extrem de enervant pentru cei care depun eforturi mari pentru recrutarea de personal, doar pentru ca, în final, candidații să dispară fără urmă.* (myjob.ro, https://bit.ly/3yQtkPx). – Pr. /g'əwsting/. (ȘO)

gibraltarez s.m., adj. ●●○ (Etn.) **1.** s.m. Persoană care este originară sau care locuiește în Gibraltar (teritoriu dependent de Marea Britanie, situat în partea continentală a Europei, în sudul Peninsulei Iberice). *Pe partea spaniolă parcarea a costat 75 cenți/oră, în timp ce la gibraltarezi prețul era de 1 liră/oră și asta nu în parcarea de lângă telecabină, ci pe marginea drumului.* (Blog, https://bit.ly/2U1qMyd). *Britanicii și-au trimis niscavai nave și personal militar în Gibraltar de când spaniolii s-au acrit și au lungit așteptarea la vamă, ca să îi pedepsească pe gibraltarezi că au făcut un recif artificial care împiedică accesul bărcilor de pescuit spaniole.* (Blog, https://bit.ly/3xGXZgW). **2.** adj. Din Gibraltar. *Europa Point este străjuită de o Moschee (construită în 1974), de un monument funerar în memoria prim-ministrului Sikorski, al guvernului polonez în exil, mort într-un accident aviatic din 1943 în apele gibraltareze!* (Blog, https://bit.ly/3B2OZ7T). *Nu știu dacă sunt acceptate peste tot la plată lirele sterline și chiar dacă sunt, îți dau rest în lirele lor gibraltareze. Problema este că, dacă la sfârșitul excursiei îți rămân lire gibraltareze, nu prea ai ce face cu ele.* (Blog, https://bit.ly/3kfuTkH). – F.sg. gibraltareză, m.pl. gibraltarezi, f.pl. gibraltareze. (SDO)

gift card s.n. ●●● (Comerț) Voucher (valoric) preplătit, oferit de obicei cadou, care poate fi utilizat în magazine sau la alți comercianți pentru a achiziționa produse și servicii în limita valorii sale; card cadou. *Surprinde-i pe cei dragi cu gift card-ul Promenada! La mall Promenada este uşor să faci cadoul potrivit! Oferă-le prietenilor și colegilor libertatea de a alege cu cardurile cadou Promenada, iar ei se vor bucura de o sesiune de shopping pentru care îți vor mulțumi.* (promenada.ro, https://bit.ly/2wtvRmu). *Arată-i dragostea şi aprecierea ta şi în alt fel! Oferă-i un gift card constând în servicii de înfrumuseţare la Salon Selena Timişoara şi îi vei aduce cu siguranţă zâmbetul pe buze!* (salonselena.ro/gift-card). *Îți punem la dispoziție o gamă variată de gift carduri pentru bărbați sau pentru femei, de la 50 de RON până la 1000 de ron.* (mygiftcards.ro). *Cel căruia îi faci cadoul va primi un email cu giftcardul de la tine!* (academiaheidi.ro/giftcard). – Pl. gift carduri. Pr. /ɟift k'ard/.Var. giftcard. (TT)

gig economy s.n. ●●● (Ec.; muncă) Sistem economic bazat pe încheierea de contracte de muncă de prestări servicii pe perioade scurte, înlocuindu-le pe cele pe perioade nelimitate, prin intermediul unei platforme online; economie gig. *La fel ca taximetria prin Uber sau turismul prin Airbnb, curieratul de mâncare face parte din ceea ce se numește generic gig economy. De un deceniu și ceva, economia gig ne permite să accesăm rapid și sigur, prin intermediul aplicațiilor de pe telefonul mobil, diverse servicii. De cealaltă parte a ecranului sunt muncitorii de platformă, despre care știm foarte puțin: niște punctulețe depersonalizate, care se mișcă de zor pe hartă ca să ne satisfacă nevoile.* (dor.ro, https://bit.ly/3cCmqGu). *Primul start-up din Romania care face un lucru apropiat de gig economy este platforma de angajări Vijobs.ro, care permite candidaților care se înscriu nu numai de a-și găsi joburi urgent, ci și de a se promova ca liber-profesioniști și să publice serviciile pe care le prestează și costul serviciilor. Astfel Vijobs regândește platforma de recrutare și o transformă în platforma de freelancing.* (Blog, https://bit.ly/3JfRVmg). – Pr. /ɟig ikˈonomi/. (IL)

giveaway s.n. ●●● (Market.) Produs oferit gratis de către o companie sau de un influencer, prin intermediul unor campanii desfășurate în social media, pentru reclamă (sau pentru a crește popularitatea unui brand, a crește traficul pe o anumită pagină, a câștiga followeri etc.). *Înainte de a stabili detaliile giveaway-ului, chiar înainte de a alege canalul de promovare sau premiul pe care vrei să îl oferi, oprește-te și gândește-te: care este obiectivul meu? Vrei să îți crești numărul de followeri? Vrei să îți răsplătești comunitatea? Vrei să promovezi un produs nou?* (gpec.ro, https://bit.ly/3kLgx9L). *Un giveaway îți oferă posibilitatea de a oferi ceva gratuit în schimbul unui like, unui comment sau oricărei alte cerințe predefinite. Când realizezi un giveaway corect, acesta îți asigură vizibilitatea brandului, cultivă followers loiali și îți promovează produsele sau serviciile unei audiențe largi, în mod organic.* (themarkers.ro, https://bit.ly/2Y2xOl1). *De ce giveaway-urile virale funcționează: reușești să-ți crești lista de contacte, oamenii sunt încurajați să-și invite și prietenii datorită recompenselor, îți promovezi afacerea prin intermediul clienților tăi actuali.* (smarters.ro, https://bit.ly/2Q10Eok). – Pl. giveaway-uri. Pr. /g'ivəwej/, /givəw'ej/. (IL)

glamping s.n. ●●● (Turism) Tip de camping care pune la dispoziție corturi (sau construcții asemănătoare) pentru cazare, de obicei comode, cu toate facilitățile unei camere de hotel; cort cu toate facilitățile unei camere de hotel. *Aducând laolaltă două cuvinte aparent contrare, „glamorous" și „camping", glampingul dă naștere unei structuri de cazare în mijlocul naturii, unde focul de tabără și păsările nopții fac o echipă grozavă cu confortul hotelurilor cu multe stele.* (hotnews.ro, https://bit.ly/3kRYZc8). *Vă veți trezi la mângâierile razelor de soare, care își fac loc prin glamping-ul vostru. Imaginați-vă cum deschideți fereastra glamping-ului, ieșiți pe acolo și vă întindeți în timp ce respirați cel mai curat aer din România, privind pădurea și cerul cu zâmbetul pe buze.* (wildventure.ro, https://bit.ly/34jxUZB). *5 glamping-uri din România, în care poți petrece o vacanță de neuitat* (newtrip.ro, https://bit.ly/2Y8ezXe). – Pl. glamping-uri. Pr. /gl'emping/. (IL)

glicoproteină s.f. ●●● (Biol.) Oricare membru din grupul de proteine complexe care conțin un carbohidrat (sau glican); glucoproteină, glicoproteidă. *O glicoproteină este un tip de moleculă de proteine care are un carbohidrat atașat la ea.* (greelane.com, https://bit.ly/3rINeZq). *Antigenele sunt, în majoritatea cazurilor, glicoproteine (proteine combinate cu glucide).* (sfatulmedicului.ro, https://bit.ly/2Wnko4X). *Creatura regăsită în apele Antarcticii nu deține globule roșii funcționale, ce sunt în mod normal responsabile pentru transportarea oxigenului în corp. Specia este singura cunoscută ce deține această trăsătură. Pentru a compensa acest lucru, specia deține o inimă uriașă, un sistem vascular îmbunătățit și produce glicoproteine ce reduc temperatura internă de îngheț.* (descopera.ro, https://bit.ly/3tiPMyv). – Pl. glicoproteine. (AMB)

glitter s.n. ●●● (Modă, cosm.) Sclipici**;** (p.ext.) produs cosmetic care conține sclipici. *Cântăreața a îmbrăcat o rochie cu glitter […]* (profm.ro, http://bit.ly/3kkAWCJ). *O tuşă fină de glitter poate arăta frumos şi atrăgător, însă prea mult te poate face să arăţi ca o adolescentă care a furat fardurile mamei.*

(unica.ro, http://bit.ly/37g6T9J). *În ceea ce privește machiajul de club, trebuie să avem în vedere produsele waterproof pentru rezistență îndelungată. Aici luminile sunt difuze și putem opta pentru culori mai îndrăznețe, pigmenți cu irizații cameleonice sau glittere*. (oradesibiu.ro, http://bit.ly/2ZrSral). – Pl. glittere. Pr. /gl'itər/. (ȘO)

glow s.n. ●●○ (Cosm.) Strălucire a pielii. *Ce fac vedetele ca să afișeze acel glow natural, atât de modern pe podiumuri și pe covorul roșu?* (Blog, http://bit.ly/3ppdjtI). *În momentul în care s-a dus glow-ul acela spectaculos pe care ni-l dă bronzul ne rămân niște pete, o culoare cenușie, ne rămâne pielea mai uscată și mai ridată, cu aspect neuniform.* (unica.ro, http://bit.ly/3quni2e). *Putem începe cu textura sa extrem de catifelată ce alunecă pe piele ca mătasea, iar pigmenții perlați și ingredientele naturale din compoziție reflectă lumină și conferă pielii acel glow irezistibil și un aspect sănătos și luminos pe toată durata zilei!* (Blog, http://bit.ly/3beZTLy). – Pr. /gləw/. (ȘO)

glowy adj.invar. ●●● (Cosm.) Care oferă tenului un aspect luminos, strălucitor. *Piele fără cusur, luminozitate care vine din interior, o bază pregătită perfect și accente de lumină plasate strategic – toate acestea compun un look glowy perfect.* (glamour.ro, http://bit.ly/37hWUAS). *Se pare că pentru machiaj 2020 produsele cu finish mat nu se vor mai folosi atât de mult, în favoarea celor cu tentă sidefată, care dau un rezultat glowy.* (yve.ro, http://bit.ly/2OAeR7e). *[...] astăzi îți spun câteva secrete pentru obținerea un machiaj glowy, cum este cel al divei Jennifer Lopez.* (alistmagazine.ro, https://bit.ly/3jSNIIl). – Pr. /glə'wi/. (ȘO)

gluconolactonă s.f. ●●○ (Cosm.) Substanță folosită în diverse produse cosmetice destinate exfolierii tenului sensibil. *Gluconolactonă: excelentă pentru îndepărtarea celulelor moarte, îmbunătățește capacitatea de reținere a umidității și sporește elasticitatea pielii și ajută la strângerea porilor.* (b24beauty.ro, https://bit.ly/3zbDxGG). *Unele dintre cele mai populare PHAs regăsite în formulele de skincare sunt gluconolactona și acidul lactobionic.* (forbes.ro, https://bit.ly/3OBJhPT). *În căutarea unei forme cât mai eficiente de AHA, mai eficiente însemnând cu o putere mai mare de pătrundere în pori și cu o probabilitate de iritare mai mică, s-a descoperit și mai apoi promovat o substanță pe nume Gluconolactone.* (Blog, https://bit.ly/3BjXZbq). – Var. gluconolactone. (IL)

goblin s.m. ●●○ (Artă, gaming) Ființă antropomorfă mai scundă decât omul (reprezentată adesea cu urechi ascuțite), răutăcioasă sau chiar violentă, foarte egoistă și lacomă, din literatura fantastică sau folclorul unor țări europene, adesea întâlnită în jocurile video. *În folclorul european, goblinul este o creatură rea și grotescă, sau un fel de fantomă rea, fiind o ființă ciudată ce are două vieți, una la nivel fizic și una la nivel spiritual, fiind astfel superioară oamenilor și putând să citească gândurile acestora. I se atribuie diferite/variate abilități, temperamente și înfățișări în funcție de originea povestirii. De obicei sunt înfățișați ca fiind mici, de câțiva inchi înălțime, uneori de mărimea unui pitic. Uneori sunt prezentați ca*

posedând diferite abilități magice. Nu sunt portretizați ca fiind de partea diavolului, de cele mai multe ori alegându-și singuri partea în funcție de propriile interese, aliindu-se drept colaborator cu drepturi egale, niciodată slugă. (tpu.ro, https://bit.ly/3pkv1RB). *Liu Dali măcelărea demoni, se bătea cu goblini și fabrica vrăji, în renumitul joc World of Warcraft.* (stirileprotv.ro, https://goo.gl/4x3fuK). *Mai totul din joc este destructibil, de la poduri, arcade de piatră, copaci inofensivi, până la casele sărmanilor goblini a căror singură vină este că și-au ridicat o cocioabă pe unde a hotărât războnicul să își urmeze drumul de răzbunare sângeroasă.* (esportsmedia.ro, https://goo.gl/D3xKKT). – Pl. goblini. (SDO)

golden hour s.n. ●●● **1.** (Foto., cinema.) Interval temporal în preajma răsăritului sau a apusului, în care lumina soarelui capătă nuanțe roșiatice, generând un efect cromatic plăcut, propice pentru realizarea de fotografii sau înregistrări video; oră magică; oră de aur. *Nu e vorba doar de subiect, ci şi de cer, de peisajul înconjurător. În golden hour toate capătă o strălucire aparte şi oferă fotografiei atmosferă caldă.* (Blog, http://bit.ly/3kdomoC). *De aveți drum prin zonă și de prindeți și-un golden hour, e musai să opriți puțin la Bulbi România, măcar pentru o ședință foto și-un buchețel superb de lalele.* (Blog, http://bit.ly/2Mj8cxC). *Pe bicicleta cu coșul plin de buchețele, sub umbrela albă de dantelă, cu pletele în vânt la golden hour... în lanul de lavandă.* (zcj.ro, http://bit.ly/3kcpJUK). **2.** (Med.) Contactul neîntrerupt al bebelușului cu pielea mamei în primele 60 de minute de viață; oră magică; oră de aur. *„Ora magică" − sau Golden Hour – prima oră după naştere − se referă la procedura de aşezare a nou-născutului dezbrăcat şi cu pielea uscată (şters, nu spălat) pe abdomenul mamei şi lăsarea lui acolo, timp de o oră, în contact neîntrerupt, piele pe piele, cu mama sa.* (maternitatea.ro, https://bit.ly/3zwz4OD). *Eu am născut de două ori în Londra. Prima naştere a fost cezariană de urgență (36 săptămâni) şi am avut parte de „golden hour" toți trei.* (comentariu, siblondelegandesc.ro, https://bit.ly/3pYSUiw). – Pr. /g'oldən 'awər/. (ȘO)

gonz<u>e</u>să s.f. ●○○ (Fam.) Femeie, fată. *Ce rol au cei din planul al 2-lea cu mâinile în buzunare??? Cine e gonzesa cu tricou decoltat ? Oameni buni aveți puțină decență că vă văd ziariștii din străinătate care nici nu vă mai bagă în seamă de penibili ce sunteți.* (comentariu, hotnews.ro, https://bit.ly/3Hpr6cx). *Eram, pe scurt, extrem de urât şi mă îndrăgosteam de toate gonzesele de care se îndrăgostea şi care-l iubeau pe prietenul meu cel mai bun de atunci.* (semnebune.ro, http://bit.ly/2LEdkeQ). – Pl. gonzese. (AMB)

GoPro s.n. ●●● (Denumire comercială) Cameră video folosită de obicei pentru vlogging, transmitere live și video podcast. *Grigore se filmează cu GoPro-ul făcând livrări pe bicicletă și postează săptămânal înregistrări de câte 20 de minute în care glorifică beneficiile curieratului.* (dor.ro, https://bit.ly/3Oo7V7a). *GoPro-ul meu înregistrează pe bucăți de 5 minute, chiar dacă pe cameră arată că înregistrează de 30 de minute. M-am gândit că e ceva din setări, dar nu i-am dat de capăt.* (Comentarii, emag.ro, https://bit.ly/3OGn5o2). *Cei care folosesc GoPro-uri pentru vlogging se vor bucura acum să afle că au pe partea din față un display care poate*

să afișeze în timp real fluxul video. (price.ro, https://bit.ly/3ngqC0Y). – Pl. GoPro-uri. Pr. /gəwpr'o/. (IL)

graffer s.m. ●○○ (Artă) Artist care realizează graffitiuri. *Am adus un cântăreț, l-am adus pe acest graffer şi doi artişti care lucrează în teatru şi fac costume, dar care au în ei spiritul DADA.* (revistasinteza.ro, https://bit.ly/3hdZ1e4). *Depoul Colentina era (şi este) raiul grafferilor... paza este relativ inexistentă în aripa „nouă" (cu linii tip CF) a depoului.* (Forum, https://bit.ly/2X72W5p). – Pl. grafferi. Pr. /gr'afər/. (IL)

grammar nazi s.m., s.f. ●●● (Soc.; ludic, uneori ironic) Persoană care are o preocupare excesivă de a corecta greșelile gramaticale, de ortografie sau de exprimare ale altora, în situații când nu e neapărat necesar (în conversații informale, discuții pe internet etc.); nazist al gramaticii. *Uneori, apariţia câte unui grammar nazi e remarcabilă, cum a fost cazul ieri, când cineva mi-a atras atenţia într-un comentariu că n-am acordat corect „propriii săi contribuabili", la începutul textului despre taxa auto […]* (petreanu.ro, https://bit.ly/3n7FZXi). *Cum adică cine sunt grammar nazis? Se ştiu ei! Sunt cei care vânează greşelile gramaticale cu lupa şi biciul, cei care au ca singur comentariu la un articol lung de 10.000 de semne despre un mega subiect că lipseşte o virgulă în paragraful 47, cei care sunt în stare să te ardă pe rug pentru un typo şi, în general, cei pentru care cea mai mică fisură în formă este mai importantă decât orice conținut.* (bookaholic.ro, https://bit.ly/36lKI0D). *În sfârşit! Cei mai lipsiţi de scrupule „grammar nazi", aduşi în faţa Tribunalul de la Nürnberg* (timesnewroman.ro, https://bit.ly/3n9TgOZ). //s.f. *Când eram mică şi vorbeam pe Yahoo! Messenger, prietenii mei din cartier îmi ziceau că sunt o grammar nazi şi să îi mai las în pace, că doar am înțeles ce voiau să zică.* (naw.ro, https://bit.ly/3M9k9ju). – Pl. grammar nazi, grammar nazis. Pr. /gr'emər natsi/. (TT)

grande cuisine s.f. ●○○ v. **haute-cuisine**. – Pr. /grand cyiz'in/. (DLT)

granola s.f. ●●● (Culin.) Preparat dintr-un amestec de fulgi de ovăz (și alte cereale), semințe, fructe uscate și sirop, de obicei copt în cuptor. *Descoperită inițial de inventatorul James Caleb Jackson în anul 1863, apoi preluată și îmbunătățită de medicul nutriționist american, John Harvey Kellogg, rețeta granola a devenit cunoscută în anul 1881, când compania medicului Kellogg a început să comercializeze acest produs, reușind să vândă aproximativ două tone de granola pe saptămână.* (mega-image.ro, https://bit.ly/2TQKSaQ). *Granola este un amestec de cereale și fulgi de ovăz, ideal pentru un mic dejun sănătos. Pentru că ne oferă multă energie și vitalitate, este recomandat să o mâncăm la micul dejun, însoțită de lapte sau iaurt cu conținut scăzut de grăsimi, cu fructe sau gem de fructe, dacă dorim.* (Blog, https://bit.ly/2TVllNM). *Majoritatea granolelor se fac cu siropuri și diferite zahăruri, deoarece astfel producția devine mai simplă și mai ieftină, dar în același timp are un efect dăunător asupra sănătății noastre pe termen lung.* (muzli.ro, https://bit.ly/3K6Qm9n). – Pl. granole. (IL)

Graphic User Interface s.n. ●●○ (Inform.) Interfață bazată pe un sistem de afișaj ce utilizează elemente grafice prin care un utlizator folosește o aplicație. *Un GUI (Graphic User Interface) este o interfață grafică cu utilizatorul și reprezintă un model pentru acea parte a unui program care interacționează cu utilizatorul și folosește pictograme pentru a reprezenta caracteristicile programului.* (audio.ro, https://bit.ly/33asnWX). *Puteți să vă gândiți la KDE ca la un GUI (Graphical User Interface) pentru Linux. Un GUI semnifică o interfață grafică pentru interacțiunea cu computerele, dumneavoastră fiind numit utilizator, iar metoda prin care calculatorul interacționează cu dumneavoastră este numită interfață.* (fairtld.ro, https://bit.ly/3tidso8). – Pr. /gr'efik j'uzər `intərfejs/. Abr. GUI. (IL)

grappa s.f. ●●○ (Culin.) Băutură alcoolică distilată (de circa 40-45% alcool) din struguri, de origine italiană (similară la gust cu țuica). *Similar cu brandy-ul din Franța – Cognac sau Sherry din Portugalia, Grappa este o băutură distilată cu 40-45% alcool. După distilare, Grappa este depozitată, de obicei, în recipiente de sticlă, aproximativ 6 luni înainte de a fi distribuită. Aroma depinde de varietatea de strugure utilizată, dar, în general, Grappa este o băutură care are o aromă puternică și seacă. Ocazional producătorii adaugă sirop pentru a-i oferi o aromă mai dulce – acest tip de Grappa fiind foarte popular în America.* (tuicadeprune.ro, https://bit.ly/3H5b1IT). *Grappa este o băutură unică distilată care a apărut în Italia încă din Evul Mediu. Grappa a fost inițial făcută în Bassano del Grappa, un oraş de aproximativ 40.000 de rezidenți din Italia, regiunea de nord Veneto. În mod tradiţional, este făcută din tescovină, seminţe de struguri, codiţe şi tulpini, rămase în urma procesului de vinificaţie. Ceea ce rezultă este un fel de coniac, al cărui gust şi tărie variază în funcţie de producător.* (monitorulbt.ro, https://bit.ly/3JJBjlS). (AMB)

grătăreală s.f. ●●○ (Culin.; fam.) Acțiunea de a prepara (intens) pe grătar diverse alimente (carne, pește, legume etc.); mulțime de grătare. *Începe marea grătăreală. Cum îți echipezi terasa de vară?* (casa-gradina.ro, https://bit.ly/3c3hIMS). *Suntem într-o perioadă plină de festivaluri și grătăreli organizate în tot județul. Indiferent de denumirea evenimentului, fie el festival sau zilele comunei/ cătunului/orașului, grătăreala și micăreala au un rol esențial în atragerea publicului votant.* (stiridebistrita.ro, https://bit.ly/2L5dKrm). – Pl. grătăreli. (IL)

gremolata s.f. ●●○ (Culin.) Preparat originar din nordul Italiei constând dintr-un amestec de ierburi mărunțite, în special pătrunjel verde, usturoi și coajă de citrice rasă, și care acompaniază diferite feluri de mâncare, acesta putând fi folosit și ca umplutură pentru pui. *De asemenea, gremolata poate fi presărată și peste alte feluri de mâncare cu carne sau legume, oferind mâncării o savoare minunată. Eu am ales să o prepar sub formă de sos, adăugându-i ulei de măsline.* (kitchen4bu.ro, https://bit.ly/3si7Jve). *Este o mâncare foarte sățioasă, preparată dintr-o felie mare de carne cu os, secționată din piciorul de vițel (partea superioară), alături de care se servește, de obicei, orez milanez cu șofran și Gremolata, un amestec delicios de pătrunjel, usturoi și coajă de lămâie rasă.* (osterianiki.ro, https://bit.ly/3fbFPNG). – Pl. gremolate.Var. Gremolata, gremolată, gremolada. (DLT)

grețoșenie s.f. ●●● **1.** (Fam., ludic) Însușirea de a fi grețos, dezgustător; (p.ext.) mâncare sau băutură grețoasă. *Dar, dulciurile astea crude, preparate în principal din fructe și nuci, sunt extraordinare. Calorii multe au și (unele dintre) ele, dar mi se par foarte sățioase, nu pot să mănânc multe, și mi se par ușoare și fără pic de grețoșenie.* (danarozmarin.com, https://bit.ly/2LvJCW5). *Mașina am lăsat-o în curtea unui restaurant cu mâncăruri tradiționale, flancat de magazinașe, standuri, tonete și gherete cu porumb fiert, plăcinte, langoş-uri și alte grețoșenii de altfel delicioase*. (travelwithhim.com, https://bit.ly/3bwGDHH). **2.** (Fig.) Lucru urât, josnic, detestabil, care provoacă silă sau dispreț. *Sigur, nu au avut parte de rezistență pentru că galeria Stelei a lipsit, însă au dominat incredibil fondul sonor contra a 40.000 de oameni care țineau cu FCSB. Bine, fără înjurăturile la adresa copilului lui Stoica. Aia mi se pare o grețoșenie, o mizerie cumplită.* (cristianscutariu.ro, https://bit.ly/2WZboj0). *Las la o parte grețoșenia media care aici plânge victimele cu lacrimi de crocodil, aici stă la masă cu gașca de crocodili care a halit o grădiniță de copii.* (catavencii.ro/limbricii-politici/). *Nu am cont pe Facebook. Asta mă privează de un contact mai strâns cu prietenii și cunoscuții și de posibilitatea de a „întâlni" oameni noi. Dar mă și ferește de tot soiul de grețoșenii. Nu întru totul însă.* (dilemaveche.ro, https://bit.ly/2AveCn5). – Pl. grețoșenii. (TT)

grip s.n. ●●● **1.** (Foto.) Mâner de prindere, suport pentru aparate foto. *Digital Power J-MB-D16 este un grip dedicat aparatelor foto Nikon D7100 ce permite alimentarea simultană de la 2 acumulatori.* (fotosetup.ro, https://bit.ly/35iGJzi). *Gripul Wooden R027 oferă o prindere mai plăcută a camerei față de gripurile metalice. Gripul are în partea superioară ColdShoe și filete 1/4, 3/8.* (ishoot.ro, https://bit.ly/34D1hbo). **2.** (Sistem de) prindere sau apucare în vederea manipulării. *Spatele este ușor convex, pentru un grip mai bun, iar logo-ul Motorola are un finisaj lucios.* (start-up.ro, https://bit.ly/3Ixa79z). *Gripul se aplică direct pe mâner, acesta ameliorează aderența între degete și mâner. Grosimea lui permite absorbția vibrațiilor. În funcție de compoziție (în general poliuretan), poate oferi aderențe diferite.* (sfaturi.decathlon.ro, https://bit.ly/3tggOGF). – Pl. gripuri. (IL)

grunge* s.n. ●●● (Muz., modă) Subgen muzical de rock caracterizat de sunete distorsionate de chitară, agresivitate și atitudine nihilistă; (p.ext.) stil nonconformist, neglijent, dizarmonios; (p.restr.) caracteristică a acestui stil. *Când zicem Grunge, mintea ne zboară imediat în Seattle-ul anilor '90, chitare electrice distorsionate răsunând în subsoluri, ploaie, plete și cămăși de flanel. Pe coloana sonoră a „filmului" auzim acorduri de pe TEN, Nevermind sau DIRT și asta pentru că „Grunge-ul" ca subgen al rock'n'roll-ului se materializează odată cu apariția acestor albume devenite, între timp, iconice.* (expirat.org, https://bit.ly/38USf9q). *Adolescența celor născuți după '80 a fost cu siguranță influențată într-o oarecare măsură de fenomenul grunge. Chiar dacă la noi în țară s-a manifestat la o scară incomparabil mai mică decât în America, respectiv în Seattle – leagănul grunge-ului, zgomotele aproape indescifrabile ale revoltei tacite*

provocate de acesta ne-au determinat să ne răzvrătim împotriva conformismului, a disciplinei impuse de diferite autorități (îndeosebi cea a părinților) și să ne explorăm propria individualitate. Îndemnul lui Kurt Cobain, solistul trupei Nirvana, „Come as you are", s-a transformat în motto-ul youth culture-ului de la începutul anilor '90 și s-a reflectat inevitabil și în vestimentația acestora. Cămășile în carouri, suprapuse, legate la brâu, tricourile de bumbac supradimensionate, blugii rupți și indispensabilii bascheți au devenit uniformă fanilor acestui gen muzical și constituie până în ziua de azi elemente definitorii ale stilului grunge în modă. (clujlife.com, http://bit.ly/2KuI6H4). *Ai avut căldură, tandrețe, catifelare, miere și, la un moment dat, aceste grunge-uri pe care nu le are nimeni.* (infomusic.ro, http://bit.ly/3bMgzvX). – Pl. grunge-uri. Pr. /grandʒ/.Var. Grunge. (AMB)

gua sha s.f. ●●○ (Welln.) Instrument de cuarț sau jad, folosit pentru masaj facial sau corporal. *Folosit de secole în medicina tradițională chineză, piatra Gua Sha este cu adevărat magică datorită numeroaselor sale proprietăți ca instrument de înfrumusețare estetic și detoxifiant.* (vivre.ro, https://bit.ly/3BDrwcT). *Gua sha acționează asupra țesuturilor profunde, permite prinderea fibrei musculare mai profund și oferă astfel o acțiune de sculptare.* (stonemania.ro, https://bit.ly/3yHYiYu). – Pr. /gw'aʃa/. (IL)

guestbook s.n. ●●● (Soc.) Caiet personalizat, asemănător unui album foto, în care invitații unui eveniment (nuntă, botez etc.) notează impresii, urări și lipesc poze realizate pe parcursul acestuia. *Guestbook-ul este alegerea perfectă pentru a păstra urările și mesajele frumoase scrise de invitații dumneavoastră, fie că este vorba de nuntă, botez sau aniversare.* (cadouri-din-lemn.ro, https://bit.ly/3yUNFBZ). *Vreau să vă prezint azi unul dintre modelele de guestbook-uri pe care le avem pe stoc și trebuie să vă mărturisesc că e printre preferatele mele.* (Blog, https://bit.ly/3wED1ha). *Fiind un mod excelent de a păstra fotografiile cu cei dragi alături de mesajele calde ale acestora, guest book-ul personalizat este un „must have'' în cadrul oricărui eveniment.* (magictouch.ro, https://bit.ly/2VAAF69). *Am inventat guest book-uri personalizate, pictate manual, pentru că ne place să credem că fiecare eveniment și cadou spune o poveste specială, care poate fi surprinsă în culori și cuvinte.* (rodionbutic.com, https://bit.ly/3kfPwNK). – Pl. guestbook-uri. Pr. /ɟ'estbuk/.Var. guest book. (ȘO)

guesthouse s.n. ●●○ (Turism) Proprietate privată, de obicei modestă, pusă la dispoziția călătorilor contra cost. *Aici dorm la guesthouse-ul bisericii EBC (Evanghelical Brothers of Christ) pentru numai 10 Kina (5$) pe noapte. Pentru acest preț chilipir am la dispoziție un fel de magazie cu duș și chiuvetă, șoareci și o saltea pe jos.* (amplecat.ro, http://bit.ly/2MRUaTy). *Perioada de călătorie cuprinde tot sezonul uscat (noiembrie-martie), zborurile au o escală în Doha și bagaj de cală inclus, iar cazările sunt pentru toate buzunarele, de la guesthouse-uri până la hoteluri de 4 stele, în zona Patong.* (aventurescu.ro, http://bit.ly/39nJUKt). *Vei găsi în Ubud hosteluri, guesthouseuri, hoteluri sau vile împrăștiate*

pe toate străduțele sau ascunse printre plantații de orez, cu piscinele alea unde ai senzația că vei zbura peste junglă îndată, cu spa-uri și alte nebunii. (sacalatorim.ro/ghid-bali/). – Pl. guesthouse-uri, (rar) guesthouseuri. Pr. /ɟ'esthaus/. (AMB)

guest list s.n. ●●○ (Soc.) Listă care cuprinde numele persoanelor invitate la un eveniment. *Toată lumea vrea pe guest list la petreceri* (badassdj.ro, https://bit.ly/36Mcq7B). *Meniurile, place-cardurile, guest list-ul și alte elemente ce țin de papetărie nu reprezintă o prioritate, însă este de preferat să le realizezi în aceeași tematică și prin intermediul aceleiași surse, tocmai pentru a avea garanția că acestea se vor asorta într-un final.* (wedme.ro, https://bit.ly/3xX9noX). *Guestlist-urile sunt valabile până la ora 01:00 AM. Îți trebuie un act de identitate. Numele tău va fi pe guestlist. Nu întârzia.* (feeder.ro, https://bit.ly/2Uv2Tz9). – Pl. guestlist-uri. Pr. /ɟ'estlist/.Var. guestlist. (ȘO)

guest post s.n. ●●● (Internet) Articol publicat pe un blog sau un website care aparține altei persoane. *Autorii guest posturilor beneficiază de asocierea cu blogurile cunoscute, ceea ce contează mai ales când ai un blog nou sau vrei să atragi cititori noi pe blogul tău.* (Blog, https://bit.ly/3BmCCn8). *Dacă vrei să scrii un guest-post pe website-ul nostru, vei beneficia de vizitatori noi și expunere pe termen lung.* (schoolforstartups.ro, https://bit.ly/3wR42hB). *Ai văzut guest post-ul nostru pe blogul lui Lorand Soares Szasz?* (FB, https://bit.ly/3iwxjZM). – Pl. guest posturi, guest post-uri. Pr. /ɟ'estpəwst/.Var. guest-post. (ȘO)

guest posting s.n. ●●○ (Internet) Publicarea de articole pe bloguri sau website-uri care aparțin altor persoane. *Guest posting-ul și blogging-ul reprezintă o metodă foarte eficientă și avantajoasă de a vă face cunoscut, apreciat și remarcat.* (edcora.ro, https://bit.ly/2V1qEik). *Găsirea de website-uri adecvate care acceptă guest posting și apoi scrierea de articole necesită timp.* (Blog, https://bit.ly/3rlqT3P). – Pr. /ɟ'estpəwsting/. (ȘO)

Gugelhupf s.m. ●●○ (Culin.) v. **guguluf** – Pr. /g'ugəlxuf/. (IL)

guguluf s.m. ●●● (Culin.) **1.** Prăjitură tradițională specifică spațiului german (austriac și regiunii Alsacia din estul Franței) cu aluat dospit, cu unt, ouă, zahăr și lapte (tip brioșă) în care se adaugă stafide, migdale și mici bucățele de grăsime (untură), copt în formă rotundă. *Primele documentări ale rețetelor de guguluf datează din Germania secolului 18 (în jurul anului 1774). Formele erau confecționate atât din metal bătut manual, cât și din ceramică groasă glazurată.* (savoriurbane.com, https://bit.ly/2M8qSfK). *Gugulufu**l** este un desert clasic din bucătăria austriacă. Această rețetă îți arată cum poți face guguluf marmorat rapid și ușor.* (austria.info, https://bit.ly/2Xf3Eeg). *Pentru că astăzi este ziua de naștere a soțul meu, vă invit să serviți o felie de Gugelhupf pregătit chiar de sărbătorit însuși! Nu știți „cu ce se mănâncă?” Gugelhupf este denumirea unei prăjituri tradiționale, foarte îndrăgită în Bavaria. Numele provenine de la forma specială pe*

care o are. „Gugel” poate însemna „cagulă”, „scufie”, un acoperământ pentru cap, modern în Evul Mediu, iar „Hupf” înseamnă „drojdie". (Blog, https://bit.ly/3K1lWWz). *Gugelhupf-ul îmbracă în zilele noastre fel și fel de veșminte colorate, parfumate, mai dulci sau cu tente acrișoare (precum cel de lămâie).* (Blog, https://bit.ly/3K3A95k). *Desert kouglof/Guguluf brioșă alsaciană* (bucataras.ro, https://bit.ly/3HZjsqb). **2.** (P.ext.) Cozonac sau chec copt în tavă circulară; bundt cake. *Guguluf pufos cu cafea este un chec delicios cu unt și cafea tare, foarte pufos, aromat, cu gust intens de cafea. În plus, un guguluf are o prezentare frumoasă, festivă, ce poate înlocui rețetele de cozonaci sau alte prajituri festive în perioada sărbătorilor.* (divainbucatarie.ro, https://bit.ly/2XKKhIT). *Mini gugulufi cu ciocolată albă* (retetepapabun.ro, https://bit.ly/2XdfYvu). – Pl. gugulufi.Var. Gugelhupf, kouglouf. (IL)

GUI s.n. ●●● (Inform.; abr. de la engl. Graphic User Interface) Interfață bazată pe un sistem de afișaj ce utilizează elemente grafice prin care un utlizator folosește o aplicație. *GUI, respectiv Graphical User Interface, ceea ce în traducere înseamnă interfaţa grafică cu utilizatorul, reprezintă mediul software care vă permite comunicarea adecvată cu calculatorul folosind funcţiile definite anterior.* (link-academy.com, https://bit.ly/3hnexDV). *Există două metode mari și late de a interacționa cu programele: interfețe de comandă (cmd) și interfețe grafice (GUI).* (Forum, https://bit.ly/2XcrMyy). *Cum fac un GUI de pe netbean să apară când îl rulez?* (Blog, https://bit.ly/2R9VhNO). *Şi înainte să închei, încă un lucru legat de GUI-uri: se pot realiza interfeţe care să aibă meniurile gen Office 2007?* (Blog, https://bit.ly/34iQejq). – Pl. GUI-uri. Pr. /g'ui/. (IL)

H

habarnistă* s.f. ●●● (Fam.) Femeie fără cunoștințe într-un domeniu sau pe o anumită temă; femeie slabă profesional. *Fost şef ANAF: A plecat o habarnistă, a venit o profesionistă.* (vremeanoua.ro, http://bit.ly/3oIvBGx). *Cu Ungaria şi azi cu Franța, am avut în teren nişte babe smiorcăite, nişte habarniste încuiate care nu ştiau nici cum le cheamă... Să vă fie ruşine!* (comentariu, gsp.ro, http://bit.ly/2XC3DR5). *O dovadă că C. Ştefănescu este o habarnamistă, paraşutată de Dragnea în colegiul Turnu-Măgurele, este şi faptul că domnişoara Ştefănescu nu cunoaşte nici măcar cine a fost predecesorul ei în funcţia de deputat în această zonă.* – Pl. habarniste.Var. (f. rar) habarnamistă. (AMB)

hack s.n. ●●● **1.** (Inform.) Program special utilizat pentru a obţine accesul neautorizat la datele dintr-un sistem. *Cele două exploit-uri sunt notabile datorită nivelului de acces pe care îl oferă teoretic software-ului PS5. Firmware-ul decriptat – care este posibil prin cheile lui Fail0verflow – ar permite hackerilor să efectueze în continuare ingineria inversă a software-ului PS5 și să dezvolte tipurile de hack-uri care au permis lucruri precum instalarea Linux, emulatoare sau chiar jocuri piratate pe consolele Sony anterioare.* (newit.ro, https://bit.ly/3HBJAqN). *Primul lucru pe care îl avem de făcut este să descărcăm Black|Web. De ce? Pentru că nu putem face un asemenea hack pe sistemul de operare Windows.* (blackweb.ro, https://bit.ly/2RffuEJ). **2.** (Inform.) Operaţie ilegală prin care se încearcă obţinerea controlului asupra unui sistem de securitate, a unui calculator sau a unei rețele; spargere; hacking. *Prețurile bitcoin au fost afectate negativ de mai multe hack-uri sau furturi din schimburile de criptovalute, inclusiv furturile de la Coincheck în ianuarie 2018, Coinrail și Bithumb în iunie și Bancor în iulie.* (Carte, https://bit.ly/3t2ebtw). *Japonia va interzice achiziționarea de către guvern a echipamentelor Huawei și ZTE, pentru a evita hack-urile și scurgerile de informații.* (tion.ro, https://bit.ly/39RlZ6X). **3.** (P.ext.) Soluţie rapidă, care presupune apelul la resurse limitate și la improvizație; stratagemă, truc. *20 de hack-uri de viață care ar trebui să fie puse în practică așa cum sunt, fără a vă întreba de ce funcționează astfel* (fasingur.me, https://bit.ly/3JELGbf). *10 strategii şi hack-uri simple şi practice pentru a-ți creşte notorietatea brandului, traficul pe site şi vânzările* (smarters.ro, https://bit.ly/2R7zYNj). – Pl. hack-uri, hackuri, hacks, hacks-uri. Pr. /xek/. (DLT)

hackaton s.n. ●●● (Inform.) Eveniment la care participă programatori și alte persoane care se ocupă cu dezvoltarea de software (designeri, manageri de proiect, etc.) și care lucrează împreună sau concurează pentru dezvoltarea unui proiect de interes public, pentru o cauză nobilă, motivarea angajaților unei companii sau pentru pasiune/competiție. *YLC Fintech Hackathon este un hackaton de 72 de ore care are loc în perioada 24-27 octombrie, în cadrul Bibliotecii Centrale a UPB.* (upb.ro, https://bit.ly/2SPg5eF). *Anul trecut, echipa câștigătoare a hackathonului*

din România a câștigat și marea finală de la New York. (start-up.ro, https://bit.ly/2HKE6gv). *Programatorii care se vor evidenția la aceste hackatoane vor avea prilejul să se alăture echipei de dezvoltare Modex.* (bizlawyer.ro, https://bit.ly/3bSaX0G). – Pl. hackatoane. Pr. /xakat'on/.Var. hackathon. (IL)

hacktivism s.n. ●●● (Inform., soc.) Manifestare activă pentru o cauză (socială, politică etc.) folosind atacuri și alte acțiuni cibernetice. *Agenția Națională de Poliție din Japonia a confirmat că aproximativ 300 de organizații au fost trecute pe lista potențialelor victime ale hackerilor, așa cum apare ea pe forumul de discuții al Sindicatului Honker, un grup chinezesc de „hacktivism" (activism prin atacuri cibernetice).* (business24.ro, https://bit.ly/39pt7X6). *În momentul de față, însă, se face o paralelă (periculoasă, aș zice) între conceptul de terorism informatic și cel de hacktivism (o mixtură între activismul clasic, alterarea integrității datelor informatice și perturbarea funcționării sistemelor informatice).* (e-crime.ro, http://bit.ly/2KcNCOg). – Pr. /x'ectəvizəm/, /xectiv'ism/. (AMB)

hacktivist s.m., adj. ●●● (Inform., soc.) (Persoană) care se manifestă activ pentru o cauză (socială, politică etc.) folosindu-și abilitățile din domeniul calculatoarelor (spre exemplu membrii grupării Anonymous). *Ce este acela un hacktivist? Termenul hacktivist este rezultat în urma combinației dintre hacker și activist și reprezintă o persoană cu anumite convingeri care își folosește priceperea în domeniul IT pentru a-și face auzit mesajul.* (scientia.ro, http://bit.ly/39A6643). *Yevgeny Kaspersky, co-fondatorul companiei Kaspersky Lab, susține că „hacktiviștii", hackerii care luptă pentru o cauză, sunt mai periculoși decât cei care urmăresc profitul. El avertizează că spațiul virtual devine din ce în ce mai mai periculos.* (capital.ro, http://bit.ly/3qcsg30). //adj. *În urma investigațiilor derulate de instituțiile abilitate, a fost stabilit faptul că entitatea hacktivistă a derulat și acțiuni premergătoare infectării cu ransomware și remote acces trojan a unor instituții publice, cu precădere din domeniul sănătății.* (mainnews.ro, http://bit.ly/2LMKRUk). – F.sg. hacktivistă, m.pl. hacktiviști, f.pl. hacktiviste. Pr. /x'ektəvist/, /xektiv'ist/.Var. (rar) hactivist. (AMB)

haddock s.m. ●○○ (Biol., culin.) Pește marin alb din familia codului, care are o carne slabă, dietetică și care este consumat mai ales sărat și afumat; eglefin (lat. Gadus aeglefinus, Melanogrammus aeglefinus). *Nu știam ce să gătesc pentru cină, așa că am scos din congelator niște haddock și am inventat în 3 minute o rețetă pe care v-o prezint și vouă.* (Forum, https://bit.ly/3awkv0W). *Reţetă culinară: orez cu haddock afumat* (bucataras.ro, https://bit.ly/2Rs71dH). – Pr. /x'edək/. (DLT)

haircare s.n. ●●○ (Cosm.) Îngrijire a părului. *Sunt mai bine de cinci ani de zile de când nu mai concep absența unui ulei pentru vârfuri în rutina mea de haircare.* (Blog, https://bit.ly/3xeH1Gi). *Moroccanoil Treatment este un ulei de păr absolut formidabil. Am câțiva ani buni de când îl folosesc și pot spune că este unul dintre cele mai bune produse pentru haircare.* (Blog, https://bit.ly/2Um94oD). – Pr. /x'ercer/. (ȘO)

hairdresser s.m. ●○○ (Cosm.) Persoană specializată în tunsul, vopsitul și aranjatul părului (texturare și stilizare), în scopul de a schimba sau de a menține imaginea cuiva, de a-i oferi look-ul perfect, în concordanţă cu sexul, vârsta și profesia; hairstylist. *Această procedură a devenit foarte populară în ultimii ani și în țara noastră, însă, până acum, specialiștii care o practicau erau angajați, practic, pe posturi total diferite: make-up artist, cosmetician sau chiar hairdresser.* (economie.hotnews.ro, https://bit.ly/3wCYAAb). *Cum comunici cu hairdresser-ul tău?* (luxpentrutine.ro, https://bit.ly/38sMLjd). *Valentin Sava, unul dintre cei mai cunoscuți hairdresseri din România și trainer Londa Profesional, ne ajută să alegem culoarea perfectă pentru părul nostru în 2016.* (instilulmeu.ro, https://bit.ly/3t0OLJX). – Pl. hairdresseri. Pr. /x'eərdresər/.Var. Hairdresser. (DLT)

hairdressing s.n. ●●○ (Cosm.) Activitate constând în tunsul, vopsitul și aranjatul părului unei persoane, în funcție de sexul, vârsta și profesia acesteia. *Monica are o experienţă de 12 ani în domeniul hairdressing-ului.* (ziarultineretului.ro, https://bit.ly/369RBAl). *Vei avea libertatea de a dezvolta tehnici noi de hairdressing, în funcție de ceea ce se potrivește mai bine fiecărui client în parte. Vei avea posibilitatea de a revoluționa lumea hairdressing-ului!* (adystudio.ro, https://bit.ly/3fP2JuI). – Pr. /x'eərdresing/. (DLT)

hair-splitter s.m. ●○○ (Fig., ir.) Persoană care despică firul în patru; chițibușar, pedant. *Rafinaţii, hermeneuţii, hair-splitter-ii, erudiţii, incredibilii cunoscători de limbi vechi, toţi aceştia formează un fel de familie aparte în orice sistem cultural.* (arhiva.romanialiterara.com, https://bit.ly/2PZuea6). *„Hairsplitter"-ul? Divagaţia şi interpolările? Abolirea cronologiilor şi a formulelor obiective* (Blog, https://bit.ly/2TyDfGX). – Pl. hair-splitter-i. Pr. /x'eərsplitər/.Var. hairsplitter. (DLT)

half and half s.n. ●●○ (Culin.) Preparat obţinut din amestecul, în părţi egale, al laptelui integral cu smântână sau cu frișcă (lichidă). *Lapte cu frişcă, în cantităţi egale (half and half) fără grăsimi – valori nutriţionale* (csid.ro, https://bit.ly/3bmWBVa). *Half and half (amestec de lapte cu smântână) 85 g cremă de brânză, 1 lingură de suc proaspăt de lămâie.* (beorganic.ro, https://bit.ly/2R3tMpb). *Ingrediente pentru Blue Angel Cocktail: 1.5 cl lichior Blue Curacao, 1.5 cl lichior de vanilie, 1.5 cl Half-and-Half, 1 linie suc de lămâie.* (Blog, https://bit.ly/2xmYFOk). *NADA COLADA 20: suc ananas, sirop de cocos, half & half* (Carte, https://bit.ly/2QI7TeN). *ŞERBET DE PIERSICI: 350gr piersici proaspete;750ml half'n half (aici se vinde direct la cutie, jumătate lapte şi jumătate frişcă lichidă) […].* (Forum, https://bit.ly/3bmDzyg). – Pr. /xafəndx'af/.Var. half-and-half, half & half, half'n half. (DLT)

half-duplex adj.invar. ●●● (Inform.) (Despre transmiterea de date, de exemplu, între stațiile radio de emisie-recepție) Pe un singur canal, permițând trimiterea în ambele sensuri numai alternativ. *O reţea suportă trei moduri de transmisie a datelor: simplex, half-duplex sau full-duplex.* (Carte, https://bit.ly/2NAa1Ua).

Modul half-duplex presupune faptul că datele pot fi transmise în orice direcţie între două sisteme, dar nu în acelaşi timp. (Carte, https://bit.ly/38iv8Ci). *@taunus se referă la faptul că wi-fi este half duplex, adică nu poți trimite și primi date în același timp, traficul se împarte în pachete de date și nu e posibil să se primească și să se trimită în același timp. USB este de asemenea half duplex (în usb 1.0 și usb 2.0, doar usb 3.0 este full duplex), deci un aparat bazat pe usb nu va fi mai performant (strict datorită faptului că e pe usb).* (mygarage.ro, https://bit.ly/3sujlht). – Pr. /xafd'ypleks/.Var. half duplex. (DLT)

half-height adj.invar. ●○○ (Inform.) (În sintagma) *placă video half-height* = Placă video având o dimensiune mai mică prin comparație cu un produs full-height deja definit sau cunoscut. *Una dintre carcase acceptă doar plăci video half-height, în timp ce majoritatea pot acomoda un HD 7990.* (lab501.ro, https://bit.ly/2tsWMhi). *Din păcate nu cred că merge decât cu plăci video half-height, că ridică placa.* (Forum, https://bit.ly/30CwYeR). – Pr. /x'afxajt/. (DLT)

half load s.n. ●●○ (Electr.) Funcție care asigură economisirea consumului de energie la încărcarea unei mașini (de spălat vase sau rufe) la jumătate din capacitate. *Opţiunea half load garantează vase curate chiar dacă maşina este încărcată la jumătate din capacitate.* (condo.kudika.ro, https://bit.ly/369TSLT). *Cu opțiunea HalfLoad nu este o problemă, deoarece acesta este ciclul ideal pentru a spăla mai puține vase. În acest fel economiseşti nu numai apă, ci și timp.* (ideall.ro, https://bit.ly/3mqf6Pj). *În rest o folosesc des la „half load” – pot să selectez jumătatea de sus.* (Blog, https://bit.ly/2uf7dF5). – Pr. /x'afləwd/.Var. Half Load, HalfLoad. (DLT)

half pipe s.n. ●●● (Sport) Rampă ca jumătatea de jos a literei U, folosită în snowboarding și alte sporturi extreme. *Un „half pipe” este un semicilindru de zăpadă dură, înclinat, în care snowboarderii efectuează sărituri, rotaţii şi diferite figuri acrobatice.* (epochtimes-romania.com, https://bit.ly/3qJfoUw). *„Wesley s-a îndrăgostit de tot ce înseamnă snowboarding”, ne-a spus tatăl micuţului. Copilul a progresat într-o iarnă cât alţii în zece. A început să sară de pe mini-trambuline, face sărituri la half pipe, practic încearcă să imite tot ceea ce vede la televizor că fac profesioniştii.* (m.adevarul.ro, https://bit.ly/36ws76p). *Am vorbit și de cele două half pipe-uri de pe ștrand, de lângă discoteca Laser.* (specialarad.ro, https://bit.ly/3IRfujj). – Pl. half pipe-uri. Pr. /h'af pajp/. (AMB)

half-time* adj.invar. ●○○ (Muncă) Cu jumătate din timpul normal de lucru; cu jumătate de normă; part-time. *La un restaurant, de pildă, din cei 4 salariați, 3 sunt fie lucrători la negru, fie lucrători half-time, asta deși lucrează normal, ca în restaurant.* (ziare.com, https://bit.ly/2NCO5Ih). *Pe BestJobs găseşti 6 locuri de muncă half time in Bucureşti.* (bestjobs.eu, https://bit.ly/2TKxsOL). – Pr. /xaft'ajm/.Var. half time. (DLT)

halftone adj.invar., s.n. ●●○ (Tipogr.) **1.** adj.invar., s.n. (Tehnică de imprimare a unei fotografii sau a altor imagini) prin care tonuri de gri (sau color)

sunt redate prin puncte şi forme de dimensiuni variate, dispuse la diferite distanţe unele faţă de celelalte. *Maximul de culori admise este de 6. Pentru culori (se numără şi alb şi negru, precum şi nuanţele unei culori), se pot simula şi sunt acceptate degradeuri prin tehnica halftone pentru tricouri colorate sau număr nelimitat pentru tricouri albe.* (concursuri.biz, https://bit.ly/30y9LKw). *Există însă un „mic truc" ce ne poate ajuta în cazul utilizării unui printer digital halftone sau hibrid: adăugarea unui outline (linie de conturare) de grosimea cea mai mică permisă de rezoluţia echipamentului – adică hairline.* (print-romania.ro, https://bit.ly/2TAgqCw). //s.n. *Pentru a putea avea pe hârtie tonuri de gri (care folosesc halftone-ul) de calitate foarte bună, avem nevoie de 3 elemente foarte importante: 1. Un cartuș încărcat și în stare perfectă. Oricare dintre subansamblele care se pot uza în interiorul unui cartuș laser au potențialul de a afecta cantitatea de toner care ajunge pe hârtie. Iar în halftone negrul deja nu mai e negru, ci ton de gri, iar tonurile de gri înseamnă puncte. [...].* (reincarcari-cartuse.ro, https://bit.ly/3mp06kE). *Foloseşte HALFTONE, şi nu COLORONCOLOR!* (codexpert.ro, https://bit.ly/2ND8xsh). **2.** s.n. Imagine tipărită prin tehnica halftone (1). *Tonerul EA Xerox joacă un rol cheie în capacitatea echipamentului D95A/ D110/D125 de a produce imagini de calitate superioară: Tonerul EA dezvoltat chimic, în vederea obţinerii celor mai mici particule uniforme, asigură reproducerea exactă a detaliilor. Beneficiați de un nivel optim de detaliu, texte şi halftone-uri clare, precum şi de un contrast uimitor.* (Carte, https://bit.ly/3dGERXu). *Tehnica fotografică redă imaginile prin tonuri continue de culoare. Tehnica poligrafică nu poate reproduce acest mod. Imaginile se obțin prin combinarea de puncte (dots) care formează halftone-uri. Un punct (dot) tipărit poate avea o formă rotundă, eliptică sau de patrulater.* (tipografie-flyere-pliante.ro, https://bit.ly/2PLAOkP). – Pl. halftone-uri. Pr. /xaft'əwn/. (DLT)

halftrack s.n. ●○○ (Mil.) Transportor blindat semişenilat, cu roţi în faţă şi şenile în spate. *Sd.Kfz. 250 a fost un halftrack uşor blindat, foarte asemănător cu modelul SD.KFZ 251 proiectat de Hanomag şi construit de firma DEMAG, folosit de Germania.* (ro.flatpyramid.com, https://bit.ly/2u855z2). *Americanii și-au folosit Half-Track-ul pentru a transporta infanteria la prima linie, după care s-a demontat și s-a plecat în ofensivă după tancuri.* (ro.ww2facts.net, https://bit.ly/3t0hOgS). *Tunul de 100mm urcat pe șasiu de camion îmi amintește de halftrack-urile germane care, ca soluție disperată, aveau urcate pe ele PAK-40 sau alte piese antitanc.* (tehnomil.net, https://bit.ly/2TF8vUz). – Pl. halftrack-uri. Pr. /xaftr'ek/.Var. half-track, Half-Track, half track, Half Track. (DLT)

hallux rigidus s.n. ●●○ (Med.) Patologie care afectează articulaţia metatarso-falangiană a degetului mare de la picior şi care se manifestă prin rigiditate severă şi dureri în timpul mersului; deget anchilozat. *Hallux rigidus reprezintă o deformare a articulației metatarso-falango-sesamoidiene, datorată degenerării cartilajului articular, aceasta manifestându-se prin rigiditate progresivă, osteofitoză exuberantă și mers dificil.* (consultatieortopedie.ro, https://bit.ly/3s1BwHA). *Hallux rigidus este o osteoartroză care afectează articulaţia de la bază.* (eva.ro, https://bit.ly/2Tx3fSS). (DLT)

hamburghez s.m., adj. ●●● (Etn.) **1.** s.m. Persoană care este originară sau care locuiește în Hamburg (oraș-stat, unul din cele 16 landuri federale ale Germaniei, principalul port german). *Succesul a fost peste aşteptări, hamburghezii l-au chemat la rampă de nenumărate ori, a fost urcat pe scenă, aclamat, în fine, i s-a acordat toată onoarea de care merita să se bucure de mult în aceste mai mult de 3 decenii şi jumătate de când părăsise oraşul natal, dar îi dusese faima pretutindeni în lume.* (romania-muzical.ro, https://bit.ly/3qWJym4). *Hamburghezii s-au pronunțat în proporție de 51%, la finele lui septembrie, pentru ca municipalitatea să răscumpere rețelele de distribuție de electricitate și gaz.* (economie.hotnews.ro, https://bit.ly/3M3GOOd). **2.** adj. Din Hamburg. *Muzeul, numit Beatlemania, are cinci etaje şi cuprinde artefacte şi expoziţii interactive. Clădirea este situată în cartierul hamburghez Reeperbahn, unde formaţia şi-a făcut apariţia în mai multe concerte, în perioada 1960 – 1962.* (evz.ro, https://bit.ly/3AJ5uFO). *Banca hamburgheză Berenberg Bank a confirmat, de asemenea, că a derulat afaceri cu firme fantomă din străinătate.* (ziare.com, https://bit.ly/3yE4zVh). – F.sg. hamburgheză, m.pl. hamburghezi, f.pl. hamburgheze. (AMB)

handle s.n. ●●○ (Inform.) **1.** Indicator accesibil mouse-ului care permite programului să acceseze o resursă; click pe semnul care indică adresa obiectului căutat. *Aici veți vedea toate videoclipurile enumerate. Dacă doriți să vă ridicați un videoclip, faceți clic pe pictograma „Handle” și trageți-l în sus sau în jos.* (askit.ro, https://bit.ly/3fNjmHf). *Manipularea pistelor. Pistele se pot selecta cu click pe „mânerul”(handle) acesteia. Faptul că a fost selectată este indicat de schimbarea culorii acesteia (mai întunecată).* (ciprianpop.eu, https://bit.ly/35XBHZC). **2.** Variabilă care identifică un obiect; identificator de fereastră; referință. *Această funcţie returnează handle-ul ferestrei create prin înregistrarea datelor membru ale structurii WNDCLASS şi prin apelul funcţiei CreateWindow.* (Carte, https://bit.ly/3cXvKm8). *Crearea unei instanţe a clasei definite anterior se realizează cu ajutorul funcţiei CreateWindow. Această funcţie returnează un handle (o referinţă) la obiectul fereastră creat. [...] Fiecare fereastră are un handle propriu, pe baza căruia se poate stabili de unde vine un mesaj sau unde se efectuează anumite operaţii.* (Carte, https://bit.ly/3msek48). – Pl. handle-uri. Pr. /x'endəl/.Var. Handle. (DLT)

handler s.m. ●●● **1.** (Muncă) Persoană care antrenează sau prezintă un animal, de obicei un câine, la expoziții, concursuri, căutări etc. *În cele câteva minute în care câinele este prezentat de către handler, se acordă şansa arbitrului chinolog naţional sau internaţional să aprecieze calităţile şi defectele acelui câine.* (FB, https://bit.ly/30uZfUu). *În timp ce câinele trage greutatea, handlerul nu are niciun fel de contact cu acesta.* (ringstarclub.ro, https://bit.ly/2thVuWt)). *ImperialFood este aleasă de profesioniști (crescători, handleri, dresori etc.) din Italia și Europa, aceștia fiind capabili să aprecieze și să evalueze zi de zi, rasă cu rasă, calitatea produselor noastre.* (imperialdogfood.ro/despre/). **2.** (Auto., muncă) Persoană care intermediază vânzarea de autoturisme la mâna a doua. *Știi ceva despre Handleri? Mi-a zis cineva de o combinație în Germania... că are pe cineva care e Handler și*

participă la licitații auto (se scot la licitații cam de 1–maximum 2 ori pe lună) și comisionul lui e de 500E+200E taxa de intrare în licitație [...]. (comentariu, buhnici.ro, https://bit.ly/2twQaP2). *Când ai numerele în mână, te duci înapoi la înmatriculări, nu mai stai la coadă, ci te duci direct la informații, prezinți numerele la verificare, iei actele mașinii, te duci la handler, montezi numerele și ești gata de drum.* (comentariu, zoso.ro, https://bit.ly/31puOzo). – Pl. handleri. Pr. /x'endlər/.Var. Handler. (DLT)

handpan s.n. ●●○ (Muz.) Instrument muzical din oțel, de dimensiuni mari, care vibrează la atingerea cu palmele. *Prietena lui a fost cea care i-a transmis această pasiune. Ea văzuse handpan-urile pe internet, le asculta des și i le-a arătat și lui.* (libertatea.ro, https://bit.ly/3ArqcsM). *În cadrul întâlnirii va fi proiectat filmul documentar „Nepoții lui Adam” iar Arthur Pasecinic (Handpan România, handpan) și Marius Popa (Apașii Liberi din sectorul doi, percuție) vor susține un recital muzical.* (iqads.ro, https://bit.ly/3FnGlTz). – Pl. handpan-uri. Pr. /x'endpen/. (IL)

handshake s.n. ●●● **1.** Strângere de mână. *Tony Blair s-a întâlnit cu premierul Ungureanu, dar a uitat de 'handshake'-ul destinat presei. […] Înainte ca Blair să se aşeze, premierul Ungureanu l-a invitat la un 'handshake' (strângere de mână) în faţa aparatelor foto şi a camerelor video, la oportunităţile de imagini acordate presei.* (epochtimes-romania.com, https://bit.ly/2G6vVKt). *Autorii studiului au comparat datele prelevate de la 2500 de copii la vârstele de 11, 14 şi 17 ani, date care se refereau şi la forţa strângerii de mână (handshake) şi la tendinţele agresive sau antisociale ale acestora de-a lungul trecerii timpului [...].* (Blog, https://bit.ly/3akEuPZ). **2.** (Inform.) Semnal sau grup de semnale care indică posibilitatea de comunicare sau de transfer de date între calculatoare sau alte dispozitive electronice; dialog de confirmare. *În cazul în care s-ar fi utilizat în mod „sniff” pe linia telefonică, sistemul ar fi fost forţat să aştepte după handshake-urile dispeceratului PSTN.* (bnt.ro, https://bit.ly/2sEcE04). *Primul handshake necesită sincronizarea. Al doilea handshake confirmă interogarea de sincronizare iniţială şi sincronizează parametrii de conexiuni din direcţia opusă. Al treilea segment de handshake este o confirmare utilizată pentru a informa destinaţia că ambele părţi sunt de acord cu faptul că s-a stabilit o conexiune.* (Carte, https://bit.ly/30GXbcl). – Pl. handshake-uri. Pr. /x'endʃejk/. (DLT)

handshaking s.n. ●○○ (Inform.) Protocol după care se desfășoară transferul de date între două sau mai multe calculatoare sau alte dispozitive electronice. *Într-un astfel de serviciu, programele client şi server trimit pachete de control unul altuia înainte de a trimite pachetele cu date. Acest procedeu se numeşte „strângere de mână” (handshaking) şi are rolul de a atenţiona atât clientul, cât şi serverul că urmează să aibă loc schimbul de date.* (Blog, https://bit.ly/2RUz2vT). *Serviciile neorientate pe conexiune. Într-un astfel de serviciu nu există procedura de handshaking. Având în vedere că nu mai există procedura iniţială de stabilire a conexiunii, înseamnă că datele pot fi transmise mai rapid.* (Carte, https://bit.ly/3HBZxxb). – Pr. /x'endʃejcing/. (DLT)

handwriting recognition s.n. ●○○ (Inform.) (Funcţie / Program de) recunoaștere de către un calculator a scrisului de mână. *Dispozitivul înzestrat cu ecran tactil nu avea modul GSM, dar dispunea de funcţie de recunoaştere a scrisului de mână (handwriting recognition) şi rula aplicaţii de 'office' specifice telefoanelor şi tabletelor din ziua de azi.* (go4it.ro, https://bit.ly/2sFvR1u). *Pentru scrisul de mână trebuie un program de handwriting recognition.* (tpu.ro, https://bit.ly/2v1izNx). – Pr. /x'endrajting rekəgn'iʃən/. (DLT)

handyman s.m. ●○○ (Muncă) Persoană angajată în scopul executării unor reparaţii casnice ocazionale şi a unor renovări minore (tâmplărie, instalaţie, electricitate, zugrăvit), care nu necesită propriu-zis intervenţia unui specialist; om bun la toate. *Noi avem propriul nostru coleg handyman! Ce spui de asta? Ştie să le facă pe toate şi ţi-l împrumutăm şi ţie, să-i dăm spaţiului tău strălucire prin lucruri bine făcute.* (blashine.ro, https://bit.ly/3cZTWUW). *Excelență în recrutare și coordonare promoteri, hostess, handymen și brand ambasadori* (impact-interaction.ro). – Pl. (rar) handymen. Pr. / x'endimen/. (DLT)

hang s.n. ●●○ v. **hang drum**. – Pl. hang-uri. Pr. /xeng/. (DLT)

hangar party s.n. ●●○ (Aeron., cult., sport) Eveniment cultural-sportiv care include demonstraţii aeriene, expoziţii cu vânzare, discuţii privind evoluţia domeniului aviaţiei şi concursuri. *Între orele 10:00 –12:00 acrobaţia se va desfăşura deasupra plajei din Mangalia, iar începând cu orele 16.00, spectacolul de aviaţie, completat cu multă muzică, un 'hangar party', se mută la aeroportul Tuzla.* (gazetadenavodari.ro, https://bit.ly/3alBi6x). *Seara, după ce activitatea de zbor se va încheia, invitații sunt așteptați la tradiționalul hangar party, iar senzația serii va fi borșul de pește, gătit după o rețetă lipovenească de un bucătar din Brăila.* (adevarul.ro, https://bit.ly/3e0AYwD). – Pr. /x'engər p'arti/.Var. Hangar Party, (rar) hangarparty. (DLT)

hang drum s.n. ●●○ (Muz.) Instrument de percuţie (în formă de OZN) inventat în Elveţia în anul 2000 şi care redă sunete complexe. *Cu sunete angelice şi într-o stare nouă, hang drumul este un instrument rar, de colecţie, care îmbină percuţia cu muzicalitatea în cel mai fin mod.* (Forum, https://bit.ly/2TApurf). *Hang Drum are o construcție oarecum ciudată, dar foarte eficientă și constă în alipirea a doua emisfere metalice, fiecare cu un scop precis de a produce și modela sunetul.* (beatfactor.ro, https://bit.ly/2SgiVrE). *De când a descoperit hang-ul, a creat întâlniri muzicale inedite între acest instrument și pian, vioară sau clarinet. Piesa solo pentru hang, Mono Desire, semnată de el, a fost inclusă în Top 30 al videoclipurilor muzicale de pe Youtube.* (festivalenescu.ro, https://bit.ly/3bcpns8). *Hangul vine cu bețe speciale de percuție, cât și cu geantă confecționată pentru instrument.* (Forum, https://bit.ly/2TCICUz). – Pr. /x'engdram/.Var. hang, Hang Drum. (DLT)

hanging indent s.n. ●○○ (Inform.) Funcţie de indentare, la editarea de text, constând în alinierea primului rând al unui paragraf la marginea stângă a paginii,

respectiv a rândurilor următoare mai înăuntru, prin deplasare spre dreapta; alineat pe dos. *La fel se va proceda pentru notele de subsol. La Bibliografie, se va folosi indentarea agățată pentru primul rând, prin selectarea opțiunii Hanging Indent.* (Carte, https://bit.ly/3muZMkw). *Indentarea Hanging indent deplasează spre stânga prima linie a unui paragraf față de următoarele linii. Paragraful are marginea din stânga mai îngustă decât celelalte linii.* (Carte, https://bit.ly/39TjoJL). – Pr. /x'enɟing ind'ent/.Var. Hanging indent, Hanging Indent. (DLT)

happy adj.invar. ●●● Care împărtăşeşte o stare de deplină mulţumire sufletească; fericit. *Fii happy! Primul pas spre fericire este atitudinea pozitivă.* (csid.ro, https://bit.ly/2R7yhiz). *De Crăciun e timpul să fim fericiți, să iubim. Să fim mai buni, mai happy.* (FB, https://bit.ly/2Q3zTvZ). – Pr. /x'epi/. (DLT)

happy few s.m. ●○○ (Soc.) Grup restrâns de persoane privilegiate; norocoşi, aleşi ai sorţii. Expresia este folosită de Shakespeare în „Henric al V-lea”. *Resentimentele dumneavoastră față de cei care stau la blocuri vesele (nu mă număr printre acei happy few) nu fac ca atenția selectivă a lui Bondi să fie mai puțin nefericită.* (comentariu, m.hotnews.ro, https://bit.ly/31XmiZz). *Nu neg că specia asta o fi existând – the happy few. I-aş mai încadra la norocoşi şi pe cei care reuşesc să se împace cu situaţia [...].* (smartwoman.hotnews.ro, https://bit.ly/39RSoKy). *Dicţionarul lui Gaignault înregistrează scriitori care, ei înşişi într-un fel sau altul snobi, au devenit obiect de cult pentru acei happy few care refuză canoanele valorice tradiţionale.* (dilemaveche.ro, https://bit.ly/328EOyx). – Pr. /x'epi fju/.Var. the happy few. (DLT)

happy hour s.n. ●●○ (Comerț) Interval orar în care un local, o sală de fitness, un club etc. oferă reduceri de preț la anumite produse, aparate etc. sau accesul la diferite facilități. *Happy Hour este un interval orar în care preţurile pentru anumite produse, în mare parte la cafea, sunt reduse, alţii fac pachete în care oferă mai multe lucruri, sub formă de meniu la preţuri foarte avantajoase.* (ziaruldeiasi.ro, https://bit.ly/2G0SKiZ). *Happy Hour la Delivery-ul tău preferat din Cluj-Napoca!* (casa-goia.ro, https://bit.ly/332wtzM). *Profită de Happy Hours de luni până joi, între 9 și 13, la Junior Barbers!* (lisnicbarbershop.ro). – Pl. happy hours. Pr. /x'epi 'awər/.Var. Happy Hour. (DLT)

happy hypoxia s.f. ●●○ (Med.) Sindrom prin care scăderea drastică (mult sub 93%) și chiar fatală (până la 65%) a saturației de oxigen nu este însoțită de simptome specifice, bolnavul declarând că se simte bine. *„Happy hypoxia” este un simptom tot mai des întâlnit în rândul bolnavilor de Covid-19, caracterizat printr-o stare de euforie a pacienților, în ciuda faptului că aceştia au o saturaţie foarte scăzută a oxigenului, chiar şi de până la 65%. Sintagma asociază două cuvinte aparent contradictorii în limba engleză, "happy" (vesel) şi "hypoxia" (hipoxie, lipsă de aer).* (ziaruldeiasi.ro, https://bit.ly/329Z9He). *„Happy hypoxia” (hipoxia veselă) sau hipoxia nemanifestă este o afecțiune extrem de gravă, dar care nu prezintă simptome nici măcar în stare severă de boală. Brusc însă, pacienții de*

COVID-19 pot avea nevoie de Terapie Intensivă. (unica.ro, https://bit.ly/3GS3Ogd). – Pr. /x'epi xip'oksia/. (AMB)

Happylica s.f. ●●○ (Design) Nume dat canapelei dintr-o emisiune tv foarte populară, care a devenit un eponim al canapelelor cu tapiserie înflorată, veselă și cu brațe groase și rotunde. *Astfel, vineri, 2 noiembrie, naşa canapelei a fost invitată la Pro Tv, în „Happy Hour", pentru a-şi primi premiul. Câştigătoarea concursului i-a întâlnit pe Cătălin Măruţă şi echipa sa trăsnită şi a făcut cunoştinţă cu „Happylica", cea care îi va înfrumuseţa de acum înainte camera de zi.* (monitorulsv.ro, https://bit.ly/39xqq5Z). *Pepe are pe ce să se odihnească după divorţ. Măruţă i-a dat o Happylică!* (click.ro, https://bit.ly/35DDq8U). *Am înlocuit canapeaua albastră cu o happylica mult mai spațioasă și comodă, cu huse și perne detașabile, precum și tv din poze cu un Tv smart Philips 128 argintiu, toate noi iulie 2020.* (flatfy.ro, https://bit.ly/2XHGdtz). – Var. Happylică. (AMB)

harajuku s.n. ●●○ (Modă) Stil vestimentar eclectic specific adolescenților (adesea influenţat de stilul unor personaje fictive) care îmbină ţinutele tradiţionale japoneze (chimonouri şi sandale din lemn geta) cu elemente de design occidental şi chiar cu ţinute punk. *Dacă eşti tânără şi te-ai săturat să ai o ţinută ca toate colegele tale, poţi încerca stilul harajuku.* (mayra.ro, https://bit.ly/2RzX0MQ). *Harajuku mă reprezintă, aşa că m-a bucurat foarte mult propunerea venită din partea hairstylist-ului Adrian Perjovschi.* (replicaonline.ro, https://bit.ly/37BLFkS). – Pr. /xaradʒ'uku/. Var. Harajuku. (DLT)

hard-coded adj.invar, adv. ●○○ (Inform.; despre o valoare dintr-un software) Care nu poate fi schimbată prin configurarea acestuia, ci doar prin înlocuirea software-ului cu o versiune diferită. *Presupun că nu e text hard-coded în software-ul compilat.* (Forum, https://bit.ly/3FQDjqN). *Proxy-ul generat este hard coded și, deci, clientul nu are nevoie să folosească metoda Activator.GetObject sau să furnizeze fișierul de configurare.* (Carte, https://bit.ly/3dJEStJ). //adv. *Dacă ai cod ceva mai complex, trebuie să-l pui hard-coded în aplicație.* (Blog, https://bit.ly/2Ty34Ff). – Pr. /xardk'əwdid/.Var. hardcoded, hard coded. (DLT)

hardcore-punk s.n. ●●● (Muz.) Gen de muzică punk-rock căruia îi sunt specifice un tempo foarte rapid și sonorităţi agresive, acesta promovând expresiile emoţionale profund lirice şi atitudinea antisocială. *Veterani ai hardcore-ului american şi pionieri ai genului crossover thrash, Agnostic Front şi-au creat un nume imens în scena hardcore-punk.* (stirileprotv.ro, https://bit.ly/2PIMUes). *POV este un nume nou pentru scena underground din România. Un nume ce este puternic cantonat în hardcore punk-ul anilor '80.* (metalfan.ro, https://bit.ly/374Hpds). *IPR constituie, într-o oarecare măsură, un paradox pentru mine. Deşi toată lumea underground îi recunoaşte drept „tătici" ai punk-hardcore-ului românesc, nu au avut niciodată „copii" alături de care să constituie o „familie" hardcore.* (metalhead.ro, https://bit.ly/2ReY76R). – Pr. /xardk'orpank/.Var. hardcore punk, punk-hardcore. (DLT)

hardcore techno s.n. ●○○ (Muz.) Stil muzical electronic derivat din muzica techno şi care se caracterizează prin utilizarea unor instrumente de percuţie cu rol în generarea de efecte distorsionate. *Genul hardcore techno utilizează un ritm continuu, cu un kick drum distorsionat, la tempouri accelerate (150–180 bătăi pe minut). Cei mai importanţi artişti hardcore techno sunt francezul Manu Le Malin şi olandezul Alec Empire.* (Blog, https://bit.ly/2G3z79R). *Alte stiluri cuprinse de muzica house mai sunt rave, techno, techno hardcore sau hardstyle care începe să prindă tot mai mult la public (ca recomandări ar fi Headhunterz, Zatox… sau concerte ca Defqon 1).* (Blog, https://bit.ly/3eNSaXc). – Pr. /xardk'or t'eknəw/.Var. hardcore-techno, techno hardcore. (DLT)

hard enduro s.n. ●●● (Sport) Motociclism extrem; competiţie dură de motosport. *Hard enduro-ul este un sport unde, spre deosebire de gimnastică, ai nevoie de anduranţă.* (redbull.com, https://win.gs/315HjjL). *Toată suflarea lumii selecte a Hard Enduro-ului se mută la Predeal în acest week-end.* (zonaenduro.ro, https://bit.ly/2NI0B9d). *„Hard-Enduro-ul este ceva diferit, am învățat-o pe propria piele! Am savurat fiecare secundă pe motocicletă în această cursă și cu siguranță o să încerc să mă integrez cât mai bine în lumea Hard-Enduro-ului”, declara Norman Veerbeek.* (frm.ro, https://bit.ly/3t3G1mj). *Toamna aduce noi provocări în cel mai dificil raliu hard enduro din lume.* (autostiri.ro, https://bit.ly/3F0pZie). – Var. hard-enduro, Hard-Enduro, Hard Enduro. (DLT)

hard house s.n. ●○○ (Muz.) Stil muzical care a apărut în anii '90 și care se caracterizează printr-un tempo rapid agresiv, cu basul foarte pronunţat şi distorsionat. *Şi, pentru a demonstra că acest job, pentru care va fi plătit cam cu 200 de dolari pe seară, nu este doar un moft, Vali ne-a mărturisit că a investit peste 1.000 de dolari în CD-uri originale, cu muzică progressive house, tribal şi hard house.* (libertatea.ro, https://bit.ly/2toTnjL). *Mixez hard-house, techno şi drum'n'bass. Atunci când am început să mixez m-am gândit să fac o concesie publicului, să nu fiu atât de dur, să ofer o muzică mai digerabilă (house). Pe parcurs s-a dovedit că ideea de compromis nu poate exista atâta timp cât nu primesc ceva înapoi.* (dnb.4mg.com, https://bit.ly/38nNvGg). – Pr. /x'ardxaws/. Var. hard-house. (DLT)

hardliner s.m. ●●○ (Polit.) Persoană care nu este deschisă reformelor; adept al unei linii dure; conservator înrăit, inflexibil, fanatic, extremist. *Cu alte cuvinte, legea copy-paste după cea de la Kremlin şi preluată obedient de hardliners politici la Chişinău, Bucureşti, Budapesta.* (revista22.ro, https://bit.ly/30yokhs). *Ahmadinejad e un hardliner care îşi începe frecvent discursurile cu povestea cu arma nucleară pe care nici măcar nu au cum s-o vrea iranienii, paşnici şi religioşi cum îi ştim, […], dar sfârşeşte de fiecare dată prin a explica de ce Israelul trebuie şters de pe hartă.* (medium.com, https://bit.ly/37TmD0M). *A fost un hard-liner, acum e mort, să îi fie ţărâna ca plumbul şi viermii să îl roadă sănătoşi. Pentru cei care nu ştiu, el e cel care a pus batista pe ţambal în problema scandalurilor de homosexualitate din Bethelul din Brooklyn (cazul Chitty) şi a fost susţinătorul*

înverşunat al omertei în problema scandalurilor de abuzuri asupra minorilor comise de bătrânii de congregaţii. (Forum, https://bit.ly/397La2C). – Pl. hardliners, hardlineri, hardliner-i, hard-liners. Pr. /xardl'ajnər/.Var. hard-liner. (DLT)

hard news s.n.pl. ●○○ (Media) Ştiri de ultimă oră, de obicei din politică şi din afaceri, care ocupă prima pagină a ziarelor sau care întrerup o emisiune. *Lumea jurnalistică împarte materialele în două clase: „hard news" (ştiri de ultimă oră, de obicei din politică şi afaceri) şi „soft news" (articole fără vârstă despre stiluri de viaţă, artă, ştiinţă).* (cariera.ejobs.ro, https://bit.ly/2Rylepn). *Pentru mine, televiziunea înseamnă hard news şi mi-e dor să fiu în mijlocul evenimentelor.* (ziare.com, https://bit.ly/30BVrRj). *La voi e o chestie. Ceva din vechiul ADN, de ziar „de referinţă", a rămas şi contrastează cu abordarea pe stil nou. Editorialele lui CTP, hard news-urile sau feature-urile politice, seria de investigaţii cu torţionari.* (comanescu.ro, https://bit.ly/2UoIKIC). – Pr. /xardnj'uz/.Var. hard-news, hard news-uri. (DLT)

hard power s.n., adj.invar. ●●○ (Polit., mil.) (Putere) militar(ă), coercitiv(ă), care are drept instrumente de acțiune intervenţia armată sau/și sancțiunile economice. *Hard power sau puterea coercitivă este atributul unui stat care doreşte să se impună în faţa altor state prin instrumente inflexibile cum ar fi: blocada economică, blocada continentală, embargo-ul economic, lovituri tactice, închiderea frontierelor dar şi altele, culminând cu un conflict armat. Această putere foloseşte ca principale instrumente forţele armate şi economia.* (adevarul.ro, https://bit.ly/3dlcQUq). *Dacă noţiunea de hard power presupune metode de constrângere şi avantaje financiare oferite, soft power-ul mizează mai degrabă pe abilităţile de persuasiune, comunicare, inteligenţă emoţională şi abilitatea de a proiecta un viitor la care oamenii să adere.* (revista-piata.ro, https://bit.ly/2TUwGyK). //adj.invar. *Atunci când oamenii vorbesc despre putere militară, ei tind să gândească în termenii resurselor care stau la baza comportamentului hard-power (agresiv-coercitiv) de luptă şi de ameninţare cu lupta – soldaţi, tancuri, avioane, vase şi aşa mai departe.* (dilemaveche.ro, https://bit.ly/3uAbTPT). – Pr. /xard p'awər/.Var. hard-power. (DLT)

hard sell s.n. ●○○ (Ec.) Tehnică de vânzare sau de publicitate agresivă, care pune presiune asupra potenţialilor clienţi; comerţ agresiv, publicitate agresivă. *Prea mult push pe „hard sell" – de cele mai multe ori publicul e bombardat cu mesaje care au în prim plan interesele magazinului online şi nu obiectivele clientului. Această manieră de a se impune din partea magazinelor online poate fi percepută ca aroganţă sau insistenţă obositoare de către utilizator.* (Blog, https://bit.ly/36YPAXL). *Nimeni nu mai face un hard sell cinstit, ca de la brand la consumer.* (iqads.ro, https://bit.ly/2V1dBtD). *În noile condiţii, o strategie „soft sell" (de vânzare neagresivă) poate, azi mai mult ca oricând, să se dovedească mai eficientă decât o strategie „hard sell" (de vânzare agresivă).* (Carte, https://bit.ly/37pw8EQ). – Pl. hard sells. Pr. /xards'el/.Var. hard-sell. (DLT)

hardship s.n. ●●● (Jur.) Situaţie creată prin ivirea, pe durata unui contract comercial (internaţional), a unor aspecte neprevăzute; clauză de impreviziune care asigură reevaluarea şi revizuirea situaţiei contractuale. *Pentru a evita o suprapunere a prevederilor unei instituţii cu reglementările alteia, este necesar a fi asigurată o practică uniformă de aplicare a forţei majore pentru anumite cazuri şi a hardship-ului pentru alte situaţii concrete.* (juridice.ro, https://bit.ly/2vjMnVP). *Este vorba de clauzele de revizuire a contractelor sau de hardship.* (lege5.ro, https://bit.ly/2RLYimP). *Situaţia de hardship se manifestă atunci când după încheierea contractului survin evenimente, a căror apariţie nu a putut fi prevăzută de părţi, dar care dezechilibrează excesiv balanţa de obligaţii stabilită între părţi, iar păstrarea nemodificată a obligaţiilor contractuale ar fi inechitabilă.* (Blog, https://bit.ly/37ol6PX). – Pr. /x'ardʃip/. (DLT)

hard skills s.n.pl. ●●● (Res.um.) Cunoștințe și abilități profesionale dobândite prin studiu și experiență și care constituie baza viitoarei activități a angajatului. *Hard skills și cum să le valorifici? În ceea ce priveste hard skill-urile, ele reprezintă competențe tehnice măsurabile și specifice domeniului în care dorești să activezi. Acestea pot fi învățate și practicate constant pe tot parcursul carierei tale, nivelul lor de dezvoltare fiind direct proporțional cu experiența pe care o ai într-un anumit domeniu.* (hipo.ro, https://bit.ly/3HE3hy8). *În ceea ce priveşte hard skill-urile pe care angajatorii le urmăresc la candidaţi, în procesul de selecţie şi recrutare, acestea sunt: computer skills (Outlook, Microsoft Word, Microsoft Excel, PowerPoint) – 88 la sută, limbaje de programare (Java, C++, Smalltalk, PHP, .NET) – 41 la sută, cunoştinţele de limbi străine – 41 la sută, […].* (angajatorulmeu.ro, https://bit.ly/2TTMvpl). *Cercetările arată totuși că aceste abilități nu apar de la sine, ci sunt un model comportamental creat în timp care a devenit la fel de relevant în companii ca și hard skills-urile mai sus menționate, întrucât sunt transferabile și aplicabile oricărui job și aduc adevărată plus valoare unei echipe.* (happy-employees.eu, https://bit.ly/3mua2Ji). – Pr. /x'ardskils/.Var. hard skill-uri, hard skills-uri, hard-skills, hardskills. (DLT)

hardwired adj.invar., adv. ●●● **1.** adj.invar., adv. (Inform., electr.; despre o caracteristică de funcționare a unui sistem electric sau electronic) Care nu poate fi modificată de către utilizator. *Driverele n-au voie să facă apeluri sistem, dar interacţionează cu nucleul, de regulă apelând nişte proceduri – de exemplu, pentru alocarea/dezalocarea unor pagini cablate (hardwired) de memorie în scopul folosirii lor ca tampon [...].* (Carte, https://bit.ly/2vlHT0X). *În schimb, computerul dintr-un cuptor cu microunde pur şi simplu rulează tot timpul un singur program hard-wired.* (blasterzone.ro, https://bit.ly/2tMqwpz). *Cablul RCA este hardwired (ceea ce înseamnă că aveţi nevoie de un cablu adiţional de extensie în cazul în care aveţi boxele la o distanţă mare).* (comentariu, avstore.ro, https://bit.ly/2RnLcNH). //adv. *Faptul că detectorul în sine se instalează undeva în partea de sus a parbrizului, fiind greu vizibil din exterior, şi se poate cabla hardwired direct în alimentare pe contact, mi-a permis să-l las continuu pe maşină, tot timpul în mers fiind pornit, fără a deranja vizual/auditiv [...].* (Forum, https://bit.ly/

2SwmcTK). **2.** adj.invar. (P.ext., fig.) Care presupune un raport sau o conexiune (între două sau mai multe elemente, aspecte etc.) ce nu poate fi modificat(ă). *Aici mi-a dat un răspuns care m-a blocat și am înțeles că referința stânga-dreapta sau sus-jos nu e ceva hardwired în creierul unei femei.* (comentariu, zoso.ro, https://bit.ly/2HfDP4U). *[...] un model cognitiv al minții al cărui pretext imediat este o prezentare a noutăților din sociobiologie (etologie) și, în subtext, neurologie și psihiatrie (ideea că anumite înclinații și însușiri umane sunt înnăscute, hard-wired).* (Carte, https://bit.ly/2Hc1aEE). – Pr. /x'ardwajrəd/.Var. hard-wired. (DLT)

hard-working adj.invar. ●○○ (Muncă) Silitor, muncitor, sârguincios. *Pentru oamenii care vin aici, genul hard working cu afacere proprie, fără fițe, Red Bull Romaniacs este poate un soi de confirmare – rit de trecere -– Graal modern, la pachet cu ce-o mai vrea fiecare.* (vice.com, https://bit.ly/2NU75ls). *Un interviu fresh cu 3 tineri ambițioși, hard-working și dornici să creeze un impact pozitiv în industria sportului românesc.* (sportbusinesschain.com, https://bit.ly/2SBh5l5). *Helper-ul știe că încă nu are skill-urile necesare pentru a primi o poziție plătită, dar este hard working și vrea să ne arate că merită să lucreze aici.* (letsdance.ro, https://bit.ly/3sDOMpC). – Pr. /x'ardwərcing/.Var. hard working. (DLT)

harmonia praestabilita s.f. ●○○ (Filos.) Acord între monadele corpului şi cele ale sufletului; armonie prestabilită, predestinată. Conceptul apare la filosoful G.W. von Leibniz. *Există o veritabilă harmonia praestabilita între, pe de o parte, logica gesturilor şi a vieţii lui Noica, pe de altă parte, finețea constructivă şi stilistică vădită de textul lui.* (Carte, https://bit.ly/3dN0NAj). *Când îşi construieşte o lume pe placul inimii, o harmonia praestabilita, Şerban Axinte nu o face după planuri solomonice.* (Blog, https://bit.ly/2OJz9Zc). *Tentaţia heliadescă de a construi un cosmos, o leibniziană harmonia praestabilita, prin expurgarea monadelor hibride, eşuează în bună parte din cauza evidenţierii filonului grotesc, pentru care autorul dovedeşte un talent aparte.* (Carte, https://bit.ly/38D9jha). – Pr. /xarm'onia/xarmon'ia prestabil'ita/. (DLT)

harm reduction s.n. ●●○ (Med.; livr.) Metodă devenită clasică în abordarea terapeutică a persoanelor dependente de anumite substanţe, constând într-o serie de principii care urmăresc diminuarea riscurilor, acolo unde dependenţa s-a instalat deja. *Practic, harm reduction, reducerea riscurilor pe româneşte, înseamnă să diminuezi pe cât posibil răul asociat cu consumul de droguri – infectarea cu diverse boli, de la hepatită şi TBC la HIV, răni produse de injectări [...].* (casajurnalistului.ro, https://bit.ly/2U0ymGC). *A efectuat un stagiu de pregătire în cadrul programului Erasmus în Franţa, în domeniul adicţiilor (în servicii de harm reduction şi comunitate terapeutică).* (Carte, https://bit.ly/2sVGk99). *Primul cui a fost însă bătut de Guvern, pe motiv că nu poate adopta o metodă de harm-reduction care nu există într-o altă țară din Europa Centrală și de Est.* (vice.com, https://bit.ly/2HiYtRy). – Pr. /xarm rid'akʃən/.Var. harm-reduction. (DLT)

hash s.n. ●●● (Inform.) Rezultat al convertirii unei cantități de date de dimensiuni variabile într-o secvenţă de date de dimensiuni mici, de obicei de

dimensiune fixă, care depinde de tipul algoritmului folosit şi nu de cantitatea (lungimea) datelor de intrare. *Teoretic, un hash este un cod unic, ceea ce înseamnă că îl puteți construi, dar nu îl puteți șterge. Este ca și cum ați fi capabil să criptați ceva fără a fi capabil să-l decriptați.* (punctpc.com, https://bit.ly/38Fnv9F). *Hash-urile pot fi create din aproape orice conținut digital. Practic orice conținut digital poate fi redus la binar sau la o serie de 0 și 1. Prin urmare, orice conținut digital (imagini, documente etc.) poate fi hash.* (routech.ro, https://bit.ly/3wQIhQk). – Pl. hash-uri. Pr. /xeʃ/. (DLT)

hashing s.n. ●●○ (Inform.) Proces prin care se generează valorile / funcţiile de tip hash. *A doua parte a unui algoritm de căutare care foloseşte hashing este un proces de rezolvare a coliziunilor*. (Carte, https://bit.ly/37AKVg9). *Folosind tehnica de hashing, putem căuta datele mai rapid și mai eficient în comparație cu alte tehnici de căutare, cum ar fi căutarea liniară și binară.* (ro.myservername.com, https://bit.ly/333Qt5c). *Hashing înseamnă utilizarea unei funcții sau a unui algoritm pentru a mapa datele obiectelor la o valoare întreagă reprezentativă.* (ro.ilusionity.com, https://bit.ly/3mY0qbC). – Pr. /x'eʃing/. (DLT)

hashtag s.n. ●●● (Internet, social media) Cuvânt sau frază precedat(ă) de semnul # care grupează toate postările ce conțin cuvântul sau fraza respectiv(ă), oferind și posibilitatea de căutare în postările astfel grupate. *Orice postare de pe rețelele sociale care se adresează utilizatorilor publici este indicat să conțintă hashtag-uri relevante pentru conținut, pentru a grupa și promova postările în căutările efectuate online.* (cancan.ro, https://bit.ly/2FizVYc). *Poți folosi hashtag-urile existente, care sunt folosite deja de un număr considerabil de oameni, și care te pot ajuta să îți crești vizibilitatea pe social media.* (netlogicq.ro, https://bit.ly/39C16Li). *Manda, care este președintele comisiei de control parlamentar SRI, dar și candidat PSD la europarlamentare, a folosit și haștag-ul #vincamasilealbe, cu referire la „uniforma” PSD-iștilor de la marele miting de anul trecut.* (g4media.ro, https://bit.ly/3r5Z5lX). – Pl. hashtag-uri. Pr. /h'eʃteg/.Var. haștag. (IL)

haștag s.n. ●●● v. **hashtag**. (IL)

hate s.n. ●●● (Social media) **1.** Ură sau atitudine ostilă, manifestată în special în mediile de socializare. *Simona Halep s-a săturat de vorbele rele care s-au spus despre ea, iar sportiva a combătut hate-ul „unor oameni”.* (sportul.com/news=861236). *Să spui că noile S21 sunt din plastic fără altă precizare este un hate prostesc nu o observație reală, pertinentă.* (comentariu, mobilissimo.ro, https://bit.ly/35Gsesj). **2.** (Frecv. în sintagma *a da hate*) Acționare a unui buton cu același nume de pe paginile de socializare online prin care un utilizator își exprimă respingerea puternică la ce a postat titularul paginii. *Noile butoane introduse de Facebook au avut un succes mult peste aşteptările acţionarilor companiei. În mai puţin de o săptămână, pagina lui Justin Bieber a primit aproape 100 de milioane de „Dislike”-uri şi peste 300 de milioane de*

„Hate”-uri. (profm.ro, http://bit.ly/3qkEAhM). *Mie mi-a plăcut filmul. Nu înțeleg de ce toată lumea dă hate la acest film! Bineînțeles că nu poate întrece originalul, dar nici chiar să exagerăm. Să-i dăm o șansă acestui film!* (comentariu, m.cinemagia.ro, http://bit.ly/2LMYvHc). *Imaginează-ți să fii vedetă în România și să-ți faci conturi fake ca să dai hate.* (kanald.ro, http://bit.ly/2LwOBtm). – Pl. hate-uri. Pr. /xejt/. (AMB)

hatereală s.f. ●●● (Social media; fam.) Atitudine negativistă, foarte critică față de acțiunile unor persoane sau anumite lucruri, manifestată adesea prin mesaje urâte, ironice în spațiul public (mai ales online); răutate; comportament specific unui hater. *Hatereala e sport național. Am mai lăsat-o în pace pe Halep, după ce a luat și Wimbledonul, acum, toate tastaturile, pe Ianis Hagi!* (realitateasportiva.net, https://bit.ly/3b8jBXx). *Partea bună în această supradoză este că există tone de muzică pentru orice fel de gust și că, de cele mai multe ori, avem libertatea de a asculta fix ce vrem noi. Și atunci de ce hatereala asta imensă pentru muzica mainstream?* (Blog, https://bit.ly/2L47Zdl). *Nu înțeleg de ce consideri că „ducem lupte”. Dacă eu pun un top și demonstrez că loganul este mai scump decât un polo tu începi cu hatereli și alte prostii.* (Forum, https://bit.ly/3djG4SP). *Primarul comunei Floreşti, Bogdan Pivariu, s-a săturat de scandal şi vrea acţiune: Aş vrea să terminăm cu „ura şi heităreală”* – Pl. hatereli. Pr. /hejtərʲe'ală/.Var. heităreală. (TT)

hateri vb.tranz. ●●● (Social media; fam.) A dezaproba ceva, a critica excesiv anumite lucruri sau persoane, uneori prin mesaje urâte, jignitoare. *Ce mi-am confirmat eu e că, de fapt, hateri suntem toți la un moment sau altul, pe un subiect sau altul. Că haterim sistemul de învățământ sau câinele gălăgios al vecinului ori vreun grup anume de Facebook.* (printesaurbana.ro, https://bit.ly/2ZpF5g5). *Nu am mai haterit traficul de pe șoselele patriei de mult.* (zoso.ro/observatii-din-trafic-2016/). *Nu o să hateresc acum la copiii care se joacă cu o kendamă sau învârt un fidget spinner, nu de alta, dar au făcut-o destui înaintea mea, plus că sunt destul de neutră cu privire la subiect.* (vice.com/ro/, https://bit.ly/2WPr21M). *Șerif, aici suntem la mine pe blog, nu pe Facebook. Când ai ceva de spus, spune, că de-aia ne-am adunat aici. Mai facem pe deștepții, mai râdem, ne mai heităm, dar per ansamblu suntem ok.* (Blog, https://bit.ly/3vSHtMO). – 1sg. hateresc, part. haterit. Pr. /hejtər'i/.Var. heităr. (TT)

haterit s.n. ●○○ (Social media) Manifestare agresivă în spațiul public și mai ales pe internet, prin mesaje și comentarii făcute cu răutate; hatereală. *Lui Ismail nu i-a explicat nimeni până acum ce înseamnă hateritul? :)))) PS. E chiar atât de naiv încât intră să răspundă tuturor celor care îl critică, de parcă le-ar aduce contraargumente care îi susțin hate-urile, care sunt de fapt niște răutăți gratuite?!* (comentariu, sport.hotnews.ro, https://bit.ly/34qDRGi). *Am mai răspuns la chestia asta – și răspund, din nou, chiar prin punctul 7 de mai sus, pentru cine are ochi și minte de citit, și nu doar gură și degete de haterit.* (cuvantul-ortodox.ro, https://bit.ly/3pPxF2j). (AMB)

hateriță s.f. ●●○ (Social media; fam.) Persoană de sex feminin care își manifestă atitudinea ostilă față de anumite lucruri sau persoane în spațiul public, în special online. *Tu, hateriță, sexualitatea îți trezește teamă, nu ești capabilă să te bucuri de extazul corpului tău, te apucă tabuurile și neliniștea, restricții culturale și familiale când vine vorba despre sex, când trebuie să îți lași corpul să vorbească. Ești o femeie în captivitate, prinsă în capcana sexualității reprimate.* (doctorulzilei.ro, https://bit.ly/3IO7p08). *De fapt sunt haterițe, se pare că doar femeile aleg să lovească în ele!* (Blog, https://bit.ly/3yoiJLq). *În următoarele imagini veți putea citi conversațiile mele cu o hateriță.* (Blog, https://w.tt/3m2V12k). – Pl. haterițe. Pr. /x'ejtəritsə/. (ȘO)

hate-speech s.n. ●●● (Soc.) Discurs pus în slujba atacării, intimidării, umilirii, discreditării sau incitării la violență ori la acțiuni susceptibile de a genera prejudicii împotriva unei persoane sau, mai ales, împotriva unei anumite categorii umane, pe considerente de rasă, etnie, vârstă, religie, categorie socială, orientare sexuală, infectare cu HIV, dizabilitate; discurs instigator la ură. *Vlad Mureșan a explicat pentru Transilvania Reporter cum funcţionează mecanismele hate speech-ului, care pot fi efectele lui şi cum ar trebui să ne raportăm la acest fenomen tot mai prezent.* (transilvaniareporter.ro, https://bit.ly/2GhM5B4). *Cazuri sunt însă nenumărate, de la acţiunile şovine antiromâneşti din Harghita, Covasna sau Mureş şi până la hate-speech-urile anti-ortodoxe din mass-media vechi de ani de zile.* (comentariu, activenews.ro, https://bit.ly/38B0rZb). – Pl. hate-speech-uri. Pr. /x'ejtspitʃ/.Var. hate speech. (DLT)

haul s.n. ●●● (Market.) Clip video postat pe internet, în care sunt prezentate mai multe produse achiziționate recent de către persoane care exercită influență în spațiul public. *Am revenit cu un haul deoarece în ultima perioadă mi-am mai achiziționat câteva produse, atât produse de make-up, cât și produse de îngrijire a corpului.* (Blog, http://bit.ly/3kmyZ8I). *Am un canal de YouTube unde postez tutoriale de make-up, haul-uri și alte video-uri despre beauty & lifestyle.* (Blog, http://bit.ly/2PenNzL). *Eu postez și mâncare și fitness și vloguri normale și haul-uri în care îmi cumpăr haine de la second hand, adică postez de toate, din toate sferele.* (digi24.ro, http://bit.ly/3srO63G). – Pl. haul-uri. Pr. /xol/. (ȘO)

haut de gamme adj.invar. ●○○ (Ec.) De calitate superioară; de prim rang; de lux, de vârf. *Magazinele Comtesse du Barry oferă produse haut de gamme elaborate după rețete exclusive: foie gras, terine, jambon, brânzeturi maturate franțuzești, caviar, somon afumat, castane și fructe glasate, dulcețuri sau praline de ciocolată.* (mamicaurbana.ro, https://bit.ly/3ad7T0b). *Într-un spațiu situat într-un fost palat, restaurantul oferă o experiență senzorială remarcabilă, precum și posibilitatea unei degustări haut-de-gamme.* (luxury.ro, https://bit.ly/39RU0E7). – Pr. /odœg'am/.Var. haut-de-gamme. (DLT)

haute-cuisine s.f./s.n. ●●● (Culin.) (Bucătărie) care promovează produsele gastronomice „de înalt nivel” şi care a făcut faima Franţei, influenţând mult timp şi

bucătăriile altor ţări europene; (bucătărie) de lux; grande cuisine, haute gastronomie. *Auguste Escoffier este considerat un fel de monstru sacru printre bucătarii lumii. Bucătăria stilată, acea haute cuisine cu care Franța se mândrește, nu ar fi fost la fel dacă Escoffier nu ar fi adaptat-o la cerințele secolului XX.* (foodstory.ro, https://bit.ly/3dnBB3i). *Bucătăriile fine (fine dining, denumite generic), cea franţuzească clasică (Haute Cuisine sau Grande Cuisine), cea internaţională şi cele mari europene cu originea tot în Haute Cuisine franţuzească, de fapt, fusion, nouvelle(s) cuisine(s), moleculară, noile bucătarii fine creative şi-au făcul loc cu greu în România, timid şi după multe ezitări, nu în ultimul rând din cauza indiferenţei, ca să nu spun ostilităţii cu care consumatorii le-au primit.* (adevarul.ro, https://bit.ly/2Po1q82). //s.n. *Cartea înglobează rezultatul a trei ani de muncă în scopul restaurării bucătăriei româneşti de mare rafinament de la primele reţete consemnate în ţările dunărene, care făceau deliciul banchetelor domneşti şi boiereşti, până la cele ale ultimilor supravieţuitori ai haute-cuisine-ului din timpul regimului comunist.* (csid.ro, https://bit.ly/2ThiJIT). *De la micul bistrou boem la „grande cuisine", cu George Butunoiu* (ziare.com, https://bit.ly/3ssjKRt). *În haute gastronomie nu există congelatoare, pentru că nu ai voie să foloseşti nimic congelat.* (wall-street.ro, https://bit.ly/2Rp8u5J). – Pr. /otcyiz'in/.Var. haute cuisine. (DLT)

haute culture s.f., adj.invar. ●○○ (Cult.) (Cultură) care satisface cele mai înalte standarde, care este specifică elitei; (cultură) de elită. *Dânsa se însoţeşte de o garnitură de haute culture literară şi îşi permite nişte experimente textuale extrem de reuşite implicit în această carte.* (Blog, https://bit.ly/30OF5Fg). *Palate interminabile pline de bogăţii şi „haute culture" unde întorci capul.* (atelier.liternet.ro, https://bit.ly/2T8G2F5). //adj.invar. *Maeştrii parfumieri vor să arate că sunt mai mult decât meşteşugari de încântări olfactive, de interacţiuni chimice controlate ale esenţelor şi se inspiră din cele şapte arte pentru a-şi desăvârşi aromele. Referinţele literare, culorile unui tablou sau dramatismul unui scene de film sunt folosite drept ingrediente de bază de parfumierii „haute-culture".* (Blog, https://bit.ly/2RLLSeB). *[...] impresia primă pe care o dă România după o absenţă mai lungă e de un ciudat mix de Pakistan (mică exagerare, pentru efect) cu neaşteptate nuanțe haute culture pe ici pe colo.* (comentariu, contributors.ro, https://bit.ly/38A67mN). – Pr. /ot cylt'yr/.Var. haute-culture. (DLT)

haute gastronomie s.f., adj.invar. ●○○ v. **haute-cuisine**. – Pr. /ot gastronom'i/.Var. haute-gastronomie. (DLT)

haute-lisse s.n. ●●● (Ind.text.) Tehnică, metodă care constă în realizarea unei tapiserii / țesături manuale pe război vertical; (concr.) produs de tapiserie realizat în conformitate cu această tehnică. *Două sunt tehnicile esenţiale de realizare a tapiseriei, determinate de poziţia războiului de ţesut: instalare verticală (haute-lisse) sau instalare orizontală (basse-lisse).* (jurnalul.ro, https://bit.ly/37VXfa4). *Fizica mişcării ne-o relevă Adrian Nicolae în „Repaus" şi Emil Craioveanu în „Vertical". Eurithmia – arta dansului – senzualizează ochiul, graţie personajelor din haute-lisse-ul „Magie".* (informatiaprahovei.ro,

https://bit.ly/2v4nygV). *Covoarele şi tapiseriile manuale sunt executate cu ajutorul războiului de ţesut vertical, în tehnica haute-lisse.* (sporulcasei.ro, https://bit.ly/2NZuMZH). *Este un echilibru pe care îl caut şi-mi place să lucrez, de la tapiseria haute-lisse la obiecte textile din diverse materiale, miniaturi textile cu lână, mătase, bumbac, metal, lemn, piele, sfoară de manila etc.* (Blog, https://bit.ly/3caDTky). – Pr. /otl'is/. (DLT)

haut-relief s.n. ●○○ (Artă) Lucrare caracteristică sculpturii arhitecturale și monumentale, al cărei relief este puternic ieșit în afară, fără a se desprinde însă de fondul pe care stă, aceasta diferențiindu-se de basorelief prin evidențierea mai clară a elementelor specifice ale subiectelor; altorelief. *Haut-relieful din stânga (intrării), în dimensiune de 4x2,75, reprezintă 'Cinstirea Eroilor de Ţară – Armată şi Văduve', fiind compus din trei figuri şi un cal.* (marasti100.ro, https://bit.ly/38E5hoO). *Cum să nu vezi în coloanele înălţate, în statuile simple ori de grup, în basoreliefuri sau în haut-relief-uri, marea comuniune a morţilor şi a viilor [...].* (criticatac.ro, https://bit.ly/37rqamX). *Clădirea exterioară se sprijină pe doi piloni masivi din beton, dreptunghiulari în secţiune, ale căror faţade au fost decorate cu „haut-reliefuri" de mari dimensiuni (4x2,75 metri), turnate în bronz, opere ale sculptorului român Aurel Bordenache.* (dacoromania-alba.ro, https://bit.ly/3sWDltC). – Pl. haut-reliefuri, haut-relief-uri. Pr. /orœlj'ef/. (DLT)

hawala s.f. ●○○ (Fin.; mai ales în lumea arabă) Sistem tradițional și informal / ilegal de transfer de valori bazat pe activitatea și onoarea unei rețele uriașe de brokeri de bani (cunoscuți sub numele de hawaladari), iar nu pe circulația numerarului și nici pe transferurile telegrafice sau de rețea computerizată între bănci. *În ceea ce priveşte mijloacele tradiţionale, precum hawala (un obicei tradiţional de transferare a banilor, folosit în ţările arabe şi în cele din sudul Asiei), aceste măsuri vor presupune crearea unui registru.* (rri.ro, https://bit.ly/32tgPsR). *Probarea acestei ultime afirmații este dificil de realizat, fiind practic imposibil de „marcat" banii care provin din traficul de droguri și sunt utilizați de grupările teroriste, mecanismele financiare utilizate pentru aceste operațiuni fiind deosebit de sofisticate, derulându-se de multe ori cu ajutorul unor sisteme financiare neconvenționale (hawala), ce au la bază o serie de tradiții, convingeri religioase și simpatii manifestate în plan politico-cultural.* (Carte, https://bit.ly/3c9FI1t). – Pr. /xav'ala/. (DLT)

hăhăi* vb.refl., vb.intranz. ●●● (Fam.) A râde prostește, fără rost. *În timp ce Mihai Lucan se hăhăie la televizor, o tânără aşteaptă de 14 ani un rinichi pentru transplantare.* (ziardecluj.ro, https://bit.ly/2KGEaj1). *A, aici e clubul care se hăhăiește pe la spate cu glumițe scoase din context.* (forum.softpedia.com, https://bit.ly/3aNj6lc). *Deocamdată îşi studiază cu atenție adversarii şi par implicați în ceea ce fac, adică nu stau pe telefoane pe Facebook sau nu se hăhăiesc între ei, ci sunt mai atenți decât consilierii la tot ce se întâmplă.* (ziarpiatraneamț.ro, https://bit.ly/2yNKvqa). //vb.intranz. *Cumetri, veri, rude uitate, cu furculițe și gulere ridicate, hăhăiesc de se zguduie cortul: „Geam-pa-pa-*

pa-ra-ua!" sau „Pe-ri-ri-ni-ni-ța!", cu accent pe ultima silabă. Râd ca proștii. (guerrillaradio.ro, https://bit.ly/2VLYfKW). *A venit la mine de parcă eram vechi prieteni, m-a luat direct cu bancuri, a hăhăit în stilul caracteristic şi m-a bătut de câteva ori pe spate!* (a1.ro, https://bit.ly/2KHmZ0D). – 1sg. (mă) hăhăi, hăhăiesc; part. hăhăit. (IL)

hăhăi<u>a</u>lă* s.f. ●●● (Fam.) **1.** Râs prostesc, fără rost. *Băieții aveau 15 minute la dispoziție, între probe și un alt interviu. Cinci s-au dus pe hlizeală, poze și alte mărunțișuri de fan girl. La montaj au mai picat vreo patru, pe hăhăieli, bâlbe și timpi de gândire.* (scena9.ro, https://bit.ly/2W8cQiU). *Uşor jenat de ipostază, Ciuvică nu s-a dat înlături de la glumiţe decoltate sau de la hăhăieli cu băieţii care beau bere în direct în emisiune.* (curentul.info, https://bit.ly/2SfAitq). **2.** Ironie, batjocură. *Nu-i stilul d-lui Băsescu, iar hăhăiala sa cu subînţeles şi-a pierdut credibilitatea, astfel că intoleranţa şi xenofobia sunt singurele instrumente ce i-au rămas pentru a produce un oarecare impact emoţional.* (adevărul.ro. https://bit.ly/3bP4lQu). *Noua emisiune de „hăhăială" a lui Badea. În fiecare episod se va lua la bătaie cu cineva.* (barladonline.ro, https://bit.ly/3bMg6Hj). – Pl. hăhăieli. (IL)

hârțogăre<u>a</u>lă s.f. ●●○ (Admin.; fam.) Mulțime de hârțoage, documente fără valoare; birocrație. *„Se schimbă des legile, sistemul – o muncă inutilă în care se irosește energie, bani, timp și se pierd valori în hârțogăreală. Teoria și practica nu sunt împreună", ne-a declarat Emanuela Goldiș-Zűfle, învățătoare pe post de suplinitor la Liceul German, care a studiat Științele Educației în Germania.* (glsa.ro, https://bit.ly/2SWz5aB). *M-aș bucura să munciți, cu aceștia, cot la cot, iar, dacă îmi veți vorbi despre cât de greu e să conduci, nu e cazul, se întâmplă să știu cam cât e hârțogăreală în actul conducerii și cam cât timp pierdut în delegarea sarcinilor către alții.* (podul.ro, https://bit.ly/3bpm7su). – Var. hârțogărie, hârțogăraie. (IL)

HB adj.invar. ●○○ (Electr.; abr. de la engl. High-Brightness) Care prezintă gradul maxim de luminozitate, asigurând o calitate excelentă a imaginii; de înaltă luminozitate / strălucire. *Totuşi, din multe puncte de vedere, LED-urile HB (de înaltă luminozitate) depăşesc CFL-urile, deoarece tehnologia ecologică a generaţiei viitoare oferă posibilitatea realizării unor economii uriaşe în domeniul energiei.* (electronica-azi.ro, https://bit.ly/3aYNUjv). *La fel ca pentru celealte piese, sunt introduse standarde H sau HB, ca de exemplu: bec auto H1, H4, H7, H11 etc.* (acceleratie.ro, https://bit.ly/2QlCoH5). *Soluţii de iluminat cu LED-uri HB – Optorom Energy* (arenaconstruct.ro, https://bit.ly/390vaPu). – Pr. /ejtʃb'i/, /xaʃb'e/. (DLT)

HC adv., s.m., s.n. ●○○ (Sport; abr. de la fr. Hors Concours) **1.** adv., s.m. (Persoană care evoluează) în afara unui concurs, neoficial. *La o competiţie se poate înscrie un sportiv care îndeplineşte cumulativ următoarele condiţii: […] Are cel puţin 35 de ani împliniţi (cel mai târziu în prima zi a competiţiei, inclusiv).*

Sportivii care nu îndeplinesc această condiţie se pot înscrie HC (Hors Concours – în afară de concurs). (fracam.ro, https://bit.ly/39DgWUS). //s.m. *În cazul Campionatelor Europene piloţii din afara Europei nu erau incluşi în clasament, aceştia primind statutul de HC – Hors Concours.* (aeroclubulromaniei.ro, https://bit.ly/2R89ieC). **2.** s.n. Calificativ care se atribuie unei persoane sau unei echipe în condiţiile nerespectării cu stricteţe a regulilor unei competiţii. *În acest caz rezultatele obţinute de această echipă vor fi afişate şi notate cu HC şi nu vor face parte din clasamentul oficial al competiţiei.* (Carte, https://bit.ly/2UFg3XM). – Pr. /aʃs'e/, /xaʃʧ'e/. (DLT)

HDD s.n. ●●● (Inform.; abr. de la engl. Hard Disk Drive) Unitate de stocare formată din unul sau mai multe discuri pe care se stochează informație cu ajutorul câmpurilor magnetice. *Se scoate drive-ul din HDD-ul extern, cu mare atenţie pentru a nu deteriora prea rău carcasa portabilă.* (victordima.net, https://bit.ly/376ZeJ2). *În ultimul timp Hdd-urile au evoluat foarte mult şi dacă ai un laptop mai vechi, este posibil ca nu toate variantele de hdd-uri de pe piaţă să se potrivească.* (depanarelaptop.ro, https://bit.ly/2NI1PS1). – Pl. HDD-uri, Hdd-uri, hdd-uri. Pr. /ejtʃdid'i, /xaʃd'ede/, /xaʃded'e/.Var. Hdd, hdd. (DLT)

HDR s.n. ●●● (Abr. de la engl. High Dynamic Range) **1.** (Electr.) Tehnologie de redare a culorii, luminozității și contrastului la televizoarele sau monitoarele de nouă generație pentru imagini cât mai apropiate de realitate. *Unii consideră că HDR reprezintă cea mai importantă inovaţie în domeniul TV de la introducerea transmisiei color. Vanja Cernjul, cineastul serialului Netflix Marco Polo, spune: „Pentru mine, în calitate de cineast, HDR reprezintă o oportunitate de a lucra cu o tastatură extinsă şi de a învăţa ceea ce consider că este un nou limbaj vizual."* (panasonic.com, https://bit.ly/2ZKrMoC). *Pentru ca un televizor HDR să îți ofere imaginea perfectă, are nevoie și de conținut HDR.* (playtech.ro, https://bit.ly/37CR0bv). **2.** (Foto.) Tehnologie prin care sunt combinate mai multe fotografii cu expunere diferită din care se creează o singură fotografie, pentru a obține un echilibru între părțile luminoase și cele mai puțin luminoase. *În general, fotografii creează poze HDR capturând aceeași imagine cu expuneri diferite. Cu toate astea, majoritatea camerelor au integrat modul HDR în software-ul nativ: astfel, camera realizează două sau patru imagini simultan.* (istyle.ro, https://bit.ly/2QiS2TW). *Cel mai adesea acest procedeu funcționează, transformând fotografii mediocre din punct de vedere tehnic, într-unele categoric mai bune. Iar pe telefoane toată chestia asta este făcută automat. În lumină foarte bună, cel mai probabil nu veți sesiza diferența la activarea HDR-ului, dar în condiții mai puțin ideale o veți sesiza cu siguranță.* (zonait.ro, https://bit.ly/3qjMMBM). – Pr. /xaʃd'ere/. (IL)

head coach s.m. ●○○ (Sport) Antrenor coordonator, instructor principal. *Valentin Puşnava este „head coach" într-unul din cele mai exclusiviste cluburi britanice, cu exact 420 de membri.* (sportivity.ro, https://bit.ly/2NY1xGH). *Știe despre nutriție, despre sportul de înaltă performanță, a fost antrenor federal la 20*

de ani, apoi a lucrat 3 ani în străinătate ca antrenor şi head coach la diferite academii. (comentariu, opentenis.ro, https://bit.ly/3c0WhMO). *Flavius Ursachi, Head Coach la Bodyshape Transformation Center, explică de ce apare febra musculară şi cum este bine să procedăm când avem aceste simptome.* (csid.ro, https://bit.ly/2PpKii7). – Pr. /xedk'əwʧ/.Var. Head Coach. (DLT)

headline inflation s.n. ●○○ (Fin.) Inflaţie care ia în calcul inclusiv preţurile la energie şi alimente; indice al preţurilor de consum; inflaţie nominală / principală. *Strategia de ţintire directă a inflaţiei adoptată de BNR se caracterizează prin: exprimarea ţintei de inflaţie în termenii headline inflation (indicele preţurilor de consum), având în vedere familiaritatea publicului cu acest indicator şi nevoia de a asigura transparenţa şi credibilitatea deciziilor de politică monetară [...].* (bnr.ro, https://bit.ly/3aCVCk2). *Cu toate acestea, suntem în continuare vigilenţi faţă de riscul ca nivelul constant ridicat al inflaţiei principale (headline inflation) să poată avea ca rezultat creşterea anticipaţiilor inflaţioniste.* (lege5.ro, https://bit.ly/3aIdOZG). – Pr. /x'edlajn infl'ejʃən/. (DLT)

headshot s.n. ●●● **1.** (Foto.) Portret profesionist prin care se încearcă surprinderea trăsăturilor fizionomice şi a genurilor de personaje pe care le poate interpreta un actor sau a acelor trăsături ce definesc un creator / prezentator de modă și care poate fi realizat inclusiv în contextul unei prezentări personale (de pildă, pentru site-uri corporate, business cards, profil Linkedin ș.a.); fotografie(-bust) de prezentare la un casting. *În mapa de prezentare a oricărui model profesionist trebuie să existe în mod obligatoriu câteva fotografii artistice, cu accent pus pe zona feţei, numite headshot.* (adevarul.ro, https://bit.ly/2UbF6BY). *În funcţie de body-ul folosit, acest obiectiv se pretează la cadre ce oferă generozitate în cuprindere (pe un aparat full frame) sau la headshot-uri/busturi.* (Blog, https://bit.ly/2tS7uyd). *Headshot-urile sunt foarte importante pentru o carieră în actorie.* (ro.eferrit.com, https://bit.ly/380Yvsg). **2.** (Gaming) Metodă de eliminare a adversarului într-un joc, prin nimerirea capului cu o armă letală. *Am o amintire de la o sală de jocuri din Colentina. Nu știu dacă se juca Counter-Strike sau ceva premergător Counter-Strike. Se juca pe bani și unul dintre jucători a mințit că nu era în sală, dar de fapt era în sală și juca cu celălalt, care nu știa că ăsta e în sală și trăgea cu ochiul la el în monitor. Îl tot lua și îi tot dădea headshot-uri [...].* (bucharestgamingweek.ro, https://bit.ly/3pTd3Xb). *Arma în cauză se întoarce la purtător indiferent cât de haotic o arunci şi este suficient de „puternică” încât să nu omoare pe nimeni dintr-o singură lovitură decât dacă nimereşti capul; iar, dacă o faci, sistemul de coliziuni are grijă să nu îţi marcheze întotdeauna lovitura ca headshot, pentru a te umple suplimentar de nervi.* (ziarulevenimentul.ro, https://bit.ly/2tUeKcY). – Pl. headshoturi, headshot-uri, headshots. Pr. /x'edʃot/. (DLT)

Head-Up Display s.n. ●●● (Auto., aeron.) Tehnologie prin care o serie de informaţii importante (indicatoare de circulaţie, viteza cu care rulează vehiculul, viteza aerului, informaţii GPS, altitudinea ş.a.) sunt afişate direct în câmpul vizual,

pe un panou integrat în parbriz sau pe un ecran transparent. *Head-up display-ul (HUD) este denumirea dată tehnologiei integrate în automobile, care afişează informaţii extrem de utile direct pe parbrizul maşinilor.* (stelianmuscalu.ro, https://bit.ly/3aZOqii). *Head-Up Display este o interfaţă care proiectează pe parbrizul vehiculului informaţii de bază în timpul mersului, permiţându-vă să păstraţi atenţia la drum.* (infotrucker.ro, https://bit.ly/3aXcxOz). *Au adus la METRO head-up display-uri la 240 RON.* (Forum, https://bit.ly/3cb8Gh8). *Heads-up display-ul ar putea să-ți sune cunoscut mai degrabă din industria auto.* (freerider.ro, https://bit.ly/2HTIeuJ). *Perspective excelente pentru plăcerea condusului sportiv și o experiență de condus suverană: Head-up-Display-ul transformă parbrizul într-un cockpit digital fascinant. Astfel aveți întotdeauna informații importante direct în fața ochilor. Vă puteți concentra întreaga atenție asupra drumului și traficului.* (mercedes-benz.ro, https://bit.ly/2ut7Prd). *Primul head-up display modern a fost montat in 1958 pe avionul Blackburn Buccanneer de un precursor al BAE Systems.* (rumaniamilitary.ro, https://bit.ly/2XrqSwG). – Pl. head-up display-uri. Pr. /x'edap displ'ej/. Var. Heads-up display, Heads up display, Head-up-Display, Heads-up-display, Head-up display, head-up display. Abr. HUD. (DLT)

Healing Touch s.n. ●○○ (Med., welln.) Metodă de tratament de tip holistic (înglobând tehnici ale terapiei tradiţionale chineze, ayurvedei şi poziţionării mâinilor) care foloseşte câmpurile de energie ale corpului omenesc prin influenţarea acestora într-un mod pozitiv; atingere terapeutică; punerea mâinilor. *Terapia complementară denumită „Healing Touch" cumulează mai multe tehnici recunoscute în domeniu (atingere delicată sau lucrul deasupra corpului), având ca scop reducerea stresului, relaxarea, diminuarea durerii, recuperarea post-operatorie, rezolvarea problemelor emoționale, diminuarea simptomelor provocate de cancer, boli cronice.* (sfatulmedicului.ro, https://bit.ly/3mZumnF). *„Terapia complementară denumită Healing Touch cumulează mai multe tehnici recunoscute în domeniu. Se utilizează atingere delicată sau lucrul deasupra corpului. Terapia este dovedită, prin studiile făcute în SUA, a fi utilă persoanelor de orice vârstă pentru reducerea stresului, relaxare, diminuarea durerii, recuperarea post-operatorie, evoluția copiilor prematuri, probleme emoționale, diminuarea simptomelor provocate de cancer, boli cronice sau pentru îngrijirea muribunzilor", spune Călin Blaga, președintele Asociației Healing Touch România.* (sibiul.ro, https://bit.ly/3HXhaqU). – Pr. /x'iling tatʃ/. (DLT)

healthy food s.n. ●○○ (Culin.) Mâncare dietetică, sănătoasă, care include alimente naturale, ecologice, integrale, vegetariene sau suplimente alimentare care nu conțin substanțe chimice artificiale și nici zahăr sau grăsimi în exces. *Din ce mi-au spus cei care umblă prin lume mai mult decât mine, Bucureştiul e capitala europeană cu cele mai puţine restaurante vegetariene, cu mâncare dietetică sau cu mâncare sănătoasă (healthy food – noul val) sau cu mâncare sănătoasă la modul general, pur şi simplu.* (restograf.ro, https://bit.ly/37Qnj7a). *Restaurantele Restocracy cu meniu vegetarian, vegan sau dietetic (healthy food, slow food etc.)*

(restocracy.ro, https://bit.ly/2TfnzaP). *Cu siguranță healthy food nu înseamnă fast food sau cartofi prăjiți tot timpul.* (viata-perfecta.ro, https://bit.ly/39ibd7E). – Pr. /x'elθi fud/. (DLT)

heartland s.n. ●●○ (Polit.) Zonă-pivot bogată în resurse naturale şi cu o poziţie-cheie în comunicarea dintre diferitele regiuni ale globului; zonă centrală; inima lumii. *Mackinder vorbeşte despre heartland (inima lumii) care după el ar fi zona cuprinsă între Europa de Est (din Munţii Urali sau de la Caspica şi Volga) şi Oceanul Pacific.* (e-scoala.ro, https://bit.ly/2tWObDX). *Putem vorbi, iată, despre heartlands-uri regionale, iar pentru zona care cuprinde Balcanii şi Europa Centrală heartland-ul regional pare a fi, într-adevăr, zona carpato-danubiano-pontică.* (Carte, https://bit.ly/2SdEQjg). *Potrivit acestui concept, avem pe de o parte Rusia şi, pe de altă parte, Europa (Germania) – ca o alianţă a două zone centrale (Heartland-uri). Între aceşti doi poli continentali se întinde un mozaic de naţiuni şi ţări care înclină către un pol sau celălalt.* (intelligence.sri.ro/, https://bit.ly/2VEPGCa). – Pl. heartland-uri, heartlanduri, heartlands-uri. Pr. /x'artlend/.Var. Heartland. (DLT)

heavy-rotation s.n. ●●● (Radio.) Sistem de difuzare a unor piese muzicale, definitoriu pentru un post de radio și care constă în repetarea la nesfârşit a unui număr limitat de melodii. *Single-ul lor de debut, „Show Me How to Live”, a fost prezentat în fața a 40.000 de oameni la un eveniment de muzică de elită, iar al doilea single al trupei, „For the Love of God”, a fost inclus în heavy rotation-ul a numeroase posturi naționale de radio.* (definite.ro, https://bit.ly/2wYJKJK). *Conceptul de heavy-rotation ucide lent atât muzica, cât şi ideea de radio.* (Blog, https://bit.ly/2OgOy2O). *În octombrie 2017, Omelette au lansat albumul de debut „With a Rose, with a Fire”, care include piesele „Kissing” şi „Luna”, difuzate în heavy-rotation la radiourile [...].* (stirileprotv.ro/, https://bit.ly/32Hd5Ex). – Pr. /xevirəwt'ejʃən/.Var. heavy rotation. (DLT)

heavy user s.m. ●●○ (Internet) Vizitator frecvent al unui site, de regulă membru înregistrat, potențial consumator al unui brand sau al unui produs, dar care, contextual, se poate defini și ca vizitator important, precum dezvoltător web, donator sau client cu un capital financiar deosebit. *[...] audiența unui site este compusă din: - vizitatori frecvenţi (heavy users). Aceştia ştiu site-ul în amănunt, de multe ori sunt şi membri înregistraţi, intră zilnic sau aproape zilnic pe site, generând multe afişări. Frecvența de afişări per vizitator unic în cazul acestora este mult superioară celei medii (numărul de afişări de pagină raportat la numărul de vizitatori unici dintr-o perioadă de timp determinată). Aceştia sunt în general vizitatori care accesează pagina direct (fie au pagină ca homepage setată în browser, fie în bookmarks, fie intră regulat – cu conştiinciozitate chiar, să vadă „ce mai e nou”).* (mobile.hotnews.ro, https://bit.ly/2GJTU2I). *În urmă cu puțin timp publicam un set de recomandări pentru posesorii de card care călătoreau în străinătate, întocmite de o schemă internațională de plată. La acestea se mai adaugă una, venită din partea unui „heavy user” în ceea ce priveşte plăţile prin*

card în străinătate: fii atent la opţiunile de plată şi achită cumpărăturile în moneda ţării în care te afli, nu în lei. (nocash.ro, https://bit.ly/37MAeHj). *În mod evident tinerii, cu vârsta cuprinsă între 16 – 24 de ani, sunt campioni la timpul petrecut online pe ambele dispozitive. De altfel, 75% din „heavy-userii" de internet provin din acest interval de vârstă, se mai spune în comunicatul IAB România, citat de Mediafax.* (evz.ro, https://bit.ly/2x1Gqxv). – Pl. heavy useri, heavy-useri, heavy users. Pr. /x'evi j'uzə/.Var. heavy-user. (DLT)

hedge fund s.n. ●●○ (Fin.) Ansamblu de fonduri şi strategii de investiţii agresive, care folosesc instrumente şi modalităţi de plasament sofisticate pentru obţinerea unor randamente ridicate; capital sau fond de investiții speculativ. *Un hedge fund reprezintă un fond de investiţii a cărui politică investiţională este agresivă, bazată pe utilizarea unor strategii complexe de investiţie.* (epochtimes-romania.com, https://bit.ly/38VWJtn). *Fondurile mutuale se aseamănă cu hedge fund-urile, dar există şi diferenţe.* (academiadeantreprenori.ro, https://bit.ly/2vnSKba). *Fondurile de pensii private facultative (pilonul III) din Cehia investesc tot mai mult în fonduri de hedging (hedge funds), vehicule de investiţii considerate foarte riscante.* (1asig.ro, https://bit.ly/2ROda5w). – Pl. hedge fund-uri, hedge funds. Pr. /x'edʒfand/. (DLT)

hedger s.m. ●●○ (Fin.) Persoană calificată care efectuează o operaţiune bursieră la termen, realizată pentru a conserva valoarea activelor şi a oferi protecţie împotriva eventualelor pierderi de valoare (hedging). *Însă, o mai riguroasă grupare a lor o putem face în funcţie de scopul urmărit în tranzacţii şi atunci avem de-a face cu două mari categorii de participanţi: cei care vizează obţinerea de profituri în urma speculării fluctuaţiei preţurilor acestor contracte (asumându-şi bineînţeles riscurile aferente) şi pe care îi vom numi în continuare speculatori şi cei care utilizează aceste contracte pentru a se proteja împotriva riscurilor la care sunt expuse investiţiile lor din alte domenii, participanţi care se numesc hedgeri.* (bursa.ro, https://bit.ly/2tZymMR). *Având în vedere faptul că decontarea contractului futures se realizează în fonduri, fondul de pensii şi societatea de asigurări activează atât în piaţa futures, cât şi în piaţa spot a activului suport, deoarece cele două părţi ale tranzacţiei futures activează în calitate de hedger.* (Carte, https://bit.ly/36OT1QS). – Pl. hedgeri. Pr. /x'edʒər/. (DLT)

he̲i̲ka s.f. ●○○ (Artă) Unul dintre stilurile japoneze cele mai populare de ikebana (răspândit azi şi în afara Japoniei), constând în aranjarea artistică a florilor în vase, în conformitate cu principiul recreării universului natural prin aducerea vieții vegetale la dimensiunile unei încăperi, a unei vaze; artă a tablourilor vii. *Stilul Heika foloseşte vazele înalte, în timp ce iubitorii stilului Moribana, o şcoală mai nouă de ikebana, preferă vazele cu o adâncime mai mică.* (ele.ro, https://bit.ly/2Ohiigm). *În aranjamentele clasice [de ikebana – n.n.] aceste trei elemente se pot dispune în vase înalte, compoziţia fiind pe verticală (heika) sau în vase joase, asemănătoare unor farfurii (...).* (diacronia.ro, https://bit.ly/3cJrNzh). – Var. Heika. (DLT)

heist movie s.n. ●●● (Cinema.) Film a cărui acţiune este centrată pe planul unui grup de personaje de a comite un furt; film despre jafuri. *Spoiler alert The Bank Job, în ciuda numelui său care aduce puţin cu „Scary Movie” (adică face parte din categoria titlurilor: „DUH! Despre asta este vorba în film!”) este un heist movie pentru spectatorul inteligent.* (metropotam.ro, https://bit.ly/390EEur). *A doua deturnare ține de încărcătura ideologică pe care o atribuie Reichardt filmului său și care foarte rar – mă gândesc, eventual, la pozițiile de stânga ale lui John Huston, care, însă, nu întotdeauna sunt ușor perceptibile – transpărea din heist movie-urile de odinioară.* (acoperisuldesticla.ro, https://bit.ly/39zTgBG). *Sunt multe referinţe la heist movies celebre în Casa de papel: Riffiffi al lui Jules Dassin, The Killing al lui Kubrick, Dog Day Afternoon al lui Lumet, The Italian Job sau seria Ocean’s sunt evocate într-un fel sau altul, într-un moment sau altul.* (guerrillaradio.ro, https://bit.ly/2GIBP5a). – Pl. heist movie-uri, heist movies. Pr. /xajst m'uvi/.Var. heist-movie. (DLT)

heităreală s.f. ●●○ v. **hatereală**. (AMB)

heli-ski s.n. ●●● (Sport) Sport extrem în care schiorii aleg trasee accidentate, situate la mare altitudine, unde sunt transportaţi cu elicopterul; plonjare din elicopter pe zăpada neexplorată. *Heli-ski-ul, un sport mai nou, spectaculos, dar care are regulile lui, pentru că are și el riscurile lui. Este practicat de pasionații de schi care nu mai aleg pârtiile clasice, ci zonele montane înalte, cu suprafețe dificil de accesat și pe care ajung plonjând din elicopter.* (sibiunews.net, https://bit.ly/3tj18RS). *Un bărbat în vârstă de 46 de ani, cetăţean austriac, a murit astăzi în timp ce făcea ture de heliski în Munţii Făgăraş.* (libertatea.ro, https://bit.ly/2UlvlAS). *Cele mai atractive zone pentru heli ski în Transilvania sunt crestele gigantice ale Munților Iezer Păpușa, Făgăraș și Bucegi.* (inchiriere-avion.ro, https://bit.ly/2TSEoYi). *Mountains holidays au introdus heliskiing-ul în anii '60.* (kudika.ro, https://bit.ly/3b24nED). *De asemenea, amatorii sporturilor extreme pot practica aici și heli-skiing-ul – plonjarea în gol din elicopter pe zapadă neexplorată.* (airway.ro, https://bit.ly/2OLzKga). – Var. heliski, heli ski, heli-skiing, heliskiing. (DLT)

heli-skiing s.n. ●●○ v. **heli-ski**. (DLT)

helpdesk s.n. ●●● (Inform.) Serviciu prin care sunt oferite informații și asistență legate de produsele sau de activitățile unei companii. *Help desk-ul se extinde și la clienții companiei dvs. în situația în care aceștia nu pot comunica cu dumneavoastră din diferite motive, chiar dacă aceste motive nu țin de probleme din partea dumneavoatră.* (itistul.ro/help-desk). *Există, de asemenea, şi HelpDesk-uri concepute pentru a oferi asistenţă internă sau training-uri specializate angajaţilor unei companii sau instituţii.* (fixmypc.ro, https://bit.ly/2Omw1SP). *Serviciile helpdesk reprezintă un instrument esențial pentru compania dvs., pentru a elimina toate problemele IT care pot afecta productivitatea.* (rezolvit.ro/servicii-it/helpdesk/). – Pl. helpdesk-uri.Var. help-desk, help desk, Helpdesk, Help Desk, HelpDesk. (DLT)

helpline s.n. ●●● (Serv., soc.) Serviciu care asigură asistenţă telefonică sau electronică (prin e-mail și chat); linie telefonică de ajutor. *Prin Helpline-ul telefonic, persoanele cu HIV/SIDA care au nevoie de sprijin pot suna gratuit la 0800 800 141 sau pot trimite un e-mail la unopa@unopa.ro, pentru a solicita asistenţă din partea consilierilor.* (doxologia.ro, https://bit.ly/31nlXyf). *În România funcţionează în prezent două HelpLine-uri integrate în reţeaua europeană de Help Line Eurordis: HelpLine NoRo – reţea acreditată pentru toate bolile rare şi INFO MG-RO – helpline adresat pacienţilor cu miastenia gravis.* (edubolirare.ro/node/177). *Ca urmare a creării acestui Centru, în 2007 un număr de 224 persoane (copii bolnavi de cancer, leucemii și anemii grave și părinți ai acestora) au beneficiat de servicii de asistență și consiliere psihologică, socială, juridică, informare și îndrumare pentru obținerea unor drepturi, facilitarea contactelor cu clinici din străinătate, informare și consiliere de tip help-line, bibliotecă/videotecă, sprijin material pentru alimentație, transport, investigații medicale etc.* (asociatiapavel.ro, https://bit.ly/2TyXJyN). – Pl. helpline-uri. Pr. /x'elplajn/.Var. help line, help-line, Helpline, Help Line, HelpLine. (DLT)

henequen s.m. ●○○ (Biol.) Copac răspândit în Mexic şi Cuba, din frunzele căruia se produc fibre textile asemănătoare cu sisalul, utilizate mai ales la confecţionarea de parâme (*Agave fourcroydes*). *O importantă cultură agricolă este cea de henequen sau agavă în nordul Yucatanului, din care se obţin fibre pentru industria textilă şi totodată stă la baza producerii de băuturi alcoolice precum tequila şi pulque.* (Blog, https://bit.ly/36RbeNy). *Resortul s-a născut pe rămășițele unei plantații de arbori de henequen (agave) din secolul al XIX-lea și aduce un omagiu istoriei regiunii, având în același timp și note de modernitate.* (tonica.ro, https://bit.ly/39CKUsP). – Pr. /xenec'en/. (DLT)

hereditatis petitio s.f. ●○○ (Jur.) Acțiune civilă prin care un moștenitor (succesor universal) cere instanței de judecată recunoașterea titlului său de moștenitor legal sau testamentar și obligarea celui ce deține bunurile moștenirii la restituirea lor; reclamare a moştenirii; petiție de ereditate. *Moştenirea civilă era sancţionată prin hereditatis petitio (petiţiunea de ereditate), care reprezenta o acţiune cu caracter universal, având ca obiect întreaga moştenire, deci o universalitate de bunuri, deosebindu-se sub acest aspect de acţiunea în revendicare, care putea avea ca obiect numai lucruri individual determinate.* (studocu.com, https://bit.ly/2OpeGsG). *Mijlocul juridic (acţiunea) cu ajutorul căruia aceste din urmă persoane pot valorifica drepturile pretinse şi pot intra în posesiunea moştenirii se numeşte tradiţional, fără a fi consacrată în termeni de lege, petiţie de ereditate (petitio hereditatis).* (qdidactic.com, https://bit.ly/3b1IzsC). – Pr. /xeredit'atis pet'itsio/.Var. petitio hereditatis. (DLT)

hesperidi̲nă s.f. ●●● (Nutr.) Substanță bioactivă din grupa flavonoidelor care se găsește în special în citrice. *Citricele – lămâile, lime, portocalele, grepfruit-ul şi mandarinele sunt cele mai suculente fructe în timpul iernii. Acestea sunt o sursă importantă de vitamine, în special vitamina C, dar şi de flavonoide. Flavonoidul*

predominant în aceste fructe este hesperidina, responsabilă pentru creşterea colesterolului „bun” HDL şi scăderea colesterolului „rău”, LDL şi a trigliceridelor. (capital.ro, http://bit.ly/36hR3Lj). *Hesperidina face parte din bioflavonoidele citricelor. Are capacitatea de a întări pereții venoși și a crește elasticitatea capilară. Este utilizat în principal în insuficiența venoasă cronică și împotriva aterosclerozei*. (pronature.ro, http://bit.ly/3pthtRU). (AMB)

hic et nunc adv., adj.invar., s.n. ●●● **1.** adv., adj.invar. (Care se petrece, se manifestă…) imediat, pe loc; aici şi acum. La origini, *hic et nunc*, „aici şi acum”, era o expresie scolastică prin care se indica obiectul cunoaşterii perceput în ipostazele sale concrete spaţio-temporale, iar nu în esenţialitatea lui. *Situaţia pe care v-o prezint hic et nunc (aici şi acum) seamănă izbitor de mult cu întâmplarea din legendă, exemplară prin generalitatea şi permanenţa ei.* (cdep.ro, https://bit.ly/2GL8g2z). *Astfel, Patrimoniul – religios, cultural, educaţional, artistic sau de oricare altă natură abstractă ar fi – presupune o filtrare şi o supravieţuire în prezent a secolelor precedente, într-o formă comprimată şi sintetică fireşte, dar accesibilă nouă hic et nunc.* (ftcub.ro, https://bit.ly/2xARUZ6). //adj.invar. *Smartwatch-ul este dotat şi cu un senzor de sex care, în momentul în care detectează nivel ridicat de feromoni în atmosferă, o sună automat pe mama studentului, iar aceasta îi va putea da indicaţii live pe principiul „hic et nunc”, adică „aici şi acum”.* (studentnews.info, https://bit.ly/2RRGw2U). *Proiectele reunesc specialişti în diferite discipline pentru rezolvarea hic et nunc a unor probleme concrete de mediu, şi promovarea activă a acestor soluţii în mediul academic şi socio-economic.* (bio.uaic.ro, https://bit.ly/2TQpNOo). **2.** s.n. Ceea ce există aici şi acum; situaţia existentă la momentul respectiv şi la faţa locului. *Uitaţi-vă în jur, domnii mei, şi imaginaţi-vă că tot ce vedeţi, aici-ul şi acum-ul, hic et nunc-ul, este reproducerea ţării lui Dumnezeu.* (Carte, https://bit.ly/38NBmKo). *Ceea ce e sigur, oricum, e faptul că domnul Paul Cazimir, odată ajuns acolo, în acel hic et nunc, nu fugea.* (Carte, https://bit.ly/38Usin3ḍ). (DLT)

hidden file s.n. ●○○ (Inform.) Fișier a cărui reprezentare pe ecranele calculatoarelor poate fi evitată cu ajutorul atributului hidden; fișier ascuns. *Prima problemă: una dintre cele mai nesuferite probleme din Windows 10 este că vine by default cu fişiere ascunse (Hidden Files) pe care nu le vezi dacă umbli prin Explorer*. (Blog, https://bit.ly/3HE0zsB). *Opţional, în meniul View, poţi deja să bifezi Hidden Files (fişiere ascunse) şi File name extensions (extensii la fişiere)* (playtech.ro, https://bit.ly/3b9stwv). – Pl. hidden files. Pr. /x'idən fajl/.Var. Hidden File. (DLT)

hidden text s.n. ●○○ (Inform.) Cuvânt, paragraf etc. care prin formatare dispare exclusiv vizual; opțiune prin care un text poate fi ascuns. *Textul subliniat cu o linie întreruptă marchează textul formatat ca text ascuns (hidden text). Textul ascuns nu e vizibil decât dacă sunt vizibile caracterele netipăribile şi nu se printează decât dacă acest lucru este specificat în mod clar înainte de printare.* (centrulupgrade.ro, https://bit.ly/3e1GHm2). *Nu puteţi să utilizaţi orice meta tag-uri*

sau orice alt tip de 'hidden text' (text ascuns), folosind denumirea sau marca înregistrată a BioClin, fără a avea consimţământul explicit în scris al BioClin. (multi-gyn.ro/atentionare). *Textul ascuns este vizibil (Exemplu) doar în cazul în care este apăsat butonul Show/Hide din bara de unelte standard sau este debifată opţiunea Hidden text care se află în fişa View din caseta de dialog Options.* (cceei.energ.pub.ro, https://bit.ly/3gnw2VJ). – Pr. /x'idən tekst/. Var. Hidden text. (DLT)

hidrochinonă* s.f. ●●● (Cosm.) Substanță folosită în diverse produse cosmetice împotriva petelor. *Produsele conținând hidrochinonă sunt cunoscute ca agenți depigmentanți sau înălbitori. Aceste produse sunt folosite pentru diverse tulburări de pigmentare ca, petele de vârstă, legate de sarcină sau de terapii hormonale (cloasma sau melasma).* (sfatulmedicului.ro, https://bit.ly/31AwsPh). *Hidrochinona este un compus organic aromatic care acționează ca un ingredient topic depigmentant. Practic, ea inhibă local producția de melanină, tocmai de aceea este cel mai potrivit ingredient în lupta contra petelor pigmentare.* (glamour.ro, https://bit.ly/3gOoKaO). *Hidroquinonă nu mai folosesc momentan, nu am pete care să aibă nevoie de acest ingredient, dar cu ajutorul hidroquinonei am reușit să estompez foarte multe pete foarte vechi de pe ten.* (Blog, https://bit.ly/31yN6yN). – Var. hidroquinonă. (IL)

hidroponie s.f. ●●● (Agr.) Metodă de cultivare a plantelor prin menținerea rădăcinilor nu în pământ, ci într-un lichid care conține doar substanțele nutritive necesare dezvoltării plantei. *Hidroponia este metoda de a cultiva plantele direct în apă. Termenul provine de la cuvintele greceşti* hidros*, care înseamnă „apă", şi* ponos*, care înseamna „muncă". Conceptul a fost redescoperit în anii '30 la Universitatea Berkeley din California, de dr. Gericke, care a popularizat această metodă. În realitate, ea există din cele mai vechi timpuri.* (rador.ro, https://bit.ly/3AaxAIQ). *Hidroponia este o metodă revoluționară de a crește plante în apartament fară să folosești pământ. Îți vine să crezi sau nu, poți avea o grădină de interior spectaculoasă, în care plantele să își primească nutrienții în cantități și proporții optime, fără să utilizezi ghivece clasice.* (gradina.acasa.ro, https://bit.ly/3002fvZ). (AMB)

hidroxiclorochină s.f. ●●○ (Farm.) Medicament împotriva malariei care a fost folosit și împotriva coronavirusului SARS-CoV-2, însă cu rezultate controversate. *Xuenting Yao împreună cu colegii săi au descoperit că hidroxiclorochina este mai puternică decât clorochina inhibând SARS-CoV-2 in vitro. Hidroxiclorochina este un analog al clorochininei care are mai puține interacțiuni medicament – medicament. Hidroxiclorochina este un medicament care a iscat discuţii aprinse în timpul pandemiei de coronavirus şi a împărţit lumea medicală în două. În timp ce doctorul francez Didier Raoult a popularizat tratamentul cu medicamentul anti-malarie, iar Donald Trump a recunoscut că şi l-a administrat, alţi epidemiologi au afirmat că efectele secundare pot provoca moartea.* (mediafax.ro, https://bit.ly/33uhdMJ). (AMB)

hieros gamos s.n./s.f. ●●● (Filos.) Unire a două fiinţe primordiale de sex opus; unire sfântă, mistică; hierogamie. *Una dintre inovaţiile cele mai semnificative ale cabbaliştilor o reprezintă ideea unirii lui Dumnezeu cu Shekhina, un hieros gamos (unire sfântă) care împlineşte adevărata unitate în Dumnezeu.* (Carte, https://bit.ly/2UveXhr). *[...] iubirea sexuală chiar între indivizi obişnuiţi are potenţialul de a reitera hieros gamos-ul primordial, întorcând fiinţa limitată cu faţa spre gura peşterii platoniciene.* (Blog, https://bit.ly/2OyibwJ). *Într-o „Nuntă Sfântă", acea „Hieros Gamos", soţia lui arhon basileus se dăruia zeului, care era sărbătorit ca Anthios „Zeul Florilor".* (liber-cugetatori.ro, https://bit.ly/39OynTj). – Pr. /xj'eros g'amos/, /xjer'os g'amos/.Var. hieros-gamos, Hieros Gamos. (DLT)

High Bright adj.invar. ●○○ v. **High-Brightness**. – Pr. /xajbr'ajt/. (DLT)

High-Brightness adj.invar. ●○○ (Electr.) Care prezintă gradul maxim de luminozitate, asigurând o calitate excelentă a imaginii; de înaltă luminozitate. *Astfel, utilizatorii vor beneficia de toate funcţiile unui sistem interactiv de calitate ce îmbină atât tehnologia high brightness, funcţionalitatea sistemului de prindere pe perete, uneltele colaborative ale tablei interactive şi perfomanţa celei mai bune aplicaţii software în limba română.* (cel.ro, https://bit.ly/3bep4gt). *TU-3 are carcasă solidă de metal, LED-metru cu 21 de segmente, un mod High-Brightness, datorită căruia LED-ul este vizibil şi în condiţii extreme de luminozitate.* (boss.info/ro/products/tu-3). *Dacă doreşti neapărat, poţi monitoriza filmarea în spaţiul de culori Rec. 709 folosind modul „High Bright", ce utilizează luminozitatea de 1500 nit a monitorului (de 4 ori mai mare decât majoritatea monitoarelor) pentru a putea monitoriza filmările outdoor fără a avea nevoie de un parasolar*. (Blog, https://bit.ly/39WGv44). – Pr. /xajbr'ajtnis/.Var. high-brightness, high brightness, high bright, High Bright. Abr. HB. (DLT)

high-class adj.invar., s.n. ●●● **1.** adj.invar. (Ec.) De calitate superioară. *Un alt exemplu este ASAP Poke, un concept doar pe bază de livrare, cu preparate high-class din Chicago, ce oferă mâncăruri asiatice [...].* (trendshrb.ro, https://bit.ly/2SmthpX). *Produsele de cosmetică hotelieră Omnia sunt bazate pe elemente 100% naturale, atingând cea mai înaltă calitate, sunt produse high class care oferă alternative pentru toate gusturile.* (hotelmagazin.ro, https://bit.ly/2ONdz9p). **2.** s.n. (Soc.; uneori, peiorativ) Protipendadă, elită socială. *Aşa că pentru a face parte din high-class, se împopoţonează după tendinţele vremii, îşi decorează extravagant casa, îşi face prieteni „sus puşi" şi angajează o armată de profesori pentru a învăţa manierele unei persoane cu rang.* (zilesinopti.ro, https://bit.ly/2v7Wyg2). *Un spectacol despre high-class-ul contemporan, despre o lume perversă, rea şi dominată de ideea de competiţie.* (hotnews.ro, https://bit.ly/2vPdisG). *După o colaborare de 3 ani am hotărât să profesez ca liber profesionist având în portofoliul meu clienţi din toate categoriile sociale şi din High Class-ul românesc (artişti, sportivi, avocaţi, medici etc.).* (maderoterapiespa.ro/mihai-hula). – Pr. /xajkl'as/.Var. high class, High Class. (DLT)

high-cost adj.invar., s.n. ●●○ (Ec.) (Serviciu, produs, companie, cursă [aeriană] etc.) care are caracter inovativ și înglobează progres tehnic, implicând costuri ridicate; (serviciu, produs etc.) scump. *Soluţia de implementare poate include: înlocuirea de echipament high-cost cu o schimbare-de-proprietate, realocarea de dispozitive – atunci când se dovedeşte necesar, instalare de soluţii software şi instruirea utilizatorului final.* (eta2u.ro, https://bit.ly/389Jy8g). *E normal ca la preţul de numai câţiva euro să nu-ţi ofere toate condiţiile ca la companiile „high-cost" (mâncare, tunel de îmbarcare, bagaje multe), însă, dacă te poţi lipsi câteva ore de toate acestea, de ce să nu zbori ieftin?* (comentariu, banatulazi.ro, https://bit.ly/39iCLcn). //s.n. *N-am citit, că nu zbor şi nu mă interesează nici Wizz Air în mod special. Pentru că tot ăia manevrează bagajele şi la low cost, şi la high cost.* (comentariu, zoso.ro, https://bit.ly/386VFCW). *Apoi eu cât am mers cu low cost, m-a cam ferit de întârzieri. În orice caz, nu mai mult decât cu high-cost. Ba chiar îmi aduc aminte la Ryan Air la aterizare se auzea o trâmbiţă vânătorească anunţând cum acesta este încă un zbor din cele 98% on time.* (comentariu, Blog, https://bit.ly/2wXcwuj). – Pr. /xajk'ost/.Var. highcost, high cost. (DLT)

High Dynamic Range s.n. ●●● **1.** (Electr.) Tehnologie de redare a culorii, luminozității și contrastului la televizoarele sau monitoarele de nouă generație pentru imagini cât mai apropiate de realitate. *ProArt PA27AC suportă o luminozitate maximă de 400 nits și tehnologie High Dynamic Range HDR-10, iar astfel poate reda un alb mai luminos și un negru mai întunecat pentru a reproduce imagini mai bogate și mai realiste.* (altex.ro, https://bit.ly/3fgtLtm). *Fiind primul ecran cinematografic certificat DCI („Digital Cinema Initiatives"), ce integrează funcţia High Dynamic Range, Samsung Cinema LED va oferi consumatorilor elveţieni o experienţă de vizionare de ultimă generaţie.* (ittalk.ro, https://bit.ly/3r2Uv64). **2.** (Foto.) Tehnologie prin care sunt combinate mai multe fotografii cu expunere diferită din care se creează o singură fotografie, pentru a obține un echilibru între părțile luminoase și cele mai puțin luminoase. *În ceea ce privește mediile cu iluminare mixtă, cum ar fi ieșirea unui tunel, Samsung ISOCELL HM3 încorporează Smart ISO Pro, o tehnologie high-dynamic-range (HDR) care se folosește de soluția intra-scene dual conversion gain (iDCG).* (zonait.ro, https://bit.ly/3K0Bbzg). *HDR este prescurtarea pentru High Dynamic Range și este o funcție cu care sunt dotate majoritatea camerelor foto ale telefoanelor Android de ultimă generație.* (grigdroid.ro, https://bit.ly/3Gn2JfO). – Pr. /xaj dajnemik r'endʒ/.Var. high-dynamic-range. Abr. HDR. (IL)

high-end adj.invar., s.n. ●●● (Inform.) (Telefon mobil, server, aplicaţie, tehnologie etc.) performant(ă), avansat(ă), de ultimă generaţie. *Performanţa terminalelor, mai ales când vorbim de un smartphone high-end precum Lumia 920, este aproape fără reproş.* (a1.ro, https://bit.ly/2S42vDF). *M-am aşezat în patul meu şi m-am uitat pe internet ce îmi puteam cumpăra eu, să am tehnologie highend, încât să mă răsfăţ din plin […].* (Carte, https://bit.ly/2QzjexF). *5G-ul e util şi asta mai ales dacă vor apărea şi console portabile high end pe viitor.* (mobilissimo.ro, https://bit.ly/39eO2Km). //s.n. *Vivaz este o combinaţie interesantă între high-end-ul*

Satio şi middle-level-ul Aino, cu capabilităţi sporite de entertaiment. (wall-street.ro, https://bit.ly/2QDzsWA). *Ţinând cont că vor apărea la preţuri deloc accesibile, chiar sunt curios care dintre aceste high-end-uri este mai ok.* (Forum, https://bit.ly/3acAU9X). – S.n.pl. high-end-uri. Pr. /xaj'end/.Var. highend, high end. (DLT)

high fashion s.n., adj.invar. ●●● (Modă) (Industria modei) de înaltă calitate şi cu preţ ridicat, concretizându-se în special în exemplare unicat, datorate unor creatori de modă. *Brioni este un brand italian de high fashion fondat în 1945.* (festivalitalian.ro, https://bit.ly/3G0wWBm). *Designerii readuc în lumea high fashion-ului această piesă adorabilă, pufoasă şi versatilă.* (istil.ro, https://bit.ly/3dj6erz). //adj.invar. *Ecologie high-fashion la Chanel, primăvară-vară 2016 haute couture* (life.ro, https://bit.ly/3bjLkFW). – Pr. /xaj f'eʃən/.Var. high-fashion. (DLT)

high-key s.n., adj.invar. ●●○ (Foto.) (Tehnică fotografică, imagine, fotografie, portret) în care majoritatea suprafeţelor au tonuri luminoase, albe sau gri deschis, cu porţiuni foarte reduse de negru. *Aici am tratat lumina care cade mai mult sau mai puţin convenţional pe subiect din faţă, contra lumina care creează o atmosferă deosebită, fotografia în highkey (tonuri luminoase) şi lowkey (tonuri întunecate).* (Carte, https://bit.ly/2SrVQlB). *High-key („cheia înaltă”) reprezintă tehnica de iluminare care produce imagini cu tonuri dominant deschise şi fără contrast, folosită deseori în portret sau fotografia de produs, deoarece scoate în evidenţă trăsăturile / caracteristicile subiectului.* (FB, https://bit.ly/3beLw9f). *Îmi plac high-key-urile tale, dar cred că a doua e cea mai bună. E şi foarte clară şi ochii ies în evidenţă.* (Forum, https://bit.ly/39f5LS5). //adj.invar. *Imaginile high key conferă, în general, o notă pozitivă.* (Blog, https://bit.ly/3af7iJh). *Rolul seminarului este de a-i ajuta pe participanţi să înţeleagă felul în care se realizează set-up-urile de lumini în fotografia high key şi low key, principii estetice, genuri de modificatoare folosite, estetică în portret, modele faciale.* (nikonisti.ro, https://bit.ly/2wni4yx). – S.n.pl. high-key-uri. Pr. /xajc'i/.Var. highkey, high key. (DLT)

High Level Language s.n. ●○○ (Inform.) Limbaj de programare care permite programatorului să scrie programe care nu solicită cunoaşterea circuitelor calculatorului şi care sunt apropiate de limba engleză şi de notaţia aritmetică; limbaj de programare de nivel înalt, evoluat. *Limbajele evoluate HLL/High Level Languages au apărut mai târziu şi permit comunicarea cu sistemul de calcul fără a ţine seama de arhitectura sa.* (Carte, https://bit.ly/3t19rnS). *După modul cum au evoluat în timp limbajele de programare pot fi: limbaje de prima generaţie: limbajul maşină (machine language); limbaje de generaţia a doua: limbajul de asamblare (assembly language); limbaje de generaţia a treia: limbaje de nivel înalt (high level language).* (Carte, https://bit.ly/3adzQmv). – Pl. High Level Languages. Pr. /xaj l'evəl l'engujdʒ/. Var. high-level language, high level language. Abr. HLL. (DLT)

highlighter s.n. ●●● **1.** (Cosm.) Produs cosmetic care se aplică peste stratul de fond de ten pentru a conferi pielii transparenţă şi luminozitate şi pentru a scoate în evidenţă anumite zone ale feţei; iluminator. *Highlighterul este un produs cosmetic, care îţi permite să accentuezi trăsăturile într-o manieră naturală şi să adaugi un plus de strălucire machiajului tău. El pune accentul pe avantajele tale şi ascunde defectele minore. Ideea de bază a iluminatoarelor este de a manipula optic anume acele zone şi trăsături, de care nu prea eşti mulţumită.* (secretele-femeilor-frumoase.net, https://bit.ly/379AC1d). *Pentru o strălucire naturală, aplică puţin highlighter în mijlocul buzelor.* (andreeabanica.com, https://bit.ly/2OEvs7e). **2.** (Birot., inform.) Marker mecanic fluorescent sau electronic; evidenţiator de text. *Highlighter-ul individual este perfect de folosit ca un gift premium la târguri, seminarii sau în campaniile de volum mare.* (rubikspromotion.ro, https://bit.ly/2w3AEep). *Câteodată mă întreb cum se poate măsura silinţa. Cred că bune indicatoare ar fi creioanele tocite, foile mototolite, casa plină de post-it-uri, highlighter-urile ce se usucă atâât de repede, teancurile de cărţi tocite, şi, nu în ultimul rând, orele nedormite....* (adevarul.ro, http://bit.ly/2SPPvly). – Pl. highlighter-uri. Pr. /x'ajlajtər/. (DLT)

highlighting s.n. ●○○ **1.** (Inform.) Evidenţiere a unui obiect prin afişarea lui pe ecranul calculatorului într-un mod diferit faţă de celelalte obiecte. *Istoricul modificărilor poate fi vizualizat în două moduri: prin evidenţierea (highlighting) modificărilor pe foaia de calcul prin culori şi marcaje [...] şi prin crearea unei foi speciale a caietului, history worksheet, în care sunt listate informaţiile sub formă de înregistrări într-o listă Excel dotată cu filtre.* (profs.info.uaic.ro, https://bit.ly/2UOuRne). *Dacă utilizatorul doreşte să atragă atenţia asupra unei anumite regiuni din text se poate evidenţia textul respectiv prin utilizarea butonului Highlighting (evidenţiere) din bara Formatting.* (Carte, https://bit.ly/3spOGP6). **2.** (Cosm.) Iluminare a unei zone a feţei cu ajutorul unui produs mai deschis cu două nuanţe decât tenul. *Blendingul te va ajuta să evidenţiezi corect şi natural zonele de iluminare şi umbrele. Aşadar, după ce ai aplicat produsele de contouring şi highlighting, uniformizează-le.* (randurileevei.ro, https://bit.ly/2QkWiVA). *Highlighting-ul (n-am găsit un termen mai bun în română) se combină perfect cu conturarea prin evidenţierea părţilor bune/flatante.* (Blog, https://bit.ly/3c0rwYB). – Pr. /x'ajlajting/. Var. Highlighting. (DLT)

High Natural Value adj.invar. ●○○ v. **High Nature Value**. – Pr. /xaj n'ejʧərəl v'elju/. (DLT)

High Nature Value adj.invar. ●○○ (Agr., mediu; despre terenuri, pajişti, livezi şi alte sisteme agricole) Care se caracterizează prin prezenţa vegetaţiei naturale şi seminaturale, fiind în general foarte bogate în specii, aspecte datorate practicării neintensive, la scară mică a agriculturii, cu impact minim asupra mediului; cu valoare naturală ridicată. *Relevant este şi faptul că mare parte din suprafaţa agricolă a României se încadrează la categoria sistemelor agricole cu înaltă valoare naturală (High Nature Value – HNV), care adăpostesc încă o*

biodiversitate deosebit de ridicată. (epadiv.granturi.ubbcluj.ro, https://bit.ly/3dAluPb). *În plus, o parte din suprafaţa teritoriului este declarată oficial zonă HNV (High Natural Value – zonă cu valoare naturală ridicată).* (Carte, https://bit.ly/37KOOOP). **–** Pr. /xaj n'ejtʃər v'alju/.Var. High Natural Value. Abr. HNV. (DLT)

High Performance Computing s.n. ●●○ (Inform.) Sistem de calcul de dimensiuni considerabil mai mari, prin comparaţie cu sistemele de calcul personale (laptopuri şi desktopuri) şi chiar cu unele sisteme de calcul profesionale (servere), conceput în scopul rezolvării unor aspecte deosebit de complexe în domenii ştiinţifice, inginereşti sau industriale; calcul de înaltă performanţă; supercalcul. *Dacă nu cu mulţi ani în urmă Calculul de înaltă performanţă (High Performance Computing) era considerat un domeniu de cercetare pe care doar centre de cercetare şi laboratoare foarte puternice îl puteau aborda, acum este abordat şi în industria IT de tip mainstream (de largă utilizare).* (cs.ubbcluj.ro, https://bit.ly/2Hodq5c). *O nouă structură juridică şi de finanţare va crea o infrastructură pentru calculul de înaltă performanţă (High-Performance Computing – HPC) [...].* (eazi.ro, https://bit.ly/2UVzHzj). *Ce este Calculul ştiinţific de Înaltă Performanţă sau High Performance Computing, aşa cum este el denumit tradiţional în cercetare şi industrie?* (stiintasitehnica.com, https://bit.ly/2SLUkLm). **–** Pr. /xaj pərf'ormәns kәmpj'uting/.Var. High-Performance Computing. Abr. HPC. (DLT)

high-res adj.invar. ●○○ v. **hi-res (1.)**. **–** Pr. /xajr'es/. (DLT)

high resolution adj.invar. ●●○ (Electr., inform.) **1.** (Despre imagini stocate pe monitoare, imprimante sau fişiere) Care se caracterizează printr-o precizie şi claritate deosebite; de înaltă rezoluţie. *Vizualurile plăcute şi valoroase din punct de vedere estetic joacă un rol cheie în atragerea şi menţinerea utilizatorului pe website, în special pentru platformele de e-commerce pentru care sunt recomandate imaginile high resolution.* (minthical.com, https://bit.ly/31TngFx). *Întregul caz este destul de complex, dar are legătură cu faptul că procesul prin care Google afişează o imagine hi-res permite internauţilor să nu mai acceseze pagina web pe care este postată respectiva imagine.* (playtech.ro, https://bit.ly/38QVCeN). **2.** (Rar, despre fişiere sau produse audio) v. **hi-res (1)**. **–** Pr. /xaj rezәlj'uʃәn/.Var. high-resolution, High-Resolution, hi-res. (DLT)

high season s.n., adj.invar. ●●● (Turism) (Perioadă) în care preţurile hotelurilor şi afluxul de turişti sunt (mult) mai mari, prin comparaţie cu alte perioade ale anului; (sezon) de vârf. *Atenţie, preţul bagajelor variază în funcţie de sezonul de vârf (high season) şi de extrasezon (low season).* (imperatortravel.ro, https://bit.ly/2Si7gIA). *Statistic, într-adevăr, suntem în ceea ce în industria turismului numim HIGH SEASON (sezon de vârf).* (turismmarket.com, https://bit.ly/2vWIM0c). *Este supra-aglomerare în rezervaţii, în perioada de high season a Marii Migraţii?* (Blog, https://bit.ly/2UbNq3Z). //adj.invar. *Preţul prezentat este orientativ, limitat şi confirmat pentru anumite plecări, cu anumite*

companii aeriene şi poate suferi modificări în funcţie de disponibilitate şi perioada aleasă, este diferit în perioadele high-season (ianuarie – februarie) şi poate fi redus în perioade de Promoţii (iulie – august). (activtours.ro, https://bit.ly/3dgRBTE). *Sunt excluse perioadele High Season (Crăciun, Revelion, Valentines Day).* (iasifun.ziaruldeiasi.ro, https://bit.ly/39hdFu1). – Pr. /xaj s'izən/.Var. high-season, High Season. (DLT)

high society s.n./s.f. ●○○ (Soc.; uneori, peior.) Lume bună, protipendadă; înalta societate. *Ştiu că high society, lumea bună, s-a mutat în zonă după ce Central Park a apărut […] prin anii '70 ai secolului al XIX-lea.* (Carte, https://bit.ly/39BiC1F). *Aristocratul britanic sir Sacheverell Sitwell, poet şi prozator, critic de artă (muzică şi arhitectură), baronet şi gentleman, reprezentant al high society londoneze, a efectuat în 1938 o călătorie de patru săptămâni prin România.* (Carte, https://bit.ly/31QotgV). *[...] căci „se poartă" acum, în unele cercuri suprasaturate şi superplictisite, snobismul prostului gust: cresc rândurile colecţionarilor de kitsch-uri, iar elegantele păstrează diamantele şi perlele veritabile pentru întâlnirile de toată ziua; în „high-society" sunt la modă tinichelele şi mărgelele colorate.* (aarc.ro, https://bit.ly/2SRSzgQ). – Pr. /xaj səs'ajəti/.Var. high-society. (DLT)

High Speed Downlink Packet Access s.n. ●○○ (Comunic.) Protocol de comunicare pentru telefonia mobilă, de tip 3G, care asigură o viteză mare de transmitere a datelor (ce poate ajunge până la 7,2 Mb/s), precum şi o capacitate extinsă. *Vodafone a lansat tehnologia HSDPA (High-Speed Downlink Packet) în anul 2005.* (mediafax.ro, https://bit.ly/39z1No0). *High Speed Downlink Packet Access (HSDPA) şi High Speed Uplink Packet Access (HSUPA) extind şi îmbunătăţesc interfaţa radio bazată pe WCDMA.* (Carte, https://bit.ly/3mR1cpi). *R5 a definit HSDPA (High Speed Downlink Packet Access), care a permis viteze până la 14,4 Mbps pe downlink.* (Carte, https://bit.ly/3tnRQ70). – Pr. /xaj spid d'awnlink p'ecit 'ekses/.Var. High-Speed Downlink Packet Acces. Abr. HSDPA. (DLT)

High-Valuable Target s.n. ●○○ v. **High-Value Target**. – Pr. /xajv'eljwəbəl t'arʒit/. (DLT)

High-Value Target s.n. ●○○ (Mil.) Obiectiv concretizat ca persoană sau ca resursă și valorizat drept foarte însemnat în misiunea unui anumit adversar politic, economic etc.; ţintă de mare valoare. *Operaţiunile Statelor Unite împotriva unor „ţinte de mare valoare" (HVT, high-value targets), ca atacuri cu avioane fără pilot vizând lideri Al-Qaida, au avut un efect „limitat" contra talibanilor din Afganistan.* (mediafax.ro, https://bit.ly/2SI0mN1). *Un alt confrate, Vincent Nouzille, care publică zilele acestea cartea intitulată „Erori fatale", spune că cifra exactă a acestor execuţii, decise de Franţa în totală opacitate, ar fi de zece ori mai mare, adică vreo 40 de High Value Targets, cum numesc militarii aceste „ţinte umane de mare valoare".* (rfi.ro, https://bit.ly/31Qw9zL). *În data de 28 iunie 2005, o echipă SEAL*

formată din patru militari de elită a fost trimisă într-o misiune de recunoaștere pentru a localiza un HVT (high-valuable target – țintă de mare valoare) care se ascundea în munți la o altitudine de aproximativ 3.000 de metri, scrie Defense Romania, care citează Special-ops.org. (ziare.com, https://bit.ly/3mYOhlk). – Pl. high-value targets. Pr. /x'ajvelju t'arɟit/.Var. high value target, high-value target, High Value Target, high-valuable target, High-Valuable Target. Abr. HVT. (DLT)

High Volume Low Pressure s.n. ●○○ (Tehn.) Tehnică economicoasă de pulverizare a vopselei sau a sprayului autobronzant la presiune joasă; aparat utilizat în acest scop. *Pulverizarea de joasă presiune sau HVLP (High Volume Low Presure) are o modificare faţă de pulverizarea convenţională, în sensul că presiunea aerului comprimat care iese din pistol nu este mai mare de 0,7 bari. Modificarea s-a făcut cu scopul de a reduce pierderile mari de material.* (revistadinlemn.ro, https://bit.ly/2V9Rov6). *Principala noutate este încorporarea tehnicii HVLP (High Volume Low Pressure), utilizarea unui pistol cu pulverizare panoramică, fapt care duce la obţinerea unui randament mai bun şi a unei uniformităţi perfecte a bronzului.* (Blog, https://bit.ly/2JmZysS). *Sunt două tipuri diferite de aparate de bronzare cu spray. Compresoarele, unde ai un instrument de măsură pentru a regla presiunea şi High Volume Low Pressure sau HVLP.* (info.bronzare.ro, https://bit.ly/2wQZbE2). – Pr. /xaj v'oljum ləw pr'eʃər/.Var. High-Volume Low-Pressure. Abr. HVLP. (DLT)

hint s.n. ●●● Informație importantă; sfat; indiciu. *Sunt mândră că nu m-am descurajat în a fi, în a-mi asuma rolul ăsta de a crea o echipă și de a construi o echipă pentru că a fost foarte greu. La început complet nepregatită, neavând nici cel mai mic hint despre ce înseamnă asta, plecând doar cu gândul că am putea să facem spoturi, campanii mișto.* (iqads.ro, https://bit.ly/39dzv2l). *Câteva hint-uri despre Curriculum Vitae (CV).* (Forum, https://bit.ly/3cle2Xp). – Pl. hinturi. (IL)

hip adj.invar. ●●○ Care urmează cele mai recente tendințe ale modei și ale tehnologiei. *Eu veneam din Brighton Anglia, un loc hip, plin de culoare, iar Bucureștiul mi se părea atât de gri.* (iqads.ro, https://bit.ly/2ZcJ7a4). *Toți cei pasionați de cafea și amatori de grill se vor putea bucura de evenimentele lui Chef Foa, care au loc la Stradale, în prima bucătărie urbană care aduce conceptul de „street food" într-o locație hip din nordul orașului.* (masterchef.prtotv.ro, https://bit.ly/2Vj5wBg). (IL)

hip<u>e</u>ricum s.n. ●●○ v. **hypericum**. (AMB)

hiperlegă<u>t</u>ură s.f. ●●● (Inform.) Adresă de destinație dintr-o rețea la care se face salt prin acționarea unui buton virtual (hipertext, imagine etc.); hyperlink*, link*. *Cum ghidul a fost dezvoltat în ideea de a ajuta locuitorii oraşului şi turiştii în orientarea acestora pe rutele de transport în comun, redirecţionează, print-un buton hiperlegătură către site-ul administrat de către Centrul de Informare Turistică Iaşi.* (calatoruldigital.ro, http://bit.ly/2XCVpYQ). *În foile de calcul*

Kingsoft, puteți stabili hiperlegături între celule și între celule și fișiere, pagini web sau chiar conturi de e-mail. (educum.ro, http://bit.ly/3qlNX0B). – Pl. hiperlegături. (AMB)

hipermedia s.f. ●●● v. **hypermedia**. (DLT)

hipertext s.n. ●●● (Internet) **1.** Text de pe o pagină web care funcționează ca un buton, căruia îi este asociată o adresă de destinație (numită link) și care prin acționare face saltul la acea adresă de destinație aflată pe aceeași pagină sau pe o pagină diferită. *Puteți consulta cea mai recentă versiune a TOU făcând clic pe linkul de hipertext „Termeni de utilizare” din partea de jos a paginilor noastre Web.* (docs.microsoft.com, https://bit.ly/3HTyz3W). *Legăturile (link-urile) reprezintă partea cea mai importantă a unei pagini Web. Ele transformă un text obișnuit în hipertext sau hiperlegătură, care permite trecerea rapidă de la o informație aflată pe un anumit server la altă informație memorată pe un alt server aflat oriunde în lume.* (cursuri.flexform.ro, https://bit.ly/39BGzr2). **2.** (P.ext.) Entitate informatică (document, pagină web etc.) care conține legături ce permit saltul la alte entități. *Pe 13 noiembrie se împlinesc 20 de ani de la apariţia primei pagini de web. Termenul World Wide Web (abreviat WWW; numit scurt şi web, care în engleză înseamnă „reţea”) este un sistem de documente şi informaţii de tip hipertext legate ele între ele care pot fi accesate prin reţeaua mondială de Internet.* (adevarul.ro, http://bit.ly/3bEDGZ7). *Metafora este sugestivă, deoarece serviciul WWW acoperă ca o pânză de păianjen întreaga lume. Pânza este formată dintr-o colecţie de documente specifice acestui serviciu, conectate logic între ele, denumite hipertexte.* (competentedigitale.ro/it/it11.php). – Pl. hipertexte.Var. hypertext*. (AMB)

hire purchase s.n. ●○○ (Fin.) Formă de credit de consum care implică semnarea unui contract de închiriere, cu opţiune de cumpărare în rate a unui bun; contract de locaţiune cu posibilitatea de cumpărare în rate. *Dispoziţiile art. 10 din lege se aplică în cazul contractelor de finanţare pentru achiziţia de bunuri care stabilesc că transferul dreptului de proprietate asupra bunurilor achiziţionate nu se efectuează la data încheierii contractului de credit pentru consum (de exemplu, contracte de leasing financiar, contracte „hire-purchase” şi altele asemenea).* (lege5.ro, https://bit.ly/2wxkCJT). *A cumpăra ceva pe credit nu este altceva decât o formă de împrumut. Include plata prin intermediul unui card de credit, „hire purchase” şi alte forme de înţelegere, inclusiv o formă de credit fără dobândă, prin intermediul căreia cumperi acum şi plăteşti mai târziu.* (diasporaro.com, https://bit.ly/37QWoHK). – Pr. /x'ajə(r) p'ərtʃis/.Var. hire-purchase, Hire Purchase. (DLT)

hi-res adj.invar. ●●○ (Electr., inform.) **1.** (Despre un fișier muzical sau despre un produs ori aparat audio) Care se caracterizează printr-o precizie și claritate deosebită a sunetului; de rezoluţie înaltă. *Un fişier hi-res poate avea dimensiuni de zeci de megabiţi, aşadar, câteva track-uri pot ocupa întreaga memorie a dispozitivului dumneavoastră.* (Blog, https://bit.ly/2tWyyML). *Fișierele*

hires sunt o nișă din care casele de discuri pot să mai facă niște bani. (Forum, https://bit.ly/32oIyLB). *Sony lansează la IFA 2014 noi produse audio High-Resolution, căşti Bluetooth wireless, dar şi Walkman Bluetooth pentru pasionaţii de sport.* (yoda.ro, https://bit.ly/2wGfkfl). **2.** (Rar, despre imagini și fotografii) v. **high resolution (1)**. – Pr. /xajr'es/. Var. hires, high-res, high-resolution, High-Resolution. (DLT)

hit-parade s.n. ●○○ (Muz.) Clasament al preferinţelor în materie de spectacole, actori, bucăţi muzicale, manifestări artistice etc., stabilit în ordinea descrescătoare a popularităţii; top. *În 1982 lansa primul ei single, „Everybody", care avea să urce până pe locul trei în hit-parade-ul lunii august.* (jurnalul.antena3.ro, https://bit.ly/3a2l3Kg). *În anul 1978, Toto a scris melodia „Donna, donna mia", care a ajuns în scurt timp pe locul întâi în Hit Parade, apoi a urmat prima sa compoziţie pentru Adriano Celentano, melodia „Soli", care s-a regăsit timp de câteva luni în topul vânzărilor în Italia.* (radioromaniacultural.ro, https://bit.ly/2VbL1Y8). *Astfel se închidea circuitul şi publicul putea asculta ultimele piese din Hit-Parade-urile din Apus.* (Carte, https://bit.ly/2UNr09J). – Pl. hit-parade-uri. Pr. /xitpər'ejd/.Var. Hit-Parade, hit parade, Hit Parade. (DLT)

HLG s.n. ●○○ **1.** (Foto.-video., Electr.; abr. de la engl. Hybrid Log-Gamma) Tehnologie care permite transmisiunea live și înregistrarea la o calitate a imaginii foarte aproape de realitate (obținută prin tehnologia HDR). *HLG este o tehnologie HDR convenabilă, deoarece combină imagini SDR (Standard Dynamic Range) și HDR într-un singur semnal video.* (avstore.ro, https://bit.ly/36lW3g6). *Utilizând Hybrid Log-Gamma (HLG), distribuitorii pot difuza un flux de conținut care va fi afișat în format HDR pe televizoare compatibile HDR și în format SDR pe televizoare SDR.* (panasonic.com, https://bit.ly/2uaaSnG). *În 4K pe TV, HLG-ul intră direct.* (comentariu, emag.ro, https://bit.ly/3HQoViI). **2.** (Med., abr. de la HemoLeucoGramă) Analiză de laborator a elementelor celulare ale sângelui: eritrocite (hematii, globule roșii), trombocite (plachete) și leucocite (globule albe); (concr.) buletin care conține rezultatele unui astfel de examen de laborator. *În funcție de vârstă și afecțiuni colaterale, va fi nevoie să facem teste suplimentare, analize de sânge: hemoleucogramă (HLG), teste de coagulare (coagulogramă).* (https://chirurgolegcebotari.ro/). *Am făcut HLG cu formula completă la recomandarea medicului pediatru și sunt câteva sublinieri.* (Forum, https://bit.ly/3qhcy9s). – Pr. /haʃeldʒ'e/. (IL)

HNV adj.invar., s.n. ●●● (Agr., mediu; abr. de la engl. High Nature / Natural Value) (Terenuri, pajişti, livezi şi alte sisteme agricole) care se caracterizează prin prezenţa vegetaţiei naturale şi semi-naturale, fiind în general foarte bogate în specii, aspecte datorate practicării neintensive, la scară mică a agriculturii, cu impact minim asupra mediului; cu valoare naturală ridicată. *Sistemele agricole HNV sunt prezente în toate ţările europene, sub diferite forme şi mărimi; ele nu constituie numai temeliile biodiversităţii agricole europene, dar în acelaşi timp asigură un ansamblu de servicii de suplimentare a societăţii umane, cum ar fi: ape*

mai curate, aer mai pur, sol nedegradat, diminuarea pericolului de inundaţii, stocarea carbonului etc., precum şi caracterul şi diversitatea peisajelor de pe continentul nostru. (Carte, https://bit.ly/3tm57x0). *Zonele agricole HNV reprezintă peste 30% din totalul suprafeţei agricole din România: 5 milioane ha, asociate cu ferme de mici dimensiuni (semi-subzistenţă), de obicei familiale, în zonele colinare din interiorul şi la exteriorul arcului carpatic.* (wwf.ro, https://bit.ly/3a8zXld). //s.n. *Din suprapunerea zonelor defavorizate cu HNV sau cu IBA reiese că ZM este acoperită în proporţie de peste 90% de HNV, ZSD este acoperită în proporţie de 100% de IBA, iar ZDS este acoperită în proporţie de peste 65% de IBA, remarcându-se astfel valoarea de mediu a acestor zone.* (Carte, https://bit.ly/3gbenjR). *Aceste sisteme trebuie să devină prioritare prin intermediul unor sub-programe tematice, iar HNV-ul să primească o definiţie clară.* (stiri.ong, https://bit.ly/33S4UFZ). – Pr. /ejtʃenv'i/, /xaʃn'eve/, /xaʃnev'e/. (DLT)

hoax s.n. ●●○ (Inform.; mai ales la pl.) Mesaj cu conţinut fals (privind detectarea unui nou virus sau un alt pericol iminent) prin care autorul încearcă să determine utilizatorul unui calculator să întreprindă anumite acţiuni, în speţă trimiterea mesajului către toţi prietenii; farsă. *Facebook consideră că farsele online (Hoaxes) sunt o formă de spam în News Feed-ul utilizatorilor.* (radioresita.ro, https://bit.ly/2Xap5gZ). *Hoax-urile sunt trimise cu bună credinţă, dar prin propagarea lor de la un server de email la altul, produc un consum inutil de bandă de transfer.* (despretot.info, https://bit.ly/37IIxmA). *Într-o lume încărcată de fake news, hoax-uri şi o mare de informaţie tot mai greu de filtrat, un jurnalist britanic decide să se joace de-a falsul adevăr, brand-urile şi TripAdvisor, cu un scop ce pare a fi mai mare decât amuzamentul cititorilor, unul măreţ care trage semnale de alarmă: oare, trebuie să luăm totul ca fiind adevărat?* (guerrillaradio.ro, https://bit.ly/39OHZwo). – Pl. hoaxuri, hoax-uri, hoaxes. Pr. /xəwks/. Var. Hoax. (DLT)

hobby-horsing s.n. ●○○ (Sport) Sport, practicat în Finlanda, mai ales de fete, care imită concursurile de echitație cu deosebirea că obstacolele sunt sărite de sportiv, în timp ce călărește un băț atașat unui cap de cal din lemn, pluș etc. *Numită și „hobby-horsing”, echitația fără cal este un sport practicat la scară largă în Finlanda și implică saltul peste obstacole în timp ce ții în mână un băț care are la capăt un cap de cal din pluș. Deși pentru noi pare doar un joc inocent de copii, în Finlanda sportul este practicat în mod regulat de 10 000 de falși călăreți. Acolo, „hobby-horsing” nu este considerat deloc o nebunie sau o prostească copilărească, ci mai degrabă un hobby aproape terapeutic.* (stirifeldefel.ro, https://bit.ly/2XKvKgQ). *Să fie oare hobby-horsing doar un fenomen finlandez? Cei de aici sunt siguri că această pasiune se va întinde curând şi în alte părţi ale Europei.* (digi24.ro, http://bit.ly/3nML1IH). – Var. hobby horsing. (AMB)

hogshead s.n. ●○○ (Culin.) Butoi din lemn având capacitatea între 237 și 530 de litri și în care se păstrează de obicei un conținut lichid, în special alcool rafinat. *Sortimentul învechit în hogsheads şi butoaie de bourbon aflate la prima umplere*

etalează un caracter fin şi o preţiozitate rar întâlnită la un whisky tânăr. (finestore.ro, https://bit.ly/39V8i4F). *Butoi cu un singur malţ Glengoyne, îmbuteliat independent de Langside pentru gama Hepburn's Choice. Acesta a fost distilat în 2008 şi maturizat într-un hogshead până la 2016, când a fost îmbuteliat la vârsta de 8 ani, cu o ieşire de 372 sticle.* (clandestin.ro, https://bit.ly/2PcgV2E). – Pl. hogsheads. Pr. /x'ogzxed/. (DLT)

holter s.n. ●●● (Med.) Dispozitiv portabil utilizat pentru măsurarea activității electrice a inimii pe o perioadă extinsă de timp, permițând detectarea aritmiilor intermitente și a altor tulburări electrice. *„Medicii i-au făcut primele investigații și, pentru a desfunda o valvă, i-au dat un tratament de specialitate. Apoi, i-au pus un holter (un dispozitiv care monitorizează ritmul inimii – n. red.) și starea ei s-a îmbunătățit", au mai spus aceștia.* (b1tv.ro, https://bit.ly/36Yw9B0). *Un monitor Holter este un dispozitiv care înregistrează în mod continuu ritmul inimii în timpul activităților de zi cu zi, de obicei pe o perioadă de 24 ore. Mai este numit și „electrocardiograma ambulatorie", pentru că este la fel cu cea clasică, cu singura deosebire că aparatura nu este fixă, ca în cabinetul de cardiologie, ci este mobilă – cel care este conectat la Holter poartă dispozitivul cu sine.* (digi24.ro, https://bit.ly/3iI8uKC). *Am fost atacat virulent pentru că am cumpărat nişte holtere. Deci noi, pentru Centrul Medical Caraiman, am cumpărat 300 de holtere pe care le foloseam înaintea pandemiei pentru cetățenii bolnavi de inimă. Erau monitorizați de acasă. Știam în orice moment dacă este o problemă.* (dcnews.ro, https://bit.ly/3i3TRCm). – Pl. holtere.Var. Holter. (AMB)

home-bank s.n. ●●● (Fin.) Aplicație care permite accesarea unui serviciu bancar de la domiciliul sau sediul clientului, prin intermediul unei reţele informatice. *Mai mulţi clienţi ai ING Bank România au întâmpinat în ultimele săptămâni probleme cu aplicaţia mobilă de home-bank a băncii, erorile menţionate de aceştia referindu-se la faptul că aplicaţia nu se mai deschide sau că nu pot realiza plăţi cu telefonul mobil prin intermediul opţiunii ING Pay.* (wall-street.ro, https://bit.ly/3cfFndy). *Totodată, dorim să ne informăm clienţii că am programat o sesiune de actualizare a Home Bank-ului în noaptea de sâmbătă spre duminică, în intervalul 00:00 – 03:00, când serviciul nu va fi disponibil, se arată în comunicatul ING.* (adevarul.ro, https://bit.ly/2vbsW1P). *ING people, aplicaţia de homebank pentru desktop are nişte bug-uri destul de urâte şi poate aţi vrea să le fixaţi: la login te scoate din aplicaţie direct, merge după n încercări de CTRL+SHIFT+R (clear cookies).* (FB, https://bit.ly/2SwMMNl). *Home-banking-ul va pierde teren în favoarea internet-banking-ului, care permite utilizatorilor să facă tranzacţii de oriunde s-ar afla, printr-o simplă conectare la internet şi oferă posibilitatea dezvoltării de noi opţiuni şi facilităţi.* (Carte, https://bit.ly/38bCRlv). – Pr. /x'əwmbenk/, /xəwmb'enk/. Var. homebank, home bank, Home Bank, HomeBank, Home'Bank, home-banking, home banking. (DLT)

home-banking s.n. ●●○ v. **home-bank**. – Pr. /x'əwmbencing/, /xəwmb'encing/. (DLT)

home delivery s.n. ●●● (Serv.) Serviciu care constă în livrarea la domiciliu sau la o destinație de alt tip a diferite produse, de la preparate culinare până la electrocasnice, electronice, piese de mobilier, aparate de fitness ş.a. *Prin tot ceea ce facem, eu şi echipa mea, vrem să fim aproape de tine în fiecare moment al zilei şi să îţi demonstrăm că home delivery nu înseamnă doar pizza.* (graffitifoods.ro). *KLG Europe România lansează Strongo, serviciul de home delivery pentru produse de dimensiuni mari.* (zfcorporate.ro, https://bit.ly/3eUoDLp). – Pr. /xəwm dil'ivəri/.Var. (rar) home-delivery. (DLT)

home entertainment s.n. ●●● (Electr.) Sistem care include produse electronice (televizoare, sisteme audio, DVD playere, console de jocuri) şi programe special concepute în scopul divertismentului la domiciliu. *[...] UPC România lansează televiziunea HD, prin care vrea să impună conceptul de home entertainment.* (wall-street.ro, https://bit.ly/3ci9G39). *Cele mai recente inovaţii din industria internaţională de home entertainment sunt disponibile începând din luna mai şi consumatorilor TV din România. Programe TV exclusive, o calitate superioară a imaginii şi un serviciu de Customer Care la standarde internaţionale.* (cinemagia.ro, https://bit.ly/2w7AWAV). *Exploraţi oferta de electronice – audio-video LG: televizoare, echipamente audio-video, video blu-ray, sisteme home-entertainment, proiectoare.* (lg.com, https://bit.ly/2VsJZac). – Pr. /xəwm entərt'ejnmənt/.Var. home-entertainment. (DLT)

homegrown adj.invar. ●●○ **1.** (Despre o persoană) Din partea locului; intern, autohton, băştinaş. *Aşadar un procentaj de 10–20% din teroriştii home-grown provin din rândul extremiştilor albi, ultra-religioşi (sectari) sau nu, dar oricum conservatori, anti-guvernamentali, ori dintre anarhişti şi adepţii unor filosofii criminale.* (contributors.ro, https://bit.ly/2VvHhRk). *De asemenea, dacă teroristul a venit cu familia dintr-un stat neeuropean în Europa la vârste foarte fragede, este greu de spus dacă e „homegrown" sau exogen.* (Carte, https://bit.ly/3chYGmE). **2.** (Ec.) (Produs, model etc.) realizat pe plan naţional, local. *Sunt naturale. Sunt 100% homegrown. Sunt potrivite pentru vegetarieni.* (camaracumerinde.ro, https://bit.ly/2I2RcpK). *Produse proaspete, dacă se poate home grown.* (zilesinopti.ro, https://bit.ly/2TjS1zu). – Pr. /x'əwmgrəwn/. Var. home-grown, home grown. (DLT)

homemade adj.invar., s.n. ●●● (Produs) preparat sau confecţionat în casă; (produs) de casă. *Azi vreau să scriu puţin despre jucăriile homemade pe care le-am realizat (mai mult sau mai puţin) împreună cu Tudor.* (Blog, https://bit.ly/397wmBq). *Biodieselul 'home made' din ulei alimentar uzat sau grăsimi animale este un combustibil net superior motorinei de la pompă.* (uleiosul.com, https://bit.ly/3chBuVk). *Mâncare procesată sau home-made?* (revistaprogresiv.ro, https://bit.ly/3abPOgn). //s.n. *Eu tot nu sunt lămurit cu homemade-urile astea. Văd că se tot pun scheme identice, toţi spun că se pot face minuni la preţuri mici, însă până acum eu nu am văzut un homemade (amp, pedală etc.) care să sune identic cu un original […].* (Forum, https://bit.ly/3caYwNE). *Vând acvariu 60x30x30 cm (cu*

termometru, plasă pentru peşti, filtru Aquatlantis Biobox şi încălzitor) – preţ: 150 lei sau îl schimb cu un acvariu peste 120 litri cu condiţia ca lungimea lui să nu fie mai mare de 120 cm plus diferenţa (exclus homemade-urile). (Forum, https://bit.ly/2T99Zpr). – S.n.pl. homemade-uri. Pr. /x'əwmmejd/.Var. home-made, home made. (DLT)

home monitoring s.n. ●○○ (Med.) Sistem de monitorizare de la distanță a unor pacienți aflați în stare gravă la domiciliu. *Acest dispozitiv permite transmiterea directă a datelor referitoare la activitatea cardiacă printr-un sistem numit „home monitoring" către spitalul universitar, unde acestea sunt analizate.* (adevarul.ro, https://bit.ly/3aq1aO7). *Acest sistem, numit „home monitoring", va fi utilizat pentru prima oară în România şi va permite urmărirea la distanţă a unor pacienţi grav bolnavi, care au implantate astfel de dispozitive.* (9am.ro, https://bit.ly/3aiDH0T). – Pr. /xəwm m'onitəring/. (DLT)

home studio s.n. ●●○ (Electr., muz.) Studio de înregistrări amenajat acasă și care presupune un calculator cu un software de tip DAW. *Cea mai bună opţiune pentru un home studio este să foloseşti un computer bazat pe DAW (Digital Audio Workstation).* (dictie.ro, https://bit.ly/2VvhLvB). *Excesul frecvenţelor joase în mix este probabil una dintre cele mai comune probleme întâlnite la mix-urile provenite din home studio-uri.* (Blog, https://bit.ly/38agI71). *O altă consecință a faptului că producția muzicală a devenit mai facilă odată cu dezvoltarea software-ului audio este creșterea numărului de producători muzicali, care își schițează ideile muzicale în propriul home-studio și apelează la studiouri profesioniste pentru înregistrări și alte procese care le depășesc posibilitățile tehnice sau experiența.* (daw.ro/studio-audio). – Pl. home studio-uri. Pr. /xəwm stj'udiəw/, /xom studi'o/.Var. home-studio. (DLT)

home theater s.n. ●●○ (Cinema.) Ansamblu de dotări format din DVD player, ecran mare şi sistem audio de înaltă fidelitate, care permite vizionarea de filme la domiciliu; home cinema. *Dacă nu ai trăit încă experienţa unui home cinema (home theater), te rog du-te la un demo sau la un prieten care are aşa ceva, chiar acum! Aici mă refer la home theater făcut corect – pachetele 5.1 + un televizor nu intră în această categorie.* (avdesign.ro, https://bit.ly/382Ct8I). *Cinema La Tine Acasă se angajează să ajute fiecare client în parte să obțină instalarea sistemului home theater, personalizat doar pentru el.* (cinemalatineacasa.ro, https://bit.ly/2WhEJ9w). – Pr. /xəwm θ'iətər/.Var. home-theater. (DLT)

home-user s.m. ●●● (Inform.; frecv. la pl.) Deținător al unui computer, al unui laptop sau al unui software de uz casnic, care permite o serie de operații elementare, cum sunt accesarea e-mail-ului şi, în general, a internetului (de pildă, în scopul efectuării unor cheltuieli domestice), precum și lucrul de acasă (proiecte, teme) sau satisfacerea unor hobby-uri; utilizator casnic, obișnuit (vs utilizator profesional). *Şi pentru un simplu home-user (utilizator casnic) căderea sistemului*

pentru câteva zile din cauza unui virus poate fi frustrantă sau chiar să-l coste ceva bani dacă trebuie reinstalat/reconfigurat sistemul şi trebuie să plătească pentru această operație. (Carte, https://bit.ly/3e1Jgo6). *Distribuitorul soluțiilor de securitate ESET țintește afaceri de peste 2,5 mil. euro în acest an: segmentul home-userilor revine pe creștere.* (wall-street.ro, https://bit.ly/3G9yA3O). *Piaţa soluţiilor de securitate IT va creşte în acest an pe segmentul home user n.r. – utilizator casnic, odată cu expansiunea reţelelor sociale.* (bursa.ro, https://bit.ly/2uX1bKd). *Specialiştii români în softuri antivirus de la Bitdefender au zdrobit competiţia la sesiunea de evaluare făcută de organizaţia germană independentă AV-TEST. Este pentru a 7-a oară în ultimul an şi jumătate când compania din ţara noastră ocupă primul loc pe segmentul utilizatorilor casnici (home users).* (incont.stirileprotv.ro, https://bit.ly/2WYa3dM). – Pl. home-useri, home users. Pr. /xəwmj'uzər/.Var. home user. (DLT)

homewear s.n. ●●● (Modă) Haine confortabile de purtat în casă. *Dacă nu ai chef să porți o pijama toată ziua și ai nevoie de ceva comfy dar dinamic, optează pentru un set de homewear*. (harpersbazaar.ro, https://bit.ly/3BiQj6i). *Andreea Raicu lansează 7 Senses, o colecție feminină de homewear & sleepwear în ediție limitată.* (zilesinopti.ro, https://bit.ly/3DiCtRX). – Pr. /x'omwer/. (IL)

homey adj.invar. ●●○ (Design) Plăcut, confortabil. *Ca și inconfundabilul calm englezesc, interioarele în stil britanic emană serenitate și o atmosferă homey autentică.* (casa-gradina.ro, https://bit.ly/35Ms8OX). *Felicitări, este foarte chic & homey! 2 întrebări: Ce înălțime are apartamentul și cum se cheamă modelul faianței din baie?* (comentariu, designist.ro, https://bit.ly/3eguSrN). – Pr. /x'omi/. (IL)

homing s.n. ●●○ **1.** (Med.) Capacitate a celulelor stem de a-și găsi destinația, de a se acomoda rapid după administrare, ceea ce constituie un prim pas, esențial, în operația de transplant. *Succesul utilizării celulelor stem depinde în egală măsură şi de posibilitatea de control şi de direcţionare a homing-ului spre ţesutul ţintă.* (Carte, https://bit.ly/2TE6ZAF). *Celulele stem hematopoietice prezintă trei valenţe biologice: capacitate de autoreplicare, capacitate de diferenţiere şi capacitate de migrare şi „homing" în structurile care oferă condiţii optime de multiplicare şi diferenţiere.* (Carte, https://bit.ly/2v1kQJ0). **2.** (Zool.) Instinct de orientare al animalelor migratoare, care le permite acestora atingerea unor puncte foarte îndepărtate ale globului și regăsirea cu o precizie remarcabilă a vetrei; (instinct de) întoarcere la cuib, la locul de habitat. *Somonii din Sena ar proveni din Normandia, Marea Britanie sau din ţările scandinave. Se presupune că au venit aici după ce s-au abătut de la drumul lor de „homing" (autonavigare), proces natural de întoarcere la râul natal.* (jurnalul.antena3.ro, https://bit.ly/38tALxj). *Totuşi, cercetările ornitologilor asupra mecanismelor comportamentale şi neurale ale migraţiilor şi homingului la păsări au arătat ca acestea sunt complexe şi se bazează pe mai multe abilităţi de orientare, precum: acustică, olfactivă, vizuală, magnetică. Pe lângă acestea ar mai exista şi alte mecanisme mai fine şi adaptate*

speciilor. (Carte, https://bit.ly/38tJy28). **3.** (Ec.) Situaţie economică caracterizată prin diminuarea încrederii în comerţ, populaţia bazându-se pe consumul produselor de casă și recurgând rar la cumpărături, în special la cumpărăturile ieftine planificate. *Cum s-a tradus la acel moment scăderea încrederii consumatorilor? Mai întâi a fost vizibil fenomenul de homing. Românii au consumat mai mult în casă, şi-au definit un spaţiu intim, în care aveau încredere şi în care se simţeau bine. Apoi, au început să scadă volumele şi abia în faza următoare oamenii au început să cumpere produse mai ieftine şi a apărut fenomenul de downtrading, moment care a coincis într-adevăr şi cu inflaţia.* (revistaprogresiv.ro, https://bit.ly/2wz6jEy). *În Europa Centrală şi de Est, situaţia arată ceva mai vulnerabilă şi mai eterogenă. În Cehia, de exemplu, din cauza situaţiei economice precare, continuă fenomenul de „homing", adică oamenii consumă ceva mai mult în interiorul casei.* (revista-piata.ro, https://bit.ly/2vHC2DE). **4.** (Tehn., aeron., nautic) Ghidare activă de revenire la bază a unui (micro)aparat (mai ales de zbor sau maritim). *O să pun un buton de homing să fac mai multe teste, o să revin cu detalii.* (Forum, https://bit.ly/2VN7TgM). *Etica profesională îmi impune să reacţionez faţă de imputările incorecte făcute ROMATSA, în condiţiile în care zborul nu mai era în spaţiul aerian controlat şi nu mai intra în sfera de răspundere a operatorului de servicii de navigaţie aeriană, care nici tehnic nu mai avea mijloacele de a interveni – aeronava a ieşit din spaţiul aerian observabil prin radar şi ELT-ul (Emergency Locator Transmitter – echipament de localizare pentru situaţii de urgenţă, n.r.) a emis o frecvenţă doar pentru homing, adică destinată doar echipelor de salvare din teren.* (ziuaveche.ro, https://bit.ly/2TovjaC). – Pl. homing-uri, hominguri. Pr. /x'əwming/. (DLT)

homo aedificator s.m. ●○○ (Cult., lit.) Omul privit din punctul de vedere al vocaţiei sale de constructor; omul dotat cu spirit constructiv; făuritor; creator; homo faber; homo constructor. *De ce e exclusă din canon dimensiunea de homo aedificator a lui Laurenţiu Ulici?* (viataromaneasca.eu, https://bit.ly/2Ip72uU). *Ar trebui să reluăm o discuţie despre homo aedificator în cultura română, pornind de la spiritul constructiv al ardelenilor. Dar şi despre felul în care dispar din cultură şi din bibliografiile obligatorii anumite nume.* (Blog, https://bit.ly/2VQjQSW). – Pr. /x'omo edifik'ator/. (DLT)

homo aestheticus s.m. ●○○ (Artă) Omul ca instanţă care introduce frumosul în lume şi-l valorizează estetic; artist. *Fiindcă în timpul său liber, homo faber nu se transformă într-un homo aestheticus, ci într-un homo „televiticus".* (literaturadeazi.ro, https://bit.ly/39u0xml). *Teoriile idealiste pun la originile lui „homo aesteticus'' voinţa de artă. Simbolul este exprimat printr-un echivalent intuitiv a unei idei, de unde derivă concepţia sa magică, credinţa că o imagine sau obiect de artă traduce la modul sensibil-intuitiv o forţă invizibilă a naturii.* (luceafarul.net/viata-in-trei-dimensiuni). *Acolo se „deschid cerurile", iar „cerul se scoboară pe pământ". (Dacă şi numai dacă homo esteticus apucă să-şi săvârşească lucrarea, asemenea celor care – la cumpăna dintre primul mileniu şi al doilea – au slujit în Hagia Sophia atunci când emisarii cneazului rus au fost nu*

atât convinşi, cât seduşi de frumuseţea „teologiei în culori" a Bisericii). (Blog, https://bit.ly/3avV8ez). – Pr. /x'omo est'etikus/.Var. homo aesteticus, homo esteticus. (DLT)

homo classicus s.m. ●○○ (Artă) Scriitor, artist sau personaj clasic, reprezentativ pentru clasicism și valorile subsumabile acestuia (interesul pentru dimensiunea morală, ordinea, echilibrul, puritatea, sobrietatea și claritatea). *Astfel, „Tipologic, se poate spune că există un «homo romanticus» ce se opune unui «homo classicus»". Antinomia clasic – romantic este una dintre cele mai importante antinomii ale culturii universale, ale cărei rădăcini le aflăm în opoziţia mai veche dintre antic şi modern, iar embrionul îl găsim în studiul lui Friedrich Schiller […].* (art-emis.ro, https://bit.ly/38pRce0). *Nu sunt puşi în mişcare de resorturile care-l animă pe homo classicus, ins social, supus greşelii, inteligent şi logic, ci de motivările incoerente ale unei psihologii spirituale, care, în lumea oamenilor obişnuiţi, îi sileşte să aibă gesturile unor păpuşi dezarticulate.* (autorii.com, https://bit.ly/39w2Mpo). (DLT)

homo cosmicus s.m. ●●○ (Artă) **1.** Prototip al omului viitorului care, graţie cuceririlor ingineriei genetice, ar putea rezista intemperiilor de orice fel, acesta fiind apt de a se adapta inclusiv la condiţiile de viaţă din medii extraterestre; omul văzut ca explorator şi colonizator al spaţiului. *Pentru a rezista catastrofelor de tot tipul, prăbuşirii vreunui meteorit, scufundării pământurilor, cum s-a întâmplat de nenumărate ori de-a lungul erelor geologice, sfârşitului sistemului solar, omul trebuie să-şi depăşească provinciala condiţie trecătoare, să devină un homo cosmicus, să promoveze pe scara arhetipală a canadianului Northrop Frye, să dobândească un trup energetic, scăpând de tirania materiei şi a gravitaţiei apăsătoare.* (scrierile.com, https://bit.ly/2ItgQ6Z). *Un număr de 547 de oameni au ajuns deja în cosmos, ei constituie vârful de lance al unei specii noi, care se va numi homo cosmicus.* (timisplus.ro, https://bit.ly/2InMrXV). **2.** (Fig.) Explorator al micro- şi macrocosmosului în actul creaţiei (religioase, artistice etc.). *Aşa a apărut probabil, pe nesfârşitele orizonturi ale cunoaşterii şi un vârf numit Ciobanu şi care, asemenea celui mioritic, păstoreşte o lume sonoră dominată de simboluri existenţiale, el însuşi transformându-se dintr-un homo telurícus într-un homo cosmicus.* (Blog, https://bit.ly/2TMFepk). *Astfel, acţiunea celor trei poeme este puternic tensionată, având loc între polul pământesc şi polul ultim – ceresc. Este fapta deschiderii metafizice a lui homo cosmicus.* (Carte, https://bit.ly/2vO1FT8). (DLT)

homo duplex s.m. ●●● (Psih., soc.) Om ambivalent, cu dublă identitate; om duplicitar, fățarnic, ipocrit. Conceptul a fost vehiculat în filosofie la începutul secolului al XIX-lea (v., de pildă, Hegel, „Fenomenologia spiritului") şi, mai târziu, în sociologie (v. Emile Durkheim şi Max Weber, autori la care epitetul *duplex* evoca cele două părţi distincte ale personalităţii umane, şi anume dimensiunea socială, respectiv individuală). *De aici, apariţia – într-o diversitate tipologică – a aşa-numitului homo duplex, cel mai adesea cu o alcătuire de hibrid*

şi comportament duplicitar. (Blog, https://bit.ly/2vTeAnb). *Sistemul ierarhic, în atari situaţii, este bolnav şi elitele sunt produsul falsificării, al minciunii de sine, fiind deopotrivă false şi ipocrite, duplicitare. Apar homo duplex şi demagogia.* (Carte, https://bit.ly/2TKKHOF). (DLT)

homo erectus s.m. ●●○ (Antrop.) Specie dispărută a hominizilor (Homo), probabil un strămoş al omului modern (Homo sapiens), care ar fi apărut în Africa; omul ajuns în stadiul de a merge în două picioare, de a-şi folosi mâinile şi de a avea mişcări diferenţiate. *Homo erectus, strămoşul nostru îndepărtat, a făcut un uriaş pas către umanitate atunci când a început să se deplaseze în poziţie exclusiv verticală.* (cunoastelumea.ro, https://bit.ly/2vlJN1Y). *Vreme de peste un secol, teoria unei evoluţii liniare de la maimuţă la om, prin stadiile intermediare (de la Homo habilis – primul creator al uneltelor – la Homo erectus, apoi la omul de Neanderthal şi, într-un final, la Homo sapiens) a fost general acceptată de către evoluţionişti.* (descopera.ro, https://bit.ly/3aOVpJH). (DLT)

homo esteticus s.m. ●○○ v. **homo aestheticus.** (DLT)

homo fictus s.m. ●●○ (Lit.) **1.** Personaj al unei opere belestristice; omul imaginat. *Homo fictus (omul imaginat, personajul) este un erou în literatura Antichităţii, un caracter în clasicism, o lume complexă odată cu realismul romanesc al sec. al XIX-lea şi aşa mai departe.* (Carte, https://bit.ly/2vQRGwF). *Personajul este un homo fictus, o imagine ficţională animată, dublu construit pe o dimensiune exterioară, ca fiinţă socială, şi pe o dimensiune interioară, ca fiinţă psihologică.* (Carte, https://bit.ly/3aWP9Qt). **2.** Antropoid a cărui existenţă nu a fost certificată arheologic şi care este descris în literatura de ficțiune ca fiind înzestrat cu darul imaginaţiei şi al povestitului; omul născocitor. *Cartea aceasta este despre primata Homo fictus (omul care născoceşte), antropoidul mare cu minte povestitoare.* (FB, https://bit.ly/38KQOXL). *Deşi nu există dovezi arheologice care să îi ateste existenţa, Homo fictus, povestitorul înnăscut care l-a însoţit pe Homo sapiens de-a lungul misterioasei sale călătorii până în prezent, îşi face simţită prezenţa în însuşi modul în care ne structurăm viaţa.* (ffff.ro, https://bit.ly/39N5F5k). (DLT)

homo floresiensis s.m. ●○○ (Antrop.) Specie hominidă dispărută, descoperită în 2004 în insula Flores (Indonezia) și reprezentând foarte probabil un urmaş al lui homo erectus; (fam.) hobit. *Cea mai plauzibilă teorie pare cea care îl indică pe Homo floresiensis drept un urmaş al lui Homo Erectus care, în urma izolării pe insula respectivă, a suferit o mutaţie întâlnită şi la animalele din acelaşi areal, mutaţie cunoscută sub numele de nanism insular.* (descopera.ro, https://bit.ly/2Q9fQsU). *Oamenii de ştiinţă consideră că Homo floresiensis, care a trăit pe Insula Flores din Indonezia, în urmă cu 12.000 de ani, avea capul anormal de mic în raport cu restul corpului.* (Blog, https://bit.ly/3cTZkqD). – Var. Homo floresiensis, Homo Floresiensis. (DLT)

homofob*, homofobă adj., s.m., s.f. ●●● (Psih., soc.) **1.** adj. Care se manifestă împotriva persoanelor care nu sunt heterosexuale (adică cele din comunitatea LGBT). *România a fost amendată de Curtea Europeană a Drepturilor Omului (CEDO) cu 14.000 de euro pentru ineficiența autorităților în investigarea unui atac homofob împotriva a șase tineri care au participat la GayFest2006, potrivit unui comunicat al Coaliției Anti-discriminare. Autoritățile române se fac vinovate de „o investigație ineficientă deoarece nu au cercetat rolul motivației din spatele agresiunii, respectiv ura față de persoanele din comunitatea LGBT”.* (ziarelive.ro, https://bit.ly/3Ha1YXU). *Primul fotbalist care a recunoscut că este homosexual, victima insultelor homofobe: „Nu mă voi preface că n-am auzit”* (sport.ro, https://bit.ly/3u287ln). **2.** s.m., s.f. Persoană care se manifestă împotriva persoanelor care nu sunt heterosexuale (adică cele care fac parte din comunitatea LGBT). *În rubrica sa de pe site-ul de informaţii Uol, Reinaldo Azevedo, unul dintre cei mai respectaţi comentatori politici din Brazilia, nu a ezitat să sublinieze că, la fel ca preşedintele brazilian, Vladimir Putin este un „homofob notoriu”. Săptămâna trecută, Jair Bolsonaro a stârnit furie după ce a spus că Brazilia trebuie să înceteze „să fie o ţară de homosexuali” în faţa pandemiei.* (rfi.ro, https://bit.ly/3rUXy0O). *În filmare se vede cum Floyd Mayweather se îndepărtează, iar fanul trece camera în modul selfie și afirmă: „Floyd este un homofob. Voi ați văzut asta primii. Floyd nu vrea să facă o poză cu mine pentru că unghiile mele sunt vopsite. Frate, chiar așa?”* (fanatik.ro, https://bit.ly/3g8eCe0). //s.f. *Scandalul din tenis continuă: „Margaret Court este o rasistă și o homofobă”* (digisport.ro, https://bit.ly/3G0Ucyg). – M.pl. homofobi, f.pl. homofobe. (AMB)

homofobie* s.f. ●●● (Psih., soc.) Manifestare care denotă ură sau discriminare față de persoanele homosexuale și, în general, față de cele din comunitatea LGBT. *Homofobia nu este o fobie în sens tradițional, clinic, pentru că nu se referă la o reacție patologică, incontrolabilă față de homosexuali, ci la o atitudine cognitivă și emoțională negativă determinată de educație. Psihologii consideră că atitudinea negativă față de persoanele de orientare homosexuală nu este, de fapt, fondată pe experiența proprie, contact direct cu o persoană având această orientare sexuală, ci pe stereotipuri și prejudecăți.* (ziuaconstanta.ro, https://bit.ly/3IJIoSG). *România, amendată de CEDO pentru lipsa de reacţie în scandalul de homofobie de la Muzeul Ţăranului Român din 2013* (bursa.ro, https://bit.ly/3IOJBIJ). *Homofobiile lui Becali, subiect senzațional la Media Pro* (cotidianul.ro, https://bit.ly/34js6RS). – Pl. homofobii. (AMB)

homo habilis s.m. ●○○ (Antrop.) Specie hominidă cu trăsături specifice incerte, contemporană cu alte hominide fosile, care ar fi trăit, după unii specialişti în domeniu, acum circa două milioane de ani în Tanzania, aceasta fiind inclusă în genul Australopithecus; omul îndemânatic (denumire care face aluzie la uneltele de piatră descoperite împreună cu el). *Se crede că fosilele au 1,9 milioane de ani, fiind astfel de o seamă cu Homo habilis şi Homo rudolfensis, despre care se credea că sunt potenţiali strămoşi ai Homo erectus, predecesor nedisputat al omului modern.* (ziare.com, https://bit.ly/33dcg6w). *Diversele linii genetice la care se referă*

paleobiologia, precum Homo habilis, Homo rudolfensis şi Homo erectus, nu difereau de fapt, potrivit autorilor acestui studiu, decât prin aspectul lor fizic. (mediafax.ro, https://bit.ly/2vQZ5Mt). – Var. Homo Habilis, Homo habilis. (DLT)

homo ludens s.m. ●○○ (Filos.) Omul în calitate de fiinţă care pune la baza tuturor activităţilor sale jocul; omul care se joacă. Conceptul apare la J. Huizinga şi se referă la înclinaţia spre joc specifică omului, definibilă din perspectivă culturală, în măsura în care jocul presupune un tâlc. *Potrivit savantului olandez Johan Huizinga, trăsătura definitorie a omului, supralogică, este aceea de homo ludens, sintagmă care este şi titlul cărţii sale clasice.* (ziarullumina.ro, https://bit.ly/2vghvFV). *Dar Dinescu abia dacă îi băga în seamă. Nu mai era homo ludens din anii precedenţi, când improviza tot felul de jocuri pentru copii, de se ţineau scai de el; devenise sobru, acru şi inabordabil, de parcă înghiţise un băţ cu sare amară.* (Carte, https://bit.ly/2U0FK3t). (DLT)

homo novus s.m. ●●○ **1.** (Jur.; la romani) Persoană care şi-a depăşit propria condiţie prin eforturi, calităţi şi merite personale, devenind un nume în epocă, dar care, într-o serie de situaţii, era privită totuşi cu o anumită reticenţă de către cei de viţă imperială sau nobilă (aşa-numiţii ingenui). *L-am contrazis destul de anemic, fiindcă am şi eu de-a face cu situaţii similare şi mă gândesc la ce-a folosit acel „Cod al eticii şi echităţii socialiste" cu care ne lăudam cu nici 20 de ani în urmă, când scriam despre „omul nou", „homo novus", ridicat prin meritele sale, noţiune pe care a lansat-o nu Ceauşescu, ci Marcus Tullius Cicero în urmă cu două milenii şi ceva.* (tribuna.ro, https://bit.ly/33lfEMS). *Dacă vrei să faci referire la ideea de „om nou" ar fi bine să începi cu Sfântul Pavel sau poţi să-i aminteşti pe romani cu al lor „homo novus".* (Blog, https://bit.ly/39R2w4l). **2.** (Polit.) Model uman impus prin teroare de sistemul comunist şi căruia îi sunt străine valori precum onoarea, demnitatea, familia, Dumnezeu ş.a. *„Primul comunism", cel imediat postbelic, avea de luptat cu un model uman format, educat pe valori tari: onoare, demnitate, morală, cultul muncii şi al datoriei, patriotism, familie, dreptate, Dumnezeu etc. Şi a avut nevoie de tot sistemul de teroare ştiut şi de câteva decenii pentru a distruge acest tip uman şi a instaura homo novus.* (Blog, https://bit.ly/3aUOM8V). *Idealul lui homo novus sovietic este exprimat simbolic cu termenul luat din metalurgie: „reforjare".* (ercis.ro, https://bit.ly/3cRy1gJ). **3.** (Polit.) Om deschizător de drumuri; promotor; om al viitorului. *Mişcare ce promova regenerarea moral-religioasă şi crearea unui model de om – homo novus – capabil să schimbe destinul României, după ce, pregătit fiind, ar ajunge la cârma ţării, legionarismul a deplasat accentul luptei sale din zona politică în cea a afirmării spiritualităţii româneşti.* (Carte, https://bit.ly/2TNMDWF). *Colonelul Alexandru Ioan Cuza era un homo novus, adică un om nou, cu un rol comparabil celui jucat – păstrând proporţiile, de Abraham Lincoln, într-o perioadă de criză profundă din istoria Statelor Unite. Amândoi au fost în măsură să asigure unitatea ţării, Cuza să obţină această unitate, iar Lincoln s-o păstreze şi amândoi au plătit, în felul lor, în faţa istoriei.* (evz.ro, https://bit.ly/3aXhENV). **4.** (Soc.) Omul modern (occidental), în speţă al mileniului trei, care s-a îndepărtat profund de familie și de Dumnezeu,

trăind în conformitate cu o „nouă ordine”, axată pe nevoile financiare și materiale. *Homo novus se conduce după „Noua Ordine” care creează noi viziuni şi idealuri în sufletul acestui om al mileniului trei... Tăgăduie şi nu are încredere.* (ziarullumina.ro, https://bit.ly/3d05Iwm). *Civilizaţia occidentală şi-a propus să îngroape omul şi să zămislească o specie nouă, Homo novus, străină de suferinţele şi existenţa noastră. Permanent conectat la un centru de gândire mondial, omul nou nu mai are nevoie de familie, tradiţie, religie, singura sa menire fiind producerea de bani şi bunuri materiale.* (suceavalive.ro, https://bit.ly/38QKVYS). – Var. Homo novus. (DLT)

homo religiosus s.m. ●●● (Relig.) Omul privit prin prisma credinței sale religioase, oarecum în opoziție cu ipostaza de homo civilis, care implică supunerea față de autoritatea politică; omul care acceptă existența unei realități sacre, având un set de crezuri religioase la care aderă sau pe care le susține. Conceptul apare la istoricul și filosoful neerlandez Gerardus van der Leeuw, 1890–1950. *Acest homo eroticus se împacă, prin tradiţia poeziei mistice, şi cu acel homo religiosus, care e prezent, uneori explicit, alteori abia simţit în însemnarea zilnică.* (Carte, https://bit.ly/3a47XND). *Hierofaniile, ca manifestări ale sacrului, sunt cele mai importante realităţi pentru homo religiosus, deoarece profanul singur nu semnifică nimic, având valoare doar dacă revelează sacrul.* (Carte, https://bit.ly/3a9i7fO). (DLT)

homo sacer s.m. ●○○ (Polit.; în regimurile totalitare) Om care nu dispune de niciun drept civil şi a cărui viaţă este, prin excelenţă, obiect al calculelor şi al previziunilor puterii statale; corp docil manevrat de suveran; om blestemat; ţap ispăşitor (cf. lat. *sacer* „blestemat”). Conceptul apare la filosoful italian Giorgio Agamben, „Homo Sacer. Puterea suverană şi viaţa nudă”. *Protagonista acestei cărţi este viaţa nudă, adică viaţa care poate fi ucisă şi care este nesacrificabilă a lui homo sacer, a cărui funcţie esenţială în politica modernă am ţinut s-o evidenţiem.* (idea.ro, https://bit.ly/2Wv9qZc). *În Roma antică, Homo sacer era „omul blestemat”, scos din societate şi vânat de toţi. Nimeni nu avea voie să întreţină nicio relaţie cu acest individ, declarat „sacer”, adică blestemat, el putând fi omorât de orice cetăţean roman, din orice motiv temeinic.* (Blog, https://bit.ly/2UleE75). *În interpretarea dată de Hannah Arendt şi Giorgio Agamben, „Homo Sacer” este omul blestemat/spurcat, ucigaşul acestuia având dreptul de impunitate, cu condiţia (în vechiul drept roman) de a nu sacrifica victima zeilor (sacrilegiu).* (Blog, https://bit.ly/33vLZk1). – Var. Homo sacer, Homo Sacer. (DLT)

homo unius libri s.m. ●○○ (Lit.) Om dedicat unei singure lucrări; om unilateral informat; fanatic. În latină, „omul unei singure cărţi”, concept atribuit lui Thomas d’Aquino, care, întrebat ce cărţi trebuie să citească cineva pentru a deveni cu adevărat învăţat, ar fi răspuns: „O singură carte, Biblia.”. *Eu zic că nu este ok să fii omul unei singure cărţi (homo unius libri) cum spunea Thomas Aquinas.* (tpu.ro, https://bit.ly/33x6L2F). *Scriitorul se cuvine să fie mai selectiv atunci când pleacă*

pe insula sa pustie. Câteodată, parcă nu-i aşa o ruşine să fii homo unius libri. (suplimentuldecultura.ro, https://bit.ly/2UgkQ0g). *Sunt într-o situaţie uşor privilegiată: „Mallarmé”-ul meu a fost Mallarmé însuşi. Vor mai fi fost, desigur, şi alţi câţiva: numai fanaticii sunt „homines unius libri”.* (Carte, https://bit.ly/397VTJM). – Pl. homines unius libri. (DLT)

homo viator s.m. ●●● **1.** Omul privit ca drumeţ, călător. *Omul este prin natura sa homo viator, o fiinţă având o natură minunată şi care se simte chemată să o ducă la plinătate de-a lungul întregii existenţe.* (sita.ftcub.ro, https://bit.ly/2Upzu5z). *Italia va constitui prima oprire pentru Vintilă Horia, acel homo viator care a colindat lumea, a luptat pentru supravieţuire, dar a fost – nu cu prea mult timp după aşezarea în spaţiul occidental – cunoscut şi apreciat ca un scriitor, un conferenţiar, un profesor şi un publicist de incontestabilă valoare.* (Carte, https://bit.ly/3db076R). **2.** (Lit.) Tip de autor sau de personaj a cărui temă, respectiv preocupare privilegiată este călătoria. *Tentaţia călătoriei (homo viator!) şi a zborului reprezintă coordonate esenţiale ale scrisului lui Aurel David.* (Blog, https://bit.ly/2U4PJ8V). *Ideea de mansardă, de pildă, regăsibilă, între altele, la „Cârtiţa de mansardă” a Teodorei Coman, se situează în acelaşi registru al semnificaţiilor pe care Gabriel Liiceanu, în „Uşa interzisă”, le dă omului hotărât, în speţă omul care-şi fixează reperele, omul care pune hotar, care cucereşte spaţiul (homo viator) şi bate ţăruş [...].* (Carte, https://bit.ly/2vAlIVf). (DLT)

hongkonghez adj., s.m. ●●● (Etn.) **1.** adj., s.m. (Persoană originară) din Hong Kong sau care locuieşte în Hong Kong (regiune cu statut special din sud-estul Chinei). *Cel mai înalt magistrat hongkonghez pledează pentru menţinerea unui sistem judiciar independent* (bursa.ro, https://bit.ly/3tljrFx). *În mai 2020, Adunarea Naţională Populară (ANP), supusă Partidului Comunist Chinez (PCC) aflat la putere în China continentală, a impus o lege privind securitatea naţională care a permis ca numeroase figuri ale opoziţiei hongkongheze să fie reduse la tăcere.* (g4media.ro, https://bit.ly/3cNGulZ). *Starul hong-konghez de arte marţiale Jackie Chan, una din feţele cele mai cunoscute din cinematografia chineză, a prezentat un serial de desene animate în 3-D în care va lupta împotriva monştrilor şi va da sfaturi copiilor, a informat ziarul South China Morning Post citat de EFE.* (radioromaniacultural.ro, https://bit.ly/3tfYo7g). *Reprezentantul poliţiei hong-kongheze a precizat că autorităţile locale nu iau în calcul să solicite ajutorul armatei chineze.* (agerpres.ro, https://bit.ly/3cxQKi3). //s.m. *Din 1997, hongkonghezii se bucură, în teorie, de o largă autonomie în virtutea principiului ‘O ţară, două sisteme’: libertatea de expresie, libertatea presei şi justiţie independentă.* (g4media.ro, https://bit.ly/3eAUbXQ). *Doi din şapte hongkonghezi trăiau cu PTSD-ul la uşă încă dinainte ca oraşul Wuhan să devină faimos.* (savantgarde.ro/jurnal-de-pandemie-hong-kong/). **2.** adj. Referitor la Hong Kong sau specific acestei zone. *După ce şcoala hongkongheză, care a culminat cu Ang Lee, şi Quentin Tarantino au reciclat şi au abuzat de acest gen cinematografic se părea că nu mai e loc de nimic nou.* (carturesti.ro, https://bit.ly/3ljH7qX). *Eram prea mic, prea aerian şi pierdut în jungla hongkongheză pentru a lega o conversaţie.*

(agenda.liternet.ro, https://bit.ly/30HTROM). – F.sg. hongkongheză, m.pl. hongkonghezi, f.pl. hongkongheze.Var. (rar) hong-konghez. (TT)

hoodie s.n. ●●○ (Modă) Hanorac. *Hoodie-ul este piesa vestimentară ideală pentru a-ți asigura căldura și confortul în zilele reci.* (huff.ro, http://bit.ly/37pCxSC). *Alege un hoodie cu model grafic pe piept și un sacou cu imprimeu clasic, masculin pentru a scoate și mai mult în evidență contrastul dintre sobrietatea sacoului și aerul casual al hanoracului.* (cosmopolitan.ro, https://bit.ly/3bkTBdm). *Acum povestea continuă cu cei care descoperă în multitudinea de tricouri, bluze și hoodie-uri pentru ocaziile speciale din viață, pentru prieteni dragi, pentru familie.* (revistatango.com, https://bit.ly/3qJJpS4). – Pl. hoodie-uri. Pr. /x'udi/. (ȘO)

hook s.n. ●○○ **1.** (Sport; la skanderbeg) Tehnică ce constă în îndoirea pumnului în jurul încheieturii adversarului. *Meciul se opreşte ori atunci când cel care face top reuşeşte să 'ia încheietura' adversarului, ori atunci când cel ce face hook reuşeşte să înfăşoare încheietura celuilalt.* (skandenberg.weebly.com, https://bit.ly/2SnHfb4). *Hook este un stil ceva mai rudimentar, care foloseşte mai mult muşchiul biceps. În traducere aproximativă ar însemna „cârlig", adică încheietura este folosită ca un cârlig pentru a trage braţul oponentului.* (revistaflacara.ro, https://bit.ly/2OxknF1). **2.** (Inform.; mai ales la pl.) Poziţie într-un subalgoritm sau într-un program în care programatorul poate insera alţi subalgoritmi în scopul ameliorării funcţionale. *Rutinele de tip „hook" pentru tratarea erorilor sunt rulate de sistemul de operare la apariția acestora. Aceste rutine pot fi adaptate aplicației.* (Carte, https://bit.ly/3zLsyUF). *Hook-urile pot fi precizate în diferite locaţii din traseul urmat de un pachet de reţea în kernel, în funcţie de necesitate.* (Carte, https://bit.ly/2U4GqWE). **3.** (Med.) Electrod mono- sau bipolar. *Rareori, este necesară introducerea unui trocar suplimentar de 5 mm în fosa iliacă stângă [...] prin care se trece hook-ul (electrodul mono- sau bipolar).* (Carte, https://bit.ly/3abx5Cc). *În caz de apendicită acută flegmonoasă, cu edem al mezoapendicelui, aplicarea unui clip este iluzorie deoarece artera nu este vizibilă; în aceste cazuri se preferă scheletizarea mezoapendicelui în apropiere de inserţia mezoului, prin electrocoagulare cu hook-ul sau foarfecele […].* (scrigroup.com, https://bit.ly/2Ui3m3A). – Pl. hook-uri, hookuri (2. şi 3.). Pr. /xuk/. (DLT)

hooligan s.m. ●●○ (Sport) Suporter (britanic) de fotbal violent. *Odată ce cazul hooligan-ilor britanici a fost din ce în ce mai mediatizat, fenomenul s-a răspândit în mai toată Europa. Astfel de grupuri de suporteri s-au dezvoltat în ţări precum Polonia, Grecia, Croaţia sau Germania.* (viata-libera.ro, https://bit.ly/2xeFRjS). *Glumim, ne distrăm, dar adjectivul machiavelic este un eponim (din grecescul eponymos)3, termen derivat de la numele propriu Machiavelli și intrat în vorbirea comună. Alte exemple sunt hooligan (de la Patrick Hooligan – tâlhar de origine irlandeză), draconic (persoană intransigentă precum era Dracon, legiuitorul atenian) ori șovin (de la Nicolas Chauvin, un personaj din secolul al XIX-lea).* (Blog, https://bit.ly/3pUxz9G). *Fanii lui Millwall, unii dintre cei mai*

răi hooligans insulari în anii '70 şi '80, care au sărbătorit decesul lui Margaret Thatcher, fostul premier britanic ce a declanşat vânătoarea ultraşilor în Anglia, au luat-o razna la semifinala FA Cup. (gsp.ro, https://bit.ly/3943Rna). *Cu toate că a avut libertate deplină de mişcare, Figo a avut cele mai multe momente când a acţionat pe flancul drept, depăşindu-l pe englezul îndrăgit de Posh Spice care, în ciuda contestatarilor din partea „hooligans'-ilor", a fost cel care a fost responsabilul cu pasele decisive în naţionala Albionului.* (ziaruldeiasi.ro, https://bit.ly/3d89LXE). *Huliganii italieni i-au bătut şi înjunghiat pe englezi chiar în preajma arenei Anfield Road!* (digisport.ro, https://bit.ly/2zJxzCt). **–** Pl. hooligan-i, hooligani, hooligans, hooligans-i. Pr. /x'uligən/.Var. huligan*. (DLT)

horreum s.n. ●●● (Cult.; în centrele comerciale sau portuare ale Antichităţii romane şi mai ales în castre) Construcţie pentru păstrarea a diverse tipuri de bunuri şi în special a cerealelor; magazie de cereale; hambar, grânar. *Zona centrală a castrului era ocupată de edificiul comandamentului (principia) şi hambarul de cereale (horreum).* (instarhparvan.ro, https://bit.ly/39FLdCq). *Este vorba cu certitudine despre un horreum a cărui podea înălţată era susţinută de aceste ziduri paralele. Analogii pentru acest tip de horreum sunt numeroase, câteva exemple putând fi observate la Ambleside, Bar Hill sau Chester*. (cronica.cimec.ro, https://bit.ly/2UAKRZp). **–** Pl. horreum-uri.Var. Horreum. (DLT)

horribile dictu interj., s.n. ●●○ (Lucru) groaznic de spus. Expresia este folosită de Vergiliu în „Eneida" ca introducere la relatarea unor fapte care trezesc spaima. *Mă aşez şi eu pitic pe umeri de gigant ca să mă răstesc cu toată puterea la idolul cumpenei dintre milenii: procedura aşa-numitului „vot democratic" sau, horribile dictu, „alegerile libere".* (mises.ro, https://bit.ly/39ylGex). *Pentru un editorial nu mai găseşti pe nimeni breaz pe aici şi apoi e un lucru de migală, cere timp, pricepere şi – horribile dictu! – un maldăr de cărţi citite.* (ziaruldeiasi.ro, https://bit.ly/2USKgkZ). //s.n. *Îndrăznesc să vă răspund eu, pentru a vă scuti de-o ruşine: pentru că „liberal" în parlance-ul conservator de astăzi este, spre deosebire de „democrat", un horribile dictu.* (inliniedreapta.net, https://bit.ly/3dEddM5). (DLT)

horror story s.n. ●○○ (Mai ales la pl.) **1.** (Lit.) Poveste care, prin atmosfera creată și temele macabre cultivate, este menită să stârnească teamă, oroare, groază; (p.ext., fig.) poveste de groază. *Atunci de unde pornesc acele horror stories care îţi sburlesc părul de groază şi te fac să vezi în amazoane nişte monştri fără pereche?* (Carte, https://bit.ly/3bOgy7B). *Dragostea ca poveste de groază (The Horror Story) simbolică. Relaţie în cadrul căreia unul dintre parteneri fie savurează să îşi terorizeze partenerul, fie se lasă sedus de un partener care îi inspiră teamă.* (Carte, https://bit.ly/3bGawpe). **2.** Relatare în care sunt exagerate aspectele negative ale unei anumite realități, generându-se astfel reacții de teamă, neîncredere și chiar anxietate. *La şcoală, mi-e groază de horror story-urile pe care le aud (pentru că şcoală privată nu îmi permit).* (Carte, https://bit.ly/2USNzZi). *Nu au existat oase sau piele, cum ne povesteau horror story-urile din online, iar salatele erau destul*

de bune. (vice.com, https://bit.ly/2UBbyNF). – Pl. horror story-uri, horror stories. Pr. /x'orər st'ori/. Var. Horror Story. (DLT)

horror vacui s.n./s.f. ●●○ (Filos., Artă) Teamă de spațiile goale, plenism, concept definit la Aristotel în relație cu oroarea de vid a naturii și care, în artă, a fost înțeles din perspectivă superstițioasă, dar și estetică, în acest context spațiul gol fiind asociat cu sediul unor spirite rele sau valorizat drept inestetic, respingător, în măsura în care el dăunează ansamblului. *Inciziile de pe figurinele de lut au explicaţii magice, dar şi de „horror vacui" (teama de gol, oroare de vid – concepte aristotelice).* (lucianstrochi.ro, https://bit.ly/3dQ5AjN). *Zidurile „cubului", pe care le intuiai nude sub acel horror vacui copleşitor al desenelor-culori, ţipau ceva pe mai multe voci despre existenţa umană ca decor, despre consecinţele intime ale presiunii oraşului asupra individului, despre relativitate ca supremă înţelegere a realităţii.* (puterea.ro, https://bit.ly/3bJJCNj). *Fireşte, opera atât de stufoasă a lui Eliade, acea horror vacui pe care o manifestă activismul lui frenetic, par să infirme ideea că, în fond, speranţa lui cea mai adâncă se sprijină pe nimic.* (Carte, https://bit.ly/2UDi4U0). (DLT)

hors concours* adj.invar., adv. ●●○ (Despre o lucrare, o distincţie etc.) (Care a fost realizată, primită etc.) în afara unui concurs; (p.ext.) neoficial. *Artiştii care fac parte din juriu sau din echipa organizatorică, participă cu lucrări „hors concours".* (Carte, https://bit.ly/39BvOmJ). *Craiova, capitală hors-concours a culturii europene* (Carte, https://bit.ly/2xIlw77). //adv. *Au participat sportivi legitimaţi la toate cluburile şi asociaţiile bihorene (Nomad Archers, Redpoint Oradea, Blueline Nojorid, White Lion, Haiducii Salonta, Phoenix Sacueni) şi, hors concours, arcaşi din alte judeţe.* (ziare.com, https://bit.ly/3452ljO). *La urmă – dar nu în ultimul rând – Corul Mixt TRISON a participat horsconcours la cea de-a cincea ediţie a Festivalului concurs judeţean de Muzică Corală Ludovic Paceag de la Tulcea (12 noiembrie 2017).* (Carte, https://bit.ly/3bDfcwi). – Pr. /or konk'ur/.Var. hors-concours, horsconcours, Hors Concours. Abr. (rar) HC. (DLT)

Horse Power s.n. ●○○ (Fiz.) Unitate suplimentară de măsurare a puterii (motoarelor mecanice şi electrice), utilizată alături de kilowatt (unitatea oficială) şi egală (considerând sistemele auxiliare) cu 745,7 W; cal-putere britanic. *La maşini, caii-putere (horse power) sau BHP (brake horse power – cantitatea pe care o produce motorul fără pierderi „pe traseu") produc mai multă viteză.* (promotor.ro, https://bit.ly/2WYHQ70). *Cu siguranţă cu toţii am văzut, mai ales în articole sau descrieri americane, puterea scrisă cu BHP în loc de HP, care înseamnă clar HorsePower. Este o diferenţă între BHP şi HP, dar nu foarte mare, însă, ca să o înţelegem, trebuie să ştim că americanii şi europenii au alte standarde de măsurare a unui motor.* (4tuning.ro, https://bit.ly/3bHZlN1). – Pr. /xors p'awər/.Var. horse power, HorsePower, Horsepower. Abr. HP, Hp, hp. (DLT)

hors-série adj.invar., s.n., adv. ●●○ (Cult.) **1.** adj.invar. (Despre o producţie cinematografică, un spectacol, dar şi despre o persoană) Care iese din serie, din

canoanele clasice; excepţional(ă), inedit(ă), original(ă); teribil(ă). *O parte din fascinaţia acestui film hors-série vine, aşa cum spuneam, tocmai din faptul că nu se lasă „citit din prima”, că ascunde misterul chiar şi când pare să-l descopere.* (Carte, https://bit.ly/3eatqH9). *Cel mai teribil dictator al tuturor timpurilor, Numărul 1 detaşat în galeria tiranilor hors série de pretutindeni şi de oricând!* (Carte, https://bit.ly/2x80ezX). **2.** adj.invar., s.n., adv. (Număr al unei reviste, volum etc.) care se publică în mod excepţional, în afara numerelor obişnuite, fiind adesea consacrat unui unic subiect. *La începutul a.c. (2012), cu ocazia împlinirii unui deceniu de la punerea în şantier a proiectului, s-a publicat ca număr Hors-série no. 4 – 2011 al revistei.* (socio-umane.uaic.ro, https://bit.ly/3ecSP30). *Pe prima pagină, titlul dosarului este însoţit de un sumar, de o trimitere la paginile la care se află articolele care compun multitextul şi de o notă a redacţiei anunţând un număr hors-série de 100 de pagini, consacrat energiei nucleare.* (Carte, https://bit.ly/2XrvdS3). //s.n. *Cu o longevitate de invidiat, revista, apărută în 1945, şi-a închis porţile în 1993 şi a cunoscut o resuscitare, neizbutită, cu apariţie lunară, între 2004 şi 2008. Iată de ce apariţia în această vară a unui „hors-série”, cum spune francezul, „Super Pif et sa drôle de bande” a creat multe valuri printre nostalgici.* (radiooltenia.ro, https://bit.ly/2UTUmTR). *Peste timp, am citit toate cele 175 de volume din serie, am citit şi hors-série-urile, thriller-urile semnate Frederic Dard, ba chiar am încercat să citesc şi traducerile româneşti, mai mult sau mai puţin reuşite, pentru că San-A nu scrie pur şi simplu în franceză, ci într-un idiom propriu, la care participă franceza, câteva argouri şi uriaşa sa inventivitate lingvistică.* (Blog, https://bit.ly/39XY2Z4). //adv. *Cele mai recente cărţi ale lui Mircea Cărtărescu, apărute tot la Humanitas, dar hors serie, sunt volumul de poezii „Nimic” şi cel de proză, „Frumoasele străine.”* (viataromaneasca.eu, https://bit.ly/34pMhcP). – S.n.pl. hors-série-uri. Pr. /orser'i/.Var. Hors-série, hors série, hors serie. (DLT)

host s.n. ●●○ (Inform.) Calculator conectat la o reţea şi care pune la dispoziţie celorlalte calculatoare din reţea unele resurse ale sale (fişiere, unităţi componente opţionale sau aplicaţii); (calculator) sursă; (calculator) gazdă. *În mod specific în aceste reţele calculatoarele se numesc gazde (host), termen care se extinde şi la reţelele LAN care fac parte din acestea. Gazdele sunt conectate printr-o subreţea de comunicaţie care are sarcina de a transporta mesajele de la o gazdă la alta.* (Carte, https://bit.ly/3en9vFQ). *Fiecare calculator (cunoscut ca HOST) are cel puţin o adresă IP unică, care îl identifică între toate computerele de pe internet.* (Carte, https://bit.ly/2Rn3EFN). *Web hostingul îşi are începuturile în anul 1969, când Thomas Merril şi Lawrence Roberts creează prima reţea de calculatoare. Aceasta era formată din trei dispozitive, care sunt astăzi considerate primele hosturi din lume.* (Blog, https://bit.ly/2VnHfsW). – Pl. hosturi, host-uri. Pr. /xəwst/. (DLT)

hosta vb.tranz. ●●● (Internet) A implementa anumite servicii în scopul găzduirii (pe servere conectate la internet) unor site-uri, fişiere, aplicaţii web sau servere; a găzdui (pe server) site-uri, fişiere, aplicaţii web sau servere (virtuale).

Suntem a doua firmă de hosting din România ca vechime şi hostăm peste 20.000 de site-uri. (host-age.ro). *Am internet de mare viteză, pot să îmi hostez propriul site sau pe cel al unei alte persoane?* (hostico.ro, https://bit.ly/3awMcoT). *Pentru a hosta un server trebuie să daţi comandă şi să plătiţi.* (hostgame.ro, https://bit.ly/2Y0pZx6). – 1.sg. hostez, host-ez; part. hostat. (DLT)

hostare s.f. ●●○ (Internet) Găzduire (pe servere) a site-urilor, serverelor și aplicațiilor web, permițând conectarea la internet. *Găzduirea Web este o profesie, nu un hobby! Găzduirea site-urilor web este profesia noastră, specialitatea noastră. Cu toate că de curând ne-am hotărât să facem publică această vocaţie, avem o experienţă de peste 15 ani în hostarea site-urilor.* (chroot.ro/infrastructura). *Deoarece GIS-ul merge dincolo de hardware şi software, Esri Romania oferă o gamă completă de produse şi servicii: arhitectură pre-vânzare, vânzare software, servicii de inginerie de sistem, dezvoltare şi hostare de aplicaţii, ofertă extinsă de suport tehnic, baze de date şi hărţi tematice, management de proiecte, precum şi o varietate largă de opţiuni de instruire.* (esri.ro/esriro/about). *Te asigurăm că nu vom dispărea peste noapte, având experienţă în hostarea serverelor de jocuri şi în industria de hosting de foarte mulţi ani.* (FB, https://bit.ly/2y3fDln). (DLT)

hostat adj. ●●● (Internet; despre aplicaţii, fişiere, site-uri web sau servere) Care este găzduit pe un server conectat la internet. *Iată un exemplu cu un fişier hostat pe Drive: hangme.js.* (Blog, https://bit.ly/2xTDqnM). *Accesul la host prin ftp se face cu ajutorul programelor specializate care vă permit să aveţi acces la fişierele serverului hostat la HostGame.Ro şi să lucraţi pe ele direct din calculatorul dvs. sau să le transferaţi (salvaţi) pe calculatorul personal.* (hostgame.ro, https://bit.ly/3aDwMzv). – F.sg. hostată, (rar) m.pl. hostaţi, f.pl. hostate. (DLT)

hostelling s.n. ●○○ (Turism) Activitate de promovare a variantelor ieftine de cazare, în spaţii amenajate, de regulă, în clădiri cu altă destinaţie iniţială decât cea de cazare turistică și care sunt special concepute pentru turiştii cu buget restrâns (în general pentru tineret); activitate de promovare a turismului pentru tineret. *Companie de hostelling în Bucureşti caută pentru hostel nou deschis în centru menajere şi cameriste.* (ejobs.ro, https://bit.ly/3eOUfRh). *De asemenea, a fost subliniată oportunitatea încheierii unor protocoale de colaborare în domeniul tineretului şi hostellingului între structuri guvernamentale, dar şi locale din România cu state din cadrul Uniunii Europene.* (FB, https://bit.ly/2KGJwe9). *Una din alternativele reale, verificată de aproximativ 100 de ani în toată lumea, o reprezintă dezvoltarea hostelurilor şi a activităţii de hostelling la nivel naţional.* (Blog, https://bit.ly/3eNEslZ). – Pr. /x'astəling/. (DLT)

hoster s.m. ●●○ (Internet; frecv. la pl.) Profesionist sau firmă din domeniul web care se ocupă cu găzduirea de site-uri şi aplicaţii web; furnizor de servicii de găzduire. *Pentru că ne plac serverele şi pentru că toţi hosterii sunt la fel, ne-am hotărât să pornim serviciul nostru de cloud şi hosting, care să fie diferit.*

(4data.ro/despre-noi). *Dar, când am postat linkul respectiv, m-am gândit că aici totuşi nu sunt oameni care oferă hosting, iar acolo sunt hosterii din România.* (Forum, https://bit.ly/3cM8XqB). – Pl. hosteri, hoster-i. Pr. /x'əwstər/. (DLT)

hosting s.n. ●●● (Internet, serv.) Serviciu de găzduire a mai multor site-uri web pe un singur server conectat la internet; găzduire web. *Siguranţă, viteză şi suport premium la preţuri basic. Vrei un site? Înregistrează aici un domeniu original, reînnoieşte-l dacă îl ai deja, alege-ţi pachetul de găzduire care ţi se potriveşte sau, în cazul în care ai unul, transferă-l fără bătăi de cap dacă vrei un hosting mai bun.* (mxhost.ro, https://bit.ly/2RtNDOm). *Hosting shared este cea mai populară soluție de hosting, utilizată la nivel global pe criteriul costurilor financiare scăzute. Practic, împarți spațiul fizic de pe server cu alți clienți ai providerului. Ai acces doar la contul tău de hosting, la spațiul alocat, nu la întreg serverul.* (Blog, https://bit.ly/3aGn1lg). *Din acest punct web hosting-ul s-a dezvoltat continuu până la varianta actuală, când există în lume peste 1 miliard de site-uri.* (Blog, https://bit.ly/2JUT2d5). – Pr. /x'əwsting/.Var. hosting shared, shared hosting; web hosting, webhosting, hosting web, Hosting Web. (DLT)

hosting shared s.n. ●●○ v. **hosting**. – Pr. /x'əwsting ʃ'eəd/. (DLT)

hosting web s.n. ●○○ v. **hosting**. – Pr. /x'əwsting web/. (DLT)

hostname s.n. ●●● (Internet) Termen unic care identifică servere, calculatoare sau noduri individuale din rețele; nume de gazdă. *Pentru conexiune sigură se completează din nou hostname-ul serverului.* (mxhost.ro, https://bit.ly/3tT1azU). *Necesitatea de a asigura mai multe domenii? Securizare de până la 25 de nume de domenii cu un singur certificat atunci când combinați un certificat UC/SAN cu un certificat True BusinessID sau cumpărați un certificat Wildcard pentru a asigura toate hostname-urile într-un domeniu dat.* (alfatrust.ro, https://bit.ly/3lU4ZSr). – Pl. hostname-uri, hostnames. Pr. /x'əwstnejm/, /xəwstn'ejm/.Var. host name. (DLT)

hosts s.n. ●●● (Inform., internet) Tip de fişier-text fără nicio extensie care poate fi deschis şi vizionat în orice editor de text (inclusiv în Notepad), fiind utilizat de Windows, dar şi de alte sisteme de operare, pentru a crea conexiuni între adrese IP (Internet Protocol) şi nume de domenii. *Fişierul hosts al sistemului de operare oferă posibilitatea de a accesa site-urile găzduite pe un server fără a fi nevoie de un server DNS sau de a schimba nameserverele pe domeniu. Se poate folosi şi în scopuri de dezvoltare, în caz că nu deţinem domeniul, dar deţinem o găzduire.* (hostico.ro, https://bit.ly/2Vhluey). *Fişierele Hosts, numite şi etc/hosts, există încă din anul 1984. Fiecare sistem de operare are un astfel de fişier, inclusiv Windows.* (digitalcitizen.ro, https://bit.ly/34pOiFI). – Pr. /xəwsts/.Var. Hosts. (DLT)

hotkey s.n. ●●○ (Inform.) Secvenţă de taste predefinită sau definită anume de utilizator (de regulă, prin asocierea unei taste cu tasta Alt) pentru executarea

unei comenzi sau pentru comutarea către alt program; tastă de accelerare; tastă de acces rapid. *Multe browsere folosesc aceeaşi secvenţă de taste fierbinţi (hotkey).* (ibm.com, https://ibm.co/3aTcHFo). *Cele 33 hot-keys nu sunt luminate, aşa că folosirea lor pe întuneric reclamă întoarcerea la tradiţionala veioză.* (comentariu, emag.ro, https://bit.ly/2xrLT1m). *Nu are taste multimedia, deci, dacă v-aţi obişnuit cu taste multimedia, orientaţi-vă spre altceva sau vă setaţi hotkey-uri gen winkey + numpad.* (comentariu, pcgarage.ro, https://bit.ly/3f5Zpsq). *Litera subliniată este numită tastă de accelerare sau hot key (tasta „fierbinte"). Ex: meniul Vizualizare din Word are tasta de accelerare V.* (proeco.uv.ro, https://bit.ly/2z0ocgJ). – Pl. hotkeys, hot-keys, hotkey-uri. Pr. /xotc'i/.Var. hot-key, hot key. (DLT)

hotlink s.n. ●●● (Inform.) Legătură stabilită între două aplicaţii, astfel încât schimbările din una sunt transmise şi celeilalte. *Există numeroase modalități să dezactivezi hotlink-urile – în primul rând, adresează-te web host-ului. Ar trebui să ofere protecție. cPanel, de exemplu, oferă protecție gratuită. Dacă nu ai această opțiune, atunci ar trebui să știi că WordPress oferă opțiunea instalării unor pluginuri care se ocupă inclusiv de protecția împotriva hotlink.* (prbox.ro, https://bit.ly/3zA5ckM). *Documentele hypertext sunt conectate între ele prin hyperlinkuri (sau hotlinkuri), astfel încât orice document poate avea legături la oricare alt document.* (tuiasi.ro, https://bit.ly/2Yxdh9p). – Pl. hotlinkuri, hot links. Pr. /x'otlink/.Var. hot-link, hot link. (DLT)

hotnews s.n. ●○○ (Media) **1.** Nume al unui ziar online: hotnews.ro; publicație online în care se prezintă știri de ultimă oră. *Păcat că Hotnews-ul a devenit o „fițuică web". Pe vremea când se numea revistapresei.ro, era interesant. Probabil că e lipsă de jurnaliști în România (măcar aveți o scuză).* (comentariu, life.hotnews.ro, https://bit.ly/38ZIcOO). *Domnule, Hotnews-ul ăsta conține știri politice și alte știri (științifice cum este asta, sportive etc).* (comentariu, science.hotnews.ro, https://bit.ly/3j33Yph). *În momentul în care toţi ochii erau aţintiţi către televizoare, hotnews-uri şi alte publicaţii online şi mai apoi poiana lui Iocan s-a mutat în Facebook, cu toţii am fost probabil hipnotizaţi şi am intrat în malaxorul panicii.* (Blog, https://bit.ly/2KOnVAh). **2.** (Rar) Știri de ultimă oră, de obicei din politică şi din afaceri, care ocupă prima pagină a ziarelor sau care întrerup o emisiune; ştiri fierbinţi; ultimele ştiri. *Hotnews: 10 profesori olandezi de la Saxion University of Applied Science vin la București luna aceasta.* (integraledu.ro, https://bit.ly/2y5kJOc). *Păi la 1 metru distanță nu poți să stai de vorbă cu vecina de la coadă! Nu afli bârfele, pardon hotnews-urile.* (comentariu, tion.ro, https://bit.ly/3CER5Mc). – Pl. hotnews-uri. Pr. /x'otnjuz/.Var. Hotnews, Hot News. (DLT)

hot pants s.n.pl. ●●○ (Modă) Pantaloni scurţi minusculi, la modă în anii '70 şi care astăzi continuă să fie populari mai ales ca îmbrăcăminte de club sau ca vestimentaţie în industria divertismentului, în special ca parte a costumelor de majorete sau pentru dansatori. *Toată viaţa eu am trăit cu impresia că băieţii preferă tanga, ca să aflu că iubitului îi plac chiloţeii gen hot pants.* (Forum,

https://bit.ly/3f9Hq48). *De la pantalonii tropicali, inspiraţi din vestimentaţia pasionaţilor de plăci de surf, la Dries Van Noten sau Chloe, la hot pants pentru vară, din blugi, cum am văzut la Saint Laurent!* (Blog, https://bit.ly/3d11W5g). *Pantaloni scurţi elastici Hotpants negru* (gorillawear.ro, https://bit.ly/2PlFBcy). – Pr. /x'otpents/.Var. Hot Pants, hotpants, Hotpants. (DLT)

hot plug s.n., adj.invar. ●●● (Inform.) (Funcție avansată, dispozitiv) care permite conectarea sau deconectarea unui dispozitiv de alimentare în timpul funcționării sistemului; (conectare/deconectare a unui dispozitiv) care se poate realiza în timpul funcționării; hot-swap. *Acest modul are un conector cu 20 de pini SFP pentru a permite capacitatea de inserare în slotul lui, sub tensiune (hot plug).* (lan-shop.ro, https://bit.ly/2SJO4ED). *La un moment dat, aveam în taskbar iconițele de safe remove pentru hdd-uri... și funcționa hot-plug-ul.* (Forum, https://bit.ly/2LfpirO). *Cardul SD suportă funcția de hot plugging (montare în timp ce camera funcționează), dar nu este recomandat a se scoate cardul când camera funcționează.* (Carte, https://bit.ly/3beEnEW). //adj.invar. *Dezvoltarea de noi dispozitive hot-plug (care pot fi conectate sau deconectate) a impus folosirea unui nou sistem de detecție și configurare a acestora.* (Carte, https://bit.ly/2YMIPbs). *Cu dispozitive hot-pluggable, utilizatorul poate conecta sau deconecta staţii într-o reţea chiar în timpul funcţionării acesteia, fără niciun efect advers asupra funcţionării reţelei ca un întreg.* (electronica-azi, https://bit.ly/2Wdzdoj). – Pr. /x'otplag/.Var. hot-plug, hotplug; hot plugging, hot-plugging, hot pluging; hot-pluggable, hot pluggable, hotpluggable. (DLT)

hot-pluggable adj.invar. ●●○ v. **hot plug**. – Pr. /xotpl'aɟejbəl/. (DLT)

hot plugging s.n. ●○○ v. **hot plug**. – Pr. /xot pl'aɟing/. (DLT)

hotspot s.n. ●●● (Internet) **1.** Funcție prin care un dispozitiv (inclusiv telefon mobil) poate funcționa ca un router oferind acces fără fir la internet altor dispozitive din preajmă. *Mai exact, prin activarea funcției hotspot poți să ai acces la rețeaua 4G de pe telefonul tău, pe laptop, tabletă sau PC.* (orange.ro, https://oran.ge/3dYZkrW). *Folosind funcția hotspot a smartphone-ului, accesezi o însușire foarte utilă a telefonului. Cu ajutorul acesteia, telefonul are capacitatea de a se transforma într-un Wi-Fi hotspot pentru alte device-uri.* (Blog, https://bit.ly/3fug7Sl). *Calculatorul nu se poate conecta la hotspotul făcut de pe iPhone sau orice alt dispozitiv care rulează iOS.* (askit.ro, https://bit.ly/2PFa2XF). **2.** Punct public de acces la Internet prin conexiune wireless. *Hot-spot-urile gratuite de internet au devenit funcționale în mai multe zone ale Brașovului.* (bizbrasov.ro, https://bit.ly/3aaTLmC). *Serviciul Digi Wifi era un serviciu gratuit dedicat abonaților de internet fix RCS & RDS prin care aceștia se puteau conecta la hotspot-urile wireless amplasate de Digi în zone publice, atât în interior, cât și în exterior (cafenele, baruri, librării, parcuri etc).* (media-max.ro, https://bit.ly/3MJYiPM). *Începând de astăzi, se pot depune cereri pentru finanțarea dezvoltării reţelelor de acces la internet de tip wi-fi hotspot.* (ancom.ro,

https://bit.ly/3adhR04). – Pl. hotspot-uri, hotspoturi, hot-spot-uri, hot-spoturi.Var. hot-spot; wi-fi hotspot, Wi-Fi hotspot, WiFi HotSpot. (DLT)

hot-swap s.n., adj.invar. ●●● (Inform.) (Funcţie sau dispozitiv) care asigură conectarea, respectiv deconectarea unităţilor de memorie, precum și eliminarea sau adăugarea unor componente ale unui computer, în timpul funcționării, fără a fi necesară repornirea acestuia; (conectare sau deconectare a unui dispozitiv) care se poate realiza din mers, la cald; hot plug. *Montare fără unelte, suportă hot-swap.* (emag.ro, https://bit.ly/365TnDZ). *În momentul de față interfața SATA oferă facilități care o vreme au aparținut în exclusivitate doar interfeței SCSI (de exemplu, posibilitatea de decuplare la cald [hot swap] a unui hard disk).* (incepator.pinzaru.ro, https://bit.ly/2zAGJAI). *La fel, zona de sub hotswap-urile din încăperea componentelor reci trebuia prevăzută cu filtru/e (și pe acolo trece destul praf).* (Forum, https://bit.ly/3421HFQ). *Modulele Access Portal pot fi conectate/deconectate fără întreruperea alimentării (hot swapping).* (romsa.ro, https://bit.ly/3iHV9Al). //adj.invar. *Ca urmare a caracteristicilor sale unice, soluţia Jungo va deveni soluţia standard pentru dispozitivele HotSwap din telecomunicaţii, transferul datelor şi pe piaţa industrială.* (electronica-azi.ro, https://bit.ly/2WtOTnw). *Hard-driverele hot-swappable permit userilor să schimbe driverele „din mers" pentru a minimiza timpul de nefuncționare al sistemului.* (arhiva.comunic.ro, https://bit.ly/3gZ5qaS). – Pr. /x'otswap/.Var. hotswap, HotSwap, hot swap, Hot Swap; hot-swapping, Hot-Swapping, hot swapping; hot-swappable, hot swappable. (DLT)

hot-swappable adj.invar. ●●○ v. **hot-swap**. – Pr. /xotsw'apejbəl/. (DLT)

hot-swapping s.n. ●○○ v. **hot-swap**. – Pr. /xotsw'aping/. (DLT)

housekeeper s.m., s.f. ●○○ (Muncă) Persoană angajată să îngrijească de gospodăria cuiva sau să facă menaj hotelier; femeie de serviciu, menajeră; cameristă; (p.ext.) expert(ă) într-ale gospodăriei. *Totodată, accesul va fi unul securizat, iar spațiile comune vor fi întreținute de către un housekeeper profesional.* (tion.ro, https://bit.ly/3I4CkU3). *Primul meu job a fost ca housekeeper la Resort Quest.* (studenttravel.ro, https://bit.ly/3zxzWCK). *Tot atunci mi-am dat seama că housekeeperii (menajerele) își merită bacșișul mai mult decât ospătarii, dar și că n-o să mai fac în viața mea jobul respectiv.* (reddit.com, https://bit.ly/37q1tfw). *N-avea ce să-i ofere, românii obișnuiți ca ea sunt săraci, voia în schimb să-l asigure că, la o adică, se pricopsește cu o house-keeper de mâna întâi.* (Carte, https://bit.ly/2CtKF8j). – M.pl. housekeeperi. Pr. /x'awscipər/.Var. house-keeper. (DLT)

houser s.m. ●●○ (Muz.) **1.** Persoană pasionată de muzica house; iubitor de house. *Cunoscutul și apreciatul DJ Adrian Eftimie va reveni, în această seară, la Constanța, în Club Amnesia, unde va mixa live, special pentru houserii de la malul mării.* (telegrafonline.ro, https://bit.ly/2WWc6h1). *Îmi amintesc că toată lumea*

dădea din cap pe piesa asta. De la rockeri la houseri şi până la manelişti. (kissfm.ro, https://bit.ly/3by7yTs). **2.** DJ care se ocupă cu mixarea muzicii de club. *Pe numele real Matthias Richter, houser-ul german este recunoscut în Europa de Vest pentru măiestria lui de a mixa cele mai inovatoare sound-uri de electro house pentru petreceri de pomină, atât în club, cât şi în aer liber, aşa cum s-a întâmplat noaptea trecută pe Cluj Arena.* (cancan.ro, https://bit.ly/2Z5yx6q). *Aşa cum vă anunţam săptămâna trecută, houser-ul Mark Farina este următorul protagonist pentru o compilaţie Fabric.* (beatfactor.ro, https://bit.ly/3iKf2Xi). – Pl. houseri. Pr. /x'awsər/. (DLT)

HP s.n. ●●○ (Fiz.; abr. de la engl. Horse Power) Unitate suplimentară de măsurare a puterii (motoarelor mecanice şi electrice), utilizată alături de kilowatt (unitatea oficială) şi egală (considerând sistemele auxiliare) cu 745,7 W; cal-putere britanic. *Oficial, pe site-ul Tesla, nu se specifică puterea dezvoltată de noul Model 3. Cu toate acestea, majoritatea surselor spun că aceasta ar fi undeva la 258 CP. Până acum, când nişte oameni au pus-o pe un tester Dyno şi au concluzionat că se apropie de 400 CP. Mai precis, rezultatul dat a fost de 393.6 HP ca putere maximă.* (arenait.ro, https://bit.ly/3eXJNbx). *Să o luăm cu noţiunea pe care o ştie toată lumea, şi anume hp. Hp înseamnă horse power sau cai-putere în româneşte.* (stiri.logistic-specialist.ro, https://bit.ly/3aFyhxJ). *Mai jos, găseşti un chestionar în care am întrebat mai mulţi posesori de Dacia Logan 1.6 (85 Hp) cum este să deţină şi să conducă zi de zi acest model.* (dailydriven.ro, https://bit.ly/2JAppxC). – Pr. /ejʧ'p'i/, /xaʃ'p'e/.Var. Hp, hp. (DLT)

HPC s.n. ●●○ (Inform.; abr. de la engl. High Performance Computing) Sistem de calcul de dimensiuni considerabil mai mari, prin comparaţie cu sistemele de calcul personale (laptopuri şi desktopuri) şi chiar cu unele sisteme de calcul profesionale (servere), conceput în scopul rezolvării unor aspecte deosebit de complexe în domenii ştiinţifice, inginereşti sau industriale; calcul de înaltă performanţă; supercalcul. *Calculul de înaltă performanţă (HPC) este o ramură a informaticii care se ocupă de modelizări în domeniul ştiinţei şi al ingineriei şi execută sarcini de simulare care necesită atât de multe resurse, încât calculele nu pot fi efectuate cu ajutorul calculatoarelor de uz general. Calculatoarele utilizate în HPC sunt numite frecvent supercalculatoare.* (ec.europa.eu, https://bit.ly/2uzHPuz). *Dar odată cu progresele făcute în materie de putere de calcul şi conectivitate, precum şi odată cu creşterea volumului de date culese, HPC-urile devin mai accesibile şi mai necesare ca oricând în orice domeniu.* (start-up.ro, https://bit.ly/3u24NE0). – Pl. HPC-uri. Pr. /xaʃ'p'isi/, /ejʧ'pis'i/, /xaʃ'p'eʧe/, /xaʃpeʧ'e/. (DLT)

HR s.n., s.m. ●●● (Res.um.; abr. de la Human Resources) **1.** s.n. Departament într-o companie având drept finalitate recrutarea angajaţilor potriviţi, plasarea acestora pe poziţiile adecvate, oferirea de training şi sprijin, respectiv menţinerea motivării şi a celor mai bune oportunităţi de dezvoltare profesională; Resurse Umane. *În urma unor studii, BestJobs a tras, în 2012, concluzii foarte*

interesante referitoare la ponderea pe care o au în totalul activităților acțiunile întreprinse de specialiștii în HR și de managerul de resurse umane. (colorful.hr, https://bit.ly/2ZrqaCm). *HR-ul este departamentul pe care ceilalţi angajaţi nu-l plac aproape deloc. În perioada de criză, HR-ul are sarcina să disponibilizeze o parte din oameni. La fel se întâmplă şi dacă două companii fuzionează.* (revistacariere.ro, https://bit.ly/3dZckem). **2.** s.m. Persoană care lucrează în domeniul Resurselor Umane, îndeplinind funcția de mediator între angajat și angajator. *HR-ul este mediatorul între angajat şi angajator şi se confruntă cu două mentalităţi, cea a angajatului: „Eu sunt cel mai bun produs al meu, pe care trebuie să îl vând cât mai scump” și cea a angajatorului: „Omul este cea mai importantă resursă a unei firme”.* (Blog, https://bit.ly/3gb5PXF). *În procesul de recrutare a talentelor este foarte important să ai lideri care să atragă candidații valoroși. Un manager toxic își va arăta adevărata personalitate, iar procesul de recrutare poate fi permanent costisitor pentru companie. HR-ul trebuie să fie gata pregătit de storytelling pentru candidații activi și pasivi.* (revistabiz.ro, https://bit.ly/3bOMxE5). – Pr. /ejtʃ'ar/, /xaʃ'er/. (DLT)

HSDPA* s.n. ●●○ (Comunic.; abr. de la engl. High Speed Downlink Packet Access) Protocol de comunicare pentru telefonia mobilă, de tip 3G, care asigură o viteză mare de transmitere a datelor (ce poate ajunge până la 7,2 Mbit/s), precum şi o capacitate extinsă. *În luna iunie, clienţii Orange din 10 oraşe vor beneficia de acces la internet mobil de mare viteză prin HSDPA (High Speed Downlink Packet Access) la viteze de descărcare de până la 3,6 Mbps. Până la sfârşitul anului, viteza de conectare la internet şi transfer de date mobile prin HSDPA va fi mărită la 7,2 Mbps. Orange a dezvoltat reţeaua HSDPA în Franţa, Marea Britanie, Spania şi Slovacia.* (orange.ro, https://oran.ge/2SnVEoM). *Totodată, conducerea Zapp a luat decizia să opereze două reţele separate: una de voce în tehnologia CDMA200 şi o alta de date, în tehnologie HSDPA (High Speed Downlink Packet Access), utilizată deja de operatori în tehnologie GSM ca Orange şi Vodafone.* (m.ziare.com, https://bit.ly/3bD2OgE). – Pr. /ejʧesdipi'ej/, /xaʃ'esdepea/, /xaʃs'edepea/, /xaʃesdepe'a/. (DLT)

HTTP s.n. ●●● (Inform., internet; abr. de la engl. Hypertext Transfer Protocol) Protocol de comunicație tip cerere/răspuns între un client web (reprezentat de către navigatorul web folosit de un utilizator) și un server. *Câteva din protocoalele de la acest nivel care fac posibilă comunicarea sunt: HTTP (Hyper Text Transfer Protocol) – aplicaţii web (prezentare, baze de date etc); Ø Telnet – terminale virtuale [...].* (Carte, https://bit.ly/2RBtu8g). *Aceste protocoale aduc porturile care ne ajută prin conectarea aplicațiilor de rețea (HTTP, DNS, DHCP, etc.).* (Blog, https://bit.ly/2RDJ2IJ). *Vă rugăm să aveți în vedere trecerea de la accesare tip http (port 80) la https (port 443), conexiunea stabilindu-se în baza unui certificat digital.* (bnr.ro, https://bit.ly/2NPQfnT). – Pr. /ejtʃtitip'i/, /xaʃtetep'e/. Var. http. (DLT)

HTTPS s.n. ●●● (Inform., internet; abr. de la engl. Hypertext Transfer Protocol Secure) Varianta criptată a protocolului de transfer Hypertext, care stă la

baza schimbului de date în momentul navigării pe internet și al cărei scop este de a oferi o conexiune securizată cu dispozitivul utilizatorului. *Accesarea site-urilor care au în adresă „HTTPS”, în locul variantei simple „HTTP” este una dintre recomandările de bază pentru cei care vor să fie în siguranță în mediul online.* (playtech.ro, https://bit.ly/30K6g3S). *Principala diferență între HTTP și HTTPS este certificatul SSL. Website-ul care se încarcă pe HTTPS îl folosește pentru a trimite și primi informațiile în stare criptată. În schimb, pe HTTP, datele sunt trimise în format text, care poate fi citit ușor de oricine. De asemenea, HTTPS îmbunătățește SEO-ul site-ului.* (Blog, https://bit.ly/3t3Wny6). – Pr. /ejʧtitipi'es/, /xaʃt'etepese/, /xaʃtetepes'e/. Var. https. (DLT)

hub* s.n. ●●● (Imob.) Spațiu de birouri comune pentru antreprenori, freelanceri și start-upuri fără sedii proprii, în care sunt găzduite, eventual, diverse evenimente dedicate acestora; spațiu de co-working. *București, Cluj, Timișoara, Constanța, Iași, Brașov, Sibiu, Galați și Oradea sunt orașele în care s-au dezvoltat astfel de huburi care găzduiesc antreprenori și startup-uri, ce activează în special pe zona de tehnologie sau în industrii creative.* (startupcafe.ro, https://bit.ly/392AeDj). *Cea mai înaltă clădire de birouri din România va găzdui un hub medical pe două etaje.* (ziare.com, https://bit.ly/2SbY0Wm). – Pl. huburi. Pr. /hab/. (IL)

HubSpot s.n. ●●○ (Market., social media) Platformă de marketing dezvoltată de compania cu același nume, destinată gestionării relațiilor cu clienții. *HubSpot este o platformă software de inbound marketing, care ajută companiile să atragă vizitatori și să îi convertească pe aceștia în consumatori reali. Prima campanie de social media pe care HubSpot a făcut-o, a avut ca scop promovarea companiei ca un lider incontestabil în zona de business-to-business pe Facebook, dar și crearea unei comunități pe pagina de Facebook a firmei – prin atragerea oamenilor către pagina HubSpot și crearea unei relații apropiate cu aceștia, printr-un conținut care să îi atragă și care să îi facă să dea mai departe, atrăgând astfel alți și alți fani.* (socialmedia.ro, http://bit.ly/39xUKNW). *HubSpot este o platformă de marketing pe social media pentru gestionarea conținutului, analiză web, pagini de destinație, SEO, gestionarea perspectivelor și asistență pentru clienți. HubSpot oferă, de asemenea, servicii de consultanță și o academie de marketing online. O puteți utiliza pentru a gestiona marketingul cu rețelele de socializare populare, precum Facebook sau Twitter, sau cu alte servicii precum Google.* (liveagent.ro/integrari/hubspot/). – Pr. /x'abspot/. (AMB)

HUD s.n. ●●● (Auto., aeron.; abr. de la engl. Head-Up Display) Tehnologie prin care o serie de informaţii importante (indicatoare de circulaţie, viteza cu care rulează vehiculul, viteza aerului, informaţii GPS, altitudinea ş.a.) sunt afişate direct în câmpul vizual, pe un panou integrat în parbriz sau pe un ecran transparent. *HUD-ul este activat de un buton situat lângă comutatorul de lumini.* (masini.ro, https://bit.ly/3eTvapt). *Pe lângă informaţiile tipice pe care HUD-urile aeronavelor le afişează (viteza aerului, altitudinea, linia de orizont, deplasarea, indicatori de viraj şi glisadă), aplicaţiile militare includ date despre sistemul de arme şi sistemul*

de ochire, unghi de atac, computer de ţintire, HMD (Helmet-mounted Display) care se utilizează simultan cu HUD. (promotor.ro, https://bit.ly/38VM1TY). *Primul producător auto care a introdus tehnologia HUD pe vehiculele sale a fost BMV.* (infotrucker.ro, https://bit.ly/33cVicl). – Pl. HUD-uri. Pr. /ejʧyd'i/, /xaʃ'ude/, /xaʃud'e/.Var. hud. (DLT)

hue s.n. ●○○ (Electr., foto.) Opţiune inclusă în programele de editare a imaginii prin care se poate stabili o dominantă cromatică; nuanță a unei culori. *În unele cazuri este necesar să se corecteze imaginea finală folosind opțiunea Hue/Saturation din meniul Image –> Adjustments pentru layer-ul Background.* (catia.ro, https://bit.ly/3hhZzgV). *Nuanţa culorii (hue) este parametrul de culoare determinat de lungimea de undă dominantă din mulţimea lungimilor de undă care formează culoarea respectivă.* (Carte, https://bit.ly/3fOa9Mr). – Pr. /xju/.Var. Hue. (DLT)

Human Resources s.f.pl. ●●○ (Res.um.) Departament într-o companie având drept finalitate recrutarea angajaţilor potriviţi, plasarea acestora pe poziţiile adecvate, oferirea de training şi sprijin, respectiv menţinerea motivării şi a celor mai bune oportunităţi de dezvoltare profesională; Resurse Umane. *HR: Human Resources este departamentul care se ocupă de organizarea evenimentelor interne ce au drept scop integrarea, motivarea și dezvoltarea voluntarilor. Totodată, acesta este direct responsabil de procesul de recrutare.* (FB, https://bit.ly/3e8Asve). *Human Resources este departamentul în care oameni empatici și plini de energie se preocupă ca membrii asociației să fie mereu motivați și uniți.* (ascig.ro/departamente). – Pr. /xj'umən ris'orsiz/. Abr. HR. (DLT)

humid<u>o</u>r s.n. ●●● Cutie prevăzută cu un sistem de umidificare, folosită pentru depozitarea corespunzătoare a trabucurilor. *Un aport semnificativ în calitatea unui trabuc îl deţin humidoarele – acele suporturi închise în care se depozitează trabucurile pentru a-și conserva finețea aromelor, cutiile împiedicând de asemenea alterarea compoziției sau uscarea iremediabilă a tutunului pretenţios.* (Blog, https://bit.ly/3q0Ir4z). *Scopul humidorului este de a adăuga umiditate în așa fel încât trabucurile să rămână ferme și să ardă încet.* (academiabarbatilor.ro, https://bit.ly/3guv5ud). – Pl. humidoare. (ȘO)

h<u>u</u>mmus s.n. ●●● (Culin.) Fel de mâncare preparat din pastă de năut, pastă de susan, ulei, usturoi și diverse condimente. *Hummusul este simplu de preparat, iar, dacă vrei să reduci și mai mult timpul de preparare, poți opta pentru năut la conservă, care are același gust ca și cel proaspăt fiert.* (viva.ro, https://bit.ly/3uhQ1ID). *Sandwich-uri celebre precum Croque Madame, Croque Monsieur, Lyonnaise, sandwich-uri cu somon, ouă poșate, salate și hummus-uri inedite, toate pregătite în Garage, completează meniul nostru.* (zilesinopti.ro, https://bit.ly/3i1K3YL). *Deși poți găsi humus la mai orice supermarket occidental, nu toate humusurile-s la fel.* (falcontravel.ro, https://bit.ly/3yyfZe8). – Pl. hummusuri.Var. humus*. (ȘO)

hurdy-gurdy s.n. ●●○ (Muz.) Instrument muzical cunoscut încă din sec. al X-lea și al cărui sunet apare la contactul coardelor cu o manivelă; flaşnetă, caterincă. *Hurdy Gurdy-ul este un instrument deosebit ce produce sunet cu ajutorul unei roţi cu manivelă care intră în contact cu corzile.* (libris.ro, https://bit.ly/2LKfjLw). *Publicul prezent la concert va avea ocazia să asculte piese interpretate la instrumente muzicale inedite: hurdy gurdy – un soi de flaşnetă în formă de pară, cu corzi şi cu clape, pe care notele sună la fel ca pe vioară şi fidulă – strămoşul instrumentelor cu coarde şi arcuş.* (addjb.ro, https://bit.ly/3CEGkd0). *Odată cu răspândirea curentului folk metal, vioara a devenit ceva mai des întâlnită în trupele de rock/metal, ba chiar mai mult, a început să fie însoțită de tobe tradiționale, hurdy-gurdy-uri (un fel de vioară mecanică, pe roată), zeci de tipuri de fluiere, harpe (In Extremo), cimpoaie etc.* (Blog, https://bit.ly/3t9ov2K). – Pl. hurdy-gurdy-uri. Pr. /x'ərdigərdi/, /xərdig'ərdi/.Var. hurdy gurdy, Hurdy Gurdy. (DLT)

hurley s.n. ●○○ (Sport) **1.** v. **hurling**. **2.** Crosă folosită la jocul sportiv numit hurling. *„Aceştia folosesc o crosă din lemn asemănătoare unei crose de hochei (hurley), dar cu un capăt turtit şi o mică minge (sliotar)”, se mai spune în comunicat.* (agerpres.ro, https://bit.ly/3dbmmJl). *Numele jocului vine de la unealta principală care se foloseşte în joc, mai exact o crosă asemănătoare cu obiectul cu care amestecă bunica magiunul, numită „hurley” (vezi poza).* (gazetasv.ro, https://bit.ly/2M38Jjw). – Pr. /x'ərli/.Var. Hurley. (DLT)

hurling s.n. ●●○ (Sport) Joc sportiv tradiţional irlandez, practicat pe iarbă, cu o minge de plută îmbrăcată în piele şi care a stat la baza hocheiului. *Hurling, un sport asemănător hocheiului pe iarbă de origine irlandeză, şi chidaoba, un stil de lupte tradiţionale georgiene practicat de mai multe secole, au fost înscrise joi pe lista Patrimoniului Cultural Imaterial al Umanităţii, în urma deciziei luate de un comitet specializat UNESCO reunit la Port-Louis, capitala Mauritius, potrivit AFP.* (agerpres.ro, https://bit.ly/3ccSaMs). *Un alt sport tradiţional irlandez este Hurlingul, un concurent în ale audienţelor pentru fotbalul gaelic şi care atrage în jur de 23% dintre iubitorii de sport din ţara lui James Joyce. Acest sport se aseamănă, oarecum, cu hocheiul pe iarbă, echipele competitoare fiind obligate să trimită o minge de mici dimensiuni (Sliotar), cu ajutorul unei crose speciale (Hurley), într-o poartă apărată de un portar sau printre buturile de deasupra acesteia.* (Blog, https://bit.ly/3ceTtuq). *Pe cât de necunoscut la noi, pe atât este de iubit hurley-ul în Irlanda, existând aici câteva ligi şi cupe, administrate de Gaelic Athletic Association, pe mai multe categorii de vârstă, prin urmare este un sport serios.* (gazetasv.ro, https://bit.ly/36ELTrU). – Pr. /x'ərling/.Var. Hurling, hurley. (DLT)

HVLP s.n. ●●● (Tehn.; abr. de la engl. High Volume Low Pressure) Tehnică economicoasă de pulverizare a vopselei sau a spray-ului autobronzant la presiune joasă; aparat utilizat în acest scop. *În cazul pompelor cu tehnologie HVLP o turbină furnizează o cantitate mare de aer la o presiune mult mai scăzută pentru a atomiza şi pulveriza vopseaua. Pulverizarea la joasă presiune (HVLP) utilizează*

un volum mare de aer şi o presiune scăzută a aerului (până la 0,7 bar). (wagner-profesional.ro, https://bit.ly/340oU9w). *Bronzare organică – se aplică, prin pulverizare cu un aparat cu turbină HVLP, o solutie 100% organică, menită să coloreze pielea într-o nuanţă naturală.* (salongeisha.ro, https://bit.ly/2ylercW). *HVLP-urile sunt sigure şi uşor de folosit. Deoarece psi (presiunea) este atât de mică, aparatele HVLP suflă soluţia de bronzare pe piele atât de gentil, încăt este o minimă 'risipire în lateral'. Ceea ce înseamnă că se foloseşte mai puţină soluţie şi mai puţină este irosită.* (info.bronzare.ro, https://bit.ly/2Uw9kPQ). – Pl. HVLP-uri. Pr. /ejtʃvielp'i/, /xaʃvelep'e/, /xaʃv'elepe/.Var. hvlp. (DLT)

HVT s.n. ●○○ (Mil.; abr. de la engl. High-Value Target) Obiectiv concretizat ca persoană sau ca resursă și valorizat drept foarte însemnat în misiunea unui anumit adversar politic, economic etc.; țintă de mare valoare. *7:01 p.m., preşedintele află că este o mare probabilitate ca HVT (high value target), „ţinta de mare valoare", să fie Osama bin Laden.* (ziare.com, https://bit.ly/2OSStTZ). *Mayadin datorează acest potop de foc reputaţiei sale de neinvidiat de a fi „noua capitală administrativă" a Statului Islamic după regruparea a sute de combatanţi jihadişti, în timp ce fiefurile grupării de la Mosul, în Irak, şi de la Raqqa, în Siria, sunt pe cale să fie recucerite de forţele antijihadiste. Printre aceşti combatanţi se află „HVT" (high value targets sau ţinte de înaltă valoare, potrivit terminologiei coaliţiei internaţionale).* (romaniatv.net, https://bit.ly/2UWjJ7I). – Pr. /ejtʃvit'i/, /xaʃvet'e/, /xaʃv'ete/. (DLT)

Hybrid Log-Gamma s.n. ●○○ (Electr., video) Tehnologie care permite transmisiunea live și înregistrarea la calitate HDR. *Utilizând Hybrid Log-Gamma (HLG), distribuitorii pot difuza un flux de conținut care va fi afișat în format HDR pe televizoare compatibile HDR și în format SDR pe televizoare SDR.* (panasonic.com, https://bit.ly/2uaaSnG). *Proiectul Hybrid Log Gamma a luat ființă prin colaborarea televiziunii britanice BBC cu cea japoneză NHK, ce deja este recunoscută ca o televiziune inovativă (va transmite Jocurile Olimpice Tokyo 2020 la rezoluție 8K).* (televizoaresmart.ro, https://bit.ly/3qiDFkP). – Pr. /xajbrid log g'ama/.Var. Hybrid Log Gamma. Abr. HLG. (IL)

hygge s.n. ●●● (Welln., design) Concept danez potrivit căruia starea de bine și fericirea se pot obține prin micile bucurii date de lucrurile simple, care îți fac plăcere (decor confortabil și relaxant, o bere bună, muzica preferată ascultată într-o atmosferă plăcută etc.). *Hygge – un concept danez de confort sau cum te relaxezi în decorul JYSK.* (paginademedia.ro, http://bit.ly/39E5WbN). *Hygge este legat etimologic de cuvântul „îmbrăţişare" şi este asociat cel mai des cu o cacao cu lapte şi o lumânare parfumată într-o seară rece şi ploioasă sau cu o plimbare pe bicicletă într-o seară caldă de vară. Este despre a crea o atmosferă plăcută, despre a te bucura de tot ce ţi-e drag, despre a sta în jurul mesei şi a vorbi de lucuri simple şi frumoase alături de oameni plăcuţi.* (gustarte.ro, http://bit.ly/3bSSbIS). *Cafeaua provine de la o renumită prăjitorie daneză, gustările sunt și ele de inspirație nordică și cu denumiri greu de pronunțat, iar designul și decorurile*

sunt alese în aşa fel încât hygge-ul să fie la el acasă. (zilesinopti.ro, https://bit.ly/38PEmt6). – Pr. /xj'ugə/. (AMB)

hygiene control s.n. ●○○ (Electr.) Sistem cu care este dotat frigiderul şi care asigură păstrarea în condiţii optime, igienice, a alimentelor. *Când este vorba de alimente, igiena este fundamentală. De aceea, aceste frigidere Indesit sunt dotate cu sistemul Hygiene Control, o peliculă specială, cu rol de barieră veritabilă care împiedică dezvoltarea bacteriilor şi mucegaiului.* (itgalaxy.ro, https://bit.ly/34zsxrn). *De acum, cu tehnologia Hygiene Control, cel mai bun loc pentru a păstra şi proteja cumpărăturile va fi frigiderul.* (electrocasnice.ro, https://bit.ly/3fvB8gD). – Pr. /x'ajdʒin kəntr'əwl/.Var. Hygiene Control. (DLT)

hype s.n., adj.invar. ●●● **1.** s.n. (Market.) Reclamă sau propagandă intensă și exagerată. *Cartea pe care o citesc acum – „The Lean Startup" – are parte de un hype exagerat cam peste tot unde se poate. Sunt conferinţe şi tot felul de materiale derivate din ea, are rating-uri foarte bune dar, aşa cum m-am aşteptat, este o porcărie sinistră.* (Blog, https://bit.ly/2XHIuV2). *Hype-ul din jurul hidroxiclorochinei s-a mutat, temporar, la remdesivir.* (mindcraftstories.ro, https://bit.ly/2CKrhUF). **2.** s.n. Emoție intensă, entuziasm. *5GANG va susține un concert la Arenele Romane pe 1 iunie 2019, de la ora 19:00. Evenimentul este considerat cel mai mare concert susținut până acum de trupă și promite fanilor mult hype, multă energie, multă muzică trap și mult „SOS".* (infomusic.ro, https://bit.ly/3JTGJvw). *Intrăm în ceea ce am putea să numim un 'blockchain winter', situație venită ca urmare a deziluziilor acelor mari promisiuni pe care le auzeam acum doi ani de zile. Nu mai trăim acel hype extrem, în care aproape orice companie se gândea la implementarea blockchain; cazurile în care această tehnologie este aplicabilă corect sunt în realitate mai dificil de găsit.* (wall-street.ro, https://bit.ly/3cdyRmc). **3.** adj.invar. Care ilustrează un trend puternic, zguduind opinia publică și devenind viral pe internet; la modă; cool. *Bob, artistul nebun, organizează Jazz at The Maze, cel mai hype eveniment de jazz din Rio.* (Carte, https://bit.ly/3cbA8dE). *Primele bilete la cel mai HYPE concert din Galați se pun în vânzare luni, 12 august, la ora 18:00!* (FB, https://bit.ly/2M6ckNF). – S.n.pl. hype-uri. Pr. /xajp/. (DLT)

hypericum s.n. ●●○ (Biol., design, nutr.) Familie de plante din regiunile continentale și subtropicale ale emisferei nordice adunând mai multe specii de semiarbuști și arbuști, care au frunze ovale, lucioase, flori galbene și fructe sub formă de capsule roșii și care sunt folosite cu rol decorativ sau terapeutic (de exemplu sunătoare, merișor, arnică etc.). *Este un aranjament simplu, dar care cu siguranță va fi apreciat. Culoarea vibrantă a fructelor de hypericum iese foarte bine în evidență prin alăturarea trandafirilor albi.* (floriinsibiu.ro, http://bit.ly/3oMrEAJ). *Uleiul de seminţe de in este şi o bază perfectă pentru realizarea unguentelor pentru masaj, datorită efectului calmant. Pentru a maximiza efectul, amestecă 2 linguri de ulei de seminţe de in cu o linguriţă de ulei de hypericum.* (secretelesanatatii.ro, http://bit.ly/3nF8iMt). *Un brad bogat de 50 cm împodobit cu ilex si hipericum roşu care va împrospăta şi înviora atmosfera de la birou sau de*

acasă. (florissimo.ro, http://bit.ly/35FZmAe). *Sunătoarea (Hyperium perforatum) este una dintre cele mai iubite plante din flora spontană, despre care se spune că ar avea remedii în 80 de afecțiuni, dar cel mai important, este antidot natural împotriva depresiei, motiv pentru care se mai numește „buruiana de năduf" sau „planta sufletului" ori „planta fericirii".* (lumeasatului.ro, http://bit.ly/39uWkjD). – Var. hipericum, Hyperium perforatum. (AMB)

hypermedia s.f. ●●● (Inform.) Tip de media care include materiale grafice, audio, video și hyperlink-uri. *Din punctul de vedere al utilizatorului, documentul apare ca orice hypertext sau hypermedia.* (Carte, https://bit.ly/2yKICLc). *În cadrul Laboratorului Media de la MIT, începând cu anii 1970 s-au dezvoltat o serie de sisteme multimedia clasice, surse de inspiraţie pentru aplicaţiile actuale. Dintre acestea se pot menționa: Spatial Data Management System, Aspen Movie Map, Project Athena, care definesc şi domeniile de interes ale hipermediei: simulări interactive, colaborări ştiinţifice la distanță, învățământ.* (Carte, https://bit.ly/32WweDc). *Cele mai căutate documente electronice hypermedia sunt cele care conţin informaţii de tip text şi imagine.* (Carte, https://bit.ly/32AINn0). – Pr. /xajpərm'idiə/, /xiperm'edia/.Var. hipermedia, Hipermedia, Hypermedia, HyperMedia. (DLT)

HyperTalk s.n. ●○○ (Inform.) Limbaj incipient de codificare a informației (astfel încât să poată fi înțeleasă doar de persoanele autorizate), utilizat de programatori începători şi de nivel mediu. *Scripting-ul face parte din Mac de la primele zile. AppleScript, care a crescut din limbajul HyperTalk de scriere HyperCard, a fost construit în System 7 încă din 1993.* (ro.pro-apple.com, https://bit.ly/3nuFAj6). *Javascript-ul derivă din limbaje mici, cu cod dinamic precum HyperTalk şi dBASE. Aceste limbaje de scripting oferă programatorului unelte pentru o mai mare audiență deoarece au o sintaxă simplă, o funcționalitate specializată inclusă şi un necesar minim pentru crearea de obiecte.* (Carte, https://bit.ly/37p3zre). – Pr. /x'ajpərtok/. (DLT)

Hypertext Markup Language s.n. ●●● (Inform., internet) Limbaj de structurare şi de punere în pagină a documentelor, utilizat pentru crearea paginilor web. *HTML (HyperText Markup Language) reprezintă baza oricărei pagini web. [...] HTML este limbajul folosit pentru a defini structura şi conţinutul unei pagini web.* (baboon.ro/html-si-css-initiere). *HyperText Markup Language (HTML) este un limbaj de marcare utilizat pentru crearea paginilor web ce pot fi afişate într-un browser (sau navigator). Scopul HTML este mai degrabă prezentarea informațiilor – paragrafe, fonturi, tabele etc. – decât descrierea semanticii documentului.* (Carte, https://bit.ly/3f5Z3D6). – Pr. /h'ajpərtekst m'arkap l'engujdʒ/.Var. HyperText Markup Language, Hyper Text Markup Language, hyper text markup language. Abr. HTML*, html*. (DLT)

Hypertext Transfer Protocol s.n. ●○○ (Inform., internet) Protocol de comunicație tip cerere/răspuns între un client web (reprezentat de către navigatorul

web folosit de un utilizator) și un server. *Hypertext Transfer Protocol (HTTP) este un protocol la nivel de aplicație pentru distribuție, sisteme de colaborare, informare hypermedia. Acesta este fundamentul pentru comunicații de date pentru World Wide Web (de exemplu: Internet).* (Blog, https://bit.ly/3gPxXma). *Hypertext Transfer Protocol (HTTP) este metoda cel mai des utilizată pentru accesarea informațiilor de pe Internet care sunt păstrate pe servere World Wide Web (WWW).* (Blog, https://bit.ly/3HFuu3y). – Pr. /h'ajpərtekst tr'ensfər pr'otokol/.Var. HyperText Transfer Protocol. Abr. HTTP, http. (DLT)

Hypertext Transfer Protocol Secure s.n. ●●○ (Inform., internet) Varianta criptată a protocolului de transfer Hypertext, care stă la baza schimbului de date în momentul navigării pe internet și al cărei scop este de a oferi o conexiune securizată cu dispozitivul utilizatorului. *Site-urile care au un certificat SSL instalat și folosesc protocolul HTTPS (HyperText Transfer Protocol Secure) sunt avantajate în motorul de căutare Google. Afacerile care au un astfel de certificat SSL sunt considerate mai calitative deoarece proprietarii acestora depun eforturi mai mari pentru a-și proteja clienții.* (namebox.ro, https://bit.ly/37uU2yw). *Hypertext Transfer Protocol Secure (HTTPS) reprezintă versiunea securizată a protocolului HTTP. Prin intermediul protocolului HTTPS nu sunt securizate doar datele personale pe care le-ai introdus pe site-ul accesat, ci și activitatea ta pe acesta.* (venkon.ro, https://bit.ly/332EUI9). *Secure HyperText Transfer Protocol (sau HyperText Transfer Protocol Secure, abreviat HTTPS) reprezintă o extensie a browserului pe care îl folosești pentru criptarea conexiunii dintre site și utilizator. Deoarece HTTPS este în sine un mod prin care deținătorii de website pot împiedica clonarea site-urilor, tot mai mulți au decis să modifice conexiunea de până acum într-una sigură.* (web-timisoara.ro, https://bit.ly/2TMWsol). – Pr. /x'ajpərtekst tr'ensfər pr'otokol sic'yər/.Var. Hyper Text Transfer Protocol Secure, HyperText Transfer Protocol Secure, Secure HyperText Transfer Protocol. Abr. HTTPS, https. (DLT)

hyper-threading s.n. ●●● (Inform.) Tehnologie a microprocesoarelor Intel care permite fiecărui nucleu / procesor individual din CPU (central processing unit) să aibă două fire (threads) de execuție, dublând astfel numărul de nuclee / procesoare individuale care pot executa sarcini simultan. *Procesoarele cu hyper-threading pot să-și dubleze numărul de thread-uri pe care le pot gestiona simultan.* (Blog, https://bit.ly/3nzjJqK). *Ce este Hyper-Threading? Tehnologia a fost descoperită și brevetată de cei de la Intel încă din 2002, de la apariția vechilor Pentium4. Acesta permite execuția simultată, pe un singur nucleu a două fire de execuție diferite, dând impresia că se comportă ca 2 nuclee CPU distincte. Adică veți putea face mai multe lucruri simultan.* (Blog, https://bit.ly/3r6yhC7). *În concluzie, dacă aveți de gând să achiziționați un procesor cu HyperThreading este o decizie bună.* (computere.net, https://bit.ly/2O69IRx). – Pr. /x'ajpərθreding/.Var. Hyper-Threading, Hyper-threading, hyperthreading, HyperThreading, hyper threading. (DLT)

hyphenation s.f. ●●○ (Inform.) (Opţiune de) despărţire (automată) în silabe a cuvintelor care depăşesc marginea din dreapta a rândului, în programele destinate editării unui text. *Probabil opţiunea căutată se numeşte Hyphenation; setată pe modul automatic, va permite împărţirea pe silabe a unui cuvânt – asta, desigur, dacă limba în care este scris textul este una cunoscută de Word.* (Forum, https://bit.ly/2RwxPtd). *Opțiunea de despărțire în silabe (Hyphenation) poate funcționa automat sau în mod manual (caz în care oferă sugestii – nu am remarcat niciuna greșită).* (byte.ro, https://bit.ly/2PEe7iu). – Pr. /xajfən'ejʃən/.Var. Hyphenation. (DLT)

hytelnet s.n. ●○○ (Inform.) Program care permitea căutarea și accesarea resurselor online prin protocolul Telnet, înainte de World Wide Web și de motoarele de căutare actuale. *Hytelnet permite unei persoane să localizeze resursele Telnet de pe Internet.* (rasfoiesc.com, https://bit.ly/2S5CFxN). *Există un program Hytelnet care are cea mai actualizată listă de biblioteci universitare şi poate fi accesat prin Web.* (ebooks.unibuc.ro, https://bit.ly/3u9a8t2). – Pr. /x'ajtəlnet/. Var. Hytelnet, HyTelnet. (DLT)

I

IA s.f. ●●● (Inform., abr. de la Inteligență Artificială) Capacitatea unui computer sau a unei alte mașini de a efectua activități despre care se crede că necesită inteligență; p. ext. program care imită inteligența umană pentru a efectua diverse activități (în diverse domenii) și care se autoîmbunătățește pe baza datelor pe care le colectează; artificial intelligence. *Dentons a efectuat un sondaj în rândul liderilor de afaceri globali cu privire la utilizarea IA de către organizațiile lor, precum și asupra riscurilor și oportunităților prezentate de aceste tehnologii. Rezultatele sondajului arată că afacerile din întreaga lume recunosc numeroasele beneficii ale inteligenței artificiale, cum ar fi economisirea de timp prin automatizarea proceselor, generarea rapidă a informațiilor necesare luării deciziilor prin analiza volumelor mari de date și reducerea numărului de erori umane în procesarea informațiilor.* (mediafax.ro, https://bit.ly/3BkJLGZ). *Acum specia umană se pregătește ca tot ce-a electrificat să fie transformat în ceva inteligent: pe telefoane rulează Inteligențe Artificiale (precum tastaturile virtuale ce estimează următorul cuvânt pe baza celor folosite anterior) și interacționează cu alte IA-uri (precum cele de la Google și Facebook), tot mai multe dispozitive inteligente se găsesc în căminele voastre (de la televizoare la frigidere și tot ce-ați mai cumpărat în ultimul timp), algoritmii inteligenți vă conduc autoturismele (nu pe toate, dar o vor face în următorii câțiva ani). Viitorul sună bine? Rămîne să vedem. Stai prin preajmă.* (supravirtual.ro, https://bit.ly/3OCuZyv). – Pl. IA-uri. (IL)

iaurtieră s.f. ●●○ (Culin.) Aparat (mic) pentru prepararea iaurtului, precum și a altor produse alimentare care necesită un proces de fermentație (aluaturi, vinuri). *Cum să îți faci iaurt de casă cu iaurtiera* (divahair.ro, https://bit.ly/2I9en1H). *Așezăm recipientele în iaurtieră, punem capacul și setăm timpul de 6 ore. Apoi apăsăm pe butonul start și gata. Simplu și ușor.* (Blog, https://bit.ly/2T1WmZ2). *Una dintre funcțiile esențiale ale unei iaurtiere este reglarea puterii, pentru a se adapta mai bine necesităților tale. Astfel, vei putea prepara fără griji orice tip de produs, de la iaurt la diferite tipuri de aluat cu drojdie. […] Iaurtierele de la Oursson cuprind ambele modele, cu mai multe borcănele sau un singur vas de dimensiuni mai mari.* (efamilia.ro, https://bit.ly/2TgjCS9). – Pl. iaurtiere. (TT)

ice cream bar s.n. ●●○ (Horeca) Sortimente variate de înghețată amenajate ca într-un bar sau alt tip de decor festiv la o petrecere sau un eveniment privat (nuntă, botez etc.). *Te gândești să închiriezi un ice cream bar la nuntă? Alege cele mai populare sortimente de înghețată!* (stiritimisoara.com, https://bit.ly/35UajOq). *Ce poate fi mai răcoritor vara decât o înghețată sau un fresh cu gheață? Un ice-cream bar este o altă variantă de succes care ar bucura invitații.* (gazetadedimineata.ro, https://bit.ly/3jdumiY). *În plus, Gelato Mania onorează comenzi speciale și organizează Ice Cream Bar-uri pentru evenimente.* (issuu.com,

https://bit.ly/3x2waPW). – Pl. ice cream bar-uri. Pr. /'ajskrim bar/.Var. ice-cream bar, Ice Cream Bar. (ȘO)

icing s.n. ●●● (Culin.) Cremă folosită pentru acoperirea și decorarea prăjiturilor, torturilor, fursecurilor etc.; frosting. *Icingul, numit și frosting este cea mai cunoscută glazură la americani, iar aceasta se folosește inclusiv la prepararea torturilor de nuntă din țara noastră.* (viitoaremireasa.ro, bit.ly/3izaR2o). *Nicio brioșă, gogoașă sau brownie nu este completă fără un icing perfect sau o umplutură delicioasă.* (puratos.ro, https://bit.ly/3zE0Acb). *P.S. tot la noi găsiți o gamă foarte largă de paste de zahăr și icinguri* (subrosa.ro, https://bit.ly/3kPlqRt). – Pl. icinguri. Pr. /'ajsing/. (ȘO)

ieftinache adj.invar. ●●○ (Fam., ludic, uneori ir.) Care nu costă mult, (mai) ieftin; de calitate proastă sau îndoielnică. *Am de gând să iau la vară o mașină ieftinache (prima mea mașină) care să mă ducă de colo colo, nu am pretenții la liniuțe etc.* (Forum, https://bit.ly/2MxSn5I). *Au făcut spatele urât... zici că e un huawei ieftinache, mai ales cum este integrată camera și blitz-ul sub acea sticlă* (comentariu, gadget.ro, https://bit.ly/2YzROvj). *Corect Alex, am dus și eu la țară, la socrii mei, becuri cu led mai no name-uri și evident că nu au ținut așa mult fiind ieftinache.* (comentariu, emag.ro, https://bit.ly/2YlH8jx). *Apoi mănânci pâine cu unt toată luna, bei bere ieftinache la pet.* (cronicipebune.ro/am-luat-o-razna-toti/). (TT)

IGTV s.n. ●●● (Social media; abr. de la Instagram TV) Platformă video disponibilă în cadrul aplicației Instagram (sau ca aplicație separată) care permite utilizatorilor să încarce, să editeze și să distribuie videoclipuri de lungă durată, în format vertical (portret). *IGTV a fost lansat drept o alternativă la tradiționala televiziune a zilelor noastre, dar și a altor canale de streaming populare, iar publicul său țintă este cel care se simte profund dedicat telefoanelor mobile și, în special, celor care își dedică mult timp platformelor Instagram și Facebook.* (Blog, https://bit.ly/3AA2fzI). *IGTV este o aplicație mobilă (iOS și Android) dedicată exclusiv conținutului video filmat în format portrait (vertical). Este integrată destul de vizibil și în aplicația mamă. După actualizarea din App Store, o puteți vedea în colțul din dreapta sus, lângă icon-ul pentru mesajele private. Mai mult, după crearea unui canal propriu, conținutul creat pe IGTV va ocupa un loc important în profil, chiar în fața arhivelor de stories (highlights).* (Blog, https://bit.ly/3m2kR7E). (IL)

iluminator* s.n. ●●● (Cosm.) Produs cosmetic sub formă lichidă, de cremă sau de pudră, aplicat pe ten sau corp pentru un efect de strălucire și prospețime; highlighter. *Sub formă de pudră, gel sau cremă, iluminatoarele subliniază frumusețea tenului, îl fac să pară proaspăt și sunt ușor de folosit.* (parfimo.ro, http://bit.ly/3s1drBk). *În general, iluminatorul se aplică sub sprâncene, pe pomeți, pe vârful nasului, în colțul intern al ochiului și deasupra buzei superioare (pe centru).* (cosmopolitan.ro, http://bit.ly/3s1Oshb). *Iluminatoarele creează*

dimensiune anatomică și accentuează trăsături într-o manieră naturală, adăugând un plus de strălucire unui machiaj. (Blog, https://bit.ly/2ZlDAhU). – Pl. iluminatoare. (ȘO)

impacta* vb.tranz. ●●● A influența sau a afecta ceva. *Noile tensiuni dintre SUA şi China, apărute pe fondul originii pandemiei, impactează bursele internaţionale.* (zf.ro, http://bit.ly/3sxMrdK). *Aşadar, propun ca şi aici să renunţăm la enunţurile de tipul „Măsurile de austeritate au impactat puternic economia" şi să optăm pentru varianta corectă, „Măsurile de austeritate au avut un impact puternic asupra economiei" sau „Măsurile de austeritate au avut o influenţă puternică asupra economiei".* (digi24.ro, http://bit.ly/35M9YO5). – 1sg. impactez, part. impactat. (AMB)

impactare* s.f. ●○○ Influențare sau afectare a ceva. *Deși autoritățile din Arad au posibilitatea legală să solicite terțului susținător Impresa Sangalli să își execute obligațiile aferente contractului de delegare pentru a nu duce la o impactare gravă asupra sănătății populației, aceștia nu o fac comițând un abuz cu efecte negative asupra populației.* (stiripesurse.ro, http://bit.ly/2KkF3ky). *„După farsa cu accidentul, cei de la România TV au pornit o campanie de linșaj mediatic la adresa mea. Le cer 100.000 de euro daune morale, pentru afectarea imaginii mele, pentru impactarea reputației", a declarat Selly pentru Paginademedia.ro.* (economie.hotnews.ro, http://bit.ly/2LZoaMB). *„Însă evoluția lor a fost extrem de bună și nu au fost complicații și nici impactări ale COVID-ului pe funcția respiratorie", explică Beatrice Mahler.* (playtech.ro, https://bit.ly/3q6ZseM). – Pl. impactări. (AMB)

imunodepresie s.f. ●●● (Med.) Patologie caracterizată printr-o slăbire sau funcționare ineficientă a sistemului imunitar, având cauze diverse (boli cronice, infecții severe, tratamente anticanceroase sau cu medicamente imunosupresive, malnutriție, obezitate etc.) și care face organismul mai puțin rezistent la alte infecții; deficit imunitar; imunodeficiență. *Șeful secţiei de Boli Infecţioase de la Spitalul Militar „Carol Davila" a explicat că orice avitaminoză (deficit de vitamine, n.r) poate să vulnerabilizeze organismul şi să creeze o imunodepresie, aici intrând şi deficienţa de vitamina D.* (scumc.ro, https://bit.ly/3jyFtBd). *Preşedintele Comitetului naţional de coordonare a activităţilor privind vaccinarea anti-COVID, dr. Valeriu Gheorghiţă, a declarat, marţi, că în cazul persoanelor cu condiţii de imunodepresie nu există contraindicaţie, însă nu se ştie care este nivelul de protecţie pe care îl vor obţine.* (medichub.ro, https://bit.ly/3rECfiq). *Eveniment de anvergură la Constanța. Astăzi la Universitatea Ovidius din Constanța s-a lansat oficial un centru dedicat pacienților cu imunodepresii.* (citypressconstanta.ro, https://bit.ly/3rDkcJm). – Pl. imunodepresii. (TT)

imunodeprimat adj. ●●● (Med.; despre organisme) Care are o imunitate scăzută, fiind susceptibil de a face forme grave de boală; care are o rezistență scăzută la infecții. *Pneumonia reprezintă infecţia alveolelor şi a ţesutului din jurul*

acestora și este adeseori o boală fatală la pacienţii imunodeprimați. (bioclinica.ro, https://bit.ly/2ZFjWxw). *În ceea ce privește pacienții sever imunodeprimați, cum sunt persoanele cu infecții HIV/SIDA care nu sunt controlate terapeutic, Gheorghiță spune că vaccinul nu este contraindicat în cazul lor, dar va genera un răspuns imunitar slab.* (hotnews.ro, https://bit.ly/3bzmeUi). *Potrivit HG, în etapa a doua vor fi incluse „persoane încadrate într-un grad de handicap, persoane imobilizate, persoane imunodeprimate, însoțitorii acestora și persoanele care locuiesc la același domiciliu cu acestea; persoane fără adăpost”.* (digi24.ro, https://bit.ly/3aNSsvK). *Iar al treilea factor este legat de terenul pacientului; în spital pacienții ajung pentru că au probleme medicale și, de cele mai multe ori acestea sunt însoțite și de alte afecțiuni. Atunci categoric este vorba despre un teren imuno-deprimat care poate duce la dobândirea infecției.* (life.ro, https://bit.ly/3aJYVI8). – F.sg. imunodeprimată, m.pl. imunodeprimați, f.pl. imunodeprimate.Var. (rar) imuno-deprimat. (TT)

imunogenitate s.f. ●●○ (Med.) Capacitate a unei substanțe (de obicei, dintr-un vaccin) de a stimula sistemul imunitar să răspundă la anumiți agenți patogeni. *Rezultatele coincid cu datele publicate în iulie, potrivit cărora vaccinul a generat „răspunsuri imune robuste” în cazul unui grup de adulţi sănătoşi, cu vârste cuprinse între 18 şi 55 de ani, a relatat ziarul, citând surse apropiate rezultatelor aşa-numitelor teste de imunogenitate.* (digi24.ro, https://bit.ly/3FkijIW). *„Este o analiză care se efectuează în acest moment. Este important să avem datele de siguranţă, datele de imunogenitate şi de tolerabilitate pentru cea de-a treia doză, iar această variantă este luată în calcul în condiţiile în care vom vorbi de o creştere a prevalenţei cazurilor COVID-19 ca urmare a infecţiei cu alte variante virale, insuficient acoperite de vaccinurile actuale”, a spus Valeriu Gheorghiţă, conform Mediafax.* (adevarul.ro, https://bit.ly/2WDBJHm). (AMB)

inboard adj.invar., (rar, mai ales la pl.) s.n. ●●○ (Nautic) (Motor al unei ambarcațiuni) care este integrat în corpul navei; (motor) interior. *Dacă doriți mai multe informații despre motoarele inboard complete (preț, disponibilitate, termen de livrare etc.), vă rugăm contactați echipa motoarebarci.ro folosind formularul de contact de aici.* (motoarebarci.ro, https://bit.ly/3rhab49). *Motoarele inboard produse de Volvo Penta se pot livra în diverse configurații, având puteri ce pornesc de la 110 CP și ajung la 900 CP.* (suszi.ro, https://bit.ly/3cKu8fE). //s.n. *Un dezavantaj al inboard-urilor la bărcile glisoare ar putea fi consumul mare. Din cauza asta multă lume (mai ales pescari) optează pentru bărci ușoare cu outboard-uri mici și economice. În plus, la achiziția unei bărci glisoare pe inboard trebuie cântărită bine și valoarea de revânzare ulterioară, fiindcă, din ce am văzut, de obicei bărcile pe inboard se (re)vând cam greu.* (Forum, https://bit.ly/2MOmaHN). – S.n.pl. inboard-uri. Pr. /'inbord/. (DLT)

inbound adj.invar., s.n. ●●○ **1.** adj.invar. (Internet) (În sintagma) *trafic inbound* = Flux de date dinspre internet spre calculatorul unui utilizator; flux de utilizatori care accesează o anumită pagină. *Puteţi restricţiona accesul la sistemul*

dumneavoastră după client, URI (Uniform Resource Identifier), aplicaţie sau interfaţă locală. În plus, puteţi îmbunătăţi performanţa sistemului prin aplicarea unei clase de servicii traficului inbound. (ibm.com, https://ibm.co/3aCsdHI). *Există mai multe acţiuni care pot fi luate pentru a vă proteja împotriva diferitelor tipuri de malware. ESET Personal Firewall ce face parte din suita ESET Smart Security 4 permite clienţilor schimbarea configurării, atunci când se conectează la o reţea Wi-Fi publică şi blochează automat tot traficul inbound.* (prwave.ro, https://bit.ly/ 36BRZKD). *Cum să analizezi traficul inbound, inclusiv ce fac oamenii pe site, cum interacţionează cu magazinul tău online.* (star-marketing.ro; https://bit.ly/ 3laDFQG). **2.** adj.invar. (Comunic.) (În sintagma) *apel inbound* = Apel care este preluat de către un operator, în cadrul unui centru de contact, și prin care se oferă o serie de informații privind serviciile unei companii, se realizează oferte personalizate, se identifică soluții pentru rezolvarea reclamațiilor etc. *Apelurile telefonice inbound pentru preluarea comenzilor sunt redirecţionate către EuroCall dinspre liniile dumneavoastră sau sunt înregistrate direct pe un număr de telefon netaxabil pe care vi-l punem la dispoziţie.* (eubc.ro, https://bit.ly/ 2YUWU5v). *Tipurile de apeluri telefonice pe care le gestionează un call center sunt împărţite de obicei în apeluri Inbound şi Outbound: Apelurile Outbound – realizate dinspre companie spre clienţi, parteneri etc. Apeluri Inbound – realizate de clienţi, parteneri spre companie.* (Blog, https://bit.ly/3cQVgtR). *În cadrul unui astfel de centru, angajații fie răspund la apelurile telefonice venite din partea clienților (inbound calls), care implică activități precum infoline, suport tehnic sau preluarea de comenzi, fie contactează clienții sau posibilii clienți (outbound calls), în cazul centrelor a căror activitate principală este vânzarea prin telefon, colectarea debitelor sau efectuarea de sondaje de opinie.* (noutati.indicatorideperformanta.ro, https://bit.ly/3aqWMja). **3.** s.n. (Comunic., market.) Activitatea de gestionare a apelurilor primite de la clienții unei firme. *Activitățile de Inbound se referă în primul rând la liniile informative unde publicul larg are opțiunea de a suna pentru a se informa.* (syscomdigital.ro, https://bit.ly/2MwnajU). *Campaniile de inbound trebuie să fie create în cadrul secțiunii dedicate outbound-ului, dar pot fi modificate în orice moment, în mod direct în configurațiile setărilor de inbound. Fiecărei campanii îi corespunde un număr de operatori activi la locul de muncă, dar, de asemenea, se poate afilia o zonă de activitate, un produs pentru care se oferă consultanță, un profesionist care a solicitat un serviciu de mesagerie virtuală sau un unic flux de apeluri concentrate pe același obiectiv sau caracterizat prin aceeași însemnătate.* (aigen.eu, https://bit.ly/2YERjjq). **–** Pr. /'inbawnd/.Var. InBound, Inbound; (2) inbound call. (DLT)

inbound call s.n. ●●○ v. **inbound (2)**. **–** Pl. inbound calls. Pr. /'inbawnd kol/. (DLT)

inbound marketing s.n. ●●○ (Market.) Concept modern de relaționare cu posibilii clienți prin metode de atragere a acestora prin mijloace personalizate care să creeze legături de durată, renunțându-se la metoda de a trimite reclame la cât mai multe persoane, la întâmplare. *Inbound marketingul constă în sporirea*

vizibilității unei afaceri în mod organic, firesc. În acest fel, imaginea creată este una solidă, contribuind astfel la fidelizarea clienților. (servhost.ro/inbound-marketing). *În inbound marketing, tacticile de atragere a clienților sunt adesea realizate cu ajutorul postării frecvente pe blog, prin SEO, prin distribuirea de conținut „share-uibil" sau crearea unor pagini atractive de site.* (brandingmagazine.ro, http://bit.ly/3nPnJSo). *Marketingul inbound este o strategie cuprinzătoare care coordonează toate aspectele prezenței digitale a unei companii pentru a sprijini creșterea afacerii. Toate activitățile dvs. digitale, de la site-ul dvs. web la blogurile dvs., la campaniile dvs. prin e-mail au un rol de jucat în strategia dvs. de inbound.* (pole.ro/ce-este-inbound-marketingul). – Pr. /'inbawnd m'arceting/.Var. marketing inbound, inbound. (AMB)

incentiv<u>a</u> vb.tranz. ●●○ A motiva pe cineva să facă ceva prin oferirea de stimulente. *Cămara Carrefour reprezintă un concept social care-i incentivează pe clienții brandului să nu arunce mâncarea ci să doneze alimentele neperisabile (ulei, zahăr, conserve, orez, fructe, legume) punându-le la dispoziție o cămară special amenajată, în centrul comercial.* (creator.iqads.ro/carrefour/creatie/4418). *[...] dacă până acum era simplu să îți incentivezi angajații, să îți recompensezi partenerii cu petreceri și mese festive sau evenimente somptuoase, acum devine practic imposibil.* (linkedin.com, https://bit.ly/37TSbVp). *Interesul meu este să incentivez producătorii mei care sunt excluși din piața UE.* (comentariu, m.ziare.com, https://bit.ly/3m0TRS5). *Statul a incentivizat acest program printr-o sumă de $100 pe lună, pt fiecare cetățean care folosește aplicația.* (zf.ro, https://bit.ly/2W2K9UM). *Trebuie să insentivăm mai mult consumatorii.* (Blog, http://bit.ly/2NXxKkf). – 1sg. incentivez, part. incentivat. Pr. și /insentiv'a/.Var. incentiviza, insentiva. (ȘO)

incentiv<u>a</u>re s.f. ●●● Acțiunea de a motiva pe cineva să facă ceva prin oferirea de stimulente. *Incentivarea non-financiară își dovedește eficiența datorată în primul rând faptului că declanșează un răspuns psihologic din partea beneficiarilor: utilizând-o, companiile mută competiția partenerilor bazată strict pe recompensele bănești într-o zonă a cadourilor și a recompenselor memorabile.* (forbes.ro, https://bit.ly/33X4iQn). *Recompensează-ți abonații. Incentivarea oamenilor pentru a-i transforma în subscriberi încă de la e-mail-ul de bun venit este o tactică uzuală și extrem de eficientă.* (Blog, https://bit.ly/3n5aXj3). *Incentivizarea pare să dea roade, poate așa se mai și responsabilizează unii să doneze sânge măcar odată pe an.* (comentariu, groparu.ro, https://bit.ly/2Kd9M2s). *Campaniile de informare şi insentivare, care să conducă la creşterea gradului de conformare voluntară a contribuabililor în ceea ce priveşte plata impozitelor, taxelor şi contribuţiilor datorate statului, vor avea un aport de alte 200 milioane euro la bugetul de stat [...]* (visionfinancial.ro, https://bit.ly/2Ls0QXO). – Pr. și /insentiv'are/.Var. insentivare, incentivizare. (ȘO)

incentiviz<u>a</u> vb.tranz. ●○○ v. **incentiva**. – Pr. și /insentiviz'a/. (ȘO)

incentivizare s.f. ●●○ v. **incentivare**. – Pr. și /insentiviz'are/. (ȘO)

incluziune* s.f. ●●● (Soc.) Deschidere spre diversitate și spre cuprinderea cât mai multor categorii, de obicei marginalizate, de persoane sau grupuri sociale. *Aceste standarde au fost concepute de un comitet special de experţi, iar acestea vizează atât reprezentarea pe ecran – prin prisma tipurilor de poveşti prezentate şi a actorilor implicaţi –, cât şi în spatele camerelor de filmat, prin prisma structurii echipei de producţie şi a incluziunii de care dau dovadă companiile implicate în realizarea filmelor.* (stirileprotv.ro, https://bit.ly/3qPm414). *„Obiectivul nostru în cadrul evenimentului este de a identifica modalitățile prin care comerțul online să aibă o contribuție cât mai importantă la creșterea economică, dar și să sprijine incluziunea regiunilor izolate și interconectarea regională pentru a ajunge la o economie digitală globală", spune Florinel Chiș, […].* (start-up.ro/romania-evolutie-comert-online). *Gradul de incluziune financiară a României, adică numărul conturilor bancare deținute de populație, a fost în scădere, în perioada 2014–2017, comparativ cu precedenții trei ani, conform datelor statistice publicate de Banca Mondială în indexul Global Financial Inclusion.* (bancherul.ro, https://bit.ly/3poQ6IT). (AMB)

incluziv* adj. ●●● (Soc.) Care este deschis către diversitate socială și mai ales către grupurile defavorizate. *De ce jocul incluziv? Locurile de joacă incluzive permit copiilor de toate abilitățile să crească și să se joace împreună. Dacă există un lucru în această lume de care avem nevoie acum, este acceptarea celor care sunt diferiți de noi.* (joaca.atlassport.ro, http://bit.ly/3qucxMF). *La Bayer România recunoaștem importanța de a avea o forță de muncă a cărei diversitate o reflectă pe cea a clienților noștri și a comunităților în care ne desfășurăm activitatea, precum și dezvoltarea unor lideri incluzivi care creează un climat de lucru în care diversitatea este valorificată.* (cartadiversitatii.ro, http://bit.ly/3ioek3a). *„Prin intermediul aplicaţiei Hear News, persoanele cu deficienţe de vedere au acces adaptat la ştirile zilei. Fundaţia Orange este un susţinător activ al comunicării incluzive, iar informarea corectă şi rapidă este un pas important în această direcţie", a declarat preşedintele Consiliului Director al Fundaţiei Orange, Dana Deac.* (zf.ro, http://bit.ly/2LLqqYj). – F.sg. incluzivă, m.pl. incluzivi, f.pl. incluzive. (AMB)

incoming s.n., adj.invar. ●●● **1.** s.n. (Turism) Turism care presupune intrare de turiști străini în țară. *Întotdeauna am fost de părere că incoming-ul, adică turismul receptor, aducerea de turişti străini, constituie cea mai eficientă formă de turism, în urma căreia România poate profita din plin.* (capital.ro, https://bit.ly/3tTOrPY). *Gândind atât de păgubos, ne mai mirăm de ce se tot plâng unii operatori autohtoni că există în România, faţă de ţările amintite, atât de puţine „incoming"-uri (intrări de turişti), faţă de „outgoing"-uri (ieşiri, plecări peste graniţă), trend-ul fiind mereu ascendent.* (mesageruldecovasna.ro, https://bit.ly/3JUSdOP). **2.** adj.invar. (Edu.; frecv. la pl.; în sintagma) *student incoming* = Student care este înmatriculat la o universitate dintr-un alt stat și

urmează un program de mobilitate la o universitate românească. *Totodată, se va urmări continuarea creşterii numărului de studenţi incoming ca strategie a internaţionalizării. Existenţa numărului mare de programe în limbi străine (engleză, franceză şi germană), precum şi posibilitatea de a găzdui aceşti studenţi în căminele universităţii, a condus la creşterea numărului de studenţi străini în UPB, iar în următoarea perioada de 7 ani ne dorim să menţinem această tendinţă de creştere.* (upb.ro, https://bit.ly/3iPgQ3t). *În anul universitar care a trecut (2018/2019), am schimbat, cu universităţile partenere, un număr de 594 studenţi outgoing şi 292 studenţi incoming, beneficiari ai mobilităţilor Erasmus, ceea ce reprezintă un pas foarte mare pentru o instituţie de învăţământ superior din România.* (cluj24.ro, https://bit.ly/3DucRTj). – Pl. (s.n.) incoming-uri. Pr. /ink'aming/. (AMB)

inconturnabil adj. ●●● Care nu poate fi evitat; indispensabil, esenţial, obligatoriu. *„Rezultatul obţinut este bun în contextul în care nu am avut dezbateri în această campanie, în care am avut o criză de guvern, cred că e un rezultat foarte bun, de la care se poate clădi pentru viitor. Este evident că forţa care s-a exprimat în aceste alegeri va constitui un ferment inconturnabil în reclădirea dreptei şi a centrului în România. Pledez în continuare pentru o largă coaliţie a forţelor de dreapta şi de centru", a afirmat Paleologu.* (stirileprotv.ro/, https://bit.ly/374TTle). *Dar orice-ai face, n-ai scăpare! Ajunşi la putere, inşii de genul ăsta sunt inconturnabili: îţi pătrund „în casă şi în gând" pe sub uşă, prin fereastra întredeschisă, prin bârfa vreunui vecin, prin hazardul telecomenzii, ba chiar prin folclorul bancurilor, devenite vaccinul nostru tradiţional împotriva mizeriei zilnice.* (Carte, https://bit.ly/38fp5P6). *Dincolo de toate acestea, victoria lui Putin este evidentă – este clar că ruşii au votat în mare majoritate pentru preşedintele lor. Rezultatul obţinut – de peste 64 la sută – îi permite lui Vladimir Putin să fie o prezenţă inconturnabilă pe scena politică rusă.* (rfi.ro, https://bit.ly/2FWaJqz). – F.sg. inconturnabilă, m.pl. inconturnabili, f.pl. inconturnabile. (TT)

indicele preţurilor de consum s.m. ●●○ (Fin.) Indicator economic care măsoară evoluţia de ansamblu a preţurilor mărfurilor cumpărate şi a tarifelor serviciilor utilizate de către populaţie între două perioade de timp date (perioada curentă şi perioada de bază); inflaţie principală; headline inflation. *Fiind cea mai utilizată măsură a evoluţiei generale a preţurilor, indicele preţurilor de consum este adesea folosit în contractele încheiate în mediul de afaceri şi de către guvern pentru ajustarea veniturilor, pensiilor şi/sau taxelor, cu scopul de a lua în calcul evoluţiile preţurilor (clauze de indexare, cunoscute şi sub denumirea de clauze de escaladare).* (statistici.insse.ro, https://bit.ly/2w9PHmD). *Contribuabilii care aplică sistemul de declarare şi plată a impozitului pe profit anual, cu plăţi anticipate efectuate trimestrial, determină plăţile anticipate trimestriale în sumă de o pătrime din impozitul pe profit datorat pentru anul precedent, actualizat cu indicele preţurilor de consum, estimat cu ocazia elaborării bugetului iniţial al anului pentru care se efectuează plăţile anticipate [...].* (legestart.ro, https://bit.ly/2VhXd9M). *Indicii preţurilor de consum măsoară evoluţia de*

ansamblu a prețurilor mărfurilor cumpărate și a tarifelor utilizate de către populație într-o anumită perioadă (perioadă curentă), față de o perioadă anterioară. (adev.r0, https://bit.ly/3pUW4CI). – Pl. indicii prețurilor de consum. Abr. IPC. (DLT)

indie s.n., adj.invar. ●●● **1.** s.n. (Muz.) Gen de muzică care se dorește a suna semnificativ diferit de muzica impusă de casele de discuri mari și radio (devenită comercială), cu mesaj emoționant și care este creată de trupe care își caută sau și-au atras un public propriu, de nișă. *Muzica indie nu este un stil de muzică distinct, dar majoritatea trupelor sunt influențate unele de altele provocând un sunet similar. Sunetul este melodic, instrumentele sunt simple, frumos armonizate, iar versurile sunt puternic emoționante.* (Blog, http://bit.ly/3nWDUgI). *Mike Shinoda (Linkin Park): „Indie-ul contemporan este de fapt muzica pop”* (maximumrock.ro, http://bit.ly/2XOa9Eq). *Muzica Rockabella este o surpriză incredibil de plăcută pentru scena românească (underground, încă) de muzică indie, cu mari șanse să fie remarcată inclusiv de căutătorii de talente din străinătate.* (stirileprotv.ro, http://bit.ly/3bRqC2W). *Valeria, a cărei muzică indie a cucerit deja radiourile online din Europa și SUA, a filmat videoclipul piesei “Be my friend” spontan, inspirată doar de frumusețea naturii și de fericirea pe care o simțea în timpul unei vacanțe alături de câțiva prieteni dragi: „Nu e un clip oficial, cu un scenariu prestabilit, eram într-o vacanță și era atât de frumos acolo încât am transformat brusc vacanța în lucru.”* (cosmopolitan.ro, https://bit.ly/3qzvTQu). **2.** s.n. (Gaming, cinema.) Joc electronic sau film care este creat de o firmă mică, independentă, fără renume; (p.ext.) firmă mică, neconsacrată, independentă de marile companii de jocuri sau de filme. *Pe final de 2020, aflăm că Among Us este cel mai căutat joc pe Google. Indie-ul lansat în 2018 și-a regăsit popularitatea, bucurându-se de un succes imens pe Twitch și pe YouTube. Joculeț a venit din neant și a luat cu asalt comunitatea gaming-ului.* (zonait.ro, https://bit.ly/3isemXY). *Jocurile indie evită clișeele, caută să aducă un suflu nou, o viziune creativă a celor care le-au gândit. Sunt, într-un fel, operele de artă ale gaming-ului. Stuck in Attic este un studio format din patru oameni, cu sediul în Târgu Mureș.* (digi24.ro, http://bit.ly/2M2h7TG). *Industria jocurilor video este una de miliarde de dolari, iar companiile au sute de angajați. În acest peisaj există și studiouri mici indie ce dezvoltă jocuri foarte bune cu resurse puține. În ultimii ani, tot mai multe jocuri indie au început să apară la orizont datorită engine-urilor ieftine precum Unity sau Unreal Engine. În trecut, dezvoltarea unui motor grafic era o muncă titanică pe care nu toate companiile și-o permiteau să o facă. Acum există motoare de grafică pentru care poți cumpăra licență și le poți folosi să creezi propriile jocuri.* (playtech.ro/2019/jocuri-video-indie/). *În primul rând, Lautner are toate șansele să devină următorul nume mare în filmele de acțiune, ceea ce-l distanțează de colegii din Twilight, Kristen Stewart și Robert Pattinson, mai atrași de indie-uri sau producții de epocă, mai puțin populare și mai prost plătite.* (cinemagia.ro, http://bit.ly/3oZSiGr). **3.** adj.invar. (Modă) Stil vestimentar nonconformist, eclectic, care îmbină fie caracteristici teribiliste (punk și rock), fie boeme (folk și boho chic). *În timp ce stilul indie era mai des adoptat de*

adolescenţi, în trecut, astăzi e observat şi pe podiumuri. În zilele noastre, „indie” înseamnă mai degrabă sofisticat, cu influenţe grunge, punk și rock. Totodată, uniforma indie contemporană este mult mai uşor de purtat decât ați putea crede inițial. Sigur, accentul rămâne pe piese din piele, însă sunt şi alte elemente cheie care caracterizează stilul indie. (fashion365.ro, http://bit.ly/3ipHKxP). *Atitudinea indie înseamnă să te iubeşti aşa cum eşti, să nu-ţi fie teamă să-ţi spui părerile, să-ţi aperi cu curaj ideile şi convingerile. Adepţii stilului indie iubesc distracţia, sunt veseli, cu picioarele pe pământ. Designul bijuteriei are la bază motivele amerindienilor. Poate fi accesoriul perfect unei ţinute eclectice, cu influenţe folk şi boho chic.* (ebiju.eu, http://bit.ly/3nVQUTK). – Pl. indie-uri. Pr. /'indi/. (AMB)

indoor cycling s.n. ●●○ (Sport) Formă de antrenament de tip aerobic desfășurat în interior, pe biciclete staționare. *Indoor cycling-ul reprezintă un tip de antrenament care îmbunătățește deopotrivă starea de sănătate și starea de spirit, contribuind decisiv la revenirea în formă.* (psychologies.ro, https://bit.ly/3rE3Fbp). *Cel mai mare avantaj al indoor cycling-ului este că poate fi inclus în programul oricărei persoane.* (unica.ro, https://bit.ly/3d14hiL). *Rezultatul general al cyclingului este un corp zvelt, frumos sculptat, cu o creştere notabilă a rezistenței.* (worldclass.ro, https://bit.ly/3E8CHMm). *În plus, cycling-ul te ajută să îți corectezi postura, mai ales dacă petreci multe ore la birou, îți îmbunătățește sistemul cardiovascular și contribuie la tonifierea întregului corp.* (doer.ro, https://bit.ly/3lkwC8d). – Pr. /'indor s'ajkling/.Var. cycling. (ȘO)

infant s.m. ●●● Copil cu vârsta de până la doi ani. *Din informațiile disponibile pe site-ul Tarom, aproape toate biletele de infant beneficiază de o reducere de 90% din valoarea biletului de adult.* (Blog, https://bit.ly/3uFHv87). *Toți participanții la spectacol, adulți și copii, trebuie să cumpere bilet, doar infanții de 1 – 18 luni au acces gratuit (însă nu au loc asigurat).* (myticket.ro, https://bit.ly/3B7Bfs5). – Pl. infanți. (ȘO)

infinity adj.invar. ●○○ (Imob.; despre piscine, terase) Care creează o continuitate vizuală cu un element natural (precum marea, cerul sau peisajul din spate), dând impresia că se întinde până la linia orizontului și că nu are margini. *Dubai construieşte una dintre cele mai înalte piscine infinity.* (bursa.ro, https://bit.ly/3ieTOmN). *Piscina Infinity este îmbrăţişată de peisajul însorit al Mării Roşii şi dispune de şezlonguri şi umbrele de soare gratuite.* (pachetedeturism.ro, https://bit.ly/2XTsBP9). *Vila suspendată deasupra mării impresionează cu locația sa și cu terasa sa remarcabilă, numită terasa Infinity.* (portalturism.com, https://bit.ly/3m9N6zs). – Pr. /inf'initi/.Var. Infinity. (IL)

infinity pool s.f. ●●○ Piscină care se află în continuitate vizuală cu un element natural (precum marea, cerul sau peisajul din spate), dând impresia că se întinde până la linia orizontului și că nu are margini; piscină infinită. *Că tot a venit vorba de piscine, bucurați-vă și de relaxarea într-o infinity pool. Hanging Gardens din Ubud, de exemplu, a fost catalogată, de multe ori, drept cea mai frumoasă din*

lume – în mijlocul junglei, cu niveluri la înălțimea copacilor uriași, căderi de apă și o arhitectură din curburi impresionantă. (Blog, https://bit.ly/3ukUR9A). *Aici se găsesc printre cele mai selecte hoteluri de pe insulă, multe având infinity pool-uri și vederi splendide la Marea Egee.* (Blog, https://bit.ly/3F25SS0). – Pl. infinity pools, infinity pool-uri. Pr. /inf'initi pul/. (IL)

influencereală s.f. ●●○ (Fam., peior.) Faptul de a exercita influență în spațiul public (de a fi influencer), mai ales prin social media. *A sosit momentul unei revoluții în ceea ce privește influencereala pe prosteală, susține Oana Zăvoranu. Pseudo-vedetele din mediul online trebuie demascate, iar consumatorul trebuie să conștientizeze ceea ce achiziționează în urma recomandărilor primite din partea unor „mocangiști" care ar face tot ce este posibil ca să vândă pentru propriul beneficiu. Influencerii nu mai țin cont de interesul general al celor care îi urmăresc, naivi.* (evz.ro, https://bit.ly/3rb93R1). *Gospodina din Mureș continuă să iasă în evidență în stilul său caracteristic, pe influencereală low-cost și chiar dacă este o femeie săracă, nu îi este deloc rușine să se laude cu ceea ce are în casă sau în curte.* (cancan.ro, https://bit.ly/3rcTRCJ). *Hai scutiți-ne cu fetișoara asta! Era simpatică când făcea video-uri amuzante. A dat-o pe „influensăreală" și nu îi „șade" pentru că minte.* (comentariu, FB; https://bit.ly/3kpd2YK). – Pr. /influensə'rʲalə/.Var. influensăreală. (IL)

influențator, influențatoare s.m., s.f., adj. ●●● **1.** s.m., s.f. Persoană de ale cărei opinii, transmise prin mass-media sau mediile de socializare, ține seama un segment semnificativ de oameni; influencer. *Teoretic vorbind, a fi un influențator de opinii nu e nimic rău. Toți încercăm să fim influențatori, toți încercăm să ne manipulăm unii pe alții.* (dilemaveche.ro, http://bit.ly/3c3ijRN). *Gândiți-vă la ceva care vă face plăcere să faceți și la modul în care puteți strânge în mod real un public pe acea nișă. Puteți să verificați alți influențatori celebri și ceea ce fac. Unele posibilități de nișă includ transmiterea de fluxuri live, postarea de tutoriale de jocuri, recenzii despre jocuri și echipamente, pregătirea pasajelor comice, blogging-ul, vloggin-ul etc.* (newsbucovina.ro, http://bit.ly/2M2KN32). //s.f. *Comparând cu 2018, când brandurile au folosit celebrități ca influențatori, iar unele colaborări au mers extrem de prost cauzând mai mult rău decât bine (unele celebrități ajungând și în închisoare, cum a fost cazul influențatoarei în modă Shannade Clermont, condamnată pentru folosirea cardului unei persoane decedate), în 2019 vom observa din ce în ce mai mult un nou mod de a folosi strategia influențatorilor.* (todaysoftmag.ro, http://bit.ly/3inFBmi). **2.** adj, s.m., s.f. (Lucru sau persoană) care poate influența ceva. *Studiul confirmă că bloggerii / vloggerii / instagrammerii sunt mai relevanți pentru tinerii de până în 24 de ani (55%), fiind al doilea factor influențator după familie și prieteni.* (zf.ro, http://bit.ly/2XUkhvn). *În acest sens, clasa politică, este sprijinită larg și partizan, de o media aservită, care deja este recunoscută ca manipulatoare, influențatoare și denigrantă a tot ce este românesc, în care nu se mai are nici cea mai mică încredere, așa cum nu mai se are nici în PSD, PNL și Johannis-Președinte.* (comentariu, m.ziare.com, http://bit.ly/2LMS9aV). //s.m. *Pentru a ghida*

intervențiile în educație oricine are nevoie de feedback – feedbackul este dovedit de literatura de specialitate ca fiind cel mai puternic influențator al parcursului educațional al unui elev. (revistabiz.ro, http://bit.ly/3qzVhpg). //s.f. *Nu cred că protagonista, Carrie, era conștientă că va deveni influențatoarea unei întregi industrii prin personajul ei. Până la urmă, ne-am uitat toate la serial, apoi ne-am trezit bloggerițe și, iată, la 10 ani de la deschiderea blogului SweetPaprika.ro, sunt influencer pe Instagram.* (cosmopolitan.ro, https://bit.ly/3bUBX23). – M.pl. influențatori, f.pl. influențatoare. (AMB)

Influenza s.f. ●●○ (Med.) Virus gripal; gripă. *Testul gripal este un test de screening efectuat prin recoltarea de secreții nazale sau prin aspirat nazo-faringian, pentru depistarea prezenței virusurilor gripale Influenza A și B.* (starmedica.ro, https://bit.ly/3i9eRr9). *„Gripa, boală infecțioasă provocată de virusul «Influenza». Cele mai întâlnite simptome sunt febra, congestia nazală, durere în gât, dureri musculare, dureri de cap, tuse, strănut şi stare de oboseală. Printre complicaţiile gripei se numără pneumonia, sinuzita şi înrăutăţirea problemelor medicale deja existente, precum astmul bronşic sau insuficienţa cardiacă", se arată într-un articol postat pe pagina de Facebook a Arhivelor Naţionale Bistriţa-Năsăud de către specialiştii instituţiei.* (descopera.ro, https://bit.ly/3BS4XCg). *Neputința de a determina cauza exactă a influenzei din 1918 a creat mari dificultăți în diagnosticarea sa corectă: în multe părți ale lumii, medicii o confundau, în primă instanță, cu tifosul, holera, febra dengue sau cu alte maladii având expresii simptomatice similare.* (b1tv.ro, https://bit.ly/3zIMrtX). – Pr. /influ'entsa/.Var. influenza, (înv.) influență*. (AMB)

infodemie s.f. ●●● (Soc.) Volum mare de informații controversate, false sau nu, inexacte, care se răspândesc rapid în special în mediile online și care fac dificile înțelegerea problemei și găsirea unei soluții; exces informațional; fake news. Provine din „[info]rmație" + „epi[demie]". *Mai târziu, ca răspuns la epidemia de Zika, câțiva cercetători de la OMS scriu un articol în care spun: „Bolile noi sau până acum necunoscute generează o frică intensă, informații false și zvonuri [...] Strategiile de comunicare trebuie să gestioneze această infodemie a fricii, îngrijorărilor, zvonurilor și informațiilor false."* (scena9.ro, https://bit.ly/34RmLNU). *Reprezentanta OMS a subliniat totodată existența unei „infodemii ştiinţifice" în ultima perioadă. „În timpul acestei pandemii am observat de asemenea, pentru că este vorba despre o boală nouă, că cercetarea a fost accelerată, desigur, şi am asistat la o infodemie ştiinţifică. Numeroase articole (ştiinţifice – n.a.) au fost publicate foarte rapid, nu neapărat supervizate, aşa că a trebuit să ne confruntăm şi cu acest fenomen".* (agerpres.ro, https://bit.ly/3nG9SPx). – Pl. infodemii. (TT)

infodemiologie s.f. ●○○ (Soc.) Domeniu de cercetare care are ca obiectiv studiul și rezolvarea problemelor legate de informarea excesivă și necontrolată (numită infodemie) a populației pe anumite subiecte, cum ar fi pandemia de COVID-19. *Directorul OMS, Tedros Adhanom Ghebreyesus, a avertizat la*

declanşarea pandemiei asupra unei „infodemii" care ameninţă să copleşească oamenii cu o abundenţă de informaţii, dezinformare şi teorii ale conspiraţiei. Infodemiologia îşi propune să studieze cum să se gestioneze cel mai bine această ameninţare. Indiferent dacă sunt adevărate sau false, cantităţile excesive de informaţii pot influenţa negativ sănătatea oamenilor, potrivit OMS, crescând stresul şi eventual determinându-i pe oameni să accepte sfaturi care ar putea fi periculoase. (digi24.ro, https://bit.ly/3l9iOh0). *Organizaţia Mondială a Sănătăţii a anunțat că va demara un proiect care va viza combaterea dezinformării, aceasta fiind considerată un pericol relativ nou pentru sănătatea publică. La acest proiect vor lua parte numeroşi oameni de ştiinţă şi experți. Noul domeniu de cercetare va purta numele de infodemiologie.* (b1tv.ro, https://bit.ly/3iu1MIT). (AMB)

infografic s.n. ●●● (Ec., inform.) Reprezentare vizuală a informațiilor, în manieră clară și atractivă, sintetică, cu ajutorul graficelor, diagramelor, imaginilor sau al altor elemente de design grafic; infografie. *De ce să-ți faci un infografic? Pentru că infograficele de calitate au de 30 de ori mai multe șanse să fie citite decât articolele. Asta din cauză că 40% din oameni reacționează mai bine la informația vizuală decât la text. Cei care folosesc infografice își cresc traficul, în medie, cu 12% mai mult decât cei care nu le folosesc. Se pot folosi infografice pentru orice fel de afaceri, de la agenții imobiliare și până la restaurante sau frizerii!* (delazero.biz, https://bit.ly/3sKSFa3). *Infograficele sunt prezentări vizuale ale unor informații cheie care utilizează ilustrații pentru afișarea conținutului. Acestea exprimă mesaje complexe pentru cititori într-un mod care îmbunătățește înțelegerea lor asupra topicului în cauză.* (breakfix.ro, https://bit.ly/3918kug). *De ce infograficele fac încă parte din strategia de content a companiilor? Pentru că sunt o formă de conținut versatilă și ne ajută să ne atingem obiective de comunicare cu succes.* (interrobang.ro, https://bit.ly/3nZCbHK). – Pl. infografice. (TT)

infografie s.f. ●●● (Ec., inform.) Mod de reprezentare vizuală a informațiilor, care combină text și elemente de design grafic (diagrame, grafice, ilustrații etc.), astfel încât datele prezentate devin mai ușor de înțeles și atrăgătoare pentru public; infografic. *Prestigiosul cotidian american „The New York Times" a realizat și publicat o spectaculoasă infografie dinamică, ce explică extrem de precis cum noul coronavirus s-a răspândit în toată lumea.* (newsweek.ro, https://bit.ly/3c18DXU). *Guvernul a lansat platforma datelazi.ro, cu infografii actualizate periodic privind cazurile de coronavirus din România.* (biziday.ro, https://bit.ly/3izPiOG). – Pl. infografii. (TT)

information overload s.n. ●○○ (Psih.) Supraîncărcare informațională, fenomen specific societăților moderne profund tehnologizate și care generează adesea dezorientare cognitivă, anxietate, alterarea capacității de selecție și de decizie etc.; suprainformatizare. *Dimpotrivă, colectarea excesivă de informații determină apariția fenomenului de supraîncărcare informațională (information overload) atât la nivel individual, cât și organizațional și implicit o scădere a*

calității procesului decizional. […] Conceptul de information overload (supraîncărcare informațională) a fost propus de Bertram Gross în lucrarea sa din 1964, „The Managing of Organizations”, fiind popularizat de scriitorul și futurologul american Alvin Toffler în cartea Future Shock (1970). (intelligence.sri.ro, https://bit.ly/3sN0iMA). *Cei care l-au citit pe Toffler știu la ce mă refer, e vorba de information overload, suprasaturarea cu informație, care duce la lucruri precum dezorientarea cognitivă sau anxietatea pe care o avem atunci când încercăm să ținem pasul cu noutățile dintr-un anume domeniu.* (Blog, https://bit.ly/3sLcayr). *Acesta este „călcâiul lui Ahile” al oamenilor, înțeleși drept agenți ce caută informația: cu cât canalele de transmisie a informației cresc, cu atât mai multă energie vom petrece pentru a reduce incertitudinea. Aici apare fenomenul de overload al cogniției. Într-o astfel de situație, fiecare informație nouă va contribui la scăderea calității deciziilor, efect cunoscut drept „mai puțin înseamnă mai mult”.* (mindcraftstories.ro, https://bit.ly/2Px3Iok). – Pr. /infərm'ejʃən 'ovərləwd/.Var. overload. (DLT)

Information Technology Outsourcing s.n. ●○○ v. **IT outsourcing.** – Pr. /infərm'ejʃən tekn'ɔlədʒi 'awtsorsing/. Abr. ITO. (DLT)

infortunat adj., s.m., s.f. ●○○ (Înv.) Nefericit, blestemat de soartă. *Avertizaţi, cei doi tineri nu întrerup legătura şi infortunatul părinte – el însuşi cu instincte sanguinare – îi ucide.* (viataromaneasca.eu, http://bit.ly/2NkLy8f). *Cu încântare, el descoperă un nesperat aliat întru crimă şi jaf, în Agatha, cea belă şi infortunată, pe cât de rafinată pe atât de lipsită de scrupule.* (publicnewsfm.ro, http://bit.ly/3p0znLA). //s.m. *Omul şi norocul sau Memoriile şi aventurile unui infortunat de M.A. [= Marin Alexandrescu, vechiu professore, etc.] Bucuresci, 1882. (Iorga. Un Cioban, p. 2 ; Cugetarea, p. 20)* (biblacad.ro, http://bit.ly/3iq1t0m). //s.f. *Înalte domn, aveţi pietatea de a ferici o infortunată ca mine, ordonaţi a fi liberă în profesiunea mea căci D. Medic nu este just [...].* (dilemaveche.ro, http://bit.ly/2Ne1qsV). – F.sg. infortunată, m.pl. ^infortunați, f.pl. infortunate. (AMB)

infotainment* s.n. ●●○ **1.** (Auto.) Modul cu care este prevăzut un automobil și care are alte funcții decât cele de condus, de pildă radio, redare de muzică, conexiuni cu telefonul etc. *Vă place să ascultați muzică atunci când conduceți? Și doriți să știți ce se întâmplă în lume și atunci când vă aflați la drum? Infotainmentul inovator face parte din atmosfera plăcută în noul T-Roc Cabriolet.* (volkswagen.ro/noul-t-roc-cabriolet). *Asta pentru că se zgârcesc la tipul de hardware. Toți se concentrează pe profit maxim așa că pun cele mai ieftine infotainmenturi posibile. Am un prieten care mi-a povestit cum se face licitația la Volvo de exemplu... not good.* (Forum, https://bit.ly/3bTMLgQ). **2.** (Media) Tip de emisiune sau program media care combină informațiile cu divertismentul. *„Vom introduce un nou concept, cel de infotainment, adică o combinație bine dozată între informație și divertisment, între știri și muzică. Totul este foarte dinamic, cu un grad de nonconformism specific spiritului PRO”, a declarat pentru ZF*

Constantin Marinescu, director al noului post de radio. (zf.ro, http://bit.ly/3oUx4tw). *Locuiesc la Viena de aproape 5 ani, unde m-am mutat pentru proiectul de media Penny FM. De altfel, natura acestui proiect de media era de a realiza programe de infotainment live pentru publicul românesc, care își face cumpărăturile în rețeaua Penny din România, așa că în acești ani am fost fizic, dar și prin calea undelor, prezent, foarte des, și în România.* (click.ro, https://bit.ly/3qxL0tV). – Pl. infotainmenturi, infotainment-uri. Pr. /infot'ejnmənt/. (AMB)

inlay s.n. ●●● (Med.) Obturație indirectă prin care se refac pierderi în profunzime ale dintelui și care oferă o soluție de tratament în cazurile ce nu pot fi rezolvate prin obturații directe (plombe); umplutură solidă (din aur, porțelan sau zirconiu) montată pe o cavitate în centrul unui dinte și cimentată pe locul respectiv. *Incrustațiile sunt restaurări dentare indirecte, care se realizează în două ședințe, prin colaborarea medicului dentist cu tehnicianul dentar. Acestea mai sunt cunoscute și sub numele de Inlay sau Onlay, în funcție de întinderea pe care acestea o au pe suprafața dintelui. Restaurarea dentară poartă numele de Inlay, dacă lucrarea este așezată în mijlocul dintelui și Onlay, dacă aceasta acoperă unul sau mai mulți dinți.* (alvernadental.com, https://bit.ly/3pW4Azo). *Deoarece incrustația poate fi realizată din materiale ce imită culoarea naturală a dintelui, inlay-urile si onlay-urile sunt preferate de pacienți pentru a înlocui plombe inestetice, în scopul obținerii unui aspect mult mai natural.* (draristide.ro/incrustatie-dentara). – Pl. inlay-uri. Pr. /inl'ej/.Var. Inlay. (DLT)

insentiva vb.tranz. ●○○ v. **incentiva**. (ȘO)

insentivare s.f. ●○○ v. **incentivare**. (ȘO)

insight s.n. ●●● **1.** Informație importantă despre un anumit subiect, indiciu. *StudioS deschide seria interviurilor cu personalități și oameni de succes care doresc să vă împărtășească din experiența lor în materie de promovare. Săptămânal, vă vom prezenta tehnicile la care apelează, insight-uri, dar și sfaturi practice, cu aplicabilitate imediată.* (pacpac.ro, https://bit.ly/2ZCAEeK). *Dintre multele definiții acceptate, Dana a dat-o ca exemplu pe cea din Enciclopedia Britannica, unde se spune că un insight apare atunci când oamenii recunosc relații și fac asocieri între obiecte și acțiuni pentru a rezolva o problemă.* (iqads.ro, https://bit.ly/2X6pkel). **2.** Recomandare, sfat. *Cinci insight-uri pe care le-am învățat la training-ul de optimizare.* (adevărul.ro, https://bit.ly/2x9jAkz). *Insight-uri din lumea foto de la doi experți* (youtube.com, https://bit.ly/2RxOOuJ). – Pl. insighturi. Pr. /ins'ajt/. (IL)

inspirațional adj. ●●● Care are la bază sau produce idei spontane, creatoare. *Oprah Winfrey este una dintre cele mai inspiraționale femei din lume și cea care reușește să influențeze milioane de oameni în fiecare zi prin pozițiile sale.* (voxbiz.ro, http://bit.ly/3qASLPS). *Tot astăzi, pe 5 Octombrie, organizația*

porneşte un nou sezon de recrutare pentru următoarea generaţie de profesori inspiraţionali Teach for Romania. Sunt căutaţi oameni determinaţi, cu abilităţi de leadership, cu sau fără experienţă anterioară de predare, care doresc să producă un impact în România, pornind de la catedră şi din cele mai vulnerabile comunităţi rurale, pentru cel puţin doi ani. (adevarul.ro, http://bit.ly/2XQU3tA). *„Coborâm la prima" este primul film inspirațional românesc și este regizat de către Tedy Necula. În alte cuvinte, scopul filmului este să inspire lumea. După ce l-am văzut, pot spune că pentru unii, scopul va fi indubitabil atins.* (cavaleria.ro, http://bit.ly/3nSUVsg). – F.sg. inspirațională, m.pl. inspirați̦onali, f.pl. inspirați̦onale. (AMB)

Instagram s.n. ●●● (Social media) Platformă de socializare pe internet axată, în principal, pe partajarea de fotografii și videoclipuri (pentru care platforma oferă funcții de realizare, editare, organizare, distribuire etc.). *Instagram este una dintre cele mai mari rețele de socializare din lume, aceasta punând la dispoziție utilizatorilor serviciile de încărcare a pozelor și video-urilor, de filtrare a imaginilor și de distribuire a acestora pe celelalte rețele sociale. Platforma online a fost lansată în 2010, creatorii săi fiind Mike Krieger și Kevin Systrom, care ocupă în prezent funcția de CEO al Instagram.* (wall-street.ro, http://bit.ly/3qERWFL). *Pentru că promovarea pe Instagram se bazează doar pe fotografii, contează originalitatea. Pentru ca o postare să fie apreciată, ea trebuie să fie diferită decât celelalte, chiar dacă este doar mai atrăgătoare.* (lemonice.ro/promovare-instagram). *Aplicația Instagram este disponibilă gratuit atât pe iPhone, cât și pe Android. Odată ce ai descărcat-o, poți face o poză, după care să selectezi un filtru, apoi să adaugi text și în final să adaugi poza pe profilul tău. În concluzie, aplicația Instagram prezintă multe avantaje, fiind totodată foarte de ușor de folosit.* (visudamarketing.ro/ce-este-instagram). (AMB)

instagramabil adj. ●●● (Social media) Care merită să fie pozat sau filmat pentru a fi postat pe Instagram. *Un decor instagramabil, o experiență fotografică unică, seturi de măști cu mesaje creative, toate sunt pregătite special pentru cei care trec pragul mall-ului în perioada 6, 7 și 8 octombrie.* (protv.ro, http://bit.ly/35V6pVW). *Delta Dunării, pe locul cinci în topul celor mai „instagramabile" locuri din lume* (alephnews.ro, http://bit.ly/38Uso1g). *Pentru a descoperi ce „minuni naturale" au fost capturate și partajate cel mai mult, Save On Energy a analizat datele de pe Instagram pentru a dezvălui cele mai „Instagrammabile" minuni naturale din lume, pe baza hashtagurilor obținute de fiecare destinație în parte.* (capital.ro, http://bit.ly/3p1zLtj). – F.sg. instagramabilă, m.pl. instagramabili, f.pl. instagramabile.Var. instagrammabil. (TT)

instagramer s.m. ●●○ (Social media) Persoană care postează fotografii și videoclipuri în mediul de socializare Instagram. *Un factor cheie în succesul unui instagramer este atragerea de followeri noi. Aceasta se face prin postări dese, observarea atentă a orelor la care reach-ul este cel mai bun și cu fotografii originale și atrăgătoare.* (news.androidliste.ro, https://bit.ly/3p2ZCRF). *Cum*

realizezi fotografii de călătorie perfecte pentru Instagram. Sfaturi de la instagrameri faimoşi (peroz.ro, http://bit.ly/3bUfqlS). *Trei dintre cele mai spectaculoase obiective de patrimoniu cultural din Bucureşti şi-au deschis ieri porţile în exclusivitate pentru comunitatea de instagrammeri din România, în cadrul proiectului „Cronicari Digitali", susţinut de Institutul Naţional al Patrimoniului şi dezvoltat de Zaga Brand. Printre aceste obiective culturale s-a numărat şi Palatul CEC din capitală, accesul publicului fiind permis cu ocazia acestui eveniment pentru prima dată în ultimii 15 ani. Instagrammerii români prezenţi la eveniment au avut astfel ocazia să îi descopere cu ajutorul unui tur ghidat poveştile şi să le împărtăşească ulterior în mediul online.* (radioromaniacultural.ro, https://bit.ly/3sz0xeV). – Pl. instagrameri.Var. instagrammer. (AMB)

instagrameriță s.f. ●○○ (Social media) Persoană de sex feminin care postează fotografii și videoclipuri pe platforma Instagram. *Ce au în comun o instagrameriță care se pozează cu ultima gentuță, un adolescent care postează videouri virale pe YouTube și un blogger popular, care scrie despre o carte citită pe blog? Putere. Puterea de a influența starea de spirit, alegerile și, mai ales, deciziile de cumpărare ale urmăritorilor lor.* (inoza.ro/influencerii-si-responsabilitatea). *Dar după ce stai la coadă după zece instagrameriţe locale în Moscheea Roz să faci o poză cu lumina colorată care intră prin vitralii, te mai relaxezi.* (hotnews.ro, http://bit.ly/2LQ1PS1). *Probabil cea mai aparte Oră de balet din ultima vreme a adus împreună șapte balerine și balerini și 15 jurnaliste, bloggeriţe și instagrammeriţe interesate de cultură și artă.* (newsweek.ro, http://bit.ly/2KrLeTU). – Pl. instagrameriţe.Var. instagrammeriță. (AMB)

Instagram TV s.n. ●●○ (Social media) Platformă video disponibilă în cadrul aplicației Instagram (sau ca aplicație separată) care permite utilizatorilor să încarce, să editeze și să distribuie videoclipuri de lungă durată, în format vertical (portret). *Sigur, vei spune că nu poate să concureze nimeni cu YouTube, însă gândește-te, de câte ori nu ai vizionat un clip pe această platformă și era nevoie să pui telefonul pe modul landscape? Exact! Fix de acest lucru te scapă Instagram TV.* (skillweb.ro, https://bit.ly/3HX6J7h). *Vă vom arăta cum să utilizați Instagram TV pentru a vă promova afacerea și a spori autenticitatea mărcii.* (affde.com, https://bit.ly/3Gp5UUf). – Abr. IGTV. (IL)

instaurativ adj. ●●○ (Artă, livr.) Care introduce ceva sau este introdus pentru prima oară; original, inexistent înaintea creației artistice. *Prin folosirea masivă a formațiilor negative, în poezia actuală s-a găsit o modalitate de a nega nu numai proprietățile lumii, așa cum sunt date de experiența empirică, ci și substanța însăși a lumii, în sensul tendinței instaurative (opusă tendinței reproductive) a artei secolului XX.* (dspace.bcu-iasi.ro, https://bit.ly/2XZjSb8). *Scriitura care – cum o definea Platon – este „pharmakon, otravă şi leac" – devine în postmodernitate, metascriitură, iar Ion Pecie: un subtil alchimist al metaprozei dialogale şi agonale, care iese în faţă prin fantezie nebună, satiră suculentă, farmec indiscutabil, ingeniozitate a construcţiei, privire de sus a relaţiilor umane,*

bucurie intelectuală, empatie cu operele decriptate şi colaborare amicală cu autorii convocaţi în cetatea metapoeticii sale de ucenic vrăjitor şi totodată magistru al ceremoniei arhitextuale, de o tulburătoare autenticitate şi vocaţie a originarului, a gestului instaurativ. (jurnaluldearges.ro, http://bit.ly/2M4PKZc). *Cosmos în silabe, dar gândit postmodern, intertextual; stau mărturie textele de o rară stilistică, de o rarefiată ideohermeneutică (a se citi relectură a unor uriaşi artişti ai scriiturii ca Radu Stanca, Lucian Blaga, George Bacovia, Mihai Eminescu, Al. Macedonski, Andrei Cornescu ş.a.) şi de frumuseţe inaugurală, instaurativă.* (gorjeanul.ro, https://bit.ly/3p48ma9). – F.sg. instaurativă, m.pl. instaurativi, f.pl. instaurative. (AMB)

insulino-dependent adj. (Med.) Care necesită tratament cu insulină. *În diabetul zaharat de tip I (denumit în trecut diabet insulino-dependent sau diabet cu debut juvenil), peste 90% din celulele pancreatice care produc insulină sunt distruse definitiv.* (medlife.ro, https://bit.ly/2L7Wa5P). *Tratamentul pentru 200 de copii insulino-dependenți va fi gestionat de o aplicație, prin intermediul unui algoritm produs de Inteligența Artificială (AI). Proiectul este dezvoltat de Asociația Sprijin pentru Diabet și face parte dintr-un sistem unic de telemedicină.* (transilvaniareporter.ro, https://bit.ly/2ziXmks). *Pe 25 în parcul Izvor din Bucureşti, are loc startul evenimentului „Da, şi eu pot!”. Este vorba de primul tur al României pe bicicletă realizat de o persoană insulinodependentă.* (freerider.ro, https://bit.ly/3dpg0FI). – F.sg. insulino-dependentă, m.pl. insulino-dependenți, f.pl. insulino-dependente.Var. insulinodependent. (TT)

insurtech s.n. ●●○ (Inform.; abr. de la engl. Insurance Technology) Domeniu care presupune folosirea tehnologiei digitale în domeniul asigurărilor; (concr.) companie care activează în acest domeniu. *Prin InsurTech se înțelege inovația susținută tehnologic în domeniul asigurărilor și a pensiilor private, indiferent de natura sau dimensiunea furnizorului produselor sau serviciilor.* (stiripesurse.ro, https://bit.ly/3ldVEmN). *Dezvoltările pieței asigurărilor se îndreaptă spre conceptul de InsurTech, prin care noi tehnologii pot fi utilizate pentru vânzarea produselor de asigurare, întrucât consumatorii de asigurări așteaptă experiențe digitale în fiecare interacțiune din viața lor, inclusiv în interacțiunea lor cu asiguratorii.* (Blog, https://bit.ly/3d4urAb). *Dar și insurtech-urile au nevoie de parteneri puternici, cum sunt asigurătorii, pentru a se dezvolta – au nevoie de distribuție, de finanțări și suport pentru a face față reglementărilor din domeniu. Cred că ne putem ajuta unii pe alții să devenim mai buni și avem deja proiecte în care lucrăm cu insurtech-uri în domeniul daunelor, spre exemplu, pentru a le oferi clienților noștri servicii mai bune și mai eficiente.* (revistabiz.ro/asigurarile-viitorului/). – Pl. insurtech-uri. Pr. /inʃurt'ek/.Var. InsurTech. (AMB)

inteligență artificială s.f. ●●● (Inform.) Capacitatea unui computer sau a unei alte mașini de a efectua activități despre care se crede că necesită inteligență; p. ext. program care imită inteligența umană pentru a efectua diverse activități (în diverse domenii) și care se autoîmbunătățește pe baza datelor pe care le colectează;

artificial intelligence. *Google a constatat că unul din trei utilizatori de telefoane inteligente din India rămâne zilnic fără spațiu pe dispozitivele lui, așa că a apelat la inteligența artificială pentru a găsi o soluție. Rezultatul este un filtru special în cadrul programului Files Go care șterge aceste mesaje cu „Bună dimineața" în masă.* (itmaniatv.ro, https://bit.ly/3bfu09H). *SecurifAI: Startup-ul românesc care utilizează inteligența artificială în folosul comunității* (start-up.ro, https://bit.ly/3PGdT4b). *Inteligențele artificiale cărora li se solicită texte „artistice" depind de anumite modele lingvistice care le sunt inculcate, explică specialiștii. Dar, în opinia mea, conceptul de model lingvistic a devenit unul fluctuant sau moale ori chiar pulverizabil, de fapt. Nu mai există un model tare lingvistic (canonic), ci modele adaptate ori adaptabile (moi) în funcție de care o inteligență artificială se poate produce. Totul depinde de felul în care aceste modele lingvistice pot progresa, se pot dezvolta. Și nu în ultimul rând, un text artistic produs de un computer, de pildă, depinde de capacitatea de asociere pe care instalația o are la îndemână în funcție de ceea ce programatorii au investit în respectiva instalație.* (observatorulcultural.ro, https://bit.ly/3JcCTh4). – Pl. inteligențe artificiale. Abr. IA. (IL)

intelligence s.n. ●●● (Admin.) Ansamblu de tehnici de colectare de informații relevante pentru instituțiile statului și decidenții politici; (concr.) instituție care aplică aceste tehnici; serviciu național de informații. *Dacă încercăm să definim Intelligence-ul ca o activitate a instituţiilor specializate ale statului în culegerea, sintetizarea, evaluarea şi difuzarea informaţiilor de interes pentru decidenţii politici, ca pilon fundamental al efortului de asigurare a securităţii naţionale, atunci înţelegem mai bine noile realităţi ale lumii globale de azi.* (geopolitic.ro, https://bit.ly/3bVQtql). *„Pentru că astăzi cooperarea interagenție este unul dintre procedeele de bază ale intelligence-ului postmodern, adică astăzi nu se mai poate face decât un intelligence de cooperare pentru securitatea globală", a declarat presei Cristian Troncotă.* (agerpres.ro, http://bit.ly/3sG5UJh). *Nu cred că celelalte intelligence-uri joacă comedii la fel de bine ca noi... aflați sau nu în aparatul de stat.* (comentariu, ziua.ro, http://bit.ly/2KwR06N). – Pl. intelligence-uri. Pr. /int'elidʒens/.Var. Intelligence. (AMB)

interagenții adj.invar. ●○○ (Admin.) Care se desfășoară pe baza relațiilor dintre două sau mai multe instituții. *Un serviciu de informații, în prezent, nu mai are doar o dimensiune pur internă sau externă, aspect care indică spre mecanisme noi de lucru și cooperare interagenții.* (revista22.ro, http://bit.ly/36dV838). *Potrivit directorului pentru operațiuni umanitare ale ONU, Stephen O'Brien, „guvernul sirian nu a răspuns la aproximativ 75% din cererile" de autorizare pentru convoaie umanitare interagenții.* (mobile.hotnews.ro/stire/20756863). *În această lume nu există prietenii, ci doar interese. Este un principiu recunoscut de mai toți marii șefi ai serviciilor secrete. Chiar dacă astăzi cooperarea interagenție este la mare preț, având în vedere riscurile și pericolele globale, parteneriatele strategice între aliați nu anulează principiul menționat.* (jurnalul.ro, http://bit.ly/3a1sALw). – Var. interagenție. (AMB)

intermittent fasting s.n. ●●● v. **fasting intermitent**. (ȘO)

internet al lucrurilor s.n. ●●● (Inform.) Rețea de interacțiune prin intermediul Internetului între diferite dispozitive, aparate, mașini (casnice sau profesionale) etc. care comunică între ele fără intervenția omului; internet of things. *Internetul lucrurilor (Internet of Things – IoT) este termenul care definește o lume în care toate obiectele, de la mașini, electrocasnice, sisteme de iluminat, dispozitive mobile etc.) sunt interconectate prin intermediul Internetului.* (play-solutions.ro, https://bit.ly/3In2Ubc). *În orașe, producția de electricitate și furnizarea de apă sunt reglate automat în funcție de datele obținute în timp real de la fiecare consumator, iar traficul auto este deja stabilizat de prezența unui număr tot mai mare de mașini cu funcții semi-autonome. Toate acestea și încă multe altele ne vor marca viața în următorii ani, prin extinderea conceptului denumit IoT (Internet of Things): internetul lucrurilor. Mai concret, IoT este rețeaua ce se stabilește între obiectele care ne înconjoară, prin intermediul cipurilor încorporate care transmit și primesc continuu date. De la frigidere la automobile și de la telefoanele mobile la pantofii sport, nimic nu va scăpa Rețelei.* – Abr. IoT. (AMB)

Internet of Things s.n. ●●● (Inform.) Rețea de interacțiuni între diverse dispozitive inteligente, dotate cu senzori (dispozitive de iluminat, electrocasnice, termostate, obiecte de uz personal, utilaje etc.) interconectate prin Internet, care permit și controlarea acestor dispozitive de către utlizator prin intermediul unui smartphone, unei tablete sau unui PC; internet al lucrurilor. *Acest concept de Internet of Things se pretează la idei fantastice. Imaginați-vă cum ar fi ca atunci când plecați într-un concediu, locuința dumneavoastră să intre în modul vacanță, iluminând casa uneori pentru a da impresia că e cineva acasă, astfel îndepărtând hoții.* (quickmobile.ro, https://bit.ly/2UL5Mcx). *Internet of Things, prescurtat IoT, desemnează conectarea unor diverse echipamente folosite de consumatori, care comunică între ele. Din categoria IoT fac parte: Smart TV având capacitatea de a se conecta direct la Internet; diverse dispozitive care purtate pe braț ne spun câți pași am făcut, câte calorii am consumat; există contoarele inteligente care trimit informații furnizorului despre modul cum sunt utilizate în casă aparatele consumatoare de energie electrică; diverse jucării, ca de exemplu papușa Cayla, care caută în Wikipedia răspunsul la întrebarea copilului; mașinile care se conduc singure, dar și apelează serviciile de urgență în cazul unui accident.* (Forum, https://bit.ly/3Gn4U2Z). – Pr. /'internet of θings/. Abr. IoT. (IL)

intertidală adj.f. ●○○ (Geog.; despre o zonă geografică) Care este cuprinsă între linia fluxului și cea a refluxului. *Se estimează că animalul care a lăsat urmele descoperite în Polonia avea până la 2,5 m lungime (ditamai tetrapodul ancestral!), iar descoperirea sugerează un scenariu în care aceste tetrapode primitive ar fi trăit în zona intertidală (dintre linia fluxului şi cea a refluxului), hrănindu-se cu organisme marine aruncate pe ţărm.* (descopera.ro, http://bit.ly/3sVbGa1). *Prezenta secțiune a documentului se referă la impacturile legate de instalarea, exploatarea și dezafectarea infrastructurilor de transport al energiei în mediul*

marin, precum și de racordarea acestor infrastructuri la rețeaua terestră în zonele intertidale. – Pl. intertidale. (AMB)

intracompanie adj.invar. ●●○ (Admin.) Care se desfășoară în interiorul aceleiași companii (între subunități ale acesteia). *De cele mai multe ori costurile fiscale mari vin din cauza nearmonizării deciziilor intracompanie.* (capital.ro, http://bit.ly/36b35GC). *Asemenea puseuri au avut loc în 2001, când a explodat bubble-ul bursier dintr-un segment al pieţei (cel de IT), în 2004, când au ieşit la suprafaţă matrapazlâcurile intracompanie, bazate pe conflict de interese, de la Enron şi WorldCom şi, din nou, mai puternic în 2007, când au răbufnit malversaţiunile financiare dintr-un alt segment al pieţei (cel imobiliar) şi care au avut grave repercusiuni în întregul areal financiar-bancar precum şi în economia reală.* (romanialibera.ro, http://bit.ly/3pgq8qY). *Dacă doriți să vă transferați în cadrul aceleiași companii pentru a lucra ca angajat din Marea Britanie, veți apela la ruta de transfer intra-companie.* (Blog, http://bit.ly/2LULdJb). – Var. intra-companie. (AMB)

invite s.n. ●●● (Social media; frecv. în expresia *a da (cuiva) invite*) Invitație (virtuală) trimisă/primită în cadrul rețelelor de socializare, în special pe Facebook, pentru a participa la un eveniment, a urmări o pagină sau a face parte dintr-un grup. *Dacă ai primit invite de la UBI cu siguranță poți invita alți 3 prieteni, dar și aceștia din urmă pot la rândul lor să invite alți 3.* (Forum, https://bit.ly/2uHddqS). *Dragii mei, un buburuz mi-a dat invite pe o pagină care se numea „Pasiunea mea, caii”.* (FB, https://bit.ly/3cmJtAI). *Din păcate după valul de invite-uri de ieri nu au mai fost accesorii disponibile, dar o să încerc să iau de pe amazon ceva, poate ajung la mailbox până ajunge telefonul și vin în același pachet în RO.* (Forum, https://bit.ly/2IwgOv8). *20 de inviteuri pentru dota2* (Forum, https://bit.ly/2TLK86d). – Pl. invite-uri, inviteuri. Pr. /inv'ajt/. (IL)

IoT s.n. ●●● (Inform.; abr. de la engl. Internet of Things) Rețea de interacțiuni între diverse dispozitive inteligente, dotate cu senzori (dispozitive de iluminat, electrocasnice, termostate, obiecte de uz personal, utilaje etc.) interconectate prin Internet, care permit și controlarea acestor dispozitive de către utlizator prin intermediul unui smartphone, unei tablete sau unui PC; internet al lucrurilor. *Internet of Things (IoT), tradus în română ca Internetul lucrurilor, se referă la miliardele de device-uri existente în întreaga lume, care sunt conectate la internet, colectând și schimbând date. De la periuțe de dinți la utilaje, dispozitivele comerciale și industriale sunt dotate cu chip-uri prin intermediul cărora colectează și comunică diferite informații.* (asw.ro, https://bit.ly/2wgF6H4). *IoT nu va însemna doar dispozitive înglobate și senzori, ci va include și dispozitive de calcul speciale pentru operații mai ample, cum ar fi rutare, switch-uri, procesare de date și altele.* (techtime.ro, https://bit.ly/39Mu7mD). *Cu IoT-ul la arat: startup-ul românesc AgriCloud aduce agricultura în secolul tehnologiei* (revistabiz.ro, https://bit.ly/3fiJHeO). – Pr. /aj'oti/. (IL)

IPC s.n. ●●○ (Fin.; abr. de la Indicele Prețurilor de Consum) Indicator economic care măsoară și compară evoluţia de ansamblu a preţurilor mărfurilor cumpărate şi a tarifelor serviciilor utilizate de către populaţie între două perioade de timp date (perioada curentă și perioada de bază); inflație principală; headline inflation. *Inflația IPC (headline) a crescut în semestrul doi al anului pe seama: creșterii (determinate de ofertă) a prețurilor volatile la alimente, a propagării deprecierii cursului de schimb din perioada mai-septembrie și a unei creșteri a prețurilor mărfurilor la nivel internațional.* (lege5.ro, https://bit.ly/2VhPNmW). *Rata anuală a inflaţiei IPC este prognozată să atingă 4,2% la finele anului curent, 3,4% în decembrie 2020 şi 3,3% la orizontul proiecţiei, respectiv trimestrul II 2021, conform Raportului asupra inflaţiei al Băncii Naţionale a României.* (digi24.ro, https://bit.ly/2Vj2TjP). – Pr. /ipeʧ'e/. (DLT)

IPL s.n. ●●● (Cosm.; abr. de la engl. Intense Pulsed Light) Tehnologie care transmite impulsuri luminoase scurte ce pătrund profund la nivelul pielii, folosită pentru îndepărtarea părului nedorit de pe corp, tratarea acneei, estomparea ridurilor, a cicatricilor etc.; (concr.) aparat dotat cu această tehnologie. *Trecerea de la epilarea clasică (prin radere, cu ceară sau chiar utilizarea unui epilator normal) la revoluționarele metode noi de epilare cu lumina intens pulsată (IPL) aduce plus valoare ritualului de îngrijire al fiecăreia dintre noi, reducând timpul acordat unei ședințe de epilare și mai ales eliminând durerea, firele de păr crescute sub piele sau iritarea pielii.* (silkn.ro, https://bit.ly/3pihDMY). *Cu ajutorul tratamentului inovativ cu lumină intens pulsată (IPL), rejuvenarea facială neinvazivă este mai uşoară ca niciodată.* (dermasense.ro, https://bit.ly/3vSVVBG). *Apoi, din aproape în aproape, piesa IPL-ului se va pune pe piele (aceasta arată ca un dreptunghi de sticlă) și se vor aplica pulsurile de lumină.* (laserderm.ro, https://bit.ly/3fLXxat). *În timp ce IPL-urile pot fi eficiente pentru unele procedee cosmetice, experiența noastră susține utilizarea mai puternică, dar mai sigură și mai rapidă a laserului pentru o soluție mai permanentă pentru îndepărtarea părului.* (Blog, https://bit.ly/3ifxkmq). – Pl. IPL-uri. Pr. /ipel'e/. (ȘO)

i̲șler s.n. ●●● (Culin.; frecv. la pl.) Fursec fraged cu specific austriac, format din două bucăți mici și rotunde de aluat copt, între care se adaugă creme de diferite tipuri sau gem și care se acoperă cu un strat de glazură de ciocolată. *Işlerele sunt nişte prăjiturele nelipsite pe masa noastră de Crăciun, iar reţeta aceasta este una de tradiție, veche de pe vremea străbunicii mele.* (Blog, https://bit.ly/3EylNXI). *Aceste minunate işlere îşi au originea în anii ’50, în localitatea-staţiune austriacă Bad Ischl.* (Blog, https://bit.ly/3039YK1). *Dintre toate, işlerele cu cremă de bere sau cu cremă de colivă, dintr-un aluat de cozonac devin încet, încet variantele preferate de turişti, dar şi de localnici.* (antena1.ro, https://bit.ly/3Et2AGO). *Turnăm ciocolată pe fiecare işler, pentru a uniformiza glazura folosim o linguriță.* (Blog, https://bit.ly/3dqFJjp). – Pl. işlere. (ȘO)

ITO s.n. ●●● (Ec., inform.; abr. de la engl. Information Technology Outsourcing) **1.** Predare a activităților legate de tehnologia informației (programare, rețelistică etc.) unei firme contractate, în vederea optimizării costurilor și a

resurselor; externalizare a activităţilor din departamentul IT. *România este cea mai atractivă destinație din Europa Centrală și de Est, după Polonia, pentru furnizorii de servicii de business (business services providers – engl.), cum este cazul companiilor specializate în activități de BPO, ITO, R&D sau SSC, iar acest lucru este datorat unui mediu care oferă o balanță perfectă între costuri și calitate, cât și calităților lingvistice deosebite pe care tinerii din țara noastră le posedă.* (agendaconstructiilor.ro, https://bit.ly/3k3QfiZ). *Asociația Business Service Leaders în România este cea mai importantă organizație care reprezintă sectorul de business services, adunând în componența sa cele mai importante companii din piață care își desfășoară activitatea în domenii precum Shared Services Center (SSC), Business Process Outsourcing (BPO), Information Technology Outsourcing (ITO), Research and Development (R&D).* (profit.ro, https://bit.ly/3pCgQoi). **2.** (Frecv. la pl.) Companie specializată în externalizarea activităților din departamentul IT. *Faptul ca ITO-urile au o pondere atât de mare pe plan local este determinat de numărul mare de absolvenți cu competențe IT și de programare, dar și de ajutoarele de stat din acest domeniu, precum și de facilitățile fiscale pentru angajații din această arie.* (wall-street.ro, https://bit.ly/37udnlG). *Ca număr de angajați, BPO-urile și ITO-urile au fiecare câte 22-23.000 de angajați în România, SSC-urile au circa 15.000 de angajați, iar pe partea de research&development sunt circa 5.000 de angajați.* (birouinfo.ro, https://bit.ly/2NBSyxz). – Pl. ITO-uri. Pr. /ajti'ow/, /ite'o/. (DLT)

IT outsourcing s.n. ●●○ (Ec., inform.) Predare a activităților legate de tehnologia informației (programare, rețelistică etc.) unei firme contractate, în vederea optimizării costurilor și a resurselor; externalizare a activităţilor din departamentul IT; software outsourcing, outsourcing software. *Noi, la AROBS, am pornit la drum în business-ul de IT outsourcing din 1998. Însă, outsourcing-ul reprezintă mai mult decât ceea ce am prezentat până acum. Outsourcing-ul este soluția optimă a multor probleme din cadrul companiilor, venind atât în sprijinul managerilor, cât și al angajaților.* (ghidlocal.com, https://bit.ly/3bnjdq2). *Serviciile de externalizare și administrare IT oferite prin partenerii noștri acoperă: suport IT (intervenții la cerere) și Outsourcing IT complet (sub forma unui departament IT externalizat); administrare calculatoare office, infrastructură rețea, imprimante, utilizatori și drepturi de acces, licențe, sisteme de operare […].* (webactiv.ro, https://bit.ly/3dp7udj). *Lucrez în IT, în software outsourcing, de mai bine de zece ani, și am urmărit dezvoltarea acestei industrii dinăuntrul ei.* (todaysoftmag.ro, https://bit.ly/37ueJNa). *ITO (Information Technology Outsourcing) este un subset de externalizare a proceselor de afaceri.* (train2perform.eu, https://bit.ly/3uq1qXE). – Pr. /ajt'i 'awtsorsing/.Var. IT Outsourcing, outsourcing IT, Outsourcing IT; Information Technology Outsourcing. Abr. ITO. (DLT)

izoletă s.f. ●●● (Med.) **1.** Targă, ca o capsulă etanșă, cu sistem de presiune și ventilare propriu, folosită pentru transportul bolnavilor contagioși sau al obiectelor contaminate, construită după principiul incubatorului neonatal al firmei Isolette. *MAPN a omologat un nou tip de izoletă. Cum arată izoleta 100% românească.*

(zf.ro, http://bit.ly/2Nsi4po). *Izoleta este echipată cu propriul sistem de filtrare a presiunii negative, pentru a oferi protecție maximă și siguranță operațională, atât pentru persoana sau obiectul contaminat, cât și pentru echipa operativă.* (promed.ro/izoleta-biobase/). *Încă un lot de izolete militare românești este gata și va fi distribuit spitalelor*. (ziare.com, http://bit.ly/3rT7OW7). **2.** (Rar) Incubator, static sau mobil, pentru nou-născuți (prematuri). *În situațiile în care este posibil, manevrele medicale, administrarea tratamentului se realizează cu nou-născutul prematur pe pieptul părintelui, cu un nivel de stres mult scăzut. Pentru clinicile care doresc implementarea acestui tip de îngrijire există protocoale speciale realizate de profesioniști care descriu criteriile de greutate și de vârstă gestațională, toleranța, monitorizarea în timpul contactului piele-pe-piele, realizarea în siguranță a transferului dintre incubator/izoletă și părinte.* (revistagalenus.ro, http://bit.ly/3qQCHt2). *Totuși sunt mulți factori care influențează presiunea intracraniană și fluxul sanguin cerebral, inclusiv plânsul sau simpla deschidere a izoletei. Măsurarea fie a presiunii intracraniene cu senzor de presiune din fibră optică sau determinarea fluxului sanguin cerebral prin ultrasonografie Doppler sau prin spectroscopie infraroșie presupune echipamente speciale care nu sunt disponibile în serviciile clinice, deși ar fi utile cercetării în scopul înțelegerii răspunsului fiziologic al sugarului la durerea acută.* (newsmed.ro/durerea-la-nou-nascut). – Pl. izolete. (AMB)

izotiocianat s.m. ●●● (Nutr.) Substanță bioactivă cu conținut de sulf aflată în crucifere (varză, conopidă, broccoli etc.). *Conopida ne oferă o doză sănătoasă de potasiu, fibre și acid folic și conține un compus de sulf numit izotiocianat care protejează sănătatea și previne boala.* (agro-tv.ro, http://bit.ly/3qXBal8). *O altă substanță pe care o găsim în special în crucifere, cum ar fi varză sau broccoli, este izotiocianatul. Studii recente spun că acesta ar combate cancerul de prostată.* (digi24.ro, http://bit.ly/3t4MDBA). *La fel ca toate legumele crucifere, broccoli folosește izotiocianați pentru a se proteja.* (monitoruldevrancea.ro, http://bit.ly/3qRC1DS). – Pl. izotiocianați. (AMB)

Î

îndrăgosteală s.f. ●●● (Soc.) Faptul de a se îndrăgosti de cineva sau de a fi îndrăgostit; îndrăgostire. *Există vreo diferență între îndrăgosteala de la 3-5 ani și cea de la 10-11 sau preadolescență? Se pare că da.* (digi24.ro, https://bit.ly/2UGoIrp). *Emoțiile fizice asociate „îndrăgostelii" ne sunt familiare tuturor: fluturii în stomac, bătăile rapide ale inimii care parcă îşi doreşte să sară din pieptul tău şi să zboare să o întâlnească pe cea a iubitului, senzaţia că nu mai păşeşti pe pământ, ci pluteşti.* (dcnews.ro, https://bit.ly/2WLSluo). *La urma urmei, poeții sunt cei care au cântat viața în toate nuanțele ei, de la îndrăgosteli primăvăratice la războaie și alte angoase.* (scena9.ro/article/ziua-poeziei). – Pl. îndrăgosteli. (TT)

J

jack* s.n. ●●● (Electr.) Dispozitiv pentru interconectarea sistemelor audio sau pentru conectarea sistemelor audio la un PC, tabletă sau smartphone cu cablu. *Tehnologia audio Sony este de asemenea încorporată în Xperia 10 II atât prin fir cu jack de 3.5mm, cât și wireless.* (blogf64.ro, https://bit.ly/2VEfH4n). *Cunoaște cineva vreun adaptor sau o metodă prin care pot conecta un sistem 5.1 cu 3 jack-uri de 3.5 mm la un laptop cu intrare de microfon și de headphones?* (Forum, https://bit.ly/32MH124). – Pl. jack-uri. Pr. /ʤak/. (IL)

jacquard s.n., adj.invar. ●●● (Ind.text.) Tip de țesătură cu model (de la numele inventatorului francez Joseph Marie Jacquard). *Jacquardul își ia numele de la războiul de țesut care a revoluționat felul în care erau țesute materialele imprimate foarte complicat.* (shiraltesaturi.ro, https://bit.ly/2uwZmDw). *Folosim jacquarduri etnice, țesute cu modele tradiționale, dantele brodate cu motive florale și geometrice, cât și imprimeuri proprii.* (iiana.ro, https://bit.ly/3tudZmW). *De aceea, trebuie să te asiguri că ai în fiecare cameră din casă lenjerii pentru pat de calitate. Cele mai apreciate astfel de produse sunt realizate din materiale excelente, precum bumbacul satinat, bumbacul natural sau țesătura Jacquard.* (elle.ro, https://bit.ly/2HeH78p). //adj.invar. *Material JACQUARD, un material textil deosebit, cu o structură brodată, pe care îl găsiți în diverse modele și culori, din care se pot confecționa articole vestimentare gen sacouri, fuste, pantaloni, salopete, bluze, fuste sau rochii.* (nuntatex.ro, https://bit.ly/2uT2ppA). – Pl. jacquarduri. Pr. /ʒak'ard/.Var. Jacquard. (IL)

jakartez s.m., adj. ●○○ (Etn.) **1.** s.m. Persoană care este originară sau care locuiește în Jakarta (capitala Republicii Indonezia). *Jakartezii se pot aștepta la o scădere de 2, 3 ani dacă sunt expuși la nivelurile curente de poluare toată viața lor.* (vice.com, https://bit.ly/3r4gQA9). *Din Jakarta se pleacă la Bogor, un mic oraș de munte aflat la sud de capitala Indoneziei, locul favorit de weekend pentru jakartezii cu bani, dar unde se află o grădină botanică renumită pe multe meridiane și paralele.* (imperatortravel.ro, https://bit.ly/3hoHr7M). **2.** adj. Referitor la Jakarta sau specific acestui oraș. *Mutațiile genetice din canalele jakarteze ard mucoasele nazale și zdrelesc plămânii. Te simți infectat și pielea începe să te mănânce.* (Blog, https://bit.ly/3qSP6ON). *Că să înțelegeți, poliția jakarteză are ca sediu un zgârie nori întreg.* (Blog, https://bit.ly/3L2MuXj). – F.sg. jakarteză, m.pl. jakartezi, f.pl. jakarteze. Pr. /ʤakart'ez/. (AMB)

jammer s.n. ●●● **1.** (Electr., comunic.) Dispozitiv conceput pentru a bruia diverse tipuri de semnale de comunicații. *Jammerele (care apar la ofertanți cu diferite denumiri: dispozitiv bruiaj GSM; GSM jammer, bruiaj telefon mobil, bruiaj GPS etc.) sunt declarate în cadrul Uniunii Europene aparate neconforme cu unele*

dispoziții existente în legislația comunitară de armonizare. (stirileprotv.ro, https://bit.ly/37k5FJY). *Am în buzunar un jammer portabil pe care am dat 100 de euro și zice că bruiează semnalul cdma și 3g pe o rază de până la 10 metri.* (Forum, https://bit.ly/3uyo28I). *Tipul acesta de aparate, unele denumite „jammer", blochează semnalul telecomenzii cu ajutorul căreia victimele încearcă să-și încuie mașina.* (obiectivdesuceava.ro, http://bit.ly/37OJInv). **2.** (Sport) Costum de baie pentru înotători sub formă de bermude strânse pe corp. *Tânărul înotător expert va folosi un slip tip jammer special conceput pentru competiții, oferind hidrodinamism și o susținere importantă a musculaturii pentru a ameliora calitatea alunecării.* (sfaturi.decathlon.ro, https://bit.ly/36cYkfr). *Un Jammer colorat și plin de viață care se va observa oriunde în bazin, piscină sau mare, iar antrenamentul va fi cu atât mai plăcut cu cât această lycra nu reține apa și are o durată de viață lungă, de asemenea fiind cu uscare rapidă.* (aqua-zone.ro, https://bit.ly/3iWoGrv). – Pl. jammere. Pr. /ʤ'emər/.Var. Jammer. (ȘO)

jazzist, jazzistă s.m., (rar) s.f., (rar) adj. ●●● **1.** s.m., s.f. Interpret(ă) de jazz; jazzman. *Un bar-restaurant înființat, se pare, prin 1942 și îndrăgit nu doar de Hemingway, ci și de alte personalități gen scriitorul columbian Gabriel Garcia Marquez, poetul chilian Pablo Neruda sau jazzistul american Nat King Cole.* (bookaholic.ro, https://bit.ly/2CmSqMY). *Sosiți la Sibiu din toate colțurile lumii, tinerii jazziști au încântat auditoriul cu recitaluri pline de originalitate.* (turnulsfatului.ro, https://bit.ly/2BSz9Ty). //s.f. *„O jazzistă rebelă" o numesc cronicarii pe Luiza Zan, cea care a impresionat cu vocea calmă, caldă şi viu colorată, cântând cu forţă şi făcând salturi spectaculoase de la sunetele din grav la cele din acut.* (romania-muzical.ro, https://bit.ly/2ZWvH28). **2.** adj. Referitor la jazz, (cu caracteristici) de jazz; jazzistic. *Duoul trip-hop-ist din Manchester, Lou Rhodes şi Andy Barlow, şi-a lansat cel de-al şaptelea album. Stilul este acelaşi, instrumentalul experimental şi jazzist, iar versurile te pun puţin pe gânduri: The secret of letting go / Is forgetting to hold on.* (pressone.ro, https://bit.ly/3eaxdTr). *Scena sibiană, care se poate mândri cu lansarea a numeroase talente jazziste internaționale, va reuni încă o dată tineri care, la rândul lor, promit extrem de mult în ceea ce privește evoluția acestui gen muzical.* (turnulsfatului.ro, https://bit.ly/31Yu1I3). – M.pl. jazziști, f.pl. jazziste. Pr. /ʤaz'ist/. (TT)

jogger* s.m. ●●● (Modă) Model de pantaloni sport. *Se ia o pereche de pantaloni jogger, o pereche de sandale cu toc, un top satinat și se obține un outfit cu care o să faci senzație în club.* (kudika.ro, http://bit.ly/2NSv8nB). *După cum vă spuneam, mi-am luat 3 tricouri și o pereche de joggers și sunt tare mulțumită de comanda asta.* (Blog, https://bit.ly/3kfUY11). *Astfel, paltonul se poate asorta şi cu pulover şi blugi, iar pentru un look aparte, chiar şi cu joggers.* (stirileprotv.ro, http://bit.ly/2ZAQetq). *Joggerii sunt pantalonii de trening care au fost la modă în iarna trecută și care din nou se vor purta mult.* (fashion365.ro, http://bit.ly/3dxTyha). – Pl. joggers, joggeri. Pr. /ʤ'ogər/. (ȘO)

joie de vivre s.n./s.f. ●○○ Bucuria de a trăi, înțeleasă ca exultare a spiritului și care constituie o veritabilă filosofie de viață. Sintagma a fost atestată încă de la

sfârșitul secolului al XVII-lea, la François Fénelon, dar ea a devenit populară doar două secole mai târziu. *După 10 ani pe piața locală, putem spune că românii apreciază produsele franțuzești și că revin la noi pentru acel joie de vivre specific, într-o atmosferă elegantă. Nu puteam sărbători altfel decât alături de clienții noștri; de aceea, le mulțumim că ne sunt alături printr-o ofertă aniversară și multe premii.* (fpm.ro, https://bit.ly/3whLDLK). *Deena Kastor surprinde esența relației dintre viață și alergare, oferindu-ne acces la strategiile ei mentale și la acel joie de vivre care stă la baza viziunii ei. Cartea ei este mai mult decât un volum de memorii – este un dar făcut celor care caută să găsească un echilibru și un ritm sănătos, atât în viață cât și în sport.* (pilotbooks.ro, https://bit.ly/39txDEW). *Apreciase cum se cuvine mijlocul acesta de a cunoaşte, măcar astfel, ceva din nesofisticata joie de vivre a pariziencelor.* (Carte, https://bit.ly/3fzgpd9). – Pr. /ʒwa dœ v'ivr/. (DLT)

juicer s.n., s.m. ●●○ **1.** s.n. (Culin.) Storcător de fructe. *Pune merele și țelina într-un juicer și stoarce sucul din ele.* (Blog, https://bit.ly/3o7jH8A). *Philips pune la bătaie 4 aparate electrocasnice (2 juicere si 2 mixere verticale).* (Blog, https://bit.ly/39uHniX). **2.** s.m. (Muncă) Persoană care colectează trotinetele electrice Lime pentru a le încărca. *Cum poți face bani, ca „juicer", cu trotinetele electrice Lime* (economie.hotnews.ro, https://bit.ly/3ockbKO). *Trotinetele care apar cu verde în aplicație pot fi luate și încărcate de către juiceri.* (breakfix.ro, https://bit.ly/3o91wzh). – N.pl. juicere, m.pl. juiceri. Pr. /ʤ'usər/. (ȘO)

juicing s.n. ●○○ (Nutr.) Dietă bazată pe consumul de sucuri naturale din fructe și legume. *Ce înseamnă, de fapt, detoxifierea cu sucuri? Juicing-ul constă în consumul legumelor și al fructelor, sub formă de suc.* (elle.ro, https://bit.ly/2JlrsJi). *Juicingul, cum mai este denumită dieta bazată pe lichide, este binevenit pentru cei cărora le este greu să consume fructe și legume ca atare […].* (alistmagazine.ro, https://bit.ly/3odH9RJ). – Pr. /ʤ'using/. (ȘO)

K

kaki s.m.invar., s.n.invar. ●●● (Biol.) **1.** s.m.invar. Arbore exotic din familia Ebenaceae, genul Diospyros, cu coroana rotundă, cultivat pentru fructele sale și în scop decorativ, pentru parcuri și grădini. *Kaki este o specie pomicolă care rezistă și la noi în cultură, însă nu toate soiurile rezistă temperaturilor scăzute de peste iarnă, așa că este bine să fie plantați în zone unde să nu fie curent, de exemplu dacă este plantat lângă casă, lângă un perete, lângă un gard, unde planta este mai protejată.* (lumeasatului.ro, https://bit.ly/3CCSmTi). *Dacă vrei să-ți înființezi propria plantație de kaki, cumpără puieți dintr-un magazin online care comercializează și specii exotice.* (gradinamax.ro, https://bit.ly/3GIUjQF). **2.** s.n.invar. Fructul comestibil al acestui arbore, cu formă asemănătoare roșiei, coajă tare, culoare care variază de la galben-auriu la portocaliu închis și gust dulceag. *Fructul kaki, cunoscut și sub denumirea de „fructul zeilor”, este fructul cu un conținut ridicat de antioxidanți, magneziu și potasiu, recomandat adesea pentru tratarea ori prevenția mai multor tipuri de afecțiuni.* (libertatea.ro, https://bit.ly/3nUeORX). *Pentru că mai aveam câteva kaki, am zis să mai încerc ceva cu ele.* (FB, https://bit.ly/3bw7KFa). (ȘO)

kaomoji s.n.invar. ●○○ (Inform.) Secvență de caractere tipografice folosită în comunicarea pe calculator pentru a exprima diferite emoții. *Kaomoji sunt fețe complicate alcătuite din secvențe de simboluri și semne de punctuație. În timp ce unele, cum ar fi ridicatul din umeri ¯_(ツ)_/¯, au devenit larg răspândite, există de fapt o varietate bogată de fețe complicate care abia încep să își facă loc în uz.* (zonait.ro/windows-10-introduce-kaomoji/). *În același timp cu reprezentarea occidentală, în Japonia s-a dezvoltat o altă modalitate de a reda expresiile faciale în scris: kaomoji (cuvînt compus din termenii față și personaj). Această alternativă are avantajul că poate fi descifrată fără a ne răsuci capul.* (observatorcultural.ro, http://bit.ly/2NzLfXg). (AMB)

kebaya s.f. ●○○ (Modă) Bluză tradițională purtată de femei în Indonezia, Malaezia și Singapore, fiind adesea strânsă pe corp și cu inserții de dantelă sau cu broderii. *Dacă se întâmplă să asişti la o ceremonie într-un templu hindus, atunci va trebui să porți o kebaya, o bluză cu inserții de dantelă, peste sarongul și centura (selendang) din talie.* (digi24.ro, https://bit.ly/2VShX7B). *Rochia tradițională pentru femei din Bali constă în principal din 4 lucruri: kamen (un fel de sarong), kebaya (bluză), sabuk (centură) și selendang (bandă decorativă).* (Blog, https://bit.ly/2BksydG). – Pr. /ceb'aja/. (IL)

kendama s.f. ●●● (Joc) Joc de îndemânare de origine japoneză care presupune așezarea unei bile pe un suport, de care bila este legată printr-o sfoară, alcătuit la rândul lui din trei cupe și un mâner; (concr.) jucăria specifică acestui joc, construită de obicei din lemn. *Componența Kendama explică rapid și de unde vine*

numele de Kendama. O kendama este compusă în primul rând din „ken” care este mânerul şi din „tama” care este bila de lemn. Cele două părţi, ken şi tama, sunt legate între ele printr-un fir, o aţă numită „ito”. Corpul kendama, ken, are două cupe de dimensiuni diferite şi un vârf, iar la capăt are o altă cupă. Vârful corpului ken se numeşte „kensaki”, iar cupa de la partea opusă se numeşte „chuzura”. (csid.ro, https://bit.ly/3MBmcx6). *Cei mai mulți dintre fani știu că Oase a dat startul trendului de kendama în România acum cinci, șase ani, deși jocul de îndemânare tradițional japonez era cunoscut în țară încă din 2009 – 2010. Fostul dansator a participat inclusiv la Campionatul Mondial de Kendama, ocupând locul 12 din 100.* (libertatea.ro, https://bit.ly/37l6MwR). *Dar, sincer, te-aș ruga să mă ajuți să strâng bani pentru o Kendamă.* (ziarullumina.ro, https://bit.ly/3KtUdNJ). *Ca și modelele primei generații, kendamele din seria a 2-a au fost proiectate și testate de jucători profesioniști de kendama din Europa.* (babyneeds.ro, https://bit.ly/3IR9lEB). **–** Pl. kendame.Var. Kendama, Kendamă. (AMB)

ketamină s.f. ●●● (Farm.) Anestezic general cu efect disociativ (senzaţia de detaşare a minţii de corp) folosit în medicina umană și veterinară, dar și recreativ, ca drog ilegal de risc, care creează dependență fizică. *Ketamina este utilizată în medicină ca anestezic sau antidepresiv, dar mai este folosită ca drog recreativ pentru a induce senzaţii de transă şi uneori halucinaţii.* (stiripesurse.ro, https://bit.ly/3zH0u3i). *Substanța modifică funcția normală a creierului. „Sunt trei tipuri de substanțe considerate droguri: cele care inhibă creierul, cele care îl stimulează și cele halucinogene. În cazul ketaminei, oamenii nu simt durerea și percep realitatea diferit. Este foarte interesant, spre exemplu, dacă vorbești normal lângă un om care a primit ketamină poate să audă că sunt o mie de oameni în jur care țipă sau dacă scapi o linguriță pe jos i se poate părea că sunetul este ca un adevărat bombardament”, mai spune Radu Țincu.* (playtech.ro, https://bit.ly/2WzfwtT). *Ketamina, cea care a fost considerată doar un tranchilizant pentru cai sau un drog ilegal folosit la petreceri, se pare că rezervă destule surprize. Recent, s-a arătat că aceasta este eficientă împotriva depresiei severe și nu numai, putând fi folosită în mai multe tulburări mintale.* (spotmedia.ro, https://bit.ly/3i4WpzX). (AMB)

keto s.f., adj.invar., adv. ●●● (Nutr.; abr. de la ketogenic) **1.** s.f. Regim alimentar care presupune o cantitate mică de carbohidrați; dietă ketogenică. *Cea mai mare greșeală când se începe keto e credința că prea multe grăsimi sunt periculoase. Îți reduci aportul de carbohidrați, dar nu mănânci nici suficiente grăsimi. Asta înseamnă starviție, înfometare.* (Blog, https://bit.ly/3BnViCO). *Având în vedere că sunt singura din familie care ține keto, am umplut doar 3 dovlecei și apoi am adăugat o mână de orez.* (Blog, https://bit.ly/3oMQGCR). **2.** adj.invar. (Despre diete și produse alimentare) Care are un conținut scăzut de carbohidrați. *Deși puțin mai greu de cuantificat caloric, tochitura de porc este o alegere keto, întrucât conține carne de porc, cârnați, suc de roșii și usturoi proaspăt.* (Blog, https://bit.ly/3BlTIRR). *S-the-Keto-Bakery – dulciuri și pâinici keto. Atenție, (unele) se pot comanda și dacă nu sunteți din București. Eu am*

primit pâinici keto de la Oradea. (Blog, https://bit.ly/2YzbD9t). //adv. *Ți-am arătat, chiar și persoanele extrem de active care practică sport au colesterol mărit dacă mănâncă keto.* (Forum, https://bit.ly/2YvqHER). (IL)

kettlebell s.n. ●●● (Sport) Greutate rotundă cu mâner. *Atunci când lucrați cu kettlebell nu numai că simțiți că lucrați din greu, ci vă veți duce antrenamentul la un nou nivel de distracție, iar efortul depus se va vedea în curând sub formă de mari rezultate.* (Blog, https://bit.ly/3gF8nj3). *Așadar am ales să extindem programul de exerciții fizice, incluzând unele noi cu gantere, dar și kettlebell-uri.* (10recenzii.ro, https://bit.ly/35J0qmN). *Deosebirea dintre kettlebell şi greutatea clasică este că prima îşi are centrul de greutate la mijloc, ceea ce conferă stabilitate, mai multă rezistenţă şi capacitate mai bună de a lucra.* (miscareafacebine.ro, https://bit.ly/2TRlVPq). *Efectuezi o progresie sistematică a exercițiilor care implică două kettlebells prin: #Forță , #Stamină , #Swing , #Clean , #Thrusters , #LongCycle , #DoubleSnatch.* (one-gym.ro, https://bit.ly/3xuj25Q). – Pl. kettlebell-uri, kettlebells. Pr. /c'etəlbel/. (ȘO)

kick s.n. ●●○ (Gaming) Acțiune prin care administratorul unui joc dă afară un jucător care nu respectă regulile. *I-am zis că îi pot face reclamație pentru kick-uri aiurea, iar el se dă mare șef și îmi zice că: „Tu nu mă amenințI niciodată pe serverul ăsta, ai auzit?” apoi kick.* (gamebox.ro, http://bit.ly/2M9EET5). *Am jucat random și în ultima rundă când să câștigăm mi-au dat kick din senin și aveam scor 73. Nu am înjurături destule să exprim ce simt în momentul ăsta.* (mygarage.ro, http://bit.ly/2NfAObD). *Doar în cazul în care sunt cel puțin 11 jucători pe server, jucătorul AFK poate primi KICK de la adminul prezent pe server.* (Forum, https://bit.ly/3dAuDJN). – Pl. kick-uri. Pr. /cik/. (AMB)

kicker s.n. ●●● (Sport) **1.** Rampă, folosită în snowboarding și alte sporturi extreme; săritură de pe asemenea rampă. *Asigură-te că stăpânești bine tehnicile esențiale de ski și că ai un bun control al cantului. Caută un kicker (rampă) construit special pentru începători […].* (fresh-meat.ro, https://bit.ly/3LsSOHZ). *Josh Sheehan a devenit primul om din lume care a „aterizat” un triple backflip pe o motocicletă, o rotație triplă cu spatele, după ce s-a propulsat în aer de pe o rampă, un kicker, de 11 metri.* (libertatea.ro, https://bit.ly/35lzBZj). *Băieții au făcut destule kickere și rampe pe toate traseele și ai unde să te distrezi, obligat forțat :D.* (verticalriding.ro, https://bit.ly/3NoWLz0). **2.** Cea mai mare carte de joc din afara unei combinații, la jocul de poker, care decide câștigătorul unei runde foarte strânse. *În cazul jocurilor în care se folosesc cărţi comune, dacă doi sau mai mulţi jucători au acelaşi careu, a cincea carte, care poartă denumirea de 'kicker', determină câştigătorul potului – jucătorul cu kicker-ul cel mai mare ia întregul pot.* (pokerstars.ro, https://bit.ly/3JK0zst). *Kickerul în poker reprezintă cartea cea mai mare care nu formează o combinaţie cu ce e pe board.* (pariurix.com, https://bit.ly/3qKfiMK). *Cunoscut și sub denumirea de Trips sau Set, trei bucăți conține trei cărți de un fel și două alte cărți diferite (denumite kickere). Trei bucăți este o mână mai mică decât o chintă și mai mare decât două perechi. Fiecare*

mână de trei bucăți este luată în considerare în funcție de cartea care compune perechea de trei, iar departajarea se face după cel mai mare kicker. (playgg.ro, https://bit.ly/3uAXiFu). – Pl. kickere. Pr. /c'ikər/. (AMB)

kilăreală s.f. ●●○ (Fam.) **1.** Ucidere. *Odată cu apariția lui Chuck Norris filmul se transformă într-o kilăreală previzibilă, irațională și violentă.* (Forum, https://bit.ly/2QO05Hl). *Hai ian vin tu încoa cu citatele alea din coran în care se îndeamnă la genocid, ură de rasă, kilăreală şi atentate teroriste!* (Forum, https://bit.ly/39DgJC9). *Și pentru o mai bună savurare trebuie participat efectiv la killăreală, nu neapărat la înțepare (asta trebuie făcută de cineva experimentat, altfel există riscul ca în cazul în care nu este „atinsă" vena să fugă porcul cu voi dacă are suficiente kile).* (Forum, https://bit.ly/3rg4epM). **2.** (Gaming) Înfrângerea adversarului. *Chilăreală online. Erau vremuri grele, când pierdusem orice legătură cu civilizaţia virtuală.* (liternet.ro, https://bit.ly/36oUHRP). *Pe lângă oameni au mai fost introduse şi nişte animăluţe pentru a spori plăcerea şi pentru a hrăni apetitul vostru pentru kilăreală.* (Blog, https://bit.ly/37yfBht). – Pl. kilăreli.Var. killăreală, chilăreală. (IL)

killări vb.tranz. ●●○ (Fam.) **1.** A ucide. *L-au inventat pe Ben Laden şi killăresc senini în numele lui.* (Blog, https://bit.ly/2QJWTNc). *„Asta e nebună, vrea să o killăresc!", a reacţionat Anda Adam, în timp ce folosea, pe nevăzute, fardul de pleoape.* (libertatea.ro, https://bit.ly/2QlEW8x). *Pomana porcului este carnea de porc prăjită în tigaie, tăiată din porcul proaspăt killărit, din care încă nu s-a scurs absolut tot sângele!* (Forum, https://bit.ly/3rg4epM). **2.** (Fig.) A distruge. *Se gâtuie şi se chilăresc între ei pe toate planurile.* (Blog, https://bit.ly/39DIpqK). *E enervant dar nu deranjant, problema e iarna, că bateria e mică, dacă mai dau şi la automat, o kilăresc de tot.* (Forum, https://bit.ly/2SSMWQg). **3.** (Gaming) A înfrânge sau a distruge adversarul. *Casandra este şefa grupării mafiote haitiene. Ciudat, Clay al nostru îl kilăreşte pe şeful haitienilor, Baka.* (Blog, https://bit.ly/37yXNmd). *Numele „Plants vs. Zombies" este binecunoscut în mai toate straturile societății: de la gamerii cei mai hardcore, la părinți uimiți că fetița lor de cinci ani se pricepe la killărit zombi.* (m.academiacatavencu.info, https://bit.ly/3K9kGAP). – 1sg. killăresc, part. killărit.Var. kilări, chilări. (IL)

king-size s.n. ●●● **1.** (Horeca, design; frecv. în sintagma *pat king-size*) Tip de pat cu dimensiuni de 160x200 cm sau mai mari. *Cum alegi patul de dormit în funcție de dimensiuni? Care sunt diferențele între un pat Single, pat Twin, pat dublu, pat matrimonial, pat King size sau pat Queen size? Citește acest ghid de cumpărături și află toate informațiile de care ai nevoie pentru a alege cel mai bun pat pentru tine!* (superghid.ro, https://bit.ly/2SaQkoE). *Camera dispune de pat king size, acces gratuit la internet de mare viteză wireless și pe cablu, minibar, telefon cu acces internațional, televizor LED cu diagonală de 140 cm și peste 40 canale TV naționale și internaționale.* (hotelprahova.ro, https://bit.ly/2UyFB9g). *Fostul premier britanic și soția sa au renunțat la ideea de a folosi banii contribuabililor pentru achiziționarea patului și au decis să-și utilizeze propriile resurse monetare*

numai după ce în ziare au apărut detalii cu privire la patul de tip „king-size”, de proveniență suedeză. (monitoruldevrancea.ro, https://bit.ly/3L0LNOc). **2.** (Design) Fotoliu beanbag (puf) de mari dimensiuni. *Fără îndoială unul dintre cele mai confortabile fotolii pe care te poți relaxa, fotoliul King Size este un monstru din puf care te îmbrățișează și ia forma ta dacă îl pui în poziție veriticală. Întoarce-l la orizontală și devine un norișor de puf cu spațiu generos pentru două persoane.* (Blog, https://bit.ly/3D2UKUv). *Dacă ești obosit și cineva te invită să te așezi pe un King Size, nu o face! ESTE O CAPCANĂ!* (FB, https://bit.ly/3JyKvtl). –. Pr. /c'ing sajz/.Var. king size, King Size, King size. (IL)

kitten s.n.invar. ●●○ (Modă; în sintagma) *toc kitten* = Tip de toc de pantofi, scurt și subțire. *Tocul kitten este extrem de confortabil deoarece are o înalțime de maxim 5 cm și vine din anii '50, de pe vremea lui Audrey Hepburn.* (luvie.ro, https://bit.ly/3qc3iSu). *Dacă preferi pantofii confortabili și nu vrei să renunți la toc, atunci poți alege tocul kitten, un alt trend important al acestui an.* (eva.ro, https://bit.ly/2SQ8Q8T). *Tocul kitten, pe cât de confortabil, pe atât de chic, revine anul acesta în atenția designerilor, însă în forme noi, reinventat în modele clasice, boeme sau elegante.* (antena3.ro, https://bit.ly/3F85ykv). *Tocurile kitten reprezintă o variantă de compromis, fiind extrem de confortabile, dar în același timp elegante, mai ales că înălțimea lor nu este mare, dar este obținut efectul de subțiere a picioarelor.* (monitorulneamt.ro, https://bit.ly/3GOQ84Y). – Pr. /c'itən/. (ȘO)

kitten heels s.m.pl. ●●○ (Modă) Pantofi cu toc scurt și subțire. *În timp ce pantofii kitten heels se regăsesc în ținute de birou și de party, pantofii stiletto mai înalți sunt asociați cu imaginea femeii fatale și mai puțin pentru capacitatea lor de a face femeile să pară mai înalte.* (Blog, https://bit.ly/3dXCMal). *Pe de altă parte, dacă ești o fire mai nonconformistă și îți plac articolele vestimentare cu personalitate, poți opta pentru o pereche de kitten heels cu aplicații pe vârf și un palton cu imprimeu colorat.* (divahair.ro, https://bit.ly/3dXCTTj). *Găsești pantofi kitten heels în diferite culori, astfel încât să o alegi pe cea care te reprezintă și care se potrivește cu hainele pe care le porți.* (business24.ro, https://bit.ly/3cXJddg). – Pr. /c'itən xils/. (ȘO)

Klittra s.f. ●○○ Termen suedez pentru masturbare feminină. *„Dacă o să stați să analizați cu atenție subiectul, veți vedea că societatea nu se așteaptă ca femeile să aibă același tip de dorințe sexuale și să se simtă la fel de excitate ca bărbații. În consecință, nici nu prea există termeni care să descrie ce pot face în dormitor sau în intimitate, singure sau în pereche. De aceea, am oficializat cuvântul Klittra”, a spus un reprezentant al Asociației Suedeze pentru Egalitatea Sexualității.* (realitatea.net, https://bit.ly/3a3NQ33). *Specialiștii în domeniul sexului din străinătate au descoperit o nouă modalitate de a obține plăceri supreme. Se numește Klittra și nu este altceva decât masturbarea feminină, pe care fie că recunosc sau nu, toate femeile o practică.* (spynews.ro, http://bit.ly/368NmYA). (AMB)

kombucha s.f.invar. ●●● (Culin.) Băutură acidulată obținută prin fermentarea ceaiului cu ajutorul unei culturi simbiotice de bacterii și drojdie, recunoscută pentru proprietățile sale de stimulare a imunității. *Cea mai recentă tendință în infuzii este kombucha, o băutură fermentată cu proprietăți probiotice și detoxifiante care, cu bulele sale mici, constituie o alternativă 100% naturală la băuturile răcoritoare tradiționale.* (digi24.ro, https://bit.ly/3AYNeay). *Președintele Reagan, potrivit relatărilor, a băut Kombucha zi de zi, ca parte a regimului său de a lupta împotriva cancerului la stomac.* (Blog, https://bit.ly/3pke3nf). – Pr. /komb'uʧa/.Var. Kombucha. (ȘO)

kosher adj.invar. ●●● (Culin.; despre mâncare) Pregătit după tradiția religioasă evreiască; (p.ext., fam.) curat, bun, permis. *Pentru mamifere, regula pe care Tora o prezintă este aceea că un animal kosher trebuie să aibă copita despicată și să își rumege hrana (pentru păsări și pești regulile sunt diferite).* (dvartora.ro, https://bit.ly/2YfxsXL). *Toată mâncarea de la Chabad House e kosher, făcută după regulile și restricțiile tradițiilor religioase evreiești. Au puține feluri, ceva antreuri tipic orientale, pui, pește. Fără porc, desigur.* (restocracy.ro/ chabad-house). *Va fi foarte greu să rezolv această problemă, în condiţiile în care, de exemplu, pe Green Deal nu cred că vor fi acceptate finanţări ale unor proiecte, să spun, să trecem la producerea energiei electrice pe gaz la Complexul Energetic Oltenia, atâta timp cât gazul nu este „kosher”, gazul este numai aşa acceptat ca un combustibil de tranziţie şi nici până acum nu ştim – că au fost vreo două tentative – cât de verde este şi energia nucleară, apropo de ceea ce a spus domnul preşedinte Daraban.* (gov.ro, http://bit.ly/3caQ9UP). *Deci deschiderea școlilor e kosher – o majoritate covârșitoare a românilor își lasă copiii cu bunicii, pentru a avea joburi.* (comentariu, g4media.ro, http://bit.ly/3c6yo9b). – Pr. /k'oʃər/.Var. cușer*. (AMB)

L

label* s.n. ●●● **1.** (E-commerce) Etichetă digitală aplicată unor produse în diverse magazine online sau pagini web care oferă produse spre vânzare. *Folosește-te de shopping ads pentru a pune label-uri de Black Friday. Reține faptul că va dura cel puțin o săptămână până când campania se va aproba.* (Youtube, https://bit.ly/3ryheH5). *Google nu permite urcarea în feed a imaginilor de produse care conțin watermark sau text (imaginea de produs nu trebuie să conțină reducerea sau un label de Sale).* (iqads.ro, https://bit.ly/2VaD8nW). **2.** (Fig., despre persoane) Calificativ, epitet. *Spuneam că îmbrățișează autenticitatea, dar aș adăuga și faptul că nu le plac label-urile, nu se definesc într-un singur mod și nu le place să fie încadrați într-o căsuță.* (iqads.ro, https://bit.ly/3hYeDTV). *Doresc să opresc lumea din a sexualiza un corp naked sau a pune label-uri pe oameni. Arta pe care o fac trebuie descifrată de fiecare în parte prin propria perspectivă.* (Blog, https://bit.ly/3rvHJgc). – Pl. label-uri. Pr. /l'ejbəl/. (IL)

lag s.n. ●●● (Inform., electr.; despre jocuri video, aplicații, panouri de comandă, dispozitive electronice etc.; frecv. în expresia *a avea lag*) Întârziere a răspunsurilor la comenzi (din cauza unor probleme de conexiune la Internet). *Am și eu o problemă. Acum câteva săptămâni mi-am reinstalat Windows-ul iar de atunci am lag în absolut toate jocurile.* (pcgarage.ro, https://bit.ly/2wQ3WxV). *Salut tuturor, după cum se vede sunt nou pe aici. Am instalat Windows 7 Ultimate, totul bine și frumos până să mă bag să joc și eu un C[ounter] S[trike], am avut parte de o surpriză: lag peste 80. Când sunt spectator nu am, dar când trag am 150+. Ce pot face?* (softpedia.com, https://bit.ly/2xvO0Bm). *Mici lag-uri la accelerare BMW E46 320D. Poate am fisurat racordul (cu toate că nu face „zgomot"). Poate să facă de la el acele lag-uri în jurul turației de 2000?* (Forum, https://bit.ly/3K8aloM). – Pl. lag-uri. Pr. /lag/, /leg/. (IL)

laggy adj.invar. ●●○ (Inform., electr.; despre jocuri video, aplicații, panouri de comandă, dispozitive electronice etc.) Care răspunde încet (cu întârziere) la comenzi. *Am și eu mașina aia de 3.5 ani și sunt mulțumit de ea. Este mediocră la tot, dar am dat 2100 ron pe o mașină care spală și usucă 9/7 kg de haine și nu ocupă foarte mult spațiu. Arată și destul de mișto. Panoul de comanda este laggy, dar perfect funcțional.* (pcgarage.ro, https://bit.ly/2VCgxgA). *Foarte multe app-uri nu sunt încă făcute și pentru android tv cum ar fi HBO GO și Twitch, dar din ce am citit pe internet vor intra cu următorul update. Google play-ul mai crașează și este puțin laggy uneori, dar în ansamblu se mișcă bine.* (comentariu, emag.ro, https://bit.ly/3bl5KOo). – Pr. /l'aɟi/, /l'eɟi/. (IL)

lagom s.n. ●○○ (Psih., welln.) Concept suedez care încurajează păstrarea echilibrului în gândire și în activitățile desfășurate pentru a avea o viață împlinită și armonioasă. *Lagom poate fi tradus ca „nici prea mult, nici prea puțin", dar se*

referă mai mult la adoptarea unui stil de viață moderat și echilibrat. (ro.oriflame.com, http://bit.ly/3sXr9Gw). *Considerat cu valențe pozitive, lagom înseamnă să nu faci mai mult decât e necesar, să te concentrezi pe esențial, să știi când să te oprești. Să fii moderat în toate.* (zambetsisanatate.ro, http://bit.ly/3aa35HO). *Conceptul de Lagom corespunde căutării unei vieți pașnice, lipsite de excese sau cel puțin de lucruri care nu sunt esențiale pentru satisfacerea nevoilor cuiva.* (ro.fitzroviapress.com, https://bit.ly/3qS6SjR). – Pr. /l'ogom/.Var. Lagom. (ȘO)

laminare* s.f. ●●● (Cosm.) Procedură de definire și stilizare a genelor și sprâncenelor prin aplicarea unor substanțe care ajută la hidratarea, întărirea, îngroșarea și regenerarea firelor de păr. *Tratamentul de laminare al sprâncenelor reprezintă o tehnică sănătoasă, non-invazivă, pentru un look feminin și rafinat.* (glowup.ro, https://bit.ly/2SYIzF3). *Procedura de laminare are o rezistență cuprinsă între 6 și 8 săptămâni, iar apa nu afectează acest lucru.* (Blog, https://bit.ly/3fRnllP). *Laminarea genelor este o procedură non-alergenică, nedureroasă și nu traumatizează genele naturale în niciun fel.* (rusupalace.ro, https://bit.ly/3chhnIN). (ȘO)

Lanai s.n. ●○○ **1.** (Geog.) A șasea insulă ca mărime din Hawaii. *Deținută de Larry Ellison, CEO-ul grupului Oracle, Lanai este cea mai scumpă insulă privată din lume. Situată în arhipeleagul hawaiian, Lanai este a șasea insulă ca mărime de aici și nu este accesibilă publicului larg foarte ușor.* (capital.ro, http://bit.ly/2Mov1jc). *Cunoscută în trecut pentru plantațiile sale de ananas, insula Lanai este renumită în zilele noastre pentru cele două hoteluri de lux din rețeaua Four Seasons, pentru terenurile sale de golf și pentru reședințele de vacanță luxoase pe care le adăpostește. Miliardarul Bill Gates, patronul Microsoft, a închiriat fiecare cameră de hotel de pe această insulă pentru nunta sa din 1994.* (stirileprotv.ro, http://bit.ly/3iNcbhy). **2.** (Imob., horeca) Tip de verandă acoperită, cu o latură deschisă, patio sau verandă originară din Hawaii. *Toate camerele au un lanai privat cu vedere la ocean, aer condiționat, o zonă de relaxare, acces la internet, un frigider, o mașină de cafea și un televizor cu ecran plat cu canale prin cablu.* (vacantesmart.ro, http://bit.ly/3qYQ4I5). *Cameră cu lanai și beneficii gratuite – cea mai bună ofertă* (planetofhotels.com, http://bit.ly/36h45J7). – Var. (2) lanai. (AMB)

lander s.n. ●●○ (Aeron.) Vehicul spațial destinat să aterizeze și să se fixeze pe suprafața altor planete sau corpuri cerești; sondă de aterizare. *Landerul InSight de la NASA a amartizat cu succes […]. Punctul de amartizare a landerului InSight este perfect deoarece unul dintre obiectivele staţiei meteorologice de la bordul navei poate stabili momentul în care există mai puţin vânt, pentru a efectua măsurători seismice mai precise.* (epochtimes-romania.com, https://bit.ly/30U6Htr). *Rețeaua Deep Space Network a agenției spațiale americane permite comunicarea inginerilor de pe Pământ cu sondele trimise dincolo de Lună, fie că este vorba despre flota marțiană de rovere, landere și sateliți, fie sonde interplanetare, precum OSIRIS-REx sau cele două sonde surori Voyager.* (radioromaniacultural.ro, https://bit.ly/2Q59iOS). *Cele două landere Viking ajunse*

pe Marte au dat tonul unei serii de misiuni viitoare. (gadgetzone.ro, https://bit.ly/3lqLYqk). – Pl. landere. Pr. /l'endər/. (TT)

landing page s.n. ●●● (Market.) Pagină web (a unui magazin online sau a unui brand) care este accesată atunci când utilizatorul dă click pe un anunț, o reclamă sau o ofertă. *Ce legatură există între textul unui anunț din Google și landing page și de ce e important?* (startupcafe.ro, https://bit.ly/2P0lkWm). *Înainte, consumatorul cumpăra produsele specificate din cadrul magazinelor și înscria manual bonul printr-un sms la un număr prestabilit sau pe landing page-ul campaniei.* (iqads.ro, https://bit.ly/2uGRP5j). *Mai jos ți-am pregătit 10 modele de landing page-uri bine optimizate care sper să te inspire în crearea propriilor tale pagini de ofertă.* (Blog, https://bit.ly/3FQDVwb). *Scopul acestor landing pages sau pagini de destinație este de a convinge vizitatorul să acționeze așa cum tu îți dorești (să cumpere un anumit produs, să se aboneze la newsletter etc.)* (Blog, https://bit.ly/3Ebd6Cg). – Pl. landing page-uri, landing pages. Pr. /l'ending pejʤ/. (IL)

lane assist s.n. ●○○ (Auto.) Sistem computerizat prin care automobilele identifică benzile de circulație și emit avertizări sau virează automat atunci când șoferul părăsește involuntar banda de mers. *Cele mai multe sisteme lane assist folosesc o cameră montată pe parbriz (unele modele au camera montată în partea din spate a vehiculului), de obicei în dreptul oglinzii retrovizoare, care scanează marcajele de pe drum.* (dailydriven.ro, https://bit.ly/3uDBqrf). *Merge bine, destul de silențioasă, mi-a dat panică de câteva ori lane assistul când mi-a tras de volan invers față de cum voiam, pt că am tendința să mai schimb banda fără să semnalizez, dacă e liber și nu vine nimic din spate…* (Forum, https://bit.ly/3uxxPL0). – Pr. /lejn əs'ist/. (ȘO)

lately adv. ●●● În ultima vreme; recent. *Pentru că nu prea am putut găti lately și am cam zăcut în mini vacanța de sărbători, abia am reușit să fac un tort pentru revelion, iar cealaltă jumătate de zi m-am odihnit după efort.* (Blog, https://bit.ly/3iIsZHN). *Din cele câteva călătorii cu metroul lately, am observat însă că lumea stă frumos cu masca pe nas.* (comentariu, nwradu.ro, https://bit.ly/3uQmdoi). – Pr. /l'ejtli/. (ȘO)

latte art s.n. ●●○ (Culin.) Ornament în băuturile de cafea cu lapte preparate de un barista. *Ce este latte art-ul? Acele desene foarte frumoase pe care le găsești în băuturile de cafea cu lapte, din coffee shop-uri.* (Blog, https://bit.ly/3DE8vJ8). *Un barista specialist în latte art de la Kafune va fi prezent pe toată durata evenimentului și va asigura doza necesară de energie și cofeină.* (iqads.ro, https://bit.ly/2WGYNVV). (IL)

lava cake s.n./s.f. ●●● (Culin.) Prăjitură cu multă ciocolată, asemănătoare cu o brioșă, având o textură mai tare la exterior, iar în interior, ciocolată moale, topită, care se servește caldă, alături de o cupă de înghețată; moelleux au chocolat. *Lava*

cake-ul este unul dintre cele mai interesante deserturi ale ultimilor ani. De la fine dining, a făcut trecerea în meniurile multor alte restaurante, fix pentru că este atât de ușor de preparat. (spynews.ro, https://bit.ly/37I5rul). *Este vorba despre un lava cake, adică de un vulcan de ciocolată amăruie cu un interior curgător din caramel. […] Lava cake-ul este o prăjitură ușor necoaptă în mijloc care atunci când este tăiată curge ca un vulcan.* (jamilacuisine.ro, https://bit.ly/2SFxbvd). *Finala Cupei Agenților la Gătit by Lidl s-a jucat în lava cake-uri* (iqads.ro, https://bit.ly/2wnLZpE). //s.f. *Gustul intens de ciocolată este esențial pentru o Lava Cake bună.* (divainbucatarie.ro, https://bit.ly/328Wk4B). *Am cernut o ploaie de zahăr pudră peste lava cake, am decorat-o cu frunzele de mentă şi am aşezat lângă ea două cupe de înghețată, proaspăt scoasă de la congelator.* (adihadean.ro, https://bit.ly/2SXoE5V). – Pl. lava cake-uri. Pr. /l'ava cejk/.Var. Lava Cake. (TT)

layering s.n. ●●○ (Modă) Suprapunerea mai multor piese vestimentare cu diferite modele, culori și texturi, în încercarea de a compune o ținută la modă. *O haină peste un sacou, sacoul peste o camașă de plasă, cămașa peste o bustieră, coliere peste coliere... poartă-le pe toate la vedere. Layering-ul e la modă.* (eva.ro, https://bit.ly/3yIUDva). *Pune în valoare blazerul oversize cu ajutorul layering-ului, purtând astfel un trenci din vinil și o salopetă animal print…o combinație total neașteptată!* (cosmopolitan.ro, https://bit.ly/33GA32V). *O piesă clasică versatilă și confortabilă, dar și deosebit de stylish este fără doar și poate maleta. Cu ajutorul ei se realizează cele mai la îndemână layering-uri și, chiar dacă nu sunt o noutate în acest domeniu, reprezintă în continuare un ingredient cheie pentru astfel de ținute.* (elle.ro, https://bit.ly/3Eek4pt). – Pl. layering-uri. Pr. /l'ejəring/. (ȘO)

L-carnitină s.f. ●●○ v. **carnitină**. (AMB)

leftovers s.n.pl. ●●● (Culin.) Resturi de mâncare care pot fi consumate ulterior sau refolosite în alte rețete. *Dacă pe vremuri se făceau mese abundente, pe principiul „să fie!" și să mâncăm 3 zile leftovers băgate în diverse caserole prin frigider, acum prefer să fac totul calculat la numărul de persoane.* (iqads.ro, https://bit.ly/3v4gnQt). *Spre finalul săptămânii eu întotdeauna gătesc cu leftovers și nu merg la cumpărături până când simt că am epuizat maxim ingredientele pe care le aveam în casă.* (Blog, https://bit.ly/3mCdEK7). *Roșiile uscate și mozzarella îi dau un gust minunat și dacă aveți niște leftovers de mămăligă #DeNearuncat, acum e momentul să le folosiți. Spuneam despre chili că este un fel de mâncare foarte versatil, pentru că: […] –îl poți pune în burrito sau tacos (leftovers-urile vor fi ideale pentru asta).* (ioana-popescu.ro/chili-vegan/). – Pr. /left'ovərs/.Var. (rar) leftovers-uri. (IL)

legaltech s.n. ●○○ (Jur., inform.; abr. de la engl. Legal Technology) Domeniu în care sunt aplicate tehnologii digitale de inteligență artificială în domeniul juridic. *Totodată, KeyVisionPRO urmează trendul internațional în LegalTech de consolidare într-un singur soft a tuturor aspectelor de business*

relevante pentru o firmă de avocatură: pontaje, facturare, resurse umane, marketing sau vânzări. Soluția a fost construită modular, pe pachete ce includ management-ul dosarelor de instanță și informarea în timp real cu privire la stadiul dosarelor, urmarire insolvență, urmarirea costurilor și a activităților avocaților și facturare. (juridice.ro, https://bit.ly/3ngj1hw). *My Justice, aplicația oferită de unul dintre primele start-up-uri românești de legaltech, Justiție XXI, pune la dispoziția oricui instrumentele necesare luării unei decizii și/sau acces la informații și proceduri specializate, considerate până în prezent apanajul unei profesii. Este o platformă intuitivă, ușor de utilizat, ce permite autonomie, control al costurilor. Simplificând explicația, devii propriul avocat.* (jurnaluldeafaceri.ro/aplicatia-my-justice/). – Pr. /l'igəltek/.Var. LegalTech, legal tech. (AMB)

leggings s.n.pl. ●●● (Modă) Colanți. *Modelele de leggings pentru sală pot fi purtate și în ținutele de zi cu zi, chiar și atunci când nu mergi la antrenament!* (Blog, http://bit.ly/3k0IQRn). *Îmbrăcată într-o bustieră și leggings cu imprimeu, care îi puneau perfect în evidență formele de invidiat, artista și-a completat ținuta cu cercei rotunzi, ochelari de soare și nelipsita mască asortată la ținută.* (protv.to, http://bit.ly/3u4Crtf). *Leggings-urile trendy au căptușeala călduroasă și sunt realizați din material moale, călduros, de calitate superioară, oferind confort total în orice moment al zilei.* (fenzy.ro, http://bit.ly/3aB23q1). *Trăiesc în leggingși cu talie înaltă, fără cusături, de la Fabletics. Toamna îi port cu ghete și un pulover voluminos sau sub hainele de schi.* (harpersbazaar.ro, https://bit.ly/3CVawPH). – Pr. /l'eɟingz/.Var. leggings-uri, leggingși. (ȘO)

lemonade bar s.n. ●●○ (Horeca) Sortimente variate de limonadă amenajate ca într-un bar sau alt tip de decor festiv la o petrecere sau un eveniment (nuntă, botez etc.). *Fie că îți dorești un ice cream bar sau un lemonade bar, este aproape imposibil să iei decizia greșită. Într-adevăr, ambele sunt diferite în felul lor, însă privind în ansamblu, aceste două servicii au același scop comun. Zâmbetul de pe buzele invitaților tăi.* (valov.ro, https://bit.ly/35JQGso). *Lemonade Bar-ul rustic Blueberry Events se pretează atât evenimentelor publice, dar și private, fiind o alternativă sănătoasă și savuroasă pentru participanți.* (Blog, https://bit.ly/3j8bBgv). *Se spune că majoratul e cea mai frumoasă aniversare! Și noi credem la fel, de aceea am pregătit o terasă de peste 700 mp, cele mai cool mixuri ale momentului oferite de DJ-ul nostru, nenumărate variante de cocktailuri și lemonade-baruri, preparate pe alese, lumini care să întrețină atmosfera de party și cele mai cool decoruri.* (FB, https://bit.ly/3qkZ3UC). – Pl. lemonade baruri. Pr. /l'emonejd bar/.Var. lemonade-bar, Lemonade Bar. (ȘO)

letiera s.f. ●○○ (Culin.) Vas mic, cu toartă, pentru servirea laptelui, care face parte dintr-un serviciu de ceai sau cafea. *Serviciu Victorian pentru ceai, format din tavă, ceainic, cafetieră, letieră și zaharniță, provine din colecția Lucrezia și Ion Pacea* (artmark.ro, https://bit.ly/38owxHf). *Setul Royal Pink conține o letieră și o zaharniță și este ideal pentru a vă răsfăța oaspeții. Designul clasic și materialul din care sunt realizate le conferă aspectul elegant.* (mobexpert.ro,

https://bit.ly/2vE5aLR). *Prosper Donge, cu un aer abătut, umplea șiruri de ceainice mititele, letiere mici, apoi venea până la peretele de sticlă și îi arunca de departe o privire neliniștită lui Maigret.* (Carte, https://bit.ly/2PLlQrM). *Pe același aliniament se află sudat un pahar, din argint, ce susținea probabil o laitieră de sticlă.* (clasate.cimec.ro, https://bit.ly/2VHkli8). – Pl. letiere.Var. (rar) laitieră. (TT)

libidinoș<u>e</u>nie s.f. ●●○ (Fam., peior.) Vorbă sau faptă lipsită de pudoare/cu caracter sexual explicit care provoacă dezgust. *Recordul mondial la libidinoşenie a fost doborât la Pitești! Dănuț Dinu: „Un om respiră de 21.000 de ori într-o zi. Eu mă bucur că respir lângă tine”* (ziaruldearges.ro, https://bit.ly/3zzYqxa). *Sub hashtag-ul „Lick of Love” vedem în reclama de mai jos o serie de domni şi doamne, dar şi domniţe şi domnişori, care îşi manifestă dorinţa. Fie dorinţa pentru iubit sau iubită, fie pentru un telefon OnePlus. Apoi urmează partea plină de cringe a clipului, când îi vedem pe protagoniști lingând telefonul, din toate unghiurile posibile. Acest clip demn de o parodie la 50 Shades of Grey arată că OnePlus nu a învățat nimic din campaniile eșuate de acum câțiva ani. Ei au mers pe tema dorinţei şi a senzualităţii cu acest clip, dar au căzut în ridicol şi au transformat totul în libidinoşenie.* (mobilissimo.ro, https://bit.ly/3zAAOss). *Cele mai reușite proze ale volumului sunt pe băiețească, cu situațiile tipice: îmbrobodirea unei colege de liceu, ratarea pierderii virginității, ieșirea cu gașca 30+ în Vamă, unde o yoghină convinge un tovarăș din grup să încerce poziția „anus la cer”. Ca scriitor, e mult mai greu să încastrezi într-un text faze de băieți, riscul să pici în fanfaronadă, machisme proaste, clișee obosite și libidinoșenii e mare. Adrian Schiop* (edituratrei.ro, https://bit.ly/3xosA3O). – Pl. libidinoșenii. (IL)

licop<u>e</u>n s.m. ●●● (Nutr.) Substanță bioactivă care se găsește în legumele roșii. *Sucul de roșii. Este un produs natural care oferă luminozitate pielii și acționează cu eficacitate împotriva roșeții și a semnelor nedorite. În plus, datorită conținutului bogat de licopeni ajută la reducerea iritațiilor, roșeții și a modificărilor ADN induse de razele ultraviolete ale soarelui.* (kudika.ro, http://bit.ly/2YjNyzH). *Roșiile nu sunt doar gustoase, ci și foarte sănătoase, deoarece pot preveni atacurile cerebrale, mulțumită substanței numite licopen. Conform cercetătorilor finlandezi, persoanele care au în sânge o cantitate ridicată de licopen au cu 55% mai puține riscuri de a face un atac vascular cerebral.* (digi24.ro, http://bit.ly/3t4MDBA). – Pl. licopeni. (AMB)

life changing adj.invar. ●○○ (Cult.; despre experiențe, cărți, filme etc.) Care are un impact puternic asupra unei persoane și îi schimbă perspectiva despre viață. *Întreaga experiență a fost life changing: am cunoscut o lume nouă, cea a creatorilor de conținut, a bloggerilor (pe atunci nu se inventase încă termenul de influencer. Btw, eu nu am nimic cu nicio denumire, atâta timp cât e susținută de muncă multă).* (Blog, https://bit.ly/3p1SuaQ). *În urmă cu șase ani, Monica a intrat voluntar în Board of Students of Technology (BEST), unde a organizat pentru prima oară un hackathlon. „Pentru mine a fost life changing și asta m-a făcut să mă întreb oare câți studenți încă nu au descoperit ce vor cu adevărat să facă?”*

(forbes.ro, https://bit.ly/3yxBwE9). *Pentru mine „Arta de a iubi” a fost life changing. Una dintre cele mai bune cărți pe care le-am citit și care a reușit să îmi ofere o altă perspectivă asupra vieții mele.* (comentariu, artadeateiubi.ro). – Pr. /l'ajf ʧejnʤing/. (ȘO)

life hack s.n. ●●● Tehnică de a organiza timpul și activitățile zilnice mai eficient, pentru a simplifica viața; sfat. *De ce avem nevoie de un life hack pentru a trece cu bine peste sezonul rece?* (Blog, https://bit.ly/3xyJQ6k). *Life hack-urile de pe TikTok care îți salvează viața.* (iqads.ro, https://bit.ly/2SOSdaN). *Pentru a mări productivitatea laptopului, poți să mergi la centrele de reparații laptop, să urmezi sfaturile de întreținere a laptopului, dar și să consulți câteva lifehack-uri capabile să îi mărească productivitatea.* (depanarelaptop.ro, https://bit.ly/2T6gf03). – Pl. life hackuri. Pr. /l'ajfxek/.Var. life-hack, lifehack. (IL)

lime s.n./s.f. ●●● (Biol., culin.) Lămâie verde; limetă. *Lămâia este galbenă și are forma ovală în timp ce lime-ul este verde și are o formă rotundă. […] Lime este mai aromată și mai dulce decât lămâia și este folosită adesea alături de lămâi în băuturi ca limonadă, tequilla, gin tonic sau cocktail-uri. Gustul lămâii este mai acru, iar gustul lime-ului are o tentă dulce-amăruie.* (petitchef.ro, https://bit.ly/38QAIfY). *Adaugă apoi romul, sucul și coaja de la un lime și jumătate și câteva frunze de mentă tocate cât mai fin.* (retetepractice.ro, https://bit.ly/3bWGIpo). *Adăugați piperul şi coaja rasă de la cele 2 lime-uri în ciocolată. (…) Cât timp aşteptaţi să se coacă, amestecaţi sucul celor două lime cu zahărul pudră.* (romanialibera.ro, https://bit.ly/2HN0Mge). //s.f. *Într-o lume plină de lămâi, fii o lime. Sub acest slogan a fost lansată o nouă băutură, Coca-Cola Lime.* (revistabiz.ro, https://bit.ly/38YzzTy). – Pl. lime, lime-uri, limes. Pr. /lajm/. (TT)

limfocitar adj. ●●● (Med.) Care se referă sau este legat de un tip de celule albe din limfă și sânge (numite limfocite), importante în producerea de anticorpi. *Creșterea limfocitelor, este, în cele mai multe cazuri indicatorul unei anumite boli, o concentrație mai mare de 3000 de celule/mm³ poate fi semnalul unei anumite infecții virale (hepatită, herpes, varicelă), bacteriene intracelulare (tuberculoză) sau afecțiuni cum este leucemia limfocitară.* (romedic.ro, http://bit.ly/2KSgGeh). *Dintre neurotransmițătorii cu roluri importante în producerea sindromului de intestin iritabil, cei mai importanți sunt: […] 4. neuropeptidele (endorfinele, VIP) – rol în influențarea componentelor psihoafective (stress/emoții) și a fenomenelor inflamator-imune gastrointestinale via receptori limfocitari; […].* (procto.ro/sindromul-intestin-iritabil). – F.sg. limfocitară, m.pl. limfocitari, f.pl. limfocitare. (AMB)

line-up s.n. ●●● **1.** (Cult.) Serie de persoane (artiști, speakeri, grupuri muzicale etc.) care participă la un anumit eveniment. *Uzina Electrică Filaret a avut parte în fiecare seară de un line-up diferit de artiști de video mapping și sound design care au deschis scena experiențelor vizuale din festival și care au continuat într-o formulă diferită la petrecerile de vineri și sâmbătă de la Expirat Halele*

Carol. (iqads.ro, https://bit.ly/3bOyONY). *Nume noi în lineup-ul festivalului Awake 2020: când are loc evenimentul şi cât costă biletele* (adevarul.ro, https://bit.ly/34ekuf1). *Recent apărut în lineupurile festivalurilor electronice din România, Derek propune în seturile sale un sound unic cu tente minimaliste.* (electronicbeats.ro, https://bit.ly/3e3s4xK). **2.** (Comerț) Serie de obiecte dintr-o gamă sau destinate unui anumit scop. *Cu acest line-up, Panasonic se angajează să îndeplinească cerințele fiecărui profesionist de imagine, stimulând evoluția constantă a culturii foto/video în noua eră digitală a zilelor noastre.* (blog.f64.ro, https://bit.ly/2V0bVQY). *Zona medicală este privită cu mare interes și de către companii precum HP, aceasta anunțând de curând lansarea unui lineup de produse destinate utilizării în acest domeniu de pe piață.* (gadegetzone.ro, https://bit.ly/34gdoXm). – Pl. lineupuri, lineup-uri, line-up-uri. Pr. /l'ajnap/.Var. lineup. (IL)

lip sync s.n. ●○○ (Video, social media) Suprapunerea unei imagini a unei persoane cu vocea altei persoane, într-un videoclip sau film; filmare cu o persoană care își mișcă buzele pentru a imita cântărețul unei melodii care se aude pe fundal. *A trebuit să fac lip sync pe un spot în franceză, a fost funny până la un punct...* (iqads.ro, https://bit.ly/3jEnvyT). *Pentru a descoperi rețeta succesului în aplicația fenomen a momentului, nu trebuie sa fii faimos, ci amuzant și original. Iar printre cele mai vizualizate clipuri sunt dansurile, lip-sync-urile, dar și variate challenge-uri însoțite de hashtag și sunet (sunet propriu, melodii realizate de alți creatori de conținut sau piese deja cunoscute).* (Blog, https://bit.ly/3gWIvyQ). – Pl. lip syncuri. Pr. /l'ipsinc/.Var. lip-sync. (IL)

litchi s.n., s.m. ●●● (Biol.) **1.** s.n. Fruct al unui pom originar din China, cu coajă subțire, aspră și rozalie, miez zemos, dulce, de culoare albă și cu un sâmbure lemnos; prună chinezească. *Litchi (în engleză Lychee) este un fruct ce îşi are originile în China, dar este cultivat şi în Thailanda, Vietnam, India, Australia, Hawaii. Fructul mai este numit şi „prună chinezească”, are dimensiunea de 2–4 cm, are o coajă aspră, de culoare roz sau roşie ce se desprinde uşor atunci când fructul este copt.* (realitatea.net, https://bit.ly/3awBeCr). *Litchiile sunt cunoscute ca fiind fructele iubirii, un semn al afecțiunii și senzualității.* (opiniatimisoarei.ro, https://bit.ly/3avFZfq). *Litchi este un fruct mic, dar plin de nutrienți, care a devenit destul de popular și în România. Bogat în vitamina C, litchi are numeroase beneficii pentru organism. Fructul de litchi crește în zonele tropicale, are o textură gelatinoasă și un gust dulce, iar coaja este de culoare roșiatică, țepoasă. Acesta poate fi mâncat ca atare sau ca ingredient în diverse rețete culinare.* (libertatea.ro, https://bit.ly/3v6CLZj). *Lychee este un fruct rotund şi uşor alungit, având diametrul de 2–5 cm. Este acoperit cu o coajă flexibilă şi fermă la atingere, care nu trebuie să fie nici crăpată, nici prea moale. La maturitate, coaja este roz sau roşie. După cules, coaja de Lychee este unsă cu sulf pentru a i se limita fragilitatea în timpul transportului.* (ziuaconstanta.ro, https://bit.ly/3lBZXM0). **2.** s.m. Pom care face fructele respective. *Cel puțin 53 de copii au murit după ce au mâncat fructe de litchi. Când devin toxice prunele chinezești* (digi24.ro, https://bit.ly/3v69NbU). *Litchi este cultivat în China, dar și în nordul Thailandei, Laos,*

Cambodgia, Vietnam, Bangladesh, Pakistan, India, în sudul Japoniei. Mai nou se cultivă și în California, Hawaii, Florida, sudul Africii, Australia. Litchi poate încălzi interiorul și ca arbore ornamental. (parfumela.ro, https://bit.ly/3vf7rHR). *Litchi sau lychee, așa cum mai sunt denumite, sunt fructe produse de arborii tropicali Litchi chinensis originari din sudul Chinei. În zonele cu climă caldă, acești arbori sunt veșnic verzi, ajungând la o înălțime de 15–20 m.* (libertatea.ro, https://bit.ly/3v6CLZj). – Pl. (s.n.) litchii. Pr. /l'itʃi/.Var. lychee, Lychee, Litchi. (AMB)

litecoin s.m. ●●○ (Fin., inform.) Monedă digitală și sistem electronic de plată cu sistem de securitate special (de tip blockchain) create în 2011. *Litecoin (LTC) a atras foarte mult interes din partea investitorilor după ce a ajuns pe titlurile articolelor în decembrie 2017. La acel moment, cryptomoneda şi-a atins recordul de $375, o creştere de 8,200% an după an, ajungând la un plafon total al pieţei LTC de $19.5 miliarde.* (capital.com, https://bit.ly/3crURgH). *„În momentul de faţă am vreo 10, 12 criptomonede. De exemplu, Ripple, Litecoin, Ethereum, Cardano, mai multe. Asta pe lângă Bitcoin.”, povesteşte Alexandru.* (alephnews.ro, https://bit.ly/3szJXv4). *Dacă luăm ca exemplu 100 de litecoini vânduți în pierdere la 90$ rezultă 9000$, cu care puteau fi cumpărați 225 litecoini la o medie de 40$, care puteau fi vânduți la aprox. 120-130$ pentru 28k.* (Forum, https://bit.ly/3cvSx8p). *Rețeaua Litecoin va crea mai multe monede: Litecoin va genera 84 de milioane de Litecoins, adică de patru ori mai multe unități monetare decât va emite rețeaua Bitcoin.* (articoleutile.ro, https://bit.ly/3ruO8H5). – Pl. (rar) litecoini, litecoins. Pr. /l'ajtkojn/.Var. Litecoin. Abr. LTC. (AMB)

literație s.f. ●●● (Edu.) Abilitatea de a citi și a scrie și, extins, de a folosi simbolurile de orice tip pentru a înțelege, a comunica și a învăța; (p.ext.) domeniu educațional care se ocupă cu dezvoltarea acestei abilități. *Acestea au fost construite pentru a evalua și măsura nivelurile de literație de bază (cunoașterea literelor, a cuvintelor și a structurii textului necesare lecturii și scrierii), literație funcțională (abilitatea de a citi, a scrie și a înțelege) și literație multiplă (capacitatea de a folosi competențele de citire, de scriere, de înțelegere și de realizare a conexiunilor pentru a produce, interpreta și evalua critic textele citite).* (revistabiz.ro, http://bit.ly/3t0UakJ). *Inițiativa miniștrilor va contribui, în mod direct, la dezvoltarea literației și a unor obiceiuri de lectură care favorizează procesul de învățare și de alfabetizare funcțională, în special pentru copiii din familiile defavorizate și izolate cultural.* (tribuna.ro, http://bit.ly/2M1VvHs). *Literația multimodală, care combină multiple resurse semiotice, instrumentalizează vederea, sensibilitatea, capacitatea de a gândi și de a reflecta.* (digitaliada.ro, http://bit.ly/3pohKpk). *Din școlile câștigătoare, Asociația caută să selecteze și viitori formatori în domeniul literației. În plus, dacă părinții din școală vor, Asociația de Literație organizează în fiecare din școlile câștigătoare și un workshop despre lectura în familie.* (g4media.ro, http://bit.ly/2Muzuk6). (AMB)

live* s.n. ●●● (Video; și în sintagma *a face live*) Filmare sau film realizate în timpul unui eveniment, fără pregătire anterioară și fără modificări ulterioare.

Controversatul jucător de tenis din Australia l-a criticat în repetate rânduri pe Rafael Nadal, însă a postat pe Instagram un mesaj prin care i-a propus marelui campion spaniol să participe alături de el la un live pe Instagram, în care să abordeze împreună mai multe teme de discuție. „Rafa, hai să facem acest live pe Instagram împreună. Eu sunt gata să o fac. Rafa Nadal, hai să o facem", a fost propunerea lui Nick Kyrgios. (eurosport.ro, https://bit.ly/2GM0N76). *Gandul.ro va fi sursa ta principală de informații în ziua alegerilor locale! Peste 500 de știri de ultimă oră și peste 50 de live-uri din secțiile de votare te vor ține la curent, duminică, 27 septembrie 2020, cu tot ce se întâmplă important în lupta pentru primăriile din București și cele mai mari 10 orașe din România.* (descopera.ro, https://bit.ly/3lht18Z). – Pl. live-uri. Pr. /lajv/. (AMB)

live-streaming s.n. ●●● v. **streaming**. – Pl. live-streaminguri. Pr. /lajvstr'iming/. (DLT)

Live View s.n. ●●● **1.** (Foto., electr.) Funcționalitate a aparatelor foto sau video de redare a imaginii în timp real pe un display încorporat. *În modul Live View, utilizatorii pot folosi cele 525 de zone de focalizare automată* (f64.ro, https://bit.ly/2szgCap). *LiveView are câteva dezavantaje clare față de viewfinder, acestea fiind din perspectiva mea existența unui singur punct central de focalizare față de n puncte de focalizare, focalizare mai înceată, timpul de declanșare o idee mai mare, dar nu în ultimul rând pierderea feeling-ului de a face poze prin viewfinder.* (Forum, https://bit.ly/2Qiecpr). *Eu unul folosesc live-view-ul la D300 doar pentru rare ocazii.* (Forum, https://bit.ly/3EdA4bW). *Când ești în live view și apeși info nu îți schimbă modurile? adică nu îți schimbă ce apare pe monitor?* (Forum, https://bit.ly/3115Afj). **2.** (Inform.) Funcție în aplicația Google Maps care ajută la orientarea în spațiu a utilizatorului și care folosește tehnologia realității augmentate (imagini din lumea reală peste care se suprapun indicații generate de computer). *Noua funcție Live View îți arată în ce direcție să mergi, cu ajutorul săgeților și indicațiilor suprapuse imaginilor din realitate, pe care le vezi prin camera foto a telefonului.* (playtech.ro, https://bit.ly/3FVLIJ2). *În curând, Google va extinde serviciul Live View pentru a include și repere turistice foarte populare, cum ar fi destinații turistice și alte locații des vizitate. Iar pentru situațiile în care tocmai ai ajuns într-o destinație nouă și încerci să te întâlnești cu un prieten sau o persoană de contact, Google Maps Live View permite trimiterea locației și navigarea asistată vizual, oferind instrucțiuni pas-cu-pas care să te ghideze spre locația de întâlnire.* (orange.ro, https://oran.ge/3iv09tX). – Pr. /l'ajv vju/.Var. live view, live-view, LiveView. (IL)

livrator, livratoare s.m., s.f., adj. ●●● (Muncă) (Persoană) care livrează diferite produse (mâncare, cumpărături etc.) comandate de client, cu vehicule personale (bicicletă, scuter sau mașină); curier. *FoodPanda introduce livrare de mâncare fără contact între livrator și client […]. Toți clienții care plătesc online, cu cardul, pot transmite livratorului modul în care vor să li se livreze comanda, aceasta putând fi lăsată la ușa apartamentului.* (revistabiz.ro, https://bit.ly/

3ppnQ8V). *Echipa de livratori Bringo oferă asistență clienților în timp real și livrează comanda în maxim 120 de minute.* (bringo.ro/ro/become-shopper). *Experiențele livratorilor de mâncare spun că cel mai important lucru la acest job este rapiditatea.* (impact.ro, https://bit.ly/3otmE37). //s.f *Spectacolul ficționalizează experiențele și problemele livratorilor și livratoarelor (sau cărăușilor, așa cum apar încă în nomenclatorul de meserii) de la diverse companii din București.* (theatrum.ro, https://bit.ly/3tvtScE). //adj. *Ce vârstă trebuie să am pentru a lucra ca șofer livrator?* (takeaway.com/drivers/ro/). *Scandalul cu denunțul de la Unifarm naște mari semne de întrebare. Avem faptele, confom DNA, achiziție directă, combinezoane și măști, o totală aiureală cu firma livratoare, o primă tranșă livrată și o sumă încasată.* (realitatea.net, https://bit.ly/3oxJKp8). – M.pl. livratori, f.pl. livratoare. (TT)

LMAO s.n. ●●● (Internet, social media; abr. de la engl. Laugh(ing) My Ass Off) Acronim folosit în comunicarea digitală a tinerilor pentru a exprima hohote de râs. *LMAO (Laughing My Ass Off) este folosit de către internauți pentru a exprima o criză de râs. Acest acronim i-a luat încet locul celebrului LOL şi a fost chiar derivat luând forma de LMFAO (Laughing my fucking ass off).* (bzi.ro, http://bit.ly/2N1qC5L). *O enigmă pentru mulți, abrevierea LMAO are o semnificație foarte simplă. Termenul este o expresie folosită de cei ce vorbesc limba engleză pentru a transmite că ceva este foarte amuzant și le provoacă râsul. Mai exact, LMAO vine de la „lough my ass of", care înseamnă „râd foarte tare". Termenul LMFAO are aproape același înțeles ca LMAO, doar că face referire la o reacție mai puternică. LMAFO sau „lought my fu*kin' ass of" se poate traduce ca „mă prăpădesc d***ului de râs".* (spynews.ro, http://bit.ly/36NGiRh). *În mod democratic... cine este pentru!?!?! Cine nu, poate să plece...lmao* (comentariu, gsp.ro, http://bit.ly/2Mvh2bO). *Moare de frică americanul. Auzi, Bute nu e suficient de bun pentru el! LMFAO! Adică nu vrea să unifice centurile, să facă istorie, pentru că Bute nu s-a dovedit suficient de bun :)) Să fim serioși, îi e frică să nu-și piardă amândouă centurile. Hai Bute, fă-l KO pe Froch cu un upercut la ficat și închide-le gura la toți!* (comentariu, gsp.ro, http://bit.ly/3tvBZnu). – Var. lmao, LMFAO, lmfao. (AMB)

LMBO s.n. ●●○ (Internet, social media; abr. de la engl. Laugh(ing) My Butt Off) Acronim folosit în comunicarea digitală a tinerilor pentru a-și exprima amuzamentul răutăcios față de ceva penibil sau ridicol. *LMBO (Laugh My But Off) sau LMAO (Laugh My Ass Off) înseamnă altceva. S-ar traduce: râd și cu fundul te tine (sau de altcineva) și se folosește în situația în care o persoană (interlocutorul sau altcineva) se află într-o situație penibilă, stânjenitoare.* (Forum, http://bit.ly/39RFvkr). *Lmbo în curtea celor de la VW – și uite așa ajunge un Lamborghini să fie construit pe o platformă VW... de toată jena* :| (comentariu, automarket.ro). – Var. lmbo. (AMB)

LMFAO s.n. ●●● **1.** v. **LMAO**. **2.** (Muz.) Trupă americană de muzică electro-pop, actualmente destrămată. *LMFAO este o trupă de origine americană,*

recunoscută pentru crearea unei noi teme muzicale, „Party Rock”. Trupa, care-i are în componenţă pe Redfoo şi pe SkyBlu, a fost înfiinţată în 2006 şi a lansat primul album în 2009. (b365.ro, http://bit.ly/3jnQ2qz). *LMFAO este un grup american de electro-pop cu influențe hip-hop, înființat de Stefan Kendal Gordy (Redfoo) și Skyler Austen Gordy (Sky Blu), la Los Angeles, în 2006. Grupul a lansat două albume de studio – „Party Rock” (2009) și „Sorry for Party Rocking” (2011).* (kanald.ro, http://bit.ly/3rwBZSx). *Grupul LMFAO – care are programat un concert în Bucureşti, pe 4 octombrie – s-a destrămat, iar cei doi muzicieni care îl compun, ale căror nume de scenă sunt Redfoo şi Sky Blu, au decis să urmeze direcţii diferite în muzică şi să se concentreze asupra unor proiecte solo.* (ziuaconstanta.ro, http://bit.ly/3jlky4l). (AMB)

loafer s.m. ●●● (Modă) Model de pantofi fără șireturi; mocasini. *Pantofii tip loafer sunt potriviți pentru sezonul cald, primavară–vară, întrucât pot fi integrați cu ușurință în diferite ținute.* (don-men.com, https://bit.ly/3oSvJEu). *Loaferii sunt pantofii decupați adânc, fără șireturi și care merg atât la ținute formale, cât și la ținute casual.* (askmen.ro, http://bit.ly/3dBEJu4). *La fel de populari în 2020 vor fi și pantofii loafers cu toc, din piele și piele întoarsă.* (cosmopolitan.ro, https://bit.ly/3dCJweG). *Încearcă să-i combini cu o bluză clasică albă sau gri, o cămașă albă și un jerseu, cu loaferși din piele lăcuiți sau un pulover simplu subțire.* (eva.ro, https://bit.ly/3bWSBNY). – Pl. loaferi, loafers, loaferși. Pr. /l'əwfər/. (ȘO)

lockdown s.n. ●●● (Med., soc.) Perioadă în care autoritățile unui stat impun izolarea și diverse restricții ca măsuri de combatere a unei boli infecțioase. *Lockdown-ul din 2020, după ce frenezia cumpărăturilor trecuse, se reflectă acum în cifre: consumul a crescut precum Făt-Frumos în aprilie 2021, cu 43%* (zf.ro, https://bit.ly/3ym4oOx). *Chiar dacă redresarea economiei va fi mai puternică decât este de aşteptat în acest an, lumea va rămâne cu o „gaură” de circa 10 mii de miliarde de dolari din cauza pandemiei de coronavirus şi a lockdown-urilor, estimează Conferinţa ONU pentru comerţ şi dezvoltare (UNCTAD), într-un raport citat joi de dpa.* (digi24.ro, https://bit.ly/3jHRiXT). – Pl. lockdown-uri. Pr. /l'okdawn/. (ȘO)

locker s.n. ●●● (Comerț, serv.) Cutie, dintr-un ansamblu de cutii amplasat în diferite locuri publice, destinată livrării de produse și accesată de către client cu ajutorul unui cod trimis de curier pentru comanda respectivă; automat de livrare. *eMAG easybox este cea mai nouă opţiune de livrare pentru comenzi. Produsele dorite sunt livrate într-un locker securizat, disponibil nonstop în mai multe puncte de ridicare din Bucureşti, Ilfov, Iaşi, Timişoara, Braşov, Cluj, Constanţa, Arad, Bacău, Ploieşti, Oradea şi Brăila.* (adevarul.ro, https://bit.ly/307qVzS). *Lockerele reprezintă o direcție strategică importantă și ne-am propus ca până la finele anului să extindem rețeaua de automate de livrare la 1.000 de unități la nivel național, prin parteneriatul cu liderul global Keba.* (zcj.ro, https://bit.ly/3cBFUHh). – Pl. lockere. Pr. /l'okər/. (AMB)

log<u>a</u>* vb.refl. ●●● (Inform.) A intra într-un cont securizat (cu ajutorul credențialelor sau al altor forme de autentificare) pe care un utilizator îl are într-un sistem informatic, o aplicație etc. *Comitetul a mai spus că instalarea aplicației nu este necesară „atât timp cât personalul acreditat se loghează la sistemul de monitorizare a sănătății de pe platforma informatică" a jocurilor olimpice.* (digi24.ro, https://bit.ly/3J2pBCo). *Nu-mi venea să cred ce citeam, așa că m-am logat în contul meu de la Loterie pentru a confirma mesajul din email.* (mediafax.ro, https://bit.ly/3rrOyB8). – 1sg. mă loghez, part. logat. (AMB)

log<u>are</u>* s.f. ●●● (Inform.) Acțiunea de a intra într-un cont securizat (folosind o metodă de autentificare). *Din ce am înțeles de la colegi, sunt probleme cu accesul în Corona Forms – mulți medici stau încă după STS să le trimită datele de logare.* (hotnews.ro, https://bit.ly/3rt5ibi). *Tehnici similare sunt folosite pentru a detecta și bloca logări suspecte, protejând astfel conturile utilizatorilor noștri.* (digi24.ro, https://bit.ly/3uufIcM). – Pl. logări. (AMB)

log-line s.n. ●○○ (Cinema.) Rezumat al unui scenariu de film, realizat într-o formă foarte concisă și atrăgătoare pentru a stârni interesul, în contextul prezentării acestuia la un concurs de scenarii; linie de jurnal. *Ce trebuie să trimiți până pe 8 martie, pentru înscrierea la concurs: un log-line de cel mult trei propoziții; un outline pentru un film de lungmetraj ficțiune sau pentru o miniserie T […].* (filmedefestival.ro, https://bit.ly/3nUCntt). *Ce trebuie să trimiți pentru etapa de înscriere? O secvență relevantă de dialog pentru Sebastian Stan ca personaj principal (3 pagini); un CV profesional care să includă datele de contact; un outline/sinopsis care rezumă povestea (1 pagină) pentru lungmetraj sau un outline/sinopsis care rezumă povestea (3 pagini) pentru seriale de TV de 6 episoade; un rezumat/logline (un paragraf / sinopsis scurt).* (kissfm.ro, https://bit.ly/3aUxA4R). – Pl. log-line-uri, logline-uri, loglineuri; loglines. Pr. /l'oglajn/.Var. logline, log line. (DLT)

long COV<u>I</u>D s.n. ●●● (Med.) Sindrom al bolii COVID-19 manifestat prin sechele de lungă durată; COVID de lungă durată. *Beatrice Mahler, managerul Institutului „Marius Nasta" din București spune că sunt multe cazuri de „long Covid" – situația când infecția trece, dar simptomele și sechelele rămân –, iar la spitalul pe care îl conduce vin acum mulți pacienți pentru evaluare post-Covid.* (digi24.ro, https://bit.ly/3GE37qD). *Pacienții infectați cu SARS-COV-2 cu simptome persistente, după patru săptămâni de boală, suferă de ceea ce specialiștii numesc COVID de „lungă durată" sau „LONG COVID". Simptomele pot fi oboseală, palpitații, dureri articulare, însă, mai grav, pot fi afectate organele vitale: creierul, inima, plămânii, rinichii.* (adevarul.ro, https://bit.ly/3fNX7jn). (AMB)

lopinav<u>i</u>r s.n. ●●○ (Farm.) Medicament folosit împotriva HIV, cu eficiență (controversată) și împotriva SARS-CoV-2. *Lopinavirul este un inhibitor de protează utilizat pentru a trata infecția cu HIV, asociat cu ritonavir ca booster.*

Lopinavir şi/sau lopinavir/ritonavir au activitate anticoronavirus in vitro. (focuspress.ro, https://bit.ly/3dHGswQ). *Ritonavirul și lopinavirul, medicamente dezvoltate pentru a trata HIV, sunt, de asemenea, testate la pacienții infectați cu coronavirus. Au fost în studii pe tot parcursul pandemiei și rezultatele au fost contradictorii, dar studiile clinice încă recrutează pacienți.* (fanatik.ro, https://bit.ly/3IEhH2B). (AMB)

loungewear s.n. ●●○ (Modă) Haine confortabile de purtat în casă; pijamale. *Marca Cybele oferă lenjerie intimă la modă, tinerească, comodă şi necomplicată. Oferta este completată cu o colecţie de Loungewear şi lenjerie de noapte de calitate ridicată şi atent prelucrată.* (ghidulprimariilor.ro, https://bit.ly/2YtAMlX). *#stamacasa: cele mai cool piese de loungewear și homewear pentru o carantină cozy* (harpersbazaar.ro, https://bit.ly/3mrOwFW). *Doar o piesă a fost cu totul diferită, pentru că am ochit și un loungewear pufos și perfect pentru zilele reci de iarnă.* (Blog, https://bit.ly/3tuqyyl). – Pr. /laundʒw'er/.Var. Loungewear. (IL)

lover boy s.m. ●●○ **1.** Tânăr atrăgător, care are succes la femei. *Ei bine, George Pișstereanu este un lover boy bine îmbrăcat care are în dressing mai multe costume elegante decât geci de motociclist.* (libertatea.ro, https://bit.ly/3qs32P8). *De mai bine de un an, Codin Maticiuc a renunţat la statutul de lover-boy.* (retetesivedete.ro, https://bit.ly/33xtZXO). **2.** Traficant de persoane care acționează prin seducerea victimei înainte de a o exploata. *Un lover boy din Călărași, arestat preventiv pentru 30 de zile.* (secundatv.ro, https://bit.ly/37nvMQm). *Umilințele cu care-și trata victimele un „Lover Boy” de București* (evz.ro, https://bit.ly/3msU69L). **3.** (În sintagma) *metoda loverboy* = Tehnică prin care victimele traficului de persoane devin dependente emoțional de agresorul lor. *Prădătorii preferă metoda loverboy, deoarece odată ce victima este îndrăgostită şi convinsă că viitorul ei este alături de traficant, este mai uşor de manipulat şi de controlat.* (click.ro, https://bit.ly/2Vp9oAw). *Inculpatul a recrutat-o prin metoda lover-boy (făcând-o să se îndrăgostească de el) pentru a practica prostituţia în folosul lui.* (adevarul.ro, https://bit.ly/3fVWu6l). – Pr. /l'avərboj/.Var. lover-boy, loverboy, Lover Boy. (ȘO)

low-carb adj.invar. ●●● (Nutr.; despre diete, produse alimentare și băuturi) Cu un conținut scăzut de carbohidrați. *Dieta low-carb este preferată în detrimentul altor diete datorită faptului că restricțiile alimentare nu sunt unele severe, lista de alimente ce pot fi consumate fiind una lungă.* (romedic.ro, https://bit.ly/2TbH6eJ). *V-am pregătit o rețetă perfectă de fursecuri low-carb cu arahide, pe care chiar și membrii cei mici ai familiei o pot prepara.* (Blog, https://bit.ly/3bP2Q6U). *Nu e așa de ușor să creezi un smoothie low carb.* (magicianafir.ro, https://bit.ly/3fgJNo4). – Pr. /l'əwcarb/.Var. low carb. (ȘO)

low-fat adj.invar. ●●● (Nutr.; despre diete și produse alimentare) Cu un conținut scăzut de grăsimi. *Rafturile supermarketurilor sunt pline de produse low-fat, promovate intens ca opțiune mai sănătoasă și mai prietenoasă cu talia.* (ziare.com.

https://bit.ly/3iOwsp4). *Chiar dacă o dietă low fat te poate ajuta să slăbești rapid, aceasta îți poate cauza numeroase probleme de sănătate și poate declanșa fluctuații de greutate.* (divahair.ro, https://bit.ly/3hTlbTM). – Pr. /l'əwfet/.Var. low fat. (ȘO)

low waste adj.invar ●●○ (Mediu) Care urmărește reducerea cantității de poluare prin materiale care nu sunt reciclabile și biodegradabile (în special plastic). *Când am început stilul de viață zero waste/low waste, nu mai știam pe nimeni care să facă asta în România. Și mă uitam cu jind la toți YouTube-rii din alte țări cum au în localitatea în care trăiesc magazine fără risipă din care puteau să cumpere la vrac, în săculețul de plastic, fără a lăsa deșeuri în urmă și unde se găseau cele mai faine lucruri sustenabile și eco-friendly*. (Blog, https://bit.ly/3lo7zRT). *Conceptul LOW WASTE mi-a ajuns în atenție când mă documentam pentru simplificarea vieții și a căpătat sens când am ajuns prima oară în Sicilia și am salvat un pescăruș care se chinuia să înghită un bec pe plajă. Pe lângă becul acela mai erau zeci și sute de alte gunoaie aduse de valuri la mal, gunoaie produse de noi, oamenii*. (Blog, https://bit.ly/3oMe4QQ). – Pr. /l'owwejst/.Var. low-waste. (IL)

LTC s.m. ●●○ (Fin., inform.; abr.) Litecoin (monedă digitală). *Acestea fiind spuse, nivelurile deprimate din prezent la care este tranzacţionat LTC par să fie un punct atractiv de intrare pentru cei care sunt dispuşi să păstreze moneda în următoarele 6 – 12 luni, o potenţială predicţie a preţului Litcoin pentru 2021 fiind de $87-107, nivelurile 0.382 şi 0.5 al extensiei Fibonacci.* (capital.com, https://bit.ly/31sJTRS). *A apărut și în Oradea primul ATM prin care se pot tranzacționa criptomonede. ATM-ul Bitcoin funcționează la parterul Crișul Shopping Center. Astfel, criptomonedele BTC, LTC și DASH pot fi achiziționate plătind cash, cu lei, la automat! La fel, pot fi vândute la automat, pentru a se încasa cash românesc, la fel de bine cum criptomonedele pot fi transferate, transmit reprezentanții Crișul Shopping Center.* (bihon.ro, https://bit.ly/3rpBDwo). – Pr. /elteʧ'e/. (AMB)

lucrător sexual, lucrătoare sexuală s.m., s.f. ●●● Persoană care întreține raporturi sexuale pentru bani sau alte beneficii materiale. *În urmă cu o săptămână, bărbatul de 33 de ani din Olt, care s-a întors recent dintr-o ţară declarată zonă cu risc epidemiologic ridicat, a fost prins după ce o lucrătoare sexuală a sunat la 112 nemulţumită că nu s-a înţeles cu el la suma de bani pe care urma să o primească.* (newsweek.ro, https://bit.ly/31fHJby). *Guvernul sau Parlamentul României ar trebui să dezincrimineze pe deplin munca sexuală și să se asigure că lucrătorii sexuali nu se confruntă cu discriminări în legislație sau practică.* (Blog, https://bit.ly/3I9fU5k). *Numai că un utilizator pus pe glume a editat pagina respectivă, iar la rubrica „ocupație", a trecut în engleză „sex worker", adică „lucrător sexual", eufemism politically correct pentru „prostituată".* (fanatik.ro, https://bit.ly/3lpAaWy). – M.pl. lucrători sexuali, f.pl. lucrătoare sexuale. (ȘO)

lumberjack s.m. ●○○ (Psihosexol.) Bărbat care își cultivă un apect de pădurar sau tăietor de lemne prin trăsături precum cămașă în carouri, pantaloni

din denim, barbă lungă, păr lung etc.; lumbersexual. *Asociat de obicei cu o barbă stufoasă dar și cu niște sprâncene pensate și manichiură făcută, duc cu gândul la un lumberjack metrosexual, termeni ce parcă se bat cap în cap.* (urbanbeauty.ro, https://bit.ly/3qwry37). *Nu e nimic de explicat. Nu există regulă de bază sau manual de instrucțiuni pentru agățat. Și nici n-o să fie. Tocmai pentru că nu suntem roboți. Ceea ce o femeie apreciază la un frezat, vor exista încă 100 de femei care nu vor aprecia acel ceva la un frezat. Iar ceea ce apreciază o femeie la un lumberjack, nu vor aprecia 100 de femei.* (forum.softpedia.com, https://bit.ly/3iwZDM8). – Pr. /l'ambərʤak/. (AMB)

lumbersexual s.m., adj. ●●● (Psihosexol.) (Bărbat) care are un aspect neîngrijit obținut intenționat prin adoptarea unui stil inspirat de tăietorii de lemne din America (cămăși în carouri, denim, bocanci, barbă, păr lung etc.) *Lumbersexualul, noua încarnare a masculinității, versiune îmbunătățită a hipsterului, este considerat bărbatul fatal al secolului XXI.* (adevarul.ro, https://bit.ly/3lgY03W). *Lumbersexualii au obținut echilibrul perfect între stil și masculinitate, de aceea sunt irezistibili. Ei reprezintă combinația dintre hipsteri și lumberjack, cămăși în carouri și barbă, iar denumirea ciudată nu te împiedică să recunoști unul.* (feminis.ro, https://bit.ly/3JQbfWJ). //adj. *Artistul de la Cassa Loco se numără printre primele vedete de la noi care au adoptat stilul lumbersexual.* (eva.ro, https://bit.ly/3uptPhC). *În cincisprezece-douăzeci de ani, curentul hipsteresc, cu anexele ei metro- şi lumbersexuale, va penetra conştiinţa viitorilor tineri pentru a le stimula energiile imaginative asupra unei epoci pe care nu au trăit-o corespunzător gradului de nostalgie pe care îl exercită acum mişcarea flower-power din anii' 70.* (dilemaveche.ro, https://bit.ly/3IA80kL). – F.sg. lumbersexuală, m.pl. lumbersexuali, f.pl. lumbersexuale. Pr. /l'ambərseksual/. (ȘO)

lumbersexualitate s.f. ●○○ (Psihosexol.) Ansamblu de trăsături care caracterizează bărbații ce afișează un aspect neîngrijit obținut intenționat, printre care cămăși în carouri, denim, bocanci, barbă, păr lung etc. *Barba și părul lung prins în creștet capătă popularitate printre bărbați. Acest trend este atât de puternic, încât a primit chiar și un nume – lumbersexualitate.* (adevarul.ro, https://bit.ly/3fH2sbf). *Cum ar veni, lumbersexualitatea este o metaforă a următorului exemplu: Vrei căldură în apartament? Nu deschizi centrala, ci îți iei tu lemnele.* (stilmasculin.ro, https://bit.ly/37gjTvf). – Pr. /lambərseksualit'ate/. (ȘO)

lurker s.m. ●●○ (Social media) Utilizator de social media sau urmăritor de bloguri care nu postează, dar urmărește ce postează alți utilizatori, neavând activitate vizibilă. *Se numără printre ei oameni aflați în relații stabile, persoane queer, influenceri și lurkeri (utilizatori de Facebook care mai degrabă urmăresc ce postează alții, decât să posteze ei).* (scena9.ro, https://bit.ly/3n7zhkT). *Lurkerii sau bloglurkerii sunt complet pasivi la ceea ce se întâmplă pe blog. Ei sunt interesați de multe ori numai de materialul postat de „pastorul" blogului sau consideră că discuțiile sunt prea neinteresante și nu doresc să ia parte la ele sau că nu doresc să se amestece într-o discuție contradictorie inflamatorie, care nu duce nicăieri. Alții*

nu vor pur și simplu să se expună sau sunt foarte timizi. Majoritatea lor nu-și vor dezvolta niciodată blogguri proprii din motivele de mai sus. (Blog, https://bit.ly/34giZ0n). – Pl. lurkeri. Pr. /l'ərkər/. (IL)

luteinizant adj. ●●○ (Biol., frecv. în sintagma *hormon luteinizant*) Care se referă la un tip de hormon produs de glanda pituitară (hipofiza), cu rol în funcționarea normală a ovarelor și a testiculelor. *Testul hormonului luteinizant (LH), hormonul asociat cu reproducerea și stimularea eliberării ovocitului de către ovar (ovulație) la femei și asociat cu producția de testosteron la bărbați, măsoară cantitatea de hormon luteinizant din sânge sau urină.* (reginamaria.ro, https://bit.ly/3xooDuJ). *La bărbați, hormonul luteinizant ajuns prin intermediul circulației sangvine la nivelul testiculelor, activează mecanismul de acțiune a celulelor Leydig aflate la nivel testicular. Datorită acestui fapt, hormonul luteinizant mai poartă denumirea și de hormon stimulator al celulelor interstițiale.* (be-healthy.ro/hormonul-luteinizant-lh/). *Când femeia suferă de sindromul ovarelor polichistice, glanda pituitară eliberează cantități anormale de hormoni luteinizanți în fluxul sanguin, perturbând ciclul menstrual. Din acest motiv, foliculii ovarieni nu se maturizează și ovulația nu mai are loc, ducând la infertilitate.* (royalhospital.ro, https://bit.ly/3jSlmQr). – F.sg. luteinizantă, m.pl. luteinizanți, f.pl. luteinizante. Abr. LH. (TT)

luxury adj.invar. ●○○ Luxuriant. *Culorile intense, textura mată și finisajele perfecte îi dau acestui model de husă un aspect luxury.* (modasmartphone.ro, https://bit.ly/3haokOw). *Vrei o ținută luxury la prețuri mici? Accesoriile din piele naturală îți vor oferi lookul mult dorit de care te vei bucura mult timp!* (FB, https://bit.ly/3hqliEF). *Costumul de baie format din sutien triunghi și slip cu talie joasă face parte din colecția couture a brandului, cu materialul deosebit având dungi verticale în relief și imprimeul auriu ce îi oferă un look luxury, este o alegere perfectă pentru garderoba ta de plajă.* (sportcouture.ro, https://bit.ly/3xgLSqz). – Pr. /l'agʒəri/. (ȘO)

lychee s.n. ●●○ v. **litchi** – Pr. /lajʧi/. (AMB)

lyocell s.n. ●●● (Ind.tex.) Fibră textilă obținută din celuloză; (și în sintagma) fibră Lyocell. *Specialiştii spun că hainele în care pielea respiră cel mai uşor sunt acelea confecţionate din fibre de bambus şi din lyocell.* (clicksanatate.ro, https://bit.ly/3ilHz5F). *TENCEL este denumirea comercială a unui tip de lyocell şi prima fibră produsă din celuloză de masă lemnoasă, a cărei funcţionalitate se bazează pe nanofibre.* (gregor.ro, https://bit.ly/30vZ9hc). *Prin contrast cu celelalte fibre artificiale celulozice, fibra Lyocell este singura care prezintă în stare umedă o rezistenţă mai mare decât a fibrei de bumbac.* (dex-tex.info, https://bit.ly/2XtxvPE). – Pr. /ljos'el/.Var. Lyocell. (IL)

M

machine learning s.n. ●●● (Inform.) Tehnologie folosită în construcția sistemelor prin care acestea pot învăța sau își pot îmbunătăți performanțele, în funcție de datele pe care le procesează. *Ce este Machine Learning? Este un subdomeniu al informaticii și o ramură a Inteligenței Artificiale, al cărei obiectiv este dezvoltarea de tehnici ce permit computerelor sau altor mașinării să învețe și să se îmbunătățească în mod automat. Se bazează foarte mult pe statistici, programul folosindu-le pentru a prezice un anumit tipar comportamental.* (arenait.ro, https://bit.ly/37ptWxM). *Deși multe alte instituții financiare folosesc mecanisme manuale, Revolut a implementat un sistem prin care identifică tranzacțiile care par suspecte și le poate bloca, iar tu trebuie să confirmi plata pentru ca aceasta să fie făcută. La fel, de-a lungul timpului identifică modalitatea prin care folosești tu contul, ce fel de plăți faci, tocmai pentru a observa dacă ceva iese din tipar. De exemplu, dacă tu nu ai făcut niciodată cumpărături în Brazilia, iar localizarea te pune în România, sistemul de machine learning va identifica acea tranzacție drept suspectă.* (startup.ro, https://bit.ly/3hnZgBG). – Pr. /məʃin lərning/.Var. Machine Learning. (IL)

macul<u>a</u>r adj. ●●● (Med.) Care afectează sau ține de pata galbenă (mac ulă) a retinei. *Degenerescența maculară este o boală oftalmologică în urma căreia apare distrugerea vederii centrale. Se produc leziuni la nivelul maculei, o zonă mică aflată în partea posterioară a globului ocular.* (sfatulmedicului.ro, https://bit.ly/3Nf8oIR). *Zeaxantina și luteina, reuniți sub termenul generic de „pigmenți maculari”, reprezintă cei mai importanți nutrienți care asigură o sănătate vizuală excelentă prin îmbunătățirea performanțelor vizuale (acuitatea vizuală, sensibilitatea la contrast, senzitivitatea la lumină, recuperarea transparenței).* (saptamanamedicala.ro, http://bit.ly/3qXn6IA). – F.sg. maculară, m.pl. maculari, f.pl. maculare. (AMB)

magazin<u>aș</u> s.n. ●●● (Comerț) Magazin cu suprafață de prezentare (foarte) mică; butic. *Imediat după declararea carantinei, am mers la micul magazinaș din vecini, numit simplu Para Cayo, după numele proprietarului, un canariot de vreo 65 ani, mucalit tot pe sub mustața de om serios.* (savantgarde.ro, https://bit.ly/2yMUSLf). *Pune o femeie să aleagă între pacificarea Orientului Mijlociu și o geantă pe care a văzut-o într-un magazinaș de pe Victoriei.* (Carte, https://bit.ly/2T9d48N). *Era o insulă cochetă și foarte bine întreținută, cu magazinașe pitorești și străzi liniștite.* (Carte, https://bit.ly/35YE7bU). – Pl. magazinașe. (TT)

m<u>a</u>gna <u>o</u>pera s.f. ●○○ v. **opera magna**. (DLT)

magnetotactică adj.f. ●○○ (Biol.; frecv. în sintagma *bacterie magnetotactică*) Care conține nanocristale sensibile la câmpurile magnetice. *Oamenii de știință au folosit bacterii magnetotactice, dotate cu o busolă internă, ce identifică și urmăresc câmpurile magnetice.* (ziare.com, http://bit.ly/3ovqyIB). *Bacteriile ce conţin fier-60 sunt magnetotactice – creaturi bizare care se orientează după câmpul magnetic terestru. Acestea extrag fier din apa şi din sedimentele din jurul lor şi creează cristale de oxid de fier ce se menţin în straturile geologice.* (descopera.ro, http://bit.ly/3oymtU7). – F.pl. magnetotactice. (AMB)

magnum opus s.n. ●○○ v. **opera magna**. (DLT)

make-up artist s.m. ●●● (Cosm., muncă) Persoană specializată care se ocupă de machiajul vedetelor. *Make-up artistul de origine britanică este un fan declarat al brandului M.A.C* (marieclaire.ro, https://bit.ly/2Fue68p). *Până să reușim să găsim disponibilitate în programul lor, dacă cumva renunță la Beyoncé sau la Selena Gomez în favoarea noastră, iată care sunt cei mai tari makeup artiști din lume în momentul ăsta.* (Blog, https://bit.ly/2UMdXCO). *Vă punem la dispoziție renumiți make-up artists pentru cele mai importante momente din viața dumneavoastră.* (emilyboutique.ro, https://bit.ly/3wwEie3). – Pl. make-up artiști, make-up artists. Pr. /mˈejkap artist/.Var. makeup artist. (IL)

malițios* adj. ●●● (Inform.; despre aplicații) Care este folosit cu scopuri rele, frauduloase; malware. *Unul din cinci echipamente IT aflate în rețelele informatice din administrația publică locală sunt afectate de diferite aplicații malițioase, arată raportul CERT-RO pentru 2018. Documentul făcut public prezintă principalele surse și tipuri de atacuri cibernetice depistate care pot afecta securitatea rețelelor și datelor din instituțiile administrației publice românești.* (startupcafe.ro, https://bit.ly/3xa03xd). *Atenție la așa-zisele alerte de securitate pe care le puteți primi. Unele dintre acestea pot apărea ca urmare a accesării unor site-uri cu conținut malițios, având scopul de a panica utilizatorul, urmând ca acesta să efectueze acțiuni grăbite, din teama de a nu infecta dispozitivul, precum accesarea de link-uri malițioase, instalarea de malware / antivirus fals sau chiar efectuarea de plăți sau oferirea de date personale.* (digi.ro, https://bit.ly/3gaAypT). – F.sg. malițioasă, m.pl. malițioși, f.pl. malițioase. (AMB)

maltodextrină s.f. ●●● (Nutr.) Polizaharidă obținută de obicei din amidon de porumb, grâu sau cartofi, folosită ca aditiv alimentar. *O anchetă realizată de cercetătorii americani a arătat că maltodextrina este un aditiv omniprezent în produsele din magazine, fiind consumat în mod curent și frecvent de populația generală care urmează o dietă de tip occidental.* (lataifas.ro, https://bit.ly/3wveRGF). *Maltodextrina o găsim în condimente și de asemenea, este utilizată ca un supliment alimentar dedicat sportivilor și celor care practică culturismul și care au nevoie de zahăr ca o sursă rapidă de energie.* (Blog, https://bit.ly/3xqTQNv). (ȘO)

manageră s.f. ●●○ (Muncă) Femeie care are responsabilitatea de a administra o entitate economică; manageriță. *Femeia de 33 de ani era manageră zonală la o societate de săli de jocuri și pariuri sportive.* (libertatea.ro, https://bit.ly/3pVifb5). *Soția primarului și managera spitalului au fost testate pozitiv pentru COVID-19.* (b1.ro, https://bit.ly/375SThV). *DNA cere redeschiderea dosarului în care fosta manageră de la Bagdasar Arseni era acuzată de „contracte păguboase“.* (adevarul.ro, https://bit.ly/395Dm4y). *Manageriţa Arghiroiu s-a dus la Casa de Asigurări de Sănătate* (bihorstiri.ro, https://bit.ly/35ZODl6). – Pl. managere. Pr. /men'eʤerə/.Var. manageriță. (ȘO)

manageriță s.f. ●●○ (Fam.) v. **manageră**. – Pr. /men'eʤeritsə/. (ȘO)

manichiura vb.tranz. și refl. ●○○ (Cosm.; fam.) A-și aplica un procedeu de îngrijire a unghiilor; a-și face manichiura. *Cât despre poze, tre să mă duc la coafor, să mă vopsesc... să mă pensez, să mă manichiurez, că știți voi... sunteți doamnele și prietenele mele, să fac și eu o figură frumoasă!* (Forum, http://bit.ly/39z3GUD). *Toţi ceilalţi, jurnaliştii, erau cu mănuşi şi mască şi el era tuns, fardat, manichiurat, bronzat, tânăr şi ferice, fără mască şi mănuşi.* (stiripesurse.ro, http://bit.ly/3j4YHOv). *L-a frezat, l-a manichiurat şi l-a trimis la alta! Unele ar spune cu admiraţie: „Asta da putere de sacrificiu din dragoste!”. Altele ar zice că-i masochism curat.* (viata-libera.ro, https://bit.ly/3oBgFZW). – 1sg.(mă) manichiurez, part. manichiurat. (AMB)

manilez s.m., adj. ●○○ (Etn.) **1.** s.m. Persoană care este originară sau care locuiește în Manila (capitala Republicii Filipine). *Dar și asa, manilezii continuă să râdă și să cânte pe străzi… chiar dacă coboară dintr-un Mercedes chic sau nu au un peso în buzunar.* (imperatortravel.ro, https://bit.ly/3hMnczw). *Manilezii râseră zgomotos şi începură să-l încurajeze.* (Blog, https://bit.ly/3hDOdFs). **2.** adj. Referitor la Manila sau specific acestei zone metropolitane. *Manila a anunțat astfel că îi va retrage pe cei 51 de militari din Irak. Autoritățile manileze și-au motivat decizia prin amenințările lansate de o grupare islamistă.* (jurnalul.ro, https://bit.ly/3wmNFcy). *Zâmbesc încântată pentru că iar am văzut o minune de șal manilez pe care, chiar dacă nu o să mi-l cumpăr, o să-l păstrez în amintire așa cum o păstrez și pe ea.* (Blog, https://bit.ly/2VbVK6N). – F.sg. manileză, m.pl. manilezi, f.pl. manileze. (SDO)

mansardabil adj. ●●○ (Imob.) La care se poate construi o mansardă sau care poate fi amenajat ca o mansardă. *La Cluj-Napoca, și podurile mansardabile costă o avere. Un clujean vinde o altfel de construcție cu 140.000 de euro.* (stiridecluj.ro, https://bit.ly/3btr4la). *Vilă P+1+Pod Mansardabil. Foarte Bine Compartimentată* (tophome.ro, https://bit.ly/31L6OXP). *Vând casă în zonă centrală cu 2 camere mari, hol, baie, bucătărie, cămară, pivniţă, garaj, termopan, imitaţie lemn, acoperiş nou, mansardabilă, privatizabilă, front stradal, curte comună cu o singură persoană.* (mail.flash-online.ro, https://bit.ly/2Hc0MpM). – F.sg. mansardabilă, m.pl. mansardabili, f.pl. mansardabile. (TT)

marketing research s.n. ●●○ v. **market research**. – Pr. /m'arciting ris'ərʧ/. (DLT)

market research s.n. ●●○ (Market.) Ramură a marketingului care se ocupă de prospectarea pieței, mai exact de culegerea, centralizarea, analiza și interpretarea datelor din piață referitoare la clienți, produse sau servicii; studiu de piață. *Fie că îl numești Cercetare de Marketing, Cercetare de Piață, Sondaj de Opinie sau Market Research, un studiu de piață este un subdomeniu al Marketingului care se ocupă de cunoașterea și prospectarea pieței.* (Blog, https://bit.ly/35BsDx8). *O cercetare de marketing research are ca obiectiv principal determinarea strategiei dvs. comerciale, de marketing și comunicare: adaptarea cât mai bună a ofertei la cererea existentă, respectând constrângerile de pe piață (reglementări, concurență etc.) și exigențele actorilor (clienți, furnizori, colaboratori etc.).* (ellipse-marketing.com, https://bit.ly/360Y41M). – Pr. /m'arcit ris'ərʧ/.Var. marketing research, Market Research. (DLT)

masă de dining s.f. ●●● (Design) Masă de sufragerie. *Masa de dining este locul în jurul căruia toată lumea se adună. Mâncarea este o bună scuză pentru socializare, fie pentru a ne reconecta cu prietenii sau a strânge întreaga familie la cină la sfârșitul zilei.* (thehome.ro, https://bit.ly/39p0EiS). *Dacă ai un buget limitat, acest model de lămpi industriale poate fi opțiunea potrivită. Cu un finisaj metalic și un design simplu, Eddie e potrivit și ca lumină principală într-o cameră, dar și ca lumină de accent pentru masa de dining, de exemplu.* (lovedeco.ro, https://bit.ly/37a8viI). *Mesele de dining vin într-o varietate de forme și modele. Cei doi factori principali care ar trebui să determine alegerea unei forme în detrimentul alteia, sunt dimensiunea spațiului și numărul de persoane pe care dorim să le acomodăm.* (Blog, https://bit.ly/34QhCK1). – mese de dining. Pr. /d'ajning/. (IL)

mashup s.n. ●●● (Muz.) Combinație de două sau mai multe înregistrări muzicale într-o singură compoziție, creată, în general, de DJ. *„Enter Ziua Mea" este un mashup ce include hit-ul Metallica „Enter Sandman" și maneaua lui Nicolae Guță „Ziua Mea". Probabil una dintre cele mai revoltătoare mashup-uri pentru fanii celebrei trupe rock.* (profm.ro, http://bit.ly/3co3SI1). *Mash up (scris și mash-up sau mashup) este îmbinarea a două melodii, astfel încât rezultatul pare a fi o singură piesă.* (danpandrea.ro/ce-e-un-mashup). – Pl. mashupuri, mashup-uri. Pr. /m'eʃap/.Var. mash-up, mash up. (AMB)

materno-fetal adj., adv. ●●● (Med.) Care privește sau se ocupă de relația dintre mamă și făt. *Consultația prenatală reprezintă un factor major în diminuarea riscului materno-fetal, dar și în identificarea unei sarcini care are un risc obstetrical crescut.* (newsmed.ro, https://bit.ly/3pBVSqH). *Medas Feminis este una dintre puține clinici din România destinate special medicinei materno-fetale și are 19 medici specialiști, cu experiență medicală și cu specializări internaționale.* (capital.ro/168357.html). //adv. *Cum se face de obicei diagnosticul infecției virale*

transmise materno-fetal? (torch.ro, https://bit.ly/3t9NEYW). – F.sg. meterno-fetală, m.pl. meterno-fetali, f.pl. meterno-fetale. (AMB)

măscuță s.f. ●●● (Dimin. de la mască; fam.) **1.** (Med.) Bucată de material, de obicei polipropilenă sau bumbac, purtată pe nas și gură pentru protecția împotriva agenților infecțioși (viruși, bacterii, paraziți etc.) și pentru reducerea răspândirii acestora. *Toate activitățile sunt organizate astfel încât toate măsurile de siguranță să fie respectate, iar zâmbetele sub măscuțe sunt obligatorii pentru toți participanții.* (operacomică.ro, https://bit.ly/2Iylvsg). *Primăria le va oferi personalului care are nevoie de ele, ei le vor distribui, asta după ce aceste măscuțe vor intra în ciclul de sterilizare.* (romaniatv.net, https://bit.ly/2K9kC9H). *Ideal ar fi să te ajuți într-un astfel de proces de mănuși menajere și eventual de o măscuță de protecție.* (Blog, https://bit.ly/3kJ2YGI). **2.** (Med.) Dispozitiv purtat pe nas și gură care facilitează inhalarea de gaze. *În timpul ședinței de inhalosedare se aplică o măscuță pe nas prin care se inhalează un amestec de oxigen cu protoxid de azot.* (rident-estetic.ro, https://bit.ly/32ONPgT). *Unii au nevoie de CPAP, de monitoarele care le asigură. Altora le e suficientă măscuța de oxigen.* (digi24.ro, https://bit.ly/3fc4Qq7). **3.** (Soc.) Obiect care acoperă fața sau părți ale feței, purtat de oameni pentru a se deghiza. *Setul acesta de măscuțe din carton îi va permite fiecareia dintre voi să vă transformați într-un cu totul alt personaj din celebrele animații.* (aniversaria.ro, https://bit.ly/2Kb3gcB). *Am cumpărat câteva măscuțe cu iepuraş de la mall, le-am colorat, iar apoi am făcut o frumoasă petrecere noi două.* (Blog, https://bit.ly/3lE6GSW). **4.** (Cosm.) Preparat cosmetic care se aplică pe față sau păr. *Excesul de esență din măscuța tip șervețel o poți distribui pe zona gâtului.* (unica.ro, https://bit.ly/38OxIDJ). *Este vorba de o măscuță ce conține patru ingrediente: Lăptișor de matcă pur de la Apiland, 1/4 Banană, 50 ml bere #BergenbierMunțiAlbaștri, un Galbenuș de ou.* (Blog, https://bit.ly/3kwj4TO). – Pl. măscuțe. (ȘO)

mânăreală s.f. ●●● (Soc.; fam.) Înșelătorie, escrocherie, afacere ilegală; mânărie. *Îndrumătorul lucrării de doctorat al Laurei Codruţa Kovesi şi unul dintre avocaţii celebri din Timişoara, prof. dr. Viorel Paşca, susţine că scandalul provocat de autodenunţul lui Sebastian Ghiţă este doar o „mânăreală politică”.* (antena3.ro, https://bit.ly/3bqBMJm). *Năsui a afirmat că, în opinia sa, „modelele clasice de estimare vor începe să dea greş” şi chiar a prezentat două motive pentru acest lucru: „în primul rând, pentru că zilele guvernului sunt pe sfârşite şi viitorul guvern posibil nu are interes să facă mânăreli contabile pe final de an”.* (epochtimes-romania.com, https://bit.ly/39qHfxZ). – Pl. mânăreli. (TT)

mârlăneală s.f. ●●○ (Soc.; fam.) Faptă josnică, înșelătorie; ticăloșie. *Eu, ca parte vătămată şi ca tată pot să spun că toată ancheta a fost o adevărată mârlăneală, consider că un astfel de om nu are ce căuta în trafic, ca agent de poliţie, are grave probleme comportamentale. Cazul din urmă cu câteva zile este încă o confirmare că lucrurile stau aşa.* (monitorulsv.ro, https://bit.ly/2zimyHR). *Răbdarea de a aştepta binele sau o sumă de principii democratice reale, o justiţie*

dreaptă şi evoluţie economică fără mârlăneli pot începe, dar doar după ce mâncăm, avem o slujbă, primim un salariu, ne gândim la o pensie. Asta a devenit realitatea românească şi sursa puterii PSD. Restul partidelor s-au pierdut în detalii. (adevarul.ro, https://bit.ly/2ZlSd60). – Pl. mârlăneli. (IL)

MB s.m. ●●● (Inform.; abr. pentru MegaByte) Unitate de măsură pentru cantitatea de informație, stocată sau transmisă, egală cu 1024 kilobytes (2^{20} bytes), aproximată frecvent cu 1000 kilobytes (10^6 bytes). *De la jumătatea lunii aprilie, utilizatorii serviciului e-mail gratis oferit de Yahoo vor putea ocupa câte un gigabyte pe serverele companiei. În prezent, limita acestui serviciu este de 250 megabytes (MB).* (hotnews.ro, http://bit.ly/2MaJpv8). *Este drept că TV-urile SMART de la Samsung au cam puțin spațiu de stocare. Nu prea îmi explic, însă și aplicațiile ce se pot instala sunt de ordinul MB (megabytes-ilor), deci cred că poți instala tot.* (forum, samsungtv.ro, http://bit.ly/3sJX9Om). *Am şi eu o întrebare. Am Samsung SGH-F480i şi nu îmi merge niciun joc... atunci când deschid jocul îmi spune că nu există memorie suficientă, dar am 200 de mega liberi.* (Forum, https://bit.ly/3rozNiX). – Pr. /m'egabajt/, /megab'ajt/.Var. (fam.) mega. (AMB)

Mb* s.m. ●●○ (Inform.; abr. de la MegaBit) Unitate de măsură pentru cantitatea de informație, stocată sau transmisă, egală cu 1024 kilobiți (2^{20} biți), aproximată frecvent cu 1000 kilobiți (10^6 biți). *Care-i diferența dintre megabiți (Mb) și megabytes (MB)? 1 byte = 8 biți. Ai grijă la chestia asta. Te poți trezi că netul tău de 100Mb/s, merge cu 12.5MB/s. Și e corect. 100 / 8 = 12.5. De obicei toți ne referim la fișiere și diverse folosind megabyte-ul. Dar, providerii de internet și producătorii de routere și echipamente de rețelistică, folosesc megabitul.* (petech.ro/megabiti-vs-megabytes). *Un Mb e megabit, un MB e megabyte. Această diferență presupune că viteza din abonament e cam de opt ori mai mică decât cea cu care faci download. Asta e din cauza conversiei de la byte la bit. Un byte este egal cu opt biți. Astfel, nu confunda MBps cu Mbps.* (playtech.ro, http://bit.ly/3sQ4097). – Pr. /megab'it/. (AMB)

medicineză s.f. ●○○ (Med.; fam.) Limbajul medicilor; limbaj încărcat de termeni medicali. *Ei bine, acum înțeleg că înainte de toate trebuie să înveți „medicineza”, că altfel nu înțelegi ce vrea medicul de la tine.* (Blog, https://bit.ly/3qJDRIk). *Medicineza trebuie să devină pacienteza. Trebuie să învățăm să vorbim pe limba pacienților.* (Blog, https://bit.ly/3hzy8Rg). *Dincolo de medicineza din citatul de mai sus, RMN-ul îmi arată cum o vertebră a alunecat din loc și îmi apasă pe căblăraie. Dacă s-ar mai duce 3 mm, aș fi probabil paralizat.* (comentariu, sfatulmedicului.ro, https://bit.ly/3ivBpln). (SDO)

medium rare adj.invar., adv., s.n. ●●○ (Culin.) (Friptură de carne roșie) cu un grad de gătire mediu astfel încât carnea să fie friptă la exterior, iar în interior să rămână rozalie și suculentă. *Steakul medium rare se gătește la temperatură ridicată, aproximativ 3 minute pe fiecare parte. Temperatura internă este cuprinsă între 55 și 60 de grade Celsius. Acest mod de preparare va face ca interiorul să*

rămână moale și suculent, în timp ce exteriorul va deveni rumenit, de culoare maronie. (angustos.ro, https://bit.ly/35zoOpR). *„Pentru gustul meu, carnea de vită trebuie să fie medium rare, deoarece păstrează cel mai bine gustul şi suculenţa cărnii", spune Chef Giovanni.* (adevarul.ro, https://bit.ly/3fpuFmr). //adv. *Ador pieptul de rață, gătit medium-rare așa ca la carte, iar sosul de portocale ce însoțește acest preparat îi oferă un gust divin și îi îmbogățește savoarea.* (petrybistro.ro, https://bit.ly/2xBk72k). //s.n. *Se așează coastele pe partea cu grăsimea, se apasă, ca să facă bine contact, și se lasă așa cam 7 minute, maximum 10, pînă se rumenește frumos și devine aurie. Se transferă cu partea rumenită în sus în cuptorul fierbințel, la mijloc, pentru 20 de minute, ca să ajungă pe la un medium rare.* (exarhu.ro/coaste-de-miel-fripte-nitel/). – Pr. /midium r'er/.Var. medium-rare. (TT)

medtech s.n. ●○○ (Med., tehn.; abr. de la engl. Medical Technology) Ansamblu de produse, servicii și tehnologii destinate domeniului medical; tehnologie medicală. *Companiile de tehnică medicală și biotehnologie (medtech) sunt definite în cadrul acestui studiu drept acele companii care au ca principală activitate designul și fabricarea de echipamente medicale și consumabile și care își au sediul în Statele Unite sau Europa.* (pharma-business.ro, https://bit.ly/3jwO1aV). *Femyo este un startup românesc de medtech și a primit 25.000 euro într-o competiție europeană în acest an. E un serviciu care oferă consultație pediatrică online.* (start-up.ro, https://bit.ly/2GHboA4). – Pr. /medt'ex/, /m'edtek/. Var. MedTech. (AMB)

megacontract s.n. ●●○ (Ec.) Contract cu valoare financiară foarte mare. *OMV Petrom scoate la licitație un megacontract de foraj, care ar putea depăși 200 milioane dolari ENERGIE* (profit.ro, http://bit.ly/36otsc7). *Washingtonul şi Riadul au semnat sâmbătă, în prima zi a vizitei lui Trump la Riad, megacontracte de mai multe sute de miliarde de dolari, între care unele de 110 miliarde de dolari pentru cumpărarea de armament american de către Arabia Saudită.* (stiripesurse.ro, http://bit.ly/36uRG4l). – Pl. megacontracte. (AMB)

megacunoscut adj. ●●● Renumit. *Cântărețul român a avut mereu femei frumoase în jurul său, iar povestea de amor cu solista Corina Chiriac este megacunoscută.* (playtech.ro, https://bit.ly/3CAXeZm). *Fiica a doi actori mega-cunoscuți s-a căsătorit în secret!* (wowbiz.ro, https://bit.ly/3wc0tnH). *Netflix a devenit deja mega cunoscut în ultimii ani, chiar și la noi în țară.* (gadget-review.ro, https://bit.ly/3bscWdf). – F.sg. megacunoscută, m.pl. megacunoscuți, f.pl. megacunoscute.Var. mega cunoscut, mega-cunoscut. (ȘO)

mega-operațiune s.f. ●●● Acțiune care implică consum mare de resurse pentru a-și atinge scopul. *500 de suspecți au ajuns în numai câteva ore în arestul poliției sârbe după o mega-operațiune antidrog.* (stirileprotv.ro, http://bit.ly/3j27il3). *Consiliul Judeţean şi municipalitatea botoşăneană derulează două mega-operaţiuni prin care prejudiciază bugetul de stat cu circa 140 de*

milioane de lei. (botosaneanul.ro, http://bit.ly/2YzbSO0). *Fenomenul „Millennium" – seria de trei romane poliţiste scrise de jurnalistul suedez Stieg Larsson – s-a dovedit a fi noua „găină cu ouă de aur" a noului mileniu, concurând în vânzări alte mega-operaţiuni de marketing editorial precum seria „Harry Potter" şi declanşând o întreagă vogă a cărţilor de gen scrise de nordici.* (adevarul.ro, http://bit.ly/3ajzw6H). *Mega operațiune anti-mafia la Napoli* (click.ro, https://bit.ly/3tAuSfy). *Apoi aducerea lui Mbappe este o megaoperaţiune financiară, costul său fiind acum de 228 milioane euro, […].* (fanatik.ro, https://bit.ly/3tzSJfc). – Pl. mega-operațiuni.Var. mega operațiune, megaoperațiune. (AMB)

melasmă s.f. ●●● (Med.) Afecțiune dermatologică manifestată prin apariția unor pete pe față (în special pe pomeți, deasupra buzei superioare, pe frunte sau pe bărbie) sau pe alte zone ale corpului; hiperpigmentarea pielii; (concr.) pată produsă de această afecțiune. *Principalele cauze ale melasmei sunt expunerea neprotejată la soare, anticoncepţionalelele şi dezechilibrele hormonale apărute în timpul sarcinii. Deşi aspectul pielii poate fi ameliorat cu ajutorul cremelor speciale, asta nu înseamnă că melasma nu poate reapărea.* (csid.ro, https://bit.ly/314wQqq). *Hidrochinona rămâne cel mai eficient și sigur tratament împotriva melasmei. Dacă te confrunți cu pete maronii sau decolorări ale pielii, hidrochinona este printre cele mai bune ingrediente care te pot ajuta.* (glamour.ro, https://bit.ly/3aCxYob). *Tehnologia IPL este foarte eficientă în îngrijirea tenului și poate trata, pe lângă riduri, și probleme legate de acnee, melasmele sau lentigo-urile.* (viva.ro, https://bit.ly/3JJAdXK). – Pl. melasme. (IL)

memifica vb.tranz. ●○○ (Social media; fam.) A transforma o declarație, mesaj, părere etc. într-o imagine cu caracter comic, care se transmite rapid pe rețelele de socializare sau pe internet (meme). *Răspunsul repetat dat de Lady Gaga despre Bradley Cooper a fost memificat pe Twitter.* (ziarelive.ro, https://bit.ly/36RbT1N). *Nici trendul nu mai e ce-a fost. Nici bine nu apare că imediat este memificat și pus pe altarul luării la mișto.* (iqads.ro, https://bit.ly/2RPTlus). – 1.sg.memific, part. memificat. (IL)

mentalism* s.n. ●●● (Psih.) Tip de magie bazată pe cunoașterea foarte bună a psihologiei comportamentale a publicului. *Spre deosebire de numerele clasice de magie, mentalismul se bazează foarte mult pe psihologie, percepţii şi „joaca cu mintea publicului", de aceea tânărul şi-a canalizat eforturile asupra metodelor subtile de captivare a spectatorilor.* (adevarul.ro, http://bit.ly/3tghoDp). *Vlad Grigorescu, artist, entertainer și magician, va pune în scenă un spectacol de mentalism în care, aparent, citește gânduri, se joacă cu mintea spectatorilor și își pune propria minte la încercare.* (ziaruldeiasi.ro, http://bit.ly/2Lbi3VK). (AMB)

mentalist*, mentalistă s.m., s.f. ●●● (Psih.) Persoană cu abilități speciale în observarea celor mai mici detalii comportamentale și cu cunoștințe solide de psihologie comportamentală care poate lăsa impresia că are puteri paranormale,

prezentate eventual în show-uri de magie; clarvăzător. *Chiar înainte ca mentalistul să își înceapă reprezentația, publicul a fost rugat să părăsească sala dacă nu își dorește să fie hipnotizat, iar unii dintre cei prezenți la preselecții chiar au luat în considerare acest lucru și au preferat să plece.* (romaniiautalent.protv.ro, http://bit.ly/3oBEj8T). *Unii mentalişti, de pildă Uri Geller, susţin că ar deţine cu adevărat puteri paranormale. În timp ce alţii, precum americanul Darren Brown, recunosc că numerele lor se bazează pe abilităţi normale, precum citirea limbajului corporal, spiritul de observaţie, sugestia.* (unica.ro, http://bit.ly/3pBfGKK). //s.f. *Rugat să aleagă un ursuleţ, acesta a luat unul cu aromă de fructe de pădure. Deşi nu putea să vadă ce se întâmplă la masa juriului, tânăra mentalistă a ghicit culoarea şi aroma ursuleţului ales de Simon.* (livebiz.ro, http://bit.ly/39BPrhP). *Ea e cea mai tare mentalistă! Ai grijă ce gândeşti, pentru că citeşte la minut!* (a1.ro, http://bit.ly/39xSiIo). **–** M.pl. mentaliști, f.pl. ^mentaliste. (AMB)

mentoring s.n. ●●● (Edu., soc.) Consiliere; mentorship. *Identificăm două posibile soluții: orientarea timpurie a elevilor, sesiuni de mentoring pe tot parcursul anilor de studii; armonizarea programei școlare cu nevoile angajatorilor.* (businessdays.ro, https://bit.ly/2Ok7r5f). *Esența mentoring-ului: Este procesul de dezvoltare a unei persoane (mentee) cu mai puțină experiență, ajutată și ghidată de către o altă persoană (mentor) cu mai multă experiență și cu un bagaj mai mare de cunoștințe specifice domeniului în care cei doi activează.* (wearehr.ro, https://bit.ly/2UhN1h8). (IL)

mesagereză s.f. ●○○ (Comunic., inform.) Limbajul folosit de tineri în mesajele electronice. *Vorbiți mesagereza? – cum arată limbajul adolescenților din generația „messenger”. „Sal! Cff? Da'i lu Alex id'u meu ji zi k ne vdm maine k aj vrea sa vb cu el j cne jtie, poate iese cv. Ms. Xoxo.”. Ați înțeles ceva? Să vă traduc: „Salut! Ce faci? Dă-i lui Alex id-ul meu de messenger și spune-i că ne vedem mâine, pentru că aș vrea să vorbesc cu el ceva, cine știe, poate iese ceva. Mulțumesc, pupici”.* (ziare.com, https://bit.ly/36u0bNc). *Mulţi dintre tinerii de azi scriu în... mesagereză, un limbaj codificat. Am găsit (pe internet, fireşte) un mic dicţionar de mesagereză (ţine-te bine!): Cf = ce faci? Cff = ce faci, fată? bn = bine […]* (zf.ro, http://bit.ly/3r5J10c). (AMB)

mesh s.n., adj.invar. ●●● **1.** s.n. (Market.) Obiect publicitar sub formă de pânză (de fapt, plasă) imensă, întinsă pe clădiri sau pe panouri. *Materialul de mesh publicitar diferă de cel de banner publicitar, diferențele fiind următoarele: – meshurile sunt perforate pentru a putea trece vântul prin ele; – meshurile sunt mai ușoare decât bannerul, 270-300 gr; – prin mesh lumina este permisă din cauza perforațiilor; – meshurile se pretează la printuri foarte mari la care banner-ul s-ar rupe din cauza propriei greutăți; – mesh-urile au o calitate foarte bună a imaginii imprimate [...]* (agamedia.ro, http://bit.ly/3cKRNN2). *Bătălia marketingului electoral pentru funcţia de primar. Robu a văzut un mesh, dar spune că nu cunoaşte cine e în imagine* (debanat.ro, http://bit.ly/39RrnYr). *Dacă te-ai întrebat vreodată ce este acela un mesh, îți vom explica imediat. Este una dintre formele de*

publicitate „out of home” (ooh – publicitate în afara casei). În fapt, este o reclamă de mari dimensiuni care se concretizează într-o imagine impunătoare. (depozituldeprinturi.ro/roll-up-banner-mesh/). **2.** s.n., adj.invar. (Inform.) (Sistem) care este organizat ca o rețea de routere ce comunică între ele prin wi-fi și care au acces la internet doar printr-unul dintre aceste routere, cu scopul de a avea semnal de internet de aceeași calitate în tot spațiul acoperit de rețea. *Un mesh folosește modulele proprii care comunică unele cu altele. În plus, la un mesh ai exact aceeași rețea wireless ca cea principală, cu aceeași parolă.* (start-up.ro, http://bit.ly/3cLwKKy). *Eu m-aș juca cu mesh-uri oriunde aș avea nevoie de mai multă acoperire, să rostogolești semnalul, să îl agăți undeva pe la un foișor și da, acolo e eliminată treaba cu gigabit-ul. Bine, ai putea ajunge în situația în care 5G-ul de pe telefon este mai rapid. Dar în zonele rurale cu tot semnalul full nu prea ai cum să te bazezi pe datele mobile.* (Blog, https://bit.ly/39SM1qZ). //adj.invar. *Într-un sistem mesh Wi-Fi, doar unul dintre noduri are acces direct la internet. Nodul respectiv comunică cu celelalte din sistemul mesh Wi-Fi și împreună oferă acces la internet și la rețeaua wireless, pentru toți clienții conectați.* (digitalcitizen.ro, http://bit.ly/36NA57X). – Pl. (s.n.) mesh-uri. Pr. /meʃ/.Var. (rar) mash*. (AMB)

mess s.n. ●●● (Inform., fam., abr. de la Messenger) Program de mesagerie instantanee aferent rețelelor de socializare (și nu numai). *Românii folosesc mess-ul pentru a „vorbi murdar”* (evz.ro, https://bit.ly/3zGgy8v). *Jurnalistul Bogdan Stanciu (41 de ani) a rememorat vremurile în care pe mess se putea începe orice – chiar și o căsnicie.* (pressone.ro, https://bit.ly/3Jb7Ceh). *Am făcut pauză jumătate de oră, în care am vorbit cu fetele pe mess despre locul unde să ne vedem în oraș* (vice.com/ro, https://bit.ly/3cJX7T4). *Cum adică să ai 2 messuri? Vrei să spui că vrei să te loghezi cu mai multe id-uri odată? Atunci trebuie să îţi activezi multimessul, dar ai grijă la viruşi. Baftă!* (tpu.ro, https://bit.ly/3zhr5Wc). – Pl. messuri. Pr. /mes/. (IL)

metavers s.n. ●●● (Inform.) Lume digitală tridimensională, construită ca o dezvoltare a Internetului, în care utilizatorii, prin avatarurile pe care și le creează în această lume, pot interacționa ca în lumea reală. *Intel a făcut prima sa declarație cu privire la Metavers, care promite o lume virtuală mereu conectată, ce există în paralel cu cea fizică. Intel ridică o problemă-cheie în realizarea oricăror ambiții de Metavers: nu există suficientă putere de procesare pentru a susține așa ceva.* (digi24.ro, https://bit.ly/352VYSL). *Metaversul este un concept din science fiction pe care mulți oameni din industria tehnologiei îl imaginează ca succesor al internetului de astăzi. Este doar o viziune în acest moment, dar companiile de tehnologie precum Facebook își propun să o facă cadrul pentru multe activități online, inclusiv muncă, joacă, studiu și cumpărături.* (convorbiri.ro, https://bit.ly/3twNsFQ). *Cele mai cunoscute metaversuri individuale în acest moment sunt în industria jocurilor – companiile Fortnite şi Roblox au cunoscut o creştere în popularitate în ultimii ani.* (adevarul.ro, https://bit.ly/3GHjhQ3). – Pl. metaversuri.Var. Metavers. (AMB)

microbial adj. ●●● (Biol.) Care este legat de microbi; microbian. *În urma cercetării s-a ajuns la concluzia că oamenii care mănâncă avocado în fiecare zi, ca parte a unei mese, au un număr sporit de microbi intestinali care procesează fibrele şi produc metaboliţi care susţin sănătatea intestinală. În plus, aceştia au şi o diversitate microbială mai mare, comparativ cu persoanele care nu au primit avocado zilnic la masă în cadrul studiului.* (feminis.ro, http://bit.ly/3bzsviS). *Totuşi, cum se poate obţine electricitate cu ajutorul urinei? Cercetătorii de la Laboratorul de Robotică din Bristol au descoperit că pot transforma lichidul în energie folosind celule combustibile microbiale care conţin microbi ce consumă şi metabolizează urina.* (adevarul.ro, http://bit.ly/3slqTQu). *Potrivit specialiştilor, delfinii vor contribui din plin la vindecarea oamenilor. Aceştia spun că grăsimea mamiferelor acvatice eliberează compuşi organohalogeni care acționează ca niște antibiotice naturale ce protejează împotriva infecțiilor. Cercetătorii spun că se lucrează intens la izolarea agenților microbiali care distrug bacteriile periculoase și care acționează și ca o morfină naturală.* (sfatulparintilor.ro, http://bit.ly/3bwMdeY). – F.sg. microbială, m.pl. microbiali, f.pl. microbiale. (AMB)

microbiom s.m./s.n. ●●● (Biol.) Ansamblu de organisme microscopice, precum bacteriile, care trăiesc într-un anumit mediu, cum ar fi corpul uman, într-o relație de simbioză. *Termenul de „microbiom" a fost elaborat de Joshua Lederberg, unul din titanii biologiei moleculare, pentru a desemna totalitatea microbilor, a elementelor lor genetice şi a interacţiunilor acestora într-un mediu.* (descopera.ro, http://bit.ly/3dNx5Nc). *„Comparativ cu pacienţii trataţi standard, studiul nostru pilot a arătat că mai mulţi pacienţi cu COVID-19 care au primit formula noastră de imunitate la microbiomi au scăpat complet de simptomele provocate de boală", a spus Siew Ng, adăugând că celor care au primit formula li s-au redus semnificativ markerii pentru inflamaţia din sânge, au crescut favorabil bacteriile din scaun şi au dezvoltat anticorpi neutralizanţi împotriva virusului.* (mediafax.ro, http://bit.ly/2MoDByC). *Cavitatea bucală găzduieşte unul dintre cele mai diverse microbiomuri din corpul uman, aici incluzând: virusurile, fungi, protozoarele şi bacteriile. Microorganismele găsite în cavitatea orală umană poartă denumirea de „microfloră orală" sau de „microbiom oral", o denumire ştiinţifică mai recentă.* (netdent.ro, http://bit.ly/3ks9rqL). *Oamenii de ştiinţă de la Universitatea Saint Louis au analizat microbioame, atât ale oamenilor care sufereau de rinosinuzită cronică, cât şi ale unor indivizi clinic sănătoşi. În urma cercetărilor, ei au descoperit că unele probleme cronice legate de sinusuri ar putea fi rezultatul unei inflamaţii declanşate de un răspuns imunitar la microorganisme inofensive.* (gazetanord-vest.ro, https://bit.ly/2Pbqlyu). – Pl. (m.) microbiomi, (n.) microbioame, microbiomuri. (AMB)

microblading s.n. ●●○ (Cosm.) Tehnică de machiaj semipermanent al sprâncenelor. *Microbladingul este o tehnică inovatoare de reconstrucție a sprâncenei prin introducerea în piele a unui pigment cu ajutorul unor ace foarte fine „nano needles". Tehnica permite trasarea unor linii foarte fine care imită perfect firele de păr, astfel obținem un rezultat foarte natural.* (chicsalon.ro,

https://bit.ly/300oheh). *Dacă vrei să îmbunătățești aspectul sprâncenelor tale, dar fără să apelezi la tatuaj, microbladingul este soluția perfectă pentru tine!* (divahair.ro, https://bit.ly/2Ohmfkv). – Pr. /mikrobl'ejding/, /majkrobl'ejding/. (IL)

microcirculație s.f. ●●● (Med.) Flux de sânge și limfă prin cele mai mici vase ale corpului (capilare, arteriole, venule). *Ozonul este un antiviral, ozonul produce oxigen prin transformarea sa, deci reduce hipoxia la pacienți, deci ozonul ajută în lupta contra infecției pulmonare, era deja folosit în pneumonii, apoi am văzut că intervine și în microcirculație, combătând trombozele, fiind un anti-trombotic.* (cancan.ro, http://bit.ly/3afMqCC). *Pungile se formează pe fondul unei microcirculații proaste a zonei, apar la persoanele care au boli renale sau tiroidiene, dar se şi moştenesc.* (click.ro, http://bit.ly/2NLhNO7). – Var. micro-circulație. (AMB)

microneedling s.n. ●●● (Cosm.) Procedură cosmetică cu efect de stimulare a formării de noi straturi de colagen și elastină la nivelul pielii, efectuată cu ajutorul unui dispozitiv cu ace fine pentru tratarea cicatricilor, a erupțiilor cutanate, estomparea ridurilor, tonifiere etc. *Microneedling-ul este cunoscut și sub numele de terapie de inducere a colagenului sau producerea percutanată de colagen, și este o procedură cosmetică minim invazivă.* (Blog, https://bit.ly/3yTMkfH). *Terapia de microneedling este recomandată tuturor tipurilor de piele și poate fi folosită pe diverse porțiuni ale corpului: față, gât, decolteu, mâini, zona cu vergeturi, cicatrici, piele lipsită de tonus, zona cu celulită.* (sandalspa.ro, https://bit.ly/34FIbOB). *Odată cu evoluția echipamentelor și tehnicilor, microneedlingul a devenit mai răspândit în cadrul practicilor de îngrijire a pielii.* (logbox.ro, https://bit.ly/3uEdR1q). – Pr. /mikron'idling/. (ȘO)

micronizа vb.tranz. ●○○ A transforma un corp solid în particule foarte mici, de ordinul micronilor. *Pentru că a fost micronizată, pudra se amestecă ușor și nu se depune după ce a fost amestecată în lichid.* (remediu.ro, https://bit.ly/3a7dfsO). *Terapia cu ultrasunete este folosită în tratamentul celulitei, a depozitelor aberante de grăsime și remodelare corporală. Aceste ultrasunete percutanate generează o energie mecanică vibratorie care are capacitatea să micronizeze grăsimea. Grăsimea astfel micronizată va fi depozitată în lichidul interstițial și evacuată treptat prin circulația limfatică și venoasă.* (dermalift.ro/terapia-cu-ultrasunete). – 1sg. micronizez, part. micronizat. (AMB)

micronizаt adj., s.n. ●●● (Produs) care a fost transformat în particule foarte fine, de ordinul micronilor. *Glutamină micronizată – aminoacid cu efect anticatabolic ce stimulează creșterea masei musculare. Forma micronizată asigură o solubilitate excelentă în lichidele alături de care este consumată.* (vitalvit.ro, http://bit.ly/3ckpRiQ). *Datorită particulelor dinamice ultrafine și pigmenților colorați micronizați din compoziția sa, acest lac-gel asigură o acoperire maximă fără a îngroșa vizual unghia.* (spektr.ro/haze-subtle-pink.html). //(f. rar) s.n. *Micronizatele sunt plante și ierburi măcinate, de infuzat în uleiuri esențiale și de*

bază. Ele pot fi folosite în împachetări, scrubb-uri, peelinguri sau amestecate cu argile și fango. (utsukusycosmetics.ro, http://bit.ly/2NBl9mA). – F.sg. micronizată, m.pl. micronizați, f. și n.pl. micronizate. (AMB)

micropigmentare s.f. ●●● (Cosm.) Procedură cosmetică de tatuare semipermanentă a unor zone ale corpului cu scopul de a corecta imperfecțiuni sau de a crea un machiaj discret de durată. *Micropigmentarea presupune introducerea unor pigmenți 100% naturali în epidermă (stratul superior al pielii) pe zonele: sprâncene, pleoape şi buze.* (agerpres.ro, https://bit.ly/2Rfc19r). *Procedeul de micropigmentare a scalpului este un tratament non-invaziv ce presupune crearea unui aspect de păr ras pe scalp.* (Blog, https://bit.ly/3uKartK). *[...] micropigmentările de sprâncene și nu numai sunt foarte actuale și la modă, în special în rândul doamnelor și domnișoarelor, care își doresc un look fresh încă de la primele ore ale dimineții, fără să depună efort în acest sens.* (kanald.ro, https://bit.ly/3vO5vFU). – Pl. micropigmentări. (ȘO)

microrezervație s.f. ●●○ (Biol.) Areal amenajat de oameni, asemenea unei grădini zoologice, în care se găsesc diferite specii de animale și de păsări, unele dintre ele pe cale de dispariție. *Microrezervația din cadrul Complexului Muzeal de Științe ale Naturii este un loc unic în Constanța. Inaugurată în anul 1985, Microrezervația se întinde pe o suprafață de cca 6 ha din care 2 ha reprezintă luciu de apă cu vegetație specifică. Acest obiectiv a fost creat din ideea de a oferi vizitatorilor o imagine cât mai completă asupra naturii dobrogene.* (litoralulromanesc.ro, http://bit.ly/3bCjIg4). *În Constanţa, s-au luat chiar şi măsuri mai puţin obişnuite. Lacurile şi microrezervaţiile au fost populate cu specii care mănâncă larvele de ţânţari şi le mănâncă într-un număr destul de mare.* (observatornews.ro, http://bit.ly/37MTrdW). – Pl. microrezervații. (AMB)

microvehicul s.n. ●●○ (Transp.) Vehicul de dimensiuni foarte reduse, uneori miniaturale, autonome (ghidate de computer) sau conduse de om (de pildă, trotinete, drone etc.). *Microvehiculul pentru zbor (MAV), conceput și construit în cadrul laboratorului dedicat din cadrul universității, se deplasează cu ajutorul mișcării aripilor fără a avea nevoie să fie controlat de un operator.* (scinews.ro, http://bit.ly/3st7Bsx). *În vreme ce microvehiculele aeriene se vor deplasa cu viteze mici şi la joasă înălţime, dronele hipersonice vor zbura rapid, la altitudini mari.* (presamil.ro, https://bit.ly/3koIzrV). *Nu este prima dată când o pasăre atacă o dronă. Anul trecut, un grup de păsări au prăbușit o dronă și, înainte de asta, un corb a avariat serios o alta, în mijlocul deșertului. Poate cea mai nefericită soartă a avut-o un micro-vehicul folosit de cercetătorii de la Melbourne Insitute of Technology, care a fost mâncat de un vultur.* (ziaruldeiasi.ro, http://bit.ly/2MqmFYH). – Pl. microvehicule.Var. micro-vehicul. (AMB)

miercurean s.m., adj. ●○○ (Etn.; frecv. la pl.) (Persoană) care provine din sau are reședința în localitățile Miercurea Sibiului și (mai puțin frecvent) în Miercurea-Ciuc. *Mai mulţi locuitori din Miercurea Sibiului ne-au sesizat zilele*

trecute că, de mai bine de o lună, la groapa de gunoi a oraşului focul fumegă într-o veselie. Miercurenii spun că de mai bine de o lună de zile inspiră aer cu fum, provenit de la groapa de gunoi. (tribuna.ro, https://bit.ly/3rpppWJ). *Miercurenii de pe strada Avram Iancu, care se suprapune cu drumul județean 106 G, au motive de bucurie în urma aşternerii de covor asfaltic pe acest tronson de drum.* (starsibian.ro, https://bit.ly/3FG60G1). *Populația a reales un primar condamnat pentru luare de mită. 65.78% din miercureni au ales ca viitorul orașului să se afle în mâinile unui individ cercetat penal.* (mesageruldecovasna.ro, https://bit.ly/3FHF1tA). //adj. *Miercurea Sibiului s-a aflat în zi de mare sărbătoare. Biserica „Adormirea Maicii Domnului", cel mai nou lăcaş de închinare al credincioşilor miercureni a fost târnosit astăzi, 1 aprilie 2012.* (basilica.ro, https://bit.ly/3tDL0Ny). *Toate cărţile publicate de N. Gastone, Astra rediviva (2007), Oameni de seamă din Miercurea Sibiului (în colaborare – 2011) sau Uca Maria Marinescu – Explorator român cu origini miercurene (2009), au beneficiat de o grafică inspirată, semnată de Monica Gastone.* (tribuna.ro, https://bit.ly/3FEcxko). – F.sg. ^miercureană, m.pl. miercureni, f.pl. (f. rar) miercurene. (AMB)

mina* vb.tranz./intranz. ●●● (Inform., fin.) A rezolva, cu ajutorul sistemelor informatice, ecuații foarte complexe propuse de platforme private precum Bitcoin, Ripple etc., care duc la producerea de criptomonede. *Platforma WebDollar oferă tuturor utilizatorilor ocazia de a mina monedă şi de a câştiga bani în schimbul acestor monede.* (zf.ro, https://bit.ly/3v50UOk). *Din ce în ce mai multe site-uri ajung să mineze monede virtuale de tip Bitcoin folosindu-ți calculatorul, iar YouTube e cel mai nou exemplu.* (playtech.ro, https://bit.ly/3pJMcuX). //vb.intranz. *Chiar să credem că frumusețea unor algoritmi îi va opri pe toți cei care profită de pe urma monedei fiduciare să ne tragă din priză calculatoarele care minează după bitcoin?!* (activenews.ro, https://bit.ly/3w6tsbv). – 1sg. minez, part. minat. (AMB)

minare* s.f. ●●● (Inform., fin.) Rezolvare a unor ecuații sau algoritmi de mare complexitate, propuse de platforme private precum Bitcoin, care duce la producerea de criptomonede; minerit. *Bitcoinii sunt generați printr-un proces de „minare" în care o rețea globală de calculatoare concurează pentru a rezolva algoritmi complecşi.* (hotnews.ro, https://bit.ly/3gcni4d). *Iranul stinge lumina pentru criptomonede: Ţara a interzis oficial minarea de Bitcoin după ce mai multe oraşe s-au confruntat cu crize ale reţelelor de electricitate* (zf.ro, https://bit.ly/3cvPpZV). *Cu toate acestea, teoria Chinei – și e doar o teorie – este cea mai interesantă, în parte pentru că explică o anomalie frapantă din sistemul bitcoin: scăderea prețului de-a lungul verii coincide cu explozia minărilor de bitcoini.* (bitcoinx.ro, https://bit.ly/3zjn3vJ). – Pl. minări. (AMB)

mindfulness s.n. ●●● (Psih.) Școală filosofică care urmărește relaționarea corpului cu gândurile şi emoţiile în vederea observării momentului prezent cu o atenţie deosebită, intenţionată şi cu o atitudine de lipsă de autoînvinovățire, acceptare, curiozitate. *Însă mindfulness-ul este vechi de când lumea şi pământul, iar în ultimii ani a fost readus în centrul atenţiei atât de oamenii de ştiinţă, cât şi*

de practicienii psihoterapiei. (adevarul.ro, https://goo.gl/KzpRPX). *Mindfulness, privit în contextul mediului de lucru, reprezintă capacitatea de a direcționa conștient gândurile către o anumită sarcină, fără a fi distras de zgomotele de fundal, email-uri sau telefoane.* (avocatura.com, https://goo.gl/Czm2JN). *Noul val în psihoterapie se numeşte mindfullness, care înseamnă să fiu prezent în viaţa mea aici şi acum, adică să fiu conştient de ceea ce fac şi ce simt în fiecare clipă şi atunci mintea noastră nu mai pleacă nici în trecut şi nici în viitor şi rămânem canalizaţi în prezent.* (gds.ro, https://bit.ly/3L9DkZd). – Pr. /m'ajndfulnes/.Var. mindfullness. (SDO)

mindset s.n. ●●● (Psih.) Mentalitate; orientare mentală. *Un mindset pozitiv înseamnă longevitate. Învață să fii optimist!* (csid.ro, https://bit.ly/3D6KgUa). *CREA-EST este o asociație profesională, care susține și contribuie la dezvoltarea gândirii creative (a creativității) ca mindset.* (iqads.ro, https://bit.ly/2Yaw9Yz). *7 Mindset-uri care să vă transforme firma abia înființată într-un succes* (420characters.com, https://bit.ly/2J4iR9F). – Pl. mindset-uri. Pr. /m'ajndset/. (IL)

mi<u>n</u>er* s.m. ●●● (Inform., fin.) Persoană sau aplicație care se ocupă cu producerea de criptomonede. *Iar mineritul bitcoin presupune ceea ce oamenii din tehnologia informației chiar știu să respecte: procesoare dedicate, multă matematică și cantități însemnate de energie electrică consumate în vederea rezolvării unor ecuații complexe ce este premiată cu criptomoneda care este răsplata minerului postmodern.* (activenews.ro, https://bit.ly/3w6tsbv). *Persoanele care se ocupă cu producerea de monede (minerii) sunt răsplătiți cu o anumită cantitate de monede Bitcoin de fiecare dată când se formează un bloc (aproximativ la fiecare 10 minute).* (startupcafe.ro, https://bit.ly/3g8N2hz). – Pl. mineri. (AMB)

mi<u>n</u>erit s.n. ●●● (Inform., fin.) Rezolvare a unor ecuații sau algoritmi de mare complexitate, propuse de platforme private precum Bitcoin, care duce la producerea de criptomonede; minare. *Mineritul de criptomonede este procesul prin care sunt generate noi monede digitale pe piață. Procesul presupune folosirea puterii de calcul a sistemelor PC și tehnologii software dedicate și implică un consum ridicat de energie electrică.* (profit.ro, https://bit.ly/3xpwfwT). *Criptomonedele sunt create printr-un proces denumit minerit (mining), care implică utilizarea procesorului dintr-un dispozitiv, pentru a rezolva probleme complicate de matematică, rezultatul acestora generând monede. Utilizatorii pot cumpăra monedele de la brokeri, apoi le pot stoca sau cheltui, folosind portofelele criptografice.* (agerpres.ro, https://bit.ly/3iE0Cv0). (AMB)

mini<u>e</u>r adj. ●●○ (Inform., fin.) Care privește generarea de criptomonede. *Chiar dacă în acel moment a fost posibil mineritul de bitcoin prin intermediul BitcoinPlus.com, realitatea situației a fost că era un exercițiu inutil. Răsplata era minusculă în comparație cu cantitatea de energie minieră și de energie electrică necesară. Bineînțeles, acest lucru s-a întâmplat în zilele în care prețul Bitcoin era – în iunie 2011 – aproximativ 30 de dolari.* (startupcafe.ro, https://bit.ly/3xpEIAb).

CEO-ul Tesla a scris pe Twitter că a purtat discuții cu minerii de Bitcoin despre viabilitatea pe termen lung a monedei digitale. Întâlnirea a avut ca rezultat desemnarea unui nou Consiliu minier Bitcoin, axat pe promovarea unor inițiative de exploatare durabilă a criptomonedelor, bazată pe folosirea energiei regenerabile. (evz.ro, https://bit.ly/3cx2aU5). – F.sg. minieră, m.pl. minieri, f.pl. miniere. (AMB)

minitartă s.f. (Culin.) Tartă mică, în porție individuală, dulce sau sărată, coaptă în forme mici, speciale, asemănătoare celor pentru brioșe. *Nuci crocante cât cuprinde și caramel sărat din plin. Este rețeta unei minitarte cu succes maxim.* (maramura.ro, https://bit.ly/2HC9kGo). *Minitartele cu roșii, mozzarella și busuioc sunt ideale pentru recepții sau petreceri.* (culinar.ro, https://bit.ly/37y6op7). *Atunci când vrei să te răsfeți și cauți un desert rafinat și cu arome exotice, dar și simplu de preparat, îți recomand să încerci rețeta de mini-tartă cu mango și fructul pasiunii.* (andreearaicu.ro, https://bit.ly/37zn4fW). *Pentru aluatul de coji de mini tarte floricică, amestecă untul cu sarea, zahărul și făina până ce obții un aluat sfărâmicios.* (retete.unica.ro, https://bit.ly/3bP5WWy). – Pl. minitarte.Var. mini-tartă, mini tartă. (TT)

misofob s.m. ●○○ (Psih.) Persoană care se teme de microbi și de contaminare. *Cineastul Steven Soderbergh se teme că cel mai recent film al său, thrillerul SF „Pericol nevăzut / Contagion", îi va transforma pe spectatori în misofobi (persoane care prezintă o frică patologică de microbi, murdărie și contaminare, n.r.), informează contactmusic.com.* (gandul.ro, https://bit.ly/3a7CrQu). *Misofobul se spală repetat pe mâini, ceea ce-l face mai predispus la infecții. Evită să dea mâna, umblă cu soluții dezinfectante la el.* (doctorexpres.ro, https://bit.ly/3a7x6bC). *Vânzările de dezinfectant de mâini au crescut cu 900%, adică de zece ori, în 2020 față de anul anterior, aceste produse devenind pentru români, aproape peste noapte, o necesitate după ce ani la rând au fost folosite cu regularitate fie de misofobi, fie de cei care călătoreau în zone exotice.* (zf.ro, https://bit.ly/3a7CQ5s). – Pl. misofobi. (AMB)

mist s.n. ●●○ (Cosm.) Preparat cosmetic lichid, adesea cu miros plăcut, sub formă de spray pentru îngrijirea sau împrospătarea tenului. *Pentru pielea uscată, un mist hidratant va ajuta la hrănirea pielii pe termen lung dacă este intercalat între pașii pe care îi faci de obicei când îți îngrijești fața. De exemplu, după demachiere, aplică un mist hidratant. După loțiunea tonică, mai dă un puf și așa mai departe.* (sole.ro, https://bit.ly/2Cc5oNF). *Pulverizați spray-ul la o distanță de aproximativ 20 cm față de ten, apoi lăsați mist-ul să intre în piele.* (farmaciatei.ro, https://bit.ly/2Ztn7ZD). *Îmi trebuia o cremă și poate o apă termală, dar în niciun caz combinate sub forma unui mist. Și totuși, am descoperit un super produs, e mistul mist-urilor! Se numește Dewy Skin Mist, de la brandul japonez Tatcha!* (Blog, https://bit.ly/2WkND5s). – Pl. mist-uri.Var. face mist, facial mist. (IL)

mixed-media adj.invar. ●●● (Artă) Care îmbină mai multe tehnici (ex. cerneală, acuarelă, colaj), mai multe materiale sau mai multe forme de artă. *Arta*

mixed media, nu este un fenomen al secolului XXI, aceasta a început în jurul anului 1912 cu colajele cubiste și construcțiile lui Pablo Picasso și Georges Braque și a devenit apoi larg răspândită. (Blog, https://bit.ly/2H58ylj). *Din 1990, când devine parte a Complexului Muzeal Arad, o nouă generație de artiști produce, realizează lucrări mixed media și instalații video* (museumarad.ro/3-5-ki.html). – Pr. /mikst m'edia/.Var. mixed media. (IL)

mocangeală s.f. ●●● (Fam., peior.) Lucru sau serviciu care se acordă gratuit; pomană. *Dacă i-ar zice unul: „Bă, dă un leu că ții cu România", ar cere el un leu ca să țină cu Ungaria. Și s-a mai născut românul artist. Ziua vesel, noaptea trist. Trist pentru că s-a terminat ziua reducerilor, de exemplu, a mocangelii.* (academiacatavencu.info, https://bit.ly/3cjB8xb). *Îți dai seama că, fiind student, m-a cuprins euforia când am aflat că o să primesc mocangeală maximă de la guvern în privința asta. Chiar și redus, cum a fost până acum, biletul de tren era scump pentru buzunarul unui student. Așa că de bucurie mi-am propus, ca de acum încolo, să-mi dublez călătoriile pe calea ferată.* (vice.com, https://bit.ly/35RG0qW). *Nu mi se pare un lucru rău să dai cărți, ba din contră. Însă nu în felul acesta. Nu cred că așa targetezi cu adevărat iubitorii de cărți, ci și iubitorii de mocangeli în general.* (bookaholic.ro, https://bit.ly/2yEmSkd). – Pl. mocangeli. (IL)

mocktail s.n. ●●● (Culin.) Cocktail preparat fără ingrediente alcoolice; cocktail virgin. *Un mocktail este un cocktail, dar fără alcool. Totuși, acesta despre care vorbim aici nu este deloc lipsit de personalitate și nici de efervescență.* (bucatarmaniac.ro, https://bit.ly/3tTnCsG). *Mocktail-urile nu numai că arată grozav, dar sunt și o variantă de cocktail-uri fără alcool.* (ro.recipetypes.com, https://bit.ly/2OX0IBQ). *Există doar trei ingrediente de bază care stau între dvs. și unul dintre aceste mocktails total fantezie. Aceste băuturi fără băuturi sunt inspirate de cocktail-uri populare și se bazează pe siropuri aromate simple, fructe muddled și ceai pentru aromă.* (ro.designeline.com, https://bit.ly/399ZcTu). – Pl. mocktail-uri, mocktails. Pr. /m'oktejl/. (DLT)

modal* s.n. ●●● (Ind.text.) Fibră textilă obținută din celuloză prin procedee chimice. *Producția de viscoză a fost rafinată 100 de ani pentru a o face ușor de întreținut depășindu-se slăbiciunea la umezeală a fibrelor și, îmbunătățindu-se tehnologia, s-a descoperit modalul în 1951, în Japonia. Modalul are proprietăți superioare viscozei: este mai mătăsos, mai moale, fiind folosit la lenjeria de corp, este cu 50% mai absorbant decât bumbacul, își menține culoarea chiar dacă este spălat des cu apă caldă, lucru ce-l recomandă pentru îmbrăcămintea activă, are o rezistență impresionantă la contracție sau întindere, poate fi mercerizat pentru luciu și rezistență sporită a țesăturilor, se simte răcoros pe piele, este rezistent la foc.* (Blog, https://bit.ly/2PwtXIp). *De 10–20 de ori mai puțină apă este utilizată în timpul producției de modal decât în producția bumbacului.* (glami.ro, https://bit.ly/33tggSs). – Var. Modal. (IL)

moisturizer s.n. ●○○ (Cosm.) Cremă hidratantă. *De asemenea, este important să incluzi în ritualul de îngrijire un moisturizer pentru față și o loțiune*

de corp hidratantă. (Blog, https://bit.ly/3ibxZUs). *Dezamăgitor, aplicată în cantitatea corespunzătoare (pentru a beneficia de spf) se cojește și nu este deloc „forgiving" cu machiajul. Se adună și lasă un film gras. Folosită exclusiv ca moisturizer poate că ar fi ok, dar să cumperi un moisturizer cu spf numai ca să trebuiască sa pui alt spf peste, cam aiurea...* (comentariu, sephora.ro, https://bit.ly/36GD2Xo). – Pr. /m'ojsturajzər/. (IL)

moka pot s.n. ●●● (Culin.) Ibric format din trei părți care permite prepararea cafelei prin presiunea apei fierbinți, cafeaua preparată prin această metodă fiind concentrată, asemănătoare unui espresso italian; espressor de aragaz. *Vei găsi și astăzi moka pot-uri produse de firma Bialetti, văzute ca originale, însă în mod realist, tehnologia este destul de simplă încât orice moka pot care respectă principiul celor trei camere va da rezultate aproape identice.* (Blog, https://bit.ly/3B4VXt6). *Dintre metodele alternative, Moka pot este singura care are origini italiene, comune cu fratele mai mare espressorul. De multe ori, l-am auzit numit și Bialletti, explicația venind de la numele celui care în 1933 a inventat această ustensilă, Alfonso Bialletti* (Blog, https://bit.ly/3hCH6yc). *Reputația sa de espressor de aragaz derivă din faptul că obține cel mai apropiat „espresso", în comparație cu orice altă metodă manuală de preparare.* (Blog, https://bit.ly/3i6LFQA). *Espressorul Moka Bialetti prepară un espresso bogat, autentic italian.* (cafemagia.ro, https://bit.ly/3fl0spQ). – Pl. moka pot-uri.Var. Moka pot, espressor de aragaz, espressor Moka. (IL)

molnupiravir s.n. ●●● (Farm.) Medicament împotriva coronavirusului SARS-CoV-2 care atacă o enzimă pe care o folosește virusul pentru a se multiplica. Acesta a fost dezvoltat de compania farmaceutică Merck împreună cu Ridgeback Biotherapeutics. *Compania Merck a renunțat la sfârşitul lunii ianuarie la dezvoltarea a două potenţiale vaccinuri împotriva COVID-19, dar îşi continuă cercetările privind două tratamente contra bolii. Unul dintre aceste medicamente este molnupiravir, dezvoltat împreună cu compania americană Ridgeback Bio.* (digi24.ro, https://bit.ly/2VfUIH9). *Merck testează aproape 3,000 de pacienți, spitalizați sau nu, în faza 2/3 a testelor ce va determina dacă molnupiravir elimină SARS-CoV-2 din organism mai rapid decât tratamentul placebo. Datele apar în câteva săptămâni și medicamentul e specializat pe împiedicarea pacienților cu simptome medii de a face forme grave de Covid-19.* (monitorulbt.ro, https://bit.ly/3l2Ff84). *Cum funcționează mai exact molnupiravir? Primul antiviral oral împotriva COVID-19 vizează o enzimă pe care virusul SARS-CoV-2 o folosește pentru a se multiplica, introducând erori în codul genetic al virusului. Acest lucru ar trebui să împiedice virusul să se înmulțească, astfel încât să împiedice creșterea încărcăturii virale în organism și să reducă severitatea bolii.* (reginamaria.ro, https://bit.ly/3GPxCK4). (AMB)

mom jeans s.m.pl. ●●● (Modă) Model de blugi lejeri pe picior, cu talie înaltă; blugi mom fit, blugi mom. *Dacă te încântă ideea de a avea un look cu influențe vintage, poartă mom jeans în combinație cu alte piese din denim.* (Blog,

https://bit.ly/3GfDn38). *Blugii numiți blugi mom fit sau chiar mom jeans erau în trend mai ales în anii ’80, dar se pare că au revenit spectaculos în ultima perioadă.* (verdict.ro, http://bit.ly/37Bz0Ay). – Pr. /m'amʤinz/. (ȘO)

monopied s.n. ●●○ (Foto., video) Stativ cu un singur picior pentru susținerea aparatelor foto sau video. *Acest monopied are în plus o caracteristică mult aşteptată de către videografi şi anume posibilitatea blocării bazei.* (f64.ro, https://bit.ly/2TImQOA). *Dar să începem cu începutul şi anume, pentru că există o multitudine de monopiede, vom încerca să facem lumină aşa încât şi cei mai puțin experimentați să aibă criteriile necesare pentru alegerea monopiedului corespunzător nevoilor sale.* (Blog, https://bit.ly/3nX81Yw). – Pl. monopiede. (IL)

mood s.n. ●●● (Psih.) Dispoziție, stare sufletească. *Pe 17 și 18 august, începând cu ora 16:00 până la miezul nopții, pasionații de călătorii se pot alătura Wizz Air pe terasa Fabrica pentru a-și testa mood-ul de vacanță.* (iqads.ro, https://bit.ly/38BSa8L). *Trezitul la 5, plecarea la 6, cum altcumva. Se vedea că nu eram în mood de alergare. Am dormit până la prima benzinărie la Ploieşti, ceea ce nu s-a întâmplat niciodată până acum.* (Blog, https://bit.ly/3fbfrB0). *Smiley a recunoscut faptul că „regizorul filmului, Cristina, atunci când a făcut scenariul cu Andrei, a ştiut ce mood-uri caută”.* (https://bit.ly/2BFPhI5). – Pl. mood-uri. Pr. /mud/. (IL)

morcov baby s.m. ●●● v. **baby morcov**. – Pl. morcovi baby. Pr. /morcovb'ejbi/. (AMB)

motamo adv. ●●● Cuvânt cu cuvânt, literal, fără a accede la înțeles. *Dacă tot copiezi, n-o face chiar motamo, fă-o inteligent!* (comentariu, didactic.ro, http://bit.ly/3a3qpa5). *Ieri, postul Antena 1 a anunţat achiziţionarea unui nou format, „Hell's Kitchen” sau „Bucătăria Iadului”, dacă am traduce motamo titlul.* (click.ro, http://bit.ly/2YfyUJT). *Schimb foarte mult la filmare, niciun film nu l-am filmat motamo în raport cu scenariul.* (vremeanoua.ro, https://bit.ly/2YawnjV). – Var. mot à mot*, mot-a-mot. (AMB)

motănesc adj. ●●● Caracteristic motanilor, de motan; care aparține motanilor. *Dar pentru mine, marele spectacol motănesc este somnul. Nu joaca. Somnul cu blană, coadă şi tors.* (Carte, https://bit.ly/3pgFMCy). *Sunt bine-dispusă şi aproape zen. Zic „aproape” pentru că în ultima vreme am început să-mi fac griji: apartamentul e plin de furnici şi nu ştim cum să scăpăm de ele. Pamuk insistă să persevereze în ceea ce a dus deja la perfecţiune, adică vălătuci de blană motănească zboară prin toată casa (deşi aspirăm relativ des), nu am cumpărat nimic-nimic...* (dilemaveche.ro, https://bit.ly/2Mo2kmu). *Acum e un coşcogeamite motan. Îi iubeşte pe cei ai casei, dar visează să aibă un prieten al său. Doar al său. Unul adevărat. Căruia să-i spună visele sale motăneşti în limba sa motănească.* (mamicisibebei.ro, https://bit.ly/36erX09). – F.sg. motănească, m. și f.pl. motănești. (TT)

motănește adv. ●○○ Ca un motan, în felul specific motanilor. *La varianta pe care o am eu, pe spatele cărții, e o poză cu Nichita stând pe pat, fumând și zâmbind motănește, așa cum îi ședea lui cel mai bine.* (bpnews.ro, https://bit.ly/3t0BGkl). *Ce poate fi mai plăcut decât să îți petreci iarna „motănește" pe sobă și să privești pe fereastră cum ninge?* (drumetiicarpati.ro, https://bit.ly/36bYjIP). *Nu cunosc nici care sunt reacțiile sale primare la întâlnirea cu felinele negre. Se zbârlește la ele? Se insinuează motănește? E limpede, însă, că șefii săi din PSD i-au arătat pisica…* (timpul.info, https://bit.ly/39qS85P). (TT)

mozoleală* s.f. ●●● (Fam., uneori peior.) **1.** Sărut pasional. *Era doar o mozoleală, dar pe vremea aia părea mai mult decât un film porno xxx.* (stirileprotv.ro, https://bit.ly/3binqcA). *Îmbrăţişarea hippioţilor era un scop în sine, dar uneori ducea la sărutări, mozoleli, smulgeri de jeans şi uz de mărgele de amor cu ulei pentru Kama Sutra.* (dilemaveche.ro, https://bit.ly/2yOZYq5). *Și fiindcă în curând o să ne jucăm din nou de-a Grădina Maicii Domnului, împodobită cu flori de import întru întâmpinarea Atletului de la Roma, bine ar fi ca, odată cu servirea tradiționalei pâini franțuzești înmuiate în sare himalayană, să revenim la oile noastre. Adică să o lăsăm pe Sanctitatea Sa să-și frece obrazul de zidăriile mânăstirilor din Bucovina și să-l scutim de mozoleala programată cu politrucii români.* (catavencii.ro, https://bit.ly/2WGit8c). **2.** Acțiunea de a se murdări / mânji și rezultatul ei. *Așa că mămicile Qbebe au preparat cu dragoste porridge-ul bio de la Mamuko pentru copilașii lor și s-a lăsat cu poftă mare, mozoleală și multe plescăituri pofticioase.* (qbebe.ro, https://bit.ly/33bQCUF). *Și am vrut să fac niște macaron roz cu zmeură și am sfârșit într-o băltoacă de mozoleală.* (Blog, https://bit.ly/34BzjN2). – Pl. mozoleli. (IL)

muffin s.n./s.m./s.f. ●●● (Culin.) Brioșă. *Pe Internet zice că muffin vine fie din franceză (moufflet = pâine moale), fie din germană (muffe = numele unei prăjituri). Cert e că americanii și britanicii l-au făcut faimos, deși prin rețete diferite. Un muffin american e mai aerat, mai aproape de prăjitură și presupune praf de copt sau bicarbonat în aluat, în timp ce un muffin britanic e mai aproape de o pâinică și presupune folosirea de drojdie.* (Blog, https://bit.ly/3NjGATO). *La final vom avea niște muffins delicioase, foarte pufoase și pline de afine la interior și cu o crustă crocantă și aromată, cu o aromă subtilă de scorțișoară.* (Blog, https://bit.ly/3hvLS0N). *Muffins-urile se fac prin metoda clasică, a checurilor (sweet bread), amestecând întotdeauna ingredientele lichide primele și abia apoi cele solide, amestecând ușor, cu grijă, pentru a nu activa glutenul obținând astfel o textură pufoasă, cu bule micuțe de aer!* (gustos.ro, https://bit.ly/33Q6hFO). //s.m. *Ananasul rondele de la prietenii mei de la Sun Food, bobițele de ciocolată neagră, stafidele și fulgii de migdale s-au îmbinat minunat în această rețetă de muffins, atât de minunat încât eu și Cris am devorat câțiva muffins direct din tavă, așa calzi cum erau.* (Blog, https://bit.ly/3wcNkti). //s.f. *Dimineața la cafea, o muffin cu ciocolată merge perfect!* (youtube.com, https://bit.ly/2QpQMS3). – Pl. muffins, muffins-uri. Pr. /m'afin/. (ȘO)

mule s.m. ●●○ (Modă; frecv. în sintagma *pantofi mule*) Model de pantofi, cu sau fără toc, deschiși în zona câlcâiului. *Pantofii Mule sunt cea mai nouă tendință*

în materie de încălțăminte. Aceștia sunt practic închiși sau decupați în față și sunt deschiși în spate. (Blog, https://bit.ly/3cUvGDq). *Pentru cei cărora le place o anumită înălțime suplimentară, pantofii mules cu toc sunt ideali pentru petreceri și nunți.* (hm.com, https://bit.ly/3GmxGQO). *Niște sandale decupate sau chiar niște mules (dacă îți permite codul vestimentar al companiei) sunt perfecte pentru a impresiona.* (Blog, https://bit.ly/2SOic5a). – Pl. mules. Pr. /mjul/.Var. Mule. (ȘO)

multicam s.n. ●○○ (Mil., sport) Imprimeu de camuflaj care combină camuflajul specific mai multor medii (urban, de pădure, de deșert etc.). *Camuflajul multicam a fost proiectat pentru a înlocui două uniforme distincte, putând ține locul și camuflajului de pădure și camuflajului de deșert, de aici venind și denumirea de multicam / multicamo (multiple camouflage). Este folosit de armata USA începând cu războiul din Afghanistan.* (airsoft-pro.ro, http://bit.ly/3swDCQD). *La H.A.T. echipamentul oficial este MultiCam-ul (Multi-Environment Camouflage – cum au soldații americani) și ca să devii membru este necesar să-l ai. La jocuri însă, vei întâlni și echipament de tip Woodland (cum au Vânătorii de munte).* (taktical.ro, http://bit.ly/3dLEI6J). – Var. MultiCam, multicamo. (AMB)

multicameră adj.invar. ●●○ **1.** (Video) Care permite sau presupune utilizarea mai multor camere video. *Cinci camere nu e ceva nou, deja există multe exemple de smartphone-uri cu așa combinații, eficiența lor este însă discutabilă. Da, e adevărat că în acest moment pe smartphone nu ai cum să schimbi lentilele și singura soluție să ai o configurație pregătită pentru orice fel de situație este sistemul multicameră.* (mobzine.ro, http://bit.ly/3rIXOyv). *Ne recomandă experiența, dotarea tehnică și maniera de lucru. Avem soluții pentru (aproape) orice situație – filmări multicameră, filmări aeriene, înregistrare de sunet la o calitate deosebită, albume foto etc.* (foto13.ro). *Clipuri video publicitare și transmisiuni live multicameră pentru o promovare de succes* (viacluj.tv, https://bit.ly/3rJ6apM). **2.** Care presupune mai multe spații, încăperi etc. *Redați în timp real în camere diferite. Ascultați aceeași melodie minunată în întreaga casă cu funcția de audiție multicameră, controlată prin aplicația SongPal.* (audioweb.ro, https://bit.ly/3bFGBQS). *Prin alegerea unui profil Aluplast 85 MD, alegeți un produs de top fără a face vreun compromis în privința calității și a materialelor. Construcția largă de 85 mm a ferestrei permite montarea unui geam triplu (3 straturi), iar tehnica multi-cameră folosește aerul ca un mediu eficient de izolare.* – Var. multi-cameră. (AMB)

multigenetic adj. ●○○ (Biol.) Care se bazează pe mai multe gene de ADN. *Se ştie deja că majoritatea bolilor, comportamentelor şi chiar gradul de inteligenţă al unui om sunt rezultatul unei acţiuni concertate la nivel genetic. Pe baza datelor colectate din actualele studii genetice, oamenii de ştiinţă au dezvoltat ceea ce se poate numi scorul de risc multigenetic.* (b1.ro, http://bit.ly/30DVxcc). *Specialiștii au demonstrat că psoriazisul este o boală multigenetică, multifactorială cu transmitere genetică foarte complexă, iar când unul dintre părinți este afectat de această boală, există 25% șanse ca și urmașii lor să o dezvolte.* (cugetliber.ro,

http://bit.ly/2OnYj2w). – F.sg. multigenetică, m.pl. ^multigenetici, f.pl. multigenetice. (AMB)

multi-gestual adj.m.sg. ●○○ (Electr.; despre ecrane tactile) Care înglobează tehnologia multitouch, de citire și interpretare a unui anumit număr de atingeri simultane. *Față de ecranul rezistiv care răspunde în funcție de presiunea aplicată (cu degetul, unghia sau stylus-ul), cel capacitiv este mult mai sensibil și reacționează doar la atingerea directă cu degetul, fără mănuși (datorită încărcării cu electroni). De asemenea, doar touchscreen-urile capacitive sunt compatibile cu implementarea sistemului multi-touch, adică controlul multi-gestual al anumitor funcții (zoom cu două degete etc.).* (playtech.ro, http://bit.ly/2OpyzTy). *Ecranul capacitiv a devenit cunoscut publicului larg odată cu lansarea primului iPhone, în 2007. Faptul că puteai să-l manevrezi cu uşurinţă, fără stylus, a constituit o atracţie. Dar cel mai mare impact l-a avut cu siguranţă controlul multi-gestual.* (go4it.ro, http://bit.ly/30DMibW). (AMB)

multirezistent adj. ●●● (Med.; despre bacterii) Care este atât de puternic încât nu poate fi distrus de o serie numeroasă de antibiotice. *În urmă cu o săptămână, un epidemiolog m-a anunțat că avem două cazuri de infecții cu acinetobacter multirezistent (care rezistă la antibiotic).* (cotidianul.ro, https://bit.ly/3iCtvYQ). *Bacteriile multirezistente reprezintă o amenințare pentru viitorul omenirii. S-au răspândit în forță, din cauza consumului excesiv și necontrolat de antibiotice, atât la om, cât și la animale.* (stirileprotv.ro, https://bit.ly/35bWkDd). – F.sg. multirezistentă, m.pl. multirezistenți, f.pl. multirezistente. (AMB)

multitouch s.n., adj.invar. ●●● (Electr.) **1.** s.n. Tehnologie specifică ecranelor cu sensibilitate tactilă care presupune sesizarea și interpretarea unui anumit număr de atingeri simultane. *Multi-Touch e o modalitate de introducere a datelor care funcționează pe un ecran tactil plat. El oferă o combinație de succes a imaginilor și clipurilor de calitate cu partea tactilă dezvoltată pentru scenarii cu mai mulți utilizatori. Asta înseamnă că, în același timp, mai multe persoane pot să interacționeze și să acceseze diferite media și aplicații, fie ele independente sau inter-conectate. Utilizatorii pot să se distreze împreună sau să-și lase inspirația să îi poarte pe cont propriu.* (evolve-media.ro/servicii/servicii-multi.php). *Mai mult decât atât, şi multitouch-ul este complex sau simplist, în funcţie de diversitatea acţiunilor ce pot fi executate. Aşadar, când cumperi un gadget cu ecran capacitiv, încearcă să afli dacă permite control multi-gestual sau nu.* (go4it.ro, http://bit.ly/30DMibW). **2.** adj.invar. Care înglobează această tehnologie (1); multi-gestual. *Mai clar, o suprafață multitouch permite utilizarea simultană a unui sistem digital de către mai mulți utilizatori sau accesul simultan la mai multe obiecte, chiar dacă este un singur utilizator. Reprezintă un mediu de lucru sau de joacă, un mod de prezentare sau un tool de navigare, reprezintă soluția actuală de interacțiune om – mașină, o soluție ce deschide nenumărate posibilități de inovație.* (tomtouch.ro, https://bit.ly/3DaID7P). *„Masa multitouch de la salonul auto va fi folosită de clienții care vor să configureze un model de maşină,*

interacţiune diferită faţă de ce se putea face până acum", explică managerul. (zf.ro, http://bit.ly/3cs5I94). – Pr. /maltit'aʧ/.Var. multi-touch, Multi-Touch. (AMB)

multivers s.n. ●●● (Cosmos) Sistem de mai multe universuri cosmice (numite universuri paralele sau alternative). *Întrebările cu privire la existența altor universuri ca parte dintr-un multivers mai mare şi dacă acestea pot susţine viaţa sunt probleme majore în cosmologia modernă, relatează Science Daily.* (descopera.ro, http://bit.ly/3cnnjz3). *Fizicianul Stephen Hawking a murit în martie 2018, dar moștenirea pe care ne-a lăsat-o continuă să fie legendară. Așa e cazul și cu teoria privind multiversuri (universuri multiple).* – Pl. multiversuri. (AMB)

münchenez, münchenează s.m., s.f., adj. ●●● (Etn.) **1.** s.m., s.f. Persoană care este originară sau care locuiește în München (capitala landului federal Bavaria din Germania). *Emil Hurezeanu a interpretat personal şi în folos propriu o altă zicere foarte cunoscută a lui John F. Kennedy şi vreo cincisprezece ani şi-a zis : sunt un münchenez ! (şi nu un Münchhausen, cum ar fi fost, poate, mai potrivit).* (cotidianul.ro, https://bit.ly/3NlD8b4). *Münchenezii l-ar vrea în atac, alături de Mario Gomez, pe bulgarul Dimităr Berbatov, de la Manchester United, cotat la 15 milioane de euro.* (m.adevarul.ro, https://bit.ly/3LkyyIu). *Ca de obicei, milioane de oameni din întreaga lume vin să asiste la acest moment deosebit pentru munchenezi şi ceilalţi locuitori ai Bavariei, pentru a se distra alături de ei, mulţi intrând rapid în costumaţia tradiţională, cu pantaloni de piele şi pălării tipice zonei.* (fanatik.ro, https://bit.ly/3AQNM3w). //s.f. *Probabil tot în acest an, Luki Caragiale se căsătoreşte cu Fanny, fiica lui Alexandru Dobrogeanu-Gherea şi a Mariei Solner, o münchenează.* **2.** adj. Din München. *Format la şcoala profesorului Pfänder, în mediul universitar münchenez, cunoscând noile orientări din estetica filosofică europeană, mai ales cea germană, Victor Iancu a promovat aceste noi orientări şi în mediul universitar românesc.* (meridianultimisoara.ro, https://bit.ly/3JOXPKv). *Herbert Hainer, patronul Adidas, devine preşedintele consiliului director al echipei muncheneze.* (digisport.ro, https://bit.ly/3yvrZw0). – M.pl. münchenezi, f.pl. müncheneze. Pr. /mynxen'ez/.Var. munchenez. (AMB)

mung s.n. ●●● (Nutr.; frecv. în sintagma *fasole mung*) Soi de leguminoasă mică și verde din aceeași familie cu mazărea și lintea, care este o sursă bogată de proteine, fibre, antioxidanți și fitonutrienți. *Mungul organic este una dintre cele mai valoroase specii de fasole. Extrem de hrănitoare, are gust excelent cu legume, precum și supe sau salate.* (cutiacuplante.ro, http://bit.ly/3ctMjVp). *Asemănătoare boabelor de mazăre, dar având o formă ovală, fasolea mung are învelișul verde intens și miezul gălbui. În comparație cu fasolea clasică, este mult mai dulce, fierbe mai ușor și este mai săracă în oligozaharide, substanțe complexe responsabile de apariția simptomelor de flatulență. Fierbe în cel mult 30 de minute, la foc mic și nu este nevoie să îi fie schimbată apa. Aceste diferențe provin din faptul că planta aparține unei specii aparte, cu presupusă origine în India, Pakistan și Bangladesh.* (ziaruldeiasi.ro, http://bit.ly/3rKeoy1). *Nu am folosit*

germeni de soia/mung fiindcă nu am decât din cutie şi au început să mi se pară din ce în ce mai neatrăgători. În ultima vreme chiar am renunțat complet la ei. (reteteleluiradu.ro, http://bit.ly/3rGq1pG). (AMB)

muscarinic adj. ●●● (Med.) Care are efectele (asemănătoare) unei substanțe otrăvitoare (numită muscarină) din unele ciuperci, precum diminuarea ritmului cardiac, scăderea presiunii arteriale, contracţia muşchilor netezi intestinali, creşterea secreţiilor etc. *Manifestările sindromului muscarinic debutează rapid după ingestia de ciuperci (de la câteva minute la 3 ore), prin greţuri, vărsături, dureri epigastrice, catar oculo-nazal, salivaţie abundentă, hipersecreţie bronşică, transpiraţii puternice, bradicardie, hipotensiune arterială, dispnee de tip astmatic. În intoxicaţiile severe apar: stare confuzională, delir, convulsii, comă. În formele cu evoluţie fatală, decesul survine prin insuficienţă cardiacă, oprirea inimii în diastolă sau insuficienţă respiratorie.* (ziarullumina.ro, http://bit.ly/2OpDHXQ). *La adult se administrează intramuscular 1-1,5 mg de metilsulfat de neostigmină (fiole 1 ml, 0,5 ml/ml), iar dacă apar efecte muscarinice (bradicardie, hipotensiune arterială, hiperlăcrimare, hipersalivaţie etc.) se administrează intramuscular sulfat de atropină 0,5 mg (fiole 1 ml, 1 mg/ml).* (revistagalenus.ro, http://bit.ly/3rHAZeP). – F.sg. muscarinică, m.pl. muscarinici, f.pl. muscarinice. (AMB)

mythbuster s.m. ●○○ (Cult.) Persoană care demonstrează neadevărul unui mit, în felul protagoniștilor unei emisiuni australiene științifico-distractive (numită MythBusters). *Ştiţi de povestea filosofului/poetului/cercetătorului din turnul de fildeş? Povestea aceea în care omul (unul din cei trei, desigur că pot intra numeroşi alţi pretendenţi, nu e nicio restricţie) crede că se poate retrage din societate, departe de lume, ca să-şi croiască un drum propriu, o cale către altceva: fericire, divinitate, amor propriu etc. Ei bine, domnul Constantin Cucoş este un mythbuster, un demolator de mituri, şi susţine contrariul – omul, ca o fiinţă socială şi sociabilă prin natura sa, e bine să nu se rupă de ceea ce-i este lui mai firesc, de traiul în astă umilă şi dezgustătoare lume.* (tribunainvatamantului.ro, https://bit.ly/3qF1Uqg). *De cealaltă parte, mythbusterii atrag atenţia că, pe fondul acestei mode, o dischetă a ajuns să coste aproape dublu faţă de o casetă audio, un alt format vintage care a înregistrat o revenire spectaculoasă.* (realitatea.net, http://bit.ly/2OpquhH). – Pl. mythbusteri. Pr. /m'itbastər/. (AMB)

N

nail art s.n. ●●○ (Artă, cosm.) Mod creativ de pictare, decorare și înfrumusețare a unghiilor. *Pentru sezonul de iarnă 2015/2016 provocările sunt mari în ceea ce privește nail art-ul, însă poți opta și pentru nuanțe de nude sau clasicul negru și de ce nu pentru un french modern.* (Blog, http://bit.ly/3k42UlR). *În acest curs vei învăța să îmbini pictura cu geluri color și nail-art-ul, vei realiza modele cu diferite tehnici și materiale.* (nailshop.ro, http://bit.ly/3pDKSbo). *După cum bine știți, nail art-ul chiar e o pasiune de-a mea și încerc mereu să exersez pictura și diverse modele, pentru a mă perfecționa.* (Blog, http://bit.ly/37tLIRQ). – Pr. /n'ejlart/.Var. nail-art. (ȘO)

naked burger s.m. ●●● (Culin.) Burger fără chiflă; chiftea din carne de vită, pui, pește sau diverse ingrediente vegetale, servită alături de salată și de alte ingrediente specifice unui buger: murături, inele de ceapă prăjită, brânză etc. *Astăzi venim spre voi cu o rețetă atipică de burger – naked burger, adică burger dezbrăcat, adică burger, dar fară chifle, doar din chiftea.* (Blog, https://bit.ly/3mCHFJF). *În poze e farfuria mea, cu un naked burger ca să zic așa, pentru că nu am mai apucat să fac poză și la farfuria lui, dar vă zic că această chiftea era amplasată între două bucăți de pâine (sub numele de scenă CHIFLĂ), în rest totul a fost la fel.* (Blog, https://bit.ly/3lrWbo4). *Preferatul meu este naked burger-ul cu avocado, roșii uscate și brânză de capră.* (Blog, https://bit.ly/3iKMzmQ). *La prânz am mâncat 2 naked burgeri Gourmand (300g de carne), tot cu salată de roșii și petite greens (absolut minunată salata asta, nu mă mai satur de ea).* (Blog, https://bit.ly/3fomJCQ). – Pl. naked burgeri, naked burgers. Pr. /n'ejkid b'urgər/, /n'ejkid b'ərgər/. (IL)

naked cake s.n. ●●● (Culin.) Tort fără gazură, în care se pot observa elementele componente și dispunerea blaturilor, decorat cu flori sau fructe și cu aspect de prăjitură preparată în casă; tort naked. *La cât de frumos este, acest naked cake (că „tort dezbrăcat” nu sună tocmai ok:) nu putea fi făcut decât pentru o ocazie specială.* (Blog, https://bit.ly/3iI4AlR). *Extrem de populare în ultimii trei ani, trendul torturilor naked pare să se fi epuizat. Inițial inedite, lăsând blatul la vedere, aceste torturi fără glazură nu sunt potrivite pentru orice tip de eveniment. În 2018 naked cakes se vor regăsi în special la nunțile cu temă rustică.* (Blog, https://bit.ly/3DoCHak). *Când am avut nunta, și am ajuns la cum să arate tortul, tot ce știam era că vreau să fie simplu, elegant și cât mai natural (cu ultima cerință nu pot să zic că mi-a ieșit foarte mult pentru că l-am avut îmbrăcat în pastă de zahăr… da! tocmai eu care iubesc de mor naked cake-urile și pe care nu le-aș mânca de dragi ce îmi sunt!).* (Blog, https://bit.ly/3E2GBGx). – Pl. naked cakes, naked cake-uri. Pr. /n'ejcid cejk/. (IL)

napr<u>o</u>n s.n. ●●● (Design, culin.) Suport pentru farfurii care se așează pe masă pentru a proteja fața de masă sau în scop decorativ. *Adaugă un aer special fiecărei mese cu fețele de masă IKEA. Completează cu un napron, pentru un contrast cu stil!* (ikea.ro, https://bit.ly/36ozLu3). *Preparatele tale pot concura cu ușurință cu meniurile pregătite de chefi renumiți dacă le așezi pe o masa decorată cu naproane sofisticate ale căror culori și finețe completează aspectul mâncării.* (chicville.ro, https://bit.ly/2Qpot3f). *Vă plac naproanele? Aveți o masă din lemn frumoasă și vreți să o puneți în valoare fără să o acoperiți? Naproanele sunt soluția ideală. Acest model este realizat dintr-o țesătură rezistentă, are dantelă din bumbac aplicată pe colțuri și se potrivește într-un cadru rustic.* (emag.ro, https://bit.ly/33wC1Tq). – Pl. naproane. (IL)

narati<u>v</u>* s.n. ●●● (Cult., media) Succesiune, reală sau imaginară, de evenimente înlănțuite prin legături logice, cronologice sau de cauzalitate prezentată prin diferite mijloace de comunicare, în special prin text, dar și prin imagini; temă despre care vorbește sau scrie cineva. *Pe 7 octombrie, prof. Ileana Gae a continuat recapitularea temei „Narativul în multimodal – Banda desenată”.* (tvr.ro, http://bit.ly/38THW4Y). *Moartea lui George Floyd în Minneapolis a reînviat narativul din epoca Obama potrivit căruia aplicarea legii este endemic rasistă.* (evz.ro, http://bit.ly/3rUQkZr). *Declarațiile actualului ambasador al României în SUA au fost făcute la sediul CEPA din Washington D.C., unde s-a desfășurat un eveniment dedicat analizei narativelor anti-occidentale şi dezinformării de inspiraţie rusă practicate în România.* (cursdeguvernare.ro, http://bit.ly/30Xvkpc). – Pl. narative. (AMB)

nasole<u>a</u>lă s.f. ●●● (Fam.) **1.** Situație proastă, nesigură; eșec. *Ne-o fi greu nouă, ăstora din privat, cu criza asta şi cu distanţarea socială, să lucrăm de acasă ori să ieşim doar pentru muncă şi cumpărături, dar să vedeţi la bugetari ce nasoleală e.* (catavencii.ro, https://bit.ly/2W4pznP). *Sigur, n-avem niciun motiv de îngrijorare când ies din puşcării înainte de termen câteva mii de deţinuţi, nu? Ministrul Justiţiei speră că n-o să fie nicio problemă. Că n-o să fie vreo nasoleală „crescândă”.* (petreanu.ro, https://bit.ly/2SEKUlU). *Aşa că de ce nu am începe şi noi să tratăm subiectele despre nasoleli (din Cluj, din ţară)…* (ziardecluj.ro, https://bit.ly/2W9kTgG). **2.** Manevră necinstită pentru obținerea de profit; învârteală. *O nasoleală, pe vorba dumitale. Se numeşte mită electorală şi este pedepsită de lege, este infracţiune... Aşa că ai mare grijă cu cine vorbeşti, cine ce îţi oferă şi niciodată să nu accepţi, niciodată!* (digi24.ro, https://bit.ly/3c69PGs). *În opinia sa, creșterea economică excelentă a României din ultimii ani redusese însă numărul acestora, pe fondul creșterii competiției. „COVID-19 pare să fie acum exact butonul final care să le pună stop acelora care încă mai făceau nasoleli, cum se vorbește în limbaj de construcții. De ce le pune stop?”* (wall-street.ro, https://bit.ly/3fohAtp). – Pl. nasoleli. (IL)

navigat<u>o</u>r medic<u>a</u>l s.m. ●●○ (Med., muncă) Profesia persoanei care ajută un pacient să-și înțeleagă diagnosticul și să parcurgă toate formalitățile necesare pentru a primi un tratament corespunzător. *O nouă ocupaţie ar putea intra în*

nomenclatorul meseriilor din România. În Occident se numeşte navigator medical şi, pe scurt, este vorba de o persoană care obţine formularele, dosarele sau adeverinţele de care are nevoie un pacient pentru a se tratata în ţară sau în străinătate. (europafm.ro, https://bit.ly/3lsqoC1). *Toţi răniţii care au ajuns în spitale din străinătate au avut aceeaşi problemă, povesteşte Monica Althamer. Este navigator medical în cadrul unui ONG. Adică, omul care îi ajută pe bolnavi să lupte cu birocraţia şi să-şi găsească drumul spre vindecare. Monica s-a ocupat şi de transferul mai multor răniţi din Colectiv, în străinătate.* (stiri-zilnic.com, http://bit.ly/3vytitH). *Interacțiunile dureroase între spital și pacienți, ca cele din cazul Claudiei, ar putea fi evitate prin introducerea navigatorilor medicali, astfel încât pacienții sau familiile lor să știe ce se întâmplă și ce au de făcut, iar cadrele medicale să nu fie împovărate cu sarcini suplimentare pe care nu le pot gestiona.* (inclusiv.ro, https://bit.ly/3cLLtn1). – Pl. navigatori medicali. (AMB)

nebuliz<u>a</u> vb.tranz. ●●● (Farm.) **1.** A transforma o substanță în aerosoli (pentru a fi inhalată sau pentru a fi folosită ca dezinfectant). *Avertisment: NU se nebulizează Flixotide la copilul care tușește!* (b1.ro, https://bit.ly/2EwpfrZ). *Aparat de Aerosoli Funneb. Poate fi nebulizat orice tip de medicament, inclusiv cele uleioase care sunt folosite de regulă în pediatrie.* (bestkids.ro, https://bit.ly/3kGIpuG). **2.** A dezinfecta prin tratament cu aerosoli. *Nelu Tătaru a povestit la DIGI24 în calitate de invitat la emisiunea „În fața ta”, că a fost nebulizat înainte de fiecare inspecție și după fiecare. Mai precis, a fost supus unor proceduri de tratament și dezinfectare care l-au ținut departe de COVID-19.* (huff.ro, https://bit.ly/363eIQB). *Secretarul de stat a precizat că ambulanțele se nebulizează, se dezinfectează și li se șterg suprafețele.* (euractiv.ro/social/izoleta-20198). – 1sg. nebulizez, part. nebulizat. (AMB)

nebuliz<u>a</u>re s.f. ●●● (Farm.) **1.** Tratament cu aerosoli. *Nebulizarea, tratamentul cu aerosoli în infecțiile respiratorii, devine, încet, dar sigur, o modă... Și poate face, în unele cazuri, mai mult rău decât bine.* (stirileprotv.ro, https://bit.ly/2G4D15E). *Umidifierea atmosferei și nebulizări cu soluție salină sunt, de asemenea, măsuri eficiente. Nu se recomandă, îndeosebi la copilul mic, inhalații cu vapori calzi, care pot declanșa vasodilatația mucoasei nazale, inclusiv arsuri.* (jurmed.ro, https://bit.ly/30a406X). *Pacienții vor plăti tarifele normale pentru tratamente, dar la acestea se vor adăuga costurile pentru echipamente și dezinfecție, fiind necesară nebulizarea spațiilor după fiecare pacient, a precizat medicul stomatolog Mihai Mașca: […]* (radiomures.ro, https://bit.ly/3j2mLkl). **2.** Transformarea unei substanțe în aerosoli. *Nebulizarea este o procedură care transformă dezinfectantul chimic (pe bază de peroxid sau peroxid și acid peracetic) din stare lichidă în micro particule volatile, cu o dimensiune cuprinsă între 4 și 15 microni care acționează rapid și sigur pentru neutralizarea virușilor, bacteriilor și a altor agenți patogeni.* (utifm.ro/nebulizarea). *În lupta pentru combaterea virusului COVID 19 oferim produse eficiente de atomizare și nebulizare pentru dezinfectarea bulevardelor și orașelor, dezinfectarea ambulanțelor.* – Pl. nebulizări. (AMB)

nebulizator s.n. ●●● (Farm.) Aparat care transformă, la rece, o substanță în aerosoli, cu utilitate multiplă, în special medicală. *Aparatul de aerosoli, cunoscut și ca nebulizator sau inhalator, este un dispozitiv prin care se realizează împrăștierea mecanică în aer sau într-un gaz a unor particule solide și care este folosit în medicină pentru tratarea unor probleme de sănătate.* (altex.ro, https://bit.ly/368qZ63). *Nebulizatoarele sunt o soluţie modernă, elegantă şi eficientă pentru a difuza uleiuri esenţiale. Acestea realizează difuzia uleiurilor fără apă, astfel aroma fiind mult mai puternică – prin urmare şi beneficiile terapeutice.* (aromateca.ro/nebulizatoare-aromaterapie). – Pl. nebulizatoare. (AMB)

necontroversat adj. ●●● (Soc.) Care nu reprezintă subiectul unei dispute; (despre oameni) care nu face sau nu spune lucruri ce ar putea stârni dispute. *Ca în fiecare an, „Ziarul de Iaşi" a realizat cel mai necontroversat Top al liceelor din oraş: am făcut media tuturor mediilor de la Evaluarea Naţională.* (FB, https://bit.ly/3GJrxPP). *În plus, cei doi afirmă că „în guvernul tehnocrat nimeni nu avea interesul să modifice legile pentru a-și apăra propria piele", iar modificările au vizat aspecte necontroversate și nu au scos în stradă sute de mii de cetățeni, anunță News.ro.* (hotnews.ro, https://bit.ly/3nVL32P). *Dacă este vot pe liste, voi încerca la Pro România să am o listă extrem de consistentă, de oameni apreciați, necontroversați, oameni credibili, și care să fie agreată de alegătorii din Caraș-Severin.* (expressdebanat.ro, https://bit.ly/3nROSWU). – F.sg. necontroversată, m.pl. necontroversați, f.pl. necontroversate. (ȘO)

necooperant adj. ●●● (Soc.) Care nu cooperează sau nu comunică. *Klaus Iohannis către PSD: Această atitudine necooperantă cu preşedintele este nesănătoasă* (zf.ro, https://bit.ly/3cEEyu8). *Copiii pot fi speriați, anxioși și necooperanți în ceea ce privește tratamentul stomatologic.* (gentledentist.ro, https://bit.ly/3cEWEfA). *Consiliul Uniunii Europene a adăugat marţi Panama, Seychelles, Insulele Cayman şi Palau pe lista sa de jurisdicţii fiscale necooperante, acestea nepunând în aplicare reformele fiscale la care s-au angajat, până la termenul convenit, indică un comunicat al Consiliului.* (financialintelligence.ro, https://bit.ly/3bzwaMf). – F.sg. necooperantă, m.pl. necooperanți, f.pl. necooperante. (TT)

necroptic adj. ●●● (Med.) Care ține de examinarea după moarte a unui organism. *La examenul necroptic efectuat de medici s-au evidențiat multiple leziuni traumatice cu caracter vital, dar și leziuni cu aspect de traumă termică, medicul legist apreciind că acestea s-au produs în condițiile contenției victimei, într-o stare de agitație psihomotorie severă.* (romanialibera.ro, https://bit.ly/3gJrNSX). *INSP a modificat „Metodologia de supraveghere a COVID-19" și clarifică când se poate declara decesul de noul coronavirus. Astfel, dacă o persoană este suspectată că ar fi murit de COVID-19 se vor recolta probe necroptice. Foarte important: decesul la un pacient confirmat cu COVID-19 nu poate fi atribuit unei boli preexistente.* (digi24.ro, https://bit.ly/3cC8f1z). – F.sg. necroptică, m.pl. necroptici, f.pl. necroptice. (AMB)

needucat adj. ●●● (Edu.) Care nu are educație; necivilizat, necultivat. *30 de ani după. Ce înseamnă un popor needucat? Răspunsurile a cinci miniștri ai Educației de după `90 încoace […] O societate needucată este și o societate măcinată de profunde carențe în profesionalizare, în buna pregătire a cetățenilor ei. Iar elitele profesionale sunt cele care mișcă lucrurile într-o societate, cele care dau forța și energia unei societăți moderne.* (hotnews.ro, https://bit.ly/2ydNLdS). *Într-o Românie needucată, e încă greu să faci un festival ca Electric Castle să fie ecologic* (vice.com/ro, https://bit.ly/2K272Sh). *Trist e că oamenii needucați sunt adesea și oameni răi. Pentru că aici, la educație, se mai adaugă și morala, dobândită din religie.* (Carte, https://bit.ly/3b6VtFs). – F.sg. needucată, m.pl. needucați, f.pl. needucate. (TT)

nefroprotector adj. ●●● (Farm.) Care apără rinichii de factori nocivi. *Achyranthes aspera (Apamarga) – este nefroprotector, crește diureza și elimină toxinele din organism. Împiedică formarea calculilor renali.* (pcfarm.ro, https://bit.ly/3IIezl7). *Datorită componentelor de formulare exclusivă, Nefrys asigură o funcție nefroprotectoare fiziologică, în avantajul sănătății renale și al calității vieții câinilor și pisicilor.* (pet-me.ro/produs/nefrys-100-ml). – F.sg. și pl. nefroprotectoare, m.pl. nefroprotectori. (AMB)

nefuncționare s.f. ●●● **1.** (Despre mecanisme, sisteme etc.) Faptul de a nu se afla în stare de funcționare sau de a nu funcționa corespunzător; defecțiune. *Posesorii de telefoane Galaxy S20 Ultra reclamă probleme cu supraîncălzirea și nefuncționarea autofocus* (go4it.ro, https://bit.ly/2SXJCm1). *În cadrul conferinței, ministrul a declarat că problema nefuncționării timp de 17 zile a sistemului informatic de Sănătate reprezintă o problemă de securitate națională.* (biziday.ro, https://bit.ly/3fJV526). *Nefuncționarea în parametri normali a rinichilor conduce la apariția afecțiunilor renale.* (medcenter.ro, https://bit.ly/3crVaWm). **2.** Absența activității (într-o instituție, unitate de lucru); neîndeplinire a unui rol. *Ministrul spune că principala cauză de nefuncționare a unității în ultimul an a fost lipsa personalului.* (riseproject.ro, https://bit.ly/3csfOpk). *Această dezbatere, care este, pentru fiecare din oamenii implicați, foarte intimă, poate să ducă spre o zonă de conflict şi care să nu rezolve problemele adevărate şi actuale ale societăţii româneşti, care sunt de la abandon şcolar, sărăcie, până la lipsa locurilor de muncă sau nefuncționarea instituțiilor.* (dcnews.ro, https://bit.ly/2LlnSw9). – Pl. nefuncționări. (TT)

neimunizat adj. ●●● (Med.) **1.** Care nu a dobândit anticorpii necesari împotriva unei boli infecțioase (în special prin tratamentul cu un vaccin). *Imunitatea colectivă este un principiu prin care poate fi controlată propagarea unei maladii în momentul în care o majoritate a populației este imunizată. Acest lucru presupune ca o parte a indivizilor să fie imunizați, fie prin vaccinare fie prin dezvoltarea de anticorpi după un prim contact cu agentul patogen. În acest fel, chiar dacă virusul continuă să circule, cu cât mai multe persoane sunt imunizate, cu atât riscul unei întâlniri între un bolnav și o persoană neimunizată scade.*

(hotnews.ro, https://bit.ly/3emoS0u). *Copiii nevaccinați nu vor mai fi primiți în grădinițele italiene. Părinții elevilor neimunizați riscă amenzi de sute de euro* (g4media.ro, https://bit.ly/2Rzi5H0). *Rujeola este foarte contagioasă – se estimează că 90% din persoanele neimunizate (prin trecerea prin boală / vaccinare), expuse vor contracta boala.* (medicover.ro, https://bit.ly/34y5nxf). **2.** (P. ext.) Fără capacitate de apărare împotriva unui factor negativ. *Nu am o problemă cu nuditatea, sexul ori pornografia, fiecare își are rostul său, dar am impresia foarte des că sunt folosite în mod gratuit și abuziv, doar ca să șocheze publicul, încă neacomodat și neimunizat la așa ceva.* (comentariu, adev.ro/pbczv9). *În schimb, cititorului neimunizat la clișeele ideologice occidentale i se vor întări prejudecățile, iar după ce termină volumul lui Montefiore nu va mai avea niciun dubiu că Rusia de la începuturi și până în prezent este o pată neagră a istoriei, condusă de personaje sumbre care domnesc peste un popor de monștri.* (karamazov.ro, https://bit.ly/3bdG2uW). – F.sg. neimunizată, m.pl. neimunizați, f.pl. neimunizate. (TT)

neîndulcit adj. ●●● (Culin.) La care nu a fost adăugat zahăr, miere sau îndulcitor, pentru a avea un gust mai dulce. *Este recomandat, conform spuselor specialiștilor, să bei ceai de ghimbir neîndulcit, două căni pe zi: dimineața și seara. Dacă nu poți să bei ceai neîndulcit, atunci poți adăuga în el puțină miere ori zeamă de lămâie.* (libertatea.ro, https://bit.ly/3bempDm). *Am spus mai devreme că atunci când ni se oferă o cafea neîndulcită ne punem zahăr cu linguriţa de serviciu şi amestecăm cu linguriţa noastră.* (Carte, https://bit.ly/3bepYcI). *Cea mai bună sursă de carbohidraţi sunt fulgii de ovăz, neîndulciţi, serviţi cu lapte, fructe sau nuci, migdale şi seminţe de in.* (clicksanatate.ro, https://bit.ly/2K3MCbF). – F.sg. neîndulcită, m.pl. neîndulciți, f.pl. neîndulcite. (TT)

neînmatriculat adj. ●●● (Auto.; despre vehicule) Care nu a primit număr de înmatriculare și nu poate circula. *În cauză, poliţiştii de frontieră efectuează cercetări sub aspectul săvârşirii infracţiunii de punerea în circulaţie sau conducerea pe drumurile publice a unui vehicul neînmatriculat, la finalizare fiind dispuse măsurile legale care se impun.* (politiadefrontiera.ro, https://bit.ly/378nc7V). *Un bărbat de 42 de ani, din județul Sibiu, este cercetat penal după ce a fost surprins de polițiștii brașoveni la volanul unui microbuz cu remorcă neînmatriculată.* (sibiu100.ro, https://bit.ly/399ENPq). *Bărbat beat și fără permis, prins la volanul unei mașini neînmatriculate și cu numere false* (digi24.ro, https://bit.ly/372o2mF). – F.sg. neînmatriculată, m.pl. neînmatriculați, f.pl. neînmatriculate. (TT)

nenecesar adj. ●●● De care nu este nevoie; inutil; nejustificat. *Boc vrea creșe în comunele limitrofe: „Trebuie să eliminăm traficul nenecesar!”* (monitorulcj.ro, https://bit.ly/2xVWdia). *S-a dovedit, încă o dată, că proba de cultură generală, cândva nelipsită de la balurile bobocilor, a devenit desuetă, absolut nenecesară și, chiar chinuitoare.* (desteptarea.ro, https://bit.ly/2xVWMbM). *Orban acuză guvernarea PSD că a făcut „cheltuieli nenecesare pentru a motiva niște primari”* (stirileprotv.ro, https://bit.ly/2Aq4D2k). – F.sg. nenecesară, m.pl. nenecesari, f.pl. nenecesare. (TT)

nepasteurizat adj. ●●● (Culin; despre lapte și bere) Care nu a fost supus procesului de sterilizare (termică). *Una dintre cele mai frecvente neatenții ale părinților este legată de laptele provenit direct de la animal, nepasteurizat, consumat de copii.* (bunadimineata.ro, https://bit.ly/2OnysVb). *Cele mai comune surse de contaminare sunt laptele şi brânzeturile nepasteurizate.* (baby.unica.ro, https://bit.ly/2RSADlM). *Fabricarea berii nepasteurizate presupune că oamenii nu vin deloc în contact cu berea, totul e automatizat. Sticlele și capacele sunt din nou spălate la ieşire. În loc să fie tratată termic la finalul producției, berea nepasteurizată este doar filtrată de orice impuritate.* (stirileprotv.ro, https://bit.ly/36SSTzN). – F.sg. nepasteurizată, m.pl. nepasteurizați, f.pl. nepasteurizate. (TT)

nepurtare* s.f. ●●● Faptul de a nu purta ceva. *Polițiștii de la Rutieră, din Timiş, s-au alăturat unei campanii europene de informare şi conştientizare asupra pericolului pe care îl reprezintă nepurtarea centurii de siguranță.* (digi24.ro, https://bit.ly/2Ya6K3U). *Dacă ochelarii nu se poartă nu înseamnă că vor creşte dioptriile. Nepurtarea ochelarilor însă chinuie ochiul care se forțează, se înroşeşte, lăcrimează.* (jurnalul.antena3.ro, https://bit.ly/3eL4Ywl). *Ca și în cazul nepurtării centurii de siguranță, șoferii pot fi amendați pentru butonarea telefonului mobil la volan doar când sunt prinși în flagrant de polițiști.* (observatorulbv.ro, https://bit.ly/2xW9k2X). (TT)

nerd s.m. ●●○ (Psih.) Persoană al cărei comportament este dominat de un interes deosebit, uneori obsesiv, pentru un subiect anume și care, în consecință, are dificultăți de integrare în medii sociale în care oamenii au interese diversificate. *În consecinţă, Aereogramme a rămas apanajul nerzilor muzicali, ăia care nu se mulţumesc cu ce le pică din înaltul showbiz-ului şi forează după comori ascunse ale muzicii contemporane.* (Blog, https://goo.gl/VUA449). *Evident că nerd-ul din mine s-a simțit ca acasă între roboți, mașini electrice, telescoape și așa mai departe.* (Blog, https://goo.gl/uGyCAo). – Pl. nerzi. Pr. /nərd/. (SDO)

nereturnabil adj. ●●● Care nu se returnează; care nu se poate returna. *Avansul este nereturnabil dacă turistul nu anunță renunțarea la rezervare cu cel puțin 30 zile (termenul se poate reduce până la 10 zile în cazul rezervărilor în luna curentă) înainte de data de începere a sejurului.* (zenvamaveche.ro, https://bit.ly/37i9ugC). *Nadal revine cu atacuri totale de la 0 – 30, pune un stop perfect amortizat pentru a trece în avantaj și închide game-ul de 3 – 3 cu serviciu nereturnabil la exterior.* (prosport.ro, https://bit.ly/2SwWvm1). *Tuborg surclasează toţi competitorii din România la capitolul mărimea sticlei nereturnabile şi vine, în premieră la noi, cu cea mai mare sticlă de bere de acest fel. Sticla de bere Tuborg nereturnabilă are 750 de ml.* (money.ro, https://bit.ly/2SrGMo4). *Una dintre țările vecine ale României oferă 30.500 de euro nereturnabili! Află care sunt condițiile pentru care familiile vor primi această sumă* (a1.ro, https://bit.ly/39mbJRr). – F.sg. nereturnabilă, m.pl. nereturnabili, f.pl. nereturnabile. (TT)

nereturnare s.f. ●●● **1.** Faptul de a nu returna ceva. *Conform ziarului italian, tribunalul din oraşul chinez Shenzhen a declarat deja falimentul societăţii*

respective, după ce două bănci chineze l-au acţionat în justiţie pe patronul lui AC Milan pentru nereturnarea unor împrumuturi. (digisport.ro, https://bit.ly/39mKq9O). *Pe toată durata desfăşurării Zilelor Bibliotecii Judeţene Mureş porţile vor fi deschise şi se vor oferi cărţi cititorilor din donaţiile bibliotecii, de asemenea, cititorii vor beneficia de anularea penalităţilor de nereturnare la timp a publicaţiilor împrumutate.* (zi-de-zi.ro, https://bit.ly/38haVNM). **2.** (Jur.; în sintagma *principiul nereturnării*) Faptul de a nu expulza pe cineva într-un loc unde ar putea fi în pericol. *Stabilirea principiilor generale pe care autorităţile române sunt obligate să le respecte: principiul nereturnării unui străin către un teritoriu unde viaţa sau libertatea îi pot fi puse în pericol, principiul nediscriminării […].* (gov.ro, https://bit.ly/39vQahl). *În capitolele finale, cartea prezintă principiul nereturnării ca principiu fundamental în ocrotirea persoanelor protejate.* (juridice.ro, https://bit.ly/31PPbX0). – Pl. nereturnări. (TT)

nerezonabil adj., adv. ●●● Care nu este raţional; neechitabil, injust; nerealist. *ARCB ceruse CEDO să sancţioneze statul român pentru ineficienţa procedurilor derulate şi termenul nerezonabil în care acestea se desfăşoară în privinţa desfiinţării clădirii Cathedral Plaza.* (economica.net, https://bit.ly/2yM8pSN). *Liderul PNL, Ludovic Orban, premierul desemnat de preşedintele Iohannis, a catalogat drept nerezonabilă poziţia USR care a condiţionat votul pentru guvernul său de votarea unor proiecte de lege.* (epochtimes-romania.com, https://bit.ly/3aLEQhF). *Inventarul experienţelor noastre de viaţă nu poate fi „curăţat" de numeroasele lui episoade nerezonabile, fără riscul de a deveni o plicticoasă peltea de cuminţenie stearpă. Îndrăgostirea, curajul, suferinţa, creativitatea nu pot fi judecate (sau practicate) în termeni de „rezonabilitate".* (adevarul.ro, https://bit.ly/2KGhYFz). //adv. *Ce se întâmplă însă cu firmele care practică adaosuri „nerezonabil" de mari, după cum le cataloghează comunicările Consiliului Concurenţei?* (contributors.ro, https://bit.ly/2KJ2pgo). – F.sg. nerezonabilă, m.pl. nerezonabili, f.pl. nerezonabile. (TT)

nespecialist, nespecialistă s.m., s.f., adj. ●●● (Persoană) care nu are cunoştinţe temeinice într-un anumit domeniu, care nu este instruită în domeniul respectiv; amator; diletant. *Vâlva stârnită de emisiune nu e legată doar de tema în sine, ci şi de formula sub care s-a desfăşurat: un specialist în dialog cu o nespecialistă pe o temă ştiinţifică. […] Profesorul Nichols insistă însă pe ideea că nu oricine poate fi expert şi că rateurile unor specialişti nu legimitează impostura altor nespecialişti.* (scena9.ro, https://bit.ly/32JcEt6). *Nespecialistul ştie mai multă istorie a Franţei din romanele lui Alexandre Dumas decât din cărţile de istorie (dacă nu cumva, şi mai departe de adevăr, doar din filmele inspirate de aceste romane).* (Carte, https://bit.ly/3alZhBS). //adj. *Format din cercetători şi pasionaţi ai ştiinţelor, grupul a luat fiinţă din dorinţa de a crea un cadru favorabil promovării activităţilor ştiinţifice, popularizării rezultatelor deosebite şi facilitării dialogului dintre oamenii de ştiinţă şi publicul nespecialist.* (unibuc.ro, https://bit.ly/2VHKJsa). *Opinii nespecialiste despre mondial* (cetin.ro, https://bit.ly/2TB1Lp0). – M.pl. nespecialişti, f.pl. nespecialiste. (TT)

netichetă s.f. ●●● (Internet, soc.) Cod de comportament corect și civilizat în timpul utilizării internetului. *Primii care au folosit termenul „netichetă” sunt cei de la Dear Emily Postnews, un site renumit pentru articolele ce promovează buna purtare în comportamentul utilizatorilor de Internet. „Regulile s-au creat din mers şi continuă să apară, pe măsură ce ne confruntăm cu noi situaţii care au nevoie de o soluţie general acceptată. Neticheta a apărut mai degrabă ca un instrument de auto-reglementare, de recomandări convenite între utilizatori”, a spus Ioana Avădani, de la Centrul pentru Jurnalism Independent, care a dezvoltat un proiect despre regulile care guvernează comunicarea online.* (romanialibera.ro, http://bit.ly/2Nv5buB). *Ca o curiozitate, codul bunelor maniere în mediul online se numește netichetă. Acest cuvânt provine de la fuziunea cuvântului net care este rețeaua de internet și cuvântul etichetă.* (arges-stiri.ro, https://bit.ly/3vBQ4AN). *Tema acestei ediții este: „Connect with respect!” („Conectează-te cu respect!”) și vizează necesitatea stabilirii unei netichete general acceptate privind navigarea pe Internet.* (cronicadeiasi.ro, http://bit.ly/38VYut3). (AMB)

neurocercetător, neurocercetătoare s.m., (rar) s.f. ●●● (Muncă) Persoană care se ocupă cu cercetarea în domeniul mai larg al neuroștiințelor, care au ca obiect studiul creierului și al sistemului nervos. *Inspirată de continua dezvoltare a psihologiei pozitive, i-a cerut ajutorul prietenei ei Jenny Barnett, neurocercetător, pentru a scrie cartea „Cum să creşti un copil fericit”.* (humanitas.ro/autori/alexia-barrable). *Neurocercetătorul Matthew Walker, care se ocupă de știința somnului, explică pe scurt cum am ajuns să dormim mai puțin și mai rău: […].* (pressone.ro, https://bit.ly/3fCaaCd). *Unii neurocercetători şi sociologi consideră că neuromarketingul îi favorizează doar pe producători, nu şi pe clienţi.* (adevarul.ro, https://bit.ly/2YPza1Q). //s.f. *Nebunie și vindecare, scrisă de Barbara K. Lipska, împreună cu Elaine McArdle, este memoirul unei neurocercetătoare specializată în fiziologia bolilor mintale, care a fost diagnosticată cu metastaze la creier provocate de un cancer de piele.* (evz.ro, https://bit.ly/3fJmjVW). *Neurocercetătoarea a observat că felul în care ne uităm la produsele de pe rafturi – sau la rândurile dintr-o carte – diferă în funcție de generația din care facem parte.* (start-up.ro, https://bit.ly/3fPy25A). – M.pl. neurocercetători, f.pl. ^neurocercetătoare. (TT)

neuropeptidă s.f. ●●● (Biol.) Tip de compus chimic produs de creier care influențează activitatea neurală și funcționează ca hormon în sistemul endocrin (de exemplu, endorfina, oxitocina etc.); hormon cerebral. *Neuropeptidele sunt substanţe chimice utilizate de celulele nervoase din creier pentru a comunica între ele.* (mediafax.ro, http://bit.ly/3ogJefe). *„Hormonul cel mai specific pentru întregul proces de îndrăgostire, cel mai specific pentru reacţia primită, este oxitocina. Precum şi o neuropeptidă strâns apropiată, numită vasopresină”, a adăugat ea, potrivit eva.ro.* (ziaruldeiasi.ro, http://bit.ly/3t0k3kt). *Comportamentul indus de mâncărime a declanşat o activitate a unui grup specific de neuroni care produc un neurotransmiţător (glumat) şi o neuropeptidă numită tahikinină 1 (Tac1). Când cercetătorii au eliminat neuronii responsabili cu Tac1, gestul de scărpinare a scăzut considerabil.* (agerpres.ro, http://bit.ly/39kwX51). – Pl. neuropeptide. (AMB)

neuroprotector adj., s.n. ●●● (Farm.) (Medicament) care apără sistemul nervos de factori nocivi. *O dată cu identificarea medicamentelor neuroprotectoare şi demonstrarea eficacităţii acestora, ele ar putea fi folosite la pacienţi cu semne clinice precoce ale bolii sau chiar înainte de apariţia bolii, la pacienţi cu risc genetic.* (medicaacademica.ro, https://bit.ly/3j2U47v). *Proprietăţi: […] - Neuroprotector, fiind foarte benefic în echilibrarea şi funcţionarea optimă a sistemului nervos, dar şi în ameliorarea polineuropatiei diabetice.* (bioplantmed.ro, http://bit.ly/3tcjqV1). //s.n. *Suplimentul ajută la reducerea stresului oxidativ, acţionează ca un neuroprotector şi îmbunătăţeşte calitatea vieţii animalelor în vârstă.* (pentruanimale.ro, http://bit.ly/39xKbM7). – F.sg. și pl. neuroprotectoare, m.pl. neuroprotectori. (AMB)

nevaccinare s.f. ●●● (Med.) Faptul de a nu se administra un vaccin unei persoane sau unui animal în scopul protejării contra unei maladii. *Nevaccinarea a dus la apariţia unor boli pe care medicii le credeau eradicate. Mai mult, unele bacterii, cum este pneumococul, au devenit rezistente la antibiotice.* (digi24.ro, https://bit.ly/3aYxQil). *Această epidemie de rujeolă este pusă pe seama nevaccinării copiilor cu vaccinul ROR inclus în schema naţională de vaccinare.* (totuldespremame.ro, https://bit.ly/34raDTd). – Pl. nevaccinări. (TT)

nevaccinat adj. ●●● (Med.) Căruia nu i s-a făcut un vaccin, în scopul prevenirii sau combaterii unei maladii. *Cum protejezi de rujeolă un bebeluş nevaccinat?* (totuldespremame.ro, https://bit.ly/34oh1e8). *Deci vaccinurile nu sunt 100% eficiente. Iar dacă în populaţie vor exista persoane nevaccinate, care să transmită boala, printre cei infectaţi vor fi atât persoane vaccinate, cât şi nevaccinate.* (mindcraftstories.ro, https://bit.ly/2Vipj31). *Majoritatea copiilor nevaccinaţi trăiesc în ţările cele mai sărace şi în statele fragile sau afectate de conflicte.* (unicef.ro, https://bit.ly/3c8AJgx). *„În grupul nostru de prieteni, sunt copii complet nevaccinaţi”* (republica.ro, https://bit.ly/2JTBK03). – F.sg. nevaccinată, m.pl. nevaccinați, f.pl. nevaccinate. (TT)

new-entry s.n. ●●● Apariție nouă în spațiul public (de pildă, un cântec, un produs, o persoană etc.). *Dar iată şi revelaţia alegerilor parlamentare din iarnă, new-entry-ul în politica italiană: comicul Beppe Grillo, şi el în vârstă de aproape 65 de ani, devenit brusc, cu 25%, liderul opoziţiei.* (transilvaniareporter.ro, https://bit.ly/2OLaVkA). *Ligue 1 este pe cale să ofere un nou produs de lux marilor cluburi din Europa aflate în căutarea unui atacant de rasă. New-entry-ul de pe lista granzilor continentului vine chiar de la echipa românului Bănel Nicoliță: gabonezul Pierre-Emerick Aubameyang.* (prosport.ro, http://bit.ly/3lrZwlH). *Clienţii restaurantelor „La Mama” au beneficiat în ziua noastră aniversară de un meniu special de „18 lei pentru 18 ani”. Un meniu care a inclus recomandările „La Mama” din cei 18 ani de bucătărie citadină: preparate româneşti şi cu influenţe din gastronomia altor popoare; o parte dintre acestea au făcut deja istorie – în cei 18 ani împliniţi, celelalte – „new-entry”-uri în meniul restaurantelor noastre.* (lamama.ro, http://bit.ly/3lxgr6u). – Pl. new-entry-uri. Pr. /nju'entri/.Var. new entry. (AMB)

new wave s.n. ●●● **1.** (Muz.) Stil de muzică rock care s-a răspândit la începutul anilor 1980 și care a fost marcat de prezența sintetizatoarelor. *Artistul rock abordează o varietate de influențe muzicale neîncercate până acum, de la glam rock-ul anilor ’70 la new wave-ul anilor ’80 și elemente de dark country și goth.* (urban.ro, http://bit.ly/3c0a2h2). *Pe tempouri reglate de metronoame, ticăieli, sample-uri și drum machines, Editors readuce la viață new wave-ul anilor ’80. Cu pulsuri electro emise parcă în Morse și cu sintetizatoare ce amintesc de coloana sonoră din cel de-al doilea Terminator, trupa continuă linia deschisă de americanii de la Interpol, așezați în așa-zisul curent muzical „new new wave”.* (brasov.24fun.ro, http://bit.ly/3c0VqO4). **2.** (Cult.) Mișcare în cinematografie, muzică, artă, politică etc. care caută în mod expres ruperea de ceea ce este tradițional. *Numele de Nouvelle Vague înseamnă, textual, „noul val”, făcând referire atât la generaţia de cineaşti francezi din anii 60, cât şi la muzica new wave, care a dominat scena din Marea Britanie în anii 80. Din acea perioadă datează majoritatea pieselor pe care Nouvelle Vague le adaptează la stilul lor preferat, bossa nova (care înseamnă „modă nouă” în portugheză).* (tvmania.ro, http://bit.ly/30TRMzx). *Singurul motiv catalizator la care pot să mă gândesc este acest new wave al filmului românesc, care a început în anii 2000, şi care pare a hrăni în continuare cu subiecte şi un anumit stil regizorii din România.* (czb.ro/articol/8083). *Clubul de Lectură „Nepotu’ lui Thoreau” e deja un reper pentru new wave-ul literar clujean, aliindu-și – în ultimii ani – scriitorii cei mai diverși, experimentele înnoitoare.* (revistatribuna.ro, https://bit.ly/3lrPJfv). – Pr. /njuw'ejv/. (AMB)

NFT s.n. ●●● (Inform.; abr. de la engl. Non-Fungible Token) Obiect digital (fișier audio, video sau de altă natură) care înmagazinează o muncă de creație, care este unic și nereproductibil, dar tranzacționabil ca orice operă de artă și al cărui certificat de autenticitate este asigurat prin înregistrarea lui într-o bază de date specială (de tip blockchain) astfel încât să nu poată fi falsificat. *Non-fungible tokens sau NFT reprezintă cel mai recent fenomen generat de criptomonede. După ce casa de licitații Christie’s a vândut săptămâna trecută prima operă de artă NFT – un colaj de imagini realizat de artistul digital Beeple pentru suma uriașă de 69,3 milioane de dolari – NFT-urile au captat brusc atenția lumii. În termenii cei mai simpli, NFT-urile transformă operele de artă digitale și alte obiecte valoroase în active unicat, verificabile, ușor de tranzacționat pe blockchain.* (magnanews.ro, https://bit.ly/3d9Nvxk). *Certificatele de autenticitate NFT reprezintă o serie de identificatori electronici care confirmă unicitatea unei lucrări digitale, stocând datele pe blockchain, tehnologia de tip registru imuabil din spatele criptomonedelor.* (zf.ro, https://bit.ly/3rj17eN). *Un designer a vândut o casă virtuală, care nu va putea fi locuită niciodată, pentru suma de 500.000 de dolari. Creatorul de artă contemporană Krista Kim a vândut proprietatea în format NFT (non-fungible token) pentru 288 ether – care, pe baza prețului de tranzacționare a criptomonedelor, este de aproximativ o jumătate de milion (în dolari SUA).* (stirileprotv.ro, https://bit.ly/3d4UYxF). – Pl. NFT-uri. Pr. /nefet'e/. (AMB)

niacinamidă s.f. ●●● (Cosm.) Vitamină solubilă în apă, compus al vitaminei B3 care se folosește în compoziția unor produse sau tratamente cosmetice pentru diverse probleme ale tenului. *Din nou, o concentrație mare de niacinamidă la un preț imbatabil. Zincul este adăugat pentru a echilibra producția de sebum și a sprijini niacinamida în lupta împotriva acneei.* (Blog, https://bit.ly/2CvBmoq). *Alături de alte ingrediente benefice, precum retinolul sau vitamina C, niacinamidele ies în evidenţă datorită efectelor optime pe care le au pentru orice tip de ten şi de probleme cu care acesta se poate confrunta.* (marieclaire.ro, https://bit.ly/2ZRlcyc). – Pl. niacinamide. (IL)

nicușorist adj., s.m. ●●● (Polit., soc.) (Persoană) care îl susține pe Nicușor Dan, fondatorul partidului Uniunea Salvați România (USR), ales primar general al Bucureștiului în 2020. *Fanatismul nicuşorist nu va dispărea aşa repede şi e mai puternic decât fanatismul pesedist.* (psnews.ro, https://bit.ly/33Ycal8). *USR și-a ales sâmbătă președintele după demisia lui Nicușor Dan. Bătălia s-a dat între liberalii lui Dan Barna și progresiștii lui Vlad Alexandrescu, după retragerea lui Cristian Seidler, din aripa „nicușoristă", care a amenințat cu boicotarea congresului și contestarea rezultatelor sale în instanță.* (revista22.ro, https://bit.ly/378ah7r). //s.m. *Progresiștii și nicușoriștii din USR critică dur programul de centru-dreapta prezentat de echipa Barna pentru poziționarea ideologică a partidului.* (g4media.ro, https://bit.ly/3lK2TDe). *Un exemplu concret. Sectorul 3, din care fac parte Florina Presadă și Ana Ciceală, e una dintre puținele filiale anti-Barna. Numără șase sute de membri. PLUS a venit cu șapte sute de oameni, deci a anulat din start avantajul nicușoriștilor.* (vice.com/ro, https://bit.ly/3dskjBD). – F.sg. nicușoristă, m.pl. nicușoriști, f.pl. nicușoriste. (TT)

niksen s.n. ●○○ (Cult.) Concept olandez care încurajează un stil de viață relaxat, în care nu faci nimic plănuit sau cu un scop precis, practicat ca modalitate de combatere a stresului. *Practicarea niksen este foarte simplă – stai degeaba, te plimbi pe ici, pe colo, admiri împrejurimile, caști gura, asculți muzică, privești lumea, stai.* (Blog, http://bit.ly/3pxLxM8). *În loc să-ți ocupi mintea cu ceea ce urmează să faci sau să sari de la un task la altul, niksen propune să aplici ideea de încetinire a tuturor lucrurilor.* (academiabarbatilor.ro, http://bit.ly/39k0dZN). *Lipsa de activitate este condamnată în toate culturile de pe pământ, așa că ideea de niksen ar putea să nu fie foarte populară, mai ales în țări cu o solidă cultură a muncii.* (republica.ro, http://bit.ly/3pxMHY0). – Pr. /n'iksən/. (ȘO)

nirmatrelvir s.n. ●●● (Farm.) Medicament antiviral eficient împotriva SARS-CoV-2 care inhibă o enzimă a virusului ce îl ajută să se înmulțească în organism, împiedicând astfel dezvoltarea bolii. Acest medicament se administrează pe cale orală, împreună cu ritonavir (care îi prelungește efectul) și a fost dezvoltat de compania farmaceutică Pfizer sub denumirea comercială de Paxlovid. *Pastila dezvoltată de Pfizer combină nirmatrelvir, care blochează replicarea virusului, şi ritonavir, care are rolul de a spori durata eficienței. În cadrul studiului de laborator s-a verificat eficiența nirmatrelvir împotriva unei enzime de care*

coronavirusul are nevoie pentru a se replica și care este prezentă în varianta Omicron, iar „rezultatele au arătat că în toate cazurile nirmatrelvir este un inhibitor puternic”, precizează reprezentanții Pfizer. (libertatea.ro, https://bit.ly/3tKa6uf). *Tratamentul poate fi administrat cu uşurinţă acasă în primele zile după apariţia simptomelor, în caz de contaminare. Paxlovid combină un nou medicament antiviral, numit nirmatrelvir, cu unul mai vechi, cunoscut sub numele de ritonavir, scrie CNN.* (click.ro, https://bit.ly/3KqxIKz). (AMB)

non-comedogen adj. ●●● (Cosm.) Care nu blochează porii și nu creează acnee, puncte negre, dermatite etc.; non-comedogenic. *Alegeți o cremă ușoară, hidratantă, nu prea grasă, densă sau comedogenă. Cremele non-comedogene nu astupă porii, de aceea sunt alegerea perfectă.* (notino.ro, https://bit.ly/32Jphqk). *Squalane și Hemi-Squalane sunt emolienți excelenți, non-comedogeni, ce ajută la reducerea deshidratării, lucru ce slăbește elasticitatea și suplețea dermică.* (vitaplus.ro, https://bit.ly/2Bo3KrN). – F.sg. non-comedogenă, m.pl. non-comedogeni, f.pl. non-comedogene. (IL)

non-comedogenic adj. ●●● (Cosm.) Care nu blochează porii și nu creează acnee, puncte negre, dermatite etc.; non-comedogen. *La Roche Posay se mândrește și cu un portofoliu generos, care acoperă diverse segmente de nevoi ale pielii, cum ar fi protecția solară, acneea sau petele pigmentare. Anthelios XL are o formulă lejeră, non-comedogenică și non-grasă, care se potrivește perfect unui ten acneic.* (alistmagazine.ro, https://bit.ly/30AjFMh). *Însă un produs care poate fi comedogenic pentru o persoană poate să nu aibă o astfel de reacţie în cazul altei persoane, de aici şi controversa în jurul unui astfel de subiect. Industria cosmetică a venit cu o aparentă soluţie: apariţia produselor non-comedogenice, însă şi aici există o controversă cauzată de acelaşi lucru: diversitatea tipurilor de ten şi diversitatea ritualurilor de îngrijire specifice fiecărei persoane.* (libertateapentrufemei.ro, https://bit.ly/2Eaa87d). – F.sg. non-comedogenică, m.pl. non-comedogenici, f.pl. non-comedogenice. (IL)

noncontact adj.invar. ●●● (Frecv. despre dispozitive de măsurare) Care funcționează de la distanță, fără contact fizic. *Conform MEC, măsurarea temperaturii se face cu termometrul noncontact; temperatura nu trebuie să depăşească 37,3 grade, iar în cazul în care temperatura înregistrată depăşeşte maximul admis se repetă măsurarea acesteia de trei ori succesiv, la interval de două – cinci minute.* (stiripebune.com, https://bit.ly/3y5ZWnk). *De fapt, bioenergia este un fel de masaj fără atingerea corpului, numit și masaj noncontact în anumite țări, afirmă Tiberiu Molnar.* (jurnalul.ro, https://bit.ly/36NExq9). *Creion detector de tensiune noncontact, Șurubelniță de tensiune fără contact, plastic* (emag.ro, https://bit.ly/3iOcR6H). *Dispenser automat non-contact pentru săpun lichid, perfect pentru baia dumneavoastră.* (storel.ro, https://bit.ly/3hZvfdQ). – Var. non-contact. (AMB)

nonficțional adj., s.n. ●●● (Cult.) **1.** adj. Care nu este o reprezentare a imaginației, ci a realității. *Regizorul Andrei Ujică, unul dintre cei mai apreciați*

reprezentanți ai noului cinema nonficțional din lume, a fost astăzi invitatul Ancăi Mateescu la GPS CULTURAL. (radioromaniacultural.ro, https://bit.ly/3eLGnHR). *Paginile care relatează degradarea ființei umane au realismul / naturalismul scelerat al romanelor lui Zola, dar accentul nu cade numai pe latura psihologică, ci și pe cea istorică, autorul menținându-se în parametrii nonficționali ai adevărului istoric.* (poezie.ro, https://bit.ly/3pflidR). **2.** s.n. Ceea ce nu este o reprezentare a imaginației, ci a realității. *Nonficționalul este, în primul rând, alcătuit din lucrările științifice și tehnice, iar ficționalul este dominat de speciile literare tradiționale: poezia, romanul, comedia sau drama etc.* (gazetademaramures.ro, https://bit.ly/38tQMXD). *Faptul că este alcătuit după toate regulile textului epistolar, putem încadra Scrisoarea în câmpul nonficționalului.* (ccdmures.ro/rev11.pdf). – F.sg. nonficțională, m.pl. nonficționali, f.pl. nonficționale. (AMB)

non touch adj.invar. ●●● (Inform., electr.; despre ecrane, monitoare etc.) Care nu este sensibil la atingere, fără senzori tactili. *WX50 modelul puțin mai slab are un ecran normal (non touch) de 2.7 inci cu rezoluție de 460k puncte.* (itnewz.ro, https://bit.ly/3ztpCKK). *Display-ul este un LCD monocrom non touch. Controlul se face prin cele trei butoane laterale, inclusiv pentru player-ul audio al telefonului. În plus, pentru nostalgici, ceasul are și iluminare.* (yoda.ro, https://bit.ly/3eQmFfh). *Partea frontală a handsetului este dotată cu un display touch cu diagonala de 3 inch, în vreme ce partea din spate include un display de 1.2 inch și o tastatură (non-touch) de „modă veche”.* (mobilissimo.ro, https://bit.ly/3i3hvPl). *Glancetron 70-SM este un monitor non-touch de 7" care poate fi folosit pentru afișarea unor reclame sau promoții la punctul de check-out. Display-ul LCD are un aspect plăcut și este rezistent.* (itgstore.ro, https://bit.ly/3zAgnbE). – Pr. /non t'aʧ/.Var. non-touch. (AMB)

notch s.n. ●●● (Electr.) Decupaj situat în partea superioară a unora dintre ecranele smartphone-urilor, unde sunt integrate, de obicei, camera foto frontală, diverși senzori și difuzorul. *Zvonurile sugerează un design ușor schimbat, mai degrabă apropiat de iPhone 4 și posibilitatea unui notch semnificativ mai mic, sau chiar ascuns complet, cu senzorii sub ecran.* (go4it.ro, https://bit.ly/3GvoTfL). *Recent lansatul telefon Huawei este un smartphone fără notch, cu o cameră frontală retractabilă în corpul telefonului, cu ecran Full HD.* (Blog, https://bit.ly/31CM7BL). *Era telefoanelor cu ecran fără notch-uri a început!* (Blog, https://bit.ly/3y4asw8). – Pl. notch-uri. Pr. /noʧ/. (ȘO)

no-touch adj.invar. ●●○ (Tehn.; despre dispozitive) Care primește comenzi de la o oarecare distanță, prin senzor, fără să fie atins; touchless. *Pacientul își trage botoşi peste încălţămintea curată, pulverizează pe mâini dezinfectant şi îşi pune mănuşi. I se ia temperatura pe frunte cu un termometru no-touch.* (banatulazi.ro, https://bit.ly/3rvyahy). *Tehnologie no-touch la viitoarele locuri de muncă: aparat de măsurat distanța între angajați* (g4media.ro, https://bit.ly/3i0DDd6). *Există și o abordare complexă, modernă, o tehnică no touch, adică fără contact, cu instrumente chirurgicale asupra ochiului.* (stirileprotv.ro, https://bit.ly/3BONRFo). – Pr. /nəwt'aʧ/.Var. no touch. (AMB)

NPC s.n. ●●○ (Gaming; abr. de la engl. Non-Playable Character) Personaj într-un joc care nu este controlat de un jucător, ci de computer (prin aplicația de bază). *Un loc în care mi-am dus tot ce-mi place mie din lumea asta. ... ca într-un joc pe calculator, dar fără NPC-uri (non-playable characters) și misiuni.* (Carte, https://bit.ly/3p5Ngdy). *În ceea ce privește NPC-urile, acestea de obicei interacționează cu player-ul prin dialog: oferirea de informații, gossip, quest-uri etc.* (ocw.cs.pub.ro, https://bit.ly/3s94Fnz). *Descriere tutorial: aș vrea să știu și eu cum faci ca un NPC în vehicul să spună un anumit text când ajunge de exemplu într-o stație.* (Forum, https://bit.ly/3JN47Ke). – Pl. NPC-uri. Pr. enpeʧ'e. (AMB)

NPE s.m. ●○○ (Chim., mediu; abr. de la engl. NonylPhenol Ethoxylates) Substanță chimică cu rol de liant, folosită pe scară largă în industria de detergenți, industria textilă etc. care prin descompunere în mediu devine foarte toxică; etoxilat de nonilfenol. *„În aproximativ două treimi din cele 141 de eşantioane au fost detectaţi etoxilaţi de nonilfenol (NPE)", a afirmat Greenpeace.* (bursa.ro, https://bit.ly/2JBwnFG). *Decizia, potrivit Greenpeace, închide o portiță deschisă care permitea îmbrăcăminții cu conținut de NPE să se strecoare în UE.* (green-report.ro, https://bit.ly/2I3pTiJ). (AMB)

nude s.n., adj.invar. ●●● (Modă, cosm.) Nuanță naturală (apropiată nuanțelor pielii). *Așa cum știm, Meghan a renunțat la nuanțele puternice de ruj și se concentrează momentan numai pe nude-uri delicate.* (andreearaicu.ro, https://bit.ly/3am9VIi). *Moda: Cum porți nude fară să fie plictisitor. Află secretul unor ținute șic!* (ele.ro, https://bit.ly/3uDbnCg). //adj.invar. *În ceea ce privește machiajul, Regina a optat pentru un look natural, fresh și glowy. Ochii i-au fost accentuați în timp ce, pentru buze, a ales un gloss nude.* (avantaje.ro, https://bit.ly/2zbL9xP). – Pl. nude-uri. Pr. /njud/. (IL)

nugget s.n. ●●● (Culin.; frecv. la pl.) Bucată de piept de pui prăjit sau copt, cu o crustă crocantă de pesmet, care se servește în general la restaurante de tip fast-food. *Chicken nuggets, bucățele de pui tăvălite printr-un amestec de pesmet și prăjite în baie de ulei, sunt un preparat de tip fast food foarte iubit mai ales de către copii.* (Blog, https://bit.ly/3wyahXM). *Experţii au prelevat câteva bucăţele de nuggets de la producători diferiţi de fast-food şi au analizat mostrele în laborator.* (csid.ro, https://bit.ly/2Ti1pHF). *O fetiță de 6 ani din Marea Britanie aproape s-a asfixiat cu un nugget de pui de la McDonald's, produs despre care mama sa a spus că conținea o mască de protecție albastră.* (dcnews.ro, https://bit.ly/2SnaH4A). *Am făcut cele mai bune nugget-uri* (youtube.com, https://bit.ly/3umHYtU). *Nuggets-urile de pui clasice se prăjesc în ulei, dar bineînțeles că puteți să faceți și varianta de chicken nuggets la cuptor.* (Blog, https://bit.ly/34d9mQn). – Pl. nuggets, nugget-uri, nuggets-uri. Pr. /n'aɟet/.Var. chicken nuggets. (ȘO)

O

oberton s.n. ●○○ v. **overtone**. – Pl. obertonuri, oberton-uri. Pr. /'obərton/. (DLT)

Object Oriented Programming s.n. ●●○ (Inform.) Metodă de programare în care aplicațiile sunt reprezentate (sub forma unor colecții de obiecte / clase) într-o manieră mai apropiată de modul uman de a gândi decât de cel al calculatorului și care presupune gruparea instrucțiunilor în unități logice (funcții, proceduri), în scopul facilitării comunicării între programatori și reutilizarea soluției; programare orientată pe obiect(e); programare obiectuală. *Programarea Orientată pe Obiecte (POO) sau OOP – Object Oriented Programming – este o paradigmă de programare care folosește concepte abstracte (sub formă de clase și obiecte) pentru a crea modele bazate pe elemente din lumea reală.* (Blog, https://bit.ly/386Eunk). *Object-oriented programming este o metodă de programare în care programele sunt organizate sub forma unor colecţii de obiecte cooperante, fiecare dintre ele reprezentând o instanţă a unei clase, iar clasele sunt membre ale unei ierarhii de clase, corelate între ele prin relaţii de moştenire.* (ocw.cs.pub.ro, https://bit.ly/306RhSh). – Pr. /'obʤekt ori'əntid pr'owgreming/.Var. Object-oriented programming. Abr. OOP. (DLT)

objet trouvé s.n. ●○○ (Artă) Obiect de uz curent extras din contextul său firesc și prezentat drept operă de artă. *Ceea ce ficționaliza mai abitir orice diagnostic final afectiv, pus într-un tur prim al galeriei, era acel objet trouvé scufundat într-un pâlc de iarbă artificială: un soi de protuberanță galbenă, de plastic moale – ducând cel mai puternic într-o zonă de S.F. (aș îndrăzni să-l numesc) pragmatic (odată cu cele mai recente teoretizări postumane) expoziția.* (revistaarta.ro, https://bit.ly/2H5RNGJ). *Dar, spre deosebire de ready-made-ul duchampian, conceput în conformitate cu un scop prestabilit, prescris, adică teleologic, objet trouvé-ul suprarealist mută investigația teoretică în zona fetișului, a superstiției, a supranaturalului, a inconștientului freudian, într-un cuvânt, într-o zonă a credinței, manipulată de transcendent.* (academia.edu, https://bit.ly/2OsmUAb). *Precum objet trouvé-ele lui Duchamp, şi obiectele teatrale ale lui Kantor, treizeci de ani mai târziu, pornesc, într-un anumit sens, de la aceeaşi alterare a perspectivei, adică din faptul că aceste unelte destinate unor scopuri banale dobândesc o cu totul altă valoare expresivă dacă sunt inserate în mod neaşteptat într-un mediu diferit, în acest caz în miezul evenimentelor imaginare evocate pe scenă.* (Carte, https://bit.ly/33mAbBy). – Pl. (rar) objet trouvé-e, objet trouvés. Pr. /obʒ'e truv'e/. (DLT)

OC s.n. ●○○ (Inform.; abr. de la engl. Overclock[ing]) Operație de rulare a acceleratorului grafic peste parametrii specificaţi de producător, în scopul obţinerii unei performanţe superioare, constând în creșterea vitezei procesorului;

supratactare. *Plăci de bază peste 700 de lei: mai multe porturi, mai multe sloturi PCI de expansiune; de regulă, sunt plăci ATX și, pe lângă opțiunile de R.A.I.D., ai și opțiunea de a instala procesoare Intel cu terminația codului cu „k” la sfârșit, ce marchează faptul că este un procesor deblocat căruia i se poate face OC (Overclocking).* (flavius-tech.ro, https://bit.ly/2Mq5c2y). *Salutare! am o placă video nVidia GT 610 1GB la care am făcut OC cu ajutorul programului MSI Afterburner*. (mygarage.ro, https://bit.ly/3spGL4x). – Pr. /ows'i/, /oʧ'e/. (DLT)

ochelari inteligenți s.m.pl. ●●● (Tehn.) Ochelari care folosesc tehnologia digitală și/sau a proiecției laser, cu ajutorul cărora utilizatorul poate vizualiza, înregistra (și în anumite cazuri împărtăși pe diverse platforme sau pe rețelele sociale) imagini și videoclipuri. *Intel a prezentat un prototip de ochelari inteligenți care nu diferă ca design de ochelarii obişnuiți şi nu fac utilizatorul să arate ca un cyborg.* (profit.ro, https://bit.ly/3kLOc4V). *Facebook vrea să lanseze cât mai rapid ochelarii inteligenţi prin care să înlocuiască smartphone-urile, tabletele şi televizoarele: ochelarii sunt construiţi împreună cu Ray-Ban şi Luxottica* (zf.ro, https://bit.ly/3ifcrqR). (IL)

odd lot s.n. ●○○ (Ec.) Piață auxiliară a pieței principale pe care se tranzacționează un număr de acțiuni inferior unui lot, adică mai mic de 100. *În piaţă se pot tranzacţiona şi titluri sub blocul minim, pe secţiunea „odd lot”.* (wall-street.ro, https://bit.ly/2uirREQ). *Vă facem cunoscut faptul că, în urma modificărilor operate de Bursa de Valori Bucureşti privind eliminarea pieţei ODD LOT, începând cu data de 02.12.2014, blocul de tranzacţionare va fi egal cu o acţiune pentru toate pieţele, iar valorile ticketelor de tranzacţii vor fi transmise de Bursa de Valori Bucureşti cu patru zecimale.* (btcapitalpartners.ro, https://bit.ly/2GSa4ad). *Tranzacţiile cu volume mai mici se fac acum pe un segment separat al pieţei, numit odd-lot.* (zf.ro, https://bit.ly/3b8cDEw). – Var. odd-lot. (DLT)

odd parity s.n. ●○○ (Inform.) Paritate caracterizată prin aceea că fiecare octet conţine un număr impar de biţi cu valoarea 1; paritate impară. *Paritatea poate fi de cinci feluri: paritate impară – odd parity; bitul de paritate are valoarea „1” dacă numărul de „1” din cuvânt este impar (inclusiv bitul de paritate și exclusiv biții de cadrare); paritate pară – even parity; bitul de paritate are valoarea „1” dacă numărul de „1” din cuvânt este par [...].* (vega.unitbv.ro, https://bit.ly/3uv6WIG). *Asta implică prin definiţie ca fiecare cuvânt rezultat în calculator să fie alcătuit dintr-un număr, fie par („even parity”), fie impar („odd parity”) de unităţi binare.* (creeaza.com, https://bit.ly/2v4VNEi). – Pr. /od p'eriti/. (DLT)

offbeat adj.invar. ●●○ **1.** (Market.; despre o reclamă) Care presupune asocierea inedită a unor elemente incompatibile, discordante. *Leo Burnett, liderul şcolii de Chicago, a introdus tipul de reclamă offbeat, prin asociaţii de elemente incompatibile. De altfel, a folosit naraţiunea în compoziţia reclamei, care avea*

rolul unei minidrame. (lucraredelicenta.com, https://bit.ly/33qItbe). *Leo Burnett şi D. Ogilvy impun stilul offbeat, care îşi propune să stabilească relaţii noi, surprinzătoare (puternic narative) între mesajul publicitar şi produs.* (Carte, https://bit.ly/39buqqT). **2.** Ieşit din comun, excentric, extravagant; original; discordant. *Dacă eşti în căutarea riscului, a excitement-ului, a trăirilor offbeat, a variaţiei şi a unui alt fel de a fi, de a face şi de a avea.* (academianlp.org, https://bit.ly/2vR7JKv). *Iei două piese [...] care nu sunt sincronizate perfect, ci foarte uşor offbeat, te joci cu acest beat la un nivel de milisecunde şi de la măsură la măsură le faci să ajungă din nou în sincronizare perfectă şi rupi în două scena de dans... asta e magie curată.* (Blog, https://bit.ly/2v0Ih4K). – Pr. /'ofbit/. (DLT)

office assistant s.m. ●●○ (Muncă, admin.) Asistent în atribuțiile căruia intră gestiunea administrativă și contabilă a diferitelor servicii, corespondența, apelurile telefonice, agenda de lucru; office manager. *Asociația pentru Apărarea Drepturilor Omului în România – Comitetul Helsinki (APADOR-CH) recrutează office assistant, cu normă întreagă.* (vreaulocdemunca.ro, https://bit.ly/31ob4MA). *Hubata Seals caută un Office Assistant, pe o perioadă determinată de 2 ani, cu posibilitate de prelungire la nedeterminat. Te califici dacă știi engleza la nivel conversațional, dacă lucrezi cu ușurință în Microsoft Office, dacă ai experiență pe o poziție similară, ai o gândire analitică și o atitudine pozitivă. Pregătirea tehnică reprezintă un avantaj. Vei înregistra comenzile primite pe telefon sau e-mail, vei oferi suport posibililor clienți și vei păstra legătura cu clienții actuali, vei urmări diferitele stadii ale procesului comercial și vei pregăti ofertele, comenzile și facturile.* (libertatea.ro, https://bit.ly/3bRyBzg). – Pr. /'ofis əs'istənt/.Var. Office Assistant. (DLT)

office building s.n. ●○○ (Imob.; mai ales la pl.) Imobil în care sunt amplasate birouri. *Nord City este conceptul rezidențial cel mai nou din Nordul Bucureștiului, în zona cea mai dinamică și dorită din Capitală, în polul urban de Office Building-uri din zona Pipera – Aviației.* (rdadvisers.ro, https://bit.ly/2v3zVJL). *Oamenii din copac au ajuns în office buildinguri.* (Blog, https://bit.ly/2GUp0Vk). *Cauți un office building de vânzare, de 10.934 mp în Universitate, București?* (esop.ro, https://bit.ly/3h8gyoI). – Pl. office buildinguri, office building-uri, office-buildinguri. Pr. /'ofis b'ilding/.Var. office-building, Office Building. (DLT)

office management s.n. ●○○ (Admin., muncă) Activitate specifică desfășurată de un office manager și care presupune o serie de atribuții administrative, contabile și de secretariat. *Descrierea postului (Office Assistant): gestionarea activităţii specifice de asistenţă front office şi de suport operaţional pentru derularea corespunzătoare a întregii activităţi de office management la nivelul companiei, conform standardelor de reprezentare, conduită şi comunicare specifice culturii corporatiste de tip multinaţional […].* (bestjobs.eu, https://bit.ly/2UuNbQB). *Contabilitate financiară și office management. Responsabilități: menținerea evidenței contabile și, de preferat, contabilitatea*

salariilor; suport pentru întocmirea bilanţului anual; […]; suport în Office Management (Vânzări şi Daune); pregătirea rapoartelor la cerere […]. (agraasigurari.ro, https://bit.ly/3tzavwa). – Pr. / 'ofis m'enidʒmənt/.Var. Office Management. (DLT)

office manager s.m. ●●○ v. **office assistant.** – Pr. /'ofis m'enidʒər/. Var. Office Manager. (DLT)

off limits adj.invar., (rar) adv., (rar) s.n. ●○○ (Aspect) restricționat, interzis. *Insula, considerată printre cele mai pitoreşti din Asia, dacă nu chiar „cea mai frumoasă din Tailanda", potrivit site-ului Beachmeter, va rămâne off limits pentru public.* (epochtimes-romania.com, https://bit.ly/3bawr8F). *Există ceva ce ar trebui să fie „off limits" în bucătăriile restaurantelor?* (zilesinopti.ro, https://bit.ly/2S1qa7M). //adv. *Așa da, Conchita, păi nici nu știi ce liniștită sunt acum:) go with the friggin' flow nici nu mai sună așa de off limits, de când am acceptat ce simt, dar, dacă suntem mai multe de aceeași părere, e și mai simplu.* (Forum, https://bit.ly/2S2FjFX). //s.n. *Această interdicţie este primul „off limits" din istorie.* (Forum, https://bit.ly/36Y7iuM). – Pr. /of l'imits/.Var. off-limits. (DLT)

off-piste adj.invar., s.n. ●●● (Sport) **1.** adj.invar., s.n. (Zonă) în care se practică sporturile extreme de iarnă, special concepută pentru profesionişti, cu o traiectorie dificilă, pe teren accidentat, cu multe curbe spectaculoase; (zonă) care se află în afara traseului obișnuit. *Întrucât activitatea turistică a crescut în zonele montane atât pe pârtiile de schi amenajate, cât și în zonele off-piste, Salvamont Sibiu a transmis o serie de recomandări utile pentru cei care în această perioadă doresc să se aventureze la munte.* (sibiu100.ro, https://bit.ly/3o8nbJn). *Există multe zone de distracție offpiste cum ar fi The Backside and Rock Garden, care te vor propulsa direct în barurile de apres-ski pentru a te relaxa.* (skimania.ro, https://bit.ly/3vSuOWC). //s.n. *Mulți iubitori ai schiului și snowboard-ului ar vrea să încerce gustul off-piste-ului.* (freerider.ro, https://bit.ly/3f0IOqF). *Off-piste – este raiul celor experimentați, zona aia cu zăpadă necălcată, copaci, stânci și alte asemenea atracții. Nu te poate opri nimeni să intri în off-piste, dar dacă ești începător sau dacă încă nu îți stăpânești canturile 150%, mai bine răzgândește-te.* (FB, https://bit.ly/3uo2R8Z). **2.** adj.invar. (Despre un sport de iarnă, în special despre schi) Care se practică într-o zonă aflată în afara traseului obișnuit. *Dacă ești pasionat de schiul offpiste și vrei să înveți cum să planifici sau să abordezi un traseu de schi de tură, avem programul optim pentru tine.* (euroski.ro/servicii). *Ghizii Adventureguide vor asigura ture de ski off piste deosebite în condiții de siguranță.* (adventureguide.ro, https://bit.ly/2UsUvxS). – Pr. /ofp'ist/.Var. offpiste, off piste, offpist, off-pist. (DLT)

off-plan adj.invar., adv. ●●● (Imob.) Care se referă la cumpărarea unui imobil în faza de proiect (când eventualul cumpărător poate beneficia de discounturi semnificative). *Achizițiile off-plan le oferă cumpărătorilor posibilitatea să economisească între 15 – 25% din prețul locuințelor de care sunt interesați.*

(cpi.imobiliare.ro, https://bit.ly/2OvCHyb). *De asemenea, achiziționarea unei locuințe off plan pentru închiriere poate fi o variantă bună, prin prețul avantajos de cumpărare.* (digi24.ro, https://bit.ly/2ulaljj). //adv. *Ai grijă, însă, căci nu poți cumpăra off-plan oricum și de la oricine.* (FB, https://bit.ly/2v2uTNv). *Clienții care cumpără off-plan sunt, de multe ori, dezinformați.* (imopedia.ro, https://bit.ly/3bnITlM). – Pr. /ofpl'en/.Var. off plan, offplan. (DLT)

off record adj.invar., adv. ●○○ v. **off the record**. – Pr. /of r'ekərd/. (DLT)

off-roader s.n. ●●○ (Auto.) Vehicul conceput pentru a circula pe teren accidentat; automobil de teren. *Pentru cei care au nevoie de un model cu capacități de off-roader am ales cinci anunțuri disponibile pe Autovit.ro. De la modele cu pedigree ca Mercedes-Benz G-Klasse sau Toyota Land Cruiser până la off-roadere de buzunar ca Suzuki Jimny, piața modelelor second-hand oferă ceva pentru fiecare.* (Blog, https://bit.ly/2SocGSm). *Este o găselniță bună pentru un off-roader tradițional, însă nu prea se foloseşte la SUV-urile moderne pentru că este greu şi mai ales pentru că acestea beneficiază de un control al tracţiunii care face o gramadă de lucruri interesante cu aderenţa maşinii tale.* (Forum, https://bit.ly/3afZYx1). *Toyota ar fi amânat premiera noii generații a offroader-ului Land Cruiser pentru cel puţin un an din cauza pandemiei de coronavirus.* (FB, https://bit.ly/3dnUd2f). – Pl. off-roadere. Pr. /ofr'owdər/.Var. offroader. (DLT)

offshoring s.n. ●●○ (Ec.) Relocare a serviciilor unei companii peste graniță; oferire de outsourcing pentru companii din alte țări. *Mai exact, sunt externalizate servicii pentru companii din Europa (nearshoring) și America (offshoring).* (revistacariere.ro, https://bit.ly/3bi0com). *Însă, outsourcing-ul, indiferent că este vorba de offshoring, nearshoring, multisourcing sau crowdsourcing, nu înseamnă doar lohn în industria IT&C, ci şi externalizare de servicii informatice, un domeniu în dezvoltare în România, dar care aşteaptă încă marele impuls, care poate veni din zona guvernamentală.* (marketwatch.ro, https://bit.ly/2Uuym1Y). – Pr. /'ofʃoring/. (DLT)

off the record adj.invar., adv. ●●○ (Media, soc.; despre întâlniri, tratative, ședințe, convenții) În afara cadrului oficial; familiar, neprotocolar; neînregistrat, nefilmat. *Discuția off the record este testul sincerității și al încrederii absolute dintre avocați și jurnaliști.* (avocatura.com, https://bit.ly/37ZFW8I). *Organizaţia a luat legătura cu echipa lui Rowling pentru a organiza o întâlnire off-the-record cu membri ai comunității trans.* (news.ro, https://bit.ly/2uoe2oh). //adv. *Prin urmare, pot vorbi... off the record, cum spun ziariștii.* (Carte, https://bit.ly/31qjsvg). *Apoi, Stelian Ion, deputat de Constanța, a preferat să discutăm off the record […].* (vice.com, https://bit.ly/2vSEw1L). *Agenții economici cu care am discutat off-record au remarcat diferența radicală dintre inspectorii antifraudă și foștii comisari ai Gărzii Financiare, apreciindu-i pe primii ca fiind exigenți și incoruptibili.* (ziare.com, https://bit.ly/2R5Mrnb). – Pr. /of zə r'ekərd /.Var. off-the-record; off record, off-record. (DLT)

off-the-shelf adj.invar. ●○○ (Inform.; despre un articol, un produs software, o soluție etc.) Care există pe piață și este gata de a fi utilizat(ă); disponibil(ă) de pe raft; (cvasi)standardizat(ă). Conceptul este definit în literatura de specialitate prin opoziție cu așa-numitul soft personalizat. *Dezvoltarea personalizată (custom development) este dezvoltarea de software diferită și separată de soluțiile „gata de folosință" (off-the-shelf) sau de „sursa deschisă" (open-source).* (Blog, https://bit.ly/2OuxDdc). *Platforma trebuie să fie bazată pe produse software mature de tip off-the-shelf (COTS), deja existente pe piață. Nu se acceptă produse software care urmează a fi dezvoltate pentru prezentul proiect.* (ted.europa.eu, https://bit.ly/2RDqY4T). – Pr. /ofzəʃˈelf/.Var. off the shelf. (DLT)

off-topic adj.invar., adv., s.n. ●●● (Internet) (Mesaj, replică, observație) fără legătură cu un anume subiect; irelevant(ă) într-o situație particulară de comunicare. *De cele mai multe ori, diversele subiecte ale acestui forum generează postări off-topic care, foarte prompt, sunt șterse de moderatori.* (Forum, https://bit.ly/2txRWPZ). *Discuțiile offtopic sunt permise doar pentru clarificări, în limita a 2–3 mesaje, scrise doar cu font italic.* (Forum, https://bit.ly/33CWFOR). //adv. *Dacă am discutat „off topic" la secțiunea Universiada, hai să schimbăm puțin regula și să aducem topic legat de Universiada la off topic.* (Forum, https://bit.ly/394tSDg). *În atenția userilor care au de discutat ceva off topic, discutați aici.* (misiuneacasa.ro, https://bit.ly/36U7pHG). //s.n. *Pentru a satisface nevoia de off-topic a „forumistului amator" (și în speranța că asta va diminua măcar puțin offtopicul în celelalte discuții), declar deschis oficial threadul de „Offtopic profesionist".* (Forum, https://bit.ly/3uuyhdW). *Off-topic-ul pe alte teme decât tenisul* (treizecizero.ro, https://bit.ly/2GTKVMq). *Vă rugăm să nu răspundeți la off topicuri și să nu postați în topicuri care probabil vor fi șterse.* (Forum, https://bit.ly/2GTyYpU). – S.n.pl. off-topicuri. Pr. /oft'opik/.Var. off topic, offtopic. (DLT)

oil pastel s.n. ●○○ (Artă) Pastel gras, uleios, fabricat cu ulei mineral, un material derivat din petrol care nu se usucă, conferind culorii un aspect plin, texturat, luminos, precum și posibilitatea de a se combina cu alte culori. *Există două tipuri de pasteluri: cele grase (uleioase, oil pastels), care se comportă precum creioanele de ceară cu care ne jucam când eram copii, și cele uscate (crețoase, soft pastels), care se comportă precum creta cu care scriam pe tablă sau pe asfalt când eram copii.* (alegsadesenez.com, https://bit.ly/3bo5ezE). *Vă invităm să participați la vernisajul expoziției „Peisajul marin" – 12 acuarele, creion, tuș, oil pastel, semnate arh. Adrian Spirescu.* (oar-bucuresti.ro, https://bit.ly/2SgpjPy). *Chiar așa se numesc aceste bucățele de cretă, pasteluri (soft pastels – în varianta mai prăfoasă sau oil pastels – în varianta mai uleioasă).* (Forum, https://bit.ly/2v8xrJQ). – Pl. oil pastels. Pr. /ojl p'estəl/. (DLT)

Oktoberfest s.n. ●●● (Cult.) Sărbătoare tradițională a berii la germani; (p. ext) festival al berii. *Oktoberfest n-a fost de la început un festival al berii, licoarea impunându-se treptat, pe parcurs, ca produs reprezentativ al zonei.*

(ziare.com, https://bit.ly/31qDJAQ). *De unde o rețetă preluată de sute de alte Oktoberfest-uri micuțe, răspândite în întreaga lume (cel mai mare în Canada).* (povestisasesti.com, https://bit.ly/2GZ6N9a). *Cea mai mare sărbătoare a berii din lume, Oktoberfest, a luat naştere la începutul secolului al XIX-lea.* (dw.com, https://bit.ly/2OvaszQ). – Pl. Oktoberfest-uri. Pr. /okt'obərfest /. (DLT)

old fashion adj.invar., s.n. ●○○ (Stil, repertoriu, metodă) de modă veche; învechit, demodat; anacronic; old-style. *Știu că este la modă în România să se înjure în gura mare, să se dea și să se ia în piața publică, însă eu rămân old fashion.* (dcnews.ro, https://bit.ly/384myrd). *Mâneci, jumătăți de jupe, rochii tăiate, ca într-un bazar old-fashioned cu costume pe care ți le puteai imagina, cândva, întregi și apretate.* (agenda.liternet.ro, https://bit.ly/31vf4LC). *Care sunt lucrurile considerate „old fashion" sau depășite pe care continui să le faci?* (Blog, https://bit.ly/3dZMUzm). *Pe vremuri eu nu probam hainele și rău făceam sau, mai rău, cumpăram tâmpenii fiindcă mă simțeam obligată față de vreo vânzătoare old style care nu contenea cu laudele că ce bine-mi vine haina respectivă.* (Blog, https://bit.ly/382I6Ve). //s.n. *N-aș vrea să cad în vreo extremă de old fashion din care să nu mă mai scoată nimeni.* (Blog, https://bit.ly/2S0C4P9). – Pr. /owld f'eʃən/.Var. old-fashion, old fashioned, old-fashioned. (DLT)

old fashioned adj.invar., s.n. ●○○ **1.** adj.invar. v. **old fashion**. **2.** s.n. Cocktail american fructat, recunoscut a fi cel mai vechi, multe versiuni ale acestei băuturi fiind preparate și servite încă din a doua jumătate a secolului al XIX-lea. *Old Fashioned face parte din cele mai celebre cocktail-uri din lume. Paharul în care se servește și-a luat numele după cel al băuturii.* (Blog, https://bit.ly/3eoUynL). *Printre cele mai celebre cocktail-uri din lume, rețeta unui Old Fashioned este simplă și clasică. Amesteci puțin bitter cu zahăr și o linguriță de apă. Adaugi whiskey-ul preferat și decorezi, după preferințe, cu o cireașă, coaja unei felii de lămâie și o felie de portocală într-un pahar de whiskey.* (Blog, https://bit.ly/3vOjdb7). – Pr. /owld f'eʃənd/.Var. (2) Old Fashioned. (DLT)

old-style adj.invar. ●○○ v. **old fashion**. – Pr. /'owldstajl/.Var. old style, Old style. (DLT)

oldtimer s.n., (rar) s.m. ●●○ **1.** s.n., s.m. (Auto.) Automobil de epocă; persoană care conduce sau deține un astfel de automobil. *Chiar aș vrea să văd pe cineva trecând pe podul de la Giurgeni cu un oldtimer fără să dea bani la barieră!* (4tuning.ro, https://bit.ly/2Smnwsk). *Concursuri, surprize și mai ales mașinile vechi ale pasionaților de 'oldtimere' vă așteaptă la o petrecere în aer liber.* (oradesibiu.ro, https://bit.ly/3biqMOa). *Vând proiect gaz volga m21 mașină de epocă old timer.* (olx.ro, https://bit.ly/3IXQiZR). //s.m. *Din nou, cele două autovehicule istorice au provocat reacții entuziaste, Dacia de la Suceava devenind repede vedetă printre old timeri și autoturismele lor.* (crainou.ro, https://bit.ly/3iLbpmb). **2.** s.m. Persoană cu experienţă într-un anumit domeniu, veteran. *Declaraţia de intenţie conceptuală „Lumea toată e un circ" şi preambulul-*

memento „Călători în trenul fără naş" adresat fanilor de la începutul lui „Voi sunteţi Iris" reprezintă creaţia old timer-ului Nelu Dumitrescu. (artasunetelor.ro, https://bit.ly/2H9OwGp). *Proiectul „Vlaicu II" a început în 1997, la iniţiativa old-timer-ului Constantin Manolache, aviator veteran renumit (decedat între timp), care visa să refacă traseul lui Vlaicu peste munţi şi să-l ducă la bun sfârşit.* (gandul.info, https://bit.ly/3bggKgo). *Doar dări de seamă specifice activității defunctului partid de dinainte. E greșit spus defunct pt că partidul încă trăiește în inimile multor oldtimeri.* (comentariu, radioamator.ro, https://bit.ly/3qL3eL4). – N.pl. oldtimere, oldtimers, m.pl. oldtimeri. Pr. /owldt'ajmər/.Var. old-timer, old timer. (DLT)

ollie s.n. ●●○ (Sport) Manevră cu skateboardul sau snowboardul prin care sportivul ridică piciorul din față și apoi piciorul din spate pentru a se desprinde de la pământ sărind pe un obstacol. Numele a fost dat după porecla Ollie a skateborderului Alan Gelfand. *Spre exemplu, cel mai simplu este „Ollie" sau săritura cu skate-ul.* (adevarul.ro, https://bit.ly/39fr32t). *După multe ollie-uri sau după ce sari de 100 de ori pe zi pe roata din spate a bicicletei, vei vedea cum dispare burta și apare abdomenul, frumos conturat.* (Blog, https://bit.ly/2SmDQcl). *Un ollie este o... țopială cu placa de snowboard, utilizând „coada" acesteia, adică partea din spate. Ollie este prima etapă în procesul de învățare a săriturilor. Totodată, ollie-ul este și primul pas pe drumul spre snowpark. Acest salt vă va ajuta să învățați primele trick-uri.* (ski-outdoor.ro, https://bit.ly/3xVe5nD). – Pl. ollie-uri. Pr. /'oli/.Var. Ollie. (DLT)

ollie box s.n. ●○○ (Sport) Obiect de skateboarding realizat din două elemente dreptunghiulare, unite între ele, de înălțimi diferite; obstacol special amenajat pentru practicarea ollie-ului. *Potrivit caietului de sarcini al licitației prin care Primăria achiziționează și montează noile echipamente, pe locul de skateboard vor fi aduse șapte noi rampe: o trambulină de sărituri (Jump 60), un obstacol pentru sărituri (Ollie Box), o rampă cu elemente drepte (bank), o rampă denumită „cutia Pandorei", o rampă curbă cu bandă de pornire (quater pipe), o rampă dublă cu elemente curbe și o bară pentru alunecări (rail).* (turnulsfatului.ro, https://bit.ly/33Dr67z). *Ollie Box: este un Trik Box dublu care oferă posibilitatea de a practica toate variantele de alunecare.* (tribuna.ro, https://bit.ly/2v3yV8v). *Prin urmare, ne dorim modernizarea skatepark-ului cu o serie de elemente (rampe, bări, ollie box-uri), rezistente și care se pretează actualului nivel de performanță al tinerilor din Făgăraș care practică sporturi extreme precum skateboarding-ul, BMX, role sau trotineta.* (bp.primaria-fagaras.ro, https://bit.ly/3xTQrYA). – Pl. ollie box-uri. Pr. /'oli boks/.Var. Ollie Box. (DLT)

OMG* s.n. ●●○ **1.** (Internet; abr. de la engl. Oh, My (Fucking) God!) Acronim folosit în comunicarea digitală a tinerilor pentru a-și exprima surpriza, bucuria sau revolta. *Expresia OMG! (Oh My God! sau Oh My Gosh!) a fost inclusă în Dicționarul Oxford. Odată cu OMG!, au fost recunoscute și alte expresii, cum ar fi FYI (for your information) și binecunoscutul LOL (laughing out loud).*

(manager.ro, http://bit.ly/2Mu0S2l). *„Doamne” sau omonimul lui american, „Oh, my God”, au fost înlocuite de adolescenţi cu expresia „OMG”.* (romanialibera.ro, http://bit.ly/3txTL9y). *omg, cam tot cenzurează securiştii lu' felix prăjit! :)))))))* (comentariu, gsp.ro, http://bit.ly/3avV5B2). **2.** (Biol.; abr.) Organism modificat genetic. *Dar nu despre Dumnezeu vorbim în această ediţie a emisiunii Punerea pe Gânduri. Tema de azi e legată de Organismele Modificate Genetic (OMG).* (rfi.ro, http://bit.ly/3rDO5t9). *Recent a intrat în vocabularul nostru noțiunea de OMG (organism modificat genetic). Din timp în timp apar știri prin care ni se aduce la cunoștință că organismele modificate genetic ar fi benefice și nu au alt scop decât să ne îmbunătățească viața, sau, din contră, că ele sunt nocive. Destul de năucitor pentru cineva care nu este cât de cât familiarizat cu științele biologice.* (revista-atelierul.ro, https://bit.ly/3rrL0fk). *Modificările genetice în stadiul actual de dezvoltare pot cauza efecte imprevizibile. Unul dintre aceste efecte poate fi producția de toxine noi în OMG-uri.* (hotnews.ro, http://bit.ly/36OW52q). – Pl. (2) OMG-uri. Pr. /oemʤ'e/.Var. (1) omg, OMFG. (AMB)

OMO s.n. ●○○ (Fin.; abr. de la engl. Open Market Operations) Operaţiune de vânzare-cumpărare de active, efectuată de banca centrală de pe piaţa de capital secundară, pe care se vând și se cumpără titluri financiare pentru ca deținătorii lor să-și poată redobândi capitalul investit înainte de termenul stabilit în acest scop; operaţiune pe piaţa liberă / deschisă. *Fed-ul poate folosi diferite forme de OMO, dar OMO-ul cel mai comun este achiziționarea și vânzarea de titluri de stat. Cumpărarea și vânzarea obligațiunilor guvernamentale permite Fedului să controleze furnizarea de solduri de rezervă deținute de bănci, ceea ce ajută Fed să majoreze sau să diminueze ratele dobânzilor pe termen scurt, după cum este necesar*. (ro.toptipfinance.com, https://bit.ly/39xBkJ4). *O operațiune de piață deschisă sau OMO este doar o activitate desfășurată de banca centrală pentru a da sau a duce lichidități unei instituții financiare sau unui grup de instituții financiare, iar scopul OMO nu este doar de a consolida statutul de lichiditate al băncilor comerciale, ci și să le ia surplus de lichiditate.* (ro.mcfairbanks.com, https://bit.ly/3if56Gz). – Pr. /əwem'əw/, /'əwməw, /oem'o /. (DLT)

omphalos s.n. ●●● (Cult.) Piatră conică sacră (aflată la Delfi, despre care se credea că este centrul pământului); centru sacru; buricul pământului. *Omphalos era în trecut o piatră conică, poziționată chiar la intrarea în templu pentru a marca „buricul” pământului.* (academia.edu, https://bit.ly/39bY6V3). *Omphalosurile, centrele sacre, au fost contextul care a favorizat întreținerea unității limbii, a obiceiurilor și credințelor.* (historia.ro, https://bit.ly/382tmpd). – Pl. omphalosuri. Pr. /omf'alos/, /omfal'os/.Var. Omphalos. (DLT)

onboard adj.invar., s.n. ●○○ (Inform.) (Placă de sunet sau video) care este încorporată în placa de bază și care folosește memoria RAM principală. *Placa de sunet onboard este influențată de circuitele care trec pe lângă ea, circuite proiectate pentru performanța ridicată a procesorului.* (soundnews.ro, https://bit.ly/38lrKXI). *Am avut mai demult un calculator cu memorie video*

on-board de 64 MB și 1 GB RAM. (Forum, https://bit.ly/31JgfXE). //s.n. *Onboardul ăsta e mai bun ca audigy SE. Alte plăci de sunet probabil sunt mai bune, dar, repet, Creative Audigy SE e mai proastă la calitatea sunetului, dar mai ales la soft și setări decât Realtek ALC892.* (Forum, https://bit.ly/3btZ0Ot). – Pr. /onb'ord/.Var. on-board, on board. (DLT)

oncogenic adj. ●●● (Med.) Care produce sau ține de cancer; oncogen, cancerigen. *În cei peste 10 ani de la debutul vaccinării, aceasta și-a dovedit eficiența atât în reducerea prevalenței infecțiilor cu tulpini HPV cu risc oncogenic crescut, cât și a bolilor provocate de acestea.* (hotnews.ro, https://bit.ly/2SxXZQV). *Dacă instrucțiunile relative atât ale reproducerii sale, cât și ale morții sunt alterate, celulele pot începe să se dividă într-o manieră incontrolabilă, devenind astfel nemuritoare. Fiecare celulă nou creată conține o eroare și produce proteine anormale. Aceste proteine denumite de către specialiști „oncogenice" se află la originea comportamentului anarhic al celulelor.* (sanatate.acasa.ro, https://bit.ly/3A67bgk). *Cancerul de col uterin este o boală gravă, care afectează femeile din întreaga lume. Această boală apare în urma infecției cu tulpini oncogenice de Human Papilloma Virus (HPV).* (psychologies.ro, https://bit.ly/3A98qez). – F.sg. oncogenică, m.pl. oncogenici, f.pl. oncogenice. (AMB)

on-court coaching s.n. ●●○ (Sport) Intervenție a antrenorului prin venirea sa pe teren la solicitarea unei jucătoare de tenis (din circuitul WTA), în pauza dintre game-uri, pentru a îi oferi sfaturi și a o încuraja. *În ciuda faptului că a întâmpinat dificultăți, sportiva noastră nu a apelat niciodată la on-court coaching la Qatar Open, primul turneu unde a fost însoțită de noul antrenor.* (digisport.ro, https://bit.ly/2TVDWJ0). *În circuitul feminin, on-court coachingul este permis, însă nu şi la turneele de Grand Slam.* (digisport.ro, https://bit.ly/2Q6PBDM). *Manualul WTA conţine nu mai puţin de opt pagini strict referitoare la regula on-court coachingului.* (lavtenis.wordpress.com, https://bit.ly/2viIj8I). *Simona Halep a cerut două on-court coaching-uri în meciul cu Aryna Sabalenka.* (fanatik.ro, https://bit.ly/2v9SJHs). *Simona Halep a apelat de trei ori la Darren Cahill: Iată ce i-a transmis antrenorul australian la on court coaching* (ziare.com, https://bit.ly/338ftUO). – Pl. on-court coaching-uri, on-court coachinguri. Pr. /on kort k'əuʧing/.Var. on court coaching. (TT)

on-demand adj.invar., adv. ●●○ **1.** adj.invar., adv. (Comerț; despre o modalitate de livrare) La comandă, la cerere. *Înainte de pandemia de COVID-19, serviciile la cerere (on-demand), începuseră deja să se răspândească și în industria restaurantelor. Consumatorii doreau confort în toate aspectele vieții lor, inclusiv în cel alimentar.* (biz-wizz.ro, https://bit.ly/2Qdi7H1). *Astfel, am creat acest tip de livrare foarte rapidă „on demand", în două ore din momentul finalizării comenzii pe site-ul comerciantului, serviciu oferit non-stop.* (revistabiz.ro, https://bit.ly/3brBEcq). //adv. *Cu excepția produselor, personalizate, livrate on-demand, aveți dreptul de a returna produsele în termen de 14 zile fără a oferi un motiv.* (stickerrepublic.com, https://bit.ly/2HrMul7). **2.** adj.invar. (Ec.,

inform.; în sintagma) *economie on-demand* = Economie care este creată prin intermediul digitalului, tehnologia facilitând accesul imediat la bunuri sau servicii. *Business-urile se bucură de economia on-demand, pentru că aceasta le deschide o mulțime de noi posibilități, dar sunt nevoite să se și schimbe.* (pressone.ro, https://bit.ly/3vZYLUT). *Este un moment definitoriu pentru economia on-demand din România și pentru piața serviciilor de livrare, aflate într-o continuă transformare.* (mediafax.ro, https://bit.ly/3eCU2To). **3.** adj.invar. (Inform., electr.; despre o aplicație) Care satisface cerințele clientului / firmei care o achiziționează sau care îndeplinește anumite funcții ce se pot dovedi utile unui utilizator. *VAUNT® folosește serviciul Saas (Software as a Service) denumit uneori ca „software la cerere" (on-demand), adresat tuturor agenților, agenților și dezvoltatorilor imobiliari, indiferent de dimensiunea acestora.* (vaunt.ro/intrebari-frecvente). *Încercați și dumneavoastră: adăugați asistentul pentru parcare din gama funcțiilor on-demand la configurația automobilului dumneavoastră Audi, pentru a testa în ce măsură vă satisface pretențiile.* (audi.ro, https://bit.ly/3uLgzCU). – Pr. /ondim'end/.Var. on demand, ondemand. (DLT)

one-liner s.n. ●●○ (Show.; frecv. la pl.) Glumă scurtă care conține și pregătirea și poanta în interiorul aceleiași fraze. *Totuși, sunt panicat, azi e seara debutului meu ca stand-uper de one-liners, adică glume scurte, de-o replică.* (vice.com, https://bit.ly/2OR9HBg). *Am făcut glume scurte – one-linere. Cu timpul am început să fac glume lungi, ca toată lumea, că așa am văzut că se face.* (iqads.ro, https://bit.ly/2SCWHjM). – Pl. one-linere, one-liners, one linere, one liners, onelinere. Pr. /wanl'ajnər/.Var. one liner, oneliner. (DLT)

one-night stand s.n. ●●● (Soc.) Aventură de o noapte; relație pasageră. *Femeile cedează uşor pentru totdeauna, mai greu când e vorba de ceva de genul one-night stand sau o idilă de vacanţă.* (Blog, https://bit.ly/3p1Pz1R). *De la o vreme încoace aventurile de o noapte, sau one-night standuri, cum mai sunt ele cunoscute, au devenit ceva cât se poate de obișnuit, îndeajuns de obișnuit încât să nu ne mai facem procese de conștiință după o astfel de experiență.* (kudika.ro, https://bit.ly/3dPBONh). *Trebuie să existe un ghid pentru one-night-stand-uri pentru că one-night-stand-urile sunt imposibil de complicate.* (vice.com, https://bit.ly/37ggE56). *Este adevărat că multe fete pe care le-am întrebat au fost un pic reticente în ceea ce privește ideea de one night stand [...].* (Blog, https://bit.ly/3jYxQmx). – Pl. one-night standuri, one-night stand-uri, one-night stands. Pr. /wannajtst'end/.Var. one night stand, one-night-stand. (DLT)

one-on-one adj.invar. ●○○ v. **one-to-one (1)**. – Pr. /wanonw'an/. (DLT)

one-person-show s.n. ●○○ (Show.) Spectacol susţinut de o singură persoană. *One-person-show-urile de la Baia Mare, Cluj şi Bucureşti au măsurat nivelul de performanţă a trei actori: Gabi del Pupo, Emanuel Petran şi Marcel Iureş.* (observatorcultural.ro, https://bit.ly/2EZOhAe). *Premiul pentru cel mai bun actor al anului la Gala UNITER, în 2003 (pentru rolul din one-person-show-ul „Sex,*

drugs, rock and roll", de Eric Bogosian) etc. (bilet.ro, https://bit.ly/2F5afSg). *Un one-person show implică un raport regizor-actor de 1:1. Asta înseamnă că în fața ta se află tot timpul un singur om, mereu același.* (radioromaniacultural.ro https://bit.ly/38xg70h). *Numai că Suntrack e un spectacol despre el însuși (cu o amplă rezervă ficțională, desigur), sub forma unui work in progress, sugerând ideile de one-man show indirect și de show din one-person show-uri.* (Blog, https://bit.ly/3hmehq0). *Și anul acesta, competiția a inclus one person show-uri.* (tribuna-magazine.com, https://bit.ly/2HjLkrK). – Pl. one-person-show-uri. Pr. /wanpərsənʃ'ow/.Var. one person show, one-person show; one-man show*. (DLT)

one pot pasta s.f.invar. ●●○ (Culin.) Fel de mâncare cu paste, în care pastele se fierb alături de sos și de celelalte ingrediente în aceeași oală; paste într-o oală. *Pe scurt, one pot pasta e un fel de mâncare cu paste, în care pastele se fierb alături de sos, în aceeași oală.* (corinaureche.ro/1500-2/). *Variantele de one pot pasta sunt infinite, totul ţine de gusturile şi imaginaţia fiecăruia.* (aromeinbucatarie.ro, https://bit.ly/2EMSP9O). *Însă mă întreabă mereu mămicile cum să gătească one pot pasta sau supă de linte sau cous-cous-ul cu legume.* (mamipetocuri.com, https://bit.ly/2QFC30L). – Pr. /wan pot p'asta/. (TT)

one-stop-shop s.n. ●●● **1.** (Admin., ec.) Ghișeu unic digital care încorporează mai multe funcții publice administrative, financiare, de consultanță etc., cu scopul de a simplifica birocrația, de a eficientiza procedurile și, eventual, de a oferi o evidență unică la nivelul întregii Uniuni Europene. *Birourile unice ale Ministerului Economiei se vor numi One Stop Shop, iar menirea lor este să ducă la simplificarea procedurii administrative care vizează IMM-urile. „Este vorba de aducerea sub aceeaşi direcţie a procedurilor administrative care în prezent se soluţionează de către instituţii diferite. Toate aceste proceduri se vor afla sub aceeaşi umbrelă, iar acest birou se va numi one stop shop", a spus Ileana Modreanu, manager de proiect în cadrul Ministerului Economiei.* (money.ro, https://bit.ly/3LnQkKQ). *Un portal de eLearning ca un ghișeu unic (one-stop-shop) care oferă acces instantaneu la suita completă a resurselor de învățare dezvoltate.* (kre8r-project.eu, https://bit.ly/38sEJHu). *Programul de guvernare mai prevede interconectarea bazelor de date publice, crearea de one-stop-shop-uri virtuale, simplificarea accesului și încurajarea folosirii semnăturii electronice, promovarea conceptului de „pașaport" administrativ.* (economie.hotnews.ro, https://bit.ly/3NykEnJ). *One Stop Shop oferă companiilor varianta de a nu se mai înregistra şi de a nu mai declara TVA în fiecare dintre statele membre UE în care datorează TVA, ci să beneficieze de servicii electronice pentru îndeplinirea acestor obligaţii prin intermediul Statului Membru de Identificare.* (afaceri.news, https://bit.ly/3NrD2Pc). **2.** (Ec.) Entitate economică care oferă clienților sisteme integrate sau game complete de produse și servicii. *„One-stop-shop"-urile, spune Duca – firmele ce furnizează soluții complete, de la probleme juridice la probleme fiscale, financiare sau de strategie – vor avea acum de câștigat, deoarece clienții sunt în criză de timp și bani. Noriel a lansat un nou concept de magazin pentru proaspeții părinți, un one-stop-shop în care vor găsi toate categoriile de articole*

de care ar putea avea nevoie. (eva.ro, https://bit.ly/3qOdTog). *Next Root Management Systems, agenția de consultanță HoReCa, devine un one-stop-shop pentru industria de hoteluri, restaurante și catering. Astfel, compania fondată și condusă de către Dragoș Panait, adaugă serviciilor sale de consultanță operațională și management, identificarea de furnizori, recrutări, formarea echipelor, dar și intermedierea relației cu terțele părți necesare bunei desfășurări a fiecărui proiect.* (industriacarnii.ro, https://bit.ly/3iN0yrN). – Pl. one-stop-shop-uri. Pr. /wanstopʃ'op/.Var. one-stop shop, one stop shop, One Stop Shop. (DLT, AMB)

one-to-one adj.invar. ●●○ **1.** (Despre o comunicare, discuție etc.) Unu la unu; față-n față; care se realizează individual. *Comunicarea sincronă poate fi one-to-one, one-to-few sau one-to-many (chat-ul); ea se poate realiza între doi sau mai mulți indivizi care devin alternativ emițători şi receptori ai mesajului.* (Carte, https://bit.ly/3eEVvZa). *Programul presupune discuții one-to-one între mentor și student, cel puțin 6, care să îi ofere mentee-ului o imagine mai concretă despre diferitele joburi din marketing și comunicare.* (academiaa.ro, https://bit.ly/3y589sc). *Ea ne povestește că păstrează strâns legătura cu colegii din echipă prin întâlniri periodice, one-to-one, ședințe de coordonare, îndrumare sau task-uri administrative, operaționale, de care ești responsabil în calitatea ta de manager de echipă.* (hotnews.ro, https://bit.ly/3dZSNMM). **2.** (Edu.; despre o metodă de predare) Care este axată pe comunicarea cunoştinţelor în mod individual, către fiecare cursant în parte. *Cursurile de limba engleză generală sunt structurate pe module de 28 sau 56 de ore. Acestea sunt disponibile în trei formate: group, small group și one-to-one.* (lektor.ro/cursuri-generale). *Am susținut mai multe tipuri de Courses without walls, câteva exemple ar fi: la unul dintre cursurile mele one-to-one, am rămas în sală, dar am creat o atmosferă distinctă.* (eucom.ro, https://bit.ly/39rpRcj). *Workshopul este limitat la 12 persoane. Îți propunem asta, pentru că am simțit că este nevoie și de câteva întâlniri cu fiecare participant pentru o mai bună înțelegere a lucrurilor pe care le discutăm la curs. Mai credem că întâlnirile one-on-one ne vor ajuta și pe noi să fim mai aplicați în îndeplinirea nevoilor tale și în maximizarea dezvoltării tale.* (ccs.ro, https://bit.ly/2UHrLl3). – Pr. /wantuw'an/. Var. one to one; one-on-one, one on one. (DLT)

onlay s.n. ●●● (Med.) Operație de incrustație pe un dinte prin care se refac pierderi de suprafață de pe una sau mai multe laturi ale acestuia; material (din aliaje de aur, ceramică sau compozit) utilizat pentru restaurare dentară extinsă. *Inlay-ul și Onlay-ul reprezintă o alternativă perfectă pentru obturațiile dumneavoastră vechi care trebuie înlocuite.* (primadentalclinic.ro, https://bit.ly/2HkyQAa). *Inlay-urile și onlay-urile pot fi utilizate adesea în locul obturațiilor dentare tradiționale, pentru a trata cariile dentare sau alte deteriorări structurale similare. În timp ce obturațiile dentare tradiționale sunt realizate pe loc, în timpul unei singure vizite la medicul stomatolog, inlay-urile și onlay-urile, după ce medicul dentist amprentează zona de restaurat, se realizează într-un laborator dentar înainte de a fi montate și atașate dintelui afectat de către medicul dentist.* (medicaltours.ro, https://bit.ly/3b4YUhM). – Pl. onlay-uri. Pr. /onl'ej/.Var. Onlay. (DLT)

online banking s.n. ●●○ (Fin., internet) Serviciu disponibil pe internet care permite unui utilizator să efectueze operațiuni bancare pe conturile pe care este autorizat; internet banking, e-banking. *Pe scurt, serviciul de internet banking permite vizualizarea soldurilor conturilor și accesarea lor oriunde, oricând, de pe calculator, laptop, tabletă sau smart phone. Printre denumirile alternative des utilizate se află și „online banking” sau „e-banking”.* (educatiefinanciara.info, https://bit.ly/2w70kql). *Online banking-ul este cel mai simplu, util și sigur instrument pentru transferul de bani, administrarea bugetului și monitorizarea cheltuielilor. Acest serviciu este oferit de majoritatea băncilor, dar și de câteva aplicații pentru telefonul mobil și îți oferă posibilitatea unei game variate de operațiuni bancare online, de la achitarea facturilor, transferul de bani dintr-un cont în altul, până la deschiderea unui cont și plata ratelor.* (oceancredit.ro, https://bit.ly/3vVntWq). – Pr. /onl'ajn b'encing/. (DLT)

online dating s.n. ●●○ (Soc., internet) Serviciu de întâlnire prin intermediul internetului permițând comunicarea online și dezvoltarea ulterioară a unei relații de cuplu; întâlnire de cuplu prin intermediul internetului. *Înainte de apariția Internetului, oamenii obișnuiau să se întâlnească prin intermediul familiei, prietenilor, școlii. Asta se întâmplă acum din ce în ce mai rar, datorită fenomenului de online dating, care prinde tot mai mare avânt.* (gandul.info, https://bit.ly/2HiFVBi). *Horst Wenzel îi ajută pe clienții interesați de online dating să se prezinte cât mai bine: „Problema e că în internet se creează un fel de lume de vis, care duce adesea la frustrare”. Dacă toți arată doar o versiune îmbunătățită a propriei persoane, dezamăgirea e inevitabilă când se ajunge la prima întâlnire în lumea reală. Sinceritatea e cea mai bună rețetă, consideră Wenzel și Langbein – pentru că slăbiciunile unui om ies la iveală în viața reală.* (dw.com, https://bit.ly/37nCzHD). *Online dating-ul nu mai este demult considerată o modalitate ciudată de a cunoaşte tipi noi şi interesanţi. Tot mai multe relaţii încep pe internet, în special pentru că pur şi simplu la un moment dat nu mai ai atâta timp liber pentru cunoscut oameni noi în viaţa reală şi pentru întâlniri.* (cosmopolitan.ro, https://bit.ly/3Lr5yP7). – Pr. /onl'ajn d'ejting/. (DLT)

onroad adj.invar., adv., s.n. ●●○ (Auto., sport) (Autovehicul, competiție, traseu etc.) Pentru sau pe teren neaccidentat; pentru sau pe asfalt. *Clasa X oferă, pe lângă performanța offroad, și o performanță excelentă onroad.* (mercedes-benz.ro, https://bit.ly/2UOjdJ4). *Probele on-road s-au desfășurat sâmbătă 8 iunie pe sectorul dintre Mausoleul Mateiaș și combinatul Holcim, un traseu virajat pe DN 73A, în apropierea localității Câmpulung-Muscel.* (Blog, https://bit.ly/2HiKZpi). //adv. *Este o mașină senzațională și o mașină foarte bună, care îți dă mari satisfacții atât onroad, pe astfalt, cât și offroad, pe teren accidentat.* (digi24.ro, https://bit.ly/2SFHuyf). *O mașină care circulă onroad marea majoritate a timpului, dar nici în offroad nu m-a făcut de rușine.* (Forum, https://bit.ly/2uufHJf). //s.n. *Noul G este mai lung cu 53 mm și mai lat cu 121 mm, având o prezență chiar mai robustă decât anterior, atât în condiții de on-road, cât și off-road.* (smark.ro, https://bit.ly/3bxLny4). *Sunt în căutarea unei mașini care să îmbine cât mai mult*

on road-ul cu off road-ul. (Forum, https://bit.ly/2HjkXSA). – Pr. /onr'owd/.Var. on-road, on road. (DLT)

On-Screen Display s.n. ●○○ (Electr., inform.) Ansamblu de funcţii sau de module care permit gestionarea resurselor sistemului de pe monitorul consolei; afișare pe ecran. *Reglajele OSD (On Screen Display) reprezintă un salt important în evoluția tehnicii echipamentelor de securitate și supraveghere.* (securitateprivata.ro, https://bit.ly/2SEK9bx). *Utilizați On-Screen Display (OSD) pentru a regla imaginea ecranului în funcție de preferințele dvs.* (hp.com, https://bit.ly/37iE2il). – Pr. /onskr'in displ'ej/.Var. on screen display, On Screen Display. Abr. OSD. (DLT)

on-site adj.invar. ●●○ (Internet; despre un serviciu) Care este oferit la sediul clientului, mai exact în centrul de date al acestuia. *Acest program excepţional este conceput pentru a vă permite să prezentaţi fără întreruperi, dispunând de o gamă de caracteristici precum accesul direct la experţi calificaţi, plus sfaturi şi asistenţă înainte, în timpul şi post vânzare. Oferă, de asemenea, proiectoare, lămpi şi filtre de schimb pentru înlocuire on-site şi instruire pe teren în ceea ce priveşte întreţinerea.* (epson.ro, https://bit.ly/2HEYIXo). *Suntem o firmă cu capital românesc, specializați pe service automatizări industriale cu PLC Siemens, serviciile oferite fiind on-site (sediu client) sau off-site (atelier propriu).* (industrial-service.ro). – Pr. /ons'ajt/.Var. onsite. (DLT)

on-street adj.invar. ●●○ Care este amplasat pe stradă; stradal. *FastPark oferă gamă completă de echipamente și servicii pentru amenajarea și dotarea parcărilor on-street (parcarea vehiculelor pe stradă), destinate atât unor arii mici, cât și unor zone urbane extinse.* (fastpark.ro, https://bit.ly/3bQ2Fqf). *Pentru locațiile on-street, cel mai dificil este de găsit un spațiu cu vitrină largă și pe colț, cu parcare în față.* (wall-street.ro, https://bit.ly/2SYZ1BO). *Primăriile de sector din București au experimentat o astfel de soluție, pe timpul iernii, când parcările on street erau acoperite de zăpadă.* (hotnews.ro, https://bit.ly/3uEjOfs). – Pr. /onstr'it/.Var. on street. (DLT)

on the rocks adj.invar., adv. ●○○ (Culin.; despre o băutură) (Care este servită) cu cuburi de gheață. *Eu m-am consolat, pentru a fi fost abandonat, cu o ceaşcă de cafea metrio şi o doză dublă de whisky on the rocks (cu gheață).* (Carte, https://bit.ly/32dLDxJ). *Whisky on the rocks înseamnă la propriu „whisky cu pietre”.* (stylereport.ro, https://bit.ly/38FBYmc). //adv. *Scotch-ul se bea de obicei sec („neat”) sau cu gheață („on the rocks”).* (Blog, https://bit.ly/2HzzoSG). *Și apropo, Metaxa se poate bea on the rocks (cu cuburi de gheață).* (Blog, https://bit.ly/2SIvflC). – Pr. /onzər'oks/. (DLT)

on-topic adj.invar., adv., s.n. ●●○ (Internet; frecvent în sintagma *comentariu on-topic*) (Comentariu într-o discuţie pe un forum) în legătură cu o anumită temă abordată; la subiect. *Pe site urmează să își găsească locul numai comentariile*

pertinente, on-topic, prezentate într-un limbaj civilizat, fără atacuri la persoane / instituții. (9am.ro, https://bit.ly/2uPECHq). *Printre comentariile on-topic, aş aminti unul dintre subiectele atinse de mine în articolul „Păcatele ştirilor on-line”: semnalarea unor (presupuse) greşeli în articol, contrazicerea autorului ori completarea acestuia etc.* (observatorcultural.ro/articol/comentezi). //adv. *Mulţumesc celor care au postat on-topic, în special celor care au înțeles motivațiile cumpărării unui SUV.* (Forum, https://bit.ly/3fdpNkV). *Vă rog ca pe viitor să postați on-topic, iar, dacă postați on-topic să nu începeți cu insulte/jigniri.* (Forum, https://bit.ly/327QuRf). //s.n. *Poate pe acolo nu prea se ştie limba română! Să vezi înjurături cu pretenții de on topic!* (Forum, https://bit.ly/2V7FjGy). – Pr. /ont'opik/.Var. on topic, ontopic. (DLT)

onus probandi s.n. ●●○ (Jur.) Obligaţie (a reclamantului, dar și a organului judiciar)) de a face dovada împrejurărilor care constituie obiectul reclamației; sarcina probei. *Această sarcină procesuală cuprinde sarcina susținerii (onus proferendi) și sarcina probei în sens strict (onus probandi).* (eur-lex.europa.eu, https://bit.ly/2HzIdfg). *„Onus probandi”, respectiv sarcina probaţiunii reprezintă o obligaţie procesuală a organului judiciar de a dovedi fapte şi împrejurări cu privire la existenţa infracţiunii şi săvârşirea ei, iar obligaţia de a proba acuzarea revine aceluia care acuză potrivit regulii „actori incubit probatio”.* (buneciandbuneci.ro, https://bit.ly/3uKrY69). *Instanțele de judecată nu pot face aplicarea strictă a principiului onus probandi incumbit actori, ci, din contră, chiar ele trebuie să manifeste un rol activ pentru aflarea adevărului, din moment ce contravenția intră sub incidența art. 6 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.* (ccr.ro, https://bit.ly/3odRDS3). – Var. onus probandi incumbit actori. (DLT)

onus probandi incumbit actori s.n. ●●○ v. **onus probandi** (literal „sarcina probei revine reclamantului”). (DLT)

OOF adj.invar. ●○○ (Foto.; abr. de la engl. Out-Of-Focus; despre un cadru, o imagine) Care a rămas în afara focalizării; estompat, blurat. *Am cumpărat acest obiectiv și l-am folosit la câteva evenimente împreună cu un Canon 6D. […] Am făcut un eveniment cu el și pot să spun că am avut foarte puține cadre OOF la diafragme deschise.* (f64.ro, https://bit.ly/3abSNZ7). *Nu merge la infinit cu focusul. Am văzut că la fotografiile macro, fundalul rămâne bine estompat (OOF).* (Forum, https://bit.ly/3d4KWyc). *La acuratețe mă refer și eu. Dacă stau să fac tot felul de teste, iese ok. Când trag însă pe teren, des mă trezesc cu cadre oof.* (Forum, https://bit.ly/2MZEApl). – Pr. /owow'ef/, /oof'e/.Var. oof. (DLT)

OOH adj.invar., s.n. ●●○ (Market.; abr. de la engl. Out Of House) (Formă de publicitate) care se desfășoară în spațiul public (adică „în afara casei”, pe stradă, în magazine etc.). *Ce este publicitatea OOH? Reclama OOH, este tipul de publicitate care interacționează cu consumatorul, în momentul în care acesta se află în exteriorul locuinței (căminului), de aici și denumirea din engleză: „Out of Home”*

(OOH), adică în afară casei. (creativeitmedia.ro, http://bit.ly/3cNmAJc). *Agenția Media Direction a lansat pentru Pepsi primul panou OOH care poate fi controlat prin intermediul telefonului mobil.* (money.ro, https://bit.ly/3pWAIDU). //s.n. *Când vine vorba de ROI (return of investment), OOH-ul (Out Of Home) domină piața de publicitate și angajează în comunicare diferite tipuri de public, în toate momentele zilei.* (absolutmedia.ro). *N-am mai scris de multă vreme despre OOH-uri și alte manifestări ale publicității offline.* (Blog, https://bit.ly/3axJodg). – Pl. (s.n.) OOH-uri. (AMB)

OOP s.n. ●●● (Inform.; abr. de la engl. Object Oriented Programming) Metodă de programare în care aplicațiile sunt reprezentate (sub forma unor colecții de obiecte / clase) într-o manieră mai apropiată de modul uman de a gândi decât de cel al calculatorului și care presupune gruparea instrucțiunilor în unități logice (funcții, proceduri), în scopul facilitării comunicării între programatori și reutilizarea soluției; programare orientată pe obiect(e); programare obiectuală. *Programarea orientată pe obiecte, prescurtată de acum şi POO sau OOP (a doua prescurtare vine din engleză), este una dintre cele mai utilizate paradigme de programare, indiferent de limbajul de programare. Principalele avantaje ale acesteia sunt reducerea codului duplicat, modularizarea codului şi scalabilitatea. Conceptual, această paradigmă îşi propune ca toate elementele componente ale unui program să fie „obiecte”, iar avansarea programului se face prin interacţiuni între acestea.* (Blog, https://bit.ly/3b83OdZ). *În plus, OOP (Object Oriented Programming) aduce alte concepte foarte folositoare, cum ar fi: moștenire, encapsulare, abstractizare și polimorfism.* (tutorialevideo.info, https://bit.ly/3eqRYxA). – Pr. /owowp'i/, /oop'e/. (DLT)

op* s.n. ●○○ v. **optical art**. (DLT)

op artă s.f. ●○○ v. **optical art**. (DLT)

ope iudicii adj.invar., adv. ●○○ (Jur.) Care decurge din hotărârea instanței judecătorești; potrivit hotărârii instanței. *Astfel, simpla manifestare de voință în vederea înlăturării dosarului de pe rolul său produce efecte de plin drept, fără a mai fi nevoie de o validare ope iudicii.* (revista.universuljuridic.ro, https://bit.ly/3eI1i0c). *În caz de suspendare ope iudicii sau ope legis a judecării cauzei, în situaţia în care ar expira măsura arestării şi cererea de strămutare nu a fost încă soluţionată, credem că instanţa ar putea, în baza art. 241 C.pr.pen.38 aplicabil în faza de judecată pe calea suplimentului analogic, să dispună asupra acesteia.* (muhaz.org, https://bit.ly/3oe3gZd). //adv. *Prescripţia operează ipso iure, ope iudicii ori numai la cererea părţii interesate? Prin efectul legii sau – în baza hotărârii organului de jurisdicţie, instanţa judecătorească, ori arbitrală, după caz –, ori, în sfârşit, doar la cererea celui îndreptăţit (ope exceptionis)?* (solartermic.ro, https://bit.ly/2Rf8FDq). (DLT)

ope legis adj.invar., adv. ●●○ (Jur.) Care decurge din lege; potrivit legii; de drept. *Prin modul de reglementare lacunar, din care ar rezulta desecretizări ope*

legis ale documentelor prevăzute la art. 1 din legea criticată, este periclitat întregul sistem național de protecție a informațiilor clasificate, fiind înlăturate standardele legale de protecție a acestora. (zf.ro, https://bit.ly/3y562EO). *În schimb, prin mai multe dispoziţii exprese, legile de retrocedare au stabilit o trecere ope legis a unor bunuri din domeniul public în domeniul privat în limita suprafeţelor ce urmau a fi restituite celor interesaţi.* (old.mpublic.ro, https://bit.ly/382n2gY). //adv. *Opţiunea Parlamentului în manifestarea puterii sale ierarhice şi de competenţă de a aproba sau de a respinge ordonanţele se efectuează ope legis.* (rtsa.ro, hhttps://bit.ly/3eFrwR0). *Pentru că suspendarea legală operează de drept (ope legis) fiind instituită prin norme imperative, în doctrină și în jurisprudență se născuseră discuții contradictorii în privința sumelor de bani obținute din executările silite care fuseseră demarate anterior pronunțării hotărârii privind deschiderea procedurii.* (unpir.ro, https://bit.ly/3yc03OK). (DLT)

open* adj.invar., s.n. ●●○ **1.** adj.invar. (Turism; în sintagma) *bilet open* = Bilet de avion în care la momentul emiterii se rezervă doar plecarea, întoarcerea rămânând deschisă pentru o anumită perioadă. *Cererile de returnare, cererile de despăgubire și/sau reclamațiile privind efectuarea călătoriei se vor depune în scris la sediul EDMEEA TRANS din România sau la agenția de unde a fost cumpărat biletul într-un interval de maxim o lună de la data plecării trecută pe biletul de călătorie, în cazul biletelor dus și al biletelor cu dată fixă de întoarcere, și maxim 6 luni, în cazul biletelor dus-întors OPEN.* (edmeeatrans.ro, https://bit.ly/3y3DlIx). *Cu „Bilet Dus Întors Open”, călătorii au parte de: reducere 10% din tariful de transport, efectuarea călătoriei de întoarcere în oricare din cele 20 de zile de valabilitate, posibilitatea rezervării cu 30 de zile anticipaţie la călătoria de dus. Călătoria se realizează pe aceeaşi rută, cu tren de acelaşi rang şi clasă.* (cugetliber.ro, https://bit.ly/37dFvGI). *Mi-a plătit un bilet open și mi-a propus să călătoresc, să îmi găsesc slujbe neînsemnate ca să trăiesc, să întâlnesc oameni, să văd țări și să mă întorc.* (Carte, https://bit.ly/3p1zDMP). **2.** s.n. (Inform.) Funcție a sistemului de operare disponibilă utilizatorului pentru a deschide fișiere sau aplicații. *Dacă trebuie să deschideţi un fişier Word, alegeţi opţiunea „Open” din meniul „File”, apoi parcurgeţi structura de directoare până ajungeţi la folderul în care ştiţi că se găseşte fişierul.* (umfcv.ro, https://bit.ly/2ReWO8p). *O prezentare poate fi deschisă cu dublu click pe fișierul PowerPoint sau din fereastra aplicației utilizând combinația de taste Ctrl + O, opțiunea Open (Deschidere) din meniul Office/File sau butonul Open de pe bara cu acces rapid, căutând apoi și alegând fișierul dorit.* (manuale.edu.ro, https://bit.ly/3oatYlG). **–** Pr. /'opən/, / 'owpən/.Var. Open. (DLT)

open act s.m. ●○○ v. **opening act –** Pr. /'owpən ekt/. (DLT)

open air adj.invar., s.n. ●●● (Cult., show.) (Eveniment) care se desfăşoară în aer liber. *Pe data de 21 aprilie 2017 va avea loc concertul, în sala de spectacol CECTUNB. Pe parcursul evenimentului „Rock’n Centru II” membrii echipei de organizare, alături de specialiştii UNESCO de la CECTUNB vor selecta una din*

aceste trupe pentru a cânta la evenimentele open air ce se vor organiza în vară. (ccunb.ro, https://bit.ly/2y3S9w8). *De anul trecut favoriții publicului se reunesc sub titulatura ArCuB Live, în cadrul unui eveniment open air marca ArCuB.* (arcub.ro, https://bit.ly/3fcHnFS). //s.n. *Poate ar trebui să devină un open air de vară, vizând mai mult crearea unui eveniment de rezonanță și de amploare decât o rampă de lansare gen concurs.* (Carte, https://bit.ly/2Qhw72s). *În aprilie ne vom afla la Chișinău pentru a finaliza unele lucruri, iar turneul va fi reluat în luna mai când vom apărea într-o serie de concerte de club şi open-air-uri.* (maximumrock.ro, https://bit.ly/3bvtHTC). – S.n.pl. open air-uri. Pr. /'opən eər/, /'owpən eər/.Var. open-air. (DLT)

open bar s.n. ●●● (Horeca) Tip de bar care oferă invitaților posibilitatea de a se servi singuri, după propriul gust, cu băuturi alcoolice, cocktailuri sau/și băuturi răcoritoare, neîncadrându-se într-un meniu strict stabilit; bar deschis, nelimitat. *În cazul open bar-ului, invitaţii pot comanda oricât de multe băuturi alcoolice şi nonalcoolice doresc. Această variantă este cea mai scumpă, dar şi cea mai prietenoasă faţă de invitaţi.* (ageo.ro, https://bit.ly/35Io0jM). *O altă combinație sănătoasă și sățioasă de alimente cu care nu vei da greș sunt brânzeturile maturate cu nuci. O întâlnim adesea pe platourile de aperitive din restaurante sau la open bar-urile organizare în cadrul diverselor evenimente, și nu ne miră acest lucru.* (Blog, https://bit.ly/3qpG5eB). *O delimitare de tip open-bar poate fi acel element decorativ și util în același timp. În funcție de decorul ales și spațiul de care dispui, poți alege un bar compact sau cu deschidere.* (Blog, https://bit.ly/3iaUo3L). *Servicii și pachete de băuturi în regim open bar* (smartpub.ro https://bit.ly/ 3bEO8jt). – Pl. open bar-uri, open baruri. Pr. / 'opən bar/.Var. open-bar. (DLT)

opening act s.n., s.m. ●●● (Muz.) Program de deschidere a unui concert, a unui festival; piesă, solist sau formație / trupă care deschide un concert, un festival etc. *Opening actul va fi susţinut de doi băieţi foarte talentaţi pe care lumea i-a cunoscut şi votat la Vocea României şi cu care eu colaborez la HaHaHa Production.* (adevarul.ro, https://bit.ly/3qmJGtE). *Trupa românească Htetththemeth va fi opening-act în cadrul concertului de lansare a noului album Kistvaen - Desolate Ways din data de 3 octombrie, eveniment ce va avea loc în clubul Colectiv, unde de asemenea vor fi prezenți și suedezii de la SHINING ca invitați speciali.* (metalhead.ro, https://bit.ly/2N7HKXN). *Opening acts: Greetings Sugar & Crossfinger* (vinsieu.ro, https://bit.ly/2XD6CZw). *De-a lungul carierei lor membrii trupei au avut ocazia să colaboreze sau să cânte ca „open act" în România, dar nu numai, pentru formații ca Ten Years After, Uriah Heep, Scorpions, Larry Coryell, Blood, Sweat & Tears etc.* (telegrafonline.ro, https://bit.ly/3nFVB41). – Pl. opening acts. Pr. /'opəning ekt/.Var. opening-act, open act, open-act. (DLT)

open market s.n. ●○○ (Fin.; în sintagma) *operațiuni open market* = Operaţiuni de piaţă monetară care se realizează la iniţiativa băncii centrale, având următoarele funcţii: ghidarea ratelor de dobândă, gestionarea condiţiilor lichidităţii

de pe piaţa monetară şi semnalizarea orientării politicii monetare. *Operaţiunile de open-market au devenit principalul instrument de control monetar în ţările dezvoltate, datorită flexibilităţii sporite oferite, din punctul de vedere al volumului operaţiilor de politică monetară iniţiate de banca centrală.* (bursa.ro, https://bit.ly/3nIbXJp). *Operaţiunile de piaţă monetară (operaţiuni open market) reprezintă cel mai important instrument de politică monetară al BNR. Acestea se realizează la iniţiativa băncii centrale, având următoarele funcţii: ghidarea ratelor de dobândă, gestionarea condiţiilor lichidităţii de pe piaţa monetară şi semnalizarea orientării politicii monetare.* (bnr.ro, https://bit.ly/35FKulJ). – Pr. /'opən m'arcit/.Var. open-market. (DLT)

open mic s.n. ●●○ (Show.; abr. de la engl. *open microphone*) Spectacol live, într-o cafenea sau într-un club (de noapte, de comedie, de striptease etc.), la care le este permis unor persoane din public – artiști amatori sau neconsacrați, ori profesioniști – accesul la microfon pentru a performa sau a-și promova propriul spectacol. *De asemenea, la serile de open mic din Club 99 puteți vedea și comedianți profesioniști. Aceștia vin să încerce material nou. Ideea de bază a acestor seri de open mic este noutatea, fie oamenii sunt noi, fie glumele sunt proaspete.* (99club.ro). *Serile de open-mic revin la Cafe d'Art Scena.* (evenimente-constanta.ro, https://bit.ly/2LU38Pu). *Pe lângă concerte live, vor fi tot felul de expoziții, ateliere de pictat, întâlniri cu actori, chiar și open mike pentru cei ce se simt în stare să deschidă seria de concerte de după-masă.* (guerrillaradio.ro, https://bit.ly/2QgOfcP). *Există acele open-mic-uri dedicate „începătorilor".* (Blog, https://bit.ly/3bEKCWk). – Pl. open mic-uri. Pr. /'opən majk/.Var. Open Mic, open-mic, open mike. (DLT)

open mike s.n. ●○○ v. **open mic**. – Pr. /'opən majk/. (DLT)

open mind adj.invar. ●●● (Psih.) **1.** (Despre o atitudine) Care se caracterizează prin deschidere, receptivitate, nefiind ancorată în idei preconcepute. *Bogdan Vlădău, din postura de „Burlac" la emisiunea omonimă de pe Antena 1, trebuie să-și aleagă o parteneră care să-l mulțumească din toate punctele de vedere. Un atu important ar fi, cu siguranță, o atitudine open-mind vizavi de relațiile intime.* (callatis-world.webnode.ro, https://bit.ly/3nKhQ93). *Rezultate așteptate: acceptarea diversității; creșterea stimei de sine; crearea unui mediu școlar primitor, calm și proactiv; reducerea agresiunii; scăderea nivelului abandonului școlar; creșterea motivației pentru studio; atitudine deschisă, de acceptare, fără prejudecăți (open mind) […].* (liceulandreimuresanu.ro, https://bit.ly/3stsx3v). **2.** (Despre o persoană) Dezinvoltă, curajoasă, hotărâtă; deschisă spre noi orizonturi și provocări, indiferent de tipul acestora; care este dispusă să accepte păreri şi idei noi. *Trei, acuzaţia că „eşti un închistat" sau „nu eşti open mind" înseamnă, de regulă, că nu eşti dispus să îmbrăţişezi cele mai noi trenduri ideatice şi etice (nu îndrăznesc să folosesc în acest context cuvântul „moral" / „morale").* (adevarul.ro, https://bit.ly/2LEcaAm). *Femeile „open minded" sunt mai atrăgătoare.* (csid.ro, https://bit.ly/2N4t4bP). *„Ai o atitudine*

închistată” sau „eşti închis la minte”, „nu eşti open mind(ed)” sunt proiectilele de calibru mare care se folosesc pe wall-ul meu şi prin jur, când vine vorba despre discutarea unor opere de artă (sau de pseudo-artă). (Blog, https://bit.ly/2Kif7WJ). – Pr. /'opən majnd/.Var. open-mind, open minded, open-minded, openminded. (DLT)

open minded adj.invar. ●●● v. **open mind**. – Pr. /'opən m'ajndid/. (DLT)

open plan s.n. ●●○ (Imob.) Manieră de organizare a spaţiului (de lucru sau de locuit), specifică stilului modern de viață și care constă în eliminarea pereţilor despărţitori între birouri sau camere, cu scopul de a facilita desfășurarea unor activități într-un anumit segment al spațiului respectiv, fără a perturba activitățile dintr-un segment învecinat; open space. *Această ofertă include un birou open plan complet mobilat pentru 10–15 persoane, echipat cu mobilier de birou modern, ergonomic; internet wireless de mare viteză; linii telefonice fixe și telefoane portabile; în plus, acces la imprimantă, scanner și fotocopiator utilizate în comun.* (imobiliare.ro, https://bit.ly/2Lt6jOB). *Birourile tip open-plan sunt încă cel mai popular tip de spații de birouri din România, în conformitate cu tendințele europene, reprezentând peste 50% din spații.* (economica.net, https://bit.ly/3il0j6f). *Agenția imobiliară IMOCENTRAL oferă spre închiriere apartament open plan, 40 mp în zona ultra centrală a oraşului, cu baie și bucătărie moderne.* (imoradar24.ro, https://bit.ly/31ZeZnN). – Pr. /'opən plen/.Var. open-plan. (DLT)

OpenType s.n. ●●● (Inform.) Tip de font care se înrudește cu fontul TrueType, dar încorporează o extensie mai mare a setului de bază de caractere, poate fi modificat / mărit, este clar și vizibil la orice dimensiune, putând fi trimis către orice imprimantă sau dispozitiv de ieșire acceptat de sistemul de operare. *Fonturile OpenType sunt folosite pe calculatoarele cu Windows, precum şi pe saiturile web de pe internet.* (digitalcitizen.ro, https://bit.ly/3sJBt4M). *OTF (OpenType Font): Construit pe predecesorul său TrueType, formatul OpenType pentru fonturile computerului scalabile a fost dezvoltat de Adobe și Microsoft în 1996. Combinând atât aspecte PostScript, cât și TrueType, fonturile OpenType sunt acceptate de o mulțime de platforme, inclusiv macOS, Linux, Windows 2000 și versiuni ulterioare.* (Blog, https://bit.ly/3nXds6V). *Aveam eu cam 880 de OpenType-uri, numai că mergea win-ul foarte greu. Așa că din cele 800 am ales cam 20-30.* (Forum, https://bit.ly/2MclvPN). *Pentru web sunt necesare fonturi în anumite formate (opentype, truetype, eot etc.).* (Blog, https://bit.ly/2XUuKqy). – Pl. OpenType-uri. Pr. /'opəntajp/.Var. opentype, OpenType Font. (DLT)

OpenType Font s.n. ●○○ v. **OpenType.** – Pr. /'opəntajp font/. Abr. OTF. (DLT)

opera buffa s.f. ●●● (Muz.) Operă de mică întindere, plină de fantezie şi umor, apărută în Italia la începutul secolului al XVIII-lea şi în care se pot identifica tradiţiile teatrului popular şi ale commediei dell’arte; comedie muzicală. *Aşa a apărut opera comică sau opera buffa, ce se adresa tuturor, într-un limbaj accesibil, colocvial şi ale cărei subiecte realiste, inspirate din viaţa cotidiană şi*

obiceiurile acesteia care se cereau persiflate, erau departe de morga celor antice. (romania-muzical.ro, https://bit.ly/3sBU9Dw). *După două opere seria revine la opera bufa, creând „La finta giardiniera”.* (Blog, https://bit.ly/3o2kIhF). *Premiera operei a avut loc pe 20 februarie 1816, la Teatro Argentina din Roma și, de-a lungul timpului, și-a căpătat renumele de „opera buffă a tuturor operelor buffe”, devenind o capodoperă a genului și o producție foarte îndrăgită.* (zilesinopti.ro, https://bit.ly/3iv40GF). *Acest gen de operă bufă, ca şi stilul componistic al lui Gluck îi vor influenţa mai târziu pe Weber, Mozart şi Wagner.* (scoalamuzicala.wixsite.com, https://bit.ly/391JdHN). – Pl. opere buffe.Var. opera-buffa, opera bufa, opera buffă, opera bufă, operă bufă. (DLT)

opéra comique s.f. ●○○ (Muz.) Operă lirică curentă în Franța în secolul al XIX-lea, în care ariile cântate, cu acompaniament orchestral, alternează cu dialogurile vorbite. *Am făcut şi Hoffmann, şi alte roluri „heavier”. Planul meu a fost să cânt şi Don José din „Carmen”, în manieră de „opéra comique”, aşa cum a fost scrisă, nu veristă.* (adevarul.ro, https://bit.ly/35YMrK2). *De aici se vor desprinde formulele: opera cantata (baladă), comedia-balet, grand-opera, opera-balet, opera-buffa, opera comique, opera seria, opera semiseria, operetta, pasticcio, Singspiel, tragedia lirică, zarzuela.* (agir.ro, https://bit.ly/2LTYXDH). *Nu poate, deci, să surprindă că un spectacol precum Carmen, prin caracterele sale degenerate, sexualitate debordantă, conflictele și crima de pe scenă, a șocat spectatorii obișnuiți cu modelul inofensiv și senin al operei comique.* (edituramediamusica.ro, https://bit.ly/3p3XtVX). *Personal optez pentru încadrarea operei, prin structura sa melodică şi artistică, în categoria genului clasic, mai bine cunoscut sub numele de opera-comique de tip francez, o partitură rafinată, linie melodică amplă şi bogat orchestrată, cu rezolvări timbrale ce pun în evidenţă vocea.* (magyaropera.ro, https://bit.ly/3qIOgmp). – Pr. /oper'a kom'ik/.Var. opéra-comique, opera comique, opera-comique, operă comique. (DLT)

opera magna s.f. ●○○ (Cult.) **1.** Operă considerată a fi cea mai reprezentativă pentru un autor; operă majoră. *La finalul unui volum pe care l-a vrut un fel de opera magna (de aceea l-a și intitulat, pretențios și vast-sistemic „Explicarea omului”), la care a lucrat în vremea celui de al doilea război mondial și care a apărut în 1946, Mihai Ralea depune un efort intelectual considerabil pentru a argumenta o teză care mi se pare extrem de importantă astăzi: „noblețea nu este același lucru cu aristocrația, dimpotrivă”.* (evz.ro, https://bit.ly/3p3Exqi). *„Politica între naţiuni” este opera magna a lui Morgenthau şi are ca temă centrală descrierea politicii internaţionale ca lupta pentru putere între naţiuni, puterea fiind principalul obiectiv pe scena relaţiilor internaţionale.* (juridice.ro, https://bit.ly/39O4Udj). *Greu să alegi cea mai importantă lucrare (magnum opus) creată de Leonardo, mai curând este preferabil să vorbești la plural – magna opera. Deci, prima dintre preferatele mele este „Cina cea de Taină”, cunoscută și ca „La Ultima Cena” sau numită în original de marele geniu „Il Cenacolo”.* (Blog, https://bit.ly/2XYtOS1). **2.** (Rar) Ediţie integrală a operei unui autor; opere complete. *Nichita Stănescu – Opera Magna, Vol. 1 – 5, editura Semne – Ediţie*

integrală cronologică, semnată de reputatul istoric literar Alexandru Condeescu […] (elefant.ro, https://bit.ly/2XVpyTs). *Lansare de carte – „Nicolae Labiș, OPERA MAGNA”, la USV* (newsbucovina.ro, https://bit.ly/35Z1ovE). **–** Var. operă magna, magna opera, magnum opus. (DLT)

opera seria s.f. ●●○ (Muz.) Gen muzical construit pe convenţiile artei baroce, apărut în Italia în secolul al XVIII-lea şi care se caracterizează prin intensitatea elementului dramatic, comunicarea unor sentimente grandioase şi prezentarea unor întâmplări de cele mai multe ori tragice, inspirate din mituri antice sau din evenimente istorice; operă cu subiect tragic. *Evoluţia teatrului liric pe parcursul secolului al XVII-lea a condus către elevarea gustului artistic şi către preferinţa pentru o intrigă mai dramatică. Aşa s-a născut opera seria, ce a devenit dominantă în Italia şi în tot restul Europei, până la sfârşitul secolului al XVIII-lea.* (romania-muzical.ro, https://bit.ly/3t3bQfl). *Anul 1813 i-a adus gloria, la 21 de ani: după „Il Signor Bruschino”, Veneția a aplaudat opera seria „Tancredi” și drama giocoso „Italianca în Alger”, care au reînnoit în mod singular legile celor două genuri. […] „Indomeneo” este tipul operei seria tragice.* (Blog, https://bit.ly/3t3PudK). *Reprezentanți ai opera seria în Anglia: Henry Purcell (1659 – 1695), cu Dido and Aeneas, Georg Friedrich Händel (1685 – 1759), cu Rinaldo.* (catalog.manualedigitaleart.ro, https://bit.ly/3t53vrB). *Opera Buffa este opera comică care își are originea în intermezzo-urile operelor seria (serioase).* (brainly.ro/tema/6019638). **–** Pl. opere seria.Var. operă seria. (DLT)

opinion maker s.m. ●●● (Soc.) Persoană care, de la o tribună reală sau virtuală, reușește să-și impună punctul de vedere în fața publicului, influențându-i profund convingerile; formator de opinie. *Ca opinion maker, el a fost înlocuit de noile vedete din medii de blogger-i, vlogger-i, influencer-i, trendsetter-i, care alcătuiesc un fel de rețea informală, o spumă de vectori locali, unii dintre ei cu milioane de followers.* (dilemaveche.ro, https://bit.ly/3qY1USA). *Indiferent de nișa folosită, fiecare opinion maker are nevoie de o imagine online și de o constantă activitate cu fanii. Pentru a menține publicul atent și interesat este necesară o activitate intensă și constantă de comunicare cu acesta. Modalitățile de exprimare și menținere a contactului sunt destule; rețelele de socializare ne permit publicarea de poze, video-uri și texte.* (Blog, https://bit.ly/2YlnCUs). *Scriitorii nu mai sunt opinion makers, nu mai sunt guru naționali. Eu am prins epoci în care scriitorii erau aproape niște zei. Epoca lui Marin Preda, epoca lui Nichita Stănescu.* (contributors.ro, https://bit.ly/3iTOfcz). *Nici pomeneală: e vorba de diverşi opinion maker-i, unii dintre ei respectabili, dar cunoscuţi pentru opţiunile sistematic pro-Băsescu (preşedintele însuşi fiind, cum se ştie, un „rău minimal”, un „imperfect” necesar întru convertirea mahalalei inepte la valorile euroatlantice).* (observatorcultural.ro, https://bit.ly/3iORmCA). **–** Pl. opinion maker-i, opinion makers. Pr. /əp'injən m'ejkər/.Var. Opinion Maker. (DLT)

opinolog s.m. ●●○ (Depr.) Persoană fără pregătire de specialitate care își exprimă părerea în public, în legătură cu diverse teme; părerist, părerolog. *De la*

termenul opinie s-a format, în ultima vreme, cu elementul de compunere „-log”, neologismul „opinolog”. (dilemaveche.ro, https://bit.ly/39gtulF). *În epoca în care mentorul autentic este înlocuit de coach, obiectul admirației intelectuale reprezentat de formatorul de opinie, iar cărturarul de opinologul cu bibliografie firavă şi vervă nătângă, convingerea că cetăţeanul Shakespeare a fost în viaţă până săptămâna trecută şi că, pe deasupra, îi fusese administrat vaccinul are o anumită candoare.* (m.adevarul.ro, https://bit.ly/3wQJppr). *Dacă ați crezut că există deja suficiente televiziuni de știri, pe la care se rulează, în general, cam aceiași invitați, opinologi competenți și părerişti de mare succes, ei bine, aflați că vă înșelați.* (reportervirtual.ro, https://bit.ly/3coQiS4). – Pl. opinologi. (IL)

optical art s.n. ●●● (Artă) Direcţie în arta contemporană, inclusă frecvent în cinetism, care face din condiția vizuală a operei principiul esențial de existență a acesteia și a cărei metodă de bază constă în folosirea formelor geometrice abstracte și a suprafețelor colorate, menite să provoace în ochii privitorului efecte de mișcare și vibrație prin tehnica iluziilor optice; artă a iluziilor vizuale, bazată pe trăsăturile percepției vizuale a figurilor plane și spațiale; artă optică. *Am gândit și proiectat locația noastră din Iulius Mall ca un loc al contrastelor și efectelor optice spectaculoase, construite pe jocul dintre alb și negru. Stilistic, designul poate fi încadrat în curentul Optical Art deoarece utilizează forme geometrice abstracte pentru a crea efecte dinamice, de mișcare continuă. Un concept energie, o adevărată provocare pentru simțurile și ochii privitorului.* (clujlife.com, https://bit.ly/2YkycuS). *Acest arhetip este exploatat, tacit şi inconştient, în cubism, în arta cinetică, în optical art (op-art).* (Blog, https://bit.ly/3osntci). *Cele 42 de lucrări ale lui Victor Vasarely au ajuns la Arad datorită unui parteneriat cu Muzeul „Janus Pannonius” din Pécs (Ungaria). Victor Vasarely este unul dintre inițiatorii curentului op art (optical art).* (bukarestiradio.ro, https://bit.ly/3ordHHv). *Operele op dau impresia de mişcare, de strălucire, de vibrare şi de mişcări alternate. Spre deosebire de arta cinetică, cea op rămâne esenţialmente virtuală.* (zf.ro, https://bit.ly/36ilhOe). *În plus, față de percepția succesivă, în cazul Cinetismului, a unui timp care se desfăşoară pe orizontală, în Arta Op, prin structurile sale repetitive, spațiul se naște din mișcarea circulară a timpului.* (old.upm.ro, https://bit.ly/3cdTZN3). *Un precursor al Op artei poate fi socotit Adolf Fleischmann, prin folosirea efectului de vibrație a culorilor și simbioza dintre formă și culoare.* (tablouri-picturi.com, https://bit.ly/2MzvTRR). – Pr. /'optikəl art/.Var. Optical Art, op*, op art, op-art*, Op artă, op-artă, Arta Op. (DLT)

organizat<u>o</u>r* s.n. ●●● (Birot.; produs de depozitare) Obiect cu compartimente pentru organizarea și depozitarea a diferite obiecte (accesorii de birou, cosmetice, pantofi etc.); organizer. *Acest organizator din plastic serveşte perfect la păstrarea plicurilor cu condimente. Organizatorul este împărţit în 5 compartimente, astfel încât condimentele să fie separate după tipurile individuale.* (e4home.ro, https://bit.ly/3iOR2V1). *Vezi gama noastră extinsă de cutii de depozitare din plastic, cutii cu roți și capac și organizatoare de jucării într-o varietate de culori, dimensiuni și modele! Alege o soluție de depozitare practică, simplă și rapidă*

pentru îmbrăcăminte, pungi de vidat, obiecte și accesorii decorative sau pantofi. (jysk.ro, https://bit.ly/36Dgxqb). – Pl. organizatoare. (AMB)

organizer s.n. ●●● (Birot.) **1.** Obiect cu multe compartimente pentru organizarea accesoriilor de birou, cosmetice etc.; organizator. *Organizer pentru accesorii diverse cu fixare pe ușă. Util pentru a depozita accesorii de zi cu zi, cum ar fi eșarfe, mănuși, pălării, bijuterii, inele, ceasuri etc. Design compact și ingenios.* (emag.ro, https://bit.ly/39qSh9j). *Cutii depozitare – ambalaje bijuterii: cutii plastic compartimentate, folosite ca organizere pentru micile accesorii de confecționat handmade.* (gemsale.ro/183-cutii-depozitare). **2.** Agendă de hârtie sau dispozitiv electronic (gadget) cu facilități de gestionare a activităților de afaceri; organizator. *Un organizer extrem de compact, elegant și foarte util în același timp. Se închide cu clapă prevăzută cu capsă metalică, facilitându-i utilizatorului purtarea în torpedou, diplomant, geantă sau chiar poșetă. Are o dimensiune destul de redusă, dar are multe file și astfel poate stoca multă informație. Este prevăzut și cu calculator, are buzunare pentru carduri sau cărți de vizită.* (agendecalendare-promo.ro, https://bit.ly/3LLFbDZ). *Organizerele sunt nelipsite pentru planificarea cât mai eficientă a timpului. Fiind de mici dimensiuni, sunt ușor de folosit și de purtat în servietă sau geantă.* (promotionale.lexuspublicitate.ro, https://bit.ly/3pp5pkR). – Pl. organizere. Pr. /'orgənajzər/. (DLT)

oribilitate s.f. ●●● (Fam.) Lucru foarte urât, oribil. *Cred că, mai presus de orice îndoială, acest așa-zis monument este o oribilitate, care nu avea ce căuta în zona cea mai semnificativă pentru cel puțin ultimii 100 de ani ai orașului București.* (comentariu, romanialibera.ro, https://bit.ly/2WJQZmh). *La spartul târgului, vrea netul să-mi vândă niște oribilități de sute de euro, pe care le aruncă alții după câteva luni.* (Blog, https://bit.ly/3BERyMV). – Pl. oribilități. (IL)

oroblanco s.n.invar. ●○○ (Biol.) Fruct citric care are coaja verde sau aurie și gust dulceag, obținut prin încrucișarea grepfrutului cu pomelo; sweetie. *Oroblanco se traduce prin aur alb, referință la culoarea pulpei, de un alb auriu, iar alternativa de nume „sweetie" provine de la gustul plăcut, ușor aromat al acestui fruct.* (doc.ro, https://bit.ly/3BC9pU8). *Pe piața românească fructul exotic este importat din Israel, dar, așa cum susțin specialiștii, Oroblanco a fost brevetat de Universitatea din California în anul 1981, în cadrul unui experiment cu citrice.* (click.ro, https://bit.ly/3nVRYJI). – Var. Oroblanco. (ȘO)

orphan s.n. ●○○ (Inform., tipogr.) Primul rând al unui paragraf care apare ultimul pe pagina anterioară sau ultimul rând al unui paragraf care apare primul pe pagina următoare. *Dacă ultima linie de pe pagină este penultima linie a unui paragraf care conține două sau trei linii, atunci întregul paragraf este mutat pe pagina următoare (evitând în acest fel să obținem atât linie orphan, cât și linie widow).* (campion.edu.ro, https://bit.ly/3iUuQYN). *Orphan (orfană) este prima linie a unui paragraf, atunci când apare singură la sfârșitul unei pagini. Dacă această opțiune este marcată, Word va evita apariția unor astfel de linii în document.* (Carte, https://bit.ly/3cihdS0). – Pr. /'orfən/. (DLT)

OSD s.n. ●●○ (Electr.) **1.** (Abr. de la engl. On-Screen Display) Tehnologie care permite afișarea meniului de setări al unui dispozitiv electronic pe un ecran; afișare pe ecran. *Majoritatea camerelor de supraveghere au ceea ce se numește „meniu OSD" (acronim pentru On Screen Display), un meniu care permite accesul la setările interne ale camerei. În meniul OSD există setări ce permit configurarea imaginilor camerelor în funcție de condițiile de lumină, reglaje anti-orbire, setări pentru utilizarea eficientă a infraroșului și a lentilei camerei, precum și multe altele.* (supraveghere24.ro, https://bit.ly/3eLFAIU). *Prin meniul de afișare pe ecran OSD (On Screen Display) se pot seta anumiţi parametri ai monitorului LCD.* (cdn.medion.com, https://bit.ly/2tQw2aD). *OSD – On Screen Display, funcție ce permite afișarea pe ecran peste imagine a anumitor parametri. Se folosește pentru a oferi o interfață prietenoasă pentru meniurile complicate ale televizoarelor actuale.* (tvland.ro/dictionar/osd/). **2.** (Abr. de la engl. Optical Status Display, f. rar) Ecran pe care se afișează evoluția programului unui cuptor de ceramică pentru tehnică dentară. *Avantaje: […] OSD (Optical Status Display) cu indicator de progres: roșu=încălzire, verde=pregătit, blue=răcire, galben=nepregătit, portocaliu=pre-uscare* (dentstore.ro, https://bit.ly/3IOweaY). *OSD (Optical Status Display) – ecranul folosește diverse culori pentru informarea utilizatorului despre operațiunile desfășurate (roșu pentru încălzire, verde pentru utilizare, albastru pentru răcire). Bara indicatoare de la marginea ecranului reprezintă timpul de ardere rămas și este vizbilă chiar și de la mare distanță* (doriotdent.ro, https://bit.ly/3LM9L0f). **–** Pr. /oesd'i/, /osed'e/. (DLT)

OSHC s.n. ●○○ (Jur., med.; abr. de la engl. Overseas Student Health Cover) Asigurare medicală pe care sunt obligați să o plătească studenții internaționali care învață la o universitate din Australia. *Studenții români care solicită viză de studenți trebuie să se asigure că încheie contracte de asigurare de sănătate de tip OSHC (Overseas Student Health Cover) pe întreaga durată a vizei (maximum de 5 ani).* (mae.ro, https://bit.ly/2PUw3Fr). *Este obligatoriu ca toți studenții internaționali să beneficieze de asigurare de sănătate (OSHC) pe toată perioada ședерii, atât pentru ei, cât și pentru persoanele dependente (partener, copii), după caz. Costul OSHC trebuie achitat odată ce acceptați oferta de studiu.* (multipath.expert, https://bit.ly/3qya7wf). **–** Pr. /owesejʧs'i/, /osexaʃʧ'e/. (DLT)

osmoprotector adj., s.n. ●●○ (Farm.) (Medicament) care ajută la întărirea membranei celulare, împiedicând pierderile din interiorul celulelor. *Glicina și betaina au rol osmoprotector, împiedicând evaporarea și menținând homeostazia filmului lacrimal.* (comenzi.farmaciatei.ro, https://bit.ly/3uFS5fH). *Optive Plus picături oftalmice este o soluție care asigură o senzație de confort ochiului, având acțiune triplă: de lubrifiere, umidifiantă și osmoprotectoare.* (catena.ro, http://bit.ly/36p8x8A). //s.n. *Acționează ca un osmoprotector (crește retenția celulelor) pentru a proteja împotriva deshidratării și pentru a promova anabolismul.* (gymbeam.ro, http://bit.ly/3ctjwlk). *Un complex patentat de osmoprotectoare protejează părul împotriva oxidării, ducând la protejarea structurilor keratinei, făcând părul mai rezistent în fața agresorilor externi.*

(drmax.ro, https://bit.ly/3JYpGHY). – F.sg. și pl. osmoprotectoare, m.pl. osmoprotectori. (AMB)

ossobuco s.n. ●●● (Culin.) Fel de mâncare, specific nordului Italiei, preparat din picior de vițel fiert cu zarzavat, la care se adaugă, eventual, diverse condimente; rasol de vită cu legume. *Ossobuco este un preparat tradiţional al bucătăriei lombarde. Reţeta are două variante: aşa-numitul ossobuco al bianco, cel tradiţional, care se pregăteşte cu scorţişoară, frunze de dafin şi se serveşte cu gremolata (un amestec de coajă de lămâie rasă, pătrunjel verde şi usturoi, însoţite – uneori – de anchois sau de rozmarin ori salvie) şi varianta contemporană, americanizată, cu sos de roşii.* (Blog, https://bit.ly/36kx4f3). *Reţeta de osso buco este un exemplu de cum se poate transforma o bucată de carne ieftină, pe lângă care ai trece, poate, indiferent, într-un preparat culinar de mare clasă.* (Blog, https://bit.ly/2MehyKR). *Rasolul de vită cu legume este o mâncare cu sos, simplă şi consistentă. Italienii îi spun ossobuco (oso buco sau osobuco) şi este, de fapt, o tocană de vită săţioasă, lăsată să fiarbă pe îndelete, până când bucăţile de carne se desprind de pe os şi sunt superfragede, învăluite de sosul de legume aromat.* (onportal.ro, https://bit.ly/3ppTqDj). – Var. osso buco, osobuco, oso buco. (DLT)

osteoprotector adj., s.n. ●●○ (Farm.) (Medicament) care apără sistemul osos de factori nocivi. *Soia, frunzele de zmeur, salvia, chimenul și mărarul, care conțin substanțe cu proprietăți osteoprotectoare, și efectuarea unui program de exerciții ne vor menține masa osoasă.* (livearad.ro, http://bit.ly/3crqGH0). *Deși conține cafeină, se pare că ceaiul verde conține substanțe osteoprotectoare.* (formaremedicala.ro, https://bit.ly/3IPdgkB). //s.n. *Astfel, fructoboratul de calciu conferă produsului de față proprietăți osteoconstructoare, antiinflamatoare şi antioxidante, fiind un excelent osteoprotector, contribuind la funcționarea normală a oaselor şi a articulațiilor.* (informatia-zilei.ro, https://bit.ly/2L9isYM). – F.sg. și pl. osteoprotectoare, m.pl. ^osteoprotectori. (AMB)

OTC s.n., adj.invar., adv. ●●● **1.** s.n. (Farm.; abr. de la engl. Over-The-Counter (2); mai ales la pl.) Medicament care se eliberează fără prescripție medicală. *Medicamentele fără prescripție medicală, cunoscute și ca OTC-uri (de la denumirea din engleză „over-the-counter”) sau ca medicamente fără rețetă, se pot elibera direct din farmacie, nu au un regim special de administrare și nu necesită o rețetă medicală, fiind folosite pentru a trata sau a preveni o serie de afecțiuni.* (aleginformat.ro, https://bit.ly/3tscse4). *Unele OTC-uri ajută în tratarea temporară a durerilor, alergiilor sau rănilor minore. Altele tratează simptome și afecțiuni recurente, cum ar fi migrene sau arsuri la stomac. Întotdeauna, medicamentul fără rețetă pe care îl luați trebuie să fie destinat tratării simptomelor de care suferiți.* (FB, https://bit.ly/2OzF0DP). **2.** adj.invar., adv. (Fin.; abr. de la engl. Over-The-Counter (1); în sintagma) *piață OTC* = Piață care este organizată direct între operatori și care se derulează printr-o rețea de telecomunicații; piață la ghișeu, extrabursieră. *Conform NASDAQ, piața OTC (over-the-counter) este o piață descentralizată (spre deosebire de o bursă) în care dealeri aflați în varii locații*

geografice sunt concentrați prin telefoane și computere. Această piață este dedicată instrumentelor financiare care nu sunt listate pe o bursă de acțiuni sau instrumente derivate. (tradeville.eu, https://bit.ly/3qPYfWA). *Piața OTC cuprinde tranzacțiile realizate în afara unui mediu reglementat, cum ar fi o bursă de valori, direct între cumpărător și vânzător.* (financialmarket.ro, https://bit.ly/3ePnohS). //adv. *Adesea, atunci când unele acțiuni nu mai sunt listate pentru schimbul major pe care îl tranzacționează extrabursier (OTC – Over the Counter), acest lucru nu este valabil în toate cazurile și, în unele situații, investiția poate fi pierdută.* (revolut.com, https://bit.ly/3lnlne3). – S.n.pl. OTC-uri. Pr. /owtis'i/, /oteʧ'e/.Var. otc. (DLT)

OTF s.n. ●●● (Inform.; abr. de la engl. OpenType Font) Tip de font care se înrudește cu fontul TrueType (TTF), dar încorporează o extensie mai mare a setului de bază de caractere, poate fi modificat / mărit, este clar și vizibil la orice dimensiune, putând fi trimis către orice imprimantă sau dispozitiv de ieșire acceptat de sistemul de operare. *„OTF" vine de la OpenType Font și este un format de fonturi construit pe principiile TTF sau TrueType.* (digitalcitizen.ro, https://bit.ly/3iwdLVd). *Astăzi biblioteca unui OTF are mai mult de 10 mii de fonturi. Practic, toate fonturile cunoscute astăzi au o versiune OpenType. Formatul a fost bazat pe Postscript și sprijină Unicode. Acesta a fost inițial dezvoltată de Microsoft, dar astăzi aparține Adobe.* (ro.onlineconvert.com, https://bit.ly/3qB6WEv). *Aș vrea să schimb aceste pictograme/icoane cu cele din XP care sunt mult mai vizibile, în comparație cu cele din W7; toate sunt create pe un fundal deschis, neavând posibilitatea să vezi care sunt TTF-uri, OTF-uri.* (videotutorial.ro, https://bit.ly/3bXnjHp). – Pl. OTF-uri. Pr. /owti'ef/, /otef'e/. (DLT)

otoman* s.m. ●●○ (Design) Canapea sau fotoliu fără spătar, de diverse forme, din diverse materiale și texturi, cu spațiu de depozitare sau fără, folosit pentru a sta sau pentru a sprijini picioarele sau ca masă de cafea. *Cu ajutorul unui otoman, ai posibilitatea de a depozita articole de prin casă (chiar și aspiratorul!).* (ikea.com/ro, https://bit.ly/3DtmCQO). *Otomanii sunt un tip de canapea sau fotoliu care, de obicei, nu are spătar și pot fi utilizați chiar și ca mese. Pot avea terminații pătrate sau semicirculare și, în general, nu conțin lemn vizibil.* (costainvest.org, https://bit.ly/3AD0uSd). – Pl. otomani. (IL)

OTR adj.invar. ●●○ (Auto.; abr. de la engl. Off-The-Road; în sintagma) *anvelopă OTR* = Anvelopă care este special concepută pentru terenul accidentat sau pentru aplicații industriale. *Goodyear a dezvoltat noile anvelope Off-The-Road (OTR) TL-4A în dimensiunea 33.25R29 special pentru noul camion cu benă Volvo A60H, cel mai mare camion de acest tip de la Volvo.* (easyengineering.ro, https://bit.ly/3pwnUmD). *Anvelopele OTR (off the road) sunt destinate echipamentelor terasiere: încărcătoare – WL, dumpere articulate – ADT, basculante de carieră – RDT, dozere etc.* (solityre.ro, https://bit.ly/3s8oLeZ). *Cu peste 30 de angajați, Pangus Service propune clienților produse și servicii aferente, precum și un important modul tehnic de urmărire a performanțelor,*

servicii de montaj și reparații pentru toate tipurile de anvelope. Suntem o referință pe plan național pentru profesionalismul echipei tehnice dedicat anvelopelor OTR (industriale). (pangus.ro). *Producția anuală depășește 14 milioane de unități sub forma anvelopelor radiale pentru autoturisme, SUV-uri, cargo, autobuz, autocamion, și OTR (pentru aplicații industriale, în construcții și chiar minerit).* (alcar.ro/anvelope). – Pr. /owti'er/, /oter'e/. (DLT)

ottocentesc adj. ●●○ (Cult.) Care se referă la ottocento, secolul al XIX-lea în spațiul italian (și european), etapă a marilor transformări pe plan politico-social, economic și cultural, marcată, printre altele, de evenimente precum ascensiunea și decăderea lui Napoleon Bonaparte, o serie de mișcări revoluționare, înființarea statelor moderne sau revoluția industrială. *Minuţia cu care e reconstituit în aceste spectacole cadrul istoric, prin costume şi decor, se conjugă însă cu drastice tăieturi în text, în spiritul moralismului ottocentesc, cu eliminarea tuturor digresiunilor, acţiunilor paralele şi personajelor secundare.* (Carte, https://bit.ly/2YmsEA3). *Inițiativa Marelui Cartier General de a invita artiști – în buna tradiție ottocentescă de sorginte napoleoniană – să însoţească trupele pe front a condus la realizarea de autentice reportaje plastice de război, desenele de pe câmpurile de luptă devenind foarte repede gravuri reproduse în ziare ce făceau cunoscute publicului cititor din ţară şi din străinătate evenimente de la Corabia, Calafat, Turnu Măgurele, de la Nicopole, de pe plaiurile bulgare.* (acad.ro, https://bit.ly/2YmoEPZ). – F.sg. ottocentescă, m. și f.pl. ^ottocentești. (DLT)

outboard adj.invar., s.n. ●●○ (Nautic) (Motor al unei ambarcațiuni) care este amplasat în afara bordului, în exteriorul navei, prezentând avantajul de a fi mai ușor și de a putea fi folosit atât în apă sărată, cât și dulce; (motor) exterior; (motor) detașabil. *După poziția în raport cu ambarcațiunea, instalațiile de propulsie, respectiv motoarele, sunt de două feluri: inboard şi outboard – în interiorul sau în afara bordului.* (spat.ro, https://bit.ly/3cBN8wZ). *Spre deosebire de motoarele de trolling (măsurate în tracțiune statică) care pot merge numai la viteză mică, motoarele electrice outboard pot oferi mult mai multă putere, fiind concepute pentru a fi utilizate ca sursă de alimentare primară.* (Blog, https://bit.ly/39JCDpo). //s.n. *Dotată cu mâner superior, dimensiune universală pentru toate outboard-urile de vânzare* (yachtshop.eu, https://bit.ly/3au3bdt). – S.n.pl. outboard-uri. Pr. /'awtbord/. (DLT)

outbound adj.invar., s.n. ●●● **1.** adj.invar. (Internet; despre o conexiune) Care se stabilește dinspre calculatorul unui utilizator spre internet; care vizează traficul dinspre user spre exterior. *ADFS pare complicat de configurat și câteodată chiar este. Ai nevoie de certificate și endpointuri deschise în internet din infrastructura locală. Cu pass-through nici măcar nu trebuie să deschizi porturi inbound în infrastructura ta. Tot ce trebuie să ai este conectivitate outbound de pe sistemele ce rulează AD Connect. Nimic altceva de setat, nu certificate, nu porturi de rețea deschise către interior.* (winadmin.ro, https://bit.ly/3rkvfXO). *La EUDC credem în libertatea de a genera trafic în internet. De aceea oferim clienților noștri*

trafic outbound nelimitat pentru oricare dintre conexiunile oferite. (eudc.ro/cloud-computing). **2.** adj.invar. (Comunic.; despre un apel telefonic) Care este inițiat de către o persoană fizică sau (mai ales) de către agenți specializați, în cadrul unei companii, în scopul vânzării unui produs sau serviciu, al stabilirii unor întâlniri de afaceri etc. *Sediu de firmă cu 5 telefoane. Pachetul se adresează unei firme cu 5 aparate telefonice, fără servicii suplimentare. […] 3 canale outbound (apeluri concomitente de ieșire), maximum 3 aparate telefonice pot suna în exterior în același timp […].* (voipit.ro, https://bit.ly/3rkxx9m). *Dacă nu ați folosit serviciul până acum, în primele 12 luni primiți în fiecare lună câte: 90 de minute de utilizare; un număr alocat din localitatea în care AWS are regiunea (în UE – Frankfurt sau Londra); 30 de minute de apeluri primite (inbound); 30 de minute de apeluri efectuate (outbound) spre țara în care AWS are regiunea; 500 de mesaje chat.* (dendrio.com, https://bit.ly/2MuZ49b). **3.** s.n. (Muncă) Activitatea de a iniția apeluri telefonice în scopul contactării clienților unei firme. *Punem la dispoziţie tehnologie şi infrastructură de cea mai bună calitate pentru aproape 500 de centre de contact, inclusiv pentru o treime din top 50 companii de outbound, top 50 firme de inbound şi top 50 companii de colectare credite din Statele Unite.* (nobel.ro, https://bit.ly/3oRL0nu). *Căutăm colegi care să se integreze în proiectele Advalia pentru activități de Outbound sau Inbound telefonic desfășurate în limba română.* (ejobs.ro, https://bit.ly/3pOcJGD). – Pr. /'awtbawnd/.Var. OutBound, Outbound. (DLT)

outbox s.n. ●●● (Inform.) Folder în care se păstrează mesajele compuse de utilizator, pentru care s-a dat comanda de trimitere, dar care, din diferite motive, nu au ajuns încă la server; căsuță de ieșire; „mesaje de trimis”. *După ce ați scris toate mesajele dvs. și ele sunt în Outbox, puteți să vă conectați în vederea expedierii acestora și apoi a aducerii mesajelor sosite pe adresa dvs. (programul Outlook Expres întâi trimite mesajele existente în „Outbox” și abia apoi aduce mesajele sosite în „Inbox”).* (meditatie.3x.ro, https://bit.ly/3pQ7Gpc). *Outbox conţine mesajele ce urmează a fi trimise, dar care, din diferite motive, nu au plecat de pe calculatorul respectiv (fie utilizatorul a hotărât ca mesajul să fie trimis mai târziu, fie în acel moment nu există conexiune la Internet, fie adresa destinatarului este scrisă greşit).* (Carte, https://bit.ly/2YKSs96). – Pl. (fam., rar) outbox-uri. Pr. /'awtboks/.Var. Outbox. (DLT)

outcast s.m., adj.invar. ●●○ **1.** s.m. (Soc., psih.) Persoană neadaptată din punct de vedere social, pe care ceilalţi o resping; (p. ext.) exilat, proscris. *La Hollywood familistul convins este cel mai adesea catalogat drept un „outcast”, un neadaptat, „ruşinea breslei” şi inevitabil linşat de o presă mult prea interesată de bârfe şi scandaluri pentru a tolera un asemenea specimen plicticos.* (viva.ro, https://bit.ly/3oOz1XI). *Din 1915 până acum, în 2015, la un veac de la publicarea nuvelei lui Kafka în „Die Weißen Blätter”, opera genialului scriitor ceh a suscitat multiple interpretări. Omul se transformă într-o insectă, dar latura intelectuală, lingvistică nu şi-o pierde. Se pierde în cosmosul tehnologic şi administrativ al vremii sale, devenind un caz social şi un outcast, nemaiputând contacta lumea de*

afară, mundanul. (revistanoastra.lufo.ro, https://bit.ly/3q1duwt). **2.** adj.invar. (Soc.; despre o persoană sau un grup social) Care are un venit scăzut, care locuiește în condiții improprii sau care face parte dintr-o categorie minoritară; care este „pe dinafară”. *În al doilea rând, asistenta medicală trebuie să identifice grupul outcast sau condiţiile de trai considerate a fi inadecvate.* (Carte, https://bit.ly/3oSfOUN). *Dacă nu ar fi trecută în ghidurile turistice, la cât de sălbatici în comunicare și bunăvoință sunt locuitorii orașului (în afară de „she-boys” care sunt cei mai drăguți, probabil fiind un pic „outcasts”), nu aș fi aflat niciodată de ea.* (Blog, https://bit.ly/3jgKLkx). – Pl. outcasts. Pr. /'awtkast/. (DLT)

outgoing s.n., adj.invar. ●●● **1.** s.n. (Turism) Departament al turismului care se ocupă de plecările în străinătate (intermedieri de vize turistice și de servicii, asigurări medicale, contractarea de spații de cazare la hoteluri și stațiuni din străinătate etc.); turism extern; călătorie în străinătate. *Agenţiile de turism cer Guvernului sprijin de urgenţă: Outgoing-ul este la cel mai scăzut nivel din ultimii 30 de ani, doar 2-3 destinaţii sunt operabile, iar turismul intern nu poate prelua o eventuală creştere a cererii.* (news.ro, https://bit.ly/2YNjAnU). *„Chiar dacă ar fi aşa, preoţii ar trebui să lucreze cu agenţiile de turism. Ei însă fac concurenţă neloială agenţiilor”, a spus Adriana Goicea, directorul agenţiei Cocktail Holidays, specializată în outgoing.* (economica.net, https://bit.ly/3aCWhCK). *La noi sunt preferate outgoing-urile cu autocarul (cu charterul se pleacă în special în Bulgaria, Grecia, Croația sau Turcia, la care se adaugă circuitele europene) și apoi incoming-urile.* (traficmedia.ro, https://bit.ly/36EC8uP). **2.** adj.invar. (Edu.; în sintagma) *student outgoing* = Student care este înmatriculat la o universitate românească și urmează un program de mobilitate într-un alt stat. *În fiecare an, Biroul Erasmus+ organizează două apeluri de selecție pentru studenții care pleacă în mobilitate și cel puțin două evenimente de informare pentru studenți și personalul academic și administrativ […]. Fiecare student outgoing are alocat un tutore și un mentor, care îi oferă monitorizare în instituțiile de origine / gazdă și asigură valorificarea deplină a mobilității.* (unitbv.ro, https://bit.ly/2YXxofX). *Mobilitatea programelor de studiu are în vedere desfășurarea de către un student a unui întreg ciclu de studii superioare într-un alt stat decât cel a cărui naționalitate o poartă. Este vorba, spre exemplu, de situația studenților din străinătate care se înscriu la studii universitare de licență, master sau doctorat în România (numiți în acest caz studenți incoming), respectiv studenți români care decid să urmeze studiile universitare într-un alt stat (denumiți studenți outgoing).* (uefiscdi.gov.ro, https://bit.ly/2MXoc8d). **3.** adj.invar. (Rar, despre o persoană) Căreia îi place să călătorească. *Sunt genul de om care iese de maxim 2 ori pe an undeva. Doar prin anul 1 eram mai outgoing și implicată în voluntariate.* (Forum, https://bit.ly/3m7Ef2j). – S.n.pl. outgoing-uri. Pr. /'awtgəwing/.Var. (1) Outgoing. (DLT)

outing s.n. ●○○ **1.** Ieșire; plimbare, excursie; picnic. *Dacă primul outing care trebuia să se producă la Fiorano a fost anulat, participarea mașinii la testele de la Estoril a fost un complet fiasco.* (pitstops.ro, https://bit.ly/2Nh3vUV). *Ionuț a*

lucrat într-o zonă situată la 30 de minute de orașul Manhattan, la un club de golf care se ocupă de organizarea de evenimente, mitinguri, nunți sau outing-uri. (opiniastudenteasca.ro, https://bit.ly/3qaSOSx). *Hotelul oferă salon de coafură, magazin de suveniruri, birou de schimb valutar, farmacie şi parcare. Echipa de divertisment a Hotelului Ambasador oferă un program special de animaţie. Divertisment: activități sportive, outings şi picnics, distracții de noapte […].* (vgtour.ro, https://bit.ly/3p8uPSw). **2.** Dezvăluire (neautorizată) în public a unor secrete sau informații private (legate adesea de orientarea sexuală a cuiva), de regulă în scopul umilirii și denigrării. *Concret, arată Grigg (2010, p. 145), împărtăşirea publică în online a secretelor celorlalţi (outing), difuzarea unor înregistrări ale victimei în situaţii jenante – unele dintre cele mai cunoscute fiind „palmele vesele" (happy slapping) – sau difuzarea unor materiale sexuale ale victimei – imagini video, mesaje text – (sexting) sunt forme de cyberbullying care vor dura atâta timp cât sunt difuzate în reţea, indiferent dacă agresorul iniţial mai este sau nu implicat în acel act de agresiune.* (Carte, https://bit.ly/2NiVjUw). *Atât comingout-ul (decizia personală de a-și declara orientarea sexuală), cât și outing-ul („deconspirarea" orientării sexuale a altei persoane) joacă roluri diverse: fie că este vorba de sprijin comunitar, de găsirea unor modele în interiorul comunității sau chiar și de modificarea lentă a percepției publicului față de lumea gay în general, fiecare comingout al unei celebrități a făcut mai naturală și mai ușoară acceptarea persoanelor LGBT.* (tabu.ro, https://bit.ly/2Nf7YaZ). – Pl. outing-uri, outings. Pr. /'awting/. (DLT)

outlaw s.m., adj.invar., s.n. ●○○ **1.** s.m. Persoană exclusă de la beneficiile şi protecţia legii; persoană aflată în afara legii; proscris; bandit, tâlhar. *Căzând în afara ei, devenind un outlaw, un „proscris", un bandit, el putea fi pedepsit şi la limită, în funcţie de gravitatea faptei, ucis.* (Carte, https://bit.ly/3rIDGMO). *Presărat de cowboys, outlaws, şerifi, vânători de recompense, triburi de amerindieni, oraşe-fantomă, turme nesfârşite de bizoni, nelipsitele saloons şi dueluri cu pistoalele, caravanele de căruţe ale coloniştilor, avizi căutători de aur, vânători ai norocului, aventurieri, trappers şi alte figuri pitoreşti, Vestul a fost un tărâm cucerit cu arma de foc, unde legile şi neînţelegerile urmau să fie reglate tot prin intermediul revolverelor, arme devenite la fel de celebre ca întregul concept de Wild West, pălării Stetson, blue jeans, lasso-uri sau nelipsitele ranch-uri.* (Blog, https://bit.ly/3p9mNJt). **2.** adj.invar. (Despre un club de motociclism) Care își desfășoară activitatea în afara legii; ilicit, clandestin. *The Federal Bureau of Investigation (FBI) au considerat acest club ca fiind unul outlaw (în afara legii) din cauza cazierelor, a actelor criminale, a vandalismului produs de aceştia şi nu în ultimul rând a transporturilor de mare tonaj de marijuana, cocaină, methamphetamină.* (Forum, https://bit.ly/3d1v0gm). *Cum am spus, majoritatea cluburilor nu sunt „outlaw" și nu poartă embleme rocker deasupra și dedesubt. Ele pot avea o emblemă deasupra, dar, dacă au și una dedesubt, aceasta nu va fi inscripționată cu numele statului, orașului sau regiunii, ci de cele mai multe ori cu numele sau porecla respectivului.* (motohelp.ro, https://bit.ly/37j3IOX). **3.** s.n. (Muz.) v. **outlaw country**. – S.m.pl. outlaws. Pr. /'awtlo/.Var. (rar) out-law. (DTL)

outlaw country s.n. ●○○ (Muz.) Subgen al muzicii country americane, căruia îi este specifică asocierea ritmurilor rock și folk și prin care se ia atitudine împotriva forțelor de ordine, militându-se, printre altele, pentru legalizarea consumului de marijuana şi folosirea de combustibili fosili; muzică haiducească. *Alături de Waylon Jennings, Willie Nelson a cunoscut succesul la începutul anilor 1970 graţie unui nou stil muzical, „outlaw country", care nu corespundea criteriilor muzicii promovate de industria din Nashville.* (news.ro, https://bit.ly/3rCrlcT). *David Alan Coe s-a născut în Akron, Ohio, pe 6 septembrie 1939. Starul muzicii country este foarte cunoscut pentru că a făcut muzică outlaw.* (ro.lawrenceroadfire.org, https://bit.ly/3q3yrXr). *Willie Hugh Nelson s-a născut în Abbott, Texas, pe 30 aprilie 1933. Este un compozitor, textier, cântăreț și chitarist de muzică country, care s-a făcut celebru ca reprezentant al mișcării numite outlaw country în timpul anilor 70.* (m.cinemagia.ro, https://bit.ly/2MWgUC2). – Pr. /'awtlo k'antri/.Var. outlaw. (DLT)

outline s.n. ●●● **1.** (Inform.) Font care poate fi modificat / mărit și în care contururile caracterelor sunt definite din punct de vedere geometric; font contur(at), font vectorial. *Fonturile de imprimantă se găsesc în două varietăți: bitmap și outline. În cazul fontului bitmap fiecare literă este stocată ca o colecție de puncte, gata pentru a fi tipărită. Un font de tip outline este stocat ca un set de ecuații care definesc liniile ce compun marginea fiecărei litere. Când se folosește un font outline, ecuațiile sunt folosite pentru trasarea marginilor literelor, care apoi sunt umplute cu puncte pentru a crea bitmap-ul.* (ctvuct.ro, https://bit.ly/3tLMD9J). *Este obligatoriu ca fonturile grafice să fie convertite în grafica de tip vectorial (curbe, outlines), iar fonturile de bază (texte normale, beletristică) să fie integrate în pdf (Embedded).* (ecran.ro, https://bit.ly/3jGTHQj). *Pentru înregistrarea de Text, caracterele trebuie să fi fost deja introduse în Stamp Text. Dacă este necesar, modificaţi setările pentru TrueType Font, Style, Size şi Outline.* (files.canon-europe.com, https://bit.ly/3a9O75U). **2.** (Inform.) Opțiune care facilitează manevrarea unui document, afișând structura acestuia și permițând deplasări și ierarhizări la nivel de paragraf; schiță. *Outline organizează ideile şi structura unui document.* (ucv.ro, https://bit.ly/2NgQSJy). *Outline (Schiţă) permite organizarea paragrafelor şi navigarea prin document.* (ecdl.ro, https://bit.ly/2Ngl2gh). **3.** (Lit.) Plan al unui articol sau al unei cărți constând într-un mic sumar al ideilor principale, precum și al modului de întrepătrundere a acestora și care constituie un instrument esențial îndeosebi pentru scriitorii începători, ajutându-i pe aceștia să mențină intriga simplă și convingătoare, dar și să elimine din timp personajele și scenele inutile. *Astăzi vom încerca să creionăm împreună un outline pentru articolul tău. Outline pe care, în funcție de auditoriul căruia i te adresezi, îl vei adapta singur.* (Blog, https://bit.ly/2LCQCnO). *Pentru că sunt teribil de planificat și îmi creez fișe de personaj și outline-uri detaliate înainte de a mă apuca de manuscris, versiunile dedicate muncii asupra structurilor deficitare sau personajelor neexplorate suficient sunt de obicei mai ușor de parcurs decât munca pe care o depun pentru a avea un text care să mă mulțumească din punct de vedere stilistic.* (citestema.ro, https://bit.ly/3qbz698). **4.** (Cinema.) Schiță a unui text realizată în scopul

prezentării sale la un concurs de scenarii; listă a scenelor poveștii care constituie scenariul; desfășurător. *Outline-urile pentru film de lungmetraj vor avea o lungime de maximum o pagină. […] Outline – un rezumat al poveștii, un sinopsis mai lung, de o pagină în cazul filmelor de lungmetraj și de 3 pagini în cazul miniseriilor TV.* (filmedefestival.ro, https://bit.ly/2Z7aOBj). *Concursul de scenarii presupune scrierea unui outline pentru actorul american de origine română, Sebastian Stan.* (ziarulmetropolis.ro, https://bit.ly/2OrRfli). – Pl. outline-uri, outlines. Pr. /'awtlajn/.Var. Outline. (DLT)

outlook s.n. ●●● (Inform.) Program Microsoft de poştă electronică, pentru primirea și trimiterea de email-uri, care funcționează atât pe desktop (pe Windows, MacOS), cât și pe dispozitivele mobile (pe Android, iOS). *Atunci când auzim de Outlook, ne gândim automat la mesaje de tip email. În mare parte, majoritatea utilizatorilor folosesc Outlook doar pentru trimiterea sau recepţionarea de email-uri.* (cursuri-outlook.ro, https://bit.ly/3aaQ2Y4). *Setările folosite aici sunt valabile pentru aproape toate celelalte programe de e-mail și pot fi folosite și pentru versiuni mai vechi ale Outlook.* (webnode.ro, https://bit.ly/3qdjvGn). *Este o problemă de configurare a outlook-ului, dar chiar nu înțeleg de ce nu vrea să-l deschidă.* (Forum, https://bit.ly/3s9JkuA). – Pr. /'awtluk/.Var. Outlook. (DLT)

out of area adj.invar., adv. ●○○ (Mil.) **1.** adj.invar. (Despre o operaţiune NATO) Care este întreprinsă în afara spaţiului nord-atlantic, în scopul garantării securităţii. *NATO se transformă dintr-o alianţă de apărare colectivă într-una de securitate colectivă cu misiuni „out of area”, adică în afara ariei sale de responsabilitate.* (Carte, https://bit.ly/3qe6H2e). *Până nu demult, principala dezbatere în interiorul Alianţei era concentrată pe misiunile defăşurate în afara zonei tradiționale, acoperită de Tratatul de la Washington – așa-numitele operațiuni out of area (Balcani, Afganistan, Libia, Mediterana).* (hotnews.ro, https://bit.ly/3e3RTic). //adv. *Permiţând accesul UEO la resursele şi capacităţile Alianţei în operaţiuni desfăşurate out of area, conceptul CJTF a facilitat şi mai mult afirmarea europenilor în cadrul său şi a întărit parteneriatul dintre cele două organizaţii.* (ier.gov.ro, https://bit.ly/3adcU9o). **2.** adj.invar. (Rar, în sintagma) *doctrină Out of Area* = Doctrină care prevede că statelor componente nu li se poate impune participarea la operațiuni defensive în afara teritoriului propriu. *Din Tratat a fost dedusă doctrina „Out of Area” (în afara teritoriului), potrivit căreia statele membre nu au obligația de a participa la apărare în afara teritoriului statelor membre, dar fiecare stat membru poate decide în fiecare caz în parte să ia parte și la acțiuni care depășesc teritoriul sus-amintit.* (Carte, https://bit.ly/2NjBD2w). **3.** adj.invar. (Rar, despre o zonă geografică) Care este situată în afara spațiului nord-atlantic, neintrând sub jurisdicție NATO. *Siguranța lor fizică, interesele vitale ale acestora în afara propriilor granițe și chiar valorile democratice – propria lor ontologie, propriul lor mod de viață pot fi în mod esențial amenințate de riscuri emergente din zone sau regiuni „out of area”.* (revistasferapoliticii.ro, https://bit.ly/376T5hT). – Pr. /awt əv 'eəriə/.Var. Out of Area, out-of-area. (DLT)

out-of-focus adj.invar., s.n. ●○○ (Foto.) **1.** adj.invar. (Despre o imagine sau o porțiune a acesteia) Care este neclară, estompată și prezintă distorsiuni optice; fără focalizare, nefocalizată. *De la început trebuie spus că o fotografie care este neclară, mișcată, out-of-focus (OOF), are șanse mici să poată fi reparată cu un software.* (snapped.ro, https://bit.ly/3rH8gWU). *De fapt, recomand în general ca prismele să fie folosite cu focale de maxim 100mm, la focale mai mari acestea devenind doar zone out of focus care nu atrag cu nimic, ba uneori chiar distrag.* (Blog, https://bit.ly/3rNsSwy). **2.** s.n. Faptul de a nu fi focalizat; nefocalizare. *Focalele „prea" wide nu generează out of focus decât dacă obiectivul e decalibrat sau defect.* (Blog, https://bit.ly/2Z7V7db). *Cu o singură citire a gradului de out-of-focus, aparatul determină ce corecție trebuie aplicată, dă comanda obiectivului și nu așteaptă niciun fel de feedback.* (Forum, https://bit.ly/3qhqeyY). – Pr. /awtəvf'okus/.Var. out of focus. Abr. OOF. (DLT)

Out Of Home adj.invar., s.n. ●●● (Market.) (Reclamă) care vizează consumatorul în afara casei sale, mai exact acea persoană care se află în locuri publice sau în spații comerciale, face naveta la locul de muncă, așteaptă în lifturi, stații de metrou etc.; (publicitate) tradițională, (de regulă) nondigitală, în aer liber. *Există în continuare nenumărate oportunități pentru cei care vor să se facă remarcați folosind publicitatea OOH (Out Of Home). Putem spune fără reținere că bannerele și printul de mari dimensiuni ating apogeul tocmai acum, în plină eră digitală.* (Blog, https://bit.ly/3qfj2TU). *Un studiu recent privind succesul diverselor medii de promovare în rândul publicului larg arată că reclamele out-of-home ocupă locul doi în preferințele românilor, în proporție de 67%, fiind precedate de spoturile TV.* (print-romania.ro, https://bit.ly/3rHTdfC). //s.n. *Afișajul publicitar este, după toate statisticile, a doua cea mai importantă nișă de comunicare după TV, chiar dacă acesta este în unele țări depășit de online. Dacă această formă de comunicare ar respecta arhitectura orașului și legea de amplasare a panourilor publicitare, Out of Home-ul ar deveni cel mai constant mijloc de comunicare folosit în mixul de media, la minim 10%, cum este în raportările internaționale, din totalul bugetelor de comunicare.* (adplayers.ro, https://bit.ly/2Z5NIeB). *Tot în categoria Out Of Home intră și expunerea în clădirile de birouri (holuri, lifturi, spații de parcare), magazine, benzinării.* (publicitate-integrata.ro, https://bit.ly/3jHnjNp). – Pr. /awt əv x'owm/.Var. out-of-home, Out of Home. Abr. OOH. (DLT)

out of order adj.invar. ●●○ (Serv.) (Frecv. în expr. *a fi out of order*) Care nu funcționează; defect. *Bun, ies afară, la bancomat… unul era out of order de joia trecută… Bine că mai funcționează celălalt, de la care scosesem zilele trecute, în 2 zile diferite, 3000 de lei.* (Blog, https://bit.ly/2ZDmqfX). *Am învățat și eu lecția cu schimbatul bancomatelor. Într-o zi eram în gară, mă grăbeam, iar bancomatul BRD era „out of order".* (Forum, https://bit.ly/37mwbDn). *Piscina exterioară avea o apă verde rămasă de anul trecut, piscina interioară era „out of order", cum s-au exprimat cei de la recepție.* (amfostacolo.ro, https://bit.ly/3qWHnjX). – Pr. /awt əv 'ordər/. (DLT)

out of the box adj.invar., adv. ●●● v. **outside the box**. – Pr. /awt əv zə boks/. (DLT)

outreach s.n. ●●○ **1.** (Med.) Program de combatere şi de reducere a riscurilor de transmitere a virusului HIV, constând în lucrul pe teren, mai exact în oferirea de informaţii şi de echipamente. *Experiența acumulată la nivel internațional a arătat că menținerea contactului și accesului la grupurile prioritare (prin servicii fixe și de outreach), o corectă înțelegere a nevoilor și asigurarea accesului membrilor acestora la servicii adaptate de prevenire, tratament și îngrijiri pot conduce, pe termen lung, la scăderea numărului de noi infecții, îmbunătățirea calității vieții persoanelor care trăiesc cu HIV/SIDA și diminuarea costurilor la nivelul întregii societăți.* (Carte, https://bit.ly/3jZAb1v). *Prevenirea HIV/SIDA: […] Activități de outreach destinate grupurilor vulnerabile și greu de abordat: persoane care practică prostituția, persoane fără adăpost, rromi din comunitățile sărace, utilizatori de droguri injectabile, copii și adolescenți instituționalizați, persoane cu deficiențe de auz.* (Carte, https://bit.ly/37m1HkO). **2.** Activitate prin care o organizaţie furnizează servicii şi consultanţă persoanelor din comunitate; muncă pe teren în folos comunitar. *Problema este că astfel de activități, inclusiv cele de outreach și comunicare, iau foarte mult timp. Iar acei profesori care și-ar dori să comunice mai mult sau să facă mai multe activități pentru comunitate, vor fi evaluați tot după numărul de articole publicate și granturi câștigate.* (comunicarestiintifica.ro, https://bit.ly/3duG31w). *Nație Prin Educație recomandă echipelor să organizeze și să ia parte la evenimente în comunitatea lor – evenimente de tipul „outreach”, promovate în cadrul circuitului global FIRST. Aceste evenimente ajută la acumularea de experiențe utile pentru echipă, contribuie la promovarea echipei în rândul comunității.* (natieprineducatie.ro, https://bit.ly/3bjfFVI). – Pl. (fam., rar) outreach-uri. Pr. /'awtriʧ/. (DLT)

outrigger s.n. ●○○ (Nautic) Plutitoare laterală de sprijin, care este fixată pe una sau pe ambele părți ale corpului principal al unei bărci; barcă prevăzută cu un astfel de sistem. *Catargul, sistemul de outrigger cu brațele atașate sunt făcute din aluminiu anodizat, în timp ce banca transversală, derivoarele laterale și cârma, acoperite cu rășină epoxy, sunt manufacturate din lemn stratificat rezistent la apa marină.* (barciinbagaje.ro, https://bit.ly/37kF68g). *Pe outrigger-e fundul e plat, dar acestea au cârma în apă și acea aripioară pentru viraje. În cazul nostru, la viteză mică, flotoarele sunt cufundate în apă, așa încât trag concluzia că problema ar apărea la viteză mare și mai ales în viraje.* (Forum, https://bit.ly/3u7HbOH). *Viteza potrivită pentru trolling? Barca are în dotare „outriggers”.* (barcaholic.ro, https://bit.ly/3asuKoF\0). – Pl. outrigger-e, outrigger-uri, outriggers. Pr. /'awtrigər/. Var. Outrigger. (DLT)

outside the box adj.invar., adv. ●●● (Psih.; despre modul de a gândi al unei persoane) Care implică libertate şi mobilitate spirituală, precum și evitarea inteligentă și creativă a „drumurilor bătute”, articulându-se dintr-o perspectivă

nouă, inedită; care este altfel, diferit de al celorlalți; în afara normelor și a tiparelor; nonconformist. *Creativitatea și inteligența sunt deseori denumite gândire outside the box. Deși nu mulți știu ce înseamnă. Pe scurt, înseamnă să nu gândești în tipare comune, în ceea ce s-a gândit și s-a făcut deja. Nicăieri nu este acest fapt mai important decât în afaceri, nu?* (psychologies.ro, https://bit.ly/3atUPE4). *A gândi „în afara cutiei" înseamnă să nu pui niciun fel de limitări gândurilor tale. Asta nu înseamnă că trebuie să reinventezi roata şi să complici lucrurile, ci dimpotrivă, de cele mai multe ori, gândirea „outside the box" înseamnă să vii cu o idee atât de simplă, încât oricine ar fi putut veni cu ea şi oricine ar putea să o pună în aplicare.* (Blog, https://bit.ly/3bfNwyR). *Novel Research valorifică creativitatea și gândirea „out of the box" pentru o înțelegere mai profundă a consumatorului.* (novelresearch.ro/cine-suntem). //adv. *Traian Berbeceanu este un exemplu despre ce caută acum, în general, instituțiile de forță occidentale: tipi nonconformişti, capabili să gândească outside the box.* (stareapresei.ro, https://bit.ly/2OPiAOx). *Gândeşte „out of the box", pentru a fi mai inteligent, mai creativ și pentru a avea succes!* (destepti.ro, https://bit.ly/3axoa0l). – Pr. /'awtsajd zə boks/.Var. outside-the-box, out of the box, out-of-the-box. (DLT)

outsourcing IT s.n. ●●○ v. **IT outsourcing**. – Pr. /'awtsorsing ajt'i/. (DLT)

outsourcing software s.n. ●○○ v. **IT outsourcing**. – Pr. /'awtsorsing s'oftwer/. (DLT)

ouzo* s.n. ●●● (Culin.) Băutură alcoolică grecească aromată cu anason. *Ouzo este o băutură alcoolică grecească obținută din resturi de struguri rămase după producția vinului, distilate într-un fel de grappa. Acestui grappa i se adaugă gustul de anason cu prilejul celei de-a doua distilări. Băutura astfel obținută este dulce și mătăsoasă, cu un procentaj de alcool de 40%.* (takeaway.com, https://bit.ly/3p3fRjO). *În speranța că mă voi întâlni cu puternicul Hercules, să împart tips & tricks cu frumoasa Afrodita sau să ciocnesc un ouzo cu Zeus, am cutreierat străzile acestui oraș vechi și am căutat ruinele vechii civilizații.* (roxanacioban.ro, https://bit.ly/2ZwlDgB). *Întrucât preparatele din meniu sunt incredibil de ypérochos (delicioase), chef-ul nostru nu se poate hotărî la o singură recomandare și te așteaptă să le încerci pe toate, începând cu o gustare fresh și un ouzo rece ca gheața.* (bucuresti.nikosgreektaverna.ro, https://bit.ly/2NLtYdx). *Maria mai spune că uzo are un gust foarte ciudat și de aceea, atunci când a băut prima dată, nu i-a plăcut.* (jurnalul.ro, https://bit.ly/2OV7ffV). – Pr. /'uzo/.Var. Ouzo, (rar) uzo*. (DLT)

overachiever s.m., s.f. ●●● (Psih.) Persoană extrem de preocupată să facă totul impecabil, considerând imperfecțiunea drept semn clar al eșecului și astfel riscând să ajungă la epuizare doar pentru a-și menține imaginea perfectă. *Tocmai pentru că nu consideră că a făcut destul, overachiever-ul acumulează din ce în ce mai multe experiențe și merge mereu mai departe.* (elle.ro, https://bit.ly/3s6KP9N). *Deoarece sunt atât de blocați în evitarea rezultatelor negative, overachieverii sunt*

întotdeauna îngrijorați de viitor. Problema este că neglijează în mod regulat prezentul. […] Overachieverii stau în mod regulat până târziu la birou, își petrec tot timpul lucrând și sar chiar și din activități casnice și din hobby-uri pentru a lucra. […] Overachieverii au tendința de a stabili obiective care nu sunt realiste. În consecință, este posibil să fie dispuși să facă aproape orice pentru a evita eșecul. (revistacariere.ro, https://bit.ly/2NdkGr7). //s.f. *Elena Densușianu-Pușcariu a fost ceea ce azi am numi o „overachiever". Nu s-a mulțumit doar să-și ia doctoratul la 24 de ani, ci a perseverat până a devenit prima femeie profesor de oftalmologie din lume.* (inoza.ro/romance-pe-bancnote). – Pl. overachieveri, overachievers. Pr. /ovərəʧ'ivər/.Var. (rar) over-achiever. (DLT)

overall s.n., adj.invar., adv. ●●● **1.** s.n. (Modă) Salopetă. *Fotomodelul poartă un overall negru care se mulează perfect pe formele sale, iar la acesta a purtat o pereche de cizme negre lungi.* (viva.ro, http://bit.ly/3bvSBn5). *Am mizat pe overall-uri din dantelă cu broderii prețioase, peste care am suprapus tuluri, iar la unele compoziții am adăugat jachetele barbătești accesorizate excesiv.* (femeia.ro, http://bit.ly/2NglOds). *Primăvara – vara 2017 a avut ca linii principale croielile confortabile, lejere, în care să te simți bine. Și dacă nici overall-ul din denim nu e funcțional și confortabil…* (kudika.ro, http://bit.ly/3dpStb8). **2.** s.n. Scor general calculat pe baza mai multor caracteristici de performanță ale unui sportiv în jocul FIFA (sau alte jocuri cu cartonașe). *Pentru al doilea an consecutiv, Lionel Messi este cel mai bun jucător din FIFA 21 cu un overall de 93, depășindu-l pe Cristiano Ronaldo, care are cu un punct mai puțin (92).* (sport.ro, http://bit.ly/2NGwmCj). *Cele mai importante criterii de care trebuie să țineți cont în căutărea unui mijlocaș sunt un overall peste 78 […]* (prosport.ro, http://bit.ly/3jXZxwS). **3.** adj.invar., adv. (Care este calculat) per total, în ansamblu. *3% este o mortalitate overall, pe toată masa de persoane infectate, că dacă ne ducem pe anumite segmente ... populaționale, mortalitatea este foarte mare.* (mediafax.ro, http://bit.ly/3qwPbX7). //adv. *Overall, este un telefon excelent pentru seriale, Netflix, utilizare cotidiană normală, poze și clipuri video decente […]* (zonait.ro, https://bit.ly/2M0vKqO). *E o veste proastă overall.* (comentariu, economie.hotnews.ro, http://bit.ly/3bf0Eo6). – Pl. overall-uri. Pr. 'owvərol, owvər'ol. (ȘO)

overbooked adj.invar. ●●○ (Turism; despre unități de cazare și avioane) Care a depășit capacitatea maximă de locuri în urma acceptării unui număr mai mare de rezervări sau a vânzării unui număr mai mare de bilete decât locurile disponibile, astfel încât nu mai pot fi onorate toate rezervările sau comenzile inițiale; suprarezervat. *Practic, avionul era overbooked şi locul lui a fost dat altcuiva, chiar dacă avea check-in şi bilet, şi tot ce trebuie.* (Blog, https://bit.ly/3Ip5cIh). *Am avut o surpriză neplacută inițial, hotelul era overbooked și ne-au mutat la Calista pentru 3 zile.* (Forum, https://bit.ly/3EzYSv9). *[…] Ai dreptul la o despăgubire: Dacă zborul tău este întârziat, suprarezervat (overbooked), anulat sau dacă ai ajuns la destinație cu o întârziere de minim 3 ore.* (extravita.ro, https://bit.ly/3Iua3YA). – Pr. /ovərb'ukt/. (ȘO)

overbooking s.n. ●●○ (Turism) Practică a companiilor aeriene sau a hotelurilor, care constă în vânzarea sau rezervarea unui număr mai mare de bilete de zbor sau de cazări față de numărul de locuri disponibile; suprarezervare. *Acum vreo săptămână și ceva, s-a viralizat un post foarte bine scris de altfel de pe internet al unui cetățean care ar fi fost victima overbookingului pe Wizz Air.* (Blog, https://bit.ly/31d2ODC). *„Rezervarea dumneavoastră nu mai poate fi onorată în condiţiile pe care le-am stabilit iniţial.” Cam aşa începe coşmarul fiecarui turist care a avut „norocul” să-şi rezerve o cameră la un hotel ce a făcut overbooking.* (Blog, https://bit.ly/3EaKaKG). *În cazul în care nu sunteți mulțumiți de felul în care a reacționat compania aeriană, puteți solicita până la 600 de euro cu titlu de despăgubiri dacă zborul a fost întârziat sau anulat, ori dacă ați fost victimele unei suprarezervări (overbooking) în ultimii trei ani.* (realitatea.net, https://bit.ly/ 3Dc4b2i). – Pr. /ovərb'ucing/. (ȘO)

overclock* s.n. ●●● (Inform.) Operație prin care un procesor este forțat să funcționeze la frecvență mai mare decât cea specificată de producător, în scopul obținerii unei performanțe superioare cu costuri minime, fără ca aceasta să provoace instabilitatea sistemului; supratactare; overclockare. *Mai pe înțelesul oamenilor, „overclock” înseamnă grăbirea procesorului. Orice procesor are un ciclu de ceas și un număr de instrucțiuni pe ciclu pe care le poate executa. Pentru mărirea performanței unui procesor putem fie să mărim numărul de instrucțiuni pe ceas, fie să micșoram ciclul în care aceste operațiuni se execută.* (videotutorial.ro, https://bit.ly/3khcq5z). *Overclockurile se fac treptat cu stress test de câteva ore între praguri.* (Forum, https://bit.ly/3k8Dvb0). *Am făcut overclocking pentru AMD Ryzen 5 5600X la frecvența de 4.8 GHz.* (digitalcitizen.ro, https://bit.ly/37MAMit). *În termeni simpli, overclockarea este acțiunea de a împinge componentele computerului mai repede decât a fost intenționat inițial de producător.* (routech.ro, https://bit.ly/3dPwZot). – Pl. overclockuri, overclock-uri. Pr. /'ovərklok/.Var. overclocking, overclockare. Abr. OC. (DLT)

overclocka vb.tranz. ●●● (Inform.) A rula acceleratorul grafic peste parametrii specificaţi de producător, în scopul obţinerii unei performanţe mai bune; a supratacta. *La orice Radeon 4870 se poate overclocka memoria până în 4400Mhz/1100 (deocamdată plăcile sunt echipate cu chip-uri Qimonda, principalul producător de DDR5) și diferențele mai cresc față de 4850. Dar la fel de bine se overclockează și 4850-ul, iar per ansamblu diferențele între plăci rămân undeva în zona de 20%.* (comentariu, pinzaru.ro, https://bit.ly/2Mlt9YF). *GTX 680 a creat multă vâlvă pe internet şi a fost ba lăudat, ba nu. Indiferent de părerile aspre ale celor ce nu s-au obişnuit cu schimbările arhitecturale aduse de NVIDIA, GK104 rămâne un GPU excelent pentru majoritatea utilizatorilor ce nu au făcut o plăcere din a-şi overclock-a componentele.* (wasd.ro, https://bit.ly/3dODmbD). *După ce ai overclock-at placa și crezi că este stabilă, trebuie să-i dai un stress ca să vezi dacă este cu adevarat stabilă, rulează și tu Furmark pe stress timp de 2–3 ore pe setări mari.* (comentariu, videotutorial.ro, https://bit.ly/2NAnDCa). – 1sg. overclockez, part. overclockat. Pr. /ovərklok'a/.Var. overclock-a, overclock`a. (DLT)

overclockabil adj. ●●○ (Inform.; despre un procesor sau despre o componentă a acestuia) Care poate fi forțat(ă) să funcționeze la o frecvență mai mare decât cea proiectată, în scopul obținerii unei performanțe superioare; supratactabil. *Singurul model overclock-abil complet este modelul Core i9-10980HK, modelul de top, în timp ce varianta hexa-core i7-10850H este doar parțial deblocată.* (orange.ro, https://oran.ge/37Ji9Mh). *Nu prea e overclock-abil cum se susține pe aici. Am reușit să îl ridic doar cu 100Mhz pentru a rămâne stabil. Am încercat să îl duc la 2400mhz pentru ca memoriile să ruleze la 800mhz și în jocuri, dar după 3 minute are probleme de stabilitate (în condițiile în care am o placă de bază extrem de performantă și overclock-abilă).* (comentariu, pcgarage.ro, https://bit.ly/37K3Ve8). – F.sg. overclockabilă, m.pl. overclockabili, f.pl. oveclockabile. Pr. /ovərklok'abil/.Var. overclock-abil. (DLT)

overclockare s.f. ●●○ v. **overclock**. – Pr. /ovərklok'are/.Var. overclock-are. (DLT)

overclocker s.m. ●●● (Inform.; mai ales la pl.) Persoană specializată în operația de supratactare a unui procesor; utilizator care își forțează computerul să lucreze la limită. *Adevărul este că mai durează ceva până DDR5 își va face apariția pe piață, dar asta nu i-a împiedicat pe overclockeri să tureze la maximum motoarele.* (zonait.ro, https://bit.ly/2NC2N5l). *Placa de bază MSI P67 vine cu pini speciali ce permit overclockerilor avansați să măsoare voltajele procesorului și memoriei RAM folosind un multimetru. Această funcție permite overclocker-ilor avansați să economisească timp prețios în competițiile de overclocking la care iau parte.* (emag.ro, https://bit.ly/3aQJLRt). – Pl. overclockeri, oveclocker-i. Pr. /ovərkl'okər/. (DLT)

overclocking s.n. ●●○ v. **overclock**. – Pr. /ovərkl'ocing/. (DLT)

overfishing s.n. ●○○ Pescuit necontrolat care poate afecta iremediabil mecanismul natural de reproducere a mediului ihtiologic al unui curs de apă, al unui braţ de mare și chiar al oceanului, provocând dispariţia unor specii; pescuit excesiv. *Când o specie de pește devine foarte populară, oamenii pescuiesc atât de mult încât aceștia încep să dispară. Acest lucru se numește „pescuit excesiv" sau „overfishing" – adică cantitatea de pești pescuiți și omorâți este mai mare decât cei care se nasc.* (cercetasiimarini.ro, https://bit.ly/3aR3yjV). *Overfishingul este o imensă problemă. Multă lume privește spre ocean ca spre următorul producător de mâncare, însă nu va fi soluția salvatoare. Poluarea din zonele de coastă, overfishingul, apariția unor zone „moarte" în ocean, lipsite de oxigen, creșterea acidității din cauza creșterii CO2, toate astea au scăzut dramatic posibilitatea oceanelor de a ne hrăni.* (Forum, https://bit.ly/3uxmVpK). – Pr. /ovərf'iʃing/. (DLT)

overflow s.n. ●●○ **1.** (Inform.) Depăşire a capacităţii maxime de reprezentare a datelor numerice în timpul unei operaţiuni, care determină o eroare; depăşire

binară; împărţire imposibilă; eroare de depăşire. *Atunci când vorbim de problema overflow-ului, vom face referire la erorile care apar la adunarea a doi operanzi în complement de 2, din cauza dimensiunii limitate a reprezentării.* (acsa.upt.ro, https://bit.ly/2O0L4Em). *Când semnalul de intrare se află în afara domeniului de cuantizare, toate eșantioanele care depășesc EMax sunt rotunjite la EMax, iar eșantioanele care au valori mai mici de -EMax sunt rotunjite la -EMax. Eroarea care apare în urma acestei rotunjiri se numește eroare de depășire (overflow error).* (biblioteca.regielive.ro, https://bit.ly/3pRn4RC). *O depăşire întreagă are loc atunci când un număr întreg a depăşit valoarea maximă sau a scăzut dincolo de valoarea minimă. Overflow-urile pot fi semnate sau nesemnate.* (ciupacabra.com, https://bit.ly/3dYPgzN). **2.** (Med.) Fenomen de extindere anormală (prin îndepărtarea de obiectivul inițial al mișcării) a unei contracturi musculare, fie la mușchii din apropiere, fie la distanță, și care se produce în contextul unei slabe focalizări a activității musculare și al incapacității de a suprima mișcarea musculară nedorită; hiperchinezie. *Frecvent apare fenomenul de „over-flow" ce constă în extinderea mişcărilor distonice la alte părţi ale corpului în momentul activării segmentului afectat. Distonia manifestată ca tremor poate preceda apariţia posturilor cert anormale.* (legislatie.just.ro, https://bit.ly/3bwy4hS). *Studiul electromiografic de suprafaţă arată co-contracţia între muşchii cu funcţii antagoniste, fenomenul de „overflow" în muşchii care nu participă în mişcarea distonică şi configuraţia anormală a pattern-ului trifazic al mişcărilor balistice.* (cmr-ct.ro, https://bit.ly/3aU2trG). **3.** (Mediu; rar, cu referire la petrol, ape reziduale ș.a.) Suprascurgere; revărsare. *În faza finală, rata de încărcare se reduce la valoarea de ulaj, iar atenţia echipajului va fi mai sporită, pentru a preveni poluarea prin suprascurgere (overflow).* (axelzone.ro, https://bit.ly/3bB89G5). *ClearFox® Clarifier poate funcționa cu rate de revărsare (overflow) de 2 până la de 4 ori mai mari decât cele ale clarificatoarelor clasice, permițând astfel un debit mai mare de influent și rezultând un proces de clarificare mai eficient în timp.* (biogest-international.ro, https://bit.ly/3uw4HFk). – Pl. overflow-uri. Pr. /'ovərflow/. Var. over-flow, overflow error. (DLT)

overflow error s.n. ●○○ v. **overflow (1)**. – Pr. /'ovərflow 'erər/. (DLT)

overlap s.n. ●●● **1.** (Med.) Sindrom al afecţiunilor cronice hepatice cu patogeneză autoimună și care se caracterizează printr-un tablou clinic şi biochimic mixt; sindrom de interferenţă. *Sindromul Overlap se definește ca suprapunere a două sau mai multe boli de țesut conjunctiv. Este caracterizat clinic prin elemente comune lupusului, sclerodermiei sistemice, polimiozitei sau dermatomiozitei şi poliartritei reumatoide, iar biologic prin prezenţa anticorpilor anti-U1-RNP, consideraţi markeri ai afecţiunii.* (newsmed.ro/sindromul-overlap). *Ca şi în cazul sclerozei sistemice, autoanticorpii specifici joacă un rol major în diagnosticul şi clasificarea diferitelor variante ale acestor afecţiuni (incluzând şi sindroamele overlap), cu atât mai mult cu cât prevalenţa anticorpilor antinucleari este marcat scăzută (40-60%) comparativ cu lupusul eritematos sistemic.* (synevo.ro, https://bit.ly/3aTEI2U). **2.** (Market.; cu privire la campaniile găzduite pe Facebook) Suprapunere a

audiențelor, situație care intervine atunci când utilizatorii din una dintre audiențe există și într-o audiență complet diferită. *Dacă ai multe campanii ex. 8-9 campanii, fiecare cu câte 3-4 audiențe, posibilitatea de a avea un overlap mare al audiențelor este crescută. Astfel, poți ajunge în situația în care să licitezi împotriva ta. Iar suprapunerea audiențelor îți poate sabota posibilele rezultate.* (gun.ro, https://bit.ly/3uzZv30). *Un alt mod de a verifica rata de suprapunere a două audiențe este să mergi în meniul contului de Facebook Ads în Audiences și aici te poți juca cu mai multe audiențe, le poți compara și poți verifica rata de overlap a acestora.* (mth.digital/ro, https://bit.ly/3qTGx5i). **3.** (Inform.; rar) Suprapunere în timp a pregătirii unei instrucțiuni cu execuția precedentei. *Calculatorul DACICC-200 […] a fost un calculator de generația a doua, fiind complet tranzistorizat și având trăsături „revoluționare" pentru acea vreme: aritmetică flotantă cablată hard, memorie modulară, cu simultaneități precum overlap și simultaneitatea funcțională a blocurilor de memorie (întâlnită azi doar la calculatoarele paralele multiprocesor).* (ictp.acad.ro/ro/dacicc-200). – Pl. overlap-uri. Pr. /'ovərlep/.Var. Overlap. (DLT)

overlay s.n. ●●● **1.** (Med.) Operație stomatologică de incrustație minimum invazivă prin care se refac pierderi de suprafață acoperind întreaga arie ocluzală a dintelui, căruia i se conferă astfel nu doar rezistență mecanică, ci și un aspect estetic deosebit; material (din aliaje de aur, din ceramică sau din compozit) utilizat pentru restaurare dentară și care reprezintă o alternativă superioară la plombă. *Dacă structura dintelui este slăbită și are fisuri, iar medicul suspectează că acesta s-ar putea crăpa dacă ar fi tratat cu o obturație dentară obișuită, overlay-ul este soluția. De asemenea, medicul dentist poate alege să folosească incrustația overlay în locul unei coroane dentare pentru a evita îndepărtarea structurii sănătoase a dintelui.* (Blog, https://bit.ly/37Khs59). *Overlay-ul este folosit la reconstrucția morfologiei feței ocluzale (fața dintelui pe care se face masticația).* (parisdentalclinic.ro, https://bit.ly/2ZOV0np). *Când distrucțiile coronare sunt mai avansate, protecţia cuspidiană este efectuată prin realizarea de onlay-uri sau overlay-uri, care vin să acopere cuspizii şi tind să repartizeze uniform forţele.* (dentalro.ro, https://bit.ly/3pU30y2). **2.** (Inform., electr.) Suprapunere de imagini realizată, la nivelul hardului, de placa video, iar în software prin intermediul programului care redă reprezentările respective. *[…] permite efectuarea de analize spațiale (exemplu: Analiza spațială vectorială prin tipul „Suprapunere / Overlay"), efectuează o suprapunere sau o combinare a două sau a mai multe straturi tematice (layere), care implică operațiuni algebrice, logice, topologice etc.) […].* (media.hotnews.ro, https://bit.ly/2Nxi0os). *Overlay-urile pot fi controlate în timp real cu ajutorul unui dispozitiv de tip smartphone, laptop, tabletă etc., ce pot accesa un browser pentru a utiliza soft-urile JVC, permițând utilizatorului să încarce logo-urile echipelor.* (photosetup.ro, https://bit.ly/3bDqrX7). – Pl. overlay-uri. Pr. /'ovərlej/.Var. Overlay. (DLT)

overlayer s.n. ●●● (Internet, market.) Inserție publicitară (constând dintr-o imagine sau o animație cu un link la site-ul unui produs popularizat) care acoperă

ecranul împiedicând utilizarea şi navigarea pe internet. *Bannerele de tip special, overlayer, rollout etc. vor avea buton de close.* (ziaruldevaslui.ro, https://bit.ly/2ZQO7BP). *Un alt model de publicitate online care câştigă din ce în ce mai mult teren este site sponsorship-ul, iar până acum feedback-ul de la clienți este foarte bun referitor la rezultate. CTR-uri bune au și overlayer-ele, dar nu sunt foarte bine primite de utilizatori din cauza intruzivității mari.* (wall-street.ro, https://bit.ly/3stR0oo). *În cazul magazinelor online care oferă vouchere, câmpul în care utilizatorul introduce codul de discount nu trebuie evidențiat pentru a nu distrage atenția acestuia de la cumpărare. Este indicat ca magazinul să ofere (printr-un overlayer) informații despre cum poate fi obținut un voucher.* (gpec.ro, https://bit.ly/3bEcNmv). – Pl. overlayer-e. Pr. /ovərl'ejər/. (DLT)

overload s.n. ●○○ **1.** (Inform.; despre programarea în limbajele orientate pe obiect) v. **overloading. 2.** (Electr.) Suprasarcină care poate periclita funcționarea în condiții normale a unui dispozitiv; supraîncărcare. *Dacă pe display apare „OL" (overload) înseamnă că ați depăşit domeniul de măsurători sau circuitul de măsurat este întrerupt. Apăsați din nou butonul „REL" pentru a opri funcția „relativă" şi pentru activarea funcției „auto range".* (germanelectronics.ro, https://bit.ly/3baeWY6). *Din acest motiv, dacă alimentăm frigiderul din UPS, acesta (UPS-ul) intră în protecție de supraîncărcare / overload.* (Blog, https://bit.ly/3qeiNI7). **3.** (Psih.; f. rar) v. **information overload**. – Pl. (rar) overload-uri. Pr. /'ovərləwd/. Abr. (rar) OL. (DLT)

overloaded adj.invar. ●○○ **1.** Supraîncărcat. *Mintea umană nu poate fi overloaded.* (m.hotnews.ro, https://bit.ly/3uSaFAj). *În astfel de situații, în care te simți depăşit şi supraîncărcat (overloaded), îți poți construi tot felul de ziduri de protecție sau de scuturi.* (juridice.ro, https://bit.ly/3ekLH71). **2.** (Inform.; rar, cu referire la programarea în limbajele orientate pe obiecte; despre o metodă) Care are acelaşi nume cu o alta, de care diferă însă prin contextul în care se aplică, mai exact prin tipul argumentelor şi al rezultatului; supradefinită. *Metodele pot fi supraîncărcate (overloaded), suprascrise (overriden) și/sau ascunse (hidden – vezi operatorul new).* (profs.info.uaic.ro, https://bit.ly/306cZWo). *Un operator cu acest mod de comportare se numeşte operator supraîncărcat (overloaded).* (Blog, https://bit.ly/3kGQfWs). – Pr. /ovərl'əwdid/.Var. Overloaded. (DLT)

overloading s.n. ●○○ (Inform.; despre programarea în limbajele orientate pe obiecte) Posibilitate de a scrie funcții cu acelaşi nume, dar care au un număr de parametri diferiți; supraîncărcare a funcțiilor / operatorilor; supradefinire; overload. *O clasă poate avea mai mulți constructori, care diferă între ei prin numărul și tipul parametrilor acestora. Acest lucru este posibil deoarece limbajul C++ permite supradefinirea (supraîncărcarea = overloading) funcțiilor.* (infoscience.3x.ro, https://bit.ly/3c0ZwVt). *Acest lucru ne oferă avantajul de a face un lucru în mai multe moduri. În concluzie, moştenirea ne oferă posibilitatea de a folosi câmpurile și metodele clasei părinte, în timp ce polimorfismul ne oferă posibilitatea de a folosi metodele moştenite sub mai multe forme pentru a obține rezultate diferite.*

Acest lucru se face prin overloading (supraîncarcare) și overriding (suprascriere) despre care vom vorbi în articolele viitoare. (Blog, https://bit.ly/3bZgUtA). *Toate programele overload trebuie să fie definite în acelaşi bloc PL/SQL (bloc anonim, modul sau pachet). […] Două programe overload trebuie să difere, cel puţin, prin tipul unuia dintre parametri.* (runceanu.ro, https://bit.ly/3uQkajH). *Totuși, există o mare problemă de portabilitate cu funcțiile abs. În cmath există o mulțime de overload-uri pentru funcția abs: unul pentru float, unul pentru double, unul pentru long double și altele pentru tipurile întregi, care returnează tot double.* (infogenius.ro, https://bit.ly/34i5fm7). – Pr. /ovərl'əwding/. (DLT)

overnight adj.invar., s.n. ●●○ **1.** adj.invar., s.n. (Fin.) (Tip de credit) de care pot dispune băncile pe termen foarte scurt, în scopul acoperirii descoperitului de cont neachitat la sfârşitul zilei operaţionale, precum şi în scopul menţinerii rezervelor / lichidităților obligatorii; (împrumut) care este acordat pe termen scurt. *În Europa, țările care au adoptat moneda euro apelează la Banca Centrală Europeană pentru a obține împrumuturi pe termen scurt (overnight) în schimbul unor active eligibile, în acest caz rata Lombard fiind denumită rata facilității de creditare marginală (marginal lending facility rate).* (financialmarket.ro, https://bit.ly/3sUajaR). *Indicele €STR este conceput să reflecte suma pe care o bancă trebuie să o plătească atunci când contractează împrumuturi overnight de la diverse contrapartide financiare fără a furniza garanții („împrumuturi negarantate”).* (zf.ro, https://bit.ly/3eazQbI). //s.n. *Ce faci la bilanț? În ghidul practic de pe MF scrie că 267 intră la creanțe imobilizate, iar pentru mine doar un overnight este… imaginea fidelă a societății?* (Forum, https://bit.ly/3kLejr7). **2.** adj.invar., s.n. (Fin.) (Depozit) care este plasat de pe o zi pe alta pe piaţa interbancară. *Depozitul overnight se lichidează automat la scadenţă, numai prin virament în contul(urile)/subcontul(urile) din care s-a constituit depozitul overnight.* (bcr.ro, https://bit.ly/3qpeB8B). *Depozitul overnight de la Alpha Bank îți oferă flexibilitate în negocierea nivelului de dobândă pentru sumele mari.* (alphabank.ro, https://bit.ly/3hVyROn). //s.n. *Overnight este un depozit care îți pune disponibilitățile din cont la treabă pe timp de noapte, obținând venituri suplimentare pentru afacerea ta.* (ro.idea-bank.ro, https://bit.ly/3rgWK4F). **3.** adj.invar. Peste noapte, rapid. *Trebuie să fii atent ce îți dorești, pentru că, dacă nu eşti pregătit, succesul overnight îți poate falimenta afacerea foarte repede.* (iqfinanciar.com, https://bit.ly/30fBCjo). *Rezultatele de la testele overnight au fost esențiale în structurarea discuțiilor.* (ipsos.com, https://bit.ly/2PAnJKL). – Pl. overnighturi. Pr. /'ovərnajt/. (DLT)

overqualified adj.invar. ●●○ (Admin.; despre un candidat) Care este lăsat să înțeleagă că ar avea o pregătire superioară față de cerințele unui post, în realitate aceasta reprezentând doar o strategie de formulare a unui refuz diplomat. *De obicei, overqualified e o minciună ambalată frumos, firma nu are bătăi de cap cu procese pentru discriminare, candidatul crede că e frumos şi deştept.* (comentariu, zoso.ro, https://bit.ly/3uV0aws). *Frecvent este răspunsul «sunteţi prea calificat pentru postul nostru (overqualified)», răspuns care este oarecum flatant şi pe care*

mulţi candidaţi aşa îl şi percep. În realitate, un astfel de răspuns poate ascunde percepţia angajatorului că cel intervievat este obişnuit să lucreze prin subordonaţi, mai degrabă decât în mod direct, că preferă să delege sarcinile mai simple care nu i se par suficient de interesante sau că motivaţia acestuia de a ocupa poziţia în discuţie este de scurtă durată. (professional.com.ro, https://bit.ly/3ro6cDG). *Există cu adevărat candidați overqualified? Cum îi identificați după CV?* (Blog, https://bit.ly/3rkdmZn). – Pr. /ovərkw'olifajd/.Var. (rar) over qualified. (DLT)

overrated adj.invar. ●●● Evaluat peste valoarea reală; supraevaluat. *Mie și Passat CC mi se pare overrated. Am testat-o când îmi căutam mașină pentru mine și mi s-a părut doar o skoda mai puțin practică însă cu 50% mai scumpă.* (Forum, https://bit.ly/3eaMAxx). *Acum poate îi veți crede pe prietenii voștri când vor zice că Starbucks este overrated.* (metropolitam.ro, https://bit.ly/3GYZvPG). *Glumele lui Matei parcă au fost cam overrated dar au fost bune totuși! Am râs și la ele.* (comentariu, mixcloud.com, https://bit.ly/3qbSsMR). – Pr. /ovər'ejted/. (ȘO)

overseas adj.invar. ●○○ **1.** (Despre studenți, în special despre studenții din Europa de Est) Care, pentru a studia în Marea Britanie (sau în altă țară), trebuie să achite o taxă foarte mare, fiind consideraţi „de peste mări”; străini, de peste hotare. *Credeți că taxe de 9000 și 15000 de lire pentru studii undergraduate / postgraduate sunt rezonabile? Nu mai vorbim despre taxele pentru studenții overseas.* (edupedu.ro, https://bit.ly/3rBwGBp). *Măsura se referă la studenții „overseas”, din afara Uniunii Europene, însă se va aplica și studenților veniți din UE în cazul unui Brexit fără acord.* (biziday.ro, https://bit.ly/3qEeENI). **2.** (Despre un teritoriu, o companie etc.) Care este situat(ă) în afara granițelor Marii Britanii sau ale altei țări; de peste mări, de peste hotare. *De asemenea, conform art. 1 alin. 1 din Regulamentul nr. 539/2001 şi a Anexei 1, menţionată în acest alineat, sunt obligate să obţină viză şi următoarele categorii de cetăţeni terţi / apatrizi: […]; cetăţenii britanici care nu sunt naţionali ai Marii Britanii – cetăţenii din teritoriile britanice de peste mări, care nu au dreptul de a se stabili în Marea Britanie, cetăţenii britanici din teritoriile de peste mări (Overseas), persoane britanice care nu au dreptul de a se stabili în Marea Britanie, persoanele britanice protejate.* (schengen.mai.gov.ro, https://bit.ly/3cmXlf5). *Aș vrea ca aceste teritorii să poată beneficia de reguli care să le permită să inoveze cu, printre altele, un adevărat statut de companie overseas, cu un regim social și fiscal care să corecteze constrângerile și o politică dinamică și incitantă pentru investițiile private în domenii inovative, precum biodiversitatea sau tehnologiile mării*. (Carte, https://bit.ly/3clMbHu). – Pr. /ovərs'iz/.Var. Overseas. (DLT)

Overseas Student Health Cover s.n. ●○○ (Jur., med.) Asigurare medicală pe care sunt obligați să o plătească studenții internaționali care învață la o universitate din Australia. *Toți studenții internaționali care învață în Australia sunt obligați de către guvernul australian să plătească Overseas Student Health Cover (asigurare medicală).* (universities.ro, https://bit.ly/3vf3mTQ). *Există însă cerințe generale pentru toți aplicanții, indiferent de Nivelul de Evaluare al aplicației.*

Acestea includ: să fii sănătos, să ai asigurare de sănătate adecvată OSHC – Overseas Student Health Cover şi să nu ai datorii către Guvernul Australian. (helloaustralia.ro, https://bit.ly/3qAvLAb). – Pr. /ovərs'iz stj'udənt xelθ k'avər/. Abr. OSHC. (DLT)

overshoot s.n. ●○○ **1.** Supracreştere sau exploatare necontrolată care se repercutează negativ asupra unui sistem. *Evitaţi „overshoot" (explozie în numărul de cazuri dincolo de capacitatea spitalului), evitaţi „3 mitsu" (situaţia de proximitate care facilitează infectarea), nu recurgeţi la „lockdown" (izolare totală).* (g4media.ro, https://bit.ly/30xzQKQ). *Presiunea cea mai mare asupra lumii biofizice ce poate declanşa colapsul este ceea ce se numeşte „overshoot" – exploatarea sistemelor naturale într-un ritm mai rapid decât sunt capabile acestea de regenerare.* (ioncoja.ro, https://bit.ly/3etnfk3). **2.** (Electr., inform.) v. **overshooting (2)**. – Pl. overshoot-uri. Pr. /ovərʃ'ut/. (DLT)

overshooting s.n. ●●○ **1.** (Fin.) Situare a cursului de schimb real peste nivelul de echilibru pe termen lung, ceea ce duce la o depreciere monetară semnificativă; supraactivitate a ratei de schimb. *În Polonia, succesul relativ temporar în a folosi cursul de schimb ca ancoră nominală s-a bazat pe o devalorizare extremă (overshooting) şi rate ale dobânzii real pozitive.* (cide.ro, https://bit.ly/3l68o04). *Prima relaxare semnificativă a modelului îi aparţine lui Dornbusch – 1976 (preţurile rigide şi PPC care se verifică doar pe termen lung generează efectul de „overshooting" ce explică volatilitatea în exces a cursului de schimb pe termen scurt).* (ipe.ro, https://bit.ly/3lbi9dp). **2.** (Inform., electr.) Depăşire a valorii programate. *165Hz sunt într-adevăr extraordinari, faptul că are 1ms timp de răspuns cu accelerarea pixelilor este super şi nu am văzut overshooting.* (comentariu, pcgarage.ro, https://bit.ly/3qy8kYc). *Dacă Ki este egal cu zero, sistemul nu va ajunge niciodată la valoarea programată. Dacă Ki este prea mic, sistemul ajunge foarte lent la valoarea programată. Dacă Ki este prea mare, valoarea actuală va avea un overshoot mare.* (deshidrator.ro, https://bit.ly/2ON2DYX). **3.** (Social media; rar) Depăşire a măsurii prin supraexpunere. *În social media pericolul de overshooting apare mai ales în cazul acelora care, crezând că deţin controlul asupra oricărei situaţii, se supraexpun pe site-urile de socializare sau fac afirmaţii pe care nu le pot demonstra. Astfel, pierd controlul şi îşi compromit imaginea.* (portalhr.ro, https://bit.ly/3l4Mn1P). – Pr. /ovərʃ'uting/. Var. over shooting, (2) overshoot. (DLT)

oversized adj.invar. ●●● (Modă; despre haine) Care este supradimensionat. *Dacă vrei să aduci puţin estetica în perioada prezentului, abordează o pereche de blugi rupţi cu talie înaltă cu un top statement, cu detalii oversized în regiunea umerilor, care amintesc de anii 80.* (garbo.ro, http://bit.ly/3k1ivTp). *Fie că optezi pentru un model cu toc, fie că preferi talpa joasă, combină-le cu un top oversized şi o pereche de pantaloni cât mai simpli.* (bitpress.ro, http://bit.ly/3awwFbY). *Hanoracul oversize cu glugă şi buzunar cangur este tot ce ai nevoie într-o zi geroasă de iarnă.* (kudika.ro, http://bit.ly/2ZMKmNK). – Pr. /'owvərsajzd, owvərs'ajzd/.Var. oversize. (ŞO)

overspeed s.n. ●●○ (Auto.) Funcție care, afișată pe display, emite avertizări despre eventuale depășiri ale vitezei; alertă pentru depășirea vitezei legale. *Notificări despre viteza în timp real: Primești informații despre viteza ta datorită opțiunii de afișare pe display-ul detectorului a funcției Overspeed care trimite avertizări atunci când depășești o anumită viteză și a funcției Cruise Alert care rezumă avertizările de radar la două bipuri dacă te deplasezi sub viteza setată de tine.* (store.falcon.ro, https://bit.ly/30wua3C). *Versiunea Initiale Paris are un preț de pornire de 36.150 EUR și aduce în plus față de versiunea Intens mai multe echipări de siguranță și confort. Dintre acestea amintim: suspensiile cu caracteristici de lucru variabile, sistem de asistență la menținerea benzii de rulare (Lane Keeping Assist), Hands-free parking, Head-up display, alertă pentru depășirea vitezei legale (Over Speed Prevention), sistem audio BOSE și scaune față, reglabile electric […].* (t-times.ro, https://bit.ly/3eBtJNT). *Notația OV de pe display reprezintă Overspeed, o semnalizare vizuală că a fost depășit pragul impus.* (volvo-club.ro, https://bit.ly/3rISCee). – Pr. /'ovərspid/.Var. Overspeed, Over Speed Prevention. Abr. (rar) OV. (DLT)

Over Speed Prevention s.n. ●○○ v. **overspeed.** – Pr. /'ovər spid priv'enʃən/. (DLT)

overstrike s.n. ●○○ (Inform.) Tipărire a unui caracter sau a unui text direct peste un caracter sau un text preexistent; suprascriere; overtype; overwrite. *O „poziție de print" poate conține câteva caractere care sunt rezultatul traversărilor (overstrike) sau al unor secvențe cum sunt <char1> BS <char2>.* (profs.info.uaic.ro, https://bit.ly/3cFimSd). *În modul Typeover sau Overstrike caracterele sunt scrise peste cele deja existente, care vor fi șterse.* (Blog, https://bit.ly/3bSo9or). *Geamănul rău al modului Insert este Overtype (suprascriere): textul pe care-l scrii se suprapune peste textul existent, înlocuindu-l.* (creeaza.com, https://bit.ly/3eY1qJk). *Când utilizaţi editorul Line, puteţi schimba modul de introducere între „Insert" (mod implicit) şi „Overwrite" (suprascriere).* (germanelectronics.ro, https://bit.ly/3tqBbiI). – Pr. /ovərstr'ajk/.Var. Overstrike. (DLT)

over-the-counter adj.invar., adv. ●●● **1.** adj.invar. (Farm.; în sintagma) *medicament over-the-counter* = medicament care se eliberează fără prescripţie medicală. *Una dintre cele mai importante modificări privește posibilitatea farmaciilor de a comercializa online medicamentele de uz uman acordate fără prescripție medicală (așa-numitele medicamente over-the-counter – OTC-uri).* (hotnews.ro, https://bit.ly/3gxn6Md). *Rețeaua de farmacii RemediumFarm a obținut licenţă de autorizare de la Ministerul Sănătăţii, având astfel aprobarea oficială de a vinde în mediul online și de a livra către clientul final medicamente fără reţetă. Acestea sunt cunoscute în limbajul de specialitate drept medicamente over-the-counter (OTC).* (evz.ro, https://bit.ly/3guzIUd). **2.** adj.invar., adv. (Fin.; despre o piață, un contract etc.) Care este organizată direct între operatori și care se derulează printr-o rețea de telecomunicații; (piață) la ghișeu, extrabursieră. *Piețele dezorganizate sunt*

mai puțin cunoscute publicului larg. Acestea sunt cunoscute sub denumirea de piețe off-exchange sau over-the-counter și sunt piețe secundare necentralizate, unde tranzacțiile sunt formalizate pe baza acordurilor bilaterale încheiate între participanți. Cu alte cuvinte, contractele sunt negociate între două părți, stabilindu-și condițiile, fără intervenția unei piețe centralizate reglementate. (admiralmarkets.com, https://bit.ly/3vyg0NN). *Achiziționăm energie electrică, pe care o vindem ulterior clienților noștri de pe platformele de tranzacționare angro, în conformitate cu prevederile legale aplicabile ce interzic contracte de tip „over the counter" în afara pieței.* (raiffeisen.ro, https://bit.ly/3tvP7s4). //adv. *Titlurile comercializate ce sunt stipulate în contract pot fi deja în circulaţie sau pot fi emise înainte de data scadentă menţionată în contract. Dacă un contract futures este tranzacţionat Over the Counter prin negociere, el se va numi contract anticipat.* (ro.scribd.com, https://bit.ly/2P3nbwI). – Pr. /ovərzək'awntər/.Var. Over-The-Counter, over the counter, Over The Counter, overthecounter. Abr. OTC. (DLT)

overtime s.n. ●●○ **1.** (Sport) Timp suplimentar acordat la sfârşitul unui meci pentru continuarea jocului în vederea desemnării câştigătorului; prelungiri. *În prelungiri, cei de la Cavs au cedat fizic și n-au mai făcut față ritmului. Thompson și Livingston, ambii cu câte 6 puncte în overtime, au spulberat șansele unei mari surprize.* (gsp.ro, https://bit.ly/3cN9xWN). *Niciun tip de pariu nu ia în considerare perioada over-time decât dacă este specificat.* (superbet.ro, https://bit.ly/3eRMPzg). **2.** (Admin.) Timp de lucru peste programul oficial; ore suplimentare. *Despre ore suplimentare vom vorbi în continuarea articolului. Mai exact, despre cum se plătește munca peste program, ce spune Codul Muncii, cât și în ce condiții se poate apela la overtime, dar și de ce e important să delimitezi jobul de viața personală în această perioadă.* (cariera.ejobs.ro/ore-suplimentare). *Cam peste tot se face abuz de personal și se fac overtime-uri.* (zoso.ro, https://bit.ly/2NvaWbO). – Pl. overtime-uri. Pr. /'ovərtajm/.Var. over-time, over time. (DLT)

overtone s.n. ●○○ (Muz.; mai ales la pl.) Vibraţie sinusoidală a cărei frecvenţă este un multiplu întreg al unei frecvenţe fundamentale; armonică a unui sunet fundamental. *Clopotul în discuție, ca să aibă un sunet (aproape) pur, trebuie să aibă o singură frecvență de bază și eventual câteva overtone-uri.* (comentariu, m.hotnews.ro, https://bit.ly/30SGuvb). *Tehnologia BOSS inovatoare de Procesare Multi Dimensională (MDP) este reprezentată de atmosfera unică, spațioasă a Terra Echo-ului și multiple posibilități de modelare a Overtone-ului.* (guitarshop.ro, https://bit.ly/3r1tzBD). *Obertonurile stilistice și genuistice ale acestui germen dictează natura transformărilor la care este supus, transformări pe care le-am omologat cu un proces variantic, urmărind din aproape în aproape derivațiile ideii muzicale inițiale.* (edituramediamusica.ro, https://bit.ly/3b7tmIc). *Noul tip de meloterapie implică melodii remixate pe calculator, cărora le sunt inserate overtonuri (supratonuri) și culoare, după ce pacientul este testat cu ajutorul unor aparate create de medicul Corneliu Moldovan, pentru a stabili la care tip de melodie este sensibil.* (libertatea.ro, https://bit.ly/3rxMo33). – Pl. overtone-uri. Pr. /'ovərtown/.Var. Overtone, overton, oberton. (DLT)

overtype s.n. ●○○ v. **overstrike**. – Pr. /ovərt'ajp/.Var. typeover. (DLT)

overview s.n. ●●○ Sumar, trecere în revistă. *Adina Crețu, coordonatorul platformei Startarium, face un overview al tuturor lucrurilor pe care trebuie să le știi înainte de a porni o campanie de crowdfunding.* (in.startarium.ro, https://bit.ly/34bxmTo). *Vom face un overview al începutului de deceniu din punct de vedere al influențelor și trendurilor în 2020.* (iqads.ro, https://bit.ly/34eh4Jd). *Nu că mi-ar fi plăcut vreodată „overview-urile" tale (să fim serioși, sunt departe de a fi review-uri), dar ăsta chiar e varză.* (mygarage.ro, https://bit.ly/3caCb2b). – Pl. overwiew-uri. Pr. /'ovərvju/. (IL)

overwrite s.n. ●○○ v. **overstrike.** – Pr. /'ovərrajt/. (DLT)

owner s.m. ●●○ **1.** (Ec.) Deținătorul unei afaceri; business owner. *„Ne adresăm celor care înțeleg ce înseamnă să te îmbraci stylish fără efort, piesele colecției se pot cu ușurință mixa, fiind gândite în așa fel încât să se potrivească în diverse combinații.", a declarat Oana Livia Badea, owner Bitolia Gallery.* (smark.ro, https://bit.ly/3BMaFVp). *Știm că digitalizarea nu este un proces ușor și că rezistența la schimbare este un factor care joacă un rol important, mai ales dacă persoana care ar urma să beneficieze de transformarea digitală (și cea care are putere decizională) – managerul sau ownerul de restaurant – nu percepe o nevoie de digitalizare.* (Blog, https://bit.ly/2VsTUiA). **2.** (Inform.) Deținătorul unui forum. *Regulament Admini: Nu abuzați de privilegiile acordate de către owneri. Folosiți aceste privilegii pentru a asigura o bună desfășurare a lucrurilor.* (Forum, https://bit.ly/3ncbvqc). *Conducerea pe anumite servere nu agreează un anumit profil de jucător, relațiile sunt strânse între owneri, iar mulți sunt dispuși să ia o decizie uneori greșită doar pentru faptul de a nu se pune rău cu colegii.* (Forum, https://bit.ly/2X3NQ0s). **3.** (Inform.) Deținătorul unui fișier. *În cazul în care suntem nevoiți să schimbăm owner-ul unui folder sau fișier în Linux, urmăm următorii pași.* (Blog, https://bit.ly/3DWmXfx). *Sistemul de fișiere în Linux împarte în mod standard utilizatorii în 3 categorii: a) owner (proprietarul fișierului). By default (implicit) un fișier nou creat primește ca owner creatorul său. Owner-ul are drepturi totale asupra fișierului, poate să-l șteargă, să-l modifice sau să-i schimbe proprietățile. […]* (invata-online.ro, https://bit.ly/3rxadIg). – Pl. owneri. Pr. /'ownər/. (IL)

P

pachetomat s.n. ●●● (Comerț) Automat de colete constituit din blocuri de cutii amplasate în diferite locuri din oraș, folosit ca metodă practică de expediere și ridicare a coletelor. *Clujul, împânzit de pachetomate de bloc. Clienții nu vor mai sta la cheremul curierilor* (zcj.ro, https://bit.ly/3qxmoVr). *Comanda este livrată de curier în Pachetomatul ales, moment în care clientul primește un SMS/e-mail de notificare cu un cod unic de ridicare.* (comenzi.farmaciatei.ro, https://bit.ly/3Driocs). *Pachetomatele rezidențiale se vor monta la blocuri, unde vor funcționa mai bine decât cutiile de scrisori, pentru că vor permite atât primirea, cât și returul coletelor*. (click.ro, https://bit.ly/3qJhPqW). – Pl. pachetomate.Var. Pachetomat. (ȘO)

pacienteză s.f. ●○○ (Med.; fam.) Limbaj medical destinat pacienților, accesibil celor fără educație medicală. *Mihai Craiu este conştient că în lumea actuală contează mult de unde îşi ia publicul informaţia, de la şarlatani sau de la specialişti, iar războiul dintre cele două tabere nu este unul simplu. Important este ca specialistul să vorbească „pacienteza”, adică să poată comunica uşor cu pacientul său, într-un limbaj adaptat şi eficient*. (editiadedimineata.ro, https://bit.ly/3yq1g3Y). *Dacă este un subiect care te macină personal, te invit să descoperi edițiile apărute de până acum – sunt ușor de parcurs, sunt scrise în „pacienteză”, ceea ce înseamnă că sunt pline de informații utile și la îndemâna cititorilor fără studii medicale.* (miculrinocer.ro, https://bit.ly/3dG2EaQ). (SDO)

packaging s.n. ●●● (Comerț) Ambalaj. *Packaging-ul pentru gama de săpunuri Gerovital Pure, semnat de Cocoon Bucharest.* (iqads.ro, https://bit.ly/31Tk5i8). *Vitrina Advertising a obținut două premii de packaging pentru Vardo – Domeniul Coroanei Segarcea, acordate la concursul internațional Femmes et Vins du Monde 2015, în Principatul Monaco: „Nova de Diamant” pentru eticheta vinului „Patima Serii”, cu mențiunea pentru „Inovație” și „Nova de Aur” pentru eticheta vinului „Picătura Vieții”.* (forbes.ro, https://bit.ly/35KBOcV). – Pr. /p'ecedʒing/. (IL)

paddle board s.n. ●○○ (Sport) Placă asemănătoare celei de surf pe care practicantul stă în picioare și se deplasează pe apă folosind o vâslă. *Există însă tot felul de copaci sub care poți sta la umbră, poți închiria un caiac sau un paddle board și poți ajunge și la alte plaje virgine, așa cum am făcut și noi.* (crestemsicalatorim.com, bit.ly/2AkGlXM). *Un sportiv din Spania a traversat jumătate din Pacific cu un paddle board.* (observatornews.ro, bit.ly/3ikc8t5). – Pl. paddle board-uri. Pr. /p'edəl b'ord/. (AMB)

paddle boarding s.n. ●●○ (Sport) Activitate recreativă nautică în care practicantul stă în picioare pe o placă asemenea celei de surf și se deplasează pe

apă folosind o vâslă (numită padelă sau pagaie). *Paddle boarding-ul este un sport cu legături profunde în surfing, diferența constând în faptul că pentru a te pune în mișcare este necesară utilizarea unei vâsle, față de surf, unde ești condiționat de existența valurilor mării sau a oceanului.* (paddleboards.ro, https://bit.ly/2BXTu9w). *Halep a publicat câteva imagini cu ea, relaxându-se la piscină și exersând paddle boarding-ul.* (sport.ro, https://bit.ly/3gtc60r). *Locuri minunate de vizitat pentru practicanții de stand up paddle boarding* (sportfun.ro, https://bit.ly/2YPZomo). *Stand Up Paddle (SUP) este forma cea mai ușoară de practicat a surf-ului, dar și cea mai sigură și relaxantă. Pentru că siguranța e poate cea mai mare aventură, excursia vine la pachet cu vestă de salvare.* (eventim.ro, https://bit.ly/2YPluoX). – Pr. /p'edəl b'ording/.Var. stand up paddle boarding, stand up paddle, Stand Up Paddle. Abr. SUP. (AMB)

pain au chocolat s.n./s.f. ●●● (Culin.) Produs de patiserie asemănător croissantului, făcut din foitaj, în formă dreptunghiulară, în care sunt împăturite mai multe bare de ciocolată. *Cu un cuțit ascuțit tăiem aluatul în dreptunghiuri pentru pain au chocolat, triunghiuri pentru croissante sau fâșii pentru fundițe.* (Blog, https://bit.ly/37MoDee). *De la frământare la coacere, un croissant, un pain au chocolat sau orice alt produs de patiserie franțuzească cu maia durează minimum 3 zile.* (designist.ro, https://bit.ly/3ouBmrK). *Luând o pain au chocolat, smulse o bucată astfel încât inima clisoasă de ciocolată neagră rămase la vedere și fulgi de foitaj căzură pe masă.* (Carte, https://bit.ly/3mxvGM1). *Pains au chocolat (pâine cu ciocolată) cu aluat plin de unt ca și al croissantelor și o umplutură delicioasă de ciocolată ne poate răsfăța la micul dejun sau la o gustare dulce lângă o ceașcă de cafea.* (divainbucatarie.ro, https://bit.ly/37J5jhI). – Pl. pains au chocolat. Pr. /panoʃokol'a/. (TT)

paisley s.n.invar. ●●● (Modă) Model de imprimeu cu figuri abstracte curbate. *Printul Paisley este elegant și atemporal. Se caracterizează printr-o formă de lacrimă asemănătoare unui con de pin, iar urmele sale duc în India.* (Blog, https://bit.ly/32gd91M). *Imprimeul Paisley dă cravatelor un aer nobiliar și pentru un efect sporit recomandăm purtarea acesteia cu o cămașă uni, fără dungi sau imprimeuri.* (Blog, https://bit.ly/32pMwHW). *O pereche de șosete dantelate, unele perforate sau unele din lurex cu un model paisley vor da o notă fashion ținutelor tale.* (ele.ro, https://bit.ly/3J8loOf). – Pr. /p'ejzli/.Var. Paisley. (ȘO)

palazzo s.n.invar. ●●○ (Modă; frecv. în sintagma) *pantaloni palazzo* = Model de pantaloni de damă, lungi, cu croială amplă pe picioare, confecționați din materiale cu textură ușoară. *Nu doar că sunt foarte răcoroşi şi lejeri, fiind adesea realizaţi din materiale subţiri şi fluide, dar pantalonii palazzo sunt excelenţi pentru a crea iluzia unor picioare mai lungi.* (eva.ro, https://bit.ly/3qBvw8O). *Actriţa a ales să poarte un duo androgin şi complet diferit faţă de ceea ce eram obişnuiţi, optând pentru o pereche de pantaloni negri palazzo, alături de o cămaşă cu elemente voluminoase şi dantelă.* (csid.ro, http://bit.ly/37oFaDY). *Fie că vorbim de un evazat subtil sau că mergem până la pantalonii palazzo, toți sunt variante la fel*

de viabile pentru outfit-uri în trend pe 2020. (egirl.ro, http://bit.ly/3u819J7). – Pr. /pal'atso/. (ȘO)

panaramă* s.f. ●●● (Fam., peior., adesea urmat de prepoziția *de*) Ceva ridicol, de prosată calitate sau demn de dispreț. *Profesorul Mihaela Miroiu, specialistă în feminism a explicat că a cataloga toate femeile ca „panarame" este o formă de misoginism, ba unul ordinar, umilitor. A spune, însă, despre cineva cu un comportament îndoielnic, că este o panaramă nu constituie misoginism, ci o judecată de valoare în consecința comportamentului acelei persoane.* (revista22.ro, https://bit.ly/37zQgJp). *În timpul unei emisiuni, Traian Băsescu a spus că fostul jurnalist Moise Guran, membru USR, „e o panaramă" și că „va fi un rateu în politică".* (cotidianul.ro, https://bit.ly/3q8NHV4). *Golul primit de spanioli a fost o panaramă, trebuie să folosesc cuvântul ăsta.* (as.ro, https://bit.ly/3t9JtON). *CTP: „Bezna absolută a minții domnului Vela. Cum ar fi putut să fie de acord Klaus Iohannis cu acea panaramă de acord?"* (digi24.ro, https://bit.ly/3qbhlZJ). *Fiabilitatea se plătește, panaramele de mașini sunt mai ieftine, adevărul doare.* (comentariu, automarket.ro, https://bit.ly/3KJjxj5). – Pl. panarame. (AMB)

panthenol s.n. ●●● (Farm., cosm.) Substanță pe care organismul uman o transformă în vitamina B5 și care este folosită în produse farmaceutice și cosmetice, cu rol în vindecarea rănilor. *Precursorul vitaminei B5 este panthenolul, care odată ce pătrunde în piele se transformă rapid în acid pantotenic, cu rol important în activitatea celulelor și a țesuturilor.* (vegis.ro, https://bit.ly/3uQnRWR). *Pantenolul poate fi folosit pentru păr în timpul iernii și al verii. Medicamentul protejează împotriva efectelor negative ale temperaturilor prea mari și scăzute.* (Blog, https://bit.ly/3muAmUt). – Var. pantenol. (IL)

paparazza vb.tranz. ●●○ (Soc.) A fotografia o persoană publică pe neașteptate cu scopul de a expune în presă imagini inedite sau compromițătoare cu aceasta. *Liviu a fost paparazzat în fața blocului cu una bucată brunetă cu părul lung.* (observatornews.ro, https://bit.ly/3ofJQTM). *Nu m-a paparazzat nimeni, nici nu mă va paparazza prea curând.* (viitorulromaniei.ro, https://bit.ly/3eLc7Pb). *Aflată la plimbare cu fiul ei, Luis Thomas, cehoaica a fost „paparazzată" de fotografii vigilenți ai publicației Novella 2000 fără lenjerie intimă.* (Blog, https://bit.ly/3eI9bTs). – 1sg. paparazzez, part. paparazzat. Pr. /paparats'a/. (ȘO)

paperbag s.n. ●●○ (Modă) Model de pantaloni de damă, încrețiți în talie și prinși cu un cordon. *Pliurile formate de materialul strâns în talie amintesc de o pungă cu gura strânsă, motivul pentru care au primit denumirea de pantaloni paperbag (pungă de hârtie).* (eva.ro, http://bit.ly/3aw8b2F). *Întrucât în sezonul anterior au fost la mare căutare pantalonii cu talie înaltă și cordon, pantalonii paperbag, în 2019 sunt la mare căutare salopetele inspirate de aceștia.* (ziare.com, http://bit.ly/2OOKRoq). *Paper bag pants sau cei largi tip palazzo sunt perfecți pentru tine, la fel și cei care îmbină imprimeurile cu diverse detalii (buzunare, capse, broderii, porțiuni degradate, roase, decolorate) plasate acolo unde ai*

nevoie de rotunjimi. (Blog, http://bit.ly/3bPjPFp). – Pr. /p'ejpərbeg/.Var. paper bag, paper bag pants. (ȘO)

paraben s.m. ●●● (Cosm., farm.; mai ales la pl.) Tip de conservant folosit în industria cosmetică (dar și în cea farmaceutică sau alimentară) cu rol fungicid sau bactericid. *Formulate cu ingrediente organice de cea mai bună calitate, produsele noastre sunt pure, sofisticate, înalt performante și exclusiviste. Nu conțin parfumuri sintetice, coloranți, fillere, parabeni, substanțe petrochimice, siliconi, sulfați, alcool, OMG-uri sau alte substanțe sintetice.* (deprinromania.ro, https://bit.ly/3fQCVeJ). *Efectele negative asupra sănătății sunt date în special de combinația dintre acești parabeni, dar și de utilizarea pe perioade îndelungate, atunci când toate sau aproape toate produsele de îngrijire pe care le folosim conțin aceste substanțe.* (doc.ro, https://bit.ly/32JYUjS). – Pl. parabeni. (IL)

paragliding s.n. ●○○ (Sport) Activitate sportivă în care practicantul își dă drumul de pe înălțimi folosind o parapantă sau parașută. *Un instructor de paragliding din Turcia a stârnit senzație după ce a reușit să zboare cu canapeaua atașată de o parapantă.* (digi24.ro, https://bit.ly/2UY0cGr). *Hotelul are 2 piscine interioare, din care cea mare are o panoramă superbă (munții se află în apropiere, pe deasupra trec cei ce practică paraglidingul), sunt două baruri lângă piscină și o terasă mare unde se poate servi masa tip bufet suedez (ptr. cei ce au masa inclusă în cazare) sau se poate comanda din meniu...* (amfostacolo.ro, https://bit.ly/3iTQ3CR). *Paraglidingul este un sport aeronautic recreativ sau competițional, parapanta făcând parte din categoria aparatelor de zbor dirijabile ușoare.* (stiri.botosani.ro, https://bit.ly/3x7UrTS). – Pr. /perəgl'ajding/. (AMB)

park and ride s.n. (Admin., auto.) Parcare destinată șoferilor care locuiesc în apropierea unui oraș mare, unde poate fi lăsată mașina, urmând ca drumul către centrul orașului să fie parcurs cu mijloace de transport în comun. *Primarul general a menționat că în cazul Vienei, traficul a fost ameliorat datorită centurii Capitalei, dar și existenței parcărilor de tip park and ride destinate mașinilor care vin din zona limitrofă.* (hotnews.ro, https://bit.ly/3mjLTEN). *Şoferii care vor lăsa maşina în parcările de tip park&ride din sectorul 4 vor plăti 3 lei pe zi, tarif valabil de la 7 dimineaţa la 7 seara.* (stirileprotv.ro, https://bit.ly/37cmdni). – Pl. park and ride-uri. Pr. /parkendrajd/.Var. park&ride. (ȘO)

parksharing s.n. ●●● (Auto.) Serviciu care permite utilizatorilor să împartă un loc de parcare prin folosirea lui în intervale orare diferite. *yeParking, prima aplicaţie de parksharing din România, este disponibilă şi în Braşov, astfel că, prin intermediul sistemului, şoferii au posibilitatea să cedeze temporar, pentru minute sau ore, locul de parcare pe care îl au către comunitate, optimizând astfel traficul şi timpii de căutare a unui loc de parcare.* (news.ro, https://bit.ly/36gkJZC). *Ideea de park sharing este nouă în România și a fost implementată prin intermediul unei aplicații de mobil, în câteva orașe.* (stirileprotv.ro, https://bit.ly/39labKK). *Park-sharing la Cluj! Șoferii pot folosi gratuit locuri de parcare plătite de alții.*

(ebsradio.ro, https://bit.ly/2HJWNVc). – Pr. /p'arkʃering/.Var. park-sharing, park sharing. (ȘO)

parteneria vb.refl. și intranz. ●●● (Ec., soc.) A se asocia într-un anume scop, politic, economic, social etc.; a deveni parteneri. *Pentru a veni în sprijinul clienților noștri, ne parteneriem cu cei mai importanți producători din domeniul audio-video.* (gbc.ro, https://bit.ly/3lKEUVW). *„Start Path a fost lansat la finele lui 2013, cu obiectivul de a ajuta startup-urile noi să se partenerieze cu alte startup-uri similare și pentru a-și extinde afacerile mai repede decât ar putea pe cont propriu", mai spun organizatorii programului.* (startupcafe.ro, https://bit.ly/3oxcQrs). //vb.intranz. *Suntem mândri să parteneriem cu cei mai buni distribuitori de cafea din lume.* (spired.ro, https://bit.ly/3tV64Mq). *Obişnuit aşa, observatorul român interesat de politică este perplex să afle că Trump va cîştiga candidatura Partidului Republican împotriva partidului însuşi şi că, pe măsură ce candidatura sa e tot mai certă, începe şi el, candidatul, să se gîndească cum să se împace, de nu chiar să partenerieze, totuşi, cu partidul din partea căruia va candida.* (dilemaveche.ro, https://bit.ly/3oyrAXk). – 1sg. (mă) parteneriez, part. parteneriat. Var. parteneriza. (DLT)

parteneriere s.f. ●●● (Ec., soc.) Faptul de a se asocia în vederea unui scop (economic, politic, social etc.) comun. *Se precizează, de asemenea, că toate proiectele aprobate pe parcursul acestui an vor fi finanțate și își vor derula activitățile fără a surveni vreo modificare, fiind chiar promovat demersul de parteneriere și pe parcursul anilor ce urmează, până la finalul programului Erasmus+ în 2020.* (erasmusplus.ro, https://bit.ly/3rk7O0e). *Suntem convinși că partenerierea va fi una de lungă durată și că doar împreună putem transforma România prin învățare!* (anpcdefp.ro, https://bit.ly/3ckEhPL). *Formarea funcționarilor și a liderilor locali în spiritul partenerizării reale cu cetățeanul.* (aor.ro, https://bit.ly/3cYGS0U). – Pl. partenerieri.Var. partenerizare. (DLT)

parteneriza vb.intranz., refl. și tranz. ●●○ **1.** vb.intranz. și refl. v. **parteneria**. **2.** vb.tranz. (Ec., soc.; rar) A face să devină parteneri. *Conceptul CINEIMPACT este construit pentru a parteneriza comunitatea locală din Câmpulung Muscel și comunitatea socio-creativă internațională.* (ziarexclusiv.info, https://bit.ly/2P6YQGD). **3.** vb.intranz. (Fig., rar) A stabili conexiuni. *„Fotografia de azi își declină extensiile pe vertical și pe orizontal, interpelând și partenerizând cu varii vecinătăți dinspre artele vizuale sau din teritorii ale interdisciplinarității", spune curatorul acestei expoziții, profesorul Dorel Găină.* (prwave.ro, https://bit.ly/2PtHYJK). – 1sg. (mă) partenerizez, part. partenerizat. (DLT)

parteneriz<u>a</u>re s.f. ●○○ v. **parteneriere**. (DLT)

Passenger Locator Form s.n. ●●● (Med., soc.) Formular de localizare în caz de infecție cu virusul Covid, pe care cei care intră într-o țară a Uniunii Europene trebuie să îl completeze online sau fizic, înainte de intrarea în țara

respectivă. *Formularul de localizare a pasagerului, Passenger Locator Form (PLF), va fi operaționalizat în România până în 20 decembrie, a declarat miercuri ministrul Sănătății, Alexandru Rafila.* (hotnews.ro, https://bit.ly/3zUn5e2). *MAE informează că, potrivit datelor comunicate de autoritățile elene, demersurile de verificare la frontieră se realizează cu dificultate deoarece o parte dintre persoanele care sosesc în Republica Elenă nu au completat formularul de identificare a pasagerului, PLF (Passenger Locator Form), anterior călătoriei.* (digi24.ro, https://bit.ly/3FkafHa). – Pr. /p'esindʒər lok'ejtər form/. Abr. PLF. (IL)

Passport s.n. ●●○ (Comunic.) Tip de smartphone de la compania BlackBerry. *CEO-ul BlackBerry, John Chen, e optimist cu privire la viitorul companiei pe care o conduce, mai ales după ce telefonul flagship Passport a vândut câteva sute de mii de unități relativ rapid.* (mobilissimo.ro, https://bit.ly/3mzbJ7y). *Mi-am cumpărat două Passport-uri până-n prezent. Amândouă la liber, preț întreg, sunt pe cartelă, nu-mi place să fiu legat de fusta unui abonament, deci zero stres. Am avut flagship-uri pe Android multe, am cumpărat și direct din China smartphone-uri ca Vivo.* (Forum, https://bit.ly/31UXT7n). – Pl. Passport-uri. (AMB)

paste-up s.n. ●●○ (Artă) Imagine de dimensiuni mari lipită pe pereții exteriori ai unei clădiri; tehnică deseori folosită în arta de stradă. *Organizatorii vor reproduce colajul pe un calcan din Craiova, de peste 20 de metri pătraţi, sub forma unui paste-up, fiind singura reproducere de acest tip a artistei, în spaţiul public din Europa şi cel mai mare paste-up din România.* (adevarul.ro, https://bit.ly/2YtuVN2). *La capitolul paste up-uri, cea mai simpatică apariție este YouBire, o variantă autohtonă a celebrului YouTube. Iar dacă ați mai trecut de curând pe strada Academiei, în zona coloanelor, ați observat probabil un cap colorat de femeie, tot din seria paste up, realizat de britanicul Koe One.* (Blog, https://bit.ly/3twHtib). – Pl. paste-up-uri. Pr. /p'ejstap/.Var. paste up. (IL)

patch s.n. ●●● **1.** (Cosm.; mai ales la pl.) Plasture cosmetic aplicat pe ten pentru hidratare, combatere a cearcănelor, reducere a inflamațiilor etc. *Patch-urile pentru ochi conțin cel mai adesea o combinație de ingrediente precum niacinamidă, cafeină, acid hialuronic sau aloe vera și îți oferă instant un look odihnit și mai tânăr.* (Blog, http://bit.ly/3blsC1f). *Folosirea regulată a patch-urilor va menține pielea în jurul ochilor elastică, revitalizată, va reduce cearcănele și va reda luminozitatea și fermitatea pielii.* (my-k.ro, http://bit.ly/3doYftC). *Patches făcute acasă cu 2 simple produse.* (youtube.com, https://bit.ly/2NTjQPY). **2.** (Modă) Bucată de material cusută pe haine; petic. *Aveți o ruptură în genunchii de la pantaloni? Un patch drăguț va rezolva imediat această problemă!* (1001case.ro, https://bit.ly/37zVF0g). *Ba chiar și jacheta din denim cu patchuri este în aceeași idee și mi-ar fi plăcut să o văd îmbrăcată cu ea.* (ele.ro, http://bit.ly/3bmkjlO). *Cămașă slim fit cu patch-uri pe coate* (reserved.com, http://bit.ly/3kbfxM9). **3.** (Inform.) Set de modificări aduse unui program software sau unui sistem de operare pentru a-l actualiza, remedia sau îmbunătăți. *Anumite dispozitive vor putea accesa, în continuare, aplicația, deoarece sistemul lor de*

operare a primit o actualizare însă, în cazul celor care nu permit patch-ul respectiv, singura soluție va fi achiziționarea unui dispozitiv nou. (capital.ro, http://bit.ly/2NvbhuT). *Acționând în timp record pentru prevenirea unui dezastru de PR, Samsung a lansat un patch care ar trebui să împiedice ocolirea mecanismului de autentificare cu amprentă aplicând huse de protecție care diminuează acuratețea senzorului biometric.* (go4it.ro, http://bit.ly/3sgw1p1). *Rulează One UI 3.1 dezvoltat pe Android 11, iar patch-urile de securitate erau la nivelul lui februarie 2021.* (gadget.ro, http://bit.ly/3dBRzZd). – Pl. patch-uri, patches. Pr. /peʦ/, /paʧ/. (ȘO)

pavlova s.f. ●●● (Culin.) Prajitură cu blat de bezea, acoperită cu un strat de frișcă și ornată cu fructe. *Știați că una dintre cele mai bune prăjituri cu bezea, mai precis pavlova, este un desert inspirat de o balerină de origine rusă și a fost prima dată lansat și descoperit în Australia?* (perfecte.ro, https://bit.ly/3yjNbWu). *Mănânc dulciuri zilnic, sunt fan pavlova (tort de bezea), pentru că prietena mea cea mai bună face această delicatesă.* (fanatik.ro, https://bit.ly/3eT4je5). *Mi-era dor să coc niște mini pavlove și cred că am reușit să fac cea mai bună bezea de până acum, cu o textură crunchy la exterior și cu un interior pufos perfect, să fi fost ceva în aer, să fi fost ouăle, să fi fost răbdarea mea din acea zi, who knows, cert e că au ieșit delicioase.* (Blog, https://bit.ly/2SLt2sb). – Pl. pavlove. (ȘO)

paxlovid™ s.n. ●●● (Farm.) Medicament antiviral administrat pe cale orală care conține un ingredient ce inhibă o proteină SARS-CoV-2 și reduce capacitatea virusului de a se replica. Acest medicament a fost creat de compania farmaceutică Pfizer. *Paxlovid este un medicament antiviral cu o combinaţie de ingrediente active, PF-07321332 şi Ritonavir, care fac parte dintr-o clasă de medicamente numite inhibitori de protează, utilizate în prezent pentru tratarea HIV, hepatitei C şi a altor boli virale, care acţionează prin împiedicarea virusului de a se replica.* (mediafax.ro, https://bit.ly/3rteECw). *Compania farmaceutică Pfizer a asigurat marţi că studiile realizate în laborator cu tratamentul oral paxlovid împotriva COVID-19 au demonstrat că este eficient şi împotriva variantei Omicron a coronavirusului SARS-CoV-2, relatează EFE.* (g4media.ro, https://bit.ly/3nGOv26). *Administrația SUA pentru Alimente și Medicamente a autorizat miercuri primul tratament antiviral oral pentru Covid-19: Paxlovid, o pastilă produsă de Pfizer. Persoanele bolnave o pot lua acasă, pentru a nu mai fi necesară internarea. Paxlovid combină un nou medicament antiviral numit nirmatrelvir și unul mai vechi, numit ritonavir. Este primul tratament oral pentru SARS-CoV-2 care se poate administra la domiciliu.* (obiectivdesuceava.ro, https://bit.ly/3tK1rrJ). – Var. Paxlovid. (AMB)

pay per click s.n. ●●○ (Market., e-commerce) Strategie de marketing pe Internet prin care companiile de publicitate (advertiserii) plătesc o anumită sumă atunci când reclamele sunt accesate de (posibili) clienți sau utilizatori, prin intermediul GoogleAds sau al rețelelor de socializare. *Campaniile pay per click pe rețelele de Social Media și pe Google AdWords se numără între cele mai bune*

metode de a genera trafic și conversii, însă definirea corectă a acestora poate însemna diferența dintre succes sau eșec. (iqads.ro, https://bit.ly/37yIc5Y). *Pay Per Click-ul și Paginile de aterizare.* (vizuale.ro, https://bit.ly/33ugYkv). *Tiffany daSilva are o experiență de peste 15 ani în implementarea și coordonarea strategiilor de SEO și PPC (Pay-Per-Click), în tot acest timp lucrând pentru nu mai puțin de 500 de afaceri online din întreaga lume, majoritatea e-commerce.* (smark.ro, https://bit.ly/31XM9Qx). – Pr. /p'ej per klik/.Var. Pay Per Click, Pay-Per-Click. Abr. PPC. (IL)

păcănea s.f. ●●● (Fam., mai ales la pl.) Automat de jocuri de noroc (sau joc electronic, video care imită automatul); slot machine. *În județul Brașov, 168 de oameni sunt bănuiți că au câștigat la păcănele sau pariuri sportive peste 250.000 de lei, bani pe care nu i-au declarat. Cel mai norocos asistat social ar fi adunat astfel peste 100.000 de lei.* (digi24.ro, https://bit.ly/35TZYS2). *Cum sunt păcăliți românii la păcănele și ce are de gând să facă statul.* (libertatea.ro, https://bit.ly/3fGCcNx). *„Pare exagerat să-i spui 'păcănea' unui aparat care costă și cât o mașină, 10–14.000 de euro, și care înglobează dezvoltări tehnologice sofisticate și mereu îmbunătățite", spune Andrei Frimescu.* (wall-street.ro, https://bit.ly/3crbias). – Pl. păcănele. (IL)

părerist, păreristă s.m., s.f. ●●● (Depr.) Persoană fără pregătire de specialitate care își exprimă părerile și exercită influență în spațiul public; părerolog; opinolog. *Datul cu părerea zăpăceşte de cap mai mulţi oameni decât datul cu pumnul. Aşa că, dacă este să vorbim despre cei mai periculoşi pumnangii, aceştia sunt părerişti. Dătătorii cu părerea, adică.* (adevărul.ro, https://bit.ly/2Ida2Kw). *Omul cu șobolani: Suntem un popor de cârcotași și de părerişti* (cooperativaurbana.ro, https://bit.ly/2Tw9zbA). //s.f. *Gabriela Cristea a răbufnit după ce a fost insultată. „M-am săturat de toate părereistele. Aștept scuze pentru că vorbește gura fără tine!"* (libertatea.ro, https://bit.ly/3uznbY1). – M.pl. părerişti, f.pl. părereiste. (IL)

părerolog, părereloagă s.m., s.f. ●●● (Depr.) Persoană fără pregătire de specialitate care își exprimă părerile și exercită influență în spațiul public; părerist; opinolog. *Nu au dat cu piciorul într-o minge, nu au crescut un fotbalist, nimic, dar îşi dau cu părerea, sunt părerologi.* (digisport.ro, https://bit.ly/37tDEh3). *Proliferarea expunerii în spaţiul public a unor idei şi interpretări subiective, excesul de speculaţii, atribuiri de cauze şi intenţii, evaluări de posibilităţi şi probabilităţi, nesfârşita pălăvrăgeală care ne înconjoară au ca efect crearea unui nou câmp lexical, în limbajul colocvial: se vorbeşte tot mai mult despre opinologi, părerologi sau părerişti.* (dilemaveche.ro, https://bit.ly/2SvNFWI). *În acelaşi timp, trebuie, negreşit, ca părerologii şi comentacii să-şi găsească cinstitul loc în Nomenclatorul meseriilor.* (adevărul.ro, https://bit.ly/2UVq1og). //s.f. *După ce a dat lecții mafioților în devenire despre cum să-și pună la punct, prin dosuri de palmă, croșee și directe de stânga – dreapta, amețitele care nu iau la ordin poziții preaplecate în fața supremației ancestrale a bărbatului, părereloaga Dana*

Budeanu s-a trezit cu ditamai plângerea penală la Parchetul General, din partea unei organizații ce militează pentru drepturile femeilor. (romanialibera.ro, https://bit.ly/3rD5Mf2). – M.pl. părerologi, f.pl. părereloage. (IL)

părinț<u>eală</u> s.f. ●●○ Activitatea de creștere și educare a copiilor (de către părinți); experiență de părinte; parenting. *Foarte bune sfaturile! Nu am înțeles ce înseamnă „cercul vicios al părințelii bazate pe frică”. Nu am găsit în dicționar cuvântul „părințeli”. În rest totul mi-a plăcut! Eu am o fiică de 30 de ani și este calmă în multe situații, dar are și momente de furie învățate de la tatăl ei.* (printesaurbana.ro, https://bit.ly/3KbpF4c). *Elena Ionescu este un exemplu fără doar și poate de „așa da” la capitolul „părințeală”. Artista, care acum este o mamă singură, face toate eforturile pentru ca Răzvan să crească sănătos.* (spynews.ro, https://bit.ly/3rC74H2). *Am fost „mama perfectă” până am clacat. Ce n-am învățat în 30 de ani de „singurătate” mi-a arătat copilul meu în 6 ani de părinteală.* (republica.ro, https://bit.ly/2SQexAH). *În părinteală, e la fel de important să știi când să te dai la o parte pe cât de important este să fii acolo pentru el.* (totuldespremame.ro, https://bit.ly/2STFpQa). – Var. părinteală. (IL)

PB s.m. ●●● (Inform.; abr. pentru PetaByte) Unitate de măsură pentru cantitatea de informație, stocată sau transmisă, egală cu 1024 terabytes (2^{50} bytes), aproximată frecvent cu 1000 terabytes (10^{15} bytes). *În total, PornHub a făcut transferuri de date de 6.587 petabytes (PB), adică 18 TB pe zi, 753 GB pe oră sau 209 GB pe secundă.* (jurnalulph.ro, https://bit.ly/3qDVN5H). *Realizați cât înseamnă un Petabyte de date? 1 PB înseamnă de 50 de ori volumul de date disponibil în Biblioteca Congresului SUA sau 13 ani de transmisie video HD. Ei bine, în 2012, omenirea a generat deja câte 1 PB de date la fiecare 11 secunde!* (softlead.ro, http://bit.ly/3qGD5dK). – Pr. /p'etabajt/. (AMB)

pedocrimin<u>al</u> s.m. ●○○ Persoană condamnată pentru infracțiune sexuală împotriva copiilor. *Pe adresa oficială primeam e-mailuri de la mame care ştiau că au un pedocriminal în zonă şi nu ştiau ce pot face mai bine pentru a-şi proteja propriii copii.* (cdep.ro, https://bit.ly/3a3c5PB). *Oana Bîzgan: „În momentul în care eu am făcut registrul violatorilor și pedocriminalilor, se făcea mișto de mine în mediul public că pentru doi-trei ameți te-ai pus tu să faci lege, că s-au terminat problemele României. În Registrul Infractorilor Sexuali sunt 45.000 de pedocriminali dovediți deja. 70% recidivează. 75% dintre violatori, abuzatori de copii și așa mai departe, inclusiv traficanți de persoane, sunt cu suspendare.”* (alephnews.ro, https://bit.ly/3FrwbBB). – Pl. pedocriminali. (AMB)

peep-toe s.m. ●●● (Modă; frecv. în sintagma) *pantofi peep-toe* = Model de pantofi cu toc, care au vârful decupat. *Pantofii peep-toe emană stil și feminitate, ei reprezentând combinația ideală dintre senzualitate și subtilitate.* (tvhappy.ro, https://bit.ly/3zF2Jox). *Pentru că temperaturile de afară ne dau voie să scoatem din dulap sandalele sau cel puțin o pereche de peep toe, am ales o pedichiură cu folii în culori puternice.* (Blog, https://bit.ly/3iViaD4). *Ziua, pentru diversele*

drumuri pe care le ai de făcut, o poți purta cu o pereche de balerini negri, iar seara vei face furori la o petrecere dacă vei încălța niște peep-toes în nuanțe argintii, nude sau chiar aurii. (Blog, https://bit.ly/3qpZJZf). – Pl. peep-toes. Pr. /p'iptəw/.Var. peep toe. (ȘO)

peer-reviewer s.m. ●●○ Persoană avizată care evaluează un articol științific sau o carte scrisă de un coleg, considerându-se că are același statut științific cu acesta. *De asemenea, cadre din cadrul şcolii sunt cooptate în colectivele redacţionale sau ca peer-revieweri ai unor jurnale de prestigiu.* (usab-tm.ro, https://bit.ly/2TVqkPx). *Se urmăreşte, de asemenea, originalitatea temei şi impactul în domeniu. În alegerea peer-review-erilor se va urmări evitarea conflictelor de interese.* (icsusib.ro, https://bit.ly/38PFaeL). – Pl. peer-revieweri. Pr. /pir riv'juər/. (IL)

performativ adj., adv. ●●● (Artă) Care nu se limitează la a descrie ceva sau la o execuție pur tehnică, ci caută să demonstreze, să conceptualizeze sau să experimenteze noi semnificații artistice, implicând și chiar dirijând percepția spectatorului. *Consider că pot să-l compar cu perioada interbelică, pentru că şi atunci un val de dansatori au plecat să studieze în străinătate – în Viena, Paris, Berlin – şi s-au întors de acolo în toată ţara. În urma lor chiar s-au născut lucruri mari, de la Liceul de Coregrafie şi până la tot felul de spectacole foarte interesante la care dacă te uiţi astăzi, par destul de performative. Dacă nu punem accent la mişcările de balet, care s-au transformat între timp, tot această semnificaţie o avea în acea perioadă termenul de dans modern. A ajuns la un nivel destul de înfloritor, a venit comunismul, l-a interzis.* (scena9.ro, https://bit.ly/3eM4BRP). *Pe 2 martie, la Ljubljana (Slovenia) a murit Ulay, unul dintre cei mai interesanţi, controversaţi şi influenţi artişti performativi contemporani, celebru mai ales pentru relaţia personală şi creativă cu Marina Abramović.* (ziarulmetropolis.ro, https://bit.ly/2YIwmVN). //adv. *Dacă am schimba situaţia de spectacol (în orice convenţie „non-convenţională" posibilă) într-una de viaţă socială, în ce spectacol am alege să fim? Cum am modifica dinăuntru, performativ, o reprezentaţie continuă ai cărei autori sunt obscuri, neidentificabili, dar în care totuşi ne aflăm?* (dilemaveche.ro, https://bit.ly/2ViPXJL). – F.sg. performativă, m.pl. performativi, f.pl. performative. (IL)

personal shopper s.m. ●●○ Persoană plătită pentru a face cumpărături pentru cineva sau pentru a însoți și consilia un cumpărător. *Cumpărăturile Carrefour prin Bringo înseamnă cumpărături rapide, realizate de un personal shopper care este atent la calitatea produselor și cumpără pentru tine așa cum ai face-o tu, sugerează variante sau le înlocuiește dacă acestea nu sunt disponibile la raft.* (tion.ro, https://bit.ly/3i8s6Ji). *Când vrei să încerci produse noi și nu ești sigură dacă alegi ce ar fi mai indicat pentru tine, tot așa un personal shopper poate să te lămurească măcar cu ce opțiuni ai avea, alegerea finală bineînțeles că tot clientul o face.* (Blog, https://bit.ly/3vEPSR3). *Clienții pot face comenzi pe baza codului poștal și pot include produse din diferite supermarketuri sau magazine disponibile în împrejurimi, astfel încât personal shopperii Lola Market să facă*

achizițiile în centrele selectate. (logisticpost,ro, https://bit.ly/3Fh6enx). *Direct de pe canapea, din pauza de prânz sau înainte să te apuci să pregătești masa pentru cei dragi, îți poți comanda produsele preferate de la Carrefour prin website-ul sau aplicația Bringo (disponibilă gratuit în App Store și în Google Play), iar un shopper personal face cumpărăturile pentru tine ca și cum le-ai face tu, pentru tine.* (europafm.ro, https://bit.ly/32exmW7). – Pl. personal shopperi. Pr. /p'ərsənəl ʃ'opər/.Var. shopper personal. (ȘO)

pesedeu, pesedea s.m/s.f., adj. ●●○ (Fam., ludic, ir.) **1.** s.m./s.f. Partidul Social Democrat (PSD). *Crezul PSD: „Cred într-unul pesedeu, Tatăl Atotcorditorul" […]* (b1.ro, http://bit.ly/2SczGFa). //s.f. *Spitalele acelea regionale promise de pesedea ce mai fac?* (comentariu, g4media.ro, http://bit.ly/2ScBFJK). *La protest a participat o mică parte din votanţii anti-PSD, care clamau că „pesedeaua confiscă statul".* (puterea.ro, http://bit.ly/38fkixv). **2.** s.m./s.f., adj. (Frecv. la pl.) (Persoană) care este membru sau susținător al PSD. *Iohannis – atac dur la Ponta și „pesedei"* (ziare.com, https://bit.ly/3dCfxQx). //s.f. *De unde scoate Zdragnea 2/3 din parlamentari, când pesedelele cu ceva IQ părăsesc ciuma roșie?* (comentariu, adevarul.ro, https://bit.ly/3g72icg). //adj. *Gugu, doamna Pora a radiografiat șatra PSDului, și probabil a atins multe adevăruri dureroase de care se pare că vă ruşinaţi (văd că sunteţi mulţi fani pesedei ofuscaţi).* (comentariu, hotnews.ro, https://bit.ly/2VqwKpC). – M.pl. pesedei, f.pl. pesedele. (AMB)

peste* adv. ●●○ (Fam.) (Pe) deasupra. *Tot ce contează este să asortezi potrivit bluza și haina pe care o iei peste.* (g4media.ro, https://bit.ly/3KEDuby). *În celălalt vas pune peste compoziție esența de vanilie și amestecă. În final, toarnă cele două compoziții pe rând în vasul din care prăjitura va fi servită. Primul strat, cel alb, cu vanilie, întinde-l pe toată suprafața vasului și nivelează cu o spatulă. Pune peste și compoziția cu cacao.* (playtech.ro, https://bit.ly/3tWIRwO). (AMB)

petfluencer s.m. ●○○ Animal de companie care exercită influență în spațiul public prin social media. *[Petfluencer de România] Pedro, teckelul pesedist de Teleorman și stăpânul lui de la Times New Roman* (iqads.ro, https://bit.ly/2ZVJ6an). *Ariciul trăiește în Germania, dar până acum a călătorit în mai multe țări și este pe cale să devină unul dintre cei mai cunoscuți „petfluenceri" de pe Instagram, scrie Daily Mail.* (eva.ro, https://bit.ly/2Qr7UnL). – Pl. petfluenceri. Pr. /petflu'ensər/. (IL)

petitio hereditatis s.f. ●○○ v. **hereditatis petitio**. – Pr. /pet'itsio xeredit'atis/. (DLT)

pet sitter s.m. ●●○ Persoană care are grijă de un animal de companie, pentru o perioadă determinată, când stăpânul este plecat; bonă pentru animale. *Tina este un pet sitter cu experiență care își deschide casa și inima pentru clienții ei blănoși. Peste 100 de câini și numeroase pisici i-au trecut pragul de-a lungul carierei sale, dar a avut grijă și de păsări, rozătoare sau reptile.* (tinaspets.eu). *Pentru a putea*

beneficia de serviciile unui pet sitter trebuie doar să plănuiești călătoria pe site și apoi să alegi pet sitter-ul în funcție de zona și profilul pe care acesta îl are pe site. Majoritatea pet sitterilor au profilul verificat, pentru a mări siguranța animalului tău. (romaniapozitiva.ro, https://bit.ly/2GxIwqi). *CareToPets găsește pet sitteri pentru animale de companie, care oferă cazare pentru câini sau pisici, vizite la domiciliu sau servicii de plimbare câini.* (start-up.ro, https://bit.ly/2RCnhKj). – Pl. pet sitteri. Pr. /pet s'itər/.Var. pet-sitter. (TT)

pet sitting s.n. ●●○ Serviciu care constă în a avea grijă de un animal de companie, în absența proprietarului. *Știind cât de greu îi este animăluțului fără dvs. și fără locul în care este obișnuit, Pet Nanny nu este doar un serviciu de pet sitting. Animăluțul dvs. va locui într-un mediu extrem de confortabil și pet-friendly, poate sta pe canapea, în pat sau oriunde este obișnuit, va fi mângâiat, plimbat și răsfățat, astfel având parte de un mediu familiar, similar cu cel de acasă. Nu uitați să îi aduceți și jucăria preferată.* (caretopets.com, https://bit.ly/2S4cd7O). *Pet sittingul este o activitate practicată în general de tineri sau pensionari, care dispun de mai mult timp liber și vor să își sporească veniturile. Pe lângă timp liber, bonele necuvântătoarelor trebuie să fie mari iubitoare de animale și să aibă experiență în îngrijirea acestora.* (m.jurnalul.antena3.ro, https://bit.ly/2GzOyHi). – Var. pet-sitting. (TT)

PHA s.n. ●●● (Cosm., abr. de la Polyhydroxy Acid; frecv. în sintagma *acizi PHA*) Denumire generică pentru acizi (precum gluconolactona sau acidul lactobionic) folosiți în diverse produse cosmetice destinate exfolierii chimice a tenului sensibil; acid polihidroxi. *Gelul oferă peeling atât chimic, cât și mecanic. Formula conține celuloză derivată în mod natural pentru a îndepărta celulele moarte și excesul de sebum, de asemenea conține PHA, o alternativă mai blândă a AHA-ului, care lasă pielea netedă și strălucitoare, fără să o irite.* (comenzi.farmaciatei.ro, https://bit.ly/3ot2UyP). *Ce sunt exact PHA-urile? Acidul polihidroxi este un exfoliant chimic delicat. Cele mai frecvente PHA sunt gluconolactona, galactosen și acidul lactobionic. PHA exfoliază celulele moarte ale pielii de la suprafață, ceea ce ajută pielea să fie mai netedă și mai uniformă* (redsalon-epilaredefinitivă.ro, https://bit.ly/3OAgD1m). *Nici nu ne-am obișnuit bine cu acizii alfa și beta-hidroxizi campioni la exfoliere, că acizii poli-hidroxizi le-au luat, la propriu, fața. „Noua generație de AHA", cum sunt uneori numiți, PHAs servesc tot la îndepărtarea celulelor moarte, cu avantajul suplimentar că nu provoacă iritații nici măcar pielii sensibile, nu usucă pielea – ba chiar hidratează și pot ajuta la întărirea funcției sale protectoare. Unele dintre cele mai populare PHAs regăsite în formulele de skincare sunt gluconolactona și acidul lactobionic* (forbes.ro, https://bit.ly/3OBJhPT). *Acizii PHA fac parte din familia bine-cunoscuților acizi AHA, având proprietăți de îndepărtare a celulelor moarte ale pielii, dar fără potențiale riscuri de iritații.* (b24beauty.ro, https://bit.ly/3zhyaWu). – Pl. PHA-uri, PHAs. (IL)

phablet s.n. ●●● (Tehn.) Telefon mobil inteligent cu ecran mare, aproape ca cel al unei tablete. *Combinația fonetică dintre smartphone și tabletă a dat cuvântul*

phablet care se referă la terminale cu ecrane între 5 și 6,9 inch, prea mari pentru a fi smartphone-uri și prea mici pentru a fi tablete. (economie.hotnews.ro, https://bit.ly/37Mu2BY). *Chinezii șochează din nou lumea occidentală cu o vânzare record a unui stoc de phablete în doar câteva secunde! Nubia X6, produsă de compania ZTE, s-a epuizat în doar 9,8 secunde după ce a fost pusă la vânzare online.* (acasa.ro/phablete). *Alţi specialişti, nu cei de la Reuters, spun că tableta e scoasă din pâine de aşa-numitele phableturi (phone + tablet), mobilele cu ecran mai mare decât acum câţiva ani.* (radardemedia.ro, https://bit.ly/3kRrxBO). – Pl. phablete, (mai rar) phableturi. Pr. /fabl'et/. (AMB)

photoaging s.n. ●○○ (Med., cosm.) Deteriorare a pielii ca efect al expunerii prelungite la radiațiile ultraviolete. *Expunerea pe termen lung la radiațiile UV poate conduce în timp la apariția photoaging-ului, adică îmbătrânirii pielii, sau poate conduce la dezvoltarea unor leziuni precanceroase, cum sunt keratozele actinice, sau chiar la leziuni maligne precum epiteliomul bazocelular, epiteliomul spinocelular sau chiar melanomul malign.* (memormed.ro, https://bit.ly/3g66FG5). *Persoanele cu piele deschisă și păr blond sau roșcat, predispuse la arsuri solare, sunt cele mai afectate de photoaging.* (beautyhelp.com, https://bit.ly/3uPKLw2). *Semnele clinice ale photoaging-ului includ ridurile, hipo- sau hiper-pigmentare, piele aspră, pierderea tonusului pielii, uscăciune, etc.* (Blog, https://bit.ly/2SUGlH5). – Pr. /foto'ejʤing/. (ȘO)

photobomb s.n. ●●○ (Foto.) Fotografie stricată de apariția neașteptată în cadru a unei persoane, de obicei sub formă de glumă, sau de apariția unei păsări ori a unui animal în ipostaze amuzante. *Lady Gaga a făcut cel mai tare PHOTOBOMB. S-a băgat în fotografiile de nuntă ale unui cuplu.* (zutv.ro, https://bit.ly/3hXt0rx). *Primele photobomb-uri cu animale au apărut cândva prin 2008, dar lista noastră este cu siguranță cea mai bună.* (atlas-geografic.net, https://bit.ly/3hYhE6x). *Iată cele mai amuzante photobombs!* (agentiade presamondena.com, https://bit.ly/36SWXm7). – Pl. photobomb-uri, photobombs. Pr. /f'otobomb/. (ȘO)

photobooth s.n. ●●○ (Foto., soc.) Ansamblu care încorporează un aparat foto, o imprimantă profesională pentru fotografii și un ecran tactil, folosit la evenimente pentru a realiza poze tipărite instant, cu diverse accesorii amuzante; cabină foto. *V-ați gândit să oferiți invitaților poze magnetice drept mărturii? Ei bine acesta este încă un element în plus pe care îl aduce închirierea unui photobooth.* (fotofunclub.ro, https://bit.ly/3CScwbP). *Fă-ți poze cu gașca la photo booth-urile din cele 3 zone BT din Piața Unirii, Parcul Central sau Cluj Arena și folosește-le pentru a-ți personaliza cardul* (FB, https://bit.ly/3kEKev8). – Pl. photobooth-uri. Pr. /f'otobuθ/.Var. photo booth. (ȘO)

photo corner s.n. ●●● (Foto., soc.) Decor special amenajat pentru realizarea de fotografii la petreceri, evenimente etc. *Photo corner-ul floral se integrează cu succes în organizarea oricărei nunți, indiferent de tematică sau de stadiul*

pregătirilor pentru evenimentul în sine. (casadobrescu.ro, https://bit.ly/3r7pfTp). *Pentru botezuri de neuitat vă propunem photo cornerele noastre însoțite de aranjamentele de baloane cu heliu* (FB, https://bit.ly/2U5xVxd). *Cele mai interesante photo corner-uri pe care le-am creat? Primul de care ne amintim: un decor gotic de Halloween, pentru o petrecere de firmă.* (magicevents.ro, https://bit.ly/3kekHZY). *Din punctul meu de vedere, ca și fotograf, photo-corner-ul trebuie să fie ceva finuț elegant care să scoată în evidență invitații prezenți, iar acesta a fost pe gustul meu.* (Blog, https://bit.ly/3ySVvvW). *Foto Corner-ul presupune realizarea unui cadru în care invitații vor veni cu drag să își facă poze, astfel evenimentul dumneavoastră poate deveni un real succes și un eveniment memorabil din viața invitaților dumneavoastră.* (partikipevents.ro, https://bit.ly/3eezcJf). *Oglinda Minunată și foto-corner-ul cu accesorii haioase vor asigura distracția și amuzamentul invitaților, iar pentru dumneavoastră, o amintire de neuitat!* (film-de-nunta.ro, https://bit.ly/3ecX9kf). – Pl. photo cornere, photo corner-uri. Pr. /f'oto k'ornər/.Var. photo-corner, foto corner, foto-corner, Foto-Corner. (ȘO)

pietonaliz<u>a</u> vb.tranz. ●●● (Admin.) A face ca o stradă sau o zonă dintr-un oraș să devină zonă pietonală, prin modificarea circulației și reamenajarea spațiului. *10 milioane de euro vor să atragă autoritățile clujene din bani europeni pentru a pietonaliza o nouă zonă din oraș.* (ebsradio.ro, https://bit.ly/2X5ckE5). *Cum a reușit primăria să reducă interacțiunile agresive cu care se confruntă orice oraș mare? Simplu: a lărgit trotuarele, a pietonalizat părți de stradă, a ocupat nișe din bulevarde și le-a pus la dispoziția pietonilor, a creat părculețe și locuri în care te poți recrea ferit de noxele mașinilor etc.* (pressone.ro, https://bit.ly/3d6EDaO). *Serios acum, Primăria nu e în stare să pietonalizeze cumva Piața Gării și s-o facă un spațiu de activare pietonală, turistică și comercială cum se-ntâmplă prin alte orașe în spațiile urbane adiacente gărilor.* (bucurestiivechisinoi.ro, https://bit.ly/3d1SwH2). – 1sg. pietonalizez, part. pietonalizat. (TT)

pietonaliz<u>a</u>re s.f. ●●● (Admin.) Faptul de a face ca o stradă sau o zonă dintr-un oraș să devină zonă pietonală, prin modificarea circulației și reamenajarea spațiului. *ARCEN vine cu o propunere de lărgire a spațiilor de recreere din capitală, prin pietonalizarea străzilor din apropierea parcurilor și a grădinilor publice pe durata weekend-urilor, sub forma proiectului-pilot „Străzi deschise”.* (republica.ro, https://bit.ly/2LUgBni). *Proiectul prevede desființarea tuturor parcărilor și a carosabilului pe strada Libertății și pietonalizarea integrală a străzii Nicolae Grigorescu.* (oradea.ro, https://bit.ly/2WXSN8i). *În toate orașele astea au fost foarte multe inițiative și soluții în care de fapt orașele devin mai umane: de la lărgirea pistelor de biciclete, trotuarelor, pietonalizări.* (dor.ro, https://bit.ly/2X0Khpa). – Pl. pietonalizări. (TT)

pil<u>o</u>t* s.n. ●●● **1.** Experiment. *Oricum, deși au trecut ani de zile de la implementare, programul va rămâne și anul acesta la stadiul de pilot, astfel că va fi aplicat doar în 50 de școli din țară.* (stiri.tvr.ro, http://bit.ly/2tFOraj). *Prin*

proiect, conceptul va fi implementat sub forma unui pilot în 100 de comunități identificate deja ca fiind în sărăcie extremă. (ghidcabinet.ro, http://bit.ly/30QI7c9). *Participanții la ultimul program s-au alăturat posesorilor de carduri Mastercard din toată Europa care au experimentat deja avantajele PayPass ca urmare a lansării unor programe și piloturi în Europa, începând cu iunie 2006, atunci când Garanti Bank și importanți retaileri din Turcia au lansat primul program de credit PayPass din regiune.* (http://ghiseulbancar.ro/print-stire/7747). **2.** (Cinema.; frecv. în sintagma *episod pilot*) Primul episod al unui serial, care are rol de prezentare a personajelor și a acțiunii serialului și care de obicei este mai lung decât episoadele următoare. *Foarte rar apare un serial construit perfect de la început şi atât de limpede în intenţiile lui încât îţi dai seama despre ce va fi, ce fel de umor va avea şi cum vor arăta episoadele viitoare. „Homeland", de exemplu, a avut un pilot aproape perfect.* (hbo.ro, http://bit.ly/36pMD2f). *David Yates este ceea ce se cheamă un profesionist, englez pursânge, fără veleităţi inutile de genial. După scurtmetrajele de rigoare, a urmat o solidă carieră în televiziune (piloturi şi episoade de serial, filme TV) – [...] –, iar începând din 2007 a fost considerat suficient de „copt" pentru a i se da pe mână seria „Harry Potter", abandonată de cei enumeraţi mai sus.* (adevarul.ro, http://bit.ly/37uCSRG). **–** Pl. piloturi. (AMB)

pilot<u>a</u>* vb.tranz. ●●● A experimenta; a implementa. *Guvernul instalat la Palatul Victoria de Klaus Iohannis și chemat constant la Cotroceni pentru raport are curajul doar să piloteze ruta distinctă pe care, paradoxal, tot un guvern liberal a făcut-o literă de lege, acum 9 ani.* (edupedu.ro, http://bit.ly/36H2IAG). *UNICEF a pilotat un proiect în 64 de comune din România în care peste 110.000 de copii au fost recenzați și din aceştia 11% au fost identificaţi ca fiind în dificultate.* (unicef.ro, http://bit.ly/36H0hOA). **–** 1sg. pilotez, part. pilotat. (AMB)

pilot<u>a</u>re* s.f. ●●● Experimentare, implementare. *Ce face guvernul Iohannis pentru a introduce specializarea distinctă? Tocmai amână ceea ce președintele spune că e de neamânat: obligativitatea masteratului didactic, prin pilotare.* (edupedu.ro, http://bit.ly/36H2IAG). *CNAS: Reţeta electronică va avea ultimele teste vineri, iar de la 1 iunie va începe pilotarea sistemului* (antena3.ro, http://bit.ly/2RWMgas). (AMB)

pioglitaz<u>o</u>nă s.f. ●●○ (Farm.) Medicament împotriva diabetului, cu efecte benefice și împotriva altor afecțiuni, printre care și COVID-19. *Într-un studiu ale cărui rezultate au fost făcute publice recent, cercetătorii au arătat că o terapie scurtă cu medicamente antidiabetice ce conţin pioglitazonă pot preveni efectele pe termen lung asupra urmaşilor unor mame obeze.* (scientia.ro, https://bit.ly/2WlkYQG). *Echipa a testat apoi cele șase medicamente pe celule umane derivate din ficat, infectate cu virusul Ebola și pe celule de maimuță, infectate cu noul coronavirus. Raloxifenul și remdesivirul s-au dovedit eficiente atât la celulele infectate cu Ebola, cât și pentru cele infectate cu noul coronavirus, în timp ce pioglitazona s-a dovedit eficientă doar împotriva coronavirusului.* (stiripebune.com, https://bit.ly/3BZ3I4n). (AMB)

piscină infinită s.f. ●●● (Turism, imob.) Piscină exterioară la care nu se vede cel puțin o margine, fie pentru că marginea este acoperită de apa piscinei, fie pentru că, privită dintr-un anumit unghi – optim pentru poze, dă impresia că se integrează în peisajul din spate, contopindu-se cu natura; infinity pool. *Ce este o piscină infinită? Principiul unei piscine infinite constă în faptul că aceasta se revarsă pe una dintre laturile sale. Apa cade în cascadă într-un bazin de reținere situat în partea de jos a piscinei. Acest bazin de revărsare permite recuperarea apei care ulterior este filtrată și trimisă din nou în piscină, într-un ciclu perpetuu.* (waterair.com, https://bit.ly/3ItX9ZD). *Prima oară când am văzut fotografia unei piscine infinite am crezut că un designer mai puțin priceput a făcut teste în photoshop. Era vorba despre piscina Hotel Villa Mahal, din Turcia (foto), ale cărei margini se terminau în… mare. Apoi am descoperit că există astfel de piscine peste tot în lume și că se numesc „infinite" pentru că marginile lor se contopesc cu spațiul nemărginit.* (Blog, https://bit.ly/36nqQhA). *Pentru aceia dintre voi care nu-și doresc numai o piscină, ci și o privelițte spectaculoasă, există o soluție ideală. În ultimii 15 ani conceptul de piscine infinity a căpătat o amploare uimitoare. Cunoscute și sub numele de negative edge pools, piscinele infinity sunt construite astfel încât cel puțin una dintre margini (marginea negativă) să se piardă în zare, dând impresia de continuitate infinită. De multe ori ele se pot confunda cu albastrul cerului sau cu corpuri mai mari de apă, cum ar fi o mare sau un ocean.* (acasa.ro, https://bit.ly/3ihT28x). – Pl. piscine infinite.Var. piscină infinity. (AMB)

pisicel s.m. ●●○ (Biol.) Diminutiv al lui *pisic;* pisoiaș, pisicuț. *Pisicelul tău e speriat? Dragul de el. Ia-l ușurel, apropie-te încet, încearcă să îl mângâi, lasă-i mâncare în apropiere, poate când e singur vine la ea. Fă în așa fel încât să aibă încredere că nu îi faci nimic rău.* (tpu.ro, https://bit.ly/3KSjVvt). *Vând pisicei persani învățați la litieră, deparazitați, un motănel și două pisicuțe, vârstă 7 săptămâni.* (hobby-zoo.ro, https://bit.ly/3texG1z). – Pl. pisicei. (TT)

pit stop s.n. ●○○ (Auto., sport) Oprire a competitorilor în timpul unei curse auto la o zonă special amenajată pe marginea pistei, în cazul în care mașina pe care o conduc are nevoie de reparații minore sau alimentare cu combustibil. *Austriecii de la Red Bull Racing au reușit să stabilească un nou record în materie de pit stop-uri: mecanicii aflați la standurile echipei de Formula 1 au avut nevoie de numai 2.05 secunde pentru a-i schimba pneurile lui Mark Webber la una dintre opririle australianului din cadrul Marelui Premiu al Malaeziei.* (4tuning.ro, https://bit.ly/32aMMud). *Cu toate acestea, a revenit în cursă după un pit stop ceva mai lung, în care și-a înlocuit complet aripa față.* (m.coastadeest.ro, https://bit.ly/33B3vrd). *Dacă m-ar întreba cineva cum aș descrie o echipă performantă în 10 secunde, le-aș arăta înregistrarea cu pit-stop-ul dublu realizat de Mercedes F1 în Marele Premiu al Chinei din 2019.* (managerexpress.ro, https://bit.ly/3saCghx). – Pl. pit stop-uri.Var. pit-stop. (ȘO)

pixie s.n. ●●● (Cosm., modă) Tip de tunsoare, de obicei scurtă, purtată de femei. *Popularitatea tunsorii pixie din ultimele sezoane vine cu un mare avantaj –*

diversitatea modelelor. (beautyrevealed.ro, http://bit.ly/3qpWDnb). *Dacă ai părul scurt și ești în căutarea unor coafuri interesante care să se potrivească stilului tău sau ai nevoie de o schimbare, noi îți recomandăm să încerci tunsoarea pixie asimetric.* (povestiri.net, http://bit.ly/2OIgxf8). *Pixie-urile scurte au nevoie de aranjare la fiecare 4-6 săptămâni, așa că dacă nu ai bani să treci atât de des pe la salon, alege o variantă mai lungă, precum aceea a Siennei Miller.* (ziare.com, http://bit.ly/3pPu1CC). – Pl. pixie-uri. Pr. /p'iksi/. (ȘO)

place card s.n. ●●● (Soc.) Cartonaș personalizat cu numele inviaților la evenimente private (nunți, botezuri etc.), amplasat pe mese cu scopul de a-i ghida pe aceștia către locul lor și, uneori, întrebuințat ca plic pentru dar. *Place cardul sau cardul de așezare în comparație cu plicul de bani, nu dispune de buzunar interior și poate fi folosit doar cu scopul de așezare a invitaților la mese.* (Blog, https://bit.ly/3qskbbW). *Place cardurile pot fi folosite și ca plicuri pentru dar, dar și ca mesaje pentru bebeluș, pe spatele lor având un spațiu unde invitații sunt îndemnați să lase câteva cuvinte pentru cel mic.* (ghidulmiresei.ro, https://bit.ly/35P0T6L). *Place card-urile parte a setului de botez Monster Land sunt realizate în stilul întregului pachet – culori vibrante și monstruleți cât cuprinde.* (ladycozac.ro, https://bit.ly/2StP03i). – Pl. place carduri, place card-uri. Pr. /pl'ejs kard/. (ȘO)

plank s.n. ●●● (Sport) Exercițiu pentru întărirea musculaturii, care se execută prin menținerea corpului în linie dreaptă, într-o poziție similară cu cea de flotare, greutatea fiind susținută de antebrațe, coate și de degetele de la picioare. *La ora actuală, unul dintre cele mai eficiente exerciţii, practicate în special în clasele de yoga, este plank-ul, care are extraordinara proprietate de a ne lucra toate grupele de mușchi din regiunea mediană a corpului (compusă din abdomen şi zona lombară), precum şi anumite grupe de mușchi ale braţelor şi picioarelor.* (descopera.ro, http://bit.ly/3qKr0EQ). *A face plank-uri în mod regulat nu numai că reduce semnificativ durerile de spate, dar, de asemenea, întărește mușchii și asigură un sprijin puternic pentru întregul spate, mai ales în zonele din jurul spatelui superior.* (Blog, https://bit.ly/37EI5IG). *Plankingul este un exercițiu de izometrie, care presupune ca trupul să stea aliniat într-o anume poziție, iar musculatura să fie încordată la maximum.* (sport.ro, http://bit.ly/37DCXVx). – Pl. plank-uri. Pr. /plenk/.Var. planking. (ȘO)

planking s.n. ●●● v. **plank**. – Pr. /pl'encing/. (ȘO)

playmaker s.m. ●●● (Sport) Jucător al unei echipe sportive (de fotbal, basketball etc.) care controlează ritmul jocului ofensiv și este frecvent implicat în crearea ocaziilor de gol. *Playmaker-ul Stelei, baschetbalistul sârb Marko Marinovici, dezvăluie: „Trag ca un nebun, să-mi întăresc mușchii spatelui și ai abdomenului! Am un membru mai scurt cu 4 centimetri”* (libertatea.ro, https://bit.ly/3vPYJym). *Cu toate micile sale sincope, tânărul playmaker român a devenit imaginea clubului și o adevărată vedetă.* (playtech.ro, https://bit.ly/3wSgIpi). *Fiind unul dintre playmakerii naționalei chiliene, alături de Jorge*

Valvidia, Matias Fernandez a fost vital pentru antrenorul Marcelo Bielsa în campania de calificare pentru Cupa Mondială din 2010. (stiridebine.ro, https://bit.ly/2Sjg70X). – Pl. playmakeri. Pr. /plejm'ejkər/. (ȘO)

PLF s.n. ●●● (Med., soc.; abr. de la Passenger Locator Form) Formular de localizare în caz de infecție cu virusul SARS-CoV-2, pe care cei care intră într-o țară a Uniunii Europene trebuie să îl completeze online sau fizic, înainte de intrarea în țara respectivă. *Bătaie de joc din partea autorităților greceşti! Te pun să completezi PLF-ul cu 24 de ore înainte, acum e blocat.* (stiri24plus.ro, https://bit.ly/3zWOlb1). *Altfel faci coada ca bombardierul la graniță pentru că tu nu ai ştiut că trebuie să completezi PLF.* (comentariu, hotnews.ro, https://bit.ly/3A4WgTy). *Aproape 260.000 de persoane au generat PLF-uri de intrare în România de la lansarea aplicației.* (newsweek.ro, https://bit.ly/3flLAr1). – Pl. PLF-uri. Pr. /pelef'e/. (IL)

plitidepsină s.f. ●○○ (Farm.) Medicament din animale marine nevertebrate, folosit împotriva tumorilor canceroase, care s-a dovedit eficient și împotriva COVID-19. *Plitidepsina este o moleculă obținută de la ascidiile marine care trăiesc în apropierea insulei Ibiza.* (sanatatea.tv, https://bit.ly/3DKkjZi). *Medicamentul, produs de o companie farmaceutică din Madrid, se foloseşte deja pentru tratarea tumorilor cancerigene în Australia. Aplidinul se bazează pe plitidepsină, o moleculă care se obţine de la organisme marine, de la nevertebrate marine care trăiesc în apropierea insulei Ibiza, din Marea Mediteraneană. Testele de laborator împotriva COVID-19 cu acest medicament au fost făcute în luna martie, la Centrul Naţional de Biotehnologie din Spania.* (ciao.ro, https://bit.ly/31VRE63). *Plitidepsina a redus cu 99% încărcătura virică din plămânii animalelor şi are o eficacitate preclinică puternică împotriva SARS-CoV-2, blocând proteina gazdă (eEF1A) pe care virusul o foloseşte ca să se multiplice.* (mediafax.ro, https://bit.ly/3DYAZMR). (AMB)

pls interj. ●●○ (Internet; abr. de la engl. Please) Abreviere din comunicarea digitală a tinerilor cu semnificația „Te rog!”. *Ce e fascinant e faptul că cei sau cele care solicitau „ASL” o făceau politicos. Era în trend să ai o anumită ținută verbală pe mirc deşi, la fel de paradoxal, chiar dacă foloseai „pls” = please, se mințea în proporție de 99,99%.* (presainblugi.com/asl-pls-mai-stii). *Vreau şi eu un site sau ceva unde să găsesc comentariu la „Doina de Octavian Goga” pls pls pls* (tpu.ro, http://bit.ly/3rHNJlz). *@Zoso, dacă nu se aprobă comentariul scrie-i tu pls.* (zoso.ro/self-scan-de-la-carrefour/). – Pr. /pliz/. (AMB)

plugin s.n. ●●● (Inform.) Aplicație (software) care poate fi adăugată unui sistem sau unei pagini web pentru a avea mai multe funcții. *PayPal este una dintre cele mai cunoscute companii pentru procesare de plăți. Nu poate fi folosit pentru plăți recurente (abonamente). Există plugin gratuit pentru integrare PayPal.* (startupcafe.ro, https://bit.ly/399x1SK). *Wax este un soft de editare video free, care permite adăugarea efectelor 3D în clipuri: texte dinamice, simularea unor*

fenomene meteorologice (vânt, ploaie, ninsoare), etc. Wax poate fi utilizat ca plugin pentru programe de editat video profesionale, precum Adobe Premiere sau Sony Vegas. (blogf64.ro, https://bit.ly/2PCAW2M). *Am strâns cele mai utile plugin-uri în WordPress, care ne fac viața mai ușoară atunci când vine vorba de administrarea, întreținerea și îmbunătățirea blogului personal sau al unui site pe structură WordPress.* (playtech.ro, https://bit.ly/2wfBncC). – Pl. pluginuri, plugin-uri. Pr. /plaj'in/. (IL)

PM s.n. ●●● (Social media, gaming; abr. de la Private Message) Mesaj privat trimis prin intermediul aplicației de mesaje asociate unei rețele sociale (Twitter, Instagram, Facebook) sau unei platforme de jocuri online, forum etc. *Am primit un PM de la un forumist (mulțumim!): „locul poartă denumirea de la șină. Întreabă de târgul de „de toate" de la șină și cum vei intra în el, pe cei cu peștii îi vei găsi în spate pe partea stângă (pe latura dinspre biserică)".* (Forum, https://bit.ly/3Dl2254). *Dacă vă interesează, scrieți-ne un PM aici! Și vă așteptăm cu coffee & goodies!* (Instagram, https://bit.ly/3aeQ8gk). *Eu am trimis mai multe PM-uri la câteva persoane și nici în ziua de azi nu am primit răspuns.* (Forum, https://bit.ly/3AlHN54). – Pl. PM-uri. Pr. /pem'e/ /pi 'em/. (IL)

policlonal adj. ●●● (Med.) **1.** Care provine din mai multe grupe de celule, cu origini genetice diferite. *Companiile vor începe în cel mai scurt timp să testeze dezvoltarea unui medicament bazat pe imunoglobulină hiperimună policlonală anti-SARS-CoV-2, fără branding, care ar putea avea potențialul de a trata persoanele cu complicații severe în urma contactării virusului COVID-19.* (newmoney.ro, https://bit.ly/3DJKJtV). *Valorile unei electroforeze poate varia în funcție de vârstă, rasă și sexul pacientului, totuși valorile ei pot fi specifice pentru anumite stări de boală. Aici pot fi incluse boli inflamatorii și maligne, gamopatii monoclonale și policlonale legate de boli ale ficatului și boli infantile.* (medisense.ro/?page_id=194). **2.** (În sintagma) *anticorpi policlonali* = anticorpi secretați de linii diferite de celule B (tip de imunoglobuline), care acționează împotriva unui antigen specific (atacându-i diferite părți). *Anticorpii policlonali sunt făcuți folosind câteva celule imunitare diferite, în timp ce anticorpii monoclonali sunt făcuți folosind celule imunitare identice, care clonează o celulă-părinte specifică.* (digi24.ro, https://bit.ly/3ELvB0I). *Tratamentul cu imunoglobuline poate să producă anticorpi policlonali, care prezintă mai multe șanse de protecție în fața virusului decât anticorpii monoclonali, asemănători cu tratamentul primit de Donald Trump, când a suferit de Covid-19.* (mediafax.ro, https://bit.ly/3lSoz2v). *Răspunsul imun este policlonal. Asta înseamnă că în urma infecției sau vaccinării sistemul imunitar nu dezvoltă un singur tip de anticorp. În schimb, o multitudine de celule „învață" să producă anticorpi diferiți care se leagă de fragmente diferite ale proteinelor virusului.* (adevarul.ro, https://bit.ly/3EYGlbS). – F.sg. policlonală, m.pl. policlonali, f.pl. policlonale. (AMB)

polish s.n. ●●● **1.** Lustruire a suprafețelor de lemn, aluminiu, oțel, inox etc.; polishare. *Mamibot Mopa este un mop electric, care te va ajuta să cureți podelele într-un mod simplu. Acesta este capabil să curețe și să ofere un polish eficient, cu*

minimum efort din partea ta. (emag.ro, https://bit.ly/3i1dUl8). **2.** (Auto.) Procedură profesională de lustruire a caroseriei unui automobil cu substanțe speciale, efectuată pentru netezirea zgârieturilor și înlăturarea altor imperfecțiuni din stratul superior al vopselei; polishare. *Considerat de mulți ca o manie a celor obsedați de aspectul exterior al mașinii lor, polish-ul este, de fapt, o parte importantă a proceselor de întreținere.* (autoscout24.ro, https://bit.ly/3wHdZPc). *Dacă mașina are suficient material pe ea, dar este acoperită de zgârieturi fine, superficiale, de suprafață atunci cu siguranță un polish o va face să arate ca nouă.* (authenticmagazin.com, https://bit.ly/3fT5WYy). *Cu toate acestea, exteriorul arată binișor, sunt ceva zgârieturi fine pe rama nichelată, dar o voi rezolva cu un poliș, am mai făcut asta la SX-440.* (Forum, https://bit.ly/3fPaXBz). **3.** (Concr.) Produs de lustruire a suprafețelor de lemn, aluminiu, oțel, inox etc. *Polish-ul pentru mobilă conține ulei natural de măsline și portocale.* (greenboutique.ro, https://bit.ly/3i6UHhM). *Polish-urile Menzerna sunt produse în Germania, unde controlul calității este primordial.* (ingrijireauto.ro, https://bit.ly/3oWzjgE). – Pl. polish-uri. Pr. /p'oliʃ/.Var. poliș. (ȘO)

polisha vb.tranz. ●●● A lustrui o suprafață cu ajutorul unor echipamente și substanțe speciale. *Mașinile cu vopsea-lac foarte subțire nu pot fi polishate corespunzător existând riscul de a sparge vopseaua.* (authenticmagain.com, https://bit.ly/3fT5WYy). *Detergent pentru curățarea bucătăriei ce polishează, protejează pe timp îndelungat și previne apariția de calcar în special pe suprafețe de inox.* (pinialimentari.ro, https://bit.ly/3vB9zJy). *Majoritatea celor care au mașină și au apelat la un specialist în polish, și-au pus această întrebare: de câte ori poți să polishezi mașina?* (4tuning.ro, https://bit.ly/3uxpSp8). *Pentru a polișa se aplică o cantitate mică de pastă abrazivă pe suprafață și apoi se freacă suprafața, prin mișcări de rotație, cu ajutorul mașinii de lustruit.* (revistadinlemn.ro, https://bit.ly/3fVp3Bp). – 1sg. polishez, part. polishat. Pr. /poliʃ'a/.Var. polișa. (ȘO)

polishare s.f. ●●○ Lustruire a unei suprafețe cu echipamente și produse speciale; polish. *O polishare defectuoasă poate strica iremediabil stratul de vopsea-lac.* (autenthicmagain.ro, https://bit.ly/3fT5WYy). *Uneori, pentru îndepărtarea impurităților prinse în peliculă, este nevoie să se facă polisharea lacului.* (polistuc.ro, https://bit.ly/3c00thy). *Spălătoria auto Jumbo vă oferă: 10 posturi spălare, pregătire vânzare completă, polishări, spălare interior, exterior, motor.* (brasov.cylex.ro, https://bit.ly/3uu812v). *Polișarea se face pe toată suprafața pentru a obține un luciu uniform.* (revistadinlemn.ro, https://bit.ly/3fVp3Bp). – Pl. polishări. Pr. /poliʃ'are/.Var. polișare. (ȘO)

poliș* s.n. ●●○ v. **polish**. (ȘO)

polișa vb.tranz. ●●○ v. **polisha**. (ȘO)

polișare s.f. ●●● v. **polishare**. (ȘO)

politicheză s.f. ●●○ (Fam.) Jargonul politic; limbajul politic. *N-o pot ignora. Politicheza nu-mi dă pace. Eroul principal în romanele mele este România tranziției, cu relele şi cu bunele ei.* (contemporanul.ro, https://bit.ly/2SLKfCc). *Prestaţia lingvistică a politicienilor a făcut să apară un dialect bezmetic: politicheza (se poate scrie şi cu litere din oi, ca Flutur pe dealul Bucovinei).* (Blog, https://bit.ly/2VbbgzV). *Este posibil ca tot de aici, din sila pentru limba părinţilor şi din fascinaţia pentru idiomuri străine, să se fi născut şi jargoanele aproape de neînţeles pe care le întâlnim astăzi: doctoreza, sporteza, politicheza, folosite cu ridicolă abilitate de doctori, de comentatori sportivi, de activişti de partid, nu în cercul restrâns al profesiei lor, ci în auzul lumii. Categoria activiştilor de partid reprezintă totuşi o schemă aparte: discurs delirant, fugă de logică, ameţitoare colecţii de dezacorduri gramaticale. Unii dintre aleşii neamului vorbesc atât de prost româneşte, încât numai în Parlament le stă bine.* (editura.mttlc.ro, https://bit.ly/3AwaqxW). (SDO)

poll s.n. ●●○ (Social media; frecv. în expr. *a face un poll*) Aplicație de vot (în special pentru Facebook și Instagram stories) prin care utilizatorii își pot exprima părerea în legătură cu un anumit subiect sau cu o anumită postare a altui utilizator; sondaj de opinie, vot. *Cel mai simplu, este să foloseşti un utilitar online, gratuit, pentru a crea sondaje de opinie (POLL-uri). Sunt multe site-uri care oferă asta, eu l-am luat ca exemplu pe primul pe care l-am găsit.* (Forum, https://bit.ly/3ymHc3a). *Mulți dintre voi m-ați întrebat de-a lungul timpului cum puteți face un poll pe Instagram Story așa că am făcut un video cu toți pașii pe care trebuie să îi faci pentru a pune un poll pe un Instagram Story.* (YouTube, https://bit.ly/3yk987B). – Pl. poll-uri. Pr. /pol/. (IL)

Polyhydroxy Acid s.m ●○○ (Cosm.) (IL)

POO s.n. ●○○ (Inform.; abr. de la Programare Orientată pe Obiecte) Metodă de programare în care aplicațiile sunt reprezentate (sub forma unor colecții de obiecte / clase) într-o manieră mai apropiată de modul uman de a gândi decât de cel al calculatorului și care presupune gruparea instrucțiunilor în unități logice (funcții, proceduri), în scopul facilitării comunicării între programatori și reutilizarea soluției; programare orientată pe obiect(e); programare obiectuală. *Folosirea POO permite realizarea de sisteme informatice de dimensiuni mărite, cu timpi de dezvoltare, testare și mentenanță reduși față de paradigmele anterioare. Totuși, pentru a crea un sistem funcțional este necesară înțelegerea corectă a conceptelor care stau în spatele POO. Cu aceste concepte se ocupă cursul și laboratoarele de POO.* (elf.cs.pub.ro, https://bit.ly/3v4lPSW). *La noi POO a început să se dezvolte abia după ce au fost cumpărate calculatoare personale ceva mai puternice, de la micoprocesoarele 386 cu cel puțin 4Gb memorie cache, dar și cu medii de dezvoltare ceva mai tari decât cele de tip Borland. Atât limbajul C++, cât și limbajul PASCAL dispun de facilități pentru implementarea în programe a tuturor proprietăților obiectelor, cu avantaje mai ales.* (Blog, https://bit.ly/30985rG). – Pr. /peo'o/.Var. poo. (DLT)

pool party s.n. ●●● (Soc.) Petrecere organizată la piscină. *Fă-ți încălzirea pentru pool party-ul de sâmbătă seară cu o sesiune de Aqua Gym, apoi bucură-te de un DJ set ritmat și de cocktailul preferat în piscină.* (FB, https://bit.ly/3yUCCZv). *Pool party-urile sunt printre cele mai reușite evenimente ale sezonului estival, sunt așteptate cu sufletul la gură de cei dornici de distracție, întrucât, ca întotdeauna, evenimentele de vară sunt cele în care distracția și voia bună primează.* (Blog, https://bit.ly/3hEjXvn). *Cu toții știm că vara au loc cele mai tari petreceri, iar cele pe care le aștepți cel mai mult sunt pool partyurile care, de cele mai multe ori, se încheie și cu o baie în apă.* (fpm.ro, https://bit.ly/36A2OMZ). *Urmează pool-party-ul, care se ține în afara Bacăului.* (sub25.ro, https://bit.ly/36OJETX). *Super Paradise găzduiește cele mai tari pool-party-uri, personalizate în funcție de preferință.* (carouselevents.ro, https://bit.ly/3B0VXKz). – Pl. pool party-uri, pool partyuri. Pr. /pul p'arti/.Var. pool-party. (ȘO)

porchetta s.f. ●●● (Culin.) Ruladă din carne de porc cu șorici, cu o umplutură de ierburi aromate și usturoi. *Despre porchetta se poate spune pe bună dreptate că este una dintre cele mai bune fripturi de porc ale Europei, o prezență inedită pe străzi, în chioșcuri specializate pe sandwich-ul cu porchetta în panini și de nelipsit la sărbători și festivaluri sau picnicuri. Porchetta este fie o ruladă din pulpă de porc, învelită cu șorici, fie porcul întreg, de la porcul de lapte până la cel de maximum 1 an, dezosat, condimentat și copt la jar.* (dorianradu.ro, https://bit.ly/35yTVAy). *Porchetta este o friptură din carne de porc foarte aromată, extrem de iubită în Italia. Rețeta este cunoscută de pe vremea romanilor și se spune că era una dintre mâncărurile preferate ale împăratului Nero.* (pofta-buna.com, https://bit.ly/3ox41Ow). *Ajungem cu 20 de minute înaintea plecării și ne așezăm pe o bancă din parc pentru e ne regala cu porchettele cumpărate la târg.* (amfostacolo.ro, https://bit.ly/3szHu54). – Pl. porchette, porchetta. Pr. /porc'eta/. (TT)

portokalopi̲ta s.f. ●●○ (Culin.) Prăjitură grecească însiropată, preparată din foi de aluat și cremă de iaurt cu portocale. *Trebuie să vă spun că m-am îndrăgostit de această prăjitură însiropată cu portocale și iaurt! Portokalopita este extrem de aromată și de gustoasă, cu o textură pufoasă asemănătoare unui sufleu de portocale.* (savoriurbane.com, https://bit.ly/2BcGtIU). *Vă invităm să vizionați mai jos rețeta noastră video de prăjitură cu portocale – Portocalopită* (delicatese.net, https://bit.ly/2XmCxy9). *Portocalopita este preparată după o rețetă grecească cu portocale proaspete și crusta pufoasă, colorată și stropită cu sirop parfumat!* (produse-grecia.ro, https://bit.ly/2Xj72ER). – Var. portocalopita, portocalopită. (IL)

port Thunderbolt s.n. ●●● (Inform., electron.) Tip de port prin care se conectează diverse dispozitive la un laptop și care permite conexiunea rapidă, bi-direcțională și transferul de date în același timp. *Mic și compact, se conectează la portul Thunderbolt al computerului dumneavoastră Mac.* (emag.ro, https://bit.ly/2RnaLhS). *Portul Thunderbolt a fost dezvoltat de gigantul Intel și a fost introdus pe piață de către Apple. În prezent, mai multe companii au preluat această idee și își echipează noile modele de laptopuri cu acest port.* (Blog, https://bit.ly/

2TSx0hi). *Pentru a spune diferența, porturile Thunderbolt 3, cablurile și angrenajul sunt de obicei etichetate cu o formă de săgeată precum un fulger.* (askit.ro, https://bit.ly/3tvJ6Pn). – Pl. porturi Thunderbolt. Pr. /port θ'andərbolt/. (IL)

porumb baby s.m. ●●● (Culin.) Porumb de diminesiuni mici, care nu a ajuns la maturitate. *De cele mai multe ori, rețetele bazate pe porumb baby pornesc de la ideea că acesta e o legumă, în ciuda aspectului său particular. Distanța dintre aspect și gust (care este destul de mare atunci când comparăm un porumb baby cu porumbul comun) este o foarte bună perspectivă de la care poți începe atunci când te decizi ce anume vrei să gătești. Cea mai bună soluție pe care o ai la îndemână este să consideri varietatea de porumb baby undeva la mijlocul distanței dintre o legumă obișnuită și carnea ușoară.* (bonduelle.ro/articol/retete-porumb-baby). *Înainte de a ne pregăti supă, este indicat să tocăm legumele mărunt. Vom folosi un cartof potrivit, un morcov, jumătate de praz, jumătate de dovlecel, puțin broccoli, două cepe verzi, câțiva porumbi baby, o ceașcă de fasole albă boabe și o roșie. Fiind un preparat italienesc, vom folosi ulei de măsline și vom asezona cu oțet balsamic și busuioc tocat fin.* (ciorbesisupe.ro/supa). – Pl. porumbi baby. Pr. /por'umb bejbi/.Var. baby porumb. (AMB)

post-carantină adj.invar. ●●● (Med., soc.) Care are loc sau se referă la perioada de după ridicarea restricțiilor de combatere a unei epidemii (adică a carantinei). *Prezentând planul post-carantină în această după-amiază, în Camera Comunelor de la Londra, prim-ministrul britanic a explicat că actualele restricții asupra călătoriilor internaționale cu scop de recreere vor fi relaxate după o revizuire care va avea loc în aprilie, condusă de Secretarul pentru Transporturi, Grant Shapps.* (digi24.ro, https://bit.ly/2RThy64). *Primele concerte post-carantină din Spania vor avea loc la finalul lunii mai* (infomusic.ro, https://bit.ly/3gv2hAp). *După o perioadă de acalmie, Franța a intrat din nou în alertă, dat fiind faptul că infecțiile cu noul coronavirus au început să crească de la o zi la alta. Miercuri, autoritățile de la Paris au raportat 5.429 de cazuri noi, un nou record postcarantină. În Roma post carantină, cozile sunt generate nu de fluxul ridicat de turişti străini, aproape inexistent, ci de măsurile de siguranţă pre-dispuse de guvern care-i obligă pe toţi, fie că sunt ei operatori culturali sau public, să-şi drămuiască altfel timpul de interacţiune.* (adevarul.ro, https://bit.ly/3wiDiY3). – Var. postcarantină, post carantină. (AMB)

postcoronavirus adj.invar. ●●● **1.** (Med., soc.) Care privește sau are loc după terminarea pandemiei de COVID, provocată de un coronavirus; post-COVID; (p.gen.) postpandemic, postpandemie. *Germania priveşte către miracolul economic polonez pentru creşterea postcoronavirus. Pentru că economia Poloniei este mai puțin afectată de pandemie şi se recuperează mai rapid de pe urma acesteia, nu este de mirare că firmele germane încearcă să profite de acest potenţial de creştere şi de pe urma transformării viitoare a economiei poloneze, scrie Deutsche Welle.* (zf.ro, https://bit.ly/3i72R9Q). *Eurodeputaţii urmează să se pronunţe asupra bugetului UE, asupra cărora s-au înţeles – odată cu planul de relansare*

economică postcoronavirus – cei 27 de lideri europeni la summitul maraton de patru zile din iulie. (ziaruldeiasi.ro, https://bit.ly/3rEGs6H). *Predicțiile lui Bill Gates despre era post-coronavirus. Acum cinci ani a intuit pandemia* (stirileprotv.ro, https://bit.ly/3yjJmk5). *Actorul Tom Hanks a oferit primul interviu post coronavirus. „Nu am niciun respect pentru cei care nu poartă mască”.* (mediafax.ro, https://bit.ly/3kW9NIx). **2.** (Med.) Care privește sau este legat de perioada de după infectarea unei persoane cu coronavirus; post-COVID. *Simptomele post-coronavirus pot dura până la jumătate de an. Ce spun specialiștii despre COVID-ul lung* (realitatea.net, https://bit.ly/3i4379q). *Circa 30% din turiştii ajunşi în hotelurile care au centre de tratament vin pentru pachetele de recuperare postcoronavirus.* (ziareaz.ro, https://bit.ly/3BGDumK). **–** Var. post-coronavirus, post coronavirus. (AMB)

post-COVID adj.invar. ●●● **1.** (Med.) Care privește sau este legat de perioada de după infectarea unei persoane cu coronavirus; postcoronavirus. *Pacienții care au avut forme severe, cei care au dezvoltat complicații multiple și au avut nevoie de asistență în unitățile de terapie intensivă pentru perioade mai îndelungate, precum și cei care au fost ventilați mecanic prezintă un risc crescut pentru dezvoltarea de sechele sau simptome persistente post-COVID.* (digi24.ro, https://bit.ly/3ryBzfo). *Compartiment de recuperare respiratorie post-COVID, deschis luni la Institutul „Marius Nasta”* (agerpres.ro, https://bit.ly/2UNKMoh). *Caz clinic: Areflexie vestibulară post Covid cu pierderea funcţiei urechilor interne, a echibrului şi stabilităţii, însă cu auzul păstrat.* (clinicanova.ro, https://bit.ly/2UQ41gP). **2.** Care privește sau are loc după terminarea pandemiei de COVID, provocată de un coronavirus; postcoronavirus; (p.gen.) postpandemic, postpandemie. *Viața post-Covid a devenit brusc mai scumpă în Europa de Est. O ştire din Ungaria: „Pâinea, laptele, ouăle, carnea, băuturile răcoritoare, apa minerală – toate se vor scumpi”* (zf.ro, https://bit.ly/2TA5ibk). *Cum va arăta munca în era post-Covid. Viorel Panaite, Human Invest: „Managerii ar trebui să pună accent, în perioada următoare, pe refacerea legăturilor dintre oameni”* (republica.ro, https://bit.ly/3iRxKOq). *Epoca postcovid abia începe. Şi, oricât şi-ar dori Big Pharma noi „valuri” (al patrulea, al cincilea…), noi „variaţi” ai virusului, ca să-şi vândă statelor vaccinurile pe miliarde şi miliarde, nu va mai reuşi să-i bage pe oameni din nou în case, în ciuda complicităţilor corupte ale guvernelor, OMS şi ale altor organizaţii internaţionale compromise.* (banatulazi.ro/postcovid-nota-de-plata). **–** Var. post-Covid, postCovid, postcovid, post Covid. (AMB)

postcriză adj.invar., s.f. ●●● (Soc.) **1.** adj.invar. Care privește sau are loc după terminarea unei crize (socio-economice, sanitare etc.). *Concret, Daniel Dăianu, economist, membru corespondent al Academiei Române, crede că „este probabil ca economiile postcriză să cunoască modificări generate de digitalizare, să aibă loc o regândire a lanțurilor de producție care să pună mai mult accent pe robustețe/reziliență, pe rădăcini locale și regionale.* (agro-business.ro, https://bit.ly/2USxu9X). *„Vedem o creştere economică robustă, în atenuare faţă de maximul postcriză înregistrat în anul 2017, bazată în continuare pe consum”, a*

declarat miercuri Guvernatorul BNR Mugur Isărescu, la lansarea Raportului Anual al Băncii Centrale, potrivit HotNews.ro. (emaramures.ro, https://bit.ly/3kT8dHv). *Premieră post-criză: cheltuielile populaţiei au avut o pondere mai mică de 90% în totalul veniturilor* (adevarul.ro, https://bit.ly/3rIbLxG). *„Dar noi vă spunem că asta facem, la asta lucrăm şi lucrăm şi cu instituţiile internaţionale, cu Banca Europeană pentru Reconstrucţie şi Dezvoltare, tocmai pentru a şti exact şi a găsi un scenariu pregătit pentru România post criză", a explicat ministrul Economiei, Energiei şi Mediului de Afaceri.* (agerpres.ro, https://bit.ly/3iHoGvC). **2.** s.f. Perioada de după terminarea unei crize (socio-econmice, sanitare etc.). *Ne putem uita, de exemplu, la Pavilionul Aalto de la Bienala de la Veneția de anul acesta. Totul este prezentat ca un fait accompli: pe teritoriul postcrizei, o selecție variată de artiști și curatori își pun împreună entuziasmul pentru a munci sub acoperișul monumentului modernismului finlandez. Este o imagine a exportului cultural.* (idea.ro, https://bit.ly/3zCDaUw). *Obiectivul general al proiectului este dedicat creării unei rețele transnaționale de promovare a dezvoltării locale folosind instrumente inovatoare de marketing, cu scopul de a crește vizibilitatea la nivel european a potențialului turistico-economic și de a promova o mai bună poziționare a acestora în spațiul post-crizei economice.* (ziarulunirea.ro, https://bit.ly/2TCeFHF). – Var. post-criză, post criză. (AMB)

post-izolare adj.invar. ●●● (Soc., med.) Care privește sau are loc în perioada de după ridicarea restricțiilor de izolare socială, impuse ca măsură de combatere a pandemiei de COVID-19. *Măcelarii, comercianții de fructe, legume și brânzeturi sunt printre cei care au înregistrat cele mai mari vânzări după perioada de izolare și este probabil ca această tendință să se mențină și în continuare, conform studiului derulat de un procesator de carduri. 63% dintre românii care au ieșit la cumpărături în perioada post-izolare declară că încearcă în mod activ să achiziționeze produse de la comercianții locali pentru a-i ajuta să-și readucă activitatea la normal.* (startupcafe.ro, https://bit.ly/374xLcB). *Englezii sărbătoresc în mijlocul pandemiei: la Londra a avut loc primul concert post-izolare, cerut special chiar de Guvern* (zf.ro, https://bit.ly/374yL0l). *Spania adoptă o nouă strategie post-izolare* (stirieuropene.ro/?p=3120). *Justiția post-izolare socială și medierea* (juridice.ro, https://bit.ly/3xakFoD). *Aglomerație mare la sediile DSP pentru adeverințele postizolare* (antena3.ro, https://bit.ly/376k4JU). – Var. postizolare. (AMB)

postpandemic adj. ●●● (Soc., med.) Care privește sau are loc după terminarea unei pandemii, care atrage de obicei modificări pe toate palierele vieții sociale; postpandemie; (p.rest.) postcoronavirus. *Cartea jurnalistului american Fareed Zakaria „10 lecții pentru o lume postpandemică" e una dintre primele încercări de a creiona lumea care ne aşteaptă după ce va trece pandemia de Covid-19. Ea vorbeşte despre trecut, prezent şi viitor şi va rămîne cu siguranţă una dintre analizele de căpătâi ale vieţii la începutul secolului XXI.* (oradeapress.ro, https://bit.ly/2V9SKb5). *Săptămâna trecută, dna von der Leyen a spus că bugetul multianual pe şapte ani trebuie să fie "celula-mamă" a planului de redresare și a*

exclus perspectiva unor trilioane de euro investite într-un fond de redresare postpandemic. (g4media.ro, https://bit.ly/3wZL4Wc). *Odată cu cea de-a treia etapă a „relaxării" post-pandemice apar și evenimentele pe care bistrițenii le așteptau nerăbdători.* (stiridebistrita.ro, https://bit.ly/3BFZeiO). – F.sg. postpandemică, m.pl. postpandemici, f.pl. postpandemice.Var. post-pandemic, post pandemic. (AMB)

postpandemie adj.invar., adv., s.f. ●●● (Soc., med.) **1.** adj.invar., adv. Care privește sau are loc după terminarea unei pandemii, care atrage de obicei modificări pe toate palierele vieții sociale; postpandemic; (p.gen.) postcriză; (p.rest.) postcoronavirus. *Modul în care muncim se va schimba în era postpandemie. Deși nu mai suntem legați strict de un spațiu fix al biroului, nevoia de zone de co-working, de socializare a crescut.* (zcj.ro, https://bit.ly/2U2gxt5). *Ziarul Financiar împreună cu Huawei organizează marți 11 aprilie, începând cu ora 10.00, videoconferința „Conectăm România. Cybersecurity pentru biroul virtual. Provocările postpandemie pentru securitatea datelor", al patrulea eveniment dintr-o serie care își propune să aducă în prim-plan modul în care ar trebui să se dezvolte și să se transforme economia României prin digitalizare și conectare.* (banisiafaceri.ro, https://bit.ly/3ghdXYX). *Webinarul se va concentra asupra perspectivelor pentru un nou model economic post-pandemie, subliniind rolul digitalizării la nivelul sectorului public și privat în stimularea creșterii economice post-criză.* (aspeninstitute.ro, https://bit.ly/2USGFHo). //adv. *Ce ne așteaptă post-pandemie?* (hategan.ro, https://bit.ly/3rAIqF5). **2.** s.f. Perioada de după terminarea unei pandemii. *Știu, mulți dintre Dvs. îmi veți spune că nu putem discuta despre postpandemie întrucât aceasta încă își face de cap nestingherită pe întreg mapamondul, iar undele noului val au creat deja frisoane în China.* (piatafinanciara.ro, https://bit.ly/2UGsx4h). *Acum cred că postpandemia o să fie ca bătrânețea, pandemia ne va slăbi frânele tuturor și-atunci se va vedea mai bine care este scheletul nostru caracterial și emoțional.* (tvr-craiova.ro, https://bit.ly/3x3Dv0M). *În condițiile în care postpandemiile sunt aproape la fel de imprevizibile ca pandemiile și virusul care le-a provocat, OMS recomandă în continuare monitorizarea cazurilor și vaccinarea.* (evz.ro, https://bit.ly/3BFgPaD). – Pl. (s.f.) postpandemii.Var. post-pandemie. (AMB)

postpona vb.tranz. ●○○ (Fam.) A amâna. *Și aș face școala în engleză (McGill) și apoi aș vedea în ce direcție merg. Începi să plătești școala la 6 luni după terminare și cred că poți să postponezi (ciudat cuvânt) plata chiar mai mult, până îți găsești job.* (Forum, https://bit.ly/3wDr5MF). *Venitu' la București se amână puțin, da' se postponează, nu se cancelează.* (comentariu, blog; https://bit.ly/3elbcEg). *Ieri era(u) alte activități pe ordinea de zi care nu suportă amânare și postponare.* (Forum, https://bit.ly/3B73Aiu). – 1sg. postponez, part. postponat. (IL)

postvaccinal adj., adv. ●●● (Med.) Care are loc ca urmare a inoculării unui vaccin; postvaccinare. *„La nivel național, până la data de 22 martie, au fost*

raportate în total 8.912 cazuri RAPI – reacţii adverse postvaccinale indezirabile, cu o rată de raportare de circa 3,4 la o mie de doze administrate", a afirmat Valeriu Gheorghiță, într-o conferință de presă. (agerpres.ro, https://bit.ly/3kPuExd). *Un studiu desfășurat recent de către rețeaua de sănătate „Regina Maria" asupra răspunsului imun postvaccinal sugerează că femeile dezvoltă un titru mai mare de anticorpi împotriva SARS-CoV-2 decât bărbații.* (brasovstiri.ro, https://bit.ly/2Wibt4U). *Într-un comentariu referitor la moartea unui bărbat din Târgu Jiu care se vaccinase anterior împotriva Covid-19, cu o doză din lotul AstraZeneca retras de autorități, medicul Monica Pop a comentat că moartea post-vaccinală ar putea fi „crima perfecta".* (ziare.com, https://bit.ly/2WlLtpr). //adv. *Autoritățile de reglementare urmăresc îndeaproape reacțiile adverse survenite postvaccinal, inclusiv cele alergice, după autorizarea produsului.* (vaccinare-covid.gov.ro, https://bit.ly/3kVT8EX). – F.sg. postvaccinală, m.pl. postvaccinali, f.pl. postvaccinale.Var. post-vaccinal. (AMB)

postvaccinare adj.invar., adv. ●●● (Med.) Care are loc după sau ca urmare a inoculării unui vaccin; postvaccinal. *Institutul Național de Sănătate Publică (INSP) a confirmat, într-un document transmis la solicitarea Antena 3, că în perioada 1 ianuarie – 14 martie, la nivel național au fost înregistrate 7.342 de reacții adverse postvaccinare indezirabile (RAPI) la vaccinul anti-Covid.* (antena3.ro, https://bit.ly/2UAKscx). *Italia a extins anchetele judiciare după mai multe decese postvaccinare* (gds.ro, https://bit.ly/2VbCaHH). *Concluziile primului studiu post-vaccinare din România: Persoanele care s-au infectat cu COVID să facă o singură doză de vaccin* (digi24.ro, https://bit.ly/3eNTOIE). *În sala postvaccin, oamenii stau cuminți un sfert de oră, pentru cazul în care apar reacții adverse.* (republica.ro/cum-e-la-vaccin). //adv. *„La Liceul Pedagogic s-au vaccinat 60 de persoane, 58 la Săveni și 10 persoane deocamdată la Flămânzi. Toți cei care s-au vaccinat pentru prima dată cu AstraZeneca prima doză nu au prezentat postvaccinare niciun fel de reacții adverse", Monica Adăscăliței, director DSP Botoșani.* (botosaneanul.ro, https://bit.ly/3i1vWU1). – Var. post-vaccinare, post-vaccin, postvaccin. (AMB)

potluck s.n. ●○○ (Soc.) Petrecere la care fiecare invitat aduce câte un preparat culinar, de obicei vegan. *Vă invităm la prima întâlnire de tip potluck de pe anul acesta și sperăm să vă întâlnim acolo cu bucurie și bunătăți.* (celestekgodwin.ro, https://bit.ly/3xGts3z). *„Ce ziceți de un potluck garden party?", ne-a scris Monica acum câteva săptămâni.* (Blog, https://bit.ly/3rpgLcg). *Asta e partea care îmi place cel mai mult la potluck-urile și workshop-urile pe care le organizez, uimirea pe care o văd în ochii celor care iau contact pentru prima dată cu acest stil de viață și remarca lor cum că mâncarea raw vegană are un gust familiar și foarte asemănător cu cel din bucătăria tradițională, dar de multe ori mult mai bun.* (FB, https://bit.ly/3rrBqg2). – Pl. potluck-uri. Pr. /p'otlak/. (ȘO)

potpourri s.n. ●●● (Design) Amestec de vegetale uscate (flori, frunze, fructe, coji de fructe, condimente etc.), folosit pentru a împrospăta și parfuma aerul

din spații interioare. *Cum ne aflăm la sfârşit de toamnă, putem să înveselim casa în zilele ploioase cu potpourri făcut din petale de trandafir, flori de tufănele şi bastonaşe de scorţişoară.* (agroteca.ro, http://bit.ly/3iQNukE). *Cumpără de la magazin un potpourri de plante aromatice și pune-l pe bord, astfel încât aerul să se împrospăteze.* (ziare.com, http://bit.ly/3sZaaUk). *Lumânările parfumate și potpourri-urile sunt o altă modalitate de a parfuma casa cu arome de toamnă.* (casa.acasa.ro, http://bit.ly/3cexx6g). – Pl. potpourri-uri. Pr. /potpur'i/. (ȘO)

pouch s.n. ●●○ (Modă) Geantă de dimensiuni mici sau săculeț (pentru produse cosmetice sau alte tipuri de produse). *Putem pune cosmeticele într-o borsetă sau geantă specială, de dimensiuni mici, uşor de transportat. Mie mi-a plăcut acest pouch, datorită formei sale curbate și faptului că încape lejer în geanta de umăr sau de voiaj.* (Blog, https://bit.ly/2KfErZV). *Pouch-urile utile și colorate în care poți pune fardurile, accesoriile de păr, creioanele și pixurile, stickurile sau cheile. Te invitam pe jadflamande.ro să descoperi.* (jadflamande.ro, https://bit.ly/34L7A8N). – Pl. pouch-uri. Pr. /pawʧ/. (IL)

pouf s.n. ●●● (Design) Pernă solidă cu formă cubică sau cilindrică folosită drept scaun; otoman. *Băncuțele și pouf-urile sunt cel mai bun prilej să aduci culoare și formă în amenajarea interioară a casei.* (zazui.ro, https://bit.ly/2wkokq9). *Fotoliile și pouf-urile de la Versatyl sunt disponibile în diverse culori și materiale pentru a putea fi integrate perfect în decorul ambiental al locuinței.* (versatyl.ro, https://bit.ly/37AlXfQ). – Pl. pouf-uri. Pr. /puf/. (IL)

power nap s.n. ●●● (Welln.) Somn scurt, de până în 30 de minute, în timpul zilei. *Un power nap în momentul potrivit și, mai ales, în locul potrivit poate avea un efect pozitiv asupra ta, întrucât poate ajuta la sporirea atenției și a performanței la locul de muncă.* (Blog, https://bit.ly/3zxicY4). *Atunci când simți nevoia unui boost de energie, somnul scurt sau „power nap-ul”, așa cum mai este el cunoscut, este foarte benefic pentru minte și corp, acționând ca o mică doză de cafea.* (FB, https://bit.ly/32QJTiX). *Unii preferă să mediteze, în timp ce alții au nevoie de power nap-uri sau poate o ședință de masaj.* (Blog, https://bit.ly/3n3NiBT). – Pl. power nap-uri. Pr. /p'awər nep/. (ȘO)

PPC s.n., s.f. ●●● **1.** s.n. (Market., e-commerce; abr. de la Pay Per Click) Strategie de marketing pe Internet prin care companiile de publicitate (advertiserii) plătesc o anumită sumă atunci când reclamele sunt accesate de (posibili) clienți sau utilizatori, prin intermediul GoogleAds sau al rețelelor de socializare. *PPC (Pay Per Click sau tradus Plătești Pe Click) este o metodă de publicitate în mediul online prin care (spre deosebire de campaniile publicitare la televizor, în ziare șamd) plătești doar pentru clienții care intră sau cumpără de la tine din magazin. Google Adwords este serviciul de PPC oferit de Google.* (digitalcraft.ro, https://bit.ly/3uDXSnB). *Publicitatea PPC, denumită și publicitate cu plată-pe-clic, reprezintă tipul de publicitate online în care se plătește interacțiunea cu anunțurile. Anunțurile PPC apar la căutările în rețeaua de căutare Google,*

deasupra sau dedesubtul rezultatelor căutărilor organice, în rețeaua de parteneri Google, Youtube sau Gmail, pe Facebook în News Feed, Marketplace, Messenger, Instagram, Linkedin sau Waze. (agerpres.ro, https://bit.ly/3GQWpNn). *Suntem în top 3 companii de performance marketing din România conform bugetelor PPC administrate.* (canopy.ro, https://bit.ly/2OWC298). **2.** s.f. (Ec.; abr. de la Paritatea Puterii de Cumpărare) Indicator folosit pentru a calcula rata de schimb între monedele a două țări, bazată pe puterea de cumpărare a fiecărei țări. *Parităţile puterii de cumpărare (PPC) sunt indicatori ai diferenţelor dintre nivelurile preţurilor între ţări. Acestea arată câte unităţi monetare costă o anumită cantitate de bunuri şi servicii în diferite ţări.* (eur-lex.europa.eu, http://bit.ly/39EOxi6). *Statele membre sunt încurajate să furnizeze date pentru PPC-urile regionale.* (lege5.ro, http://bit.ly/2wFeLSV). **3.** s.f. (Agr.; abr. de la Pestă Porcină Clasică) Boală virală foarte contagioasă care afectează porcii domestici și sălbatici și care nu se transmite la om; holera porcului. *Conform site-ului ANSVSA […], PPC este o boală infecţioasă foarte contagioasă, produsă de un Pestivirus din familia Flaviviridae.* (adevarul.ro, http://bit.ly/3cVPDIm). *Experții misiunii vor evalua sistemul de supraveghere existent pentru PPC fiind vizate mai multe aspecte, dintre care menționăm: sistemul de detecție timpurie, nivelul de biosecuritate și măsurile de control aplicate pentru depistarea prezenței virusului și prevenția răspândirii virusului în caz de suspiciune sau confirmare a pestei porcine clasice în exploatațiile nonprofesionale.* (lumeasatului.ro, http://bit.ly/2vTqnSi). – Pl.n. și f. PPC-uri. Pr. /pipis'i/, /pepeʧe/. (IL)

PPC-ist s.m. ●●○ (Market., e-commerce) Persoană specializată în domeniul Pay Per Click. *Știm că iubești domeniul PPC la fel de mult ca și noi, de aceea te vom ajuta cu: training one-on-one cu un PPC-ist cu peste 7 ani experiență, discuții formale și informale cu PPC-iști care îți vor dezvălui toate secretele unei campanii performante, diverse surse din care poți acumula informațiile de care ai nevoie pentru a deveni un PPC-ist grozav.* (sinaps.ro, https://bit.ly/3fjo5yU). *Se face că, în funcție de disperarea clienților, unii PPC-iști ajung să aplice strategii care nu sunt prea etice.* (Blog, https://bit.ly/3trBxsO). *„Și, cu ce te ocupi?” Este o întrebare populară, cu care unii dintre noi ne întâlnim frecvent. Răspunsurile diferă și, de la caz la caz, auzim: „Sunt doctor”, „Sunt programator”, „Sunt specialist PPC”. Ce faci însă atunci când trebuie să le explici părinților cu ce te ocupi sau să răspunzi unei persoane care nu a auzit de acest domeniu. Majoritatea job-urilor nu au nevoie de o explicitare detaliată, însă pay-per-click-ul, abreviat PPC, este un domeniu destul de nou pe piața muncii, nu numai în România. Pe scurt, PPC este un model de publicitate online bazată pe performanță, cu plata doar pentru rezultatele generate, pe platforme precum Google (Adwords) și Facebook (Ads).* (hipo.ro, https://bit.ly/3tu1NCO). – Pl. PPC-iști. Pr. /pepe'ʧist/.Var. specialist PPC. (IL)

prank s.n. ●●○ Farsă. *Pentru vlogul ăsta am emoții foarte mari pentru că suntem pe punctul de a-i face iubitei mele, de Valentine's Day, pentru că filmăm pe 14 februarie, cel mai mare prank.* (cancan.ro, https://bit.ly/3EZObm0). *Îmi plac*

multe dintre postările lui Bendeac, ale lui Alex Bogdan, Costel Bojog, Cutia cu maimuțe, Sector 7 și multe din prank-urile făcute de Mircea Bravo. (iqads.ro, https://bit.ly/3AOkzWf). – Pl. prank-uri. Pr. /prenk/. (ȘO)

prăjitureasă s.f. ●○○ (Culin.) Femeie care se ocupă cu prepararea prăjiturilor. *Elevii şi rudele lor au venit în jurul meu şi au început să-mi scandeze numele. Aproape jumătate de sală făcea asta. Atunci mi-am recâştigat încrederea în mine. Mi-am dat seama atunci că ei au simţit că nu am fost acolo doar ca să-mi iau salariul şi să plec, ci am reuşit să le dau ceva foarte important pentru viitorul lor, i-am învăţat o meserie, dar am venit şi eu acasă cu meseria de „prăjitureasă”.* (adevarul.ro, https://bit.ly/3BbY12E). *Soacra mea, prăjitureasă talentată și experimentată, a observat și a apreciat în mod special blatul, atât pentru aroma deosebită, cât și pentru culoare și textură.* (lauralaurentiu.ro, https://bit.ly/ 3gRbe85). *Apoi e nevoie de coloranţi alimentari, de marţipan şi alte chestii pe care doar marile cofetărese şi prăjiturese le deţin în mod constant prin dulapurile lor.* (injoaca.ro, https://bit.ly/3rBdSVA). – Pl. prăjiturese. (AMB)

prăjituri vb.tranz. ●●○ (Culin.; fam., ludic) A face prăjituri. *Dr. Oetker prăjitureşte şi decorează alături de adolescenții din SOS Satele Copiilor România* (comunicate.mediafax.biz, https://bit.ly/32pr41s). *Noi prăjiturim… Facem torturi, prăjiturele, tarte cu fructe, chec și cozonac, bezele. De unde avem rețetele? Din caietu' cu rețete, evident.* (prajituresele.ro, https://bit.ly/2wMUFpX). *Trebuie să recunosc că îmi place tare mult să prăjituresc și să experimentez tot felul de rețete pe care le combin, din fericire (până acum), cu rezultate foarte bune* (revista-atelierul.ro, https://bit.ly/2TcSaVm). *Rețeta zilei. Să prăjiturim cu mere!* (zi-de-zi.ro, https://bit.ly/2SX3WnS). – 1sg. prăjituresc, part. prăjiturit. (TT)

prepandemic adj. ●●● (Soc., med.) Care a existat sau a avut loc înaintea declanșării unei pandemii; prepandemie. *Bulgaria, statul UE cel mai afectat de valul patru: Cu peste 50% mai mulţi morţi în septembrie 2021 faţă de perioada prepandemică.* (adevarul.ro, https://bit.ly/33k16l6). *Pe de altă parte, dacă în anii prepandemici se căutau candidați pentru organizarea de evenimente tematice sau animatori, în 2021, numărul acestora este infim, mai explică Roxana Drăghici.* (libertatea.ro, https://bit.ly/3FOlyrv). – F.sg. prepandemică, m.pl. prepandemici, f.pl. prepandemice. (AMB)

prepandemie adj.invar. ●●● Care a existat sau a avut loc înaintea declanșării unei pandemii; prepandemic. *Turismul ar putea înregistra o revenire la nivelul prepandemie abia în 2024.* (zfcorporate.ro, https://bit.ly/3GHIVUH). *În martie 2021, piaţa a revenit în general la nivelurile prepandemie în ceea ce priveşte oferta de locuri de muncă.* (gorjeanul.ro, https://bit.ly/34MfqCV). *În primul sfert al lui 2021, China a depășit deja cu 9% cantitatea de emisii de dioxid de carbon din perioada pre-pandemie* (digi24.ro, https://bit.ly/3qAo28j). – Var. pre-pandemie. (AMB)

presimptomatic adj. ●●● (Med.) Care se află în sau ține de faza unei boli când semnele caracteristice ale acelei boli nu sunt încă vizibile. *Pacienții*

presimptomatici sunt cei în cazul cărora simptomele specifice apar mai târziu în dezvoltarea bolii, câtă vreme cei asimptomatici nu dezvoltă deloc simptomele bolii Covid-19. (mediafax.ro, https://bit.ly/3ybMWN2). *Perioada dintre infecția inițială și primele simptome se numește faza presimptomatică.* (stiintaonline.ro, https://bit.ly/3i8zcge). *Testele genetice – moleculare, metabolice sau cromozomiale – pun diagnosticul de certitudine într-un număr din ce în ce mai mare de boli, identificând mutațiile sau efectul lor primar, proteinele anormale. Mai mult, în anumite situații testele genetice pot pune un diagnostic presimptomatic sau prenatal de boală genetică.* (viata-medicala.ro, https://bit.ly/3x9lv4Z). – F.sg. presimptomatică, m.pl. presimptomatici, f.pl. presimptomatice. (AMB)

primer s.n. ●●○ (Cosm.) Produs cosmetic sub formă de gel, cremă sau spumă care se folosește înainte de a aplica machiajul (fondul de ten) pentru un aspect netezit al pielii. *Un primer bun pentru micșorarea porilor se bazează de obicei pe planta Willowherb (salcie), deoarece conține în mod natural derivați de acid salicilic. Aceasta „răcorește" porii și îi netezește, pentru un look proaspăt și uniform.* (Blog, https://bit.ly/3exifqR). *Vorbim despre baze de machiaj sau primere. Am ales să vă prezint câteva din rubrica ieftin și bun.* (Youtube, https://bit.ly/2ZrsQzc). – Pl. primere. Pr. /pr'ajmər/. (IL)

printing 3D s.n. ●○○ v. **3D printing**. (IL)

private message s.n. ●●○ (Social media, gaming) Mesaj privat trimis prin intermediul aplicației de mesaje asociate unei rețele sociale (Twitter, Instagram, Facebook) sau unei platforme de jocuri online, forum etc. *Salut! M-ar interesa capacul de la cutia de ambreiaj dacă o mai ai și prețul… dă private message. Mersi!* (Forum, https://bit.ly/3GqsFHu). *Găsești un post al respectivului, dai click pe numele lui și apare o mică fereastră imediat sub nume. Acolo găsești opțiunea „private message".* (Forum, https://bit.ly/3rdQoo8). – Pr. /pr'ajvət m'esidʒ/. Abr. PM. (IL)

Programare Orientată pe Obiecte s.f. ●●● (Inform.) Metodă de programare în care aplicațiile sunt reprezentate (sub forma unor colecții de obiecte / clase) într-o manieră mai apropiată de modul uman de a gândi decât de cel al calculatorului și care presupune gruparea instrucțiunilor în unități logice (funcții, proceduri), în scopul facilitării comunicării între programatori și reutilizarea soluției; programare obiectuală. *Programarea orientată pe obiecte presupune: determinarea şi descrierea claselor utilizate în program; crearea exemplarelor de obiecte necesare; determinarea interacţiunii dintre ele.* (ocw.cs.pub.ro, https://bit.ly/3sTi2Gb). *Programarea Orientată Obiect (POO) este o metodă de proiectare și implementare în care programele sunt reprezentate sub forma unor colecții de obiecte (clase) care interacționează între ele prin intermediul mesajelor.* (inf.ucv.ro, https://bit.ly/3uV1X4j). *Succesul programării orientate-obiect ca metodologie de programare se datorează modului simplu în care aceasta permite respectarea unor principii-cheie din ingineria software: descompunerea*

soluțiilor în componente semiindependente și cu un grad mare de coeziune, utilizarea de interfețe bine definite pentru comunicarea între componente, reutilizarea componentelor si posibilitatea de a defini scheme standard de construire a componentelor pentru scopuri specifice. (librariaboema.ro, https://bit.ly/3sTIkIl). – Var. programare orientată pe obiecte, Programare Orientată Obiect, programare orientată-obiect. Abr. POO. (DLR)

propofol s.m. ●●● (Farm.) Substanță cu acțiune sedativ-hipnotică, folosită ca anestezic general. *Propofolul şi ketamina sunt cele două substanțe care s-au regăsit în cocktailul medicamentos folosit de medicul stomatolog pentru sedarea băiețelului de 4 ani din Pitești.* (click.ro, https://bit.ly/2JJXGOn). *Propofolul are acțiune foarte scurtă, iese repede din organism.* (evz.ro, https://bit.ly/3quxaJG). (ȘO)

props s.n. ●●○ (Foto., soc.) Accesorii (ochelari, mustăți, berete etc. sau mesaje personalizate prinse pe câte un băț) pentru fotografii amuzante sau pentru petreceri tematice. *În fotografia de grup, Liviu Dragnea a ales un props cu mesajul „Trebuie să mai slăbesc”.* (adevarul.ro, http://bit.ly/3aCd6vY). *Știam eu că anul acesta o să am mare nevoie de confetti și baloane. De la gând la faptă însă drumul e tare lung, așa că propsul meu rămâne tot electronic.* (ziuaconstanta.ro, http://bit.ly/2ItCTuA). *Props-urile aduc voie bună și veselie la orice petrecere. Acest set conține 31 de bucăți distractive și colorate.* (emag.ro, https://bit.ly/2tvgxEM). *Astfel, participanții la cursă și-au putut activa super puterile alături de antrenorii World Class și au acceptat provocarea VR Rider îmbrăcați în pelerine de super eroi. În plus, s-au putut fotografia la panoul foto cu super eroi și props-uri personalizate.* (iqads.ro, https://bit.ly/2FociND). – Pl. propsuri, props-uri. (IL)

proptech s.n. ●●○ (Inform., tehn.; abr. de la engl. Property Technology) Domeniu care presupune folosirea tehnologiei digitale în domeniul imobiliarelor; (p.restr.) companie care activează în acest domeniu. *Acest tip de tehnologie se numeşte proptech, de la property technology, şi reprezintă modul în care companiile utilizează noile tehnologii, precum big data şi machine learning pentru a ajuta indivizii şi companiile să cumpere, să vândă şi să administreze imobiliare, potrivit Bloomberg.* (zf.ro, https://bit.ly/2F2HEgt). *„În China, există un ecosistem extrem de dinamic de proptech-uri, destul de matur şi avansat în mai multe privinţe”, notează Anthony Couse, CEO-ul gigantului de investiţii în imobiliare LaSalle pentru pieţele din Asia. Prin urmare, companiile din industrie folosesc baze de date, camere cu recunoaştere facială şi alte tipuri de tehnologie pentru a îmbunătăți experienţele clienţilor.* (zf.ro, https://bit.ly/2F2HEgt). – Pl. proptech-uri. Pr. /propt'ek/, /pr'optek/.Var. PropTech. (AMB)

-protector elem. ●●● (Farm.) Element de compunere postpus cu semnificația „care protejează sau ajută un anumit organ”. *Acest remediu pentru ficat are un puternic efect hepatoprotector și hepatoregenerator, datorită complexului de plante din compoziție.* (fares.ro, http://bit.ly/2MihVEm). *În plus, datorită compuşilor antiinflamatori şi neuroprotectori, numiţi urolitine, rodia*

oferă protecţie împotriva bolii Alzheimer. (adevarul.ro, http://bit.ly/3ow3LML). *Datorită componentelor de formulare exclusivă, Nefrys asigură o funcție nefroprotectoare fiziologică, în avantajul sănătății renale și al calității vieții câinilor și pisicilor.* (pet-me.ro/produs/nefrys-100-ml). – F.sg. și pl. -protectoare, m.pl. -protectori. (AMB)

proteină spike s.f. ●●● (Biol., med.) Proteină aflată pe suprafața noului coronavirus (SARS-CoV-2) care ajută la pătrunderea virusului în celula-gazdă. *Proteina spike (proteina S) este componenta virală cu ajutorul căreia SARS-CoV-2 pătrunde în interiorul celulelor umane, proces ce semnifică inițierea infecției. Împotriva proteinei S apar anticorpi de tip neutralizant. Blocarea acestei proteine prin intermediul anticorpilor împiedică virusul să intre în celulele gazdei.* (ddsdiagnostic.com, https://bit.ly/3zR4YUX). *Proteina spike (denumită astfel după forma de ţeapă vizibilă la microscopul electronic) este o glicoproteină de suprafață a virusului, responsabilă de pătrunderea în celulele umane și, implicit, de declanșarea infecției, prin legarea la receptorii specifici de la nivelul tractului respirator și al tractului gastrointestinal.* (antena3.ro, https://bit.ly/3ygusLo). *Vaccinurile recent dezvoltate au ca țintă proteina Spike a noului coronavirus, glicoproteină de suprafață a virusului, capabilă să declanșeze un răspuns imun.* (libertatea.ro, https://bit.ly/3l9ZFfA). – Pl. proteine spike. Pr. /prote'inə spajk/.Var. proteină Spike, proteină S. (AMB)

provaccin adj.invar. ●●○ (Med., soc.) Care pledează pentru acceptarea vaccinării; provaccinare. *Am citit clar că Uniunea Europeană a anunțat că vaccinul va înceta. De ce înainte de a înceta este cea mai intensă propagandă provaccin și a obligativității vaccinului?* (hotnews.ro, https://bit.ly/2Ybc1eg). *Polemica născută pe reţelele de socializare între taberele provaccin şi antivaccin devine acum dezbatere publică bazată pe studii profesioniste* (curentul.info, https://bit.ly/2ZG83e2). *Totodată, politologul bugar mai spune și că mass-media a jucat un rol important în ceea ce privește eșecul campaniei de vaccinare, subliniind că „pentru a face dezbaterea mai interesantă, ei au prezentat opiniile pro-vaccin şi anti-vaccin ca fiind la fel de valoroase, astfel încât oamenii să fie confuzi”.* (digi24.ro, https://bit.ly/3mAjWLj). – Var. pro-vaccin. (AMB)

provaccinare adj.invar. ●●○ (Med., soc.) Care pledează pentru acceptarea vaccinării; provaccin. *Zeci de campioni români se implică într-o campanie pro-vaccinare. „Trebuie să revenim la viaţa de dinainte, pe care ne-o dorim”* (digi24.ro, https://bit.ly/3bxhA9S). *CNA: Recomandare către posturile radio-tv pentru difuzarea unor spoturi provaccinare anti-COVID* (agerpres.ro, https://bit.ly/3q0U4KK). *Manelistul Dani Prinţul Banatului a lansat, recent, prima manea cu mesaj pro-vaccinare. După cum era de aşteptat, un număr mare de fani l-au acuzat că a fost „cumpărat” ca să promoveze vaccinul anti-COVID.* (romaniatv.net, https://bit.ly/3CPRMC1). – Var. pro-vaccinare. (AMB)

provaccinist, provaccinistă s.m., s.f. ●●● v. **vaccinist, vaccinistă**. (AMB)

PTSD s.n. ●●● (Psih.; abr. din engl. Post Traumatic Stress Disorder) Sindrom de stres posttraumatic; v. **stres posttraumatic**. *Un studiu național a estimat că aproape 4% din bărbați și 10% din femei vor suferi de PTSD de-a lungul vieții lor. Riscul este mai ridicat printre persoanele care au o istorie de depresii în familie.* (reginamaria.ro, https://bit.ly/3jbRFtv). *Am devenit consumată de propria mea experiență, care era în sine incredibil de traumatizantă. PTSD-ul meu era pentru mine foarte important. Îmi petreceam ore întregi gândindu-mă la abuz.* (vice.com, https://bit.ly/3h1b79g). *Un nou studiu arată că pacienții diagnosticați cu tulburarea de stres post-traumatic (Post-Traumatic Stress Disorder – PTSD) pot fi expuși unui risc crescut de demență, în special cei cărora le sunt administrate medicamente psihotrope.* (medichub.ro, https://bit.ly/2Uvrwvj). – Pr. /petesed'e/, /pitiesd'i/. (SDO)

puf* s.m./s.n. ●●● (Design) Taburet, de obicei cubic sau cilindric, confecționat dintr-un sac (din diverse materiale textile) umplut cu materiale moi (polistiren, spumă cu memorie etc.), care nu își modifică forma; scaun jos cu pernă care nu își modifică forma. *7 pufi practici și cocheți, numai buni pentru musafiri* (lovedeco.ro, https://bit.ly/2WXK09p). *Aceşti mini pufi pot fi încadraţi în stilul minimalist, fiind foarte funny datorită dimensiunilor şi culorilor vii, pot îndeplini nevoi multiple atunci când faci un gratar în curte sau ai nevoie de nişte tabureţi în living pentru invitaţi.* (fabricadepufi.ro, https://bit.ly/30cBEvR). //s.n. *Taburetele și pouf-urile noastre vin într-o gamă de diferite materiale, precum piele, ratan și bumbac.* (ikea.com/ro, https://bit.ly/2YEz8Oj). – Pl.m. pufi, n. puf-uri.Var. pouf. (IL)

pufoș<u>e</u>nie s.f. ●●● (Fam., ludic) Însușirea de a fi pufos, moale, mătăsos; (concr.) ceva ce pare sau este pufos. *Cu cât frământi aluatul mai mult timp, cu atât vei obține o textură și o pufoșenie mai bună.* (playtech.ro, https://bit.ly/3gC7p6A). *Pufoşenie maximă! Au apărut chiar şi accesorii AUTO cu BLANĂ, ca să meargă cu încălţămintea!* (zutv.ro, https://bit.ly/3HFZtgs). *Prăjitură delicioasă cu zmeură și smântână – O pufoșenie pe gustul tuturor* (gatitul.ro, https://bit.ly/3LmNbeZ). *Pufoșenii din Iași care vă vor topi inimile înainte de Paști* (ziaruldeiasi.ro, https://bit.ly/3gAA5wq). – Pl. pufoșenii. (TT)

pulsoxim<u>e</u>tru s.n. ●●● (Farm.) Dispozitiv medical care măsoară pulsul și concentrația de oxigen din sânge. *După măşti, dezinfectanţi şi medicamente, românii îşi completează acum trusa medicală de acasă cu pulsoximetre – aparate care „citesc" nivelul oxigenului din sânge.* (adevarul.ro, https://bit.ly/32rc9I8). *Pentru că problemele respiratorii și problemele cardiace sunt ceva mai ușor de monitorizat, dacă ai un pulsoximetru bun poți monitoriza în fiecare zi starea de sănătate, foarte ușor, acasă și într-un timp foarte scurt.* (csid.ro, https://bit.ly/311X1Ai). *Pulsoximetrul este ușor de folosit, rapid și nedureros. În funcție de model, acesta se poate aplica la nivelul unui deget de la mână, de la picior sau la lobul urechii.* (bzi.ro, https://bit.ly/3CP4Zdi). – Pl. pulsoximetre. (ȘO)

pumnangiu s.m. ●○○ (Depr.) Persoană violentă. *Ce te faci când jandarmeria este cea violentă? Vezi cazul Răducu-pumnangiul!* (Forum, https://bit.ly/3zT1jHG). *Steaua NU are rost pentru că pumnangiii din Ghencea au asigurate cele 3 puncte înainte de a începe campionatul.* (Forum, https://bit.ly/3zYfYl2). *Datul cu părerea zăpăceşte de cap mai mulţi oameni decât datul cu pumnul. Aşa că, dacă este să vorbim despre cei mai periculoşi pumnangii, aceştia sunt părerişti. Dătătorii cu părerea, adică.* (adevarul.ro, https://bit.ly/3GuXiMa). – Pl. pumnangii. (IL)

pumpkin spice latte s.n. ●●● (Culin.) Băutură preparată din cafea, lapte, piure de dovleac, frișcă și un mix de condimente (scorțișoară, anason, cuișoare, ghimbir etc.). *Pumpkin Spice Latte e „fița" momentului pe rețelele de socializare. În fiecare toamnă, de când a fost lansată deja celebra băutură, e suficient să te uiți pe Instagram ca să vezi (măcar) o fată cu un pahar de la Starbucks în mână și hashtag-ul #PumpkinSpiceLatte.* (Blog, https://bit.ly/3GVTcMT). *Încă de când l-au lansat acum mulți ani, pumpkin spice latte-ul a devenit una dintre cele mai populare băuturi de sezon din toate timpurile.* (Blog, https://bit.ly/3p2a0eX). *Chiar vorbeam ieri cu Denisa, în timp ce ne sorbeam Pumpkin Spice Latte-urile la Second Cup, că am cam îmbătrânit.* (Blog, https://bit.ly/3p4PGcY). *Ce vă place să faceți pe vremea asta? la mine funcționează combinația dintre pumpkin spice / ciocolată caldă, comfort food, un serial bun, să dezvolt idei pentru proiecte, să citesc, să dorm…* (Instagram, https://bit.ly/30E9qe2). – Pl. pumpkin spice latte-uri. Pr. /p'ampcin spajs l'ate/.Var. pumpkin spice, Pumpkin Spice Latte. (ȘO)

punk-hardcore s.n. ●○○ v. **hardcore-punk**. – Pr. /pankxardk'or/. (DLT)

Q

QR code s.n. ●●● v. **cod QR**. – Pl. QR code-uri, QR codes. Pr. /cu'ar kəwd, cu'ar kod/. (ȘO)

quadruple-double s.n. ●○○ (Sport) Reușită a unui jucător de baschet de a obține un număr alcătuit din două cifre în patru dintre următoarele categorii statistice: marcare de puncte, recuperări, interceptări, blocaje (capace) sau pase decisive. *Marea performanţă a meciului cu Irlanda a fost bilanţul statistic al jucătoarei de la Olimpia Braşov, Ana Ferariu, care a încheiat, în 31 de minute jucate, cu 23 de puncte, 12 recuperări, 10 pase decivise şi 10 intercepţii, ceea ce formează un foarte rar „quadruple-double”, adică peste 10 reuşite la patru capitole din statistici.* (b1.ro, https://bit.ly/2RMLInB). *Jeffery mai avea nevoie de o singură pasă decisivă, respectiv o singură intercepție pentru a-și trece în cont un quadruple-double, adică de a termina la 4 capitole statistice cu minim 10 unități.* (baschet.ro, https://bit.ly/3coyyqk). – Pr. /kwadr'upəldabəl/. (AMB)

quarter pipe s.n. ●●● (Sport) Rampă cu forma unui sfert de cerc, folosită în skateboarding, snowboarding și alte sporturi extreme. *Această jucărie Parc de skateboarding LEGO® City (60290) are tot ce le trebuie copiilor pentru a pune în scenă evenimente palpitante de skateboarding, inclusiv o rampă quarter pipe, rampă, balansoar și bară.* (cartia.ro, https://bit.ly/3wQPORt). *Oradea este alt oraș din România care se poate lăuda cu un parc pentru skate destul de mare, care cuprinde o bară pătrată de aproximativ 4 metri, kickere, half pipe de 3 metri și două quarter pipe-uri lipite de un minijumper.* (divahair.ro, https://bit.ly/3iL7c20). – Pl. quarter pipe-uri. Pr. /kw'ortər pajp/. (AMB)

quercetină s.f. ●●● (Nutr.) Substanță bioactivă cu conținut de fenol, găsită în fructele și legumele cu pulpă albă, care are numeroase beneficii pentru sănătate, cele mai importante fiind rolul său antioxidant și antiinflamator. *Deşi este de preferat să consumaţi fructe şi legume cât mai colorate, şi cele cu pulpă albă au o mulţime de beneficii. Ele sunt bogate în fibre şi într-un alt antioxidant numit quercetină.* (digi24.ro, http://bit.ly/3t4MDBA). *Consumul de până la 7 cepe săptămânal ajută la reducerea riscului de a face cancer colorectal, laringian şi ovarian, potrivit unor studii internaţionale. Ceapa este bogată în sulf şi este o sursă excelentă de polifenoli şi quercetină.* (romanialibera.ro, http://bit.ly/3iSrLZh). *Compușii din compoziția ceaiului de ceapă ajută la echilibrarea insulinei și asigură o schimbare graduală a glucozei în celule și mușchi. Tot datorită compușilor precum quercetine, ceaiul de ceapă scade nivelul de zahăr din sânge și sorbitol ce se acumulează în sistemul nervos și celulele rinichiului.* (livearad.ro, http://bit.ly/39pus1i). *Quercitina este un bioflavonoid ce protejează organismul de efectul nociv al radicalilor liberi. Acest flavonoid previne oxidarea*

vitaminei C, fiind folosită pentru rolul ei antioxidant. Beneficii: quercitina poate ajuta organismul împotriva reacțiilor alergice; are rol în menținerea sănătății aparatului cardio-vascular; quercitina poate avea efect anti-inflamator; de asemenea joacă rol anti-aging, prevenind degradarea celulară. (pilulka.ro, https://bit.ly/3HOqMpp). *Ce este şi unde se găseşte quercitina, molecula care luptă cu Covid-19 […] „Quercitina este răspândită pe scară largă în regatul plantelor: o găsim în multe fructe şi legume, în special citrice, mere, fructe roşii, capere, ceapă, roşii şi broccoli, dar şi în cacao, ulei de măsline, vin roşu şi în ceai verde. Este sensibilă la temperatură, atât de mult încât, de exemplu, după 15 minute de fierbere, ceapa şi roşiile îşi pierd 75-80% din conţinutul iniţial", spune Flavia Bernini, biolog şi nutriţionist.* (mediafax.ro, https://bit.ly/3HBAoUe). – Pl. quercetine.Var. quercitină. (AMB)

quercitină s.f. ●●● (Nutr.) v. **quercetină**. (AMB)

quest s.n. ●●○ (Turism, gaming) Misiune pentru a găsi sau a obține ceva, inițial presupunând explorarea printr-o aplicație pe telefonul mobil (numită Quest) a unui obiectiv turistic. *Un „quest" (misiune) este un tip de tur organizat sub forma unui joc de tip puzzle sau aventură. Dacă scopul unui tur obișnuit este să informeze utilizatorul despre atracțiile turistice din zonă, turul de tip misiune are un scop ușor diferit. Utilizatorii sunt încurajați să devină din ascultători pasivi detectivi, exploratori. Scopul utilizatorului este să rezolve toate probele propuse și să adune în același timp cât mai multe puncte. Pe durata turului, utilizatorul va avea de rezolvat un număr de exerciții variate, de la simple întrebări, la descoperirea de obiecte ascunse într-o zonă anume.* (izi.travel, https://bit.ly/3LT7hhe). *Acum, aplicația are peste 100 de questuri disponibile, create cu ajutorul unei rețele globale de creatori de conținut și este prezentă în 40 de orașe europene: București, Londra, Paris, Berlin, Amsterdam, Barcelona și multe altele.* (zilesinopti.ro, https://bit.ly/3h7ph9B). *Un Quest este o sarcină dată de un NPC unui jucător care se termină cu o recompensă dată la terminarea acestuia.* (games-onlinero.page.tl, https://bit.ly/3h82Cd0). – Pl. questuri. Pr. /kwest/.Var. Quest. (AMB)

R

rail s.n. ●●○ **1.** (Electr.) Canal al unei surse de alimentare pe care se livrează o anumită tensiune. *Rail-urile pot fi asociate unor „canale” prin care se livrează anumite tensiuni. La sursele obișnuite, chiar dacă tensiunile sunt diferite se obțin din același rail. La sursele de putere foarte mare (pentru overclocking sau configurații SLI ori CrossFire) există mai multe rail-uri de 12 V. Pentru a reduce costurile de producție, în loc de un rail de 12V și 27A există două de 12V cu 13A respectiv 14A, de exemplu.* (computerica.ro, https://bit.ly/3Lqk89y). *Probabil că pe sursa lui scrie că are 4 rail-uri de 12V, fiecare din ele capabile să livreze maximum 240W. Chestia asta înseamnă că nu poți conecta o placă video care consumă mai mult de 240W, folosind un singur rail, atât. Sursa nu trebuie să livreze puterea aia. De exemplu, ai 3 plăci video de 150W, iar procesorul 100W. Toate se alimentează pe 12V, iar dacă le aduni, o să-ți dea 550W. Dar pentru că sursa ta nu suportă decât maxim 240W pe fiecare rail de 12V, trebuie să pui fiecare placă video pe câte un rail, iar procesorul pe alt rail.* (comentariu, pcgarage.ro, https://bit.ly/3wKQaJm). **2.** (Sport) Bară pe care se alunecă cu skateboardul sau snowboardul. *Potrivit caietului de sarcini al licitației prin care Primăria achiziționează și montează noile echipamente, pe locul de skateboard vor fi aduse șapte noi rampe: o trambulină de sărituri (Jump 60), un obstacol pentru sărituri (Ollie Box), o rampă cu elemente drepte (bank), o rampă denumită „cutia Pandorei”, o rampă curbă cu bandă de pornire (quater pipe), o rampă dublă cu elemente curbe și o bară pentru alunecări (rail).* (turnulsfatului.ro, https://bit.ly/33Dr67z). *Placa de skateboard este una din cele mai populare, fiind cunoscută de către cei mici și cei mari deopotrivă. Caracteristicile sale sunt orientate pentru a facilita trick-urile, ride-urile în skatepark, pe rampe, rail-uri sau alte ride-uri urbane scurte.* (echiliber.ro, https://bit.ly/3qGZAli). *Un alt skatepark veţi găsi pe Bariţiu, în Parcul Ion Luca Caragiale. Aţi putea să-l preferaţi pe acesta pentru că este într-o zonă mai centrală decât cel prezentat anterior. Veţi găsi aici un funbox, un rail curbal, ollie box şi două quarter pipe-uri, care probabil ştiţi voi mai bine decât mine ce înseamnă, dacă aţi fost interesaţi să citiţi acest articol.* (clujlife.com, https://bit.ly/3Ny6S4M). – Pl. rail-uri. Pr. /rejl/. (AMB)

raloxifen s.n. ●●● (Farm.) Medicament utilizat în tratarea osteoporozei, dar eficient și împotriva COVID-19. *Autoritatea de reglementare a medicamentelor din Italia a aprobat marți demararea testării clinice pe oameni a medicamentului antiosteoporotic raloxifen ca potențial tratament împotriva COVID-19, sperându-se că acesta va ameliora simptomele și diminua infecțiozitatea, transmite Reuters.* (hotnews.ro, https://bit.ly/3BNbAFL). *Studiul indică trei tratamente care ar fi eficiente la virusurile de tip ARN, precum SARS-CoV-2: raloxifenul, un medicament pentru osteoporoză, remdesivirul, un medicament antiviral aprobat în*

mai multe țări pentru tratarea COVID-19 și pioglitazonă, utilizată pentru tratarea diabetului. (stirileprotv.ro, https://bit.ly/376sZv6). – Var. Raloxifen. (AMB)

ramen s.n. ●●○ (Culin.) Supă japoneză cu tăiței (din făină de grâu de tip Ramen). *Evident, necesitatea unei găteli ieftine și hrănitoare care să asigure forța și sănătatea unui popor sărăcit de război a dispărut, Ramen-ul însă a rămas pe masa japonezului, devenind personaj emblematic și martor mut al unui moment istoric. E o supă, dar e în același timp un simbol pentru că, dincolo de stiluri de gătit și de așezare în farfurie, de foame și de poftă, hrana a avut și are o dimensiune sacră și una istorică pe care nu trebuie să și le uite în drumul ei către rafinament.* (Blog, https://bit.ly/3h3mDzP). *Supa Ramen e o specialitate japoneză ce presupune alăturarea a diferite ingrediente, uneori pui, alteori porc sau pește, într-o supă de legume și carne, lângă tăițeii chinezești Ramen. Supa este una extrem de sănătoasă și sățioasă.* (retetepractice.ro, https://bit.ly/346qgl1). *Cinci zile stai acolo, mănânci de la food court (genială mîncare, de la ramen-uri japoneze la burgeri de fiţe şi de la mâncare raw vegană la gulaşuri secuieşti – şi cea mai bună prăjitură cu cafea pe care am mâncat-o vreodată).* (dilemaveche.ro, http://bit.ly/36rBfpz). – Pl. ramenuri, ramen-uri.Var. Ramen. (IL)

random adv., adj.invar. ●●○ La întâmplare. *Nu am mers random, de pe o lună pe alta. Ne-am făcut o strategie foarte clară cu ce urmează să se întâmple pe un an. În timpul anului ne-am dat seama că unele proiecte se pot întâmpla într-un an, iar altele necesită doi.* (scena9.ro, https://bit.ly/3fZABSt). *Le-am luat că nu mai aveam nimic în frigider, probabil voi lucra remote și n-aș mai vrea să mai ajung în spații aglomerate și pentru că a dat tot românul iama în magazine și chiar am vrut să mai prind și eu ceva. Nu am calculat nimic, am luat random și nu foarte multe, cât să nu fac risipă.* (vice.com, https://bit.ly/382JibY). //adj.invar. *Când am ajuns am fost întâmpinați cu căldură de către gazde, alegerea a fost cumva random deși ceva mi-a făcut cu ochiul de la prima poză.* (FB, https://bit.ly/2A4gHq5). *Problema este că nu știu cum să le dau. Ori fac o extragere random la toate comentariile primite de articolele de săptămâna asta, ori… nu știu.* (Blog, https://bit.ly/2YyZm27). – Pr. /rˈendom/. (IL)

ransomware s.n. ●●● (Inform.) Tehnică de fraudare informatică care constă în blocarea accesului victimei la propriile fișiere prin criptarea acestora (sau, într-o variantă mai veche, prin blocarea ecranului dispozitivului atacat), decriptarea și deblocarea accesului fiind condiționate de plata unei sume de bani către atacatori; (p.ext.) atac cibernetic de acest tip. *Pe scurt, ransomware-ul este un software periculos care împiedică utilizatorii de la a-și utiliza dispozitivele sau de la a-și accesa fișierele personale sau importante, până când aceștia plătesc o anumită sumă de bani. De obicei, plata este solicitată în criptomonedă, cum ar fi Monero sau Bitcoin. Victimelor li se spune să cumpere aceste bunuri digitale și apoi să le transfere atacatorilor.* (bitdefender.ro, https://bit.ly/3wd1ASX). *Din 2019 până în 2020, numărul de utilizatori care s-au confruntat cu ransomware-uri țintite –*

malware folosit pentru a extorca bani de la ținte importante, precum corporații, agenții guvernamentale și organizații municipale – a crescut cu 767%, arată datele Kaspersky Lab. (economie.hotnews.ro, https://bit.ly/3xhjbJT). *Programele de tip crypto-ransomware, care criptează datele din sistemele utilizatorilor, au devenit o problemă foarte mare pentru securitatea cibernetică, în ultimii ani, iar fenomenul s-a răspândit foarte mult. Pentru a înţelege exact magnitudinea lui, Kaspersky Lab a studiat modul în care ameninţarea ransomware a evoluat, pe parcursul a 24 de luni. Analiza companiei include statisticile despre atacuri cu ransomware care blochează ecranul, dar şi cu crypto-ransomware.* (agerpres.ro, https://bit.ly/3varh5m). *2015 a fost un an record, cu 100 de familii ransomware noi descoperite. Cea mai mare parte a acestora reprezintă acum o formă mai periculoasă a amenințării: cripto-ransomware, care poate să cripteze puternic fișierele victimelor.* (startupcafe.ro, https://bit.ly/3ixlNyQ). – Pl. ransomware-uri. Pr. /r'ensəmwer/.Var. crypto-ransomware, cripto-ransomware. (AMB)

rapela vb.refl. ●○○ (Med., soc.) A se revaccina pentru a prelungi imunitatea obținută printr-o vaccinare anterioară. *Primarul Emil Boc s-a „rapelat” tot cu AstraZeneca, fără nicio problemă* (eclujeanul.ro, https://bit.ly/3CRPHnZ). *De câte ori v-ați vaccinat și rapelat până acum, domnilor ziariști?* (comentariu, vremeanoua.ro, https://bit.ly/3DZpsxp). *[...] ce facem cu rapelul? Că trebuie făcut într-o anumită zi și dacă se termină maratonul până mă rapelez eu?* (comentariu, FB, https://bit.ly/3COk52R). – 1sg. mă rapelez, part. rapelat. (ȘO)

raw adj.invar., s.n. ●●● (Foto.; frecv. în sintagma *format raw*) Format al fotografiilor digitale care permite prelucrarea ulterioară; fotografii salvate în acest format. *Cum deschizi fotografii în format RAW pe Windows 10, fără Photoshop* (playtech.ro, https://bit.ly/2FjlWBe). *Imaginile în format raw sunt fișierele de pe aparatul foto care conțin toată informația captată de senzor la momentul fotografierii.* (Blog, https://bit.ly/2QLB27N). //s.n. *O discuție despre RAW-uri. 12bit, 14 bit, compresat, necompresat... chiar contează oare? Articolul ne va edifica.* (FB, f64, https://bit.ly/3Fq7iVw). – Pl. (s.n.) raw-uri. Pr. /r'ou/.Var. RAW. (IL)

rayon s.n. ●●● (Ind.text.) Fibră textilă obținută din celuloză prin procedee chimice, cu luciu mătăsos; mătase artificială, viscoză. *Prima astfel de fibră celulozică a fost descoperită în 1855, brevetată și fabricată în Franța, în 1894, și se numea „mătase artificială”. În 1924 a fost adoptat de către industria textilă termenul oficial de Rayon. Fiind obținut din celuloză proprietățile erau asemănătoare cu cele ale fibrelor celulozice naturale cum ar fi bumbacul, inul și nu cu cele sintetice termoplastice, pe bază de petrol, cum ar fi nailonul și poliesterul. Rayonul absorbea mai bine umiditatea decât bumbacul, era confortabil de purtat, ușor de vopsit, rezistent la distrugerea insectelor, moale, rezistent etc.* (Blog, https://bit.ly/2PwtXIp). *Rayonul este fabricat din pastă de lemn tratată cu chimicale ca sodă caustică, amoniac, acetonă și acid sulfuric, care pot fi dăunătoare sănătății umane.* (a1.ro, https://bit.ly/3keYKre). – Pr. /rej'on/, /raj'on/.Var. Rayon. (IL)

ray tracing s.n. ●●● (Gaming) Tehnologie de reprezentare și gestionare a luminii (reflexii, iluminare etc.) în jocurile video. *Ce este ray tracing? Pe scurt, este o tehnologie nouă care permite afișarea mult mai realistă a reflexiilor, refracțiilor și dispersiilor în jocuri. Până acum, reflexiile din geamurile clădirilor erau doar „poze” cu mediul înconjurător. Ba chiar, la unele jocuri, dacă produceai o schimbare la ceva din jur (de exemplu dacă tăiai un copac), copacul nu ar fi dispărut din reflexia din geam.* (revoblog.ro/ce-este-ray-tracing-nvidia). *Haideți însă să vorbim despre iluminarea globală, care în teorie ar trebui să fie cel mai greoi proces de ray tracing. Până la urmă, se presupune că toată iluminarea unui cadru trebuie generată pe baza uneia sau a mai multor surse de lumină. Asta înseamnă că procesorul grafic din Playstation 5 trebuie să calculeze în timp real unde este sursa de lumină și cum formează aceasta iluminarea cadrului.* (zonait.ro, http://bit.ly/3r0vC9l). *Asta e de fapt ceea ce face tehnologia ray-tracing și pentru a o înțelege trebuie să comparăm același joc cu ray-tracing și fără ray-tracing. Tehnologia ray-tracing este de asemenea utilă pentru a genera marginile obiectelor și interacțiunea lor cu sursa de lumină, lucru care nu era posibil până acum.* (steamgames.ro, https://bit.ly/3vDqIm9). – Pr. /r'ej trejsing/.Var. ray-tracing. (AMB)

reactogen adj. ●●● (Med.; despre substanțe) Care creează reacții adverse. *„După doza de rapel, organismul este mai reactogen. Organismul, având deja un nivel al anticorpilor preformați, va identifica proteina care apare după vaccin și va tinde să dezvolte o reacție adversă. Sunt reacții adverse comune, cunoscute, anticipate. Este un fenomen care se întâlnește la toate tipurile de vaccin care au doză de rapel”, a precizat Valeriu Gheorghiță.* (g4media.ro, https://bit.ly/3oums7d). *Acestea fiind spuse, „vaccinurile cu ARNm – Pfizer și Moderna – sunt ceea ce se numește mai reactogene, ceea ce înseamnă că există mai multe reacții adverse”, a spus Hotez. „Nu sunt grave, dar pot fi neplăcute și uneori pot dura o zi sau două. De obicei nu. De obicei durează câteva ore.”* (fanatik.ro, https://bit.ly/3A9nSq3). – F.sg. reactogenă, m.pl. reactogeni, f.pl. reactogene. (AMB)

reactogenitate s.f. ●●● (Med.) Totalitatea reacțiilor adverse care apar ca urmare a inoculării unei substanțe (sau vaccin). *Reactogenitatea este un termen utilizat pentru a defini un set specific de reacții adverse ce se produc la timp scurt după vaccinare, sunt de scurtă durată (tranzitorii) și reprezintă manifestări așteptate ale organismului ca răspuns la vaccin.* (vaccinare-covid.gov.ro, https://bit.ly/3uIofa6). *Important de spus este faptul că studiul raportează constatări de reactogenitate, modul în care oamenii se simt după vaccin, şi nu constatări de imunogenitate, adică în ce măsură dozele combinate induc un răspuns imun.* (realitatea.net, https://bit.ly/3l9hUB7). (AMB)

redactoră s.f. ●●○ **1.** Femeie care se ocupă cu redactarea de articole sau studii pentru un ziar, o revistă etc. *Tot cu ocazia apariţiei acestui roman, Delia Oprea, scriitoare şi redactoră Liternet, scria despre Ilinca Bernea.* (Blog, https://bit.ly/2UTvKJZ). *Printre „repetenții” libertății de exprimare s-au numărat,*

alături de unele partide și de jandarmerie, și DIICOT, care au anchetat-o abuziv pe o redactoră de la Radio România, după ce aceasta a comunicat cheltuielile excesive ale fostului șef al Radioului Public. (libertatea.ro, https://bit.ly/3kYjjav). *Ei știu că au în audiență o reporteră de la The New York Times, una dintre redactorele radioului public canadian, mulți cronicari de la televiziuni, site-uri și ziare.* (libertatea.ro, https://bit.ly/3SYODrZ). **2.** (În sintagma) *redactoră-șef(ă)* = Femeie responsabilă de îngrijirea materialului întocmit de o echipă de redacție înainte ca acesta să fie tipărit. *Prezentatoarea unei emisiuni populare, dimineața, la acest post critic față de putere, a cărei redactoră-şefă adjunctă este, Tatiana Felgenhauer a fost agresată luni la prânz în sediul postului de radio Ecoului Moscovei, situat în centrul capitalei ruse.* (news.ro https://bit.ly/39aCbks). *Am avut o listă aşa amărâtă de doritori de pământ, în fine... (erau şi Geta (Brătescu), şi viitoarea mea redactoră-şef de la (Revista) 22, nu-i chiar rău.* (adevarul.ro, https://bit.ly/3fNCPFF). – Pl. redactore.Var. redactoare*. (ȘO)

reel s.n. ●●● **1.** (Social media) Videoclip de 15 secunde postat de un utilizator în rețeaua de socializare Instagram; Instagram reel(s). *Braşoveanca Lorena Şerban este un model pentru tinerele din România şi are cel mai vizionat clip de tip reel din întreaga lume, pe reţeaua Instagram.* (adevarul.ro, adev.ro/qt8xj8). *Pentru o vizualizare rapidă în format video, vă invit să accesați contul de instagram unde am postat un reel drăguț.* (Blog, https://bit.ly/3C5GWYe). *În această secțiune din setări vei vedea postările, compilațiile video sau Reels, Poveștile sau Instastories și clipurile lungi clasificate ca IGTV pe care le-ai șters, intenționat sau din greșeală.* (Blog, https://bit.ly/3zXFmWJ). *Bineînțeles, ajută să folosești hashtag-urile cele mai populare, dar asigură-te mereu că sunt relevante pentru Instagram Reels-urile tale.* (Blog, https://bit.ly/3igLxPK). **2.** (Social media; mai ales la pl. *reels*) Funcție în aplicația de Instagram care permite utilizatorului să filmeze, să editeze și să posteze un videoclip de maxim 15 secunde; Instagram Reels. *Instagram a început în sfârșit să-și lanseze cea mai recentă funcție Reels pentru utilizatorii din India. Funcția Reels aduce funcționalități similare aplicației Tiktok, acum interzisă – permite utilizatorilor să creeze videoclipuri în aplicație, să adauge filtre creative și muzică și apoi să o împărtășească cu urmăritorii lor și multe altele.* (redactia.ro, https://bit.ly/3fijXzu). *Reels sau compilații video reprezintă o nouă modalitate de a interacționa cu comunitatea actuală Instagram și de a ajunge la un public mai larg.* (Blog, https://bit.ly/379M2EV). **3.** (Video, media) Film, videoclip; filmografie. *Pentru că între timp, reel-ul lui s-a mai îmbogățit cu niște producții beton. Gen, un clip one shot pentru Deliric ft. Silent Strike sau niște reclame de la mama lor, care pentru nemți, care pentru Dubai sau chiar de la mal de Neversea.* (iqads.ro, https://bit.ly/3jcrMYz,). *După aia am avut funcția de Director Scouter, mai exact căutam regizori pentru spoturile pe care Multimedia le făcea. Așa am ajuns să văd foarte multe reel-uri de regizori, vedeam sute de reel-uri pe zi.* (Blog, https://bit.ly/2WzzxjI.). – Pl. reel-uri, reels-uri. Pr. /ril/.Var. Reels. (IL)

reggaeton s.n. ●●● (Muz.) Gen de muzică dance, apărut în Puerto Rico în anii 1980, cu elemente reggae, salsa, hip-hop și/sau rap, deseori cu versuri în

spaniolă. *Portoricanul Daddy Yankee face din nou senzație după succesul planetar înregistrat de „Despacito” anul trecut, revenind în atenţia publicului cu „Dura”, o piesă cu care regele reggaeton-ului aprinde deja ringurile de dans din întreaga lume.* (muzzix.ro, https://bit.ly/3xO5kxr). *Eurovision 2010 – dezastru muzical cu reggaetoane și taraf* (ziare.com, https://bit.ly/3O49OWo). *„Apa”, feat. Cabron, este unul dintre cele mai reuşite reggaetonuri româneşti. Are şi izul de golăneală jovială specific, macho man-ul care se plânge că femeia e prea solicitantă, dar tot ar da un număr.* (Blog, https://bit.ly/3MMM4EV). **–** Pl. reggaetoane, reggaetonuri. Pr. /reget'on/. (IL)

regtech s.n. ●●○ (Inform.; abr. de la engl. Regulatory Technology) Domeniu care se ocupă cu tehnologii de depistare a reglementărilor (legale și administrative) și de conformare cu acestea, în special, din domeniul financiar și al asigurărilor; (concr.) companie care activează în acest domeniu. *Scopul RegTech este să folosească tehnologia, precum tehnologia RPA, să automatizeze și să eficientizeze anumite procese care erau efectuate manual. De exemplu, o aplicație a RegTech este monitorizarea legislativă care este efectuată cu ajutorul roboților pentru a permite instituțiilor financiare să fie la curent cu modificările legale care privesc direct compania.* (forbes.ro, https://bit.ly/3lgvDn6). *Un nou tip de firme din sectorul fintech promite să facă conformarea o simplă formalitate: Regtech-urile folosesc Inteligența artificială și machine learning pentru a ajuta companiile să-și înțeleagă datele și să-i alerteze de riscurile de securitate sau de încălcări ale legislației.* (ro.eos-solutions.com, https://bit.ly/3d88JLS). *RegTech sau „regulatory technology” reprezintă o prescurtare a „tehnologiei de reglementare”, termen care a fost creat pentru a aborda provocările de reglementare din sectorul serviciilor financiare prin intermediul tehnologiei inovatoare. Domeniul Regtech este alcătuit din companii care utilizează tehnologia pentru a ajuta instituțiile financiare să respecte reglementările în mod eficient și ieftin.* (financialmarket.ro, https://bit.ly/3O2dE2Z). **–** Pl. regtech-uri. Pr. /regt'ek/, /r'egtek/.Var. RegTech, Regtech. (AMB)

remdesivir s.n. ●●○ (Farm.) Medicament antiviral folosit împotriva virusurilor Ebola, Marburg și a altor virusuri ARN monocatenare, precum coronavirusurile, dintre care cele mai recente sunt SARS-CoV-2 și Henipavirus. *Remdesivir este un tratament împotriva COVID-19 destinat adulților și adolescenților începând cu vârsta de 12 ani, care au pneumonie și care necesită suplimentare cu oxigen.* (ec.europa.eu, https://bit.ly/3xgj01b). *Remdesivir este substanţa activă a medicamentului comercializat de compania farmaceutică americană Gilead Sciences sub numele de Veklury. Gilead a demarat studiile pentru acest nou tratament în 2009, într-un program de cercetare pentru hepatita C şi virusul sincţial respirator. Cercetările ulterioare, in vitro şi in vivo pe animale, au arătat că remdesivirul este un antiviral cu spectru larg, care acţionează împotriva mai multor agenţi patogeni noi: Ebola, Marburg (care produce febra hemoragică Marburg, boală virală severă), SARS şi MERS.* (adevarul.ro, https://bit.ly/3gdx9GW). *Rezultatele prezentate publicului oferă*

dovezi suplimentare că antiviralul remdesivir este foarte eficient în reducerea duratei de tratament împotriva COVID-19, ducând la diminuarea presiunii pentru unitățile medicale atât de aglomerate de la debutul pandemiei. (viata-medicala.ro, https://bit.ly/3cB97DE). – Var. Remdesivir. (AMB)

remote adj.invar., adv. ●●● (Care are loc sau se desfășoară) de la distanță. *Evoluție explozivă – Numărul de joburi remote disponibile s-a triplat în luna martie față de aceeași perioadă a anului trecut.* (revistacariere.ro, http://bit.ly/3qTr0Sb). *Iată programul conferințelor de presă oficiale și al antrenamentelor oficiale pe care atât tricolorii, cât și adversarii noștri le vor desfășura, cu mențiunea că prezența fizică sau participarea remote la acțiunile aferente unei partide este permisă doar jurnaliștilor acreditați la partida respectivă:[...] – conferința României se va desfășura la CNF Mogoșoaia în sistem remote, așadar fără prezența fizică a jurnaliștilor […]* (frf.ro, http://bit.ly/38J0ULl). *Priza inteligentă Ezviz; permite controlul remote din aplicația Ezviz (IOS/Android) pentru toate aparatele conectate, funcționează cu Amazon Alexa și Google Assistant* (emag.ro, https://bit.ly/38LLQwJ). //adv. *„Cu siguranţă după ce se va sfârşi pandemia COVID mai multe companii care credeau că este imposibil ca angajaţii lor să fie productivi lucrând remote vor vedea toate beneficiile", a subliniat Mara Eliza Barză.* (zf.ro, http://bit.ly/3vrWZg1). *Printre cele mai importante viziuni se regăsește și nevoia de a putea munci remote, de a fi mereu conectat la tot ceea ce este important, indiferent de loc. Dacă te afli printre cei care muncesc de la distanță sau care călătoresc mult în scop de afaceri, cunoști nevoia pentru device-uri cât mai portabile și tehnologie rapidă, ușor de accesat.* (wall-street.ro, http://bit.ly/30Mv8sN). – Pr. /rim'əwt/. (AMB)

remote work s.n. ●●○ Muncă desfășurată de acasă sau din alte locații care nu aparțin angajatorului și care folosește mijloace digitale (aplicații informatice, internet etc.); telemuncă, teleworking, smartworking. *Odată cu răspândirea la nivel global a pandemiei COVID-19, relațiile de muncă devin din ce în ce mai afectate, iar majoritatea angajatorilor au luat decizia ca angajații să lucreze la distanță, de acasă („remote work") în conformitate cu recomandările Ministerului Muncii și Protecției Sociale în scopul prevenirii răspândirii infectării cu noul coronavirus.* (profit.ro, https://bit.ly/3qXKFjP). *Discuțiile s-au axat pe un subiect imposibil de evitat: „Munca de acasă în pandemie". Se mai numește telemuncă sau „remote work" și, deși se manifesta ca un trend internațional și înainte de pandemie, ea s-a impus cu putere, acolo unde s-a putut, odată cu declanșarea pandemiei.* (capital.ro, http://bit.ly/2NpHST5). *Remote-work rămâne valabil. Dacă ești IT-ist stai acasă până cel puțin la toamnă* (alephnews.ro. http://bit.ly/2Q3drms). – Pr. /rim'əwtwork/.Var. (rar) remote-work. (AMB)

renovabil adj. ●○○ **1.** (Imob.; despre apartamente, case, construcții) Care poate fi renovat, reparat, îmbunătățit. *Apartament renovabil 2 camere, Drumul Taberei, Str. Sibiu* (alice-necula.business.site, https://bit.ly/3ftc3lc). *Este vorba de o vilă impunătoare, renovabilă, care așteaptă să se reintegreze în peisajul*

varietății de stiluri arhitecturale ale cartierului. (clujproperties.ro, https://bit.ly/2SEns7Z). *Oferim spre vânzare două case renovabile, situate în aceeași curte, într-o zonă rezidențială de case-vile a cartierului Andrei Mureșanu.* (blitz-imobiliare.ro, https://bit.ly/2L3mM88). **2.** (Mediu; despre resurse energetice sau de altă natură) Care se regenerează (de exemplu, energie solară, eoliană, hidraulică ş.a.). *Conservarea energiei şi utilizarea surselor energetice renovabile* (didactic.ro, https://bit.ly/3fCTUSn). *Asociația Bioplastic România este unica asociație de profil din industria biopolimerilor (industria maselor plastice biodegradabile), având ca obiect reprezentarea societăților și organismelor care doresc să preia și să promoveze biopolimeri care conțin materii prime renovabile de origine vegetală.* (parlament.ro, https://bit.ly/2SOMEJ1). – F.sg. renovabilă, m.pl. renovabili, f.pl. renovabile. (TT)

reparteneriere s.f. ●○○ Faptul de a-ți găsi un nou partener de cuplu conjugal. *Repartenerierea sau cum să crești șansele unei noi relații echilibrate. După ce rănile separării s-au vindecat, cum să alegi un nou partener ca să nu repeți greșelile trecutului?* (membri.allaboutparenting.ro, https://bit.ly/3vYlql9). *De asemenea, repartenerierea voastră poate produce traume pentru copii.* (FB, https://bit.ly/3cjdZ0f). (DLT)

report s.n. ●●● (Social media; mai ales în expr. *a da cuiva report*) Funcție prin care se raportează, către administratorii unui mediu de socializare, un profil sau o postare pentru activitate necivilizată (limbaj violent sau vulgar, cu conotații sexuale, profil fals etc.). *„Când eram în generală, aveam 15 ani, mi s-a făcut un cont fals pe Askfm”, îşi aminteşte Silvia primele ei experienţe neplăcute cu social media. „Erau poze cu mine, era ca şi când era profilul meu, dar era cu alt nume. Şi răspundea la întrebări în numele meu, dar de fapt era altă persoană. Nu am descoperit cine era. Până la urmă l-a închis că i s-au dat report-uri.”* (republica.ro, https://bit.ly/33jXSLp). *Începutul anului pe Facebook a fost tulbure. Mai mulți români și-au luat report, și-au luat block, câteva zile sau o lună, sau doar avertismente. S-a pornit de la conspirații cu politica, cu protestele și s-a ajuns la întrebat diverși care se dau experți într-ale Facebook. Lucrurile s-au calmat cumva, dar pentru compania asta a picat, cum ar veni, nucleara: scandalul Cambridge Analytica.* (vice.com, https://bit.ly/3ncb9gU). – Pl. reporturi. (IL)

repulpa v.tranz. ●○○ (Cosm.) A umple riduri, a hidrata; a mări buzele printr-o procedură ce presupune injectarea lor cu diverse substanțe. *Ca întotdeauna, mulțumită formulei sale îmbogățite cu acid hialuronic și concentrației de pigmenți care reflectă lumina, acesta revigorează, iluminează, netezește și repulpează pielea.* (eva.ro, https://bit.ly/33g6cP6). *Un balsam de buze fondant cu gust dulce, care se topește pe buze pentru un efect de „a doua piele” și o strălucire glossy subtil colorată. Buze repulpate, hidratate.* (sephora.ro, https://bit.ly/3rfeZZt). *Și un lucru foarte important, buza mărită sau repulpată nu trebuie să se cunoască că este mărită.* (FB, https://bit.ly/2CY87dK). – 1sg. repulpează, part. repulpat. (IL)

repulpant adj. ●●● (Cosm.) Care umple ridurile și conferă fermitate pielii. *Cremă antirid cu efect repulpant.* (sephora.ro, https://bit.ly/3fRX3NF). *Îmi doream de multă vreme crema aceasta repulpantă de la Biotherm, iar acum este la preț redus până la sfârșitul lunii. E lejeră, perfectă pentru vară și se comportă foarte bine ca bază de machiaj.* (Blog, https://bit.ly/2ZPZMS9). – F.sg. repulpantă, m.pl. ^repulpanți, f.pl. repulpante. (IL)

repulpare s.f. ●●● (Cosm.) Acțiunea de a umple riduri; procedură cosmetică pentru mărirea buzelor prin injectarea cu diverse substanțe. *Beneficii: Puternic efect de repulpare.* (deprinromania.ro, https://bit.ly/3fQCVeJ). *Inclus în produsele cosmetice, acidul hialuronic nu pătrunde la nivelul dermului și nu înlocuiește acidul hialuronic regăsit acolo în mod natural, însă capacitatea sa excepțională de a reține apa ajută la hidratare, uniformizare și repulpare.* (remediu.ro, https://bit.ly/2WJ9CTY). *Acest tratament facial anti-îmbătrânire combină o textură de serum unică, îmbogățită cu ingrediente active de lifting și repulpare cu efect imediat și o mască tip țesătură care se mulează perfect pe contururile feței și gâtului pentru difuzia formulei și eficacitate anti-aging optime.* (sephora.ro, https://bit.ly/3eVnpx3). *Repulparea buzelor nu înseamnă mărirea lor. Această procedură constă în a rehidrata părțile care acum câțiva ani erau farmecul buzei. Și un lucru foarte important, buza mărită sau repulpată nu trebuie să se cunoască că este mărită.* (FB, https://bit.ly/2CY87dK). (IL)

resveratrol s.m. ●●● (Cosm., nutr.) Substanță folosită în produse cosmetice sau suplimente alimentare cu efect antioxidant. *Dacă ar fi să numim un compus care apare adesea în dezbaterile despre antioxidanții cu rol în menținerea sănătății organismului, resveratrolul s-ar număra printre primele opțiuni. Este asociat, de cele mai multe ori, cu vinul roșu (grație conținutului ridicat de resveratrol din struguri), fiind recunoscut pentru efectele sale complexe asupra corpului.* (bioclinica.ro, https://bit.ly/2YvCcME). *Nu e un lucru neapărat rău să aducem la lumină beneficiile alimentelor sănătoase, dar parcă acestea sunt mult prea „pompate" şi unii oameni au tendința să creadă că orice boală poate fi acum prevenită sau vindecată doar mâncând 10 kilograme de struguri pe zi. Acesta este şi cazul resveratrolului, despre care în ultimii ani s-au scris vrute şi nevrute şi care, dacă ar fi fost adevărate, ar fi lăsat spitalele fără pacienți.* (cisd.ro, https://bit.ly/3Df2j9i). (IL)

retinal s.m. ●●○ (Cosm.) Derivat din vitamina A, folosit în produse cosmetice pentru a diminua semnele de îmbătrânire sau pentru a uniformiza culoarea și textura pielii. *Retinalul este „fratele mai mare" al faimosului retinol, ambele făcând parte din familia retinoizilor (familia Vitamina A); retinalul are nevoie de un singur pas de conversie metabolică pentru a ajunge la forma pe care celulele tenului o înțeleg* (comenzi.farmaciatei.ro, https://bit.ly/3eNZCBQ). *Asta înseamnă că te va scăpa de riduri mai repede decât clasicul retinol. În plus, dintr-un motiv care încă nu-mi este cunoscut, retinalul e mai bine tolerat de piele, o veste bună pentru mine, având în vedere că retinolul îmi provoacă roșeață, arsuri și descuamări groaznice.* (Blog, https://bit.ly/3hYTLf4). (IL)

retinoid s.m. ●●● (Cosm.; mai ales la pl.) Denumire generică pentru substanțe derivate din vitamina A, folosite în produse cosmetice pentru a diminua semnele de îmbătrânire sau pentru a uniformiza culoarea și textura pielii. *Retinolul este veteranul, fiind cel mai cunoscut retinoid, este disponibil fără prescripție medicală, are efectul de a reduce ridurile, liniile fine, îmbunătățește textura, elasticitatea și aspectul general al pielii.* (ultraestetic.ro; https://bit.ly/3hXGSBT). *Retinoizii reduc liniile fine și ridurile crescând producția de colagen. Aceștia stimulează, de asemenea, producerea de noi vase de sânge la nivelul pielii, care îmbunătățesc culoarea pielii. Beneficii suplimentare includ estomparea petelor de vârstă și netezirea zonelor aspre ale pielii.* (reginamaria.ro, https://bit.ly/3rsPsM2). – Pl. retinoizi. (IL)

retinol s.m. ●●● (Cosm.) Derivat din vitamina A folosit în produse cosmetice. *Ce este retinolul și de ce este atât de eficient? Când vorbim despre retinol, ne referim la un derivat din vitamina A, cât se poate de benefic pentru sănătatea pielii. Acesta acționează în profunzime, corectând imperfecțiunile de la nivelul feței. El joacă un rol important în prevenirea și diminuarea ridurilor fine.* (Blog, https://bit.ly/3fnK5pZ). *Unul dintre cele mai bine vândute și apreciate produse pe bază de retinol, The Ordinary Retinol, este utilizat de sute de femei din întreaga lume.* (foxi.ro, https://bit.ly/2PlD5PI). (IL)

retreat s.n. ●●● (Turism, wellness) Vacanță care are ca scop regăsirea echilibrului și a liniștii interioare, petrecută într-un loc retras, în natură, unde se desfășoară de obicei cursuri de dezvoltare personală și activități diverse (sesiuni de yoga, terapii de relaxare și eliberare a stresului, ritualuri de purificare etc.). *În ultimul timp te-ai neglijat și nu ai mai avut timp pentru tine? Retreat-ul este cea mai bună ocazie pentru a te regăsi, a te gândi la nevoile tale și la ceea ce îți dorești cu adevărat.* (Blog, https://bit.ly/3GJDqW6). *Retreaturile atrag oameni cu ocupaţii şi interese similare şi îţi oferă posibilitatea de a petrece momente memorabile alături de persoane care gândesc la fel şi care caută să atingă aceleaşi obiective ca tine.* (csid.ro, https://bit.ly/3k9hLNt). *Reîncarcă-ți bateriile într-un retreat special de 4 zile!* (FB, https://bit.ly/3pNJS8e). – Pl. retreaturi, retreat-uri. Pr. /ritr'it/. (ȘO)

retrospectivă* s.f. ●●● Trecere în revistă a unor evenimente desfășurate într-o anumită perioadă de timp. *ProRomânia este menționat într-o retrospectivă a anului politic 2019 fiindcă s-a consacrat printr-un scor peste pragul electoral la alegerile europarlamentare (7%).* (romania.europalibera.org, http://bit.ly/2U76Rvo). *Retrospectivele anului 2009. Rememoraţi mai jos cele mai importante momente din România ale anului 2009 şi câteva din imaginile care au marcat anul 2009.* (romania-actualitati.ro, http://bit.ly/2RWMgas). – Pl. retrospective. (AMB)

retweet s.n. ●●● (Social media) **1.** (frecv. în expr. *a da retweet*) Funcție care permite distribuirea pentru urmăritorii propriei pagini de Twitter, a unui mesaj postat anterior de către alt utilizator. *Deci Twitter este ca un fel de blog, pe care*

postezi mesaje de maxim 140 de caractere, în care poți să zici cum ți-a fost ziua, ce faci în momentul ăsta, ce ai de gând să faci etc., dar poți să și vorbești cu alții sau să pomenești de ei în mesaje (scriind: @nickname și mesajul alături), să grupezi tweeturile tale folosind hashtags (de forma #hashtag; exemplu: #nowplaying lady gaga – bad romance; cele mai folosite hashtags de pe Twitter, alături de cele mai folosite cuvinte, apar la trending topics). Retweet se folosește când găsești un tweet interesant sau care ar putea să-i intereseze pe alții. Dai retweet pentru ca toți followerii tăi (care îți văd tweeturile pe pagina lor „home") să-l vadă. (tpu.ro, https://bit.ly/3ngNyNu). *Poţi da retweet (un fel de forward la e-mail) pentru a trimite mai departe mesajul cuiva.* (go4it.ro, https://bit.ly/3QJYErQ). **2.** Mesaj redistribuit pe platforma Twitter. *Un bărbat a fost arestat pe loc după ce a postat un mesaj și o fotografie pe Twitter. Fotografia arăta o armă îndreptată spre o strada. Bărbatul a scris următorul mesaj: „100 de retweeturi și împușc un trecator".* (stirileprotv.ro, https://bit.ly/3A3jXPh). *Retweet.co.uk este un site care, dacă te conectezi cu contul de Twitter la el, îți oferă câteva statistici despre retweeturile primite.* (Blog, https://bit.ly/3HNlBX3). – Pl. retweeturi. Pr. /ritw'it/. (IL)

revenge porn s.n. ●●○ (Internet, soc.) Distribuirea în mediul online de imagini și clipuri video intime cu o persoană, fără consimțământul acesteia, de obicei de către un fost partener sexual care vrea să se răzbune; pornografie non-consensuală. *Există, într-adevăr, legislație de natură să protejeze dreptul la viață intimă, familială și privată, precum și dreptul la imagine, însă nimic concret despre revenge porn.* (Blog, https://bit.ly/30HYPyA). *Prima inițiativă legislativă de incriminare a pornografiei din răzbunare îi aparține senatoarei USR Florina Presadă care, în urmă cu aproape un an, a propus modificarea legii violării vieții private și definirea explicită a fenomenului, cu mențiunea că lipsa consimțământului ar trebui să fie punctul de pornire în judecarea unui caz de revenge porn.* (scena9.ro, https://bit.ly/3H377Rl). *Victimele revenge porn se trezesc cu viața schimbată la 180 de grade. Imagini, video-uri și informații personale, care constituiau zona intimă și de siguranță a persoanei în cauză, sunt expuse online și la îndemâna tuturor.* (Blog, https://bit.ly/3J11HIp). – Pr. /riv'endʒ porn/. (ȘO)

review s.n. ●●● (Market.) Articol (sau videoclip) în care se analizează un produs, publicat într-o revistă, într-un ziar sau pe internet. *Voi începe prin a face un mic review obiectivului Sigma 14–24mm 2.8* (f64.ro, https://bit.ly/2rQqqw4). *Alegeți în completă cunoștință de cauză! Citiți review-urile complete ale produselor prezente în magazinul PC Garage și hotărâți care sunt cele mai potrivite pentru dumneavoastră.* (pcgarage.ro, https://bit.ly/2ZL2sz0). – Pl. review-uri. Pr. /riv'ju/. (IL)

reviewer s.m. ●●● **1.** s.m. (Market.) Persoană care analizează un produs și scrie un articol (sau face un viedoclip) despre acel produs. *Microfonul este de calitate (cu funcție noise cancellation), iar din spusele reviewerilor sunt și comode.*

(mypcgarage.ro, https://bit.ly/2NXkA43). *E posibil ca unii utilizatori să primească mai devreme acest update și cum telefonul nu este lansat în România încă, recomand reviewerilor atenție maximă la actualizările OTA în perioada următoare.* (mobilissimo.ro, https://bit.ly/3aJUIlK). **2.** s.m. Persoană avizată care corectează un articol științific sau o carte în vederea publicării; peer-reviewer. *Acolo niște revieweri anonimi o să citească toată documentația, o să dea o notă și o să trimită comentariile. Tu ca om de știință cu sau fără superego ești conștient câteodată că totul e perfect și comentariile sunt aberații, dar nu poți să faci nimic. Dacă scrii comentarii agresive ai șansa să te lovești de aceeași revieweri anonimi și în viitor.* (Forum, http://bit.ly/371dFNW). *În cel mai scurt timp posibil, după primirea lucrării, aceasta va fi înregistrată, i se va atribui un număr, în ordinea datei de primire, iar autorul desemnat pentru corespondenţă va fi înştiinţat în legătură cu numărul de înregistrare şi trimiterea lucrării către 2 review-eri din Romania sau din afara ţării, conform cu tematica fiecărei lucrări.* (jrdiabet.ro, https://bit.ly/2RtbxtH). – Pl. revieweri, review-eri. Pr. /rivj'uər/. (IL)

rezoluție* s.f. ●●● (Frecv. la pl.) Obiectiv personal sau profesional pe care îl stabilește o persoană, de obicei odată cu începerea unui nou an sau a unei noi etape în viață. *Dacă vrei ca lista ta de rezoluții să nu fie identică din nou cu cea făcută ultima dată când ți-ai dorit o schimbare, pentru că nu ai pus mare lucru în practică, trebuie să îți setezi cu grijă pașii mărunți pe care îi ai de urmat pentru drumul lung care duce la destinația dorită.* (doc.ro, https://bit.ly/3lHAFM4). *Toată lumea își fixează rezoluții de Anul Nou: „la anul o să slăbesc”, „la anul remobilez bucătăria”, „o sa iau legătura cu prietenii din copilărie” – și câte și mai câte.* (Blog, https://bit.ly/31DAudo). *Dacă încă nu ţi-ai stabilit o rezoluţie a noului an, îţi pot sugera una.* (Blog, https://bit.ly/31ABwr0). – Pl. rezoluții. (ȘO)

ride-hailing s.n. ●●○ (Transp.) Serviciu de taximetrie prin care comanda se face cu ajutorul unor aplicații pentru dispozitivele mobile (cum ar fi Uber, Bolt, Yango, Star sau Clever); e-hailing. *Bolt, principala platformă europeană de transport la cerere, lansează o nouă funcţie în aplicaţia de ride-hailing, care le va permite tuturor pasagerilor să ofere bacşiş (tips) la sfârşitul călătoriei.* (bursa.ro, https://bit.ly/3jyyasm). *Ride-hailing este serviciul de transport cu vehicul şi şofer, solicitat prin intermediul unei aplicaţii, fără ca maşina să fie împărţită cu alţi călători, indiferent de numărul de opriri efectuate. În cazul în care călătoria este împărţită cu alte persoane, serviciul de transport se numeşte ride-sharing.* (floteauto.ro, https://bit.ly/3cXsFku). – Pr. /r'ajd-hejling/. (AMB)

ridesharing s.n. ●●● (Transp.) Faptul de a folosi în comun un automobil și de a împărți consturile de transport între ocupanții automobilului. *Ionuţ Moşteanu, membru al Comisiei pentru transporturi şi infrastructură, a declarat, în cadrul conferinţei „Transportul urban în era digitală”, organizată de Mediafax şi Coaliţia pentru Economia Digitală, că ridesharingul reprezintă viitorul şi compensează dinamic nevoia de transport urban. Proiectul de ridesharing are nevoie de o reglementare.* (zf.ro, https://bit.ly/2Vhkdly). *Pe piaţa din România au*

apărut mai multe servicii de ride-sharing care îţi permit să împarţi maşina cu alte persoane care merg în aceeaşi direcţie cu tine, pentru a reduce costurile cu transportul. (giz.ro, https://bit.ly/2JhklzV). – Pr. /r'ajdʃering/.Var. ride-sharing. (TT)

ring light s.n. ●●● (Foto., internet) Lampă circulară cu leduri folosită pentru a realiza fotografii și videoclipuri luminate uniform. *Un ring light este un produs esențial pentru orice vlogger care se respectă, mai ales dacă nișa pe care profesionistul se axează are tangență cu domeniul frumuseții.* (itelmobile.ro/ring-light). *Simt nevoia să scriu acest post pentru că văd des pe grupurile de make-up multe fete extrem de încântate de ring light-urile făcute în casă de către un soț priceput.* (Blog, https://bit.ly/3nb6jjw). *Produsul despre care vreau să vă zic azi este ringlightul și necesitatea lui în domenii din online sau offline în care activează multe persoane precum blogging, make-up, Instagram etc.* (Blog, https://bit.ly/3gJ4Y15). – Pl. ring light-uri, ring lighturi. Pr. /r'inglajt/.Var. ringlight. (ȘO)

ripple s.m. ●●○ (Fin., inform.) Monedă digitală (criptomonedă) utilizată de sistemul de schimb valutar și plată cu același nume, apărută în 2012. *Lumea criptomonedelor atrage investiții în continuare: startup-ul Ripple anunță că a obținut vineri o finanțare de capital de risc de 200 de milioane de dolari, de la o serie de fonduri de investiții, pentru a dezvolta un sistem de plăți internaționale bazat pe criptomoneda ripple (XRP), una dintre cele mai valoaroase monede virtuale, sub bitcoin și ether.* (startupcafe.ro, https://bit.ly/3flFk3H). *Monedă Ripple, XRP, dă fiori reci pe șira spinării celor care au ales să investească în ea în ultimele zile.* (ziare.com, https://bit.ly/3rw3R8X). – Pr. /r'ipəl/.Var. Ripple. Abr. XRP. (AMB)

ritonavir s.n. ●●● (Farm.) Medicament din grupa antiretroviralelor care blochează o enzimă virală numită protează și care este folosit în tratamentul împotriva HIV. Folosit recent și împotriva SARS-CoV-2 în combinație cu nirmatrelvir, face ca efectul acestui al doilea antiviral să fie mai îndelungat. *De pildă, Lopinavirul inhibă multiplicarea coronavirusului, atacându-i proteina, iar în combinație cu ritonavirul se potențează acest efect. Avantajul în cazul acestei rețete este că este aplicată de multă vreme bolnavilor de SIDA și că i se cunosc efectele secundare, deci pot fi combătute mai ușor. Se pare că nu este eficient în cazurile acute de Covid-19, nu a distrus coronavirusul, însă a ajutat pacienții, întărindu-le imunitatea.* (romania.europalibera.org, https://bit.ly/3EONsUi). *Ritonavir este un inhibitor al proteazei virusului imunodeficienţei umane (HIV). Ritonavir este utilizat pentru administrarea în asociere cu alte medicamente anti-HIV (antiretrovirale) pentru tratamentul infecţiei dumneavoastră cu HIV.* (medicamente.romedic.ro, https://bit.ly/3GrKNAu). *Ritonavirul suprimă o enzimă hepatică-cheie numită CYP3A, care metabolizează multe medicamente, inclusiv nirmatrelvir. În cazul tratamentului cu Paxlovid, ritonavirul încetinește descompunerea antiviralului activ de către organism și îl ajută să rămână la un nivel terapeutic mai mult timp.* (evz.ro, https://bit.ly/3KsOWqr). (AMB)

roast s.n. ●●● (Show.) Show de comedie în timpul căruia se fac glume răutăcioase, de obicei pe seama unei persoane cunoscute din spațiul public. *Roast-urile cuceresc internetul! Cuza de la Noaptea Târziu, glume despre iubita lui* (traiestemuzica.ro, https://bit.ly/3ouJmvc). *Vestea bună e că roastul, această formă acceptată de bullying, îi poate ajuta pe oameni să se împrietenească.* (vice.com, https://bit.ly/3Aalorx). – Pl. roast-uri. Pr. /rəwst/. (ȘO)

Roast Battle s.n. ●●○ (Show.) Confruntare în cadrul unui spectacol de umor între doi comedianți care fac glume și ironii unul pe seama celuilalt. *Dacă vrei să mergi la un show cu glume finuțe, unde oamenii au grijă de sentimentele celorlalți, atunci să NU vii la Roast Battle, mai ales că acum e și finala.* (happeningnext.ro, https://bit.ly/3yuuIar). *Posibil să îi știi de la Roast Battle-uri sau din tot felul de clipuri de pe Youtube sau poate acum îi vezi pentru prima dată. Adună-ți gașca și bucură-te de un stand-up comedy de calitate!* (discoverdolj.ro, https://bit.ly/3IOPExz). *Au o capacitate de aproximativ 200 de locuri și, pe lângă evenimentele de stand-up, mai puteți participa și la spectacole de improvizație și roast battle.* (confesiunidintaxi.ro, https://bit.ly/3GKwZkB). – Pl. roast battle-uri. Pr. /rəwst b'etəl/.Var. roast battle. (ȘO)

roaster s.m., s.n. ●●○ **1.** s.m. Persoană care face glume răutăcioase la adresa unei persoane cunoscute din spațiul public. *Dan Frînculescu este un roaster apreciat în România şi autor al textelor de calitate de la „Show de seară”, „Sergiurnal” şi alte show-uri.* (infomusic.ro, https://bit.ly/3Ff0lb0). *Iulia Albu vrea roast și, pentru asta, și-a provocat deja fanii din mediul online. Fosta vedetă Kanal D va oferi premii celor mai buni roasteri.* (ciao.ro, https://bit.ly/2YoOkPt). **2.** s.m. Persoană care se ocupă cu prăjitul boabelor de cafea. *Când l-am cunoscut pe Alex și am aflat că e un roaster profesionist, campion mondial, l-am mirosit imediat că este omul pe care-l căutam pentru laboratorul nostru de roasting.* (bob.coffee/roastery). *Este o cafenea micuță și cochetă, ce folosește cafea de calitate de diverse origini cumpărate în cantități limitate și prăjită de cei mai buni roasteri din Europa, dar și de la prăjitoriile din București.* (cafeacudichis.ro, https://bit.ly/3BaRSDk). **3.** s.n. Vas special în care se gătește carnea, de obicei la cuptor. *Căldura este distribuită uniform pe întreaga suprafață a roaster-ului, astfel încât mâncarea este gătită în întregime într-un timp foarte scurt.* (recenzee.ro, https://bit.ly/2Yn3NQc). *Coacerea în roastere pentru cuptor este recomandată pentru bucățile mari de carne.* (oalesitigai.ro, https://bit.ly/3Fi8RGg). – M.pl. roasteri, n.pl. roastere. Pr. /r'əwstər/. (ȘO)

r<u>o</u>bo- elem. ●●● (Tehn.) Element de compunere cu semnificația „robotic, robotizat”. *I se alătură, pe Planeta Roșie, doi parteneri de nădejde, grasul Gribble și TwoCats, un fel de robo-animal domestic dotat cu tot ce e nevoie în caz de extremă urgență.* (Blog, http://bit.ly/2G17gHt). *Până să ies de la baie am decis că pe robo-aspirator o să-l cheme Borg, că e într-o perpetuă luptă cu porcușorii și producțiile lor.* (Blog, http://bit.ly/2TGcHUa). *Prieten robo-căţel […] Mio, căţeluşul electronic creat de Sega Toys, ştie să meargă, să ciulească urechile, să dea din coadă.* (jurnalul.antena3.ro, http://bit.ly/377ZiIh). (AMB)

robo-taxi s.n. ●●○ (Auto.) Vehicul autonom (fără șofer) funcționând în regim de taxi. *Robo-taxi: un start-up din Franța vrea să lanseze un vehicul fără șofer* (wall-street.ro, http://bit.ly/3aoOeJ1). *Transportul viitorului prin robo-taxiuri ar putea ajunge să valoreze peste 2.000 de miliarde de dolari pe an, până în 2030.* (digi24.ro, http://bit.ly/3arWdVt). – Pl. robo-taxiuri. (AMB)

robotrolling s.n. ●○○ (Inform., soc.) Creare de diversiune, confuzie sau alte efecte negative pe rețelele de socializare și în general pe internet prin programe automate. *Aţi vorbit despre ştirile false şi practic vorbim despre robotrolling, pentru că sunt boţi care generează multe ştiri false, multe mesaje pe reţelele de socializare.* (digi24.ro, http://bit.ly/3apGvKy). *Cea mai eficientă armă a Rusiei în acest deceniu o reprezintă însă capabilităţile pe care le deţine în domeniul non-cinetic al războiului informaţional. Aici au fost făcute uriaşe progrese ce au permis trecerea de la trolling la robotrolling şi de la operaţii de influenţă strategică la războiul psihologic.* (monitorulapararii.ro, http://bit.ly/2sJGoJ2). (AMB)

roboțel s.m. ●●● (Tehn.) Robot de dimensiuni mici. *Concert caritabil dirijat de un roboţel. S-a întâmplat, în premieră, la Teatrul Naţional din Cluj-Napoca unde au cântat mai mulţi artişti cunoscuţi.* (stiri.tvr.ro, https://bit.ly/2v75nqX). *Roboțelul Kirobo a transmis primul său mesaj din Spațiu (...) Roboţelul, de dimensiunile unui căţel chihuahua, vorbeşte doar în japoneză, are 34 de centimetri înălţime şi cântăreşte un kilogram. El îi va ţine companie astronautului nipon Koichi Wakata, care va sosi pe staţie în noiembrie.* (digi24.ro, https://bit.ly/3929aUR). *Aproximativ 60 de copii merg la cursuri de programare și li se predau la clasă diverse lecții cum ar fi la biologie, geografie și informatică, cu ajutorul roboțeilor, ca material didactic auxiliar.* (turnulsfatului.ro, https://bit.ly/2HZk55O). *Școala românească pregătește în 2019 roboței anxioși cu aptitudini care nu le vor fi de folos atunci când vor crește mari.* (republica.ro, https://bit.ly/3805txQ). – Pl. roboței. (TT)

roller s.n. ●●● (Welln.) Instrument pentru masaj cu formă cilindrică, realizat din lemn, cauciuc sau diverse pietre semiprețioase (cuarț, jad, opal, ametist etc.). *Acest roller de cristal dispune de o piatră mare și una mai mică și asigură un masaj relaxant.* (sephora.ro, https://bit.ly/3msxCYx). *Lăsați orice superstiții în trecut, nu vă fie teamă să dăruiți oglinzi, pensete sau rollere pentru masaj.* (stirileprotv.ro, https://bit.ly/3qgiwqa). *Pentru a stimula absorbția produsului, se poate utiliza un roller facial din Colecția Notino Spa.* (eva.ro, https://bit.ly/3qfgbf3). – Pl. rollere. Pr. /r'olər/. (ȘO)

rose gold adj.invar., s.n. ●●● **1.** adj.invar., s.n. (Nuanță) care combină rozul cu auriul. *Ne-ai inspirat să creăm o brățară rose gold din inox gravată cu cheia sol și note muzicale pentru că suntem și noi mari iubitori ai muzicii.* (bijuterra.ro, https://bit.ly/3ayUnEp). *Un ceas rose gold poate fi asortat cu alte accesorii rose gold sau aurii.* (Blog, http://bit.ly/3s7cB5V). //s.n. *Dacă rose gold-ul a prins aşa bine la iPhone şi Apple Watch, de ce să nu se translateze asta şi la fidget spinnere?*

(gadgetzone.ro, http://bit.ly/37vP32W). *Vă dați seama că am ales rozul, ca să fie în ton cu rose gold-ul periuței.* (Blog, https://bit.ly/2M8wCd8). **2.** s.n. Aur roz. *Poate că îți place ideea unui inel din rose gold sau cu diamant, dar odată ce ai ajuns la magazinul de bijuterii, încearcă și alte inele la care poate că nu te-ai gândit până acum.* (Blog, http://bit.ly/3s7mfp5). *Te pregătești să faci pasul cel mare și să îți ceri iubita în căsătorie? Ai o sumedenie de opțiuni în ceea ce privește tipul de inel pe care să i-l oferi acesteia. Totuși, cele din Rose Gold (aur trandafiriu) sunt în prezent cele mai apreciate și mai căutate.* (agentiadepresamondena.com, https://bit.ly/3gIhpuS). – Pr. /r'əwz gold/.Var. Rose Gold. (ȘO)

rover s.n. ●●● (Auto.) Vehicul mic, robotizat, conceput pentru a se deplasa pe suprafața solidă a altor planete sau corpuri cerești, cu scopul de a le explora. *NASA a prezentat luni seară, pe contul de Twitter, filmul amartizării roverului Perseverance.* (news.ro, https://bit.ly/3suBZTh). *Avantajul față de landerele care amartizează într-o anumită zonă și rămân staționare este că roverele pot examina mostre de pe un teritoriu mai larg și pot fi direcționate către puncte de interes din vecinătatea lor.* (mindcraftstories.ro, https://bit.ly/3kse7wR). *De asemenea, elicopterul Ingenuity de la bordul roverului Perseverance folosește și el un procesor surprinzător de arhaic, numit Qualcomm Snapdragon 801. Asta înseamnă că smartphone-ul din buzunarul tău este probabil mai puternic decât roverurile și elicopterele de pe Marte.* (playtech.ro, https://bit.ly/3dMFW1x). – Pl. rovere, (rar) roveruri. Pr. /r'ovər/. (TT)

RSVP s.n. ●●○ (Soc.; abr. de la fr. Repondez S'il Vous Plait) Acronim cu semnificația „vă rog să răspundeți” care însoțește o invitație la un eveniment, cerându-i-se invitatului să confirme sau să infirme, după caz, participarea la evenimentul respectiv. *Primim invitații de tot felul, la evenimente mai publice sau nu, mai intime sau mai puțin intime. Pe multe dintre ele scrie RSVP sau R.S.V.P. Cu toate astea, mulți dintre noi nu răspund decât propunerilor apetisante și pe care le vor onora. Și totuși… ce înseamnă RSVP pus pe invitații? Înseamnă Répondez S'il Vous Plaît. Da, vine din franceză și tradus înseamnă „Răspundeți, vă rugăm.”. Ar fi bine, deci, să răspundem la această rugăminte indiferent dacă vrem sau nu vrem să mergem la evenimentul respectiv…* (cabral.ro/ce-inseamna-rsvp/). *De ce sunt importante cardurile RSVP? În articolul de astăzi ne vom concentra atenția asupra celor patru litere și importanța acestora. RSVP sunt inițialele expresiei franceze „répondez, s'il vous plaît” care înseamnă literalmente „răspunde, te rog”. Și asta pentru că cei mai mulți oameni care trimit o invitație incluzând și un RSVP își doresc să primească un răspuns.* (jolene.ro, https://bit.ly/32odyQ5). – Var. R.S.V.P. (AMB)

rut̲ină* s.f. ●●● (Nutr.) Substanță bioactivă cu conținut de fenol care se găsește în diferite plante, precum laurul și acerola. *Diosmina și rutina au demonstrat proprietăți venotonice. Sunt incluse în numeroase produse farmaceutice.* (sanatatesiviata.ro, http://bit.ly/3t2vybq). *Acerola este unul dintre fructele care conține peste 150 de fitonutrienți. Acest super-aliment este diferit deoarece conține*

un complex de: bioflavonoide, tirozinază, rutină, ascorbinogen și altele. (sfatulmedicului.ro, http://bit.ly/3ojTL9j). – Pl. rutine. (AMB)

RX s.n. ●●○ **1.** (Farm.) Medicament care se eliberează doar cu prescripție medicală (rețetă). *RX este termenul familiar pentru „prescription only medicine”, medicament care se eliberează doar pe baza prescripției medicale.* (clickpharm.ro, https://bit.ly/3BQoFP5). *În piaţa farmaceutică românească medicamentele cu prescripţie medicală (RX) deţin o pondere majoritară de 74,5% din totalul vânzărilor valorice.* (businessmagazin.ro, https://bit.ly/33Jn2Gr). *Pe segmente, rata de scădere în volum a fost de minus 9,1% pentru Rx în farmacii şi de minus 13,5% pentru produsele OTC (medicamente şi suplimente nutriţionale), mai informează Cegedim.* (mediafax.ro, https://bit.ly/3IhvwDM). **2.** (Med.) Radiație cu raze X; radiologie; (concr.) radiografie. *Aparatul RX digital cu două posturi este unul dintre cele mai performante aparate care folosesc raze X în sistem digital.* (romanialibera.ro, https://bit.ly/3scg3Px). *Centrul de Radiologie și Imagistică Medicală vă oferă servicii de calitate cu ajutorul unei tehnologii moderne și o interpretare corectă și rapidă a rezultatelor: RMN, CT, Rx (radiografie), mamografie.* (gralmedical.ro, https://bit.ly/3h9L68l). *Finalizat în primăvara anului 2013, proiectul a constat în achiziționarea de aparatură medicală și instrumente medicale pentru dotarea cabinetelor de imagistică – ecografie, radiologie și panoramic RX, ORL, ginecologie, fizio-kinetoterapie și explorări funcționale.* (economica.net, https://bit.ly/3IgmFlI). – Pr. /er'iks/.Var. Rx. (AMB)

S

safety car s.n. ●●● (Auto., sport) Mașină trimisă pe circuit în timpul unei curse auto oficiale pentru a limita viteza celorlalte mașini aflate pe pistă, atunci când competiția nu mai poate continua în condiții de siguranță, de obicei în caz de accident sau când nu există condiții meteorologice favorabile. *La 19:17, cu circuitul inundat și cu ceața lăsată asupra pistei, cursa a început cu piloții în spatele Safety Car-ului, dar după două tururi a fost oprită definitiv, comisarii considerând cursa imposibil de desfășurat în acele condiții.* (gsp.ro, https://bit.ly/33q9fUt). *În ceea ce priveşte safety car-ul furnizat de constructorul german, acesta va fi acelaşi model ca anul trecut, Mercedes-AMG GT R.* (prosport.ro, https://bit.ly/321HroQ). *Și cum monopostul a rămas perpendicular pe zidul de protecție, pe circuit a pătruns safety-car-ul.* (click.ro, https://bit.ly/321cEsf). *Oficialii Formulei 1 au prezentat noile Safety Car-uri pentru noul sezon din Formula 1.* (gsp.ro, https://bit.ly/3DXOr3h). – Pl. safety car-uri. Pr. /s'ejfti kar/.Var. Safety Car, safety-car. (ȘO)

sales support s.m. ●○○ (Ec.) Consultant de vânzări, care oferă sprijin reprezentanţilor de vânzări în domeniu, contribuind la iniţierea şi menţinerea unor relaţii bune cu eventualii clienţi. *Pe BestJobs găsești 248 locuri de muncă sales support.* (bestjobs.eu, https://bit.ly/39P3bTG). *SALES SUPPORT. Cerințe: studii superioare în domeniul economic sau similar; fire organizată, capabil să lucreze după proceduri clare, dar în același timp inovativ; fire persuasivă; orientat/ă pe obținerea de rezultate [...].* (rpss.ro/cariere, https://bit.ly/2wozVo6). – Pr. /sejls səp'ort/. (DLT)

sandwich maker s.n. ●●● (Culin.) Aparat electrocasnic de mici dimensiuni, format din două plăci de încălzire și capac rabatabil, folosit pentru a pregăti sendvișuri calde și crocante prin presare. *Sandwich makerele se numară printre cele mai importante electrocasnice mici din casa oamenilor, fiind obiecte cu ajutorul cărora pot fi pregătite foarte repede gustări delicioase și gustoase.* (parerimagazin.ro, https://bit.ly/3Iaq3Ph). *Un sandwich maker îți poate satisface rapid pofta de ceva ușor de pregătit și cald.* (recenzee.ro, https://bit.ly/31lbEiB). *În interiorul unui sandwich maker se ascund doi rezistori electrici, unul ascuns în bază iar celălalt în capacul rabatabil, iar aceștia asigură încălzirea plitelor care permit prepararea rapidă a alimentelor fără a necesita vreo acțiune suplimentară a utilizatorului.* (giz.ro, https://bit.ly/3rr4WCf). – Pl. sandwich makere. Pr. /s'endwiʧ m'ejkər/, /s'endviʃ m'ejkər/. (ȘO)

SARS-CoV-2 s.n. ●●● (Med., biol.) Virus gripal din familia coronavirusurilor care afectează în special aparatul respirator, descoperit în 2019 și care a produs o pandemie cu boala numită COVID-19; 2019-nCoV. *Ce este SARS-CoV-2? Este un*

coronavirus nou, identificat pentru prima oară în decembrie 2019 într-un focar de infecții pneumonice din China (Orașul Wuhan, provincia Hubei), care nu a fost identificat anterior la om. Face parte din familia Coronaviridae, din aceeaşi familie făcând parte şi virusurile care determină Sindromul Respirator Acut Sever (SARS) și Sindromul Respirator din Orientul Mijlociu (MERS). Pare să aibă caracteristici epidemiologice similare acestora. (cantacuzino.mapn.ro/pages/view/240). *SARS-CoV-2 este denumirea oficială a noului coronavirus ce provoacă boala COVID-19. Abrevierea SARS-CoV-2 vine de la „severe acute respiratory syndrome coronavirus 2", care se traduce drept „sindromul respirator acut sever coronavirus 2" și indică atât familia din care face parte virusul, cât și afecțiunea cauzată.* (scinews.ro/sars-cov-2-si-covid-19). *Cele mai comune simptome ale virusului SARS-CoV-2, varianta Delta din Marea Britanie, sunt durerile de cap, durerile în gât și secreţiile nazale, spun cercetătorii, conform BBC.* (alephnews.ro, https://bit.ly/372IzI7). (AMB)

săndăluță s.f. ●●○ (Modă) Diminutiv de la *sanda. Captain este combinația perfectă dintre o săndăluță și un pantof.* (pantofioriveseli.ro, https://bit.ly/3boqBRq). *Pe vremea aceea erau la modă nişte săndăluţe unisex de cauciuc (trăiască anii 80).* (sigina.ro, https://bit.ly/3bsoRqm). *Săndăluțele cu talpa moale imită mersul desculț, ajutând la dezvoltarea armonioasă, firească, a picioruşului.* (pufushop.ro, https://bit.ly/2OGFl4b). – Pl. săndăluțe. (TT)

scămoșeală s.f. ●●● (Ind.text.; despre produse textile) Faptul de a face scame din cauza uzurii; scămoșire. *L-am cumpărat de la eMAG anul trecut, pe data de 5 dec. (comanda nr.39722296) și l-a folosit soția mea, la greu, pe nişte hanorace și pantaloni de trening din bumbac folosite doar prin casă de vreo câțiva ani și care erau scămoșate în proporție de 99%; nu mi-a venit să cred când, după ce le-a curățat cu această minunăție de la Philips, arătau ca noi, fără pic de scămoşeală, impecabile.* (comentariu, emag.ro, https://bit.ly/36kUqQp). *Durabilitatea materialului a fost dovedită prin testele de laborator: rochiile au fost testate pentru până la 20 de cicluri de spălare în maşina de spălat rufe și au un nivel foarte scăzut de scămoşeală și un nivel ridicat de rezistență a culorii.* (ananattura.ro, https://bit.ly/2LOqm6C). *Aparat pentru înlăturarea scămoşelilor de pe îmbrăcăminte. Livrare gratuită!* (coleter.ro, https://bit.ly/3d2OOx7). – Pl. scămoșeli. (IL)

scripting s.n. ●●○ (Inform.) Limbaj de programare ce permite controlul uneia sau mai multor aplicații software și care este diferit de codul de bază al aplicației; script, scriptare. *JavaScript, inițial denumit LiveScript, este un limbaj orientat-obiect de scripting foarte răspândit, dezvoltat atât pentru scripting-ul de partea clientului, cât și pentru cel de partea serverului și a fost inițial dezvoltat de compania Netscape Communications Corporations.* (Carte, https://bit.ly/ 3hSsU4M). *Am suspendat peste șapte milioane de conturi pentru scripting în întreaga lume în ultimii trei ani, iar cinci milioane dintre ele au fost suspendate de Tencent în China.* (nexus.leagueoflegends.com, https://riot.com/2TNQeoo). (DLT)

scrola vb.intranz. ●●● (Inform.) A mișca în sus sau în jos o pagină web sau un feed (într-o aplicație sau în social media) pentru a citi conținutul; a naviga.. *Tu, tolănit în canapea cu o bere în mână te uiți la ceva pe Nat Geo. Nevasta, lângă tine scrolează pe facebook-ul propriu. Auzi, unde e Fuerteventura?* (Blog, https://bit.ly/2uAGbrT). *Navighează la pagina producătorului, apoi scrolează până la secțiunea „Package Content”.* (comentariu, emag.ro, https://bit.ly/2vmJVOm). – 1sg. scrolez, part. scrolat. (IL)

scrub* s.n. ●●● (Cosm.) Produs cosmetic care conține particule abrazive, folosit pentru îndepărtarea celulelor moarte de la suprafața pielii (pentru exfoliere). *Vrem să ne exfoliem, însă uneori, putem exagera cu exfolierea. De la cleansere la device-uri sonice, la scrub-uri, dacă folosești un produs exfoliant peste un altul, pielea poate deveni iritată și roșie.* (glamour.ro, https://bit.ly/3fni0Qj). *Unul dintre cele mai bune moduri de a avea grijă de părul tău este prin exfolierea scalpului cu un scrub special. Există atât de mulți factori diferiți care pot crea probleme părului nostru – de la reziduurile din aer la transpirație, urmele de șampon uscat sau excesul de sebum.* (Blog, https://bit.ly/2ARNGyh). *10 scruburi homemade pentru piele, recomandate de dermatologi. De la zahăr, la ulei de cocos, poți să-ți prepari singură scrubul pentru exfoliere chiar acasă.* (elle.ro, http://bit.ly/2L0EmNM). *Ai grijă ca cel puțin o dată pe săptămână să aplici scrubb-ul pe buze și să masezi ușor, iar apoi să folosești un strugurel hidratant.* (perfecte.ro, http://bit.ly/3oqXS3B). – Pl. scruburi, scrub-uri. Pr. /skrab/.Var. (rar) scrubb. (IL)

Search Engine Optimization s.n. ●●● (Market., e-commerce) Strategie de marketing pe Internet prin care site-ul unui anumit business (sau brand) apare printre primele rezultate atunci când un anumit produs este căutat prin intermediul motorului Google (sau al altor motoare de căutare). *În acest articol, vă oferim câteva sfaturi pentru Search Engine Optimization și vă vom explica ce beneficii oferă optimizarea unui site.* (FB, https://bit.ly/38wTSYS). *Search Engine Optimization sau, pe scurt, SEO este un termen folosit pe larg azi în industria e-commerce cu referire la optimizarea site-urilor. În ultimii câțiva ani și mai mult ca sigur măcar în următorii zece ani, motoarele de căutare sunt și vor rămâne cele mai răspândite și folosite metode existente pentru a găsi pe internet acele site-uri sau produse sau informații de care ai nevoie.* (powerseo.ro, https://bit.ly/3gFIf4U). – Pr. /sərtʃ ˈendʒin optimiˈzejʃn/. Abr. SEO. (IL)

secvența vb.tranz. ●●● (Biol.) A determina unitățile componente și ordinea lor într-o proteină, acid nucleic, genom etc.; a secvențializa. *Oamenii de știință au secvențiat genomul (materialul genetic al unui organism) noului coronavirus foarte repede, la doar săptămâni de când a fost prima oară semnalat.* (libertatea.ro, https://bit.ly/3cB8UjH). *Cercetătorii au recuperat și au secvențiat ADN din rămășițe provenite de la trei mamuți, îngropate în permafrost, un strat care contribuie la conservarea materialului genetic.* (historia.ro, https://bit.ly/3grPZZQ). – 1sg. secvențiez, part. secvențiat. (AMB)

secvențializa vb.tranz. ●○○ **1.** (Biol.) A determina ordinea unităților componente într-o proteină, acid nucleic, genom etc.; a secvenția. *Se ia genomul, se secvențializează, adică se determină exact structura genetică, apoi se face o analiză și se compară cu secvențele celorlalte tulpini existente în baza de date. Ei bine, pe baza acestor date se pot adapta testele acestea PCR, la scară largă, pentru diagnostic în cazul pacienților.* (actualdecluj.ro, https://bit.ly/3cB6vpb). *Fiecare probă a fost testată local pentru sensibilitate tipică și antibiotică și a fost trimisă la laboratorul central pentru extracția ADN. ADN-ul a fost apoi secvențializat. Oamenii de știință au descoperit că utilizarea datelor genomice le-a permis să identifice tulpinile rezistente la antibiotice.* (mereusanatosi.ro, https://bit.ly/3xe2oHu). *Gibonul este ultima specie de primate, strâns înrudite cu omul, al cărui genom încă nu fusese secvențializat.* (adevarul.ro, https://bit.ly/3cBA8Xu). **2.** A delimita, a organiza și a aranja într-o anumită succesiune. *Acest proces afectează alocarea de fonduri pentru cercetare în ansamblul ei, dar inerția și aberația acestuia se vede mai clar când e vorba de cercetarea din științele umaniste. Obsesia de a segmenta, de a secvențializa, de a ponta, defalca, operaționaliza, compartimentaliza procese de cunoaștere care presupun continuitate, creativitate, intuiție, disponibilitate interdisciplinară se manifestă aici în forma cea mai deplină.* (observatorcultural.ro, https://bit.ly/2SloPvJ). *Așadar un curs foarte interesant în care sunt convins că vei avea niște insight-uri, vei descoperi mici idei la care poate nu te-ai gândit niciodată și de asemenea îți vor fi întărite o serie de idei pe care poate le-ai avut în anii din urmă însă nu le-ai secvențializat în mintea ta și nu le-ai așezat într-o structură așa cum îți oferă acest curs.* (lifemasterclass.ro, https://bit.ly/3pMpank). – 1sg. secvențializez, part. secvențializat. (AMB)

secvențializare s.f. ●●● **1.** (Biol.) Acțiunea de a determina unitățile componente și ordinea lor într-o proteină, acid nucleic, genom etc.; secvențiere. *Secvențializarea nu este o metodă de diagnostic, ci se face pentru a identifica diverse mutații în scop de cercetare, pentru a lua unele decizii, pentru a modifica protocoale, dar nu este o metodă care să fie făcută la un număr foarte mare de probe, fiindcă durează foarte mult și implică și costuri mari.* (actualdecluj.ro, https://bit.ly/3cB6vpb). *Vaccinurile bazate pe dezvoltarea de anticorpi, deja au anunțat și firmele producătoare, dau niveluri de anticorpi care încep să scadă după vaccinare și este posibil ca după un an de zile populația să trebuiască să fie revaccinată. Există 75.000 de secvențializări raportate la nivel mondial.* (digifm.ro, https://bit.ly/3cxk7ll). **2.** Acțiunea de a delimita, a organiza și a aranja într-o anumită succesiune. *Controlul elevului este doar asupra secvențializării (Play, Stop, Pauză).* (elearning.ro/manualele-digitale-sunt-gata). *Dezvoltarea mai multor deficite cognitive, dintre care obligatoriu: […] 4. perturbarea funcționării executive (planificare, organizare, secvențializare, abstractizare).* (legislatie.just.ro, https://bit.ly/3cC4bOu). – Pl. secvențializări. (AMB)

secvențiere s.f. ●●● (Biol.) Acțiunea de a determina unitățile componente și ordinea lor într-o proteină, acid nucleic, genom etc.; secvențializare. *Studiu de secvențiere SARS-CoV-2: Numărul pacienților identificați cu noua tulpină din*

Marea Britanie este în creștere. (hotnews.ro, https://bit.ly/3gxfh8T). *În acest moment se așteaptă secvențierea probelor pentru a vedea dacă în cazul acestor pacienți este vorba despre noua tulpină.* (fanatik.ro, https://bit.ly/3cAT1Kb). *Dumitru Jardan, biolog: „Secvențierea înseamnă că noi aflăm înșiruirea și vedem tot genomul virusului. Tot protocolul durează 3-4 zile lucrătoare. Secvențierile sunt scumpe. Factorul economic este primordial”.* (alephnews.ro, https://bit.ly/3vkcWU5). – Pl. secvențieri. (AMB)

selfie stick s.n. ●●● (Foto.) Dispozitiv, asemănător unei tije extensibile, de susținere a telefonului pentru realizarea unei fotografii pe care cineva și-o face singur (selfie) de la o distanță mai mare decât lungimea propriului braț. *Selfie stick-ul este un monopied extensibil care beneficiază în capăt de un suport flexibil în care fixezi smartphone-ul pentru a face selfie-uri de la o distanţă mai mare decât cea a lungimii propriei mâini. Suportul poate fi ajustat în toate direcţiile pentru a accepta o largă varietate de smartphone-uri, în funcţie de lungimea, lăţimea şi grosimea acestora.* (giz.ro, https://bit.ly/2Ttdt5i). *Îți place să fotografiezi locurile pe care le vizitezi? Îți dorești să apari și tu în acele poze, însă de multe ori nu are cine să îți facă o poză? Atunci ai nimerit categoria de produse perfectă, aceea a selfie stick-urilor.* (smart-products.ro, https://bit.ly/2TcHLub). – Pl. selfie stickuri, selfie stick-uri. Pr. /selfi st'ik/. (IL)

semi-izolare s.f. ●●○ (Med., soc.) Izolare parțială sau mai puțin restrictivă aplicată ca măsură împotriva unei epidemii. *Moscova, capitala rusă, este principalul focar al epidemiei, dar totuși se află într-o semi-izolare. Măsurile de precauție nu sunt întotdeauna respectate.* (gandul.ro, https://bit.ly/3iWL6t1). *Întreruperea campionatului intern de handbal a prins echipa de suflet a bistrițenilor pe locul 6 în Liga Florilor, după o evoluție de excepție în Cupa EHF, întrerupere cauzată evident de epidemia cu noul coronavirus. În tot acest răstimp, lotul Gloriei 2018 a intrat într-o semi-izolare la domiciliu, acolo unde s-au urmat pregătirile specifice și adaptate noilor condiții.* (stiridebistrita.ro, https://bit.ly/3ygeoJq). *Spre deosebire de alte ţări nordice care au optat pentru o strategie de semiizolare, Suedia a exclus să-şi plaseze populaţia în izolare, estimând că măsurile drastice nu sunt destul de eficiente pentru a justifica impactul lor asupra societăţii.* (g4media.ro, https://bit.ly/372zgbc). – Var. semiizolare. (AMB)

SEO s.n. ●●● (Market., e-commerce; abr. de la Search Engine Optimization) Strategie de marketing pe Internet prin care site-ul unui anumit business (sau brand) apare printre primele rezultate atunci când un anumit produs este căutat prin intermediul Google (sau al altor motoare de căutare). *Pentru a înțelege ce este SEO, pornim de la explicarea acronimului. SEO vine de Search Engine Optimization. În limba română, acest concept se traduce ca optimizare pentru motoarele de căutare.* (seo365.ro, https://bit.ly/2ZHvZtG). *Întrucât nu știu exact ce înseamnă SEO, mulți antreprenori aflați la început de drum sunt reticenți să semneze un contract cu o agenție de marketing online, însă adevărul este că SEO le va aduce cele mai mari beneficii. Imaginează-ți următorul scenariu: un client*

caută pe Google „cea mai bună casă de avocatură", iar site-ul business-ului tău apare în topul rezultatelor. (romanialibera.ro, https://bit.ly/2VRuTdI). *În tot ceea ce înconjoară și influențează poziționarea SEO, există o serie de acțiuni și strategii care, dacă sunt folosite corect, pot ajuta foarte mult motorul de căutare să relaționeze o serie de cuvinte-cheie cu pagina dvs. web și magazinul online, favorizând astfel poziționarea dorită.* (bigbuy.eu, https://bit.ly/2NZ3XVf). – Pr. /s'io/, /s'eo/. (IL)

sepsis s.n. ●●● (Med.) Rezultatul unei manifestări exagerate a sistemului imunitar care, luptându-se cu o infecție provocată de microorganisme patogene, în loc să atace infecția local, generalizează lupta, prin sânge, la nivele extinse până la cel al întregului organism; septicemie. *Sepsisul este un sindrom clinic cauzat de un răspuns inflamator exagerat al organismului-gazdă la infecție, ca urmare a unei activări necontrolate a sistemului imunitar. Sepsisul este o problemă importantă de sănătate publică pe plan mondial și constituie o provocare pentru diagnosticul clinic și management. Orice tip de infecție – bacteriană, virală sau fungică – poate duce la sepsis, însă mai frecvente sunt infecțiile bacteriene, diagnosticate la nivelul tractului respirator, al abdomenului, al țesutului cutanat, al tractului genito-urinar.* (medichub.ro, https://bit.ly/3mp1yUl). *Sepsisul se manifestă în general prin febră mare și frisoane, puls crescut, tahicardie, transpirație abundentă, stare de leșin și amețeli. Pot interveni și durerea musculară, disconfortul general, diaree, greață, vărsături și chiar pierderea conștienței.* (catena.ro/sepsisul). *Serul antigripal protejează împotriva unora dintre efectele severe ale COVID-19, inclusiv internările la UPU, sepsis și accidentele vasculare cerebrale.* (fanatik.ro, https://bit.ly/3otZ75N). *Această secție este de cele mai multe ori supraaglomerată și primește pacienți din București și județele limitrofe, care au probleme chirurgicale, malformative, sepsisuri și au nevoie de intervenții chirurgicale, ventilație, iar spitalizarea este de lungă durată, astfel încât acest lavoar este foarte important pentru secția noastră și pentru îngrijirea copiilor.* (ziarullumina.ro, https://bit.ly/3BbjSqr). – Pl. sepsisuri. (AMB)

ser* s.n. ●●● v. **serum**. (IL)

seroepidemiologic adj. ●●○ (Med., soc.) Care privește sau ține de investigațiile epidemiologice prin care se identifică prezența anticorpilor la antigeni specifici în idivizii unei populații. *Cu toate acestea, testele pentru anticorpi s-ar putea dovedi esențiale pentru efectuarea unor studii populaționale seroepidemiologice pe scară largă pentru a evalua, de exemplu, situația imunologică a lucrătorilor medicali și ca unul dintre elementele necesare pentru a ghida strategiile de relaxare a măsurilor de combatere a epidemiei atunci când pandemia este stăpânită.* (descopera.ro, https://bit.ly/3rwUcAs). *DSP Olt desfăşoară în perioada 12 septembrie – 31 octombrie un studiu seroepidemiologic de prevalenţă pentru infecţiile cu virusurile hepatitice B şi C pe aria judeţului Olt, implicate fiind toate spitalele din regiune.* (gazetanoua.ro, https://bit.ly/3ruRjjI). – F.sg. seroepidemiologică, m.pl. ^seroepidemiologici, f.pl. seroepidemiologice. (AMB)

seroprevalență s.f. ●●● (Med., soc.) Număr al persoanelor dintr-o populație care au prezentat rezultate pozitive la testele serologice de depistare a unei anumite boli, exprimat de obicei în procente față de numărul de persoane testate sau la un eșantion de 100.000 de persoane testate. *Ministrul Sănătăţii, Nelu Tătaru, a anunţat, vineri seară, că s-au recoltat seruri individuale de la 12.800 de persoane, în cadrul studiului de seroprevalenţă prin care se va stabili gradul de răspândire a infecţiei SARS-CoV-2. S-au procesat până acum 7.99% dintre probe, 303 fiind pozitive. Tătaru anunță că rata de infectare – în acest moment al studiului – este de 3,86%, „mică pentru a avea o imunizare a României”, transmite News.ro.* (g4media.ro, https://bit.ly/3kMutCO). *Un studiu de seroprevalență la scară largă făcut și în Spania a arătat că doar 5% din populația țării a dezvoltat anticorpi la noul coronavirus.* (digi24.ro, https://bit.ly/3i0IFGs). **–** Pl. seroprevalențe. (AMB)

serum s.n. ●●● (Cosm.) Produs cosmetic care conține diverse substanțe active (vitamine, agenți de hidratare, agenți antiîmbătrânire etc.) în concentrație mare. *Serumurile sunt produse dedicate îngrijirii pielii, care se aplică după curățarea acesteia în prealabil, înainte de a aplica cremele de față. Datorită compoziției lor din molecule mici, intră direct în piele și oferă o concentrație foarte mare de ingrediente active.* (unica.ro, https://bit.ly/3eKk1oB). *Rutina ta de îngrijire a tenului nu este completă fără cele mai bune serumuri cu vitamine. Găsește-l pe cel care se încadrează în bugetul tău!* (Blog, https://bit.ly/3hvMVui). *Efectul decrispant este instantaneu şi reducerea ridurilor este vizibilă după numai o zi de aplicare. Microrelieful pielii se ameliorează după numai 10 zile de utilizare a serului.* (farmec.ro, https://bit.ly/32MPUKM). *Deşi depinde foarte mult de compoziția fiecăruia, uneori este necesară o cremă. Acestea (serurile) pot fi pline de ingrediente hidratante precum acid hialuronic, ceramide, care ajută pielea să-şi păstreze fermitatea şi hidratarea. Însă, chiar şi în acest caz, după aplicarea serurilor, este necesară şi utilizarea unei creme hidratante.* (unica.ro, https://bit.ly/3eKk1oB). **–** Pl. serumuri.Var. ser*. (IL)

sexting s.n. ●●● (Social media) Trimiterea de mesaje, fotografii și clipuri video cu conținut sexual explicit prin intermediul rețelelor sociale. *Autorităţile române par depăşite de evoluţia unui fenomen căruia îi cad victime în principal tinere minore. Sextingul are şi în România o evoluţie periculoasă.* (adevarul.ro, https://bit.ly/3e6LoLK). *Sexting-ul poate părea o modalitate distractivă de a flirta, însă puţini dintre cei care aleg să îl experimenteze iau în calcul faptul că lucrurile pot să se transforme foarte uşor în ceva grav.* (replicaonline.ro, https://bit.ly/3slXfha). *Când te gândești la sexting, de obicei te gândești la bărbați care trimit imagini nesolicitate cu corpul lor. Dar există relații care chiar se dezvoltă astfel – și femei cărora le place să facă la fel.* (tabu.ro, https://bit.ly/32nEjE5). (ȘO)

shakshuka s.f. ●●● (Culin.) Mâncare orientală preparată din ouă în sos de roșii cu legume proaspete și condimente (curcuma, chimion, boia). *Învaţă cum să prepari această mâncare săţioasă şi delicioasă cu ouă proaspete în timp record. Shakshuka este un fel de mâncare din Africa de Nord şi înseamnă „amestec” în*

limba arabă. (retete.unica.ro, https://bit.ly/34mNotP). *A se citi șacșuca. Sau șakșuka, doar așa, cât să nu pară că am venit chiar de la țară și nu știam de rețeta asta, deși shakshuka e celebră prin bucătăriile lumii.* (ciprianmuntele.ro, https://bit.ly/3bVBZDQ). *Chakchouka sau ouă poșate în sos de roșii e un fel de mâncare orientală foarte populară în Nordul Africii sau în Orientul Mijlociu. Acest preparat se servește ca mic dejun sau chiar ca cină.* (jamilacuisine.ro, https://bit.ly/3aKECIm). – Pr. /ʃakʃuka/.Var. chakchouka. (IL)

shaming s.n. ●●● (Soc.) Faptul de a critica sau de a ridiculiza o persoană în legătură cu aspectul fizic sau cu un anumit comportament (în public sau pe Internet). *E ușor să cădem în capcana shamingului: fie că povestim despre conexiunea idilică din timpul alăptării unei mame care resimte alăptarea ca pe un eșec, fie că ne lăudăm cu ritmul accelerat de dezvoltare al copilului, toate am stârnit sentimente de inadecvare în alte mame, fără să ne dorim asta.* (Blog, https://bit.ly/3Hm7YfZ). *La asta se adaugă un fragment în avanpremieră din cea mai recentă carte a jurnalistului britanic Jon Ronson (în curs de apariție la Editura ART), din care aflăm că suntem cu toții parte a unei noi forme de pedepsire colectivă, public shaming-ul pe Internet, și că un tweet poate distruge o viață.* (dilemaveche.ro, https://bit.ly/3EGRFbN). *Toate aceste cazuri ne dovedesc că nimeni nu scapă în fața body shaming-ului. Femei de rând, actrițe, cântărețe, creatoare de conținut în mediul online sau sportive, de diferite vârste, mărimi sau rase, toate suntem atacate cel puțin o dată în viață din cauza felului în care arătăm.* (elle.ro, https://bit.ly/3uTwrpY). *Apoi, într-un alt episod al serialului, Monica (tot protagonistă) se lovește de trecutul ei și trebuie să îl confrunte în fața prietenilor săi. Se ajunge la ceea ce în prezent se numește fat shaming.* (Blog, https://bit.ly/32QIEzT). *În articol sunt puse la punct, pe bună dreptate, publicațiile Newsweek, Hotnews, dar şi Adevărul – despre ultima arătându-se că „preia materialul şi recurge la acelaşi slut-shaming care aduce clicuri în vreme de criză”. (Slut shaming este o sintagmă preluată din limba engleză care se referă la practica de a critica oamenii, în special femeile şi fetele, care sunt percepuți că ar încălca normele de comportament sau normele privind aspectul exterior ale societății în ceea ce priveşte sexualitatea).* (adevarul.ro, https://bit.ly/3pE5TG1). *Un nou trend al anului trecut a devenit, aşa cum explică CNN, „travel shaming”-ul. Pandemia a împărțit lumea în două tabere: cei care au decis că este mai bine pentru ei să stea în casă şi cei care refuză să îşi schimbe complet stilul de viață, astfel că, în ciuda restricțiilor şi a recomandărilor, aleg să se bucure de binefacerile unei vacanțe peste hotare şi nu numai. Bineînțeles că din această scindare s-a născut revolta celor rămaşi acasă. Pe rețelele de socializare au curs comentariile negative, ceea ce i-a determinat pe cei care postau fotografii din vacanțe să se simtă cumva ruşinați de alegerea lor.* (Blog, https://bit.ly/3qAl4zw). – Pr. /ʃ'ejming/.Var. body shaming, fat shaming, slut shaming, travel shaming, public shaming. (IL)

shared hosting s.n. ●●● v. **hosting.** – Pr. /ʃ'eəd x'əwsting/. (DLT)

sharing s.n. ●●○ (Inform., internet) **1.** Stocare (online) a unor fişiere care pot fi accesate ulterior prin autentificarea doritorului cu un nume de utilizator şi o

parolă. *Ți-ar plăcea să ai la dispoziție un site care face sharing-ul de fișiere?* (manafu.ro, https://bit.ly/3vtIgR2). *WebEx este o soluție de conferințe web care combină sharing-ul de fișiere și prezentări cu serviciile de voce, video HD și noi spații de întâlniri.* (telekom.ro, https://bit.ly/3vtI8B2). **2.** Acțiunea de a distribui un anumit conținut diverșilor utilizatori. *Sharing-ul este tot mai pregnant în lumea în care trăim. În același timp, a devenit și un tip specific de comportament economic și suport pentru noi modele de business care schimbă ierarhiile lumii capitaliste. Și uite că informațiile distribuite în urma acestor schimbări îmi permit să vă dau câteva detalii despre volum, chiar dacă nu l-am citit încă.* (marketingfocus.ro, https://bit.ly/3ukw6Zn). *Dacă sunteți curioși să aflați situația rețelelor sociale la nivel mondial și cât de des sunt folosite butoanele de sharing aruncați o privire pe infograficul de mai jos.* (Blog, https://bit.ly/37EAnvC). – Pl. sharing-uri. Pr. /ʃ"ering/. (DLT)

shopper s.m. ●●● **1.** (E-commerce) Persoană care face cumpărături. *Shopperul online este o persoană tânără, 20-35 ani, care urăște producțiile în masă, deci vrea să fie cât mai cool și iubește accesoriile unicat, prețuieste timpul mai mult ca orice și este mereu la curent cu ultimele tendințe de pe piață.* (stirileprotv.ro, https://bit.ly/3wH8gbU). *Ioana Mucenic a constatat că shopperii apelează la digital cu mult înainte de a intra în magazin, ceea ce generează o mare diversificare a momentelor care contează în influențarea achiziției.* (minio.ro, https://bit.ly/3vGgLE8). **2.** s.m.invar. (Modă; în sintagma) *geantă shopper* = Model de geantă, voluminoasă și încăpătoare. *Datorită dimensiunilor mari, geanta shopper va trece, de asemenea, examenul ca și bagaj de mână, în care poți stoca toate accesoriile necesare unei călătorii, cum ar fi documente, o geantă de cosmetice sau ceva pentru ronțăit.* (Blog, https://bit.ly/3yUWY5Z). *O ținută formală compusă dintr-o cămașă albă și o fustă neagră, bleumarin, gri sau bej și pantofi stiletto eleganţi va putea fi completată cu succes cu o geantă shopper în culori de bază.* (epantofi.ro, https://bit.ly/3pbVLUM). – Pl. shopperi. Pr. /ʃ'opər/. (ȘO)

shopper personal s.m. ●●○ v. **personal shopper**. – Pl. shopperi personali. Pr. /ʃ'opər person'al/. (ȘO)

shutter s.n. ●●● (Foto.) Mecanism acționat manual care declanșează captarea imaginii; diafragmă. *Îmbunătățirile se referă la conectivitate superioară și la funcția de transfer al fișierelor, fotografiere continuă de până la 10 cadre pe secundă folosind shutter-ul mecanic.* (f64.ro, https://bit.ly/2sD51Hn). *Știu că shutter-urile au un nr. de declanșări garantat / testat de Nikon, dar nu știu să fie scris în condițiile de garanție ceva legat de asta.* (Forum, https://bit.ly/35krAxz). – Pl. shuttere, shutter-uri. Pr. /ʃ'atər/. (IL)

silicat* s.n. ●●○ Tip de așternut pentru pisici. *Alt aşternut prezent pe piaţă este silicatul. Principalele avantaje sunt că absoarbe bine mirosurile şi nu produce praf.* (adevarul.ro, http://bit.ly/3ua82K1). *Un şofer a descoperit că silicatul pe care*

îl foloseşte pentru litiera pisicii este un foarte bun absorbant al umezelii şi s-a gândit să-l folosească pentru a scăpa de umiditatea din maşină şi, implicit, de aburirea geamurilor. (romaniatv.net, http://bit.ly/3dmBkPt). *Silicatul de pus în litieră costă între 17 și 36 de lei, depinde de produs și cantitate.* (pisicipecreier.ro, http://bit.ly/2Zpzu8o). (ȘO)

sirenă* s.f.invar. ●●● (Modă; în sintagma) *rochie sirenă* = Model de rochie care urmează linia corpului până deasupra genunchilor și apoi devine ușor evazată. *Deși a fost o vreme când rochiile sirenă erau căutate în mod special de către viitoarele mirese, în ultimii ani acest tip de rochie a devenit tot mai apreciat de către doamne și domnișoare.* (Blog, https://bit.ly/2UivcAh). *Cu toate acestea, rochia sirenă este un model care trebuie ales cu atenție, tocmai datorită elementelor sale distinctive, care se adaptează doar unui anumit tip de siluetă.* (adevarul.ro, https://bit.ly/2ShdJI3). (ȘO)

skill s.n. ●●● **1.** Abilitate, pricepere. *TOP 10 skill-uri căutate de cei mai mari angajatori în 2018* (hipo.ro, https://bit.ly/2PdPXrK). *Ești developer și știi prea bine că magia în tehnologie are nevoie de skilluri, de timp și de consecvență.* (https://tfsg.code4.ro/ro/). **2.** (Gaming) Facilitate obținută într-un joc digital. *Există un arbore de abilități / mișcări ale lui Spider-Man cu 3 ramuri principale. Skill-urile le poți debloca pe măsură ce avansezi în nivel și primești skill-points. Acestea pot debloca mișcări noi în combat, unele extrem de utile, sau te pot face mai rezistent sau mai mobil.* (prettytech.ro/review-marvels-spider-man/). *Una din schimbările majore introduse de Fallout 4 este îndepărtarea tuturor skill-urilor în care puteai, pe vremuri, să investești puncte pentru a deveni mai priceput la tras cu pistolul, furișat sau convins NPC-uri că nu au nevoie de bani.* (zonait.ro/fallout-4-nu-are-skill-uri/). – Pl. skilluri, skill-uri. Pr. /scil/. (IL)

skimmers s.m.pl. ●○○ (Modă) Pantofi cu talpă joasă și vârf ascuțit, asemănători balerinilor. *O pereche de skimmers îi exprimă perfect personalitatea, pentru că sunt comozi și seamană cu balerinii, dar totuși sunt altfel.* (Blog, https://bit.ly/3vx2skd). *Fie că alegi să porți o fustă lejeră, fie că te-ai hotărât la o pereche de pantaloni, Skimmers completează ținuta și te lasă să te miști în voie pe tot parcursul zilei.* (newsarad.ro, https://bit.ly/3xA23PF). *Dacă ai fost la workshopul meu „All about Shoes", deja știi diferența dintre balerini și skimmers. Ideea e că ambele variante sunt cele mai comode, mai feminine & cochete dintre încălțămintea fără toc.* (Blog, https://bit.ly/3q4zPK6). – Pr. /sc'imərs/. Var. Skimmers. (ȘO)

skincare s.n. ●●● (Cosm.) Îngrijire a pielii. *Dacă ai impresia că nu trebuie să ai o rutină de îngrijire a tenului bine pusă la punct, doar pentru că nu ai împlinit încă 30 de ani, te înșeli! Ți-am pregătit o listă cu 8 produse de skincare pe care orice femeie trebuie să le folosească până la 30 de ani, pentru că este mai bine să previi, decât să tratezi.* (glamour.ro, https://bit.ly/38NS7qt). *Primul lucru fascinant pe care l-am învățat de la experta în skincare Paula Begoun, fondatoarea*

Paula's Choice, a fost faptul că o cremă separată pentru zona ochilor este, în unele cazuri, doar un moft destul de costisitor. (Blog, https://bit.ly/3emoL3E). – Pr. /sc'incer/. (IL)

skipper s.m. ●●○ (Nutic) Căpitan al unei ambarcațiuni. *Dacă iubești natura, aventura și senzația de libertate pe care ți-o oferă marea, înseamnă că ești pregatit să devii skipper.* (permisebarca.ro, https://bit.ly/3efv3ES). *Record Național pentru skipper-ul român Drugan Sorin! Cea mai lungă perioadă de navigație în solitar și fără oprire: 71 de zile petrecute la bordul velierului în care a parcurs peste 4000 de mile pe Oceanul Atlantic*. (FB, https://bit.ly/3hz9Xn2). *Skipperii noștri au o experiență consistentă pe mare, sunt absolvenți ai unei școli de navigație, predau cursuri de navigație și instruiesc începătorii și amatorii care iubesc marea și vor să își însușească cunoștințe și tehnici specifice care să îi ajute să își urmeze pasiunea pe mare*. (turismpemare.ro, https://bit.ly/2UJiURE). – Pl. skipperi. Pr. /sc'ipər/. (ȘO)

sky bar s.n. ●●● (Horeca) Local situat pe acoperișul unei clădiri. *Perfect pentru serile de vară și apusuri de soare memorabile, Pura Vida este un sky bar de unde poți admira atât cerul cât și frumoasele clădiri din Centrul Vechi.* (civilizatia.ro, https://bit.ly/3ETfhLL). *Pentru că timpul pe care îl putem petrece afară devine din ce în ce mai limitat și pentru că tuturor ne place socializarea într-un cadru plăcut – cu atât mai mult altul decât propria casă, dat fiind faptul că în ultima perioadă lumea noastră exterioară a fost redusă la petrecerea timpului în casă – vă propun trei skybar-uri încălzite de unde puteți admira priveliștea Bucureștiului sau, mai bine spus, măcar o mică parte din aceasta.* (zilesinopti.ro, https://bit.ly/3o43nsu). *Cele mai frumoase sky-bars din București* (ialoc.ro, https://bit.ly/3EWzksw). – Pl. sky bar-uri, skybar-uri, sky-bars. Pr. /sk'ajbar/. Var. skybar, sky-bar. (ȘO)

sleepwear s.n. ●○○ (Modă) Pijamale. *În 2014, Robin și designerul Karen Fowler au lansat Pour Les Femmes, un brand de sleepwear (ținute de dormit) cu o misiune socială.* (iqads.ro, https://bit.ly/3oEnHkg). *Andreea Raicu lansează 7 Senses, o colecție feminină de homewear & sleepwear în ediție limitată.* (zilesinopti.ro, https://bit.ly/3DiCtRX). – Pr. /slipw'er/. (IL)

slip dress s.n. ●○○ (Modă) Rochie dreaptă cu croială simplă, din materiale care urmează liniile corpului (care alunecă), asemănătoare lenjeriei; rochie-furou. *Aceste slip dresses erau confecționate din materiale fluide ca satinul și mătasea, urmau fidel liniile corpului (uneori partea corespunzătoare sutienului era subliniată prin tăieturi și cusături specifice) și lungimea lor varia de la fuste midi, până la genunchi, la variante lungi, de seară. Așa revedem slip dress-ul în ținutele grunge ale lui Courtney Love, pe Posh Spice, dar și în mai toate outfiturile acestei perioade afișate de către Kate Moss – să ne amintim celebra rochie furou extrem de transparentă purtată de model la petrecerea Elite Model Agency în 1993 (semnată Liza Bruce)!* (cosmopolitan.ro, https://bit.ly/3sTIKQ3). *Poartă un slip*

dress cu inserții dantelate pentru ocaziile speciale. (Blog, https://bit.ly/3sKB7LR). *Simplitatea elegantă a acestei rochii slip este alegerea perfectă pentru o serată.* (blouseroumaine-shop.com, https://bit.ly/2UNo6EJ). – Pl. slip dresses. Pr. /sl'ipdres/. Var. rochie slip. (IL)

slippers s.m.pl. ●●○ (Modă) Încălțăminte lejeră (papuci, espadrile, pantofi) în care intră piciorul cu ușurință. *O rochie lungă dintr-un material satinat și vaporos, alături de o pereche de slippers cu vârf ascuțit și o pălărie cu boruri cât mai largi e o idee bună de ținută indiferent dacă ajungi sau nu la mare vara asta.* (cosmopolitan.ro, https://bit.ly/3wC9V2X). *Nu am să propun o pereche de pantofi cu toc, ci din contră, o pereche de slippers cu lanț metalic argintiu – sunt super cool.* (elle.ro, https://bit.ly/3xwu9va). *Slipperși șterși metalizați* (cropp.com, https://bit.ly/3vBoiTR). – Pr. /sl'ipərs/.Var. slipperși. (ȘO)

slow motion s.n. ●●● (Video) Mod de filmare care presupune un număr mare de cadre pe secundă (mai mare de 24-25-30 fps) și care încetinește mișcarea subiectului. *Iată câteva lucruri pe care le putem face și câteva pe care le putem evita pentru a ne bucura din plin de filmarea în slow motion.* (f64.ro, https://bit.ly/2FlTkY2). *Înainte de a vă entuziasma prea tare e bine să știți că filmarea în super slow motion la 960 fps e posibilă pentru doar 2 secunde și merge doar la rezoluție HD 720p, adică 1280 x 720 pixeli.* (mobzine.ro, https://bit.ly/39HFyx8). *Pe filmare în timp real, totul a durat 7 secunde, însă lucrurile au stat altfel când a prezentat momentul în slow-motion.* (mediafax.ro, https://bit.ly/3fk5ZNe). *Cum se face slow motion dintr-o filmare video.* (videotutorial.ro). – Pr. /slo m'owʃən/.Var. slow-motion. (IL)

slut-shaming s.n. ●●○ (Soc.) Faptul de a critica sau a ridiculiza o persoană pe motiv că s-ar îmbrăca sau s-ar comporta indecent sau inacceptabil din punct de vedere sexual. *Reprezentanților mall-ului Woodland ar trebui să le fie rușine. Și anonimului la fel. E corpul meu. E cald afară! Nu o să vin îmbrăcată în pantaloni și pulover! Nu vă place? Nu vă uitați! Eu mă distram alături de sora mea și la un moment dat m-am trezit dată afară. Slut-shaming-ul trebuie să înceteze. E deplorabil și demodat.* (unica.ro, https://bit.ly/3c3TA1V). *Slut-shaming se referă la stigmatizarea unei femei sau fete pentru că se angajează în comportamente considerate a fi promiscue sau provocatoare sexual.* (fundatiasensiblu.ro, https://bit.ly/3waHpHs). *Ştim cu toţii că, de exemplu, slut shaming-ul, adică înfierarea promiscuităţii, este la fel de practicat şi de bărbaţi, dar şi de femei.* (scena9.ro, https://bit.ly/3QxXqiX). – Pr. /sl'at ʃejming/.Var. slut shaming. (AMB)

smart city s.n. ●●● (Imob., admin.) Concept de oraș în care se folosește tehnologia pentru a îmbunătăți viața locuitorilor, de pildă în monitorizarea și controlul traficului, al mijloacelor de transport, în relația cu administrația, în protecția mediului și al consumului de energie etc.; oraș inteligent. *Ce înseamnă smart city și care sunt tendințele globale? „Pentru ca un oraș să devină inteligent este nevoie de un Smart City Plan care să prevadă conectarea infrastructurii,*

colectarea datelor și îmbunătățiri. Tendințele majore pe care le vedem includ abordarea congestiei traficului rutier prin gestionarea inteligentă a traficului, stimulente politice și tehnologii pentru a încuraja mai mulți oameni să utilizeze transportul public. De asemenea, observăm soluții inteligente de parcare care pot reduce congestionarea cu până la 10%. [...] Infrastructura se schimbă datorită utilizării seturilor mari de date, a automatizării și a comunicațiilor între dispozitivele IT", a declarat Martin Powell, expert Siemens. (hotnews.ro, https://bit.ly/3DybN0T). *Smart City – orașul care are grijă de noi și ne oferă servicii publice de calitate, prin folosirea noilor tehnologii* (digi24.ro, https://bit.ly/3uKsdz5). *Există un hiatus uriaş între teoriile şi ideile propuse în România de diverşi specialişti, speakeri sau promoteri ai conceptului smart cities şi implementările autorităţilor sau direcţia managementului acestora. Ca atare, se strică ceva pe drumul de la idee la act.* (m.adevarul.ro, https://bit.ly/3qS2PGN). – Pr. /smart s'iti/.Var. smart cities, Smart City. (AMB)

smart shop s.n. ●●○ (Comerț, market.) **1.** Magazin digital sau fizic cu deschidere către tehnologie și dispozitive de ultimă generație, care oferă clienţilor o abordare personalizată și o experienţă de cumpărare inedită; smart store. Acest concept de magazin a fost introdus în România de compania de telefonie mobilă Orange. *Smart shop-ul este integral digital, ceea ce înseamnă pentru clienți și timp redus pentru soluționarea cerințelor, o abordare personalizată a ofertelor și soluții pentru petrecerea cât mai plăcută a timpului de așteptare.* (transilvaniareporter.ro, https://bit.ly/2QwyiyM). *Clienţii Orange, pasionaţii de tehnologie şi curioşii deopotrivă sunt invitaţi în smart shop-ul Orange din Piața Victoriei în perioada 6 – 8 noiembrie și Orange smart shop Băneasa Shopping City de pe 9 până pe 18 noiembrie.* (piatafinanciara.ro, https://bit.ly/3lNWHeU). *Totodată, smart shop-urile au devenit hub-uri ce încurajează educaţia digitală. Evenimentele „SuperCoders" (ateliere de inițiere în programare pentru copii) sau „Părinți la Școală" (cursuri gratuite de tehnologie pentru părinți și bunici), organizate în smart shop-uri, sunt doar câteva exemple.* (orange.ro, https://oran.ge/2Po6H2h). *Al nouălea smart store s-a deschis în Plaza Mall în capitală.* (gadget.ro, https://bit.ly/2QvYp90). **2.** (Arg.) Magazin de plante și substanțe halucinogene (droguri). *Ciupercile halucinogene sunt comercializate în aproximativ 180 de așa-numite „smart-shop-uri" din Olanda.* (antena3.ro, https://bit.ly/35Au8Os). *Noile substanțe cu proprietăți psihoactive sunt amestecuri de prafuri sau plante uscate și stropite cu diverse substanțe chimice, în componența cărora se găsesc urme de amfetamine, metamfetamine, mefedronă, cocaină, heroină, canabinoizi sintetici etc. Ele sunt cunoscute „pe piață" sub diverse denumiri, precum: „droguri de sinteză", „droguri legale", „ierburi legale", „săruri de baie", „substanțe pentru cercetare", „reactivi de laborator", „îngrășăminte pentru plante" și sunt vândute, de obicei, pe Internet și în așa-numitele „smart shop-uri / head shop-uri".* (medichub.ro, https://bit.ly/3DwZ6DJ). *La un moment dat, în ultima zi pe care o mai aveam de stat acolo ne-a ieșit în cale un Smartshop, un loc pe care nu l-am vizitat până atunci pentru că acolo se comercializau psihedelicele, singurele substanțe de care îmi era frică. Psihedelicele sunt substanțele care au puterea de*

a-ți alterna realitatea în moduri în care îți este imposibil să controlezi tripul. Ne-am uitat unii la alții, am râs și am zis că dacă tot am făcut atâtea de ce să nu încercăm și niște ciuperci halucinogene înainte de plecare, la urma urmei sunt legale acolo. (Blog, https://bit.ly/35uiBA2). – Pl. smart shopuri. Pr. /sm'artʃop/, /smartʃ'op/.Var. smartshop, smart-shop, smart store, (2) head shop. (DLT)

smart shopper s.m. ●○○ (Ec.) Persoană dispusă să investească efort și timp pentru căutarea și utilizarea profitabilă a informațiilor cu privire la anumite produse și, în special, la eventuale oferte promoționale, în scopul de a face economie la bani; client inteligent. *Un astfel de smart shopper trebuie, în primul rând, să cunoască foarte bine piața, atunci când vine vorba de produsul pe care dorește să îl achiziționeze.* (helpcredit.ro, https://bit.ly/39v6pOt). *„Cumpărătorii inteligenți" („smart shoppers") monitorizează cu o mai mare atenție decât alte segmente de consumatori ofertele promoționale și își aleg brandurile pe care le achiziționează în funcție de acestea, ceea ce le recompensează comportamentul de acest tip și le întărește imaginea de sine.* (jurnalism-comunicare.eu, https://bit.ly/3u6e5hV). *Fii un smart shopper și rămâi la sesiunile de shopping și la listele de cumpărături programate inițial, ca să ai parte de piese rezistente, pe care să le porți mai multe sezoane!* (cosmopolitan.ro, https://bit.ly/2PmRTkP). – Pl. smart shoppers. Pr. /smart ʃ'opər/.Var. Smart Shopper. (DLT)

smart shopping s.n. ●●○ (Ec.) Efectuare inteligentă a cumpărăturilor, ceea ce presupune folosirea rentabilă a banilor, prin achiziționarea planificată și aprecierea corectă a raportului preț – calitate. *„Nu doar că au mers mai rar la cumpărături, dar atunci când o făceau aveau un comportament de smartshopping, adică erau nişte cumpărături mult mai planificate, mai funcţionale, unde zona emoţională şi de impuls nu îşi mai aveau locul", explică reprezentanta GfK.* (revistaprogresiv.ro, https://bit.ly/31d1Ljq). *Dacă nu știi ce să alegi, îți venim în ajutor cu 3 trend-uri de toamnă-iarnă 2020/2021 care se încadrează la smart shopping.* (digi24.ro, https://bit.ly/2NR3aZS). *Noi am păţit-o cel puţin o dată şi din experienţă recomandăm smart shopping-ul. Adică să profiţi de reduceri şi să cumperi în perspectivă pentru tot sezonul.* (Blog, https://bit.ly/3sk3Ohr). – Pr. /smart ʃ'oping/.Var. smartshopping. (DLT)

smart store s.n. ●○○ v. **smart shop**. – Pl. (rar) smart store-uri. Pr. /sm'artstor/, /smartst'or/.Var. Orange smart store. (DLT)

smartworking s.n. ●●○ (Muncă) Muncă desfășurată de acasă sau din alte locații care nu aparțin angajatorului și care folosește mijloace digitale (aplicații informatice, internet etc.); telemuncă, teleworking, remote work. *Smartworkingul reprezintă desfăşurarea activităţii companiei în afara spaţiilor firmei, în limitele de timp specificate în orar. În mod normal, legea 81/2017, articolul 4, spunea că o astfel de desfăşurare a activităţii necesită un acord scris şi detaliat între angajator şi angajat. Această cerinţă a fost eliminată odată cu decretarea stării de urgenţă pentru a facilita smartworkingul.* (zf.ro, http://bit.ly/2OWN4OK). *Cele mai la*

îndemână soluții de smart working sunt reprezentate de aplicațiile care folosesc tehnologia cloud. Acestea le permit utilizatorilor, ca printr-un simplu login, să creeze și să transmită, în condiții de siguranță, indiferent de loc și oră, orice tip de documente, fie ele prezentări sau planuri de business. (wall-street.ro, http://bit.ly/2OZb5Vc). – Pr. /sm'artworcing/.Var. smart working. (AMB)

smishing s.n. ●●● (Inform.) Tehnică de fraudare informatică, elaborată cu scopul de a obține bani sau date personale și de acces la conturi bancare, care presupune sms-uri trimise de infractori adesea sub numele trucat al unor instituții de încredere (companii, bănci etc.), prin care utilizatorul telefonului mobil este invitat să acceseze un link fraudulos sau să întreprindă anumite acțiuni. *Spre deosebire de phishing, acolo unde escrocii trimit prin email un link către un site cunoscut, pentru ca utilizatorii să-și introducă datele, smishing are la bază un SMS. Mesajul conține un link și pare a fi de la o firmă cunoscută, care oferă promoții de nerefuzat sau ceva gratuit.* (ziarulunirea.ro, https://bit.ly/3vbYi0W). *Experţii în securitate informatică de la Bitdefender susţin că smishingul este o combinaţie între termenii SMS şi phishing şi este o formă eficientă de a păcăli utilizatorii de telefoane smart să viziteze site-uri frauduloase.* (adevarul.ro, https://bit.ly/3gbMXK0). – Pr. /sm'iʃing/. (AMB)

smokey eyes s.n. ●●● (Cosm.) Tip de machiaj puternic al ochilor, cu efect fumuriu, realizat prin folosirea unor culori cu intensitate ridicată la baza genelor și, gradual, cu intensitate scăzută spre zona sprâncenelor. *Nu este o greșeală să folosești mai multe culori atunci când îți faci un machiaj smokey eyes, însă este mai simplu la început să optezi pentru o paletă monocromatică.* (glamour.ro, https://bit.ly/3qtF1Xt). *„Nu vreau să par bătută” e unul din lucrurile pe care le aud cel mai des și sunt de acord că un smokey eye poate accentua oboseala dacă nu e realizat corect.* (shoelove.deichmann.com, https://bit.ly/3tXwgHg). *E perfectă pentru a blendui culorile în orice tip de look, dar pentru smokey eyes-uri mi se pare genială.* (Blog, http://bit.ly/3aqSxW4). – Pl. smokey eyes-uri. Pr. /sm'əwci ajz/.Var. smokey eye. (ȘO)

snake print s.n. ●●○ (Modă) Imprimeu cu model care imită pielea de șarpe. *Dacă totuși dorești să utilizezi mai multe articole de îmbrăcăminte cu imprimeu animal print, asigură-te că imprimeurile sunt identice, cum ar fi snake printul pe care îl poartă Jennifer Lopez în imaginea de mai jos.* (tabu.ro, https://bit.ly/3ernDyh). *Îmi plac imprimeurile, iar snake printurile folosite de el se pot ajusta oricărei ținute, de zi, de seară sau business.* (Blog, https://bit.ly/3qsnRup). *Ea a transformat această piesă cu aer retro într-una foarte actuală combinând-o cu o cămașă albă simplă, pantaloni din piele și pantofi snake print.* (ele.ro, https://bit.ly/3JnMSjb). – Pl. snake printuri. Pr. /snejk print/. (ȘO)

sneaker s.m. ●●● (Modă; mai ales la pl.) Încălțăminte sport. *În ciuda controverselor stilistice pe care le-au generat de-a lungul timpului, sneakerşii pot fi purtați aproape în orice ocazie. Dacă vrei să știi cum poți arăta senzațional de*

fiecare dată când îi porți, vezi care sunt cele 5 reguli de stil de care trebuie să ții cont! (kanald.ro, https://bit.ly/3iKRYI7). *Obsesia fashionistelor de pretutindeni pentru sneakerși nu e de ieri de azi, dar sezonul acesta pare să-și facă cel mai mult simțită prezența. Iar dacă vrei și tu să urmezi acest trend, dar nu știi exact în ce ar trebui să te îmbraci atunci când alegi să porți pantofi sport, află că, mai nou, sky is the limit!* (cosmopolitan.ro, https://bit.ly/2EcPcfW). *Rochiile diafane purtate alături de sneakeri sau de o pereche de balerini este alegerea ideală pentru un look romantic, tineresc și vesel în același timp.* (urbanshoes.ro, https://bit.ly/3gMX70N). – Pl. sneakerși, sneakeri. Pr. /sn'ikər/. (IL)

Social Media Manager s.m. ●●● (Social media) Persoană care se ocupă de promovarea prin intermediul rețelelor de socializare a unei companii sau organizații. *Suntem în căutarea unui Social Media Manager inspirat și organizat, cu bune cunoștințe de Facebook Ads, Google Ads, SEO, Analytics, cu experiență în dezvoltarea strategiilor de comunicare în Social Media și cu deschidere spre tot ce înseamnă nou, inovator.* (iqads.ro https://bit.ly/2XCkiS). *Ești Social Media Manager pentru clienții tăi, dacă alegi să îți faci o profesie din asta, într-o societate în care nu mai poți ignora internetul și modul în care ceilalți te definesc prin prisma informațiilor ce există online despre tine.* (traininguri.ro, https://bit.ly/2WvQFpP). – Pl. social media manageri. Pr. /sˈoʃəl mˈidia mˈeneʤer/. (IL)

soft close s.n. ●●○ Sistem de închidere lentă, cu rol de amortizare, folosit pentru portierele mașinilor, uși de mobilier, sertare, capace ale vaselor de WC etc. *Cu sistemul soft close, sertarele aproape că se închid singure, iar integrarea mobilierului cu tehnologia te face să uiți de prezența electrocasnicelor.* (noltehomestudio.ro, https://bit.ly/3yHWFex). *Soft closing sau închiderea ușoară presupune montarea unor amortizoare cu rolul de a ajuta la închiderea ușoară a capacului, eliminând orice fel de zgomot.* (Blog, https://bit.ly/3vAPrY0). *Poate să îmi spună și mie cineva cum stă treaba cu soft close-ul la mașini?* (Forum, https://bit.ly/2TkIR9z). – Pr. /soft kləwz/.Var. soft closing. (ȘO)

soft closing s.n. ●○○ v. **soft close**. – Pr. /soft kl'əwzing/. (ȘO)

software outsourcing s.n. ●○○ (Inform.) v. **IT outsourcing.** – Pr. /s'oftwer 'awtsorsing/. (DLT)

somnic s.n. ●●○ Diminutiv de alint al lui *somn* adresat copiilor; somnișor, somnuleț. *Sistemul de înfășare SwaddleMe de la Summer Infant a fost creat cu ajutorul specialiștilor în pediatrie și este soluția perfectă pentru un somnic liniștit. Acesta recreează sentimentul trăit de bebeluș în burtica mamei și îi conferă o senzație de siguranță.* (chicbebe.ro, https://bit.ly/2wNGgGA). *Nativii Peşti au o mare problemă cu trezitul dimineaţa. Oricât ar încerca, oricâte alarme şi-ar pune, efectiv nu se pot deştepta. N-ar putea să lucreze într-o corporaţie cu oră fixă de venit la muncă. Ei trebuie să îşi facă tabieturile, să ia micul dejun pe la 12, să mai stea puţin să li se aşeze mâncarea şi poate şi un somnic de prânz.* (observator.tv, https://bit.ly/2R101E2). – Pl. somnicuri. (TT)

somnolog s.m. ●●○ (Med.) Medic specialist în somnologie. *Dacă aceste manifestări au loc frecvent și sunt însoțite de țipete, de mișcări violente ale brațelor este necesar să luăm legătura cu un somnolog sau un neurolog, deoarece această manifestare poate fi o afecțiune a stresului postraumatic.* (digi24.ro, https://bit.ly/2XCmbig). *Dacă în primele săptămâni de viaţă trezirile frecvente din timpul nopţii sunt normale şi chiar benefice pentru a stabili un ritm de creştere normal al bebeluşului, acesta având nevoie să fie hrănit, începând cu vârsta de 9 luni, specialiştii pediatri şi somnologi menţionează că bebeluşii sănătoşi, cu un ritm de creştere normal şi fără probleme medicale nu mai au nevoia fiziologică de a mânca în timpul nopţii (unii pediatri consideră acest lucru posibil chiar începând cu vârsta de 6 luni).* (parentaj.ro, https://bit.ly/2WSjTyA). – Pl. somnologi. (TT)

somnologie s.f. ●●● (Med.) Specialitate medicală care se ocupă cu afecțiunile legate de somn. *Somnologia este o ramură a medicinei despre care mulți nici nu știu că există. Cu ce se ocupă, exact? Somnologia este știința care se ocupă de studiul științific al somnului. Medicina somnului este o supraspecializare medicală care se ocupă de diagnosticul și tratamentul disfuncțiilor și bolilor somnului.* (medsana.ro, https://bit.ly/3BpeUHB). *Am stat de vorbă, zilele trecute, cu dr. Floriana Boghez, medic neurolog, care are competența în somnologie și lucrează la un laborator de somnologie din sectorul 1 al Capitalei. Ne-a explicat ce înseamnă a avea probleme cu somnul, când este cazul să mergem la un control, dar și ce putem păți dacă ignorăm semnalale pe care ni le dă propriul nostru organism în acest sens.* (libertatea.ro, https://bit.ly/3HSXeGF). (AMB)

songwriter s.m. ●●○ (Muz.) Compozitor. *Olivia Addams este o cântăreață și un songwriter cu un portofoliu impresionant.* (unsitedemuzica.ro, https://bit.ly/3gkwwtl). *[...] HaHaHa Production are cinci studiouri, șapte producători, cinci songwriteri și sute de colaboratori.* (wall-street.ro, https://bit.ly/3lRALxU). – Pl. songwriteri. Pr. /s'ongrajtər/. (ȘO)

Sotrovimab s.n. ●●○ (Farm.) Medicament experimental cu anticorpi monoclonali (care îi imită pe cei naturali) pentru tratarea bolnavilor de COVID-19 în faze ușoare și medii. *Sotrovimab face parte dintr-o clasă de medicamente denumite anticorpi monoclonali, care imită anticropii naturali pe care-i produce organismul în combaterea infecţiilor.* (stirileprotv.ro, https://bit.ly/3f9BJF8). *Agenţia Europeană a Medicamentului (EMA) şi-a exprimat săpămâna trecută susţinerea faţă de utilizarea Sotrovimab la pacienţi cu Covid-19 care riscă să se îmbolnăvească grav, dar care nu au nevoie de oxigen suplimentar.* (hotnews.ro, https://bit.ly/3x652P6). *Rezultatele studiului pentru medicamentul sotrovimab vor fi evaluate sub procedura de revizuire accelerată, a anunţat EMA vineri. Medicamentul este produs de compania britanică GlaxoSmithKline împreună cu compania americană Vir Biotechnology.* (g4media.ro, https://bit.ly/3j3yujC). – Var. sotrovimab. (AMB)

spanac baby s.n. ●●● v. **baby spanac**. (TT)

spațiu de co-working s.n. ●●○ (Imob.) **1.** Spațiu de birouri comune pentru antreprenori, freelanceri și start-upuri fără sedii proprii, în care sunt găzduite, eventual, diverse evenimente dedicate acestora; hub. *Spațiile de co-working nu sunt doar despre afaceri, muncă, parteneri, colegi sau colaborări. Sunt despre tine, despre ceea ce te interesează și pasionează, despre ceea ce vrei să descoperi.* (businessdays.ro, https://bit.ly/2uT3opH). *Spațiile de coworking (colaborative) sau hub-urile, așa cum sunt adesea numite, au început să prindă contur și în Romania, în ultimii cinci ani.* (startupcafe.ro, https://bit.ly/2uRYKs0). **2.** (P.gener.) Spațiu cu ambient plăcut deschis publicului în care indivizi sau grupuri mici își desfășoară independent propriile activități. *Foarte recent introduse în limbajul de specialitate al profesioniștilor în imobiliarul nerezidențial, spațiile de coworking, cunoscute și ca shared workplaces, reprezintă spații de lucru utilizate în comun de indivizi sau microgrupuri având sau nu domenii comune de activitate, dar care acceptă diversitatea și promovează socializarea.* (rofma.ro, http://bit.ly/2SmqoGX). *The HUB Bucharest a deschis astăzi pe terasa Expirat din Vama Veche primul spațiu neconvențional de coworking de pe litoral.* (revistacariere.ro, http://bit.ly/2vrGy8V). **–** Var. spațiu de coworking. (IL)

SPF s.n. ●●● (Cosm.; abr. de la Sun Protection Factor) Număr prin care se apreciază câtă protecție oferă o cremă (sau produs cosmetic) împotriva efectelor nocive ale radiațiilor solare; factor de protecție solară. *SPF este un număr care indică durata de timp în care razele UVB provoacă înroșirea pielii atunci când produsul de protecție solară este folosit conform recomandărilor, în comparație cu durata de timp în care pielea se înroșește fără protecție solară. Prin urmare, într-o lume perfectă, SPF 30 înseamnă că durează de 30 de ori mai mult ca pielea să se ardă folosind protecția solară decât dacă nu ai folosi protecție solară.* (Blog, https://bit.ly/3gS55WZ). *Factorii de protecție se pot împărți în patru grupe: a) protecție scăzută – SPF 6 – 10; b) protecție medie – SPF 15 protejează corpul de 94% din radiațiile UV; SPF 25 oprește 96% din radiațiile ultraviolete; c) protecție înaltă – SPF 30 poate absorbi 97% din radiațiile UV; d) protecție foarte înaltă – SPF 50+ blochează 98% din radiațiile ultraviolete.* (avantaje.ro, https://bit.ly/3rSGxFz). *Așadar, nu toate SPF-urile sunt la fel, nu toate asigură o protecție potrivită și nu o garantează complet pe parcursul celor două ore.* (parericosmetice.ro/crema-fata-spf). **–** Pl. SPF-uri. Pr. /sepe'fe/. (IL)

spoiler* s.n. ●●● (Artă) Informație cheie legată de desfășurarea acțiunii dintr-un film, serial, dintr-o carte etc. pe care cineva o dezvăluie, diminuând impactul scontat asupra cititorilor sau urmăritorilor lor. *Ok, știu că sunt foarte foarte vagi lucrurile pe care le-am spus despre roman, dar chiar sunt foarte multe lucruri noi care ies la iveală și oricât de puțin m-aș lega de vreun detaliu, risc să dau un spoiler cât casa de mare și să stric farmecul lecturii.* (Blog, https://bit.ly/3ljFbRd). *Creatorii Game of Thrones încearcă din răsputeri să evite apariția de spoilere pe internet, iar pentru asta au fost dispuși să ia niște măsuri destul de dure*. (playtech.ro, https://bit.ly/3oAzVKW). **–** Pl. spoilere. Pr. /sp'ojlər/. (ȘO)

spoiler alert s.n. ●●● (Artă) Mesaj prin care cineva este atenționat că urmează să fie făcută o dezvăluire importantă privitoare la acțiunea dintr-un film, serial, dintr-o carte etc. *Serialul „Grey's Anatomy" a rămas fără unul din actorii principali – Spoiler Alert! Dacă ești fan al serialului „Grey's Anatomy" și nu ai urmărit cel mai recent episod, difuzat aseară, mai bine nu citești această știre!* (elle.ro, https://bit.ly/3oLAm5j). *Spoiler alert! Andi Vasluianu, Aida Economu și Letiția Roșculeț, regizorii serialului Profu', comentează două secvențe din episodul din seara aceasta* (protvplus.ro, https://bit.ly/2YrN8uk). – Pr. /sp'ojlər al'ert/. (ȘO)

spork s.n. ●●○ (Turism, culin.) Tacâm multifuncțional de călătorie care poate fi folosit atât ca lingură, cât și ca furculiță (dispuse suprapus sau la două capete). *Spork-ul este o combinație între lingură și furculiță.* (FB, https://bit.ly/3l46bCQ). *Cele 2 spork-uri Light My Fire Original sunt realizate din Tritan, un material plastic rezistent la temperaturi înalte, la abraziune și durabil. Fiecare spork are încorporat 1 lingură, 1 furculiță și 1 cuțit într-un tacâm practic și ușor de utilizat.* (proalpin.ro, https://bit.ly/33odcJJ). – Pl. spork-uri. (IL)

spornosexual adj.m., s.m. ●●○ (Psihosexol.) (Bărbat) care este preocupat excesiv de aspectul fizic, în special de obținerea unui corp tonifiat prin efectuarea de antrenamente sportive cu regularitate. *Dacă metrosexualul nici măcar nu vrea să audă de păr facial, tatuaje care i-ar putea ascunde corpul perfect, bărbatul spornosexual îmbrățișează cu drag o barbă neconvențională, niște tatuaje care să îi pună în valoare mușchii și nu se supără să adopte o frizură spilcuită și, totodată, ușor rebelă.* (divahair.ro, https://bit.ly/2VulsAf). //s.m. *Spornosexualii sunt masculii obsedați de imagine și trupul lor, iar imaginile oferite de Louisa Peacock, jurnalistă la The Telegraph stau drept dovadă.* (metropolitan.ro, https://bit.ly/3g6d83l). – Pl. spornosexuali. (ȘO)

spornosexualitate s.f. ●○○ (Psihosexol.) Ansamblu de trăsături care caracterizează bărbații preocupați excesiv de aspectul lor fizic. *Spornosexualitatea a luat ființă, spun specialiștii, ca urmare a faptului că fotbaliștii sunt preocupați să arate mereu bine și să aibă frizuri în pas cu moda.* (ziare.com, https://bit.ly/3lQVf9S). *Această tendință spre buffness este un fenomen cultural definit de autorul și jurnalistul Mark Simpson drept „spornosexualitate".* (bcrclubantreprenori.ro, https://bit.ly/36S5kPE). (ȘO)

squalane s.n. ●●● (Cosm.) Ingredient folosit în diverse produse cosmetice pentru hidratare, obținut din substanța naturală numită squalene. *Formula conține Squalane, alături de alți esteri lipofili ce au acțiune blândă, hidratantă, care dizolvă machiajul și impuritățile.* (bilenegre.ro, https://bit.ly/3qoODVD). *Squalena animală și vegetală este prea instabilă pentru a fi utilizată în produsele de îngrijire a pielii. Când este expus la oxigen, poate deveni rânced și se poate strica rapid. Înainte de a putea fi utilizat în produsele de îngrijire a pielii, squalenul trebuie hidrogenat în squalane (cu un „a"), care este o formă stabilă a moleculei.* (gorgieskin.ro, https://bit.ly/3qsxla8). – Pr. /skwal'an/, /skwal'ejn/.Var. Squalane. (IL)

squalene s.n ●●● (Nutr., cosm.) Substanță (hidrocarbură nesaturată) care se găsește în mod natural, în concentrație mare, în sebum și în ficatul de rechin. *Squalene are proprietăți antioxidante, neutralizează radicalii liberi, luptă împotriva stresului oxidativ. Este o hidrocarbură nesaturată care poate să producă oxigen prin combinarea cu apa. Este un purtător excelent de oxigen.* (sanavita.ro, https://bit.ly/3GtFjFQ). *Extras din uleiul de măsline, squalene are structura similară cu celulele epidermei. Ajută la regenerarea, hrănirea și hidratarea pielii, fiind un activ cosmetic biomimetic, similar lipidelor pielii.* (colladerma.ro, https://bit.ly/3mBJe9i). *Squalena animală și vegetală este prea instabilă pentru a fi utilizată în produsele de îngrijire a pielii. Când este expus la oxigen, poate deveni rânced și se poate strica rapid. Înainte de a putea fi utilizat în produsele de îngrijire a pielii, squalenul trebuie hidrogenat în squalane (cu un „a"), care este o formă stabilă a moleculei.* (gorgieskin.ro, https://bit.ly/3qsxla8). – Pr. /skwal'en/. Var. squalenă, squalen. (IL)

squat s.n. ●●● (Sport; mai ales la pl.) Genuflexiune. *Walter Kemp, antrenor certificat la Obé Fitness, spune că nu există un răspuns perfect pentru câte squaturi ar trebui să faci în fiecare zi pentru un fund mai rotunjit, deoarece oamenii sunt diferiți […]* (adevarul.ro, http://bit.ly/3dXnkMH). *Squats-urile vin în multe variante și forme.* (Blog, https://bit.ly/3pUs6MW). *Cunoști avantajele squat-ului? Descoperă toate detaliile referitoare la acest exercițiu fundamental de fortifiere a mușchilor* (dimifitness.ro, http://bit.ly/3qY9c9q). *Squat-urile sunt mișcări deosebit de complexe, care te pot ajuta să ai mai multă putere, stabilitate a corpului și să îți îmbunătățești sănătatea și flexibilitatea articulațiilor.* (eva.ro, http://bit.ly/3bAOxBT). – Pl. squaturi, squat-uri, squats, squats-uri. Pr. /skwat/. (ȘO)

SSC s.n. ●●○ (Ec.; abr. de la engl. Shared Service Center) Companie sau departament care efectuează activități administrative comune pentru un grup de companii. *BPO (business process outsourcing) desemnează acele activități externalizate de către o companie către un terț, iar SSC (shared service center) reprezintă departamentul care reunește toate activitățile administrative dintr-o multinațională. Acest department cuprinde contabilitatea, resursele umane, consultanța juridică și achizițiile.* (hipo.ro, https://bit.ly/3weEy0R). *Aproximativ 45% dintre companiile prezente în industrie reprezintă SSC-uri (Shared Service Centers – companii care concentrează anumite activități dintr-un grup de companii precum IT, contabilitate, achiziții etc. într-o entitate specializată în astfel de servicii partajate).* (financialintelligence.ro, https://bit.ly/3JmlO3t). – Pl. SSC-uri. Pr. /seseʧ'e/. (AMB)

stakeholder s.m. ●●● (Ec.) Persoană sau organizație care are interese într-un proiect (părțile interesate). *Stakeholder-ul este astfel cineva care a mizat la un joc și are interes ca acel joc să se termine într-un anume fel – partida este în cazul nostru proiectul în care suntem implicați.* (pmpexpert.ro, https://bit.ly/2WY3qVE). *Care sunt „stakeholderii" unui proiect? Sunt grupurile sau indivizii care sunt afectați de realizarea activităților și atingerea obiectivelor proiectului respectiv*

sau care pot afecta activitățile și obiectivele sale. (societal.ro, https://bit.ly/2N8K6VU). – Pl. stakeholderi. Pr. /stˈejkxoldər/. (IL)

stalkăreală s.f. ●○○ (Soc., social media) Acțiunea de a urmări o persoană (fizic sau online) o lungă perioadă de timp și într-un mod obsesiv sau înfricoșător; stalkerit. *Nu mai fiți alarmiști. Pe mine FB mă ajută la stalkăreală benignă. E la mine pe stradă unu mișto, ne mai intâlneam când ieșeam cu câinii („Vai, ce câine drăguț!" Wink wink wiggle wiggle). Într-un final, astrele s-au potrivit și am făcut schimb de numere.* (Blog, https://bit.ly/30mZkL6). *După jumătate de oră de stalkărit, fă o medie mentală cinstită și aia-i audiența vloggerului. Pam-pam! Uneori o stalkăreală cinstită bate sub ghiozdănel print-screen-urile cu statistici.* (Blog, https://bit.ly/2SgRMVM). – Pl. stalkăreli. Pr. /stokərę̯'alə/. (IL)

stalkeri vb.tranz. ●●● (Soc., social media) A urmări o persoană (fizic sau online) o lungă perioadă de timp și într-un mod obsesiv sau înfricoșător. *Tot bătrânețea m-a făcut să fiu o cață ursuză, care și mânată de ceva trăsături balcanice, stalkerește tot (scuzați romgleza).* (Blog, https://bit.ly/3ne8eUT). *Dacă te afli în ipostaza Moșului, stalkerește-ți destinatarii pe Facebook și Instagram pentru a aduna indicii referitoare la cadourile ideale.* (Blog, https://bit.ly/33qneaA). – 1sg. stalkeresc, part. stalkerit. Pr. /stokər'i/.Var. stalkui. (IL)

stalkerit s.n. ●○○ (Soc., social media) Acțiunea de a urmări o persoană (fizic sau online) o lungă perioadă de timp și într-un mod obsesiv sau înfricoșător; stalkăreală. *Din 2 în 2 minute, anumite persoane își verifică Facebook-ul sau Twitter-ul, Myspace-ul sau Google+, în sfârșit, cam orice rețea socială existentă. Ați venit la un concert, lăsați stalkeritul pe după eveniment.* (maximumrock.ro, https://bit.ly/30vm77z). *Am încercat să găsesc studiul, nu l-am găsit deși aveam impresia despre mine că mă descurc cu găsitul chestiilor și stalkeritul.* (comentariu, Blog, https://bit.ly/3jprAEr). – Pr. /stokər'it/. (IL)

stalker, stalkeriță s.m., s.f. ●●● (Soc., social media) Persoană care urmărește (fizic sau online) altă persoană o lungă perioadă de timp și într-un mod obsesiv sau înfricoșător; (p.ext.) persoană care urmărește altă persoană pe social media. *Hai să-ţi dau nişte ponturi pentru a te feri de stalkerii de pe facebook: Nu-ţi mai da chek-in-uri prin malluri sau vârf de munte, ca să ştie toată lumea unde eşti. Dacă simţi neapărat nevoia, poţi da chek-in în faţa tomberoanelor de lângă bloc, cu siguranţă e haios şi nu simte nimeni nevoia să te urmărească.* (Blog, https://bit.ly/3io5MI6). *Fiecare stalker avea particularitățile lui (fie că e vorba de revelații mistice despre iubire și viață sau de chestii mult mai umane gen Venus în blănuri, chinuitoarea de bărbați), dar per ansamblu aceleași cicluri de iubire/ură și insistență în toate fazele.* (Blog, https://bit.ly/36mfKau). *Stalkerițe de modă veche.* (antena3.ro, https://bit.ly/3cTFWKB). – M.pl. stalkeri, f.pl. stalkerițe. Pr. /st'okər/. (IL)

stalkui vb.tranz. ●●○ (Soc., social media) A urmări o persoană (fizic sau online) o lungă perioadă de timp și într-un mod obsesiv sau înfricoșător; stalkeri.

De ce ne stalk-uim foștii, dacă știm că dăunează bunăstării psihice? La polul opus, de ce ne blocăm foștii? Ce facem când aflăm informații despre noua viață a foștilor, fără să vrem? (scena9.ro, https://bit.ly/3ivmyoM). *Dacă vă laikuiți de 5 luni fără folos, dacă te-ai văzut în club și treci cu nerușinare pe lângă ea, dacă te stalkuiește mai ceva ca-n filme, treceți amândoi pe verde și hai la Traffic Light.* (zilesinopti.ro, https://bit.ly/3lfAtkf). – 1sg. stalkuiesc, part. stalkuit. Pr. /stoku'i/. (IL)

stand up paddle s.n. ●○○ v. **paddle boarding**. – Pr. /st'endap pedəl/. (AMB)

stand up paddle boarding s.n. ●●○ v. **paddle boarding**. – Pr. /stend ap p'edəl b'ording/. (AMB)

starter* s.n. ●●● (Culin.) Aperitiv. *Alege și combină un starter cu un fel principal și primești un meniu diferit de fiecare dată.* (stadio.ro, https://bit.ly/2Sucnpu). *De mai multe ori comand un starter pentru a nu aștepta felul principal pe uscat.* (Blog, https://bit.ly/2H92Ajh). – Pl. startere, starters. Pr. /st'artər/. (IL)

statement s.n. ●●● **1.** (Modă) Accesoriu sau piesă vestimentară nouă sau neobișnuită, purtată pentru a ieși în evidență. *Poate că valul pastel nu a ajuns încă la tine, însă îți promit că până la sfârşitul verii te va surprinde într-o mie de feluri! Asta pentru că sezonul de vară 2014 este unul dedicat nuanţelor diafane, „prăfuite", ce fac în acelaşi timp un statement de stil şi îndrăzneală.* (ziaruldeiasi.ro, https://bit.ly/3rVkgXX). *Bijuteriile statement au rolul de a permite femeilor să iasă din sfera anonimatului, definindu-le prin unicitate, îndrăzneală, încredere.* (revista-atelierul.ro, https://bit.ly/37vTTuk). *Cerceii statement nu trebuie să intre în concurență cu alte accesorii!* (daisyfay.ro, https://bit.ly/2SN7ppw). **2.** Declarație (despre fapte, despre concepții sau atitudini (personale) etc.) *Dacă prin performance face un statement puternic: acela, că scriitorul muncește; prin poemul său, Robert Șerban reușește mai mult decât atât, căci miza e, până la urmă, poezia, în acest caz un amplu poem narativ despre adolescența din ultimii ani ai comunismului.* (republica.ro, https://bit.ly/3rRp6Fj). *După această mult prea lungă perioadă de restricții ce pare să se cronicizeze – o lună s-a transformat în două, în jumătate de an, în curând doi ani, riscăm să uităm cum arăta lumea „de dinainte" –, cu reguli de multe ori aplicate arbitrar și fără nicio logică aparentă, microstagiunea Teatrului Maghiar de Stat din Cluj (3 – 12 decembrie), cu prezentarea premierelor anului 2021, devine aproape un statement pentru revenirea la normalitate, un tur de forță ce propune restituirea artisticului ca reper esențial.* (observatorcultural.ro, https://bit.ly/3JOfAJB). *Îmi spunea cineva că în SUA nu se mai pot face glume despre aproape nimic, pt că nu mai sunt luate ca glume, ci ca „statementuri" cu încărcătură politică (rasistă, extremistă... și diverse alte fobii).* (comentariu, hotnews.ro, https://bit.ly/3Bot0sH). – Pl. statementuri. Pr. /st'ejtmənt/. (IL)

steakhouse s.n. ●●○ (Horeca) Restaurant unde se servește în principal friptură la grătar (mai ales din carne de vită). *Red Angus Steakhouse: bine ați venit*

în casa plăcerilor de măcelarie! De inspirație americană, steakhouse-ul situat în Centrul Vechi oferă una dintre cele mai bune game de steak-uri din București. Localul este decorat cu elemente de Steakhouse american clasic, iar în meniul lor salivezi la coaste, t-bones sau un antricot pe care nu îl vei uita prea curând. (restograf.ro, https://bit.ly/35UxAip). *Folosindu-se de puterea imaginii pe care şi-a construit-o prin intermediul media, renumitul chef Jamie Oliver a reuşit să dezvolte în 10 ani un grup de restaurante alcătuit din diverse branduri cum ar fi Jamie's Italian, steakhouse-ul Barbecoa şi cel mai renumit dintre ele, 15, din Londra.* (horecainsight.ro, https://bit.ly/3fH62lb). *Trattorii şi ristorante, steakhouse-uri, French cuisine şi patisserie, sushi bars, raw vegan sau burger bars, alături de alte concepte care caută să abordeze mâncarea într-un mod cât mai original, şi-au găsit loc în Bucureşti şi marile oraşe.* (capital.ro, https://bit.ly/35T8u3D). *Acum au venit şi cu acest steak house, care e practic o altă zonă de restaurant, lipită de shaormerie, şi care are un public puţin mai high. Cu alte cuvinte, shaorma pentru săraci, T-bone pentru bogaţi.* (Blog, https://bit.ly/2xX86EJ). – Pl. steakhouse-uri. Pr. /st'ejkhaus/, /st'ekhaus/.Var. steak house, Steakhouse. (TT)

steampunk s.n. ●●● (Artă) Subgen de literatură science fiction (asociat adesea cu cyberpunk) care plasează tehnologia bazată pe mașinile cu abur ale secolului al XIX-lea într-o lume post-apocaliptică, într-o manieră retro-futuristă; (p.ext.) curent artistico-cultural cu aceste caracteristici; stil fantastico-industrial. *Curentul steampunk este un subgen al science fiction-ului și uneori al fanteziei, care încorporează tehnologie și design estetic inspirat din mașinăriile cu aburi industriale ale secolului al 19-lea. Din punct de vedere literar este de asociat cu cyberpunk-ul, luând de multe ori locul și într-o istorie „alternativă" a Mării Britanii victoriene sau în Vestul American, într-un viitor post-apocaliptic.* (business24.ro, https://bit.ly/3iCTFYs). *Steampunk-ul este o subcultură / stil-fantezie care este cel mai bine cunoscut prin amestecul ciudat de curente, combinând industrializarea secolului 19 cu înfloriturile tipice epocii victoriene și având o perspectivă adânc înrădăcinată în modă, cultură, stilul arhitectural și invențiile epocii. Steampunk-ul este mult influențat de stilul romanelor secolului trecut ale lui Jules Verne, H.G. Wells sau Mary Shelley.* (Blog, https://bit.ly/3iy3eYt). – Pr. /st'impank/. (AMB)

story s.n. ●●● (Foto., video, social media) Prezentare succesivă a unor fotografii sau clipuri video scurte pe platformele de socializare Facebook sau Instagram, care poate fi văzută de urmăritorii unui cont timp de 24 de ore. *Mai mult de o treime dintre femei (34%) au postat un story / o poveste în ultimele trei luni, procent de asemenea semnificativ mai mare comparativ cu cel al bărbaţilor (20%).* (agerpres.ro, https://bit.ly/3ulFvBS). *După ce story-ul a fost publicat pe instagram, acesta rămâne vizibil timp de 24 de ore pentru audiență, însă tu îl poți accesa oricând.* (news.androidliste.ro, https://bit.ly/3ESQtnf). *Actrița le arată fanilor cum are grijă de tenul său impecabil: Mădălina apelează la cei mai buni esteticieni din Italia. Aceasta a filmat procedura de înfrumusețare și a postat video-ul în story-urile*

de pe Instagram. (profm.ro, https://bit.ly/3kNqpl8). *Twitter vrea să introducă mesajele care dispar în 24 de ore. „Fleets", un fel de Instagram Stories* (libertatea.ro, https://bit.ly/3k0Vhhg). – Pl. story-uri, stories. Pr. /st'ori/. (ȘO)

storyboard s.n. ●●○ (Market., video) Plan pentru realizarea unui videoclip sau a unei campanii publicitare prezentat de un fotograf sau de o agenție clientului. Conține de obicei conceptul și povestea. *În termeni simpli, un storyboard este o secvență de schițe sau ilustrații care trasează scenele planificate pentru un videoclip.* (affde.ro, https://bit.ly/3tmxVZ7). *Lumea glamour din jurul unui fotograf de studio este una organizată şi planificată: se trec toate ideile pe hârtie, fiecare membru al echipei are task-urile bine trasate, aflăm ce înseamnă storyboard şi cât de mult contează editarea.* (f64.ro, https://bit.ly/2QpEg21). *Un proiect de animație full 3D include o listă lungă de pași – de la script, storyboard la character design, modelare, rigging, crearea elementelor de environment, animație, efecte speciale, render, compositing, sound design.* (iqads.ro, https://bit.ly/35mY9ef). – Pl. storyboarduri. Pr. /st'oribord/. (IL)

streaming s.n. ●●● (Inform., internet) Tehnologie multimedia care permite deschiderea şi rularea unui fişier în timp real, fără ca utilizatorul să aştepte să se descarce întregul fişier pentru a-l putea viziona sau asculta. *Streaming-ul vine din limba engleză (n.r. stream – curgător, flux continuu) și reprezintă tehnologia prin intermediul căreia transferul de date de la o sursă către o destinație este, practic, un flux continuu. De asemenea, există mai multe tipuri de streaming, cum ar fi cel audio, video, dar și live. Cu ajutorul streaming-ului, fișierele audio sau cele video rulează în timp real și se încarcă în același timp. Este o diferență foarte mare între streaming și metoda de descărcare (download), deoarece, datorită streaming-ului, materialul pe care îl livrăm se afișează imediat.* (spynews.ro, https://bit.ly/3rXlpy5). *Streamingul și înregistrarea video sunt unele dintre cele mai inovatoare instrumente din industria videoconferințelor.* (Blog, https://bit.ly/3oVdkqx). *Când majoritatea oamenilor se gândesc la Twitch, platforma de live-streaming deținută de Amazon, se gândesc la jocuri video.* (bursa.ro, https://bit.ly/2TcR0Nd). *După un scurt teaser publicat luna trecută, Paramount Plus a lansat primul trailer oficial și complet, pentru viitorul serial de live-action, „Halo". Marea lansare a fost făcută la Game Awards 2021, înainte debutului emisiunii în live streaming.* (playtech.ro, https://bit.ly/3uXTTT9). – Pl. streaming-uri, streaminguri. Pr. /str'iming/.Var. live-streaming, live streaming. (DLT)

street art s.n. ●●● (Artă) Lucrări de artă expuse în spațiul public, de obicei în stradă (pe pereții unor clădiri sau pe diverse obiecte stradale) ce îmbină diverse tehnici printre care pictura murală, sculptura, grafittiul, stencilul, paste-upul etc.; artă stradală. *Iată cele mai tari exemple de street art făcute de Obie Platon din România.* (metropotam.ro, https://bit.ly/3l3anTb). *Schimbarea la față a Bucureștiului are în zilele noastre legătură nu numai cu înlocuirea bordurilor, dărâmarea caselor vechi sau reabilitarea blocurilor comuniste, ci și cu street art-ul colorat, rebel sau implicat social sau politic.* (Blog, https://bit.ly/2X3GVEt). – Pr. /str'itart/. (IL)

street artist s.m. ●○○ (Artă) Artist care își expune lucrările în spațiul public, de obicei în stradă (pe pereții unor clădiri sau pe diverse obiecte stradale), lucrări care îmbină diverse tehnici precum pictura murală, sculptura, grafittiul, stencilul, paste-upul etc.; artist stradal. *Obie Platon și-a început „cariera" de street artist prin 2000, iar munca sa a evoluat foarte mult de atunci. Se inspiră din geometrie, filosofia lui Platon, cultura românească și nu numai.* (metropotam, ro, https://bit.ly/3ttk6Gq). *Vezi exemplul din Wuppertal, Germania, unde griul unui pod a fost înlocuit de o lucrare denumită „Lego-Brücke", făcută de Martin Heuwold, unde podul a fost făcut să arate ca și cum ar fi construit din piese Lego. Acest street artist și graffer a fost premiat cu Fassadenpreis Advancement în anul 2012.* (specialarad.ro, https://bit.ly/3DXvKhw). – Pr. /str'itartist/. (IL)

stres posttraumatic s.n. ●●● (Psih.) Tulburare ce se caracterizează prin retrăirea unui eveniment traumatic extern și în consecință prin evitarea, până la fobie, a stimulilor asociați cu trauma. *Despre stresul posttraumatic în cazul militarilor se vorbește doar de câteva decenii, chiar dacă soldații au fost întotdeauna afectați de experiențele de pe câmpul de luptă.* (historia.ro, https://goo.gl/89Ro1h). *Pentru a putea vorbi despre stres posttraumatic, trebuie întâi să înţelegem ce este trauma, evenimentul declanşator al acestei tulburări.* (gandul.info, https://goo.gl/9yq3Hj). *Evenimentele, momentele, situațiile critice prin care trecem oricare dintre noi sau persoanele care luptă din prima linie vor avea în perioada următoare impact asupra noastră și vor genera posibile manifestări din zona tulburării de stres post-traumatic.* (radioromaniacultural.ro, https://bit.ly/3xMYRAm). *Tulburarea de stres posttraumatic (TSPT; engl. PTSD) reprezintă o reacție des întâlnită ca urmare a unor situații sau evenimente extrem de stresante sau traumatice. Există multe tipuri de evenimente care pot declanșa astfel de reacții, dintre care enumerăm: a suferi un accident de mașină, a fi victima unui viol sau a unei agresiuni fizice, a fi abuzat fizic sau sexual, a supraviețui unui dezastru (inundație, conflict militar, cutremur etc.) sau a fi martor la moartea unei persoane.* (ziarul21.ro, https://bit.ly/3gOWrv9). – Var. stres post-traumatic. Abr. PTSD, TSPT. (SDO)

stylus pen s.n. ●●● (Inform., tehn.) Instrument sub formă de pix, prevăzut cu un vârf care poate fi detectat de dispozitive care primesc comenzi prin atingere (smartphone-uri, tablete etc.), folosit pentru a scrie, desena sau nagiva mai ușor în interfața dispozitivelor și a aplicațiilor acestora. *Din nou, este util să aveți acest accesoriu la îndemână, mai ales dacă utilizați tableta ca parte a activității dvs. creative, unde munca necesită mișcări fine cu mâna – un stylus pen pentru tabletă este soluția perfectă pentru dvs.* (mytrendyphone.ro, https://bit.ly/3taKd6H). *Puteți simți cu precizie puterea de apăsare a stylusului, puteți folosi marginea laterală pentru a scrie, puteți înclina stylusul pentru a desena umbre și puteți regla dinamic grosimea liniei pentru a desena imagini detaliate.* (consumer.huawei.com, https://bit.ly/3n65CtR). *Vă putem livra aceste stylus pen-uri promoționale personalizate prin tampografie.* (promotionale-inscriptionate.ro, https://bit.ly/34v06e1). *Chiar dacă nu am putut testa la fața locului, știm că acest model este compatibil cu stylus-urile S-Pen de la Samsung, are cipul Ultra Wide Band, cât și*

compatibilitate cu Wi-Fi 6E, noul standard ultra rapid de conectivitate wireless. (go4it.ro, https://bit.ly/3f2vNgS). – Pl. stylus pen-uri. Pr. /st'ajləs pen/, /st'ajlus pen/.Var. stylus. (ȘO)

subscribe s.n. ●●● (Social media; frecv. în expr. *a da subscribe*) Funcție prin care un utilizator se abonează la un canal de Youtube sau la un newsletter. *Tonul ei capătă un entuziasm permanent, cu care îşi îndeamnă fanii să dea like, subscribe şi să „apese pe clopoţel" ca să afle când postează un vlog nou.* (scena9.ro, https://bit.ly/33qF25e). *Mai mult, deşi urmăresc canalele Unbox Therapy, MKBHD, What Culture Gaming sau BeforeYouBuy periodic nu le-am dat subscribe, singurul la care am dat este DigitalFoundry.* (Blog, https://bit.ly/3d05SEK). *Salut! Vă rog subscribe la canalul meu de YouTube.* (Forum, https://bit.ly/3niRj3w). *Orice newsletter este format din mai multe mailuri, care sunt programate să fie trimise într-un anume interval de timp. Cui îi sunt trimise? Tuturor vizitatorilor care au dat subscribe la newsletter, la tine pe website (abonaților).* (Blog, https://bit.ly/33uSLs2). – Pr. /subskr'ajb/. (IL)

subscriber s.m. ●●● (Social media) Abonat. *Selly, vloggerul Global Influencers, a ajuns la peste 1,4 milioane de subscriberi pe canalul său de YouTube, devenind astfel cel mai urmărit vlogger din țara noastră. Lansat inițial ca un hobby în urmă cu șase ani, vlogul lui Selly a devenit destinația preferată a milioane de tineri care îi urmăresc zi de zi postările.* (iqads.ro, https://bit.ly/3jv9iS2). *„Chiar dacă suntem pregătiţi pentru un declin şi ne aşteptăm la mai puţini subscriberi la sfârşitul anului decât cei înregistraţi astăzi, World of Warcraft rămâne una din cele mai de succes francize din istoria entertainmentului!", a declarat Bobby Kotick, CEO Activision Blizzard.* (Blog, https://bit.ly/2SlSXTU). – Pl. subscriberi. Pr. /subskr'ajbər/. (IL)

sufleor* s.m. ●○○ (Peior.) Candidat fals care suflă răspunsurile altor candidați în timpul probei teoretice pentru permisul auto. *De aproape zece ani, în Braşov, mai mulţi instructori auto îşi făcuseră o adevărată fabrică de permise. Infailibilă, până zilele trecute. Pentru cei care îşi doreau un carnet de şofer, dar nu voiau să obosească prea tare cu învăţatul, aplicau o reţetă sigură. Le mutau domicliul în Braşov, îi înscriau la şcoli auto din oraş şi, cel mai important, pregăteau mai mulţi sufleori. Instruiau temeinic oamenii şi îi băgau în sală cu candidaţii. În imaginile surprinse de camerele de supraveghere se văd două femei care ajută doi bărbaţi. Sufleorii par că îşi completează propriile chestionare. În realitate, trag cu ochiul la întrebările viitorilor şoferi şi îi ajută cu răspunsurile.* (observatornews.ro, https://bit.ly/3O3QVmu). *Potrivit procurorilor este vorba despre doi recrutori şi instructori, un recrutor fost beneficiar şi 3 sufleori.* (bzb.ro, https://bzb.ro/stire/te-muti-la-brasov-te-fac-sofer-a175660). – Pl. sufleori. (IL)

sugar baby s.f. ●○○ Persoană tânără de sex feminin care primește diverse atenții (cadouri, călătorii etc.) de la un bărbat, de obicei în vârstă, în schimbul companiei sale. *„E o diferență pe care românii nu o înțeleg: între sugar baby și*

prostituată. O sugar baby nu vinde sexul, ci o altfel de relație. Primește cadouri și vacanțe pentru simpla ei prezență în viața unui bărbat", este mărturia unei românce, Alecsandra în vârstă de 27 de ani, conform site-ului Vice. (alephnews.ro, https://bit.ly/3i8PyFl). *Clover Pittilla, în vârstă de 22 ani, este o studentă din Bournemouth, care a recunoscut fără jenă că este o „sugar baby" și nu vede nimic greșit în asta.* (ciao.ro, https://bit.ly/3ESU5FH). *George este un Sugar Daddy: „Mă întâlnesc cu 4 Sugar Babies în același timp"* (libertatea, https://bit.ly/3o9J64Q). – Pl. sugar babies. Pr. /ʃ'ugər b'ejbi/.Var. Sugar Baby. (ȘO)

sugar daddy s.m. ●○○ Bărbat cu o situație materială foarte bună, de obicei înaintat în vârstă, care oferă cadouri femeilor tinere în schimbul companiei lor sau a favorurilor sexuale. *Un sugar daddy ar fi un bărbat matur, stăpân pe viața și economia lui, în timp ce o sugar baby – o femeie tânără și efervescentă care este atrasă de acest tip de bărbat.* (cacan.ro, https://bit.ly/3o7zkQu). *Monica Gabor și-a găsit alt „sugar daddy" în SUA!* (ziare.com, https://bit.ly/3EQ64nn). *În multe situații, sugar daddies simt că-și recapătă sau revendică trecutul atunci când sunt în compania unei femei mai tinere care-i apreciază.* (vice.com. https://bit.ly/39IYU5S). – Pl. sugar daddies. Pr. /ʃ'ugər d'edi/. (ȘO)

sulforafan s.n. ●●● (Nutr.) Substanță bioactivă care se găsește în crucifere (varză, conopidă, broccoli etc.). *Cercetătorii au explicat că legumele crucifere, precum varza, conopida sau broccoli, conţin o mare cantitate de sulforafan, un compus fitochimic care distruge bacterii, informează Daily Mail. Studii anterioare, efectuate la scară largă în China, au demonstrat că sulforafanul poate contracara efectele agenţilor poluanţi, ce pot provoca apariţia cancerului.* (24-ore.ro, http://bit.ly/2KUrSar). *O substanţă din broccoli, sulforafan, poate activa un număr de gene antioxidante şi enzime din celulele sistemului imunitar.* (mediafax.ro, http://bit.ly/3oqdMuS). *S-a demonstrat în experimente de laborator că sulforafanele previn cancerul de sân.* (ziarulevenimentul.ro, https://bit.ly/36gdi4m). *Substanța denumită sulforafane blochează distrugerea cartilagiilor deoarece interceptează o moleculă care produce inflamația locală.* (digi24.ro, http://bit.ly/3pnN87u). – Pl. sulforafane.Var. sulforafane. (AMB)

Sun Protection Factor s.n. ●●○ Număr prin care se apreciază câtă protecție oferă o cremă (sau produs cosmetic) împotriva efectelor nocive ale radiațiilor solare; factor de protecție solară. *Factorul de Protecție Solară (Sun Protection Factor – SPF) este o unitate de măsură care indică intervalul de timp pe care îl poți petrece la soare, fără ca pielea ta să fie afectată de radiațiile UV după aplicarea loțiunii de protecție.* (bronzare.ro, https://bit.ly/2OhWsZA). *SPF este o abreviere a expresiei engleze Sun Protection Factor (factor de protecţie solară), care reprezintă o modalitate de a exprima capacitatea unui produs de a bloca efectul radiaţiilor ultraviolete asupra epidermei umane.* (FB, https://bit.ly/2WbK8hS). – Pr. /san prot'ekʃən f'aktor/. Abr. SPF. (IL)

SUP s.n. ●○○ (Nautic, sport; abr. de la engl. Stand Up Paddle) Activitate recreativă nautică în care practicantul stă în picioare pe o placă ca de surf și se

deplasează pe apă folosind o vâslă (numită padelă sau pagaie); paddle boarding. *Vă recomandăm un nou sport pe apă, SUP sau Stand Up Paddle. Este unul dintre cele mai uşoare sporturi acvatice. SUP-ul este o modalitate prin care te poţi deconecta în totalitate de la stresul acumulat în timpul zilei şi de la energiile negative din jurul tău…* (adventuretime.ro, https://bit.ly/2YON9WV). *SupAcademy este prima şcoală de stand up paddle (SUP) şi surfing din România şi, începând din 2010, a construit o comunitate puternică de iubitori ai acestor sporturi acvatice inedite.* (info-sud-est.ro, https://bit.ly/2ZuQYj9). (AMB)

superbitate s.f. ●●● (Fam.) **1.** Femeie foarte frumoasă. *Era o superbitate de fată, dar s-a omorât din cauza Facebook-ului!* (kanald.ro, https://bit.ly/3kRBws8). *Catrinel Menghia și sora ei, Lorena, două superbități în costume de baie.* (profm.ro, https://bit.ly/3DJmw8k). **2.** Lucru foarte frumos. *Păpușa de porțelan Suzie Wang, o mică superbitate chinezească.* (okazii.ro, https://bit.ly/2V9A7V4). *În acest sezon magnoliile mi-au fost muze. Mă gândeam mereu la gingășia lor, la perfecțiunea petalelor, la aspectul lor elegant. Le-am lăsat să mă inspire, le-am fotografiat și m-am bucurat de frumusețea lor. Cu gândul la aceste superbități am făcut și câteva achiziții, precum această paletă de la @makeuprevolution, în ediție limitată, cu tematica serialului @friends.* (Instagram.com, https://bit.ly/3gXpJax). – Pl. superbități. (IL)

supercelular adj. ●●○ (Met.) Care este specific unei furtuni rotative (supercelulă). *Furtuna supercelulară este cel mai rar tip de furtună. Se caracterizează prin curenți ascendenți adânci care se rotesc persistent și care se numesc mezociclon. Furtunile supercelulare sunt numite frecvent furtuni rotative. Din cauza curenților rotativi ele pot genera ploi torențiale, vânt puternic, descărcări electrice de lungă durată și căderi masive de grindină.* (digi24.ro, http://bit.ly/3pvVYjs). *Structuri de nori supercelulari se vor forma deasupra României.* (fanatik.ro, http://bit.ly/3j6qhem). – F.sg. supercelulară, m.pl. supercelulari, f.pl. supercelulare. (AMB)

supercelulă s.f. ●●○ (Met.) Furtună caracterizată printr-un vârtej central puternic. *Nu a fost o tornadă, ci o supercelulă. O astfel de supercelulă poate produce şi tornade, dar nu a fost cazul, din ceea ce am văzut. Avem următoarea situaţie: norii cumulonimbis se dezvoltă pe verticală şi ating altitudini foarte mari, cu vânt care îşi schimbă direcţia şi viteza pe verticală, astfel încât creează o rotaţie a norului. O supercelulă este un astfel de nor, care îşi are baza în rotaţie. Înseamnă că va avea o perioadă mai lungă de viaţă, iar astfel creşte posibilitatea de a produce grindină, tornade şi intensificări foarte violente ale vântului. Supercelulele se pot forma oriunde, poate mai puţin în zona de munte.* (jurnalul.ro, http://bit.ly/3alOPfc). *În zona Bărăganului, Drajna, a fost un mediu instabil care a permis dezvoltarea unei supercelule, a unui nor cu dezvoltare foarte mare pe verticală, iar în astfel de situații, de supercelulă, uneori la baza norului se generează și mișcare circulară care poate să ajungă și la nivelul solului și, prin urmare, să se transforme într-o tornadă.* (libertatea.ro, http://bit.ly/2MGHM8V). – Pl. supercelule. (AMB)

supercontagios adj. ●●○ (Med., soc.; despre viruși) Care se răspândește foarte ușor de la un individ la altul. *Este curba epidemică banală, dar, desigur, cu cazuri sporadice ici sau colo, unde un purtător al virusului supercontagios va contamina persoane în jurul său.* (evz.ro, https://bit.ly/34rRRzw). *Strategia foarte strictă „Zero-Covid" a Chinei nu va putea limita răspândirea variantei supercontagioase a Covid-19, Omicron, potrivit unui epidemiolog american.* (gds.ro, https://bit.ly/3shiSxE). *„Incendiul" infectărilor cu COVID-19 provocat de varianta Omicron, care s-a răspândit prin toată Europa, a produs o explozie a nevoii de testare. Capacitatea de a detecta infectarea cu coronavirusul super-contagios se clatină în fața numărului uriaș de cazuri noi.* (digi24.ro, https://bit.ly/3Hx7KmE). *Dacă Omicron ajunge să fie super contagios, de exemplu, dar ușor în simptomele sale, acesta ar putea fi chiar un lucru bun – o variantă perfectă, tocmai la timp pentru Crăciun.* (alephnews.ro, https://bit.ly/3B4Ryql). – F.sg. supercontagioasă, m.pl. supercontagioși, f.pl. supercontagioase. Var. super-contagios, super contagios. (AMB)

supereroină s.f. ●●○ **1.** (Cinema.) Personaj feminin fictiv din filme sau benzi desenate care are puteri extraordinare, uneori supranaturale și care acționează, de obicei, în slujba binelui, luptându-se cu personaje negative foarte puternice; femeie supererou. *Studiourile Marvel lansează Captain Marvel, despre o serie de aventuri dintr-o perioadă mai puțin cunoscută a Universului Marvel, având, pentru prima dată în prim-plan, o supereroină – Carol Danvers – care dă viață unei povești spectaculoase.* (cinemagia.ro, https://bit.ly/2PHSQ46). *7 supereroine care să te inspire în fiecare zi. Wonder Woman, Catwoman sau Harley Quinn? Care e supereroina ta preferată?* (elle.ro, https://bit.ly/2TCPtwm). *Producția pentru „Black Widow" a început discret în Saebo, Norvegia, unde actrița Scarlett Johansson a fost surprinsă cu emblematicul păr roșcat al super-eroinei Marvel.* (filmnow.ro, https://bit.ly/2Iht7M0). *2020 este anul super eroinelor. Harley Quinn, Black Widow și Wonder Woman vin la cinema (...) Gata cu prințesele neajutorate care așteaptă să fie salvate sau cu super eroinele inteligente, puternice, dar nu atât de importante dintr-o echipă! După Captain Marvel, mai multe femei vor sosi pe ecranele din cinematografe.* (europosters.ro, https://bit.ly/32KAi8M). **2.** Femeie cu calități excepționale, demne de admirat. *Și eu sunt o supereroină. Care se trezește de 4 ori pe noapte, merge la serviciu, mănâncă ce apucă și uneori reușește să fie calmă cu copiii.* (Blog, https://bit.ly/2VGilGX). *Eu nu am crescut cu Avengers, dar am avut șansa de a respira același aer cu o supereroină reală, cu puteri nelimitate: Doina Cornea.* (republica.ro, http://bit.ly/32PUhCV). – Pl. supereroine. Var. super-eroină, super eroină. (TT)

supermicrob s.m. ●●● (Biol., med.) Microb rezistent la antibiotice. *Purtarea aceleiași lenjerii de noapte poate duce la infecţii ale pielii, cistite, chiar infecţii cu temutul supermicrob MRSA (un stafilococ rezistent la multe antibiotice şi care produce infecţii foarte greu de tratat).* (a1.ro, http://bit.ly/36Drl1s). *Zi de zi hrănim aceşti supermicrobi greu de ucis prin consumul excesiv şi abuziv de antibiotice.* (digi24.ro, http://bit.ly/3aV3DRt). – Pl. supermicrobi. (AMB)

super-răspândire s.f. ●●○ (Med., soc.) Situație epidemiologică dată de un eveniment cu mulți oameni care favorizează infectarea în masă; super-transmitere. *Acel eveniment, o conferință despre biotehnologie la care au participat 200 de persoane la sfârșitul lui februarie, este cunoscut drept o sursă de infectare la începutul pandemiei în SUA, potrivit CNN. „Peste 90 de cazuri au fost confirmate în rândul oamenilor asociați cu această conferință și a persoanelor cu care au avut contact, ceea ce a dus la suspiciunea că acolo a apărut un eveniment de super-răspândire”, notează cercetătorii într-un studiu.* (gandul.ro, https://bit.ly/3x1PsUE). *Politicieni republicani proeminenți au participat la eveniment pentru a saluta nominalizarea unei judecătoare conservatoare de către Trump. Imaginile de la ceremonie îi arată pe participanți fără măști de protecție și nerespectând regulile de distanțare fizică, ceremonia având toate premisele unui eveniment de super-răspândire.* (hotnews.ro, https://bit.ly/372XQZr). *„În plus, este o perioadă cu tradițional mai multă mobilitate și participare la evenimente de superrăspândire, greu de controlat, în grupuri care încă nu sunt vaccinate”, explică acesta.* (libertatea.ro, https://bit.ly/3iW7UsE). – Var. superrăspândire. (AMB)

super-transmitere s.f. ●○○ (Med., soc.) Situație epidemiologică dată de un eveniment cu mulți oameni care favorizează infectarea în masă; super-răspândire. *Primarul orașului Daegu, Kwon Young-jin, a cerut locuitorilor să rămână în case, după ce 90 de oameni care s-au rugat într-o biserică creștină au prezentat simptome ale bolii, fiind confirmate zeci de noi cazuri de îmbolnăvire. O femeie de 61 de ani, cunoscută drept „pacientul 31”, a mers la biserică, iar Centrul pentru Controlul și Prevenirea Bolii din Coreea a descris epidemia drept „un eveniment de super-transmitere”.* (profit.ro, https://bit.ly/3i6GNMz). *Considerând că Covid-19 urmează modelul altor epidemii de boli infecțioase, în care aproximativ 18% dintre cei infectați sunt responsabili de 80% din transmiterea bolii, cercetătorii de la Universitatea Harvard (SUA) au evaluat particulele de aerosoli expirate de 194 de voluntari. Această analiză le-a permis să le împartă în diferite grupuri, variind de la „super-transmitere” (cel puțin 159 particule de virus pe litru de aer) la „transmitere slabă”.* (stiripebune.com, https://bit.ly/3l76gaB). *Opriți supertransmiterea. Evenimentele cu mulți oameni sau focarele sunt cele care au transformat COVID în epidemie. Și în România, la fel.* (libertatea.ro, https://bit.ly/3rEsli0). – Var. supertransmitere. (AMB)

suprarezervare s.f. ●●● (Turism) Practică a companiilor aeriene sau a hotelurilor, care constă în vânzarea sau rezervarea unui număr mai mare de bilete de zbor sau de cazări față de numărul de locuri disponibile; overbooking. *Suprarezervarea zborurilor, sau overbookingul, este o practică des folosită de marea majoritate a companiilor aeriene din întreaga lume, dar și a hotelurilor, însă în astfel de situații modul în care problema este rezolvată diferă de la companie la companie, în ciuda faptului că există reglementări internaționale pentru astfel de situații.* (boardingpass.ro, https://bit.ly/3xLp9UM). *Mihai Goțiu susţine că a fost nevoit să aştepte timp de cinci ore la Aeroportul Internaţional*

„Avram Iancu”, duminică, 14 octombrie, din cauză că TAROM a făcut „suprarezervare” pentru zborul Cluj-Bucureşti, de la ora 20:30. (adevarul.ro, https://bit.ly/3rnCpgT). *Dacă nu te-ai putut îmbarca din cauza supra-rezervării sau dacă zborul tău a fost anulat sau a avut întârziere, poți fi eligibil să primești compensații de până la 600 euro.* (airadvisor.com, https://bit.ly/31d9L7G). – Pl. suprarezervări. Var. supra-rezervare. (ȘO)

suprarezervat adj. ●●○ (Turism; despre unități de cazare și avioane) Care a depășit capacitatea maximă de locuri în urma acceptării unui număr mai mare de rezervări sau a vânzării unui număr mai mare de bilete decât locurile disponibile și nu mai poate onora toate rezervările sau comenzile inițiale; overbooked. *Un purtător de cuvânt al companiei a anunțat că zborul era suprarezervat, iar echipajul voia să determine patru pasageri să renunțe voluntar la locurile lor pentru patru angajați ai United Airlines, care trebuiau să fie a doua zi în Louisville.* (ziare.com, https://bit.ly/3lKQ7ab). *Mai mult de 10 milioane de pasageri au avut parte, la nivel global, în anul 2018, de zboruri întârziate, anulate și supra-rezervate, record valabil și pentru România, unde numărul acestor pasageri a fost de 83.300.* (profit.ro, https://bit.ly/31D7EtI). *Ne-au promis că hotelul nu este suprarezervat când venim noi.* (Forum, https://bit.ly/3GmfyXx). – F.sg. suprarezervată, m.pl. ^suprarezervați, f.pl. suprarezervate. Var. supra-rezervat. (ȘO)

suprasaturat* adj. ●●● A cărui capacitate de funcționare normală este depășită. *Aceste grăsimi se depun pe organele interne, printre care și ficatul. Atunci când acesta este „suprasaturat” de grăsimi, metabolismul devine mai lent, iar funcțiile acestuia de digestie, imunitate, curățare de toxine sunt destabilizate.* (drluca.ro, https://bit.ly/3ExPDv1). *Viața la izolatorul COVID la unul din spitalele suprasaturate din București. „Eram 7 inși într-o cameră care, teoretic, era de 5”* (digi24.ro, https://bit.ly/3pSkoqt). – F.sg. suprasaturată, m.pl. suprasaturați, f.pl. suprasaturate. (AMB)

sustenabil adj. ●●● (Mediu) Care nu distruge mediul; care are în vedere o dezvoltare durabilă (fără efecte nocive pentru mediu pe termen lung); reciclabil. *Astăzi – pe bună dreptate – sunt invocate modele de consum sustenabil, pentru a contracara epuizarea resurselor planetei noastre și pentru a garanta generațiilor viitoare capacitatea de a-și satisface propriile nevoi. Consumul sustenabil presupune o conștientizare deplină a consumatorilor, posibilitatea și capacitatea lor de a dispune și evalua corect informațiile despre impactul social și de mediu al bunurilor și serviciilor pe care le folosesc.* (bureauveritas.ro, https://bit.ly/2V76xzi). *Cea mai sustenabilă metodă de a împacheta anumite produse sau alimente este cea fără ambalaj, în totalitate! Însă, știm că acest lucru nu este întotdeauna posibil. Nu este o problemă dacă vorbim despre un măr sau o banană, însă devine mai dificilă situația cu alte fructe mici, precum afinele și alte fructe de pădure, ori chiar cu un sandviș. Alunele și nucile, stafidele sau vafele de porumb*

pot fi, cel mai bine, ambalate în cutii pentru gustări. Avantajul acestora este evident: le puteți folosi de mai multe ori, fără să produceți noi deșeuri. (dm-droghriemarkt.ro, https://bit.ly/3iEmtAV). – F.sg. sustenabilă, m.pl. sustenabili, f.pl. sustenabile. (IL)

sweetie s.n.invar. ●●○ Fruct citric care are coaja verde sau aurie și gust dulceag, obținut prin încrucișarea grepfrutului cu pomelo; oroblanco. *Deşi este dulce, sweetie este sărac în calorii, dulceaţa acestuia datorându-se lipsei de acid.* (FB, https://bit.ly/3bzwEnu). *Sweetie a fost conceput drept o alternativă mai dulce la grepfruit, din dorința de a satisface cererea de pe piață de fructe exotice mai dulci și mai ușor de tolerat și de către consumatorii care au probleme cu digestia și colonul iritabil.* (unica.ro, https://bit.ly/3bwY50W). *Pe piață, sweetie sunt disponibile din septembrie până în decembrie.* (agrointel.ro, https://bit.ly/3GSGUWm). – Pr. /sw'iti/. (ȘO)

T

tag<u>a</u> vb.tranz. ●○○ (Social media; frecv. în expr. *a da tag*) A adăuga un link către profilul unui utilizator la o fotografie sau o postare; a eticheta. *Și lista pentru mulțumiri este foarte lungă... nu vreau să omit pe nimeni, dar e stresant să tagez multe persoane.* (FB, https://bit.ly/3j4zlAJ). *Dacă o mândră te taghează într-o imagine cu floricele şi fluturaşi, la care a adăugat şi un mesaj emoţionant, bineînţeles că nu te coafează.* (Blog, https://bit.ly/3lcmQpv). – 1sg. taghez/tagez, part. tagat.Var. tăgui. (IL)

tah<u>i</u>ni s.n. ●●● (Culin.) Pastă din semințe de susan, folosită în special pentru sosuri sau preparate cu specific oriental. *Cu un conținut remarcabil de antioxidanți, grăsimi sănătoase și aminoacizi, pasta de susan tahini are o întrebuințare atât de variată în bucătărie și beneficii pentru sănătate și frumusețe.* (viva.ro, https://bit.ly/2SjNPmx). *Amestecăm hummusul de linte cu jumătate din pasta de caju și-i mai potrivim gustul cu cele necesare: sare, piper, ulei, zeamă de lămâie, eventual puțin tahini.* (bucataras.ro, https://bit.ly/3fHNsub). *Tahânul (tahini) se găsește în comerț sau se poate prepara astfel: 50 gr. semințe de susan se pun într-o tigaie încălzită și se lasă până când devin lucioase, amestecându-se cu o lingură de lemn pentru a nu se rumeni. După aceea se pun semințele în blender împreună cu 2 lingurițe de ulei și se amestecă până când obțin consistența unei paste fine.* (Blog, https://bit.ly/3vkNu1D). – Var. tahân*. (ȘO)

t<u>a</u>ntrum s.n. (Psih.) Acces de furie caracteristic copiilor care se manifestă prin țipat, tăvălit pe jos, tremurat, mușcat etc. *Tantrumul reprezintă un semnal de alarmă și e important ca părinții să observe mai atent copilul și să înțeleagă ce încearcă acesta să exprime.* (psychologies.ro, https://goo.gl/BLbw4s). *În unele zile aceste tantrumuri se întâmplau unele după altele, într-un șir nesfârșit, chiar dacă îi ofeream ore întregi de atenție.* (Blog, https://goo.gl/ytbifZ). – Pl. tantrumuri. (SDO)

tap s.n. ●●○ (Inform.; și în expr. *a da/face tap*) Atingere ușoară (cu degetul) a unui ecran interactiv (de obicei al unui smartphone sau al unei tablete) pentru a naviga într-o aplicație sau într-o pagină web. *Modificarea poate fi făcută atât în aplicaţia mobilă, cât şi pe desktop. Pe telefon este suficient un tap pe poza de profil şi alegerea opţiunii Frames pentru a accesa lista cu cadre disponibile.* (economica.net, https://bit.ly/3yJFgkh). *Apăsaţi pe butonul Google Drive pentru a salva poza în Cloud, pe Google Drive. (chenarul portocaliu din poza de mai jos). Dacă sunteţi întrebaţi de permisiunile pentru acces foto, daţi tap pe Allow.* (Blog, https://bit.ly/2V9KSqy). *În aplicația Facebook Messenger de pe mobil, intri pe a doua pagină din partea de jos a ecranului, dintre cele trei. Faci un tap pe poza ta de profil din colțul din stânga sus.* (Blog, https://bit.ly/3tbhtbX). – Pr. /tap/, /tep/. (IL)

task s.n. Sarcină care trebuie îndeplinită, adesea într-un timp determinat, uneori de natură repetitivă sau neplăcută. *În momentul în care creezi lista cu taskuri ar fi bine totuși să treci toate lucrurile pe care le ai de făcut în ordinea priorităților.* (ele.ro, https://goo.gl/gp74iv). *Este o aplicație care te ajută să te planifici mai bine și să-ți gestionezi taskurile.* (Blog, https://goo.gl/4z5tpL). – Pl. taskuri, task-uri. (SDO)

tăgui vb.tranz. ●●● (Social media) A adăuga un link către profilul unui utilizator, la o fotografie sau o postare; a da tag; a eticheta. *„A tăgui" pe cineva într-o fotografie sau într-un mesaj pe o rețea de socializare înseamnă a îi marca numele. Cel „tăguit" este automat anunțat de rețea că a fost menționat.* (antena3.ro, https://bit.ly/2GM1spg). *Întreaga sesiune a durat câteva ore, iar David a răspuns la o sumedenie de mesaje, ocazie cu care am aflat şi funcţii noi pentru Google Photos. Poate cea mai importantă funcţie nouă este cea de a tăgui manual faţa unei persoane.* (mobilissimo.ro, https://bit.ly/3eH7e80). *Tăguiește persoana iubită sau pe cei dragi într-o fotografie cu o Băutură Starbucks și adaugă Tag-ul #shareuiesteiubire la postarea ta de pe Facebook sau Instagram.* (findglocal.com/RO, https://bit.ly/3p74gPb). *Am tot scris în ultimii ani despre curent și oamenii mă asociază imediat cu mitul, mă tăguiesc prin comentarii, îmi trimit postări pe subiect.* (miscareaderezistenta.ro, https://bit.ly/2JRzedR). *Trestia gânditoare mi-a scris și m-a invitat la o cafea, iar eu plecam la Roma și sigur Cati mă va tăgui prin toate pozele.* (Carte, https://bit.ly/2IkcHp4). – 1sg. tăguiesc, part. tăguit. (TT)

tăguire s.f. ●●○ (Social media) Faptul de a marca numele unui utilizator prin punerea unui link spre pagina profilului respectiv la o fotografie sau un mesaj; etichetare. *Facebook vă oferă opțiunea de a accepta sau nu etichetarea (tăguirea), adică atunci când un prieten postează o imagine în care apăreți și voi și vă etichetează cu numele vostru.* (geeki.ro, https://bit.ly/36mnh7B). *Probabil cea mai urâtă activitate pe facebook, care ar putea foarte ușor să fie numită spam, este tăguirea excesivă. Fenomenul luase amploare acum câțiva ani, când, în preajma diverselor sărbători, oamenii postau o poză cu un mesaj mieros și tăguiau jumătate din listă acolo.* (lapunkt.ro, https://bit.ly/3leItCJ). *Ne ocupăm de cele 35 de tăguiri și printr-un efort supra-omenesc facem copy paste la un text într-un comentariu, adăugând, trecând dincolo de orice limite, chiar și numele plângăciosului de pe Facebook.* (razvanbb.ro, https://bit.ly/3lk9swQ). – Pl. tăguiri. (TT)

TB s.m. ●●● (Inform.; abr. pentru TeraByte) Unitate de măsură pentru cantitatea de informație, stocată sau transmisă, egală cu 1024 gigabytes (2^{40} bytes), aproximată frecvent cu 1000 gigabytes (10^{12} bytes). *Peste 120 de oameni au filmat peste 75 de TB (terabytes) de imagini incredibile, unice și de neuitat pentru cei peste 330.000 de participanți.* (clujmanifest.ro/social/untold-capitolul-iv). *Ai până la 5 TB spațiu pentru stocarea celor mai importante fișiere și documente.* (digi.ro/servicii/online/digi-storage). – Pr. /t'erabajt/. (AMB)

-tech elem. ●●● (Ec., tehn.) Element de compunere cu semnificația „tehnologie”. *16 din companiile din România care dezvoltă tehnologie proprietară în sectorul FinTech au semnat miercuri, 22 ianuarie, documentele de adeziune la Asociația Română de Fintech (RoFin.Tech). Construită pe structura comunității Fintech Camp, ale cărei evenimente organizate începând cu 2016 au adus mediul antreprenorial local mai aproape de aplicațiile tehnologiei în industria financiară.* (wall-street.ro, https://bit.ly/3ledc2f). *Se caută idei de tehnologii edtech precum soluții educaționale bazate pe inteligența artificială, tehnologii de evaluare a elevilor cu nevoi speciale, noi modele de instrumente, platforme online de educație, noi metode de predare a unor discipline ca programarea, integrarea în educație a strategiilor de „gamification” sau soluții educaționale hardware.* (bizbrasov.ro, https://bit.ly/2SstYyn). *Startup-ul de medtech Ezra, fondat de antreprenorul român Emi Gal, specializat în testarea pentru cancer a primit în decembrie finanțare de 18 milioane de dolari*. (start-up.ro, https://bit.ly/30CkFjP). – Pr. /tek/. (AMB)

techno hardcore s.n. ●○○ v. **hardcore techno**. – Pr. /t'eknəw xardk'or/. (DLT)

teddy bear coat s.n. ●○○ v. **teddy coat**. – Pr. /t'ediber kəwt/. (ȘO)

teddy coat s.n. ●○○ (Modă) Mantou pufos, realizat din blană naturală sau artificială. *Teddy coat-urile sunt, dacă mă întrebi pe mine, unele dintre cele mai lejere, dar și cele mai călduroase haine de iarnă, chiar început de primăvară.* (fashionreview.ro, http://bit.ly/2OGIqnG). *Nu te lăsa totuși speriată de nume – un teddy coat nu te va face să arăți precum un ursuleț dolofan, asta datorită croielii drepte, minimaliste (sugestia noastră este să te rezumi la croiala clasică, simplă, și să variezi în schimb culorile sau textura pentru a te juca cu look-ul).* (cosmopolitan.ro, https://bit.ly/3bgEMIW). *În sezonul de toamnă-iarnă un teddy bear coat poate să atragă toate privirile și cu siguranță va adăuga un plus de stil ținutei.* (Blog, http://bit.ly/3aN5YzO). – Pl. teddy coat-uri. Pr. /t'edi kəwt/.Var. teddy bear coat. (ȘO)

teepee s.n. ●●○ (Frecv. în sintagma *cort teepee*) Cort pentru copii sau pentru animale de companie (și nu numai), cu formă conică și care imită corturile populațiilor indigene nord-americane. *Cortul teepee de joacă „Unicorni roz personalizat” este unul dintre cele mai apreciate modele, fiind realizat manual cu multă grijă și atenție în atelierul Căsuța Îngerașilor.* (olx.ro, https://bit.ly/3lo0m4A). *Corturile de joacă Teepee create de noi nu seamănă cu cele fabricate din piei de bivoli de către indieni, care se bazau pe construirea unui trepied și care erau susținute chiar de câteva zeci de lemne.* (idakids.ro, https://bit.ly/3uREhhG). *Ce copil nu și-ar dori să asculte o poveste despre indieni, în timp ce se află într-un teepee? Realizează vise și fă-ți copilul fericit!* (Blog, https://bit.ly/3ampzpu). *Testat în timp, designul nativ american se îmbină cu materiale și caracteristici moderne pentru performanță și ușurință în utilizare. Forma specifică, foarte înclinată a cortului din pânză de bumbac 100% elimină eficient obstacole precum vântul,*

zăpada și ploaia. Un singur stâlp central, prelată pentru sol atașată prin fermoar, impermeabilă pentru apă și vapori și cabluri de atașare puternice pentru stabilitate suplimentară fac Tipi suficient de puternic pentru a fi folosit în excursii, dar convenabil și pentru curtea din spatele casei. (canvascamp.ro, https://bit.ly/3Fw4XK3). *Patru teepee-uri galbene, în fața unei păduri de pini. O prezență stranie, straniu de colorată într-o Românie cenușie.* (newsweek.ro, https://bit.ly/34URvSf). – Pl. teepee-uri. Pr. /t'ipi/.Var. Teepee, cort tipi, tipi, Tipi. (IL)

teleactivitate s.f. ●○○ (Ec., jur.) Activitate care folosește mijloace informatizate de comunicație; activitate la distanță. *Încheindu-se perioada mea de teleactivitate didactică, la care, ca mulți alții, am fost aliniat de pandemia de Covid-19, mi-am luat o vacanță de zece zile și, în izolarea de acasă, am citit un teanc de microromane polițiste și am urmărit pe Netflix un serial finlandez, Deadwind, de aceeași factură cu cărțile.* (observatorcultural.ro, https://bit.ly/3GRn9go). *Punerea de către angajator la dispoziția telesalariatului de date cu caracter personal, scopul precis pentru care acestea sunt prelucrate (care trebuie să respecte, bineînțeles, interesul legitim al angajatorului, interesul public și eventual obligațiile legale ale angajatorului – de exemplu teleactivitatea desfășurată într-un alt loc decât cel organizat de angajator de către un contabil, un specialist în resurse umane, în sănătatea și securitatea în muncă, și, de ce nu, chiar de un responsabil cu protecția datelor cu caracter personal); […]* (juridice.ro, https://bit.ly/3LDEJby). – Pl. teleactivități. (AMB)

teleangajat s.m. ●○○ (Ec., jur.) Persoană care muncește, printr-un contract de muncă cu un angajator, de la distanță; telelucrător, telemuncitor, telesalariat. *Angajatorul este obligat să asigure toate condițiile necesare pentru ca un teleangajat să lucreze din alt loc decât spațiul de birouri al firmei (laptop, conexiune la internet), însă părțile pot negocia astfel de aspecte; […]* (smartree.com, https://bit.ly/370yYkX). *Unele joburi sunt mai potrivite decât altele pentru „tele-angajați”. Printre ele: vânzări, marketing, servicii de relații cu clienții, consultanță și servicii profesionale (contabilitate sau administrarea documentelor de resurse umane).* (businessmagazin.ro, https://bit.ly/2WnrRBd). *În plus, majoritatea tele-angajaților consideră că managerii au mai multă autoritate decât personalul IT în ceea ce privește controlarea modului de utilizare a dispozitivelor deținute de companii. Pe de altă parte, o parte dintre cei intervievați sunt de părere că monitorizarea activităților lor online nu ar trebui să privească pe nimeni.* (business24.ro, https://bit.ly/3BDlWIt). – Pl. teleangajați. Var. tele-angajat. (AMB)

telelucrător s.m. ●●● (Ec., jur.) Angajat care-și desfășoară activitatea profesională în altă locație decât cea a angajatorului (de obicei la domiciliul propriu), folosind permanent sau ocazional mijloace de comunicare informatizate; teleangajat, telemuncitor, telesalariat. *Cine poate fi numit telelucrător? „Persoana care lucrează în mod regulat minim o zi (ca zi de muncă) pe săptămână, de la distanță, pe baza unui contract scris sau a unei înţelegeri mutuale, folosind*

echipamente şi tehnologie de telecomunicaţii". (telework.ro, https://bit.ly/3rOdbZ5). *O altă abordare presupune împărţirea în telelucru off-line şi on-line. Telelucrătorii on-line sunt conectaţi permanent la reţeaua de lucru, iar telelucrătorii off-line îşi organizează munca mult mai simplu, lucrează pe calculatorul personal şi se conectează la reţeaua unităţii numai dacă trebuie să transfere şi să încarce fişiere sau să-şi verifice poşta.* (avocatnet.ro, https://bit.ly/3JAh1ex). – Pl. telelucrători. (AMB)

telelucru s.n. ●●○ (Ec., jur.) Formă de muncă a unui angajat care își desfășoară activitatea profesională în altă locație decât cea a angajatorului (de obicei, la domiciliul propriu) folosind permanent sau ocazional rețele informatizate de comunicație; telemuncă, teleworking. *Telelucrul, ca un nou mod de a lucra prin efectuarea unei activităţi (forme de muncă) flexibile în timp şi la distanţă, utilizând tehnologia informaţională şi comunicaţiile avansate, se concretizează în teleactivităţi şi teleservicii.* (economisti.ro/tag/telelucru). *Marele avantaj al telelucrului este, din perspectiva angajatorului, în primul rând economic: se reduc simţitor costurile legate de închirierea, dotarea şi întreţinerea de spaţii de lucru (birouri). Iar din perspectiva angajatului telelucrător marele avantaj constă în flexibilizarea şi optimizarea timpului alocat lucrului: nu se mai consumă timp cu deplasarea la birou, iar orele dedicate lucrului pot fi, în principiu, în orice interval orar îi convine telelucrătorului.* (revistacariere.ro, https://bit.ly/3sIuslF). (AMB)

telemuncă s.f. ●●● (Ec., jur.) Formă de organizare a muncii care presupune ca un angajat, de comun acord cu angajatorul, să presteze munca contractată, folosind tehnologia informaţiei şi comunicaţiilor, în alt loc decât la sediul angajatorului. *Acordul-cadru european privind telemunca a fost încheiat la Bruxelles în 2002.* (jurnal-social.ro, https://goo.gl/ZdqAej). *Toate regulile privind echipamentele folosite în îndeplinerea telemuncii de către salariat trebuie stabilite înainte de începerea propriu-zisă a telemuncii.* (sfin.ro, https://goo.gl/iqC1Sp). *Activitatea de tele-muncă (munca la distanţă), folosind tehnologia informaţiei şi comunicaţiilor, va fi reglementată şi în România* (gov.ro, https://bit.ly/3GQRITA). – Var. tele-muncă. (SDO)

telemuncitor s.m. ●●○ (Ec., jur.) Persoană care muncește printr-un contract de muncă cu un angajator de la distanță; teleangajat, telelucrător, telesalariat. *Deși ce era basm sau SF până mai ieri tinde să devină noua noastră realitate ușor distopică, viața continuă, recrutările nu s-au oprit în toate companiile, și poate te numeri printre fericiții care încep curând un nou job, ca telemuncitor, în era post-pandemie.* (outplacement.ro, https://bit.ly/3w0SBF7). *Telemuncitorii pot primi 2.500 de lei de la Guvern pentru achiziționarea de echipamente IT* (amosnews.ro, https://bit.ly/3boGubx). *Pentru un tele-muncitor e simplu: dacă ai un laptop cu conexiune bună la Internet, poți lucra azi de acasă, mâine de la terasă și poimâine dintr-un hotel de la Herculane, fără să te simți vinovat că ți-ai mințit șeful că nu te simți prea bine.* (anuntul.ro, https://bit.ly/3pOkX4D). – Pl. telemuncitori.Var. tele-muncitor. (ȘO)

telesalariat s.m. ●●● (Ec., jur.) Angajat care, conform înțelegerii cu angajatorul, își poate îndeplini atribuţiile folosind tehnologia informaţiei şi comunicaţiilor, în alt loc decât la sediul angajatorului; teleangajat, telelucrător, telemuncitor. *Apare telesalariatul cu contract de muncă* (economica.net, https://goo.gl/FbNdwj). *În plus, telesalariații ar putea fi uitați când vine vorba de promovări sau cursuri de perfecționare.* (stirileprotv.ro, https://goo.gl/5ocjRL). *Românii care vor munci de acasă se vor numi tele-salariați, adică pot munci de oriunde vor şi îşi vor îndeplini sarcinile de serviciu, cu ajutorul laptopului sau al unui smartphone conectat la internet. Precizările apar în proiectul de lege adoptat miercuri de executiv şi care va ajunge în Parlament.* (digi24.ro, https://bit.ly/35bcTT2). – Pl. telesalariați.Var. tele-salariat. (SDO)

teleserviciu s.n. ●○○ (Ec., jur.) Servciu care se desfășoară prin mijloace informatizate de comunicație. *Începând de la 1 aprilie 2017, declarația subsidiară care le revine comanditarilor și autorităților contractante va trebui realizată în formă dematerializată, utilizând teleserviciul Ministerului Muncii.* (traficmedia.ro, https://bit.ly/3rQ8uxR). *Ei îşi vor începe antrenamentul de acasă timp de trei săptămâni înainte de a putea reveni la cazarmă. Un fel de „teleserviciu militar”, așa cum spunea cotidianul Lausanne într-un articol intitulat ironic „Apariția soldatului canapelei”.* (hotnews.ro, bit.ly/3oSMZL3). *În acest context acţiunea-cheie se va baza pe următoarele priorități: […] – referitor la transport şi turism: sisteme inteligente avansate, necesare pentru management şi teleservicii asociate.* (legislatie.just.ro, https://bit.ly/351jcII). – Pl. teleservicii. (AMB)

telework s.n. ●○○ v. **teleworking**. – Pr. /telew'ork/. (AMB)

teleworking s.n. ●●● (Ec., jur.) Muncă desfășurată de acasă sau din alte locații care nu aparțin angajatorului și care folosește mijloace digitale (aplicații informatice, internet etc.); telemuncă, telelucru, smartworking, remote work, muncă la distanță. *Potrivit reprezentanţilor Ministerului Muncii, „persoanele care vor lucra în regim de teleworking beneficiază de aceleași drepturi, garantate prin legislația și prin contractele colective aplicabile, ca și persoanele similare care prestează activități în sediul angajatorului”.* (digi24.ro, http://bit.ly/2OWNm88). *Revenirea la birouri a angajaţilor BCR (Banca Comercială Română) se va face prin rotaţie, în două etape, iar teleworking-ul, sau munca de acasă, va rămâne o soluţie care va fi folosită şi după ce va trece pandemia de Covid-19, a afirmat, ieri, Andreea Voinea, director executiv Resurse Umane la BCR.* (bursa.ro, http://bit.ly/3cIty0F). *Guvernul vrea legiferarea unui nou contract de muncă, de tip teleworking, respectiv munca de la distanță folosind tehnologia informației, potrivit unui proiect de lege supus dezbaterii publice de Executiv.* (realitatea.net, http://bit.ly/3lmMHJe). *Pe teritoriul judeţului Covasna se derulează proiectul „Noi oportunități de ocupare în mediul rural prin telework”, proiect în cadrul căruia au fost inaugurate telecentrele din Malnaş si Breţcu.* (cjcv.ro, https://bit.ly/36ghJPE). – Pr. /telew'orcing/. Var. telework. (AMB)

Tencel™ s.n. ●●● (Ind.text.) Denumire comercială pentru lyocell (un tip de fibră textilă obținută din celuloză). *Tencel este pur și simplu un nume de marcă al unui tip de lyocell. Este o fibră care utilizează ca sursă celulozică eucaliptul, iar copacii sunt crescuți în mod durabil fără insecticide și pesticide.* (Blog, https://bit.ly/31iCXWN). *TENCEL în sine reuneşte într-un mod natural numeroasele şi apreciatele proprietăţi ale altor fibre: este moale ca mătasea, rezistent ca poliesterul, proaspăt ca inul, cald ca lâna şi absorbant ca bumbacul. O fibră cu adevărat revoluţionară. Eliminarea umidităţii este rezultatul nanotehnologiei. În timp ce fibrele sintetice nu au capacitatea de absorbţie a umidităţii, TENCEL posedă o capacitate extraordinară de eliminare a acesteia, asigurând condiţii termice optime pentru piele.* (gregor.ro, https://bit.ly/30vZ9hc). *Produsele din Tencel sunt extrem de catifelate, au proprietăți grozave de absorbție a umidității, favorizează circularea aerului și sunt ecologice.* (dormeo.ro, https://bit.ly/2Xwiblv). – Pr. /tens'el/. (IL)

termometriz<u>a</u> vb.tranz. ●●● (Med., soc.) A măsura temperatura corporală cu un termometru. *La intrarea şi la ieşirea din tură, fiecare secţie termometrizează personalul. Pacienţii sunt şi ei termometrizaţi şi li se aplică chestionarul epidemiologic pe proprie răspundere.* (agerpres.ro, https://bit.ly/35VyV9A). *Cel mai probabil însă cetăţeanul arestat a forţat intrarea în magazin fără să fie de acord să fie termometrizat. Legea spune că persoanele care intră în magazine trebuie verificate în privinţa temperaturii corporale.* (ziaruldeiasi.ro, https://bit.ly/3x2rWrp). – 1sg. termometrizez, part. termometrizat. (AMB)

termometriz<u>are</u> s.f. ●●● (Med., soc.) Acțiunea de a măsura temperatura corporală cu un termometru (ca măsură publică de triaj epidemiologic); (p.ext.) termoscanare. *„Noi am recomandat tuturor agenților economici să aibă un triaj epidemiologic minim, acea termometrizare. Și pentru cel care contestă măsura – nu știu când își mai ia el temperatura. Eu, dacă merg la o ședință de guvern, când intru, mă duc eu dacă cel de la intrare nu e atent, să-mi ia temperatura. Este și o verificare a mea și trebuie să o perceapă fiecare la fel", a explicat Nelu Tătaru, ministrul sănătății.* (digi24.ro, https://bit.ly/3A0A3qe). *De asemenea, în eventualitatea în care, cu ocazia triajului epidemiologic efectuat la accesul în locurile de desfășurare a oricăreia dintre etapele de concurs, candidatul prezintă simptomatologie specifică îmbolnăvirii cu SARS-CoV-2 (tuse, temperatură mai mare de 37,3 grade Celsius, care se menține după două termometrizări succesive la interval de 15 minute, dificultăți în respirație, disfagie, tulburări de gust și miros, tulburări digestive), nu îi va fi permis accesul în vederea susținerii probei.* (m.cugetliber.ro, https://bit.ly/3qyQi9z). – Pl. termometrizări. (AMB)

termoscan<u>a</u> vb.tranz. ●●● (Med., soc.) A crea imaginea termică a unui corp, a unei suprafețe etc. (în special pentru triaj epidemiologic în zone cu trafic ridicat); (p.restr.) a măsura temperatura, a termometriza. *Regula e regulă. Dacă nu ia (instituția – n.red.) temperatura la intrare, poate fi amendată. Dacă este o decizie luată de autorități ca la supermarketuri, locuri unde lucrează peste 50 de persoane, să*

trebuiască clar să ia temperatura, va trebui să respecte regula și să termoscaneze (instituția – n.red.). (ziare.com, https://bit.ly/3h8WAbS). *Asociația Pro Consumatori dă în judecată magazinele care termoscanează clienții la intrare* (protv.ro, https://bit.ly/3xgtfTT). *Un conflict spontan s-a iscat, duminică, la intrarea în supermarketul Kaufland de pe strada Milcov, din municipiul Bacău, când un client a refuzat să se lase termoscanat.* (zdbc.ro, https://bit.ly/3qAMOnk). – 1sg. termoscanez, part. termoscanat. (AMB)

termoscanare s.f. ●●● (Med., soc.) Acțiunea de a construi o imagine termică a unui corp sau a unei suprafețe, cu ajutorul unor sisteme mai complexe decât un termometru (aplicată în special pentru triaj epidemiologic în zone cu trafic ridicat); (p.restr.) măsurare a temperaturii (corporale), termometrizare. *Fiecare corp, la o anumită temperatură, emite o radiație care se numește radiație termică. Această radiație este măsurată prin termoscanare și intensitatea ei este legată de temperatura corpului și de alte proprietăți ale corpului.* (digi24.ro, https://bit.ly/2UOqavO). *În perioada aceasta, termoscanarea a devenit obligatorie, iar o multitudine de fabrici sau centre comerciale au apelat la metode mai complexe decât un simplu termometru în mâna paznicilor.* (wall-street.ro, https://bit.ly/3x5mpjE). *Aeroportul din Hong Kong a intensificat în continuare măsurile preventive. Pe lângă implementarea roboților, aeroportul efectuează termoscanări pentru toți pasagerii, vizitatorii și personalul aeroportului.* (fmmagazin.ro, https://bit.ly/3dmT1xK). – Pl. termoscanări. (AMB)

termoscaner s.n. ●●● (Tehn., med., soc.) Dispozitiv care creează imaginea termică a unui corp, a unui spațiu etc. (utilizat în special pentru triajul epidemiologic în zonele cu trafic ridicat); (p.restr.) termometru. *Pentru detectarea pasagerilor infectați cu Covid-19 sau alte boli contagioase, multe aeroporturi folosesc termoscanere ca să determine dacă aceștia au febră, fără să folosească clasicul termometru. Dar cum funcționează aceste termoscanere? Dispozitivele seamănă cu camerele obișnuite, numai că, în loc să înregistreze lumina pe care o reflectă obiectele, acestea sunt sensibile la temperatură și pot funcționa chiar și pe întuneric.* (smartradio.ro/cum-functioneaza-scanerele-termice). *Primarul mai important ca lugojenii de rând. Aproape trei mii de euro cheltuiți pentru un termoscaner care va fi amplasat la intrarea în primărie* (lugojinfo.ro, https://bit.ly/3dmwUYj). *Astfel, în așteptarea anunțului redeschiderii sălilor de teatru, instituția a cumpărat un termoscanner, un sistem inteligent de măsurare a temperaturii corpului uman, la nivel individual și de grup.* (europafm.ro, https://bit.ly/2TeWCXK). – Pl. termoscanere. Pr. /termosc'enər/.Var. termoscanner. (AMB)

text anchor s.n. ●○○ v. **anchor text**. – Pl. texte anchor, (f. rar) text anchor-uri. (IL)

text ancoră s.n. ●●● v. **anchor text**. – Pl. texte ancoră, (rar) texte ancore. (IL)

the happy few s.m. ●○○ v. **happy few**. – Pr. /zə x'epi fju/. (DLT)

thumbnail s.n. ●●● **1.** (Inform.) Imagine de dimensiuni mici folosită ca previzualizare pentru o imagine de dimensiuni normale (pe o pagină web), pentru un articol de blog sau pentru un document ce urmează să fie printat. *Generarea unei galerii cu thumbnail-uri dintr-un director cu imagini* (Blog, https://bit.ly/39DLffe). *Verifică dacă articolul publicat conţine ca ataşament o imagine şi preia link-ul către thumbnail-ul creat de WordPress în momentul în care a fost uploadată.* (Blog, https://bit.ly/39BQTPe). **2.** (Video, inform.) Imagine inițială care apare până la accesarea propiru-zisă a videoclipului pe Youtube (sau pe alte pagini web). *Câteva idei pentru un thumbnail bun* (f64.ro, https://bit.ly/35oPGHs). *Producătorul nostru de YouTube thumbnail este atât de uşor de utilizat încât oricine cu puțină experiență de proiectare sau chiar deloc poate veni cu un thumbnail uimitor cu aspect profesional, în cel mai scurt timp.* (bannerstack.com, https://bit.ly/2sAnjJi). – Pl. thumbnail-uri, thumbnails. Pr. /θ'ambnejl/. (IL)

tie-dye s.n. ●●● (Modă; frecv. în sintagma *imprimeu tie-dye*) Tip de imprimeu pe diverse materiale textile obținut print-un procedeu de vopsire care implică înnodarea unor părți ale materialului înainte de aplicarea culorii, pentru a crea o culoare neuniformă (mai intensă în unele părți decât în altele). *Tie-dye-ul este unul dintre trendurile majore ale acestui sezon și dacă nu l-ai pus pe listă încă, te sfătuim să-i acorzi un pic de atenție. Dacă până acum îți aminteai cu nostalgie de anii '90, când îți purtai tricoul favorit cu imprimeu tie-dye și franjuri, acum e posibil să găsești unul similar în magazine – și n-ar trebui să-l ocolești.* (Blog, https://bit.ly/3BEIWpE). *La revedere Tie-Dye, există un nou imprimeu pentru carantină.* (Blog, https://bit.ly/2WRUc38). *Adoptă un look modern și confortabil, purtând un trening cu imprimeu tie-dye*. (Blog, https://bit.ly/3kRGJjJ). – Pr. /t'aidaj/.Var. tie dye, Tie-Dye. (IL)

tightlining s.n. ●○○ (Cosm.) Tehnică de conturare a ochilor prin creionarea liniei genelor superioare. *Ce este tightlining-ul? Atunci când folosești un creion cremos negru sau alb pentru a-ți creiona linia apei și zona din interiorul ochilor de sub gene*. (unica.ro, http://bit.ly/3dmuCcw). *Pentru tehnica de tightlining poți folosi un eyeliner lichid sau un dermatograf cu vârful bine ascuțit, cu o textura cremoasă care glisează bine.* (fucsia.ro, http://bit.ly/3jVyfqS). *În locul rimelului, încearcă tehnica tightlining pentru a crea iluzia unor gene ultra-dese – cu o pensulă cu vârf extra subțire, aplică puncte minuscule de tuș negru între genele superioare (Atenție! Nu este nevoie să trasezi o linie de-a lungul pleoapei, în stil cat eye).* (ilive.ro, http://bit.ly/3u2aRNj). – Pr. /t'ajtlajning/. (ȘO)

tigrișor s.m. ●●● (Biol.) **1.** Pui de tigru; diminutiv de la *tigru*. *Acum, puiul de tigru are aproape patru luni şi face deliciul vizitatorilor. Este extrem de jucăuş, curios şi plin de energie. Începând de astăzi, tigrişorul are şi un nume: Thor*. (stiridepitesti.ro, https://bit.ly/350VqZp). *Trei pui de tigru siberian, o bufniță polară și patru ponei sunt noii locatari ai Parcului Zoologic Brașov. Tigrișorii, un*

mascul și două femele, au fost aduși de la Grădina Zoologică din Călărași și fiecare exemplar cântărește aproximativ 20 de kilograme. (brasovmetropolitan.ro, https://bit.ly/357ucAF). *Ninigra şi Aligru sunt doi tigrişori care s-au întâlnit în junglă şi s-au împrietenit.* (teatrultandarica.ro/ninigra-si-aligru/). **2.** (P.ext.) Pisică cu model de blană în dungi, ca de tigru. *Tigrișorul de casă: Thor, pisica bengaleză care face senzație pe Instagram* (eva.ro, https://bit.ly/35mzgkK). *Liderul cecen îşi caută disperat PISICA. Tigrişorul i-a dispărut de-acasă acum zece zile* (romaniatv.net, https://bit.ly/2KOjF3I). – Pl. tigrișori. (TT)

Tik Tok s.n. ●●● (Social media) Platformă de socializare axată pe partajarea de videoclipuri scurte (de 30 de secunde); aplicație prin care se accesează această platformă. *Se vorbește mult despre generația asta nouă, prizonieră a telefoanelor mobile, cea care trăiește pe Tik Tok.* (iqads.ro, https://bit.ly/3lch9pF). *O aplicaţie extrem de folosită de către adolescenți, care a explodat de la momentul apariției, pare să fie Tik Tok-ul. Această aplicaţie care se pare că a devenit extrem de periculoasă, fiind interzisă în mai multe state, compania deținătoare fiind dată în judecată, este în topul căutărilor online de către copiii din România.* (jurnalulolteniei.ro, https://bit.ly/3ttbZcF). *Noii miliardari: Cine este proprietarul TikTok, fenomenul din social media, şi cum a ajuns să valoreze peste 100 miliarde dolari* (businessmagazin.ro, https://bit.ly/3p3xuzP). – Var. TikTok. (IL)

tiktoker s.m. ●●● (Social media) Persoană care înregistrează videoclipuri (în care, de altfel, apare) și le postează în rețeaua TikTok cu regularitate, având notorietate pe această platformă. *Printre cuvintele incluse pe lista scurtă s-a numărat şi „TikToker”, pe care Collins îl defineşte drept „o persoană care distribuie sau apare în mod regulat în înregistrări video pe TikTok”, o aplicaţie de partajare video.* (digi24.ro, https://bit.ly/3BWQ1Sx). *Emisiunea The TikTok Test provoacă cei mai influenți și îndrăgiți tiktokeri din România la testarea cunoștințelor despre această aplicație, punându-i în diferite situații în care trebuie să acționeze rapid, toate rubricile fiind contra cronometru.* (iqads.ro, https://bit.ly/2X0Ck5Q). – Pl. tiktokeri. Pr. //tikt'okər//.Var. TikToker. (IL)

tiktokeriță s.f. ●●○ (Social media) Persoană de sex feminin care face și postează videoclipuri pe platforma TikTok, cu regularitate. *O tiktokeriţă a decis să divorţeze după ce a descoperit un detaliu în fotografia soţului, pe Facebook* (observatornews.ro, https://bit.ly/3Bt6YDv). *Iuliana se poate lăuda cu milioane de fani, dar și cu faptul că a fost repostată de una dintre cele mai mari tiktokerițe din lume.* (zutv.ro, https://bit.ly/3nI7Wqz). – Pl. tiktokerițe. Pr. /tikt'okəritsə/. (ȘO)

tipster s.m. ●●● (Sport) Persoană care oferă ponturi legate de posibilul câștigător al unei competiții sportive pentru cei pasionați de pariuri. *Un tipster care câștigă bani se specializează de obicei pe un anumit sport sau chiar pe câteva competiții controlând, studiind și analizând absolut toți factorii sportivi și extra sportivi.* (libertatea.ro, https://bit.ly/3lQ9hbS). *Deşi este adevărat că există tipsteri care pot fi foarte buni la pariuri în mai multe ligi sau chiar în mai multe sporturi,*

ideal este să găsiți tipsters specializați într-o singură competiție. (sport.ro, https://bit.ly/39V2yem). *De asemenea, poți urmări și analiza performanța unui anumit tipster, putându-ți îmbunătăți în cele din urmă modul de gestionare a banilor sau chiar descoperi o nouă strategie de pariere de la tipsterul urmărit.* (cancan.ro, https://bit.ly/33Q44KP). – Pl. tipsteri, tipsters. Pr. /t'ipstər/. (ȘO)

tips&tricks s.n.pl. ●●● (Soc.) Sfaturi și metode menite să ajute la realizarea corectă a unor activități. *Un beauty editor este la curent cu cele mai recente apariții din industria frumuseții și știe – mai bine ca oricine – tot felul de tips&tricks de aplicare a produselor de skincare sau machiaj.* (psychologies.ro, https://bit.ly/37mIkIs). *Tips&tricks: cum să ai grijă cât mai bine de pisica ta? Descoperă ce tipuri de medicamente este recomandat să îi oferi!* (libertatea.ro, http://bit.ly/3arlkK5). *Tips&tricks-uri prietenoase pentru a obține chifteluțe moi și gustoase* (Blog, http://bit.ly/3qRWSaz). – Pr. /tips end tr'iks/.Var. tips&tricks-uri. (ȘO)

tirozinază s.f. ●●● (Nutr.) Tip de enzimă care conține cupru și care este responsabilă de producerea melaninei din tirozină și de înnegrirea fructelor, legumelor și ciupercilor când sunt tăiate și expuse la aer. *Un rol cheie în producerea de melanină îl are tirozinaza și din această cauză ingredientele active de care avem nevoie în produsele cosmetice pentru estomparea petelor sunt de fapt ingrediente inhibatoare de tirozinază.* (needcosmetice.com, http://bit.ly/3r3ME6T). *Lemn Dulce: un agent de depigmentare dovedit, datorită compoziției sale bogate în flavonoizi. Lemnul dulce inhibă acțiunea a două tirozinaze, ce catalizează producerea de melanină. De asemenea, are proprietăți calmante.* (skin-rp.ro, http://bit.ly/2NJgZJq). – Pl. tirozinaze. (AMB)

token s.n. ●●● (Inform., tehn.) Dispozitiv oferit de o instituție financiară, adesea o bancă, unui client, pentru afișarea la cerere a unei parole generate aleator, valabile pentru un scurt timp, necesare pentru operațiuni într-un sistem informatic al instituției respective, precum accesul la internet banking. *Orice client al unei bănci care oferă servicii de e-banking poate merge la sediile băncilor, unde să semneze documentația (contractul) pentru preluarea tokenului.* (gds.ro, https://goo.gl/GizgsV). *Token-ului i se poate consuma bateria și trebuie dus la bancă, se poate pierde sau defecta.* (Blog, https://goo.gl/Gzbtfn). – Pl. tokenuri. Pr. /tˈokən /. (SDO)

toner* s.n. ●●● (Cosm.) Produs cosmetic pentru tonificarea tenului; loțiune tonică. *Regula de aur în skincare spune că mai întâi cureți cu un cleanser, apoi tonifiezi cu un toner, iar apoi hidratezi. De ce? Pentru că tonerul te ajută să închizi porii și să previi murdăria să se mai acumuleze în pori.* (glamour.ro, https://bit.ly/3fni0Qj). *Concepția generală despre loțiunea tonică este că are în componență alcool, motiv pentru care poate usca tenul. În concluzie, nu o folosim. Într-adevăr, în urmă cu mai mulți ani, majoritatea tonerelor erau realizate pe bază de alcool, fiind, astfel, mult prea astringente și dure pentru piele.* (marieclaire.ro, https://bit.ly/2DuzZpT). – Pl. tonere. (IL)

top coat s.n. ●●○ (Cosm.) Tip de lac de unghii aplicat după ojă pentru protejarea culorii și un aspect final estetic, lucios ori mat. *Nu uita să aplici zilnic un strat de top coat! Se usucă în doar 30 secunde și face ca oja să reziste dublu decât în mod obișnuit.* (Blog, http://bit.ly/3pvM0Oa). *Din păcate, rezistența nu-i cea mai bună: la mine a ținut cam trei zile, în condițiile în care nu am aplicat top coat.* (Blog, http://bit.ly/2Nhkve6). *Spre deosebire de alte top coat-uri pe care le-am încercat de-a lungul timpului cel de la Cupio reușește să ofere un aer special manichiurii.* (Blog, http://bit.ly/3u0rTeF). – Pl. top coat-uri. Pr. /t'opkəwt/. (ȘO)

top performer s.m. ●●● (Ec.; mai ales la pl.) Persoană care deţine un nivel înalt de performanţă într-un domeniu de activitate, ceea ce presupune, printre altele, capacitatea de adaptare și de colaborare cu o mare varietate de oameni, precum şi abilitatea de a judeca obiectiv situaţiile care apar la locul de muncă; performer de vârf. *Noile rezultate la testele PISA arată că procentul de „top performers" este în România de doar 4%, faţă de media internaţională care e 16%.* (voceaparintilor.ro, https://bit.ly/2SMwxLg). *Abilitatea de a prioritiza sarcinile şi imunitatea la condiţiile vitrege impuse de schimbările frecvente din piaţă sunt printre competenţele cheie de care au nevoie angajaţii de azi pentru a deveni top-performeri într-un mediu de lucru volatil [...].* (hrmanageronline.ro, https://bit.ly/2HmlAuU). *Cei 13% care au obţinut un punctaj mare atât pentru implicare, cât şi pentru viziune sunt top performerii, care vor contribui la succesul organizaţiei.* (gds.ro, https://bit.ly/31RNYy7). *Un top performer este acea persoană care, pe lângă toate abilitățile pe care le deține, va fi mereu cu un pas înaintea celorlalți datorită personalității sale.* (Blog, https://bit.ly/2Sw8La0). – Pl. top performeri, top performers. Pr. /top pərf'ormər/.Var. top-performer. (DLT)

torcăci<u>os</u> adj. ●●○ (Despre pisici) Care toarce mult și în mod plăcut. *Motănel iubăreț fără pereche, 7 luni, deparazitat şi sterilizat, își caută familie dornică să primească toată dragostea strânsă în inimioara lui. Este sănătos, prietenos cu alte pisici, mâncăcios, torcăcios, jucăuș, curat și dornic de răsfăț.* (adoptiipisici.org, https://bit.ly/2WcYBHy). *În orice caz, magnetismul ființelor noastre blănoase din asta și rezultă: din combinația între momentele în care ne e somnic și suntem molcuțe, calde, torcăcioase și dulci, cu momentele de nebunie temporară și cu alea în care ne păstrăm mințile acasă, dar nu ne mai prefacem drăgălașe și cute, ci suntem, în sfârșit, sincere. Adică rele, mofturoase și egoiste.* (catavencii.ro, https://bit.ly/2WYAh0n). – F.sg. torcăcioasă, m.pl. torcăcioși, f.pl. torcăcioase. (TT)

tort neked s.n. ●○○ (Culin.) Tort fără gazură, în care se pot observa elementele componente și dispunerea blaturilor, decorat cu flori sau fructe și cu aspect de prăjitură preparată în casă; nacked cake. *Tortul cu fructe de pădure și bezele este acel desert special, perfect pentru orice aniversare sau pur și simplu pentru zilele în care îți dorești ceva dulce și ușor de pregătit. Este un tort naked, fără pretenții, dar atât de drăguț până la urmă.* (Blog, https://bit.ly/3FsQIFJ). *Extrem de populare în ultimii trei ani, trendul torturilor naked pare să se fi*

epuizat. Inițial inedite, lăsând blatul la vedere, aceste torturi fără glazură nu sunt potrivite pentru orice tip de eveniment. În 2018 naked cakes se vor regăsi în special la nunțile cu temă rustică. (Blog, https://bit.ly/3DoCHak). – Pl. torturi nacked. Pr. /tort n'ejcid/. (IL)

tosca s.f. ●●● (Culin.) Prăjitură cu blat de pandișpan cu mac, acoperit cu cremă de vanilie, un strat de biscuiți și glazură de ciocolată. *Prăjitura Tosca este un desert deosebit, nu chiar foarte ușor de preparat, dar care merită.* (dcnews.ro, https://bit.ly/3rdLVDo). *În rețeta originală de prăjitură tosca se folosește pentru însiroparea biscuiților cafea, însă în rețeta de mai jos folosesc ciocolată caldă.* (Blog, https://bit.ly/30YHukL). *Iată cât de faine sunt bucățile de Tosca!* (Blog, https://bit.ly/3FOJKKt). (ȘO)

tote s.n. ●●○ (Modă) Geantă de dimensiuni mari, fără sistem de închidere. *Vara îți oferă nenumărate ocazii de a bifa evenimente, festivaluri sau simple ieșiri în oraș, iar atunci când vine vorba de funcționalitate știm sigur că vei vrea să ai în colecție o geantă tote din piele sau pânză, suficient de mare pentru toate lucrurile tale sau poate un rucsac multitasking.* (fashiondays.ro, https://bit.ly/3c5kint). *De la geanta-poștaș, care lasă mâinile libere, până la tote-ul încăpător pentru zilele pline, acestea sunt câteva variante de genți în care merită să investești!* (Blog, https://bit.ly/3yS34DT). *Aparent gențile tip Tote au forma unor sacoşe şi sunt prevăzute în partea superioară cu două mânere de diferite dimensiuni.* (oradesibiu.ro, https://bit.ly/3paEiuz). – Pr. /təwt/.Var. Tote. (ȘO)

touch adj.invar. ●●● (Tehn.; despre dispozitive) Care primește comenzi prin atingere, prin intermediul unei suprafețe cu senzori tactili. *Întrerupătorul touch dublu PNI SH202 cu indicator luminos vă aduce un plus de confort în utilizare, fiind ușor de utilizat și cu un design modern. Acesta se acționează prin atingere, putând fi utilizat chiar și în spațiile umede.* (dedeman.ro, https://bit.ly/370JrwM). *Cum să dezactivați ecranul touch pe un laptop cu Windows 8* (onlaptop.ro, https://bit.ly/3iK8ObG). *Biroul SUA de Brevete şi Trademark-uri a publicat o serie de 62 de brevete acordate celor de la Apple azi, dar unul a atras atenţia în mod deosebit. E vorba despre o tehnologie ce permite unui touchpad sau unei suprafeţe touch să simuleze textura sau temperatura. Astfel poate fi imitat metalul rece sau asfaltul fierbinte spre exemplu.* (mobilissimo.ro, https://bit.ly/36XG2yX). – Pr. /taʧ/. (AMB)

touchless adj.invar. ●●● (Tehn.; despre dispozitive) Care primește comenzi de la o oarecare distanță, prin senzori (de infraroșu, de mișcare, sonar etc.), fără să fie atins; no-touch. *KFC România lansează primul prototip al unui kiosk de comandă touchless – care nu necesită atingerea ecranului.* (kfc.ro, https://bit.ly/3x6Tc7j). *Testarea noului sistem de comandă touchless face parte din strategia de adaptare la noul sistem socio-sanitar, în contextul măsurilor de siguranță impuse la nivel național de către autorități, cât și al măsurilor suplimentare adoptate la nivelul business-ului, printre care: multipla dezinfectare și sanitarizare a*

suprafețelor de lucru din bucătărie și din întreaga locație, dotarea angajaților cu măști și mănuși de protecție, păstrarea distanței sociale, încurajarea plății contactless, plasarea unor recipiente cu dezinfectanți în incinta restaurantelor. (revistabiz.ro, https://bit.ly/3ByxdK1). *Dispenserul are carcasă robustă, din aluminiu anozidat. Este special conceput pentru acționarea igienică, fără contact (touchless).* (detergenti-online.ro, https://bit.ly/3eQhNHa). *Integrarea tehnologiei touch-less: adoptarea de soluții tehnologice și produse touch-less în întreaga clădire, cu scopul ușurării găsirii de spații libere, gestionării de rezervări, precum și identificării de spații cu densitate ridicată.* (revistaconstructiilor.eu, https://bit.ly/36WUdEk). – Pr. /t'atʃles/.Var. (rar) touch-less. (AMB)

touch tracking s.n. ●○○ (Foto.) Funcție a ecranului aparatelor foto care permite urmărirea și focalizarea subiectului prin atingere. *Mai mult, ecranul este prevăzut și cu funcțiile Touch Pad, Touch Focus, Touch Shutter și Touch Tracking – cea din urmă permițându-vă să activați Real-time tracking.* (digiexpert.ro, https://bit.ly/35moOaY). *Funcționalitatea Touch Tracking va declanșa automat Eye AF atunci când este selectat un subiect uman.* (f64.ro, https://bit.ly/2QF71Xo). – Pr. /tatʃ tr'ecing/.Var. Touch Tracking. (IL)

tracing s.n. ●●○ (Inform., tehn.) Aplicație de urmărire a traseelor unor persoane, obiecte sau evenimente, după anumite criterii. *În ultimele luni au apărut mai multe aplicaţii de tracing (urmărire) a contactelor persoanelor care au fost infectate cu COVID-19, însă AdMoER îşi propune să facă mai mult decât atât.* (adevarul.ro, http://bit.ly/3cKMhZh). *Radioizotopii emit radiaţii, care pot fi detectate şi măsurate, utilizând detectoare specifice (Geiger, cu scintilaţie etc.). Detectarea radiaţiilor emise permite localizarea cu precizie a radioizotopilor şi a traseului străbătut de aceştia. Tehnica poartă denumirea de tracing iar radioizotopii utilizaţi astfel se numesc substanţe trasoare (tracers). Această tehnică poate fi utilizată pentru a determina circulaţia unui compus în corpul plantelor sau animalelor. Aceasta se realizează prin administrarea radioizotopului (în alimente sau injectabil), urmată de monitorizarea parcursului acestuia în interiorul plantei sau organismului.* (andr.ro, https://bit.ly/3lqkxgC). *„Noutatea este că acest formular de localizare va fi digital, online, astfel încât datele să poată fi transferate între statele membre și această localizare să se poată face la scară europeană. Aș spune că acest formular online, digital, împreună cu aplicațiile de tracing, vor modifica în bine felul în care vom călători în această pandemie", a amintit Adina Vălean.* (playtech.ro, http://bit.ly/3vCE1TH). *În acest sens, în baza informațiilor și evaluării efectuate în urma implementării operațiunilor de tracing, executarea silită este în mod precis direcționată către acele bunuri și venituri deja identificate ceea ce elimină procedurile și timpul necesare identificării bunurilor de către executorul judecătoresc.* (clubafaceri.ro, http://bit.ly/3cL8zKv). – Pr. /tr'ejsing/. (AMB)

tracker s.m. ●●○ (Inform., tehn.) **1.** Dispozitiv de urmărire / localizare prin GPS; tracker GPS. *O funcție suplimentară și extrem de apreciată a micro gps*

tracker-ului Pill209 este cea de microfon GSM spion, prin care puteți asculta ambietal discret ce se discută în jurul dispozitivului pe o rază de până la 5 metri liniari. (emag.ro, https://bit.ly/39I3Y9M). *Tracker-ul GPS este genul de bun pe care nu ești sigur că îl vei folosi, dar și când devine folositor ești recunoscător că l-ai achiziționat.* (Blog, https://bit.ly/39I6DjM). **2.** s.m. (Sport) Dispozitiv pentru fitness care monitorizează activitatea fizică (număr de pași, puls, electrocardiogramă, localizare etc.); fitness tracker, tracker de fitness. *E perioada aceea a anului când vara aproape s-a terminat și te uiți în jur și-ți dai brusc seama că ai mâncat nepermis de multă înghețată, M&Ms și plăcinte. Abordezi problema ca orice adult cu scaun la cap, adică aruncând cu bani în direcția ei. Așa că investești într-un fitness tracker – un mini oracol care știe până și cele mai neștiute lucruri despre tine, de exemplu câți pași ai făcut într-o zi și câte calorii ai ars.* (cosmopolitan.ro, https://bit.ly/2tvRHEs). *Tracker-ul de activitate pentru copii cu brățări cu teme și aplicații pentru aventuri.* (buy.garmin.com, https://bit.ly/39Cadf3). – Pr. /tr'ekər/. (IL)

tracksuit s.n. ●○○ (Modă) Trening. *Ieși din tipare cu un tracksuit din cea mai nouă colecție Chameleon by Navitique x Emma.* (nativique.ro, https://bit.ly/3Eiawdc). *Așadar, optează pentru un tracksuit din fâș cu imprimeu patchwork, pe care să îl asociezi cu elemente din zona feminină.* (cosmopolitan.ro, https://bit.ly/33GA32V). *În timp ce Alice se regăsea în stilul indie, inspirația lui Molly era Jennifer Lopez, adorând tracksuit-urile ei din catifea.* (verdict.ro, https://bit.ly/32ld0Ks). – Pl. tracksuit-uri. Pr. /tr'eksut/. (ȘO)

trainui vb.tranz. și refl. ●●● (Ec.) A (se) pregăti într-un anumit domeniu de activitate prin efectuarea unor cursuri, ședințe sau antrenamente. *Prin intermediul programului Atelierul Digital, program marca Google, am trainuit peste 5000 de studenți în aproape 3 ani.* (canopy.ro/de-ce-canopy). *Nu știu cum îi trainuiesc cei de la Hornbach pe angajați, nu știu cum îi incentivează, dar fac o treabă al dracului de bună.* (idaho.ro, https://bit.ly/3gvAuQa). *Dacă-ţi doreşti să fii trainer în domeniul în care lucrezi, încearcă să acumulezi cât mai multă experienţă, să te implici în multe proiecte şi să te pui în situaţii profesionale diversificate din care să înveți cât mai multe lucruri noi, pe care ulterior le vei împărtăşi celor pe care îi vei treinui.* (unica.ro, https://bit.ly/33WsNxe). //vb.refl. *M-am trainuit puțin* (Blog, https://bit.ly/373Oq0q). – 1sg. (mă) trainuiesc, part. trainuit. Pr. /trejnu'i/.Var. treinui. (ȘO)

trainuire s.f. ●●● (Ec.) Acțiunea de a pregăti pe cineva într-un anumit domeniu de activitate, prin efectuarea unor cursuri, ședințe sau antrenamente. *Ne bucură să vedem o apetenţă crescută a companiilor pentru trainuirea angajaţilor.* (zf.ro, https://bit.ly/3narH8I). *Parteneriatul Chmura Krawjowa cu Microsoft va dura şapte ani şi include trainuirea de specialişti în Polonia în tehnologii pe bază de cloud.* (zf.ro, https://bit.ly/3n4Wqnv). *Treinuirea în cadrul tehnologiei Corpservis constă în predarea cunoștințelor aplicabile, dobândite prin experiență, cu ajutorul cărora se va efectua o transformare socială, unde populația își va recâștiga starea*

fizică bună şi va fi în stare de a o menţine. (corpservis.ro/training). – Pr. /trejnu'ire/. Var. treinuire. (ȘO)

trainuit adj. ●●○ (Ec.) Care este pregătit pentru domeniul în care activează. *Cel mai trainuit colectiv din zonă* (adroe.top, https://bit.ly/3gDzxFt). *Spune „nu" chiar şi oamenilor trainuiți foarte bine dacă ei nu îndeplinesc acest criteriu […]* (ozanagiusca.com, https://bit.ly/340mKrm). *Presupun că o persoană așa de bine treinuită ca tine poate să împărtășească cu membrii și alte cunoștințe care să nu aibă nimic în comun cu uleiul.* (clubopel.com, https://bit.ly/2W5ybtG). – F.sg. trainuită, m.pl. trainuiți, f.pl. trainuite. Pr. /trejnu'it/.Var. treinuit. (ȘO)

trandafirată s.f. ●●○ (Culin.) Băutură răcoritoare ușor acidulată, preparată din petale de trandafiri, zahăr, lămâie și apă (sau, uneori, alcool). *După cele 48 de ore, trandafirata este numai bună pentru a fi băută ca atare sau pentru a completa un pahar de gin cu multă gheață.* (mazilique.ro, https://bit.ly/2Y5X7BW). *După trecerea zilelor, scoatem cu un polonic şi strecurăm trandafirata. Am obţinut un suc grozav de trandafiri, cu o culoare delicată rozalie. De parfum nu vă mai povestesc!* (savoriurbane.com, https://bit.ly/2MtPMGW). *Am ajuns vineri în mijlocul tarabelor din târg şi m-am lăsat surprinsă de îmbietoarele arome de fructe şi legume prelucrate migălos în must, vin, ţuică, afinate, zmeurate, vişinate, trandafirate, sucuri şi siropuri, dulceţuri, murături, conserve, zacuscă, precum şi de gustul autentic al pâinii de casă, al mezelurilor tradiţionale şi al brânzeturilor.* (zi-de-zi.ro, https://bit.ly/2AvUTnr). – Pl. trandafirate. (TT)

transfobie s.f. ●●● (Psihosexol.) Aversiune față de indivizi a căror identitate de gen asumată nu corespunde cu sexul biologic. *Un alt punct central al strategiei UE pentru comunitatea LGBTI este legat de asigurarea unei protecții mai bune împotriva infracțiunilor motivate de ură, dar și îmbunătățirea serviciilor menite să sprijine victimele homofobiei și transfobiei.* (Blog, http://bit.ly/3qmKPC9). *O componentă centrală a transfobiei în prezent este împiedicarea accesului la servicii medicale, acel proces prin care persoanele trans sunt forțate să își croiască drum printre obstacole semi-arbitrare pentru a putea avea acces la anumite tipuri de asistență medicală specifică persoanelor trans.* (Blog, http://bit.ly/3banOM3). *Un club din Capitală, acuzat de transfobie după ce o femeie trans a fost jignită de bodyguarzi.* (adevarul.ro, http://bit.ly/2ZjXZ6Q). (ȘO)

transfob, transfobă s.m., s.f., adj. ●●● (Psihosexol.) **1.** s.m., s.f., adj. (Persoană) care manifestă repulsie față de indivizi a căror identitate de gen asumată nu corespunde cu sexul biologic. *În vara anului 1962, cu câteva decenii înainte de a fi la modă, Joe Biden s-a confruntat cu un transfob numit Corn Pop, care dorea să țină bărbații în afara vestiarului fetelor dintr-o piscină publică din Wilmington.* (wavenews.ro, http://bit.ly/3poHJvQ). //s.f. *Şi astfel, în nici o săptămână, am aflat că progresista J.K. Rowling e de fapt o transfobă periculoasă, că Little Britain e o odă închinată rasismului, că Gone with the Wind e un pericol pentru tineri, că Leigh Francis e un nenorocit, iar tipul ăsta din The Flash trebuie eliminat din actorie*. (Blog, http://bit.ly/3bybjKC). //adj. *În acest weekend, autoarea ciclului de*

romane Harry Potter a răspuns criticilor săi pe rețelele de socializare (cei care o numesc o feministă radicală și transfobă) […]. (marginaliaetc.ro, http://bit.ly/3ampva7). **2.** adj. Care exprimă o atitudine critică față de indivizi a căror identitate de gen asumată nu corespunde cu sexul biologic. *[…] Julie Burchill a scris un răspuns, inițial publicat în The Observer, dar ulterior retras și apoi republicat de Spiked, care în timp ce consta în mare parte dintr-o serie de injurii transfobe ilustra perfect și această tendință ideologică.* (Blog, http://bit.ly/3banOM3). *În urma postărilor transfobe postate pe contul de twitter al scriitoarei JK Rowling, au aparut și în media românească câteva articole și știri.* (FB, http://bit.ly/37hhxNI). *Eu n-am numit articolul transfob, ci am spus că există limbaj transfob în el.* (Blog, http://bit.ly/2Zh5tr8). – M.pl. transfobi, f.pl. transfobe. (ȘO)

travel mood s.n. ●○○ (Turism) Dispoziția pe care și-o doresc turiștii într-o anumită călătorie (de relaxare, activă, romantică, de aventură, de explorare etc.). *Descoperă cele mai frumoase plaje din Mallorca într-un sejur care te poartă către cea mai întinsă și mai faimoasă dintre insulele spaniole, mai ales atunci când ești într-un travel mood de relaxare.* (infoturism.ro, https://bit.ly/31VKvAJ). *Travelmood.ro aduce în premieră pentru piața de travel din România varianta de a călători ținând cont de cele 7 categorii de travel mood-uri. Astfel, dacă eşti în travel mood activ şi îți doreşti să vizitezi o anumită destinație, echipa travelmood.ro propune cele mai interesante tururi de vizitare pentru care se pot face rezervări on-line.* (glamour.ro, https://bit.ly/2ZFT4wU). – Pl. travel mood-uri. Pr. /tr'evəlmud/. (AMB)

treinui vb.tranz. și refl. ●○○ v. **trainui**. (ȘO)

treinuire s.f. ●○○ v. **trainuire**. (ȘO)

treinuit adj. ●○○ v. **trainuit**. (ȘO)

triple-double s.n. ●●○ (Sport) Reușită a unui jucător de baschet de a obține un număr format din două cifre în trei dintre următoarele cinci categorii statistice: marcare de puncte, recuperări, interceptări, blocaje (capace) sau pase decisive. *Cel puțin 10 puncte, 10 recuperări și 10 pase decisive (criteriile pot fi înlocuite cu capace sau intercepții) îți aduc un triple-double. Dar cât e de greu să reușești patru triple-double-uri consecutive? Pare aproape imposibil, nu?* (prosport.ro, https://bit.ly/2RLCrwl). *LeBron James a reușit 32 de puncte, 12 recuperări și 10 pase decisive în victoria, 118 – 111, cu New Orleans Pelicans de marți dimineață. Superstarul lui Cleveland Cavaliers a reușit, astfel, primul triple-double de la revenirea în Cleveland.* (m.cugetliber.ro, https://bit.ly/3iOylPP). *Andrei Mandache reușește la EuroBasket un triple double de senzație: 14 puncte, 11 pase și 10 recuperări.* (cronicarescu.ro, https://bit.ly/2FHbgAr). – Pl. triple-double-uri. Pr. /tr'ipəldabəl/. (AMB)

trolling s.n. ●●● (Soc., internet) Faptul de a spune lucruri provocatoare sau ofensatoare pe internet (sau în afara lui) la adresa cuiva cu scopul de a supăra sau

de a obține o reacție; trollaj. *La acest punct, e cazul să explic de ce vorbesc despre trolling. E probabil numit ca atare după înţelesul în engleză al verbului: „a pescui cu undiţa”. Ştiţi poate că el se referă la acel gen de participant la discuţiile de pe forumuri (Facebook, subsol de ziar) care postează mesaje voit enervante, pentru a stârni certuri şi a face vâlvă.* (dilemaveche.ro, http://bit.ly/2RrNIkM). *PSD a dat în judecată PNL pentru trolling-ul electoral romaniameritamaimult.ro* (economie.hotnews.ro, http://bit.ly/2udquH5). *Nici nu a început cu adevărat campania electorală, că în Timişoara au apărut deja cunoscutele trolling-uri. Unul este îndreptat împotriva PSD şi a apărut pe un bloc din Calea Bogdăneştilor.* (debanat.ro, http://bit.ly/2TD644Y). – Pl. trolling-uri. (AMB)

TrueType s.n. ●●● (Inform.) Format scalabil de fonturi, creat de Apple și Microsoft în anii ’80, astăzi reprezentând fontul cel mai folosit de pe calculatoarele cu Windows. *Cum se instalează fonturile truetype pe Ubuntu? Utilizatorii Ubuntu au adesea nevoie de fonturi TrueType pentru Open Office, Gimp și alte programe.* (educum.ro, https://bit.ly/3sScQmK.). *Programul Allplan este livrat cu 20 de fonturi CAD (acestea se instalează automat). În plus mai puteți asocia încă 20 de fonturi True Type.* (nemetschek.ro, https://bit.ly/3bTxFYV). *TTF (TrueType Font): TrueType este un standard de fonturi dezvoltat în comun de Apple și Microsoft la sfârșitul anilor 1980 cu scopul de a rivaliza fonturile vectorului Adobe Type 1. Este cel mai obișnuit format pentru fonturi atât în Windows, cât și în macOS.* (Blog, https://bit.ly/2KwnVbE). *Menționez că am observat că toate fonturile care fac problema asta sunt True Type-uri.* (Forum, https://bit.ly/3p44lT5). – Pl. TrueType-uri. Pr. /tr'utajp/.Var. truetype, True Type, TrueType Font. Abr. TTF. (DLT)

TrueType Font s.n. ●○○ (Inform.) v. **TrueType**. – Pr. /tr'utajp font/. (DLT)

TSPT s.f. ●●● (Psih.; abr.) Tulburare de stres post-traumatic; v. **stres posttraumatic**. *Tulburarea de stres posttaumatic (TSPT) apare ca răspuns întârziat față de un eveniment, situație stresantă care amenință sau pune în pericol integritatea fizică sau psihică.* (istt.ro, https://bit.ly/2TY5r8t). *„În prezent, MDMA este interzis și nu poate fi prescris în mod legal ca metodă de tratament (pentru tulburări de stres post-traumatic – TSPT) nici aici în Marea Britanie, nici în altă parte a lumii. Însă aceasta este o situație pe care intenționăm să o schimbăm”, a menționat el pe site-ul personal.* (digi24.ro, https://bit.ly/35XwIh3). (AMB)

TTF s.n. ●●○ (Inform.; abr. de la TrueType Font) Format de fonturi ce permite dezvoltarea acestora după necesități, creat de Apple și Microsoft în anii ’80, astăzi reprezentând fontul cel mai folosit de pe calculatoarele cu Windows. *Fonturile TTF sunt utilizate în majoritatea aplicațiilor Windows, iar multe programe Mac le pot folosi și ele. Puteți edita și chiar crea propriile fonturi TTF, atâta timp cât acestea sunt open-source. Există mai multe programe disponibile care vă permit să puneți mâna pe mecanica de bază a unui font TTF.* (ro.matarowireless.net, https://bit.ly/2RUwpwO). *Mulți utilizatori au observat că fonturile ttf pot să nu se instaleze în Windows 10 cu firewall încorporat dezactivat,*

afișând același mesaj că fișierul nu este fișier de tip font. (devicebox.ro, https://bit.ly/3qQmeVX). *Aș vrea să schimb aceste pictograme / icoane cu cele din XP care sunt mult mai vizibile, în comparație cu cele din W7; toate sunt create pe un fundal deschis, neavând posibilitatea să vezi care sunt TTF-uri, OTF-uri.* (videotutorial.ro, https://bit.ly/3bXnjHp). – Pl. TTF-uri. Pr. /titi'ef/, /tetef'e/.Var. ttf. (DLT)

TTPM s.n.pl. ●○○ (Polit.; abr. de la Țări și Teritorii de Peste Mări) Teritorii dependente „de peste mări" care au o relație specială cu unul dintre statele membre ale UE, nefăcând parte din UE și nici din piața unică europeană. *În primul rând, trebuie amintit că TTPM fac obiectul unui regim special de asociere definit în partea a patra din tratat (articolele 182 CE-188 CE), astfel încât dispoziţiile generale din tratat nu li se aplică acestora în lipsa unei referiri exprese (a se vedea Hotărârea Leplat, punctul 10, şi Hotărârea Ţările de Jos/Consiliul, punctul 49, citate anterior).* (ier.gov.ro, https://bit.ly/2OIYS6N). *TTPM cuprind 25 de insule din Oceanele Atlantic, Antarctic, Arctic, Indian și Pacific, precum și din Zona Caraibilor. Aceste insule nu sunt state suverane, ci au legături constituționale cu patru țări ale UE: Danemarca, Franța, Țările de Jos și Regatul Unit.* (publications.europa.eu, https://bit.ly/2OFKfkO). – Pr. /tetepem'e/. (DLT)

tulburare de anxietate de separare s.f. ●●● (Psih.) Stare patologică manifestată prin teama excesivă în ceea ce privește separarea de casă, de părinți sau de alte persoane de care sunt atașați. *Anxietatea de separare la copiii mici este o etapă normală în cursul dezvoltării, fiind o reacție la plecarea părinților de lângă ei. Când anxietatea de separare de părinți continuă și la vârsta școlară, este excesivă și interferează cu activitățile copiilor, poate fi vorba despre tulburarea de anxietate de separare.* (mamisicopilul, https://bit.ly/3d9DWPW). *Ar trebui să ştii că refuzul de a merge la şcoală a fost asociat cu tulburarea de anxietate de separare, fobia socială sau alte evenimente care îl fac pe copil să se simtă nesigur în mediul şcolar.* (tikaboo.ro, https://bit.ly/3h1IsRF). *Conform unui studiu recent realizat de o echipă de cercetători de la Vanderbilt's Owen Graduate School of Management, persoanele cu anxietate de separare ridicată sunt mult mai susceptibile la temele de marketing care abordează teme legate de ideea de casă și cămin.* (romedic.ro, https://bit.ly/2TX2Uv5). – Var. anxietate de separare. (SDO)

tulburare de anxietate socială ●●● s.f. (Psih.) Stare patologică manifestată prin teama excesivă și persistentă față de anumite interacțiuni sociale. *Evitarea este un simptom comun al tulburării de anxietate socială. Persoanele preferă să nu se ducă la petreceri, întâlniri, uneori copiii nu se duc la şcoală, de frica încremenitoare a criticilor negative, a ridicolului pe care cred că îl reprezintă etc.* (lidiastoica.ro, https://bit.ly/35NnAIs). *Persoanele care suferă de tulburare de anxietate socială prezintă atât simptome emoţionale, cât şi fizice. (...) Dintre simptomele fizice, cele mai evidente sunt: îmbujorarea, transpiraţia abundentă, tremuratul, tensiune musculară, bătăile puternice de inimă, probleme de respiraţie, gură uscată, bâlbâială.* (adevarul.ro, https://bit.ly/3j81ecV). *În cazul persoanelor*

cu tulburări de anxietate care afectează grav funcționarea biopsihosocială recomand examen psihiatric și medicație anxiolitică. (mediafax.ro, https://bit.ly/3h9Lfsf). – Var. tulburare de anxietate. (SDO)

tunar* s.m. ●●○ (Sport) Jucător al echipei de fotbal Arsenal Londra. *Dani Ceballos a semnat cu Arsenal. Spaniolul a mărturisit motivul pentru care a vrut să fie „tunar”* (digisport.ro, https://bit.ly/3bIhWbT). *Românul de la Arsenal Londra a marcat „o dublă” pentru „tunari”* (evz.ro, https://bit.ly/2Urc80m). *Tunarii au trimis mingea în poartă înainte de pauză, dar golul lui Lacazette a fost anulat pentru offside. […] Aubameyang a dat un super-gol pentru Arsenal, dar în minutul 120 Olympiacos i-a redus la tăcere pe fanii tunarilor. Youssef El-Arabi a înscris și i-a calificat pe greci în optimile Europa League.* (digisport.ro, https://bit.ly/39tTrNZ). – Pl. tunari. (TT)

turmeric s.m. ●●● (Culin.) Condiment de culoare galben-aurie, obținut dintr-o plantă medicinală originară din India, înrudită cu ghimbirul; șofran indian, curcuma. *Turmericul (curcuma longa) reprezintă una dintre speciile de curcuma, cunoscut și sub numele de șofran indian sau zerdiceaf și, deși termenii sunt asociați adesea, există o caracteristică ce îi diferențiază.* (libertatea.ro, https://bit.ly/3sYwE8y). *Din rădăcina plantei Curcuma Longa este obținut condimentul numit turmeric, prin măcinarea rădăcinilor. Turmericul este, prin urmare, un condiment de culoare galben-aurie sub formă de pudră. Turmericul se utilizează în bucătăria indiană de secole, mai ales la prepararea orezului și nu numai. Este foarte apreciat pentru gustul și culoarea pe care o dă preparatelor. Este un ingredient-cheie al condimentului numit curry, unul dintre cele mai des întâlnite condimente din bucătăria indiană.* (republicabio.ro, https://bit.ly/3H8oAax). (TT)

turtleneck s.n. ●○○ (Modă) Pulover cu guler înalt, rulat. *Am ales o cămașă basic pentru că trebuia să ajung la o întâlnire, însă la fel de bine o puteți înlocui cu un tricou lejer, un turtleneck sau o bluză cu print.* (Blog, https://bit.ly/3pAfXAa). *Puloverul pe gât sau turtleneck-ul este de nelipsit pe vremea friguroasă.* (divahair.ro, https://bit.ly/32A15bP). *Indiferent că este vorba despre pulovere din caşmir sau lână, turtleneck, polo sau V-neck, puloverele se pot defini simplu într-un singur cuvânt – versatilitate.* (FB, https://bit.ly/3455jsL). – Pr. /t'ərtəlnek/. (ȘO)

tweetui vb.tranz ●●○ (Social media) A distribui un mesaj (text de maxim 280 de caractere) pe platforma Twitter, în legătură cu un anumit subiect sau ca răspuns public la mesajul altui utilizator; twitteri. *Cei douăzeci de norocoşi care participă la excursia cu numărul trei Redescoperă România au pornit la drum încă de azi-dimineaţă, aşa că deja sunt în Cluj şi tweetuiesc în draci pe #dinRomânia.* (Blog, https://bit.ly/3xrywJw). *De când cu transformarea radicală a mijloacelor de comunicare, de când cu revoluția 2.0 a mediilor virtuale, de când ne-am cultivat obișnuința să scriem sms-uri, e-mailuri, să purtăm conversații pe Messenger, să ne*

actualizăm statusul pe Facebook, să tweet-uim şi să înregistrăm videoconferinţe, raporturile noastre cu tehnologia au devenit tot mai intime şi mai frecvente, la scară largă. (blog.libris.ro, https://bit.ly/3Hl31oS). *„În această zi, în 2006, în San Francisco, Jack Dorsey (@jack) a tweetuit pentru prima dată. Twitter are acum mai mult de 200 de utilizatori la nivel mondial şi se postează 500 de milioane de «ciripituri» zilnic", se arată pe blogul britanic al Twitter.* (adevarul.ro, https://bit.ly/3zLm5eb). *Twitui-ţi-aş checkinurile în ţările pe care nu le-ai vizitat niciodată!* (Blog, https://bit.ly/3xNwpkC). *Continui să lucrez şi să twittuiesc despre ce mult mă bucur să ascult muzica de care am uitat cu desăvârşire de când tot ce fac pe calculator are nevoie de ciulirea tuturor simţurilor şi ascultarea muzicii nu e o opţiune…* (Blog, https://bit.ly/3OgC0p2). – 1sg. tweetuiesc, part. tweetuit. Pr. /twitu'i/. Var. twitui, twittui. (IL)

tweetuit s.m. ●○○ (Social media) Distribuirea unui mesaj (text de maxim 280 de caractere) pe platforma Twitter, în legătură cu un anumit subiect sau ca răspuns public la mesajul altui utilizator; twitterit, twittereală. *Şi-a aruncat din cârcă Donald J. Trump toate problemele lumii, toate încurcăturile lui, l-a dat încolo de tweetuit, s-a aşezat în celebrul fotoliu din Biroul Oval şi… şi-a aprins un trabuc, era să zic. No. S-a gândit la prietenul său Klaus Iohannis, din ţara aceea, mică, dar agitată, cu capitala la Budapesta, cu resurse de gaze naturale în Marea Neagră.* (ziaruldeiasi.ro, https://bit.ly/3xtahuj). *Vlad, voi la radio nu promovaţi chestii pe Twitter? Dacă da, de ce nu ai buton de tweetuit articolul?* (Cometarii, petreanu.ro, https://bit.ly/3NcoOk9). – Pr. /twitu'i/. (IL)

twittereală s.f. ●●○ (Social media, fam.) Distribuirea unui mesaj (text de maxim 280 de caractere) pe platforma Twitter, în legătură cu un anumit subiect sau ca răspuns public la mesajul altui utilizator; twitterit, twittuit. *Cea mai interesantă twittereală, fără a avea vreo legătură cu luminile pascale, a venit însă de la David Blaine. Magicianul care merge pe apă, taie femeile în două (p-asta trebuie să-l întreb cum o face!) sau umple de bancnote de un dolar oamenii străzii, a făcut o remarcă de om complet ieşit din sfera magică: „iPad-ul e cea mai cool jucărie cu care m-am jucat!".* (Blog, https://bit.ly/3MZHhAe). *Schimb de twittereli* (Forum, https://bit.ly/3N2P9Ro). *Simona ar trebui să se deschidă cumva mai mult, în afară de FB. Face deja parte din Job „tuităreala".* (Comentarii, blog, https://bit.ly/3MXu6jd). – Pl. twittereli. Pr. /twitər'ealə/. Var. tuităreală. (IL)

twittereşte adv. ●○○ (Social media) În felul specific mesajelor distribuite în reţeaua socială Twitter. *Bătrânul nărăvit în entertainment a devenit brusc esopic. Crede, probabil, că pierde din accesări tot arzând-o twittereşte şi s-a gândit s-o împacheteze altfel.* (gandul.ro, https://bit.ly/3OjBGpW). *Oare de ce nu a câştigat „Life of Pi" premiul Oscar pentru cele mai bune costume? După un astfel de Oscar aş fi putut constata, twittereste, #miseparecorect.* (Blog, https://bit.ly/3yh3KV5). – Var. twittereste. (IL)

twitteri vb.tranz. ●●○ (Social media) A distribui un mesaj (text de maxim 280 de caractere) pe platforma Twitter, în legătură cu un anumit subiect sau ca

răspuns public la mesajul altui utilizator; tweetui. *Toți dau share și like-uri, toți twitteresc și astfel, mesajul ajunge sub ochii a mii, milioane de internauți*. (Blog, https://bit.ly/3MQCkcN). *Acum parcă îmi pare rău că nu bântui și eu pe-un blog sau Facebook sau că nu twitteresc (ca să-mi țin mai bine evidența trăirilor).* (Blog, https://bit.ly/3O4mxIP). *Aflată în vizită în Romania, simpatica Inna s-a gândit să își informeze fanii cu privire la ultimele ei plimbări. Așa se face că bruneta a „twitterit" iute pe unde hălăduiește și a pus și o fotografie de la locul faptei.* (national.ro, https://bit.ly/3MWLR2e). *Şi am twittărit, da' lumea a fost plecată la Bestfestu' lu' peşte şi... la mare... şi mai mult am vorbit de una singură pe Twitter...* (Blog, https://bit.ly/3QmSEFc). *Aveam de gând să twităresc din barcă, să primesc şi mesaje cu evoluţia scorului (brava Nemţia!!!), să fac nişte pozne de la burta bărcii. Adâncimea apei (peste 3 metri) şi faptul că eram trei m-au determinat să las ifoana în portbagaj…* (Blog, https://bit.ly/3Qq38Ul). – 1sg. twitteresc, part. twitterit. Pr. /twitər'i/.Var. twittări, twitări. (IL)

twitterist s.m., adj. ●●○ (Social media) **1.** s.m. Utilizator de Twitter. *Salman Rushdie e un twitterist activ, scriitorul irlandez Colum McCann dispreţuieşte Twitterul* (adevarul.ro, https://bit.ly/3OlrAo8). *M-am găsit situat pe locul 21 într-un top al celor mai influenți twitteriști din România.* (Blog, https://bit.ly/ 3xw5mZx). *Se observă că derivatele româneşti păstrează pentru finala „-er" ortografia englezească cu* e *sau transpun prin* ă *pronunțarea: twittări, twittăreală, twittărist (de obicei, scrise fără diacritice). Nu e rară nici transcrierea glumeaţă integrală a cuvintelor: „O să-ți scoli tot tuiterul bucureştean în cap" (makavelis.com); „ce fainã era tuitãreala" (isilviu.com) etc.* (dilemaveche.ro, https://bit.ly/3MYseXv). **2.** adj. Care este specific rețelei sociale Twitter și utilizatorilor săi. *Se pare că pe la Suceava beau și o cafea cu tineretul twitterist al Bucovinei – nu s-a stabilit încă ora și locul, dar stați pe aproape.* (Blog, https://bit.ly/3HSWXUI). *Mărturia lui Chellini este extrem de importantă pentru că arată în mod extrem de clar că un gest care a fost perceput de victimă ca nu excesiv de periculos a fost transformat de presa twitteristă într-un act criminal out of proportions.* (Comentarii, blog, https://bit.ly/3QjPoua). – Pl. twitteriști; F.sg. twitteristă. Pr. /twitər'ist/. Var. twittărist. (IL)

twitteristă s.f. ●●○ (Social media) Utilizatoare de Twitter. *Așa că am pus întrebarea pe twitter: Ce face twitteristul/twitterista la ora asta: muncește sau freacă manganul?* (Blog, https://bit.ly/3NXTdUg). *La conferinţele de la OC am copt o aroganţă cu cele mai de seamă twitteriste CRPiste.* (Blog, https://bit.ly/39xhdic). – Pl. twitteriste. Pr. /twitər'istə/. (IL)

twitterit s.n. ●○○ (Social media) Distribuirea unui mesaj (text de maxim 280 de caractere) pe platforma Twitter, în legătură cu un anumit subiect sau ca răspuns public la mesajul altui utilizator; tweetuit, twittereală. *Primul „twitterit" de pe Lună* (stirileprotv.ro, https://bit.ly/3O16k75). *Ai uitat de twitteritul și de verficatul e-mailului în vârf de munte și de fazanul din gară!* (Blog, https://bit.ly/3zBGOkG). – Pr. /twitər'it/. (IL)

twittosf<u>e</u>ră s.f. ●●○ (Social media) Rețeaua socială Twitter și utilizatorii săi; totalitatea utilizatorilor de Twitter dintr-o anumită regiune. *Un mesaj despre un robot ucigaş a inflamat twittosfera* (agerpres.ro, https://bit.ly/3O9BKrE). *ZeList Monitor este serviciul de monitorizare și analiză a blogosferei, twittosferei și presei online. Serviciul monitorizează peste 70,000 de surse și îți pune la dispoziție alerte, rapoarte și grafice detaliate pentru termenii pe care dorești să-i monitorizezi.* (iqads.ro, https://bit.ly/3zDfKRS). (IL)

typeover s.n. ●○○ (Inform.) v. **overstrike. –** Pr. /tajp'ovər/. (DLT)

typo s.n. ●●○ (Tipogr.) Greșeală de scriere, de tipar. *Mai degrabă, text to speech va funcționa impecabil și nu va mai fi nevoie să folosești o tastatură – imaginați-vă doar cât timp (și eventuale typo-uri) poți salva dacă tehnologia asta ar funcționa fără probleme.* (iqads.ro, https://bit.ly/3Dk0V6o). *Mie îmi sare câte un cititor în cap pentru vreun typo sau altă greşeală neînsemnată, iar Coşereanu ăsta mai avea un pic şi masacra definitiv limba română.* (Blog, https://bit.ly/3sM5PnK). – Pl. typo-uri. Pr. /t'ajpo/. (IL)

Ț

țărăneală s.f. ●●○ (Fam., uneori peior.) **1.** Ceea ce este specific țăranilor sau vieții de la sat. *Singurul lucru de neratat este Șevcenkivski Gai, adică Muzeul Satului de la ei. E mișto, pe bune, chiar și dacă vii din România, unde nu duci lipsă de tot felul de țărăneli.* (catavencii.ro, https://bit.ly/3bpB3Xm). *Duminică am trecut pe la RuralFest, pe Kiseleff. O țărăneală, după cum îi spune și numele. Speram că într-un sens bun, adică „prea bun, prea ca la țară”, dar nu m-am lămurit.* (Blog, https://bit.ly/3rQ7BWe). **2.** Bădărănie, prost gust. *Aveau şi capace crom pentru mânere, tot ca accesoriu original, însă nu îmi place în primul rând cum arată maşina cu ele şi în al doilea rând pentru că se aplică peste mânerele existente, lucru care mi se pare chiar țărăneală ordinară. Capacele de oglinzi nu se aplică, ci se înlocuiesc.* (Forum, https://bit.ly/3bqJ9Pw). *Nu ne transformăm în ziar monden, vom trata cu seriozitate și vom reda toate sporturile din județ, cum am făcut-o și până acum. Dar e o „țărăneală maximă” să înjuri ca la ușa cortului, fără a-ți da numele, din spatele unui monitor, doar pentru că cineva are o relație frumoasă și apare în ziar.* (sportulbistritean.ro, https://bit.ly/3rQ67eC). – Pl. țărăneli. (IL)

U

UHT adj. invar. ●●○ (Culin.; abr. de la engl. Ultra Heat Treated; despre lapte și alte lactate) Tratat la temperaturi foarte înalte (între 135º C şi 150º C) timp de 2-6 secunde, prin metoda numită ultrapasteurizare. *„Laptele UHT este obținut printr-un tratament special, ce presupune trecerea lui de la temperatura de 4 grade Celsius, la cât ar trebui să fie păstrat pe traseul până la fabrică, la 148 de grade Celsius, în numai câteva secunde. El este menținut la această temperatură câteva secunde, după care este răcit brusc. Prin această metodă, nu numai că sunt omorâte formele vegetative ale microbilor, dar sunt distruse şi formele sporulate (n.r. – sporii microorganismelor), care nu sunt distruse prin procesul de pasteurizare obişnuit”, explică profesorul Gheorghe Mencinicopschi, directorul Institutului de Cercetări Alimentare din Bucureşti.* (adevarul.ro, https://bit.ly/3BCj2UA). *Până acum 2-3 ani foloseam frișcă vegetală, după ce a venit bebe am trecut pe smântână UHT gen dorna pentru frișcă.* (Forum, https://bit.ly/34WMgBJ). – Pr. /uxaʃt'e/. (TT)

UI s.n. ●●● (Inform.; abr. de la engl. User Interface) **1.** Interfața prin care un utilizator interacționează cu un dispozitiv electronic (PC, smartphone, tabletă, mașină de spălat etc.). *Generic vorbind, interfața utilizatorului (UI) este seria de ecrane, pagini și elemente vizuale, cum ar fi butoanele și pictogramele pe care le utilizați pentru a interacționa cu un dispozitiv.* (webdesk.ro, https://bit.ly/39Zc11D). *Android.System.UI s-a oprit: ce trebuie să faci pentru a scăpa de eroare.* (playtech.ro, https://bit.ly/2WoIfzo). **2.** Proiectarea interfeței prin care utilizatorul interacționează cu un dispozitiv sau prin care folosește o aplicație sau pagină web; UI design. *Ca să începem cu o analogie, gândiți-vă la ce v-ar folosi o supă dacă nu ați primi și ustensilele potrivite pentru a o gusta? Un UI neperformant este, în acest exemplu, furculița primită lângă supă.* (straightad.ro/servicii/design). *Acum clienții tăi se bucură de achiziții realizate în paşi simpli, navigarea pe site este intuitivă și nu întâmpină erori. Totuși, spațiile dintre butoane și forma acestora, paleta de culori folosită pentru fiecare pagină web și elementele de tipografie sunt respingătoare. Intervine UI.* (Blog, https://bit.ly/2UjQxG9). – Pr. /ju'aj/. (IL)

UI design s.n. ●●● (Inform.; abr. de la engl. User Interface Design) Proiectarea interfeței prin care utilizatorul interacționează cu un dispozitiv (PC, smartphone, tabletă, mașină de spălat etc.) sau prin care folosește o aplicație sau pagină web; UI. *User Interface Design înseamnă comunicare vizuală și graphic design. UI este preocupat de frumos, estetic și interacțiuni plăcute.* (Blog, https://bit.ly/2UjQxG9). *UI design = procesul de transformare a procesului complex de funcționare al unei mașinării într-unul simplu și ușor de înțeles de către orice utilizator.* (webgrade.ro, https://bit.ly/33rIf2U). *Designul UI (interfață*

de utilizator) se referă la ceea ce utilizatorii văd de fapt pe ecranul aplicației – text, culori, fundaluri, pictograme și elemente în mișcare – de exemplu animații. Acesta este motivul pentru care designul UI se suprapune designului grafic. O carieră în designul UI este destul de asemănătoare cu designul grafic – educația în design grafic și experiența în proiectele de dezvoltare a produselor sunt un mare avantaj pentru designerii UI. (sdadacademy.ro, https://bit.ly/3I8TTCO). – Pr. /ju'aj diz'ajn/.Var. design UI. (IL)

UI designer s.m. ●●○ (Inform.; abr. de la engl. User Interface Designer) Persoană care proiectează interfața prin care un utlizator interacționează cu un dispozitiv (PC, smartphone, tabletă, mașină de spălat etc.) sau prin care folosește o aplicație sau pagină web. *Funcția principală a unui UI Designer este crearea identității sau Branding-ul care însumează elementele vizuale, culorile, tipografia, logotipurile și layout-urile.* (multimedia-creations.academy, https://bit.ly/2ITYhJv). *Design-erii UI se concentrează pe chestiile de care utilizatorii ar putea avea nevoie și tot ei se asigură că interfața are elemente care sunt ușor de accesat.* (xstock.ro, https://bit.ly/3hnU2WH). *Ce înseamnă User Interface și ce face un designer UI* (antena3.ro, https://bit.ly/3HybTGG). – Pl. UI designeri. Pr. /juaj diz'ajnər/.Var. UI Designer, designer UI. (IL)

ultrapasteurizare s.f. ●●● (Culin.) Metodă de conservare a mâncărurilor lichide, în special a produselor lactate, prin pasteurizare la temperatură foarte înaltă. *Prin pasteurizare se elimină 99% din bacteriile inițiale, dar nu şi sporii care pot să germineze după desfacerea cutiei. Prin ultrapasteurizare se distrug atât bacteriile, cât şi sporii. […] „În cazul ultrapasteurizării, laptele este încălzit la temperaturi de 148 grade Celsius timp de 2-3 secunde, după care este răcit rapid”, spune specialistul.* (adevarul.ro, https://bit.ly/36UAxOV). *Spre deosebire de prima metodă, ultrapasteurizarea permite păstrarea valorilor nutriţionale şi a calităţilor organoleptice ale laptelui.* (monitorulexpres.ro, https://bit.ly/2SdpGdG). (TT)

ultrapasteurizat adj. ●●● (Culin.; în special, despre lapte) Tratat la temperaturi foarte înalte (între 135º C şi 150º C) timp de 2–6 secunde, prin metoda numită ultrapasteurizare. *Laptele ultrapasteurizat (UHT) prezintă avantajul că poate fi păstrat o perioadă îndelungată, fără a fi necesară depozitarea lui în frigider. Chiar dacă laptele UHT este expus unei temperaturi înalte, tehnica folosită permite păstrarea nutrienților.* (food-retail.agrointel.ro, https://bit.ly/2ShaKeG). *Vitaminele şi mineralele le vei asimila preponderent din fructe şi legume neprelucrate termic, lapte şi derivate din lapte pasteurizate şi ultrapasteurizate, ouă, făină integrală.* (baby.unica.ro, https://bit.ly/380EWkJ). – F.sg. ultrapasteurizată, m.pl. ^ultrapasteurizați, f.pl. ultrapasteurizate. Abr. UHT. (TT)

unban s.n. ●●○ (Gaming) Ridicare a unei interdicții temporare de a mai juca (numite ban) ca urmare a contestării interdicției respective. *Cereri unban: În cazul*

în care consideraţi că vi s-a făcut o nedreptate şi doriţi debanarea (deblocarea) contului, aici puteţi face o cerere. (forumalaska.ro/forum/12-cereri-unban/). *Dacă dai blind când ăla trage deja, e și normal că e posibil să facă un frag… Eu zic să dați unban, mai departe e treaba reponsabililor și a administratorilor, baftă.* (gamebox.ro/t/of-of/3625/13). *Înseamnă că munca celorlalți că și-au rupt timpul, răbdarea, nervii ca să răspundă la reclamații, unbanuri, mai pe scurt administrarea comunității, e egal cu zero?* (Forum, http://bit.ly/2Md37H8). – l. unbanuri. Pr. /'anban/, /'anben/. (AMB)

unboxing s.n. ●●● (Internet, social media) Despachetarea ambalajului unui produs nou și examinarea caracteristicilor sale, acțiune de obicei filmată de persoane care exercită influență în social media și distribuită în spațiul public online. *Astăzi am pus mâna pe un Ultrabook ASUS ZenBook (model UX305UA-FB004R) nou nouț, așa că am făcut un unboxing.* (Blog, https://bit.ly/3dRk3Nn). *La câteva zile după ce Huawei P9 şi P9 Plus au debutat în Londra am pus mâna pe o unitate de test a lui P9 şi azi vă prezentăm unboxing-ul său.* (mobilissimo, https://bit.ly/3oT0FWQ). *Îți plac unboxing-urile? Ne e mai mare dragul să vă vedem cum deschideți cutiile împachetate cu drag de noi și începeți să testați produsele.* (FB, https://bit.ly/3ILdDOf). – Pl. unboxing-uri. Pr. /anb'oksing/. (ȘO)

undershoot s.n. ●○○ (Electr., inform.) Diminuare excesivă a valorii programate. *Avantajele folosirii unui rezistor serie sunt următoarele: a) prevenirea reflexiilor; b) adaptarea de impedanţă; c) minimizarea overshoot-urilor şi undershoot-urilor; d) minimizarea curenţilor de radiofrecvenţă existenţi pe traseu.* (cetti.ro, https://bit.ly/3qwUHbG). *Din păcate, cu overdrive monitorul înregistrează valori mari de overshoot 28% și undershoot 6%, ceea ce recomandă folosirea lui fără overdrive, unde valorile sunt excelente, de 2%, respectiv 1%.* (pctrend.ro, https://bit.ly/3bBlhMl). – Pl. undershoot-uri. Pr. /andərʃ'ut/. (DLT)

undershooting s.n. ●○○ (Fin.) Situare a cursului de schimb real sub nivelul de echilibru pe termen lung; descreștere a ratei de schimb. *Pe trend ascendent, în vara lui '07, am avut o Bursă pe maxime istorice și euro/leu cu undershooting agresiv la 3.1–3.2, într-un exces de totală frenezie privind ratele de creștere de pe activele românești.* (wall-street.ro, https://bit.ly/3t7Yi1u). *„Piața, în mod tradițional, are această caracteristică să facă over shooting sau under shooting, toată lumea recunoaşte acest lucru. Dar în ultimă instanță, dincolo de aceste variații de curs, piața conturează un nivel de relativ echilibru", a afirmat Isărescu.* (ziare.com, https://bit.ly/3bE3HHL). – Pr. /andərʃ'uting/.Var. under shooting. (DLT)

unfollow s.n. ●●● (Social media; mai ales în expr. *a da cuiva unfollow*) Funcție prin care se elimină un cont din lista de conturi urmărite. *Mama lui Ronaldo alimentează zvonurile că nu o „are la inimă" pe Georgina Rodriguez: i-a dat unfollow pe Instagram.* (digisport.ro, https://bit.ly/3ngxBFO). *E foarte greu să afli cine ți-a dat unfollow pe Insta. Trebuie să iei fiecare cont în parte și să verifici dacă te mai urmărește sau nu.* (Blog, https://bit.ly/30xtJ9I). – Pr. /anf'olow/. (IL)

unfriend s.n. ●●● (Social media; mai ales în expr. *a da cuiva unfriend*) Funcție în rețeaua Facebook care șterge o persoană din lista de prieteni. *Cum poti să afli dacă cineva ți-a dat unfriend pe Facebook.* (stirileprotv.ro, https://bit.ly/2GejBvJ). *Da, se certau din când în când – cu block pe Whatsapp, unfriend pe Facebook şi unfollow pe Insta.* (republica.ro, https://bit.ly/33k0glr). – Pr. /anfr'end/. (IL)

unicorn* s.m. ●●● (Ec.) Companie nouă (start-up) din domeniul tehnologic sau software, listată la bursă, a cărei valoare este estimată la mai mult de un miliard de dolari. *Unicornul românesc UiPath intră spectaculos pe Bursa din New York.* (gandul.ro, https://bit.ly/2UvUdJ2). *Ce contribuţie au unicornii în economia autohtonă? Cum influenţează mediul de afaceri şi mai ales cum ar trebui să se raporteze statul român la astfel de afaceri... sunt întrebări la care răspunde analistul economic Dragoş Cabat: […]* (rfi.ro, https://bit.ly/2UFPsfV). – Pl. unicorni. (IL)

unsubscribe s.n. ●●● (Social media; în expr. *a da unsubscribe*) Funcție prin care un utilizator se dezabonează de la un canal de Youtube sau de la un newsletter. *Pentru mine, secretul fericirii e fetița mea. O să mă iertați dacă vă obosește subiectul, o să vă înțeleg dacă dați unsubscribe, eu nu mă pot abține să scriu despre asta, pentru că tot ce fac, simt, caut sau găsesc, totul e acum despre ea.* (Blog, https://bit.ly/2SlUJV6). *Nu dați unsubscribe, dislike sau nu mă înjurați dacă nu ați câștigat... Vor mai fi multe giveaway-uri.* (YouTube, https://bit.ly/30x4fcn). *Deşi dați unsubscribe, mark as spam, move to junk, delete cu ură şi report to gmail/yahoo, mailurile alea tot vin?* (Blog, https://bit.ly/30xHiG1). – Pr. /ansubskr'ajb/. (IL)

upcycling s.n. ●●● (Mediu) Proces de reciclare prin care materiale sau articole vechi și uzate sunt transformate în ceva util, de calitate superioară. *Upcycling-ul nu este limitat la haine – poți transforma aproape orice obiect în ceva nou, de exemplu, o piesă de mobilier veche poate fi reparată și revopsită sau diverse obiecte de decor pot fi reinventate (am văzut pe TikTok pe cineva care transforma o vază veche și o farfurie într-un stander pentru bijuterii care, după ce fusese acoperit cu vopseluri care imită marmura, nu numai că arăta super cool, ci părea și mult mai prețios decât valoarea lui reală).* (cosmopolitan.ro, https://bit.ly/3pfLXcv). *Așadar, scopul upcycling-ului este de a reduce risipa de materiale și, sub această premisă, le folosim pe cele existente deja, iar acest lucru are ca rezultat reducerea consumului de noi materiale brute pentru crearea produselor noi, implicit conducând la reducerea consumului de energie, la reducerea poluării, atât a apei, cât și a aerului.* (vreauprofit.ro/?p=1692). *Procesul de upcycling nu are limite – creativitatea și originalitatea sunt la ele acasă și ne permit să dăm frâu liber imaginației.* (Blog, https://bit.ly/3sp3zVe). – Pr. /aps'ajkling/. (ȘO)

ups&downs s.n.pl. ●●● Succesiune de momente sau experiențe bune și rele. *Muncim mult pentru a menține această fericire. Nu este continuă, ca orice familie /*

cuplu trecem prin „ups & downs”, dar până acum, toate aceste bariere pe care le-am întâmpinat de-a lungul relației ne-au apropiat mai tare, ne-au întărit relația și ne-au făcut mai puternici. (libertatea.ro, http://bit.ly/3pCPqis). *A fost un meci cu multe ups and downs, în special după jumătatea setului secund.* (superbet.ro, http://bit.ly/3qwhzsL). *Iată partea I a dialogului nostru despre: – ancorare, autocunoaștere, lucrul cu propria persoană, recăpătarea puterii interioare, a clarității și acțiune chiar și în ceea ce privește partea profesională; – recăpătarea unei dimensiuni mai optimiste despre ceea ce se întâmplă acum în blogging cu toate ups&downs-urile de rigoare; – starea de disconfort care aduce creștere.* (kreatoria.ro, http://bit.ly/3aOzMfo). **–** Pr. /'apsendawns/.Var. ups and downs, ups&downs-uri. (ȘO)

User Experience s.m. ●●○ (Inform., market.) Experiența utilizatorului cu un anumit produs sau aplicație. *Pe scurt, User Experience (UX) se referă la modul în care utilizatorii interacționează cu produsul tău. Acesta trebuie să fie eficient, simplu de utilizat, ușor de înțeles și să permită persoanelor care îl folosesc să își îndeplinească scopul.* (antena3.ro, https://bit.ly/32NNrCB). *UX-ul (user experience) este definit ca percepţia pe care o persoană o are despre produsul cu care interacţionează.* (wantsome.ro, https://bit.ly/3qWCy9f). **–** Pr. /juˈzər ikˈspiriəns/. Var. user experience. Abr. UX. (IL)

User Interface s.n. ●●○ (Inform.) Interfața prin care un utilizator interacționează cu un dispozitiv (PC, smartphone, tabletă mașină de spălat etc.) sau prin care folosește o aplicație sau o pagină web. *User Interface (UI) reprezintă interfața, spațiul unde utilizatorii interacționează cu produsul. Se concentrează pe elemente estetice precum tipografie, culori, bare de meniu etc.* (antena3.ro, https://bit.ly/3t3L3lz). *UI, în schimb, este prescurtarea pentru User Interface și cumulează tot ceea ce înseamnă stilizare a aplicației / site-ului. Acest termen include: butoane, forme, culori, font-uri, texte și aranjarea lor sau animații prezente pe site.* (leadlion.ro, https://bit.ly/3F2XhNC). **–** Pr. /juˈzər ˈinterfejs/. Abr. UI. (IL)

UX s.n. ●●● (Inform., market.; abr. de la engl. User Experience) **1.** Experiența utilizatorului cu un anumit produs sau aplicație. *Proiectat cu o balama inovatoare și UX personalizat, Galaxy Z Flip oferă modalități noi de a capta, de a împărtăși și de a experimenta conținut – fără să fie nevoie de a utiliza mâinile.* (smark.ro, https://bit.ly/2vRQetR). *Paul este mereu la curent cu cele mai noi tehnologii, iar abilitățile sale multiple (design, video, UX & tech) completează perfect echipa.* (iqads.ro, https://bit.ly/38z2zQW). **2.** Parte a design-ului de produs care are în vedere experiența utilizatorului; UX design. *UX este despre a proiecta ceva simplu de utilizat. Atât de simplu încât utilizatorii nici nu își dau seama de ușurința folosirii produsului respectiv. Atât de simplu încât tot ce au de făcut este să deschidă aplicația, site-ul sau ambalajul produsului și să înceapă să se bucure de noua experiență fără un manual de instrucțiuni sau alte întrebări.* (Blog, https://bit.ly/2PVmGlM). *UX-ul pe plaiurile mioritice este încă la început de drum, abia în ultima vreme companiile ce lucrează cu software încep să înțeleagă nevoia*

acestor poziții cheie. Multe companii încă înțeleg UX-ul ca fiind doar design de interfețe grafice. (uxproject.agency, https://bit.ly/3300Ra5). *A durat aproape 30 de minute să conectez telefonul la sistem pentru a rula muzică, mult prea mult în condiţiile în care majoritatea maşinilor de pe piaţă au UX-uri extrem de intuitive.* (businessmagazin.ro, http://bit.ly/3aG6BZe). – Pl. UX-uri. Pr. /ju'eks/, /ju'iks/. (IL)

UX design s.n. ●●● (Inform., market.) Parte a proiectării de produs care are în vedere experiența utilizatorului. *UX Design-ul este despre și pentru oameni, un set de tehnici, metode și tool-uri create pentru a crea produse și servicii pentru nevoile consumatorilor.* (uxproject.agency, https://bit.ly/3300Ra5). *Buyer Brain a dezvoltat UXGeeX, laboratorul de user experience unde știința întâlnește programarea și UX design-ul* (revistabiz.ro, https://bit.ly/3BELlBR). – Pr. /ju'ks diz'ajn/, /juiks diz'ajn/.Var. UX Design. (IL)

UX designer s.m. ●●○ (Inform., market; abr. de la engl. User Experience designer) Persoană care proiectează funcționalitățile unui produs având în vedere experiența utilizatorului. *Ce-ți trebuie pentru a deveni UX designer.* (quart.ro/ro/helping-you-become-a-ux-designer/). *În ultimul timp am văzut tot mai multe anunțuri pentru UX/UI designeri și tot mai multe anunțuri pentru graphic designeri specifică cunoștințele de UX/UI ca plusuri, în special în agențiile specializate pe web-design, aplicații etc.* (Forum, https://bit.ly/2WjcQOv). *Un designer UX profesionist ia în calcul atât scopurile clientului, cât și ale afacerii tale. Îmbină cele două gândiri și proiectează harta utilizatorului. Privește produsele prin ochii viitorului client și se gândește cum să facă ca următorul produs tehnologic să funcționeze impecabil.* (Blog, https://bit.ly/2IuT8r8). *Designerii UX sunt responsabili pentru asigurarea faptului că organizația / compania furnizează un produs sau un serviciu care răspunde nevoilor clientului și le permite să obțină rezultatul dorit.* (webdesk.ro, https://bit.ly/2VTadCT). *În ultimii ani, companiile au înțeles și simt tot mai puternic nevoia de specialiști în User Experience Design, pentru că un produs nu poate fi de succes dacă nu oferă o experiență completă și pozitivă userilor. Au nevoie de User Experience Designers având cunoștinte nu doar de research, științe cognitive, design, dar și de psihologie, de branding și marketing, pentru a înțelege atât produsul pe care îl creează, cât și consumatorul care va interacționa cu acel produs.* (iqads.ro, https://bit.ly/3F3pSTh). *Evenimentul urmărește să aducă împreună comunitatea tech din domeniu (și nu numai) și să aducă împreună profesioniști precum: business analysts, UI/UX designers, developeri, marketeri, PMs sau oricine interesat de scena tech.* (startarium.ro, https://bit.ly/3BGXHcO). – Pl. UX designeri, (f. rar) UX designers. Pr. /ju'eks diz'ajnər/, /ju'iks diz'ajnər /.Var. User Experience designer, designer UX. (IL)

uzo* s.n. ●○○ v. **ouzo.** (DLT)

V

vaccinist, vaccinistă s.m., s.f., adj ●●● (Med., soc.) **1.** s.m., s.f. Adept al vaccinării; persoană care s-a vaccinat; vaxer. *Preotul Achim Băcilă, fost consilier PNL, se declară un vaccinist convins după ce s-a îmbolnăvit de COVID-19 și a ajuns pe patul spitalului de Pneumoftiziologie din municipiul Sibiu.* (antena3.ro, https://bit.ly/3w3x8LX). *Deja nu mai e vorba de vaccinişti şi antivaccinişti, de partide pro şi contra, de rata de vaccinare care-i include pe cei imunizaţi şi cei care nu vor să se vaccineze din diferite motive. E vorba de impunerea unei legi care ar restricţiona drepturi esenţiale şi ar crea o discriminare pe faţă.* (evz.ro, https://bit.ly/3nLKGYO). *Provaccinist convins, acesta spune că toată lumea trebuie să se vaccineze, mai ales medicii și asistentele.* (mail.jurnaldedambovita.ro, https://bit.ly/3CAPiqS). *Vreau să spun că există o categorie de pro-vaccinişti care sunt în stare de eforturi destul de mari ca să reuşească să se vaccineze şi, probabil, şi ca să-i determine pe alţii s-o facă.* (hotnews.ro, https://bit.ly/3jSpRda). //s.f. *Consilierul pe chestiuni de Sănătate al preşedintelui Klaus Iohannis, dr. Loreta Păun, este izolată la domiciliu, potrivit unor surse Antena 3. O vaccinistă convinsă, Loreta Păun se bucura zilele trecute că începe vaccinarea cu a treia doză.* (informatialibera.ro, https://bit.ly/3jTidyU). *64.000 de români vaccinaţi astăzi, record absolut – 172.000 de oameni aşteaptă în Bucureşti şi 60.000 la Cluj – cele mai bogate regiuni au cei mai mulţi pro vaccinişti.* (alephnews.ro, https://bit.ly/2ZJ9x7j). **2.** adj. Care face apel la vaccinare. *Atât, deocamdată, despre libertăţile şi beneficiile „vaccinării”. Sau, mai bine zis, despre iluzia beneficiilor şi libertăţii, excepţional vândută până acum, global, de propaganda vaccinistă.* (acidmedia.ro, https://bit.ly/3CCbfpl). *Astăzi, Mahler este vedeta unui calup de spoturi vacciniste dintr-o campanie care depăşeşte cadrul legal şi încalcă deontologia profesională, campanie media contestată la CNA şi Colegiului Medicilor şi sistată momentan de pe unele posturi.* (romanii-liberi.ro, https://bit.ly/3ByItoy). *Mişcările pro-vacciniste sunt timide în ţara noastră.* (wall-street.ro, https://bit.ly/3jQNX83). – M.pl. vaccinişti, f.pl. vacciniste.Var. provaccinist, pro-vaccinist, pro vaccinist. (AMB)

vampireală s.f. ●●○ (Fam.) **1.** (Artă) Poveşti cu vampiri; p.ext. filme, seriale (telenovele) cu vampiri. *Hai să facem, frate, cu Vlad Ţepeş! Hai să facem cu Dracula, unul d-ăsta, să se uite toată lumea. Să fie puţin şi cu vampireală, puţin şi cu dragoste, din asta mai gotică, mai cu năbădăi.* (digi24.ro, https://bit.ly/3c8howd). *Şi mă duc mai departe pe filiera asta şi dau de fantasy-ul modern românesc. Care, rezumat, ar fi cam aşa: […] – Vampireală, adică telenovele cu vampiri. Că Bram Stoker dictează în continuare cumva imaginaţia noastră, că e singurul căruia i-a ieşit, la nivel mondial, o poveste cu noi; […]* (Blog, https://bit.ly/3b77ZDV). *Dacă tot a apărut Twilight (în curând va fi lansat și Underworld 3) înseamnă că suntem în plin sezon de vampireală. HBO profită de lucrul ăsta și ne va oferi spre sorbire începând de săptămâna viitoare (6 februarie)*

serialul True Blood (care pe perioada verii a fost difuzat în State). (metropotam.ro, https://bit.ly/2W8e7HZ). **2.** (Soc.) Costumare în vampir (care are loc, de obicei, de Halloween). *Eram cu vampireală în full daylight: trenchcoat-uri şi gheare, dermatograf şi fishnets.* (feeder.ro, https://bit.ly/2L94gep). *Ce să vă mai… o atmosferă de castel, vampireală şi aripi date de Red Bull.* (primaevadare.ro, https://bit.ly/2A0kIvj). (IL)

vapa vb.tranz. ●●● A inhala vapori de apă (cu diverse arome sau substanțe) printr-un vaporizator sau țigară electronică. *Cine vapează THC (tetrahidrocanabinol) şi vitamina E îşi asumă individual riscul. Iar rezultatele s-au văzut.* (evz.ro, https://bit.ly/382vnCR). *„Toate aceste dovezi mă fac să cred că vom avea cazuri mai serioase – mai ales în cazul celor care fumează ţigări sau vapează", a spus Melodi Pirzada, medic pneumolog în Long Island, care nu a tratat până acum persoane infectate cu noul coronavirus.* (mediafax.ro, https://bit.ly/2AbD3Go). – 1sg. vapez, part. vapat. (IL)

vapat s.n. ●●● Faptul de a inhala vapori de apă (cu diverse arome sau substanțe) printr-un vaporizator personal sau o țigară electronică; vaping. *De la jumătatea lunii septembrie, au apărut tot mai multe ştiri, la nivel global, care au atras atenţia asupra apariţiei unor boli pulmonare grave în Statele Unite, despre care se spune că ar fi asociate cu vapatul.* (bursa.ro, https://bit.ly/2CKxxLK). *Crezând că se feresc de efectele cunoscut nocive ale fumatului de ţigarete clasice, fumătorii recurg din ce în ce mai des la metode de fumat alternative. Totuşi, majoritatea cercetărilor legate de vapat şi e-ţigări au studiat mai degrabă compoziţia chimică a e-lichidului şi potenţialul nociv al acestuia înainte de utilizare, iar studiile asupra efectelor vaporilor şi a altor substanţe produse în timpul vapării sau încălzirii tutunului şi inhalate asupra organismului sunt încă foarte puţine şi se află în stadii experimentale, incipiente.* (csid.ro, https://bit.ly/3fZ7wXl). – Var. vaping, vapare. (IL)

vaper s.m. ●●● Persoană care inhalează vapori de apă (cu diverse arome sau substanțe) printr-un vaporizator sau țigară electronică. *Dacă ai început să vapezi de curând probabil că te-ai întrebat la un moment dat „ce fac dacă merg în excursie cu avionul?" Citește mai departe și află care sunt regulile pe care trebuie să le respecți ca vaper atunci când te afli la înălțime.* (Blog, https://bit.ly/2VlxuMF). *Aceasta e una dintre poveştile de succes care pot servi ca inspiraţie pentru vaperii de pretutindeni, în special când încep să apară abuzuri din partea asociațiilor de sănătate sau a companiilor producătoare de tutun care vor să elimine concurența, care iată deja și-a înfipt bine rădăcinile prin pasiunea celor care au renunțat la țigările din tutun.* (vapers-one.ro, https://bit.ly/3i84qlw). – Pl. vaperi. Pr. /vˈejpər/. (IL)

vaping s.n. ●●● Inhalarea unor vapori de apă (cu diverse arome sau substanțe) printr-un vaporizator personal sau o țigară electronică. *Revenind la tema principală a forumului global de anul acesta, se poate spune că vapingul, ca alternativă la fumatul clasic, este aproape sigur (Public Health England estimează*

95%), atâta timp cât se folosesc produse legale şi nu adaosuri dăunatoare, ilegale sau preparate de fiecare, în propria bucătărie. (evz.ro, https://bit.ly/382vnCR). *Apple a anunţat că va interzice aplicaţiile care au legătură cu vapingul şi că a înlăturat din magazinul virtual App Store 181 de aplicaţii de acest gen, potrivit Mediafax.* (hotnews.ro, https://bit.ly/2BDQijo). – Pr. /vˈejping/.Var. vapare, vapat. (IL)

vasoprotector adj., s.n. ●●● (Farm.) (Medicament) care creşte rezistenţa vaselor mici de sânge. *Phlebodia este un medicament venotonic si vasoprotector. Acesta creşte tonusul venelor şi rezistenţa capilarelor (vase de sânge mici). Acest medicament este utilizat la adulţi, ca tratament pe termen scurt, pentru ameliorarea simptomelor asociate cu insuficienţa venoasă cronică (circulaţie deficitară a sângelui venos).* (pilulka.ro, http://bit.ly/36teRvX). *Cremele vasoprotectoare sunt mai rar folosite, utilizarea lor fiind recomandată în perioadele dintre crizele hemoroidale. Rolul lor este acela de a întări pereţii venelor anorectale şi de a le vindeca pe cele dezvoltate recent prin închiderea micilor fisuri, oprind totodată sângerarea.* (clovis.ro, http://bit.ly/3ahdDVR). //s.n. *Ginkgo Biloba acţionează ca un vasoprotector şi ca un antiinflamator, având de asemenea un puternic efect antioxidant.* (catenapascupas.ro, http://bit.ly/3ajnSst). – F.sg. şi pl. vasoprotectoare, m.pl. vasoprotectori. (AMB)

vaxer s.m. ●●○ (Med., soc.) Adept al vaccinării; persoană care s-a vaccinat; vaccinist. *Vaxerii au jubilat, aruncând în văzduh jobenuri, cuşme, mă rog, ce s-a nimerit, iar cealaltă tabără a creponat îngrijorări. Am aflat apoi că preşedintele va fi primul român vaccinat în direct. N-a mai spus-o preşedintele, ci aghiotanţii cu acces la aerul alpin al Cotrocenilor. Ştie cineva o metodă mai eficientă de promovat vaccinarea? Cum să-i faci altfel reclamă?* (tribuna.ro, https://bit.ly/3GFston). *Dacă te-ai vaccinat şi vaccinul funcţionează normal ar trebui să-ţi vezi de treaba ta fiindcă eşti protejat, dar pe vaxeri trebuie să-i frece grija de alţii.* (comentariu, g4media.ro, https://bit.ly/3CETRQY). *N-au mască, au boală pe vaxeri. Adică pe ăia de se vaccinează.* (jurnalul.ro, https://bit.ly/3bvWrNg). *Să spunem pe nume substanţelor străine, oxidul de grafen de care râd vaxxerii şi depistat de cercetătorii spanioli şi nu numai!* (comentariu, cotidianul.ro, https://bit.ly/3pTD3lN). *Dragilor, pro-vaxxerii sunt atât de malefici, încât au înscenat un caz de convulsii postvaccinale! noi am avut încredere în persoanele cu care am vorbit, inclusiv în „mămica Adriana Chirilă" şi am vrut să ajutăm cu adevărat!* (presasm.ro, https://bit.ly/3GIbDW3). *Lovitură gravă pentru Gheorghiţă, Arafat şi restul pro-vaxerilor! Studiul israelian care dă totul peste cap* (refleqtmedia.ro, https://bit.ly/3w6Nqn7). – Pl. vaxeri.Var. vaxxer, pro-vax(x)er. (AMB)

venotonic adj., s.n. ●●● (Farm.) (Medicament) care asigură întărirea pereţilor venelor, mai ales la nivelul picioarelor. *[...] atunci când există simptomatologie (dureri, edem), pot fi încercate medicamente cu efect venotonic (de creştere a tonicităţii pereţilor venoşi), însă ele au efect la mai puţin de 1 din 3 pacienţi. Nu sunt dovedite însă a încetini evoluţia insuficienţei venoase.*

(arcadiamedical.ro, http://bit.ly/3oxGXwj). *Deși există o gamă largă de medicamente venotonice și vasoprotectoare la care putem apela, varicele pot fi tratate și cu remedii naturiste.* (dozadesanatate.ro, http://bit.ly/2YqYJGU). //s.n. *Acest medicament este un venotonic (crește tonusul pereților venoși) și un vasoprotector (crește rezistența pereților vaselor mici de sânge).* (catena.ro, http://bit.ly/2MIgdvC). – F.sg. venotonică, m.pl. venotonici, f.pl. venotonice. (AMB)

videograf* s.m. ●●● (Video) Persoană specializată care se ocupă cu filmarea de evenimente și/sau realizarea de videoclipuri. *Videograful, fără o definiție prea „pompoasă", se ocupă cu realizarea filmărilor în care implică mai multe aspecte: creație, cunoștințe tehnice, spirit de observație, regie, sunet… într-un cuvânt, este o persoană cu vaste cunoștințe în domeniu (de regulă, videografii sunt persoane specializate prin cursuri, workshop-uri, diferite concursuri etc.).* (studiocmc.ro, https://bit.ly/3nhVzC8). *Un videograf bun nu va interveni niciodată prea mult asupra materialului filmat, nu va edita partea audio decât în mică măsură, astfel încât emoția evenimentului să se păstreze nealterată pentru protagoniști.* (fotovideograf.ro, https://bit.ly/3zSBpDS). – Pl. videografi. (IL)

view s.n. ●●○ (Turism, imob.) Priveliște. *Cele două orașe sunt foarte frumoase, vopsite în alb, cu un view superb.* (ziare.com, https://bit.ly/38ZyHQq). *7 restaurante cu view-uri spectaculoase* (elle.ro, https://bit.ly/2XOU4Bw). *Ne-am convins cu toții că cele mai frumoase views sunt din cetatea medievală Sighișoara* (FB, https://bit.ly/3uleZsg). – Pl. view-uri, views. Pr. /vju/. (ȘO)

virom s.n. ●○○ (Biol., med.) Totalitatea virusurilor care trăiesc în corpul uman sau pe suprafața acestuia. *Numărul exact de virusuri care co-există cu celulele corpului nostru (virom) nu a putut fi calculat exact, dar probabil este de 10 ori mai mare decât numărul de bacterii.* (agerpres.ro, http://bit.ly/3cEz9ov). *Ființa umană este ca o cochilie, o navă spațială care adăpostește cantități impresionante de bacterii, fungi, virusuri. Dacă populațiile de bacterii au fost deja studiate intens, viromul – populația de virusuri din organism – este studiat abia recent.* (ziaruldesanatate.ro, http://bit.ly/3vzzRfB). (AMB)

virucid s.n., adj. ●●● (Biol., med., soc.) (Substanță) care combate virușii. *Primaria Sectorului 1 se laudă că pulverizează pe domeniul public cu „un virucid cu eficiență dovedită în combaterea coronavirușilor".* (g4media.ro, https://bit.ly/366axmZ). *Virucidele trebuie să acționeze un timp dat pentru a neutraliza cu adevărat, nu sunt suficiente câteva secunde.* (recorder.ro, https://bit.ly/306ttOP). //adj. *Pentru a minimiza orice posibilitate de transmitere a virusului Covid-19, toate suprafețele din locație (mobilier, aparate, echipamente etc.) cu care vin în contact turiștii vor fi curățate temeinic cu dezinfectanți, iar toate spațiile de cazare (camere, holuri, sala de luat masa, bucătăria etc.) se vor nebuliza (dezinfecta) prin ceață rece cu dezinfectanți virucizi, avizați de Ministerul Sănătății!* (cronica-valcii.ro, https://bit.ly/2RZ1NXK). – Pl. virucide, (adj.) f.sg. virucidă, m.pl. virucizi, f.pl. virucide. (AMB)

vishing s.n. ●●● (Inform.) Tehnică de fraudare informatică elaborată cu scopul de a obține bani sau date personale și date de acces la conturi bancare, care presupune apeluri telefonice din partea infractorilor, adesea în numele unor instituții de încredere (companii, bănci etc.), prin care utilizatorul telefonului mobil este invitat să întreprindă anumite acțiuni cu efect fraudulos. *Atenţie la apelurile primite pe telefon, de la numere de telefon din exteriorul României! Acestea pot fi tentative de #vishing. Vishing-ul este o metodă de #phishing prin intermediul apelurilor telefonice (voice + phishing = vishing). Tehnicile utilizate sunt inspirate din tehnici de inginerie socială (#socialengineering). Cum funcţionează? Fiind în contact direct cu tine, atacatorul trebuie să te convingă de veridicitatea informaţiilor transmise telefonic, iar asta se întâmplă folosind date despre tine, de regulă unele disponibile online, în mod public.* (romanialibera.ro, https://bit.ly/3pLLY6D). *Metoda frauduloasă se numeşte vishing – prescurtare de la voice phishing (furt de date prin telefon) – şi, prin aceasta, clienţii sunt contactaţi telefonic de către persoane care pretind a fi din partea autorităţilor (politişti, procurori, angajaţi ai ING Bank sau ai unor companii IT) şi care solicită accesul de la distanţă pe calculatorul clienţilor sub diferite pretexte inventate. Scopul lor real este de a accesa datele bancare şi de a fura banii.* (adevarul.ro, https://bit.ly/3cwFTWc). – Pr. /v'iʃing/. (AMB)

visual artist s.m. ●●○ v. **artist vizual**. – Pl. visual artiști. Pr. /v'iʒuəl 'artist/. (ȘO)

vlogăreală s.f. ●○○ (Social media; fam.) Faptul de a întreține un blog cu videoclipuri; vlogging. *Mai aduce careva cartea la televizor în afară de tine? Nu cred, dar e plin YouTube-ul de vlogăreală despre cărți, sunt și destule site-uri cu așa ceva, mai sunt și câteva reviste literare cu recenzii bune.* (catavencii.ro, https://bit.ly/36jLnPU). *Iliescu a revenit în forță pe blog, Geoană s-a retras momentan în vlogăreală.* (cotidianul.ro, https://bit.ly/36gbRBS). (IL)

vlogmas s.n. ●●○ (Social media) Blog cu materiale video şi transmisiuni în direct postate în perioada Crăciunului, de obicei de la începutul lunii decembrie până în ziua de Crăciun, în care sunt prezentate idei de decorare a casei, idei de cadouri pentru cei dragi, ținute care pot fi purtate de Crăciun, rețete pentru masa de Crăciun etc. *Dacă anul trecut v-am încântat (sper) cu blogmas, anul acesta merg puțin mai departe și vin în fața voastră cu un vlogmas ceva mai diferit.* (Blog, https://bit.ly/3IQDfZQ). *Vlogmas 9 | Idei de cadouri de Crăciun pentru toate bugetele* (Youtube, https://bit.ly/3INtGuK). *Vreau să vă zic că nu știu când a trecut timpul atât de repede, au trecut 24 de zile de când am început vlogmas-urile!* (Youtube, https://bit.ly/3DXJJma). – Pl. vlogmas-uri. Pr. /vl'ogməs/. (ȘO)

volufilină s.f. ●●● (Cosm.) Substanță folosită în produse cosmetice antiîmbătrânire. *Volufilina este un ingredient înregistrat de compania Sederma, o companie franceză, lider Mondial în domeniul ingredientelor bioactive în produsele de îngrijire pentru piele. Netezește ridurile (ridurile fine + ridurile din*

(antiîmbătrânire) zona ochilor + ridurile frunții + ridurile din zona gâtului + ridurile din zona gurii). Are efect instant de umplere și lifting. Activează diferențierea, proliferarea și volumul adipocitelor. După aplicare asigură creșterea volumului. (b24beauty.ro, https://bit.ly/3v5bRSP). *Ser concentrat antiîmbătrânire pe bază de 5 tipuri de peptide, volufilină 5%, colagen hidrolizat, elastină hidrolizată, celule stem din floare de colț, acid hialuronic, aminoacizi, 7 tipuri de fermenți și adenozină, cu rolul de a reduce semnificativ semnele îmbătrânirii, oferind pielii efect de lifting și netezind ridurile. Serul conferă efect de botox, întrucât ajută la relaxarea și ameliorarea tensiunii din mușchii feței, prevenind apariția ridurilor.* (glowrious.ro, https://bit.ly/3OrJPYx). *Serul cu Volufiline are rol de hidratare a pielii și conferă efect de lifting, rezultând un ten conturat și elastic.* (comenzi.farmaciatei.ro, https://bit.ly/3aZ8Dtd). – Var. Volufiline. (IL)

vorbăraie s.f. ●●○ Faptul de a vorbi mult și fără rost, (uneori) despre subiecte neimportante; pălăvrăgeală, vorbărie; discurs plin de promisiuni, lipsit de finalitate; vorbe goale. *Pe la începutul secolului al XVII-lea, petrecerile se țineau la fel cum se țin astăzi: multă mâncare, multă muzică, multă băutură, multă vorbăraie.* (alexdoppelganger.com/scantei/). *Era un erou soțul ei și eu eram atât de obosit de vorbăraia ei continuă, încât am abandonat rapid și în față orice plan de seducție aș fi putut avea.* (Carte, https://bit.ly/2U0oZWX). *Tot mai mulți internauți s-au arătat nemulțumiți de numărul mare de accidente rutiere cu morți produse la trecerile de pietoni. Oamenii s-au săturat de proiecte și vorbăraie și vor măsuri concrete luate de instituțiile abilitate, în special de administrația locală.* (transilvania365.ro, https://bit.ly/301t7K8). (TT)

W

wage gap s.n. ●○○ (Fin., soc.) Diferență salarială între bărbați și femei. *România are, la acest moment, o statistică încurajatoare. Femeile câștigă cu 4% mai puțin decât bărbații; cea mai mică discrepanță salarială între bărbați și femei din UE, după Luxemburg (celebrul wage-gap).* (digi24.ro, https://bit.ly/38WtDvY). *Mai mult, în medie pensia unei femei este cu 40% mai mică decât a unui bărbat. În România lucrurile stau binișor față de alte țări, aici wage gap-ul este estimat la 5,8%, în scădere față de perioada 2007 – 2011, când era dublu.* (Blog, https://bit.ly/3lhiXiH). – Pr. /w'ejdʒɹep/.Var. wage-gap. (IL)

walkable city s.n. ●●○ (Imob., admin.) Concept de oraș în care facilitățile importante vieții moderne (școală, spital, magazine etc.) sunt amplasate la distanțe ce pot fi parcurse mergând pe jos; oraș pietonal. *Cartierul Sopor va fi realizat în urma unui concurs de soluții internațional, ce se axează pe ideea de „walkable city" – facilitățile necesare omului modern (primărie, şcoală, spital, restaurant etc. să fie amplasate la o distanță relativ mică de mers pe jos față de locuința clujenilor din cartier, maxim 20 de minute).* (compariimobiliare.ro, https://bit.ly/36J3JhV). *Susține însă că un concept de walkable city (oraș deschis mersului pe jos, fără mașini) nu este foarte popular în România. „Orașele din România trebuie să devină pietonale, să poți să te plimbi, să poți să tranzitezi. La noi nu există conceptul ăsta, dar viitoarele intervenții în spațiul public trebuie să țină cont de design urban, de puterea comunităților, de spațiul public de calitate și de conceptul de walkable city".* (libertatea.ro, https://bit.ly/3qRUgM9). *Proiectele IULIUS sunt realizate în direcția „walkable cities", deschise comunității, ușor accesibile pe jos sau cu bicicleta. Viziunea noastră nu este de a împovăra orașul prin adăugarea de infrastructură rutieră care nu ar face decât să genereze mai mult trafic. Noi optimizăm infrastructura existentă și identificăm soluții care să reducă dependența de mașină în favoarea mijloacelor de mobilitate alternativă și pietonală.* (topiasi.ro, https://bit.ly/389kvqF). – Pr. /w'ɘlkəbəl siti/.Var. walkable cities. (AMB)

wallet s.n. ●●● (Inform., fin.) Aplicație sau dispozitiv hardware în care se depozitează criptomonede; portofel electronic. *În primul caz, investiția se face prin intermediul exchange-urilor. Pentru a putea accesa un astfel de exchange, utilizatorul trebuie să își creeze un wallet (portofel virtual), care poate fi accesat de către utilizator printr-un cod unic, denumit cheie privată.* (zf.ro, https://bit.ly/3t5nNSn). *Există două tipuri de portofele, wallet-uri, cele online adică hot wallets (asta pentru că sunt în cloud și conectate tot timpul la internet) și portofelele reci. Ca gheața. Asta pentru că se află pe un stick special, criptat și cu parole lungi pentru securizare. Bine, codul principal va trebui să îl scrii pe o hârtie ca să îl ții minte. Dacă îl uiți adio bitcoini, mai sunt cazuri nefericite.* (Blog,

https://bit.ly/3mRXnm7). *Un crypto wallet este portofelul digital, să spunem că similar cu unul fizic. Există și un protocol de securitate maximă, ceea ce permite să vă stocați criptomonedele, indiferent de valori.* (agerpres.ro, https://bit.ly/3IaPT5h). – Pl. wallet-uri. Pr. /w'alet/.Var. crypto wallet. (IL)

water-resistant adj.invar. ●●● Care nu se deteriorează la contactul cu apa; rezistent la apă. *Water-resistant înseamnă că produsul nu este solubil în apă, adică dacă vă apucă ploaia sau dacă vă stropiți pe ochi cu apă, din greșeală, nimic major nu se va întâmpla cu rimelul.* (Blog, http://bit.ly/3djuM4o). *Gama actuală este water resistant, nu waterproof. Poți să îl stropești, să te prindă ploaia, eu am intrat în duș cu el, nu am avut nicio problemă.* (republica.ro, http://bit.ly/3qqgAKv). *[...] dacă plănuiești să îți petreci iarna pe pârtie, cumpără-ți ghete water-resistant.* (romanialibera.ro, http://bit.ly/3qmxKbQ). – Pr. /w'atər rez'istənt/.Var. water resistant. (ȘO)

waw interj., adj. ●●○ **1.** interj. Exclamație de admirație, surpriză plăcută sau satisfacție. *Waw..., foarte tare, o serie cu nerv. Grozavă alegere. Mulțumesc că mi-ați făcut-o accesibilă.* (comentariu, Blog, https://bit.ly/3DmXrAB). *Waw, e cu adevărat un avat mare... dacă vede domnul old_radu filmulețul poate se apucă și el de fly în speranța că va prinde un așa avat....că îl tot caută la spin însă nu dă de el...* (rapitori.ro, https://bit.ly/36jRzfj). *Waw! Arată grozav!* (comentariu, m.bucataras.ro, https://bit.ly/3Ldvrly). **2.** adj.invar. Care impresionează plăcut; grozav. *Pensiunea este situată în orașul Zărnești. Nu este un oraș waw, dar poți face seara o plimbare plăcută prin centrul orașului.* (amfostacolo.ro, https://bit.ly/3uwVY6K). *Gazonul de pe arena Craiovei, o încântare: „E ceva waw! Stadionul va fi cel mai frumos din ţară”* (digisport.ro, https://bit.ly/37Z5k3q). *Antonia este frumoasă și o artistă waw fără cuvinte.* (FB, https://bit.ly/3IBwbiK). – Pr. /waw/.Var. uau*. (AMB)

web hosting s.n. ●●● v. **hosting**. – Pr. /web x'əwsting/. (DLT)

webografic adj. ●●○ (Internet; despre referinţe bibliografice, surse şi resurse de documentare) Care se găsesc sau/şi se pot consulta online. *Sursele citate se vor regăsi în mod obligatoriu în lista bibliografică şi webografică.* (ftcub.ro, https://bit.ly/2RqFbzg). *Referinţele bibliografice şi webografice să fie redactate conform STAS 6158-70, astfel: cărţi şi monografii tehnice; numele şi prenumele autorului (prenumele cu iniţiale); titlul cărţii; traducerea titlului; numărul ediţiei; locul publicării; editura; anul publicării; număr de volume [...].* (anmb.ro, https://bit.ly/3c7XAsv). *Note bibliografice și webografice* (library.pub.ro, https://bit.ly/2Vifrq7). *Documentarea bibliografică. Documentarea webografică. Studiul documentelor curriculare oficiale.* (muhaz.org, https://bit.ly/3cj18IN). – F.sg. webografică, m.pl. ^webografici, f.pl. webografice. (DLT)

webografie s.f. ●●● (Internet) Bibliografie care se poate consulta online. *Faptul că cea mai mare parte a informaţiei e preluată din bibliografie sau*

webografie nu e un defect ce trebuie ascuns: greşit e a nu admite acest lucru prin notele corespunzătoare. (fau.utcluj.ro, https://bit.ly/2JTMkE7). *Materialele propuse spre publicare trebuie să fie originale şi, dacă este cazul, însoţite de bibliografii şi sitografii/webografii, pentru evitarea şi combaterea plagiatului.* (isjcta.ro, https://bit.ly/2RqWCQ8). *Parcurgerea bibliografiei recomandate, a altor materiale bibliografice, a webografiei* (upit.ro, https://bit.ly/2XmOQLb). – Pl. webografii. (DLT)

wedding planner s.m. ●●● (Soc.) Persoană care se ocupă cu organizarea de nunți. *Fie că te poate sfătui spre o direcție mai bună, fie că pune în aplicare exact ce i-ai cerut pentru că ideile tale sunt actuale și se mulează perfect pe ceea ce ai (local, flori, catering și așa mai departe), obiectivul este unul singur: mirele și mireasa se distrează cât cuprinde, iar wedding planner-ul este acolo să îi lase pe cei doi însurăței să se bucure de minunata zi.* (wedme.ro, https://bit.ly/3y8YwrM). *Unii wedding planneri se ocupă ei de toate confirmările pentru voi.* (wedmag.ro, https://bit.ly/3jANwzc). *Unul dintre cei mai buni wedding planners din Europa e român!* (spynews.ro, https://bit.ly/3dC7Nkh). – Pl. wedding planneri, wedding planners. Pr. /w'eding pl'enər/. (ȘO)

wet look s.n. ●●○ (Cosm.) Tip de coafură sau machiaj care oferă părului sau tenului un aspect umed, lucios. *Wet look-ul a fost vedeta la prezentarea colecției primăvară/vară 2019 a Victoriei Beckham.* (Blog, http://bit.ly/3u5If5y). *Sunt în trend coafurile cu mult volum, cutele inspirate din filmele anilor '40, wet-look-ul dar şi glitter-ul aplicat pe păr şi tot felul de accesorii metalice precum coroniţe, agrafe cu pietre semipreţioase sau diademe […].* (csid.ro, http://bit.ly/3bf9RMW). *Nu uita că secretul make up-ului de tip wet look constă în aplicarea din abundență a iluminatorului, însă nu trebuie să exagerezi cu acest pas.* (Blog, http://bit.ly/2ZldR9f). *Dacă mergi însă la un eveniment special, ai la îndemână mult mai multe coafuri la care poți apela: wet look-uri, părul întors cu peria, bucle, accente împletite, diferite cocuri și cozi (în cazul șuvițelor puțin mai lungi).* (glamour.ro, https://bit.ly/3uvlSXp). – Pl. wet look-uri. Pr. /w'etluk/.Var. wet-look. (ȘO)

whataboutism s.n. ●○○ (Polit.) Tactică în convesație prin care cineva abate discuția de la subiectul principal inițial cu referiri nerelevante. *Metoda whataboutism-ului, care vine de la „what about – dar despre?" a fost pusă la punct de propaganda sovietică, care în timpul Războiului Rece replica la criticile americane cu privire la nerespectarea drepturilor omului în URSS cu întrebări ca: „Dar voi de ce nu vorbiți despre rasismul din Statele Unite?"* (g4media.ro, https://bit.ly/3DhE9eB). *În discursul Vioricăi Dăncilă am mai observat un element recurent, utilizat excesiv de președintele american Donald Trump – „whataboutism", în traducere brută, „ce ziceți despre". O metodă prin care, pus în dificultate, intervievatul mută atenția pe altcineva și îl acuză de aceleași fapte ce îi sunt imputate prin întrebarea inițială cu scopul de a evita răspunsul și asumarea responsabilității.* (digi24.ro, https://bit.ly/3AdsADh). – Pr. /watəbaut'ism/. (AMB)

wide adj.invar. ●●● (Foto.; frecv. în sintagma *obiectiv wide*) Cu distanță focală mică și unghi de cuprindere mare. *Folosește un obiectiv wide pentru a captura atmosfera.* (F64.ro, https://bit.ly/39ANG29). *Un alt avantaj al obiectivelor wide și ultra-wide este că permit fotografierea cu timpi mai lungi de expunere, chiar din mână.* (Blog, https://bit.ly/2MYg98C). – Pr. /w'ajd/. (IL)

wi-fi hotspot s.n. ●○○ v. **hotspot (2.**). – Pr. /w'ajfaj x'otspot/, /wajf'aj xotsp'ot/. (DLT)

wildlife adj.invar. ●○○ (Foto.; frecv. în sintagma *fotografie wildlife*) Care presupune fotografierea în natură a animalelor sălbatice. *Cele mai multe animale sălbatice preferă să păstreze distanța față de oameni, deci este indicat să folosești un teleobiectiv în fotografia wildlife.* (f64.ro, https://bit.ly/35pwI3o). *Despre fotografia wildlife cu Doru Panaitescu* (Facebook, https://bit.ly/2MTS5DI). *Pânda este o parte foarte importantă pentru multe dintre imaginile wildlife. În ce fel vă pregătiți pentru aceste pânde și care sunt regulile de bază pe care le respectați?* (nikonisti.ro, https://bit.ly/3GwYm1N). – Pr. /w'ajldlajf/. (IL)

wine bar s.n. ●●○ (Horeca) Local specializat în vinuri, servite de obicei la pahar, în care se organizează degustări și alte evenimente centrate pe vin. *Majoritatea wine barurilor care sunt poziționate în centrul unui oraș au în minte turistul străin când își stabilesc lista de vinuri. Prin urmare, oferta de etichete românești este una semnificativă. […] Pentru producători, locațiile de tip wine bar sunt o zonă nouă, de nișă, în care își pot promova vinurile unui segment de consumatori care sunt din ce în ce mai informați, și inevitabil mai pretențioși, interesați să aibă acces la etichete premiate, ediții limitate sau la vinuri pe care nu le găsesc în retail.* (trendshrb.ro, https://bit.ly/2Tqkvs2). *La Wineful poți, desigur, să și asortezi o gustare vinurilor pe care le încerci, wine barul propunând un meniu în care tapasurile sunt „personaje” principale.* (academiabarbatilor.ro, https://bit.ly/3bXld6U). *Vinul care poate fi comandat la pahar în winebaruri a fost un alt subiect controversat. Proprietarii de winebaruri sunt reticenţi când vine vorba de desfacerea unei sticle de vin dintr-un segment mai scump, deoarece merg pe premisa că nu se va vinde şi vor ieşi în pierdere.* (vinul.ro, https://bit.ly/2LMt5NN). *Wine bars pot varia în funcție de meniul și serviciile oferite. Un wine bar clasic este genul de local unde se pune accentul strict pe varietățile oferite, pe degustare și pe organizarea a diferite evenimente unde vinul joacă rolul principal.* (cramahistria.ro/wine-bars-in-romania/). – Pl. wine baruri, wine bar-uri, (rar) wine bars. Pr. /w'ajnbar/, /wajnb'ar/.Var. winebar. (TT)

wine shop s.n. ●●○ (Horeca) Magazin de specialitate unde se vând vinuri, care oferă și consiliere clienților în alegerea vinului și degustare. *Pentru crama Aurelia Vișinescu, vânzările cumulate din locațiile de tip wine bar, ținând cont și de faptul că multe dintre ele funcționează și ca wine shopuri, reprezintă 8% din vânzările horeca.* (trendshrb.ro, https://bit.ly/2Xi28qr). *Din fericire, în București au apărut destul de multe wine shop-uri, unde oameni pasionați îți vor povesti*

câte-n lună și-n stele despre cum ajung strugurii ăia să se transforme în licoarea minunată pe care urmează tu să o bei. Și stai liniștit: nu trebuie neapărat să dai o avere pentru un vin bun. (metropotam.ro, https://bit.ly/3e85S4S). *Magazinul de vinuri Ethic Wine este locul unde un pasionat de vinuri se simte ca la el acasă. Originea denumirii este simplă, vinuri bune la prețuri corecte, Ethic Wine. Wineshop-ul a fost înființat în toamna lui 2008, iar astăzi se laudă cu o colecție ce cuprinde aproximativ 1000 de sticle de vin diferite, în doar 33 mp.* (revino.ro, https://bit.ly/2zXRNrX). – Pl. wine shopuri, wine shop-uri. Pr. /w'ajnʃop/, /wajnʃ'op/.Var. (rar) wine-shop, (rar) wineshop. (TT)

wishlist s.n. ●●● (E-commerce) Serviciu prin care utilizatorul își poate face o listă cu produsele pe care intenționează (sau visează) să le cumpere în viitor. *Serviciul Wishlist vă oferă posibilitatea să vizualizați configurațiile făcute publice de utilizatorii magazinului online PC Garage sau să faceți publică o configurație propusă de dumneavoastră, salvând conținutul coșului ca wishlist.* (pcgarage.ro, https://bit.ly/39CFv5n). *Ce poţi face cu un wishlist? Păi clienţii nu pot face mare lucru decât să-şi vadă dorinţele într-o listă şi să ofteze după ele sau să se laude la prieteni cu „uite lista asta, e cea mai bună configuraţie de PC la ora actuală”.* (Blog, https://bit.ly/2ZO7v1q). *A observat cineva că toate produsele de la pcgarage s-au ieftinit cu un anumit procent? Toate wishlisturile mele au scăzut în valoare, toate componentele.* (Forum, https://bit.ly/3frkLSs). – Pl. wishlisturi. Pr. /w'iʃlist/. (IL)

workation s.n. ●○○ (Turism, soc.) Formă de lucru la distanță, desfășurat în locații turistice, care combină munca și vacanța. *Workation, un nou trend de călătorii și muncă: un concept care ar face fericiți mulți angajați români și ar revigora turismul* (economie.hotnews.ro, https://bit.ly/3laVb82). *Pandemia aduce în prim-plan un concept japonez, care combină munca și vacanța. Se numește workation și i-ar face pe mulți români fericiți. Este vorba despre lucru la distanță, dar nu de acasă, ci dintr-o destinație de vacanță: fie de pe o plajă, fie de pe un munte, după preferințe.* (digi24.ro, https://bit.ly/3ovp6to). – Pr. /worc'ejʃən/. (AMB)

workout s.n. ●●● (Sport) Antrenament sportiv. *Un minim de încălzire face diferența dintre un workout eficient și unul deficitar în care pot apărea răni sau rupturi de mușchi sau ligamente.* (Blog, https://bit.ly/2QgtZb8). *Când vine vorba de activitatea fizică, cel mai bun moment al zilei pentru a avea o sesiune de workout este acela care se potrivește cel mai bine cu propriul stil de viață.* (dermaplastactive.ro, https://bit.ly/3on4X6P). *Dacă nu ești nou în lumea fitness atunci știi că workout-urile de tip HIIT (High Intensity Interval Training) nu sunt, de fapt, ceva nou.* (upfit.one, https://bit.ly/3huxNkf). – Pl. workout-uri. Pr. /'wərkawt/. (ȘO)

X

XRP s.n. ●●○ (Fin., inform.) Ripple (monedă digitală). *Anul trecut în decembrie, Revolut a lansat o funcționalitate care permite celor 1.8 milioane de utilizatori să cumpere, să dețină și să vândă criptomonede instantaneu, direct din aplicație. Revolut adaugă astăzi XRP și Bitcoin Cash la lista sa de criptomonede, pe lângă Bitcoin, Litecoin și Ethereum.* (start-up.ro/ripple-bitcoin-cash-revolut). *Lumea criptomonedelor atrage investiții în continuare: startup-ul Ripple anunță că a obținut vineri o finanțare de capital de risc de 200 de milioane de dolari, de la o serie de fonduri de investiții, pentru a dezvolta un sistem de plăți internaționale bazat pe criptomoneda ripple (XRP), una dintre cele mai valoaroase monede virtuale, sub bitcoin și ether.* (startupcafe.ro, https://bit.ly/3flFk3H). (AMB)

Y

YB s.m. ●●○ (Inform.; abr. pentru YottaByte) Unitate de măsură pentru cantitatea de informație, stocată sau transmisă, egală cu 1024 zettabytes (2^{80} bytes), aproximată frecvent cu 1000 zettabytes (10^{24} bytes). *Un YottaByte e 2^{80} sau 10^{24}. După nişte calcule „evoluționiste” în maxim 50 de ani vom ajunge să avem soluții de stocare ce trec de sute de YB.* (Forum, http://bit.ly/3p4ygL7). *După anul 2045, tot mai mulţi oameni îşi vor transfera conştiinţa în corpuri din foglet, având creiere cu capacităţi de calcul bazate pe computere cuantice, de miliarde de YB (yottabytes).* (forum, crestinortodox.ro, http://bit.ly/2NeNb7d). – Pr. /j'otabajt/. (AMB)

yottabyte s.m. ●●○ (Inform.) Unitate de măsură pentru cantitatea de informație, stocată sau transmisă, egală cu 1024 zettabytes (2^{80} bytes), aproximată frecvent cu 1000 zettabytes (10^{24} bytes). *Dar, cine știe, poate prin anul 2050, după apocalipsa zombie, vom putea îngrămădi pe un telefon toate datele existente la ora actuală în lume. Nu cele de atunci, pentru că la câte date generează CIA și NSA pe zi, în 30 de ani probabil vor fi câțiva yottabytes.* (zonait.ro, https://bit.ly/3p94kgL). *În prezent, acestea stochează informaţii de ordinul Pb (petabyte, 1.000 de Tb). Următoarele unităţi de măsură pentru care există un sistem de referinţă şi o terminologie sunt exabyte (echivalentul a 1.000 de Pb), respectiv zettabyte (1.000 de Eb) şi yottabyte (1.000 de Zb sau un miliard de Pb, unitatea utilizată în prezent).* (adevarul.ro, http://bit.ly/2MbNCil). *Noul format oferă o protecție sporită împotriva coruperilor de date, optimizând gestionarea unui volum mare de date – 1 YB Yottabyte, adică 1 000 000 000 000 Terabytes.* (jontech.ro, https://bit.ly/390skgp). *În acest moment discutăm despre costul/terabait, însă peste încă 50 de ani probabil că și unitatea „yottabait” va deveni ceva comun.* (http://bit.ly/3o9TJAY). – Pl. yottabytes. Pr. /j'otabajt/.Var. (rar) yottabait. (AMB)

youtubăreală s.f. ●●○ (Social media; fam.) Acțiunea de a posta videoclipuri pe YouTube. *Nu o să abuzez de youtubăreală, la teorie spune că mai trebuie să generăm şi conţinut. Şi nici nu mă dau în vânt după filmuleţele cu pisici.* (Blog, https://bit.ly/3bPLHHh). *Umila mea părere este că tu, dragă Techeș, ești bun la youtubereală, doar că îmi părea că poți mai mult, ai nevoie de content de calitate.* (comentariu, rochart.info, https://bit.ly/3e74kbi). *În cazul acesta, din review-uri și păreri și youtubăreli și brandul lor în general am încredere că acustica ar suna bine și nu mai sunt mofturos.* (forum, https://bit.ly/2XjqHDl). – Pl. youtubăreli. Pr. /jutubərẹ'alə/.Var. youtubereală. (IL)

Z

ZB s.m. ●●○ (Inform.; abr. pentru ZettaByte) Unitate de măsură pentru cantitatea de informație, stocată sau transmisă, egală cu 1024 exabytes (2^{70} bytes), aproximată frecvent cu 1000 exabytes (10^{21} bytes). *El a vorbit despre apariția Web 3.0 și despre nivelul actual de informație produsă: 2,8 ZB (zetta-bytes) la nivel global, conținut din care doar 0,5% reprezintă date structurate în baze de date, 3% informații de pregătire a acestor date și peste 80% conținut complet nestructurat.* (iqool.ro, https://bit.ly/3c0HFQe). *Traficul de date în cloud la nivel global va crește de peste patru ori până la finalul anului 2019, de la 2,1 la 8,6 zettabytes (ZB), depășind ritmul de creștere al traficului centrelor de date, estimat a se tripla în aceeași perioadă (de la 3,4 la 10,4 ZB), potrivit celui de-al cincilea studiu anual Cisco® Global Cloud Index (2014 – 2019).* (m.agora.ro, http://bit.ly/3bY9loE). – Pr. /z'etabajt/. (AMB)

zeaxantină s.f. ●●● (Nutr.) Vitamină naturală care conține caroten (pigmetând o serie de alimente precum șofranul, porumbul sau ardeiul roșu), benefică pentru organism prin acțiunea sa antioxidantă, mai ales la nivel ocular. *„Pentru a menţine acuitatea vizuală normală asigură-te că, în mod regulat, ai în farfurie spanac, varză de Bruxelles, napi şi broccoli. Aceste alimente au vitamina C, betacaroten, luteină şi zeaxantină”, îi sfătuieşte pe oameni medicul oftalmolog.* (covasnamedia.ro, http://bit.ly/39mZUNX). *Căpşunile conţin antioxidanţii luteină şi zeaxantină şi acid elagic, o fitochimicală extrem de benefică. „A fost demonstrat că acidul elagic are proprietăţi anti-cancer”, a declaratt Madeleine Edwards.* (descopera.ro, http://bit.ly/36h4Ku8). *Alți carotenoizi care se pot găsi în alimentație sunt: licopenul, luteina, zeaxantinele, dar acestea nu sunt convertite în vitamina A.* (revistagalenus.ro, http://bit.ly/3cfwZwV). – Pl. zeaxantine. (AMB)

zero waste adj.invar ●●○ (Mediu) Care nu irosește resurse și nu distruge mediul prin poluarea cu materiale care nu sunt reciclabile și biodegradabile; care are în vedere o dezvoltare durabilă (fără efecte nocive pentru mediu pe termen lung). *Ce te motivează și te atrage la un stil de viață fără risipă, zero waste? Motivele pot fi de la a trăi minimalist, a proteja natura, a proteja viitorul generațiior următoare, să trăiești mai sănătos, să eviți chimicalele din plastic sau poate să economisești bani? Oricare ar fi motivul tău, ești pe calea cea bună. Nu ai cum să greșești sau să pierzi, că nu e o cursă.* (nakedshop.ro, https://bit.ly/3iHWGcc). *Zilele pungii cu pungi sunt numărate. Curentul zero waste a început să bată în coșurile de cumpărături.* (Blog, https://bit.ly/3Dk7CEy). – Pr. /z'iro wejst/. (IL)

zettabyte s.m. ●●● (Inform.) Unitate de măsură pentru cantitatea de informație, stocată sau transmisă, egală cu 1024 exabytes (2^{70} bytes), aproximată

frecvent cu 1000 exabytes (10^{21} bytes). *Media viitorului va fi una bazată pe digital, de la campanii, până la inventarea unor noi canale și dispositive media. Cantitatea de informație digitală este atât de mare, iar creșterea sa atât de rapidă, încât se inventează noi unități de măsură pentru a o putea exprima în valori. În momentul de față, informația digitală măsoară 800.000 petabytes (1 petabyte = 1000 terabytes), iar anul viitoar ar putea depăși 1,2 zettabyte (1 Zettabyte = 1 miliard de terabytes).* (m.hotnews.ro/stire/7391516). *După Exabyte vine Zettabyte-ul care înseamnă o mie de exabytes. Ca să va faceți o idee mai clară despre volumul de date, în 2011 niciun centru de date de oriunde din lume nu putea găzdui singur un zettabyte de informație.* (hit.ro, http://bit.ly/3bZr4fm). *Când descriem mărimea memoriei sau a datelor stocate, biții / bytes sunt în general calculați ca exponenți de 2. Astfel: […] 1 Zettabyte (ZB) = 2^{70} bytes = 1,180,591, 620,717,411,303,424 bytes […].* (psychologies.ro, https://bit.ly/3bTs0C6). *În total, locuințele americane au consumat 3,6 Zettabaiți de informație de toate tipurile în 2008, potrivit cercetării.* (bzi.ro, http://bit.ly/2Y9b3vo). – Pl. zettabytes. Pr. /z'etabajt/.Var. Zettabyte, (rar) zettabait. Abr. ZB. (AMB)

Altele

3D printing s.n. ●●○ (Tehn.) Tehnică de formare a unui obiect tridimensional (solid) printr-un proces aditiv (prin adăugarea unor straturi succesive de material) după un proiect digital, cu ajutorul unei imprimante speciale; imprimare / printare 3D. *Într-un moment în care tehnologia poate să facă diferența dintre viață și moarte, e 3D printing-ul o soluție miraculoasă sau un risc?* (mindcraftstories.ro, https://bit.ly/3cZA1lZ). *3D DOT oferă unităților de învățământ cursuri de 3D printing și marketing pentru toate nivelurile educaționale.* (3ddot.ro). *Printre congresmenii americani există deja voci care cer amendarea legii, dar inițiativele lor sunt interpretate de mulți mai degrabă ca o încercare de reglementare a printing-ului 3D în general.* (revistasinteza.ro/arma-mortala-3d-2). *De serviciile de printing 3D pe care noi le oferim poate beneficia oricine indiferent de domeniul de activitate în care activează, indiferent dacă este liber profesionist sau reprezintă interesele unei întreprinderi sau chiar corporații.* (888marveii.ro, https://bit.ly/3G6tXXW). – Var. printing 3D. (IL)

2019-nCoV s.n. ●●● (Med.; înv.) Virus gripal din familia coronavirusurilor care afectează în special aparatul respirator, descoperit în 2019 și care a produs o pandemie cu boala numită COVID-19; SARS-CoV-2. *Iată mai multe date despre acest virus, numit 2019-nCoV, care se poate transmite de la om la om și aparține aceleiași familii de coronavirus din care face parte și Sindromul Respirator Acut Sever (SARS), potrivit Agerpres. Spre deosebire de SARS, care a debutat de asemenea în China, noul virus se poate răspândi în perioada de incubație, a declarat duminică directorul Comisiei Naționale de Sănătate, Ma Xiaowei. SARS a ucis aproape 800 de oameni la nivel global în 2002 și 2003.* (wall-street.ro, https://bit.ly/3x5ApJG). *Până în prezent sunt cunoscute 7 subtipuri de coronavirusuri responsabile de infecții în populația umană. În timp ce alfa-CoV determină infecții ușoare/moderate sau asimptomatice, beta-CoV pot produce afectări severe ale tractului respirator, cu potențial letal3. Cele trei beta-Covs zoonotice care au traversat bariera de specie și au cauzat pneumonie fatală la om în secolul 21 sunt: coronavirusul sindromului respirator acut sever (SARS-CoV) responsabil de epidemia SARS declanșată în anul 2002 în provincia Guangdong din China, coronavirusul sindromului respirator din Orientul Mijlociu (MERS-CoV) care a determinat epidemia de infecție respiratorie izbucnită în 2012 în Peninsula Arabică și noul CoV, denumit inițial 2019-nCoV și ulterior SARS-CoV-2, descoperit în decembrie 2019 în Wuhan, provincia Hubei din China, secvențiat și izolat în ianuarie 2020, care a cauzat pandemia actuală de pneumonie atipică4. Cine este mai ucigaș: noul coronavirus nCoV sau virusul SARS. Comparație rata îmbolnăvirilor vs. rata deceselor* (libertatea.ro, https://bit.ly/3zCUuIQ). – Var. nCoV. (AMB)